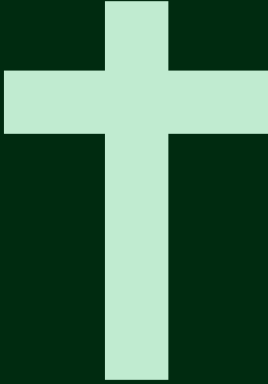

Õ'âkĩ hi yeere
uúkũri turi Tukano

New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

Õ'âkĩ hi yeere uúkũri turi Tukano

New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	89
SAN LUCAS	143
SAN JUAN	234
HECHOS	294
ROMANOS	380
1 CORINTIOS	418
2 CORINTIOS	452
GÁLATAS	474
EFESIOS	489
FILIPENSES	503
COLOSENSES	512
1 TESALONICENSES	521
2 TESALONICENSES	529
1 TIMOTEO	533
2 TIMOTEO	543
TITO	551
FILEMÓN	556
HEBREOS	559
SANTIAGO	588
1 PEDRO	598
2 PEDRO	611
1 JUAN	617
2 JUAN	625
3 JUAN	627
JUDAS	629
APOCALIPSIS	633

Mateo Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Ā'rī romano masā wioḡure wapaseebosari masū nicu niwī. Cūrē Jesú Capernaupu nigūrē cū bu'esere sirutudutigu pijicu niwī.

A'te añuse quetire ojaḡu, cū tu'oña'rōnojō, cū ojasī'rīrōnojō ojaḡu niwī. Cū queoro nu'cā'que me'rā ojanu'cā, tu'ota basioro, queoro ojayapada'reocu niwī.

Ō'acū dūporocjārāpūre “Ni'cū masārē yu'rūoacjūre o'óguti”, nicu niwī. A'ti pūrī me'rā cū tojo ní'quere “Diacjūta weepī”, ni masīno'o.

Tojo weeḡu Mateo a'tiro ojaḡī. Ne waro dūporocjārāpūre ojanu'cāmujātī. Be'ro Jesú cū bajua'quere ojaḡī. Jesú treinta cūmarī buḡuari cura Juā wāmeyeri masū ye cjasere ucūpī. Jesú wāmeyeno'sere, be'ro Galileapu werecusia'quere, cū masārē yu'rūomujā'quere téé Jerusalēpu wērīgū wa'atuo'quere ojaḡī. Be'ro Jesú masāca be'ro cū bu'erā cūrē sirutu'cārārē “Nipe'tiro a'ti umḡcopu bu'ecusiarā wa'aya” cū ní'quere ojayapatī.

A'ti pūrī Jesú masārē bu'eme'rīyu'rūapī nisere, Ō'acū cū dutise cūu'quere a'tiro nisī'rīrō wee'e, ni werepī. Tojo nicā Jesú wioḡu sājātjere werepī, ni ojanoo.

Jesucristo ñecūsūmua na nituriamujāti'que ni'i

(Lc 3.23-38)

¹ A'ti pūrī Jesucristo ñecūsūmua wāme me'rā ojanu'cāno'o. Jesucristo Ō'acū macū masū bajua'cu Abrahā judío masū nimu'tā'cu pārāmi nituriagu nicu niwī. Tojo nicā dūporocjūpu judío masā wioḡu Davi pārāmi nituriagu nicu niwī.

² Abrahā Isaa pacu nicu niwī. Isaa quē'rā Jacob pacu nicu niwī. Jacob Judá, tojo nicā cū ma'misūmua, cū acabijirā pacu nicu niwī. ³ Judá Fares, Zara su'rūa'cārā pacu nicu niwī. Na paco Tamar wāmetico niwō. Fares Esrom pacu nicu niwī. Esrom Aram pacu nicu niwī. ⁴ Aram Aminadab pacu nicu niwī. Aminadab Naasón pacu nicu niwī. Naasón Salmón pacu nicu niwī. ⁵ Salmón Booz pacu nicu niwī. Booz paco Rahab wāmetico niwō. Booz Obed pacu nicu niwī. Cū paco Rut wāmetico niwō. Obed Isai pacu nicu niwī. ⁶ Isai judío masā wioḡu Davi pacu nicu niwī. Davi Urías numo ní'co me'rā Salomórē pō'rāticu niwī.

⁷ Salomó Roboam pacu nicu niwĩ. Roboam Abías pacu nicu niwĩ. Abías Asa pacu nicu niwĩ. ⁸ Asa Josafat pacu nicu niwĩ. Josafat Joram pacu nicu niwĩ. Joram Uzías pacu nicu niwĩ. ⁹ Uzías Jotam pacu nicu niwĩ. Jotam Acaz pacu nicu niwĩ. Acaz Ezequías pacu nicu niwĩ. ¹⁰ Ezequías Manasés pacu nicu niwĩ. Manasés Amón pacu nicu niwĩ. Amón Josías pacu nicu niwĩ. ¹¹ Josías Jeconías, tojo nicã cũ acabijirã pacu nicu niwĩ. Titapure Babilonia wãmetiri di'tacjãrã Israe curuacjãrãrẽ ñe'e, na ya di'ta Babiloniapu miamujãcãrã niwã.

¹² Tojo wa'áca be'ro ãpẽrã bajuacãrã niwã. Jeconías Salatiel pacu nicu niwĩ. Salatiel Zorobabel pacu nicu niwĩ. ¹³ Zorobabel Abiud pacu nicu niwĩ. Abiud Eliaquim pacu nicu niwĩ. Eliaquim Azor pacu nicu niwĩ. ¹⁴ Azor Sadoc pacu nicu niwĩ. Sadoc Aquim pacu nicu niwĩ. Aquim Eliud pacu nicu niwĩ. ¹⁵ Eliud Eleazar pacu nicu niwĩ. Eleazar Matán pacu nicu niwĩ. Matán Jacob pacu nicu niwĩ. ¹⁶ Jacob José pacu nicu niwĩ. José María marãpũ nicu niwĩ. Co Jesú masãrẽ yũ'rũoacjũ Cristo na nigũ paco nico niwõ.

¹⁷ Tojo weero Abrahã me'rã dũ'pocãti, téé Davi wiogu nirĩ curapũ catorce turiricjãrã wa'acãrã niwã. Be'ro Davi me'rã ticũseta tja nicaro niwũ. Israe curuacjãrãrẽ Babilonia di'tapũ na miacateropũ nitũocarõ niwũ. Be'ro Israe curuacjãrãrẽ Babiloniapu miáca be'rore tja ticũseta nicaro niwũ. Téé Cristo cũ bajuari curapũ nitũocarõ niwũ.

Jesucristo bajua'que ni'i
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo bajua'que a'tiro wa'acaro niwũ. María cũ paco José me'rã omocã dũ'tegotigo weeco niwõ. Na ni'cãrõ me'rã nise dũporo co nijĩpaco nitojaco niwõ. Espíritu Santu cũ tutuaro me'rã core tojo wa'acã weecu niwĩ. ¹⁹ José co marãpũ niacjũ añurõ ëjõpeori masũ nicu niwĩ. Co nijĩpaco nisere masĩmigũ, core ma'i cõ'asĩ'rĩtigũ, “Wiorãpũre weresãwe'e”, nicu niwĩ. A'tiro pe'e wãcũcu niwĩ. “Ya'yioropũ core du'uguti”, nicu nimiwĩ. ²⁰ Cũ tojo wãcũrĩ cura cãrẽ quẽ'erõpũ ni'cũ Õ'acãrẽ wereco'tegu u'mũsecjũ a'tiro nicu niwĩ:

—José, Davi pãrãmi nituriagu, Mariãre ña'arõ wãcũticã'ña. Espíritu Santu cũ tutuaro me'rã co upũpũ sãjãnũ'cã, core nijĩpaco wa'acã weecu niwĩ. Tojo weegu bopoyaro marĩrõ core mũ'ũ nũmotiya. ²¹ Co wĩ'magũrẽ wãagosamo. Cũ, cũ yarã masãrẽ na ña'arõ wee'quere yũ'rũoacjũ nigũsami. Tojo weegu Jesú wãmeyeya, ni

werecũ niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ. Jesú nírõ, “Masãrẽ yu'ruogũ” nisĩ'rĩrõ wee'e.

²² Todũporopũ cũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ me'rã Õ'acũ cũ ucũ'quere queoro wa'adutigu tojo weecũ niwĩ. ²³ A'tiro ni ojaduticũ niwĩ:

Ni'cõ numio ɰmũ me'rã nitimigõ, nijĩpaco ni, be'ro põ'rãtigosamo.

Cũ Emanuel wãmetigusami, ni ojano'caro niwã.

Emanuel “Õ'acũ marĩ me'rã nimi”, nisĩ'rĩrõ weecaro niwã.

²⁴ Be'ro José wã'cãgũ, Õ'acũrẽ wereco'tegũ duti'quere weecũ niwĩ. Mariare cũ ya wi'ipũ numotiguti nígũ miacu niwĩ. ²⁵ Tojo weemigũ, co macũ wuati dũporo co me'rã niticũ niwĩ. Co macũ bajuáca be'ro cũrẽ Jesú wãmeyecu niwĩ.

2

Masĩrĩ masã na Jesure ĩ'arã wa'a'que ni'i

¹ Herode Judea di'ta wiogu nirĩ cura Jesú Belẽ wãmetiri macãpũ bajuacu niwĩ. Cũ bajuáca be'ro ɰmũa masĩrĩ masã mujĩpũ mujãtiro pe'ecjãrã Jerusalẽpũ etacãrã niwã. ² Topũ etarã, sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Judío masã wiogu niacjũ wĩ'magũ ¿no'opũ bajuapari? Ɔsã ya macã mujĩpũ mujãtiro pe'e dũporopũ ñocõawũ Ɔsã ĩ'ati'cure ĩ'awũ. Cũrẽ ĩ'arã, “Wiogu niacjũ bajuatojapĩ”, niwã. Tojo weerã cũrẽ ẽjõpeorã a'tiapũ, nicãrã niwã.

³ Herode na tojo nisere tu'ogu, mejẽcã pejaro tu'oña'cu niwĩ. Jerusalẽcjãrã quẽ'rã nipe'tirã mejãrõta tu'oña'cãrã niwã. ⁴ Tojo weegu pa'ia wiorãrẽ pijiocũ niwĩ. Tojo nicã ãpẽrã masãrẽ Moisé duti'quere bu'erĩ masãrẽ pijiocũ niwĩ. Narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—Cristo Õ'acũ bese'cũ ¿no'opũ bajuagusari? nicũ niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicã, na yu'ticãrã niwã:

—A'ti di'ta Judea Belẽ wãmetiri macãpũ bajuagusami. Dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ cũ bajuat-jere a'tiro ni ojacu niwĩ:

⁶ Belẽ, Judea di'tapũ nirĩ macã mejõ nirĩ macã mejẽta ni'i. Ti di'ta nise macãrĩ wa'teropũre ti macãcjũ ni'cũ wiogu wijagusami.

Yarã masã Israe curuacjãrãrẽ co'teacjũ nigũsami, ni ojano'caro niwã, ni werecãrã niwã Herodere.

⁷ Na tojo níca be'ro Herode ya'yioropũ masĩrĩ masãrẽ cũ tiropũ pijiocũ niwĩ. Narẽ sãrĩtiña'gũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—¿De'ro nicã waro ñocõawũ bajuabutiamirĩ cũ? nicũ niwĩ. ⁸ “Tita bajuawĩ” tojo níca be'ro narẽ Belẽpũ wa'adutigu a'tiro nicũ niwĩ:

—Topu wĩ'magũrẽ añurõ sērĩtiña'baque'aya. Cũrẽ bo-carã, yu'ure wereya. Yu'u quẽ'rã cũrẽ ãjõpeogu wa'aguti wee'e, nisoocu niwĩ narẽ.

⁹ Narẽ tojo ni wéréca be'ro masĩrĩ masã Belẽpu yu'rũacãrã niwã. Topu yu'rũarã, ñocõawũ na ya macãpu ñ'awã'cãti'cuta tja na ðuporo u'mũtãwã'cãcu niwĩ. Be'ro wĩ'magũ nirõ bu'ipu ejagu, ñocõawũ tojanu'cãcu niwĩ majã. ¹⁰ Masĩrĩ masã ñocõawũrẽ ñ'arã, pũrõ e'caticãrã niwã. ¹¹ Ti wi'ipu sãjãejarã, wĩ'magũrẽ cũ paco María me'rã nigũrẽ ñ'acãrã niwã. Cũrẽ ñ'arã ãjõpeorã, ejaque'acãrã niwã. Be'ro na mia'que acarire pãa, cũrẽ uru, u'mũtise inciensore, tojo nicã apeye u'mũtiseta tja mirra wãmetisere o'ocãrã niwã. ¹² Be'ro narẽ quẽ'erõpu Õ'acũ “Herode tiropu majãmitojaaticã'ña”, nicu niwĩ. Tojo weerã na ya di'tapu tojaarã, ape ma'apu majãmitojaacãrã niwã.

Herodere Egiptopu José quẽ'rã na du'tia'que ni'i

¹³ Masĩrĩ masã tojáaca be'ro Joseré Õ'acũrẽ wereco'tegu u'mũsecjũ quẽ'erõpu bajua, a'tiro nicu niwĩ:

—Wã'cãña. Wĩ'magũ cũ paco me'rã Egiptopu du'tiaya. Topu tojániña. Yu'u “Tocã'rõta tojatia” nica be'ropu tojatia tja. Herode wĩ'magũrẽ wẽjẽsĩ'rĩgũ a'magũsami, nicu niwĩ.

¹⁴ Cũ tojo nicã tu'ogu, José wã'cã, wĩ'magũrẽ paco me'rã ñamita Egiptopu su'ori miacu niwĩ. ¹⁵ Topure Herode catiro põtẽorõ tojánicãrã niwã. A'te Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ cũ oja'que queoro wa'adutiro tojo wa'acaro niwũ. Tere a'tiro ni ojamu'tãcu niwĩ: “Yu'u macũ Egiptopu nigũrẽ pijiwijawu', tojo nicu niwĩ Õ'acũ”, ni ojano'wũ.

Herode umua wĩ'marãrẽ wẽjẽduti'que ni'i

¹⁶ Herode masĩrĩ masãrẽ, yu'ure bujicã'pã nígũ, uayu'rũmajãcu niwĩ. Tojo uagu, nipe'tirã umua wĩ'marãrẽ Belẽpu, tojo nicã ti macã sumutopu nirãrẽ puã cũ'ma cuorãrẽ, na ðujaro cuorãrẽ wẽjẽduticu niwĩ. Na masĩrĩ masã cũrẽ were'caro ejatuario tocã'rõta bucuasami nígũ, umua wĩ'marã ticuse cũ'marĩ cuorãrẽ wẽjẽduticu niwĩ.

¹⁷ Cũ tojo weedutisere Jeremía Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ cũ oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojacu niwĩ:

¹⁸ Ramá wãmetiri macãpũre masã bujaweti, uti caricũcã tu'ono'rõsa'a.

Raquel pãrãmerã nituriarãnumiapu Israe curuacjãrã numosãnumia na põ'rãrẽ pũrõ ðujasewã'a, utirãsama.

Na põ'rãrẽ wẽjẽcã ñ'arã bujaweticã, ãpẽrã wãcũtutuase o'omasĩtirãsama, ni ojano'wũ.

19 Herode wērīca be'ro quē'erōpɔ ni'cũ Ō'acūrē wereco'tegu José Egiptopɔ nigūrē nicɔ niwī:

20 —Wā'cāña. Wī'magūrē cū paco me'rā Israe curuacjārā nirī di'tapɔ sɔ'ori dajatojaaya. Wī'magūrē wējēsī'rī'cārā boape'tia wa'ama, nicɔ niwī.

21 Tojo nicā tɔ'ogɔ, José wā'cā, wī'magūrē cū paco me'rā Israe curuacjārā nirī di'tapɔ sɔ'ori miacɔ niwī. 22 Be'ro “Herode macū Arquelao cū pacure Judea di'ta wiogu dɔcayuarɔ” nicā tɔ'ogɔ, uicɔ niwī. Tojo weegɔ topure wa'asī'rīticɔ niwī. Ō'acūrē quē'erōpɔ wereno'cɔ niyugu, Galilea wāmetiri di'ta pe'e yɔ'rɔacɔ niwī. 23 Topure etarā, Nazare wāmetiri macāpɔ tojaque'acārā niwā. Na topɔ wa'acā, Ō'acū ye queti weremɔ'tārī masā na oja'que queoro wa'acaro niwū. “Masā cūrē ‘Nazarecjɔ nimi’ nirāsama”, ni ojano'wū.

3

Juā masārē wāmeyeri masū bu'e'que ni'i

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

1 Jesú cū Nazarepɔ nirī cura Juā masārē wāmeyeri masū Judea di'tapɔ yucɔ marīrō, masā marīrōpɔ wa'acɔ niwī. Topɔ masā cū tiropɔ ejarārē bu'ecɔ niwī. 2 A'tiro ni werecɔ niwī:

—Cā'rōacā be'ro Ō'acū bese'cɔ pājārā masā wiogu sājāgūsami. Tojo weerā mɔsā ña'arō wee'quere bujaweti, du'uya. Mɔsā wācūsere dɔcayuya, nicɔ niwī. 3 Juā ye cjasere Ō'acū ye queti weremɔ'tārī masū Isaía a'tiro ojacu niwī:

Ni'cũ yucɔ marīrō, masā marīrōpɔ a'tiro caricūnu'cūbajaque'atigɔsami:

“Marī wiogu a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjɔca ma'a añurī ma'a quē'rārō weronojō weeyuya”, ni ojacu niwī.

Marī wiogu a'tiati dɔporo mɔsā nisetisere apoyuya, mɔsā wācūsere dɔcayuya nígū, tojo nicɔ niwī.

4 Juā ya su'tiro cameyo poari me'rā na su'a'caro nicaro niwū. Wa'icūrā casero me'rā ejeritucɔ niwī. Pajasecɔrā na ba'asetisere poreroa, nɔcū cjase mumia yere ba'acɔ niwī.

5 Pājārā Jerusalēcjārā, āpērā ti di'ta Judeapɔ nirā cū tiropɔ cū bu'esere tɔ'orā wa'acārā niwā. Tojo nicā dia Jordā wāmetiri maa pɔ'tocjārā tɔ'orā wa'acārā niwā. 6 Na ña'arō wee'quere wereyɔ'rɔca be'ro narē wāmeyecɔ niwī.

7 Tojo weeri cura pājārā fariseo masā, āpērā saduceo masā wāmeyeduticārā niwā. Na ña'arō wee'quere bujaweti dɔcayusī'rīticā ī'agū, a'tiro nicɔ niwī:

—Musã weeta'sari curuacjãrã aña weronojõ ni'i. Aña nucũ ãjũcã, uiwã'cãsama. Musã aña weronojõ bu'iri da'resere ui'i. Tojo uirã, musã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayusĩ'rĩtimirã, wãmeyedutirã a'tiapu. ⁸ Musã, diacjũta ãsã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuapu nĩrã, musã weesetise me'rã ï'oña. ⁹ Musã a'tiro wãcũticã'ña: “Ësã Abrahã pãrãmerã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ tiropu wa'arãsa'a”, ni wãcũticã'ña. Musã wãcũsere ducayuticã, Abrahã pãrãmerã nise wapamarĩ'i. Õ'acũ uagu, a'te ãtãperi me'rã Abrahã pãrãmerã wa'acã weemasĩmi. Cũ tojo weecãma, na pe'e Õ'acũ uaro weebosama. ¹⁰ Marĩ yucupagu ote'quepagu weronojõ ni'i. Õ'acũ musãrẽ yucupagu ducã marĩsepagure besecõ'arõ weronojõ weegusami. Yucu añurõ ducaticjũre paacõ'a, ãjũacõ'acã'no'sa'a. Tere wee'caro weronojõ musã wãcũsere ducayuticã, añurõ weeseticã, Õ'acũ musãrẽ cõmea me'rã paacõ'agũ weronojõ bu'iri da'regusami. ¹¹ Yũ'u musãrẽ na ña'arõ wee'quere bujaweti, du'uama nĩgũ, aco me'rã wãmeye'e. Yũ'u be'ro apĩ yũ'u nemorõ tutuagu a'tigusami. Cũ añugũ waro nimi. Yũ'u pe'e mejõ nigũ tu'oña'a. Ne cũrẽ ni'cãrõwijimasĩtisa'a. Cũ pũrĩcã Espĩritu Santure musãrẽ o'õgusami. Cũrẽ masã me'rã ninu'cũcã weegusami. Ña'arõrẽ ãjũaweero weronojõ musãrẽ añurõ tojato nĩgũ, ña'arõ wee'quere cõ'agũsami. ¹² Yũ'u be'ro a'tigu ni'cũ trigo su'tiweeri masũ weronojõ nimi. Cũ te su'tire mejẽcã su'awee, cõ'asami. Te trigo peri quẽ'rãrẽ mejẽcã mii, te nũrõrĩ wĩ'ipũ nũrõsami. Te su'tire pecame'epũ ãjũacõ'asami. A'te weronojõ cũ, cũ yarã warore bese, cũ tiropu miagũsami. Æpẽrãrẽ pecame'epũ cõ'abajuriogusami. Tĩ me'e ne pe'tisome, ni werecu niwĩ Juã.

Juã Jesure wãmeye'que ni'i

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Juã wãmeyeri curare Jesú Galileapu ní'cu Jordã wãmetiri maapu wa'acu niwĩ. Topure wa'agu, Juãrẽ wãmeyedutigũ wa'agu weecu niwĩ. ¹⁴ Topu cũ etacã, Juã cũrẽ wãmeyesĩ'rĩticũ nimiwĩ.

—Yũ'u pe'e mũ'urẽ wãmeyedutironojõ o'ogu, ¿mũ'u pe'e yũ'ure wãmeyedutigũ a'titi? nicu niwĩ Jesure.

¹⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú “Wãmeyeya. Nipe'tise Õ'acũ marĩrẽ weeduti'caronjõta weeruã'a. Añucã'rõsa'a”, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, Juã “Jau” ni, cũrẽ wãmeyecu niwĩ. ¹⁶ Cũrẽ wãmeyeca be'ro cũ majãnu'cãcãta, u'muse pãrĩcaro niwũ. Jesú Espĩritu Santu buja weronojõ bajugu cãpũre dijatacã ejapejagure ï'acu niwĩ.

¹⁷ Tojo wa'acã, u'musepũ cũ pacũ Õ'acũ ucũdijocũ niwĩ.

—Ã'rĩ yu'u macũ uputu yu'u ma'igũ nimi. Cũ me'rã pũrõ e'cati'i, nicũ niwĩ.

4

Jesure wãtĩ Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãcã weesĩ'rĩmi'que ni'i
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Jesú wãmeyeno'ca be'ro Espíritu Santu cũrẽ yucũ marĩrõ, masã marĩrõpũ sũ'ori miacũ niwĩ. Wãtĩ Jesure cũ pacure yu'rũnu'cãdutigu niquesãcũ nimiwĩ.

² Topũre Jesú cuarenta nũmũrĩ, cuarenta ñamirĩ ne cã'rõ ba'aticũ niwĩ. Be'ro ujaboayũ'rũacũ niwĩ. ³ Jesú tojo ujaboacã ï'agũ, wãtĩ cũ pu'to wa'acũ niwĩ. Cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'u diacjũta Õ'acũ macũ ni'i nĩgũ, a'te ãtãperire pã dojorẽ ba'aya, nicũ niwĩ. ⁴ Cũ tojo nicã, Jesú a'tiro yu'ticũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Masã ba'ase me'rã dia'cũ catimasĩtisama. Na añurõ nisĩ'rĩrã, nipe'tise Õ'acũ ucũsere yu'ti ãjõpeosama”, niwũ, nicũ niwĩ.

⁵ Be'ro wãtĩ cũrẽ Jerusalẽpũ “Õ'acũ ya macã”, na nino'ca macãpũ miacũ niwĩ. Topũre Õ'acũ wi'i dũposãrĩpũ sũ'ori miimũjãcũ niwĩ. ⁶ Jesure nicũ niwĩ tja:

—Mu'u diacjũta Õ'acũ macũ ni'i nĩgũ, a'topũ bu'pudijaya. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ni ojano'o:

Õ'acũ cũrẽ wereco'terã me'rã mu'ũrẽ co'tedutigũsami.

Mu'ũrẽ ãtãgãpũ doquepejari nĩrã, mu'ũrẽ tuuñe'erãsama, ni ojano'caro niwũ, nicũ niwĩ wãtĩ.

⁷ Tojo nisere Jesú cũrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'te quẽ'rã ojano'caro niwũ: “Mu'u wiogu Õ'acũ cũ ucũ'quere ne ni'cati' dũdiacjũta nimitito? nĩrã, cũrẽ wee'õdutitĩcã'ña”, ni ojano'wũ, nicũ niwĩ Jesú.

⁸ Be'ro wãtĩ ãrũgũ u'mũacjũpũ miacũ niwĩ tja. Topũre nipe'tise a'ti di'ta cjase macãrĩrẽ, tojo nicã te macãrĩ cũosere ï'ope'ocã'cũ niwĩ. ⁹ ï'ogũ, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Nipe'tise a'te mu'ũrẽ ï'o'quere o'ogũti mu'u yu'ũre ejaque'a ãjõpeocã, nicũ niwĩ.

¹⁰ Tojo nicã tu'ogu, Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Wa'aya, wãtĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Õ'acũ mu'u wiogu ni'cũrẽta ãjõpeoya. Cũ ni'cũrẽta yu'tiõũa'a”, niwũ, nicũ niwĩ.

11 Tojo nicã tu'ogu, wãtĩ wa'a wa'acu niwĩ. Be'ro Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã Jesure weetamurã, ba'ase ecarã a'ticãrã niwã.

Jesú ne waro cã Galileapũ bu'enũ'cã'que ni'i
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Be'ro Jesú “Juã wãmeyeri masũrẽ bu'iri da'reri wi'ipũ niapũ” nisere tu'ocu niwĩ. Tere tu'ogu, Galilea di'tapũ wa'acu niwĩ. 13 Topũre cũ ya macã Nazarepũre tojaque'aticũ niwĩ. Ape macã Capernau pe'e tojaque'acu niwĩ. Ti macã ditara sumuto Zabulõ, tojo nicã Neftalĩ wãmetiro wa'teropũ nicaro niwũ. 14 A'te Isaía Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ cã oja'que queoro wa'adutiro tojo wa'acaro niwũ. 15 A'tiro ojacũ niwĩ:

Zabulõ, tojo nicã Neftalĩ wãmetise di'ta Galilea wãmetiri ditara pu'topũ ni'i.

Jordã wãmetiri maa ape pã'rẽpũ ni'i.

Topũ Galilea di'tapũ judío masã nitirã nisama.

16 Tocjãrã masã na'itĩ'arõpũ nirã weronojõ Õ'acũrẽ masĩtisama.

Tojo nimirã, aňurõ bo'reyusere ĩ'arã weronojõ narẽ yũ'ruoacjũre ĩ'arãsama.

Na Õ'acũ yere masĩtimirã tere werecã, tu'orãsama.

Na bu'iri da're bajuriono'bo'cãrã nimirã, masãbajuama, ni ojano'wã.

17 Titare topũ Jesú masãrẽ ne waro bu'ewã'cõcũ niwĩ. Narẽ “Musã ña'arõ weesetisere bujaweti, du'uya. Musã wãcũsere ducayuya. Cã'rõacã be'ro Õ'acũ cũ wiogu nimi nisere masãrẽ masĩcã weegusami”, ni bu'ecu niwĩ.

Jesú ba'paritirã wa'i wẽjẽrĩ masãrẽ piji'que ni'i
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Be'ro Jesú Galilea wãmetiri ditara sumutopũ sijabaque'acu niwĩ. Topũ wa'a, ni'cũ põ'rã pũarã umuarẽ bocaecacũ niwĩ. Ni'cũ Simó, apetero Pedro pisuno'gũ nicũ niwĩ. Apĩ cũ acabiji André nicũ niwĩ. Na wa'i wẽjẽrĩ masã nicãrã niwã. Tojo weerã na wejecũre ditarapũ doqueñorã weecãrã niwã. 19 Na tojo weecã ĩ'agũ, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Te'a yũ'u me'rã. Musã ni'cãrõacãrẽ wa'i wẽjẽrĩ masã ni'i. Be'ropũre majã wa'i wẽjẽrã weronojõ masãrẽ yé quetire wererãsa'a. Tojo weecã, pãjãrã ĩjõpeorãsama, nicũ niwĩ.

20 Cũ tojo nicã tu'orã, maata na wa'i wẽjẽse cuo'quere du'ucũupe'o, cũ me'rã sirutu'wã'cãcãrã niwã.

21 Cã'rõ yũ'ruaa, ãpẽrã cũ acabiji me'rã nirãrẽ tja ĩ'acu niwĩ. Na Zebedeo põ'rã Santiago, Juã nicãrã niwã. Na, na

pacu me'rã yucusupu wejecupagure dero aporã sãñacãrã niwã. Jesú na quẽ'rãrẽ "Te'a", nicu niwĩ. ²² Cũ tojo nicã tu'orã, na yawu yucusure, tojo nicã na pacure totã cõ'acũu, Jesú me'rã sirutuwã'cãcãrã niwã.

Jesú pãjãrã masãrẽ bu'e'que ni'i
(Lc 6.17-19)

²³ Jesú nipe'tiro Galilea di'tapu judío masã nerẽwãse wi'seripu bu'ecusiacu niwĩ. Cũ añuse queti Õ'acũ yere, cũ wioꝑu nimi nisere bu'ecu niwĩ. No'o na de'ro nise dutitiserẽ yu'rũowã'cãcũ niwĩ. ²⁴ Cũ tojo weese quetire nipe'tiro Siria di'tacjãrã masĩpe'ticãrã niwã. Tojo weerã de'ro nise pi'etirãrẽ cũ tiropu miacãrã niwã. Do'atirãrẽ, wãtĩ sãjãno'cãrãrẽ, no'o ñama wẽrĩse cõorãrẽ, tojo nicã si-jamasĩtirãrẽ cũ tiro miaa, yu'rũoduticãrã niwã. Nipe'tirãrẽ yu'rũocu niwĩ. ²⁵ Cũ tojo weecã tu'orã, pãjãrã Galilea di'tacjãrã, Decãpoli wãmetise macãrĩcãrã sirutucãrã niwã. Tojo nicã Jerusalẽcãrã, Judea di'tacjãrã, Jordã wãmetiri maa siaquijicãrãrẽ sirutucãrã niwã.

5

Jesú ãrũgũpu masãrẽ bu'e'que ni'i

¹ Jesú pãjãrã sirutucã ĩ'agũ, ãrũgũpu mujãa, ejanujãcu niwĩ. Tojo weecã, cũ bu'erã cũ sumuto nerẽnujãcãrã niwã.

² Be'ro Jesú narẽ a'tiro bu'enũ'cãcũ niwĩ:

A'tiro weerãnojõ e'catima nise ni'i
(Lc 6.20-23)

³ "Õ'acũ weetamurõ me'rã dia'cũ cũ uaro weemasĩ'i nirãnojõ e'catirãsama. Tojo nirãnojõ Õ'acũ wioꝑu nirõpu sãjããrãsama.

⁴ "Bujawetirãnojõ e'catima. Õ'acũ narẽta weetamugũsami. Narẽ wãcũtutuacã weegũsami.

⁵ "No'o 'Yu'u basu ãpẽrã yu'rũoro ni'i' nitirãnojõ e'catisama. Tojo weerã na Õ'acũ 'O'oguti' ní'que di'tare ñe'erãsama.

⁶ "Õ'acũ ye, diacjũ nisere masĩsĩ'rĩrã, ujaboa, acowuõ'cãrã weronõjõ nisama. Tojo ujaboa, acowuorã weronõjõ masĩsĩ'rĩrãrẽ Õ'acũ e'catise o'ogũsami. Na Õ'acũ yere masĩca be'ro ba'a, sĩ'rĩtuurã weronõjõ nisama.

⁷ "Ãpẽrãrẽ pajaña'rã e'catima. Õ'acũ quẽ'rã narẽ pajaña'gũsami.

⁸ "No'o ña'ase moorãnojõ e'catima. Náta Õ'acũrẽ ĩ'arãsama.

⁹ "No'o a'mequẽse marĩrõ ninu'cũsĩ'rĩrãnojõ e'catima. Õ'acũ narẽ 'Yu'u põ'rã nima', nigũsami.

10 "No'o Õ'acũ ɥaro weecã ña'arõ weesirutuno'rãnojõ e'catima. Náta Õ'acũ wiogu nirõpɥ wa'arãsama.

11 "Yɥ'ure ẽjõpeose bu'iri musãrẽ ãpẽrã ña'arõ bujicã'a, pi'etise o'orãsama. No'o nise nisoo, nima'arãsama musãrẽ. Na tojo weecã, e'catiya. 12 Duporocjãrãpɥ Õ'acũ ye que-tire weremũ'tãrĩ masãrẽ mejãrõta weecãrã niwã. Musã ɥ'mũsepure pajibutiaro e'catise bocarãsa'a. Tojo weerã e'catiya", nicũ niwĩ Jesú.

A'ti ɥmũcorɥre Jesure ẽjõpeorã moa, sĩ'ose weronjõ nima nise ni'i

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Jesú a'tiro bu'enemocũ niwĩ:

"Marĩ ba'arã, ɥ'suato nĩrã moarẽ sã'a. Musã moa weronjõ ni'i a'ti nucũcãpɥre. Musã añurõ niseticã ã'arã, ãpẽrã quẽ'rã ã'acũu, yɥ'ure ẽjõpeorãsama. Musã tojo weeticãma, moa ocatiro weronjõ nirãsa'a. Moa ocaticã, ɥ'suatisa'a. Te tojo nicã, cõ'acã'no'o. ¿Apaturi de'ro wee moa ocacã weebosari tja?

14 "Musã yɥ'ure ẽjõpeorã sĩ'ose weronjõ ni'i masãrẽ. Tojo weerã musã ãpẽrã yɥ'ure masĩtirãrẽ masicã wee'e. Ni'cã macã ɥrũgũpɥ nirĩ macã bajutiropɥ niticã weetisa'a. 15 Masã sĩ'ocjare apeyenojõ docapɥ sĩ'ótisama. Tojo weronjõ o'orã, nipe'tirã ti wi'ipɥ nirãrẽ bajuato nĩrã ɥ'mũarõpɥ peosama. 16 A'te weronjõ bajuyoropɥ yɥ'ɥ ɥaronojõ añurõ weesetiya. Musã añurõ weecã ã'arã, ãpẽrã quẽ'rã marĩ pacũ ɥ'mũsepũ nigũrẽ 'Añuyũ'rũgũ nimi', ni e'catirãsama.

Jesú Moisé duti'que cjasere ucũ'que ni'i

17 "A'tiro wãcũticã ña yɥ'ure. 'Jesú Moisé duti'quere, tojo nicã Õ'acũ ye que-tire weremũ'tãrĩ masã na wereyu'quere cõ'agũ a'tigũ weepĩ, niticã'ña. Tere cõ'agũ mejẽta a'tiwũ. Tere queoro weepe'ogũ a'tigũ weewũ. 18 Diacjũ musãrẽ wereguti. Ʋ'muse, a'ti turi nirĩ curare Õ'acũ ne cã'rõacã te dutisere cõ'asome. Nipe'tise cũ 'A'tiro weeguti' ni'quere queoro weegusami. 19 Tojo weegũ no'o cã'rõacã te dutisere yɥ'rũnũ'cãgũnojõ mejõ nigũ waro nigũsami Õ'acũ wiogu nirõpɥre. Tojo nicã ãpẽrãrẽ yɥ'rũnũ'cãcã weegunojõ mejãrõta nigũsami. Apĩ Moisé dutisere weegũ pe'e, tojo nicã ãpẽrãrẽ tere weedutigũ pe'e wiogu weronjõ nigũsami Õ'acũ wiogu nirõpɥre. 20 Musãrẽ a'tiro wereguti. Moisé duti'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã yɥ'rũoro Õ'acũ dutise pe'ere añurõ weeyũ'rũnũ'cãtirã, Õ'acũ tiropɥ wa'asome", nicũ niwĩ.

Jesú uase cjasere masārē were'que ni'i

(Lc 12.57-59)

²¹ Jesú a'tiro werenemocu niwī: “Musā tu'opā musā necūsumuarē duti'quere: ‘Masārē wējēcō'aticā'ña. No'o apīrē wējēcō'agūnojō tenojō besegu tiropu beseno'o, bu'iri da'reno'gūsami’, niwū. ²² Yu'u pe'e a'tiro wereguti. No'o cū acaweregu me'rā uagūnojō bu'iri da'reno'gūsami. No'o cū acaweregure ‘Mu'u wapamarī'i' ni bujicā'gūnojō wiorā tiropu beseno'gūsami. No'o cū acaweregure ‘Wa'icu weronjō tu'omasise moobutia'a' nigūnojōrē Ō'acū pecame'epu bu'iri da're, cō'atawio ni'i.

²³ ”Tojo weegu Ō'acū wi'ipu no'o Ō'acūrē ējōpeoacju apeyenojō o'ogutigu, ‘Yu'u acaweregure ña'arō weecāti' ni wācūbocagu, a'tiro weerua'a. ²⁴ Cū o'ootjere du'upeo, cūrē acobojose sērīmu'tāgū wa'arua'a. Be'ro ‘Ō'acūrē o'oguti' ní'quere o'orua'a.

²⁵ ”Apeye quē'rārē wereguti. Ni'cū musārē weresāsī'rīgū besewuaropu miasī'rīcā, maata topu wa'ase dūporo apowe'ocā'ña. Tojo weecā, musārē beseri masūrē o'otibosami. Tojo weeticāma, beseri masū surarapure o'o, bu'iri da'reri wi'ipu sōrōbosami. ²⁶ Diacjūta musārē wereguti. Bu'iri da'reri wi'ipu sājāa wapayepe'oticā, ne du'uwīrōsome”, ni werecu niwī Jesú.

Jesú “Musā numosānumia, musā marāpūsumua nitirārē a'metārāticā'ña” nise ni'i

²⁷ Jesú a'tiro werenemocu niwī: “Apeyere todūporopu duti'quere tu'opā. ‘Musā numosānumia nitirārē, musā marāpūsumua nitirārē a'metārāticā'ña’, niwū. ²⁸ Yu'u pe'e a'tiro wereguti. No'o numiorē ña'arō weesī'rī uaripejase me'rā ī'agūnojō cū po'peapu co me'rā ña'arō weetojasami.

²⁹ ”Tojo weerā musā caperi me'rā ña'arō weesī'rīrā, tigare orewee cō'abo'caro weronjō maata ī'adu'ucā'ña. Ña'arō weedu'utirā, pecame'epu wa'arāsa'a. Musā capeare cō'arā, ti capea dia'cūrē bajuriorāsa'a. Nipe'tiro musā upu pecame'epu wa'acā, ña'ayu'rūsa'a. ³⁰ Mejārōta bu'iri bocari nīgū, diacjūcamocā me'rā ña'arō weesī'rīgū, weedu'ucā'ña. Tojo weecā, nipe'tiro upu pecame'epu bu'iri bocabo'caro bu'iri da'reno'some”, nicu niwī Jesú.

Jesú, marāpūtirā, numotirā a'merī cō'ase cjasere ucū'que ni'i

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Jesú ninemocu niwī: “Apeye todūporocjārāpūre ní'quere tu'opā: ‘No'o numorē cō'agū, “A'te ye bu'iri mu'urē cō'a'a” nirī pūrīrē oja, core o'orua'a’, niwū. ³² Yu'u

pe'e a'tiro wereguti. Ni'cũ cũ ñumorẽ co apĩ me'rã ña'arõ nitimicã cõ'agũnojo core umua me'rã ña'arõ weeri masõrẽ weronojo tojacã weesami. No'o marãpu cõ'ano'co me'rã ñumotiganojo quẽ'rã ña'arõ cũ ñumo nitigo me'rã a'metãrãgũ weronojo tojasami", nicu niwĩ Jesú.

Jesú "A'tiro weerãti" nise cjasere cã bu'e'que ni'i

³³ Jesú a'tiro werenemocu niwĩ: "Apeyere toduporocjãrãrẽ ní'quere tu'opã: 'Musã "Õ'acũ wãme me'rã weeguti" ní'caronojõta nisooro marĩrõ queoro weeya', niwũ. ³⁴ Yu'u pe'e a'tiro wereguti. Musã ãpẽrãrẽ 'A'tiro weerãti' nĩrã, Õ'acũrẽ wãmepeoticã'ña. 'U'muse me'rã weerãti', niticã'ña. Õ'acũ nirõ topũta ni'i. ³⁵ 'A'ti nucũcã me'rã ni'i', niticã'ña. Õ'acũ wéeca di'ta ni'i. Jerusalẽ quẽ'rã marĩ wiogu Õ'acũ ya macã ni'i. Tojo weerã Jerusalẽ me'rã wãmepeoticã'ña. ³⁶ Tojo nicã 'Usã ya dupoa me'rã ni'i', niticã'ña. Musã tojo nise me'rã ni'cã poadare ñĩrĩ da o butiri da ducayumasĩtisa'a. ³⁷ A'tiro dia'cũ niña. Diacjũ nicã, wãmepeoro marĩrõ 'Diacjũta ni'i', niña. Tojo niticã, 'Diacjũ niwe'e', niña. Musã ninemopeosepua no'o wãtĩ wãcũse o'ose nibosa'a.

Jesú ãpẽrã mejẽcã weecã a'medutitise ni'i

(Lc 6.29-30)

³⁸ "Apeyere toduporocjãrãrẽ ní'quere tu'opã: 'Ni'cũ musãrẽ capea paatĩ'acã, musã quẽ'rã mejãrõta cũrẽ paatĩ'aa'meña', niwũ. Tojo nicã 'Upicare paape'ecã, mejãrõta cũrẽ paape'ea'meña', niwũ. ³⁹ Yu'u pe'e musãrẽ a'tiro wereguti. Musãrẽ ña'arõ weecã, tojo tu'oña'cã'ña. A'meticã'ña. Tojo weronojo o'ogu, mu'urẽ ni'cã pe'e pã'rẽ diapoapu paacã, ape pã'rẽ du'sari pã'rẽ pe'ere majãminũ'cã, paadutiya tja. ⁴⁰ Ni'cũ beseri masã tiropu mu'urẽ weresã'cu mu'u ya camisare sãrĩbosami. Cũ tojo weecã, bu'icjãrõ mu'u sãñarõ quẽ'rãrẽ tuweeo'oya. ⁴¹ Surara mu'urẽ ni'cã kilómetro cũ yere miabosaya nicã, mu'u pe'e cũ uacã, puã kilómetro miabosaya. ⁴² No'o mu'urẽ apeyenojo sãrĩcã, o'oya. Apeyenojo mu'urẽ wasocã, 'Wasowe'e', niticã'ña", nicu niwĩ Jesú.

Marĩrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'idutise ni'i

(Lc 6.27-28,32-36)

⁴³ Jesú werenemocu niwĩ: "Apeye toduporocjãrãrẽ ní'que quẽ'rãrẽ tu'opã: 'Musã me'rãcãjũrẽ ma'iña. Musãrẽ ĩ'atu'tigu pe'ere a'pepũrĩña', niwũ. ⁴⁴ Yu'u pe'e musãrẽ wereguti. Musãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'iña. Musãrẽ ña'arõ ucũrãrẽ 'Añurõ wa'ato', niña. Musãrẽ ña'arõ weecã, ña'arõ bujicã'micã, na ye niatjere Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. ⁴⁵ Tojo

weerã marĩ pacu u'musepu nigũ põ'rã ni'i nisere i'orãsa'a. Cũ añurã, ña'arã tiropu mujĩpũrẽ bo'reyucã weemi. Mejãrõta añurõ weerã, ña'arõ weerã tiropu aco pejacã weemi. ⁴⁶ Musãrẽ mairã dia'cũrẽ ma'írã, ¿ñe'enojõrẽ musã Õ'acũ o'oaťjere bocabosau? Niyeru wapaseeri masã quẽ'rã tojota weema. Na ña'arã nimirã, na me'rãcjãrãrẽ ma'isama. ⁴⁷ Musã acawererã dia'cũrẽ añudutirã, ¿ñe'enojõrẽ añuse weerã weebosau? Õ'acũrẽ ejõpeotirã quẽ'rã tojota na acawererã dia'cũrẽ añudutisama. Tojo weerã nipe'tirãrẽ a'merĩ ma'i, añudutiya. ⁴⁸ Marĩ pacu u'musepu nigũ ña'ase moogũ nimi. Musã quẽ'rã cũ weronojõ ña'ase moorã ninu'cũcã'ña", ni wercu niwĩ Jesú.

6

Añurõ weesetise cjasere Jesú bu'e'que ni'i

¹ Jesú a'tiro werenemocu niwĩ: "Musã weesere ãpẽrãrẽ i'adutirã, na i'orõpu dia'cũ añurõ weeticã'ña. Musã tojo weecãma, marĩ pacu u'musepu nigũ ne cã'rõ añusere musãrẽ o'osome. ² Tojo weerã musã pajasecuorãrẽ weeta'murã, nipe'tirãrẽ werestepe'otica'ña. Weeta'sari masã na nerẽwãsepu, tojo nicã macã decopu na wee'quere werestepe'ocã'ma. Masãrẽ añurõ ucũdutirã tojo weesama. Musã na weronojõ weeticã'ña. Diacjũ musãrẽ wereguti. Narẽ masã añurõ ucũse me'rã wapata'atojama. Tojo weerã na be'ropure bocasome. ³ Musã pe'e pajasecuorãrẽ apeyenojõ o'orã, no'o mu'u me'rãcjũ i'atiri cura o'oya. ⁴ Ya'yioro ãpẽrã na masĩtiro o'oya. Tojo weecã, marĩ pacu nipe'tise marĩ ya'yioro weesere i'ape'ogu, musãrẽ añusere o'ogusami.

Jesú 'Õ'acũrẽ sãrĩrã, a'tiro ñubueya' nise ni'i (Lc 11.2-4)

⁵ "Musã ñubuerã, weeta'sari masã weronojõ weeticã'ña. Na nerẽwãse wi'seripu, tojo nicã masã pãjãrã yu'rũaropu nu'cũ, masã i'ato nĩrã ñubuesama. Musãrẽ diacjũ wereguti. Na ãpẽrã i'ase me'rã wapata'atojama. Be'ropure bocasome. ⁶ Musã yu'ure ejõpeorã, musã ya tucũpu sãjãa, sopere bi'a, musã pacu Õ'acũ musã me'rã nigũrẽ sãrĩ, ñubueya. Tojo weecã, marĩ pacu no'o bajutiropu weesere i'ape'ogu, musãrẽ añusere o'ogusami.

⁷ "Õ'acũrẽ ñubuerã wãcũtimirã, pejetiri mejãrõta ñubuemajãticã'ña. Õ'acũrẽ masĩtirã, ùsãrẽ peje ucũse me'rã tu'ogusami nĩrã, tojo weesama. ⁸ Musã na weronojõ

weeticã'ña. Marĩ pacu musã uasenojõrẽ sërĩatji duporo masĩtojasami. ⁹ Tojo weerã musã a'tiro ñubueya:

”Pacu, mu'u u'musepu ni'i.

Nipe'tirã mu'urẽ wiopesase me'rã ëjõpeoato.

¹⁰ A'ti turipure mu'u bese'cu maata wiogu sãjãgũ a'tiato.

U'musepure mu'u uaro dia'cũ weesama.

A'ti turicjãrã quẽ'rã mejãrõta weeato.

¹¹ U`sãrẽ umucorinucũ ba'ase o'oya.

¹² U`sã ña'arõ wee'quere acobojoya.

U`sã ãpẽrãrẽ acobojo'caro weronojõta u`sã quẽ'rãrẽ acobojoya.

¹³ U`sã ña'arõ weesĩ'rĩsere cã'mota'aya.

Tojo nicã ña'agũ u`sãrẽ niquesãcã, cã'mota'aya.

Mu'u ni'cũta dutimasĩ'i.

Tutuayu'rũgũ ni'i.

Mu'u ni'cũrẽta masã ëjõpeorãsama.

Mu'u ninu'cũcũsa'a', ni sërĩña Õ'acũrẽ.

¹⁴ ”Ãpẽrã musãrẽ ña'arõ wee'quere acobojocã, marĩ pacu u'musepu nigũ quẽ'rã musãrẽ acobojogusami. ¹⁵ Tojo weeticãma, marĩ pacu musã ña'arõ wee'quere acobojosome”, nicu niwĩ Jesú.

Jesú “Be'ti ñubuerã, a'tiro weeya” nise ni'i

¹⁶ Jesú narẽ bu'ennemocu niwĩ: “Musã be'ti ñubuerã, weeta'sari masã weronojõ weeticã'ña. Na ãpẽrãrẽ añurõ wãcũduti, be'tima nidutirã bujawetirã weronojõ weesoosama. Diacjũ musãrẽ wereguti. Na masã añurõ wãcũse dia'cũrẽ wapata'atojasama. Be'ropure bocasome.

¹⁷ Musã pe'e be'ti ñubuerã, musã weewaronojõta weeya. Diapoa waacoe, wujapoame'rĩcã'ña. ¹⁸ Tojo weecã, ãpẽrã musã be'tisere masĩsome. Marĩ pacu dia'cũ marĩ ya'yioro weesere ï'ape'ogu masĩgũsami. Cũ musãrẽ añusere o'ogusami”, nicu niwĩ Jesú.

U'musepu marĩ bocatjere wãcũnurũdutise ni'i

(Lc 12.33-34)

¹⁹ Jesú bu'ennemocu niwĩ: “Apeyenojõ a'ti turi cjasere peje seeneocũuticã'ña. Te butiwiji, boadija wa'asa'a. Tere ãpẽrãnojõ ba'abajuriodijocã'sama. Musã neocũusere yajari masũ sãjãa, yajape'ocũsami. ²⁰ Tojo weronojõ o'orã, u'muse cjase pe'ere seeneocũuyuya. Õ'acũ uaronojõ weenu'cũcã'ña. Tojo weerã topure peje añuse cuorãsa'a. Topure musã seeneocũu'que musã cuoatje ne butiwijisome. ãpẽrãnojõ ne ba'atirãsama. Yajari masã quẽ'rã Õ'acũ tiropu sãjãa, yajasome. ²¹ Marĩ uputu ma'isere wãcũnurũsa'a. Tojo weerã a'ti turi cjase dia'cũrẽ

wācūnūrūtīcā'ña. Ō'acū ye pe'ere wācūnūrūña", nicu niwī Jesú.

Marī caperi sī'ocja weronojō ni'i nise ni'i
(Lc 11.34-36)

²² Jesú a'tiro werenemocu niwī: "Marī caperi sī'omu'tācja weronojō ni'i. Marī caperi añucā, añurō ī'amasī'i. ²³ Marī caperi ī'aejaticāma, añurō ī'atīsa'a. A'te weronojō musā Ō'acūrē ējōpeo, cū yere weecā, caperi añurō weronojō ni'i. Musā a'ti turi cjase pe'ere wācūnūrūcāma, caperi ī'aejatirā weronojō ni'i. Ō'acū waronojō weetirā, na'itī'arōpū nirā, cūrē masītirā weronojō ni'i.

Niyerure ma'írā, Ō'acū pe'ere ma'itīsa'a nise ni'i
(Lc 16.13)

²⁴ "Ni'cū āpērārē da'raco'tegu pūarā dutisere weemasītisami. Ni'cūrē ma'ígū, apīrē ma'ītisami. Tojo nicā ni'cū dutisere yu'tigu, apī dutise pe'ere yu'tītisami. Ā'rā weronojō niyeru, a'ti nucūcā cjasere ma'írā, Ō'acū pe'ere ma'imasītīsa'a.

Ō'acū cū yarārē co'tese ni'i
(Lc 12.22-31)

²⁵ "Musārē a'tiro wereguti: '¿Ñe'enojō ba'arāsari? ¿Ñe'enojō sī'rīrāsari? ¿Ñe'enojō sñarāsari?' ni wācūque'titicā'ña. Marī catise ba'ase nemorō wapati'i. Marī upū quē'rā su'ti nemorō wapati'i. ²⁶ Mirīcūarē wācūña. Na ba'asī'rīrā, otese capere ote, pī'rī dūcaticā weetisama. Te dūcati'quere ba'ase nūrōse wi'seripū nūrōtisama. Tojo weetimirā, wjaboatisama. Marī pacū u'mūsepū nigū narē ba'ase o'osami. Musā pe'ere mirīcūa nemorō ma'iyu'rūnu'cāsami. ²⁷ No'o musā uputu wācūque'tirā, pajicuroero bucyanemotīsa'a. Mejō waro wācūque'tīma'asa'a.

²⁸ "¿De'ro weerā musā sñatje su'tire wācūque'titi? O'ori, nūcū cjasere wācūña. Te no'o wāro pī'rībajaque'atīsa'a. Da'rati, su'atimirō, su'ti añurō sñarō weronojō baju'u. ²⁹ Marī ñecū wiogu Salomó añuse su'ti sñacū niwī. Cū tojo sñamīgū, o'orire ni'cārōwijiticū niwī. Te o'ori añubutiase ni'i. ³⁰ Ni'cā nūmū catīni'i, ape nūmū ñaidija wa'asa'a. Be'ro pecame'epū wjūacō'ano'sa'a. Yoaticā catimicā, Ō'acūta o'orire tojo añurō bajume'rīcā weesami. Cū o'orire añurō co'tero nemorō musā pe'ere weesami. Musā, musā ējōpeotise bu'iri wācūque'ti'i. ³¹ Tojo weerā '¿Ñe'enojōrē ba'arāsari? ¿Ñe'enojōrē sī'rīrāsari? ¿Ñe'enojōrē sñarāsari?' ni wācūque'titicā'ña.

32 A'ti turicjārā Ō'acūrē ějōpeotirā tere wācūque'tisama. Marī pacu u'mūsepū nigú mūsā uasenojōrē masītojasami. 33 Tojo weerā Ō'acū yere wācūyurūnū'cāña. Tojo nicā cū dutisere weesirutuya. Tojo weecā, nipe'tise mūsārē du'sasenojōrē o'obu'ipeogusami. 34 Tojo weerā '¿Ñamiacā de'ro wa'arosari?' ni wācūque'titicā'ña. Ni'cācārē mūsā ña'arō yurūatje nitoja'a. Tojo weerā ni'cācā cjase dia'cūrē wācūña. Ape nūmū cjasere wācūque'titicā'ña. Ūmūcorinūcū Ō'acū mūsārē weetamugūsami", nicu niwī.

7

Āpērārē "Mūsā ña'arā ni'i" niticā'ña nise ni'i
(Lc 6.37-38,41-42)

¹ Jesú ninemocu niwī:

"Mūsā āpērārē 'Na ña'arā nima', ni beseweeticā'ña. Tojo weecā, Ō'acū quē'rā mūsārē besesome. ² Mūsā āpērārē bese'caronojōta, tojo nicā mūsā bese'caro ejatuario Ō'acū mūsā quē'rārē besegusami. ³ Mūsā basu ña'arā nimirā, ¿de'ro weerā āpērā pe'ere 'Ña'arā nima', niti? Āpērārē 'Mūsā ña'arā ni'i' nise duporo mūsā ye pe'ere ĩ'amū'tāña. ⁴ Mūsā a'te weronojō nibosa'a. Mūsā acaweregure 'Mū'u ya capeapu cā'po'caroacā ni'i', nibosa'a. Mūsā ya capeapu pajiri po'caro pe'ere ĩ'amū'tātimirā, tojo nibosa'a. Mūsā basu mūsā ya capeapu pajiri po'caro cuomirā, mūsā acaweregu cā'rōacā cuogu pe'ere 'Mū'u ya capeapu nisere miicō'arāti', ¿niti? ⁵ Mūsā tojo wéerā, weeta'sari masā ni'i. Mūsā ye caperipu nise pe'ere miicō'amū'tāña yujupu. Tojo wéeca be'ro mūsā acaweregu cā'rōacā caperipu nise pe'ere miicō'amasīrāsa'a", ni queose o'ocu niwī Jesú.

⁶ Apeye ninemocu niwī tja:

"Ō'acūrē yabi bujicā'rārē cū ye queti añusere wereticā'ña. Narē wererā, diayiare añusere o'orā weronojō weebosa'a. Diayia uamarā añuse o'omicā, majāmiī'a, cū'rīsama. Mejārōta Ō'acūrē ějōpeosī'rītirārē añuse cū ye cjasere wereticā'ña. Narē wererā, yeseare ñaquē wapabujuri dare doqueo'orā weronojō weebosa'a. Yesea ti dare u'tacūu, te perire no'o uaro weestecusiasama. Na weronojō nirārē mejō waro Ō'acūrē yabi bujicā'rārē añuse cū ye cjasere werebosa'a.

'Ō'acūrē sērīña' nise ni'i
(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ "Ō'acūrē sērīña. Cūrē sērīcā, o'ogusami. Mūsā sērī a'manu'cūrā, bocarāsa'a. Mūsā me'rācjū ya wi'ire

sope pu'to pisunu'cũcã, cũ musãrẽ pãosõrõrõ weronojõ weegusami. ⁸ Õ'acũ cũrẽ sërĩrãrẽ o'osami. No'o a'magũnojõ bocagusami. Sope pu'to pisugu weronojõ sërĩnu'cũgũrẽ o'ogusami.

⁹ "Musã põ'rã ba'ase sërĩcã, ne ni'cũ narẽ ùtãpere o'otibosa'a. ¹⁰ Na wa'i sërĩcã quẽ'rãrẽ, añarẽ o'otibosa'a. ¹¹ Musã ña'arã nimirã, musã põ'rãrẽ añusere o'omasĩ'i. To pũrĩcãrẽ marĩ pacu u'musepu nigũ cũrẽ sërĩrãrẽ nemorõ añusere o'ogusami.

¹² "Musãrẽ ãpẽrã añurõ weeme'ricã uasa'a. Musã quẽ'rã tojota narẽ añurõ weeme'ricã'ña. Moisé duti'que, tojo nicã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã oja'que tojo weeduti'i.

U'muse cja sope cã'sopecã ni'i nise ni'i

(Lc 13.24)

¹³ "Musã e'satiri sopepu, e'satiri ma'apũ sãjãaña. Pecame'epũ wa'atjo pe'e e'sari sope, tojo nicã ma'a quẽ'rã e'sari ma'ajo ni'i. Pãjãrã ti ma'apũre wa'ama. ¹⁴ U'musepu wa'ari sope pe'e, ma'a e'satiri ma'acã ni'i. Pejetirãcã ti ma'apũre wa'asama. Yu'ure ëjõpeorã cã'sopecãpu, cã'ma'acãpu sãjãarã weronojõ nima.

Yucugure tigu dũca me'rã ï'amasĩno'o nise ni'i

(Lc 6.43-44)

¹⁵ "Ãpẽrã U'sã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã ni'i, nisoosama. Marĩ ï'acã, na añurã bajumima. Oveja uatirã weronojõ bajuma. Na tojo bajumirã, na wãcũsepũre yaiwa uamarã weronojõ musã ëjõpeosere dojorẽs'ĩrisama. Narẽ tojo weeri nĩrã, añurõ ï'anũrũña. ¹⁶ Musã narẽ na weese me'rã ï'amasĩrãsa'a. Potagu u'se dũcatiwe'e. Wĩsõ quẽ'rã ne ojo dũcatiwe'e. ¹⁷ Tojo weero añucju yucugu añuse dia'cũ dũcati'i. Ña'acju quẽ'rã ña'asere dũcati'i. ¹⁸ Ne ni'cãgũ yucugu añuse dũcaticju ña'ase dũcatitisa'a. Ña'ase dũcaticju quẽ'rã añuse dũcatitisa'a. ¹⁹ Añuse dũca marĩcjũre paadijo, ñjũacõ'acã'no'o. ²⁰ Tojo weerã musã nisoori masãrẽ na weese me'rã ï'amasĩrãsa'a", nicu niwĩ Jesú.

Nipe'tirã Õ'acũ nirõpu wa'asome nise ni'i

(Lc 13.25-27)

²¹ Jesú narẽ werenemocu niwĩ:

"Nipe'tirãputa no'o yu'ure 'Wiogu' niwũarãnojo u'muse yu'u nirõpũre sãjãasome. Yu'u pacu u'musepu nigũ cũ uaro weerã dia'cũ sãjãarãsama. ²² Yu'u añurã, ña'arãrẽ beseatji numu nicã, pãjãrã yu'ure a'tiro nirãsama: U'sã wiogu, mu'u ye cjase masãrẽ bu'ewu, mu'u wãme me'rã

wātīarē cō'awīrōwũ. Tojo nicā mu'u wāme me'rāta peje añuse wee'owũ', nirāsama. ²³ Na tojo nimicā, 'Musārē ne masīticāti. Musā ña'arō wee'cārā ni'i. Wa'arāsa'a', nigūsa'a narē", nicu niwī Jesú.

Puarā wi'i yeenu'cāse queose ni'i

(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Jesú masārē a'tiro werecu niwī:

"Yu'u ucūsere tu'óca be'ro yu'u dutisere weegunojō tu'omasīgũ, wi'i yee'cu weronojō nisami. Cũ ũ'cūarōpu se'esājā, ũtāpu tutuari wi'i yeemajāti'cu weronojō nisami. ²⁵ Be'ro acoro pejaa, dia pu'eejasa'a. Ti wi'i wī'rō wēcā, ũtāgā bu'ipū wéeca wi'i niyuro, ne se'tedijatisa'a. ²⁶ Apī pe'e yu'u ucūsere tu'omigũ, yu'u dutisere weetisami. Cũ tu'omasītigu, nucūporo ōjērōpu wi'i wee'cu weronojō nisami. ²⁷ Be'ro acoro pejaa, dia pu'eejasa'a. Ti wi'i uputu wī'rō wēcā, nucūporopū wéeca wi'i niyuro, maata wēcō'ape'ocā'no'sa'a. Ña'abutiario wa'asa'a ti wi'i", nicu niwī Jesú.

²⁸ Be'ro Jesú bu'etu'ajaca be'ro masā cū bu'esere ĩ'amarīarā, "Bu'eme'rīyu'rūami", nicārā niwā. ²⁹ Cũ Moisé oja'quere bu'eri masā weronojō bu'eticu niwī. Dutisere cuogu weronojō narē bu'ecu niwī. Tojo weerā ĩ'amarīacārā niwā.

8

Jesú cāmi boagure yu'rūo'que ni'i

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Jesú ũrūgūpu ni'cu dijaticā, pājārā masā cūrē sirutucārā niwā. ² Cũ ma'apu wa'ari cura ni'cū cāmi boagu Jesú tiropu wa'acu niwī. Cũ tiro ejaqu, ejaque'a, a'tiro nicu niwī:

—Wiogu, mu'u dutire yu'rūogu ni'i. Yu'ure yu'rūoya, nicu niwī.

³ Cũ tojo nicā tu'ogu, Jesú cūrē ñapeo, nicu niwī:

—Jau. Mu'urē yu'rūoguti. Cāmi marīgũ tojayá, nicu niwī.

Cũ tojo nicāta, cū cāmi boase yatipe'tia wa'acaro niwā.

⁴ Tojo wa'áca be'ro Jesú cūrē nicu niwī:

—Ne āpērārē wereticā'ña. Diacjūta pa'i tiropu mu'u ye cāmi yati'quere ĩ'ogũ wa'aya. Cũ mu'urē "Mu'u cāmi boasere pe'tia wa'a'a", nigūsami. Cũ tojo nica be'ro Moisé cū Ō'acūrē e'catise o'oduti'quere o'oya. Mu'u tojo wee yu'rúca be'ro masā me'rā nisetigusa'a tja, nicu niwī.

Jesú surara wiogure da'raco'tegure yu'rūo'que ni'i

(Lc 7.1-10)

⁵ Be'ro Jesú Capernaupu ejacu niwĩ. Topu ni'cũ wiogu romano masũ Jesú pu'to a'ticu niwĩ. Cũrẽ weetamuse sēricu niwĩ.

⁶ —Wiogu, yu'ure da'raco'tegu pũrõ dutitigu, ya wi'ipu cũñami. Cũ sijamasĩtiami. Upũtu waro pũrĩno'ami, ni werecu niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú nicu niwĩ:

—Jau. Cũrẽ yu'rũogu wa'aguti, nicu niwĩ.

⁸ Surara wiogu cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—Wiogu, ya wi'ipu mu'urẽ sãjãcã weemasĩtisa'a. Yu'u mejõ nigũ ni'i. Mu'u wa'atimigũ, mu'u dutio'ose me'rã yu'ure da'raco'tegu yu'rũgusami. ⁹ Yu'u ãpērã surara docapu ni'i. Na dutisere wee'e. Yu'u quẽ'rã ãpērã surarare dutitura'a. Yu'u docacjũrẽ “Wa'aya” nicã, cũ wa'asami. Apĩrẽ “A'tia” nicã, a'tisami. Yu'ure da'raco'tegure “A'tiro weeya” nicã, yu'u duti'quere weesami. Tojo weegu mu'u yu'ure da'raco'tegure yu'rũduticã, yu'rũgusami, nicu niwĩ.

¹⁰ Jesú surara tojo nisere tu'ogu, tu'omarĩa wa'acu niwĩ. Cũrẽ to siruturã pe'ere nicu niwĩ:

—Ã'rĩ romano masũ yu'ure añurõ ãjõpeomi. Diacjũ musãrẽ were'e. Ã'rĩ weronojõ ãjõpeogu ne ni'cũ Israe curuacjũrẽ bocaejaticãti. ¹¹ Musãrẽ wereguti. Pãjãrã judío masã nitirã ã'rĩ weronojõ yu'ure ãjõpeorãsama. Na nipe'tirocjãrã judío masã nitimirã, Õ'acũ wiogu nirõpũre nirãsama. Na quẽ'rã u'musepũre marĩ judío masã ñecũsumua Abrahã, Isaa, Jacob me'rã duji ba'arãsama. ¹² ãpērã judío masã nimirã, ãjõpeotise bu'iri u'musepũre wa'abo'cãrã wa'asome. Na'itĩ'arõ aperopu Õ'acũ narẽ cõ'abajuriogusami. Topu na pũrĩno'rã, upicari cũ'rĩdio, utirãsama, nicu niwĩ Jesú.

¹³ Tojo nĩca be'ro surara wiogure nicu niwĩ:

—Mu'u ya wi'ipu tojaagusa'a. Mu'u ãjõpeo'caronojõta wa'arosa'a, nicu niwĩ. Cũrẽ tojo nirĩ curata da'raco'tegu cũ dutire yu'rũcu niwĩ.

Pedro mañecõrẽ Jesú yu'rũo'que ni'i
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Be'ro Jesú Pedro ya wi'ipu wa'acu niwĩ. Ti wi'ipu sãjãtagu, Pedro mañecõ ujaque upũtu dutitigo cũñagõrẽ bocaejacu niwĩ. ¹⁵ Tojo weegu co omocãrĩrẽ ñe'ecu niwĩ. Cũ tojo weeri curata maata ujaque surua wa'acaro niwũ. Be'ro co wã'cãnu'cã, narẽ ba'ase etico niwõ.

Jesú pãjãrã dutitirãrẽ yu'rũo'que ni'i
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Na'ique'ari cura masã pãjãrã wãtĩ sãjãno'cãrãrẽ Jesú pũ'topũ miacãrã niwã. Cũ ucũse me'rã wãtĩa napũre sãjãa'cãrãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ. Tojo nicã nipe'tirã dutitirãrẽ yũ'rũocũ niwĩ. 17 Jesú cũ tojo weecã, ðũporocjũpũ Isaía Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ oja'caronojõta wa'acaro niwũ. A'tiro ni ojacũ niwĩ: “Marĩ tutuatisere, marĩ dutire cũ miwapasami”, ni ojano'wũ.

Jesú me'rã wa'asĩ'rĩmi'cãrã ye queti ni'i

(Lc 9.57-62)

18 Jesú pãjãrã cũ sumutopũ nerẽnũ'cãcã ĩ'agũ, cũ bu'erãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Te'a ditara siaquijipũ, nicũ niwĩ. 19 Cũ tojo nicã, ni'cũ Moisé duti'quere bu'eri masũ Jesú pũ'to wa'a, ucũcũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egũ, mu'ũ no'o wa'aro mu'urẽ sirutusijaguti, nicũ niwĩ. 20 Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Wa'icũrã cãrĩrĩ tuti cũosama. Mirĩcũa quẽ'rã na põ'rãtiri su'tiro cũosama. Yũ'ũ pũrĩcã Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ ne cã'rõ cãrĩpesaro, yaro diácjũrẽ moo'o, nicũ niwĩ.

21 Apĩ Jesure ãjõpeogũ cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Wioũ, yũ'ũ quẽ'rã mu'urẽ sirutuguti. Mejõ yũ'ũ pacũ tiropũ wa'aguti yujupũ. Topũ ni, be'ro yũ'ũ pacũ wẽrĩca be'ro yaatojagupũ mu'ũ me'rã wa'aguti, nicũ niwĩ.

22 Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Yũ'ũ me'rã wa'asĩ'rĩgũ, ni'cãrõacã yũ'ure sirutuya. Yũ'ure ãjõpeotirã wẽrĩ'cãrã weronojõ nima. Náta tja ãpẽrã wẽrĩ'cãrãrẽ a'merĩ yaato, nicũ niwĩ.

Jesú wĩ'rõrẽ, tojo nicã pã'cõrĩrẽ di'tamarĩacã wee'que ni'i
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Be'ro Jesú yucũsupũ mujãsãjãcũ niwĩ. Cũ bu'erã cũrẽ ba'patiwã'cãcãrã niwã. 24 Na ditarapũ nirĩ cura upũtu wĩ'rõ a'ticaro niwũ. Tojo weero na yucũsure pacase pã'cõrĩ paaquesãamujãcaro niwũ. Tojo wa'ari curare Jesú cãrĩa wa'acũ niwĩ. 25 Tojo weerã cũ bu'erã cũ siropũ sãñagũrẽ wã'cõrã bũrũacãrã niwã. Cũrẽ “Wioũ, ãsãrẽ yũ'rũoya. Marĩ mirĩdijarã wee'e”, nicãrã niwã.

26 Cũ wã'cã, narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—¿De'ro weerã tocã'rõ uiti? Musã yũ'ure cã'rõacã waro ãjõpeose cũo'o, nicũ niwĩ. Tojo nitoja, wã'cãnũ'cã, wĩ'rõrẽ, pã'cõrĩrẽ di'tamarĩacã weecũ niwĩ. Nipe'tise di'tamarĩdijape'tia wa'acaro niwũ. 27 Tojo wa'acã ĩ'arã, cũ bu'erã ĩ'amarĩarã, a'tiro nicãrã niwã:

—¿Namũnojõ masũ nimiticũ ã'rĩ? Wĩ'rõ, pã'cõrĩputa cũrẽ tu'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

Jesú wātīa sājāno'cārārē cō'awīrō'que ni'i

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesú wī'rōrē yusuo'ca be'ro ape pā'rēpū pē'ajacārā niwā. To Gadara wāmetiropū nicaro niwū. Topū puarā umua wātīa sājāno'cārā masāperi wa'teropū ní'cārā Jesú tiro a'ticārā niwā. Na uarā waro niyucā, ne ni'cū ti ma'apure yu'rūaticārā niwā. ²⁹ Na Jesure ī'arā, caricūcārā niwā:

—Jesú, Ō'acū macū, ¿de'ro weegu ūsārē caribogu a'titi? ¿Ō'acū cū bu'iri da'reatje dūporo ūsārē bu'iri da'reyugu a'tiati? nicārā niwā.

³⁰ Na yu'rūro pājārā yesea to auba'a nu'cūcārā niwā. ³¹ Wātīa narē ī'arā, Jesure nicārā niwā:

—Mū'u ūsārē cō'awīrōgū, sōjā yeseapure sājāaduticureya, nicārā niwā.

³² Jesú “Tojota wa'ato”, nicū niwī. Cū tojo nicāta, na masāpure nimi'cārā yeseapure sājāacārā niwā. Yesea na wātīa sājāca be'ro opa tu'rūpū ní'cārā omamaati, ditarapū doqueñojā wa'acārā niwā. Topū mirīboape'tia wa'acārā niwā.

³³ Yesea co'terā tojo wa'acā ī'arā, uputu ucuarā, macāpū omatojaacārā niwā. Topū ejarā, nipe'tise wātīa sājāno'cārārē wa'a'quere werēcārā niwā. ³⁴ Tere tu'orā, macācjārā nipe'tirā Jesú tiropū wa'acārā niwā. Cūrē ī'arā, a'tiro nicārā niwā:

—A'tore wijawā'cāña. Apesepū wa'aya, nicārā niwā.

9

Jesú sijamasīfigure yu'rūo'que ni'i

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Jesú wātīarē cō'awīrōca be'ro yucusupū mujāsājā, cū ya macāpū majāmipē'acu niwī tja. ² Topū āpērā ni'cū sijamasīfigure Jesú tiropū cū pesaro me'rā wuawā'cācārā niwā. Na “Jesú ūsā me'rācjūrē yu'rūogusami”, nicārā niwā. Na ējōpeocā ī'agū, Jesú sijamasīfigure a'tiro nicū niwī:

—Wācūtutuaya. Mū'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a, nicū niwī.

³ Cū tojo nirī curare Moisé duti'quere bu'eri masā topū nicārā niwā. Na a'tiro wācūcārā niwā: “Ā'rī cū tojo ucūse me'rā Ō'acūrē ña'arō ucūgū weemi. Cū ‘Ō'acū weronojō tutuagu ni'i’, ¿ni wācūsari? Ā'rī marī weronojō upūtigu masā ña'arō wee'quere acobojomasītisami”, ni wācūcārā niwā. ⁴ Jesú na tojo wācūsere masīgū, narē nicū niwī:

—¿De'ro weerã musã yu'ure ña'arõ wãcũti? ⁵ ¿De'ro nise pe'e diasatibutiati? ¿“Mu'u ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a” o “Wã'cãnu'cã, sijawã'cãña” nise pe'e diasaweti? “Mu'u ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a” nicã ï'atimirã, ëjõpeoya marĩ'i. “Wã'cãnu'cã, sijawã'cãña” nicã pe'ema, cã sijasere ï'atojarãpu “Diacjũta ni'i”, ni ëjõpeo'o. ⁶ Tojo weegu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu yu'u tutuasere ï'ogũ, ã'rĩ sijamasĩtigure yu'rũoguti. Te me'rã musã yu'u masã ña'arõ wee'quere acobojomasĩsere masĩrãsa'a, nicu niwĩ.

Be'ro sijamasĩtigure a'tiro nicu niwĩ:

—Wã'cãnu'cãña. Mu'u cũña'carore tuutũrẽ, miiwua tojaagusa'a mu'u ya wi'ipu, nicu niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã, sijamasĩtigu wã'cãnu'cã, cã ya wi'ipu tojaa wa'acu niwĩ. ⁸ Masã cã tojo wa'asere ï'arã, uputu ucacãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ u'musepu nigũrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Mu'u tutuase masũpũre o'o'que añuyũ'rua'a, nicãrã niwã.

Jesú Mateo a'ti pũrĩ oja'cũre piji'que ni'i

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jesú sijamasĩtigure yu'rũoca be'ro wa'agu, yu'ure ï'abocawĩ. Yu'u romano masã wiogure niyeru wapaseebosari wi'ipu da'ragu dujiwu. Yu'ure ï'agũ, “Yu'u me'rã a'tia”, niwĩ. Cũ tojo nicãta, cã me'rã wa'awu.

¹⁰ Be'ro ya wi'ipu cã bu'erã me'rã ba'agu wa'awĩ. Na ba'ari cura ãpẽrã quẽ'rã pãjãrã niyeru wapaseeri masã, tojo nicã judío masã “Ña'arõ weeri masã nima” nino'rã quẽ'rã ba'arã ejawã. ¹¹ Fariseo masã tojo weecã ï'arã, cã bu'erãrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿De'ro weegu musãrẽ bu'egu niyeru wapaseeri masã, ãpẽrã ña'arõ weeri masã me'rã ba'ati? niwã.

¹² Na tojo nisere tu'ogu, Jesú a'tiro niwĩ:

—Duti moorã ocoyedutirã duturure a'matisama. Duti-tirã pũrĩcã a'masama. ¹³ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu na oja'quere bu'erã wa'aya. Õ'acũ cã ucũ'quere a'tiro ojacãrã niwã: “Yu'u ãpẽrãrẽ pajaña'duti'i. Wa'icũrã ñjũamorõpeosere uawe'e', nicu niwĩ Õ'acũ”, ni ojano'wũ. Yu'u “Añurã ni'i” nirãrẽ a'magũ a'titiwu. ãpẽrã “Ësã ña'arã ni'i” nirã pe'ere a'magũ a'tiwu. Na ña'arõ wee'quere bujaweti dũcayudutigu a'tiwu, niwĩ Jesú.

“Mu'u bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?” Jesure ni'que ni'i
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Be'ro Juã masãrē wãmeyerī masũ bu'esere siruturi masã Jesú tiropu sērītiña'rã etawã:

—¿De'ro weerã ũsã weronojõ, tojo nicã fariseo masã weronojõ mũ'u bu'erã pe'e Ô'acũrē ñubuerã, be'tiweti? niwã.

15 Na tojo nicã, Jesú yũ'tiwĩ:

—¿De'ro weeacũ omocã dũ'tegu na me'rã nígũ, cũ pijio'cãrãrē bujaweti, be'tidutibosari? Be'ro cãrē ãpērã aperopu miãca be'ro pũrĩcãrē bujaweti, be'tirãsama. Jesú, yũ'u na me'rã ni'i yujupu; yũ'u na me'rã niticã pũrĩcãrē, be'tirãsama nígũ, tojo niwĩ.

16 Apeye queose me'rã narē ninemowĩ. Tojo nígũ, ma'ma cũ bu'ese me'rã todũporopu na weeseti'que a'mesũ'amasĩtisa'a, nígũ weewĩ. A'tiro queose o'owĩ:

—Mejã su'tiro ma'ma casero coeya marĩrĩ casero me'rã sereõ'ota basiowe'e. Tojo weecãma, ma'ma casero coecã wejedu'o, mejã su'tirote maata wejetũ'rẽsa'a. Nemorõ pajiri pe tũ'rũnemos'a. 17 Tojota wa'asa'a ma'ma vino mejã ajuro wa'icũrã casero me'rã wéeca ajuropu poseyecã. Pã'mũyũ'ru, ti ajuro tũ'rũ, vino piostepe'tia wa'asa'a. Tojo wa'acã, vino bajudutia wa'asa'a. Ti ajuro quẽ'rã cõ'a wa'asa'a. Tojo weero ma'ma vinorē ma'ma ajuropu poseyeno'o. A'tiro weecã vino, tojo nicã ti ajuro queoro tojame'rĩcã'sa'a, niwĩ Jesú. Dũporopu weeseti'que me'rã Jesú cũ ni'cãrõacã ma'ma bu'ese morẽta basiowe'e nígũ, tojo niwĩ.

Jairo macõrē, tojo nicã dí mejã cuogore Jesú yũ'rũo'que ni'i

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Jesú Juã wãmeyerī masũ bu'erãrē ucũrĩ curare ni'cũ judío masã nerẽrĩ wi'i wiogu etawĩ. Jesú pu'to ejaque'a, niwĩ:

—Yũ'u macõ ni'cãrõacã wẽrĩa wa'amo. Tojo wa'amicã, ya wi'ipu wa'a, core ñapeocã, masãgõsamo tja, niwĩ.

19 Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú cũ me'rã wa'awĩ. Ũsã cũ bu'erã quẽ'rã ba'patiwã'cãwũ.

20 Ma'apu ũsã wa'ari cura ni'cõ numio doce cũ'marĩ dí mejãrē dutitigo a'tico niwõ. Co Jesú sẽ'emapu a'ti, cũ yaro su'tiro yapapu ñe'eña'co niwõ. 21 A'tiro wãcũco niwõ: “Yũ'u cũ ya su'tirote da'raña'seacã me'rã yũ'rũgosa'a”, nico niwõ. 22 Co ñe'eña'cã tu'oña'gũ, Jesú core majãmiĩ'a, niwĩ:

—Wãcũtutuaya. Mũ'u ějõpeotjĩagõ, yũ'rũono'copu toja'a, niwĩ.

Cũ tojo nicãta, dí wijami'que bu'anũ'cã pe'tia wa'acaro niwũ.

23 Be'ro Jesú wiogu ya wi'ipɯ ejagu, na weewaranojõpɯma wērĩ'core yaari cura basapeorārē bocaewā. Tojo nicā masā quē'rā ɯpɯtu uticā ĩ'awĩ. 24 Cũ ti wi'i po'peapɯ nirārē “Wijaaya. Co wērĩtimo. Cārĩgõ weemo”, niwĩ.

Tere tɯ'orā, masā cūrē bujicā'wā. 25 Jesú narē wi-jaadutiwĩ. Be'ro wērĩ'co pesari tucūpɯ sājāa, co ya omocāpɯ ñe'ecu niwĩ. Tojo weecā, co wā'cānɯ'cāco niwõ. 26 Be'ro nipe'tiro ti di'tapɯre Jesú core masõ'que queti se'sa wa'acaro niwã.

Jesú pɯarā caperi ĩ'atirārē yɯ'rɯo'que ni'i

27 Jesú wiogu ya wi'ipɯ ni'cɯ wijaari cura pɯarā caperi ĩ'atirā cūrē caricūsirutuwã.

—Davi pārāmi nituriagu, ɯsārē pajaña'cureya, ni caricūwã.

28 Be'ro wi'ipɯ sājācā, caperi ĩ'atirā cū pu'topɯ ejawā. Narē sērĩtiña'wĩ:

—¿Yɯ'ɯ mɯsārē ĩ'acā weemasĩsere ějõpeoti? niwĩ.

—Ējõpeo'o, ni yɯ'tiwã.

29 Na tojo nicā tɯ'ogu, Jesú na caperipɯ ñapeowĩ.

—Mɯsā ějõpeo'caronojõ queoro wa'ato, niwĩ. 30 Tojo nicāta, na ĩ'awā. Be'ro “Yɯ'ɯ mɯsārē tojo weesere āpērārē wereticā'ña”, niwĩ.

31 Cũ tojo nimicā, na wijáaca be'roacāta nipe'tiro ti di'tapɯ cū narē yɯ'rɯo'quere werestepe'ocā'cārā niwã.

Ucūmasĩtigɯre Jesú ucūcā wee'que ni'i

32 Caperi bajuno'ti'cārā wijaari cura a'tiro wa'awɯ. Āpērā Jesú tiropɯ ni'cū ucūmasĩtigɯ wātĩ sājāno'cure miiejawā.

33 Jesú cūrē ĩ'agũ, wātĩ cūpɯre nigūrē cõ'awĩrõwĩ. Tojo weecā, cū ucūmasĩ'ti'cɯ ucūnɯ'cāwĩ. Tocjārā tere ɯpɯtu ĩ'amarĩatjĩarā, a'tiro niwã:

—Marĩ a'to Israe curuacjārā tiropɯre tojo wa'acā, ne ni'cāti ĩ'atirā nicāti, niwã.

34 Fariseo masā pe'e a'tiro niwã:

—Wātĩa wiogu tutuaro me'rā ā'rĩ wātĩarē cõ'awĩrõsami, niwã.

Jesú masārē pajaña'que ni'i

35 Jesú nipe'tise macārĩpɯ judío masā nerēse wi'serinɯcū bu'ecusiagu wa'awĩ. Añuse queti Ō'acũ masārē yɯ'rɯose quetire werewĩ. Tojo nicā Ō'acũ wiogu nimi nise quetire weregɯ wa'awĩ. Dutitirārē de'ro na pūrĩno'sere yɯ'rɯowĩ. 36 Masārē ĩ'agũ, pūrõ pajaña'wĩ. Na bɯjawetirā, wācūtutuaturā ovejare co'tegɯ moorā weronojõ niwã.

37 Tojo weegu Jesú ɯsā cū bu'erārē niwĩ:

—Diacjũta ni'i. Marĩ otese peje pĩ'rĩ ducati'i. Tere miirã pe'e marĩbocurema. ³⁸ Tojo weerã te otese wiogũre ãpẽrã miitamuajãrẽ sãrĩnemoña, niwĩ Jesú. A'te weronojõ Õ'acũ ye quetire masĩs'ĩrĩrã, pãjãrã waro nima. Mejõ te quetire wererã pe'e pejetirãcã nima. Tojo weerã ãpẽrã cũ o'ónemocã, Õ'acũrẽ sãrĩña, niwĩ Jesú.

10

Jesú cũ bu'erãrẽ bese'que ni'i
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesú masãrẽ bu'eca be'ro ãsã cũ bu'erã docere besewĩ. Ësãrẽ masãpũ nirã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'owĩ. Tojo nicã nipe'tise duti yũ'rũomasĩsere o'owĩ.

² Ësã cũ bese'cãrã doce a'tiro wãmetiwũ. Ne waro Simó niwĩ. Apetero cãrẽta tja Pedro pisuwã. Be'ro cũ acabiji André niwĩ. Cũ be'ro Santiago, tojo nicã cũ acabiji Juã, na puarãpũta Zebedeo põ'rã niwã. ³ Apĩ Felipe, apĩ Bartolomé, apĩ Tomás niwã. Yũ'u Mateo romano masã wiogũre niyeru wapaseebosagu ní'cu quẽ'rã na me'rã niwũ. Apĩ Santiago Alfeo macũ niwĩ. Tojo nicã Tadeo niwĩ. ⁴ Apĩ Simó celote curuacjũ niwĩ. Apĩ Juda Iscariote, be'ropũ Jesure ĩ'atu'tirãpũre o'oacjũ quẽ'rã niwĩ.

Jesú cũ bese'cãrãrẽ bu'edutio'o'que ni'i
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Cũ beseca be'ro ãsã docere a'tiro niwĩ:

—Judío masã nitirã tiropũ wa'aticã'ña. Tojo nicã Samaria di'tapũ nise macãrĩpũre wa'aticã'ña. ⁶ Israe curuacjãrã tiro pe'e wa'aya. Na Õ'acũ cũ dutisere sirututirã, oveja na wiogũre du'tiwija wisi'cãrã weronojõ nisama. ⁷ Narẽ wererã wa'aya. “Cã'rõacã be'ro Õ'acũ bese'cu wiogu sãjãgũsami”, niña. ⁸ Dutitirãrẽ yũ'rũoya. Wẽrĩ'cãrãrẽ masõña. Cãmi boarãrẽ yũ'rũoya. Wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõña. Yũ'u musãrẽ weemasĩsere wapamarĩrõ o'o'o. Tojo weerã narẽ yũ'rũorã, wapaseeticã'ña.

⁹ »Musã wa'arã, ne niyeru miaticã'ña. ¹⁰ Ne ajuronojõ miaticã'ña. Su'ti, tojo nicã sapatu musã sãñase me'rã dia'cũ wa'aya. Tuacjũ miaticã'ña. Da'rari masã na da'rase wapa wapata'aba'amasĩma. Tojo weerã musã bu'erã wa'acã, musãrẽ ba'ase weetamurãsama.

¹¹ »Macãpũ etarã, “Ã'rĩta añutũ'sami” musã nigũ tiro tojaque'aya. Musã to nirõ ejatuaro cũ ya wi'ipũ niña. ¹² Cũ ya wi'ipũ sãjãarã, ti wi'icjãrãrẽ põtẽrĩ añudutiya. ¹³ Musãrẽ ñe'ecã, “Musãrẽ añurõ wa'ato”, niña. Musãrẽ ñe'eticã, niticã'ña. ¹⁴ Musãrẽ ñe'eti, musã bu'esere

tʉ'osĩ'rĩticā, ti wi'ipure wijaarā, o ti macāpure wijaarā, ti macā cjase di'ta mʉsārē wā'a'quere paastecō'aña. Tojo weerā mʉsā a'ti macācjārā bu'iritima, ni ĩ'orāsa'a. ¹⁵ Diacjũ mʉsārē were'e. Ō'acũ masārē beseatji nʉmʉ narē ʉputu waro bu'iri da'regʉsami. Todʉporopʉ Sodoma, Gomorra wāmetise macārĩcjārārē bu'iri da're'caro nemorō narē bu'iri da'regʉsami, niwĩ Jesú.

Jesure ějõpeorārē ña'arõ weeatje cjase ni'i

¹⁶ Cũ apaturi ninemowĩ:

—Masĩña. Yʉ'ʉ mʉsārē wioro wa'teropʉ o'ógʉ wee'e. Ovejare yaiwa wa'teropʉ o'ógʉ weronojõ o'ó'o. Tojo weerā mʉsārē ña'arõ weeri nirā, pʉa capeatiya. Mʉsārē ña'arõ weemicā, añurõ weeya narē. ¹⁷ Añurõ ĩ'aña. Mʉsārē ñe'e, judío masā wiorā tiropʉ miarāsama. Na nerēse wi'seripʉ mʉsārē tārārāsama. ¹⁸ Tojo nicā yʉ'ure ějõpeose bu'iri to cjase di'ta wiorā tiropʉ miarāsama. Narē yé quetire wereya. Tojo nicā āpērā judío masā nitirārē wererāsa'a. ¹⁹ Mʉsārē miacā, mʉsā ucūatjere “¿De'ro wa'arosau? ¿De'ro nirāsari?” ni wācũque'titicā'ña. Mʉsā ucūrĩ cura Ō'acũ mʉsā ucūatjere o'ogʉsami. ²⁰ Tojo weerā mʉsā basu mejēta ucūrāsa'a. Espĩritu Santu marĩ pacu o'ó'cu mʉsārē ucūdutisere ucūrāsa'a.

²¹ »Masā yʉ'ure ějõpeocā ĩ'arā, na acawererā warore wia, wějēdutarāsama. Na põ'rā quē'rārē tojota weerāsama. Põ'rā quē'rā na pacʉsumuarē mejārõta weerāsama. ²² Yé bu'iri nipe'tirā mʉsārē ĩ'atu'tirāsama. No'o yʉ'ure ějõpeoyapatigʉnojõ yʉ'rʉgʉsami. Cũ yʉ'ʉ pacu tiropʉ catinu'cũcũsami. ²³ Ni'cā macāpʉ mʉsārē ña'arõ weecā, ape macāpʉ du'tiya. Diacjũta mʉsārē were'e. Nipe'tiro Israe curuacjārā nise macārĩpʉ mʉsā werecusiabi'ati dʉporo yʉ'ʉ Ō'acũ macũ masũ weronojõ upʉtigʉ apaturi a'tigʉsa'a tja, niwĩ Jesú.

²⁴ »Ne ni'cũ bu'egʉ, cārē bu'egʉ yʉ'rʉoro nĩmasĩtisami. Mejārõta da'raco'tegʉ quē'rā cũ wiogʉ yʉ'rʉoro nĩmasĩtisami. ²⁵ Bu'egʉ, cārē bu'egʉ weronojõ nigũti, nirõʉa'a. Mejārõta da'raco'tegʉ cũ wiogʉ weronojõ nigũti, nirõʉa'a. Bu'eri masũ, wiogʉ, na ña'arõ yʉ'rʉcā, bu'eno'gũ, da'raco'tegʉ quē'rā ña'arõ yʉ'rʉsama. Tojo weero yʉ'ʉ mʉsārē bu'egʉre “Beelzebú, wātĩa wiogʉ nimi” nicā, ¿de'ro weerā mʉsā yʉ'ʉ bu'erārē tojo nitibosabau? niwĩ Jesú.

Jesú “¿Noanojõrē uiroʉati?” nĩ'que ni'i

(Lc 12.2-7)

²⁶ Jesú a'tiro werenemowĩ:

—Musã yu'u me'rã ni'i. Tojo weerã musãrẽ uatirãrẽ uiticã'ña. Ne bajuyoropu weetise ï'ano'ticã weesome. ï'ano'rõsa'a. Ne ï'atiropu wee'que quẽ'rã masïno'ticã weesome. ²⁷ Yu'u musãrẽ tu'otiropu ni'quere ãpẽrã tu'oropu werestepe'ocã'ña. Masïno'ña marï'quere masãrẽ masïcã weeya. ²⁸ Musã upure wẽjẽcõ'arãrẽ uiticã'ña. Na upu dia'cũrẽ wẽjẽcõ'amasïsama. Õ'acũ pe'e upu, ejeripõ'rãrẽ pecame'epu cõ'abutiamasïсами. Cũ tojo weegú pũrïcãrẽ uiya, niwĩ.

²⁹ Jesú queose me'rã cũ pacu marĩrẽ ma'isere werenemowĩ:

—Puarã mirïcũa o'majãrãcã cã'rõacã wapatisama. Na tojo wapaticã, Õ'acũ narẽ añurõ co'tesami. Ne ni'cũ mirïcũacã yucugupu pesagu marï pacu “Tocã'rõ wẽrĩgũsami” niticã, wẽritisami. ³⁰ Apeyema tja Õ'acũ marï poarire “Ticuse ni'i”, ni masïpe'ocã'sami. ³¹ Musã pãjãrã mirïcũa yu'rũoro wapatisa'a. Tojo weerã musãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩrãrẽ uiticã'ña. Õ'acũ musãrẽ añurõ co'tegusami, niwĩ Jesú.

Masã tu'oropu Jesucristore ãjõpeose ni'i

(Lc 12.8-9)

³² Jesú werenemowĩ:

—No'o masã tu'oropu yu'ure “Ëjõpeo'o” ni wercã, yu'u quẽ'rã narẽ yu'u pacu u'musepu nigũrẽ añurõ ucũgũsa'a. ³³ Ni'cũ masãrẽ uigu, masã tu'oropu yu'ure “Ëjõpeowe'e” nigũrẽ yu'u quẽ'rã cũrẽ yu'u pacu u'musepu nigũrẽ “Yagu mejeta nimi”, nigũsa'a, niwĩ Jesú.

Jesú ye bu'iri masã dũcawatima nise ni'i

(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Apaturi werenemowĩ:

—Musã yu'ure “Añurõ nisetiatjere miitigu weepĩ”, ni wãcũticã'ña. Yu'u tere miititiwu. Yu'u a'tise wapa a'pepũriato nígũ a'tiwu. Æpẽrã yu'ure uatirã, yu'ure uarã me'rã a'metu'tirãsama. ³⁵ Tojo weerã ni'cũ cũ pacu me'rã a'metu'tigusami. Apego quẽ'rã co paco me'rã mejãrõta weegosamo. Tojo nicã macũ numo co mañecõ me'rã a'metu'tirãsama. ³⁶ Tojo weerã ni'cã wi'icjãrã, yé bu'iri a'metu'tirãsama.

³⁷ »Yu'ure ma'irõ nemorõ musã pacusumua pe'ere ma'iyu'rũnu'cãrã, yarã nímasïtisa'a. Tojo nicã pacusumua quẽ'rã na põ'rãrẽ ma'iyu'rũnu'cãrã, yarã nímasïtisama. ³⁸ Apetero weegu ni'cũ “Yu'u Jesure ãjõpeogũ, wẽribosa'a” ni uigu, yu'ure ãjõpeodu'usami. Tojo weegunojõ yagu nímasïtisami. ³⁹ Yu'ure ãjõpeose me'rã ña'arõ

yu'rusi'rītigu, yu'ure ějōpeodu'ugunojō pecame'epu bu'iri da're bajuriono'gūsami. Apī wějēsere uiti, yu'ure ějōpeonu'cūgūnojō pe'e yu'u me'rā catinu'cūgūsami, niwī Jesú.

Añurō wee'que wapa wapata'ase ni'i
(Mr 9.41)

⁴⁰ Jesú werenemowī:

—Musārē e'catise me'rā ñe'erā, yu'ure ñe'erāta weema. Yu'ure ñe'erā quē'rā, yu'u pacu yu'ure o'ócure ñe'erāta weema. ⁴¹ Ni'cū Ō'acū wereduti'quere wereturari masūrē cū Ō'acū o'ócū niyucā, ñe'egūrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū cūrē o'osenojōrēta cūrē ñe'egū quē'rārē o'ogusami. Ni'cū masū añugūrē ñe'egū, cū añugū niyucā, cūrē ñe'egūrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū masū añugūrē o'o'caronojōta cūrē ñe'egū quē'rārē o'ogusami. ⁴² Ni'cū apīrē Jesucristore ějōpeogu nimi nígū, acowogure acotiagū diacjūta añuse bocagusami, niwī Jesú.

11

Juā cū bu'erārē Jesú tiropu o'ó'que ni'i
(Lc 7.18-35)

¹ Jesú ũsā docere wéréca be'ro wa'a wa'awī. Galileapu nise macārīrē bu'ecusiagu wa'awī.

² Juā masārē wāmeyeri masū bu'iri da'reri wi'ipu nicu niwī. Topu nígū, Jesú masā wa'teropu weesere tu'ocu niwī. Tere tu'ogu, āpērā cū bu'esere siruturārē cū tiropu wa'aduticu niwī. ³ A'tiro narē sērītiña'duticu niwī:

—“¿Mū'uta niti 'Masārē yu'rūoacju a'tigusami' nino'cu, o apīpūre yucuerāsari yujupu?” ni sērītiña'ña, nicu niwī.

⁴ Jesú tiro etarā, Juā sērītiña'duti'quere sērītiña'wā. Na tojo nicā tu'ogu, Jesú narē yu'tiwī:

—Yu'u weecā ĩ'asere, musā tu'osere Juārē wererā wa'aya. ⁵ “Caperi ĩ'atimi'cārā ni'cārōacārē ĩ'apāama. Sijamasītimi'cārā sijama. Cāmi boarā yatipe'tiano'ma. O'meperi tu'oti'cārā tu'oma. Āpērā wērī'cārā masāma. Pa-jasecūorā añuse masārē yu'rūose quetire tu'oma. ⁶ Yu'ure ějōpeodu'utigunojō e'catigusami”, ni wererā wa'aya Juārē, niwī Jesú.

⁷ Na wa'aca be'ro Jesú Juā ye cjasere masārē werenū'cāwī:

—Musā masā marīrōpu Juārē ĩ'arā wa'apā. Topu wa'arā, uigunojōrē, wācūtutuatiigure ĩ'arā wa'atipā. Cū tutuatiugu tábuti wī'rō wēecūaro weronojō nitimi. ⁸ Tojo nicā añuse waro su'ti sāñagūrē masā marīrōpu ĩ'arā wa'atipā. Su'ti

añuse sãnarãnojõ wiorã ye wi'seripũ nisama. ⁹ To pũricãrẽ masã ni'cũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ ï'arã wa'arã weepã. Nirõta Juã ãpẽrã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã nemorõ niyũ'rũnũ'cãmi. ¹⁰ Õ'acũ Juãrẽ o'óyuatjere cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ:

“Yũ'ũ mũ'ũ ye quetire wereyuacjere mũ'ũ dũporo o'óguti.

Cũ mũ'ũ wa'atji ma'arẽ apoyugusami”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojano'caro niwũ.

Ma'a quẽ'rãyumũ'tãgũ weronojõ mũ'ũ wa'ati dũporo masã wãcũsere bujaweti dũcayudutigusami nígũ, tojo nicũ niwĩ.

¹¹ »Diacjũta masãrẽ wereguti. Todũporopũ, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ ne ni'cũ Juã yũ'rũoro nígũ marĩmi. Tojo nimicã, nipe'tirã Õ'acũ wiogũ nirõpũ nirã Juã yũ'rũoro nima. Mejõ nígũpũ cũ yũ'rũoro nimi.

¹² »Juã bu'enũ'cãcateropũ, téé a'tocateropũ quẽ'rãrẽ Õ'acũ wiogũ nisere uatirã, cumuca weema. ¹³ Nipe'tirã Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masã na oja'que me'rã, tojo nicã Moisé cũ dutise cũu'que me'rã Õ'acũ wiogũ nimi nisere werenu'cũcãrã niwã. Juã masãrẽ wãmeyeri masũputa weretũocũ niwĩ. ¹⁴ Masã yũ'ũre ãjõpeosĩ'ricãma, a'tiro nígũti. Dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ a'tiro nicũ niwĩ: “Masãrẽ yũ'rũoacjũ a'tise dũporo Elía Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ weronojõ nígũ a'tigusami”, ni ojano'wũ. Juã na tojo ojano'cũta nimi. ¹⁵ O'meperi cũorãnojõ a'tere añurõ tũ'oya.

¹⁶ »Masã a'tocaterocjãrã, yé quetire tũ'osĩ'rĩtirã ã'rã weronojõ nima. Wĩ'marã macã decopũ apedujirã, na me'rãcjãrãrẽ pijirã caricũbajaque'atirã weronojõ nima. A'tiro caricũsama: ¹⁷ “Ësã wẽowũ putimicã, basarã wijatiapũ. Ësã bujawetise basacã quẽ'rãrẽ, utitiapũ.” Na weronojõ a'tocatero nirã no'o añurõ, ña'arõ weecã, mejãrõta tũ'satima. ¹⁸ Juã masãrẽ wãmeyeri masũ be'ti, vino sĩ'rĩtisami. Cũ tojo weecã, masã “Wãtĩ cũomi”, nisa'a. ¹⁹ Be'ro yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ quẽ'rãrẽ ba'a, yũ'ũ vino sĩ'ricã, mejãrõta ña'arõ ucũ'u. “Ba'awãrĩgũ, sĩ'rĩwãrĩgũ nimi. Niyeru wapaseeri masã, tojo nicã ña'arã me'rãcjũ nimi”, ni'i yũ'ũre. Masã ni'cũpũreta ãjõpeowe'e. Tojo ãjõpeotimirã, yũ'ũ weeĩ'o'quere ï'arã, “Õ'acũ cũrẽ masĩse o'opĩ” ni, masĩbosa'a, niwĩ Jesú.

*Jesure ãjõpeotise macãrĩcjãrã ye queti ni'i
(Lc 10.13-15)*

20 Be'ro Jesú cã tutuaro me'rã weeĩ'oyu'rũnu'cã'que macãricjãrãrẽ a'tiro tu'tiwĩ. Na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuticã, tojo weewĩ.

21 —Musã Corazĩ, tojo nicã Betsaida wãmetise macãricjãrãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Yu'u weeĩ'o'quere ĩ'amirã, ducayuwe'e. Yu'u ãpẽrã judío masã nitirã tiropu Tiro, Sidõ wãmetise macãripu weeĩ'ocãma, duporopu na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutojabopã. Na bujawetisere ĩ'orã, na weewuaronojõpuma su'tire wãquĩsenojõrẽ sãña, nujãrẽ na dupoapu õrẽstepeobopã.

22 Musãrẽ were'e. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmu nicã, musã pe'ere Tiro, Sidõcjãrã nemorõ bu'iri da'reyu'rũnu'cãgũsami.

23 »Ni'cãrõacãma Capernaucjãrãrẽ were'e. “Tojowaro u'musepu mujãrãti”, ni wãcũticã'ña. Õ'acũ musãrẽ pecame'epu cõ'abutiagusami. Sõ'onĩca macã Sodoma yu'u musã tiropu wee'caronjõ weeĩ'ocãma, ti macã ni'cãrõacãpu quẽ'rãrẽ ninu'cũbosa'a. 24 Musãrẽ nigũti. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmu nicã, Sodomacjãrãrẽ nemorõ musã pe'ere Õ'acũ bu'iri da'regusami, niwĩ Jesú.

*Jesú “Yu'u me'rã ejerisãjãse cuoya” nise ni'i
(Lc 10.21-22)*

25 Narẽ tojo níca be'ro Jesú cã pacu Õ'acũrẽ a'tiro niwĩ:

—Pacu, mu'u u'muse, a'ti turi wiogu ni'i. “Masĩyu'rũnu'cãrã ni'i” nirãrẽ mu'u ye cjasere tu'omasĩcã weewe'e. ãpẽrã wĩ'marã weronjõ maata tu'o ãjõpeorã pe'ere tere masĩcã wee'e. Mu'u tojo weesere wãcũgũ, “Añu'u”, ni e'catise o'o'o. 26 Pacu, mu'u u'caronjõta a'tere queoro wee'e, niwĩ.

27 Be'ro Jesú masãrẽ ninemowĩ:

—Yu'u pacu nipe'tise weemasĩsere yu'ure o'owĩ. Cũ ni'cũta yu'u nisetisere masĩpe'ocã'sami. Yu'u quẽ'rã ni'cũta cã nisetisere masĩpe'o'o. No'o yu'u masĩcã weeno'rã quẽ'rã cã nisetisere masĩsama. 28 Musã basu weetutuase me'rã Õ'acũrẽ e'caticã weesĩ'rĩ'i. Tojo weerã nucũsere wuarã, da'ra caributirã weronjõ ni'i. Musã bu'iri tu'oña'rã, bujawetirãrẽ a'tiro nigũti. Musã tojo tu'oña'sere yu'ure wereya. Yu'u musãrẽ weetamugũti. Musã tojo weecã, yu'u musãrẽ ejerisãjãsere o'oguti. 29 Yu'u dutisere, yu'u uaronojõ weeya. Musã tojo weecã, weetamugũti. Yu'u da'radutipegu niwe'e. Yu'u musãrẽ pajaña'gũ, mejõ nigũ weronjõ wee'e. Musã bujawetisere yu'ure werecã, musãrẽ e'catise ducayuguti. 30 Yu'u weetamuyucã, yu'u dutise uputu waro musãrẽ tutuawe'e. Masã apeyenojõ

ca'rasãasere o'marã weronojõ tu'oña'rãsa'a, ni werewĩ Jesú.

12

Sauru nicã Jesú bu'erã trigore tũ'rẽ'que ni'i

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Titare sauru nicã ãsã judío masã soowuari nũmũ Jesú trigo wesepũ yu'rũawĩ. Ësã cũ bu'erã ujaboarã, trigo na ote'quere tũ'rẽ, te perire ba'awũ. ² Fariseo masã ãsã tojo weecã ĩ'arã, Jesure niwã:

—Ĩ'aña. Mũ'u bu'erã ni'cãcãnojõrẽ weedutitiserẽ weema. Marĩ soowuari nũmũrẽ da'radutiwe'e, niwã.

³ Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú niwĩ:

—Musã dũporocjũ wiogũ Davi cũ me'rãcãrã me'rã ujaboarã wee'quere bu'epã. ⁴ Na a'tiro weecãrã niwã. Õ'acũ wi'ipũ sãjãa, pã “Õ'acũ ye ni'i” ní'que narẽ ba'adutiti'quere ba'acãrã niwã. Pa'ia dia'cũrẽ ba'ata basiocaro nimiwũ. ⁵ Aperõ Moisé duti'caropũ quẽ'rãrẽ bu'epã. Marĩ soowuari nũmũ nicã pa'ia Õ'acũ wi'ipũ da'rasama. Cũ ye cjasere da'rarã, sootisama. Na tojo sootirã, ña'arõ weerã mejẽta weema. ⁶ Musãrẽ weregũti. A'tore yũ'u Õ'acũ wi'i yũ'rũoro niyũ'rũnũ'cãgũ ni'i. ⁷ Musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ní'quere tu'omasĩwe'e. A'tiro ojano'caro niwũ: “Yũ'u masãrẽ a'merĩ pajaña'cã u'a. Wa'icũrã ãjũamorõpeo'caro nemorõ te pe'ere uasãyũ'rũnũ'cã'a”, ni ojano'wũ. Musã tere tu'omasĩrã pũrĩcã, masã mejẽcã weetirãrẽ “Ña'arõ weema”, nitibosa'a. ⁸ Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ soowuari nũmũrẽ dutise nemorõ dutimasĩ'i, niwĩ Jesú.

Jesú omocã bu'awia'cũre yu'rũo'que ni'i

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Jesú trigo wesepũ níca be'ro judío masã nerẽrĩ wi'ipũ sãjãawĩ. ¹⁰ Ti wi'i po'pearũ ni'cũ omocã bu'awia'cũ nicũ niwĩ. Fariseo masã ¿de'ro wee Jesure weresãrãsari? níra, cãrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿Marĩ soowuari nũmũrẽ dutitigure yũ'rũocã añuti? niwã.

¹¹ Na tojo nicã tu'ogũ, narẽ yũ'tiwĩ:

—Ni'inojõta marĩ soowuari nũmũ nicã oveja copepũ burũsãjãcã, cãrẽ wejewã'cõgũ wa'aticã weetisami. ¹² Ni'cũ masũ oveja nemorõ wapatiyũ'rũnũ'cãmi. Tojo weero marĩ soowuari nũmũrẽ añuse weecã añu ni'i, niwĩ.

¹³ Cũ tojo níca be'ro omocã bu'awia'cũre niwĩ:

—Mu'u omocārē sīoña, niwī. Tojo nicā tu'ogu, sīowī. Cū tojo weecāta, ape omocā weronojō añua wa'awu. ¹⁴ Cū tojo weecā ĩ'arā, fariseo masā uawijaa wa'awā. Tojo uawijaarā, “¿De'ro wee Jesure wējērāsari?” ni apocārā niwā.

Duporocjārpu Ō'acū ye queti weremu'tārī masā Jesure ojayu'que ni'i

¹⁵ Jesú cūrē wējēsī'rīsere masīgū, omocā bu'awia'cure yu'rūo'caropu ní'cu wijaawā'cāwī. Cūrē masā pājārā sirutuwā. Nipe'tirā dutitirārē yu'rūowī. ¹⁶ Yu'rūo, narē ne cū ye cjasere wereditiwī. ¹⁷ Jesú na pājārārē yu'rūocā, Isaía Ō'acū ye queti weremu'tārī masū oja'que queoro wa'awu. A'tiro ojacu niwī:

¹⁸ Ā'rī yu'ure da'raco'tegu, yu'u bese'cu nimi.

Yu'u ma'igū nimi.

Cū me'rā e'cati'i.

Yu'u Espíriture cūrē o'oguti.

Cū yu'u nipe'tirā masārē añurō weesere weregusami.

¹⁹ Cū ne du'saso, macā decopu caricūsijasome.

²⁰ No'o wācūtutuatiḡnojo quē'rārē cō'asome.

Cō'arōnojo o'ogu, wācūtutuacā weegusami.

Ējōpeotutuati'rārē tu'tisome.

Narē añurō weetamugūsami.

Cū wioḡu sājāca be'ropu, cū ña'asere docaque'aca be'ropu tojo weedu'ugusami.

Cū queoro dutime'rīcūsami.

²¹ Tojo weerā nipe'tirocjārā cū dutiatjere co'terāsama, tojo ni ojano'wā.

Jesure “Wātī tutuaro me'rā weē'omi” ni ucja'que ni'i

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Be'ro Jesú tiropu caperi bajutigū, ucūtigu wātī sājāno'cure miiejawā. Na cūrē miiejacā ĩ'agū, Jesú cūrē yu'rūowī. Tojo wéeca be'ro ĩ'a, ucūwī. ²³ Wātī sājāno'cu yu'rūcā ĩ'arā, nipe'tirā masā ĩ'amarīawā. Na a'merī sērītiña'wā:

—¿Ā'rī duporocjūpu Davi pārāmi “Na a'tiacju niapu” ní'cu niti? niwā.

²⁴ Fariseo masā na tojo nicā tu'orā, a'tiro niwā:

—Ā'rī wātīa wioḡu Beelzebú wāmetigu tutuaro me'rā wātīarē cō'awīrōcā'sami, niwā.

²⁵ Jesú na tojo nisere masīgū, narē niwī:

—Ni'cā curuacjārā a'merī ducawati a'mequērā, masāpe'tia wa'asama. Tojo nicā ni'cā macācjārā o ni'cā wi'icjārā na quē'rā a'merī ducawati a'metu'tirā, pe'tidija wa'asama. ²⁶ Mejārōta wātīa wioḡu cū yarā wātīarē

cō'awīrōgũ, cã basuta ducawatigu weesami. Tojo weegu cã de'ro wee tutuanemobosabe. ²⁷ Mũsã yu'ure “Cũ wãtĩ Beelzebú tutuaro me'rã wãtĩarẽ cō'awīrõmi”, ni'i. Tojo nicãma, mũsã bu'esere siruturã wãtĩarẽ cō'awīrõrã, ¿noa tutuaro me'rã cō'awīrõsari? Narẽ mũsã “Õ'acũ tutuaro me'rã wãtĩarẽ cō'awīrõma”, ni'i. Tojo weero masĩno'o. Mũsã yu'ure nise diacjũ niwe'e. ²⁸ Yu'u wãtĩarẽ Espĩritu Santu tutuaro me'rã pe'e cō'awīrõ'o. Te me'rã “Õ'acũ wiogu nise mũsã tiropure nitoja'a”, nino'o.

²⁹ »Queose me'rã mũsãrẽ werenemogũti tja. Ni'cũ tutuamũ ya wi'ipure du'tecũutimigũ, yajamasĩno'ña marĩ'i. Du'teca be'ropũ yajamasĩsami, niwĩ. Yu'u wãtĩ yu'rũoro tutuayũ'rũnũ'cã'a nĩgũ, tojo niwĩ Jesú.

³⁰ Jesú ninemowĩ:

—Yu'ure uatirã yu'ure ĩ'atu'tirã nima. Yu'ure seeneo-tamutigũnojõ doquestewã'cãgũ weronojõ nimi. Yu'ure ějõpeotirã masãrẽ Õ'acũrẽ ějõpeocã weetamurã mejẽta weema.

³¹ »Tojo weegu mũsãrẽ diacjũ weregũti. Õ'acũ masã ña'arõ weesere, ña'arõ ucũsere acobojogũsami. Espĩritu Santu ña'arõ ucũcã pũrĩcãrẽ, acobojosome. ³² Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũre ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojogũsami. Espĩritu Santu pe'ere ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojosome. Ni'cãrõacã, be'ropũ quẽ'rãrẽ mejãrõta acobojosome, niwĩ Jesú.

Yucũgũre tigu dũca me'rã ĩ'amasĩno'o nise ni'i
(Lc 6.43-45)

³³ Jesú ninemowĩ:

—Yucũgũ añucjũ nicã, tigu dũca me'rã “Añucjũ ni'i”, nino'o. Yucũgũ ña'acjũ nĩrõ, tigu dũca me'rã “Ña'acjũ ni'i”, ni ĩ'amasĩno'o. Yucũgũre tigu dũca me'rã ĩ'amasĩno'o.

³⁴ Mũsã aña weronojõ pũrĩrã ni'i. Ña'arã nitjĩarã, ¿de'ro wee añusere ucũmasĩbosau? Marĩrẽ ña'ase pũũturo, ña'asetã marĩ ucũse wija'a. Añuse nicã, añusetã wija'a.

³⁵ Tojo weegu masũ añugũ añuse wãcũse cũoyugũ, añurõta ucũsami. Apĩ ña'agũ pe'e cũ wãcũse ña'ase niyucã, ña'arõ ucũsami.

³⁶ Mũsãrẽ weregũti. Õ'acũ masãrẽ beseatjĩ nũmũ nicã, mũsã wãcũtimirã no'o uaro ucũma'a'quenucũ besegũsami. ³⁷ Mũsã añurõ ucũca be'ro nicã, Õ'acũ mũsãrẽ “Añurõ ucũpã, bu'iri moo'o”, nigũsami. Mũsã ña'arõ ucũca be'roma “Bu'iri cũo'o”, nigũsami, niwĩ Jesú fariseo masãrẽ.

Masã ña'arã Jesure weẽ'odutimi'que ni'i
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

38 Be'ro fariseo masã, ãpērã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesure a'tiro niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u añuse weeĩ'ocã ã'asĩ'rĩsa'a, niwã.

39 Na tojo nicã tu'ogu, Jesú niwĩ:

—Musã a'tocaterocjãrã ña'arã ni'i. Musã weeĩ'oña nĩrã, musã ãjõpeotisere yu'ure ã'o'o. Musãrẽ weeĩ'osome. A'te dia'cũrẽ wereguti. Duporocjũpu Joná Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ wa'a'caronojõ dia'cũrẽ ã'ogũti. 40 Joná wa'iwũ pajigũjo paaga po'peapu i'tia umuco, i'tia ñami cõpũre sãñacu niwĩ. Cũ weronojõta yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu quẽ'rã yu'ure yáaca be'ro i'tia umuco, i'tia ñami di'ta po'peapu cũñagũsa'a. 41 Joná Nĩnive wãmetiri macãcjãrãrẽ Õ'acũ ye quetire werecã, na ña'arõ wee'quere bujaweti, du'ucãrã niwã. Yu'u pe'ere Joná yu'rũoro nimicã, musã ãjõpeowe'e. Musã na wee'caronojõ ña'arõ wee'quere bujawetiwe'e. Tojo weerã Õ'acũ masãrẽ beseatji numu nicã, Nĩnivepu ní'cãrã a'tocateropucjãrãrẽ “Musã Jesure ãjõpeotirã, ña'arõ weewu”, nĩrãsama. 42 Apeye quẽ'rãrẽ wereguti. Duporocjõ mujĩpũ mujãtiro diacjũ pe'e nĩrĩ di'tapu wiogo Israe curuacjãrã wiogu Salomó masĩsere tu'ogo a'tico niwõ. Yu'u Salomó yu'rũoro masĩyu'rũnu'cãmicã, musã pe'e yu'ure tu'osĩ'rĩwe'e. Tojo weego Õ'acũ masãrẽ beseatji numu nicã, ti di'ta wiogo ní'co a'tocateropucjãrãrẽ “Musã Jesure ãjõpeotirã, ña'arõ weewu”, nigõsamo, niwĩ.

*Wãtĩ toduporopu cũ ní'cupũre majãmisãjãase ni'i
(Lc 11.24-26)*

43 Jesú fariseo masãrẽ ninemowĩ:

—Wãtĩ masũpũre cõ'awĩrõno'ca be'ro aco marĩrõpu si-jabaque'atisami. Cũ niatjore a'magũ, tojo weesami. Cũ nĩrõ bocatigu, a'tiro wãcũsami: 44 “Yu'u wijaa'cupũre dajasãjãagũti tja”, nisami. Cũpũre dajasãjãagũ, wi'i o'aca wi'i, añurõ apóca wi'i weronojõ bocaejasami. 45 Be'ro ãpērã wãtĩa sietere cũ yu'rũoro ña'arãrẽ pijisami. Piji, be'ro toduporopu cũ wijaa'cupũre na nipe'tirã sãjãasama. Tojo weegu masũ cũ toduporopu ní'caro nemorõ ña'arõ tojasami. ã'rã quẽ'rã yu'ure ãjõpeotirã tojota ña'abutiario wa'arãsama, niwĩ Jesú.

*Jesú paco, tojo nicã cũ acabijirã ye cjase ni'i
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)*

46 Jesú masãrẽ tojo ucũrĩ cura cũ paco, cũ acabijirã cũ nĩrĩ wi'ipũ ejawã. Na sopepu tojanu'cã, cũ me'rã ucũsĩ'rĩwã.

47 Tojo weecã, to nigũ ni'cũ werewĩ Jesure:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pu'topu niama. Mu'u me'rã ucũsĩrĩama, ni werewĩ.

⁴⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú cãrẽ niwĩ:

—¿Noanojõ niti yu'u paco, yu'u acabijirã? niwĩ.

⁴⁹ Be'ro ùsã cũ bu'erãrẽ ñupu'a, niwĩ:

—Ã'rãrẽ yu'u paco, yu'u acawererã waro tu'oña'a. ⁵⁰ No'o Õ'acũ waro weerãnojõ náta yu'u acabiji, yu'u acabijo, yu'u paco weronojõ nima, niwĩ.

13

Jesú oteri masũ ye quetire queose me'rã were'que ni'i

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Ti numarẽta tja Jesú wi'ipu ní'cu ditara sumutopu wa'awĩ. Wa'a, topu dujiwĩ. ² Masã pãjãrã waro cũ tiropu nerẽcã ì'agũ, yucusupu mujãsãjãa, dujiwĩ. Masã pe'e ditara sumutopu nu'cũwã. ³ Be'ro Jesú queose me'rã narẽ bu'ewĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya wesepu otegu wa'asami. ⁴ Cũ otegu wēestewã'cãcã, apeye otese cape ma'apu doqueque'asa'a. Mirĩcũa a'ti, te perire ì'aboca, ba'ape'ocã'sama. ⁵ Apeye ùtãpaga cã'rõacã di'ta curo bu'ipu doqueque'asa'a. Te di'ta cã'rõacã niyucã, asibusu maata marã, pĩ'rĩsa'a. ⁶ Be'ro mujĩpũ asimujãtiri cura di'ta boposãjãyu'rua wa'asa'a. Tojo weero nu'cõrĩ cuoti'caro nitjãrõ, maata ñaidija wa'asa'a. ⁷ Apeye otese cape pota wa'teropu buruque'asa'a. Pota pe'e tere pĩ'rĩyu'rua, wējẽcã'sa'a. ⁸ Apeye otese cape di'ta añurõpu buruque'asa'a. Te añurõ pĩ'rĩ, ducatisa'a. Ni'cã ño cien peri ducatisa'a. Ape ño sesenta peri, ape ño treinta peri ducatisa'a. ⁹ O'meperi cuorãnojõ a'tere añurõ tu'oya, niwĩ Jesú.

Jesure cũ bu'erã “¿De'ro weegu queose me'rã bu'eti?” ni'que ni'i

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Be'ro ùsã cũ bu'erã cũ pu'to wa'a, cãrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿De'ro weegu masãrẽ queose me'rã bu'eti? niwũ.

¹¹ Jesú ùsãrẽ yu'tiwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ a'tiro weemi. Musã ãpẽrã toduporopu masiña marĩmi'quere cũ wiogu nisere masĩcã weemi. ãpẽrã yu'ure ãjõpeotirã pe'ere masĩticã weemi. ¹² Tojo weegu yu'u bu'esere ãjõpeorãrẽ narẽta Õ'acũ masise o'onemogũsami. Na tu'omasise cuoyu'ruarãsama. ãpẽrã yu'u bu'esere ãjõpeotirã pe'ere na cã'rõacã masĩmi'quere tu'omasĩticã weegusami. ¹³ Na yu'u weesere ì'amirã, ì'atirã weronojõ nisama. Yu'u bu'esere tu'omirã, tu'omasĩtisama. Tojo weegu queose me'rã narẽ were'e. ¹⁴⁻¹⁵ Isaia Õ'acũ ye

quetire weremũ'tārĩ masũ cũ oja'caronojõta narẽ wa'a'a.
A'tiro ojacu niwĩ:

Mũsã Õ'acũ ye cjasere teerã, ĩ'asĩ'rĩsome.

Õ'acũrẽ ějõpeosĩ'rĩtirã, diacjũ cjasere tu'osĩ'rĩsome.

Tojo ějõpeotitĩjãrã, yũ'ure acoboJose sěrĩsome.

Tojo weerã mũsãrẽ werecã, tu'orãsa'a, tu'orã pe'e.

Mejõ ¿de'ro nirõ weesari? ni tu'omasĩsome.

Mũsã añurõ yũ'u weesere ĩ'amirã, ĩ'amasĩsome, ni ojacu
niwĩ Isaía, niwĩ Jesú.

¹⁶ Æsã pe'ere niwĩ:

—Mũsã pũrĩcã yũ'ure ějõpeorã, e'cati'i. Yũ'u weesere
ĩ'arã, yũ'u bu'esere tu'orã, ějõpeo'o. ¹⁷ Diacjũ mũsãrẽ
weregũti. Pãjãrã Õ'acũ ye queti weremũ'tārĩ masã, tojo
nicã dũporocjãrã masã añurã ní'cãrã ni'cãrõacã yũ'u
mũsãrẽ weesere ĩ'asĩ'rĩcãrã nimiwã. Yũ'u mũsãrẽ were-
sere tu'osĩ'rĩcãrã nimiwã. Tojo weesĩ'rĩ'cãrã nimirã, ĩ'ati,
tu'otiyũ'rũocã'cãrã niwã, niwĩ Jesú.

Jesú oteri masũ quetire "A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e" nise ni'i
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Be'ro Jesú ãsãrẽ a'tiro werenemowĩ:

—Oteri masũ ye queti a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. ¹⁹ Yũ'u
a'ti turipu wioꝑũ nigũsa'a nisere tu'omirã, tere
tu'omasĩtirã, a'tiro weronojõ nisama. Otese cape
ma'apũ burũque'a'que weronojõ nisama. Wãtĩ a'ti,
na tu'omi'quere ě'mape'ocã'sami. ²⁰ Āpẽrã ũtãpaga
wa'teropũ doqueque'a'que peri weronojõ nisama. Yẽ
quetire e'catise me'rã tu'osama. ²¹ Tojo tu'omirã,
nũ'cõrĩ marĩrã weronojõ nisama. Narẽ mejẽcã wa'acã,
o ãpẽrã te quetire ějõpeose bu'iri narẽ tu'ticã, maata
ějõpeodu'ucã'sama. ²² Āpẽrã otese cape pota wa'teropũ
burũque'a'que weronojõ nisama. Yẽ quetire tu'oma, tu'orã
pe'e. A'ti ũmũco cjase pe'ere wãcũyũ'rũnũ'cãsama. No'o
de'ro nisere ũaripejayũ'rũasama. Na tojo niseticã, a'te
narẽ dojorẽcã'sa'a. Na tu'o'quere acobojo, dũca marĩrã
weronojõ nisama. ²³ Āpẽrã di'tapũ añurõpũ burũque'a'que
peri weronojõ nima. Yẽ quetire tu'o, añurõ ějõpeo, yũ'u
dutironojõ weesetirã, añurõ dũcatirã weronojõ nima.
Cien peri dũcati'caro weronojõ añusere weesama. Āpẽrã
sesenta peri, ãpẽrã treinta peri dũcati'caro weronojõ
añusere weesama, niwĩ Jesú.

Trigo wa'teropũ apeye ña'ase cape pĩ'rĩbajua'que ni'i

²⁴ Jesú apeye queose me'rã ãsãrẽ werenemowĩ:

—Õ'acũ wioꝑũ nise a'tiro weronojõ ni'i. Ni'cũ masũ
añuse capere cũ ya wesepũ otesami. ²⁵ Be'ro nipe'tirã

cãrĩca be'ro te ote'cure ĩ'atu'tigu cũ ote'caropu wa'asami. Wa'a, trigo cape wa'teropu ña'ase capere otesami. ²⁶ Trigo pĩ'rĩmujã, te pupiri cura ña'ase cũ ote'que pe'e quẽ'rã pĩ'rĩbajuasa'a. ²⁷ Tere ĩ'arã, cũrẽ da'raco'terã na wiogupure wererã wa'asama: “Wiogu, marĩ ote'que añuse cape dia'cũ nimiwũto”, nisama. “¿De'ro wee a'te ña'ase cape a'tipari?” nisama. ²⁸ Na wiogu narẽ yu'tisami: “Ni'cũ marĩrẽ ĩ'atu'tigu tojo weepĩ”, nisami. Be'ro da'raco'terã na wiogure sãrĩtiña'sama tja: “¿Mu'u ãsã ña'asere cureweerã wa'acã uasari?” nisama. ²⁹ Cũ pe'e narẽ nisami: “Weeticã'ña. Musã cureweerã, apeye trigore du'acõ'abosa'a. ³⁰ Totã trigo me'rã bucuaacã'to. Trigo bucuaatu'ajaca be'ropu da'rari masãrẽ o'óguti. Na ña'ase pĩ'rĩ'quere cureweemu'tãrãsama. Curewee, tere opa dotori du'te, ãjũarãsama. Tu'ajanu'cõ, trigore na nurõwuaropu nurõrãsama”, nisami, niwĩ Jesú.

Jesú mostaza wãmetise cape me'rã queose o'o'que ni'i
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Jesú apeye queose me'rã werenemowĩ tja:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nise otese mostaza cape weronojõ ni'i. Tere ni'cũ cũ ya wesepu otesami. ³² Mostaza cape cã'caperoacã waro ni'i. Tõcacaperoacã nimirõ, bucuaropua pajibutiacju yucugũ pĩ'rĩsa'a. Pajicju waro wa'acã ĩ'arã, mirĩcũa a'ti, tigu dupuripu na diepeoatje sutire weesama, niwĩ. Õ'acũ wiogu nise cã'caperoacã weronojõ nu'cãsa'a. Be'ro pajicju bucua'caro weronojõ nipe'tiropu cũ ye queti se'sa wa'arosa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama nígu, tojo niwĩ.

Pã bucuaacã weese me'rã queose ni'i
(Lc 13.20-21)

³³ Be'ro apeye queose me'rã werenemowĩ tja:

—Õ'acũ wiogu nise a'tiro weronojõ ni'i. Ni'cõ numio pã weegotigo pã weese harinarẽ i'tiapa queo, po'osãasamo. Te me'rã levadura pã bucuaacã weesere morẽsamo. Be'ro te nipe'tise bucua se'sape'tia wa'asa'a, niwĩ. Levadura harinarẽ bucuaacã wee'caro weronojõ Õ'acũ wiogu nise nipe'tiropu se'sarosa'a nígu, tojo niwĩ.

Jesú masãrẽ queose me'rã bu'e'que ni'i
(Mr 4.33-34)

³⁴ Jesú masãrẽ bu'égũ, queose me'rã wereticã weetiwiĩ.

³⁵ Cũ tojo weecã, Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ oja'que queoro wa'awu. Jesú masãrẽ weretjere a'tiro ojano'wũ: Queose me'rã masãrẽ weregusa'a.

Õ'acũ a'ti ɯmɯco weecãpɯ masĩno'ña marĩ'quere musãrẽ were bajurẽgũti, ni ojano'wũ.

Jesú “Ña'ase cape trigo tiropɯ pĩ'rĩbajua'quere a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e” nise ni'i

³⁶ Be'ro Jesú masãrẽ we'eriti, wi'ipɯ sãjãawĩ. Ësã cũ bu'erã cãrẽ sirutusãjãwũ. Topɯ cãrẽ sãrĩtiña'wũ:

—Mɯ'ɯ mejẽpɯ ña'ase cape trigo wa'teropɯ queose were'quere wereapoya. ¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeati? niwũ.

³⁷ Ësã tojo nicã tɯ'ogɯ, Jesú yɯ'tiwĩ:

—Añuse trigo capere ote'cu yɯ'ɯ Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigɯ ni'i. ³⁸ Ti wese pe'e a'ti turi nisĩ'rĩrõ wee'e. Añuse cape yɯ'ure ëjõpeorã Õ'acũ põ'rã nima, nisĩ'rĩrõ wee'e. Ña'ase cape pĩ'rĩ'que pe'e wãtĩ yarã nima, nisĩ'rĩrõ wee'e. ³⁹ Ti wese ote'cure ĩ'atu'tigɯ ña'asere ote'cu wãtĩ nimi. Trigo bucuatu'ajaca be'ro na tũ'rẽse a'ti ɯmɯco pe'tiatje ni'i, nisĩ'rĩrõ wee'e. Trigore tũ'rẽrĩ masã Õ'acũrẽ wereco'terã ɯ'musecjarã weronojõ nima.

⁴⁰ Ña'asere curewee ɯjũacõ'asama. Na tojo wee'caro weronojõ a'ti turi pe'ticãpɯre ña'arãrẽ cõ'arãsama. ⁴¹ Yɯ'ɯ Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigɯ yɯ'ure wereco'terãrẽ nipe'tiropɯ o'ógusa'a. “Nipe'tirã ña'arõ weerãrẽ, tojo nicã ãpẽrãrẽ ña'arõ weecã weerãrẽ neoña”, nigũsa'a. ⁴² Narẽ pecame'epɯ cõ'arãsama. Topɯ na pũrĩno'rã, upicari cũ'rĩdio, utirãsama. ⁴³ Tojo wa'ari curare Õ'acũ ɯaro weerã pe'e a'tiro weerãsama. Cũ tiropɯ wa'arã, mujĩpũ ɯmɯcocjũ weronojõ asisterãsama. Topɯ ninu'cũcã'rãsama. O'meperi ɯorãnojõ a'tere añurõ tɯ'oya, niwĩ.

Di'tapɯ niyeru cujiri yaacũu'que queose ni'i

⁴⁴ Jesú a'tiro werenemowĩ:

—Musãrẽ Õ'acũ wiogɯ nisere werenemogũti. Cũ musã wiogɯ nise nipe'tise yɯ'ruoro añuyɯ'rũnũ'cã'a. Ni'cũ apeyenojõ wapabujɯsere ãpẽrã ya di'ta po'peapɯ nɯo'quere boca'caro weronojõ ni'i. Tere bocáca be'ro mejãrõpɯta yaacũusami tja. Be'ro e'catise me'rã wa'a, nipe'tise cũ ɯosere duape'ocã'sami. Cũ dua'que wapa me'rã ti di'tare duumiicã'sami, niwĩ.

Jesú perla wãmetiri pe, wapabujuri pe me'rã queose o'o'que ni'i

⁴⁵ Apeye quẽ'rãrẽ Jesú werenemowĩ:

—Õ'acũ wiogɯ nise ni'cũ duari masũ añurõ asistese peri perla wãmetisere a'macusiario weronojõ ni'i. ⁴⁶ Cũ wapabujuri pe, ni'cã pere bocaejagɯ, a'tiro weesami. Bocaaja, cũ ɯosere duape'ocã'sami. Cũ dua'que wapa me'rã ti pe

wapabujuri pere duumiicã'sami. Õ'acũ musã wiogu nicã, ti pe wapabujuri pere bocase weronojõ ni'i.

Wejecu me'rã Jesú queose o'o'que ni'i

⁴⁷ »Be'ropu Õ'acũ masãrẽ beseatjere weregati. Wa'i wẽjẽrĩ masã ni'cãgũ wejecujo dia pajiri maapu doqueñosama. Tigupure nirãncũ wa'i su'riwã'sama. ⁴⁸ Tigu mu'muyurãcã ĩ'arã, wa'i wẽjẽrĩ masã dia sumotopu wejemañsama. Topu wa'ire besedujisama. Añurãrẽ pi'ipu besesãasama. Ña'arãrẽ doqueñocã'sama. ⁴⁹ A'ti umuco pe'ticã, tojota wa'arosa'a. Õ'acũrẽ wereco'terã umũsecjãrã a'tirãsama. Añurã, ña'arãrẽ ducawaanũ'cõrãsama. ⁵⁰ Ña'arãrẽ pecame'epu cõ'arãsama. Topu na pũrĩno'rã, upicari cũ'rĩdio, utirãsama, niwĩ Jesú.

Jesú cũ bu'erãrẽ be'ropu na weeatjere were'que ni'i

⁵¹ Be'ro Jesú ãsãrẽ niwĩ:

—¿A'te yu'u ní'quere tu'oti musã? niwĩ.

Ësã “Ëu, tu'o'o”, niwã.

⁵² Ësã tojo nicã, cũ niwĩ:

—Nipe'tirã Moisé oja'quere bu'erã yu'u wiogu nigũsa'a nisere ëjõpeorã, ni'cũ wi'i cuogu weronojõ nima. Cũ, cũ ya wi'icjãrãrẽ o'oacju, ti wi'ipu cũ apeyenojõ nurõ'quere ma'marẽ, mejãrẽ miiwĩrõmasĩsami. Cũ weronojõ yé niatjere mejã, Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'quere weremasĩsama. Tojo nicã ma'ma, yu'u bu'ese quẽ'rãrẽ weremasĩsama ní'gũ, tojo niwĩ ãsãrẽ.

Jesú cũ ya macã Nazarepu dajatojaa'que ni'i

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³⁻⁵⁴ Jesú te queose wéréca be'ro to ní'cu Nazare cũ masãca macãpu wa'awĩ. Topu judío masã na nerẽwuarĩ wi'ipu bu'enũ'cãwĩ. Topu nirã cũ bu'esere tu'o, ĩ'amarĩamujãwã. A'tiro niwã:

—¿No'opu bu'epari ãrĩ tocã'rõ masĩgũ? ¿De'ro wee a'te masã dutitirãrẽ yu'ruosenojõrẽ weeĩ'omasĩti? ⁵⁵ ãrĩ ni'cũ capiteru macũ nimi. Cũ a'ti macãcjõ María macũ nimi. Cũ acabijirã Santiago, José, Simó, Juda nima. ⁵⁶ Cũ acabijirã numia quẽ'rã a'toputa nima. Tojo weegu ¿no'opu masĩmipari cũ a'tere? niwã.

⁵⁷ Cũ tocjũ nise bu'iri cũ weresere ëjõpeosĩ'rĩtiwã. Jesú pe'e narẽ niwĩ:

—Nipe'tirã ni'cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ tu'o ëjõpeosama. Cũ ya di'tacjãrã, cũ ya wi'icjãrã dia'cũ ëjõpeotisama, niwĩ.

58 Tojo weegu ti macāpure na ějōpeoticā ĩ'agũ, peje waro narē wee'otiwĩ.

14

Juã masãrē wãmeyerī masũrē tojo wee wějĕcãrã niwã nise ni'i

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Titare Herode Galilea di'tacjãrãrē dutigu Jesú wee'quere tũ'ocũ niwĩ. ² Tere tũ'ogu, cũ me'rã da'rarãrē a'tiro nicũ niwĩ:

—Cũ Juã masãrē wãmeyerī masũ yũ'ũ wějĕduti'cu masã'cu nígũ nisami. Tojo weetigu mejĕta, peje waro wee'otutuayũ'rũapũ, nicũ niwĩ.

³ Cũ Herodeta todũporopũre Juãrē ñe'eduticũ niwĩ. Ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipũ dũ'tecũuduticũ niwĩ. A'te ye bu'iri tojo weecu niwĩ. Herode cũ acabiji Felipe nũmo, Herodía wãmetigore Felipe cũ catimicã, core ě'ma, nũmoticũ niwĩ.

⁴ Cũ tojo weesere tũ'ogu, Juã Herode tiropũ wa'a, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ acabiji nũmorē nũmoticã, ña'a ni'i. Core cũoticã'ña, nicũ niwĩ. Cũ tojo ní'que bu'iri Herode cũrē bu'iri da'reri wi'ipũ sũrũduticũ niwĩ.

⁵ Cũ Juãrē wějĕsĩ'rĩcu niwĩ. Masã pe'e “Juã Ő'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ nimi”, nicãrã niwã. Tojo weegu yũ'ũ cũrē wějĕcã, masã yũ'ũ me'rã uabosama ni uigu, maata cũrē wějĕticũ niwĩ. ⁶ Be'ro Herode cũ bajuáca nũmũrē bosenuũ weecu niwĩ. Titare Herodía macõ cũ piji'cãrã tiropũ basaĩ'ogõ wijaco niwõ. ⁷ Herode co basaĩ'ocã tũ'sayũ'rũacu niwĩ. Tojo weegu “Ne nisooro marĩrõ no'o mũ'ũ uasenojõrē o'oguti”, nicũ niwĩ. ⁸ Co pe'e co pacore “¿Ñe'enojõrē sĕrĩgõsariba?” nico niwõ. Co paco wĕrĕca be'ro Herode tiropũ wa'a, cũrē nico niwõ:

—Juã masãrē wãmeyerī masũ dũpoare dutesure, ni'cã papũ miiti, yũ'ũre o'oya, nico niwõ. ¿Diacjũta Juãrē wějĕgũsari? nígõ, tojo weedutico niwõ.

⁹ Co tojo nicã tũ'ogu, Herode bũjaweticũ niwĩ. Juãrē wějĕsĩ'rĩticũ nimiwĩ. Cũ masã tũ'oropũ “Mũ'ũ uasenojõrē o'oguti” ní'cu niyugu, masã yũ'ũre bujiri nígũ, co ní'caronojõta weecu niwĩ. ¹⁰ Tojo weegu Juã bu'iri da'reri wi'ipũ nigũrē cũ dũpoare dutesureduticũ niwĩ. ¹¹ Dutesureca be'ro cũ dũpoare bapapũ sãa, Herodía macõrē o'ocãrã niwã. Co pe'e quĕ'rã co pacopũre o'oturiaco niwõ.

¹² Be'ro Juã bu'esere sirutu'cãrã cũ upũre miirã wa'a, yaacãrã niwã. Be'ro Jesupũre wererã wa'acãrã niwã.

Jesú ni'cāmocusetiri mil umuarē ba'ase eca'que ni'i
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Jesú Juārē wējē'que quetire tu'ogu, a'tiro weewī. Yucusuḡu mājāsājāa, apero masā marīrōḡu ūsā cū bu'erā me'rā wa'awī. Ūsā wa'asere tu'orā, tocjārā masā ma'apu cūrē sirutuwa'cācārā niwā. 14 Jesú ape pā'rēḡu pē'ajagu, dijanu'cāwī. Be'ro masā pājārārē bocaejapejawī. Narē ī'agū, pajaña'wī. Dutitirā na mia'cārārē yu'ruowī. 15 Ūsā cū bu'erā na'ique'ari cura cū pu'to wa'a, werewu:

—Na'ique'arogu wee'e. A'togu marī nirōḡu masā marīma. Tojo weegu masārē macāḡu wa'adutiya. Topu duuba'arā wa'ato, nimiwū.

16 Ūsā tojo nicā tu'ogu, “Wa'aticā'to. Musā narē ecaya”, niwī.

17 Ūsā cūrē niwū:

—Ni'cāmocuse pā, wa'i puarā dia'cū cūo'o, niwū.

18 Be'ro “Te musā cūosere miitia”, niwī.

19 Cū tojo nicā, cū tiro miawū. Be'ro Jesú masārē tá bu'ipu dujidutiwī. Tu'ajanu'cō, te pā ni'cāmocuse pagare, na wa'i puarārē mii, u'muarōḡu ī'amorō, cū pacu Ō'acūrē e'catise o'owī. Be'ro pārē ducawaa, ūsārē o'owī. Ūsā pe'e masārē tere etiwu. 20 Nipe'tirā ba'a yapiwā. Be'ro doce pi'seri na ba'adu'a'quere seeneowū. 21 Tere ba'arā numia, wī'marā ba'paqueono'ña marīrō umua se'saro ni'cāmocusetiri mil niwā.

Jesú acogu sija'que ni'i
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Jesú masārē ba'ase ecāca be'ro ūsā cū bu'erārē yucusu me'rā ditarapu pē'ayudutiwī. Cū pe'e topu masārē we'eritigu, tojacā'wī yujupu. 23 Be'ro masārē we'eritica be'ro ūrūḡuḡu cū se'saro űubueḡu mājācu niwī. Topure űami ējācā, ni'cūta nicu niwī. 24 Ūsā pe'e ditara decogu pē'arā weewu. To ūsā ejacā, wī'rō uputu wēepōtēowū. Tojo weero pā'cōrī paca yucusure wēcawu. 25 Bo'remujātiri cura Jesú ūsā tiropu acogu sijawā'cātiwī. 26 Ūsā cūrē ī'amasītiwu. Tojo weerā cū topu sijawā'cāticā ī'arā, uputu ucawu. Cūrē ī'arā, “Abu, masū wērī'cu wātī nisami”, ni caricūwū.

27 Jesú ūsārē nūcūadutigu a'tiro niwī:

—Wācūtutuaya. Yu'u ni'i. Yu'ure uiticā'ña, niwī.

28 Be'ro Pedro Jesure niwī:

—Wiogu, mu'u níḡū, yu'ure mu'u tiro acogu sijawā'cādutiya, niwī.

29 Jesú cūrē niwī:

—To pūrīcārē a'tia, niwī. Tojo weegu Pedro dija, Jesú tiropu wa'agu, sijawā'cāwī. ³⁰ Be'ro uputu wī'rō wēcā ī'agū, uca wa'awī. Tojo weegu cū di'adijagu, caricūwī:

—Wiogu, ñe'egū a'tia, ni caricūwī.

³¹ Be'ro maata Jesú cūrē ñe'ewī. A'tiro niwī:

—¿Mū'u cārōacā waro ējōpeose cuoti? ¿De'ro weegu yu'u tiro a'tisī'rīmigū, yu'ure ējōpeotiati? niwī.

³² Be'ro na yucusupu mujāsājārī cura wī'rō yusua wa'awu. ³³ Tojo wa'acā ī'arā, ūsā tiwupu sāñarā Jesure ējōpeorā, ejaque'awu. Cūrē niwū:

—Nirōta mu'u Ō'acū macū ni'i, niwū.

Jesú Genesarepu dutitirārē yu'rūo'que ni'i

(Mr 6.53-56)

³⁴ Be'ro ūsā Genesare wāmetiropu pē'ajawu. ³⁵ Tocjārā Jesure ī'amasīrā, topu cū ejase quetire nipe'tiropu werese'sabi'acārā niwā. Nipe'tirā dutitirārē yu'rūodutirā cū tiropu miiejawā.

³⁶ —Mū'u quē'rā ūsārē mu'u yaro su'tiro sumu-topu ñe'eña'duticureya, niwā. Nipe'tirā tojo weerā yu'rūono'pe'ticā'wā.

15

Masārē ña'arā wa'acā weese ni'i

(Mr 7.1-23)

¹ Be'ro fariseo masā Jesú tiropu ejawā. Tojo nicā Moisé oja'quere bu'eri masā quē'rā Jerusalēpu a'ti'cārā Jesú tiropu eja, sērītiña'wā:

² —¿De'ro weerā mu'u bu'erā marī ñecūsumua weemujāti'quere yu'rūnu'cāti? Ba'ase duporo marī ñecūsumua weewu'caronojō omocoetima, niwā.

³ Jesú narē yu'tiwī:

—Yu'u quē'rā musārē sērītiña'gūti. Musā ñecūsumua weemujāti'quere weesiruturā, ¿de'ro weerā Ō'acū dutiro pe'ere yu'rūnu'cāti? ⁴ Ō'acū a'tiro duticu niwī: “Musā pacu, musā pacore ējōpeoya.” Tojo nicā “No'o cū pacu, cū pacore ña'arō ucūgūnojo wērīato”, nicu niwī.

⁵ Musā pe'e musā pacure o musā pacore na apeyenojō sērīcā, weetamusī'rītirā, narē a'tiro nisa'a: “Nipe'tise ūsā cuose musārē o'obo'quere Ō'acūrē o'otojapu”, nisa'a.

⁶ Musāta a'tiro nirānojo'rē na pacu o na pacore weeta'muta basiotisa'a nisere bu'e'e. A'tiro wéerā, Ō'acū dutisere tojowaro ī'acō'abutiācā'a. Musā ñecūsumua weemujāti'quere weesī'rīrā, tojo wee'e. ⁷ Diacjū wéerā weronojō weeta'sa'a. Isaía duporocjūpu Ō'acū ye quetire

weremu'tārī masū musārē diacjūta nisapī. A'tiro ojacu niwī:

⁸ “Ā'rā masā Ɂsero me'rā dia'cū yu'ure ējōpeoma.

Na tu'oña'se waro pe'e no'opu nirō nisa'a.

⁹ Tojo weerā na yu'ure ñubuepeose wapamarī'i.

Na bu'ese yu'u dutise mejēta ni'i.

Masā dutise ni'i”, nicu niwī Ō'acū, ni ojacu niwī Isaía, ni yu'tiwī Jesú fariseo masārē.

¹⁰ Narē tojo níca be'ro Jesú masārē pijio, niwī:

—Yé cjasere tu'omasīrāti nírā, tu'oya. ¹¹ Marī Ɂsero me'rā ba'ase mejēta Ō'acū i'orōpu marīrē ña'arō wa'acā wee'e. Tojo weronojō o'oro, marīrē Ɂseropu wijatise pe'e ña'arō wa'acā wee'e, niwī.

¹² Tojo níca be'ro ūsā cū bu'erā cū pu'to wa'a, cūrē niwū:

—Mu'u tojo nisere tu'orā, fariseo masā tu'satiama, niwū.

¹³ Ūsā tojo nicā, Jesú queose me'rā yu'tiwī:

—Wese cɁogɁ ña'ase, topu pī'rībajuasere du'acō'agūsami. Yu'u pacu u'musepu nigú nisoose me'rā bu'erārē mejārōta weegusami. Narē cō'abutiagusami.

¹⁴ Tojo weerā narē tojo i'acō'acā'ña. Na nisoose me'rā bu'érā, caperi i'atirā āpērā caperi i'atirārē wejemu'tārā weronojō nima. Ni'cū i'atigɁ apī i'atigure wejemu'tāgū, na puarāpɁta no'o nirī copepu burusājāsama, niwī.

¹⁵ Be'ro Pedro Jesure niwī:

—Ūsārē wereya. Mu'u ní'que ¿de'ro nisī'rīrō weesari? niwī.

¹⁶ Jesú cūrē niwī:

—¿Musā quē'rā a'tere tu'omasīweti yujupu? ¹⁷ Nipe'tise marī ba'asōrōse paapu wa'a, be'ro yu'rɁwijaa wa'asa'a.

¹⁸ Masā na ucūse, Ɂseropu wijase pe'e wācūsepɁ wadatiwijiati'i. A'te pūrīcā Ō'acū i'orōpu masārē ña'arā wa'acā wee'e.

¹⁹ Marī wācūse ña'arō wācūsepɁ du'pocātiwijiati'i. Āpērārē wējēcō'ase, numo nitigore a'metārāse, numio me'rā ña'arō weese, yajase, nisoose, ucjase a'te nipe'tise wācūsepɁ du'pocātiwijiatisa'a. ²⁰ A'te peje pūrīcā Ō'acū i'orōpure masārē ña'arā wa'acā weesa'a. Marī na weewuasenojōrē ba'ase dɁporo omocoetirā pūrīcā, masārē ña'arā wa'acā weetisa'a, niwī.

Judío masō nitigo ape di'tacjōpu Jesure ējōpeo'que ni'i
(Mr 7.24-30)

²¹ Be'ro Jesú Genesarepu ní'cu Tiro, Sidō wāmetise macārīpu wa'awī. Tocjārā judío masā nitiwā. ²² Topu eja, ni'cō numio topu nigō Canaácjō Jesú tiro caricūwā'cātiwō:

—Yu'u wiogu, Davi duporocjũ wiogu pãrãmi, yu'ure pa-
jaña'ña. Yu'u macõ wãtĩ sãjãno'co nitjãgõ, pũrõ pi'etimo,
niwõ.

²³ Jesú core yu'titiyu'ruocã'wĩ. Tojo weerã ũsã cũ bu'erã
cũ pu'to wa'a, cũrẽ niwũ:

—Marĩ siro ña'arõ caricũwã'cãtisamo. Core wa'adutiya,
niwũ.

²⁴ Be'ro Jesú core niwĩ:

—Õ'acũ yu'ure Israe curuacjãrã oveja bajuduti'cãrã
weronojõ nirã dia'cũrẽ a'madutigu o'owĩ, niwĩ.

²⁵ Cũ tojo nimicã, co cũrẽ ẽjõpeogo, cũ pu'to ejaque'awõ.
A'tiro niwõ:

—Wiogu, yu'ure weetamuña, niwõ.

²⁶ Jesú core yu'tiwĩ:

—Wĩ'marã ba'asere ẽ'ma, diayiare doquecũucã, ña'a ni'i,
niwĩ.

²⁷ Cũ tojo nimicã, co pe'e cũrẽ niwõ:

—Yu'u wiogu, tojota ni'i, nĩrõ. Diayiaputa mesapu na
wiorã ba'astedijosere ba'asama. Tojo nĩgõ, yu'u judĩo masõ
nitimicã, judĩo masã na “Diayi weronojõ nimo” nigõrẽ,
judĩo masãrẽ mu'u weetamudu'a'quere weetamuña nĩgõ,
tojoto niwõ.

²⁸ Co tojo nicã, Jesú niwĩ:

—Mu'u pũrĩcã ẽjõpeose cuoyu'rua'a. Tojo weero mu'u
nĩ'caronojõta wa'ato, niwĩ.

Cũ tojo nirĩ curata co macõ wãtĩ cõ'awĩrõno'copu tojaco
niwõ.

Jesú pãjãrã dutitirãrẽ yu'ruo'que ni'i

²⁹ Jesú Tiro, Sidõpu nĩ'cu wijawã'cãgũ, Galilea wãmetiri
ditara sumutopu yu'ruawĩ. Be'ro ũrũgũpu mujã,
ejanujãwĩ. ³⁰ Pãjãrã masã cũ dujiropu etawã. Na opa
cõ'ñerĩ sijasãrẽ, caperi bajuno'tirãrẽ, omocã, du'pocã do-
joriwi'iare, ucũmasĩtirãrẽ, no'o duti cuorãnojõrẽ miiejawã.
Jesú tiropu narẽ miiejacũowã. Narẽ yu'ruowĩ. ³¹ Tojo
weecã, ucũmasĩtimi'cãrã ucũwã. Omocãrĩ, du'pocãrĩ do-
joriwi'ia yu'ruono'wã. Opa cõ'ñerĩ sija'cãrã diacjũ sijawã.
Ĩ'atimi'cãrã ĩ'awã. Tere ĩ'arã, masã ĩ'amarĩawã. Be'ro
Õ'acũrẽ “Marĩ Israe curuacjãrã wiogu tutuayu'ruami”, ni
e'catise o'owã.

Jesú ba'paritisetiri mil umuarẽ eca'que ni'i (Mr 8.1-10)

³² Be'ro Jesú ũsã cũ bu'erãrẽ pijio, niwĩ:

—Ã'rã masãrẽ pajaña'a wa'asa'a. Na marĩ me'rã nirõ i'tia
numu yu'ru'u. Tojo weerã na ba'ase toja wa'asama. Na uja

me'rã na ye wi'seripũ tojaacã uatisa'a. Na ba'atirã, ma'apu tu'omasĩse pe'tique'a wa'abosama, niwĩ.

³³ Cũ tojo nicã, ũsã cũrẽ niwũ:

—¿De'ro wee ũsã ba'ase bocabosari ã'rã pãjãrãrẽ? A'tore masã marĩma, niwũ.

³⁴ Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—¿Dicusepaga pã cœoti? niwĩ.

Ũsã cũrẽ niwũ:

—Sietepaga pã, tojo nicã wa'i pejetirãcã cœo'o, niwũ.

³⁵ Ũsã tojo nĩca be'ro masãrẽ dujudutiwĩ. ³⁶ Be'ro pã sietepagare, tojo nicã wa'ire mii, cũ pacũ Ō'acũrẽ e'catise o'owĩ. Tu'ajanũ'cõ, pãrẽ dũcawaa, ũsãrẽ o'owĩ. Ũsã pe'e tere masãrẽ etiwũ. ³⁷ Nipe'tirã ba'a, yapiyũ'rũawã. Be'ro siete pi'seri na ba'adu'a'quere seeneowũ. ³⁸ Tere ba'arã numia, wĩ'marã ba'paqueono'ña marĩrõ mũũa se'saro ba'paritisetiri mil niwã. ³⁹ Be'ro Jesú masãrẽ we'eriti, ũsã yucũsupũ mũjãsjãa, Magdala wãmetiropũ pẽ'a wa'awũ.

16

Jesure fariseo masã, tojo nicã saduceo masã Ō'acũ tutuaro me'rã wee'odutimi'que ni'i

¹ Ũsã Magdala wãmetiropũ ejacã, fariseo masã, tojo nicã saduceo masã Jesure ĩ'arã etawã. Na ¿diacjũ Ō'acũ o'ó'cuta nimiti? nĩrã, cũrẽ Ō'acũ tutuaro me'rã wee'odutiwã. ² Jesú pe'e narẽ yũ'tiwĩ:

—Mujĩpũ sõ'asãjãcã, mũsã “Añurõ cũ'marõsa'a”, ni'i.

³ Bo'reacã ñiarĩ mũmũjo nicã, “Aco pejarosa'a”, ni'i. Ũ'mũarõ cjasere ĩ'arã, tojo bajuri mũmũ nirõsa'a nisere masĩ'i. Tojo nimirã, Ō'acũ a'tocatero cũ wee'ose pe'ere masĩwe'e. ⁴ Mũsã a'tocaterocjãrã ña'arã ni'i. Mũsã wee'õña nĩrã, mũsã yũ'ure ĩjõpeotisere ĩ'o'o. Mũsãrẽ wee'osome. A'te dia'cũrẽ wereguti. Dũporocjũpũ Ō'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ Jonãrẽ wa'a'caronojõ dia'cũrẽ ĩ'ogũti, niwĩ. Tojo nĩca be'ro na tiropũ nĩ'cũ apesepũ wa'awĩ.

Jesú queose o'o'que ni'i

(Mr 8.14-21)

⁵ Be'ro ũsã ape pã'rẽpũ pẽ'a wa'awũ. Topũ wa'arã, pã ũsã ba'atjere acobojocãrã niwũ. ⁶ Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—Mũsã fariseo masã, saduceo masã na ye levadura pã bũcũacã weesere tu'omasĩña, niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã, ũsã cũ nisere tu'otirã, a'merĩ niwũ:

—Marĩ pãrẽ miititiasũ. Tojo weegũ marĩrẽ tojo nisami, nimiwũ.

⁸ Jesú ũsã tojo nisere masĩgũ, a'tiro niwĩ:

—Mũsã pã marĩ ba'atjere miitiasũ nĩrã, queoro wãcũwe'e. Mũsã ějõpeose moobutia'a. ⁹ ¿Mũsã tũ'omasĩweti yujupũ? ¿Yũ'u ni'cãmocusepaga pã me'rã ni'cãmocusetiri mil umũarẽ eca'quere wãcũweti? Peje pi'seri na ba'adũ'aquere seeneowã. ¹⁰ ¿Cãrũ wee'que quẽ'rãrẽ wãcũweti? Sietepaga pã me'rã ba'paritisetiri mil masãrẽ ecawũ. Tita quẽ'rãrẽ na ba'adũ'a'quere peje pi'seri seeneowã. ¹¹ ¿De'ro weerã mũsã tũ'omasĩtiati? Yũ'u fariseo masã, saduceo masã ye levadurare ucũgũ, pã mejẽtare nigũ weearũ, niwĩ.

¹² Cũ tojo nicãputa, ũsãrẽ tũ'omasĩse ejawũ.

—Marĩrẽ levadura pã bucuacã weese mejẽtare ucũgũ weearĩ; fariseo masã, saduceo masã na nisoose me'rã bu'ese pe'ere tũ'omasĩato nigũ, tojo niapĩ, niwũ.

*Pedro Jesure “Mũ'u Ő'acũ bese'cu ni'i” nĩ'que ni'i
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)*

¹³ Be'ro Jesú Cesarea Filipino wãmetiri macãpũ wa'awĩ. Topũ eja, ũsã cũ bu'erãrẽ sãrĩtiña'wĩ:

—Masã yũ'u Ő'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũre ¿de'ro ucũti? niwĩ.

¹⁴ ũsã cũrẽ yũ'tiwũ:

—Ãpẽrã “Juã masãrẽ wãmeyeri masũ nimi”, nima. Ãpẽrã “Dũporocjũpũ Ő'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ Elía nigũ nisasami”, nima. Ãpẽrã “Jeremía nimi o apĩ Ő'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ nigũ nisasami”, nima mũ'urẽ, ni yũ'tiwũ cũrẽ.

¹⁵ ũsã tojo nicã, niwĩ:

—Mũsã waro, ¿de'ro wãcũti yũ'ure? ni sãrĩtiña'wĩ.

¹⁶ Cũ tojo nicã tũ'ogũ, Simó Pedro cũrẽ yũ'tiwĩ:

—Mũ'u Ő'acũ bese'cu Cristo ũsã yoacã yucue'cu ni'i. Ő'acũ catinu'cũgũ macũ ni'i, niwĩ.

¹⁷ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Simó, Joná macũ, mũ'u tojo ucũgũ, diacjũta ucũ'u. Ne ni'cũ masũ mũ'urẽ tere weretiapĩ. Yũ'u pacũ u'musepũ nigũ mũ'urẽ tere masĩse o'oopĩ. Tojo weegũ e'catiya. ¹⁸ Mũ'urẽ weregũti. Mũ'u wãme Pedro ũtãgã nisĩ'rĩrõ wee'e. Mũ'u weronojõ ějõpeorãrẽ ya curuacjãrãrẽ wa'acã weegũti. Wãtĩ cũ yarã me'rã ya curuacjãrãrẽ do-caque'acã weesome. ¹⁹ Yũ'u mũ'urẽ u'musepũ marĩ wiogũ nirõpũ cja sawire o'ogũti. Tojo weero a'ti nucũcãpũre mũ'u cã'mota'acã, u'musepũ quẽ'rãrẽ cã'mota'ano'rõsa'a. Mũ'u a'ti nucũcãpũre dũ'tecũcã, u'musepũ quẽ'rãrẽ

du'tecũuno'rõsa'a. A'ti nucũcãpũre “Tojota weeato” nicã, u'mũsepũ quẽ'rãrẽ tojota wa'arosa'a, niwĩ Jesú.

²⁰ Be'ro Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—Ne ãpẽrãrẽ “Cũ Õ'acũ bese'cũ Cristo nimi”, niticã'ña, niwĩ.

Jesú cũ wẽrĩatjere were'que ni'i

(Mr 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Tita me'rã Jesú ũsãrẽ a'tiro werenu'cãwĩ:

—Yũ'ure Jerusalẽpũ wa'aro ni'i. Topũ judío masã bucũrã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'erĩ masã yũ'ure upũtu pi'eticã weerãsama. Yũ'ure wẽjẽrãsama. Tojo weemicã, i'tia nũmũ be'ro masãgũsa'a, niwĩ ũsãrẽ. ²² Cũ tojo nicã tũ'ogũ, Pedro Jesure yoacurero wejewã'cã, a'tiro tu'ticũ niwĩ:

—Yũ'u wiogũ, ne mũ'u tojo nise wa'aticã'to. Õ'acũ tojo wa'acã cã'mota'ato, nicũ niwĩ.

²³ Be'ro Jesú majãminũ'cã, cãrẽ nicũ niwĩ:

—Wãtĩ wa'aya. Mũ'u tojo nígũ, Õ'acũ yũ'ure dutisere cã'mota'asĩ'rĩgũ wee'e. Õ'acũ cũ uasere wãcũwe'e. Masã na wãcũwũaronojõ pe'e wãcũ'u, nicũ niwĩ.

²⁴ Be'ro Jesú ũsã ãpẽrãrẽ niwĩ:

—No'o yũ'ure ëjõpeosirutugũnojõ cũ weesĩ'rĩrõnojõ weeticã'to. Yũ'u uaro pe'e weeato. No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũ, “Jesure ëjõpeogũ, wẽrĩbosa'a” nitiguta sirutuato. ²⁵ Yũ'ure ëjõpeose me'rã ña'arõ yũ'rusĩ'rĩtigũ, yũ'ure ëjõpeodu'ugũnojõ pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wẽjẽsere uiti, yũ'ure ëjõpeonu'cũgũnojõ pe'e yũ'u me'rã catinu'cũgũsami.

²⁶ »Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'a, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogũ, ¿ñe'enojõrẽ wapata'abosari? Cũ pecame'epũ wa'agũ, cũ ya ejeripõ'rãrẽ de'ro wee wapayewĩrõmasĩtisami. ²⁷ Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiro weegũti. Yũ'u pacũ asistese me'rã, cãrẽ wereco'terã me'rã a'ti turipũre a'tigũti tja. Yũ'u apaturi a'tigũ, nipe'tirãrẽ de'ro na wee'quenũcũrẽ wapayegũti. ²⁸ Diacjũ mũsãrẽ weregũti. Ni'cãrẽrã a'topũ nirã na wẽrĩse dũporo a'tere ï'arãsama. Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ wiogũ sãjãcã ï'atimirã, wẽrĩsome, niwĩ.

17

Jesú cũ bajuse dũcayũ'que ni'i

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Jesú “Yũ'u wioḡu nisere ĩ'arāsa'a” nıca be'ro ni'cā semana yu'rũwũ. Titare Pedro, Santiago, cū acabiji Juārē ũrũḡũ ı'muacjũpũ miacu niwĩ. Na se'saro wa'acārā niwā. 2 Topũ na ĩ'orõpũ cū bajusere ducayucũ niwĩ. Cū diapoare mujĩpũ ımuocjũ weronojõ asistecũ niwĩ. Cū ye su'ti añurõ bo'reyuse wa'acaro niwā. 3 Tojo wa'ari cura maata Moisé, Elía dũporocjārāpũ Jesú me'rā ucũcā ĩ'acārā niwā. 4 Tere ĩ'agũ, Pedro Jesure nicũ niwĩ:

—Yũ'u wioḡu, marĩ a'topũ nicā añuyũ'rũa'a. Mu'ũ uacā, ũsā i'tia wi'iacā weerāti. Ni'cā wi'i mu'ũ ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerāti, nicũ niwĩ.

5 Pedro tojo ucũrĩ cura ni'cā o'mecurua asisteri curua a'ti, narē tuubi'acā'caro niwā. Ti curuapũre ni'cũ ucũcā tũ'ocārā niwā:

—Ā'rĩ yũ'u macũ, yũ'u ma'igũ nimi. Cū me'rā pũrõ e'cati'i. Cū ucũsere tũ'o ějõpeoya, nicũ niwĩ Ő'acũ.

6 Tere tũ'orā, cū bu'erā ıputũ ucuarā, di'tapũ mu'rĩque'acārā niwā. 7 Be'ro Jesú na pũ'to wa'a, narē ñe'eña'a, nicũ niwĩ:

—Wā'cānũ'cāña. Uiticā'ña, nicũ niwĩ.

8 Be'ro na ĩ'acā, āpērā ne marĩcārā niwā. Jesú ni'cũta nicũ niwĩ.

9 Na tigũpũ ni'cārā dijaticā, Jesú narē nicũ niwĩ:

—Musā ni'cārõacā ĩ'a'quere ne āpērārē wereticā'ña. Yũ'u Ő'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ wērĩ masāca be'ropũ wereya, nicũ niwĩ.

10 Cū tojo nicā, cū bu'erā sērĩtiña'cārā niwā:

—¿De'ro weerā Moisé oja'quere bu'eri masā “Masārē yũ'rũoacjũ a'tise dũporo Elía a'timũ'tāḡũsami” nisari?

11 Jesú narē yũ'ticũ niwĩ:

—Musā nırõnojojõta Elía a'timũ'tāḡũsami. Cū nipe'tisere apomũ'tāḡũsami. 12 Yũ'u pe'e a'tiro nigũti. Elía a'titojacũ niwĩ. Cũrē masā ĩ'amasĩticārā niwā. Na cũrē nõ'o ũaro weesĩ'rĩsere weecārā niwā. Cũrē wee'caronojõta yũ'u Ő'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ quē'rārē pi'eticā weerāsama, nicũ niwĩ.

13 Cū tojo nicāpũ, cū bu'erā tũ'omasĩcārā niwā. “Cū Elía a'titojacũ niwĩ nıḡũ, Juā masārē wāmeyeri masũrē nigũ weesami”, nicārā niwā.

Jesú wĩ'magũrē wātĩ sājāno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Be'ro na ũrũḡũpũ ni'cārā masā wa'teropũ dijatawā. Titare ni'cũ a'ti, Jesú tiropũ ejaque'awĩ. Cũrē a'tiro niwĩ:

15 —Yũ'u wioḡu, yũ'u macũrē pajaña'ña. Cū wācũña marĩrõ wērĩamujāmi. ıputũ waro pi'etiyũ'rũmajāmi.

Pejetiri pecame'epu doqueque'a, diapu quē'rārē doqueñojāmujāmi. ¹⁶ Cūrē mu'u bu'erā tiropu miiejamiapu. Na cūrē yu'ruomasītiama, niwī.

¹⁷ Be'ro Jesú masārē niwī:

—Mūsā ējōpeose moorā ña'arā ni'i. Yu'u musārē yoacā bu'emicā, ne tu'omasīwe'e yujupu. ¿No'ocā'rō yoacā mūsā yu'ure ējōpeoticā wācūtutuagūsari? Cū wī'magūrē yu'u tiro miitia, niwī.

¹⁸ Topu miiejacā, wātī wī'magūpu ní'cure cō'awīrōwī. Cū tojo weeri curata wī'magū yu'ruono'cupu tojawī.

¹⁹ Be'ro ūsā cū bu'erā āpērā tu'otiropu cūrē sērītiña'wū:

—¿De'ro weerā ūsā wātīrē cō'amasītiapari? niwū.

²⁰ Jesú ūsārē niwī:

—Mūsā yu'ure añurō ējōpeotise ye bu'iri cūrē cō'awīrōmasītiapā. Diacjū musārē wereguti. Mūsā mostaza capeacā weronojō cā'rōacā ējōpeose cūorā, a'tigu ūrūgūrē “Aperopu wa'aya”, nīmasībosa'a. Mūsā tojo nicā, aperopu wa'arosa'a. Mūsā diacjūta ējōpeocāma, nipe'tisere weeta basiorosa'a. ²¹ Ā'rī wātī sājāgūnojōrē Ō'acūrē sērī, be'tise me'rā dia'cū cō'awīrōta basio'o, niwī.

Jesú cū wērīatjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Be'ro ūsā Galileapu sjarā wa'awu. Topu Jesú ūsārē niwī:

—Yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigure wiorāpure o'orāsama. ²³ Yu'ure wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia nūmu be'ro masāgūsa'a tja, niwī. Ūsā cū “Yu'ure wējērāsama” nicā tu'orā, pūrō bujawetiwu.

Ō'acū wī'i cjase niatjere na niyeru o'o'que ni'i

²⁴ Be'ro Jesú, ūsā cū bu'erā Capernau wāmetiri macāpu wa'awu. Ūsā topu ejari curare Ō'acū wī'i cjase niatjere niyeru wapaseeri masā Pedro tiropu wa'awā. A'tiro sērītiña'cārā niwā cūrē:

—¿Mūsārē bu'egu Ō'acū wī'i cjase niatjere niyeru wapayeweti? nicārā niwā.

²⁵ Pedro narē yu'ticu niwī:

—Wapayesami, nicu niwī.

Be'ro Pedro Jesú nirī wī'ipū sājāejawī. Cū Jesure sērītiña'gūti weeri cura Jesú pe'e cūrē ucūwe'ocā'wī:

—¿De'ro tu'oña'ti, Simó? ¿A'ti unucocjārā wiorā niyeru uarā, na acawererārē sērīsari, o aperocjārāpure sērīsarine? niwī.

²⁶ Pedro cūrē yu'tiwī:

—Aperocjārāpure wapayedutisama, niwī.

Jesú cūrē niwī:

—To pūrīcārē na acawererārē sērītisama. Tojo weero yu'u Ō'acū macū niyucā, cū ya wi'i cjase niatjere niyeru sērīmasītisama. ²⁷ Tojo nimicā, narē mejēcā wācūdūtīgū wapayeguti. Mu'u dītarapu wējērī da mii, wa'i wējēgū wa'aya. Ba'amū'tāgūrē wejemorōña. Cū useropu niyeru kujire bocagusa'a. Ti cuji me'rā marī puarā yere wapayegu wa'aya, niwī Jesú.

18

Añurō weeyu'rūnu'cāgū yere oja'que ni'i

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Ō'acū wi'i cjase wapaseeri masārē Pedro wapayegu wa'acaterore ūsā Jesú tiropu wa'a, cūrē niwū:

—Ū'musepūre ¿noanojō ūsā mu'u besecū'cārā āpērā yu'rūoro niyu'rūnu'cāgūsari? niwū.

² Ūsā tojo nicā tu'ogu, Jesú ni'cū wī'magūrē pijio, ūsā tiropu nu'cōwī. ³ Ūsārē niwī:

—Musārē diacū wereguti. Āpērā yu'rūoro niyu'rūnu'cāsī'rīserē du'ucā'ña. Musā tere wācūnu'cūrā, ā'rī weronjō nitirā, ū'musepū yu'u wīogu niatjopu wa'asome. ⁴ A'tiro ni'i. No'o ā'rī wī'magū weronjō āpērā yu'rūoro nisere wācūtīgūnojō cūta yu'u niatjopūre āpērā yu'rūoro niyu'rūnu'cāgūsami. ⁵ Apeye quē'rārē wereguti. Yu'ure maigūnojō ni'cū ā'rī wī'magūrē ñe'egū weronjō weemi. Cūrē ñe'egū, yu'ureta ñe'egū weemi, niwī.

Āpērārē ña'arō weecā weeticā'ña nise ni'i

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Jesú apeye ūsārē werenemowī:

—No'o yu'ure ējōpeogu wī'magūrē ña'arō weecā weegū uputu bu'iri da'reno'gūsami. Ūtāgā pajicja cū wāmūtapu du'teyoo, cūrē maa pajiri maapu doqueñocā, nemorō añubosa'a. Tojo weecā, cū maata wērīa wa'a, dojorēnemotibosami. ⁷ Masārē ña'arō weecā weese ña'abutia'a. Ña'arō weenu'cūcā'rāsama, wéerā pe'ea. Mejō tojo weegūnojō uputu waro bu'iri da'reno'gūsami.

⁸ »A'tiro weeya. Musā omocā, musā du'pocā me'rā ña'arō weesī'rīrā, dūtecō'abo'caro weronjō ña'arō weedu'ucā'ña. Musā ni'cā omocā me'rā o ni'cā du'pocā me'rā ū'musepū wa'acā, nemorō añu'u. Pua omocā me'rā, pua du'pocā me'rā pecame'epu wa'acā pe'ere, ña'ayu'rūabosa'a. ⁹ Musā caperi me'rā mejārōta ña'arō weesī'rīrā, musā caperire orewee cō'abo'caro weronjō ña'asere ī'adu'ucā'ña. Musā ni'cā capea me'rā ū'musepū wa'acā, nemorō

añu'u. Mũsã pecame'epu pua capea me'rã wa'acã pe'ere, ña'ayu'rũabosa'a.

Oveja bajuduti'cu queose ni'i
(Lc 15.3-7)

¹⁰ »Ãrã wĩ'marãnojõrẽ tojo ï'acõ'aticã'ña. A'tiro ni'i. Ɖ'mũsecjãrã Õ'acũrẽ wereco'terã ã'rã wĩ'marãrẽ co'terã yu'u pacu u'mũsepũ nigũ ï'orõpũ ninu'cũma. ¹¹ Masã Õ'acũrẽ wãcũtirã oveja bajuduti'cãrã weronojõ nima. Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu narẽ yu'rũogũ a'tigu weewũ.

¹² »Yu'u weresere ¿de'ro tu'oña'ti? Ni'cũ cien oveja cuogu ni'cũ bajuduticã, ãpẽrã du'sarã noventa y nuevere opa bu'pa na ba'aropũ cũusami. Be'ro apĩ bajuduti'cure a'magũ wa'asami. ¹³ Cũrẽ bocagu, pũrõ e'catisami. ãpẽrã noventa y nueve bajudutiti'cãrã nemorõ cũ me'rã e'catisami. ¹⁴ Mejãrõta marĩ pacu u'mũsepũ nigũ ne ni'cũ ã'rã wĩ'marãnojõrẽ pecame'epu wa'acã uatimi, niwĩ Jesú.

Marĩ acawererã marĩrẽ ña'arõ weecã a'tiro weeroña'a nise ni'i

¹⁵ Jesú werenemowĩ:

—Mũ'u acaweregũ mu'urẽ ña'arõ weecã, mu'u se'saro cũ tiropũ weregũ wa'aya. Cũ ña'arõ wee'quere masĩcã weeya. Cũ “Yu'u ña'arõ weepũ” ni tu'oña'cã, mũsã apaturi a'merĩ ucũ, e'catirãsa'a tja. ¹⁶ Cũ yu'titicãma, ni'cũ o pũarãrẽ pijio, cũ tiropũ wa'aya. Na tu'oropũ wereya cũ mu'urẽ ña'arõ wee'quere. Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ ní'caronojõta pũarã o i'tiarã tu'oropũ “Diacjũta ni'i”, ni masĩno'rõsa'a. ¹⁷ Na quẽ'rãrẽ yu'titicã, nipe'tirã yu'ure ãjõpeorã na nerẽrõpũ wereya. Na quẽ'rãrẽ yu'titicã, yu'ure ãjõpeotigu o wiorãrẽ niyeru wapaseebosari masũrẽ weronojõ tu'oña'ña.

¹⁸ »Diacjũ mũsãrẽ wereguti. No'o mũsã a'ti nucũcãpũ du'tecũucã, u'mũsepũ quẽ'rãrẽ du'tecũuno'rõsa'a. A'ti nucũcãpũre “Tojota weeato” nicã, u'mũsepũ quẽ'rãrẽ tojota wa'arosa'a, niwĩ. Cũ tojo nígũ, mũsã “Bu'iritimi” o “Bu'iri marĩmi” nímasĩrãsa'a nígũ, tojo niwĩ.

¹⁹ Jesú ninemowĩ:

—Apeyere wereguti. Pũarã “Marĩ a'tenojõrẽ Õ'acũrẽ sãrĩrã” nicã, yu'u pacu u'mũsepũ nigũ mũsã sãrĩrõnojõta weegũsami. ²⁰ No'o pũarã o i'tiarã yu'ure ãjõpeorã nerẽcã, yu'u na wa'teropũ nigũti, niwĩ.

ãpẽrã ña'arõ weecã acobojose cjase ni'i
(Lc 17.3)

²¹ Tojo nicã tu'ogu, Pedro Jesú tiro wa'a, sērītiña'wī:

—Wiogu, yu'u acaweregu yu'ure ña'arō weecã, ¿dicusetiri cūrē acobojogusari? ¿Sietetiriputa cū ña'arō weesere acobojosari? niwī.

²² Jesú cūrē yu'tiwī:

—“Ticusetiri acobojoya”, niwe'e. Tojo nīrōnojō o'ogu, “Na ña'arō weesetisetirinucū acobojoya”, nigūti.

²³ »Tojo weegu musārē yu'u pacu cū acoboJose cjasere weregati. Cū ni'cã di'ta wiogu weronojō nimi. Ti di'ta wiogu cūrē da'raco'terā na wapamoosere apogutigu pijiosami. ²⁴ Cū narē wapaseenu'cārī cura ni'cū pajiro waro wapamoogūrē miiwã'cāsama. ²⁵ Cū de'ro wee wapayeta basioticã ĩ'agū, wiogu cūrē, cū ñumorē, cū pō'rārē, nipe'tise cū cūosere āpērāpure duaturiadutisami. Cū wapamoosere wapayeduodutigu tojo weesami. ²⁶ Tere ĩ'agū, da'raco'tegu wiogu tiro ejaque'a, nisami: “Wiogu, yu'ure pajaña'cureya. Yu'u wapayepe'ocūti”, nisami. ²⁷ Cū tojo nicã tu'ogu, a'tiro weesami. Cūrē pajaña'gū, cū wapamoo'quere cō'a, cūrē du'ucã'sami. ²⁸ Tojo wéeca be'roacã wa'a, apī cū me'rãcjū da'raco'tegure bocaejasami. Cū pe'e cūrē cārōacã wapamoosami. Be'ro cūrē wapayedutigu uputu wāmūtapu ñe'esami. “Mu'u wapamoosere wapayebaque'oya”, nisami.

²⁹ »Cū tojo nicã tu'ogu, cū wee'caro weronojō cū dūporo ejaque'a, nisami: “Yu'ure pajaña'cureya. Mu'urē wapayepe'ocūti”, nisami. ³⁰ Apī pe'e ne uatisami. Maata cūrē bu'iri da'reri wi'ipū miaa, sōrōdutisami. “Cū wapayepe'ocã'pū, du'uwīrōña”, nisami. ³¹ Be'ro āpērā da'raco'terā cū tojo weesere ĩ'arā, ne tu'satisama. Tojo weerā na wiogupure tere werepe'ocã'sama. ³² Tere tu'ogu, wiogu cūrē pijidutio'osami. Cūrē nisami: “Da'raco'tegu queoro weetigu ni'i. Mu'u yu'ure sērīcã, nipe'tise mu'u wapamoo'que pacare acobojope'ocã'pū. ³³ Mu'u quē'rã yu'u mū'urē pajaña'caronojō mu'u me'rãcjūrē pajaña'boapã”, nisami. ³⁴ Wiogu uputu waro uagu, cūrē pūrō bu'iri da'resami. Bu'iri da'reri wi'ipū cūrē pi'eticã weedutisami. Téé nipe'tise cū wapamoosere wapayepe'otigu, topu ninu'cūgūsami, ni werewī Jesú.

³⁵ Be'ro Jesú tere wéréca be'ro niwī:

—Yu'u pacu u'mūsepu nigū musã acawererārē diacjū acobojoticã, tojota weegusami musārē, niwī.

19

*Nūmotirã, marãputirã a'merĩ cō'aticã'ña nise ni'i
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

¹ Jesú ãpērãrē a'merĩ acobojosere ucũca be'ro ũsã a'tiro weewũ. Galilea di'tapũ ní'cãrã ũsã Judea di'tapũ Jordã wãmetiri maa mujĩpũ mujãtiro ape pã'rẽpũ pẽ'awũ. ² Topũ wa'acã, pãjãrã masã Jesure sirutuwã. Narẽ dutitirãrē yũ'rũowĩ. ³ Narē yũ'rũocã ĩ'arã, fariseo masã Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã, cũ tiro wa'a, sērĩtiña'wã:

—¿Ni'cũ no'o mejõ niseacã me'rã cũ nũmorē cõ'amasĩsari? ¿Marĩrē dutise tojo niti? niwã.

⁴ Jesú narē yũ'tiwĩ:

—¿Musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrē bu'emirã, masĩweti? Õ'acũ nipe'tise cũ ne waro weenũ'cãcateropũ umũ, numio weecũ niwĩ. ⁵ Tu'ajanũ'cõ, a'tiro nicũ niwĩ: “Tojo weegũ umũ cũ pacure, cũ pacore wija, cũ nũmo me'rã nigũsami. Na pũarã ni'cã upũ weronojõ nirãsama”, nicũ niwĩ Õ'acũ. ⁶ Tojo weerã na pũarã nitima. Ni'cã upũta nima. Tojo weerã Õ'acũ a'mesũ'o'cãrãrē masã dũcawaaticã'rõũa'a, niwĩ Jesú.

⁷ Cũ tojo nicã tũ'orã, fariseo masã sērĩtiña'wã tja:

—To pũrĩcãrē ¿de'ro weegũ Moisé a'tiro nipari? “Ni'cũ cũ nũmorē cõ'agũ, ‘A'te ye bu'iri mũ'ũrē cõ'a'a' nirĩ pũrĩrē ojao'oroũa'a”, ni ojacũ niwĩ, niwã.

⁸ Jesú narē niwĩ:

—Musã ñecũsumua ejeripõ'rã butise ye bu'iri Moisé na nũmosãnumiarē cõ'acã, cã'mota'aticũ niwĩ. Tojo nimicã, Õ'acũ ne waropũta “A'merĩ cõ'aña”, niticũ niwĩ. ⁹ Yũ'ũ cũ nũmorē cõ'agũrē a'tiro nigũti. Co apĩ me'rã ña'arõ weetimicã, cõ'agũnojo apegore nũmotigũ, cũ nũmo nitigo me'rã a'metãrãgũ weronojõ tojasami. No'o marãpũ cõ'ano'core nũorẽgũnojo quẽ'rã mejãrõta tja cũ nũmo nitigore a'metãrãgũ weronojõ nisami. Õ'acũ core “Nimũ'tã'cũ nũmo nimo yujupũ”, ni ĩ'asami. Na tojo wéerã, Õ'acũ cũ dutisere yũ'rũnũ'cãrã weema, niwĩ.

¹⁰ Cũ tojo nicã tũ'orã, ũsã cũ bu'erã niwũ:

—Tojo nicã pũrĩcãrē marĩ nũmotiticã, nemorõ añusa'a, niwũ.

¹¹ Jesú ũsãrē niwĩ:

—Nipe'tirã nũmo marĩrã nímasĩtisama. Õ'acũ nũmo marĩrã nímasĩato ní'cãrã dia'cũ nímasĩsama. ¹² Æpērã a'te ye bu'iri nũmotitisama. Æpērãrē dojoriwi'ia baja'que bu'iri nũmotita basiotisa'a. Æpērãrē nũmotidutitirã na upũ cjasere yejecõ'ano'cãrã nisama. Tojo weerã na nũmotimasĩtisama. Æpērã Õ'acũ ye cjase dia'cũrē weesĩ'rĩrã nũmotitisama. “Tojo nũmo marĩgũ nigũti” nigũnojo nũmo marĩgũ tojato, niwĩ.

Jesú wī'marārē ñapeo sērībosa'que ni'i

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Be'ro āpērā na pō'rārē Jesú tiropu miiejawā. Narē ñapeo, Ō'acūrē sērībosadutirā tojo weewā. Na tojo weecā, ũsā wī'marārē miiejarārē tu'tiwu:

—Cūrē caribotirāta, nimiwū. ¹⁴ Ūsā tojo nicā, Jesú ũsārē niwī:

—Wī'marārē yu'u tiro a'ticā du'uo'oya. Narē cā'mota'aticā'ña. Wī'marā marīnojōrē añurō ējōpeoma. Āpērā quē'rā wī'marā weronjō yu'ure ējōpeorā yu'u pacu wlogu nirōpu wa'arāsama, niwī.

¹⁵ Be'ro wī'marārē ñapeo, sērībosawī. Tu'ajanu'cō, ũsā apesepu wa'a wa'awu.

Ma'mu peje cuogu Jesú me'rā ucū'que ni'i

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Be'ro ni'cū ma'mu Jesure ī'agū ejawī. Cūrē sērītiña'wī:

—Mu'u masārē bu'egu añugū ni'i. Yu'u catinu'cūacju ¿ñe'enojō añusere weegusari? niwī.

¹⁷ Jesú cūrē yu'tiwī:

—¿De'ro weegu yu'ure añuse cjasere sērītiña'ti? Ni'cūta añugū nimi. Cū Ō'acū nimi. Mu'u catinu'cūsī'rīgū, Ō'acū dutise cūu'quere weeya, niwī.

¹⁸ Ma'mu yu'tiwī:

—¿Disenojōrē weegusari?

Jesú cūrē niwī:

—Masārē wējēcō'aticā'ña. Apī nūmorē a'metārāticā'ña. Yajaticā'ña. Āpērā ye cjasere nisooticā'ña. ¹⁹ Mu'u pacure, mu'u pacore ējōpeoya. Mu'u basu ma'irōnojōta āpērārē ma'ña, niwī.

²⁰ Ma'mu Jesure yu'tiwī:

—Yu'u wī'magūputa a'tere queoro weemujātiwu. ¿Ñe'enojō apeyenojō yu'u weenemogūsari? niwī.

²¹ Jesú cūrē niwī:

—Mu'u Ō'acū dutisere weepe'osī'rīgū, nipe'tise mu'u cuosere duape'ocjū wa'aya. Duatoja, te dua'que wapare pajasecuorārē o'oya. Mu'u tojo weegu u'musepu peje añuse cuogusa'a. Tojo weetojanu'cō, yu'ure sirutugu a'tia, niwī.

²² Cū tojo nicā tu'ogu, ma'mu peje cuogu nitjāgū tere ma'iyu'rugu, bujawetise me'rā dajatojaawī.

²³ Cū wa'aca be'ro Jesú ũsārē niwī:

—Diacjū musārē weregūti. Peje cuogu Ō'acū wlogu nirōpu u'musepu wa'acā, diasā ni'i. ²⁴ Apaturī musārē nigūti tja. Cameyo wāmetigujō awiga yuta da pī'osōrōrī

pepu sājāa yu'rutērīcā, diasa ni'i. Yu'u pacu wiogu nirōpu peje cuogu wa'acā pe'ema, totá nemorō diasa ni'i, niwī.

²⁵ Cū tojo nicā tu'orā, ūsā tu'omarīa wa'awu. Ūsā a'merī sērītiña'wū:

—To pūrīcārē ħnoanojō pe'e Ō'acū tiropu wa'amasīrāsari? niwū.

²⁶ Jesú ūsārē ī'agūta ī'a, niwī:

—Masā na basu weetutuase me'rā yu'rūmasītisama. Ō'acū pūrīcārē basio'o. Cūma ne apeyenojō weeta basiotise marī'i, niwī.

²⁷ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro niwī:

—Wiogu, ūsā pe'e mū'urē siruturā, nipe'tise ūsā cuomi'quere du'ucūupe'ocā'wū. Ūsā tojo wee'que wapare ħŌ'acū ñe'enojōrē o'ogusari? niwī.

²⁸ Jesú ūsārē niwī tja:

—Diacjū mūsārē nigūti. Ō'acū a'ti turire ne waropu wee'caro weronojō apaturi weecā, yu'u Ō'acū macū wiogu sājāgūsa'a. Tojo yu'u weecā, mūsā quē'rā yu'ure duti-tamurāsa'a. Tojo nicā mūsā yu'ure ējōpeorā doce cururi Israe cururicjārārē dutirāsa'a. ²⁹ Āpērā nipe'tirā yu'ure ējōpeose bu'iri na ye wi'serire, na acawererārē, na pacusumuarē, na pō'rārē, na ye di'tare du'ucūuwā'cārā quē'rārē a'tiro wa'arosa'a. Peje waro na cō'awā'cā'que nemorō ñe'enenorāsama. Tojo nicā Ō'acū me'rā catinu'cūrāsama. ³⁰ Tojo nimicā, pājārā ni'cārōacārē wiorā weronojō nirā be'ropure mejō nirā nirāsama. Pājārā ni'cārōacārē mejō nirā pe'e quē'rā be'ropure wiorā weronojō nirāsama, niwī.

20

Jesú u'se wese da'rari masā me'rā queose o'o'que ni'i

¹ Jesú be'ropu cū o'otjere queose me'rā werenemowī:

—Ū'mūsepu yu'ure ējōpeorārē o'otje a'tiro weronojō ni'i. Ni'cū u'se wese cuose weronojō ni'i. Cū ñamiacācure u'se wi'reajārē a'masami. ² Narē bocagu, “Ni'cā nūmu wapayewaronojō mūsārē wapayeguti”, nisami. Na yu'tica be'ro narē cū ya wesepe da'radutigū o'ócā'sami.

³ Be'ro nueve nicā āpērā da'rajārē a'manemogū wa'asami. Topu macā decopu da'rase moorā dujirārē bocaejasami.

⁴ Bocaeja, narē nisami: “Mūsā quē'rā ya wese u'se wesepe da'rarā wa'aya. Mūsārē queoro wapayeguti”, nisami. Cū tojo nicā tu'orā, na “Jau” ni, na quē'rā da'rarā wa'asama.

⁵ Be'ro dajaritero nicā, tojo nicā ñamica'a tres nicā mejārōta a'magū wa'a, narē o'ósami tja. ⁶ Be'ro tja cinco

nicã macã decopu wa'asami. Topu âpērã da'rase moorã nibajaque'atirãrẽ bocaejasami. Bocaejagu, nisami: “¿De'ro weerã musã da'rase ni'cãrĩ dujina'iatì?” nisami. ⁷ Na yu'tisama: “Âpērã ùsãrẽ 'Da'rarã wa'aya', nitiamã. Tojo weerã da'rawe'e”, nisama. Tojo nicã tu'ogu, wese wiogu narẽ nisami: “Musã quẽ'rã ya wese pu da'rarã wa'aya. Queoro wapayeguti”, nisami. Tojo weerã na quẽ'rã da'rarã wa'asama.

⁸ »Ñamipu ti wese wiogu su'ori da'ragure pijio, nisami: “Da'rarãrẽ pijine, wapayeya. Be'ropu eja'cãrãrẽ wapayemu'tãña. Be'ro ñamiacãcure da'ranu'cã'cãrãrẽ wapayetu'ajanu'cõña”, nisami. ⁹ Tojo weegu a'tiro weesami. Cinco nicãpu wese pu da'ranu'cã'cãrãrẽ pijiomu'tãsami. Ni'cã numu da'rase wapa wapayewaronojõ narẽ wapayesami. ¹⁰ Be'ro bo'reacã da'ranu'cã'cãrã “Ûsã na nemorõ wapata'arãsa'a”, nimisama. Tojo nimicã, na wãcũ'caronojõ wa'atisa'a. Na quẽ'rã mejãrõta wapata'asama. ¹¹ Tojo weerã ti wese wiogu me'rã tu'satirã, a'tiro nisama: ¹² “Ãrã be'ropu da'rarã eja'cãrã yoaticã ni'cã horata da'rama. Ûsã pũricã yoacã asise poo, da'rana'itõ'oapu. Tojo weemicã, ùsãrẽ wapaye'caronojõta na quẽ'rãrẽ wapayeapu”, nisama. ¹³ Wiogu pe'e ni'cũ tojo busunu'cũgũrẽ a'tiro nisami: “Yu'u me'rãcjũ, mu'urẽ ña'arõ weegu weewe'e. Mu'u da'rase duporo 'Ni'cã numu da'rawapata'awaronojõ wapata'agusa'a', nino'tojapu. ¹⁴ Tojo weegu mu'u wapata'a'quere ñe'e, tojaa wa'aya. Yu'u ã'rĩ be'ropu da'ragu a'ti'cure mu'urẽ wapaye'caronojõ wapayeguti. ¹⁵ Yé niyeru niapu. Tojo weegu yu'u aronojõ wapayemasĩ'i. ¿Yu'u masãrẽ pajaña'cã uogu weeti?” nisami.

¹⁶ »A'tiro ni'i. Yarã sãjãmu'tã'cãrã, na be'ro ëjõpeo'cãrã quẽ'rãrẽ mejãrõta Õ'acũ añusere o'ogusami. Tojo weerã nimu'tã'cãrã “Ûsãrẽ o'onemogũsami”, nĩmasĩsome, niwĩ.

Jesú cũ wẽriãtjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Be'ro ùsã Jesú me'rã Jerusalẽ wa'ari ma'apu wa'awu. Ûsãrẽ, cũ bu'erã docere mejẽcã pijiawĩ. Ûsãrẽ niwĩ:

¹⁸ —Musã ì'a'a. Marĩ Jerusalẽpu wa'arã wee'e. Topu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure a'tiro weerãsama. Pa'ia wiorãpũre, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãpũre o'orãsama. Na yu'ure wẽjẽdutiãsama. ¹⁹ Náta tja ape di'tacjãrã judío masã nitirã wiorãpũre wiaturiãsama. Yu'ure bujicã'a, tãrã, curusapu wẽjẽdutiãsama. Na tojo weemicã, yu'u i'tia numu be'ro masãgũsa'a, niwĩ Jesú.

Santiago, Juã paco Jesú me'rã ucũ'que ni'i

(Mr 10.35-45)

²⁰ Zebedeo numo co pō'rã Santiago, Juã me'rã Jesú tiropu ejawō. Jesure apeyenojō sērīgō, cũ pu'topu ejaque'awō.

²¹ Jesú core niwĩ:

—¿Ñe'enojōrē yu'u weecã uasari? niwĩ.

Cũrē yu'tiwō:

—Mu'u wiogu sājāgũ, ã'rã yu'u pō'rã puarārē mu'urē dutitamudutigu sōrōapa. Ni'cũ mu'u diacjũ pe'e, apĩ cũpe pe'e dupoapa, niwō.

²² Co tojo nicã tu'ogu, Jesú co pō'rārē niwĩ:

—Musã yu'ure sērīsere tu'omasíwe'e. Yu'u uputu pi'eti, wērīgusa'a. ¿Musã quē'rã yu'u weronojō pi'etimasĩti? niwĩ. Na yu'tiwā:

—Ëu. Pi'etimasĩ'i.

²³ Na tojo nicã, Jesú narē niwĩ:

—Diacjũta ni'i. Musã quē'rã pi'etirãsa'a. Tojo weemicã, diacjũ pe'e, cũpe pe'e musārē dupomasĩtisa'a. A'te yu'u weese niwe'e. Yu'u pacu beseyu'cārã pe'e topure dujirãsama, niwĩ.

²⁴ Ësã diez na tojo sērĩcã tu'orã, na me'rã ua wa'awu.

²⁵ Tojo weecã i'agũ, Jesú ùsārē pijio, niwĩ:

—Musã masĩsa'a. A'ti nucũcārē dutirã ti di'tare miiwapa wa'asama. Na docacjārã quē'rã mejārōta dutipesama.

²⁶ Musã pũrĩcã na weronojō weesome. Tojo weronojō o'orã, musã wa'teropu wiorã nisĩ'rĩrã, ãpērārē da'raco'terã weronojō niña. ²⁷ No'o ãpērã nemorō nisĩ'rīgũnoyō ãpērārē da'raco'teri masũ weronojō niña. ²⁸ Yu'u Õ'acũ macũ weronojō weeya. Yu'ure ãpērã weetamuato nígũ mejeta a'tiwu. Yu'u pe'e narē weetamugũ a'tiwu. Tojo nicã ña'arō wee'que wapare pãjārārē wērĩbosa, wapayewĩrōgũ a'tiwu, niwĩ.

Jesú puarã caperi bajutirārē yu'rũo'que ni'i

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Be'ro ùsã Jericó wãmetiri macãpũre wijawã'cãwũ. Titare pãjārã masã Jesure sirutuwã. ³⁰ Ësã wa'aro ti ma'a sumuto puarã caperi bajuno'tirã dujiwã. Jesú yu'ruasere tu'oña'rã, caricũwã:

—Wiogu, Davi pãrãmi nituriagu, ùsārē pajaña'ña, niwã.

³¹ Masã pe'e narē “Caricũticã'ña”, nimiwã. Tojo nicãta, na pe'e nemorō caricũnemowã:

—Wiogu, Davi pãrãmi nituriagu, ùsārē pajaña'ña, niwã.

³² Na tojo nicã tu'ogu, Jesú tojanu'cã, narē pijio sērĩtiña'wĩ:

—¿De'ro yu'u weecã uasari? niwĩ.

33 Na cūrē yu'tiwā:

—Ĕsārē caperi bajucā weeya, niwā.

34 Tojo nisere tu'ogu, Jesú narē pajaña'gũ, na caperire ñapeowĩ. Cũ tojo weeri cura na puarãputa caperi í'awā. Be'ro na quē'rā Jesure sirutuwā'cāwā.

21

Jesú Jerusalē wāmetiri macāpu sājāa'que ni'i

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Ĕsā Jerusalēpu ejase duporo Betfagé ũrũgũ Olivo wāmeticju bu'aropu ejawu. Topu eja, Jesú puarā ũsā me'rācjārārē ti macāpu o'ówĩ. 2 Narē niwĩ:

—Si macā marĩ pōtēorō nirĩ macāpu wa'arāsa'a. Topu ni'cō burra du'tenu'cō'core co macũ me'rā bocaekarāsa'a. Narē pāa, miitia. 3 No'o ni'cũ musārē mejēcā nicā, a'tiro niña: “Marĩ wiogu uami. Maata wiano'rōsa'a tja”, niña, niwĩ.

4 Duporocjũ Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masũ cũ oja'caronojōta tojo wa'awu. Cũ Ō'acũ ucũ'quere a'tiro ojacu niwĩ:

5 Jerusalēcjārārē a'tiro niña:

“Í'aña. Musā wiogu musā tiropu a'timi.

Mejō nigũ weronojō burra macũ wĩ'magũ bu'ipu pe-sawā'cātimi”, ni ojacu niwĩ.

6 Be'ro Jesú cũ o'ó'cārā ti macāpu wa'a, cũ wee-duti'caronojōta weecārā niwā. 7 Burrore cũ paco me'rā miiticārā niwā. Be'ro ũsā ye su'ti bu'icjasere na bu'ipu pūutāpeowu. Tu'ajan'cō, Jesú wĩ'magũ bu'ipu mujāpejawĩ. 8 Topure pājārā masā niwā. Na ějōpeosere í'orā, na ye su'ti bu'icjasere Jesú yu'ruaropu sēeocūuwā. Āpērā ma'a sumuto pūrĩ nise quere dutecūuwā. 9 Masā cũ duporo wa'arā, cũ be'rocjārā quē'rā e'catise me'rā caricūwā:

—Duporocjũpu wiogu ni'cu Davi pārāmirē e'catise o'orā. Añurō wa'ato ā'rĩ Ō'acũ o'ó'cure. Ŭ'musecjārā cūrē “Añubutiami” ni, e'catise o'oato, ni caricūwā'cāwā.

10 Be'ro Jesú Jerusalēpu sājācā, topu nirā ucupe'tia wa'awā. Pājārā sērĩtiña'wā:

—¿Noa niti cũ? niwā.

11 Narē Jesú me'rā wa'arā yu'tiwā:

—Cũ Jesú Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masũ Nazare macā Galilea di'tacjũ nimi, niwā.

Jesú Ō'acũ wi'ipu duarārē cō'awĩrō'que ni'i

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Be'ro Jesú Ō'acũ wi'ipũ sãjãawĩ. Topure wa'icurã na Ō'acũrẽ ñjũamorõpeoajã niwã. Nipe'tirã ti wi'i po'peapũ narẽ duurãrẽ, duarã quẽ'rãrẽ ï'agũ, cõ'awĩrõpe'ocã'wĩ. Na niyeru ducayuri mesare, bujare na dua dujise quẽ'rãrẽ tuuquecũupe'ocã'wĩ. Na queoro weetise bu'iri tojo weewĩ.

¹³ Be'ro narẽ niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojanowũ: “Ya wi'i Ñubueri wi'i ni'i, nino'ca wi'i ni'i.” Musã pe'e queoro weetiapã. Yajarã ya wi'ire weronojõ tojacã wee'e, ni tu'tiwĩ narẽ.

¹⁴ Ti wi'ipure caperi bajuno'tirã, sijamasĩtirã cã tiropũ a'tiwã. Na tojo weecã ï'agũ, narẽ yu'ruowĩ. ¹⁵ Pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã pe'e cã añuse wee'ocã ï'arã, tũ'satiwã. Wĩ'marã ti wi'i po'peapũ nirã a'tiro caricũwã:

—Dũporocjũpũ wioğũ ní'cũ Davi pãrãmirẽ e'catise o'orã, niwã. Tere tũ'orã, pa'ia wiorã quẽ'rã ua wa'awã. ¹⁶ Tojo weerã Jesure a'tiro sãrĩtiña'wã:

—¿Sõjã wĩ'marã na nisere tũ'oti?

—Tũ'o'o. Musã Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ní'quere bu'epã. A'tiro ni'i:

“Ō'acũ, mũ'ũ wĩ'marã, tojo nicã mi'rĩrãrẽ a'tiro weecã weepũ.

Mũ'ũrẽ e'catise o'orã, queoro basapeome'rĩcã weepũ”, ni'i, niwĩ Jesú.

¹⁷ Tojo nĩca be'ro pa'ia wiorãrẽ, Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ cõ'awã'cã, Betaniapũ wa'a wa'awĩ. Topũ ñsã cãrĩwũ.

Jesú higuera wãmeticjũ dũca marĩcjũre ñaidijacã wee'que ni'i

(Mr 11.12-14,20-26)

¹⁸ Ape numũ bo'reacã Jesú Jerusalẽpũ majãmitojagũ, ñjaboayũ'rua wa'awĩ. ¹⁹ Tojo weegũ ma'a sumutopũ nicjũ higuera wãmeticjũre ï'agũ, tigũ tiro wa'a, tigũ dũcare ï'ama'gũ wa'awĩ. Ne dũca marĩcaro niwũ. Pũrĩ peje dia'cũ niwũ. Tojo dũca marĩcã ï'agũ, Jesú tigũre niwĩ:

—Ne apaturi dũcatinemosome, niwĩ. Cũ tojo nĩca be'ro maata ñaidija wa'awũ. ²⁰ Tojo wa'acã, ñsã cũ bu'erã ï'amarĩarã, cãrẽ sãrĩtiña'wũ:

—¿De'ro weero tigũ maata ñaidijati? niwũ.

²¹ Jesú ñsãrẽ yu'tiwĩ:

—Diacjũ musãrẽ weregũti. Musã ãjõpeose cũorã, diacjũta yu'tigũsami nĩrã, yu'ũ tigũre ñaicã wee'caro weronojõ weemasĩrãsa'a. A'te yu'ũ tigũ ñaicã wee'caro yu'ruoro weemasĩrãsa'a. A'tigũ ñrũgũrẽ apero dia pajiri maapũ wa'acã weemasĩrãsa'a.

²² Mũsã ějõpeose cʉorã, nipe'tise mũsã ñubue sērĩsere bocarãsa'a, niwĩ.

Jesure “¿Noa dutiro me'rã tojo weeti?” ní'que ní'i
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Be'ro Jesú Ō'acũ wi'ipũ sãjãawĩ. Cũ ti wi'ipũ bu'eri cura pa'ia wiorã, ãpērã judío masã bũcũrã cũ tiropũ a'tiwã. Cũrẽ bu'iri bocasi'rĩrã, sērĩtiña'wã:

—¿De'ronojõ dutise me'rã mũ'ũ weesere tojo weeti? ¿Noa mũ'ũrẽ tojo weedutigũ dutise o'oati? niwã.

²⁴ Jesú narẽ yũ'tiwĩ:

—Yũ'ũ quẽ'rã mũsãrẽ sērĩtiña'megũti. Mũsã yũ'ticã, yũ'ũ quẽ'rã mũsãrẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, nigũti. ²⁵ ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Ō'acũ tojo weedutiri? ¿O masã pe'e cũrẽ tojo weedutiri? niwĩ.

Be'ro na basu a'merĩ niwã:

—Marĩ “Ō'acũ Juãrẽ wãmeyedutiwĩ” nicã, cũ marĩrẽ “To pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ějõpeotiri?” nigũsami. ²⁶ Marĩ “Ō'acũ o'óticũ niwĩ; masã cũrẽ o'ócãrã niwã” nicã, masã marĩrẽ tu'tibosama. Nipe'tirã masã “Juã Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ niwĩ”, ni ějõpeosama, niwã. ²⁷ Tojo weerã “Masĩtisa'a”, niyũ'rũocã'wã. Na tojo nicã tũ'ogũ, Jesú narẽ niwĩ:

—Yũ'ũ quẽ'rã “A'te dutiro me'rã wee'e”, ni werewe'e, niwĩ narẽ.

Jesú ní'cũ põ'rã pũarã queose me'rã narẽ were'que ní'i

²⁸ Be'ro Jesú narẽ queose me'rã werewĩ:

—Yũ'ũ ní'cãrõacã weresere ¿de'ro tũ'oña'rãsarĩ mũsã? Ní'cũ pũarã mũũa põ'rãtisami. Ní'cũrẽ a'tiro nisami: “Macũ, ya wese ʉ'se wesepũ da'ragũ wa'aya”, nimisami. ²⁹ Cũ tojo nicã tũ'ogũ, cũ macũ “Wa'awe'e”, ni yũ'tisami. Be'ro mejẽcã wãcũ tja, da'ragũ wa'asami. ³⁰ Be'ro cũ pacũ apĩ cũ macũ tiropũ i'agũ wa'asami. Mejãrõta cũrẽ “Da'ragũ wa'aya”, nisami. Cũ macũ yũ'tisami: “Jau, pacũ, wa'aguti”, nisami. Cũ tojo ní'cũ nimigũ, wa'atisami, ni werewĩ Jesú pa'ia wiorã, ãpērã judío masã wiorãrẽ. ³¹ Cũ macũ ¿ni'inojõ pe'e cũ ʉaro weepari? ni sērĩtiña'wĩ narẽ.

Na a'tiro yũ'tiwã:

—Cũ dutimũ'tã'cũ queoro weepĩ, ni yũ'tiwã.

Tere tũ'ogũ, Jesú narẽ niwĩ:

—Diacjũ mũsãrẽ wereguti. “Ñã'arã”, mũsã nirã, niyeru wapaseeri masã, tojo nicã mũũarẽ a'metãrãwapata'ari masã numia mũsã ʉ'mũsepũ wa'atiri cura na pe'e wa'arãsama. ³² Juã masãrẽ wãmeyerĩ masũ Ō'acũ ʉaronojõ a'tiro añurõ nisetiroũami nisere bu'ecã, mũsã ějõpeotiwũ.

Na musã “Ña'arã waro nima” nirã pũrĩcã cũ weresere ějõpeo, na wãcũsere dũcayucãrã niwã. Na tojo weecã ĩ'amirã, musã pe'e dũcayuti, cũ weresere ějõpeoticãrã niwũ, niwĩ Jesú.

Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Jesú apaturi werewĩ:

—Apeye queose me'rã musãrẽ werenemogũti. Tere tu'oya. Ni'cũ pajiro di'ta cuogu u'se wese weesami. Ti wesere sã'rĩsãsamĩ. Topu na u'se bipesãati pere ũtãgãpu se'esãjãsamĩ. Tojo nicã u'muarĩ wi'i na co'tedujati wi'ire weesami. Tojo wéeca be'ro aperopu wa'agu, ãpẽrãrẽ ti wesere co'tedutigũ cũusami. Narẽ cũ ya di'tare da'rase wapa “Tocã'rõ yu'ure u'se wiapa”, nisami.

³⁴ »Be'ro u'se dũcatiri cura ãpẽrã cũrẽ da'raco'terãrẽ topu o'ósami. Narẽ o'ógũ, “Ya di'ta da'rarãrẽ yé u'sere sãrĩrã wa'aya”, nisami. ³⁵ Topu ejacã, ti wese co'terã cũ o'ó'cãrãrẽ ñe'esama. Ni'cũrẽ paasama. Apĩrẽ wẽjẽcõ'asama. Apĩrẽ ũtãperi me'rã doquesama. ³⁶ Na tojo weecã tu'ogu, ti wese wiogu toduporo o'ómũ'tã'cãrã nemorõ o'ósami. Na ejacã ĩ'arã, ti wese co'terã na quẽ'rãrẽ mejãrõta weesama.

³⁷ »Be'ro o'ótuogupua majã, cũ macũrẽ o'ósami. A'tiro ni wãcũmisami: “Yu'u macũrẽ wiopesase me'rã ĩ'arãsama”, nimisami. ³⁸ Cũ macũrẽ ĩ'arã, ti wese co'terã na basu a'merĩ ucũsama: “Ãrĩta nĩmi be'ropu a'ti wesere ñe'eacju. Ma, cũrẽ wẽjẽrã. Be'ro a'ti wese marĩ ya wese tojarosa'a”, nisama. ³⁹ Tojo nĩca be'ro cũ macũrẽ ñe'e, ti wese sumutopu miaa, cũrẽ wẽjẽcõ'asama, ni werewĩ Jesú.

⁴⁰ Cũ wérẽca be'ro Jesú wiorãrẽ sãrĩtiña'wĩ:

—To pũrĩcãrẽ ti wese wiogu a'tigu, ¿de'ro weegusari ti wese co'terãrẽ? niwĩ.

⁴¹ Cũrẽ yu'tiwã:

—Pajaña'rõ marĩrõ na ña'arãrẽ wẽjẽcõ'agũsamĩ. Be'ro cũ ya wesere ãpẽrã pe'ere co'tedutigũsamĩ. Na pe'e u'se dũcati'quere queoro cũ ye nisere wiarãsama, niwã.

⁴² Na tojo nicã tu'ogu, Jesú niwĩ:

—Musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ bu'epã. Yu'ure wa'atjere a'tiro ojano'wũ:

Ëtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama.

Na cõ'áca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e añurõ tutuari wi'i yeenu'cãmujãsama.

Õ'acũ marĩ wiogu na cõ'áca pjĩ me'rã tojo weesami.

Cũ tojo wee'que “Añubutia'a”, ni tu'oña'no'o, ni ojano'wũ, niwĩ Jesú.

43 Tojo weegu musārē wereguti. Si'i wese wiogu sōjā co'terārē di'ta ē'ma'caro weronojō Ō'acū musārē weegusami. Ō'acū musā wiogu nisī'rīmiwī. Nipe'tise añuse cū wiogu nirōpū nise musā ye nibopā. Musā Ō'acū ye quetire weremu'tārī masārē, tojo nicā yu'ure uatise ye bu'iri Ō'acū musā cuobo'quere ē'magūsami. Āpērā pe'ere o'ogusami. Na yu'ure ējōpeo, Ō'acū haro weerāsama. 44 Ētāgā yu'u werecagare a'tiro wereguti. No'o tigapu burupejagunojō mutōdijono'gūsami. No'o tiga pe'e cū bu'ipū doquepejacāma, añuse po'capū wa'agusami, niwī. Tojo nīgū, cārē uatirā be'ropū bu'iri da'reno'rāsama nīgū, tojo niwī.

45 Pa'ia wiorā, āpērā fariseo masā Jesú te queose me'rā werecā tu'orā, “Marīrē tojo nīgū weesami”, niwā. 46 Tojo weerā cārē bu'iri da'reri wi'ipū sōrōrātirā ñe'esī'rīmiwā. Na tojo weesī'rīmirā, a'tiro wācūcārā niwā: “Masā cārē ‘Ō'acū ye queti weremu'tārī masū nimi’, nisama.” Tojo weerā marī cārē ñe'ecā, marīrē ña'arō weebosama nīrā, weemasītiwā.

22

Wiogu macū omocā du'tegu masārē neocūuduti'que queose ni'i

(Lc 14.15-24)

1 Jesú apaturi queose me'rā wiorārē werenemowī tja. A'tiro niwī:

2 —Ō'acū masārē cū wiogu nirōpū wa'acā weese a'tiro weronojō ni'i. Ni'cū di'ta wiogu cū macū omocā du'tecā bosenuṃmu weepeoro weronojō ni'i. 3 Cārē da'raco'terārē nisami: “Yu'u cārū were'cārārē pijirā wa'aya”, nisami. Be'ro na pe'e narē pijicā, “Wa'awe'e”, nisama. 4 Na tojo weecā ī'agū, āpērārē o'ósami tja. Narē nisami: “Yu'u piji'cārārē wererā wa'aya. Ba'ase tu'ajano'toja'a. Yarā wecuā, āpērā ecarā di'iyojacā wee'cārārē wējēdutitojapū. Nipe'tise apono'toja'a. Quero, bosenuṃmu weeporā a'tiato”, nisami. 5 Tojo weerā na quē'rā pijirā wa'amisama. Na quē'rārē yu'titiyu'rucā'sama. “Wa'awe'e”, nicā'sama. Apī cū pijino'cu cū ya wesepū wa'asami. Apī cū da'raropū wa'asami. 6 Āpērā, wiogu o'ó'cārārē ñe'e, paa, wējēcō'acā'sama. 7 Na tojo weesere tu'ogu, wiogu uputu uasami. Tojo weegu narē wējēcō'a'cārārē cū yarā surarare wējēdutigu o'ósami. Tojo nicā na ya macārē ūjūadutisami. 8 Be'ro āpērā cārē da'raco'terārē nisami: “Nipe'tise yu'u macārē bosenuṃmu weepeotjere apotojapū. Tojo weemicā, yu'u piji'cārā ña'arā nitjārā a'tita basiotiyucā, a'titicārā

niama. ⁹ Tojo weerã no'o musã macã decopu bocaejarãre pijiya”, nisami. ¹⁰ Be'ro cūrẽ da'raco'terã macã decopu pijirã wa'asama. Nipe'tirã na bocaejarã añurã, ña'arãre piji neocũu, wiogu ya wi'ipũ miasama. Na tojo weecã, topu na nerẽrĩ tucũ mu'mua wa'asa'a.

¹¹ »Be'ro wiogu narẽ ï'agũ, añudutigũ wa'asami. Ni'cũ na wa'teropu nigũ na omocã du'tecã sãñawũaronojõ sãñatigure ï'asami. ¹² Wiogu cūrẽ nisami: “Acaweregũ, a'ti bosenuũurẽ ¿de'ro wee su'ti omocã du'tecã sãñawũaronojõ sãñatimigũ sãjãtiati?” nisami. Cũ pe'e yu'titiyu'rũocã'sami. ¹³ Be'ro wiogu ti bosenuũu su'ori weerãre nisami: “Cūrẽ ñe'e, du'pocãrĩ, omocãrĩpu du'tebutuaya. Wijaaro na'itĩ'arõpu cõ'acã'ña. Topu pũrĩno'gũ, upicari cũ'rĩdio, utigũsami”, nisami wiogu. ¹⁴ A'te weronojõ ni'i Õ'acũ wiogu nise. Õ'acũ pãjãrã masãre pijimicã, pejetirãcã cũ wiogu nirõpu sãjããrãsama, niwĩ Jesũ.

Weeta'sase me'rã Jesure bu'iri a'marã na sãrĩtiña'que ni'i (Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Cũ tojo nĩca be'ro fariseo masã wa'a wa'awã. Be'ro na Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã, “A'tiro weerã”, ni apoyucãrã niwã. ¹⁶ Tojo weerã na bu'esere siruturãre, tojo nicã ãpẽrã Herode ya curuacjãrã me'rã Jesũ tiropu o'ócãrã niwã. Na cũ tiropu etarã, niwã:

—Masãre bu'egu, ùsã mu'ũ nisetisere masĩ'i. Mu'ũ diacjũ ucũ'u. Masã yu'ũre ¿de'ro wãcũrãsari? nirõ marĩrõ diacjũ ucũ'u. Õ'acũ yere diacjũ were'e. ãpẽrã wiorã nima nirõ marĩrõ nipe'tirãre ni'cãrõnojõ ï'a'a. ¹⁷ Tojo weerã mu'ũre apeyenojõ sãrĩtiña'rã a'tiapu. Romano masã wiogure cũ niyeru wapaseesere wapayecã, marĩre dutise ¿añuti, o ña'a nitine? Na Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã, tojo niwã. (Jesũ “Wapayerõua'a” nicãma, judío masã “Õ'acũ ni'cũrẽta ãjõpeorõua'a; mu'ũ tojo nise ña'a ni'i”, nibocãrã niwã. “Wapayeticã'rõua'a” nicã pe'e, “Romano masã wiogure yu'rũnu'cãgũ wee'e”, nibocãrã niwã.)

¹⁸ Tojo weegu Jesũ na ña'arõ wãcũsere ï'agũ, a'tiro niwĩ:

—Musã tojo nĩrã, weeta'sari masã ni'i. ¿De'ro weerã yu'ũre mejẽcã yu'tigu, bu'iri bocagũsami nĩrã, sãrĩtiña'ti? ¹⁹ Niyeru cuji romano masã wiogure wapayeri cujinojõrẽ miitia, niwĩ. Cũ tojo nicã tu'orã, ni'cã nuũu da'rawapata'ari cujinojõrẽ miitiwã. ²⁰ Tojo weecã ï'agũ, Jesũ narẽ sãrĩtiña'wĩ:

—¿Noa queose, noa wãme wã'ñati a'ti cujipure? niwĩ.

²¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na yu'tiwã:

—César, romano masã wiogu cũ queose, cũ wãme wã'ña'a, niwã.

Be'ro Jesú narē niwī:

—To pūrīcārē romano masã wiogu wapayedutisenojōrē cūrē o'oya. Ō'acũ ye pe'ema cūrē o'oya. Cũ weedutisere weeya, niwī.

²² Cũ tojo nicã tu'orã, tu'omarĩa, be'ro wa'a wa'awã.

Masã wērīca be'ro masāsere Jesure sērītiña'que ni'i
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Jesure “¿Romano masã wiogure wapayeroati?” nica numurēta āpērã pa'ia saduceo masã cūrē ĩ'arã etawã. Na “Wērī'cārãpũ masāsosome”, ni ĩjōpeoma. Tojo weerã Jesure masāse cjasere a'tiro niwã:

²⁴ —Masārē bu'egu, duporopũ Moisé a'tiro duticũ niwī: “Ni'cũ numotigu pō'rātitimigũ wērīcã, cũ acabiji cũ numo ni'core nuorēato. Be'ro cũ co me'rã ne waro pō'rātimum'tāgūrē cũ ma'mi wērī'care pō'rātibosato”, nicũ niwī Moisé. ²⁵ Tojota wa'a'a ũsã wa'terore. Siete umua ni'cũ pō'rã niwã. Masã ma'mi numoti, be'ro wērĩa wa'acu niwī. Pō'rã marĩyugu, cũ numo ni'core cũ acabijire cũucũ niwī. ²⁶ Cũ quē'rã pō'rātitimigũ wērĩa wa'acu niwī. Be'rocjũ quē'rārē tojota wa'acaro niwũ. Tojo dia'cũ wa'aturiadijacaro niwũ téé nituogupare. ²⁷ Na nipe'tirã be'ro co quē'rã wērĩa wa'aco niwō. ²⁸ Na siete co me'rã omocã du'tecārã niwã. Tojo weero wērī'cārã masãcã, ¿ni'í numo tojabutiagosari? ni sērītiña'wã.

²⁹ Tojo nicã tu'ogu, Jesú narē yu'tiwī:

—Mũsã wisiyu'rua'a. Ō'acũ ye queti ojãca pūrī cjasere ne masīwe'e. Ō'acũ cũ tutuase quē'rārē masīwe'e. ³⁰ Wērī'cārã na masãca be'ro numotisome. Pō'rã numia quē'rārē numisosome. Ō'acūrē wereco'terã u'musepu nirã weronojō nirāsama. ³¹ Apeyenojō wērī'cārã masāsere werenemogũti tja. Ō'acũ cũ ye queti ojãca pūrīpũ mũsārē ní'quere bu'epã. A'tiro nicũ niwī: ³² “Yu'u Ō'acũ ni'i. Abrahã, Isaa, Jacob wiogu ni'i”, nicũ niwī. Cũ “Na wiogu ni'i” nígũ, “Yu'u tiropũ catima” nígũ, tojo nicũ niwī. Ō'acũ catirã wiogu nimi. Wērībajuduti'cārã marĩa, niwī Jesú.

³³ Cũ bu'esere tu'orã, masīse me'rã yu'ticã ĩ'arã, masã tu'omarĩa wa'awã.

Moisé cũ dutise cũu'que, ni'cārō añuyu'rũnu'cārō ni'i nise ni'i

(Mr 12.28-34)

³⁴ Be'ro Jesú saduceo masārē di'tamarĩacã weesere fariseo masã tu'ocārã niwã. Tere tu'o, nerēcārã niwã.

35 Na me'rã ni'cũ Moisé oja'quere bu'eri masũ Jesure mejẽcã yu'ticã uagu, cãrẽ sãrĩtiña'wĩ:

36 —Masãrẽ bu'egu, Moisé duti'que ¿disenojõ waro apeye yu'ruoro añuyu'rũnu'cãti? niwĩ.

37 Jesú cãrẽ a'tiro yu'tiwĩ:

—A'tiro ni'i. “Õ'acũ marĩ wiogure nipe'tise musã ãjõpeose me'rã, musã wãcũse me'rã, musã tu'oña'se me'rã ma'iña.” 38 A'te ni'i apeye yu'ruoro niyu'rũnu'cãse. 39 A'te be'rore tojocureta ni'i, nĩrõ. A'tiro ni'i. “Marĩ basu ma'irõnojõta ãpãrãrẽ ma'irõua'a.” 40 A'te puaro dutisere weérã, nipe'tise Moisé cã duti'quere, tojo nicã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na bu'e'quere yu'tirãta wee'e, niwĩ Jesú.

Jesú masãrẽ “Cristo na nigũ ¿noa macũ niti?” ni sãrĩtiña'que ni'i

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Fariseo masã na nerẽrĩ cura Jesú narẽ sãrĩtiña'wĩ:

42 —Musã Cristo Õ'acũ bese'cure ¿de'ro tu'oña'ti? ¿Noa macũ niti cã? niwĩ.

Cãrẽ yu'tiwã:

—Duporocjũpu wiogu Davi pãrãmi nituriagu nimi, niwã.

43 Na tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ niwĩ:

—Cristo, Õ'acũ bese'cu Davi pãrãmi nituriagu nicã, to pũrĩcãrẽ ¿de'ro weegu Davi Espiritu Santu tutuaro me'rã ucũgũ, cãrẽ “Yu'u wiogu nimi”, nipari? Marĩ, marĩ pãrãmirẽ “Yu'u wiogu nimi”, niwe'e. Davi Õ'acũ bese'cure ucũyugu, a'tiro ojacu niwĩ:

44 Õ'acũ u'musepu nigũ cã macãrẽ, yu'ure yu'ruoacjũre a'tiro nicu niwĩ:

“Yu'u tiro wiogu dujiri cãmurõpu dujigusa'a.

Mu'u topu dujicã, mu'urẽ ã'atu'timi'cãrãrẽ docaque'acã weeguti”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojacu niwĩ Davi.

45 ¿De'ro weegu Õ'acũ bese'cu Cristo Davi pãrãmi nĩmasĩbosabe? Davi basuta cãrẽ “Yu'u wiogu nimi”, nicu niwĩ. Tojo weegu cã pãrãmi se'saro nĩrõnojõ o'ogu, cã wiogu nicu niwĩ, niwĩ Jesú.

46 Cũ tojo nisere tu'orã, ne ni'cũ ni'cã usero yu'tima'atiwã. Tita me'rã be'ro majã uirã, ne sãrĩtiña'nemotiwã.

23

Jesú fariseo masãrẽ, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Be'ro Jesú masãrẽ, tojo nicã ãsã cã bu'erãrẽ niwĩ:

² —Moisé oja'quere bu'eri masã, ãpërã fariseo masã Õ'acũ dutise Moisére cõu'quere wererã nima. ³ Tojo weerã na weresere tu'o, tere weesirutuya. Na weese-tise pe'ere ï'acũuticã'ña. Na añurõ wereme'rĩma, wererã. Tojo weemirã, na nise pe'ere weetima. ⁴ Na dutiwuaronojõ dutiyu'rucã'sama. Masã tere põtëotisama. Na tojo wéerã, wuapõtëoña marĩse nucüsere du'tepeorã weronojõ weesama. Na masãrẽ tere wuapeorã weronojõ weesama. Na tere wuadutirã, ne ãpërã tã'rĩrãrẽ weetautirã weronojõ weesama. Ne pajaña'ti, masãrẽ ne cã'rõ weetautisama. ⁵ Nipe'tise na weesere masãrẽ añurõ ï'adutirã weeta'sasama. Masã narẽ “Õ'acũrẽ añurõ ëjõpeosama” nicã tu'osĩ'rĩrã, a'tiro weesama. Na diapoapu, na omocãpu Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere pajiri casero me'rã oja'quere du'teõ'osama. Tojo nicã na ñubuecã ï'adutirã ãpërã yu'rũoro na ñubuewuari su'tiro sumutopu opa dari curojore sãñasama. ⁶ Bosenumu nicã wiorã na dujiwuse cõmurĩpu dujisĩ'rĩsama. Na nerẽse wi'seripu quẽ'rãrẽ mejãrõta weesama. ⁷ Masã narẽ macã decopu wiopesase me'rã añuduticã uasama. Narẽ, “Ûsãrẽ bu'erã” pisucã uasama.

⁸ »Musã pũrĩcã ãpërãrẽ “Musã ãsãrẽ bu'erã ni'ĩ”, nino'ticã'ña. A'tiro ni'ĩ. Musã ni'cũ põ'rãta ni'ĩ. Yu'u ni'cũta musãrẽ bu'egu ni'ĩ. ⁹ Musã ne ni'cũrẽ a'ti nucũcãpure “Ûsã pacu”, niticã'ña. Musã ni'cũta pacuti'ĩ. Cũ Õ'acũ u'musepu nimi. ¹⁰ Diacjũta musã pũrĩcã “Ûsã wiogu”, ni pisuno'ticã'ña. Yu'u Cristo Õ'acũ bese'cu ni'cũta musã wiogu ni'ĩ. ¹¹ No'o ãpërãrẽ weetaugũ, cũta nimi ãpërã yu'rũoro bu'ipu niyu'rũnu'cãgũ. ¹² No'o “Yu'u ãpërã yu'rũoro niyu'rũnu'cã'a” ni tu'oña'gũnojõ Õ'acũ cũrẽ mejõ nigũacã waro tojacã weegusami. No'o “Yu'u ãpërã yu'rũoro ni'ĩ” ni tu'oña'tigu pe'ere Õ'acũ ãpërã yu'rũoro tojacã weegusami.

¹³ »Musã Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã weeta'sari masã ni'ĩ. Masã yu'ure ëjõpeosĩ'rĩrãrẽ cã'mota'a. Tojo wéerã, yu'u pacu wiogu nirõpu wa'ari ma'arẽ narẽ bi'arã wee'e. Musã basuta yu'ure ëjõpeowe'e. ãpërã quẽ'rãrẽ ëjõpeosĩ'rĩcã uasãwe'e. Tojo weero ña'abutiario wa'arosa'a musãrẽ.

¹⁴ »Musã wapewia numia ye wi'serire ë'masa'a. Musã ña'arõ wee'quere wãcũdutitirã yoacã ñubueta'sa'a. Tojo weerã musã ãpërã nemorõ bu'iri bocayu'rũnu'cãrãsa'a.

¹⁵ Jesú a'tiro ninemowĩ Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, tojo nicã fariseo masãrẽ:

—Musã uputu waro weeta'sa'a. Musã ëjõpeosere no'o ni'cũ nigũacãrẽ musã weronojõ ëjõpeocã warã, nipe'tiropu sijabi'a'a. Be'ro tu'ajanu'cõ, cãrẽ musã nemorõ ña'arõ pecame'epu wa'ata basiocã weesa'a.

16 »Ña'arõ wa'arosa'a musãrẽ. Caperi bajutirãrẽ a'merĩ wejero weronojõ ni'i. A'tiro ni bu'e'e masãrẽ: “Ni'cũ ‘A'tiro weeguti’, nisami Õ'acũrẽ. ‘Õ'acũ wi'i me'rã tojo weeguti’ nica be'ro cã ní'quere queoro weeticã, ‘Bu'iri marĩ’i”, nisa'a. “Cã ‘Õ'acũ wi'i cjase uru me'rã tojo weeguti’ ní'quere queoro weeticã pũricãrẽ, ‘Ña'a ni'i’”, nisa'a. 17 Musã tojo nĩrã, diacjũ wãcũwe'e. Tu'omasĩwe'e. Uru Õ'acũ wi'ipũ niyuro, Õ'acũ i'orõpũ añuse tojasa'a. Õ'acũ wi'i, ti wi'i cjase uru nemorõ añuyũ'rũnũ'cã'a. 18 Musã Õ'acũ dutiro weesĩrĩtirã, ucũme'rĩse me'rã weeta'sa'a. Masãrẽ a'tiro nisa'a: “Musã ‘Õ'acũrẽ wa'icũrã ñjũamorõpeowũaropũ me'rã tojo weerãti’ ní'quere weeticã, bu'iri marĩsa'a. Wa'icũ Õ'acũrẽ o'ose topũ peo'que me'rã pũricãrẽ wapatisa'a”, ni'i. 19 Musã tu'omasĩwe'e. Õ'acũrẽ o'ose nemorõ na wa'icũrã ñjũamorõpeowũaro pe'e wapati'i. Topũ ñjũpesase me'rã na Õ'acũrẽ o'ose añuse tojasa'a. 20 Tojo weerã musã “Õ'acũrẽ wa'icũrã ñjũamorõpeowũaropũ me'rã tojo weerãti” nĩrã, te se'sarore nĩrã weewe'e. “Topũ peoatje quẽ'rãrẽ mejãrõta weerãti”, nĩrã weesa'a. 21 Õ'acũ cã ya wi'i, Õ'acũ wi'ipũ nisami. Tojo weerã Õ'acũrẽ “Ti wi'i me'rã tojo weerãti” nĩrã, “Cã me'rãta tojo weerãti”, nĩrã wee'e. 22 Mejãrõta “U'muse me'rã tojo weerãti” nĩrã, “Õ'acũ dujiro me'rãta, topũ dujigũ me'rãta” nĩrã wee'e.

23 »Ña'arõ wa'arosa'a musã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, tojo nicã fariseo masãrẽ. Musã weeta'sasebujurã ni'i. Musã otese o'majãcã, menta, anís, comino wãmetise ba'ase sãamorẽsere seeneo, opa sũ'urĩ weesa'a. Diez sũ'urĩ cũorã, ni'cã sũ'u Õ'acũ wi'ipũ miaa, Õ'acũrẽ wãmepeo, pa'ire o'osa'a. Musã tojo añurõ weemirã, Moisé oja'que apeye pacase pe'ere weewe'e. Æpẽrãrẽ queoro weesere, pajaña'sere, Õ'acũrẽ ëjõpeose pe'ere weewe'e. A'tiro pe'e weeya. Musã otesere cãrẽ o'odu'utimirã, a'te añuyũ'rũnũ'cãsere weeya.

24 »Musã basu diacjũ weewe'e. Æpẽrã quẽ'rãrẽ sũ'ori diacjũ weewe'e. Tojo weerã musã Õ'acũ ye cjasere bu'érã, caperi bajutirã a'merĩ sũ'ori tũawã'cãrã weronojõ ni'i. Moisé cã oja'que, mejõ niseacã dutise pe'ere wãcũyũ'rũrã, apeye paca pe'ere weewe'e.

25 »Musā weeta'sarā a'tiro wee'e. Bajuyoropu dia'cũ añurō wee'e. Baparire bu'ipu dia'cũ añurō coerā weronojō weeta'sa'a. Ti pa po'peapure peje ña'ase musā āpērā yere yaja'que, āpērā yere uaripejaya'rūnū'cā'que ũ'irī weronojō wā'ñasa'a. Tojo weero ña'abutiario wa'arosa'a musārē. 26 Musā fariseo masā tū'omasītirā, caperi bajuno'tirā weronojō ni'i. Ne waro po'peapure cjase musā wācūsere ducayumū'tāña. Be'ro bajuyoropu añurā, ña'ase moorā tojarāsa'a. Bapari po'peapure coemū'tā'caro weronojō bu'ipu quē'rā ũ'irī marīrō tojaro weronojō weerāsa'a.

27 »Musā Moisé oja'quere bu'eri masā, fariseo masā weeta'sari masā ni'i. Tojo weero ña'abutiario wa'arosa'a musārē. Wērī'cārā masāperi weronojō ni'i. Bu'ipure añurō bajudutirā bo're me'rā wa're'que cujirire nu'cōsa'a. Ti pe po'peapure wērī'cārā ō'arī mejā, tojo nicā dicuse na upu ña'ase boa'que sãñasa'a. 28 Musā a'tiro niseti'i. Masā ĩ'orōpūre añurā weronojō baju'u. Po'peapure pe'ere weeta'sasebujurā ni'i. Musāpūre ña'ase niyū'rūa'a.

29 »Musā Moisé oja'quere bu'eri masā, fariseo masā weeta'sasebucurā ni'i. Musā daporocjārā Ō'acū ye queti weremū'tārī masā masāperi bu'ipu añurō bajudutirā yeenu'cō'o. Tojo nicā āpērā masā añurā nī'cārārē masāperi bu'ipu mejārōta ma'masu'anū'cō'o. 30 Tu'ajanū'cō, a'tiro ucūsa'a. “Ūsā ñecūsūmua Ō'acū ye queti weremū'tārī masārē wējēcārā niwā. Ūsā na catīcateropure nīrā, narē wējēcā, wējētamutibopā”, ni'i. 31 Musā a'tere tojo nīrā, “Ō'acū ye queti weremū'tārī masārē wējēcārā pārāmerā nituriarā ni'i”, nīrā wee'e. 32 Musā, musā ñecūsūmua weemujāti'caronojōta weeyapaticā'ña, ni tu'tiwī.

33 »Musā weeta'sari curuacjārā aña weronojō ni'i. Musā de'ro wee Ō'acū pecame'epu bu'iri da'reatjere yu'rūwetimasīsōme. 34 Tojo weegu yu'c musā tiropure Ō'acū ye queti weremū'tārī masā, masīrī masārē, bu'eri masārē o'oguti. Musā pe'e na nī'cārārārē wējē, āpērārē curusapu paabi'penū'cōrāsa'a. Āpērārē na nerēwūase wi'seripu paape, na no'o wa'ase macārīpu sirutucusiarāsa'a. 35 Tojo weero nipe'tirā masā añurārē wējē'que wapa musārē bu'iri wā'a'a. Musā ñecūsūmua añugū Abel me'rā ne waro wējē dū'pocātīcārā niwā. Téé Zacaríá Berequíá macū me'rā yapada'reocārā niwā. Cūrē na ñubuepeowaropu Ō'acū wi'i decopu wējēcārā niwā. 36 Diacjū musārē wereguti. Tojo wee'que wapare nī'cārōacā a'tocateropu nīrārē bu'iri wa'arosa'a, niwī Jesú.

Jesú Jerusaléřē ĩ'agũ uti'que ni'i
(Lc 13.34-35)

³⁷ Fariseo masārē tojo níca be'ro Jesú Jerusaléřjārā, tojo nicā toduporopu ti macāpu ní'cārārē wācũgũ, a'tiro niwĩ:

—Jerusaléřjārā, musā Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masārē wějěcō'a'a. Ō'acũ o'ó'cārā cũ ye quetiwereri masārē ũtāperi me'rā doquewějě'e. Musārē pejetiri yu'u ma'ígũ, neocũusĩ'rĩmiwũ. Ni'cō cārē'quē co pō'rārē wũuse docapu neocũu'caro weronojō weesĩ'rĩmiwũ. Musā uatiwũ.

³⁸ Tojo weero musā nimi'que wi'seri masā marĩrō tojarosa'a. ³⁹ A'tere tu'omasĩña. Yu'ure apaturi ĩ'anemosome majā. Be'ro yu'u a'ti turipu apaturi a'ticāpu, musā “Ō'acũ duporopu ‘Ō'óguti' ni'cu añubutiagu nimi” nĩrāpu ĩ'arāsa'a tja, niwĩ Jesú.

24

Jesú “Ō'acũ wi'i Jerusalé cja wi'i cō'ano'rōsa'a” ní'que ni'i
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesú Ō'acũ wi'ipu ní'cu wijaa wa'awĩ. Cũ wa'ari cura ũsā cũ bu'erā cũ tiro wa'a, niwũ:

—Ī'aña a'ti wi'ire. Añubutiari wi'i, pajiri wi'i waro ni'i, nimiwũ. ² Ŭsā tojo nicā, Jesú niwĩ:

—Musā a'te pejere ĩ'a'a, ĩ'arā. Diacjũ musārē wereguti. Nipe'tise a'ti wi'i cjase ne ni'cā ũtāgā apega bu'ipu yee-turiamujā'que tojasome. Nipe'tise mutōdijono'rōsa'a, niwĩ.

A'ti unuco pe'tise duporo Jesú “A'tiro wa'arosa'a” ní'que ni'i

(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Be'ro ũsā wa'a, ũrũgũ Olivo wāmeticjupu ejawũ. Jesú topu ejanujārĩ cura ũsā ya'yioropu sēřĩtiña'wũ:

—Ŭsārē wereya. ¿De'ro nicā tojo wa'arosari? ¿Ñe'enojō me'rā ĩ'ogũsari mu'u apaturi a'tiatjere? Tojo nicā a'ti unuco pe'tiatjo duporo ¿de'ro wee masĩrāsari? ni sēřĩtiña'wũ.

⁴ Jesú ũsārē yu'tiwĩ:

—Āpērā musārē nisooticā'to nĩrā, añurō tu'omasĩyuya.

⁵ Pājārā a'tiro nisoorāsama. “Yu'u Ō'acũ tutuaro me'rā wee'e; Ō'acũ bese'cu Cristo ni'i”, nĩrāsama. Na tojo nisere tu'orā, pājārā siruturāsama. ⁶ Musā a'mewějěse quetire tu'o, “Topu tojo wa'aporo” nicā tu'orāsa'a. Tere tu'orā, ucuatĩcā'ña. Te a'tirota wa'arosa'a. Tojo nimirō, a'ti unuco pe'tiatjo du'sarosa'a yujupu. ⁷ Ni'cā curuacjārā ape curuacjārā me'rā a'mequērāsama. Tojo nicā ni'cā di'tacjārā ape di'tacjārā me'rā a'mewějērāsama. Peje apesepure ujaboase nĩrōsa'a. Aperopure peje di'ta narāsāse nĩrōsa'a.

8 A'te nipe'tise peje me'rã masã ne waro pi'etiwã'cõse ni'i. Numio co macũrẽ wuase dũporoacã pũrĩse nu'cãrõ weronojõ nirõsa'a.

9 »Tojo wa'acã, yu'ure ãjõpeotirã musãrẽ ña'arõ weerãsama. Musãrẽ ñe'e, wiorã tiropu miaa, bu'iri da'redutirãsama. Musãrẽ wẽjẽrãsama. Yu'ure ãjõpeose bu'iri nipe'tirocjãrã masã musãrẽ i'atu'tirãsama. 10 Tojo wa'acã, pãjãrã yu'ure ãjõpeomi'cãrã ãjõpeodu'urãsama. Na a'metu'ti, ãpẽrã wiorãpũre bu'iri da'redutirã o'orãsama. 11 Pãjãrã “Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã ni'i”, nisoorãsama. Pãjãrãrẽ niso, ãjõpeocã weerãsama. 12 Ña'ase niyu'rũmajãrõsa'a. Tojo wa'acã, pãjãrã a'merĩ ma'idu'urãsama. 13 Yu'ure ãjõpeoyapatirã pũrĩcã yu'rũwetirãsama. Yu'u pacu tiropu catinu'cũrãsama. 14 Nipe'tiro a'ti di'tapu Õ'acũ masãrẽ yu'ruose quetire werese'sabi'ano'rõsa'a. Na quẽ'rãrẽ masĩdutirowereno'rõsa'a. “Ña'arõ wee'quere bujaweti dũcayucã, Õ'acũ ñe'egũsami”, ni wereno'rõsa'a. A'te nipe'tiropu se'sãca be'ro a'ti umũco pe'tirosa'a majã. 15 Dũporocjãpu Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã Danie wãmetigu a'ti umũco pe'tiatjo dũporo wa'atjere ojayucu niwĩ. “Ña'agũ, Õ'acũ yabigũnojo cũ ya wi'i añurĩ wi'ipu sãjãtĩgũnojo Jerusalẽ cja wi'ipu sãjãagũsami”, ni ojayucu niwĩ. Cũ ti wi'ipu nu'cũcã i'arã, masã a'ti pũrĩrẽ bu'e, tu'omasĩña. 16 Tojo wa'acã i'arã, Õ'acũ bu'iri da'regusami nĩrã, Judeapu nĩrã ãrũpagupu du'tiaya. 17 Wi'i dũposãrĩ opa sirapu soo pesagũnojo po'peapu cjasere sãjãa, dũretimigũ, diacjũ du'tiaya. 18 No'o wesepu tõ'ogũ quẽ'rã ne wi'ipu tojaa, duregu wa'aticã'ña. Sojaro me'rã du'tiaya. 19 Tojo wa'ase numurĩ numia nijĩpacosãnumiarẽ, tojo nicã põ'rã mi'rĩrã cuorãrẽ bujaweose numurĩ nirõsa'a. Na umũñarõ wa'amasĩsome. 20 Musã Õ'acũrẽ sẽrĩña: “Yusuase numurĩrẽ, soowuari numu ãsã judio masã yoaropu wa'atiri numurẽ wa'aticã'to”, niña. 21 Tojo wa'ase numurĩrẽ uputu waro pi'etise nirõsa'a. Õ'acũ a'ti turi wéeca be'rore tocã'rõ pi'etise marĩcaro niwũ. Be'ropu quẽ'rãrẽ tocã'rõ waro pi'etise marĩrõsa'a. 22 Õ'acũ na pi'etise numurĩrẽ duoticãma, ne ni'cũ yu'rũwetitibutiabosami. Õ'acũ pe'e cũ yarã, cũ bese'cãrãrẽ pajaña'gũ, tojo wa'ase numurĩrẽ duogusami.

23 »Ãpẽrã musãrẽ a'tiro nisoorãsama. “Jãa, i'aña. Õ'acũ bese'cu Cristo a'to nimi.” O apetero weerã “Sõ'opu nimi”, nirãsama. Na tojo nicã, ãjõpeoticã'ña. 24 Pãjãrã

nisoori masã a'tirãsama. A'tiro nirãsama: “Yũ'ũ Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i. Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ ni'i”, nisoorãsama. Narẽ êjõpeocã weesĩ'rĩrã, peje wee'ose ï'orãsama. Basiocãma, Õ'acũ cũ bese'cãrãpũreta êjõpeodu'ucã weesĩ'rĩrãsama. ²⁵ Mũsã basu masĩña majã. Yũ'ũ mũsãrẽ be'ropũ wa'atjere wereyutoja'a. ²⁶ Tojo weerã ãpẽrã mũsãrẽ “Sõ'opũ yucũ marĩrõpũ Cristo nisami, ï'arã wa'aya” nicã, wa'aticã'ña. Æpẽrã “A'ti tucũpũ nimi, ï'arã a'tia” nicã, êjõpeoticã'ña. ²⁷ Yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiri cura a'tiro nirõsa'a. Mujĩpũ mujãtiro pe'e, cũ sãjãrõ pe'e quẽ'rãrẽ bũpo ya'baro weronojõ nirõsa'a. Ya'yioropũ a'tisome. ²⁸ Apĩnojo wa'icũ boacã, yuca maata masĩ, wĩjĩwã'cãsama. Tojo wa'acã ï'arã, “Apĩnojo boapĩ”, ni masĩ'i. A'te weronojõ yũ'ũ a'ticã, masã masĩrãsama, niwĩ Jesú.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ ¿de'ro wee a'tigũsari? nise ni'i

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30,34-36)

²⁹ Jesú a'tiro ninemowĩ:

—Te pi'etise nũmũrĩ yũ'rũca be'ro mujĩpũ mũmũcocjũ na'itĩ'a wa'agũsami. Ñamicjũ quẽ'rã bo'reyusome. Ñocõa bũrũdijarãsama. Nipe'tirã mũ'mũarõpũ nirã narãsãcã weeno'rãsama. ³⁰ Tojo wa'acã, mũ'mũsepũ yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ yũ'ũ a'tisere ï'arãsama. Nipe'tise macãrĩcãrã uirã, utirãsama. Yũ'ũ o'mecururipũ tutuaro me'rã asistedijaticã, ï'arãsama. ³¹ Yũ'ũre wereco'terã mũ'mũsecãrãrẽ nipe'tiro a'ti di'tapũ o'ógũti. Yaro coroneta upũtu bũsucã, yũ'ũ bese'cãrã nipe'tiro no'o nirõcãrãrẽ neorãsama.

³² »Mũsãrẽ otese higueraũ wãmeticjũ me'rã queose o'ogũti. Tigũ dupũripũ pũrĩ ñasãwĩjicã, “Cã'ma wa'arotiro wee'e”, nisa'a. ³³ A'te weronojõ yũ'ũ todũporo ní'que peje wa'acã ï'arã, “Cã'rõacã Jesú a'ti di'ta wiogũ sãjãtjo dũ'sa'a”, niña. ³⁴ Diacjũ mũsãrẽ weregũti. A'te peje tojo wa'ari cura nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ï'ape'ocã'rãsama. ³⁵ A'ti mũmũco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yũ'ũ ucũse, yũ'ũ bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yũ'ũ ní'que queoro wa'arosa'a.

³⁶ »Yũ'ũ apaturĩ a'tiatjema ti nũmũ nicã, ti hora nicã a'tigũsa'a nisere ne masĩno'ña marĩ'i. Õ'acũrẽ wereco'terã mũ'mũsecãrã, yũ'ũ Õ'acũ macũ quẽ'rã masĩwe'e. Yũ'ũ pacũ Õ'acũ ni'cũta masĩsami.

³⁷ »Yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiri cura quẽ'rãrẽ duporocjũpũ Noé cũ nĩcateropũ wee'caronojõ

weerāsama. ³⁸ Ō'acũ a'ti turi miose dũporo masã ba'a, s'ĩrĩ, omocã dũ'te, na põ'rã numiarẽ numisocãrã niwã. A'tere weetuocãrã niwã téé Noé cũ yucusũjopũ sãjãrĩ curapũ. ³⁹ Na, ne “Mejẽcã wa'arosa'a”, ni wãcũma'aticãrã niwã. Be'ro acoro pejaa, narẽ dia miorĩ curapũ tũ'omasĩcãrã niwã. Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiri cura quẽ'rãrẽ masã mejãrõta weerāsama. ⁴⁰ Yũ'u a'tiri cura mũua pũarã ni'cãrõ me'rã wesepũ da'rarã, ni'cũ yũ'ure ãjõpeogũ miano'gũsami. Apĩ yũ'ure ãjõpeotigũ tojagũsami. ⁴¹ Pũarã numia ni'cãrõ me'rã ojoca ãrũarã, ni'cõ yũ'ure ãjõpeogo miano'gõsamo. Apego yũ'ure ãjõpeotigo tojagõsamo.

⁴² »Yũ'u mũsã wiogũ apaturi a'tiatjere mũsã masĩtisa'a. Tojo weerã añurõ wãcũ, tũ'omasĩyuya. ⁴³ Apeye quẽ'rãrẽ a'tiro masĩña. Yajari masũ ti hora nicã a'tigusami nígũ, wi'i wiogũ cãrĩtisami. Cũrẽ co'te, cũ ya wi'ire yajari masũ pãosãjãacã, cã'mota'asami. ⁴⁴ Mũsã quẽ'rã ã'rĩ weronojõ niña. Mũsã ne cã'rõ wãcũtĩbutiari cura yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tigusã'a, niwĩ.

Jesú pũarã da'raco'terã me'rã queose o'o'que ni'i
(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Jesú a'tiro ninemowĩ:

—¿Noanojõ pe'e yũ'u dutiro weenu'cũgũ, tũ'omasĩgũ waro nisari? nígũ, queose me'rã wereguti. Wiogũ aperopũ wa'agũ, cũ ya wi'ire co'tedutigũ ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure cũasami. “Ãpẽrã da'raco'terãrẽ no'o dũ'sasenojõrẽ ba'ase ecaya”, nisami. ⁴⁶ Be'ro aperopũ eja'cũ dajasami. Cũ dajacã, queoro da'ra bocaejano'gũ e'catisami. ⁴⁷ Diacjũ mũsãrẽ wereguti. Cũ queoro weese wapa wiogũ nipe'tise cũ cũosere co'tedutigũ sõrõgũsami. ⁴⁸ Cũrẽ da'raco'tegũ ña'agũ, “Yũ'u wiogũ maata dajosome” nigũnojõ pũrĩcã a'tiro weesami. ⁴⁹ Ãpẽrã da'raco'terãrẽ ña'arõ paa pi'eticã weesami. Ãpẽrã que'arã me'rã ba'a, s'ĩrĩsami. ⁵⁰ Cũ tojo weeri cura wiogũ wãcũña marĩrõ cũ co'tetiri cura dajasami. ⁵¹ Cũ cũa'cũre duti'quere weeti'que wapa upũtu waro cũrẽ bu'iri da'regũsami. Ãpẽrã ña'arã, weeta'sari masãrẽ wa'a'caronojõ bu'ipejasirutugũsami. Tojo wa'acã, cũ pũrĩno'gũ, upicari cũ'rĩdio, utigusami, niwĩ Jesú.

25

Diez nu'mia me'rã Jesú queose o'o'que ni'i

¹ Jesú cũ wiogũ nirõpũ ¿noanojõ sãjãarõsari? nígũ, a'te queose me'rã werewĩ:

—Yu'u wiogu nirõpüre sãjãatje a'tiro weronojõ ni'i. Diez nu'mia na me'rãcjõ marãpu niacju a'ticã co'tesama. Nánucã u'se me'rã s'iosepare cuosama. ² Ni'cãmocurã nipe'tisere añurõ apoyutisama. ãpērã ticurãta tja añurõ apoyu, co'tesama. ³ Apoyutirã numia na ye s'iosepare miarã, u'se na piosã ducayuatjere miatisama. ⁴ Apoyu'cãrã numia pe'e poseye'quepapüre miasama. Tojo nicã borewaria me'rã u'sere mianemosama. ⁵ Co marãpu niacju maata etatisami. Tojo weerã narẽ wuja pũricã, cãrã wa'asama. ⁶ Be'ro ñami deco êjãcã, ãpērã pe'e a'tiro caricũmũtãsama: “Co marãpu niacju a'titojami. Põtērãrã a'tia”, nisama. ⁷ Na tojo caricũcã, nipe'tirã numia wãcãpe'tia wa'asama. Wãcã, na ye s'iosepare apobũrosama. ⁸ U'se miati'cãrã numia pe'e ãpērã mia'cãrãrẽ a'tiro nisama: “Ûsã quẽrãrẽ cã'rõ s'iose u'se o'oya. Ûsã s'iosepa yatiro wee'e”, nisama. ⁹ U'se mia'cãrã numia pe'e narẽ yu'tisama: “Musãrẽ o'osome. Ûsã musãrẽ o'ocãma, ãsãrẽ ejati, musã quẽrãrẽ ejatibosa'a. Musã basu na u'se duawuaropu duurã wa'aya”, nisama. ¹⁰ Na ni'cãmocurã numia u'se duurã wa'áca be'ro na me'rãcjõ marãpu niacju etasami. ãpērã apoyu'cãrã numia pe'e cã me'rã bosenuũmũ weeri wi'ipu sãjãasama. Na sãjãáca be'ro ti wi'icjãrã sopere bi'acã'sama. ¹¹ Be'ropu u'se duurã eja'cãrã numia sopepu eta, “Wiogu, ãsãrẽ pãõña”, nisama. ¹² Na tojo pisucã tu'ogu, na me'rãcjõ marãpu niacju narẽ yu'tisami: “Diacjũta musãrẽ ne masõtisa'a”, nisami, ni werewĩ Jesú.

¹³ Jesú te queosere wéréca be'ro ãsãrẽ niwĩ:

—A'te queose weronojõ yu'u a'tiatji numurẽ musã masiwe'e. Tojo weerã añurõ wãcũ apoyuya, niwĩ.

I'tiarã da'raco'terã me'rã Jesú queose o'o'que ni'i

¹⁴ Jesú ãsãrẽ a'tiro werenemowĩ:

—Yu'u a'ti turipu apaturi a'tigu, masãrẽ o'ootje a'te queose weronojõ ni'i. Ni'cũ masũ ape di'tapu wa'agu, cũrẽ da'raco'terãrẽ pijiosami. Narẽ cũ yere co'tedutigũ cũusami.

¹⁵ »Narẽ na da'ratjo põtëorõ cũubũrosami. Ni'cũrẽ ni'cãmocusetiri mil niyeru kujiri wapabujuse kujirire o'osami. Apĩrẽ puati mil kujiri o'osami. Apĩrẽ mil kujiri o'osami. O'otoja, wa'a wa'asami. ¹⁶ Cũ wa'áca be'ro ni'cãmocusetiri mil kujiri o'ono'cu maata te niyeru me'rã da'ra, ticũseta wapata'anemosami. ¹⁷ Puati mil kujiri cuo'cu quẽrã mejãrõta apeye puati mil kujiri wapata'anemosami. ¹⁸ Mil kujiri ñe'e'cu pe'e cope se'e, cũ wiogu da'radutimi'quere yaacã'sami.

19 »Be'ro, yoáca be'ropu na wiogu sijagu eja'cu da-jasami. Cãrẽ da'raco'terãrẽ pijio, na da'ra'quere aposami. 20 Ni'cãmocusetiri mil kujiri cuo'cu ejamu'tãsami. Apeye ticuseta cũ wapata'a'quere wiagu, cũ wiogure nisami: “Yu'u wiogu, yu'ure ni'cãmocusetiri mil kujiri o'owu. A'te cuo'o. Te me'rã apeye ticuseta mu'urẽ wapata'abosawu”, nisami.

21 »Cũ tojo nicã tu'ogu, wiogu nisami: “Mu'u añurõ weepã. Yu'u duti'caronojõta queoro weeme'ricã'pã. Yu'u cũ'rõacã cũu'que me'rã añurõ weepã. Tojo weegu peje yu'u cuosere co'tedutigu sörögũti. A'tia. Yu'u me'rã e'catitamuña”, nisami.

22 »Be'ro apĩ da'raco'tegu puati mil kujiri o'ono'cu ejasami. Wiogure a'tiro nisami: “Yu'u wiogu, yu'ure puati mil kujiri o'owu. A'te cuo'o. Te me'rã ticuseta tja mu'urẽ wapata'abosawu”, nisami.

23 »Wiogu cãrẽ nisami: “Mu'u añurõ weepã. Yu'u duti'caronojõta queoro weeme'ricã'pã. Yu'u cũ'rõacã cũu'que me'rã añurõ weepã. Tojo weegu peje yu'u cuosere co'tedutigu sörögũti. A'tia. Yu'u me'rã e'catitamuña”, nisami.

24 »Be'ro majã mil kujiri o'ono'cu eja, cũ wiogure a'tiro nisami: “Yu'u wiogu, mu'u tutuaro da'radutiri masũ nisere masĩwũ. Mu'u da'ratimigũ, ãpẽrã ye da'rãse wapa me'rã mu'u wapata'a. 25 Tojo weegu uigu, mu'u ye niyerure di'ta po'peapu yaacũuwũ. A'te ni'i mu'u yéta tja”, nisami.

26 »Cũ tojo nicã tu'ogu, wiogu a'tiro yu'tisami: “Yu'u cũu'que me'rã mu'u ña'arõ weepã. Ña'agũ, nijisijagu ni'i. Mu'u yu'ure a'tiro wãcũwũ. 'Da'ratimigũ, ãpẽrã da'rãse wapa me'rã wapata'ami', niwũ. 27 Mu'u tojo wãcũgũ, yé niyerure yaatimigũ, niyeru nurõrĩ wi'ipu bucuamujãdutigu cũubopã. Tojo wéeca be'ro yu'u dajagu, ti wi'ipu cũñarõ mujã'que me'rã ñe'eboapã”, nisami.

28 »Tojo níca be'ro ãpẽrã topu nirãrẽ nisami: “Cũ ye mil kujirire ã'ma, diez mil cuogu pe'ere o'oya. 29 A'tiro ni'i. No'o peje cuogure nemorõ o'ono'rõsa'a. Cũ peje cuoyu'ruogusami. Apĩ moogũ pe'ere cũ cuomi'queacãpũreta ã'mape'ocã'no'gũsami. 30 ã'rĩ da'raco'tegu queoro weetigure ñe'e, na'itĩ'arõ wijáropu cõ'acã'ña. Topu pũrĩno'gũ, upicari cũ'rĩdio, utigusami”, nisami na wiogu, niwĩ Jesú.

Jesú nipe'tise di'tacjãrãrẽ beseatje ni'i

31 Jesú ãsãrẽ werenemowĩ:

—Be'ro yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu a'ti turicjãrãrẽ dutigu a'tiguti. Yu'ure wereco'terã u'musecjãrã

me'rã a'tigu, asistese me'rã a'tiguti. Be'ro wiogu dujiri cūmurõpu dujigusa'a. ³² Nipe'tise di'tacjãrã yu'u dujiro tiropu nerẽrãsama. Tojo weegu yu'ure ãjõpeorãrẽ mejẽcã, ãpẽrã yu'ure ãjõpeotirãrẽ mejẽcã ducawaanũ'cõgũti. Nĩ'cũ ecarã co'tegu ovejare mejẽcã, cabrare mejẽcã ducawaanũ'cõgũ weronojõ weeguti. ³³ Cũ ovejare di-acjũcamocã pe'e nu'cõsami. Cabra pe'ere cūpe pe'e nu'cõsami. A'te weronojõ yu'ure ãjõpeorãrẽ diacjũ pe'e nu'cõgũti. Yu'ure ãjõpeotirã pe'ere cūpe pe'e nu'cõgũti. ³⁴ Tojo wéeca be'ro diacjũ pe'e nu'cũrãrẽ nigũti. "A'tia. Yu'u pacu musãrẽ añurõ weeami. Ne waropu cũ a'ti turire weenu'cãcateropu musã niatjore apoyutojacu niwĩ. Tere ñe'erã a'tia majã. ³⁵ Yu'u ujaboacã, yu'ure ecawu. Yu'u acowuocã, s'ĩrise tĩawũ. Yu'u aperopu sijacã, yu'ure cãrĩrõ o'owu. ³⁶ Su'ti du'sacã, yu'ure sãawũ. Dutiticã, yu'ure ã'acusiawu. ãpẽrã yu'ure bu'iri da'leri wi'ipu sõrõcã, yu'ure ã'arã etawu", nigũti. ³⁷ Tere tu'orã, diacjũ pe'e nu'cũrã, na ña'arõ wee'quere acobojono'cãrã a'tiro nirãsama: "Ësã wiogu ¿de'ro nicã mu'urẽ ujaboacã, ecarĩ? ¿De'ro nicã mu'u acowuocã, tĩarĩ? ³⁸ ¿De'ro nicã aperopu sijacã, mu'urẽ cãrĩrõ o'ori o su'tinojõ du'sacã, mu'urẽ sãarĩ? ³⁹ ¿De'ro nicã mu'urẽ dutitigure, o bu'iri da'leri wi'ipu nigũrẽ ã'arã etarĩ?" nirãsama.

⁴⁰ »Na tojo nicã, narẽ yu'tiguti: "Musãrẽ diacjũ wereguti. Musã yu'ure ãjõpeorãrẽ, no'o mejõ nirãpũreta añurõ wéerã, yu'ureta weerã weewu."

⁴¹ »Be'ro cūpe pe'e nu'cũrãrẽ a'tiro nigũti: "Musã Õ'acũ bu'iri da'reno'ajã ni'i. Tojo weerã a'tore niticã'ña. Pecame'e ãjãnu'cũrĩ me'e tiropu wa'aya. Ti me'e wãtĩ wiogu, cũ me'rã u'musepu cõ'adijo'cãrãrẽ apoyuca me'e ni'i. ⁴² Yu'u ujaboacã, musã yu'ure ecatiwu. Yu'u acowuocã, tĩatiwu. ⁴³ Yu'u aperopu sijacã, yu'ure cãrĩse o'otiwu. Yu'ure su'ti du'sacã, sãatiwu. Yu'u dutiticã, yu'u bu'iri da'leri wi'ipu nicã quẽ'rãrẽ, ã'arã wa'atiwu."

⁴⁴ »Tere tu'orã, a'tiro nirãsama: "Wiogu, mu'u ujaboacã, acowuocã, aperopu sijacã, su'ti moocã, dutiticã, bu'iri da'leri wi'ipu nicã, ¿de'ro nicãnojõ ãsã mu'urẽ weetamutirĩ?" nirãsama.

⁴⁵ »Yu'u narẽ yu'tiguti: "Diacjũ musãrẽ wereguti. Musã ã'rã mejõ nirãrẽ weetamutiwu. Narẽ weetamutirã, yu'ureta weetamutirã weewu", nigũti.

⁴⁶ »Be'ro narẽ bu'iri da're bajurioguti. ãpẽrã ña'arõ wee'quere acobojono'cãrã pe'e catinu'cũsere boca, u'musepu wa'arãsama, niwĩ Jesú.

26

Jesure ñe'erātirā na apoyu'que ni'i

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jesú apaturi cū a'tiatjere wéréca be'ro ũsā cū bu'erārē niwī:

² —Musā masī'i, Pascua bosenumu wa'atjo pua numu du'sa'a. Ti bosenumu nicā, yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūfigure wiorāpūre o'o, curusapū paabi'pe wējērāsama, niwī.

³ Titare pa'ia wiorā, Moisé oja'quere bu'eri masā, judío masā bucārā, Caifá pa'ia wiogu ya wi'i sope pu'topu nerēcārā niwā. ⁴ Topu na Jesure nisoose me'rā ñe'e, wējēatjere apoyucārā niwā. ⁵ Tere apomirā, a'tiro nicārā niwā:

—Bosenumu nicā weeticārā. Masā cūrē ma'írā, no'o ũaro caricūma'a, marī tojo weesere dojorēbosama, nicārā niwā.

Ni'cō numio Jesure ma'iyu'rūgo u'mūtise piopeo'que ni'i

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Na “Jesure wējērāti” ni apocaterore Jesú Betaniapū niwī. Simó cāmi boa, yu'rū'cu ya wi'ipū niwī. ⁷ Topu cū nicā, ni'cō numio cū pu'to a'tiwō. Co u'mūticia acosticjare cūowō. Te u'mūtise wapabujuse waro niwū. Co Jesú ba'adujigure cū dupoa bu'ipū u'mūtise piopeowō. ⁸ Co tojo weecā ĩ'arā, ũsā cū bu'erā uputu uawu. ũsā basu a'merī niwū:

—¿De'ro weego tojo weeti? Mejō waro a'tere bajuri-ogo weemo. ⁹ Co tojo weetigo, āpērārē pajiro duawap-ata'aboapō. Te me'rā pajasecūorārē weetamuboapō, niwū. ¹⁰ Jesú ũsā tojo nisere masīgū, ũsārē niwī:

—¿De'ro weerā core cariborā weeti? A'tere yu'ure tojo wéego, añurō weego weemo. ¹¹ Pajasecūorā musā wa'teropū ninu'cūcārāsama. Yu'u pūrīcārē musā wa'teropūre ninu'cūcā ĩ'asome. ¹² Co yu'ure tere piopeogo, yu'u wérīca be'ro na yaatji duporo wa'reatjere weronojō weeyugo weemo. ¹³ Diacjū musārē weregati. Yu'u masārē yu'rūose quetire no'o nirō werecusiarā, nipe'tiro a'ti di'tapūre a'tiro weerāsama. A'tigo co yu'ure wee'quere core wācūdutirā wererāsama, niwī Jesú.

Juda Jesure cūrē ĩ'atu'tirā tiropu o'o'que ni'i

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Jesú numiorē tojo níca be'ro ũsā Jesú bu'erā me'rācjū ní'cu, Juda Iscariote na nigú a'tiro weewī. Pa'ia wiorā tiropu wa'atjīgū, ucūgū wa'acu niwī. ¹⁵ Narē a'tiro nicu niwī:

—Yũ'u Jesure musārē o'ocā, ¿no'ocā'rō niyeru yũ'ure wapayerāsari? nicu niwī.

Tojo nicā tu'orā, na treinta niyeru cujirire o'ocārā niwā.
 16 Na wapayéca be'ro cũ “¿De'ro nicā Jesure wiorāpũre o'orogamitito yũ'ure?” ni wācũcu niwī.

Jesú cũ bu'erā me'rā cũ ba'atuo'que ni'i

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Ūsā Jesú bu'erā na pā bucuase me'rā morēti'quere ba'ari bosenuũu ninu'cācā, cũ tiro wa'a, sērītiña'wũ:

—¿No'opũ marī Pascua bosenuũu ba'atjore apoyucā uasari? niwĩ.

18 Cũ ūsārē niwī:

—Jerusalēpu wa'aya. Topũ ni'cũ nisami. Cũrē a'tiro niña. “Ūsārē bu'egu a'tiro nidutiami: ‘Yũ'u pi'etiatjo cā'rōacā du'sa'a. Mu'u ya wi'ipũ yũ'u bu'erā me'rā ba'atuo'guti', ni weredutiami Jesú”, niña.

19 Tojo weerā Jesú o'ó'cārā cũ duti'caronojōta weecārā niwā. Pascua nicā ūsā ba'atjere apoyucārā niwā.

20 Na'ique'aca be'ro Jesú ūsā cũ bu'erā doce me'rā ba'adujiwī. 21 Ūsā ba'ari cura Jesú ūsārē niwī:

—Diacjũta musārē wereguti. Ni'cũ musā wa'teropũ nigũ yũ'ure wiorāpũre wējēdutigu o'ogusami, niwī.

22 Cũ tojo nicā, ūsā upũtu bujawetiwu. Be'ro a'merī sērītiña'burowũ:

—Ūsā wiogu, yũ'uta nicā'sa'aba, niwĩ.

23 Jesú ūsārē yũ'tiwī:

—Yũ'u me'rā a'ti papũ yosoba'agu cũta nigũsami wiorāpũre o'oacju. 24 Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojō upũtigũre Ō'acũ ye queti ojaca pũrī ní'caronojōta wa'arosa'a. Tojo wa'acā, yũ'ure wiorāpũre o'oguma ña'abutiario wa'arosa'a. Cũ diacjũta bajuatiyu'ruocā, nemorō añubopā, niwī.

25 Tojo nica be'roacā Juda Jesure wiorāpũre o'oacju a'tiro niwī:

—Ūsārē bu'egu, yũ'uta nicā'sa'aba, niwī.

Jesú cũrē yũ'tiwī:

—Mu'uta ni'i, niwī.

26 Ūsā ba'ari cura Jesú pāgārē mii, cũ pacũ Ō'acũrē e'catise o'owī. Tu'ajanu'cō, pārē ducawaa, ūsārē ecawī. Ducawaagu, ūsārē niwī:

—Ba'aya. A'te yũ'u upũ ni'i, niwī.

27 Be'ro sī'rĩrĩ pare mii, Ō'acũrē e'catise o'owī tja. Ti pare ūsārē tĩagũ, a'tiro niwī:

—Nipe'tirā a'ti pa cjasere sī'rĩpe'ticā'ña. 28 A'te yé dí ni'i. Masā ña'arō wee'quere wērī wapayebosagusa'a. Ō'acũ

masārē apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ní'quere cūgūsami. Tojo weegu yu'u wērīgū dí o'maburose me'rā pājārā masā ña'arō wee'quere acobojogūsami. ²⁹ Musārē wereguti. A'te u'seducaco vino ni'cārōacā marī sī'rīrā weronojō weenemo-some. Be'ro yu'u pacu yu'ure wioгу sōrōcā, musā me'rā apaturi ma'ma vino sī'rīnemogūsa'a tja, niwī Jesú.

Jesú Pedrorē “Mu'u yu'ure ‘Masīwe'e' nigūsa'a” ní'que ni'i (Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Ūsā ba'áca be'ro Ō'acūrē basapeotojanu'cō, ti wi'ire wijaa wa'awu. Wijaa, ūrūgū Olivo wāmeticjuru wa'awu. ³¹ Topu wa'agu, Jesú ūsārē niwī:

—Musā nipe'tirā a'ti ñami uirā, yu'ure cō'awā'cāpe'tia wa'arāsa'a. Musā tojo weeatje Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu nírōnojōta wa'arosa'a. A'tiro ojano'wū: “Yu'u oveja co'tegure wējēno'cā weegusa'a. Tojo weecā, cū yarā oveja no'o uaro omastearāsama”, nicu niwī Ō'acū cū ye queti ojāca pūrīpu. ³² Yu'u wērī'cūpu masāca be'ro musā dūporo Galilea di'tapu wa'ayutojagusa'a, niwī.

³³ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro yu'tiwī:

—Āpērā mu'urē cō'awā'cācā, yu'u pūrīcā ne wa'asome, niwī.

³⁴ Tojo nisere tu'ogu, Jesú cūrē niwī:

—Diacjū mu'urē wereguti. Ni'cācā ñamita cūrē'quē uuati dūporo i'tiati “Cūrē ne masīwe'e”, nigūsa'a, niwī.

³⁵ Pedro cūrē yu'tiwī:

—Yu'u pūrīcā na yu'ure wējēsī'rīcāma, “Cū me'rā boaguti”, nigūsa'a. “Cūrē masīwe'e”, nisome, niwī. Be'ro nipe'tirā ūsā cū bu'erā cū ní'caronojōta niburuwa.

Jesú Getsemaní wāmetiropu cū pacure ñubue'que ni'i (Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Be'ro Jesú ūsā cū bu'erā me'rā masā na otero Getsemaní wāmetiropu etawu. Topu eta, ūsārē niwī:

—A'to dujīniña yujuru. Sō'opu yu'u pacure sērīgū wa'aguti, niwī.

³⁷ Topu wa'agu, Pedro, tojo nicā Zebedeo pō'rā puarārē miawī. Cū uputu waro bujaweti, wācūque'ticu niwī. ³⁸ Tojo weegu narē nicu niwī:

—Yu'ure wērītawioro, bujawetise yu'rumajāsa'a. Musā a'to tojayá. Yu'ure co'teya. Ne cārīticā'ña, nicu niwī.

³⁹ Cū tojo nīca be'ro na yu'ruro yoacurero wa'a, di'tapu mu'rīque'aejacu niwī. Topu Ō'acūrē sērīgū, a'tiro nicu niwī:

—Pacu, mu'u macã, yu'ure a'te ña'arõ yu'ruatje wa'aticã'to. Yu'u tojo nimicã, yu'u uaro weeticã'ña. Mu'u uaro pe'e wa'ato, ni sêrîcu niwî.

⁴⁰ Be'ro cũ bu'erã i'tiarã tiropu majãmitojacu niwî. Na cãrî'cãrãpũre bocaejacu niwî. Pedrore a'tiro nicu niwî:

—¿Ne cã'rõacã cãrîtimirã, musã tu'sumasîtisari?
⁴¹ Cãrîticã'ña. Wãtî ùsãrẽ niqesãticã'to nîrã, Õ'acũrẽ sêrîña. Musã wãcũsepũ me'rãma yu'ure ãjõpeonu'cũsî'rîmisa'a. Musã se'saro tojo weesî'rîmirã, wãcũtutuamasîtisa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ sêrîña, nicu niwî.

⁴² Be'ro apaturi wa'a, cũ pacũre sêrînemocu niwî tja:

—Pacu, ña'arõ pi'etisere yu'ure cã'mota'asî'rîtigu, mu'u uaro weeya. Yu'u uaro wa'aticã'to, nicu niwî.

⁴³ Be'ro apaturi na i'tiarã tiropu majãmitojacu niwî. Na cãrî'cãrãpũre bocaejacu niwî tja. Narẽ wũja pũrîyu'rũacaro niwũ. ⁴⁴ Tojo weegu narẽ wã'cõtimgũ, apaturi cũ pacũre sêrîgũ wa'acu niwî tja. Cũ sêrî'caronojõta sêrîcu niwî tja.

⁴⁵ Be'ro na tiropu majãmitojagu, narẽ a'tiro nicu niwî:

—Ni'cãrõacãma sooya; cãrîña majã. Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure masã ña'arãpũre o'oa'tje eja-toja'a. ⁴⁶ Wã'cãnu'cãña. Te'a na tiropu wa'arã. Yu'ure o'oacju a'titojami, nicu niwî.

Jesure na ñe'ewã'cã'que ni'i

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesú ucũrî cura Juda, ùsã Jesú bu'erã me'rã nimi'cu etawî. Pãjãrã masã di'pjîrî, yucupagu cuo'cãrã cũ me'rã a'tiwã. Na pa'ia wiorã, judío masã bucũrã na o'ó'cãrã niwã.

⁴⁸ Juda Jesure o'oacju a'tiro wereyutojacu niwî:

—Yu'u wa'suporopu mi'miacju cũta nigũsami. Cũrẽ ñe'eña, ni wereyucu niwî.

⁴⁹ Cũ narẽ ni'caronojõta weewî. Maata Jesú tiropu ejanu'cãgũ, “Yu'ure bu'egu”, niwî. Tojo nígũta, Jesure wa'suporopu mi'miwî.

⁵⁰ Tojo weecã ï'agũ, Jesú cũrẽ niwî:

—Yu'u me'rãcjũ, mu'u weegu a'tisere weeya. Tojo níca be'ro masã a'ti, Jesure ñe'ewã'cã wa'awã.

⁵¹ Na cũrẽ ñe'ewã'cãrî cura ni'cũ Jesú bu'egu cũ ya di'pjîrẽ wejewee, pa'ia wiogure da'raco'tegure o'mepero dutepã'rẽcã'wî. ⁵² Cũ tojo weecã ï'agũ, Jesú cũrẽ niwî:

—Weeticã'ña. Mu'u ya di'pjîrẽ nurõña. Di'pjî me'rã a'mequẽrãnojõ di'pjî me'rãta wẽrîrãsama. ⁵³ ¿Mu'u masîweti? Yu'u, yu'u pacũre sêrîcãma, maata doce cururi cũrẽ wereco'terãrẽ yu'ure weetamudutigu o'óbosami. Yu'u

tojo weemas'i. ⁵⁴ Yu'u tojo weecãma, Ô'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ní'que wa'atibosa'a, niwĩ.

⁵⁵ Jesú cãrẽ ñe'erã a'tirãrẽ niwĩ:

—¿Yajari masũrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ yu'ure di'pjĩrĩ, yucupagu me'rã ñe'erã a'tiati? Nipe'tise numũrĩ Ô'acũ wi'ipũ masãrẽ bu'edujiwũ. Tojo weemicã, musã yu'ure ñe'etiwũ. ⁵⁶ Musã ni'cãrõacã weese Ô'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã yu'ure oja'caronojõta wa'a'a, niwĩ Jesú.

Cãrẽ ñe'ecã ï'a, ni'cãrẽta ãsã cũ bu'erã pe'e cõ'anũ'cõcã, du'tiwã'cãpe'tia wa'awũ.

Jesure wiorã tiropũ na mia'que ni'i

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Be'ro Jesure pa'ia wiogu Caifã tiropũ miacãrã niwã. Topũre Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã judío masã bucũrã nerẽyutojacãrã niwã. ⁵⁸ Pedro pe'e Jesure yoacurero sirutucũ niwĩ. Pa'ia wiogu ya wi'i sope pu'topũ sirututucũ niwĩ. Topũ ti sã'rĩrõpũ sãjãa, surara pu'to dujicũ niwĩ. ¿De'ro wa'abutarosari? nígũ, tojo weecũ niwĩ.

⁵⁹ Pa'ia wiorã, judío masã bucũrã, nipe'tirã wiorã Jesure wẽjẽs'ĩrĩcãrã niwã. Tojo weerã diacjũ nitise me'rã cãrẽ weresãtjere a'macãrã niwã. ⁶⁰ Pãjãrã na tiro wa'a, mejẽcã nisoomirã, ne cãrẽ “Te ye bu'iri wẽjẽrõũa'a” nisere bocaticãrã niwã. Tojo weecũmĩ, be'ropũ puarã nisoori masãrẽ bocacãrã niwã. ⁶¹ A'tiro nisoocãrã niwã:

—Ã'rĩ masũ a'tiro niwĩ: “A'ti wi'i Ô'acũ wi'ire cõ'ape'omas'i. I'tia numũ be'ro apaturi tu'ajanũ'cõpe'omas'i tja”, niwĩ, nicãrã niwã.

⁶² Tojo nicã tu'ogu, pa'ia wiogu wã'cãnu'cã, Jesure nicũ niwĩ:

—¿Mu'u yu'tiweti? ¿De'ro ni yu'tigusari na weresãsere? nicũ niwĩ.

⁶³ Jesú yu'titiyu'rũocã'cũ niwĩ. Tojo weecã, Caifã cãrẽ nicũ niwĩ:

—Ô'acũ catinu'cũgũ wãme me'rã mu'urẽ diacjũ yu'ticã ãa'a. Wereya. ¿Mu'uta niti Ô'acũ macũ cũ bese'cũ Cristo na nigũ? nicũ niwĩ.

⁶⁴ Jesú cãrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Cũta ni'i mu'u nĩrõnojõta. Apeye quẽ'rãrẽ musãrẽ werenemogũti. Be'ro yu'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ Ô'acũ tutuayũ'rũgũ pu'topũ dujicã ï'arãsa'a. Tojo nicã yu'u o'mecururi bu'ipũ apaturi dijaticã ï'arãsa'a, nicũ niwĩ.

⁶⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Caifã pa'ia wiogu uagu, cũ basu cũ ye su'tire wejetũ'rẽcũ niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Ā'rī masū tojo ucūgū, Ō'acūrē ña'abutiario nigū weemi. Āpērā masā cūrē weresārā ñanemowe'e. Musā cū ña'arō nī'quere tū'otojapū. ⁶⁶ ¿De'ro ni wācūti? nicū niwī.

Na yū'ticārā niwā:

—Cū bu'iritimi. Wērīato, nicārā niwā.

⁶⁷ Tojo nīca be'ro cū diapoapū ñ'seco e'owa're, cūrē dotecārā niwā. Āpērā diapoapū paacārā niwā. ⁶⁸ Be'ro cūrē a'tiro ni bujipecārā niwā:

—Mū'ū Ō'acū bese'cū Cristo ni'i nīgū, nībocaya. ¿Noa mū'urē paati? nicārā niwā.

Pedro Jesure "Masīwe'e" cū nī'que ni'i

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Na wi'i po'peapū tojo weeri cura Pedro wijaaro sope pu'topū dujicū niwī. Cū topū dujicā, ni'cō ti wi'i da'raco'tego cū tiropū wa'a, "Mū'ū Jesú Galileacjū me'rā sija'cūta ni'iba", nico niwō.

⁷⁰ Co tojo nicā tū'ogu, Pedro nipe'tirā tū'oropū nisoogu, a'tiro ni yū'ticū niwī:

—Mū'ū tojo ucūserē tū'omasītisa'a, nicū niwī.

⁷¹ Tojo nitoja, sā'rīrō sope pu'topū wijaacū niwī. To cū wijaacā, apego cūrē ī'abocaco niwō tja. Topū nirārē a'tiro nico niwō:

—Ā'rī quē'rā Jesú Nazarecjū me'rā sija'cūta nimi, nico niwō.

⁷² Mejārōta core nisoogu, a'tiro yū'ticū niwī:

—Ō'acū me'rā diacjūta cūrē ne masītibutiacā'sa'a, nicū niwī.

⁷³ Cārōacā be'ro masā topū nirā Pedro tiro wa'a, cūrē nicārā niwā:

—Mū'ū quē'rā Jesú bu'erā me'rā sija'cūta ni'i. Mū'ū ucūseputa tū'ota basio ni'i, nicārā niwā.

⁷⁴ Na tojo nicā tū'ogu, cū narē nisoonepocū niwī:

—Yū'ū diacjūta ucūticā, Ō'acū yū'ure bu'iri da'reato. Yū'ū musā ucūgūrē ne masītisa'a, nicū niwī.

Cū tojo nicūñarī cura cārē'quē uucū niwī. ⁷⁵ Tojo wa'acā, Jesú cūrē ucū'quere wācūbocacū niwī. Jesú todapoporū a'tiro wereyucū niwī: "Cārē'quē uuati daporo mū'ū i'tiati yū'ure 'Cūrē masīwe'e', nigūsa'a." Tere wācūboca wijaa, upūtu utiwā'cā wa'acū niwī.

27

Jesure romano masā wiogu Pilato tiropū miieja'que ni'i

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Ñamiacācure nipe'tirā pa'ia wiorā, tojo nicā judío masā bucurā nerēcārā niwā. Nerē, ni'cārōnojō wācūseticārā

niwã. “¿De'ro wee marĩ Jesure wějērāsari?” ni apoyucārã niwã. ² Apotoja, Jesure cōme dari me'rã dũ'tetjĩarã, Poncio Pilato, Judea di'ta wiogũ tiropũ miiejacārã niwã.

Juda cũ wěrĩ'que ni'i

³ Be'ro Juda “Jesure wějērāsama” nisere tũ'ocũ niwĩ. Tere tũ'ogũ, pũrõ waro bũjaweticũ niwĩ. Tojo weegũ na niyeru wapaye'que treinta kujirire pa'ia wiorārẽ, tojo nicã judío masã bũcũrārẽ wiacã'cũ niwĩ. ⁴ Narẽ nicũ niwĩ:

—Yũ'ũ ña'abutiario weeasũ. Masũ añugũ, bu'iri marĩgũrẽ wějẽdutigũ wiorãpũre o'oasũ, nicũ niwĩ.

Na cũrẽ yũ'ticārã niwã:

—Mũ'ũ tojo weese ãsã ye mejẽta ni'i. Mũ'ũ ye cjase nisa'a, nicārã niwã.

⁵ Na tojo nicã tũ'ogũ, Juda niyerure Õ'acũ wi'ipũ do-quewiacã'cũ niwĩ. Be'ro wa'a, cũ basu wãmũtapũ dũ'teyoja, wěrĩa wa'acũ niwĩ.

⁶ Pa'ia wiorã niyeru kujirire seeneorã, a'tiro nicārã niwã:

—A'te niyeru masũrẽ wějẽse wapa ni'i. Tojo weerã marĩ Õ'acũ wi'i niyeru cũurĩ acaropũ cũumasĩtisa'a. Marĩrẽ dutise tojo weedutiwe'e, nicārã niwã.

⁷ Be'ro na basu a'merĩ ucũ, a'tiro wãcũcārã niwã:

—Marĩ a'te niyeru me'rã di'ta sutũparũ yeerãtirã na di'i miirõrẽ duurã. Tojo weerã marĩ aperocjãrã na wěrĩcã yaatjo nirõsa'a, ni apocãrã niwã.

⁸ Masũ wějẽse wapa me'rã duuca di'ta nicaro niwã. Tojo weero a'tocatero quẽ'rã ti di'ta “Dĩ cõ'aca di'ta” wãmeti'i.

⁹⁻¹⁰ Duporocjũpũta Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Jeremía cũ “A'tiro wa'arosa'a” ní'que queoro wa'acaro niwã. Cũ a'tiro ojacũ niwĩ: “Israe curuacjãrã ‘Treinta niyeru kujiri wapatimi’ ní'caro weronojõta te niyeru me'rã di'ta sutũparũ yeerãtirã na di'i miirõrẽ duurãsama. Õ'acũ yũ'ũre ojaduti'caronojõta weerãsama”, ni ojacũ niwĩ Jeremía.

Jesú romano masã wiogũ Pilato tiropũ ní'que ni'i
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Be'ro Jesure Judea di'ta wiogũ Pilato tiropũ miacārã niwã. Pilato cũrẽ sěrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Mũ'ũta niti judío masã wiogũ? nicũ niwĩ.

Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Mũ'ũ níronojõta cũta ni'i, nicũ niwĩ.

¹² Pa'ia wiorã, judío masã bũcũrã weresãse pe'ema ne yũ'titiyũ'ruocã'cũ niwĩ. ¹³ Tojo weegũ Pilato cũrẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro weegũ mũ'ũ na ucũse pejere yũ'tiweti? nicũ niwĩ.

14 Jesú ne cã'rõ yu'titicu niwĩ. Cũ yu'titicã ï'agũ, Pilato ï'amarĩa wa'acũ niwĩ.

Jesure wẽjẽduti'que ni'i

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Cũ'marĩnucũ Pascua bosenũmũ nicã Judea di'ta wiogu a'tiro weeseticũcu niwĩ. Ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nigũrẽ masã na du'uwĩrõdutigũre du'uwĩrõcũcu niwĩ. 16 Titare ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nigũ Barrabá wãmetigu nicu niwĩ. Nipe'tirã cũ ña'arõ wee'quere masicãrã niwã. 17 Pilato masã pãjãrã cũ tiropũ nerẽcã ï'agũ, narẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Ni'irẽ yu'u du'uwĩrõcã uasari? ¿Barrabãre du'uwĩrõsari, o Jesú na Cristo pisuno'gũ pe'ere du'uwĩrõsari? nicu niwĩ.

18 Jesure masã ma'icã ï'arã, wiorã Jesure uocãrã niwã. Cũrẽ uorã, Pilatopũre wiacãrã niwã. Na tojo uosere Pilato masicũ niwĩ. Tojo weegu Jesure du'uwĩrõsĩ'rĩgũ, tere sãrĩtiña'cu niwĩ.

19 Pilato masãrẽ besewuaropũ dujicũ niwĩ. Cũ topũ dujicã, cũ nũmo a'tiro queti o'óco niwõ: “Cũ masũ bu'iri moogũrẽ mejẽcã weeticã'ña. Ñamipũ cãrẽ tojo wa'atjere wiobutiaro quẽ'easũ”, ni queti o'óco niwõ.

20 Pa'ia wiorã, tojo nicã judío masã bũcũrã masãrẽ a'tiro niduticãrã niwã:

—Barrabá pe'ere du'uwĩrõdutiya. Jesú pe'ere wẽjẽdutiya, nicãrã niwã.

21 Be'ro Pilato masãrẽ sãrĩtiña'nemocu niwĩ:

—Ã'rã pũarãrẽ ¿ni'í pe'ere yu'u du'uwĩrõcã uasari? nicu niwĩ.

Na a'tiro yu'ticãrã niwã:

—Barrabãre du'uwĩrõña, nicãrã niwã.

22 Na tojo nicã tu'ogu, Pilato nicu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ Jesú na Cristo nigũrẽ ¿de'ro weegusari?

Nipe'tirã yu'ticãrã niwã:

—Curusapũ paabi'pe wẽjẽña, nicãrã niwã.

23 Tojo nicã tu'ogu, Pilato nicu niwĩ:

—¿De'ro weegu tojo weebosari? Ã'rĩ ne cã'rõ ña'arõ weeticu niami, nicu niwĩ.

Cũ tojo nimicã, masã pe'e caricũnemocãrã niwã:

—Curusapũ paabi'pe wẽjẽña, nicãrã niwã.

24 Masã Pilato ucũsere tu'osĩ'rĩticãrã niwã. Tojo tu'oronojõ o'orã, mejõ pe'e cumuca wã'cõcãrã niwã. Na tojo weecã ï'agũ, Pilato aco miitiduticũ niwĩ. Te me'rã masã ï'orõpũ omocoe, a'tiro nicu niwĩ:

—Ã'rĩ masũ bu'iri moogũrẽ wẽjẽcã, yu'u bu'iri moogũsa'a. Mũsã basu bu'iritirãsa'a, nicu niwĩ.

25 Cũ tojo nicã tu'orã, masã nipe'tirã topu nirã yu'ticãrã niwã:

—Cũ wẽrise wapa ãsã põ'rã me'rã bu'iri cuorãti, nicãrã niwã.

26 Tojo nicã tu'ogu, Pilato Barrabãre du'uwĩrõcũ niwĩ. Jesú pe'ere tãraduticũ niwĩ. Be'ro curusapũ surarare paabi'pe wẽjeduticũ niwĩ.

27 Be'ro Pilato yarã surara cũ ya wi'ipu Jesure miacãrã niwã. Topu nipe'tirã surara nerẽnu'cãtjĩrã, Jesure be'toanu'cãcãrã niwã. 28 Be'ro cũ yaro su'tiroke tuwee, su'tiro sõ'arõ wiorã sãnarõnojõrẽ sãacãrã niwã. 29 Cũ dupoapũ ni'cã be'to pota me'rã wéeca be'tore peocãrã niwã. Ni'cãgũ tuacjũ wiorã cuocjunojõrẽ Jesure diacjucamocãpũ o'ocãrã niwã. Tojo weetoja, cũ pu'topu ejaque'a, cãrẽ bujicã'cãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—E'catipeoya judío masã wiogũre, ni bujicã'cãrã niwã.

30 Tojo nicã apeye u'seco e'owa'recãrã niwã. Cũ tuacjũre tũawee, dupoapũ paamujãcãrã niwã. 31 Na tojo bujicã'ca be'ro cũ sãnarĩ su'tiro wiogu ya su'tiroke tuweecãrã niwã. Be'ro cũ toduporo sãnaca su'tiroke sãacãrã niwã tja. Tu'ajanũ'cõ, cãrẽ curusapũ wẽjẽrã wa'arã miacãrã niwã.

Jesure curusapũ paabi'pe wẽjẽ'que ni'i
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Na Jesure wẽjẽrã wa'arã miarĩ cura ni'cũ masũ Simó Cirene wãmetiri macãcjũrẽ bocaewãwã. Cãrẽ Jesú ya curusare wuadutiwã.

33 Tojo weewã'cãrã, ni'cã bu'a Gólgota wãmetiropũ ejawã. Gólgota nĩrõ, “Masã boaweeca dupoa” nĩrõ weesa'a. 34 Topu pũrise tu'oña'ticã'to nĩrã, Jesure vino sũ'ese me'rã morẽ'quere tĩawã. Jesú cã'rõ sĩ'rĩña'cũmĩ, sĩ'rĩdu'ucã'wĩ.

35 Jesure curusapũ paabi'peca be'ro surara cũ ye su'tire nĩbocape wapata'a'cãrãrẽ ducawaawã. Na tojo weecã, duporocjũpũ Ô'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ oja'que queoro wa'acaro niwã. A'tiro ojano'caro niwũ Jesure wa'atjere: “Yé su'tire na basu nĩbocape, ducawaawã”, nicaro niwũ. 36 Be'ro curusa docapũ surara cãrẽ co'terã ejanujãwã. 37 Jesú dupoa bu'ipu ni'cã pjĩ me'rã “A'te ye bu'iri cãrẽ wẽjẽ'e” nisere ojaõ'owã. A'tiro ojano'wũ: “Ã'rĩ Jesú nimi. Cũ judío masã wiogu nimi”, niwã.

38 Jesú me'rã ãpẽrã quẽ'rã puarã yajari masã curusapũ paabi'penũ'cõno'wã. Ni'cũ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nu'cõwã. 39 Jesú pu'to masã yu'rũarã, cãrẽ bujicã'rã dupoa yuremujãwã. 40 Cãrẽ a'tiro niwã:

—“Õ'acũ wi'ire cõ'agũti, i'tia numu be'rota tu'ajatojaguti”, nimiwũ mu'u. Tojo ní'cu mu'u basuta yu'ruoya. Mu'u Õ'acũ macũ ní'gũ, curusapu wã'ñagũ dijatia, niwã.

⁴¹ Na weronojõta pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã judío masã bucurã cãrẽ bujicã'wã. Na basu a'merĩ a'tiro ucũcãrã niwã:

⁴² —Äpërãmaricãrẽ yu'ruowĩ. Cũ basu pe'e yu'ruomasitimi. “Israe curuacjãrã wiogu ni'i”, niwĩ. To pũricãrẽ curusapu wã'ñagũ dijatiato. Tojo weecã, marĩ cãrẽ ëjõpeorãsa'a. ⁴³ Cũ “Õ'acũrẽ ëjõpeo'o”, niwĩ. Õ'acũ cãrẽ ma'ígũ pũricã, cãrẽ yu'ruoato. Cũ marĩrẽ “Õ'acũ macũ ni'i”, nitojamiwĩba, ni bujicã'wã.

⁴⁴ Yajari masã Jesú me'rã curusapu paabi'penu'cõ'cãrãpũta bujicã'sãjãwã.

Jesú wërĩ'que ni'i

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

⁴⁵ Jesú curusapu wërĩrĩ cura dajaritero nicã nipe'tiropu na'itĩ'a wa'awũ. Téé ñamica'a tres nicãpu na'itĩ'atowu.

⁴⁶ Jesú titata tres nicã upũtu caricũwĩ. Cũ arameo me'rã a'tiro niwĩ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? niwĩ. A'tiro ní'gũ, tojo niwĩ: “Õ'acũ, Õ'acũ, ¿de'ro weegu yu'ure cõ'awã'cãti?” niwĩ.

⁴⁷ Äpërã ni'cãrãrã topu nirã tojo nisere tu'orã, a'tiro niwã:

—Ä'rĩ dũporocjũpu Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Elíare pisugu weesami, niwã.

⁴⁸ Tojo nicã, ni'cũ topu nigũ sojaro me'rã yosori si'tire miigũ wa'awĩ. Be'ro vino pi'ase me'rã morẽ'quere yosowĩ. Yosotoja, ni'cãgũ yucugupu du'teõ'o, Jesure sĩ'rĩato ní'gũ sĩomorõwĩ. ⁴⁹ Cũ tojo weecã, äpërã pe'e a'tiro niwã:

—Weetiguta. Ì'anirã marĩ yujupu. Elía yu'ruogu a'tigu a'tigusami cãrẽ.

⁵⁰ Be'ro Jesú apaturi upũtu caricũnemo, wërĩa wa'awĩ.

⁵¹ Cũ wërĩrĩ cura a'tiro wa'acaro niwũ. Õ'acũ wi'ipu pa'ia sãjãarõpu cã'mota'ayooca casero u'muarõ pe'e tũ'rũdijati, deco me'rã tũ'rũyojacaro niwũ. Tojo nicã di'ta narãsãwũ. Ëtãperi nimi'que bata wa'awũ. ⁵² Ëtã tutiri masãrẽ yaa'que pãrĩa wa'acaro niwũ. Tojo wa'acã, wërĩ'cãrãpũta Õ'acũrẽ ëjõpeo'cãrã masãwã. ⁵³ Jesú cũ masãca be'ro masãperipu ní'cãrã wijawã. Wijaa, Jerusalẽ Õ'acũrẽ ñubuepeori macãpu sãjãawã. Narẽ pãjãrã ì'acãrã niwã.

⁵⁴ Surara wiogu cũ surara me'rã Jesure co'te'cãrã di'ta narãsãcã ì'arã, nipe'tise to wa'asere ì'arã, pũrõ ucua wa'awã. A'tiro niwã:

—Diacjũta ã'rĩ Ő'acũ macũta niapĩ, niwã.

⁵⁵ Pãjãrã numia Jesure yoaropu i'anu'cũwã. Na Galileaputa Jesure weetamurã sirutunũ'cãwã. ⁵⁶ Na wa'teropure ã'rã niwã: María Magdalena, tojo nicã María Santiago, José paco, apego Zebedeo numo niwã.

Jesure na yaa'que ni'i

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Na'ique'ari cura ni'cũ José wãmetigu peje cuogu Arimatea wãmetiri macãcjũ etacu niwĩ. Cũ quẽ'rã Jesure ëjõpeocu niwĩ. ⁵⁸ Pilato tiropu wa'a, Jesú ya upure sërĩcu niwĩ. Tojo weegu Pilato surarare “Jesú ya upure cãrẽ o'oya”, nicu niwĩ. ⁵⁹ Be'ro José Jesú ya upure miidijoo, su'tiro añurĩ, ũ'irĩ marĩrĩ casero me'rã omacu niwĩ. ⁶⁰ Omatoja, ùtã tuti ma'ma tutipu siosõrõcũuocu niwĩ. Ti tuti Joseré yaaboca tuti cã se'edutica tuti nicaro nimiwũ. Be'ro ùtãgã pajicja me'rã ti tutire tuubi'acu niwĩ. Bi'atoja, wa'a wa'acu niwĩ. ⁶¹ Ti tuti põtëorõpu María Magdalena, tojo nicã apego María i'adujicãrã niwã.

Surara Jesure yaa'caropu co'te'que ni'i

⁶² Ape numu, sauru ùsã soowuari numu nicã pa'ia wiorã, tojo nicã fariseo masã Pilato tiropu wa'acãrã niwã. ⁶³ Topu etarã, Pilatore a'tiro nicãrã niwã:

—Wiogu, ùsã sõ'onĩcu catigupu nisoosepijagu ní'quere wãcũ'u. Cũ “I'tia numu yu'u wẽrĩca be'ro masãgũti”, niwĩ. ⁶⁴ Tojo weegu mu'u yarã surarare cãrẽ yaa'caropu co'tedutigu o'óya. I'tia numu añurõ co'tedutiya. Tojo weeticã, cũ bu'erã ñamipu cũ ya upure yajarã wa'abosama. Na yájaca be'ro masãrẽ a'tiro nirãsama. “Wẽrĩ'cupu nimigũ, masã wa'acu niami”, nibosama. Na a'tiro nicãma, a'te toduporo nisooque nemorõ ña'abutiarosa'a, nicãrã niwã.

⁶⁵ Tere tu'ogu, Pilato narẽ nicu niwĩ:

—Ã'rã nima surara. Narẽ miaña. Ti masãpe mejecã wa'ari nírã, no'o musã põtëorõ co'tedutiya, nicu niwĩ.

⁶⁶ Tojo weerã na surarare Jesure yaa'caropu co'tedutirã cũucãrã niwã. Jesú bu'erã ti tutipu sãjãaticã'to nírã ùtãgã na bi'acaga bu'i ni'cã da pi'ra õ'ocãrã niwã. Na sãjãacã, i'amasĩrãti nírã, tojo weecãrã niwã.

28

Jesú cũ masã'que ni'i

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Sauru ùsã soowuari numu be'ro soorinumu nicã, ñamiacã ña'cũrõ bo'restedijatiri cura María Magdalena,

apego María me'rã Jesure yaa'caropu ï'arã wa'acãrã niwã. ² Wãcũña marĩrõ di'ta uputu narãsãcaro niwã. Tojo wa'ari cura ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'musecjũ dijaticu niwĩ. Cũ Jesure yaa'caropu etagu, na bi'áca ütãgãrẽ pãocu niwĩ. Pãotoja, tiga bu'ipu dujicu niwĩ. ³ Cũ bupo ya'baro weronojõ asistecu niwĩ. Cũ yaro su'tiro uputu buticaro niwã. ⁴ Surara cãrẽ ï'arã, uputu ui narãsã, wẽrĩ'cãrã weronojõ buruque'acãrã niwã.

⁵ Õ'acũrẽ wereco'tegu sõ'onícãrã numiarẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'ure uiticã'ña. Yũ'u masĩ'i, musã Jesú na curusapu paabi'pe wẽjẽ'cure a'marã wee'e. ⁶ A'tore marĩmi. Cũ ní'caronojõta masãtojami. Cãrẽ cõu'carore ï'arã a'tia, ni pijisãjãacu niwĩ. ⁷ Narẽ ï'otoja, “Cũ bu'erãrẽ sojaro me'rã wererã wa'aya. A'tiro ni wereya narẽ: ‘Wẽrĩ'cupu nimigũ, masãtojacu niami. Galileapu musã duporo wa'ayugusami. Topu cãrẽ ï'arãsa'a', ni wereya. A'tere musãrẽ weregu a'tiapu”, nicu niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu.

⁸ Cũ tojo nicã tu'orã, numia Jesure yaa'caropu ní'cãrã maata wa'a wa'acãrã niwã. Uimirã, e'catise me'rã wa'acãrã niwã. Jesú bu'erã ní'cãrãrẽ quetiwererã wa'arã omawã'cãcãrã niwã.

⁹ Na topu wa'ari cura Jesú narẽ bajua, añuduticu niwĩ. Tojo weecã, cũ pu'to wa'a ejaque'a, du'pocãrĩpu ñe'e, ejõpeocãrã niwã. ¹⁰ Narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'ure uiticã'ña. Yũ'u bu'erãrẽ Galileapu wa'adutirã wa'aya. Topu yũ'ure ï'arãsama, nicu niwĩ.

Surara na ï'a'quere ãpẽrãrẽ were'que ni'i

¹¹ Numia Jesú bu'erãrẽ wererã wa'ari cura ni'cãrãrẽ surara Jesure yaa'caropu co'te'cãrã macãpu pi'acãrã niwã. Pa'ia wiorãrẽ nipe'tise topu wa'a'quere werecãrã niwã. ¹² Na tojo nicã tu'orã, pa'ia wiorã, judío masã bucurã me'rã nerẽcãrã niwã. Na “¿De'ro weerouati?” ni apocãrã niwã. Na ni'cãrõnojõ wãcũ, a'tiro weecãrã niwã. Masãrẽ nisoooto nĩrã surarare pajiro niyeru wapayecãrã niwã. ¹³ A'tiro nicãrã niwã:

—A'tiro niña masãrẽ: “Ñamipu ãsã cãrĩca be'ro Jesú bu'erã ejaçãrã niama. Eja, cũ ya upure yajawã'cãcãrã niama”, niña, nicãrã niwã surarare. ¹⁴ Apeye quẽ'rãrẽ ninemocãrã niwã:

—Pilato Judea di'ta wiogu a'tere masĩcã, ãsã “Diacjũta tojo wa'acaro niapu”, nitamurãti. Ësã tojo nicã, musãrẽ su'risome. Musãrẽ bu'iri da'reesome, nicãrã niwã.

¹⁵ Tojo nicã tu'orã, surara niyeru ñe'ecãrã niwã. Be'ro narẽ wereduti'caronojõta weecãrã niwã. Na tojo nise se'sa

wa'acaro niwũ. A'tocateropu quẽ'rãrẽ judío masã surara na nisoo'quere ẽjõpeo ucũdecotima yujupũ.

Jesú cũ wẽrĩ masãca be'ro cũ bu'erãrẽ “A'tiro weeya” ní'que ní'i

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Be'ro ãsã Jesú bu'erã once Galileapũ wa'awũ. Jesú cũ wẽrĩse duporo ãrũgũpũ ãsãrẽ wa'aduti'cupũ wa'awũ. ¹⁷ Topũ Jesure ĩ'awũ. Cũrẽ ĩ'a ejaque'a, ẽjõpeowũ. Tojo weemicã, ãsã ni'cãrẽrã “¿Cũta nitiba?” ni wãcũwũ. ¹⁸ Be'ro Jesú ãsã pu'topũ a'ti, a'tiro niwĩ:

—Õ'acũ yũ'ũre wiogu sõrõtojami. Nipe'tiro u'muse, a'ti di'tare dutimasĩ'i. ¹⁹ Tojo weerã nipe'tirocjãrãpũre yé quetire wererã wa'aya. Narẽ musã weronojõ yũ'u bu'erã sãjãcã weeya. Narẽ wãmeyerã, yũ'u pacũ, yũ'u, Espíritu Santu wãme me'rã wãmeyeya. ²⁰ Nipe'tise yũ'u musãrẽ duti'quere narẽ yũ'ti bu'ecã weeya. Narẽ nipe'tise numũrĩ yũ'u musãrẽ bu'e'quere wereya. A'tere masĩña. Nipe'tise numũrĩ musã me'rã ninu'cũcũsa'a. Téé a'ti turi pe'ticãpũ quẽ'rã musã me'rã ninu'cũcũsa'a, ni werewĩ Jesú.

Marco Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Judío masũ Jerusaléjũ pua wãme cuocu niwĩ. Hebreo ye me'rã Juã nicãrã niwã. Romano masã bujicã'se me'rãma Marco wãmeticu niwĩ.

Cũ Jesucristore de'ro nicã ějõpeogu, ějõpeopĩ. Masĩno'ña marĩ'i. Sõ'onícatero Bernabé, Pablo ã'rĩrēta Antioquíapũ miacãrã niwã. Cũ Bernabé basucu nicu niwĩ. Titare cũ quē'rã na ne waro masãrē Jesucristo ye quetire bu'enũ'cãcã, narē weetamuco'tegu wa'acũ niwĩ. Be'ro Pablore, Bernabére Jerusalēpũ wa'agu, cõ'atojaa wa'acũ niwĩ. (Hch 13.5,13; 15.37-39) Tojo weecã, Pablo, Bernabé apaturi masãrē bu'erã wa'abo'cãrã na basu a'pepũrĩ ducawatia wa'acãrã niwã. Be'ro Marco nemorõ ějõpeotutua, Pablore weetamucu niwĩ tja. Be'ro a'ti pũrĩrē ojacũ niwĩ.

A'ti pũrĩrē Jesucristo catiri umuco cjasere apeye pũrĩ yũ'rũoro ojamũ'tãca pũrĩ ni'i, nisama. A'ti pũrĩ ap-eye pũrĩ dũjaro yoa, pejeti ojano'o. Ti pũrĩ queoro nũ'cãmũjãti'quere Mateo weronojõ ojano'ña marĩ'i. Masã no'o nirã ucũwũaronojõ ojano'caro niwã.

Marco judío masũ nimigũ, judío masã nitirã Cristore ějõpeorã pe'ere ojagu weronojõ ojarĩ.

A'ti pũrĩ Jesú cũ ucũ'quere mũpũtũ waro ucũwe'e. Cũ weeseti'que pe'ere ucũyũ'rũnũ'cã'a.

Juã masãrē wãmeyeri masũ bu'e'que ni'i
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Jesucristo Õ'acũ macũ ye, añuse queti a'tiro nũ'cãcaro niwã.

² Dũporocjũpũ Isaía Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Õ'acũ ucũ'quere ojacũ niwĩ. Cũ Jesucristo a'ti turipũ a'tiatjere a'tiro ojayucu niwĩ:

Yũ'u mũ'u ye quetire wereyuacjũre mũ'u dũporo o'ógũti.

Cũ mũ'u wa'atji ma'arē apoyugũsami.

Ma'a quē'rãyumũ'tãgũ weronojõ masã wãcũsere bũjaweti dũcayudutigũsami.

³ Ni'cũ yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ a'tiro caricũnu'cũbajaque'atigũsami:

“Marĩ wiogu a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjũca ma'a añurĩ ma'a quẽ'rãrõ weronojõ weeyuya”, ni ojacu niwĩ.

Marĩ wioꝝu a'tiati dũporo musã nisetisere apoyuya, musã wãcũsere dũcayuya níꝝũ, tojo nicu niwĩ.

⁴ Tojo weegũ Juã wãmeyerĩ masũta nicu niwĩ Isaía tojo nino'cu. Cũ yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ wãmeyecusiacu niwĩ. Cũ masãrẽ bu'égũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Musã ña'arõ weesetisere bujaweti dũcayu, wãmeyeno'ña. Tojo weerã musã ña'arõ wee'quere acobocono'rãsa'a, nicu niwĩ. ⁵ Pãjãrã ti di'ta Judeapũ nirã, tojo nicã Jerusalécjãrã cũ bu'esere tũ'orã wa'acãrã niwã. Na ña'arõ wee'quere wereyũ'rũca be'ro Jordã wãmetiri maapũ narẽ wãmeyecu niwĩ.

⁶ Cũ ye su'ti cameyo poari me'rã weeno'que nicaro niwã. Cũ ejerituri da wa'icu casero da nicaro niwã. Cũ pajasecuorã na ba'asetise poreroare, nũcũ cjase mumia yere ba'acu niwĩ. ⁷ Juã masãrẽ a'tiro werecu niwĩ:

—Yũ'u be'ro apĩ yũ'u nemorõ tutuagũ a'tigusami. Cũ añuyũ'rũagũ nimi. Yũ'u pe'e mejõ níꝝũ waro tũ'oña'a. Cũ ye sapatore tuweemasĩtigũ weronojõ cãrẽ ne cã'rõ ni'cãrõwijimasĩtisa'a. ⁸ Yũ'u musãrẽ aco me'rã wãmeye'e. Cũ pũrĩcã Espĩritu Santu me'rã wãmeyegũsami. Cũ tojo wéegũ, Espĩritu Santu musãpũre dijatacã weegũsami. Musã me'rã ninu'cũcũsami, nicu niwĩ Juã.

Juã Jesure wãmeye'que ni'i

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juã masãrẽ wãmeyerĩ cura Jesú a'tiro weecu niwĩ. Nazare, Galilea di'ta nirĩ macãpũ ní'cu wijawã'cã, Juã tiropũ ejacu niwĩ. Juã cãrẽ Jordã wãmetiri maapũ wãmeyecu niwĩ. ¹⁰ Cũ ti maapũ ní'cu majãnu'cãrĩ cura Jesú u'muse pãrĩcã ĩ'acu niwĩ. Espĩritu Santu ni'cũ buja weronojõ bajugũ cũpũre dijatacũ niwĩ. ¹¹ Tojo wa'ari cura ni'cũ u'musepũ a'tiro ucũdijocũ niwĩ:

—Mũ'u yũ'u macũ upũtu ma'igũ ni'i. Mũ'u me'rã pũrõ e'cati'i, nidijocũ niwĩ Õ'acũ.

Jesure wãtĩ Õ'acũrẽ yũ'rũnu'cãcã weesĩ'rĩmi'que ni'i

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Jesure wãmeyeca be'ro maata Espĩritu Santu yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ cãrẽ wa'aduticu niwĩ. ¹³ Jesú topũre cuarenta nũmũrĩ nicu niwĩ. Wa'icũrã uamarã wa'teropũ nicu niwĩ.

Wãtĩ Jesure cũ pacũre yũ'rũnu'cãdutigu niqesãcu nimiwĩ. Be'ro u'musecãrã Õ'acũrẽ wereco'terã Jesure co'terã dijatacãrã niwã.

Jesú ne waro Galileapɯ masārē bu'enɯ'cā'que ni'i
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Be'ro Herode Juã masārē wāmeyeri masārē bu'iri da'reri wi'ipɯ sōrōdutiɯ niwī. Titare Jesú Galilea di'tapɯ añuse queti Ō'acū yere, cū wioɯ nimi nisere bu'egu wa'acu niwī. ¹⁵ A'tiro nicɯ niwī:

—Ni'cārōacārē mɯsā todɯporopɯ yoacā co'te'cɯ etatojami. Cū cārōacā be'ro wioɯ sājāgūsami. Tojo weerā mɯsā ña'arō weesetisere bujaweti, du'uya. Mɯsā wācūsere dɯcayuya. Ō'acū masārē yu'rɯogusami nisere ējōpeoya, ni bu'ecɯ niwī.

Jesú ba'paritirā wa'i wējērī masārē piji'que ni'i
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Be'ro Jesú Galilea wāmetiri ditara sumutopɯ sijabaque'acu niwī. Topɯ wa'agu, Simórē, apī cū acabiji Andrére bocaɯapɯ. Na wa'i wējērī masā nicārā niwā. Ditarapɯ na wejecure doqueñorā weecārā niwā. ¹⁷ Na tojo weecā ĩ'agū, Jesú nicɯ niwī:

—Te'a yu'ɯ me'rā. Mɯsā ni'cārōacārē wa'i wējērī masā ni'i. Be'rore majā wa'i wējērā weronojō masārē yé quetire wererāsa'a. Tojo werecā, pājārā ējōpeorāsama, nicɯ niwī.

¹⁸ Cū tojo nicā tu'orā, maata na ye wejecipagure totá du'ucū, Jesú me'rā wa'acārā niwā.

¹⁹ Cārō yu'rua, puarā Zebedeo pō'rārē Santiago, cū acabiji Juārē ĩ'acu niwī tja. Na yucusupɯ wejecipagure dero aposañacārā niwā. ²⁰ Narē ĩ'agūta, Jesú na quē'rārē tja pijicɯ niwī. Cū tojo nicā tu'orā, na pacɯ Zebedeore, cūrē da'raco'terārē cō'awā'cācārā niwā. Cō'awā'cā, Jesú me'rā wa'acārā niwā.

Jesú wātī sājāno'cure cō'awīrō'que ni'i
(Lc 4.31-37)

²¹ Be'ro Capernau wāmetiri macāpɯ etacārā niwā. Saurure judío masā soowuari nɯmɯ nicā Jesú na nerēwuarī wi'ipɯ sājāacɯ niwī. Sājāa, masā ti wi'ipɯ nirārē bu'enɯ'cācɯ niwī. ²² Cū Moisé oja'quere bu'eri masā weronojō bu'eticɯ niwī. Dutisere cɯogɯ weronojō narē bu'ecɯ niwī. Tojo weerā masā cū bu'esere tu'omarīa wa'acārā niwā. ²³ Ti wi'i na nerērī wi'ipɯ ni'cū masū wātī sājāno'cɯ nicɯ niwī. Cū a'tiro caricūcɯ niwī:

²⁴ —Mɯ'ɯ Jesú Nazarecjū, ūsārē cariboticā'ña. ¿Ūsārē bu'iri da're bajuriogɯ a'tigu weeti? Mɯ'urē ĩ'amasī'i. Ō'acū o'ó'cɯ ña'ase moogū, añubutiagɯ ni'i, nicɯ niwī.

²⁵ Cū tojo nicā tu'ogɯ, Jesú wātī masūpɯre nigūrē tu'tigu, a'tiro nicɯ niwī:

—Di'tamarĩaña. Cũpũre nigũ wijaaya, nicũ niwĩ.

26 Cũ tojo nicã, wãtĩ cũpũre nigũ masũrẽ bũruque'a narãsãcã weecu niwĩ. Ʋpũtu waro caricũ, wãtĩ cũpũre n'icũ wijaacu niwĩ. 27 Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã ĩ'amarĩacãrã niwã. Na basu a'merĩ sērĩtiña'mujãcãrã niwã:

—¿Ñe'enojõ niti a'te tojo wa'ase? ¿Ma'ma bu'ese niti? Ā'rĩ masũ wãtĩapũreta cõ'awĩrõmasĩsere cuodojami. Na cũ cõ'awĩrõcã, wijaama, nicãrã niwã.

28 Cũ tojo wéeca be'ro yoaticãta Jesú ye quetire Galilea di'tacjãrã tũ'ose'sape'tia wa'acãrã niwã.

Jesú Simó Pedro mañecõrẽ yũ'rũo'que ni'i

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jesú na nerẽwũari wi'ipũ wijáaca be'ro Simó, André me'rã na ya wi'ipũ wa'acu niwĩ. Tojo nicã Santiago, Juã wa'acãrã niwã. 30 Topũ Simó mañecõ ujaque dutitigo cãjĩco niwõ. Jesure maata “Co dutitigo weeamo”, ni werecãrã niwã. 31 Tojo nicã tũ'ogũ, Jesú co tiropũ sãjãacu niwĩ. Core omocãpũ ñe'e wejewã'cõdũpocũ niwĩ. Cũ tojo weeri curata ujaque surupe'tia wa'acaro niwũ. Be'ro maata narẽ ba'ase ecaco niwõ.

Jesú pãjãrã masã dutitirãrẽ yũ'rũo'que ni'i

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Mujĩpũ sãjãca be'ro ñamipũ masã Jesú tiropũ nipe'tirã dutitirãrẽ miacãrã niwã. Wãtĩa sãjãno'cãrã quẽ'rãrẽ miacãrã niwã. 33 Nipe'tirã ti macãcãrã Jesú cũ nirĩ wi'i sope pũ'topũ nerẽcãrã niwã. 34 Nipe'tirã no'o nise duti cuorãrẽ yũ'rũope'ocã'cũ niwĩ. Pãjãrã wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ. Wãtĩa Jesú cũ Õ'acũ macũ nisere masĩcãrã niwã. Tojo weegũ narẽ ne cã'rõ ucũdutiticũ niwĩ. Tojo nirõ me'rã ucũticãrã niwã.

Jesú Galilea di'tapũ cũ ye quetire werecusia'que ni'i

(Lc 4.42-44)

35 Ape nũmũ bo'rease dũporo Jesú wã'cã, macã sumuto masã marĩrõpũ cũ pacure ñubuegũ wa'acu niwĩ. 36 Be'ro Simó, ãpẽrã cũ me'rãcãrã me'rã Jesure a'marã wa'acãrã niwã. 37 Cũrẽ bocarã, a'tiro ni werecãrã niwã:

—Nipe'tirã mũ'urẽ a'marã weeama.

38 Cũ narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Te'a apero pũ'toacã nise macãrĩpũ. Topũ quẽ'rãrẽ yé quetire weregũ wa'agũti. A'tere weegũta yũ'u a'ti nucũcãpũ a'ti'cũ ni'i, nicũ niwĩ.

39 Tojo weegũ Jesú nipe'tiro Galilea na nerẽwũase wi'seripũ bu'ecusiabi'acu niwĩ. Tojo nicã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmujãcũ niwĩ.

Jesú cãmi boagure yu'rũo'que ni'i

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Jesú Galileapũ nirĩ cura ni'cũ masũ cãmi boagũ Jesú tiro wa'acũ niwĩ. Cũ tiro ejaagũ ejaque'a, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'u dutire yu'rũogũ ni'i. Yu'ure yu'rũoya, nicũ niwĩ.

⁴¹ Jesú cũrẽ pajaña'gũ, cũrẽ yu'rũogũ da'raña'a, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'urẽ yu'rũoguti. Cãmi marĩgũ tojayá, nicũ niwĩ.

⁴² Cũ tojo nirĩ curata cũ cãmi nimi'que yatipe'tia wa'acaro niwũ. Cũ a'ti upũ tojacũ niwĩ. ⁴³ Be'ro Jesú cũrẽ we'eritigũ, tutuaro me'rã “A'tiro weeya”, nicũ nimiwĩ.

⁴⁴ —Ne ãpẽrãrẽ wereticã'ña. Diacjũta pa'i tiropũ mu'ũ ye cãmi yati'quere ã'ogũ wa'aya. Cũ mu'urẽ mu'ũ cãmi boasere “Pe'tia wa'a'a”, nigũsami. Cũ tojo nĩca be'ro Moisé cũ ñubuepeoduti'quere o'oya. Mu'ũ tojo weecã, nipe'tirã mu'ũ cãmi yatino'quere masĩrãsama. Be'ro na me'rã nisetigusa'a tja, nicũ niwĩ.

⁴⁵ Cũ pe'e cũ weeduti'caronojõ weeticũ niwĩ. Wa'a, nipe'tirãpũre cũrẽ wa'a'quere werecusiacũ niwĩ. Tojo weegũ Jesú masã ã'orõ macãrĩpũre sãjãamasĩticũ niwĩ. Te macãrĩ sumuto, masã marĩrõpũ sijacũ niwĩ. Cũ tojo weemicã, nipe'tirocjãrã masã a'ti, cũrẽ ã'acusiãcãrã niwã.

2

Jesú sijamasĩtigure yu'rũo'que ni'i

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Pejeti nũmũrĩ cãmi boagure yu'rũo'ca be'ro Jesú apaturi Capernaupũ wa'acũ niwĩ tja. Cũ topũ nicã, ti macãcjãrã wi'ipũ nimi nise quetire tũ'ocãrã niwã. ² Tojo weerã maata masã pãjãrã Jesú nirĩ wi'ipũ nerẽcãrã niwã. Ti wi'ire mu'muyũ'ruacãrã niwã. Mejãrõta sopepũ quẽ'rãrẽ mu'muyũ'ruacãrã niwã. Ne sãjãata basioticarõ niwũ. Narẽ cũ ye bu'esere werecũ niwĩ. ³ Tojo weeri cura Jesú tiro ni'cũ sijamasĩtigure ba'paritirã umũa wũawã'cãcãrã niwã. ⁴ Na masã pãjãrã nise bu'iri Jesú pu'toacãpũ ejamasĩticãrã niwã. Tojo weerã wi'i bu'ipũ mujãa, Jesú nirõ bu'ipũ ni'cã pe seeweecãrã niwã. Ti pepũ cũ sijamasĩtigure cũ cũñarõ me'rã du'udijocãrã niwã. ⁵ Jesú na upũtũ ãjõpeocã ã'agũ, dutitigure nicũ niwĩ:

—Mu'ũ ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a, nicũ niwĩ.

⁶ Cũ tojo nicã tũ'orã, topũ dujirã Moisé oja'quere bu'eri masã a'tiro wãcũcãrã niwã: ⁷ “Ã'rĩ tojo ucũticã'rõũa'a. Tojo nĩgũ, Õ'acũrẽ ña'arõ ucũgũ weemi. ¿Cũ Õ'acũ weronojõ tutuagũ ni'i, ni wãcũsari? Õ'acũ ni'cũta ña'arõ wee'quere acobojomasĩmi. Ã'rĩ marĩ weronojõ upũtigũ masã ña'arõ

wee'quere acobojomasītisami”, ni wācūcārā niwā. ⁸ Jesú cū basu na wācūsere ī'amasīgū, a'tiro nicu niwī narē:

—¿De'ro weerā musā yu'ure ña'arō mejēcā wācūti? ⁹ ¿De'ro nise pe'e diasatibutiati? ¿“Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a” o “Wā'cānu'cāña, mu'u cūña'caro me'rā sijawā'cāña” nise pe'e diasaweti? “Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a” nicā ī'atimigū, ējōpeoya marīi. “Wā'cānu'cā sijawā'cāña” nicā pe'ema, cū sijasere ī'atojagupu “Diacjūta ni'i”, ni ējōpeono'o. ¹⁰ Tojo weegu yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigu yu'u tutuasere ī'ogū, ā'rī sijamasītigūre yu'rūoguti. Te me'rā musā yu'u masā ña'arō wee'quere acobojomasīsere masīrāsa'a, nicu niwī.

Be'ro sijamasītigūre a'tiro nicu niwī:

¹¹ —Mu'u pe'ema a'tiro nigūti. Wā'cānu'cāña. Mu'u cūña'carore miiwua, mu'u ya wi'ipu tojaagusa'a, nicu niwī.

¹² Cū tojo nirī curata sijamasītigu wā'cānu'cācu niwī. Wā'cānu'cā, cū cūña'carore miiwua, masā nipe'tirā ī'orōpu wa'a wa'acu niwī. Tojo weerā nipe'tirā ī'amarīarā, a'tiro nicārā niwā:

—Marī pacu Ō'acū tutuayu'rūami. Ne ni'cāti ūsā a'tiro weesere ī'atirā nicāti, nicārā niwā.

Jesú Levíre piji'que ni'i
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Jesú sijamasītigūre yu'rūóca be'ro apaturi Galilea ditara sumutopu wa'acu niwī tja. Nipe'tirā masā cū tiropu nérēca be'ro narē bu'ecu niwī. ¹⁴ Ti ditarapu wa'agu, Leví, Alfeo macūrē ī'abocacu niwī. Cū romano wiogūre niyeru wapaseebosari masū nicu niwī. Tojo weegu cū da'rari tucūpu dujicu niwī. Jesú cūrē ī'agū, a'tiro nicu niwī:

—Te'a yu'u me'rā.

Tojo weegu Leví wā'cānu'cā, cū me'rā wa'acu niwī.

¹⁵ Be'ro Jesú Leví ya wi'ipu ba'agu wa'acu niwī. Topu pājārā wapaseeri masā, tojo nicā “Ña'arā nima” nino'rānojō nicārā niwā. Pājārā waro nanojō Jesure sirutucārā niwā. Tojo weerā na Jesú tiro cū bu'erā me'rā dujicārā niwā. ¹⁶ Na tojo weecā ī'arā, Moisé oja'quere bu'eri masā, āpērā fariseo masā Jesú na pājārā me'rā ba'acā ī'arā, cū bu'erārē a'tiro nicārā niwā:

—¿De'ro weegu musā bu'egu wapaseeri masā me'rā, ña'arō weeri masā me'rā sī'rī, ba'ati? nicārā niwā.

¹⁷ Jesú na tojo nicā tu'ogu, a'tiro nicu niwī:

—Duti moorā ocoyeri masūrē a'matisama. Dutitirā pūrīcā ocoyegūre a'masama. “Añurā ni'i” nirārē a'magū a'titiwu. “Ña'arā ni'i” nirā pe'ere yu'rūogu a'tiwu, nicu niwī.

*“Mũ'u bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?” Jesure ní'que ní'i
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

¹⁸ Ní'cã nũmũ Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siruturi masã, tojo nicã fariseo masã Õ'acũrẽ ãjõpeorã, be'ticãrã niwã. Na tojo be'tiri cura ni'cãrẽrã Jesú tiro wa'a, cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siruturã, tojo nicã fariseo masã bu'esere siruturã Õ'acũrẽ ãjõpeorã, be'tima. ¿De'ro weerã mũ'u bu'erã pe'e be'tiweti? nicãrã niwã.

¹⁹ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—¿De'ro weeacũ omocã dũ'tegũ na me'rã ní'gũ, cũ pijio'cãrãrẽ bũjaweti, be'tidutibosari? ²⁰ Be'ro cãrẽ ãpẽrã aperopũ miãca be'ro pũrĩcãrẽ bũjaweti, be'tirãsama. Jesú, yũ'u na me'rã ní'i yujupũ; yũ'u na me'rã niticã pũrĩcãrẽ be'tirãsama ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

²¹ Apeyere queose me'rã narẽ werenemocũ niwĩ. Tojo ní'gũ, ma'ma cũ bu'ese me'rã todũporopũ na weeseti'que a'mesũ'amasĩtisa'a, ní'gũ weecũ niwĩ.

—Mejãrõ su'tiro ma'ma casero, coeya marĩrĩ casero me'rã sereõ'ota basiowe'e. Tojo weecãma, ma'ma casero coecã, wejedu'osa'a. Mejãrõ su'tiro pe'ere wejetũ'rẽsa'a. Nemorõ pajiri pe tũ'rũnemos'a'a. ²² Tojota wa'asa'a marĩ ma'ma vino mejã ajuro wa'icãrã casero me'rã wéeca ajuropũ poseyecã. Pã'mũyũ'rũ, ti ajuro tũ'rũ, vino piostepe'tia wa'asa'a. Tojo wa'acã, vino bajudutia wa'asa'a. Ti ajuro quẽ'rã cõ'a wa'asa'a. Tojo weerã ma'ma vinorẽ ma'ma ajuropũ poseyeno'o, nicũ niwĩ Jesú. Dũporopũ weeseti'que me'rã Jesú cũ ni'cãrõacã ma'ma bu'ese morẽta basiowe'e ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

*Sauru nicã Jesú bu'erã trigore tũ'rẽ'que ní'i
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Ní'cã nũmũ judío masã na soowũari nũmũ nicã, Jesú cũ bu'erã me'rã trigo wesepũ yũ'ruacũ niwĩ. Cũ bu'erã ti wesepũ yũ'ruarã, trigore tũ'rẽ ba'acãrã niwã. (Moisẽ cũ duti'caronojõta na tojo weese yajase mejẽta nicaro niwũ.)

²⁴ Tojo weecã, fariseo masã ã'acãrã niwã. Tojo weerã Jesure nicãrã niwã:

—Í'aña. ¿De'ro weerã marĩ soowũari nũmurẽ da'radutitimicã, mũ'u bu'erã tojo weeti? nicãrã niwã.

²⁵ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Musã dũporocjũ wiogu Davi cũ me'rãcjãrã ujaboarã wee'quere bu'etopã. ²⁶ Davi Abiatar cũ pa'ia wiogu nirĩ cura Õ'acũ wi'ipũ sãjãa, pã “Õ'acũ ye ní'i” ní'quere ba'acũ niwĩ. Cũ me'rãcjãrã quẽ'rãrẽ dũcawaacũ niwĩ. Te marĩrẽ dutise a'tiro ní'i. Pa'ia dia'cãrẽ te pã ba'ata basiomicaro

niwã. Yu'u bu'erã tere ba'arã, yu'rũnu'cãrã mejëta weema nígã, tojo nicu niwĩ.

²⁷ Jesú yu'tinemocũ niwĩ tja:

—Marĩ ye niatjere Ô'acũ marĩ soowuari nũmũrẽ cũucũ niwĩ. Ti nũmũ mejëta marĩrẽ dutimasĩ'i. ²⁸ Tojo weegu yu'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ uputigu soowuari nũmũ dutise nemorõ dutimasĩ'i, nicu niwĩ Jesú.

3

Jesú omocã bu'awia'cũre yu'rũo'que ni'i

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jesú apaturi cũ weewũronojõpũma judío masã na nerẽrĩ wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. Topũ ni'cũ omocã bu'awia'cũ nicu niwĩ. ² Æpẽrã ¿marĩ soowuari nũmũrẽ cũrẽ yu'rũogusari? níã, Jesure i'aco'tecãrã niwã. Jesú yu'rũocã, weresãta basiorosa'a níã, tojo i'acãrã niwã. ³ Be'ro Jesú omocã bu'awiagũre nicu niwĩ:

—A'tia, ã'rã nipe'tirã decopũ ejanu'cãña. ⁴ Tu'ajanu'cõ, to níã Æpẽrãrẽ nicu niwĩ:

—¿Marĩ soowuari nũmũ nicã añusere weerũati o ña'ase pe'ere uati? ¿Yu'rũosere uati o wẽjẽcõ'ase pe'ere uati? nicu niwĩ. Na nipe'tirã di'tamarĩpe'tia wa'acãrã niwã. ⁵ Na yu'titicã i'agũ, ua wa'acũ niwĩ. Na tu'osĩ'rĩticã, bujawetise me'rã omocã bu'awiagũre nicu niwĩ:

—Mu'u omocãrẽ sũõña, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã, omocãrẽ sũocũ niwĩ. Sũoo, cũ omocãrẽ yu'rũono'cupũ tojacũ niwĩ. ⁶ Be'ro fariseo masã uawija wa'acãrã niwã. Na Herode ya curuacjãrã me'rã “¿De'ro wee marĩ Jesure wẽjẽrãsari?” ni wãcũwã'cãcãrã niwã.

Ditara sumutopũ pãjãrã masã nerẽ'que ni'i

⁷ Jesú na nerẽwũari wi'ipũ ní'cũ cũ bu'erã me'rã ditara sumutopũ wa'acũ niwĩ. Pãjãrã Galilea di'tacjãrã cũrẽ sirutuwã'cãcãrã niwã. ⁸ Cũ peje añuse weecã tu'orã, pãjãrã masã cũ tiropũ wa'acãrã niwã. Judea di'tacjãrã, Jerusalẽcjãrã, Idumea di'tacjãrã, Jordã wãmetiri maa mujĩpũ mujãtiro pe'ecjãrã, Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩcjãrã na quẽ'rã Jesure i'arã wa'acãrã niwã. ⁹ Na pãjãrã nicã i'agũ, Jesú cũ bu'erãrẽ ni'cãwũ yucusu cũoyuduticũ niwĩ. Cũrẽ masã tuutĩ'abosama nígã, tojo weeduticũ niwĩ. ¹⁰ Cũ pãjãrãrẽ yu'rũocũ niwĩ. Tojo weerã nipe'tirã dutitirã cũrẽ ñe'eña'sĩ'rĩrã, cũ tiropũ dia'cũ tuuwã'cãcãrã niwã. Cũrẽ ñe'ese me'rã yu'rũrãsa'a ni wãcũrã, tojo weecãrã niwã. ¹¹ Wãtĩa sãjãno'cãrã Jesure

ĩ'arã, cũ pũ'to ejaque'amujãcãrã niwã. Ejaque'arã, a'tiro ni caricũcãrã niwã:

—Mũ'ũ Õ'acũ macũ ni'i, nicãrã niwã.

¹² Jesú pe'e narẽ ne ucũdutiticũ niwĩ. Cũ Õ'acũ macũ nisere werebajurẽrĩ nígũ, tojo weecũ niwĩ.

Jesú cũ bu'erãrẽ bese'que ni'i

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Be'ro Jesú őrũgũpũ mujãcũ niwĩ. Topũ cũ besesĩ'rĩrãrẽ beseacũ pijiocũ niwĩ. ¹⁴ Na cũ tiropũ ejacã, cũ me'rã wa'ajã warore doce mũuarẽ besecũ niwĩ. Narẽ cũ ye quietire weredutio'ocũ niwĩ. ¹⁵ Wãtĩarẽ cõ'awĩrõsere o'ocũ niwĩ. ¹⁶ Na a'ticũrã nicãrã niwã: Simó, cãrẽta Jesú pe'e Pedro wãme õ'ocũ niwĩ. ¹⁷ Santiago, tojo nicã cũ acabiji Juã na Zebedeo põ'rã nicãrã niwã. Narẽ Boanerges wãme õ'ocũ niwĩ. Tojo nígũ, na ĩ'oduarã niyucã, “Bũpo Põ'rã” nigũ weecũ niwĩ. ¹⁸ Āpẽrã André, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo macũ nicãrã niwã. Tojo nicã Tadeo, Simó celote curuacjũ nicãrã niwã. ¹⁹ Apĩ Juda Iscariote be'ropũ Jesure ĩ'atu'tirãrẽ o'oacjũ nicũ niwĩ.

Jesure “Wãtĩ tutuaro me'rã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmi” ni ucja'que ni'i

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã ni'cã wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. ²⁰ Topũre tja pãjãrã masã nerẽcãrã niwã. Tojo weerã ti wi'i mu'mucã, Jesú cũ bu'erã me'rã ba'ata basioticarõ niwũ. ²¹ Tojo wa'asere Jesú acawererã tũ'ocãrã niwã. Cũrẽ maatia wa'asami nĩrã, pijirã wa'acãrã niwã.

²² Āpẽrã masã Jerusalẽpũ a'ti'cãrã Moisé oja'quere bu'eri masã a'tiro nicãrã niwã:

—Ā'rĩ Beelzebú wãtĩa wiogũ sãjãno'cũ nimi. Cũ tutuaro me'rã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmi, nicãrã niwã.

²³ Na tojo nicã tũ'ogũ, Jesú narẽ pijio, queose me'rã werecũ niwĩ:

—Wãtĩ cũ basu cõ'awĩrõmasĩtisami. ²⁴ Ni'cã curuacjãrã dũcawatirã, na basu a'mequẽrã masãpe'tia wa'asama. ²⁵ Ni'cã wi'icjãrã dũcawatirã, na quẽ'rã pe'tia wa'asama. ²⁶ Wãtĩ cũ yarã me'rã dũcawatigũ, cũ quẽ'rã ninu'cũtisami. Te me'rã yapatidija wa'asami.

²⁷ »Ni'cũ tutuagũ ya wi'ipũre cũrẽ dũ'tecũutimigũ, cũ yere yajamasĩtisami. Dũ'tecũúca be'ropũ yajamasĩtisami, nicũ niwĩ. Jesú, yũ'ũ wãtĩ yũ'rũoro tutuagũ ni'i nígũ, tojo nicũ niwĩ.

²⁸ Be'ro ninemocũ niwĩ:

—Diacjũta musārē wereguti. Ō'acũ nipe'tise masã ña'arõ weesere, ña'arõ ucũsere acobojojusami. ²⁹ Espiritu Santure ña'arõ ucũcã pe'ema, ne acobojojotisami. Tojota acobojojotyũ'rũocũsami. Bu'iritinu'cũgũsami, nicũ niwĩ.

³⁰ A'tere na “Wãtĩrē cũomi” nise bu'iri tojo nicũ niwĩ.

Jesú paco, tojo nicã cũ acabijirã na cãrē a'ma'que ni'i
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Cũ tojo nirĩ cura Jesú paco, cũ acabijirã etacãrã niwã. Na sope pũ'topũ ejanũ'cã, Jesure pijidutisõrõcãrã niwã.

³² Jesú pũ'to dujirã cãrē nicãrã niwã:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pũ'to mu'urē a'marã weepãrã, nicãrã niwã.

³³ Cũ narē nicũ niwĩ:

—¿Noanojõ nisari yũ'u paco, yũ'u acabijirã? nicũ niwĩ.

³⁴ Cũ sumuto dujirãrē ã'a, narē nicũ niwĩ:

—Ã'rã pe'e yũ'u paco, yũ'u acabijirã weronojõ nima.

³⁵ A'tiro ni'i. No'o Ō'acũ ñaro weerãnojõ náta yũ'u acabiji, yũ'u acabijo, yũ'u paco weronojõ nima, ni ucũcũ niwĩ.

4

Jesú oteri masũ ye quetire queose me'rã were'que ni'i
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Apaturi Jesú ditara sumutopũ bu'ecũ niwĩ. Pãjãrã masã cũ pũ'topũ nerẽcãrã niwã. Na pãjãrã niyũ'rucã ã'agũ, Jesú yucũsupũ mujãsãjãa, ejanujãcũ niwĩ. Masã pe'e nucũporopũ tojacãrã niwã. ² Be'ro narē peje queose me'rã bu'ecũ niwĩ. Narē a'tiro nicũ niwĩ:

³ —Ni'cũ masũ cũ ya wesepũ otegu wa'asami. ⁴ Cũ otegu wẽestewã'cãcã, ma'apũ apeye otese cape doqueque'asa'a. Mirĩcũa a'ti, te perire ã'aboca, ba'ape'ocã'sama. ⁵ Apeye ãtãpaga cã'rõacã di'ta cũoro bu'ipũ doqueque'asa'a. Te di'ta cã'rõacã niyucã, asibusu maata marã, pĩ'rĩsa'a. ⁶ Be'ro mujĩpũ asimujãtiri cura di'ta boposãjãyũ'rũa wa'asa'a. Tojo weero nũ'cõrĩ cũoti'caro nitjãrõ, maata ñaidija wa'asa'a. ⁷ Apeye otese cape pota wa'teropũ burũque'asa'a. Pota pe'e tere pĩ'rĩyũ'rũa, wẽjẽcã'sa'a. Tojo weero ne dũcatitimirõ, boadija wa'asa'a. ⁸ Apeye otese cape di'ta añurõpũ burũque'asa'a. Te pĩ'rĩ, bũcũamujã, peje dũcatisa'a. Ni'cã ño treinta peri dũcatisa'a. Ape ño sesenta peri dũcatisa'a. Ape ño cien peri dũcatisa'a.

⁹ Be'ro narē nicũ niwĩ:

—O'meperi cũorãnojõ a'tere añurõ tũ'oya, nicũ niwĩ.

Jesure cū bu'erã “¿De'ro weegũ queose me'rã bu'eti?” ni'que ni'i

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Be'ro Jesú cū bu'erã doce, tojo nicã ãpērã cū pũ'to nirã me'rã se'saro tojaque'acũ niwĩ. Cũrẽ a'tiro sērĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeati sõ'onĩ'que mã'ũ queose me'rã bu'e'que? ni sērĩtiña'cãrã niwã.

¹¹ Cũ narẽ nicũ niwĩ:

—Õ'acũ mãsãrẽ ãpērã todũporopũ mãsiña mãrĩmi'quere cũ wiogũ nisere mãsĩcã weemi. Yũ'ure ãjõpeotirãma queose me'rã wereno'o. ¹² Tojo weerã yũ'ũ weesere ã'amirã, ã'amasĩsome. Yé cjasere tũ'omirã, tũ'omasĩtirã tojarãsama. Na ña'arõ wee'quere du'u dũcayutitĩarã, acoboJose sērĩsome, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú cū queose o'o'quere “A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e” ni were'que ni'i

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Apeye narẽ ninemocũ niwĩ:

—¿Mãsã yũ'ũ queose o'o'quere tũ'oweti? To pũrĩcãrẽ a'tere tũ'otirã, ¿de'ro wee apeyepũre tũ'obosã? ¹⁴ Otese capere otegũ, yé quetire weregũ weronojõ nisami. ¹⁵ Mãsã ãpērã ma'apũ otese cape burũque'a'que weronojõ nisama. Na, yé quetire tũ'osama. Be'ro wãtĩ a'ti, na tũ'omi'quere ã'mape'ocã'sami. ¹⁶ ãpērã ãtãpaga wa'teropũ doqueque'a'que peri weronojõ nisama. Yé quetire añurõ e'catise me'rã tũ'osama. ¹⁷ Na tojo tũ'omirã, nũ'cõrĩ mãrĩrã weronojõ nisama. Narẽ mejẽcã wa'acã, o ãpērã te quetire ãjõpeose bu'iri narẽ tu'ticã, maata ãjõpeodu'ucã'sama. ¹⁸ ãpērã otese cape pota wa'tero doqueque'a'que weronojõ nisama. Yé quetire tũ'oma, tũ'orã pe'e. ¹⁹ A'ti ãmũco cjase pe'ere wãcũyũ'rũoquejocã'sama. No'o de'ro nisere mãripejayũ'rũasama. Na tojo niseticã, a'te narẽ dojorẽcã'sa'a. Na tũ'o'quere acobojo, dũca mãrĩrã weronojõ tojasama. ²⁰ ãpērã pe'e yé quetire tũ'orã, añurõ ãjõpeosama. Na tojo weerã peje dũcatiro weronojõ nisama. Otese cape di'ta añurõ burũque'a'que weronojõ nisama. ãpērã treinta peri dũcati'caro weronojõ nisama. ãpērã sesenta peri, ãpērã cien peri dũcati'caro weronojõ nibũrosama, ni ucũcũ niwĩ Jesú.

Jesú sĩ'ocja me'rã queose o'o'que ni'i

(Lc 8.16-18)

²¹ Apeye queosere werenemocũ niwĩ:

—Masã sī'ocjare acaro docapɥ sī'otisa'a. Tojo nicã na cãrĩrõ docapɥ sī'odɥpotisama. Tojo weronojõ o'orã, nipe'tiropɥ sī'odutirã ɥ'mɥarõpɥ yoosama. ²²⁻²³ A'te weronojõ todɥporopɥ masã masĩno'ña marĩ'quere masĩno'rõsa'a. Ya'yioropɥ ní'que quẽ'rã bajarosa'a. O'meperi ɥorãnojõ a'tere añurõ tɥ'oya, nicɥ niwĩ. Yé queti masĩno'ña marĩmi'que be'ropɥre sī'ocja bo'reyuro weronojõ masĩpe'ticã'no'rõsa'a ní'gũ, tojo nicɥ niwĩ.

²⁴ A'tiro ninemocɥ niwĩ tja:

—Musã tɥ'osere añurõ tɥ'oña'nurũña. Yé quetire tɥ'o ẽjõpeo'caronojõta Õ'acũ mɥsãrẽ tɥ'omasĩsere o'ogɥsami. Añurõ tɥ'orãrẽ Õ'acũ nemorõ añuse o'ogɥsami. ²⁵ Yɥ'ɥ bu'ese tɥ'o ẽjõpeonemorãrẽ Õ'acũ masĩse o'onemogũsami. Æpẽrã yɥ'ɥ bu'esere tɥ'osĩ'rĩtbutiarã pe'ere na masĩmi'quere ẽ'mape'ocã'no'rãsama, nicɥ niwĩ Jesú.

Jesú otese cape bɥɥamɥjãse me'rã queose o'o'que ni'i

²⁶ Jesú apeye queose o'onemocɥ niwĩ:

—Yɥ'ɥ bu'ese, Õ'acũ wiogɥ nise ni'cũ masũ otese capere otero weronojõ ni'i. ²⁷ Otetojanɥ'cõ, cũ ĩ'anurũtimigũ, wa'aa wa'asami. Be'ro ɥmɥcori, ñamirĩ yóacãta yɥ'rusa'a. Te nɥmɥrĩrẽ, te ñamirĩrẽ cũ ote'que te ɥaro pĩ'rĩ bɥɥasa'a. Cũ tojo wa'asere masĩtisami. ²⁸ Cũ ote'que ĩ'anurũña marĩrõ te di'tapɥre pĩ'rĩsa'a. Ne waro pĩ'rĩwijamɥ'tãsa'a. Be'ro pupi, be'ropɥta te peri dɥca o'osa'a majã. ²⁹ Te peri ñaica be'ro cũ tere tũ'rẽgũ wa'asami. Tere tũ'rẽrĩtero ejacã, tojo weesami, nicɥ niwĩ Jesú.

Jesú mostaza wãmetise cape me'rã queose o'o'que ni'i

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Jesú narẽ werenemocɥ niwĩ:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nisere a'te queose me'rã wereguti. ³¹ A'tiro ni'i. Ni'cã mostaza cape ote'que weronojõ ni'i. Ti caperota cã'caperoacã waro ni'i. ³² Tócapeacã nimirõ, otéca be'ro pĩ'rĩrõpɥa pajibutiacyɥ yucɥgɥ pĩ'rĩsa'a. Pacase dɥpɥritisa'a. Mirĩcũa tigapɥ acoroápesasama. Õ'acũ wiogɥ nise oteri pe cã'peacã weronojõ nɥ'cãsa'a. Be'ro pajicɥ bɥɥa'caro weronojõ nipe'tiropɥ cũ ye queti se'sa wa'asa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama ní'gũ, tojo werecɥ niwĩ.

Jesú masãrẽ queose me'rã bu'e'que ni'i

(Mt 13.34-35)

³³ Jesú cũ ye quetire bu'égɥ, peje queose me'rã bu'emɥjãcɥ niwĩ. Na tɥ'omasĩrõ ejatuario bu'ecɥ niwĩ.

³⁴ Narē bu'égũ, queose marĩrõ wereticã weeticũ niwĩ. Cũ bu'erã pe'ere na se'saro nicã, nipe'tisere te queosere "A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e", ni werepe'omujãcũ niwĩ.

Jesú wĩ'rõrẽ, tojo nicã pã'cõrĩrẽ yusudijo'que ni'i
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Jesú masãrẽ otese me'rã queose wéréca numurêta na'isãjãri cura cũ bu'erãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Te'a siaquiji ditara sumutopũ, nicũ niwĩ.

³⁶ Cũ tojo nicã tu'orã, na yucusũ sãñacawupũ Jesure miipẽ'acãrã niwã. Masã pe'e na ní'caropũta tojacã'cãrã niwã. Apeyepawũ quẽ'rã na me'rã pẽ'acaro niwũ. ³⁷ Na pẽ'arĩ cura wĩ'rõ upũta a'ticaro niwũ. Pã'cõrĩ yucusupũre paaquesãamujãcaro niwũ. Tojo wa'acã, tiwũ mirĩdijaropũ weecaro niwũ. ³⁸ Tojo wa'ari cura Jesú pe'e siropũ cũ dupoare apeyenojõ me'rã ãotutjãgũ cãrĩsãñacu niwĩ. Tojo wa'acã ĩ'arã, cũ bu'erã cũrẽ wã'cõcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿Ësãrẽ bu'egũ, mu'u ĩ'aweti? Marĩ mirĩrãta wee'eba, nicãrã niwã.

³⁹ Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú wã'cãnu'cã, wĩ'rõrẽ yusucũ niwĩ. Pã'cõrĩrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Di'tamarĩaña, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nicã, wĩ'rõ di'tamarĩa wa'acaro niwũ. Nipe'tise yusudijape'tia wa'acaro niwũ. ⁴⁰ Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã tocã'rõ uiatĩ? ¿Musãrẽ ãjõpeose marĩbutiatĩ? nicũ niwĩ.

⁴¹ Na upũtu waro ucua'cãrã nitjãrã, na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—¿Noanojõ nisariba ã'rĩ? Cũrẽ wĩ'rõ, pã'cõrĩputa tu'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

5

Jesú wãtĩa sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Galilea cja ditarare pẽ'a, Gerasa wãmetiropũ pẽ'ajacãrã niwã. ² Jesú yucusupũ ní'cũ majãnu'cãrĩ cura ni'cũ wãtĩa sãjãno'cũ wẽrĩ'cãrãrẽ yaaropũ ní'cũ Jesú tiropũ a'ticũ niwĩ. ³ Cũ masãperi wa'teropũ ninu'cũcũ niwĩ. Ne ni'cũ cũrẽ ã'tecũumasĩticãrã niwã. Cõme dari me'rã quẽ'rãrẽ ne basioticaro niwũ. ⁴ Pejetiri cõme dari me'rã cũ omocãrĩrẽ, cũ ã'pocãrĩpũ ã'tecũumicãrã niwã. Te darire wejesuremujãcũ niwĩ. Ne ni'cũ põtẽoticãrã niwã. ⁵ Ëmũcori, ñamirĩrẽ cũ ũrũpagupũ, masã boa'cãrãrẽ na yaa'caropũ caricũsijamujãcũ niwĩ. Ëtãperi me'rã cũ basuta cũ upũre

dotesija, cāmida'remujācū niwī. ⁶ Cū Jesure yoaropu ī'agūta omawā'cāti, cū tiro ejaque'acū niwī. ⁷⁻⁸ Jesú cūrē a'tiro nicū niwī:

—Wātī ā'rīpūre sāñagū wijaaya.

Cū tojo nicā tu'ogu, uputu caricūse me'rā Jesure nicū niwī:

—Jesú Ō'acū u'mūsepū nigú macū, ¿de'ro weegu yu'ure caribogu a'tiati? Mu'u pacū ī'orōpu sērī'i. Yu'ure ña'abutiario pi'eticā weeticā'ña.

⁹ Be'ro Jesú cūrē sērītiña'cu niwī:

—¿De'ro wāmetiti? nicū niwī. Cū pe'e yu'ticu niwī:

—Legión wāmeti'i. Pājārā wātīa ūsā nicā'a nígu, tojo nicū niwī.

¹⁰ Jesure uputu waro “Ūsārē ape di'tapu cō'aō'oticā'ña”, ni sērīcārā niwā. Totá tojasī'rīrā, tojo nicārā niwā. ¹¹ Tojo wa'ari cura titare ūrūgū pu'to pājārā yesea ba'a nu'cūcārā niwā. ¹² Narē ī'arā, wātīa a'tiro ni Jesure sērīcārā niwā:

—Ūsārē yesea tiro o'óya. Ūsā napūre sājāarāti, nicārā niwā.

¹³ Jesú “Tojota weeya”, nicū niwī. Tojo weerā na masūpūre ní'cārā wijaa, yeseapūre sājāacārā niwā. Topūre pājārā yesea puati mil wa'tero nicārā niwā. Yesea wātīa sājāāca be'ro opa tu'rūpu omamaati, ditarapu doqueñojā, mirīpe'tia wa'acārā niwā.

¹⁴ Tojo wa'acā, yesea co'terā a'tiro weecārā niwā. Na uputu ucuarā macāpu, cāpūpu omawā'cā, weresterā wa'acārā niwā. Na werēcā tu'orā, masā nipe'tirā ī'arā wa'acārā niwā. ¹⁵ Jesú tiropu ejarā, wātī sājāno'cure ī'acārā niwā. Cū su'ti sāña, añurō wācūse cuogu dujicu niwī. Cūrē ī'arā, uise me'rā nicārā niwā. ¹⁶ Jesú masūrē wātīarē cō'awīrō'quere ī'a'cārā nipe'tise cūrē wa'a'quere werēcārā niwā. Tojo nicā yeseare wa'a'que quē'rārē werēcārā niwā. ¹⁷ Tere tu'orā, masā tocjārā Jesure tutuaro me'rā “Mu'u a'ti di'tapūre niticā'ña, aperopu wa'aya”, nicārā niwā.

¹⁸ Be'ro Jesú tojo nicā tu'ogu, yucūsupu mujāsājācū niwī. Tojo weecā, wātī cuomi'cu Jesure uputu sērīmicū niwī:

—Yu'u quē'rā mu'u me'rā wa'aguti. ¹⁹ Jesú cūrē “Te'a”, niticū niwī. A'tiro pe'e nicū niwī:

—Mu'u ya wi'ipū tojaagusa'a. Tojaa, mu'u acawererā nipe'tirārē nipe'tise yu'u mu'urē wee'quere werepe'ocā'ña. Tojo nicā yu'u mu'urē pajaña'gū wee'quere weregu wa'aya, nicū niwī.

²⁰ Tojo weegu cūrē wa'a'quere weregu wa'acu niwī. Decápoli wāmetise macārīpu nipe'tise Jesú cūrē wee'quere werēcū niwī. Nipe'tirā cū weresere tu'orā, ucua wa'acārā niwā.

Jairo macōrē, tojo nicā dí mejā cuogore Jesú yu'ruo'que ni'i

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Jesú wātīarē cō'awīrōca be'ro ape pā'rēpū ní'cu pē'ajacū niwī tja. Pē'ata, ditara sumutopū nu'cūrī cura cū tiropū pājārā masā nerēcārā niwā. ²² Topūre ni'cū na nerērī wi'i wioḡu Jairo wāmetiḡu etacu niwī. Jesure ī'agū, cū tiro ejaque'acu niwī. ²³ Cūrē yu'ruodutiḡu uputu sērīcu niwī:

—Yu'u macō wērīḡōpū weeamo. Te'a yu'u me'rā. Mū'u core ñapeose me'rā yu'rugosamo. Tojo weecā, masāḡōsamo, nicū niwī.

²⁴ Jairo tojo nicā tu'ogū, Jesú cū me'rā wa'acu niwī. Topū wa'acā, pājārā masā cūrē siruturā tuumaawā'cācārā niwā.

²⁵ Na masā pājārā wa'teropū ni'cō numio dí mejā dutitigo nico niwō. Co tere dutitiro doce cū'marī yu'rūcaro niwū.

²⁶ Duturua pājārā na ocoyemicā, pūrō waro pi'etico niwō. Co niyeru cuomi'quere narē wapayemigō, tojaque'a wa'aco niwō. Ne duti tu'otico niwū. Yu'rūronojō wa'ago, pūrō waro wa'aco niwō.

²⁷ Jesú masārē yu'ruosere tu'oco niwō. Tere tu'ogo, Jesú sē'ema masā wa'teropū ejanū'cā, cū yaro su'tirote da'raña'co niwō.

²⁸ “Yu'u cū ya su'tiro da'raña'se me'rāta yu'rugosa'a” ni wācūḡō, tojo weeco niwō. ²⁹ Co da'raña'se me'rā co duti maata bu'anū'cā wa'acaro niwū. Co basu maata tu'oña'co niwō. ³⁰ Maata Jesú “Yu'u tutuaro me'rā ni'cōrē yu'ruoasu”, ni tu'oña'cu niwī. Majāmi'a, masārē sērītiña'cu niwī:

—¿Noa, yáro su'tirote da'raña'ti?

³¹ Tere tu'orā, cū bu'erā cūrē yu'ticārā niwā:

—¿Mū'u ī'aweti? Masā pājārā tuuwā'cācā ī'amigū, “¿Noa, yáro su'tirote da'raña'ti?” ¿ni sērītiña'ti? nicārā niwā.

³² Na weremicā, Jesú ¿noa, yáro su'tirote da'raña'pari? níḡū, nipe'tirārē ī'ama'cu niwī. ³³ Tojo weecā, cū yu'ruono'co uigo narāsāḡōta, cū tiropū ejaque'aco niwō. Co cū yu'ruo'quere masīco niwō. Tojo weego cūrē diacjū wereco niwō.

³⁴ Jesú core nicū niwī:

—Mū'u ējōpeotjīḡō, yu'ruono'copū toja'a. Duti marīḡō e'catise me'rā tojaaya, nicū niwī.

³⁵ Jesú core ucūrī cura Jairo ya wi'icjārā na tiropū ejačārā niwā. Topū ejarā, Jairore a'tiro nicārā niwā:

—Mū'u macō wērīa wa'amo. Marīrē bu'egure tocā'rōta caribodu'uya, nicārā niwā.

³⁶ Jesú narē tu'ope'otimigūta, Jairore a'tiro nicū niwī:

—Ucuatiguta. Tojo weronojō o'ogū, yu'ure ējōpeoya.

³⁷ Jesú cū me'rã pãjãrã wa'acã uaticu niwĩ. A'ticurã dia'cũ pijicu niwĩ. Pedro, Santiago, cū acabiji Juãrẽ pijicu niwĩ. ³⁸ Jesú judío masã nerẽrĩ wi'i wiogu ya wi'ipũ ejacu niwĩ. Topũ ejagu, masã uti, ðujariwã'a caricucusiarã pãjãrã i'acu niwĩ. ³⁹ Ti wi'ipũ sãjãagũ, to masã pãjãrã nirãrẽ nicu niwĩ: —¿De'ro weerã tocã'rõ caricũ, utiti? Wĩ'magõ wẽritimo. Cãrigõ weemo, nicu niwĩ.

⁴⁰ Cũ tojo nicã, ti wi'ipũ ní'cãrã mejõ bujicã'cãrã niwã. Be'ro Jesú nipe'tirãrẽ wijaaduticu niwĩ. Na wijááca be'ro wĩ'magõ pacure, pacore, cū bu'erã i'tiarãrẽ co pesari tucũpũ pijisãjãacu niwĩ. ⁴¹ Topũ sãjãtagũ, co omocãrẽ ñe'e, arameo me'rã nicu niwĩ:

—Talita, cumi. Tojo nígu, “Wĩ'magõ, wã'cãnu'cãña” nígu, tojo nicu niwĩ.

⁴² Cũ tojo nirĩ cura wĩ'magõ doce cū'marĩ cuogo wã'cãnu'cã, sijaco niwõ. Co masãcã i'arã, na ucayũ'rua wa'acãrã niwã. ⁴³ Jesú tojo wee'quere tutuaro me'rã ãpẽrãrẽ ne wereduticu niwĩ. Be'ro “Wĩ'magõrẽ ba'ase ecaya”, nicu niwĩ.

6

Jesú cū ya macã Nazarepũ dajatojaa'que ni'i
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jesú Capernaupũ ní'cu cū ya macãpũ tojaacã, cū bu'erã quẽ'rã wa'acãrã niwã. ² Judío masã soowuari numũ nicã, Jesú na nerẽwuari wi'ipũ bu'ecu niwĩ. Pãjãrã masã cū bu'esere tu'orã, tu'omarĩacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿No'opũ bu'epari ã'rĩ a'te nipe'tise pejere? ¿Noa ã'rĩrẽ tocã'rõ masĩsere o'opari? ¿A'te cū wee'ose quẽ'rãrẽ no'opũ bu'epari? ³ ã'rĩ capiteru, María macũ nimi. Santiago, José, Juda, Simó ma'mi nimi. Cũ acabijirã numia quẽ'rã a'to marĩ wa'teropũ nima, nicãrã niwã. Tere wãcũrã, cũrẽ ne ãjõpeosĩ'rĩticãrã niwã. ⁴ Na tojo nicã tu'ogu, Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Nipe'tirã ni'cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ tu'o ãjõpeosama. Cũ ya di'tacjãrã, cū acawererã waro, cū ya wi'icjãrã dia'cũ cũrẽ ãjõpeotisama, nicu niwĩ.

⁵ Ëjõpeoti'que ye bu'iri Jesú topũre peje narẽ wee'omasiticu niwĩ. A'te dia'cũrẽ weecu niwĩ. Pejetirãta dutitirãrẽ omocã ñapeo yũ'rucocũ niwĩ. ⁶ Na ãjõpeotica i'agũ, ucayũ'ruacu niwĩ.

Jesú cū bese'cãrãrẽ bu'edutio'o'que ni'i
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Nazare ti macã pu'toacã nise macãrĩpũ bu'ecusiacu niwĩ.

⁷ Na docere cũ pu'topu pijigu, puarērã dia'cũ o'ónu'cãcu niwĩ. Narẽ wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'ocu niwĩ. ⁸ Ne apeyenojõ miadutiticu niwĩ. Na tuacju me'rã dia'cũ wa'aduticu niwĩ. Ne pu'enojõ, ajuronojõ, niyeru miadutiticu niwĩ. ⁹ Na sapatu sãñase caseri me'rã dia'cũ, tojo nicã su'ti na sãñase me'rã dia'cũ wa'aduticu niwĩ. ¹⁰ A'tiro nicu niwĩ:

—Mũsã wi'ipu sãjãarã, ti macãpu mũsã niatjo põtëorõ tojaque'aya. ¹¹ No'o mũsãrẽ aperopu ñe'eticã, mũsã ucũsere tu'osĩ'rĩticã, tore wijawã'cãña. Tore wijarã, ti macã cjase di'ta wã'a'quere paastecõ'aña. Tojo weerã mũsã “A'ti macãcjãrã bu'iritima”, ni ñ'orãsa'a. Diacjũta nigũti. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmu nicã, ti macãcjãrã mũsãrẽ ñe'eti'cãrãrẽ a'tiro weegusami. Sodoma, Gomorracjãrãrẽ bu'iri da're'caro nemorõ narẽ da'regusami, nicu niwĩ Jesú.

¹² Cũ tojo nĩca be'ro na wa'a wa'acãrã niwã. Wa'a, masãrẽ “Mũsã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuya”, nicãrã niwã. ¹³ Tojo nicã pãjãrã wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõcãrã niwã. Pãjãrã dutitirãrẽ u'se me'rã wa're, narẽ yu'ruomujãcãrã niwã.

Juã masãrẽ wãmeyeri masũrẽ tojo wee wějẽcãrã niwã nise ni'i

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Nipe'tiropu Jesú weesere tu'ose'sa wa'acãrã niwã. Herode ti di'ta wiogu quẽ'rã tu'ocu niwĩ. Tere tu'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ wějẽno'cupu nimigũ, masãgũ masãpĩ. Tojo weetigu mejẽta cũ peje waro wee'otutuayurũami, nicu niwĩ.

¹⁵ ãpẽrã pe'e a'tiro nicãrã niwã:

—Nitimi. Cũ dũporocjũpu Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Elía masãgũ masãpĩ, nicãrã niwã.

Tojo nicã tja ãpẽrã a'tiro nicãrã niwã:

—Dũporocjãrã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã weronojõ nĩgũ nisasami, nicãrã niwã.

¹⁶ Na tojo nicã tu'ogu, Herode nicu niwĩ:

—Todũporo yu'u dũpoa dũtesureduti'cu Juã wãmeyeri masũ nisami. Cũta ni'cãrõacãrẽ masãpĩ, nicu niwĩ.

¹⁷ Herode todũporopu Herodía wãmetigo ye bu'iri Juãrẽ bu'iri da'reri wi'ipu miaa, dũ'tecũuduticu niwĩ. Herodía cũ acabiji Felipe nũmo nico niwõ. Tojo nimicã, Herode pe'e cũ acabiji catimicã, core ã'ma, nũmoticu niwĩ. ¹⁸ Cũ tojo weecã ñ'agũ, Juã wãmeyeri masũ Herodere a'tiro nicu niwĩ:

—Mũ'u acabiji nũmorẽ nũmoticã, ña'a ni'i. Core cõtoticã'ña, nicu niwĩ.

19 Cũ tojo nise bu'iri Herodía Juã me'rã a'pepũrĩgõ, cãrẽ wẽjẽsĩ'rĩco nimiwõ. Tojo wãcũmigõ, wẽjẽmasĩtico niwõ. 20 Herode pe'e Juãrẽ aňugũ, bu'iri moogũ nimi nĩgũ, nãcũĩ'ase me'rã tũ'oňa'cũ niwĩ. Tojo weegu co ña'arõ weesĩ'rĩsere weedutiticũ niwĩ. Juã ucũsere tũ'omasĩtimigũ, aňurõ tũ'sase me'rã tũ'ocũ niwĩ, tũ'ogu pe'e. 21 Herodía Juãrẽ ĩ'atu'tigo nitjĩagõ, Herode cũ bajuáca nũmũ bosenũmũ weeri cura Juãrẽ co wẽjẽsĩ'rĩ'quere bo-caejajeco niwõ. Ti nũmũrẽ Herode bosenũmũ wéégũ, cũ me'rã da'rarãrẽ pijinerẽcũ niwĩ. Tojo nicã surara wiorãrẽ, Galilea di'tacjãrã wiorã nirãnojõrẽ pijiocũ niwĩ. Pijio, narẽ sũ'ori ba'acũ niwĩ. 22 Na ba'aropũ Herodía macõ sãjãa, basaĩ'oco niwõ. Co basaĩ'osere Herode, ãpẽrã cũ me'rã ba'adujirã tũ'sayũ'ruacãrã niwã. Tojo weegu Herode nicũ niwĩ core:

—No'o mũ'ũ ɦasenojõrẽ sẽrĩcã, mũ'ũrẽ o'ogũti, nicũ niwĩ.

23 Tojo weegu masã ĩ'orõpũ “Nisooro marĩrõ no'o yũ'ũ dutiri di'ta deco me'rã mũ'ũ sẽrĩcã, o'omasĩ'i”, nicũ niwĩ. 24 Be'ro co paco tiro wa'a, sẽrĩtiña'co niwõ:

—Ma'ũ, ¿ñe'enojõrẽ sẽrĩgõsari cãrẽ? nico niwõ.

Co paco yũ'tico niwõ:

—Juã wãmeyeri masũ ya dũpoare dũtesure miitidutiya, nico niwõ.

25 Be'ro maata Herode tiropũ wa'a, cãrẽ nico niwõ:

—Ni'cãrõacãta bapapũ Juã wãmeyeri masũ ya dũpoare dũtesure misãa o'oya, nico niwõ.

26 Co tojo nicã tũ'ogu, Herode bujawetiya'ruacũ niwĩ. Cũ nipe'tirã to nerẽ'cãrã tũ'oropũ “No'o mũ'ũ sẽrĩsere o'ogũti” nĩ'cũ niyucã, de'ro weeta basioticarõ niwũ. Tojo weegu cũ “O'owe'e”, nĩmasĩticũ niwĩ. 27 Be'ro maata ni'cũ surarare Juã ya dũpoare dũtesure miitidutio'ocũ niwĩ. 28 Tojo weegu surara bu'iri da'reri wi'ipũ wa'a, Juã ya dũpoare dũtesure, bapapũ misãa miacũ niwĩ. Be'ro cũ Herode core o'ocũ niwĩ. Co pe'e quẽ'rã co pacopũre o'oturiaco niwõ.

29 Juãrẽ tojo weese quetire tũ'orã, cũ bu'esere sirutu'cãrã cũ upũre mi, yaarã wa'acãrã niwã.

Jesú ni'cãmocũsetiri mil ɦmũarẽ ba'ase eca'que ni'i
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesú besecũú'cãrã na bu'ecusiaca be'ro Jesú tiropũ dajacãrã niwã. Daja, cũ tiro nerẽcãrã niwã. Nipe'tise na wee'quere, masãrẽ bu'e'quere werecãrã niwã. 31 Tu'ajanũ'cõca be'ro Jesú narẽ “Te'a sijácatirã masã marĩrõpũ”, nicũ niwĩ.

Masã na tiropũ na'irõ wa'amũjãyucã, na ba'anũcũaticãrã niwã. 32 Tojo weegu Jesú, cũ bu'erã me'rã na se'saro

yucusupɯ mɯjāsājāa, masā marīrōpɯ wa'acārā niwā.
³³ Pājārā na wa'acā ī'acārā niwā. Tojo weerā Jesure ī'a'cārā,
 cū wa'aropɯ nipe'tise macārīcjārā omasirutuwā'cācārā
 niwā. Na dɯporo na pē'atatjore yucuetojacārā niwā.
³⁴ Be'ro Jesús yucusupɯ sāñña'cu dujinɯ'cāgũ, masā pājārārē
 ī'agũ, pajaña'cu niwī. “Oveja co'tegɯ moorā weronojō
 nima”, ni tɯ'oña'cu niwī. Tojo weegɯ narē peje bu'enɯ'cācu
 niwī. ³⁵ Ñamica'apɯ cū bu'erā cū tiro eja, a'tiro nicārā
 niwā;

—Ñamica'apɯ ni'i. A'topɯre ne masā marīma. ³⁶ Tojo
 weegɯ masārē macārīpɯ no'o pɯ'to nise macārīpɯ tojaadu-
 tiya. Topɯ duuba'arā wa'ato. Ba'ase mooma, nicārā niwā.

³⁷ Jesús narē yɯ'ticɯ niwī:

—Mɯsā narē ba'ase ecaya.

Na pe'e cūrē yɯ'ticārā niwā:

—¿Ocho mujīpūrī cjārō da'rawapata'ase me'rā ũsā pā
 duurā wa'arāsari ā'rārē ecajā? nicārā niwā.

³⁸ Jesús narē yɯ'ticɯ niwī:

—¿Mɯsā dicuse pā cɯoti? Ī'arā wa'aya.

Na ĩ'atoja, cūrē werēcārā niwā:

—Ni'cāmocuse pā, tojo nicā pɯarā wa'i niama, nicārā
 niwā.

³⁹ Be'ro ni'cārē cururi masārē tá bu'ipɯ dujitudicɯ niwī.
⁴⁰ Tojo weerā na ni'cārē cururire cien masā dujicārā niwā.
 Apeye cururire cincuenta masā dujiburocārā niwā. ⁴¹ Be'ro
 Jesús te ni'cāmocuse pārē, na wa'i pɯarārē mii, ɯ'mɯarōpɯ
 ī'amorō, cū pacɯ Ō'acūrē e'catise o'ocɯ niwī. Tu'ajanɯ'cō,
 pārē pe'este, cū bu'erārē masārē etidutigɯ o'ocɯ niwī. Wa'i
 quē'rārē mejārōta weecu niwī. ⁴² Nipe'tirā ba'a yapicārā
 niwā. ⁴³ Be'ro doce pi'seri na ba'adɯ'a'quere seeneocārā
 niwā. ⁴⁴ Tere ba'a'cārā ɯmɯa se'saro ni'cāmocɯsetiri mil
 nicārā niwā.

Jesú acopɯ sija'que ni'i

(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Jesús masārē ba'ase ecāca be'ro maata cū bu'erārē
 ditarapɯ pē'ayuduticɯ niwī. Narē cū dɯporo Betsaidapɯ
 ejayudutigɯ o'ócɯ niwī. Cū pe'e masārē we'eritigɯ weecu
 niwī. ⁴⁶ Narē we'eritica be'ro ũrūgũpɯ ñubuegɯ mɯjācu
 niwī. ⁴⁷ Na'íca be'ro yucusɯ ditara decopɯ nicaro niwū.
 Jesús pe'e majārōpɯre ni'cūta nicɯ niwī. ⁴⁸ Wī'rō na
 pē'arōta wēepōtēocarō niwū. Tojo weegɯ Jesús na wa-
 jawā'cāmasītīcā ī'acɯ niwī. Bo'remujātiri cura Jesús na
 tiropɯ wa'agɯ, acopɯ sijawā'cācu niwī. Cā'rō narē yɯ'ruacu
 nimiwī. ⁴⁹ Tojo wa'ari cura cū acopɯ sijawā'cātīcā ī'acārā
 niwā. Cūrē ĩ'arā, masū wērī'cu wātī nisami nīrā, caricūcārā

niwã. ⁵⁰ Na nipe'tirã cãrẽ ì'arã, ɯɯape'tia wa'acãrã niwã. Tojo weegu Jesú maata narẽ a'tiro niqejocɯ niwĩ:

—Wãcütutuaya. Ƴɯ'ɯ ni'i. Uiticã'ña, nicɯ niwĩ.

⁵¹ Be'ro na sãñapjupɯ mujãsãjãcɯ niwĩ. Cũ mujãsãjãrĩ cura wĩ'rõ di'tamarĩa wa'acaro niwũ. Tere ì'arã, ɯputu ɯɯa, ì'amarĩacãrã niwã. ⁵² Pã me'rã cũ weel'o'quere na añurõ waro tɯ'omasĩbutiaticãrã niwã yujupɯ. Tojo weerã ɯɯayɯ'rɯacãrã niwã.

Jesú Genesarepɯ dutitirãrẽ ɯɯ'rɯo'que ni'i
(Mt 14.34-36)

⁵³ Na ti ditarapure pẽ'a, Genesare wãmetiropɯ ejacãrã niwã. Topɯ ejarã, na yawɯ yucɯsure du'tepo'o, majãcãrã niwã. ⁵⁴ Topɯ na majãñɯ'cãrĩ cura tocjãrã maata Jesure ì'amasĩcãrã niwã. ⁵⁵ Tojo weerã na nipe'tiropɯ omawã'cã, dutitirãrẽ na cũñase me'rã Jesú no'o wa'aro miamujãcãrã niwã. ⁵⁶ No'o cũ wa'ari macãpɯ, sumutorɯ, cãpũpɯ, no'o bajuyoro cũ ɯɯ'rɯatjopɯ dutitirãrẽ miaa, cūumujãcãrã niwã. Jesure a'tiro sërĩcãrã niwã:

—Mɯ'ɯ quẽ'rã ɯsãrẽ cã'rõ mɯ'ɯ yaro su'tiroke ñe'eña'duticureya, nicãrã niwã. Nipe'tirã ñe'eña'cãrã duti ɯɯ'rɯno'pe'tia wa'acãrã niwã.

7

Masãrẽ ña'arõ wa'acã weese ni'i
(Mt 15.1-20)

¹ Ni'cã nɯmɯ fariseo masã, tojo nicã ni'cãrẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesú tiropɯ ejacãrã niwã. Na Jerusalẽpɯ ni'cãrã wa'acãrã niwã. ² Jesú bu'erãrẽ ni'cãrẽrãrẽ omocoetimirã ba'acã ì'acãrã niwã. Ba'ase ðuporo na weewɯaronojõ weeticãrã niwã. Tojo weerã ña'arã weronjõ ì'ano'cãrã niwã. ³ Fariseo masã, nipe'tirã judío masã na ñecũsumɯa weemujãti'quere a'tiro weesirutucãrã niwã. Pejetiri omocoeca be'ropɯ dia'cũ ba'acãrã niwã. ⁴ Na ba'ase duurã eja'cãrã quẽ'rã mejãrõta weecãrã niwã. Na ñecũsumɯa wee'caronjõta weesirutucãrã niwã. Na s'ĩrise pare, piosãase pare, cõme me'rã wee'queparure, na soo dujisere coemujãcãrã niwã. Na tojo weetirã, Õ'acũ ì'orõpɯ ña'arã nibosa'a nĩrã, tojo weecãrã niwã. ⁵ Tojo weerã Jesú bu'erã omocoeticã ì'arã, Jesure sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã mɯ'ɯ bu'erã marĩ ñecũsumɯa weemujãti'quere weesirutuweti? Na omocoetimirã ba'arã, ña'arõ weerã weema, nicãrã niwã.

⁶ Jesú narẽ ɯɯ'ticɯ niwĩ:

—Diacjũta musãrẽ Isaía dũporocjũpu Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ a'tiro ni ojacu niwĩ:

“Ã'rã masã ɯsero me'rã dia'cũ yu'ure ẽjõpeoma.

Na tu'oña'se waro pe'e no'opu nirõ nisa'a.

⁷ Tojo weerã na yu'ure ñubuepeose wapamarĩ'i.

Na bu'ese yu'u dutise mejẽta ni'i.

Masã dutise ni'i”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojacu niwĩ.

⁸ Musã, masã na weemujãti'quere weesiruturãtirã, Õ'acũ dutise pe'ere du'ucũ'u, ni yu'ticu niwĩ.

⁹ A'tiro ninemocu niwĩ:

—Musã ñecũsumua weemujãti'quere weesiruturã, me'rĩse me'rã Õ'acũ dutise pe'ere weewe'e. ¹⁰ Moisé

a'tiro nicu niwĩ: “Musã pacu, musã pacore ẽjõpeoya.

Narẽ ña'arõ ucũgũnojõrẽ wẽjẽcõ'ato”, nicu niwĩ. ¹¹ Musã

pe'e masãrẽ a'tiro weeduti'i. “Musã pacure o musã

pacore na apeyenojõ sãrĩcã, weetamusĩrĩtirã, ‘Corbán

ni'i, ñña.” Tojo nĩrã, “Nipe'tise ũsã cõose musãrẽ

weetamubo'quere Õ'acũrẽ o'o'quepu ni'i” nidutirã,

tojo nisa'a. ¹² Musã tojo nĩrã, pacure, pacore “Ne

weetamumasĩtisa'a”, nĩrã weesa'a. ¹³ A'tiro wãcũrã, Õ'acũ

dutisere tojowaro ã'acõ'abutiãcã'a. Musã ñecũsumua

weemujãti'quere wéerã, tojota pẽ'rĩpejasirutu'u. Apeye

peje na wee'quenojõrẽ weesirutubajaque'a'a, nicu niwĩ.

¹⁴ Narẽ tojo nĩca be'ro Jesú masãrẽ pijio, nicu niwĩ:

—Yé cjasere tu'omasĩrãti nĩrã, tu'orã a'tia. ¹⁵ Marĩ ɯsero

me'rã ba'ase mejẽta Õ'acũ ã'orõpu marĩrẽ ña'arõ wa'acã

weewe'e. Tojo weronojõ o'oro, marĩ ya ɯsero wijatise pe'e

ña'arõ wa'acã weewe'e. ¹⁶ O'meperi cõorãnojõ a'tere añurõ

tu'oya, nicu niwĩ.

¹⁷ Be'ro Jesú pãjãrã tiropu ní'cu wa'acu niwĩ. Wa'a, wi'ipu

sãjãacu niwĩ. Be'ro topu cũ queose were'quere cũ bu'erã

sãrĩtiña'cãrã niwã. ¹⁸ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿Musã quẽrã a'tere tu'omasĩweti? Nipe'tise marĩ

ba'asõrõsenojõ Õ'acũ ã'orõpu marĩrẽ ña'arõ wa'acã

weewe'e. ¹⁹ Te marĩ ba'asõrõse ejeripõ'rãpu wa'atisa'a.

Paagapu ba'asõrõno'o. Be'ro yu'rũwija wa'asa'a, nicu niwĩ.

Tojo nígũ, nipe'tise ba'ase añuse ni'i nígũ, tojo nicu niwĩ.

²⁰ Jesú apeye werenemocu niwĩ:

—Masũpure wijase pũrĩcã cũrẽ ña'arõ wa'acã

weewe'e. ²¹ A'tiro ni'i. Marĩ ña'arõ wãcũse po'peapu

du'pocãtiwijatisa'a. Apĩ numorẽ a'metãrãsĩ'rĩse, numiarẽ

ña'arõ weese, masãrẽ wẽjẽcõ'ase ña'ase ni'i. ²² Tojo

nicã yajase, apeyenojõrẽ ɯaripejase, ãpẽrãrẽ ña'arõ

weese, ãpẽrãrẽ weesoose, marĩ ña'arõ weesere du'utise

wācūseputa wijati'i. Apeye tja, ʉose, āpērārē ña'arō ucūse, āpērā yu'ruro tu'oña'se, marī no'o ʉaro weema'ase, te quē'rā wācūseputa wijati'i. ²³ A'te nipe'tise ña'ase po'peapu wijati'i. Te pūrīcā Ō'acū ī'orōpʉ masārē ña'arō wa'acā wee'e, ni werecu niwī.

Judío masō nitigo ape di'tacjōpʉ Jesure ējōpeo'que ni'i
(Mt 15.21-28)

²⁴ Jesús Genesarepʉ ní'cʉ Tiro, Sidō wāmetise macārīpʉ wa'acʉ niwī. Topʉre āpērā masīticā'to ní'gʉ, ni'cā wi'ipʉ sājāacʉ niwī. Tojo weemigʉ, masīcā'no'cʉ niwī. ²⁵ Maata wātī sājāno'co paco Jesús topʉ niapʉ nisere masīco niwō. Co a'ti, cʉ weetamuserere sērīgōtigo, Jesús tiropʉ cūrē ējōpeogo, ejaque'aco niwō. ²⁶ Co ape macācjō Sirofeniciacjō nico niwō. Be'ro Jesús tiropʉ eta, wātī co macōpʉre nigūrē cō'awīrōdutico niwō. ²⁷ Jesús core nicʉ niwī:

—Wī'marā pe'ere ecamʉ'tārōʉa'a. Marī na ba'amʉ'tātīmīcā, ba'asere ē'ma, diayiare doquecūcā ña'a ni'i, nicʉ niwī. A'tiro ní'gʉ, tojo nicʉ niwī. Judío masā pe'ere weetamumʉ'tārōʉa'a. Be'ropʉta judío masā nitirārē weetamurōʉa'a ní'gʉ, tojo nicʉ niwī.

²⁸ Co cūrē yu'tico niwō:

—Yu'ʉ wiogʉ, tojota ni'i, ní'rō. Diayiapʉta mesa doca dujirā pō'rā ba'acā burūdijasere ba'asama, nico niwō. Judío masā nitirā quē'rā cā'rō mʉ'ʉ añurō weesere ñe'emasīma ní'gō, tojo nico niwō.

²⁹ Co tojo nicā, Jesús yu'ticʉ niwī:

—Mʉ'ʉ añurō wācū'u. Wātī mʉ'ʉ macōpʉre ní'cʉre cō'awīrōtoja'a. Wa'agosa'a, nicʉ niwī.

³⁰ Be'ro co wi'ipʉ tojaa wa'aco niwō. Topʉ tojaatago, co macōrē co cūñarōpʉ pesacā ī'aco niwō. Wātī copʉre nimi'cʉ wijaatojacʉ niwī.

Jesú tʉ'otigure, ucūmasītigure yu'rʉo'que ni'i

³¹ Jesús Tiro wāmetiropʉ ní'cʉ wijawā'cācʉ niwī. Topʉ wijawā'cāgʉ, Sidō wāmetiropʉ, Decápoli nise macārīpʉ yu'rʉacʉ niwī. To yu'rʉaa, Galilea cja ditarapʉ ejacʉ niwī.

³² Topʉ ni'cʉ tʉ'otigure, añurō ucūwīrōmasītigure Jesús tiro miacārā niwā. Jesure “Cūrē ñapeo yu'rʉoʉa”, nicārā niwā.

³³ Tojo weegʉ Jesús cūrē apero, masā ī'atiropʉ miacʉ niwī. Topʉ cʉ ye omopicarire tʉ'otigʉ ye o'meperipʉ sīosōrōcʉ niwī. Be'ro ʉ'seco e'o'peo, cʉ ya ñe'merōrē ñapeocʉ niwī.

³⁴ Be'ro ʉ'mʉsepʉ ī'amorō ejerisājā, arameo me'rā a'tiro nicʉ niwī:

—Efata. “Pārīña” ní'gʉ, tojo nicʉ niwī.

³⁵ Cũ tojo nise me'rã cũ ye o'meperi pãrĩa wa'acaro niwã. Cũ ya ñe'merõ ca'bia wa'a, añurõ ucũmasĩcũ niwĩ. ³⁶ Tu'ajanũ'cõ, Jesú narẽ “Ne ãpẽrãrẽ wereticã'ña”, nicũ nimiwĩ. Cũ narẽ “Ne cã'rõ weretibutiãcã'ña” nimicã, na nemorõ werepãacãrã niwã. ³⁷ Na ɯpɯtɯ ï'amarĩa, a'tiro nicãrã niwã:

—Nipe'tisere añurõ weemi. Masã tu'otirãpũreta tũ'ocã weesãjãmi. Ucũtirãpũreta ucũcã weesãjãmi, nicãrã niwã.

8

Jesú ba'paritisetiri mil ɯmɯarẽ eca'que ni'i
(Mt 15.32-39)

¹ Jesú masãrẽ yũ'rũocaterore pãjãrã masã cũ tiropũ nerẽcãrã niwã. Be'ro na ba'ase toja wa'acãrã niwã. Tojo wa'acã ï'agũ, Jesú cũ bu'erãrẽ pijio, nicũ niwĩ:

² —Yũ'ɯ ã'rãrẽ pajaña'a wa'asa'a. Na marĩ me'rã nirõ i'tia nũmũ yũ'rũ'ɯ. Tojo weerã na ba'ase toja wa'ama. ³ Na ye wi'seripũ yũ'ɯ tojaaduticã, ɯjaboarã ma'apũ tũ'omasĩse pe'tique'a wa'abosama. ãpẽrã yoabutiaropũ a'ti'cãrã nima, nicũ niwĩ Jesú.

⁴ Be'ro cũ bu'erã Jesure yũ'ticãrã niwã:

—Marĩ a'to masã marĩõpũre ¿de'ro wee ã'rã pãjãrãrẽ ba'ase boca ecabosari? nicãrã niwã.

⁵ Jesú narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Dicũsepaga pã cɯoti?

Na yũ'ticãrã niwã:

—Sietepaga cɯo'o, ni yũ'ticãrã niwã.

⁶ Tojo níca be'ro Jesú masãrẽ dujiduticũ niwĩ. Cũ tepagare mii, cũ pacũ Õ'acũrẽ e'catise o'ocũ niwĩ. Be'ro, pe'é, cũ bu'erãrẽ masãrẽ etidutigũ o'ocũ niwĩ. Na masãpũre etituriãcãrã niwã. ⁷ Wa'i o'majãrãcãrẽ pejetirãcã cɯocãrã niwã. Jesú na quẽ'rãrẽ cũ pacũre e'catise o'otoja, mejãrõta tja etiduticũ niwĩ. ⁸ Nipe'tirã ba'a yapiyũ'rũacãrã niwã. Be'ro siete pi'seri na ba'adu'a'quere seeneo, miisãacãrã niwã. ⁹⁻¹⁰ Topũ ba'a'cãrã ba'paritisetiri mil wa'tero ɯmũa nicãrã niwã. Be'ro narẽ na ye wi'seripũ tojaadutigũ, Jesú cũ bu'erã me'rã yucũsũpũ mũjãsjãa, Dalmanuta wãmetiropũ wa'a wa'acũ niwĩ.

Jesure fariseo masã Õ'acũ tutuaro me'rã weẽ'odutimi'que ni'i

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Dalmanutapũ etacũ niwĩ. Topũ fariseo masã Jesure tutuaro me'rã ucũcãrã niwã. ¿Diacjũta Õ'acũ macũ nimiticũ? níãrã, cãrẽ Õ'acũ tutuaro me'rã

weeĩ'oduticārã niwã. ¹² Jesú na tojo nisere caributi, tũ'satigu, narẽ nicu niwĩ:

—Aa. ¿De'ro weerã a'tocaterocjãrã weeĩ'odutisari? Di-acjũta nigũti. Ne cã'rõ narẽ weeĩ'osome, nicu niwĩ.

¹³ Be'ro narẽ cõ'awã'cãgũ, yucusupũ apaturi mujãsãjãa, ape pã'rẽpũ pẽ'a wa'acu niwĩ.

Jesú queose o'o'que ni'i

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Ape pã'rẽpũ pẽ'arã, Jesú bu'erã na ba'atjere miaticārã niwã. Pã ni'cãgãta cãocārã niwã. ¹⁵ Be'ro Jesú narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Fariseo masã, tojo nicã Herode na ye levadura pã bucucã weesere musã tũ'omasĩña, nicu niwĩ.

¹⁶ Cũ bu'erã cũ nisere tũ'otirã, na basu nicārã niwã:

—Marĩ pã moocã, tojo nisamĩ, nicārã niwã.

¹⁷ Jesú na tojo nisere masĩgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã musã “Ba'ase moo'o”, niti? ¿Musã tũ'omasĩweti yujupũ? Musã ejeripõ'rã butiyũ'rua'a.

¹⁸ Musã ye caperi me'rã ĩ'a'a. Musã ye o'meperi me'rã tũ'o'o. ¿Tojo weemirã, yũ'u todũporopũ wee'quere wãcũtibutiati? ¹⁹ Todũporopũ ni'cãmocũsetiri mil masãrẽ ni'cãmocũsepaga pã me'rã ecawũ. ¿Dicuse pi'seri na ba'adu'a'quere seeneorĩ? nicu niwĩ.

Cũ bu'erã cũrẽ yũ'ticārã niwã:

—Doce pi'seri seesãawũ, ni yũ'ticārã niwã.

²⁰ Jesú narẽ ninemocu niwĩ:

—Apeye quẽ'rã sietepaga pã me'rã ba'paritisetiri mil masãrẽ ecawũ. Tita quẽ'rãrẽ ¿dicuse pi'seri seeneono'rĩ? nicu niwĩ.

Na cũrẽ yũ'ticārã niwã:

—Siete pi'seri seeneono'wũ, nicārã niwã.

²¹ Na tojo nĩca be'ro Jesú narẽ nicu niwĩ:

—To pũrĩcã tere masĩmirã, ¿de'ro weerã tũ'omasĩweti yujupũ? nicu niwĩ.

Jesú Betsaidapũ caperi ĩ'atigure yũ'rũo'que ni'i

²² Jesú cũ bu'erã me'rã ditarare pẽ'a, ape pã'rẽ Betsaida wãmetiri macãpũ pẽ'ajacārã niwã. Topũ na ejacã, Jesú tiro ni'cũ caperi ĩ'atigure miiejacārã niwã. Na Jesure a'tiro sãrĩcārã niwã:

—Ã'rĩrẽ ñapeo yũ'rũoya, nicārã niwã. ²³ Tojo weegũ Jesú caperi ĩ'atigu ya omocãpũ ñe'e, macã sumutopũ tũawã'cãcu niwĩ. Be'ro Jesú cũ ye u'seco me'rã caperipũ tuuwa'recu niwĩ. Tojo weetojanũ'cõ, Jesú omocãrĩ me'rã cũ ye caperire ñapeocu niwĩ. Be'ro cũrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Mũ'urē apeyenojō bajumitito? nicu niwī. ²⁴ Cũ, cũ ye caperire ĩ'apãa, a'tiro nicu niwī:

—Masãrē ĩ'a'a, ĩ'agũ. Yucupagu weronojō bajurã sijacã ĩ'a'a, nicu niwī.

²⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú cũ ye caperipu apaturi ñapeonemocu niwī. Toputa cũ añurō waro ĩ'abutiacu niwī. Nipe'tisere queoro ĩ'acu niwī. ²⁶ Be'ro Jesú cãrē cũ ya wi'ipu o'ótōrōgũ, a'tiro nicu niwī:

—Macãpu wa'aticã'ña. Ne ni'cũ tocjũrē yu'u mũ'urē yu'ruo'quere wereticã'ña, nicu niwī.

Pedro Jesure “Mũ'u Ō'acũ bese'cuta ni'i” ní'que ni'i
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã Cesarea Filipino wãmetiri macã pu'to nise macãrĩpu wa'acãrã niwã. Na to wa'aropu cũ bu'erãrē sãrĩtiña'cu niwī:

—¿De'ro masã ucũti yu'ure? nicu niwī.

²⁸ Na cãrē yu'ticãrã niwã:

—Ãpãrã mũ'urē “Juã wãmeyeri masũ nimi”, nima. Ãpãrã “Dũporocjũpu Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Elía nimi”, nima. Ãpãrã “No'o nigũ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nigũ nisasami”, nima, nicãrã niwã.

²⁹ Be'ro Jesú narē sãrĩtiña'nemocu niwī tja:

—¿Mũsã waro, yu'ure de'ro wãcũti? nicu niwī. Cũ tojo nicã, Pedro yu'ticu niwī:

—Mũ'u Ō'acũ bese'cu Cristo ni'i, nicu niwī.

³⁰ Pedro tojo ní'quere Jesú ne ãpãrãrē weredutiticu niwī.

Jesú cũ wãrĩatjere were'que ni'i
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Tu'ajanu'cõ, cũ bu'erãrē a'tiro ni bu'enu'cãcu niwī:

—Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu pũrõ pi'etigusa'a. Tojo nicã judío masã bucãrã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã yu'ure uatirãsama. Yu'ure wãjãrãsama. Na tojo weemicã, i'tia nũmu be'ro masãgũsa'a, nicu niwī. ³² Narē tu'ota basioro wereme'ricã'cu niwī. Tere tu'ogu, Pedro aperopu Jesure pijiwã'cã, tu'ticu niwī. ³³ Be'ro Jesú majãmiĩ'a, cũ bu'erãrē ĩ'a, Pedroro tu'ticu niwī:

—Wa'aya. Mũ'u wãtĩ weronojō ucũ'u. Mũ'u Ō'acũ wãcũsere masĩwe'e. Masã na wãcũwãronojō wãcũ'u, nicu niwī.

³⁴ Be'ro Jesú cũ bu'erãrē, tojo nicã masãrē pijio, werecu niwī:

—No'o yu'ure ějõpeosirutugunojõ cũ weesĩ'rĩrõnojõ weeticã'to. Yu'u haro pe'e weeato. No'o yu'ure sirutusĩ'rĩgũ “Jesure ějõpeogu, wẽrĩbosau” nitiguta sirutuato. ³⁵ Yu'ure ějõpeose me'rã ña'arõ yu'rũsĩ'rĩtigũ, yu'ure ějõpeodu'ugunojõ pecame'epũ bajuriono'gũsami. Apĩ wẽjẽsere uiti, yu'ure ějõpeonu'cũgũnojõ pe'e yu'u me'rã catinu'cũgũsami. ³⁶ Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'a, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogu, ¿ñe'enojõrẽ wapata'abosari? ³⁷ Pecame'epũ wa'agu, cũ ya ejeripõ'rãrẽ de'ro wee wapayewĩrõmasĩtisami. ³⁸ A'ti turicjãrã masã ña'arõ weeri masã yu'ure ějõpeotirã nima. Na wa'teropũ yu'ure, tojo nicã yé quetire bopoyasãticã'ña. Mũsã bopoyasãcã, yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ a'tiro weegusa'a. A'ti turipũre yu'u pacũ asistese me'rã, cũrẽ wereco'terã me'rã apaturi a'tigũ, yu'u quẽ'rã mũsãrẽ bopoyasãgũsa'a, nicũ niwĩ.

9

¹ Jesú masãrẽ, tojo nicã cũ bu'erãrẽ bu'eca be'ro apeye ninemocũ niwĩ narẽ:

—Diacjũ mũsãrẽ wereguti. Ni'cãrẽrã a'topũ nirã yu'u tutuaro me'rã wiogu sãjãgũ a'ticã ĩ'atimirã, wẽrĩsome, nicũ niwĩ.

Jesú cũ bajuse dũcayu'que ni'i

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Ni'cã semana be'ro Jesú ũrũgũ u'mũacjũpũ mũjãcũ niwĩ. Tigũpũre wa'agu, Pedro, Santiago, Juã na se'sarore miacũ niwĩ. Topũ na ĩ'orõpũ Jesú cũ bajusere dũcayucũ niwĩ. ³ Cũ su'ti asistea wa'acaro niwũ. Pũrõ butise wa'acaro niwũ. Ne a'topũre te butise weronojõ masã su'ti coetima. ⁴ Tojo wa'ari cura Elía, Moisé bajuanũ'cã, Jesú me'rã ucũcã ĩ'acãrã niwã. ⁵⁻⁶ Tere ĩ'arã, cũ bu'erã ucũayũ'rua wa'acãrã niwã. Tojo weegũ Pedro de'ro nĩmasĩtigũ, ucũquejocũ niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Wiogu, marĩ a'topũ nicã añuyũ'rua'a. I'tia wi'iacã weerã. Ni'cã wi'i mũ'u ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerã, nicũ niwĩ Pedro.

⁷ Be'ro ni'cã curua o'mecurua dijati, narẽ tuubi'acã'caro niwũ. Ti curuapũ ni'cũ a'tiro ucũcã tũ'ocãrã niwã:

—Ã'rĩ yu'u macũ upũtu yu'u ma'igũ nimi. Cũ ucũsere tũ'o ějõpeoya, nicũ niwĩ.

⁸ Be'ro ĩ'aquejocãrã nimiwã. Ne ãpẽrã marĩcãrã niwã. Jesú ni'cũta nu'cũcũ niwĩ.

⁹ Na ũrũgũpũ ni'cãrã dijarã, na topũ ĩ'a'quere Jesú ne wereduticũ niwĩ.

—Be'ro yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu wẽrĩ masãca be'ropu wereya, nicu niwĩ. ¹⁰ Tojo weerã na se'saro tere tu'oña'cãrã niwã. Na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro nisĩ'rĩrõ weesari cũ wẽrĩca be'ropu masãse? nicãrã niwã. ¹¹ Be'ro Jesure sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã Moisé oja'quere bu'eri masã “Masãrẽ yu'rũoacũ a'tise dũporo Elía a'timũ'tãgũsami”, ni bu'eti?

¹² Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã nĩrõnojojta Elía a'timũ'tãgũsami. Cũ nipe'tisere apomu'tãgũsami. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu ye cjasere a'tiro ni'i. “Cũ pi'etigusami. Ëano'tigusami”, ni'i. ¹³ Yu'u pe'e musãrẽ nigũti. Elía a'titojacu niwĩ. Cũrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ní'caronojojta queoro wa'acaro niwũ. Masã cũrẽ no'o weesĩ'rĩsere weecãrã niwã, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'magũrẽ wãtĩ sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Na ùrũgũpu ní'cãrã ãpẽrã na me'rãcjãrã nĩrõpu dijatarã, pãjãrã masã nicã ï'acãrã niwã. ãpẽrã quẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesú bu'erã me'rã uputu ucũcãrã niwã. ¹⁵ Be'ro Jesú cũ wãcũña marĩrõ a'ticã ï'arã, nipe'tirã ï'amarĩacãrã niwã. Cũ tiropu omawã'cã, añuduticãrã niwã. ¹⁶ Jesú cũ bu'erãrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Ñe'enojõrẽ tocã'rõ ùrũsãrã weeti na me'rã? nicu niwĩ.

¹⁷ Ni'cũ na pãjãrã wa'teropu nigũ yu'tiquejocu niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egu, yu'u macũ wãtĩ sãjãno'cũre miitiapu. Yu'u macũrẽ ucũmasĩticã weemi. ¹⁸ Cũ no'o wa'aro wãtĩ cũrẽ ñe'e paaquecũumujãmi. Cũ tojo weecã, ãseropu so'potu'u, cũ upicarire cũ'rĩdiomujãmi. Tojo wa'agu, bu'amujãmi. Yu'u mu'u bu'erãrẽ “Wãtĩrẽ cõ'awĩrõña”, nitojamiapu. Na põtẽotiana, nicu niwĩ.

¹⁹ Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Musã ne ãjõpeose moobutia'a. Yu'u musãrẽ yoacã bu'emicã, ne tu'omasĩwe'e yujupu. ¿No'ocã'rõ yoacã musã yu'ãre ãjõpeoticã wãcũtutuagũsari? Cũ wĩ'magũrẽ yu'u tiro miitia, nicu niwĩ.

²⁰ Cũ tiropu miiejacã, wãtĩ Jesure ï'agũ, wãcũña marĩrõ wĩ'magũrẽ wẽrĩacã weecu niwĩ. Cũ doqueque'a, tũrũmaacusia, ãseropu so'potu'uacu niwĩ. ²¹ Tojo wa'acã ï'agũ, Jesú wĩ'magũ pacũre sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿No'ocãtero yoati a'te cũrẽ tojo wa'aro? nicu niwĩ.

Cũ pacu yu'ticu niwĩ:

—Wĩ'magũpu tojo dũ'pocãtiwĩ. ²² Pejetiri wãtĩ cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩgũ, pecame'epu doqueque'a, diapu doqueñojãcã

weemujāmi. Mu'urē basiocā, ūsārē pajaña'gũ weetamuña, nicu niwī.

²³ Jesú cūrē nicu niwī:

—Mu'u ējōpeocāma, basiocā'a. No'o ējōpeorāma nipe'tise weeta basio'o, ni yu'ticu niwī.

²⁴ Tojo nicā tu'ogu, wī'magũ pacu caricūquejocu niwī:

—Ējōpeo'o. Nemorō ējōpeonemocā weeya, nicu niwī.

²⁵ Jesú masā pājārā na tiropu omawā'cāticā ĩ'agũ, wātīrē cō'awīrōgũ, a'tiro nicu niwī:

—Wātī ucūtīcā, tu'oticā weegú, mu'urē wijaaduti'i. Ā'ri wī'magūpūre nigú, wa'aya. Ne apaturi sājāanemoticā'ña, nicu niwī.

²⁶ Cū tojo nicā, wātī caricūwijaagu, wī'magūrē apaturi wērīacā weecu niwī. Cū wijaagu, cūrē wērī'cu weronojō tojacā weecu niwī. Tojo weerā cūrē āpērā “Wērīa wa'ami”, nicārā nimiwā. ²⁷ Jesú pe'e cūrē omocāpu ñe'e wejwā'cōcu niwī. Tojo weecā, cū wā'cānu'cācu niwī.

²⁸ Be'ro Jesú wī'ipu sājācā, cū bu'erā āpērā tu'otiropu cūrē sērītiña'cārā niwā:

—¿De'ro weerā ūsā wātīrē cō'awīrōmasītiapari? nicārā niwā.

²⁹ Cū narē nicu niwī:

—Cū wātī tojo sājāgūnojōrē Ō'acūrē sērī, be'tise me'rā dia'cū cō'awīrōta basio'o, nicu niwī.

Jesú cū wērīatjere apaturi werenemo'que ni'i

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Na Cesarea Filipopu ní'cārā Galilea di'tapu yu'ruacārā niwā tja. Na wa'asere Jesú ne āpērārē masīcā uaticu niwī. ³¹ Cū wērīatjere, āpērā cūrē wiorāpūre o'ootjere cū bu'erārē bu'égu, tojo weecu niwī. A'tiro bu'ecu niwī:

—Yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigure wiorāpūre o'orāsama. Be'ro yu'ure wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia nūmu be'ro masāgūsa'a tja, nicu niwī. ³² Na cū tojo nisere tu'omasīticārā niwā. Tu'omasītimirā, uirā, sērītiña'masīticārā niwā.

Añurō weeyu'rūnu'cāgũ yere oja'que ni'i

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Be'ro Capernau wāmetiri macāpu etacārā niwā. Topūre na wī'ipu sājāejāca be'ro Jesú cū bu'erārē sērītiña'cu niwī:

—¿Musā ma'a a'tirā, ñe'enojō ucū a'metu'tiwā'cātirā weeati?

³⁴ Na pe'e ma'apūre a'tiro ucūwā'cāticārā niwā. ¿Noa marī wa'teropūre āpērā yu'ruoro niyu'rūnu'cāgūsari? nisere ucūcārā niwā. Tojo ucū'cārā nitjārā, ne

yu'titiyu'rucā'cārā niwā. ³⁵ Jesú ejanujā, cū bu'erā docere pijio, nicu niwī:

—Musā āpērā yu'ruro ni'i nisī'rīrā, a'tiro nirōua'a: “Nipe'tirā be'rocjūpu nisa'a”, nirōua'a. Apeye, nipe'tirārē weetamurōua'a, nicu niwī.

³⁶ Be'ro ni'cū wī'magūrē pijio, na wa'teropu nu'cōcu niwī. Cūrē wuamorō, nicu niwī:

³⁷ —Yu'ure maigūnojō ni'cū ā'rī wī'magūrē ñe'egū weronjō weemi. Cūrē ñe'egū, yu'ureta ñe'egū weemi. Yu'ure ñe'egū quē'rā yu'u dia'cūrē ñe'egū weetimi. Yu'ure o'ócū Ō'acū quē'rārē mejārōta ñe'egū weemi, nicu niwī.

Marīrē ī'atu'titigu marī me'rācjū nimi nise ni'i
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Be'ro Juā Jesure a'tiro nicu niwī:

—Īsārē bu'egu, ni'cū mu'u wāmerē pisutjīagū wātīarē cō'awīrōcā ī'apu. Cū marī me'rācjū nitiami. Tojo weerā cūrē cā'mota'apu.

³⁹ Cū tojo nicā tu'ogu, Jesú a'tiro nicu niwī:

—Tojo weegure cā'mota'aticā'rōua'a. Ne ni'cū yu'u wāmerē pisutjīagū añurō weel'ocū, be'ro yu'ure ña'arō ucūmasītisami. ⁴⁰ A'tiro ni'i. Marīrē ī'atu'titigu marī me'rācjū nimi. ⁴¹ Musārē yu'u bu'erā niyucā, āpērā weetamurāsama. Tojo weegu diacjū musārē wereguti. No'o musārē ni'cū cā'rōacā aco tiagūnojōrē diacjūta Ō'acū añuse o'ogusami.

Āpērārē ña'arō weecā weeticā'ña nise ni'i
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² »No'o yu'ure ējōpeogu wī'magūrē ña'arō weecā weegú uputu bu'iri da'reno'gūsami. Cūrē ūtāgā pajicja wāmūtapu du'teyoo, dia pajiri maapu doqueñocā, nemorō añubosa'a. Tojo weecā, cū maata wērīa wa'a, dojorēnemotibosami. Cū dojorēbo'que pe'tia wa'abosa'a. ⁴³ Musā ya omocā me'rā ña'arō weesī'rīrā, dūtecō'abo'caro weronjō ña'asere weedu'ucā'ña. Musā ni'cā omocā me'rā Ō'acū tiropu ejacā, nemorō añu'u. Pecame'epu pua omocā me'rā wa'acā pe'ema, ña'ayu'rua'a. Musā ña'arō weesī'rīsere weeticā, nemorō añubosa'a. Musā ña'arō weesī'rīsere wéerā pecame'epu wa'acā, ña'a ni'i. Topure pecame'e ne yatitisa'a. ⁴⁴ Becoa ne boatisama. Pecame'e quē'rā ūjūnu'cūcā'sa'a. ⁴⁵⁻⁴⁸ Tojo nicā musā ya du'pocā me'rā ña'arō wéerā, dūtecō'abo'caro weronjō mejārōta weeya tja. Musā pecame'epu pua du'pocā me'rā wa'acā, ña'ayu'rua'a. Opa cō'ñerō u'musepu sājācā pe'ema, nemorō añu'u. Capea me'rā quē'rā ña'arō weesī'rīrā,

mejārōta weeya. Mūsā capea orewee cō'abo'caro weronojō ña'asere ĩ'adu'ucā'ña. Mūsā pecame'epu pua capea me'rā wa'acā, ña'a ni'i. Tojo nicā ɯ'musepu ni'cā capea me'rā wa'acā, nemorō añu'u. Mūsā ña'arō weesī'rīsere weet-icā, nemorō añu ni'i. Mūsā ña'arō weesī'rīsere wéerā pecame'epu wa'acā, ña'a ni'i. Topure becoa ne boatisama. Pecame'e quē'rā ne yatitisa'a.

⁴⁹ »Nipe'tise ba'asere pecame'e me'rā do'ano'o. A'te weronojō a'ti di'tapure nipe'tirā yu'ure ējōpeorā pi'tise me'rā nemorō wācūtutuanemorāsama. ⁵⁰ Moa ocaro ba'acā, añu ni'i. Ocase pe'tica be'ro apaturi ocacā weeta basiowe'e. Mūsā pūrīcā moa ocaro weronojō ñña. A'mequēse marīrō añurō nisetiburoya, nicu niwī.

10

Nɯmotirā, marāputirā a'merī cō'aticā'ña nise ni'i
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesú Capernaupɯ ni'cu Judea di'tapɯ wa'a wa'acu niwī. Topɯ ni'cu Jordā wāmetiri maarē, mujīpū mujātiro ape pā'rēpu pē'acu niwī. Topure apaturi masā nerēcārā niwā. Cū weewɯaronojōta narē bu'ecu niwī. ² Fariseo masā cū mejēcā yu'ticā ɯarā, bu'iri bocasī'rīrā sērītiña'cārā niwā:

—¿Ni'cū cū nɯmorē cō'ata basiosari? ¿Marīrē dutise tojo niti? ³ Jesú narē yu'ticu niwī:

—¿Moisé de'ro dutipari?

⁴ Na yu'ticārā niwā:

—Moisé ni'cū nɯmorē “A'te ye bu'iri mɯ'urē cō'a'a” nirī pūrīrē core ojao'oduticu niwī. “Tojo apóca be'ro cō'ata basio'o”, nicu niwī Moisé, nicārā niwā.

⁵ Na tojo níca be'ro Jesú nicu niwī:

—Mūsā ñecūsɯmɯa ejeripō'rā bɯtise ye bu'iri Moisé mūsā nɯmosānumiarē cō'acā cā'mota'aticu niwī. ⁶ Ō'acū nipe'tise cū ne waro weenɯ'cācateropure ɯmɯ, numio weecu niwī. ⁷ “Tojo weegu ɯmɯ cū pacu, cū pacore cō'awija, cū nɯmo me'rā nigūsami. ⁸ Na puarā ni'cā upɯ weronojō nirāsama”, nicu niwī Ō'acū. Tojo weerā puarā nitima. Ni'cā upɯta nima. ⁹ A'te ye bu'iri Ō'acū a'mesɯ'o'cārārē masā ne ducawaaticā'rōua'a, nicu niwī Jesú.

¹⁰ Be'ro wi'ipɯ dajarā, Jesú bu'erā cūrē apaturi sērītiña'nemocārā niwā te cjasereta tja. ¹¹ Narē a'tiro yu'ticu niwī:

—Cū nɯmorē cō'a, apegore nɯmotigɯnojō cū nɯmotimɯ'tā'core ña'arō weegu weesami. ¹² Mejārōta numio co marāpure cō'a, apī me'rā marāputigo quē'rā co

marāpūtimu'tā'cure ña'arō weego weesamo. Te Ō'acūrē yu'rūnu'cāseta ni'i, nicu niwī.

Jesú wī'marārē ñapeo sērībosa'que ni'i
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Be'ro narē ñapeodutirā wī'marārē Jesú tiro miacārā niwā. Na tojo weecā ī'arā, narē miarārē cū bu'erā tu'ticārā niwā. ¹⁴ Na tojo weecā ī'agū, Jesú ua wa'acu niwī. Narē nicu niwī:

—Wī'marārē yu'u tiro a'ticā du'uo'oya. Narē cā'mota'aticā'ña. Wī'marā marīnojōrē añurō ējōpeoma. Āpērā quē'rā wī'marā weronjō yu'ure ējōpeorā yu'u pacu wioḡu nirōpu wa'arāsama. ¹⁵ Diacjū musārē wereguti. Ā'rā weronjō yu'ure ējōpeotigunojō ne cā'rō yu'u pacu nirōpu wa'asome, nicu niwī.

¹⁶ Be'ro wī'marārē wuamorōmujā, narē ñapeo, cū pacure “Ā'rārē añurō weeya”, ni sērībosacu niwī.

Ma'mu peje cuḡu Jesú me'rā ucū'que ni'i
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesú aperopu wa'ari cura ni'cū cūrē omasirituwā'cācu niwī. Omasirituwā'cā, ējōpeoḡu cū dūporo ejaque'a, sērītiña'cu niwī:

—Mu'u masārē bu'egu añugū ni'i. ¿Yu'u ñe'enojō weegusari catise pe'titiserē bocasī'rīgū? nicu niwī.

¹⁸ Jesú cūrē nicu niwī:

—¿Yu'ure añugū ni'i nígū, diacjūta nigū weeti? Ni'cūta Ō'acū añugū nimi. ¹⁹ Mu'u Ō'acū dutise cūu'quere masīsa'a. “Masārē wējēcō'aticā'ña. Apī nūmorē a'metārāticā'ña. Yajaticā'ña. Āpērā ye cjasere nisooticā'ña. Āpērā yere uarā, weeta'saticā'ña. Mu'u pacu, mu'u pacore ējōpeoya”, ni'i, nicu niwī.

²⁰ Cū tojo nicā tu'ogu, yu'ticu niwī:

—Bu'egu, yu'u wī'magūpata a'tere queoro weemujātiwu, nicu niwī.

²¹ Jesú cūrē pajaña'se me'rā ī'a, nicu niwī:

—Mu'urē apeyenojōacā du'sa'a. Mu'u cuosere du'ape'ocjū wa'aya. Te dua'que wapare pajasecuorārē ducawaaya. Tojo weegu u'musepu peje añuse cuḡusa'a. Tu'ajanu'cō, yu'ure sirutuya, nicu niwī.

²² Cū tojo nicā tu'ogu, tu'saticu niwī. Cū peje waro cuoyu'ruatjīagū, cū cuosere ma'iyu'rugū bujaweti, tojaa wa'acu niwī.

²³ Be'ro Jesú cū sumuto ī'aste, cū bu'erārē nicu niwī:

—Peje cuorārē Ō'acū tiropu wa'acā diasabutia'a, nicu niwī.

²⁴ Tojo nicã tu'orã, cũ bu'erã tu'omariãcãrã niwã. Jesú narẽ ninemocu niwĩ tja:

—Yu'u põ'rã weronojõ nirã, a'tiro ni'i. No'o na cuosere ãjõpeoyu'rũnu'cãcã, yu'u pacu nirõ u'musepu wa'ase di-asabutia'a. ²⁵ Wa'icu cameyo wãmetigujo awiga yuta da pĩ'osõrõrĩ pepu sãjãa yu'rũtẽricã, diasayu'rũmajã wa'asa'a. U'musepu yu'u pacu nirõpu peje cuogu wa'acã pe'ema, totã nemorõ dias'a, nicu niwĩ.

²⁶ A'tere tu'orã, uputu ã'amarã, a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—To pũricãrẽ ¿noanojõ pe'e Õ'acũ tiropu wa'amasĩrãsari? nicãrã niwã.

²⁷ Jesú narẽ ã'agũta ã'a, nicu niwĩ:

—Masã na basu weetutuase me'rã yu'rũmasĩtisama. Õ'acũ pũricãrẽ basio'o. Cũma ne apeyenojõ weeta basiotise marĩ'i, nicu niwĩ.

²⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Pedro nicu niwĩ:

—Wiogu, nipe'tise ãsã cuosere du'ucũu, mu'urẽ siru-tuwu.

²⁹ Jesú yu'ticu niwĩ:

—Diacjũta nigũti. No'o nigũnojo, yé bu'iri, tojo nicã masãrẽ yu'rũose quetire werese bu'iri cũ ya wĩ'i, cũ acawererã, cũ pacusũma, cũ põ'rã, cũ ye weseri du'ucũuwã'cã'cãrãnojõrẽ a'tiro wa'arosa'a. ³⁰ Na cõ'awã'cã'que nemorõ peje waro bocarãsama. A'ti umucopure nemorõ wi'seri, acawererã, pacosãnumia, põ'rã, weseri bocarãsama. ãpẽrã narẽ ãa'arõ weemicã, tere bocarãsama. Be'ropu quẽ'rãrẽ Õ'acũ me'rã ninu'cũcã'rãsama. ³¹ Tojo nimicã, ni'cãrõacãrẽ wiorã weronojõ nirã be'ropure mejõ nirã nirãsama. Pãjãrã mejõ nirã quẽ'rã be'ropure wiorã weronojõ nirãsama, nicu niwĩ Jesú.

Jesú cũ wẽriãtjere apaturi werenemo'que ni'i

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Be'ro Jesú Jerusalẽ wa'ari ma'apu cũ bu'erã duporo u'mutãwã'cãcu niwĩ. Na Jerusalẽpu Jesure wẽjẽsĩ'rĩrãsama nĩrã, cũ uiticã ã'arã, cũ bu'erã ã'amarãcãrã niwã. Masã na be'ro siruturã quẽ'rã uicãrã niwã. Be'ro Jesú cũ bu'erã docere pijiocu niwĩ. Pijio, cũrẽ wa'atjere werecu niwĩ.

³³ —Musã masĩ'i. Marĩ Jerusalẽpu wa'arã wee'e. Topu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure a'tiro weerãsama. Pa'ia wiorã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãpũre o'orãsama. Na yu'ure wẽjẽdutiãsama. Náta tja ape di'tacjãrã judío masã nitirã wiorãrẽ wiaturiarãsama. ³⁴ Yu'ure bujicã'a, tãrãrãsama. U'seco e'opeo,

yu'ure wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia numu be'ro masāgūsa'a, nicu niwī.

Santiago, Juā Jesure na sērīmi'que ni'i
(Mt 20.20-28)

³⁵ Be'ro Santiago, Juā Zebedeo pō'rā Jesú tiro wa'a, cūrē nicārā niwā:

—Ĕsārē bu'egu, ūsā sērīsere mu'u o'ocā ūasa'a.

³⁶ Na tojo nicā, sērītiña'cu niwī:

—¿Ñe'enojō yu'u weecā ūasari?

³⁷ Na yu'ticārā niwā:

—Mu'u wiogu sājāgū, ūsārē mu'urē dutitamuajā sōrōapa. Ni'cū mu'u diacjū pe'e, apī cūpe pe'e dūpoapa, nicārā niwā.

³⁸ Na tojo nicā tu'ogu, Jesú nicu niwī:

—Musā yu'ure sērīsere tu'omasīwe'e. Yu'u uputu pi'eti, wērīgūsa'a. ¿Yu'u pi'eti wērīatjere weronojō musā quē'rā weemasīti?

³⁹ Na yu'ticārā niwā:

—Ĕu. Pi'eti, wērīmasī'i, nicārā niwā.

Jesú narē nicu niwī:

—Diacjūta ni'i. Musā quē'rā yu'u weronojō pi'eti, wērīrāsa'a. ⁴⁰ Tojo weemicā, diacjū pe'e, cūpe pe'e musārē dūpomasītisa'a. A'te yu'u weese niwe'e. Yu'u pacu cū beseyu'cārā pe'e topu dujirāsama, nicu niwī.

⁴¹ Be'ro diez āpērā Jesú bu'erā na tojo sērīcā tu'orā, Santiago, Juā me'rā ua wa'acārā niwā. ⁴² Tojo weecā ĩ'agū, Jesú pijio, narē nicu niwī:

—Musā masīsa'a. A'ti nucūcārē dutirā ti di'tare miiwapa wa'asama. Na docacjārā quē'rā mejārōta dutipesama.

⁴³ Musā pūrīcā na weronojō weesome. Tojo weronojō o'orā, musā wa'teropu wiorā nisī'rīrā, āpērārē da'raco'terā weronojō niña. ⁴⁴ No'o āpērā nemorō nisī'rīgūnojo nipe'tirārē da'raco'tegu weronojō tu'oña'ña. ⁴⁵ Yu'u weronojō weeya. Ō'acū macū masū weronojō uputigu nimigū, āpērā yu'ure weetamuato nígū mejēta a'tiwu.

Yu'u pe'e narē weetamugū a'tiwu. Tojo nicā pājārā na ña'arō wee'que wapare wērībosa wapayewīrōgū a'tiwu, nicu niwī.

Jesú Bartimeo wāmetigu caperi bajuno'tigure yu'rūo'que ni'i

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Na Jerusalēpu majārā, Jericópu etacārā niwā. Be'ro ti macāpu Jesú cū bu'erā me'rā yu'rūacu niwī. Pājārā masā cūrē sirutucārā niwā. Topu Bartimeo wāmetigu Timeo macū caperi bajuno'tigu ma'a sumutopu niyeru sērīdujicu

niwĩ. ⁴⁷ “Jesú Nazarecjũ a'timi” nicã tu'ogu, Bartimeo caricũnu'cãcu niwĩ:

—Jesú, Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

⁴⁸ Pãjãrã cũrẽ “Caricũticã'ña”, ni tu'ticãrã nimiwã. Cũ pe'e tojo nimicã, nemopecã'cu niwĩ.

—Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

⁴⁹ Tojo nicã tu'ogu, Jesú tojanu'cã, a'tiro nicu niwĩ:

—Pijioya.

Na cũrẽ pijio, nicãrã niwã:

—Quero wã'cãnu'cãbaque'oya. Mu'urẽ pijimi, nicãrã niwã.

⁵⁰ Tojo weegu cũ bu'icjãrõrẽ to tuweecu bu'pumajã, Jesú tiro wa'acu niwĩ. ⁵¹ Topu ejacã, Jesú cũrẽ sêrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro yu'u weecã uasari?

—Masãrẽ bu'egu, yu'ure caperi bajucã uasa'a, nicu niwĩ.

⁵² Jesú cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—Mu'u yu'ure ãjõpeoapu. Tojo weegu mu'u yu'ruono'toja'a. Wa'agusa'a, nicu niwĩ.

Tojo nirĩ curata cũ caperi ã'acu niwĩ. Be'ro Jesure ma'apu sirutuwã'cãcu niwĩ.

11

Jesú Jerusalẽ wãmetiri macãpu sãjãa'que ni'i

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Jerusalẽpu ejatjo cã'rõ du'sacaro niwũ. Betfagẽ, Betania wãmetise macãrĩ urũgũ Olivo wãmeticju põtẽorõpu ejacãrã niwã. Topu cũ bu'erã puarãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

² —Si macã marĩ põtẽorõ nirĩ macãpu wa'aya. Topu ejarã, ni'cũ burro wĩ'magũ du'tenu'cõ'cure bocaekarãsa'a. Cũ ne pesano'ña marĩgũ nigũsami. Cũrẽ pãa miitia. ³ No'o musãrẽ ãpẽrã “¿De'ro weerã tojo weeti?” nicã, “Ûsã wiogu uami. Maata wiano'rõsa'a tja”, niña, nicu niwĩ.

⁴ Be'ro na wa'a, sope pu'to ma'a sumuto du'tenu'cõ'cure bocaecãrã niwã. Bocaeya, cũrẽ pãacãrã niwã.

⁵ Na tojo weeri cura topu nu'cũrã narẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weerãtirã cũrẽ pãati? nicãrã niwã.

⁶ Na tojo nicã tu'orã, Jesú duti'caronojõta narẽ yu'ticãrã niwã. Tojo weerã narẽ “Miaña”, nicãrã niwã. ⁷ Be'ro Jesú tiro miaa, cũ burro bu'ipu na ye su'ti bu'icjasere tuweepecãrã niwã. Tojo wéeca be'ro Jesú cũ bu'ipu mujãpejacu niwĩ. ⁸ Cũrẽ ãjõpeorã, pãjãrã cũ yu'ruaro ma'apu na ye su'ti bu'icjasere sêeocũucãrã niwã. ãpẽrã pũrĩ nise querire dãtecũucãrã niwã.

⁹ Cũ duporo wa'arã, cũ be'rocjãrã quẽ'rã a'tiro caricũcãrã niwã:

—Marĩ wiogure e'catise o'orã. ã'rĩ Õ'acũ o'ó'cu añubutiami. ¹⁰ Cũ wiogu sãjãtje añurõ wa'ato. Marĩ ñecũ Davi wiogu ní'caro weronojõ añurõ wa'ato. Nipe'tirã u'mũsecjãrã cũrẽ “Añubutiami” ni e'catise o'oato, nicãrã niwã.

¹¹ Be'ro Jesú Jerusalẽpũ sãjãejagu, Õ'acũ wi'ipũ wa'acu niwĩ. Topũ nipe'tise ti wi'i cjasere ã'ape'o, Betaniapũ cũ bu'erã me'rã wa'a wa'acu niwĩ. Ñamica'apũ niyucã, tojo weecu niwĩ.

Jesú higuera wãmeticjũ dũca marĩcjũre ñaidijaduti'que ni'i

(Mt 21.18-19)

¹² Ape numũ bo'reacã Betaniapũ ní'cãrã Jerusalẽpũ wa'acã, Jesú ujaboayũ'rũacu niwĩ. ¹³ Yoaropũ ma'a sumuto higuera wãmeticjũ ni'cãgũ añurõ pũrĩticjũre ã'acu niwĩ. Be'ro tigũ tiro dũcatisa'aba ní'gũ, ã'agũ wa'acu niwĩ. Pũrĩ peje dia'cũ nicaro niwũ. Dũcatiritero niticaro niwũ. ¹⁴ Dũca marĩcã ã'agũ, Jesú tigure nicũ niwĩ:

—Ne ãpẽrã a'tigu dũcare ba'anemosome majã, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã, cũ bu'erã tũ'ocãrã niwã.

Jesú Õ'acũ wi'ipũ duarãrẽ cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Be'ro Jerusalẽpũ ejacãrã niwã. Jesú Õ'acũ wi'ipũ sãjãejagu, Õ'acũrẽ uũãmoroõpeoatjere duarãrẽ, tere duurãrẽ cõ'awĩrõ'cu niwĩ. Na niyeru dũcayuri mesare, na bujare duadujisere cõ'agũ, tuuquecũupe'ocã'cu niwĩ. ¹⁶ Ne apeyenojõ duasenojõrẽ ti wi'ipũ mii, yũ'rutẽrĩwjadutiticũ niwĩ. ¹⁷ Narẽ bu'ẽgu, a'tiro nicũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ: “Ya wi'i 'Nipe'tirocãrã ñubueri wi'i ni'i', nino'ca wi'i ni'i.” Mũsã pe'e queoro weewe'e. Yajarã ya wi'ire weronojõ tojacã weepũ mũsã, nicũ niwĩ.

¹⁸ Pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã cũ tojo nisere tũ'ocãrã niwã. Be'ro na tũ'o, “¿De'ro wee marĩ ã'rĩrẽ wẽjẽrãsari?” ni, bu'iri a'manũ'cãcãrã niwã. Cũ bu'esere nipe'tirã tũ'omarĩamũjãcã ã'arã, cũrẽ uicãrã niwã. ¹⁹ Be'ro na'ique'ari cura Jesú ti macãrẽ ní'cu wijawã'cã, wa'a wa'acu niwĩ tja.

Higuera wãmeticjũ ñaidija'que ni'i

(Mt 21.20-22)

²⁰ Ape numũ bo'reacã tja Jerusalẽpũ wa'arã, higuera'gure nu'cõrĩputa ñai'cure ã'acãrã niwã. ²¹ Tojo weegu Pedro

Jesú “A'tigu ðucare ba'anemosome majã” ní'quere wãcũgũ, Jesure nicu niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egu, ï'aña. Sicu mu'ũ ñaiduti'cu ñaia wa'apã, nicu niwĩ.

²² Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Õ'acũrẽ ëjõpeoya. ²³ Diacjũ musãrẽ weregutĩ. No'o a'tigu ãrũgũrẽ “Dia pajiri maapu doqueñorãti” nicã, queoro wa'arosa'a. Musã diacjũta ëjõpeocã, “Ësã nise diacjũta wa'arosa'a” nicã, tojo wa'arosa'a. ²⁴ Tojo weegu musãrẽ nigũti. Nipe'tise musã Õ'acũrẽ sërĩcã, “Ësãrẽ diacjũta o'ogusami” ni ëjõpeocã, tojo wa'arosa'a. ²⁵ Musã Õ'acũrẽ sërĩrãtirã, ãpërã me'rã apeyenojõ a'metu'ti'que cuorã, narẽ acobojomu'tãña yujupu. Tojo weecã, marĩ pacu u'musepu nigũ quẽ'rã musã ña'arõ wee'quere acobojogusami. ²⁶ ãpërãrẽ acobojoiticãma, marĩ pacu u'musepu nigũ quẽ'rã musã ña'arõ wee'quere acobojosome, nicu niwĩ.

*Jesure “¿Noa dutiro me'rã tojo weeti?” ní'que ni'i
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)*

²⁷ Be'ro apaturi Jerusalẽpu ejacãrã niwã. Jesú Õ'acũ wi'ipũ nirĩ cura a'tiro wa'acaro niwã. Pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã, ãpërã judío masã bu'cũrã Jesú tiropũ wa'acãrã niwã. ²⁸ Jesure sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ronojõ dutise me'rã mu'ũ weesere tojo weeti? ¿Noa mu'urẽ tojo weedutigũ dutise o'ori? nicãrã niwã.

²⁹ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'ũ quẽ'rã musãrẽ sërĩtiña'megũti. Musã yu'ure yu'ticã, musãrẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, nigũti. ³⁰ ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Õ'acũ o masã o'ópari cũrẽ? Yu'tiya, nicu niwĩ.

³¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Marĩ “Õ'acũ o'ócũ niwĩ” nicã, cũ marĩrẽ “To pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ëjõpeotiri?” nigũsami. ³² Marĩ “Õ'acũ o'óticũ niwĩ; masã cũrẽ o'ócãrã niwã” nicã, masã marĩrẽ tu'tirãsama, nicãrã niwã.

Masã Juãrẽ “Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ niwĩ”, ni ëjõpeocãrã niwã. Tojo weerã wiorã masãrẽ uinicãrã niwã. ³³ Tojo weerã na yu'ticãrã niwã:

—Masĩtisa'a, niyu'rũocã'cãrã niwã. Tere tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'ũ quẽ'rã musãrẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, ni werewe'e, nicu niwĩ.

12

Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Be'ro Jesú pa'ia wiorãrê, Moisé oja'quere bu'eri masãrê, judío masã wiorãrê queose me'rã werecũ niwĩ:

—Ni'cũ cũ ya di'tapũ u'se ote, sã'rĩsãnu'cõsami. Topũ na u'se bipesãati pere ãtãgãpũ se'esãjãsami. Tojo nicã u'muarĩ wi'i na co'tedujati wi'ire weesami.

»Be'ro aperopũ sijagũ wa'agũ, ãpêrãrê ti wesere co'tedutigũ cũusami. Narê cũ ya di'tare da'rãse wapa “Tocã'rõ yũ'ure u'se wiapa”, niwã'cãsami. ² Be'ro u'se ducaturiterore ti wese wiogũ aperopũ nisami. Topũ nígũ, ni'cũ cũrê da'raco'tegure o'ósami. Cũrê o'ógũ, “Ya di'ta da'rarãrê yé u'sere sêrĩgũ wa'aya”, nisami. ³ Cũ topũ ejacã, ti wese da'rarã cũrê ñe'e, paa, ne cã'rõ o'otimirã, o'ótõrõsama. ⁴ Be'ro apĩ cũrê da'raco'tegure o'ósami tja. Cũma dupoapũ cãmida're, ña'arõ bujicã'a, o'ótõrõsama.

⁵ Ti wese wiogũ apĩrê o'ónemosami tja. ã'rĩma di-acjũta wêjêcã'sama. Be'ro pãjãrã o'ónemosami. ãpêrãrê paasama. ãpêrãrê wêjêcã'sama.

⁶ »Cũ macũ upũtu ma'igũ dia'cũ du'sasami. Be'ropũ cũrê o'ósami. A'tiro wãcũmisami: “Yũ'u macũrê wiopesase me'rã i'arãsama”, nimisami. ⁷ Wiogũ macũ na tiropũ etacã, ti wese da'rari masã a'tiro nisama: “ã'rĩta nimi be'ropũ a'ti wesere ñe'eacjũ. Ma. Cũrê wêjêrã. Be'ro a'ti wese marĩ ya wese tojarosa'a”, ni wãcũsama. ⁸ Be'ro cũrê ñe'e, wêjêcã'sama. Tu'ajanũ'cõ, ti wese sumutopũ cũ upũre cõ'asama, nicũ niwĩ Jesú.

⁹ Be'ro Jesú narê ninemocũ niwĩ:

—To pũrĩcãrê ti wese wiogũ narê ¿de'ro weegusari? A'tiro weegusami. Cũ a'ti, cũ ya di'ta da'rarãrê wêjêcõ'ape'o, ãpêrãrê ti di'tare o'ogũsami.

¹⁰ »Mũsã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrê bu'epã. Yũ'ure wa'atjere a'tiro ojano'wã:

Ëtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrê cõ'arãsama.

Na cõ'aca pjĩ me'rã ãpêrã pe'e ni'cã wi'i tutuari wi'i yeenu'cãmujãsama.

¹¹ Õ'acũ marĩ wiogũ na cõ'aca pjĩ me'rã tojo weesami.

Cũ tojo wee'que “Añubutia'a”, ni tũ'oña'no'o, ni ojano'wã, nicũ niwĩ Jesú.

¹² Wiorã te queose me'rã cũ ucũcã, “Ësãrêta ucũgũ weesami”, nicãrã niwã. Tojo weerã cũrê ñe'esĩrĩmicãrã

niwã. Masãrẽ ui nicãrã niwã. Tojo weerã ñe'emasĩti, wa'a wa'acãrã niwã.

Weeta'sase me'rã Jesure bu'iri a'marã na sërĩtiña'que ni'i
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Be'ro wiorã fariseo masãrẽ, tojo nicã Herode ya curuacjãrãrẽ Jesú tiropu o'ócãrã niwã. Na Jesure mejẽcã yu'ticã uarã, bu'iri bocasĩ'rĩrã, tojo weecãrã niwã. ¹⁴ Be'ro na o'ó'cãrã Jesú tiropu ejarã, a'tiro nicãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u nisetisere masĩ'i. Masã yu'ure “¿De'ro wãcũrãsarĩ?” nirõ marĩrõ diacjũ ucũ'u. Õ'acũ yere diacjũ were'e. Æpẽrã “Wiorã nima” nirõ marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ã'a'a. Mu'urẽ apeyenojõ sërĩtiña'sĩ'rĩsa'a. Romano masã wiogure cũ niyeru wapaseesere wapayecã, marĩrẽ dutise ¿añuti o ña'a nitine? ni sërĩtiña'cãrã niwã.

¹⁵ Jesú pe'e na weeta'sase me'rã sërĩtiña'cã ã'agũ, a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã yu'ure mejẽcã yu'tigu, bu'iri bocagusami nisĩ'rĩrã, sërĩtiña'ti? Niyeru kujire miitia, nicu niwĩ.

¹⁶ Tojo weerã ti kujire miiticãrã niwã. Tere ã'agũ, Jesú sërĩtiña'cu niwĩ:

—¿Noa queose, noa wãme wã'ñati? nicu niwĩ.

Na yu'ticãrã niwã:

—César, romano masã wiogu queose, cũ wãme wã'ña'a, nicãrã niwã.

¹⁷ Na tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—To pũricãrẽ César, romano wiogu wapayedutisenojõrẽ cũrẽ o'oya. Õ'acũ ye pe'ema cũrẽ o'oya. Cũ weedutisere weeya, nicu niwĩ.

Cũ tojo yu'ticã tu'orã, tu'omarĩa wa'acãrã niwã.

Masã wẽrĩca be'ro masãsere Jesure sërĩtiña'que ni'i
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Be'ro Æpẽrã pa'ia saduceo masã Jesú tiro wa'acãrã niwã. Na “Wẽrĩcãrã masãsome”, ni ãjõpeosama. Tojo weerã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

¹⁹ —Masãrẽ bu'egu, Moisé a'tiro dutise cũucu niwĩ: “Ni'cũ nũmotigu põ'rãtitimigũ wẽrĩcã, cũ acabiji cũ nũmo ní'core nũorẽato. Be'ro cũ co me'rã ne waro põ'rãtimũ'tãgũrẽ cũ ma'mi wẽrĩ'cure põ'rãtibosato”, nicu niwĩ. ²⁰ Ni'cũ põ'rã sietere tojota wa'acaro niwũ. Masã ma'mi nũmoti, põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ. ²¹ Cũ be'rocjũ cũ ma'mi nũmorẽ nũorẽcu niwĩ. Cũ quẽ'rã põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ. Be'rocjũ quẽ'rãrẽ tojota wa'acaro niwũ. ²² Tojo dia'cũ te nituogupure tojo wa'aturiadijacaro niwũ. Be'ro na nũmo ní'co quẽ'rã wẽrĩa wa'aco niwõ. ²³ Na siete

core n̄moticārā niwā. To pūrīcārē wērī'cārā masācā, ¿ni'í n̄mo tojabutiagosari? nicārā niwā.

²⁴ Tojo nicā tu'ogu, Jesú narē yu'ticu niwī:

—Musā wisiyu'rua'a. Ō'acū ye queti ojāca pūrī cjasere ne masīwe'e. Ō'acū cū tutuase quē'rārē masīwe'e. ²⁵ Wērī'cārā na masāca be'ro n̄motisome. Pō'rā numia quē'rārē numisosome. Ō'acūrē wereco'terā u'musepu nirā weronojō nirāsama. ²⁶ Apeyenojō musārē wērī'cārā masāsere werenemogūti. Musā Moisé ojāca pūrīrē bu'epā. Ō'acū cārē ni'cā yucūsi ūjūrī sitipu a'tiro ucūcu niwī: “Yu'u Ō'acū ni'i. Mu'u ñecūsumua Abrahā, Isaa, Jacob wiogu ni'i”, nicu niwī. ²⁷ Cū, “Na wiogu ni'i” nīgū, “Yu'u tiropu catima”, nigū weecu niwī. Ō'acū catirā wiogu nimi. Wērībajuduti'cārā marīma. Tojo weerā musā, “Wērī'cārā masāsome” nīrā, wisiyu'rua'a, nicu niwī Jesú.

Moisé dutise cūu'que ni'cārō añuyu'r̄nu'cārō ni'i nise ni'i (Mt 22.34-40)

²⁸ Apī quē'rā topu Moisé oja'quere bu'eri masū Jesú tiro nicu niwī. Jesure saduceo masā me'rā uputu ucūcā tu'ocu niwī. Tojo weegu Jesú añurō yu'time'rīcā ī'agū, cūrē sērītiña'cu niwī:

—Moisé cū duti'que ¿disenojō waro apeye yu'r̄uro añuyu'r̄nu'cāti? nicu niwī.

²⁹ Jesú cūrē yu'ticu niwī:

—Apeye dutise yu'r̄uro a'te nemorō añuyu'r̄nu'cā'a. A'tiro ni'i: “Tu'oya, Israe curuacjārā. Ō'acū marī wiogu ni'cūta wiogu waro nimi. ³⁰ Tojo weerā Ō'acū marī wiogure nipe'tise musā ējōpeose me'rā, musā wācūse me'rā, musā tu'oña'se me'rā, tojo nicā musā tutuase me'rā ma'īña.” A'te ni'i apeye yu'r̄uro niyu'r̄nu'cāse. ³¹ A'te be'rore tojocureta ni'i, nīrō. A'te ni'i. “Marī basu ma'irōnojōta āpērārē ma'irōna'a.” Apeyepua a'te nemorō marīsa'a, nicu niwī Jesú.

³² Cū tojo nicā tu'ogu, Moisé oja'quere bu'eri masū a'tiro nicu niwī:

—Masārē bu'egu, mu'u diacjū waro ucū'u. Tojota ni'i mu'u nise. Ō'acū ni'cūta nisami. Apī cū yu'r̄uro nigūpu marīsami. ³³ Ō'acūrē marī ējōpeose me'rā, marī tu'oña'se me'rā, marī wācūse me'rā, marī tutuase me'rā ma'ise apeye nemorō niyu'r̄nu'cā'a. Tojo nicā marī basu ma'irōnojōta āpērārē ma'ise añu ni'i. Nipe'tise marī wa'icārā ūjūamorōpeose nemorō wapati'i. Tojo nicā nipe'tise ñubuepeoropu ūjūamorōpeorāti nise nemorō wapati'i, nicu niwī.

³⁴ Jesú cǔ weesooro marĩrõ añurõ ucũme'rĩcã ĩ'agũ, cǔrẽ nicũ niwĩ:

—Cã'rõacã du'sa'a mu'ũ Õ'acũrẽ añurõ ẽjõpeo yu'rutẽriatjo, nicũ niwĩ.

A'te be'rore ne ni'cũ Jesure sẽrĩtiña'ma'aticũ niwĩ.

Jesú masãrẽ “Cristo na nigũ ¿noa macũ niti?” ni sẽrĩtiña'que ni'i

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jesú Õ'acũ wi'ipũ bu'égũ, masãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã Moisé oja'quere bu'eri masã Cristo Õ'acũ bese'cure “Davi pãrãmi nimi” nisari? ³⁶ Davita Espiritu Santu cǔ masĩse o'oro me'rã a'tiro ni ojacũ niwĩ:

Õ'acũ u'musepũ nigũ cǔ macũrẽ, yu'ure yu'rũoacjũre a'tiro nicũ niwĩ:

“Yu'ũ tiro wiogũ dujiri cũmurõpũ dujigusa'a.

Mu'ũ to dujicã, mu'ũrẽ ĩ'atu'ti'cãrãrẽ docaque'acã weegũti”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojacũ niwĩ Davi.

³⁷ Davi basuta Õ'acũ bese'cũ Cristore “Yu'ũ wiogũ nimi”, nicũ niwĩ. Tojo weegũ cǔ pãrãmi se'saro nirõnojõ o'ogũ, cǔ wiogũ nicũ niwĩ, nicũ niwĩ Jesú.

Masã pãjãrã topũre nirã tu'saropũta Jesú weresere tu'otu'sacãrã niwã.

Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ “Na tojo weema” nise ni'i

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesú masãrẽ bu'égũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'omasĩña. Mũsãrẽ ĩ'ato nĩrã, su'ti yoase paca me'rã sãña, ñubuesijatũ'sama. Tojo nicã macã decopũ wiopesase me'rã añuduticã uasama. ³⁹ Na nerẽse wi'seripũ wiorã na dujiwũase cũmurĩpũ dujisĩ'rĩsama. Bosenũmu weeropũ quẽ'rãrẽ mejãrõta nisĩ'rĩsama. ⁴⁰ Wapewia numia ye wi'serire ẽ'masama. Na ña'arõ wee'quere wãcũdutipirã yoacã ñubueta'sasama. Náta ãpẽrã yu'rũoro bu'iri da'reyu'rũnu'cãno'ajã nima, nicũ niwĩ Jesú.

Ni'cõ wapewio pajasecũogo Õ'acũrẽ o'o'que ni'i

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Jesú Õ'acũ wi'ipũ nígũ, masã niyeru o'orã sãawũase acari põtẽorõ dujicũ niwĩ. Masã te acaripũ niyeru sãacã, ĩ'adujibajaque'acũ niwĩ. Pãjãrã pajiro niyeru cũorãrẽ pajiro sãacã ĩ'acũ niwĩ. ⁴² Na te acaripũ sãarĩ cura ni'cõ wapewio pajasecũogo ejaco niwõ. Co pũa cuji niyeru wapamarĩse cujiri ni'cã acaropũ sãaco niwõ. ⁴³ Co tojo wéeca be'ro Jesú cǔ bu'erãrẽ pijio, narẽ nicũ niwĩ:

—Diacjũ musārē wereguti. Õ'acũ ĩ'orõpũ a'tigo wapewio pajasecũogo nipe'tirã yu'ruoro o'oyu'rũnu'cãmo. ⁴⁴ Æpērã pe'e narē du'sasere o'oama. Co pe'e pajasecũogo nimigõ, co cõomi'que, co ba'acatibo'queacãrē o'ope'ocã'mo, nicũ niwĩ.

13

Jesú “Õ'acũ wi'i, Jerusalē cja wi'i cõ'ano'rõsa'a” ní'que ni'i
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesú Õ'acũ wi'ipũ wijaari cura ni'cũ cũ bu'egũ a'tiro nicũ niwĩ:

—Ûsārē bu'egũ, a'ti wi'i na ãtãpaga me'rã yee'que pacare ĩ'aña. Ti wi'i añubutiari wi'ijo ni'i, nicũ niwĩ.

² Jesú cãrē yu'ticũ niwĩ:

—Mu'ũ a'ti wi'i yéeca wi'ire ĩ'amisa'a. Be'ro ne ni'cãgã ãtãgã apega bu'ipũ yeeturiamũjã'que tojasome. Nipe'tise matõdijono'rõsa'a, nicũ niwĩ.

A'ti mũcõ pe'tise dũporo Jesú “A'tiro wa'arosa'a” ní'que ni'i

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã ãrũgũ Olivo Õ'acũ wi'i põtõorõ nicjũpũ wa'acãrã niwã. Jesú topũ dujiri cura Pedro, Santiago, Juã, André Æpērã tũ'otiropũ cãrē sērĩtiña'cãrã niwã:

⁴ —Wereya ãsārē. ¿De'ro nicã mu'ũ “Õ'acũ wi'i cjase ãtãpagare matõdijono'rõsa'a” ní'que wa'arosari? ¿Ñe'enojõ me'rã ĩ'ogũsari a'te tojo wa'atjere? nicãrã niwã.

⁵ Jesú narē yu'ticũ niwĩ:

—Æpērã musārē nisoori nírã, tũ'omasĩña. ⁶ Pãjãrã a'tiro nisoorãsama: “Yu'ũ Õ'acũ tutuaro me'rã wee'e; Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i”, nirãsama. Na tojo nisere tũ'orã, pãjãrã siruturãsama.

⁷ »Musã a'mewējēse quetire tũ'orã, “Topũ tojo wa'aporo” nicã tũ'orãsa'a. Tere tũ'orã, ucuaticã'ña. Te a'tirota wa'arosa'a. Tojo nimirõ, a'ti mũcõ pe'tiatjo du'sarosa'a yujupũ. ⁸ Ni'cã curuacjãrã ape curuacjãrã me'rã a'mequērãsama. Tojo nicã ni'cã di'tacjãrã ape di'tacjãrã me'rã a'mewējērãsama. Pũrõ apesepũre di'ta narãsãse wa'arosa'a. Ujaboase wa'arosa'a. A'te nipe'tise peje me'rã masã ne waro pi'etiwiã'cõse ni'i. Numio co macũrē wũase dũporo pũrise nu'cãrõ weronojõ nirõsa'a.

⁹ »Musārē ñe'e, wiorã tiropũ miarãsama. Musã nerēse wi'seripũre paaperãsama. Musã yu'ũre ějõpeose wapa wiorã wa'teropũ miano'rãsa'a. Tojo weecã, yé cjasere wererãsa'a. Tojo weerã musã basu añurõ wãcũtu'oña'ña.

¹⁰ A'ti mũcõ pe'tiatji dũporo nipe'tirocjãrãrē Õ'acũ masārē

yu'rwoose quetire werese'sabi'ano'rōsa'a. ¹¹ Musārē wiorā tiropu miacā, wācūque'titirāta wa'aya. “¿Ûsā de'ro ucūrāsariba topure?” ni wācūtīcā'ña. Õ'acū musārē wācūse o'osere topure ucūña. Musā mejēta ucūrāsa'a. Espiritu Santu ucūgūsami. ¹² Ni'cū pō'rā wiorāpure a'merī weresā, wējēcā weerāsama. Na pacusumua quē'rā na pō'rārē wiorāpure weresārāsama. Na pō'rā quē'rā mejārōta na pacusumarē yu'runu'cā, wērīcā weerāsama. ¹³ Nipe'tirocjarā masā musārē yu'ure ējōpeose bu'iri ī'atu'tirāsama. Yu'ure ējōpeoyapatirā pūrīcā yu'rūwetirāsama. Yu'u pacu tiropu catinu'cūrāsama.

¹⁴ »Dūporocjūpu Õ'acū ye queti weremu'tārī masū Danie wāmetigu a'ti umuco pe'tiatji dūporo wa'atjere ojayucu niwī. “Ña'agū Õ'acū yabiganojō cū ya wi'ipu sājātīgunojō Jerusalé cja wi'i añurī wi'ipure sājāa, nu'cūgūsami. Tojo weegu cū sājāase me'rā ti wi'i ña'ase marīrī wi'ire do-jorēgūsami”, ni ojayucu niwī. Cūrē ti wi'ipu nicā ī'arā, musā a'ti pūrīrē bu'e tū'omasīña. Tojo wa'acā ī'arā, Õ'acū bu'iri da'regusami nīrā, Judeapu nīrā ūrūpagupu du'tiaya. ¹⁵ Tojo wa'ari nūmurē wi'i dūposārī opa sirapu soo pesagunojō po'peapu cjasere sājāa dūretimīgū, di-acjūta wa'a wa'aya. ¹⁶ Wesepu tō'ogū quē'rā ne wi'ipu tojaa, duregu wa'aticā'ña. ¹⁷ Tojo wa'ase nūmurī numia nijīpacosānumiarē, pō'rā mi'rīrā cūorārē bujaweose nūmurī nīrōsa'a. Na umuñarō wa'amasīsome. ¹⁸ “Yusuase nūmurīrē tojo wa'aticā'to” ni, Õ'acūrē sērīña. ¹⁹ Tojo wa'ase nūmurī pi'etise nūmurī nīrōsa'a. Õ'acū a'ti turire wéeca be'rore tocā'rō pi'etise marīcaro niwū. Be'ropu quē'rārē tocā'rō waro pi'etise marīrōsa'a. ²⁰ Õ'acū pi'etise nūmurīrē duoticāma, ne ni'cū yu'rūwetitibutiabosami. Õ'acū pe'e cū yarā, cū bese'cārārē wéégu, tojo wa'ase nūmurīrē duogusami.

²¹ »Tojo wa'ari curare āpērā musārē nisoorāsama: “Jāa, ī'aña. Õ'acū bese'cu Cristo a'to nimi. Topu nimi”, nīrāsama. Na tojo nicā, ējōpeoticā'ña. ²² Pājārā nisoori masā a'tirāsama. A'tiro nīrāsama: “Yu'u Õ'acū bese'cu Cristo ni'i. Õ'acū ye quetire weremu'tārī masā ni'i”, nisoorāsama. Peje wee'ose weerāsama narē ējōpeoato nīrā. Basiocāma, Õ'acū cū bese'cārāpureta ējōpeodu'ucā weesī'rīrāsama. Tojo weerā narē ne ējōpeoticā'ña. ²³ Musā tojo wa'asere añurō tū'omasīña. Te niatjeta musārē wereyutoja'a, nicu niwī Jesús.

Õ'acū macū masū weronojō uputigu ¿de'ro wee

a'tigusari? nise ni'i

(Mt 24.29-35,42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ Jesús a'tiro ni werenemocũ niwĩ:

—Te pi'etise nũmũrĩ yũ'rúca be'ro mujĩpũ ɯmũcocjũ na'itĩ'a wa'agusami. Ñamicjũ quẽ'rã bo'reyusome. ²⁵ Ñocõa burudijarãsama. Nipe'tirã ɯ'muarõpũ nirã narãsãcã weeno'rãsama. ²⁶ Tojo wa'ari cura nipe'tirã yũ'ɯ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upatigũ o'mecururipũ tutuaro me'rã asistedijaticã ï'arãsama. ²⁷ Be'ro yũ'ure wereco'terãrẽ o'õgũti. Na neorãsama yũ'ɯ bese'cãrã nipe'tiro no'o nirõcjãrãrẽ.

²⁸ »Mũsãrẽ otecjũ higueraɣũ wãmeticjũ me'rã queose o'õgũti. Tigũ dũpũripũ pũrĩ ñasãwĩjisãjãcã, “Cũ'ma wa'arotiro wee'e”, nisa'a. ²⁹ A'te weronojõ yũ'ɯ todũporo ní'que peje wa'acã ï'arã, “Cã'rõacã Jesús a'ti di'ta wĩogu sãjãtjo dũ'sasa'a”, niña. ³⁰ Diacjũ mũsãrẽ werẽgũti. A'te peje tojo wa'ari curare nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ï'ape'ocã'rãsama. ³¹ A'ti ɯmũco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yũ'ɯ ucũse, yũ'ɯ bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yũ'ɯ ní'que queoro wa'arosa'a.

³² »Yũ'ɯ apaturi a'tiatjema ti nũmũ nicã, ti hora nicã a'tigusã'a nisere ne masĩno'ña marĩ'i. Õ'acũrẽ wereco'terã ɯ'mũsecjãrã, yũ'ɯ Õ'acũ macũ quẽ'rã masĩwe'e. Yũ'ɯ pacũ Õ'acũ ni'cũta masĩsami.

³³ »Tojo weerã mũsã añurõ wãcũ, tũ'omasĩyuya. “¿De'ro nicã a'tigusari?” ni ñubue, co'tenu'cũcã'ña. Yũ'ɯ a'tiatjere mũsã ne masĩwe'e. ³⁴ Mũsãrẽ queose me'rã werẽgũti. Ni'cũ masũ yoaropũ sijagũ wa'asami. Cũ wa'ase dũporo cũrẽ da'racõ'terãrẽ cũ ya wi'ire “Co'teapa”, nisami. Nánũcũrẽ na da'ratjere cũusami. Sope co'tegũre “Sopere co'teya”, nisami. ³⁵ Na weronojõ mũsã niña. Námarĩcã na wĩogu dajatjere ne masĩtisama. Na'ique'ari cura, ñami deco, cãrẽ'quẽ uuri cura, o bo'reacã ní'gũ nibosami. Mũsã quẽ'rã na weronojõ masĩtimirã, yũ'ure co'teya. ³⁶ Yũ'ɯ wãcũña marĩrõ a'ti, mũsãrẽ cãrĩrãrẽ weronojõ bocaiejapejasĩ'rĩtisa'a. ³⁷ Yũ'ɯ mũsãrẽ nisere nipe'tirãrẽ nigũti. Añurõ wãcũ, co'teyuya, ni werẽcũ niwĩ Jesús.

14

Jesure ñe'erãtirã na apoyu'que ni'i

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Pũa nũmũ Pascua bosẽnũmũ, pã bũcuase me'rã na morẽti'quere ba'ari bosẽnũmũ dũ'sacaro niwũ. Ti bosẽnũmũ judío masã na ñecãsumũa Egiptopũ ní'cãrã

wijawā'cā'quere wācūrī bosenuṃmu nicaro niwā. Pa'ia wiorā, Moisé oja'quere bu'eri masā ¿de'ro wee Jesure ñe'e wējērāsari? nírā, weesoome'rīse me'rā na weeatjere apoyucārā niwā. ² Tojo nírā, a'tiro nicārā niwā:

—Bosenuṃmu nicā weeticārā. Masā cūrē ma'írā, no'o ɰaro caricūma'a, marī tojo weesere dojorēbosama, nicārā niwā.

Ni'cō numio Jesure ma'iyu'rugo ɰ'mūtise piopeo'que ni'i
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Na “Jesure wējērāti” ni apocaterore Jesús Betaniapu nicu niwī. Simó cāmi boa, yu'rū'cu ya wi'ipu nicu niwī. Jesús cū ba'adujiri cura ni'cō numio ɰ'mūticia cɰogo ejaco niwō. Tiga acosticja ɰ'mūtise nardo wāmetise wapabujusere poseticaro niwā. Ti ñacōrē pe'equejo, Jesús dɰpoa bu'ipu ɰ'mūtisere piopeoco niwō. ⁴ Āpērā topu nirā co tojo weecā ĩ'arā, uayū ruacārā niwā. Tojo weerā a'tiro a'merī ucūcārā niwā:

—¿De'ro weego co a'te ɰ'mūtise wapabujusere mejō waro tojo weecō'ati? ⁵ A'te ni'cā cū'ma da'rase wapa wapata'aro weronjō duago, bocano'boapā. Te me'rā pajasecɰorārē weetamuboapō, nicārā niwā. Co tojo weesere tu'satirā, pūrō tu'ticārā niwā.

⁶ Jesús pe'e narē nicu niwī:

—Cariboticā'ña. ¿De'ro weerā core cariboti? A'tere yu'ure tojo wéégo, añurō weego weemo. ⁷ Pajasecɰorā mūsā wa'teropu ninu'cūcā'rāsama. Mūsā no'o ɰaritero narē añurō weetamumasī'i. Yu'uma mūsā wa'teropu ninu'cūcā ĩ'asome. ⁸ A'tigo yu'ure co weesī'rīrō pōtēorō añurō weemo. Co yu'ure piopeogo ɰ'mūtisere apoyu, na yaarā ɰ'mūtise wa'reatjo weronjō yu'ure weeyumo. ⁹ Diacjū mūsārē weregūti. A'ti di'tapure no'o nirō yu'ɰ masārē yu'ruose quetire werecusiarā, a'tigo co yu'ure wee'quere wācūdutarā wererāsama, nicu niwī.

Juda wiorāpɰre Jesure o'oa'tje cjasē ni'i
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Jesús numiorē tojo níca be'ro Jesús bu'erā doce me'rācǰū ní'cu Juda Iscariote a'tiro weecu niwī. Pa'ia wiorā tiropu wa'a, Jesure cū o'oa'tje cjasere na me'rā ucūgū wa'acu niwī. ¹¹ Cū tojo nisere tu'orā, ɰpɰtu e'catirā, “Mɰ'urē niyeru wapayerāti”, nicārā niwā Judare. “¿De'ro nicā yu'ure Jesure wiorāpɰre o'oroɰamitito?” ni wācūcu niwī Juda.

Jesús cū bu'erā me'rā ba'atɰo'que ni'i
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Masã pã bucuase me'rã morëti'quere ba'ari bosenu mu ninu'cãcaro niwã. Ti numu nicã, ni'cũ oveja wĩ'magũ na Pascua bosenu mu ba'acjare wëjësama. Titare Jesú bu'erã cãrë sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿No'opu marĩ Pascua bosenu mu ba'atjore apoyucã uasari? nicãrã niwã.

¹³ Tojo nicã tu'ogu, puarã cũ bu'erãrë o'ocu niwĩ. A'tiro narë werecu niwĩ:

—Jerusalëpu wa'aya. Topu ni'cũ masũ acoga tuupeogure bocaejapejarãsa'a. Cũ no'o wa'aro sirutuya. ¹⁴ Cũ sãjãarõ ti wi'i wiogure niña: “Ûsarë bu'egu a'tiro niami: ‘¿No'opu nisari yu'u bu'erã me'rã Pascua bosenu mu ba'atji tucũ?’ niami”, niña. ¹⁵ Musã tojo nicã, u'muarõca tucũ apoyuca tucũjopu musãrë ï'ogũsami. Topu marĩ ba'atjere apoyuya, nío'ocu niwĩ Jesú.

¹⁶ Be'ro cũ bu'erã wa'a, Jerusalëpu etacãrã niwã. Topu etarã, Jesú cũ ní'caronojõta nipe'tisere bocacãrã niwã. Topu na ba'atjere apoyucãrã niwã.

¹⁷ Na'ique'aca be'ro Jesú cũ bu'erã doce me'rã ti wi'ipure etacu niwĩ. ¹⁸ Na ba'ari cura Jesú cũ bu'erãrë nicu niwĩ:

—Diacjũ musãrë wereguti. Musã me'rãcjũ ni'cũ marĩ me'rã ba'adujigu wiorãpure yu'ure wëjëdutigu o'ogusami, nicu niwĩ.

¹⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, uputu bujaweticãrã niwã. Nãnu cũ a'merĩ sërĩtiña'cãrã niwã:

—Yu'uta nicã'sa'aba, nicãrã niwã.

²⁰ Jesú narë yu'ticu niwĩ:

—Ni'cũ musã doce me'rãcjũ yu'u me'rã a'ti papu yosoba'agu nimi. ²¹ Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure Õ'acũ ye queti ojaca pũrĩ ní'caronojõta wa'arosa'a. Tojo wa'acã, yu'ure wiorãpure o'oguma ña'abutiario wa'arosa'a. Cũ diacjũta bajuatiyu'rucã, nemorõ añubopã, nicu niwĩ.

²² Jesú cũ bu'erã me'rã ba'ari cura pãgãrë mii, cũ pacu Õ'acũrë e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, tigare ducawaa, narë o'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Ba'aya. A'te yu'u upu ni'i, nicu niwĩ.

²³ Be'ro sĩ'rĩrĩ pare mii, Õ'acũrë e'catise o'ocu niwĩ tja. Tu'ajanu'cõ, cũ bu'erãrë tiacu niwĩ. Nipe'tirã ti pa cjasere sĩ'rĩpe'ticã'cãrã niwã. ²⁴ Narë tãagũ, nicu niwĩ:

—A'te yé dí ni'i. Masã ña'arõ wee'quere wërĩ wapaye-bosagusa'a. Õ'acũ masãrë apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ní'quere cũugũsami. Yu'u wëriũ, dí o'maburose me'rã pãjãrã añurõ weeno'rãsama. ²⁵ Diacjũ musãrë wereguti. A'te u'seducaco vino marĩ ni'cãrõcã sĩ'rĩrõ weronojõ weenemosome. Be'ro yu'u pacu yu'ure wiogu sõrõcãpu,

musã me'rã apaturi ma'ma vino sî'rînemogûsa'a tja, nicu niwî Jesú.

Jesú Pedroro "Mu'u yu'ure Masîwe'e' nigûsa'a" ní'que ni'i (Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Jesú cû bu'erã me'rã ba'áca be'ro Ô'acûrê basapeotoja, ti wi'ire wijaa wa'acãrã niwã. Wijaa, ûrûgû Olivo wãmeticjuru wa'acãrã niwã. ²⁷ Topu wa'agu, Jesú narê nicu niwî:

—Musã nipe'tirã a'ti ñami uirã, yu'ure cõ'awã'cãpe'tia wa'arãsa'a. Musã tojo weeatje Ô'acû ye queti ojaca pûrîpu níronojõta wa'arosa'a. A'tiro ojano'wû: "Yu'u oveja co'tegure wêjêno'cã weegusa'a. Tojo weecã, cû yarã oveja no'o ñaro omastearãsama", niwû. ²⁸ Be'ro yu'u wêrî'cûpu masãca be'ro musã dâporo Galilea di'tapu wa'ayutojagusa'a, nicu niwî.

²⁹ Cû tojo nicã tu'ogu, Pedro yu'ticu niwî:

—Ãpêrã mu'urê cõ'awã'cãcã, yu'u pûrîcã ne wa'asome, nicu niwî.

³⁰ Tojo nisere tu'ogu, Jesú nicu niwî:

—Diacjû mu'urê wereguti. Ni'cãcã ñami puati cãrê'quê uuati dâporo yu'ure i'tiati "Cûrê masîwe'e'", nigûsa'a, nicu niwî.

³¹ Tojo nicã tu'omigû, Pedro ninemocu niwî:

—Yu'u pûrîcã na yu'ure wêjêsî'rîcãma, "Cû me'rã boaguti", nigûsa'a. "Cûrê masîwe'e'" nisome, nicu niwî. Be'ro nipe'tirã cû bu'erã Pedro ní'caranojõta niburocãrã niwã.

Jesú Getsemaní wãmetiropu cû pacure ñubue'que ni'i (Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Olivo wãmeticju ûrûgûpu wa'arã, tigu dâ'pocã Getsemaní wãmetiropu etacãrã niwã. Topu Jesú cû bu'erãrê a'tiro nicu niwî:

—Yu'u ñubuegu wa'ari cura a'topu dujîniña yujupu, nicu niwî.

³³ Topu ñubuegu wa'agu, Pedro, Santiago, Juãrê miacu niwî. Cû uputu waro ejeripõ'rãpu wãcûque'ti, bujaweticu niwî. ³⁴ Narê nicu niwî:

—Yu'ure wêrîtawioro, bujawetise yu'rûmajãsa'a. Musã a'to tojayá. Ne cãrîticã'ña, nicu niwî narê.

³⁵⁻³⁶ Tojo níca be'ro yoacurero na yu'rûro wa'a, di'tapu paamu'rîque'agu, cû pacure sêrîgû, a'tiro nicu niwî:

—Pacu, mu'urê nipe'tise basio'o. Mu'u ñacã, yu'ure a'te ña'arõ yu'rûatje wa'aticã'to. Yu'u tojo nimicã, yu'u ñaro weeticã'ña. Mu'u ñaro pe'e wa'ato, nicu niwî.

³⁷ Be'ro cã bu'erã tiropu majãmitojacu niwĩ. Narẽ cãrĩ'cãrãpũre bocaejacu niwĩ. Pedrore nicu niwĩ:

—Simó, ¿mu'u cãrĩgũ weeti? ¿Ne cã'rõacã cãrĩtimigũ, tu'sumasĩtisari? ³⁸ Cãrĩticã'ña. Wãtĩ mäsãrẽ niquesãticã'to nĩrã, Õ'acũrẽ sãrĩña. Mäsã wãcũsepũ me'rãma yũ'ure ëjõpeonu'cũsĩ'rĩmisa'a. Mäsã se'saro tojo weesĩ'rĩmirã, wãcũtutuamasĩtisa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ sãrĩña, nicu niwĩ.

³⁹ Tojo nĩca be'ro majãmitojagu, cã pacũre sãrĩ'caronojõta sãrĩcu niwĩ tja. ⁴⁰ Sãrĩca be'ro cã bu'erã tiropu majãmitojagu, cãrĩ'cãrãpũre bocaejacu niwĩ tja. Narẽ wũja pũrĩyũ'ruacarõ niwũ. Tojo weerã cãrẽ de'ro wee yũ'timasiticãrã niwã. ⁴¹ Be'ro apaturi Jesú cã pacũre sãrĩtuogu wa'acu niwĩ. Tojatagu, cã bu'erãrẽ nicu niwĩ:

—Ni'cãrõacãma sooya, cãrĩña majã. Tocã'rõta ni'i. Ni'cãrõacãrẽ yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure masã ña'arãpũre o'oatje etatoja'a. ⁴² Wã'cãnu'cãña. Te'a, na tiropu wa'arã. Yũ'ure o'oacjũ a'titojami, nicu niwĩ Jesú.

Jesure ñe'ewã'cã'que ni'i

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Jesú cã bu'erãrẽ ucũrĩ cura na me'rãcjũ ni'cu Juda etacu niwĩ. Cã me'rã pãjãrã masã di'pĩrĩ cãorã yucũpagu me'rã a'ticãrã niwã. Na pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã, judío masã bucãrã o'óno'cãrã nicãrã niwã. ⁴⁴ Juda Jesure wiari masũ narẽ a'tiro niyutojacu niwĩ:

—Yũ'u wa'suporopu mi'miacjũ cãta nigũsami. Cãrẽ ñe'e, añurõ du'te miapa, nicu niwĩ.

⁴⁵ Juda Jesú tiropu etagu, a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'ure bu'egu. Tojo nĩgũta, cãrẽ mi'micu niwĩ. ⁴⁶ Tojo weecã ï'arã, Jesure ñe'ewã'cã wa'acãrã niwã.

⁴⁷ Cãrẽ ñe'erĩ cura ni'cũ topu nu'cũgũ cã ya di'pĩrẽ weje-wee, pa'ia wiogũre da'raco'tegũre o'mepero dũtepã'rẽcã'cu niwĩ. ⁴⁸ Jesú masãrẽ nicu niwĩ:

—¿Yajari masũrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ yũ'ure di'pĩrĩ, yucũpagu me'rã ñe'erã a'tiati? ⁴⁹ Nipe'tise nũmũrĩ yũ'u Õ'acũ wi'i mäsã wa'teropu bu'edujiwu. Titare mäsã yũ'ure ñe'etiwu. A'te mäsã ni'cãrõacã weese todũporopu Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojõta wa'a'a, nicu niwĩ.

⁵⁰ Jesure ñe'ecã ï'arã, cã bu'erã ni'cãrẽta cõ'anũ'cõ, du'tiwa'cãpe'tia wa'acãrã niwã.

Ni'cũ ma'mu du'tiwã'cã'que ni'i

⁵¹ Jesure ñe'ewã'cãcã, ni'cũ ma'mu cã cãrĩgũ omãca casero me'rã omãtjãgũ sirutucu niwĩ. Be'ro ãpẽrã cãrẽ

ñe'ecārã niwã. ⁵² Tojo weecã, cū oma'carore cō'acã'cũ niwĩ. Cõ'a, su'ti marĩgũ omawã'cã wa'acũ niwĩ.

Jesure wiorã tiropũ mia'que ni'i

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵³ Jesure ñe'e, pa'ia wiogũ tiropũ miacārã niwã. Topũ nipe'tirã pa'ia wiorã, judío masã bucūrã, Moisé oja'quere bu'eri masã nerēcārã niwã. ⁵⁴ Pedro pe'e Jesure yoacurero pa'ia wiogũ ya wi'i sope pu'topũ sirututuocũ niwĩ. Topũ surara pu'to ejanujã, na me'rã pecame'e sō'madujicũ niwĩ.

⁵⁵ Pa'ia wiorã, tojo nicã nipe'tirã wiorã “¿De'ro wee Jesure weresārõuamitito?” nicārã niwã. Cūrẽ wějēsĩ'rĩrã, tojo nicārã niwã. Cūrẽ wějēsĩ'rĩmirã, bu'iri ne bocaticārã niwã. ⁵⁶ Pãjãrã cūrẽ weresã, nisoocārã niwã. Ni'cārõnojõ weresãtiyucã, basioticaro niwũ. ⁵⁷ Æpērã wã'cãnũ'cã, nisoose me'rã weresãcārã niwã. A'tiro nicārã niwã:

⁵⁸ —Ã'rĩrẽ a'tiro nicã tu'owũ: “Yũ'u a'ti wi'i Õ'acũ wi'ire masã wéeca wi'ire cõ'adijope'oguti. Be'ro i'tia numũ be'ro ape wi'i tu'ajanũ'cõgũti. Ti wi'i masã wéeca wi'i mejẽta nirõsa'a”, niwĩ, nicārã niwã.

⁵⁹ Tojo nimirã, na nisere ni'cārõnojõ wãcũticārã niwã.

⁶⁰ Na tojo nicã tu'ogũ, pa'ia wiogũ na wa'teropũ wã'cãnũ'cã, Jesure sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Mũ'urẽ tojo nisere yũ'tiweti? ¿De'ro ni yũ'tigusari na weresãsere? nicũ niwĩ.

⁶¹ Jesú yũ'titiyũ'ruocã'cũ niwĩ. Cũ yũ'titicã ĩ'agũ, pa'ia wiogũ apaturi sērĩtiña'nemocũ niwĩ:

—¿Mũ'uta niti Õ'acũ bese'cũ Cristo, Õ'acũ añugũ macũ na nigũ? ni sērĩtiña'cũ niwĩ.

⁶² Jesú cūrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Cũta ni'i. Mũsã yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu Õ'acũ pu'topũ dujicã ĩ'arãsa'a. Cũ u'mũsepu nigũ tutuayũ'ruami. Yũ'u o'mecururipũ dijaticã ĩ'arãsa'a, nicũ niwĩ.

⁶³ Tojo nicã tu'ogũ, pa'ia wiogũ uasere ĩ'ogũ, cũ basu cũ ye su'tire wejetũ'rēcũ niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Æpērã cūrẽ weresãrã uanemowe'e. ⁶⁴ Mũsã Õ'acũrẽ ña'arõ cũ ní'quere tu'oapũ. ¿De'ro tu'oña'ti mũsã? nicũ niwĩ.

Nipe'tirã topũ nirã “Cūrẽ wějērõu'a”, nicārã niwã.

⁶⁵ Na tojo nicã tu'orã, Æpērã a'tiro weecārã niwã. Cūrẽ u'seco e'opeocārã niwã. Cũ caperire bi'apecārã niwã. Cūrẽ paamujãrã, a'tiro nicārã niwã:

—Nĩbocaya. ¿Noa mũ'urẽ paati? nicārã niwã.

Surara quẽ'rã diapoapũ Jesure paacārã niwã.

Pedro Jesure "Masīwe'e" ní'que ní'i

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Jesure wi'i po'peapɔ ñe'esājāca be'ro Pedro sope pu'topɔ tojacɔ niwĩ. Cũ tojo weeri cura ni'cõ pa'ia wiogure da'racõ'tego etaco niwõ. ⁶⁷ Cũ pecame'e sõ'madujigure ĩ'agõta ĩ'a, cūrē nico niwõ:

—Mũ'ɔ Jesú Nazarecjũ me'rã sija'cɔta ni'iba, nico niwõ.

⁶⁸ Pedro core nisoogɔ, a'tiro ni yu'ticɔ niwĩ:

—Cūrē masītisa'a. Ñe'enojõrē ucũgõ ucũsa'a. Tũ'omasītisa'a, nicɔ niwĩ.

Cũ sã'rĩrõ sope pu'topɔ topɔ wijaanɔ'cãcã, cãrē'quē uucɔ niwĩ. ⁶⁹ Pa'ia wiogure da'racõ'tego apaturi cūrē ĩ'agõ, topɔ nirãrē a'tiro nico niwõ:

—Ã'rĩ quē'rã na me'rã sija'cɔta nimi, nico niwõ.

⁷⁰ Cũ apaturi nisoocɔ niwĩ tja. Be'roacãta topɔ nirã Pedre a'tiro nicãrã niwã:

—Mũ'ɔ quē'rã Jesú bu'erã me'rã sija'cɔta ni'i. Mũ'ɔ Galileacjũ ni'i. Mũ'ɔ ucũse quē'rã na ucũwɔaronojõ bususa'a, nicãrã niwã.

⁷¹ Na tojo nicã tũ'ogɔ, Pedro nisoonemocɔ niwĩ tja:

—Yu'ɔ diacjũta ucũticã, Ô'acũ yu'ure bu'iri da'reato. Yu'ɔ musã ucũgũrē ne masītisa'a, nicɔ niwĩ.

⁷² Cũ tojo nicũñarĩ cura cãrē'quē apaturi uucɔ niwĩ tja. Tojo weecã, Pedro Jesú todɔporopɔ ní'quere wãcũbocacɔ niwĩ. Jesú a'tiro nicɔ niwĩ: “Cãrē'quē puati uuse dɔporo mũ'ɔ yu'ure i'tiati 'Cūrē masīwe'e', nigũsa'a”, nicɔ niwĩ. Tere wãcũgũ, ɔpɔtɔ uticɔ niwĩ.

15

Jesure romano masã wiogɔ Pilato sērĩtiña'que ní'i

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Bo'reacã pa'ia wiorã nerēcãrã niwã. Judío masã bucurã, Moisé oja'quere bu'eri masã quē'rã nerēcãrã niwã. ã'rã nipe'tirã wiorã nerêque'a, “Jesure ¿de'ro weerãsari marĩa?” ni ucũcãrã niwã. Ucũtoja, Jesure dũ'tetjãrã, Pilato tiropɔ miiejacãrã niwã. ² Pilato Jesure sērĩtiña'cɔ niwĩ:

—¿Mũ'ɔta niti judío masã wiogɔ? nicɔ niwĩ.

Jesú yu'ticɔ niwĩ:

—Mũ'ɔ nĩrõnojõta cãta ni'i, nicɔ niwĩ.

³ Pa'ia wiorã Pilatopure peje weresãcãrã niwã. ⁴ Tojo nicã tũ'ogɔ, Pilato apaturi Jesure sērĩtiña'nemocɔ niwĩ tja:

—¿Mũ'urē na tojo nisere yu'tiweti? ¿Dicuse peje mũ'urē weresãrã weeti? nicɔ niwĩ.

⁵ Jesú ne yu'titiyũ'rucã'cɔ niwĩ. Tojo weegɔ Pilato ĩ'amarĩacɔ niwĩ.

*Jesure wējēduti'que ni'i**(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

⁶ Cũ'marĩnũcũ Pascua bosenũmũ nicã Pilato a'tiro weeseticũ niwĩ. Ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nigũrẽ masã na du'uwĩrõdutigũre du'uwĩrõmũjãcũcũ niwĩ. ⁷ Titare ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ Barrabá wãmetigũ wiorãrẽ yũ'rũnũ'cã, narẽ cõ'asĩ'rĩ, cũ me'rãcjãrã masãrẽ wējẽ'cãrã me'rã dujicũ niwĩ. ⁸ Masã Pilato tiropũ wa'a, "Mũ'ũ bosenũmũ nicã weewũaronojõ weeya", nicãrã niwã. ⁹ Pilato narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—¿Mũsã judío masã wiogũre yũ'ũ du'uwĩrõcã ասari? nicũ niwĩ.

¹⁰ Pilato pa'ia wiorã ւոսե ye bu'iri Jesure cũpũre wia'quere masĩcũ niwĩ. ¹¹ Pa'ia wiorã Barrabá pe'ere du'uwĩrõdutiãrã masãrẽ no'o ւարո caricũsitenũ'cõcã'cãrã niwã. ¹² Tojo nicã tũ'ogũ, Pilato narẽ sũrĩtiña'cũ niwĩ:

—Mũsã judío masã wiogũ nigũ me'rã pe'ere ¿de'ro weecã ասari? nicũ niwĩ.

¹³ Tojo nicã nipe'tirã caricũmajãcãrã niwã:

—Cũrẽ curusapũ paabi'pe wējẽña, nicãrã niwã.

¹⁴ Pilato narẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro weegũ tojo weebosari? Æ'rĩ ne cã'rõ ña'arõ weeticũ niami, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nimicã, masã caricũnemocãrã niwã:

—Curusapũ paabi'pe wējẽña, nicãrã niwã.

¹⁵ Tojo nicã tũ'ogũ, Pilato masã me'rã añũrõ tojasĩ'rĩgũ, Barrabãre du'uwĩrõcũ niwĩ. Be'ro Jesure surarare tãrãdutiãtoja, curusapũ paabi'pe wējẽdutiãcũ niwĩ.

¹⁶ Tojo weerã na Pilato ya wi'i po'pea nirĩ tucũjopũ cũrẽ miacãrã niwã. Topũ nipe'tise cururi surara nerẽcãrã niwã. ¹⁷ Na Jesure ni'cãrõ su'tiro ւքոտս sõ'arõ, wiorã sãñarõnojõrẽ sãacãrã niwã. Tojo nicã ni'cã be'to pota me'rã wéeca be'tore cũ dũpoapũre peocãrã niwã. ¹⁸ Be'ro cũrẽ caricũcãrã niwã:

—E'catipeoya judío masã wiogũre, ni caricũcãrã niwã.

¹⁹ Ni'cãgũ yucũgũ me'rã dũpoapũre paamũjãcãrã niwã. Թ'seco e'opeo, cũrẽ bujicã'rã, ejaque'apecãrã niwã. ²⁰ Na cũrẽ a'tiro bujicã'ca be'ro wiogũ sãñarĩ su'tiãrore tuweecãrã niwã. Be'ro cũ sãñamũ'tã'carore sãacãrã niwã tja. Tu'ajanũ'cõ, cũrẽ curusapũ wējẽrã wa'arã miacãrã niwã.

*Jesure curusapũ paabi'pe wējẽ'que ni'i**(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

²¹ Jesure wējẽrã wa'arã na miarĩ cura ni'cũ masũ Simõ Cirene wãmetiri macãcjũ cãpũpũ ní'cũ tojaticũ niwĩ. Cũ pũarã Alejandro, Rufo pacũ nicũ niwĩ. Jesũ

curusa wuawã'cârõpũ cũ yu'ruacã ã'arã, curusare cūrẽ wuaduticãrã niwã.

²² Jesure ni'cã bu'a Gólgota wãmetiropũ miacãrã niwã. Gólgota nírõ, “Masã boaweeca dupoa” nírõ weesa'a. ²³ Topũ pūrĩse tũ'oña'ticã'to nírã, vino mirra wãmetise me'rã morẽ'quere tĩacãrã nimiwã. Jesú s'ĩríticũ niwĩ. ²⁴ Be'ro cūrẽ curusapũ paabi'pe wějẽcãrã niwã. Surara cũ ye su'tire ducawaarã, níbocape wapata'acãrã niwã. ¿Ñe'enojõrẽ bocarãsari? nírã, tojo weecãrã niwã.

²⁵ Jesure curusapũ paabi'penũ'cõcatero, ñamiña'cūrõ nueve nicã nicaro niwũ. ²⁶ A'te ye bu'iri cūrẽ wějẽ'e nírã, curusapũ ni ojaõ'oca pjĩ a'tiro ojano'caro niwũ: “Á'ri judío masã wiogũ nimi”, nicaro niwũ. ²⁷ Jesú me'rã ãpẽrã pũarã yajari masã curusapũ paabi'penũ'cõno'cãrã niwã. Ni'cũ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nu'cõcãrã niwã. ²⁸ Tojo weecã, Õ'acũ ye quetire ojãca pũrĩpũ oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojano'caro niwũ: “Cũ quẽ'rã ña'arã wa'teropũre morẽsu'utamucũ niwĩ”, niwũ.

²⁹⁻³⁰ Masã Jesú pu'to yu'ruarã, cūrẽ bujicã'rã, dupoa yuremujãcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Jũ. Mu'ũ pũrĩcã “Õ'acũ wi'ire cõ'agũti”, nimiwũña. “I'tia namũ be'ro weepe'ogũti”, niwũ. Tojo ni'cũ mu'ũ basuta yu'ruoya. Topũ curusapũ wã'ñagũ dijatia, ni bujicã'cãrã niwã.

³¹ Na weronojõta pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã bujicã'cãrã niwã. Na basu a'merĩ a'tiro nicãrã niwã:

—Cũ ãpẽrãmarĩcãrẽ yu'ruowĩ. Cũ basu pe'e yu'ruomasĩtimi. ³² Õ'acũ bese'cũ Cristo Israe curuacjãrã wiogũ nígũ, curusapũ dijatiato. Cũ dijaticã pũrĩcãrẽ, ějõpeorãti, nicãrã niwã.

Yajari masã Jesú me'rã curusapũ paabi'penũ'cõ'cãrãputa bujicã'sãjãcãrã niwã.

Jesú wẽrĩ'que ni'i

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

³³ Jesú curusapũ wẽrĩrĩ cura dajaritero nicã nipe'tiro ti di'tapũ na'itĩ'a wa'acaro niwũ. Téẽ ñamica'a tres nicãpũ na'itĩ'atucaro niwũ. ³⁴ Tita ti horata Jesú upũtũ caricũcũ niwĩ. Arameo ye me'rã a'tiro nicũ niwĩ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? A'tiro nígũ, “Õ'acũ, Õ'acũ, ¿de'ro weegũ yu'ure cõ'awã'cãti?” nígũ, tojo nicũ niwĩ.

³⁵ ãpẽrã ni'cãrẽrã topũ nírã tojo nisere tũ'orã, a'tiro nicãrã niwã:

—Tu'oya sī'i ucūsere. Duporocjǫpu Ō'acū ye queti weremu'tārī masū Eliare pisugu weesami, nicārā niwā.

36 Cū caricūcā tu'ogu, ni'cū omawā'cā, ni'cā si'ti vino pi'ase me'rā morē'quere yosocu niwī. Yosotoja, ni'cāgū yucugupū dū'teō'o, Jesure sīomorō tīagū, a'tiro nicū niwī:

—Ī'anirā marī yujupū. Elīa yu'ruogu a'tigu a'tigusami cūrē.

37 Be'ro Jesú uputu caricū, wērīa wa'acu niwī. 38 Cū wērīrī cura a'tiro wa'acaro niwū. Ō'acū wi'ipū pa'ia sājāarōpū cā'mota'ayosari casero u'muarō pe'e tūrūdjati, pua casero ducawatiyojacaro niwū. 39 Surara wiogu romano Jesú doca nu'cūgū cū caricūcā ĩ'agū, cū de'ro wee wērīcā ĩ'agū, a'tiro nicū niwū:

—Diacjūta ā'rī Ō'acū macū niapī, nicū niwī.

40 Numia yoaropū Jesure ĩ'anu'cūcārā niwā. Na wa'teropū ā'rā numia nicārā niwā: Marīa Magdalena, apego Marīa José, Santiago nituogu na nigū paco, tojo nicā Salomé nicārā niwā. 41 Ā'rā numia Jesure Galileapū nicā sirutu'cārā, cūrē weetamu'cārā nicārā niwā. Tojo nicā āpērā numia pājārā Jesú Jerusalēpū wa'acā sirutu'cārā topū ĩ'anu'cūcārā niwā.

Jesure na yaa'que ni'i

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42-43 Jesú wērīca nūmū judío masā sootji nūmū duporo nicaro niwū. Tojo weerā na ba'atjere apoyurā weecārā niwā. Na'ique'ari cura José, Arimatea wāmetiri macācjū etacu niwī. Judío masā wiorā me'rācjū wiogu nicū niwī. Joséta Jesure “Ō'acū bese'cu nimi”, ni ējōpeocu niwī. Tojo nicā cū wiogu sājātje quē'rārē co'tecu niwī. Tojo weegu uiro marīrō wācūtutuaro me'rā Pilato tiropū sājāacu niwī. Sājāa, Jesú ya upure sērīcu niwī. 44 Pilato ti upure sērīcā tu'ogu, cū wērīatoja'quere masīgū, tu'omarīa wa'acu niwī. Be'ro surara wiogure ¿diacjūta wērīapari? nigū, sērītiña'cju pijiocu niwī. 45 Surara wiogu “Diacjūta niapū” nicā tu'ogu, Pilato Jesú ya upure Joseré o'oduticu niwī. 46 Tojo weegu José cūrē omatji casero añurī caserore duucu niwī. Be'ro Jesú ya upure miidijoo, ti casero me'rā omacu niwī. Tu'ajanu'cō, ni'cā tuti ūtāgāpū se'éca tutipū sīosōrōcūuocu niwī. Be'ro ti pere ūtāgājo me'rā tuubi'acu niwī. 47 Marīa Magdalena, apego Marīa puarā José, Santiago paco Jesure yaa'carore ĩ'acārā niwā.

16

Jesú cū wērĩ'cɔpɔ masã'que ni'i
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Sauru na soowɔari nɔmɔ yɔ'rúca be'ro María Magdalena, apego María Santiago paco, tojo nicã apego Salomé ɔ'mɔtise duucãrã niwã. Te me'rã Jesure cū upɔre piopeorã wa'arã weecãrã nimiwã. ² Mujĩpũ mujãtiri cura ma'ma semana sãjãnɔ'cãrĩ nɔmɔ soorinɔmɔ nicã Jesure yaa'caropɔ wa'acãrã niwã. ³ Na topɔ wa'arã, a'merĩ sērĩtiña'cãrã niwã:

—¿Noa marĩrẽ tiga ɔtãgãrẽ tuupãobosarosari? nicãrã niwã.

⁴ Topɔ ejarã, tiga ɔtãgãjo ti tutire bi'acaga aperopɔ cũñacã ã'acãrã niwã. ⁵ Tojo weerã ti tutipɔ diacjũ sãjãa wa'acãrã niwã. Topɔ diacjũ pe'e ni'cũ ma'mɔ dujicã ã'acãrã niwã. Cũ yoaro su'tiro butiro sãñacã ã'arã, ɔpɔtɔ ɔcɔacãrã niwã. ⁶ Cũ narẽ nicɔ niwĩ:

—Yɔ'ɔre uiticã'ña. Mɔsã Jesú Nazarecjũrẽ na curusapɔ paabi'pe wējẽ'cɔre a'marã wee'e. Cũ masãtojami. A'tore marĩmi. Cũrẽ na cũu'carore ã'arã a'tia. ⁷ Be'ro cũ bu'erãrẽ, tojo nicã Pedrore wererã wa'aya. “Cũ mɔsã dɔporo Galileapɔ wa'ayugɔsami. Cũ mɔsãrẽ todɔporopɔ ní'caronojõta topɔ cũrẽ ã'arãsa'a”, ni wererã wa'aya, nicɔ niwĩ.

⁸ Cũ tojo nicã tɔ'orã, numia Jesure yaa'caropɔ ní'cãrã ɔcɔa narãsarãta, omawã'cã wa'acãrã niwã. ɔpɔtɔ ã'a ɔcɔa'cãrã nitjãrã, na ã'a'quere, na tɔ'o'quere ɔpẽrãrẽ wereticãrã niwã.

Jesú María Magdalenarẽ bajuamɔ'tã'que ni'i
(Jn 20.11-18)

⁹ Jesú bo'reacã soorinɔmɔ nicã wērĩ'cɔpɔ masãcɔ niwĩ. Titare María Magdalenarẽ bajuamɔ'tãcɔ niwĩ. Coreta todɔporopɔre Jesú siete wãtã cɔogore cõ'awĩrõcɔ niwĩ. ¹⁰ Cũ core bajuáca be'ro cũ me'rã sija'cãrãrẽ, cũ wērĩ'quere dɔjasewã'a utirãrẽ werego wa'aco niwõ. ¹¹ “Jesú catiami, yɔ'ɔ cũrẽ ã'apɔ” nicã tɔ'orã, ẽjõpeoticãrã niwã.

Jesú pɔarã cũ bu'esere sirutu'cãrãrẽ bajua'que ni'i
(Lc 24.13-35)

¹² Jesú María Magdalenarẽ bajuáca be'ro ɔpẽrã pɔarã cũrẽ ẽjõpeorãrẽ bajuacɔ niwĩ tja. Na cãpũpɔ sjarãrẽ cũ apĩ weronojõ bajugɔ bajuacɔ niwĩ. ¹³ Be'ro cũrẽ ã'amasĩca be'ro ɔpẽrã cũ bu'erã ní'cãrãrẽ wererã wa'acãrã niwã. Na quẽ'rãrẽ ẽjõpeoticãrã niwã.

Jesú cũ bu'erãrẽ “A'tiro weeya” nise ni'i
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ María Magdalenarē, tojo nicā āpērārē bajuáca be'ro Jesú cǔ bu'erā oncere bajuacǔ niwī. Na ba'adujiri cura bajuacǔ niwī. Na “Cǔ masācǔ niami” nisere ējōpeoticārā niwā. Na ējōpeotise bu'iri narē tu'ticǔ niwī. ¹⁵ Be'ro a'tiro nicǔ niwī:

—Nipe'tiropǔ nipe'tirārē yu'u masārē yu'ruoguti nisere quetiwererā wa'aya. ¹⁶ No'o yu'ure ējōpeo, wāmeyeno'gǔ yu'ruono'gǔsami. Yu'ure ējōpeotigǔ pūrīcā bu'iri da'reno'gǔsami. ¹⁷ Ējōpeorā na ējōpeosere ĩ'orā, a'tiro weemasīrāsama. Yu'u tutuaro me'rā wātīa masārē sājāa'cārārē cō'awīrōmasīrāsama. Apemasā ye, na ucūmasīti'quere ucūmasīrāsama. ¹⁸ Na añarē ñe'ecā, tojo nicā nímá s'īrīcā, ne mejēcā wa'asome. Dutitirārē omocā ñapeocā, yu'rurāsama, nicǔ niwī Jesú.

Jesú u'musepǔ mujāabutia'que ni'i
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Be'ro marī wiogǔ Jesú cǔ bu'erārē wéréca be'ro Ō'acǔ u'musepǔ cǔrē miimujāa wa'acǔ niwī. Topure cǔ pacǔ tiropǔ diacjǔ pe'e ejanujācǔ niwī. ²⁰ Tojo wa'áca be'ro cǔ bu'erā nipe'tiropǔ cǔ yu'ruose quetire weresterā wa'acārā niwā. Na werēcā, Jesú cǔ basuta narē weetamucǔ niwī. Na weresere diacjǔta ni'i níǔ, añuse na wee'omujācā weecu niwī.

Luca Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Ā'rī ni'cūta āpērā Jesucristo ye quetire oja'cārā wa'teropure judío masū nitigū nicū niwī. Cū Pablo me'rācjū waro nīgū, cū me'rā tojota da'rayapaticā'cu niwī. Cū Jesucristo ējōpeonū'cā'quema de'ro nicā, no'opū ējōpeogū ējōpeonū'cāpī. Masīno'ña marī'i. Añurō weeri masū, tojo nicā ocoyeri masū nicū niwī. Cū Siria di'tapū nirī macā Antioquíapū bajuacū niwī.

A'ti pūrī nipe'tirāpūreta Jesú yū'ruogū a'ticu niwī nisere ojano'caro niwū. Israe curuacjārā se'sarore yū'ruogū a'ticu niwī, ni ojano'ña marīcaro niwū.

Āpērā Jesucristo ye quetire oja'cārā nemorō Jesú cū catiri ūmūcore, cū weeseti'quere ojayū'rūnū'cācū niwī. Tere ojase dūporo queoro ojasī'rīgū, a'tiro weecū niwī. Āpērā Jesú ye quetire werēcā ī'abesetojagūpū, tojo nicā nipe'tise Jesú weeseti'quere besenū'cōpe'otojagūpū ojacū niwī.

A'ti pūrīrē Teófilo wāmetigū, judío masū nitigūre ojacū niwī.

Luca ¿de'ro weegū a'ti pūrīrē ojapari? nise ni'i

¹ Pājārā masā ūsā wa'teropū wa'a'quere Jesú ye quetire ojasī'rīcārā niwā. ² Ūsārē bu'e'caronojōta ojacārā niwā. Jesú ne waro weenū'cā'quere ī'a'cārā, cū ye quetire weretamu'cārā wereturiacārā niwā. Tereta āpērā ojacārā niwā. ³⁻⁴ Yū'ū quē'rā ne waro nū'cā'que me'rā nipe'tise Jesú ye quetire ī'abesepe'ocā'a. Tojo weetojagūpū, yū'ū a'tere queoro ojame'rīcā'sī'rīsa'a. A'tiro weecā, añusī'rī nīgū, wioğū Teófilo, mū'urē oja'a. Mū'urē āpērā bu'e'que diacjūta ni'i nidutigū ojagūti.

Ō'acūrē wereco'tegū ū'mūsecjū Juā wāmeyeri masū cū bajuatjere wereyū'que ni'i

⁵ A'te me'rā mū'urē werenū'cāgūti. Herode Judea di'ta wioğū nīcaterore ni'cū pa'i Zacarīa wāmetigū nicū niwī. Cū Abías wāmetigū ya curuacjū pa'i nicū niwī. Cū nūmo Isabe wāmetico niwō. Co quē'rā dūporocjūpū pa'i Aarō pārāmeo nituriago nico niwō. ⁶ Na pūarāpūta Ō'acū ī'orōpūre añurā nicārā niwā. Ō'acū duti'quere, tojo nicā Moisé duti'quere queoro weecārā niwā. Tojo weerā masā narē “Ña'arā nima”, nīmasīticārā niwā. ⁷ Isabe pō'rā

bocamasitico niwõ. Tojo weerã na põ'rãmaricãrã niwã. Tojo nicã na puarãputa bucãrã waro nicãrã niwã.

⁸ Ni'cã numu Zacaríã ya curuacjãrãrẽ Õ'acũ ï'orõpu Õ'acũ wi'ipũ da'rãse nicaro niwũ. ⁹ Na pa'ia weewuaronojõpũma nĩbocaca be'ro Zacaríãrẽ Õ'acũ Nibutiari Tucũ tiro u'mutise ãjũamorõdutiãrã sõrõcãrã niwã. ¹⁰ Cũ u'mutise ãjũapeori cura nipe'tirã masã sopepu ñubuerã weecãrã niwã. ¹¹ Cũ tojo weeri cura ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'musecjũ cã ãjũamorõpeoro diacjũ pe'e bajuacu niwĩ. ¹² Cũrẽ ï'agũ, Zacaríã de'ro wéemasiticu niwĩ. Ucuayũ'ruacu niwĩ. ¹³ Cũ tojo weecã ï'agũ, Õ'acũrẽ wereco'tegu cãrẽ nicu niwĩ:

—Yu'ure uiticã'ña. Õ'acũ mu'u ñubuesere tu'oami. Mu'u numo Isabe ni'cũ põ'rãtigosamo. Cũrẽ Juã wãmeyeya. ¹⁴ Mu'u cã me'rã pũrõ e'catigusa'a. Æpẽrã quẽ'rã cã bajuacã, pãjãrã e'catirãsama. ¹⁵ Mu'u macũ Õ'acũ ï'orõpũre mejõ nigũ mejẽta nigũsami. Ne vinorẽ, si'bio'quere s'ĩrĩsome. Cũ bajuase duporo Espiritu Santure cuoyũ'ruatojagusami. ¹⁶ Pãjãrã Israe curuacjãrã Õ'acũ na wiogure ãjõpeodu'u'cãrãrẽ ãjõpeocã weegusami tja. ¹⁷ Cũ marĩ wiogu duporo weremu'tãsijagusami. Duporocjũpu Õ'acũ ye cjasere weremu'tãrĩ masũ Eliamaricã Espiritu Santu tutuasere cuoyũ'ruacu niwĩ. Cũ weronjõ cã quẽ'rã cuoyũ'ruagusami. A'tiro weegusami. Pacusumuarẽ na põ'rã me'rã cumuca marĩrõ nisetiã weegusami. Tojo nicã yũ'rũnu'cãrĩ masãrẽ wiorã dutisere yu'ticã weegusami. A'tiro wee masãrẽ marĩ wiogure ñe'edutigu bu'eyugusami, nicu niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu.

¹⁸ Cũ tojo nicã, Zacaríã sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro wee yu'u a'tere “Diacjũta ni'i” nĩmasĩbosau? Yu'u bucu waro ni'i. Yu'u numo quẽ'rã bucũo waro nimo, nicu niwĩ.

¹⁹ Õ'acũrẽ wereco'tegu cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'u Õ'acũrẽ da'raco'tegu Gabrie wãmeti'i. Yu'u Õ'acũ ï'orõpu ni'i. Cũ mu'u me'rã ucũdutiũ, a'te queti añusere weredutiũ o'oãmi. ²⁰ Ni'cãrõacãrẽ mu'u ãjõpeoti'que bu'iri ucũmasitigu tojagusa'a. Téẽ mu'u macũ bajuatiro põtõorõ ne cã'rõ ucũsome. Õ'acũ cã uaro põtõorõ tojo wa'arosa'a, nicu niwĩ.

²¹ Cũ tojo weeri cura sope pu'tocjãrã pe'e co'terã weecãrã niwã. Na Zacaríã bajuticã, cã yoogocã ï'arã, “¿De'ro wa'apariba cãrẽ?” nicãrã niwã. ²² Zacaríã na tiropũ wijaatagu, ucũmasiticu niwĩ. “Topũta Õ'acũ apeyenojõ

cūrē ĩ'oaṗĩ”, nicārā niwā. Cã ucūmasĩtitjĩgũ ucūrõnojõ o'ogũ, omocārĩ me'rā narē weequēcũ niwĩ.

²³ Cũ Ő'acũ wi'ipũ da'rāse nũmũrĩ pe'tica be'ro cũ ya wi'ipũ dajatojaacũ niwĩ. ²⁴ Be'ro, cũ nũmo Isabe nijĩpaco tojaco niwõ. Ni'cãmocũse mujĩpũrĩ co ne wijatico niwõ. ²⁵ Co a'tiro wācũco niwõ: “Ő'acũ yũ'u põ'rāmarĩgõ ni'core weetamuami. Masā tojowaro ĩ'acõ'adutitigũ yũ'are añurõ weemi”, nico niwõ.

Marĩare Ő'acūrē wereco'tegũ Ʃ'mũsecjũ Jesú bajuatjere wereyu'que ni'i

²⁶ Seis mujĩpũrĩ Isabe nijĩpaco nirõ yũ'rũcaro niwā. Ticũse mujĩpũrĩ be'ro Ő'acũ cūrē wereco'tegũ Gabriere a'tiro weecũ niwĩ. Galilea di'ta nirĩ macā Nazarepũ o'ócũ niwĩ tja. ²⁷ Cūrē ni'cõ numio Marĩare, ne aṗĩ Ʃmũ me'rā niña'ti'core quetiweredutigũ o'ócũ niwĩ. Co ni'cũ Davi pārāmi nituriagũ José wāmetigũ me'rā omocā du'tegotigo weeco niwõ. ²⁸ Ő'acūrē wereco'tegũ co nirõpũ sājāa, añudutigũ a'tiro nicũ niwĩ:

—María, mũ'urē añudutise miiti'i. Ő'acũ mũ'urē añurõ wéegũ pajaña'mi. Cũ marĩ wiogũ mũ'u me'rā nimi. Nipe'tirā numia yũ'rũoro mũ'urē añurõ weeyũ'rũnũ'cāgũsami, nicũ niwĩ.

²⁹ Cũ tojo nicā tũ'ogo, tũ'omarĩa wa'aco niwõ.

—¿De'ro weegũ yũ'are tojo añudutiti? nico niwõ. ³⁰ Be'ro Ő'acūrē wereco'tegũ a'tiro nicũ niwĩ:

—María, yũ'are uiticā'ña. Ő'acũ ĩ'orõpũre mũ'u añuse bocapũ. Mũ'u me'rā e'catisami. ³¹ Ni'cārõacārē mũ'u nijĩpaco tojagósa'a. Ni'cũ põ'rātigosa'a. Cūrē Jesú wāme õ'oña. ³² Cũ mejõ nigũ mejēta nigũsami. “Ő'acũ Ʃ'mũsecjũ macũ nimi”, nino'gũsami. Cũ ñecũ Davire wee'caronojõ Ő'acũ wiogũ sõrõgũsami. ³³ Tojo weegũ Israe curuacjārārē dutinu'cũcũsami. Cũ dutise ne pe'tisome. Wiogũ ninu'cũcũsami, nicũ niwĩ.

³⁴ Cũ tojo nicā tũ'ogo, María Ő'acūrē wereco'tegũre sērĩtiña'co niwõ:

—¿De'ro wee a'te tojo wa'abosari? Yũ'u ne ni'cũ Ʃmũ me'rā niwe'e, nico niwõ.

³⁵ Ő'acūrē wereco'tegũ core yũ'ticũ niwĩ:

—Espĩritu Santu mũ'upũre dijatagũsami. Ő'acũ Ʃ'mũsecjũ cũ tutuase mũ'upũre o'mecurua weronojõ dijati, tuubi'arosa'a. Tojo weegũ mũ'u macũ Ő'acũ yagũ añugũ waro tojagũsami. Cũ “Ő'acũ macũ nimi”, nino'gũsami. ³⁶ Mũ'u basuco Isabe quē'rā bũcũo waro nimigõ, ni'cũ

macã wuagosamo. Co na “Põ'rã marĩmo” nino'co co nijĩpaco nirõ seis mujĩpũrĩ yu'rutoja'a. ³⁷ Õ'acũrẽ nipe'tise weeta basio'o, nicu niwĩ.

³⁸ Cũ tojo nicã tu'ogo, María yu'tico niwõ:

—Yu'u Õ'acũrẽ da'rawãñaco'tego ni'i. Õ'acũ mu'u ní'caronojõta yu'ure weeato, nico niwõ.

Co tojo nitu'ajaca be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu wa'a wa'acu niwĩ.

María Isabere ï'agõ wa'a'que ni'i

³⁹ Õ'acũrẽ wereco'tegu wéréca be'ro María yoogoro marĩõ a'tiro weeco niwõ. Te numurĩta co basuco Isabere opa bu'pa nirĩ macã Judea di'tapu ï'agõ wa'aco niwõ.

⁴⁰ Topu ejago, Zacarĩa ya wi'ipu sãjãaco niwõ. Sãjãagõ, Isabere añudutico niwõ. ⁴¹ Co añuduticãta, Isabe macũ paa po'peapu sãñagũ a'meña'cu niwĩ. Isabe Espĩritu Santure cuoyu'rũago tojaco niwõ. ⁴² Tojo weego co uputu tutuaro me'rã ucũco niwõ:

—Nipe'tirã numia yu'rũoro Õ'acũ mu'urẽ añurõ weeyu'rũnũ'cãmi. Mu'u macũ quẽ'rãrẽ añurõ weemi.

⁴³ Mu'u yu'u wiogũ paco yu'ure ï'agõ a'ticã, añubutiaro wa'a'a. ⁴⁴ Mu'u añudutisere tu'ocãta, yu'u macũ paa po'peapu sãñagũ e'catise me'rã a'meña'mi. ⁴⁵ Õ'acũ marĩ wiogũ mu'urẽ “Tojo weeguti” ní'que queoro wa'arosa'a. Mu'u cũ tojo ní'quere tu'o ãjõpeo'co e'cati'i, nico niwõ Isabe.

⁴⁶ Be'ro María a'tiro nico niwõ:

Yu'u ejeripõ'rãpu Õ'acũ yu'u wiogũre e'catise o'o'o.

⁴⁷ Õ'acũ yu'ure yu'rũogu me'rã e'cati'i.

⁴⁸ Yu'u mejõ nigõrẽ Õ'acũ a'tiro weecu niami.

Cũrẽ da'rawãñaco'tegore wãcũcu niami.

A'tiro nicã me'rã nipe'tirã yu'ure “Õ'acũ añurõ weemi core”, nirãsama.

⁴⁹ Õ'acũ tutuayũ'rũagu yu'ure añubutiasẽ waro weemi.

Cũ añuyũ'rũagu, ña'ase moogũ nimi.

⁵⁰ Nipe'tirã cũrẽ wiopesase me'rã tu'oña'rãrẽ pajaña'nu'cũcũsami.

⁵¹ Cũ tutuaro me'rã peje añuse weemi.

Ãpẽrã yu'rũoro ni'i ni tu'oña'rãrẽ docaque'acã weemi.

⁵² Wiorã nimi'cãrãrẽ mejõ nirã tojacã weemi.

Mejõ nirã pe'ere wiorã weronojõ morõmi.

⁵³ Ujaboarãrẽ peje waro añuse o'omi.

Peje cuomi'cãrãrẽ ne ñe'enojõ marĩrã tojacã weemi.

⁵⁴ Israe curuacjãrã cũrẽ da'raco'terãrẽ weetamumi.

Ne cã'rõ narẽ pajaña'ticã weetimi.

55 Cũ marĩ ñecũsumuarẽ “Tojo weeguti” ní'caronojõta weemi.

Abrahãrẽ, tojo nicã cũ pãrãmerã nituriarãrẽ pajaña'nu'cũcũsami, nico niwõ María.

56 María Isabe tiropu i'tia mujĩpũ tojánico niwõ. Be'ro co ya wi'ipũ dajatojaaco niwõ.

Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bajuaque ni'i

57 Be'ro Isabe co macũrẽ wuariteronojõ ejacaro niwũ. Titare co macũ bajuacu niwĩ. 58 Cũ bajuáca be'ro co acawererã, ãpẽrã co ya wi'i pu'to nirã core e'catitamurã wa'acãrã niwã. Õ'acũ core añubutiase weecã ã'arã, tojo weecãrã niwã. 59 Ni'cã semana cũ bajuáca be'ro Moisé duti'caronojõta weecãrã niwã. Cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'adutirã wa'acãrã niwã. Masã cũrẽ cũ pacu wãme weronojõ Zacaríã wãmeyesĩ'rĩcãrã nimiwã. 60 Na tojo weesĩ'rĩmicã, cũ paco narẽ nico niwõ:

—Niwe'e. Cũ Juã wãmetigusami, nico niwõ.

61 Masã pe'e “¿De'ro weegu? Mu'u acawererã Juã wãmetirã marĩma”, nicãrã niwã.

62 Be'ro Zacaríare “¿Mu'u de'ro wãme õ'osĩ'rĩsari?” nĩrã, weequese me'rã sãrĩtiña'cãrã niwã. 63 Na tojo nicã, ni'cã pjĩ sãrĩcũ niwĩ. Ti pjĩpu cũ “Juã wãmetigusami”, ni ojacu niwĩ. Nipe'tirã cũ tojo weesere ã'arã, ucupe'tia wa'acãrã niwã. 64 Cũ ojãca be'ro maata Zacaríã apaturi ucũnu'cãcu niwĩ tja. Tojo nicã Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. 65 Zacaríã tojo weese me'rã nipe'tirã cũ pu'to nirã ucupe'tia wa'acãrã niwã. Nipe'tirã to u'muase bu'papu nirã Judeacjãrã tojo wa'a'quere werestewã'cãcãrã niwã. 66 Nipe'tirã na tojo wereturiasere masĩrã, pũrõ wãcũcãrã niwã. Cũ Õ'acũ tutuaro me'rã bajuacã ã'arã, a'merĩ sãrĩtiña'mujãcãrã niwã:

—¿Cũ wĩ'magũ bucu ãjãgũ, de'ro nigũnojo nigũsari? nicãrã niwã.

Zacaríã Õ'acũrẽ basapeoque ni'i

67 Wĩ'magũ pacu Zacaríã Espĩritu Santure cuoyu'ruacu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ ucũdutisere a'tiro ucũcu niwĩ:

68 Marĩ wiogu Õ'acũ Israe curuacjãrã wiogure añurõ ucũrã. Marĩ tiro, cũ yarã tiropu a'timi.

Marĩrẽ weetamugũ, añurõ yu'rucã weegusami.

69 Cũ marĩrẽ yu'ruoacju tutuayu'ruagure o'ógusami.

Cũrẽ Davi pãrãmerã nituriarã wa'teropu nigũrẽ o'ógusami.

Davi Õ'acũrẽ da'rawã'ñaco'tegu nicu niwĩ.

70 A'tere ne waroputa cũ ye queti weremu'tãrĩ masã ña'ase moorã me'rã Õ'acũ “Tojo weeguti”, nicu niwĩ.

71 Nipe'tirā marīrē waparātirārē, marīrē ĩ'atu'tirārē yu'rūweticā weegusami.

72 Tojo nicā marī ñecūsūmuarē “Musārē pajaña'gūti. Yu'u 'Tojo weeguti' ní'que añusere ne acobojosome”, nicu niwī.

73 A'tere Ō'acū cū basuta marī ñecū Abrahārē “Tojo weeguti”, nicu niwī.

74 Marīrē ĩ'atu'tirārē yu'rucā weegusami.

Tojo nicā uiro marīrō marīrē cū dutiro weecā weegusami.

75 Nipe'tiro marī catiro pōtēorō añurā, cū yarā cū uaro weecā weegusami, nicu niwī Zacaríá.

76 Mu'u, yu'u macūacā, marī wiogu a'tiatji ma'arē apoyumu'tāgū nigūsa'a.

Tojo weegu “Ō'acū u'musecjū ye quetire weremu'tārī masū nimi”, nino'gūsa'a.

77 Mu'u Ō'acū yarārē a'tiro nigūsa'a:

“Musā ña'arō wee'quere acoboJose sērīcā, musārē acobojogusami.

A'tiro wéégū, musā pecame'epu wa'abo'cārārē yu'rūogusami”, nigūsa'a.

78 Ō'acū marī wiogu marīrē ma'i pajaña'tjīagū, cū macū marīrē yu'rūoacjūre o'ógusami.

79 Cū na'itī'arōpu nirārē sī'orō weronojō marī cūrē masītīrā, pecame'epu wa'abo'cārārē cūrē masīcā weegusami.

Tojo wee marī ña'arō wee'quere acobojogu, marīrē cū me'rā añurō nisetīcā weegusami, nicu niwī Zacaríá.

80 Wī'magū bucus, siape me'rā Ō'acūrē nemorō ějōpeowā'cācu niwī. Yucu marīrō, masā marīrōpu nibajaque'aticu niwī. Téé Israe curuacjārārē bu'enu'cācateropu topu nituocu niwī.

2

Jesú cū bajua'que ni'i

(Mt 1.18-25)

1 Jesú cū bajuase dūporo nipe'tirā romano masā wiogu Augusto wāmetigu nipe'tirā masārē ba'paqueogutigu, na wāmerē ojaō'oduticu niwī. 2 Cirenio, Siria di'ta wiogu nícatero ne waro ojaō'ose nu'cācaro niwū. 3 Nipe'tirārē na ñecūsūmua bajua'que macārīpu ojaō'ogū wa'aduticu niwī.

4 Tojo weegu José Nazare Galilea di'ta nirī macāpu ní'cu wijawā'cācu niwī. Belē Judea di'ta nirī macāpu wa'acu niwī. Topu cū ñecū Davi bajuacu niwī. Cū Davi pārāmi niyugu, topu ojaō'odutigu wa'acu niwī. 5 Cū, cū omocā du'teacjo María me'rā Belēpu ojaō'odutigu wa'acu niwī. Co

wĩ'magũ cʉogo nico niwõ. ⁶ Na Belẽpu nirĩ cura María co wĩ'magũ ñe'erĩtero ejacaro niwũ. ⁷ Topure na cãrĩrĩ wi'i bocaticãrã niwã. Tojo weerã ecarã na cãrĩrĩ wi'ipũ wa'acãrã niwã. Topũ co ne waro wĩ'magũ wɛaco niwõ. Cũrẽ su'ti caseri me'rã oma, ecarã na ba'ari co'ropũ cũuco niwõ.

Õ'acũrẽ wereco'terã ɯ'mũsecjãrã oveja co'terãrẽ Jesú bajuasere were'que ni'i

⁸ Belẽ sumutopũ oveja co'terã nicãrã niwã. Na, na yarã ovejare co'terã, cãpũpũ nibo'reamujãcãrã niwã. ⁹ Wãcũña marĩrõ narẽ ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ ɯ'mũsecjũ bajuacu niwĩ. Õ'acũ cũ asistese na tiropũ añurõ bo'reyuse'sa wa'acaro niwũ. Tojo wa'acã ĩ'arã, ɯcɯayũ'rɯacãrã niwã. ¹⁰ Õ'acũrẽ wereco'tegũ narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yũ'ure uiticã'ña. Mũsãrẽ añuse quetire miitigu wee'e. Te quetire tũ'orã, nipe'tirã e'catirãsama. ¹¹ Ni'cãcã ñami Davi ya macã Belẽpu mũsãrẽ yũ'rɯoacjũ bajuami. Cũ Õ'acũ bese'cũ Cristo marĩ wiogu nimi. ¹² Cũ wĩ'magũrẽ su'ti caseri me'rã oma'cũre bocaekarãsa'a. Wa'icũrã nirĩ wi'ipũ cũñagũrẽ ĩ'arãsa'a. Mũsã a'tere ĩ'arã, “Diacjũta wereapĩ”, nirãsa'a, nicũ niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ.

¹³ Cũ tojo nica be'roacã cũ tiropũ pãjãrã Õ'acũrẽ wereco'terã ɯ'mũsecjãrã bajuanemocãrã niwã. Na Õ'acũrẽ ějõpeorã, a'tiro e'cati basapeocãrã niwã:

¹⁴ Õ'acũ ɯ'mũsecjũrẽ e'catipeorã.

Nipe'tirã cũrẽ “Añubutiami”, ni basapeoato.

A'ti di'ta pe'ere cũ añurõ weeno'cãrã ejerisãjãse cɯoato, nicãrã niwã.

¹⁵ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'terã ɯ'mũsepũ mujãca be'ro oveja co'terã na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Te'a quero Belẽpu. Tojo wa'a'quere, Õ'acũ marĩrẽ wereduti'quere ĩ'arã marĩ, nicãrã niwã.

¹⁶ Tojo weerã sojaro me'rã macãpũ pi'acãrã niwã. Topũ pi'atarã, María, Joseré bocaecãrã niwã. Wĩ'magũ quẽ'rãrẽ ecarã ba'ari co'ropũ cũñagũrẽ ĩ'acãrã niwã.

¹⁷ Cũrẽ ĩ'aca be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegũ wĩ'magũ ye quetire narẽ ní'quere werestecãrã niwã. ¹⁸ Nipe'tirã na weresere tũ'orã, tũ'o ɯcɯamujãcãrã niwã. ¹⁹ María pe'e oveja co'terã tojo nisere co se'saro wãcũ tũ'oña'cã'co niwõ. Ƴputũ tere wãcũnrũco niwõ. ²⁰ Oveja co'terã Õ'acũrẽ wereco'tegũ narẽ ní'caronojõta queoro wa'acã ĩ'arã, Õ'acũrẽ “Añuyũ'rɯami”, ni e'catitojaacãrã niwã.

Jesure na Õ'acũ wi'ipũ mia'que ni'i

21 Ni'cã semana Jesú bajuáca be'ro na weewaronojõ weecãrã niwã. Jesure cã õ'rêcju yapa caserore yejecõ'acãrã niwã. Titareta cãrê Jesú wãme õ'ocãrã niwã. Ti wãmerêta Õ'acãrê wereco'tegu María co nijipaco nise duporo õ'oduticã niwã. Tojo weerã tojo wãmeyecãrã niwã.

22 Wĩ'magũ co wuáca be'ro ticuse numurĩ yu'rúca be'ro na weewaronojõpãma weecãrã niwã. Moisé dutise a'tiro nicaro niwã. Numia wĩ'magũ wuáca be'ro ticuse numurĩ be'ro apaturi na ní'caronojõta tojato tja níró tojo duticaro niwã. Titare wĩ'magũrê Jerusalêpu miacãrã niwã. Topu Õ'acũ wi'ipũ miisãjãa, Õ'acũrê “Mu'u yagu nimi”, ni ĩ'orã wa'acãrã niwã. 23 Õ'acũ dutise tojo niyucã, tere tojo weecãrã niwã. A'tiro nicaro niwã: “Nipe'tirã bajuamũ'tãrã umua Õ'acũ yarã sãjãcã weeno'rãsama”, niwã. 24 Be'ro María, tojo nicã José Õ'acũ duti'caronojõta weecãrã niwã tja. A'tiro nicaro niwã: “Õ'acũrê êjõpeorã, puarêrã buja weronojõ bajurãrê o'oya. Na maricã buja puarã o'oya”, nicaro niwã.

25 Titare ni'cũ Jerusalêcjũ Simeó wãmetigu nicu niwã. Cũ añugũ waro Õ'acũrê êjõpeoyu'rugu nicu niwã. Israe curuacjãrê yu'rũoacjũre yucuegu weecu niwã. Espiritu Santu Simeó me'rã ninu'cũcu niwã. 26 Espiritu Santu cãrê a'tiro wereyutojacu niwã:

—Cristo Õ'acũ bese'cure ĩ'atimigũ, mu'u wêrĩsome, nicu niwã. 27 Õ'acũ wi'ipũ Jesure miáca numurê Espiritu Santu Simeórê ti wi'ipũ wa'aduticũ niwã. Be'ro Jesure cã pacusumua Moisé duti'caronojõta wéerã, Õ'acũ wi'ipũ miacãrã niwã. 28 Wĩ'magũrê ĩ'agũ, Simeó miuwuacu niwã. Miiwua, Õ'acũrê e'catipeogu, a'tiro nicu niwã:

29 Wiogu, mu'u “A'tiro weeguti” ní'quere queoro weeapu. Tojo weegu ni'cãrdacãrê yu'u mu'urê da'raco'tegu e'catise me'rã wêrĩmasĩi.

30 Masãrê yu'rũoacjũre ĩ'atoja'a.

31 Mu'u nipe'tirã masã ĩ'orõpu cãrê masĩdutigu tojo weewu.

32 Cũta judío masã nitirãrê mu'urê êjõpeodutigu sĩ'ogũ weronojõ weegusami.

Tojo nicã nipe'tirã mu'u yarã Israe curuacjãrã “Õ'acũ añurõ weeami”, nino'rãsama, nicu niwã Simeó.

33 Simeó wĩ'magũrê tojo nicã tu'orã, José, tojo nicã Jesú paco tu'omarĩa wa'acãrã niwã. 34 Be'ro Simeó narê “Õ'acũ masãrê añurõ weeato”, nicu niwã. María, Jesú pacore a'tiro nicu niwã:

—Õ'acũ ã'rĩ wĩ'magũrê a'tiro weedutigũ beseapĩ. Cãrê uatirã Israe curuacjãrã cõ'adijono'rãsama. Cãrê uarã

pe'e morõpeono'rāsama. Cũ Õ'acũ ye cjasere ĩ'omu'tāgũ nigũsami. Pājārā cūrē teerāsama. ³⁵ Tojo weese me'rā nipe'tirā wācūsere bajuyoropu masīno'rōsa'a. Mu'u pe'ere te di'pji me'rā ñosērō weronojō pūrīse tu'oña'gōsa'a, nicu niwī Mariare.

³⁶ Apego Õ'acũ wi'ipure Õ'acũ ye queti weremu'tārī masō nico niwō. Co Ana wāmetico niwō. Fanuel macō Aser curuacjō nico niwō. Bucuo waro nico niwō. Ne waropure nu'mio waro omocā du'teco niwō. Co omocā du'teca be'ro siete cū'marī co marāpu me'rā nico niwō. Ticuse cū'marī be'ro co marāpu wērīa wa'acu niwī. ³⁷ Jesure na Õ'acũ wi'ipu miacaterore co wapewio ochenta y cuatro cū'marī cuoco niwō. Co Õ'acũ wi'ipure ne wijatico niwō. Topu Õ'acūrē ějõpeogo, ñamirī, umucori be'ti, ñubueni'cūcā'co niwō. ³⁸ Simeó Mariare, Joseré ucūrī cura Ana na tiropu wa'aco niwō. Jesure ĩ'agō, Õ'acūrē e'catise o'oco niwō. Be'ro nipe'tirā Jerusalēcjarā masārē yu'rūoacjare co'terārē Jesú ye cjasere wereco niwō.

Maria, José, Jesú na ya macã Nazarepu dajatojaa'que ni'i

³⁹ Nipe'tise Õ'acũ duti'quere weetu'ajaca be'ro María, José, Jesú na ya macã Nazare, Galilea di'tapu dajatojaacārā niwā. ⁴⁰ Wī'magũ siape me'rā bucuu, nemorō tutuagu, masīnemogũ wa'acu niwī. Õ'acũ cūrē añurō weecu niwī.

Jesú Õ'acũ wi'ipu wiorā me'rā ucū'que ni'i

⁴¹ Jesú pacusumua nipe'tise cū'marī Pascua bosenumu nicā Jerusalēpu bosenumurī wa'awuacārā niwā. ⁴² Tojo weerā Jesú doce cū'marī cuocā, na weewuaronojõpuma wa'acārā niwā tja. Jesú titare ne waro bosenumu wa'agu weecu niwī. ⁴³ Bosenumu yu'rūca be'ro José, María na ya macāpu dajatojaacārā niwā. Titare Jesú pe'e cū paco María, José masīrō marīrō Jerusalēpu tojacā'cu niwī. ⁴⁴ Na Jesure “Āpērā marī me'rācjārā me'rā wa'ayusami”, nicārā nimiwā. Tojo weerā na wācūque'tiro marīrō ni'cā numu ma'apure wa'acārā niwā. Be'ropu na acawererā, na ĩ'amasīrā wa'tero cūrē a'macārā nimiwā. ⁴⁵ Ne bocaticārā niwā. Tojo weerā cūrē a'marā, Jerusalēpu majāmitojacārā niwā.

⁴⁶ I'tia numu na Jerusalēpu wijāca be'ro Õ'acũ wi'ipu cūrē bocacārā niwā. Cũ Moisé oja'quere bu'eri masā wa'teropu dujicu niwī. Na ucūsere tu'o, cū quē'rā narē sērītiña'mujācu niwī. ⁴⁷ Nipe'tirā cū masīsere ĩ'arā, cū yu'time'rīsere tu'orā, ĩ'amarīamujācārā niwā. ⁴⁸ Cũ Õ'acũ wi'ipu dujicā ĩ'arā, cū pacusumua ĩ'amarīacārā niwā. Cū paco cūrē nico niwō:

—Macũ ¿de'ro weegu ũsārē tojo weeati? Mu'u pacu, yu'u uputu mu'arē a'mapu. Uputu wācūque'tiapu, nico niwō.

⁴⁹ Co tojo nicā tu'ogu, Jesú nicu niwī:

—¿De'ro weerā yu'ure a'mati? ¿Musā yu'u pacu ye cjasere weeroua'a nisere masītiati? nicu niwī.

⁵⁰ Cũ pacusumua Jesú tojo nisere tu'omasīticārā niwā.

⁵¹ Be'ro na me'rā Nazarepu dajatojaacu niwī. Cũ toduporopu wee'caronojōta na dutisere añurō yu'tinu'cūcu niwī. Cũ paco nipe'tise Jerusalēpu tojo wa'a'quere wācūnugūco niwō. ⁵² Jesú siape me'rā bucua, masīnemowā'cācu niwī. Ō'acũ cūrē “Añugũ nimi”, ni ĩ'acu niwī. Masā quē'rā nipe'tirā cūrē añurō wācūcārā niwā.

3

Juā masārē wāmeyeri masũ bu'e'que ni'i
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Quince cū'marī Tiberio wāmetigu nipe'tirā romano masā wiogu nirī cura a'ticūrā cū docacjārā wiorā nicārā niwā. Poncio Pilato Judea di'ta wiogu nicu niwī. Herode Galilea di'ta wiogu nicu niwī. Herode acabiji Felipe Iturea, Traconite wāmetise di'ta wiogu nicu niwī. Lisantias wāmetigu Abilinia di'ta wiogu nicu niwī. ² Anás, tojo nicā Caifá pa'ia wiorā nicārā niwā. Tita na wiorā nirī cura Ō'acũ Zacarí macũ Juārē masā marīrō, yucu marīrōpu ucūcu niwī. ³ Be'ro Juā nipe'tiro dia Jordā wāmetiri maa wa'teropu yu'rūwā'cācu niwī. Masārē a'tiro bu'ecu niwī:

—Musā ña'arō weeseti'quere bujaweti ducayu, wāmeyeno'ña. Tojo weerā musā ña'arō wee'quere acobocono'rāsa'a, nicu niwī. ⁴ Duporocjāpu Ō'acũ ye queti weremu'tārī masũ Isaía oja'caronojōta Juā queoro weeseticu niwī. A'tiro ojayuno'caro niwū:
Ni'cũ yucu marīrō, masā marīrōpu a'tiro car-
icūnu'cūbajaque'atigusami:

“Marī wiogu a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjūca ma'a añurī ma'a quē'rārō weronojō weeyuya.”

(Marī wiogu a'tiati duporo musā nisetisere apoyuya, musā wācūsere ducayuya nígũ, tojo nicu niwī.)

⁵ Nipe'tise di'ta tu'ruri yaa, ni'cārōwijino'rōsa'a.

Nipe'tise ũrūpagu, opa bu'pa diacjūca pa weeno'rōsa'a.

Ma'arī diacjū nitise ma'arī diacjūnu'cōno'rōsa'a.

Ma'arī coperibujuse yaamu'muono'rōsa'a.

(Musā ña'arō weeseti'quere ducayu, apoya nígũ, tojo nicu niwī.)

6 Musã tojo weecã, Õ'acũ masãrẽ yu'ruosere nipe'tirã ï'arãsama, ni ojacu niwĩ Isaía.

7 Masã Juã tiropu wãmeyedutirã wa'acãrã niwã. Na tojo weecã, narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Musã weeta'sari curuacjãrã aña weronojõ ni'i. Aña nucũ ãjũcã, uiwã'cãsama. Musã aña weronojõ bu'iri da'resere ui'i. Tojo uirã, musã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayusi'rĩtimirã, wãmeyedutirã a'tiapu. 8 Musã diacjũta ãsã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuapu nĩrã, musã weesetise me'rã ï'oña. A'tiro wãcũticã'ña: “Ësã Abrahã pãrãmerã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ tiropu wa'arãsa'a”, ni wãcũticã'ña. Musã wãcũsere ducayuticã, Abrahã pãrãmerã nise wapamarĩ'i. Õ'acũ uagu, a'te ãtãperi me'rã Abrahã pãrãmerã wa'acã weemasĩmi. Cũ tojo weecãma, na pe'e Õ'acũ uaro weebosama. 9 Marĩ yucupagu ote'quepagu weronojõ ni'i. Õ'acũ musãrẽ yucupagu duca marĩsepagure besecõ'arõ weronojõ weegusami. Yucu añurõ ducaticjũre paacõ'a, ãjũacõ'acã'no'sa'a. Tere wee'caro weronojõ musã wãcũsere ducayuticã, añurõ weeseticã, Õ'acũ musãrẽ cõmea me'rã paacõ'agũ weronojõ bu'iri da'regusami, nicu niwĩ Juã.

10 Cũ tojo nicã tu'orã, masã cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—To pũricãrẽ ¿de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

11 Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—No'o puaro su'tiro cuogunojõ apĩ moogũrẽ ni'cãrõ o'oya. Ba'ase cuogunojõ ba'ase moogũ me'rã ducawaa ba'aya, nicu niwĩ.

12 Æpãrã quẽ'rã romano masã wiorãrẽ niyeru wapaseebosari masã Juã tiropu wãmeyedutirã wa'acãrã niwã. Cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ësãrẽ bu'egu, ¿ũsã de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

13 Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Romano masã na wapaseeduti'caro nemorõ wapaseeticã'ña. Na dutiro ejaturo wapaseeya, nicu niwĩ.

14 Æpãrã surara quẽ'rã cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ësã waro, ¿de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Ne ãpãrã cuosere ë'maticã'ña. Na o'oticã, tutuaro me'rã narẽ uise o'o, ña'arõ weeticã'ña. Tere uarã, na weeti'quepũreta weresãdojaticã'ña. Musã wapata'ase me'rã dia'cũ e'catiya, nicu niwĩ.

15 Masã Juã bu'esere tu'orã, uputu wãcũcãrã niwã.

—Apetero weegu Juã Õ'acũ bese'cu Cristo marĩ yoacã yucue'cu nisami, ni wãcũcãrã niniwã. 16 Na tojo nisere masĩgũ, Juã nipe'tirãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'u musārē na ña'arō wee'quere bujaweti, du'uama nígũ, aco me'rã wāmeye'e. Yu'u be'ro apī yu'u nemorō tutuagu a'tigusami. Cũ añugũ waro nimi. Yu'u pe'e mejō nigũ tu'oña'a. Cũ ye sapatu tuweemasitigu weronojō cūrē ne ni'cārōwijimasītisa'a. Cũ pūrīcã Espiritu Santu musārē o'ógusami. Cūrē masã me'rã ninu'cũcã weegusami. Ña'arōrē ũjũaweero weronojō musārē añurō tojato nígũ ña'arō wee'quere cō'agūsami. ¹⁷ Yu'u be'ro a'tigu ni'cũ trigo su'tiweeri masũ weronojō nimi. Cũ te su'tire mejēcã su'awee, cō'asami. Te trigo peri quē'rārē mejēcã mii, te nūrōrī wi'ipũ nūrōsami. Te su'tire pecame'epũ ũjũacō'asami. A'te weronojō cũ, cũ yarã warore bese, cũ tiropũ miagūsami. Āpērārē pecame'epũ cō'abajuriogusami. Ti me'e ne pe'tisome, nicũ niwī Juã.

¹⁸ Tojo weesenojō me'rã peje apeye werecasanemocu niwī. Tenojō me'rã Juã Ō'acũ ye añuse quetire masārē werecũ niwī. ¹⁹ Apeyema tja Herode ti di'ta Galilea wiogure tu'ticũ niwī. Herode cũ acabiji Felipe nũmo Herodía wāmetigore ē'ma, nũmoticũ niwī. Tojo nicã apeye peje ña'ase weenemo'que bu'iri tu'ticũ niwī. ²⁰ Herode Juã cũ were'quere tu'oronojō nígũ, mejō ña'arō weenemocu niwī. Juārē bu'iri da'reri wi'ipũ sōrōdutiũ niwī.

Juã Jesure wāmeye'que ni'i
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Juārē bu'iri da'reri wi'ipũ sōrōatji duporo Juã pājārã masārē wāmeyecu niwī. Be'ro Jesús quē'rārē wāmeyecu niwī. Cūrē wāmeyegu ñubueri cura u'muse pāricaro niwũ. ²² Tojo wa'acã, Jesús bu'ipũ Espiritu Santu buja weronojō bajugu cūpure dijatacũ niwī. U'musepũ cũ pacũ Ō'acũ ucūdijogu, a'tiro nicũ niwī:

—Mu'u yu'u macũ yu'u uputu ma'igũ ni'i. Mu'u me'rã pūrō e'cati'i, nicũ niwī.

Jesú ñecūsũmũ na nituriamujāti'que ni'i
(Mt 1.1-17)

²³ Jesús treinta cũ'marī wa'tero cuogu, bu'enũ'cãcũ niwī. Masã cūrē “José macũ nimi”, nicārã nimiwã. José Elí macũ nicũ niwī. ²⁴ Elí Matat macũ nicũ niwī. Matat Leví macũ nicũ niwī. Leví Melqui macũ nicũ niwī. Melqui Jana macũ nicũ niwī. Jana José macũ nicũ niwī. ²⁵ José Matatías macũ nicũ niwī. Matatías Amós macũ nicũ niwī. Amós Nahúm macũ nicũ niwī. Nahúm Esli macũ nicũ niwī. Esli Nagai macũ nicũ niwī. ²⁶ Nagai Maat macũ nicũ niwī. Maat Matatías macũ nicũ niwī. Matatías Semei macũ nicũ niwī. Semei Josec macũ nicũ niwī. Josec Judá macũ nicũ niwī.

27 Judá Joanán macũ nicu niwĩ. Joanán Resa macũ nicu niwĩ. Resa Zorobabel macũ nicu niwĩ. Cũ Salatiel macũ nicu niwĩ. Salatiel Neri macũ nicu niwĩ. 28 Neri Melqui macũ nicu niwĩ. Melqui Adi macũ nicu niwĩ. Adi Cosam macũ nicu niwĩ. Cosam Elmadam macũ nicu niwĩ. Cũ Er macũ nicu niwĩ. 29 Er Josué macũ nicu niwĩ. Josué Eliezer macũ nicu niwĩ. Eliezer Jorim macũ nicu niwĩ. Jorim Matat macũ nicu niwĩ. 30 Matat Leví macũ nicu niwĩ. Leví Simeó macũ nicu niwĩ. Simeó Judá macũ nicu niwĩ. Judá José macũ nicu niwĩ. José Jonam macũ nicu niwĩ. Jonam Eliaquim macũ nicu niwĩ. 31 Cũ Melea macũ nicu niwĩ. Melea Mena macũ nicu niwĩ. Mena Matata macũ nicu niwĩ. Matata Natán macũ nicu niwĩ. 32 Natán Davi macũ nicu niwĩ. Davi Isai macũ nicu niwĩ. Isai Obed macũ nicu niwĩ. Obed Booz macũ nicu niwĩ. Booz Sala macũ nicu niwĩ. Sala Naasón macũ nicu niwĩ. 33 Naasón Aminadab macũ nicu niwĩ. Cũ Admin macũ nicu niwĩ. Admin Arni macũ nicu niwĩ. Arni Esrom macũ nicu niwĩ. Esrom Fares macũ nicu niwĩ. Fares Judá macũ nicu niwĩ. 34 Judá Jacob macũ nicu niwĩ. Jacob Isaa macũ nicu niwĩ. Isaa Abrahã macũ nicu niwĩ. Abrahã Taré macũ nicu niwĩ. Taré Nacor macũ nicu niwĩ. 35 Nacor Serug macũ nicu niwĩ. Serug Ragau macũ nicu niwĩ. Ragau Peleg macũ nicu niwĩ. Peleg Heber macũ nicu niwĩ. Heber Sala macũ nicu niwĩ. 36 Sala Cainán macũ nicu niwĩ. Cainán Arfaxad macũ nicu niwĩ. Arfaxad Sê macũ nicu niwĩ. Sê Noé macũ nicu niwĩ. Noé Lamec macũ nicu niwĩ. 37 Lamec Matusalén macũ nicu niwĩ. Matusalén Enoc macũ nicu niwĩ. Enoc Jared macũ nicu niwĩ. Jared Mahalaleel macũ nicu niwĩ. Cũ Cainán macũ nicu niwĩ. 38 Cainán Enós macũ nicu niwĩ. Enós Set macũ nicu niwĩ. Set Adã macũ nicu niwĩ. Adã Ô'acũ cũ ne waro wee du'pócãti'cu nicu niwĩ. Tojo weegu cũ Ô'acũ macũ nicu niwĩ.

4

Jesure wãtĩ Ô'acũrẽ yu'rũnu'cãcã weesĩ'rĩmi'que ni'i
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Juã Jesure wãmeyeca be'ro Jesú Espíritu Santure cuoyu'ruacu niwĩ. Cãrẽ dia Jordã wãmetiri maapu ní'cure Espíritu Santu maata yucu marĩrõ, masã marĩrõpu miacu niwĩ. 2 Topure cuarenta numũrĩ nicu niwĩ. Wãtĩ Jesure cũ pacure yu'rũnu'cãdutigu niquesãcu nimiwĩ. Cũ topu nise numũrĩrẽ Jesú ne cã'rõ ba'aticu niwĩ. Tojo weegu ujaboacu niwĩ. 3 Tojo wa'ari curare wãtĩ cãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u diacjũta Ô'acũ macũ ni'i nígu, a'te ütãperire pã dojorẽ ba'aya, nicu niwĩ.

4 Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Masã ba'ase me'rã dia'cũ catimasĩtisama”, ni ojano'wũ, nicũ niwĩ.

⁵ Be'ro wãtĩ Jesure Ƴ'muacjũ Ƴrũgũpũ miacũ niwĩ tja. Topũ nipe'tisere ni'cãtita a'ti nucũcã cjase macãrĩ pejere ĩ'ope'ocã'cũ niwĩ. ⁶ ĩ'otoja, wãtĩ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yũ'ũ mu'urẽ a'te macãrĩ wiogu, te macãrĩpũ nise nipe'tise wiogu sũrũgũti. A'te nipe'tise yé ni'i. Tojo weegu yũ'ũ no'o o'osĩ'rĩgũrẽ o'oguti. ⁷ Mu'ũ yũ'ure ejaque'a ějũpeocã, nipe'tise mu'ũ ye tojarosa'a, nicũ niwĩ wãtĩ.

⁸ Jesú a'tiro yũ'ticũ niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Ō'acũ mu'ũ wiogu ni'cũrẽta ějũpeoya. Cũ se'sarore, cũ dutise dia'cũrẽ weeco'teya”, niwũ, nicũ niwĩ Jesú.

⁹ Be'ro wãtĩ Jesure Jerusalẽpũ miaa, Ō'acũ wi'i dũposãrĩpũ miimũjãcũ niwĩ. Topũ cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ tja:

—Mu'ũ diacjũta Ō'acũ macũ ni'i nígũ, a'topũ me'rãta nucũcãpũ bu'pudijaya. ¹⁰ Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ mu'urẽ a'tiro ojano'o:

Ō'acũ cũrẽ wereco'terãrẽ mu'urẽ co'tedutigũ o'ógũsami.

¹¹ Mu'urẽ Ƴtãgãpũ doquepejari nírá, mu'urẽ tuuñe'erãsama, ni ojano'caro niwũ, nicũ niwĩ wãtĩ.

¹² Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũrẽ a'te quẽ'rã ojano'caro niwũ: “Mu'ũ wiogu Ō'acũ cũ ucũ'quere ne ni'cãti ĳdiacjũta nimitito? nírá, cũrẽ weeĩ'odutiticã'ña”, ni ojano'wũ, nicũ niwĩ Jesú.

¹³ A'tiro wéégũ, wãtĩ apeye de'ro mejẽcã Jesure weenemomasĩticũ niwĩ. Weenemomasĩti, yoaticã cũrẽ cõ'awã'cãnicũ niwĩ.

Jesú ne waro cũ Galileapũ bu'enũ'cã'que ni'i
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Jesú masã marĩrõpũ ní'cũ Espiritu Santure cũoyũ'ruagu, Galileapũre dajacũ niwĩ. Āpẽrã cũ ye quetire nipe'tiro Galilea wa'terocjãrã ucũse'sa wa'acãrã niwã.

¹⁵ Jesú macãrĩnucũ na nerẽwũasepũ bu'ecũ niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ e'cati, “Añuyũ'ruami”, nicãrã niwã.

Jesú cũ ya macã Nazarepũ dajatojaa'que ni'i
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Be'ro Jesú Nazare cũ masãca macãpũ dajatojaacũ niwĩ. Judío masã na soowũari nũmũ cũ weewũaronojõpũma na nerẽwũari wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. Topũ wã'cãnu'cã, Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩrẽ bu'eĩ'ocũ niwĩ. ¹⁷ Cũrẽ Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Isaía ojáca pũrĩrẽ bu'edutirã o'ocãrã

niwã. Cũ ti pũrĩrẽ pão, a'tiro oja'quere bocacũ niwĩ. A'tiro nicaro niwũ:

¹⁸ Espĩritu Santu yu'ũpũre nimi.

Cũ añuse quetire pajasecuorãrẽ yu'ũre weredutigũ cũuwĩ.

Bujawetirãrẽ wãcũtutuacã weedutigũ o'ówĩ.

Ãpẽrã dutise doca niwã'ñarãrẽ yu'rũweticã weedutigũ o'ówĩ.

Caperi ï'atirãrẽ ï'acã weedutigũ o'ówĩ.

Ãpẽrãrẽ dutipe, ña'arõ weepeno'rãrẽ wijata'adutigũ o'ówĩ.

¹⁹ Õ'acũ masãrẽ yu'rũoritero etatoja'a nisere weredutigũ o'ówĩ, ni ojacu niwĩ Isaía, ni bu'ecũ niwĩ Jesú.

²⁰ Be'ro, Jesú cũ bu'éca be'ro ti pũrĩrẽ tuutũrẽtoja, ti wi'i co'tegũre wiacũ niwĩ. Wia, narẽ bu'egutigũ ejanujãcũ niwĩ. Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã cũrẽ ne ï'adu'uticãrã niwã. ²¹ Cũ narẽ a'tiro ucũnũ'cãcũ niwĩ:

—Ni'cãcã me'rã mũsã tũ'oropũ bu'eĩ'o'que queoro wa'a'a, nicũ niwĩ.

²² Nipe'tirã Jesure añurõ ucũcãrã niwã. Cũ ucũsere tũ'orã, te añuse niyucã, tũ'omarĩa wa'acãrã niwã. Na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Ã'rĩ José macũ mejẽta niti? nicãrã niwã.

²³ Na tojo nisere masĩgũ, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Apetero weerã a'te masã na ucũwũasenojõrẽ yu'ũre nĩrã nisa'a: “Ocoyeri masũ mũ'u basu pe'e ocoye yu'rũoya”, nisa'a. Tojo nicã “Mũ'u Capernaupũ weeĩ'o'quere ũsã tũ'owũ. Te ũsã tũ'quere a'to mũ'u ya macã waropũ quẽ'rãrẽ weeĩ'oña”, nĩrã nisa'a, nicũ niwĩ.

²⁴ Be'ro narẽ ninemocũ niwĩ:

—Diacjũ mũsãrẽ wereguti. Ne ni'cũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũrẽ cũ ya macãcjãrã waro añurõ põtãrĩtisama. ²⁵ Mũsãrẽ a'tere diacjũ masĩcã wãsa'a.

Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía cũ nĩcateropũre Israe di'tapũre pãjãrã wapewia numia nicãrã niwã. Titare i'tia cũ'ma ape cũ'ma deco acoro pejaticaro niwũ. Tojo weerã nipe'tirã ti di'tacjãrã wũputũ wjaboacãrã niwã. ²⁶ Tojo nimicã, ne ni'cõ Israe curuacjõ wapewiore weetamudutigũ Õ'acũ o'óticũ niwĩ. Ape di'tacjõ Sarepta wãmetiro Sidõ pũ'to nigõ pe'ere weetamudutigũ o'ócũ niwĩ. ²⁷ Apeye quẽ'rã Eliseo Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ nĩcateropũre a'te weronojõta wa'acaro niwũ. Israe di'tapũre pãjãrã cãmi boarã nicãrã niwã. Tojo nimicã, Eliseo ne ni'cũ ti di'tacjũrẽ yu'rũoticũ niwĩ. Naamán aperocjũ Siria di'tacjũ pe'ere yu'rũocũ niwĩ. Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ weetamutigũ, Israe curuacjãrã nitirã pe'ere weetamucũ niwĩ, nicũ niwĩ.

28 Ti wi'ipɯ nerē'cārā pājārā Jesú a'tiro nisere tɯ'orā, uayɯ'rɯacārā niwā. 29 Be'ro nipe'tirā to nirā wā'cānɯ'cā, Jesure macā sumutopɯ cō'aō'ocārā niwā. Na nirī macācǵũ ũrũgũ dɯposārīpɯ cūrē tuuquedijorātirā miimɯjācārā niwā. 30 Na tojo weesī'rīmicā, Jesú na wa'tero wa'a, yɯ'rɯwā'cā wa'acu niwī.

Jesú wātī sājāno'cure cō'awīrō'que ni'i
(Mr 1.21-28)

31 Be'ro Jesú Capernaupɯ wa'acu niwī. Ti macā Galilea di'tapɯ nicaro niwũ. Topɯ masārē na soowɯari nɯmɯrē bu'ecu niwī. 32 Dutisere cɯogu weronojō bu'ecā ĩ'arā, tɯ'omarīamɯjācārā niwā.

33 Na nérēca wi'ipɯre ni'cũ wātī sājāno'cu nicɯ niwī. A'tiro ɯputɯ caricũcu niwī:

34 —Jesú Nazarecjũ, ũsārē cariboticā'ña. ¿Ũsārē bu'iri da're bajuriogu a'tigu weeti? Mɯ'ɯrē ĩ'amasī'i. Ō'acũ o'ó'cu ña'ase moogũ, añubutiagu ni'i, nicɯ niwī.

35 Cũ tojo nicā tɯ'ogu, Jesú wātī masɯpɯ nigūrē tu'tigu, a'tiro nicɯ niwī:

—Di'tamarīaña. Ā'rīpɯre nigú wijaaya, nicɯ niwī.

Cũ tojo nicā, wātī na ĩ'orōpɯ tuuquecũu, cɯpɯre ní'cu wijaacu niwī. Ne cūrē mejēcā cāmida'rema'arō marīrō wijaacu niwī. 36 Tojo wa'asere ĩ'arā, nipe'tirā ɯcɯacārā niwā. Na basu a'merī a'tiro ucũcārā niwā:

—Ā'rī dutise cɯose ¿ñe'enojō nimitito? Cũ tutuaro me'rā wātīarē cō'awīrōmasīmi. Cũ narē cō'awīrōcā, na wijaama, nicārā niwā.

37 Tojo weero nipe'tiro Galileapɯ Jesú ye cjase se'sa wa'acaro niwũ.

Jesú Simó Pedro mañecōrē yɯ'rɯo'que queti ni'i
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Jesú na nerēwɯaropɯ ní'cu wijaa wa'acu niwī. Wijáaca be'ro Simó ya wi'ipɯ wa'acu niwī. Cũ mañecō ɯputɯ ujaque dutitico niwō. Tojo weerā Jesure “Yɯ'rɯoya”, ni sērīcārā niwā. 39 Jesú co pɯ'to ejanɯ'cā mu'rīi'a, ujaquere suruduticɯ niwī. Cũ tojo weecā, ujaque surupe'tia wa'acaro niwũ. Tojo wéeca be'ro maata co wā'cānɯ'cā, narē ba'ase etigo wa'aco niwō.

Jesú pājārā masā dutitirārē yɯ'rɯo'que ni'i
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Mujīpũ sājārī cura nipe'tirā no'o nise duti cɯorārē Jesú tiropɯ miacārā niwā. Jesú na dutitirānɯcūrē

omocã ñapeogũ, nipe'tirãrẽ yu'ruocũ niwĩ. ⁴¹ Na dutirã wa'teropure wãtĩa masãpure sãjãa'cãrã quẽ'rãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ. Na wijaarã, a'tiro caricũwijaacãrã niwã:

—Mu'ũ Õ'acũ macũ ni'i, nicãrã niwã.

Wãtĩa Cristo Õ'acũ bese'cũ nimi nisere masĩcãrã niwã. Tojo weegu Jesú narẽ tu'tigũ, ucũdutiticũ niwĩ.

Jesú Galilea di'tapũ cũ ye quetire werecusia'que ni'i
(Mr 1.35-39)

⁴² Bo'reque'ari cura Jesú macã sumuto masã marĩrõpũ wa'acũ niwĩ. Cũ tojo weecã, masã cũrẽ a'ma, cũ nirõpũ sirutuejacãrã niwã. Cũrẽ aperopũ wa'adutiticãrã nimiwã.

⁴³ Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Yu'ũ apeye macãrĩpũ quẽ'rãrẽ añuse queti, Õ'acũ a'ti nucũcãcãrãrẽ wiogũ nigũsami nisere wereroua'a. Õ'acũ na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayucã, cũ yarã sãjãcã weegũsami. A'te niatjereta yu'ũ pacũ yu'ũre o'ówĩ, nicũ niwĩ.

⁴⁴ Tojo weegu Jesú na nerẽwũase wi'seri Galilea di'ta nise macãrĩpũre werecusiãcũ niwĩ.

5

Jesú cũ tutuaro me'rã wa'i pãjãrã wẽjẽcã wee'que ni'i
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Ni'cã numũ Jesú Genesare wãmetiri ditara sumutopũ nicũ niwĩ. Cũ topũ nirĩ cura pãjãrã masã etacãrã niwã. Cũ Õ'acũ ye queti weresere tu'osĩ'rĩrã, cũ pu'to pãjãrã tuuwã'cãcãrã niwã. ² Ditara sumuto nucũporopũ puawũ masã marĩsepawũ pa'sacã ï'acũ niwĩ. Wa'i wẽjẽrã eja'cãrã tepawũre topũ po'o, na ye wejecupagũre coerã wa'arã majãnu'cãcãrã niwã. ³ Jesú tepawũre ï'agũ, Simó yawũpũ mũjãsjãcũ niwĩ. Simórẽ “Sõ'ocurepũ wajawĩrõña”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nĩca be'ro Jesú tiwũpũ ejanujã, masã sumutopũ nu'cũrãrẽ bu'enũ'cãcũ niwĩ. ⁴ Narẽ bu'eca be'ro Simórẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yucusure decocurepũ wajawijaya. Topũ mu'ũ ya wejecure doqueñoña, nicũ niwĩ.

⁵ Simó cũrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, ãsã pi'eti, ñamipũre wẽjẽbo'reamiapũ. Ne wẽjẽtiasũ. Mu'ũ dutigũta dutitoja'a. Tojo weegu wejecure doqueñoũti, nicũ niwĩ.

⁶ Na tigure doqueñooca be'ro pãjãrã waro wa'i sãjãno'cãrã niwã. Tojo weero tigũ wejecũ tũ'rũrõpũ weecaro niwũ.

⁷ Tere ï'arã, na me'rãcãrã apewũ yucusũpũ nirãrẽ weetamudutirã buapijicãrã niwã. Na, na tiropũ eta, narẽ weetamucãrã niwã. Tepawũ puawũputa wa'ĩ me'rã cã'rõ

mirĩdijawe'socaro niwũ. ⁸ A'tiro wa'acã ĩ'agũ, Simó Pedro Jesú tiro ejaque'a, cũrẽ nicu niwĩ:

—Yu'u wiogu, yu'u ña'arõ weesebucu ni'i. Tojo weegu mu'u añugũ, ña'ase moogũ yu'u tiro niticã'ña, nicu niwĩ.

⁹ Wa'i pãjãrãrẽ ĩ'amarĩatjĩagũ, tojo nicu niwĩ. Tojo nicã ãpẽrã cũ me'rã ní'cãrã quẽ'rã mejãrõta ĩ'amarĩacãrã niwã. ¹⁰ Apewupu ní'cãrã Zebedeo põ'rã Santiago, Juã Simó me'rãcjãrã na quẽ'rã ĩ'amarĩacãrã niwã. Be'ro Jesú Simórẽ nicu niwĩ:

—Uiticã'ña. Ni'cãcã me'rã mu'u wa'i wẽjẽmu'sĩgũ weronojõ masãrẽ yé quetire weregusa'a. Were, pãjãrã yu'ure êjõpeocã weegusa'a, nicu niwĩ.

¹¹ Be'ro na yucusupawure sumutopu wajanujãcãrã niwã. Nipe'tise na cuomi'quere topõta cũucã, Jesú me'rã wa'a wa'acãrã niwã.

Jesú cãmi boagure yu'rũo'que ni'i

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jesú ni'cã macã Galilea di'ta nirĩ cura ni'cũ nipe'tiro upupu cãmi boagu cũ tiro wa'acu niwĩ. Cũrẽ ĩ'agũ, cũ pu'to di'tapu paamu'rĩque'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Wiogu, mu'u dutire yu'rũogu ni'i. Yu'ure yu'rũoya, nicu niwĩ.

¹³ Tojo nicã tu'ogu, Jesú cũrẽ yu'rũogu ñapeo, a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'rũoguti. Cãmi marĩgũpu tojayá, nicu niwĩ.

Cũ tojo nicãta, cũ cãmi nimi'que yatipe'tia wa'acaro niwũ.

¹⁴ Tu'ajanu'cõ, Jesú cũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—A'tere ãpẽrãrẽ wereticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Diacjũta pa'i tiropu mu'u ye cãmi yati'quere ĩ'ogũ wa'aya. Cũ mu'urẽ ĩ'áca be'ro mu'u cãmi boasere “Pe'tia wa'a'a”, nigũsami. Cũ tojo nica be'ro Moisé cũ Õ'acũrẽ e'catise o'oduti'quere o'oya. Mu'u tojo wee yu'rũca be'ro masã me'rã nisetigusa'a tja, nicu niwĩ.

¹⁵ Jesú ye cjase pe'e siape me'rã nemorõ masĩno'caro niwũ. Tojo weerã pãjãrã masã cũ ucũsere tu'orãtirã nerẽcãrã niwã. Tojo nicã na dutire yu'rũocã uarã, cũ tiro nerẽcãrã niwã. ¹⁶ Na tojo weemujãmicã, Jesú pe'e masã marĩsepũ wa'acu niwĩ. Terũ cũ pacũ Õ'acũrẽ ñubuemujãcũ niwĩ.

Jesú sijamasĩtigure yu'rũo'que ni'i

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Ni'cã numu Jesú masãrẽ bu'egu weecu niwĩ. Titare masã wa'teropure ni'cãrẽrã fariseo masã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã dujicãrã niwã. Ni'cãrẽrã Galilea di'tapu nise macãrĩcjãrã nicãrã niwã. ãpẽrã Judea di'tapu

nise macārĩcjarā nicārā niwā. Tojo nicā āpērā Jerusalēcjārā nicārā niwā. Na to nirĩ cura Jesú dutitirārē yu'ruogu, Ō'acū tutuase me'rā yu'ruocu niwī. ¹⁸ Jesú masārē bu'eri cura āpērā masā ni'cū sijamasĩtigure cū cūñarō me'rā wuaejacārā niwā. Na wi'ipū miisājāa, Jesú tiropū cūsĩ'rĩcārā nimiwā. ¹⁹ Tojo weesĩ'rĩmirā, masā pājārā waro niyucā, ne wuasājāamasĩticārā niwā. Tojo weerā wi'i daposārĩpū mujāa, ni'cā pe seewecārā niwā. Ti pepū cū cūñarō me'rā cūrē Jesú tiropū, masā wa'teropū du'udijocārā niwā. ²⁰ Jesú na ējōpeocā ĩ'agū, dutitigure a'tiro nicū niwī:

—Mu'u ña'arō wee'quere acobocono'toja'a, nicū niwī.

²¹ Cū tojo nicā tu'orā, Moisé oja'quere bu'eri masā, fariseo masā a'tiro wācūcārā niwā: “Ā'rĩ cū tojo ucūse me'rā Ō'acūrē ña'arō ucūgū weemi. ¿Noa niti cū tojo weegū? Cū Ō'acū weronojō tutuagu ni'i, ¿ni wācūsari? Marĩ weronojō uputigu masā ña'arō wee'quere acobojomasĩtisami. Ō'acū ni'cūta ña'arō wee'quere acobojomasĩmi”, nicārā niwā.

²² Jesú na wācūsere ĩ'amasĩgū, a'tiro nicū niwī:

—¿De'ro weerā musā yu'ure mejēcā wācūma'ati?

²³ ¿De'ro nise pe'e diasatibutiati? ¿“Mu'u ña'arō wee'quere acobocono'toja'a” nicā, o “Wā'cānu'cā, sijawā'cāña” nise pe'e diasawetine? “Mu'u ña'arō wee'quere acobocono'toja'a” nicā ĩ'atimirā, ējōpeoya marĩ'i. “Wā'cānu'cā, sijawā'cāña” nicā pe'ema, cū sijasere ĩ'atojarāpū “Diacjūta ni'i”, ni ējōpeono'o, nicū niwī. ²⁴ Tojo weegu yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigu yu'u tutuasere ĩ'ogū, ā'rĩ sijamasĩtigure yu'ruoguti. Te me'rā musā yu'u masā ña'arō wee'quere acobojomasĩsere masĩrāsa'a, nicū niwī.

Tojo weegu sijamasĩtigure a'tiro nicū niwī:

—Mu'u pe'ema a'tiro nigūti. Wā'cānu'cāña. Mu'u cūñarōrē miuwā, mu'u ya wi'ipū tojaagusa'a, nicū niwī.

²⁵ Cū tojo nicāta, na nipe'tirā ĩ'orōpū sijamasĩti'cu wā'cānu'cācu niwī. Wā'cānu'cā, cū cūña'carore miuwā, Ō'acūrē e'catise o'oguta, cū ya wi'ipū tojaa wa'acu niwī.

²⁶ Nipe'tirā tojo wa'asere ĩ'amarā, Ō'acūrē e'catise o'ocārā niwā. ĩ'amarā, a'tiro nicārā niwā:

—Ni'cācāma ne ĩ'awuaya marĩsere ĩ'asu, nicārā niwā.

Jesú Levíre piji'que ni'i
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Jesú sijamasĩtigure yu'ruóca be'ro wi'ipū ní'cu wijaacu niwī. Wijaa, ni'cū romano masā wiogure niyeru wapaseebosari masūrē ĩ'abocacu niwī. Cū Leví wāmeticū niwī.

Cũ da'rawaropu dujicu niwĩ. Jesú cūrē ĩ'agũ, “Te'a, yu'u me'rã a'tia”, nicu niwĩ.

²⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Leví wã'cãnu'cã, nipe'tise cũ da'ra'quere du'ucũupeo, Jesú me'rã wa'acu niwĩ.

²⁹ Be'ro Leví cũ ya wi'ipu Jesure pajiri bosenuwu weep-eocu niwĩ. Leví me'rãcjãrã pãjãrã wapaseeri masã nicãrã niwã. Tojo nicã ãpẽrã quẽ'rã pãjãrã masã na me'rã ba'arã ninemocãrã niwã. ³⁰ Na tojo weecã, fariseo masã, Moisé oja'quere bu'eri masã narẽ ĩ'anu'cũco'tecãrã niwã. Tojo weerã Jesú bu'erãrẽ ucjacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿De'ro weerã musã niyeru wapaseeri masã me'rã, ña'arõ weeri masã me'rã sĩ'rĩ, ba'ati? nicãrã niwã.

³¹ Jesú na tojo nisere tu'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Duti moorã ocoyedutirã, duturure a'matisama. Dutitirã pũrĩcã a'masama. ³² “Añurã ni'i” nirãrẽ a'magũ a'tiwu. Æpẽrã “Ësã ña'arã ni'i” nirã pe'ere a'magũ a'tiwu. Na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayudutigũ a'tiwu, nicu niwĩ.

“Mu'u bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?” Jesure ní'que ni'i (Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Be'ro Jesure sãrĩtiña'nemocãrã niwã:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siraturã, tojo nicã ãsã fariseo masã bu'esere siraturã Õ'acũrẽ ëjõpeorã be'ti ñubuesama. ¿De'ro weerã mu'u bu'erã pe'e be'titimirã, sĩ'rĩ ba'ati? nicãrã niwã.

³⁴ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿De'ro weecju omocã du'tegu na me'rã ní'gũ, cũ pijio'cãrãrẽ bujaweti, be'tidutibosari? ³⁵ Be'ro cūrē ãpẽrã aperopu miãca be'ro pũrĩcãrẽ bujaweti, be'tirãsama. Jesú, yu'u na me'rã ni'i yujupu; yu'u na me'rã niticã pũrĩcãrẽ, be'tirãsama ní'gũ, tojo nicu niwĩ.

³⁶ Narẽ queose me'rã werenemocu niwĩ:

—Ne ni'cũ ma'marõ su'tiروه tã'rẽ, mejãrõ su'tiروه sereõ'otisami. Tojo weegu ma'marõ su'tiروه bajuriogu weesami. Tojo nicã ma'marõ su'tiروه mejã su'tiروه sereõ'ocã, ña'arõ baju'u. ³⁷ Tojota wa'asa'a ma'ma vino mejã ajuri wa'icũrã caseri me'rã wee'que ajuripu poseyecã. A'tiro weecãma, vino pã'muyuru, te ajurire tã'rẽcã'sa'a. Tojo wa'acã, vino piostepe'tia wa'asa'a. Tojo weero vino cõ'awa'a, te ajuri quẽ'rã cõ'a wa'asa'a. ³⁸ Tojo weero ma'ma vinorẽ ma'ma ajuripu poseyero'a'a. ³⁹ Ne ni'cũ vino mejãrẽ sĩ'rĩpo'cu ma'marẽ sĩ'rĩsĩ'rĩtisami. Cũ a'tiro nisami: “Yu'u sĩ'rĩmu'tã'que mejã pe'e, nemorõ añuapu”, nisami. Musã toduporopu weeseti'quere musã weepo'quere ma'ma yu'u bu'ese pe'ere ducayusi'rĩwe'e ní'gũ, tojo nicu niwĩ.

6

Judío masã na soowuari nũmũ sauru nicã Jesú bu'erã trigore tũ'rẽ'que ni'i

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Ni'cã nũmũ judío masã na soowuari nũmũ nicã, Jesú trigo wesepũ yũ'rũacã, cũ bu'erã trigore wejetũ'rẽ, sã'quẽwee, te perire ba'acãrã niwã. ² Fariseo masã na tojo weecã ï'arã, narẽ sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã marĩ soowuari nũmũrẽ da'radutitimicã, mũsã tojo weeti? nicãrã niwã.

³ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Mũsã dũporocjũ wioɡũ Davi cũ me'rãcãrã me'rã ʊjaboarã na wee'quere bu'epã. ⁴ Na a'tiro weecãrã niwã. Ő'acũ wi'ipũ sãjãa, pã “Ő'acũ ye ni'i” ní'quere, narẽ ba'adutiti'quere ba'acãrã niwã. Cũ me'rãcãrã quẽ'rãrẽ dũcawaacũ niwĩ. Pa'ia dia'cũrẽ te pã ba'ata basiocaro niniwã. Yũ'u bu'erã tere ba'arã, yũ'rũnũ'cãrã mejẽta weema níɡũ, tojo nicũ niwĩ.

⁵ Narẽ ninemocũ niwĩ Jesú:

—Yũ'u Ő'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ soowuari nũmũ dutise nemorõ dutimasĩ'i, nicũ niwĩ.

Jesú omocã bu'awia'cũre yũ'rũo'que ni'i

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Jesú ape nũmũ na soowuari nũmũ nicã, judío masã nerẽrĩ wi'ipũ sãjãa, narẽ bu'ecũ niwĩ. Topũ ni'cũ omocã diacjũcamocã bu'awia'cũ nicũ niwĩ. ⁷ Moisé duti'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã Jesure ï'aco'tecãrã niwã. Na, ¿marĩ soowuari nũmũrẽ yũ'rũogũsari cũ? nířã, tojo weecãrã niwã. Cũ yũ'rũocã, weresãta basiorosa'a nířã, tojo ï'acãrã niwã. ⁸ Jesú na wãcũsere ï'amasĩɡũ, omocã bu'awia'cũre a'tiro nicũ niwĩ:

—Wã'cãnũ'cã, wijatia masã decorũ, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nicã, omocã bu'awia'cũ wã'cãnũ'cã, wijaticũ niwĩ.

⁹ Cũ tojo weecã, Jesú fariseo masã mejẽcã wãcũrãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsãrẽ apeyenojõ sërĩtiña'se cũo'o. Marĩ soowuari nũmũ nicã ¿añũsere weeroũati o ña'ase pe'ere weeroũati? ¿Yũ'rũosere ʊati o wẽjẽcõ'ase pe'ere ʊati? nicũ niwĩ.

¹⁰ Be'ro Jesú nipe'tirã to nířãrẽ ï'atoja, omocã bu'awia'cũre nicũ niwĩ:

—Mũ'u ya omocãrẽ sĩoña.

Cũ tojo nicã tũ'ogũ, sĩocũ niwĩ. Maata yũ'rũono'ca omocã tojacaro niwã. ¹¹ Cũ tojo weecã ï'arã, fariseo masã, Moisé oja'quere bu'eri masã uayũ'rũa wa'acãrã niwã. Tojo weerã

“Marĩ ĵde'ro weerāsari ā'rĩrē?” ni a'merĩ sērĩtiña'cārā niwā.

Jesú cū bu'erā docere bese'que ni'i

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Jesú te nūmūrĩrē ũrũgũpũ cū pacure ñubuegu wa'acũ niwĩ. Topure ti ñamirē ñubuebo'reacũ niwĩ. ¹³ Bo'reque'aca be'ro cū bu'esere siruturā pājārārē pijiocũ niwĩ. Pijio, na wa'tero nirā docere besecũ niwĩ. Narē “Yé quetire werecusiarĩ masā yũ'ũ besecũ'cārā nirāsa'a”, nicũ niwĩ. ¹⁴ A'ticũrā nicārā niwā: Simó, be'ro Jesú cūrē Pedro pisucũ niwĩ. Apĩ cū acabiji André nicũ niwĩ. Tojo nicā Santiago, Juā, Felipe, Bartolomé nicārā niwā. ¹⁵ Āpērā Mateo, Tomás, Santiago Alfeo macũ, apĩ Simó wāmetigu celote curuacjũ nicārā niwā. ¹⁶ Apĩ Juda Santiago acabiji nicũ niwĩ. Tojo nicā Juda Iscariote, be'ropũ Jesure cūrē ĩ'atu'tirārē o'oacjũ quē'rā nicũ niwĩ.

Jesú pājārā masārē bu'e'que ni'i

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Jesú ũrũgũpũ ní'cũ cū besecũ'cārā me'rā tigu dũ'pocāpũ dijacũ niwĩ. Topũ dijagũ, ní'cā pa añurĩ papũ tojaque'acũ niwĩ. Topũ pājārā cū bu'esere siruturā nicārā niwā. Āpērā masā quē'rā pājārā Judea di'tacjārā, Jerusalécjārā, pajiri maa sumuto nise macārĩ Sidó, Tirocjārā nicārā niwā. Na nipe'tirā Jesú bu'esere tũ'orā wa'acārā niwā. Tojo nicā na ye dutire yũ'rũodutirā wa'acārā niwā. ¹⁸ Āpērā wātĩa sājāno'cārā quē'rā wa'acārā niwā. Jesú na quē'rārē yũ'rũocũ niwĩ. ¹⁹ Cū tutuaro me'rā nipe'tirā dutitirārē yũ'rũocũ niwĩ. Tojo weerā nipe'tirā cūrē ñe'eña'sĩ'rĩcārā niwā.

E'catise queti, e'catiya marĩse queti ni'i

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesú ũrũgũpũ dijāca be'ro cū bu'erārē ĩ'a, nicũ niwĩ: —Musā pajasecũorā Ő'acũ wiogu nirõpũ wa'arāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

²¹ »No'o ní'cārõacārē ũjaboarānojõ be'ropure yapirāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

»No'o ní'cārõacārē utirānojõ be'ropure bujirāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

²² »Musā yũ'ũ Ő'acũ macũ masũ weronõjõ upũtigure ějõpeocā, masā a'tiro weerāsama. Musārē ĩ'atu'tirāsama. Na me'rā nimi'cārārē cõ'awĩrõmũjārāsama. Musārē bujicā'a, yabirāsama. Musārē “Ña'arā nima”, nirāsama. Narē tojo weeno'rā e'catiya. ²³ Musā ũ'mũsepũ pajibutiaro e'catise bocarāsa'a. Tojo weerā na tojo weerĩ curare ũputu

waro e'catiyu'runu'cãña. Duporocjãrãpu quẽ'rã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masãrẽ musã ñecũsumma mejãrõta weecãrã niwã.

²⁴ »Musã peje cuorã pe'e a'ti turi cjase dia'cũrẽ wãcũnurũ, e'catitoja'a. Tojo weero musãrẽ ña'a nirõsa'a.

²⁵ »Musã ni'cãrõacã ba'a yapirãnojõ e'catitoja'a. Tojo weero musãrẽ ña'a ni'i. Be'ropure ujaboarãsa'a.

»Musã ni'cãrõacãrẽ e'cati bujirãnojõrẽ ña'a ni'i. Be'ropure bujawetirã utirãsa'a.

²⁶ »A'ti umucocjãrã añurõ ucũno'rãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Duporopu “Õ'acũ ye queti wererã ni'i” nisoori masãrẽ musã ñecũsumma mejãrõta añurõ dia'cũ narẽ ucũcãrã niwã.

Marĩrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'idutise ni'i
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ »No'o ye cjasere tu'osĩ'rĩrãnojõrẽ a'tiro nigũti. Musãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'ĩña. Musãrẽ ña'arõ weerãrẽ añurõ weeya.

²⁸ Musãrẽ ña'arõ ucũrãrẽ “Narẽ añurõ wa'ato”, niña. Musãrẽ ña'arõ tu'ti, bujicã'rãrẽ na ye niatjere sãrĩbosaya.

²⁹ Ni'cũ mu'urẽ ni'cã pã'rẽ diapoapu paacã, ape pã'rẽ du'sari pã'rẽ pe'ere majãminu'cã, paadutiya tja. No'o ni'cũ mu'u yaro su'tiro bu'icjãrõrẽ ã'macã, mu'u ya camisa quẽ'rãrẽ tuweeo'oya. ³⁰ Nipe'tirã musãrẽ sãrĩrãrẽ o'oya. No'o musã yere miacã, “Wiapa”, niticã'ña. ³¹ Musãrẽ ãpẽrã añurõ weeme'ricã uasa'a. Musã quẽ'rã tojota narẽ añurõ weeme'ricã'ña.

³² »Musãrẽ mairã dia'cũrẽ ma'irã, ¿ñe'enojõ añuse weérã weebosau? Ña'arã quẽ'rã tojota na me'rãcjãrãrẽ ma'isama. ³³ Musãrẽ añurõ weerã dia'cũrẽ añurõ weérã, ¿ñe'enojõ pe'ere añuse weebosau? Ña'arã quẽ'rã narẽ añurõ weerã dia'cũrẽ mejãrõta añurõ weesama. ³⁴ Musã ãpẽrãrẽ apeyenojõ wasorã, “Na wiarãsama” nirã dia'cũrẽ o'ocã, wapamarĩsa'a. Ña'arã quẽ'rã mejãrõta ãpẽrã ña'arãrẽ na wiarãsama nĩrã, wasosama. ³⁵ Musã yu'ure ãjõpeorã pe'e musãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'ĩña. Narẽ añurõ weeya. Na apeyenojõ wasocã, wasose wapa “Apeyenojõ ducayurãsama” nirõ marĩrõ narẽ wasoya. Tojo weecã, Õ'acũ musãrẽ peje añuse o'ogusami. Cũ u'musepu nigũ põ'rã nirãsa'a. Cũmarĩcã queoro weetirãrẽ, tojo nicã ña'arõ weeri masãrẽ pajaña'yugu, añurõ weesami. ³⁶ Tojo weerã marĩ pacu pajaña'rõnojõ musã quẽ'rã nipe'tirãrẽ pajaña'ña.

Ãpẽrãrẽ “Musã ña'arã ni'i” niticã'ña nise ni'i
(Mt 7.1-5)

³⁷ »Musã ãpërãrê “Na ña'arã nima”, ni ï'abeseticã'ña. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrê besosome. Tojo nicã ãpërãrê “Ña'abutia'a, bu'iri da'reroña'a”, niticã'ña. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrê tojo nisome. Æpërãrê acobojoya. Õ'acũ quẽ'rã mejãrõta musãrê acobojogusami. ³⁸ Æpërã apeyenojõ moorãrê o'oya. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrê o'ogusami. Musãrê ni'cã ajuro ñadioca ajuro, añurõ mu'muyururi ajuro weronojõ o'ogusami. Musã ãpërãrê o'o'caronojõta Õ'acũ musãrê o'ogusami, nicu niwĩ Jesú.

³⁹ Jesú cũ bu'erãrê a'te queose o'ocũ niwĩ:

—Ni'cũ ï'atigu apĩ ï'atigure tãawã'cãmasitisami. Na puarãputa no'o nirĩ copepu burusãjãbosama. ⁴⁰ Ni'cũ bu'egu cãrê bu'egu nemorõ masiyurũcãtisami. Cũ bu'etu'ajaca be'ropũ cũ quẽ'rã cãrê ni'cãrõwijigusami.

⁴¹ »Musã basu ña'arã nimirã, ¿de'ro weerã musã acaweregure “Ña'agũ nimi”, niti? Æpërãrê “Musã ña'arã ni'ï” nise duporo marĩ ye pe'ere ï'amũ'tãrõña'a. ⁴² Musã a'te weronojõ nibosa'a. Musã acaweregure “Mũ'u ya capeapu cã'po'caroacã ni'ï”, nibosa'a. Musã ya capeapu pajiri po'caro ï'atimirã, musã acaweregure “Capeapu niseacãrê miicõ'arãti”, nĩmasitisa'a. Musã tojo wéerã, weeta'sari masã ni'ï. Musã ye caperipu nisere miicõ'amũ'tãña. Tojo wéeca be'ropũ musã acaweregure cã'rõacã caperipu nise pe'ere miicõ'amasĩrãsa'a, ni queose o'ocũ niwĩ Jesú.

Yucugure tigu dũca me'rã ï'amasĩno'sa'a nise ni'ï
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Jesú a'tiro werenemocũ niwĩ:

—Ne ni'cãgũ yucugũ añuse dũcaticjũ ña'ase dũcatitisa'a. Ña'ase dũcaticjũ quẽ'rã añuse dũcatitisa'a. ⁴⁴ Nipe'tise yucupagu te dũca me'rã ï'amasĩno'sa'a. Potagu ne higuera wãmetise dũcatitisa'a. Pota cuose quẽ'rã ne u'se dũcatitisa'a. ⁴⁵ Masũ añugũ añuse wãcũse cuoyugu, añurõta ucũsami. Apĩ ña'agũ pe'e cũ wãcũse ña'ase niyucã, ña'arõ ucũsami. Marĩrê ña'ase púúturo, ña'asetã marĩ ucũse wija'a. Añuse nicã, añusetã wija'a.

Mejẽcã dia'cũ wi'seri yeenu'cãse queose ni'ï
(Mt 7.24-27)

⁴⁶ »¿De'ro weerã yu'ure “Yu'u wiogu” nimirã, yu'u dutiro weeweti? ⁴⁷ No'o yu'u tiropũ a'ti, yu'u ucũsere tu'o, be'ro yu'u dutiro queoro weegũ a'tiro weronojõ nimi. ⁴⁸ Ni'cũ wi'ï weegutigũ, di'tapu se'esãjã, ãtãgãrê bocasami. Be'ro tiga bu'ipũ yeenu'cãmũjãsami. Be'ro dia pu'eejacã, ti wi'ipũ

aco o'mapõtẽocã, a'meña'tisa'a. Ti wi'i ãtãgãpũ yeenu'cãca wi'i niyuro, tojo wa'asa'a. ⁴⁹ Apĩ yu'u bu'e'quere tu'omigũ, tere queoro weetigũ, a'tiro weronojõ nimi. Wi'i weegutigũ, ne po'peapu yeenu'cãmujãtiro marĩrõ weesami. Be'ro dia pu'eejacã, ti wi'ire aco o'mapõtẽo, o'mapĩ'aburocã'sa'a. Ti wi'i ne cã'rõ du'sanu'cãtisa'a, nicu niwĩ Jesú.

7

Jesú surara wiogũre da'raco'tegũre yu'rũo'que ni'i
(Mt 8.5-13)

¹ Jesú ãrũgũpũ masãrẽ bu'eca be'ro Capernaupũ pi'acu niwĩ. ² Topũ ni'cũ surara wiogu romano masũ nicu niwĩ. Cũrẽ da'raco'tegu cũ ma'iyũ'rũnu'cãgũ uputu dutigũ wẽrise pu'to nicu niwĩ. ³ Surara wiogu Jesú ye quetire tu'ogu, ni'cãrẽrã judío masã bucurãrẽ cũ tiropũ o'ócũ niwĩ. Cũrẽ da'raco'tegũre yu'rũogu a'tidutigũ tojo weecu niwĩ. ⁴ Na Jesú tiropũ etarã, tutuaro me'rã cũrẽ weetamuse sãrĩcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ surara wiogũre weetamurõũa'a. ⁵ Cũ a'ti di'tacjãrã judío masãrẽ añurõ ma'imi. Cũta cũ ye niyeru me'rã ãsã nerẽwũari wi'ire yeedutiwĩ. Tojo weerã cũrẽ weetamurõũa'a, nicãrã niwã.

⁶ Tere tu'ogu, Jesú na me'rã wa'acu niwĩ. Wi'ipu ejase duporoacã surara wiogu ãpẽrã cũ me'rãcjarãrẽ tja Jesure weredutigũ o'ócũ niwĩ. A'tiro niduticu niwĩ:

—Wioгу, mu'urẽ caribosĩ'rĩtiami. Cũ “Yu'u mejõ nigũ nisa'a”, niami. Tojo weegu cũ “Ya wi'ipu sãjãcã weemasĩtisa'a”, niami. ⁷ Te ye bu'iri ne cũ basu quẽ'rã mu'urẽ a'magũ a'titiami. A'tiro pe'e niami. “Mejõ mu'u wa'atimigũ, mu'u dutio'ose me'rã cũrẽ da'raco'tegu yu'rũgusami”, niami. ⁸ Cũ “Ãpẽrã surara dutiro docapu ni'i”, niami. “Yu'u quẽ'rã ãpẽrã surarare dutituria'a. Yu'u ni'cũrẽ o'ócã, cũ wa'asami. Apĩrẽ yu'u 'A'tia' nicã, a'tisami”, niami. Cũrẽ da'raco'tegũre “'A'tiro weeya' nicã, weesami”, niami, nicãrã niwã Jesure.

⁹ Jesú cũ tojo ni'quere tu'ogu, tu'omarĩa wa'acu niwĩ. Be'ro majãmĩ'a, cũrẽ siruturãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Ã'rĩ surara wiogu Israe curuacjũ mejẽta yu'ure añurõ ãjõpeomi. Diacjũ musãrẽ nigũti. Ne ni'cũ Israe curuacjãrã wa'teropũre ã'rĩ weronojõ ãjõpeose cuogũre i'aticãti, nicu niwĩ.

¹⁰ Be'ro surara wiogu o'ócãrã wi'ipu dajatojaacãrã niwã. Na tojatarã, surarare da'raco'tegũre yu'rũ'cupũre i'acãrã niwã.

Jesú wapewio macũrẽ masõ'que ni'i

¹¹ Jesús surara wioḡure da'raco'tegure yu'ruóca be'ro Naín wāmetiri macāpu wa'acu niwī. Cū bu'erā, tojo nicā āpērā pājārā masā cū me'rā wa'acārā niwā. ¹² Ti macā pu'to cū ejari cura ni'cā puti masāputi yaarā wa'arā wuawā'cācārā niwā. Wērī'cu, wapewio macū ni'cū waro nigū nicu niwī. Pājārā ti macācjarā core ba'paticārā niwā. ¹³ Core ĩ'agū, Jesús pajaña'cu niwī. A'tiro nicu niwī:

—Utitigota, nicu niwī.

¹⁴ Jesús cūrē masōgū, ti acarore da'rapeocu niwī. Cū tojo weecā, ti acarore wuawā'cārā tojanu'cācārā niwā. Wērī'cure a'tiro nicu niwī:

—Yu'u mu'urē duti'i. Wā'cānujāña, nicu niwī.

¹⁵ Cū tojo nica be'ro wērī'cu wā'cānujā, ucūnu'cācu niwī. Masōtoja, Jesús cū pacore wiacu niwī. ¹⁶ A'tere ĩ'arā, nipe'tirā masā ucuacārā niwā. Tojo weerā Ō'acūrē e'catipeorā, a'tiro nicārā niwā:

—Ni'cū Ō'acū ye queti weremu'tārī masū tutuayū'rugū marī wa'teropure bajuami, nicārā niwā.

Apeye quē'rārē ninemocārā niwā:

—Ō'acū cū yarārē weetamugū a'tigu weepī, nicārā niwā.

¹⁷ Nipe'tiro Judea di'tapure, to sumutopure cūrē masō'que se'sa wa'acaro niwā.

*Juā masārē wāmeyeri masū Jesús tiropu o'ó'que ni'i
(Mt 11.2-19)*

¹⁸ Juā masārē wāmeyeri masū bu'iri da'reri wi'ipu nicu niwī. Titare cū bu'esere siruturā Jesús ye quetire cūrē werecārā niwā. Tere tu'ogu, puarā cū bu'ese siruturārē pijiocu niwī. ¹⁹ A'tiro nicu niwī:

—Jesú tiropu wa'aya. “¿Mu'uta niti 'Masārē yu'ruoacju a'tigusami' nino'cu o apīpūre yucuerāsari yujupu?” ni sērītiña'ña, nicu niwī. ²⁰ Be'ro na Jesús tiropu eja, cūrē nicārā niwā:

—Juā masārē wāmeyeri masū mu'urē sērītiña'dutiami. “¿Diacjūta mu'u 'Masārē yu'ruoacju a'tigusami' ní'cūta niti? o ¿apīpūre yucuerāsari yujupu?” niami, nicārā niwā.

²¹ Na ejari curare Jesús pājārā dutitirārē yu'ruogu weecu niwī. Cāmi boarārē, wātīa sājāno'cārārē cō'awīrōgū, caperi bajuno'tirārē yu'ruogu weecu niwī. ²² Jesús, Juā o'ó'cārā sērītiña'cā, a'tiro yu'ticu niwī:

—Musā yu'u weecā ĩ'asere, musā tu'osere Juārē wererā wa'aya. “Caperi ĩ'atimi'cārā ni'cārōacārē ĩ'ama. Sijamasītimi'cārā sijama. Cāmi boarā yatipe'tiano'ma. O'meperi tu'oti'cārā quē'rā tu'oma. Wērī'cārā masāma. Pajasecuorā masārē yu'ruose queti, añuse quetire tu'oma.

23 Yũ'ure ějõpeodu'utigunojõ e'catigusami", ni wererã wa'aya Juãrẽ, nicũ niwĩ Jesú.

24 Juã o'ó'cãrã wa'áca be'ro Jesú Juã ye cjasere masãrẽ werecu niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Musã masã marĩrõpu Juãrẽ ĩ'arã wa'apã. Topũ wa'arã, uigunojõ, wãcũtutuatiigunojõrẽ ĩ'arã wa'atipã. Cũ tutuatiigu tábuti wĩ'rõ wẽecuaro weronojõ nitimi. 25 Tojo nicã añuse waro su'ti sãñagũrẽ masã marĩrõpu ĩ'arã wa'atipã. Su'ti añuse sãñarãnojo, ma'masu'awee nisetirãnojo wiorã ye wi'seripu nisama. 26 To pũrĩcãrẽ musã topũ cũrẽ ĩ'arã wa'arã, ni'cũ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ ĩ'arã wa'arã weepã. Musãrẽ nigũti. Diacjũta cũ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nimi. Totã Juã ãpẽrã Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã nemorõ niyu'rũnu'cãmi. 27 Ō'acũ Juãrẽ o'óyuatjere cũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

“Yũ'u mũ'u ye quetire wereyuacjũre mũ'u dũporo o'óguti. Cũ mũ'u wa'atji ma'arẽ apoyugusami.

Ma'a quẽ'rãyumũ'tãgũ weronojõ mũ'u wa'ati dũporo masã wãcũsere bujaweti dũcayudutigusami”, nicũ niwĩ Ō'acũ, ni ojano'caro niwũ.

28 Musãrẽ wereguti. Nipe'tirã Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã wa'teropũre ne ni'cũ Juã masãrẽ wãmeyeri masũ yũ'rũoro nigũ marĩcu niwĩ. Tojo nimicã, nipe'tirã Ō'acũ wioqu nirõpu nirã Juã yũ'rũoro nima. Mejõ nigũpũa cũ yũ'rũoro nimi, nicũ niwĩ Jesú.

29 Cũ tojo nisere tũ'orã, nipe'tirã masã, tojo nicã niyeru wapaseeri masã Juã cũ wãmeyeno'cãrã a'tiro nicãrã niwã:

—Ō'acũ diacjũta weemi, nicãrã niwã.

30 Fariseo masã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masã pe'e Juã wãmeyeno'ña marĩ'cãrã nitjãrã, Ō'acũ narẽ weesĩ'rĩsere uaticãrã niwã.

31 Tojo weegu Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Masã a'tocaterocjãrã, yé quetire tũ'osĩ'rĩtirã ã'rã weronojõ weesetima. 32 Wĩ'marã macã decopũ apedujĩrã, na me'rãcjãrãrẽ pijirã caricũbajaque'atirã weronojõ nima. A'tiro caricũsama: “Ûsã wẽowũ putimicã, basarã wijatiapũ. Ûsã bujawetise basacã quẽ'rãrẽ, utitiapũ.” Na weronojõ a'tocatero nirã no'o añurõ, ña'arõ weecã, mejãrõta tũ'satima. 33 Juã masãrẽ wãmeyeri masũ be'ti, vino sĩ'rĩtisami. Cũ tojo weecã, musã “Wãtĩ cũomi”, nisa'a.

34 Be'ro yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigu quẽ'rãrẽ ba'a, yũ'u vino sĩ'rĩcã, mejãrõta ña'arõ ucũ'u. “Ba'awãrĩgũ, sĩ'rĩwãrĩgũ nimi”, ni'i. “Niyeru wapaseeri masã me'rãcjũ, tojo nicã ña'arã me'rãcjũ nimi”, ni'i. Ne ni'cũpũreta

ějōpeowe'e. ³⁵ Tojo ějōpeotimirã, yu'u wee'quere ĩ'arã, Ő'acũ yu'ure masĩse o'osere masĩno'o, nicu niwĩ Jesú.

Jesú fariseo masũ Simó wãmetigu ya wi'ipũ ní'que ní'i

³⁶ Ni'cũ fariseo masũ Jesure cũ ya wi'ipũ ba'adutigu pijiacu niwĩ. Tojo weegu Jesú wa'acu niwĩ. ³⁷ Na ba'ari cura ti macãcjō numio ña'arō weeri masō Jesú tiro wa'aco niwō. Co Jesú fariseo masũ ya wi'ipũ ba'agu wa'apu nisere tũ'ogo, u'muticja acosticjare cã tiropu miaco niwō. ³⁸ Co utigota, cã sē'ema pe'e ejanu'cãco niwō. Co ya'coco co uticã, cã ye du'pocãrĩpu doquepejacaro niwũ. Be'ro te ya'cocore co poanu'mo me'rã tuucoeco niwō. Be'ro te du'pocãrĩrē mi'mi, co u'mutise mia'quere du'pocãrĩpu piopeoco niwō. ³⁹ Co tojo weecã ĩ'agũ, Jesure ba'aduti'cu fariseo masũ a'tiro wãcũcu niwĩ:

—Ā'rĩ Ő'acũ ye queti weremu'tārĩ masũ ní'gũ pũrĩcã, “¿Noanojō yu'ure ñe'eña'gō weeti? ¿Ñamonojō masō niti co?” ni masĩboapĩ. “Co numio ña'arō weeri masō nimo”, ni masĩboapĩ, nicu niwĩ. ⁴⁰ Tojo wãcũsere ĩ'agũ, Jesú fariseo masũrē nicu niwĩ:

—Simó, mu'urē apeyenojō nisĩ'rĩsa'a.

Fariseo yu'ticu niwĩ:

—Masãrē bu'egu, niña'rē mu'u, nicu niwĩ.

⁴¹ Jesú cũrē nicu niwĩ:

—Puarã umua niyeru wasori masũrē wapamoosama. Ni'cũ quinientos numarĩ da'rase wapa weronojō wapamoosami. Apĩ pe'e cincuenta numarĩ da'rase wapa weronojō wapamoosami. ⁴² Cũ na puarãpu de'ro wee wapayemasiticã ĩ'agũ, na wapamoosere tojo acobojobajuriop'e'ocã'sami. A'te cjasere mu'urē sēritiña'gũti. ¿Ni'inojō pe'e niyeru wasori masũrē ma'iyu'rũnu'cãsari? nicu niwĩ.

⁴³ Simó cũrē yu'ticu niwĩ:

—Yu'u a'tiro tũ'oña'sa'a. Pajiro wapamoo'cu pe'e ma'iyu'rũnu'cãsami, nicu niwĩ.

Jesú cũrē nicu niwĩ:

—Mu'u queoro yu'ti'i.

⁴⁴ Be'ro Jesú numiorē ĩ'a, Simórē nicu niwĩ:

—Mu'u a'tigo numiorē ĩ'a'a. Yu'u mu'u ya wi'ipũ sãjãtacã, yé du'pocãrĩrē coedutigu yu'ure aco o'otiapũ. A'tigo pe'e mu'u weeti'quere weeamo. Co ya'coco me'rã yé du'pocãrĩrē coeamo. Be'ro co poari me'rã tuucoeamo.

⁴⁵ Mu'u yu'ure añudutigu, mi'mitiapũ. Co pe'e yu'u sãjãejacãpũta, yé du'pocãrĩrē mi'mimo. Mi'midu'utimo yujupũ.

⁴⁶ »Mu'u yu'u dupoapũre u'se, marĩ piopeosenojõrē piopeotiapũ. Co pe'e yé du'pocãrĩpũre u'mutisere piopeoamo.

47 Tojo weegu a'tiro nigūti. Co peje ña'arō wee'quere acoboiono'mo. Tojo weego yu'ure tojo weese me'rā co uputu ma'isere i'omo. Cā'rō na wee'quere acobojorā, cā'rō ma'isere i'ono'o. Nemorō waro ña'arō wee'quere acobojorā, uputu ma'isere i'ono'o, nicu niwī.

48 Be'ro numiorē a'tiro nicu niwī:

—Mu'u ña'arō wee'quere acoboiono'pe'ocā'a, nicu niwī.

49 Āpērā ba'adutirā pijino'cārā topu dujirā na basu a'merī a'tiro ucūcārā niwā:

—¿Noanojō nisari ā'rī ña'arō wee'quepareta acobojosājādojagu? nicārā niwā.

50 Na tojo nimicā, Jesú pe'e numiorē a'tiro nicu niwī:

—Mu'u yu'ure ējōpeotjāgō, ña'arō wee'quere acoboiono'apu. Wācūque'tiro marīrō wa'agosa'a, nicu niwī.

8

Jesú weresijari cura numia cūrē weetamu'que ni'i

1 Jesú ña'arō wee'core acobojóca be'ro nipe'tise macārīpu nipe'tiropu sijabi'acu niwī. Tocjārārē cū ye cjasere bu'e werecusiagu weecu niwī. Tojo nicā Ō'acū wioгу nigūsami nisere werecu niwī. Cū bu'erā doce cū me'rā ba'patisijacārā niwā. 2 Āpērā quērā numia na me'rā ba'patisijacārā niwā. Na Jesú toduporo wātīa cō'awīrōno'cārā numia, duti yu'rūono'cārā numia nicārā niwā. Ni'cō na wa'tero María, na “Magdalena” nigō, siete wātīa cō'awīrōno'co nico niwō. 3 Tojo nicā apego Juana, Cuza wāmetigu numo nico niwō. Co marāpu Herode yere da'raco'teri masū nicu niwī. Susana wāmetigo quērā nico niwō. Āpērā pājārā numia Jesure na cuose me'rā weetamucārā niwā.

Jesú oteri masū ye quetire queose me'rā were'que ni'i
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Pājārā masā peje macārīcjārā Jesú tiropu i'arā wa'acārā niwā. Na pājārā nerēcā i'agū, Jesú queose me'rā narē bu'ecu niwī. A'tiro nicu niwī:

5 —Ni'cū masū cū ya wesepu otegu wa'asami. Cū otegu, wēestewā'cācā, ma'apu apeye otese cape doqueque'asa'a. Ti ma'apu yu'ruarā, tere āpērā utacūuwā'cāsama. Be'ro mirīcūa a'ti, te perire i'aboca, ba'ape'ocā'sama.

6 Apeye ūtāpaga wa'teropu doqueque'asa'a. Te peri pī'rī, aco marīyucā, ñaidija wa'asa'a. 7 Apeye otese cape pota wa'teropu burūque'asa'a. Pota pe'e tere pī'rīyu'rua, wējēcā'sa'a. 8 Apeye otese cape di'ta añurōpu burūque'asa'a. Te añurō pī'rī, ducatisa'a. Ni'cā ño cien peri ducatisa'a, nicu niwī.

To be'ro Jesú uputu tutuaro me'rā narē nicu niwī:

—O'meperi cʉorãnojõ a'tere añurõ tu'oya, nicu niwĩ.

Jesure cũ bu'erã “¿De'ro weegu queose me'rã bu'eti?” ni'que ni'i

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Be'ro cũ bu'erã “¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeti mu'cu queose were'que?” ni sēritiña'cārã niwã. ¹⁰ Narē yu'ticu niwĩ:

—Õ'acũ musārē a'tiro weemi. ãpērã toduporopu masiña marĩmi'que cũ wiogu nisere musārē masicã weemi. Yu'ure ējõpeotirãma queose me'rã wereno'o. Tojo weerã yu'u weesere i'amirã, i'amasisome. Yé cjasere tu'omirã, tu'omasitirã tojarãsama.

Jesú oteri masũ ye quetire “A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e” ni were'que ni'i

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ »Yu'cu queose were'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Otese cape Õ'acũ ye queti weronojõ ni'i. ¹² Ma'apu buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Masã, yé quetire tu'oma. Be'ro na tu'o'quere wãtĩ a'ti, tere ē'mape'ocã'sami. Napu tere ējõpeo, Õ'acũ narē yu'rũweticã weeri nígũ, tojo weesami. ¹³ Apeye otese cape ütãpaga wa'teropu buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Na, yé quetire añurõ e'catise me'rã tu'osama. Tojo weemirã, nu'cõrĩ marĩrã weronojõ añurõ ējõpeotisama. Yoaticã añurõ ējõpeocũmĩ, be'ro narē ãpērã ña'arõ weecã i'arã, ējõpeodu'ucã'sama. ¹⁴ Apeye pota wa'teropu buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Yé quetire tu'oma, tu'orã pe'e. Mejõ siape me'rã a'ti umuco cjasere wãcũque'tiyu'rũasama. Peje cʉosĩ'rĩsama. A'ti umucopu e'catisere uputu wãcũsama. Tojo weero a'te nipe'tise narē dojorēcã'sa'a. A'tiro wéerã, na dũca marĩrã weronojõ tojama. ¹⁵ Apeye otese cape di'ta añurõpu buruque'a'que pe'e a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Na, yé quetire añurõ tu'osĩ'rĩrõ põtēorõ tu'oma. Tere tu'o, Õ'acũ uaronojõ queoro weeme'ricã'ma. Añurõ ējõpeonu'cũrã peje dũcatirã weronojõ nima, nicu niwĩ.

Jesú sĩ'ocja me'rã queose o'o'que ni'i

(Mr 4.21-25)

¹⁶ Jesú cũ bu'erãrē a'tiro werenemocu niwĩ:

—Ne ni'cũ sĩ'ocjare sĩ'otoja, apeyenojõ me'rã mo'atisami. Tojo weetigu, cũ cãrĩrõ docapu cũutisami. A'tiro pe'e weesami. Nipe'tirã topu sãjãarã i'ato nígũ, u'muarõpu dũ'teyoosami. ¹⁷ A'tiro ni'i. Toduporopu masã masiño'ña marĩ'quere masiño'rõsa'a. Ya'yioropu ni'que quē'rã ba-juarosa'a. Jesú, yé queti masiño'ña marĩmi'que be'ropure

sĩ'ocja bo'reyuro weronojō masĩpe'ticã'no'rōsa'a nígũ, tojo nicu niwĩ.

¹⁸ »A'tere tu'orã, añurō tu'oya. Yu'u bu'ese tu'o ějōpeorãrē Ō'acũ masĩse o'onemogũsami. Āpērã yu'u bu'esere tu'osĩ'rĩtibutiarã pe'ere na masĩmi'quere ě'mape'ocũsami, nicu niwĩ Jesú.

Jesú paco, tojo nicã cũ acabijirã cjase ni'i

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Be'ro Jesú paco, cũ acabijirã cūrē a'marã a'ticãrã niwã. Na masã mu'muyũ'rũcã ĩ'arã, wĩ'ipũ sãjãamasĩticãrã niwã.

²⁰ Topũ nigũ Jesure werecũ niwĩ:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pu'to niama. Mu'urē ĩ'asĩ'rĩapãrã, nicu niwĩ.

²¹ Tere tu'ogu, Jesú nicu niwĩ:

—No'o Ō'acũ ye quetire tu'o, tere queoro weerãnojo náta yu'u paco, yu'u acabijirã weronojō nima, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'rōrē, tojo nicã pã'cōrĩrē di'tamarĩacã wee'que ni'i

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Ni'cã numũ Jesú cũ bu'erã me'rã yucũsupũ mujãsãjãgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a siaquiji ditara sumutopũ, nicu niwĩ.

Cũ tojo nicã tu'orã, wa'acãrã niwã. ²³ Na pē'arĩ cura Jesú cãrĩa wa'acu niwĩ. Wãcũña marĩrō wĩ'rō uputu wēetuuwã'cãticaro niwũ. Tojo wa'acã, pã'cōrĩ yucũsupũre paaquesãamujãcaro niwũ. Tiwũ mirĩdijatawio nicaro niwũ. ²⁴ Tojo wa'acã ĩ'arã, Jesure wã'cōrã burũacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ūsãrē bu'egu, marĩ mirĩrãtirã wee'e, nicãrã niwã.

Na tojo nicã tu'ogu, Jesú wã'cã, te wĩ'rōrē, pã'cōrĩrē yũsũocũ niwĩ. Nipe'tise di'tamarĩdijape'tia wa'acaro niwũ.

²⁵ Tu'ajanũ'cō, cũ bu'erãrē nicu niwĩ:

—¿Musãrē ějōpeose de'ro wa'amitito? nicu niwĩ.

Na uputu ucua'cãrã nitĩjarã ĩ'amarĩa, a'merĩ nicãrã niwã:

—¿Noanojō nisariba ã'rĩ? Wĩ'rō, pã'cōrĩputa tu'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

Jesú Gerasa wãmetirocjũ wãtĩa sãjãno'cũre cõ'awĩrō'que ni'i

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã pē'acu niwĩ. Pē'a, ape pã'rē Galilea pōtēorōpũ Gerasa wãmetiropũ pē'ajacãrã niwã.

²⁷ Jesú yucũsupũ ní'cu majãnũ'cãrĩ cura ni'cũ Gerasacjũ cũ tiro ejacu niwĩ. Yoacã waro ã'rĩ masũ wãtĩa sãjãno'cu cũ nirĩtero yũ'rũcaro niwũ. Ne su'ti marĩ, ne wĩ'ipũ niticu niwĩ. Masãperi wa'teropũ nibajaque'aticũ niwĩ. ²⁸⁻²⁹ Jesú

cūrē ī'agū, wātī masūpure sãñagūrē “Wijaaya”, nicu niwī. Cū cō'awīrōcã ī'agū, Jesú tiropu ejaque'a, uputu caricūcu niwī:

—Jesú, Ō'acū u'musepu nigú macū, ¿de'ro weegu yu'ure caribogu a'titi? Yu'ure ña'abutiario pi'eticã weeticã'ña, ni tutuaro me'rã sērīcu niwī.

Pejetiri wātī masūrē ñe'ea, buruque'amujãcã weecu niwī. Masã cūrē aperopu wa'aticã'to nírã, omocãrī, du'pocãrīpu cōme dari me'rã du'tecūumujãcãrã nimiwã. Tojo weemicã, cū wejesuremujãcu niwī. Wātī cūrē masã marīrōpu su'ori miamujãcu niwī. ³⁰ Jesú cūrē sērītiña'cu niwī:

—¿De'ro wãmetiti?

Cū yu'ticu niwī:

—Legión wãmeti'i, nicu niwī. Pãjãrã wãtīa ũsã nicã'a nígū, tojo nicu niwī. ³¹ Wãtīa Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Ūsãrē ī'abajudutidijari pejopu bu'iri da're bajuriticã'ña ni, uputu sērīcãrã niwã. ³² Titare ũrūgūpu pãjãrã yesea ba'a nu'cūcãrã niwã. Narē ī'arã, wãtīa Jesure “Nãpãre sãjãarãti” ni, tutuaro me'rã sērīcãrã niwã. Jesú narē “Tojota weeya”, nicu niwī. ³³ Tojo weerã na masūpure nī'cãrã wijaa, yeseapure sãjãacãrã niwã. Yesea na wãtīa sãjããca be'ro opa tu'rupu omamaati, ditarapu doqueñojã, mirīpe'tia wa'acãrã niwã.

³⁴ Tojo wa'asere ī'arã, yeseare co'terã a'tiro weecãrã niwã. Na uputu ucuarã macãpu, cãpūpu omawã'cã, weresterã wa'acãrã niwã. ³⁵ Te quetire tu'orã, masã tojo wa'asere ī'arã wa'acãrã niwã. Na Jesú tiropu ejarã, wãtīa sãjãno'cure Jesú pu'toacã dujicã ī'acãrã niwã. Cū su'ti sãña, añurō wãcūse cuogu dujicu niwī. Na cūrē ī'arã, uise me'rã ī'acãrã niwã. ³⁶ Æpērã topu ī'arã ejarãrē Jesú wãtīa sãjãno'cure cō'awīrōcã ī'a'cãrã “A'tiro wee wãtīarē cō'awīrōami”, ni werecãrã niwã. ³⁷ Jesú a'tiro weecã ī'arã, nipe'tirã masã Gerasapu nirã Jesure tutuaro me'rã “Mu'u aperopu wa'aya”, nicãrã niwã. Na uputu waro uicãrã niwã. Tojo weerã Jesure tojo nicãrã niwã. Tere tu'ogu, Jesú yucusupu mujãsãjãa, wa'a wa'acu niwī. ³⁸ Wãtīa cuomi'cu Jesure “Yu'u quē'rã mu'u me'rã wa'aguti” nígū, uputu sērīcu nimiwī. Jesú pe'e cūrē nicu niwī:

³⁹ —Mu'u ya wi'ipu tojaa, nipe'tise Ō'acū mu'urē wee'quere werepe'ocū wa'aya, nicu niwī.

Tojo weegu cū nipe'tiro cū ya macãcjãrãrē Jesú cūrē wee'quere werecusiagu wa'acu niwī.

Jairo macōrē, tojo nicã dí mejã cuogore Jesú yu'rno'que ni'i

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Be'ro Jesú ditara ape pã'rēpũ ní'cũ pē'atáca be'ro masã e'catise me'rã cūrē pōtērīcārã niwã. Nipe'tirã cūrē yucue'cārã nitjīarã, tojo weecārã niwã. 41 Titare ni'cũ sũ'ori nerēwũari wi'i wiogũ Jairo wãmetigũ Jesú tiro etacũ niwĩ. Cũ Jesú tiro ejaque'a, Jesure “Yũ'ũre pajaña'cureya. Ya wi'ipũ te'a”, nicũ niwĩ. 42 Cũ macō ni'cō nigō doce cũ'marĩ cuogo wērīse pũ'topũ nico niwō. “Jau” ni, Jesú to wa'ari cura pãjārã masã sirutucārã nitjīarã, cūrē añurō tuuti'awã'cãcārã niwã. 43 Na tojo weerã wa'tero ni'cō numio doce cũ'marĩ dí mejã dutitigo nico niwō. Co ocoyedutise wapa nipe'tise niyeru tojaque'a wa'aco niwō. Ne ni'cũ core ocoyeyũ'ruoticũ niwĩ. 44 Tojo weego co Jesú sē'ema wa'a, cũ su'tiro yapapũ ñe'eña'co niwō. Co ñe'erĩ curata co dí wijami'que bu'anũ'cã wa'acaro niwũ. 45 Tojo wa'ari cura Jesú sērītiña'cũ niwĩ:

—¿Noa yũ'ũre ñe'eti? nicũ niwĩ.

Nipe'tirãputa “Ne ni'cũ ñe'etimi”, nicārã niwã. Tojo weegũ Pedro, tojo nicã cũ me'rãcjārã Jesure nicārã niwã:

—Ësārē bu'egũ, masã mũ'ũrē nipe'tiro doquewãwã'cã, tuuquejoma. Tojo wa'acã masĩmigũ, mũ'ũ ¿de'ro weegũ “¿Noa yũ'ũre ñe'eti?” niti? nicārã niwã.

46 Na tojo nicã tũ'ogũ, Jesú nicũ niwĩ:

—Ni'cō yũ'ũre ñe'ecã tũ'oña'pũ. Core yũ'ũ tutuaro me'rã yũ'rucã weeasũ, nicũ niwĩ.

47 Cũ tojo nicã tũ'ogo, cũ masĩtojami, yũ'ũta weeasũ nígō, narãsãgōta Jesú pũ'to a'ti, ejaque'aco niwō. Co nipe'tirã tũ'oropũ werepe'ocã'co niwō. A'te ye bu'iri cũ yaro su'tirore ñe'easũ nígō, tojo nicã “Yũ'ũ ñe'ecãta, yũ'ruono'copũ tojasũ”, ni wereco niwō. 48 Co tojo nicã tũ'ogũ, Jesú core nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ ãjōpeotjīagō, yũ'ruono'copũ toja'a. Duti marĩgō e'catise me'rã tojaaya, nicũ niwĩ.

49 Jesú core ucũrĩ cura ni'cũ Jairo nerēwũari wi'i wiogũ ya wi'icjũ ejacũ niwĩ. Jairore nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ macō wērīatojamo. Marĩrē bu'egũre caribonemotigũta majã, nicũ niwĩ.

50 Jesú tojo nicã tũ'ogũ, Jairore nicũ niwĩ:

—Uitigũta. Yũ'ũre ãjōpeoya. Mũ'ũ tojo weecã, mũ'ũ macō masōno'gōsamo, nicũ niwĩ.

51 Ti wi'ipũre etagũ, co pesari tucũpũre ne ãpērãrē sãjãadutiticũ niwĩ. Pedro, Santiago, Juã, tojo nicã co pacusũmũa dia'cūrē sãjãaduticũ niwĩ. 52 Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã upũtu utirã, dũjasewã'arãrē Jesú nicũ niwĩ:

—Utiticã'ña. Co wērītimo. Cãrĩgō weemo, nicũ niwĩ.

⁵³ Masã co wērĩ'quere masĩcārã niwã. Tojo weerã cũ tojo nicã tu'orã, cūrẽ bujicã'cārã niwã. ⁵⁴ Jesú pe'e ucũgũta, co ya omocārẽ ñe'e, nicu niwĩ:

—Wĩ'magõ, wã'cãnu'cãña, nicu niwĩ.

⁵⁵ Cũ tojo nirĩ curata wērĩ'co masã, wã'cãnu'cãco niwõ. Jesú co pacusumuarẽ “Ba'ase ecaya”, nicu niwĩ. ⁵⁶ Cũ tojo weesere ĩ'arã, co pacusumua uputu ĩ'aucucārã niwã. Jesú core masõ'quere ne ãpērãrẽ weredutiticu niwĩ.

9

Jesú cũ bese'cārãrẽ weredutio'o'que ni'i

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jesú cũ bu'erã docere neocũucu niwĩ. Be'ro narẽ cũ tutuasere o'ocũ niwĩ. Wãtĩa no'o nirãrẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'ocũ niwĩ. Tojo nicã duti yu'rũomasĩsere o'ocũ niwĩ.

² Narẽ Õ'acũ wiogu nimi nisere wereduticu niwĩ. Dutitirãrẽ yu'rũoduticu niwĩ. ³ A'tiro nío'ocũ niwĩ:

—Wa'arã, ne apeyenojõ miaticã'ña. Tuacju, ajuronojõ, ba'ase pu'e, niyeru ne miaticã'ña. Mũsã sãñase me'rã dia'cũ wa'aya. Ne apeye mianemoticã'ña. ⁴ Mũsã no'o nirĩ wi'i ejarã, mũsã to nirõ põtõorõ tojaque'aya. ⁵ No'o ãpērã mũsãrẽ ñe'eticã, ti macãpũre wĩjarã, ti macã cjase di'ta wã'a'quere paastecõ'aña. Tojo weerã mũsã “A'ti macãcjãrã bu'iritima” ni ĩ'orãsa'a, nicu niwĩ.

⁶ Cũ tojo nĩca be'ro wa'a wa'acārã niwã. Wa'a, nipe'tise macãrĩpu Jesú masãrẽ yu'rũose quetire werecusiacārã niwã. Tojo nicã dutitirãrẽ yu'rũocārã niwã.

Herode Jesú weesere tu'o'que ni'i

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Galilea di'ta wiogu Herode nipe'tise Jesú wee'quere tu'ocũ niwĩ. Tere tu'ogu, Herode de'ro wéemasĩticu niwĩ. ãpērã “Cũ Juã wãmeyeri masũ wērĩ'cupu masãcu nimi”, nicārã niwã. ⁸ ãpērã “Dũporocjũpu Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Elía bajuapĩ”, nicārã niwã. ãpērã “Apetero weegu ni'cũ todũporocjũ Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ masã'cu nígũ nisamigu”, nicārã niwã.

⁹ Herode pe'e a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'uta Juã ya dũpoare dũtesuredutiwu. To pũrĩcãrẽ ĩnoanojõ nisari tocã'rõ na ucũno'gũ? Cũrẽ ĩ'asĩ'rĩmisa'a, nicu niwĩ.

Jesú ni'cãmocũsetiri mil mũuarẽ ba'ase eca'que ni'i

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Be'ro Jesú besecũ'cārã na bu'ecusiaca be'ro cũ tiro daja, na weecusia'quere werecārã niwã. Be'ro narẽ Jesú

masã marĩrõpũ Betsaida wãmetiri macã pu'topũ su'ori wa'acũ niwĩ. ¹¹ Masã pe'e na wa'ase quetire tu'ocã'cãrã niwã. Tojo weerã tere tu'orã, narẽ sirutuwã'cãcãrã niwã. Jesú narẽ añuduti, Õ'acũ wiogu nimi nisere were, dutitirãrẽ yu'rũocũ niwĩ.

¹² Be'ro ñamica'apũ nicã ã'arã, cũ bu'erã doce cũ tiro wa'a, cũrẽ ucũcãrã niwã:

—Masãrẽ “Tocã'rõta ni'i”, niña. Macãrĩpũ, no'o pu'to nise macãrĩpũ ba'ase, cãrĩrõ a'magũ wa'adutiya. A'to marĩ nirõpũre ne apeyenojõ marĩbutiacã'a, nicãrã niwã.

¹³ Jesú pe'e nicũ niwĩ:

—Mũsã narẽ ba'ase ecaya.

Na cũrẽ nicãrã niwã:

—Ûsã ni'cãmocũsepagata pã, tojo nicã wa'i pũarãta cũ'o. Masãrẽ ne a'teacã se'satisa'a. ¿Ûsãrẽ ã'rã pãjãrã ye niatjere ba'ase duudutigu weeti? nicãrã niwã.

¹⁴ Na pãjãrã, mũua se'saro ni'cãmocũsetiri mil wa'tero nicãrã niwã. Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Masãrẽ te cururinũcũ cincuenta dujidutiya, nicũ niwĩ.

¹⁵ Na cũ duti'caronojõta wee, dujipe'ticã'cãrã niwã.

¹⁶ Be'ro Jesú te ni'cãmocũse pãrẽ, na wa'i pũarãrẽ miĩ, mũmũarõpũ ã'amorõ, cũ pacũ Õ'acũrẽ na ye niatjere e'catise o'ocũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, cũ pe'esteca be'ro cũ bu'erãrẽ masãrẽ etidutigu o'ocũ niwĩ. ¹⁷ Nipe'tirã ba'a, yapicãrã niwã. Be'ro doce pi'seri na ba'adu'a'quere seeneocãrã niwã.

Pedro Jesure “Mũ'u Õ'acũ o'ó'cuta ni'i” ní'que ni'i
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Ni'cãti Jesú cũ se'saro ñubuegu weecũ niwĩ. Titare cũ bu'erã quẽ'rã cũ me'rã nicãrã niwã. Narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—Masã ¿de'ro ni ucũti yu'ure? nicũ niwĩ.

¹⁹ Na cũrẽ yu'ticãrã niwã:

—Ãpẽrã mũ'urẽ “Juã wãmeyeri masũ nimi”, nima. Ãpẽrã mũ'urẽ “Dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía nimi”, nima. Ãpẽrã “No'o nigũ dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ masã'cũ nigũ nisasami”, nima, nicãrã niwã.

²⁰ Be'ro narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ tja:

—¿Mũsã waro, de'ro wãcũti yu'ure? nicũ niwĩ. Pedro cũrẽ nicũ niwĩ:

—Mũ'u Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i, nicũ niwĩ.

Jesú cũ wẽrĩatjere were'que ni'i
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Jesú narē ne cã'rõ ãpērãpũre cũ Ô'acũ bese'cu nisere wereduticũ niwĩ. ²² Be'ro narē nicũ niwĩ:

—Yũ'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ pũrõ pi'etigusa'a. Judío masã bũcurã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã yũ'ure ĩ'atu'tirãsama. Yũ'ure wějērãsama. Na tojo weemicã, i'tia nũmũ be'ro masãgũsa'a, nicũ niwĩ.

²³ Be'ro nipe'tirã masãrē nicũ niwĩ:

—No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũnojo nipe'tise nũmurĩ sirutuato. Cũ weesĩ'rĩrõnojo weeticã'to. Yũ'u uaro pe'e weeato. No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũ, “Jesure ějõpeogũ, wěrĩbosa'a” nitigũta sirutuato. ²⁴ Yũ'ure ějõpeose me'rã ña'arõ yũ'rũsĩ'rĩtigũ, yũ'ure ějõpeodu'ugũnojo pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wějēsere uiti, yũ'ure ějõpeonu'cũgũnojo yũ'u me'rã catinu'cũgũsami. ²⁵ Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'agũ, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogũ, ĩ'ne'enojõrē wapata'abosari? ²⁶ Yũ'ure, tojo nicã ye quetire bopoyasãticã'ña. Mũsã bopoyasãcã, yũ'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiro weegusa'a. Apaturi a'ti turipũre a'tigũ, yũ'u pacũ asistese me'rã, cãrē wereco'terã me'rã yũ'u quẽ'rã mũsãrē bopoyasãgũsa'a. Yũ'u tutuase me'rã a'tigũ, tojo weegusa'a. ²⁷ Diacjũ mũsãrē wereguti. Ni'cãrẽrã a'topũ nirã yũ'u wiogũ sãjãcã ĩ'atimirã wěrĩsome, nicũ niwĩ.

Jesú cũ bajusere dũcayũ'que ni'i

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Ni'cã semana Jesú “Yũ'u wiogũ sãjãcã ĩ'arãsa'a” nĩca be'ro ũrũgũpũ ñubuegũ mũjãgũ, Pedro, Santiago, Juãrē miacũ niwĩ. ²⁹ Topũ cũ ñubuegũ, cũ bajusere dũcayua wa'acũ niwĩ. Cũ ye su'ti añurõ butise, asistese wa'acaro niwũ. ³⁰ Tojo wa'acã, pũarã uũũa bajua, cũ me'rã ucũcãrã niwã. Na dũporocjãrãpũ Moisé, Elía nicãrã niwã. ³¹ Na asistese me'rã nĩrã, Jesú cũ Jerusalẽpũ wěrĩatjere ucũcãrã niwã. ³² Pedro quẽ'rã upũtu wũja cuo'cãrã nimirã, wã'cãcãrã niwã. Wã'cã, Jesú cũ asistesere, tojo nicã cũ me'rã nirãrē ĩ'acãrã niwã. ³³ Na Jesú tiro nĩ'cãrã wa'ari cura Pedro Jesure nicũ niwĩ:

—Wiogũ, marĩ a'topũ nicã añuyũ'rũa'a. I'tia wi'iacã weerã. Ni'cã wi'i mũ'u ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerã, nicũ niwĩ.

Pedro cũ tojo nisere tũ'oña'timigũ, de'ro nĩmasĩtigũ, tojo nicũ niwĩ. ³⁴ Cũ tojo ucũrĩ cura ni'cã o'mecurua dijati, tuubi'acã'caro niwũ. Na ti o'mecurua po'peapũ nĩrã, uũũa wa'acãrã niwã. ³⁵ Be'ro ti curuapũ ni'cũ a'tiro ucũcã tũ'ocãrã niwã:

—Ā'rī yu'u macũ yu'u bese'cu nimi. Cũ ucũsere tu'o ějõpeoya, nicu niwĩ.

³⁶ Tojo nica be'ro Jesú ni'cũta tojanu'cãcu niwĩ. Moisé, Elía marĩcãrã niwã majã. Cũ bu'erã na ĩ'a'quere tojota tu'oña'yu'rucã'cãrã niwã. Ne cã'rõ ãpẽrãrẽ wereticãrã niwã.

Jesú wĩ'magũ wãtĩ sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Ape numu pe'e ũrũgũpu ní'cãrã dijatacã, pãjãrã Jesure põtẽricãrã niwã. ³⁸ Ni'cũ na wa'teropu nigũ uputu Jesure ucũquejocu niwĩ:

—Ûsãrẽ bu'egu, yu'u macũ ni'cũ nigũrẽ pajaña'cureya. Ī'agũ a'tia. ³⁹ Wãtĩ cũrẽ sãjãa'cu ñe'ea, caricũ, wẽriamujãcã weemi. Tojo nicã useropu so'potu'umi. Cũrẽ ña'abutiario wéegu, pi'eticã weeyu'ruami. Ne du'usĩ'rĩtimi. ⁴⁰ Mu'u bu'erãrẽ “Wãtĩrẽ cõ'awĩrõña”, nitojamiapu. Ne põtẽotiama, nicu niwĩ.

⁴¹ Jesú yu'ticu niwĩ:

—Musã ějõpeose moorã ña'arã ni'i. Yu'u musãrẽ yoacã bu'emicã, ne tu'omasĩwe'e yujupu. ¿No'ocã'rõ yoacã musã yu'are ějõpeoticã wãcũtutuagusari? Mu'u macũrẽ yu'u tiro miitia, nicu niwĩ.

⁴² Wĩ'magũ cã tiro wa'acã, wãtĩ cũrẽ nucũcãpu do-queque'acã weecu niwĩ. Apaturi wãcũña marĩrõ cũrẽ wẽriacã weecu niwĩ tja. Cũ tojo weecã, Jesú wãtĩrẽ cõ'awĩrõ, yu'rucocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, cũ pacure wiacu niwĩ. ⁴³ Nipe'tirã to nirã Õ'acũ tutuasere ĩ'amarĩacãrã niwã.

Jesú cũ wẽriatjere apaturi werenemo'que ni'i

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Na Jesú weeĩ'o'quere ĩ'amarĩarĩ cura cũ bu'erãrẽ nicu niwĩ:

⁴⁴ —Yu'u ni'cãrõacã nisere añurõ tu'oya. Acobojoiticã'ña. Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure wiorãpure o'orãsama, nicu niwĩ.

⁴⁵ Cũ tojo nisere cũ bu'erã pe'e ne tu'omasĩticãrã niwã. Õ'acũ narẽ tojo masĩtabasioticã weecu niwĩ. Na cũ ní'quere “¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeti?” ni sãrĩtiña'ui nicãrã niwã.

Añurõ weeyu'rũnu'cãgũ ye cjase ni'i

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Be'ro Jesú bu'erã na basu ¿noa marĩ wa'teropu nigũ ãpẽrã yu'rũoro niyu'rũnu'cãgũsari? níã, uputu du'sasocãrã niwã. ⁴⁷ Jesú na tojo wãcũsere ĩ'amasicã'cu niwĩ. Tojo weegu ni'cũ wĩ'magũrẽ cã pu'to wejeonu'cõ, ⁴⁸ narẽ nicu niwĩ:

—Yũ'ure maigũnojo ni'cũ ã'rĩ wĩ'magũrẽ ñe'egũ weronojo weemi. Cũrẽ ñe'egũ, yũ'ureta ñe'egũ weemi. Yũ'ure ñe'egũ, yũ'ure o'ócũ Õ'acũ quẽ'rãrẽ ñe'egũta weemi. No'o musã wa'teropure “Ãpẽrã yũ'ruoro ni” ni wãcũtigũ cũta nimi ãpẽrã yũ'ruoro nigũ, nicũ niwĩ Jesú.

Marĩrẽ ĩ'atu'titigu marĩ me'rãcjũ nimi nise ni'i
(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Be'ro Juã Jesure a'tiro nicũ niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egu, ni'cũ mũ'u wãmerẽ pisutjiagũ, wãtiarẽ cõ'awĩrocã ĩ'awũ. Cũ marĩ me'rãcjũ nitiami. Tojo weerã cũrẽ cã'mota'awũ, nicũ niwĩ.

⁵⁰ Cũ tojo nicã tũ'ogu, Jesú a'tiro nicũ niwĩ:

—Tojo weegure cã'mota'aticã'rõua'a. Marĩrẽ ĩ'atu'titigu marĩ me'rãcjũ nimi, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú Santiago, Juãrẽ tu'ti'que ni'i

⁵¹ Jesú wẽrĩ, cũ u'mũsepũ mũjãti dũporo uiro marĩrõ wãcũtutuario me'rã “Jerusalẽpu wa'aguti”, nicũ niwĩ. ⁵² Cũ dũporo ãpẽrãrẽ o'óyucũ niwĩ. Na ni'cã macã Samaria di'ta nirĩ macãpũ Jesú cũ cãriatjore a'mayurã wa'acãrã niwã. ⁵³ Ti macã Samariacjãrã judío masã me'rã a'pepũrĩrã nitjiarã, Jesú o'ó'cãrãrẽ ñe'esĩ'rĩticãrã niwã. Na, Jerusalẽpu Jesú wa'agũsami nĩrã, tojo weecãrã niwã. ⁵⁴ Samariacjãrã tojo weesere ĩ'arã, Jesú bu'erã Santiago, Juã a'tiro nicãrã niwã:

—Ësã wiogu, narẽ bu'iri da'rerã, ¿pecame'erẽ u'mũsepũ dijatiduticã uati? ¿Dũporocjũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía wee'caronojo weerouati? nicãrã niwã.

⁵⁵ Tere tũ'ogu, Jesú narẽ ĩ'a, tutuario me'rã tu'tigu, a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã tojo wãcũse Espĩritu Santu o'ose mejẽta ni'i.

⁵⁶ Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojo upũtigũ masãrẽ bu'iri da're bajuriogu a'titiwũ. Narẽ yũ'ruogu a'tigu weewũ, nicũ niwĩ.

Be'ro na ape macãpũ yũ'rua wa'acãrã niwã.

Jesú me'rã wa'asĩ'rĩmi'cãrã ye queti ni'i
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Na ape macãpũ yũ'ruari cura ni'cũ masũ Jesure nicũ niwĩ:

—Yũ'u mũ'u no'o wa'aro sirutuguti, nicũ niwĩ.

⁵⁸ Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Wa'icũrã na cãrĩrĩ tuti cõoma. Mirĩcũa quẽ'rã na põ'rãtiri su'tiro cõoma. Yũ'u pũrĩcã Õ'acũ macũ masũ weronojo upũtigũ ne cã'rõ cãrĩpesaro, yaro diãcjũrẽ moo'o, nicũ niwĩ.

59 Apĩ pe'ere Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a yu'u me'rã, nicu niwĩ.

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Wioḡu, yu'u pacu tiropu wa'aguti yujupu. Topu ni, be'ro yu'u pacu wẽrĩca be'ro yaatojagupu mu'u me'rã wa'aguti, nicu niwĩ.

60 Jesú cūrẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'ure ẽjõpeotirã wẽrĩcãrã weronojõ nima. Náta wẽrĩcãrãrẽ yaato. Mu'u pũrĩcã yu'ure sirutuya. Sirutu, Õ'acũ wioḡu nigũsami nisere wereḡu a'tia, nicu niwĩ.

61 Be'ro Jesure apĩ nicu niwĩ:

—Wioḡu, mu'u me'rã wa'aguti. Yu'u mu'u me'rã wa'ati dũporo ya wi'icjãrãrẽ we'eritisĩ'rĩsa'a yujupu, nicu niwĩ.

62 Jesú cūrẽ nicu niwĩ:

—Di'ta se'ecũugũ, opanurẽ wa'ari níḡã, sẽ'ema pe'e ĩ'atõrõtisami. Ā'rĩ weronojõ Õ'acũrẽ ẽjõpeo'cupa todũporo cũ weeseti'quere wãcũnũrũtisami. Wãcũnũrũḡã Õ'acũ ye cjasere queoro weemasĩtisami, nicu niwĩ.

10

Jesú setenta y dos masãrẽ cũ ye quetire weredutigũ o'ó'que ni'i

¹ Be'ro Jesú setenta y dos ãpẽrã mũnarẽ pijinemocu niwĩ. Narẽ pũarẽrã dia'cũ nipe'tise cũ wa'atje macãrĩpu cũ dũporo o'õyucu niwĩ.

² Narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Diacjũ musãrẽ wereḡuti. Marĩ otese peje pĩ'rĩ ducati'i. Tere miirã pe'e marĩbocurema. Tojo weerã musã te otese wioḡure ãpẽrã miitamudutirã sẽrĩnemoña, nicu niwĩ.

A'te weronojõ Õ'acũ ye quetire masĩsĩ'rĩrã pãjãrã waro nima. Te quetire wererã pe'e pejetirãcã nima. Tojo weerã ãpẽrã cũ o'ónemocã Õ'acũrẽ sẽrĩña.

³ Musã wa'aya. Yu'u musãrẽ wiose wa'teropu o'õḡu wee'e. Oveja wĩ'marãrẽ yaiwa wa'teropu o'õḡu weronojõ o'ó'o.

⁴ Musã wa'arã, ajuri miaticã'ña. Niyeru sãarĩ ajuro quẽ'rãrẽ miaticã'ña. Sapatu ape pa'a miaticã'ña. Ma'apu wa'arã, ãpẽrãrẽ añudutirã, yoacã ucũticã'ña. Diacjũ wa'aya.

⁵ Musã wi'ipu sãjãarã, ti wi'icjãrãrẽ añudutirã, a'tiro nimũ'tãña: “Musã a'ti wi'icjãrãrẽ añurõ wa'ato”, niña.

⁶ Ti wi'icjãrã cumuca marĩrõ nicã, musã añudutise “Añurõ wa'ato” nise na ye tojarosa'a. Tojo niticãma, musã tojo nise musãrẽta tojarosa'a tja.

⁷ Musã ni'cã wi'ipu ejarã, ti wi'iputa tojayá. Na ba'asenojõrẽ, na sĩ'rĩsenojõrẽ, musã quẽ'rã ba'asirutuya. Da'rari masã na da'rase wapa wapata'aba'amasĩma. Tojo weerã musã bu'erã

wa'acã, musãrẽ ba'ase weetamurãsama. Apeye wi'seripu wa'amujã, cãrĩbajaque'atiticãña. ⁸ Musã ni'cã macãpũ etacã, ti macãcjãrã añurõ ñe'eme'rĩcã, no'o na ecasere ba'aya. ⁹ Ti macãpũ dutitirãrẽ yu'ruoya. Narẽ a'tiro wereya: “Õ'acũ cũ wiogu nise musã tiropũ a'tiatje cã'rõ dũ'sa'a.” ¹⁰ Ni'cã macãpũ musã etacã, tocjãrã añurõ põtẽrĩticãma, macã decopũ wa'aya. A'tiro niña: ¹¹ “A'ti macã cjase ãsã dũ'pocãrĩpũ di'ta wã'a'quepũreta paastecõ'arãti. A'ti macãcjãrã bu'iritisere ï'orã, tojo weerãti”, niña. Narẽ a'tiro ninemoña. “Musã a'tere masiña. Õ'acũ cũ wiogu nise musã tiropũ a'tiatje cã'rõ dũ'sa'a”, niña. ¹² Jesú a'tiro ninemocu niwĩ:

—Musãrẽ wereguti. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmũ nicã, ti macãcjãrã musãrẽ uati'cãrãrẽ a'tiro weegusami. Sodomãcjãrãrẽ bu'iri da're'caro nemorõ da'reno'rãsama, nicũ niwĩ Jesú.

Jesure ejõpeotise macãrĩcjãrã ye queti ni'i
(Mt 11.20-24)

¹³ Be'ro Jesú apeye macãrĩcjãrãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã Corazĩ, tojo nicã Betsaida wãmetise macãrĩcjãrãrẽ ña'abutiario wa'arosa'a musãrẽ. Yu'u weeĩ'o'quere ï'amirã, dũcayuwe'e. Yu'u ãpẽrã judío masã nitirã nirõpũ Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩpũ weeĩ'ocãma, dũporopũ na ña'arõ wee'quere bujaweti dũcayutojabopã. Na bujawetisere ï'orã, na weewũaronojõpũma su'ti wãquĩsenojõrẽ sãña, nujãrẽ na dũpoapũ õrẽstepeobopã. ¹⁴ Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmũ nicã, Tiro, Sidõcjãrã nemorõ musã pe'ere bu'iri da'reyũ'ruũ'cãgũsami. ¹⁵ Ni'cãrõacãma Capernaucjãrãrẽ were'e. “Tojowaro u'mũsepũ mujãrãti”, ni wãcũticãña. Õ'acũ musãrẽ pecame'epũ cõ'abutiagusami, nicũ niwĩ.

¹⁶ Be'ro cũ bu'erãrẽ a'tiro werenemocu niwĩ:

—Musã bu'esere tu'orã, yu'ureta tu'oma. Musãrẽ uatirã, mejãrõta yu'ure uatima. Tojo yu'ure uatirã, yu'ure o'ócũpũ Õ'acũ quẽ'rãrẽ uatima, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú cũ o'óyu'cãrã setenta y dos na daja'que ni'i

¹⁷ Be'ro Jesú setenta y dos cũ o'óyu'cãrã e'catise me'rã tojatacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ësã wiogu, wãtĩapũta mũ'u dutiro, mũ'u wãme me'rã ãsã cõ'awĩrõmujãcã, yu'tiama, nicãrã niwã.

¹⁸ Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Musã nĩrõnojõta ni'i. Wãtĩrẽ u'mũsepũ ni'cũ bupo ya'baro weronojõ docaque'a dijacã ï'awũ. ¹⁹ Yu'u musãrẽ

tutuasere o'owu. Musã añapure u'tapeomicã, cuti-papure u'tapeomicã, na cû'ricã, toacã pûrîno'tisere o'owu. Nipe'tise wâtî cû tutuasere docaque'adutigu o'owu. Ne cã'rõ musã ña'arõ weeno'some. ²⁰ "Wâtîa úsãrê yu'tiama" nise dia'cûrê e'catiticã ña. A'te pe'ere e'catiya. U'musepu Õ'acû yarã catinu'cûse cûorã na wãmerê ojaõ'orî turipu musã wãmerê ojaõ'ocã, e'catiya, nicu niwî.

Jesú ye queti, cû pacu Õ'acû ye queti ni'i

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Jesú cû bu'erãrê ucûrî cura Espíritu Santu cûrê e'catise o'oyu'ruacu niwî. Titare cû pacure a'tiro nicu niwî:

—Pacu, mu'u u'muse, a'ti turi wiogu ni'i. "Usã masiyu'rûnu'cãrã ni'i" nirãrê mu'u ye cjasere masicã weeticu niwû. Æpêrã wî'marã weronojõ maata tu'o ëjõpeorã pe'ere tere masicã weecu niwû. Mu'u tojo weesere wãcûgû, mu'urê e'catise o'o'o. A'tere mu'u u'caronojõta queoro wee'e, nicu niwî cû pacure.

²² Be'ro masãrê ninemocu niwî tja:

—Yu'u pacu nipe'tise weemasisere yu'ure o'owî. Cû ni'cûta yu'u nisetisere masipe'ocã'sami. Yu'u quê'rã ni'cûta cû nisetisere masipe'o'o. No'o yu'u masicã weeno'rã quê'rã cû nisetisere masisama, nicu niwî Jesú.

²³ Be'ro cû bu'erãrê ï'a, na se'sarore nicu niwî:

—Yu'ure musã, musã ye caperi me'rã ï'a'a. ²⁴ Musãrê a'tiro wereguti. Pãjãrã duporocjãrãpu Õ'acû ye queti weremu'tãrî masã, tojo nicã wiorã musã ni'cãrõacã ï'asere ï'asî'ricãrã nimiwã. Ne ï'aticãrã niwã. Yu'u musãrê weresere tu'osî'ricãrã nimiwã. Ne ni'cãti tu'oticãrã niwã, nicu niwî.

Jesú Samariacjû me'rã queose o'o'que ni'i

²⁵ Be'ro ni'cû Moisé oja'quere bu'eri masû Jesú cû ucûsere tu'ogu, wã'cãnu'cã, Jesú me'rã ucûgû wa'acu niwî. Cûrê mejêcã yu'ticã uagu, a'tiro sêrîtiña'cu niwî:

—Masãrê bu'egu, yu'u Õ'acû me'rã catinu'cûsî'rîgû, ¿de'ro weegusari? nicu niwî.

²⁶ Jesú cûrê yu'ticu niwî:

—¿Moisé ye queti ojáca pûrîpu de'ro ojano'tito? Mu'u tere bu'égu, ¿de'ro tu'oti? nicu niwî.

²⁷ Moisé oja'quere bu'eri masû cûrê yu'ticu niwî:

—A'tiro ojano'o: "Õ'acû marî wiogure nipe'tise mu'u ëjõpeose me'rã, mu'u wãcûse me'rã, mu'u tutuase me'rã, mu'u tu'oña'se me'rã ma'îña. Mu'u basu ma'irõnojõta ãpêrãrê ma'irõua'a", ni'i, nicu niwî.

²⁸ Tere tu'ogu, Jesú cûrê nicu niwî:

—Mu'u queoro waro yu'ti'i. Mu'u a'tere wéégu, Õ'acũ me'rã catinu'cũgũsa'a, nicu niwĩ.

²⁹ Moisé oja'quere bu'egu pe'e cãrẽ añurõ wãcũcã uagu, Jesure a'tiro nicu niwĩ tja:

—¿Noanojõ niti ãpẽrãrẽ ma'irõu'a'a nirãnojõ? nicu niwĩ.

³⁰ Jesú cãrẽ queose me'rã yu'ticu niwĩ:

—Ni'cũ umu Jerusalécjũ ma'a Jericó wa'ari ma'apu bu'acu niwĩ. Topu cã wa'ari cura yajari masã cãrẽ ñe'e, cã cõsere yajape'ocã'cãrã niwã. Su'ti cã sãña'quepu quẽ'rãrẽ tuweemiicã'cãrã niwã. Cãrẽ uputu paawẽjẽcũu, wa'a wa'acãrã niwã. ³¹ Tojo wa'ari cura ni'cũ pa'i cã bu'aca ma'aputa bu'acu niwĩ. Cãrẽ ñ'agũ, ñ'atigu weronojõ diacjũ yu'rũbu'a wa'acu niwĩ. ³² Cũ be'ro tja apĩ Leví ya curuacjũ cã cũñarõputa cã quẽ'rã ejacu niwĩ. Cãrẽ ñ'agũ, cã quẽ'rã ape pã'rẽ pe'e pẽ'a, ñ'ayu'rũbu'a wa'acu niwĩ. ³³ Na be'ro apĩ tja Samariacjũ judío masã na yabigu ti ma'aputa bu'acu niwĩ. Cã cãrẽ ñ'agũ, pũrõ pajaña'cu niwĩ. ³⁴ Tojo weegu cã, cã tiro wa'a, cã cãmirẽ ocoyegu, u'sere, tojo nicã vino me'rã cã ye cãmiru piopeocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, su'ti caseri me'rã du'recu niwĩ. Be'ro cã yagu burro bu'ipu cãrẽ miipeocu niwĩ. Miipeo, ni'cã wi'i sijari masã cãrĩrĩ wi'ipu miaa, cãrẽ co'tedutigu cũucu niwĩ. ³⁵ Ape numu pe'e tja Samariacjũ co'tedutigu puu numu da'rase wapa weronojõ niyeru ti wi'i co'tegure o'ocu niwĩ. Cãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Ñ'rĩrẽ co'teya. Yu'u mu'urẽ o'o'que nemorõ nicã, dajatojagu mu'urẽ wapayep'e'oguti”, nicu niwĩ. ³⁶ A'tere wérẽca be'ro Jesú Moisé oja'quere bu'egure a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u ñ'acã, ¿ni'inojõ pe'e na i'tiarã wa'terore yajari masã na ña'arõ wee'cure pajaña'pari? nicu niwĩ.

³⁷ Moisé oja'quere bu'eri masũ yu'ticu niwĩ:

—Cãrẽ pajaña'a weetamu'cu añurõ weepĩ, nicu niwĩ.

Jesú cãrẽ nicu niwĩ:

—Mu'u quẽ'rã ãpẽrãrẽ ã'rĩ weronojõ weegu wa'aya, nicu niwĩ.

Jesú Marta, María ya wi'ipu cã ní'que ni'i

³⁸ Jesú cã wa'aro yu'ruagu, ni'cã macãpu ejacu niwĩ. Ti macãpu ni'cõ Marta wãmetigo co ya wi'ipu cãrẽ põtẽrĩ, cãrĩse o'oco niwõ. ³⁹ Co ni'cõ María wãmetigore acabijotico niwõ. Cóta Jesú ucũsere tu'ogo, cã du'pocãrĩ tiroacãpu dujico niwõ. ⁴⁰ Co tojo weeri cura Marta pe'e co da'rasere wãcũque'tiyu'ruaco niwõ. Tojo weego co Jesú tiro wa'a, cãrẽ nico niwõ:

—Yu'u wiogu, a'tigo yu'u acabijo yu'ure weetamusere ne wãcũtimo. ¿Mu'u ne mejẽcã tu'oña'weti co tojo weesere? Core yu'ure weetamudutiya, nico niwõ.

41 Jesú core yu'ticu niwĩ:

—Marta, mu'u weesere uputu waro wăcũque'ti'i.

42 María pe'e yu'u ucũsere tu'ogo, añuse warore weego weemo. Co tu'o ějõpeo'quere ne āpērā ē'mamasītisama. Tenojõ pe'ere weegua'a, nicu niwĩ.

11

Jesú “Ō'acũrē sērĩrā, a'tiro ñubueya” nise ni'i

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Ni'cā numu Jesú aperopu ñubuegu weecu niwĩ. Cũ ñubuetu'ajaca be'ro ni'cũ cũ bu'egu Jesure nicu niwĩ:

—Ēsā wiogu, Juā masārē wāmeyeri masũ cũ bu'erārē Ō'acũrē ñubuesere bu'ecu niwĩ. Mu'u quē'rā ūsārē bu'eya, nicu niwĩ.

2 Jesú yu'ticu niwĩ:

—Ō'acũrē ñubuerā, a'tiro niña:

“Pacu, mu'u u'musepu ni'i.

Nipe'tirā mu'urē wiopesase me'rā ějõpeoato.

A'ti turipure mu'u bese'cu maata wiogu sājāgũ a'tiatio.

Ī'musepure mu'u uaro dia'cũ weesama.

Na weronojõ a'ti turicjārā quē'rā mejārõta weeato.

3 Ēsārē umucorinucũ ba'ase o'oya.

4 Ēsā ña'arõ wee'quere acobojoya.

Ēsā āpērārē acobojo'caro weronojõta ūsā quē'rārē acobojoya.

Ēsā ña'arõ weesĩ'rĩsere cā'mota'aya.

Tojo nicā ña'agũ ūsārē niquesāsĩ'rĩcā, cā'mota'aya”, nicu niwĩ.

5 Jesú apeye ninemocu niwĩ:

—No'o musā wa'teropure ni'cũ cũ me'rācjũ cuobosami.

Cũ ñami deco musā ya wi'ipu wa'a, a'tiro nibosami:

“Yu'u me'rācjũ, i'tiaga pã yu'ure wasoya. 6 Yu'u me'rācjũ

apĩ aperopu sijagu eja'cu yá wi'ipu ejami. Ne cūrē

apeyenojõ cā'rõ ecase moosa'a”, nisami. 7 Cũ apetero weegu

mu'urē wi'i po'peapu a'tiro yu'tiwĩrõbosami: “Yu'ure

wăcõtīguta. Sope pu'to añurõ waro bi'acā'no'apu. Yu'u

põ'rā yu'u me'rā cārĩrā pesama. Yu'u mu'urē wă'cā

apeyenojõ o'ogu wa'amasītisa'a”, nisami. 8 Musārē

wereguti. Cũ, cũ me'rācjũ nimicā, wă'cā, cūrē apeyenojõ

o'ogu wa'atisami. A'tiro pe'e weesami. Cūrē sērĩnu'cũcā

ĩ'agũ, caribonemotĩcā'to nígũ, nipe'tise cũ uasere o'osami.

Cũ, cũ me'rācjũ nise ye bu'iri mejēta tojo weesami. 9 Tojo

weegu musārē wereguti. Ō'acũrē sērĩña. Cūrē sērĩcā,

o'ogusami. Musā sērĩ a'manu'cūrā, bocarāsa'a. Musā

me'rācjũ ya wi'ire sope pu'to pisunu'cũcā cũ musārē

pãosõrõrõ weronojõ weegusami. ¹⁰ Õ'acũ cãrẽ sãrĩrãrẽ o'osami. No'o a'magũnojoõ bocagusami. Sope pu'to pisugu weronojõ sãrĩnu'cũgũrẽ o'ogusami.

¹¹ »Musã põ'rã ba'ase sãrĩcã, ne ni'cũ ùtãpere o'otibosa'a. Wa'i sãrĩcã quẽ'rãrẽ, añarẽ o'otibosa'a. ¹² Tojo nicã cãrẽ'quẽ die sãrĩcã, cutipare o'otibosa'a. ¹³ Musã ña'arã nimirã, musã põ'rãrẽ añusere o'omas'i. To pũrĩcãrẽ marĩ pacu u'musepu nigũ, nemorõ añuse o'ogusami. Cũrẽ sãrĩrãrẽ Espĩritu Santure o'ogusami, nicu niwĩ.

Jesure “Wãtĩ tutuaro me'rã wee'õmi” ni na ucja'que ni'i (Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Ni'cũ masũ wãtĩ sãjãno'cu ucũmasĩtigu tojacu niwĩ. Jesú cãrẽ cõ'awĩrõgũ weecu niwĩ. Cũrẽ cõ'awĩrõcã, ucũmasĩtimi'cu ucũcu niwĩ. Tere ï'arã, masã ï'amarĩacãrã niwã. ¹⁵ Ni'cãrẽrã a'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ Jesú wãtĩa wiogu Beelzebú wãmetigu tutuaro me'rã wãtĩrẽ cõ'awĩrõmi, nicãrã niwã.

¹⁶ Æpẽrã pe'e ¿diacjũta Jesú tutuamiticũ? nĩrã, cãrẽ u'muse cjasere wee'õdoticãrã nimiwã. ¹⁷ Cũ na tojo wãcũsere masĩgũ, narẽ nicu niwĩ:

—Ni'cã curuacjãrã a'merĩ ducawati, a'mequẽrã, masãpe'tia wa'asama. Ni'cã wi'icjãrã ducawatirã, na quẽ'rã pe'tidijasama. ¹⁸ A'te weronojõ wãtĩa wiogu cũ basu ducawatigu, cũ de'ro wee tutuanemotisami majã. Musãrẽ a'tere ucũgũti. Musã yu'ure “Wãtĩ Beelzebú tutuaro me'rã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmi”, nimi'i. ¹⁹ To pũrĩcãrẽ yu'u tojo weecãma, musã bu'esere siraturã wãtĩarẽ cõ'awĩrõrã, ¿noa tutuaro me'rã cõ'awĩrõsari? Narẽ musã “Õ'acũ tutuaro me'rã wãtĩarẽ cõ'awĩrõma”, ni'i. Tojo weero masĩno'o. Musã yu'ure nise diacjũ niwe'e. ²⁰ Yu'u Õ'acũ dutiro me'rã pe'e wãtĩarẽ cõ'awĩrõ'o. A'te me'rã “Õ'acũ wiogu nise musã tiropũre nitoja'a”, nino'o, nicu niwĩ.

²¹ Jesú narẽ a'tiro ninemocu niwĩ:

—Ni'cũ umu tutuamu nipe'tise wãmotigu cũ ya wi'ire co'tecã, cũ yere mejẽcã weetisama. ²² No'o cũ nemorõ tutuagu a'ti, cãrẽ wapata'agu, cũ wãmotimi'quere ã'mape'ocã'sami. Tojo weegu cũ wãmo marĩgũ mejõ nigũ tojacã'sami. Ë'ma'cu cũ me'rãcjãrãrẽ tere ducawaasami. Jesú, yu'u wãtĩ yu'rũoro tutuayurũnu'cã'a nĩgũ, tojo nicu niwĩ.

Jesú a'tiro ninemocu niwĩ:

²³ —Yu'ure uatirã yu'ure ï'atu'tirã nima. Yu'ure see-neotamutigũnojoõ doquestewã'cãgũ weronojõ nimi. Yu'ure

ějōpeotirā masārē Ō'acūrē ějōpeocā weetamurā mejēta weema nígu, tojo nicu niwī.

Wātī toduporopu cū ní'cupure majāmisājāase ni'i
(Mt 12.43-45)

²⁴ Jesú masārē a'tiro ninemocu niwī:

—Wātī masūpure cō'awīrōno'ca be'ro aco marīrōpu si-jabaque'atisami. Cū niatjore a'magū, tojo weesami. Cū nirō bocatigu, a'tiro wācūsami: “Yū'u wijaa'cupure dajasājāagūti tja”, nisami. ²⁵ Cūpure dajasājāagū, wi'i o'aca wi'i, añurō apóca wi'i weronojō bocaejasami. ²⁶ Be'ro āpērā wātīa sietere cū yu'rūoro ña'arārē pijisami. Piji, be'ro toduporopu cū wijaa'cupure na nipe'tirā sājāasama. Tojo weegu masū cū toduporopu ní'caro nemorō ña'arō tojasami, nicu niwī Jesú.

Jesú “E'catise waro a'tiro ni'i” ní'que ni'i

²⁷ Jesú ucūrī cura ni'cō numio masā pājārā wa'teropu nigō caricūquejoco niwō:

—Mū'urē pō'rāti masō'co añurō waro e'catiyu'rūsamō, nico niwō.

²⁸ Jesú core nicu niwī:

—Yū'u pe'e a'tiro nigūti. Ō'acū cū ucūsere tu'o, cū dutisere weerā pe'e pūrīcā añurō waro co nemorō e'catisama, nicu niwī.

Masā ña'arā Jesure wee'odutimi'que ni'i
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Jesú tiro pājārā masā nerēwā'cācārā niwā. Na tojo weecā, cū ucūcu niwī:

—Masā a'tocaterocjārā ña'ayu'rūama. Na ña'arā nīrā, wee'ose dia'cūrē ũama. Na tere ũamicā, a'te dia'cūrē weregūti. Joná duporocjūpu wa'a'quenojō dia'cūrē ī'ogūti.

³⁰ Joná Nínivecjārārē queose o'ogu weecu niwī. Te weronojō yū'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigū quē'rā a'tocateropu nīrārē queose o'o'o. ³¹ Duporocjō mujīpū mujātiro diacjū pe'e nīrī di'ta wiogo Israe curuacjārā wiogu Salomó masīsere tu'ogo a'tico niwō. Yū'u Salomó yu'rūoro masīyu'rūnu'cāmicā, mūsā pe'e yū'ure tu'osī'rīwe'e. Tojo weego Ō'acū masārē beseatji nūmu nicā, ti di'ta wiogo ní'co a'tocaterocjārārē “Mūsā Jesure ějōpeotirā, ña'arō weewu”, nigōsamo. ³² Apeye quē'rārē weregūti. Joná Nínive wāmetiri macācjārārē Ō'acū ye quetire werecā, na ña'arō wee'quere bujaweti, du'ucārā niwā. Yū'u pe'ere Joná yu'rūoro nimicā, mūsā ějōpeowe'e. Mūsā na wee'caronojō ña'arō wee'quere bujawetiwe'e. Tojo weerā Ō'acū masārē beseatji nūmu nicā, Nínivepu ní'cārā a'tocaterocjārārē

“Musã Jesure ëjõpeotirã, ña'arõ weewu”, nirãsama, nicu niwĩ Jesú.

Marĩ caperi sĩ'ocja weronojõ ni'i nise ni'i
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Jesú masãrẽ a'tiro werenemocu niwĩ:

—Masã sĩ'ocjare sĩ'óca be'ro bajutiropu, acaronojõ docapu sĩ'otisama. Tojo weronojõ o'orã, topu sãjãejarãncũ ì'ato nírã, u'muarõpu sĩ'opeosama. ³⁴ Marĩ caperi sĩ'omũ'tãcja weronojõ ni'i. Marĩ caperi añucã, añurõ ì'amasĩ'i. Marĩ caperi ì'aejaticãma, añurõ ì'atisa'a. A'te weronojõ musã Õ'acũrẽ ëjõpeo, cũ yere wéerã, caperi añurõ weronojõ ni'i. Musã a'ti turi cjase pe'ere wãcũnrũcãma, caperi ì'aejatirã weronojõ ni'i. Õ'acũ uaro weetirã, na'itĩ'arõpu nírã, cũrẽ masĩtirã weronojõ ni'i. ³⁵ Musã ëjõpeosere sĩ'ose weronojõ cuo'o. Tere na'itĩ'arõpu weronojõ ña'arõ weese me'rã dojorëticã'ña. ³⁶ Tojo weerã musã Õ'acũrẽ ëjõpeo, ña'ase marĩrõ cũ uaro wéerã, cũ ye cjasere añurõ tu'omasĩrãsa'a, nicu niwĩ Jesú.

Jesú fariseo masãrẽ, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesú weretu'ajaca be'ro ni'cũ fariseo masũ cũ ya wi'ipu ba'adutigu pijiacu niwĩ. Tojo weegu Jesú sãjãa, ba'acju mesapu ejanujãcu niwĩ. ³⁸ Be'ro fariseo na weewuaronojõ ba'ase duporo Jesú cũ omocoeticã ì'agũ, ì'amarĩacu niwĩ. ³⁹ Tere masĩgũ, Jesú cũrẽ nicu niwĩ:

—Musã fariseo masã bajuyoropu dia'cũ añurõ weeta'sa'a. Baparire bu'ipu dia'cũ coerã weronojõ ni'i. Ti pa po'peapure peje ña'ase musã ãpërã yere yaja'que, ãpërã yere uaripejayu'rũnu'cã'que ù'irĩ weronojõ wã'ña'a. ⁴⁰ Musã tu'omasĩwe'e. Õ'acũ bu'icjasere wee'cuta po'peapu cjasepu quẽ'rãrẽ weecu niwĩ. ⁴¹ Musã cuosere ãpërãrẽ pajaña'rã, o'oya. Tojo weerã baparire po'peapu coerã weronojõ weerãsa'a. Be'ro bu'ipu, po'peapu quẽ'rãrẽ ù'irĩ marĩrã weronojõ añurã tojarãsa'a.

⁴² »Musã fariseo masãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Musã otese o'majãcã menta, ruda wãmetise, nipe'tise opa dari ducatisenojõacãrẽ seeneo, opa sũ'urĩ weesa'a. Diez sũ'urĩ cuorã, ni'cã sũ'u Õ'acũ wi'ipu miaa, Õ'acũrẽ wãmepeo, pa'ire o'osa'a. Tojo weemirã, añurõ weese, Õ'acũrẽ ma'ise pe'ere weewe'e. A'tiro pe'e weeya. Musã otesere cũrẽ o'odu'utimirã, a'te añuyũ'rũnu'cãsere weeya.

43 »Musã fariseo masãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Musã nerẽwũase wi'seripure wiorã na dujiwũase cũmurĩpu dujisi'ri'i. No'o musã wa'aro wiopesase me'rã añuduticã u'a.

44 »Musã Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã, weeta'sari masã ni'i. Ña'arõ wa'arosa'a musãrẽ. Masãperi na yaa'que bajutise weronojõ ni'i. Æpẽrã a'ti, masĩtimirã, te peri bu'i u'tacũuwã'cãsama. A'te weronojõ musã po'peapure ña'arã ni'i. Æpẽrã musã ña'arõ weesere masĩtisama, nicu niwĩ.

45 Cũ tojo nicã tu'ogu, ni'cũ Moisé oja'quere bu'eri masũ a'tiro nicu niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u a'tiro nígu, ũsã quẽ'rãrẽ tu'tigu wee'e, nicu niwĩ.

46 Jesú cãrẽ nicu niwĩ:

—Musã quẽ'rãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Æpẽrãrẽ weepõtẽoña marĩsere dutiyu'rũocã'sa'a. Tere dutimirã, musã pe'e ne weewe'e.

47 »Ña'abutiario wa'arosa'a musãrẽ. Musã duporocjãrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã masãperi bu'ipu yeeaponu'cõ'o. Narẽta musã ñecũsumuapu wẽjẽmujãticãrã niwã. 48 Musã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã na ní'quere weewe'e. Yu'u quẽ'rãrẽ ãjõpeowe'e. Musã a'tiro weese me'rã musã ñecũsumua wee'quere bu'ipejatamusere masĩno'o. Na Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masãrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. Musã pe'e na ye masãperire yeeaponu'cõ'o.

49 »Tojo weegu Õ'acũ yu'u pacu duporopu masĩse me'rã a'tiro nicu niwĩ: “Yé queti weremu'tãrĩ masãrẽ, tojo nicã yé queti bu'eri masãrẽ o'óguti. Ni'cãrẽrãrẽ wẽjẽcõ'a, ãpẽrãrẽ ña'arõ weesi'rĩrã, no'o na wa'aro sirutucusiarãsama”, nicu niwĩ Õ'acũ. 50 Tojo weegu nipe'tirã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masãrẽ wẽjẽ'que wapa Õ'acũ a'tiro weegusami. A'tocaterocjãrã masãrẽ bu'iri wapaseegusami.

51 A'ti turi weenu'cãcaterore musã ñecũsumua Abere wẽjẽmu'tãcãrã niwã. Be'ro téé Zacarĩa na ñubuepeowuaro põtẽorõpu wẽjẽ'que me'rã yapati'i. Tojo weegu musãrẽ nigãti. Tojo wee'que wapare a'tocateropu nirãrẽ bu'iri wa'arosa'a.

52 »Musã Moisé oja'quere bu'eri masã Õ'acũ yere masĩ'i. Tere masĩmirã, ãpẽrãrẽ masicã weewe'e. Musã basuta yu'ure ãjõpeowe'e. Æpẽrã quẽ'rãrẽ ãjõpeosi'ricã uasãwe'e. Tojo weero ña'arõ wa'arosa'a musãrẽ, nicu niwĩ Jesú.

53 Jesú a'tere níca be'ro Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã cũ me'rã uayu'rũacãrã niwã. Tojo weerã

cūrē peje sērītiña'wā'cōcārā niwā. ⁵⁴ Cū mejēcā nicā, cūrē weresārāti nírā, tojo weecārā niwā.

12

Jesú “Fariseo masā nisoose me'rā bu'esere tū'omasīña” ní'que ní'i

(Mt 16.6; 10.26-27; Mr 8.15)

¹ Jesú masārē bu'eri cura pājārā waro masā nerēcārā niwā. Na pājārā waro nitjārā, a'merī ũ'tatī'a, do-quewāmujácārā niwā. Jesú ne waro cū bu'erā dia'cūrē weremu'tācū niwī yujupū. A'tiro nicū niwī:

—Musā fariseo masā na ye levadura pā bucuacā weesere tū'omasīña. Levadura nígu, na nisoose me'rā bu'esere tū'omasīña nigū wee'e, nicū niwī. ² Ne bajuyoropū weetise ĩ'ano'ticā weesome. ĩ'ano'rōsa'a. Ne ĩ'atiropū wee'que quē'rā masīno'ticā weesome. ³ Tojo weerā musā ñamipū weronojō wee'que āpērā tū'otiropū ní'que a'tiro weeno'rōsa'a. Ũmucopū weronojō nipe'tirā tū'oropū wereno'rōsa'a. Apeye musā wi'i po'peapū ya'yioropū ní'que quē'rā wi'i bu'ipū caricūrō weronojō ũpūtū busucā weeno'rōsa'a, nicū niwī.

Jesú “¿Noanojōrē uiroŕati?” nise ní'i

(Mt 10.28-31)

⁴ Jesú cū bu'erārē a'tiro werecu niwī:

—Musā yū'ū me'rācjārārē a'tiro wereguti. A'ti upūre wējēcō'arārē uiticā'ña. Wējēca be'ro na mejēcā weemasītisama. ⁵ Musārē “Ā'rī pe'ere uiya”, nigūti. Ō'acū marī wērīca be'ro pecame'epū cō'abutiamasīsami. Cū tojo weegū pūrīcārē uiya.

⁶ »Ni'cāmocurā mirīcūa o'majārācā cārōacā waro wapatima. Tojo nimicā, Ō'acū pe'e ne ni'cūrē masīticā weetisami. ⁷ Tojo nicā musā poaripūreta “Ticuse ní'i”, ni masīpe'ocā'sami. Tojo weerā masārē uiticā'ña. Ō'acū ĩ'orōpū pājārā mirīcūa nemorō musā wapati'i. Ō'acū musārē añurō co'tegusami.

Āpērā ĩ'orōpū “Jesucristore ějōpeo'o” nise ní'i

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ »Musārē wereguti. No'o masā ĩ'orōpū yū'ūre “Ējōpeo'o” ni werēcā, yū'ū quē'rā Ō'acūrē wereco'terā ũ'mūsecjārā ĩ'orōpū narē añurō ucūgūsa'a. ⁹ Ni'cū masārē uigu, masā ĩ'orōpū yū'ūre “Ējōpeowe'e” nigūrē yū'ū quē'rā Ō'acūrē wereco'terā ĩ'orōpū narē “Yagū mejēta nimi”, nigūti.

10 »Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojojõsami. Espiritu Santu pe'ere ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojosome.

11 »Ãpẽrã musãrẽ weresãrã, nerẽwũase wi'seripũ, beseri masã tiropũ, wiorã tiropũ miabosama. Na tojo weecã, musã ucũatjere “¿De'ro yũ'tirãsari? ¿De'ro nirãsari?” ni wãcũque'titicã'ña. 12 Musã ucũrĩ cura Espiritu Santu musã yũ'tiatjere weregõsami, nicũ niwĩ Jesú.

Peje apeyenojõ cõogũ ye queti ni'i

13 Jesú bu'eri cura ni'cũ masã wa'teropũ nigũ a'tiro nicũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, yũ'u pacũ wẽrĩgũ, apeyenojõ ãsãrẽ cũucũ niwĩ. Tere yũ'u ma'mirẽ, yé nisere dũcawaadutiya, nicũ niwĩ.

14 Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—¿Mũ'u de'ro wãcũti? Yũ'u pacũ yũ'ure musãrẽ besedutigu, musãrẽ apeyenojõ dũcawaadutigu sõrõpĩ, ¿ni wãcũmiti? nicũ niwĩ.

15 Apeye ninemocũ niwĩ:

—Musã nipe'tise ɯaripejasenojõrẽ tũ'omasĩ, wãcũña. Marĩ catise peje apeyenojõ cõose mejẽta ni'i, nicũ niwĩ.

16 Cũ tojo nĩca be'ro a'tiro queose me'rã werecũ niwĩ:

—Ni'cũ peje cõori masũ nicũ niwĩ. Cũ otẽca be'ro peje waro dũcaticaro niwũ. 17 Te peje nicã ã'agũ, a'tiro wãcũcũ niwĩ: “¿De'ro weegũsari yũ'u te peje me'rã? Tere yũ'u no'opũ nũrõrõ moo'o”, nicũ niwĩ. 18 Be'ro wãcũapocũ niwĩ tja: “A'beya. A'tiro weegũti. Yũ'u ba'ase nũrõrĩ wi'ire cõ'ape'o, nemorõ pajiri wi'i nũ'cõgũti. Topũ nipe'tise otese dũcare no'o yũ'u cõosere nũrõgũti”, nisami. 19 “Tu'ajanũ'cõ, yũ'u basu a'tiro nigũti: ‘Peje cũ'marĩ cjase niatjere nũrõ'que cõo'o. Tojo weegũ yũ'u ɯaro soo, ba'a, sĩ'rĩ e'catigũti’”, nisami. 20 Õ'acũ pe'e tojo weecã ã'agũ, a'tiro nicũ niwĩ: “Mũ'u tũ'omasĩwe'e. Ni'cãcã ñamita mũ'u wẽrĩgũsa'a. To pũrĩcãrẽ mũ'u nũrõ'que peje ¿noa ye tojarosari?” nicũ niwĩ Õ'acũ. 21 Tojota wa'arosa'a peje cõogũ Õ'acũrẽ wãcũtigũ, cũ ye dia'cũ mineocũugãrẽ. Cũ Õ'acũ ã'orõrẽ pajasecõogũ waro nisami, nicũ niwĩ Jesú.

Õ'acũ cũ yarãrẽ co'tese ni'i

(Mt 6.25-34)

22 Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ nicũ niwĩ:

—Musãrẽ nigũti. ¿Ñe'enojõ ba'arãsari? ¿Ñe'enojõ sãñarãsari? ni wãcũque'titicã'ña. 23 Marĩ catise ba'ase nemorõ wapati'i. Marĩ upũ quẽ'rã su'ti nemorõ wapati'i. 24 Mirĩcũarẽ wãcũña. Na ba'asĩ'rĩrã, otese capere ote,

pĩ'rĩ ducaticã weetisama. Ba'ase nũrõse wi'seri, na ecarã nũrõse wi'seri quẽ'rãrẽ moosama. Tojo nimicã, Õ'acũ narẽ ba'ase o'osami. Musã pe'e totã mirĩcũa nemorõ wapatiyũ'rũnũ'cã'a. ²⁵ No'o musã Ɂputũ wãcũque'tirã, paji-curero bũcũanemomasĩtisa'a. ²⁶ A'tiro ni'i. Teacãmarĩcãrẽ musã wãcũque'tise me'rã ne cã'rõacã bũcũanemowe'e. Tojo nicãma apeyema ba'ase, sĩ'rĩse, su'tire tjarãta boca-masĩtisa'a.

²⁷ »O'ori, nũcũ cjasere wãcũña. Te no'o Ɂaro pĩ'rĩbajaque'atisa'a. Da'rati, su'atimirõ, su'ti añurõ sãnarõ weronojõ baju'u. Marĩ ñecũ wiogũ Salomó añuse su'ti sãnacũ niwĩ. Cũ tojo sãñamigũ, o'orire ni'cãrõwijiticũ niwĩ. Te o'ori añubutiasẽ ni'i. ²⁸ Ni'cãcãrẽ cã'rõ catini'i, ñamiacã ñaidija wa'asa'a. Be'ro pecame'epũ Ɂjãacõ'ano'sa'a. Tojo nimicã, Õ'acũta o'orire añurõ bajume'ricã weesami. Cũ o'orire añurõ co'tero nemorõ musã pe'ere weesami. Musã, musã ẽjõpeotise bu'iri wãcũque'ti'i. ²⁹ Tojo weerã musã ba'atjere, musã sĩ'rĩatjere wãcũque'ti, wãcũnũrsijaticã'ña. ³⁰ A'ti turicjãrã Õ'acũrẽ ẽjõpeotirã tere wãcũque'tisama. Marĩ pacũ Ɂmũsepũ nigũ musã Ɂasenojõrẽ masĩtojasami. ³¹ Tojo weerã Õ'acũ yere wãcũyũ'rũnũ'cãña. Tojo weecã, nipe'tise musãrẽ dũ'sasenojõrẽ o'obu'ipeogusami.

Ɔ'mũsepũ marĩ bocatjere wãcũnũrũdutise ni'i
(Mt 6.19-21)

³² »Musã yũ'Ɂ bu'erã, yarã oveja weronojõ ni'i. Musã pejetirãcã nimirã, uiticã'ña. Marĩ pacũ cũ wiogũ nirõpũ musã wa'acã Ɂasami. ³³ Musã cũosere dua, ăpẽrã moorãrẽ o'oya. A'ti turi cjase boadijatjere wãcũticã'ña. Ɔ'mũse cjase boatiatje pe'ere wãcũña. Topũre musã añuse cũoatje ne pe'tisome. Ne yajari masã sãjãa yajosome. Ăpẽrãnojo quẽ'rã ba'abajuriosome. ³⁴ Marĩ Ɂputũ ma'isere wãcũnũrũsa'a. Tojo weerã a'ti turi cjase dia'cũrẽ wãcũnũrũticã'ña. Õ'acũ ye pe'ere wãcũnũrũña.

Jesú "Musã apoyu'cãrãpũ niña" nise ni'i

³⁵ »Musã sĩ'osepare sĩ'oyooro weronojõ apoyu'cãrãpũ nitojaya. ³⁶ Da'raco'teri masã na wiogũ omocã dũ'teri bosenuũũ wa'ãca be'ro cũ dajatjere co'te'caro weronojõ weeya. Cũ sope pũ'topũ pisucã, maata pãosõrõrãti nĩrã, co'tesama. Musã quẽ'rã na weronojõ weeya. ³⁷ Da'raco'terã na wiogũ dajatjere queoro co'tesama. Cũ dajari cura queoro bocaejano'rãnojo e'catisama. Diacjũ musãrẽ weregũti. Narẽ tojo bocaejagũ, wiogũ basuta ba'ase etiacjũ dujidutisami. Be'ro narẽ etibũrosami. ³⁸ Ñami deco o bo'reari cura

tʉ'suborearã bocaejano'rã e'catisama. ³⁹ Apeyere a'tiro masiña. Wi'i wiogu ti hora nicã yajari masũ a'tigusami nígũ, cãrĩtibosami. Yajari masũ cũ ya wi'ire pãosãjãasere cã'mota'abosami. ⁴⁰ Musã quẽ'rã ã'rĩ weronojõ apoyu niña. Musã ne cã'rõ wãcũtibusiari cura yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigu a'tigusa'a, nicu niwĩ.

Jesú puarã da'raco'terã me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 24.45-51)

⁴¹ Jesú bu'eri cura Pedro sãrĩtiña'cu niwĩ:

—Ûsã wiogu, ¿mu'u a'te queosere ùsã dia'cũrẽ o'ogu weeati, o nipe'tirã ye niti? ni sãrĩtiña'cu niwĩ.

⁴² Jesú nicu niwĩ:

—¿Noanojõ yu'u dutiro weeme'rĩgũ, tũ'omasĩgũ waro nisari? nígũ, queose me'rã wereguti. Wiogu aperopu wa'agu, cũ ya wi'ire co'tedutigu ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure cũasami. “Ãpẽrã da'raco'terãrẽ no'o du'sasenojõrẽ ba'ase ecaya”, nisami. ⁴³ Be'ro aperopu eja'cu dajasami. Cũ dajacã, queoro da'ra bocaejano'gũ e'catisami. ⁴⁴ Diacjũ musãrẽ wereguti. Cũ queoro weese wapa wiogu nipe'tise cũ cãosere co'tedutigu sãrõgũsami. ⁴⁵ “Yu'u wiogu maata dajosome” nigũnojõ pũrĩcã a'tiro weesami. Ãpẽrã da'raco'terã umuarẽ, numiarẽ ña'arõ paa pi'eticã weesami. Cũ wiogu maata bajutigusami nígũ, ba'a, sĩ'rĩ, que'asami. ⁴⁶ Cũ tojo weeri cura wiogu wãcũña marĩrõ cũ co'tetiri cura dajasami. Cũ cũuwã'cã'cũre duti'quere weeti'que wapa upũtu bu'iri da'regusami. Cũ quẽ'rã wiogu ña'arã, cũ dutisere weeti'cãrãrẽ cõ'abutia'quere bu'ipejatamugũsami.

⁴⁷ »Da'raco'tegu cũ wiogu uasere queoro masĩsami. Tojo masĩmigũ, cũ dutisere queoro weeyũti, yu'rũnu'cãgũ upũtu tãrãno'gũsami. ⁴⁸ Apĩ da'raco'tegu wiogu uasere masĩtisami. Tojo masĩtimigũ ña'ase, bu'iri da'reno'sere wéegũ, sajatirocure tãrãno'gũsami. Peje masise o'ono'cu nemorõ wapaseeno'gũsami. Tojo nicã “Añubutiaro weegusami” nino'cu nemorõ “Tojo weerõa'a” nino'gũsami, nicu niwĩ Jesú.

Jesú “Yé bu'iri masã ducawatima” nise ni'i
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Jesú a'tiro ninemocu niwĩ:

—Yu'u pecame'e wĩjãwã'cõgũ weronojõ masã ña'arõ weesere cõ'agũ a'tiwũ. Ti me'e ùjãnu'cũrõ weronojõ ni'cãrõacãrẽ ña'asere yu'rũweti'cãrãpu nicã weetojasĩ'rĩmisa'a. ⁵⁰ Yu'u pi'etinígũsa'a yujupu. Yu'u pi'etiatjere wãcũgũ, ña'arõ ejeripõ'rãti'i. Pi'etitojagupu, ejerisãjãgũsa'a. ⁵¹ Musã tũ'oña'cã, ¿yu'u a'ti

di'tapure añurō nisetiatjere miitigu weepari? Niwe'e. Yu'ure ějōpeose bu'iri masārē ducawatise miitigu wee'e. ⁵² Ni'cācā me'rā ni'cāmocurā ni'cā wi'icjārā a'merī ducawatinu'cārāsama. I'tiarā puarā me'rā a'pepūrīrāsama. Puarā i'tiarā me'rā a'pepūrīrāsama. ⁵³ Pacu cū macū me'rā a'pepūrīgūsami. Cū macū quē'rā cū pacu me'rā mejārōta weegusami. Paco macō me'rā a'pepūrīgōsamo. Co macō quē'rā paco me'rā mejārōta weegosamo. Mañecō co macū nūmo me'rā a'pepūrīgōsamo. Co macū nūmo mañecō me'rā mejārōta weegosamo. Yu'ure ějōpeose bu'iri tojo weerāsama, nicu niwī Jesú.

Emuco bajusere ucūse queti ni'i

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Jesú masārē apeye quē'rārē nicu niwī:

—Mujīpū mujātiro pe'e ñiamujāticā, “Acoro pejarotiro wee'e”, nisa'a. Musā ní'caronojōta pejasa'a. ⁵⁵ Musā mujīpū uputu asimujāticā, “Ni'cācā cū'marōsa'a”, nisa'a. Musā ní'caronojōta cū'masa'a. ⁵⁶ Musā weeta'sari masā ni'i. A'ti nucūcā cjase, u'muarō cjasemarīcārē “Tojo ni'i”, nīmasī'i. Tojo nimirā, ¿de'ro weerā a'tocatero yu'u weē'ose pe'ere “Tojo nisi'rīrō wee'e”, nīmasīweti? nicu niwī.

A'metu'ti'cārā añurō apoya nise ni'i

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Jesú masārē a'tiro ninemocu niwī:

—¿De'ro weerā musā basu queoro besemasīweti? ⁵⁸ Ni'cū mu'urē weresāsī'rīcā, wiorā tiropu cū me'rā wa'aya. Topu ejase dūporo ma'apu cū me'rā apowe'ocā'ña. Tojo weecā, mu'urē cū beseri masūrē o'otibosami. Tojo weeticāma, beseri masū surarare pijio, bu'iri da'reri wi'ipū mu'urē sōrōdutibosami. ⁵⁹ Mu'urē wereguti. Bu'iri da'reri wi'ipū sājāa wapayepe'otīcā, mu'urē ne du'uwīrōsome. A'te weronojō musā ña'arō weesere Ō'acū me'rā apowe'ocā'ña nígū, tojo nicu niwī.

13

Jesú “Musā nisetisere ducayuya” ní'que ni'i

¹ Jesú masārē bu'eri cura āpērā masā cū tiropu ejacārā niwā. Eja, Pilato ni'cārērā Galilea di'tacjārārē cū wējēduti'quere werecārā niwā. Na “Galileacjārārē wējēca be'ro na ye díre wa'icūrā Ō'acūrē ũjūamorōpeorā ye dí me'rā morēsu'uduticū niwī”, ni werecārā niwā. ² Jesú tere tu'ogū, narē a'tiro nicu niwī:

—Musã ¿de'ro wãcūti? ¿Galileacjārã ãpērã yu'rũoro ña'abutiārã niyu'rũnu'cãpari? “Te ye bu'iri tojo wa'apã”, ¿ni wãcūmiti? ³ Niwe'e. Musãrẽ wereguti. Musã quẽ'rã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutirã, wẽrĩrãsa'a. ⁴ Apeyere Siloé wãmetiri macãpu na yéeca tuturo nu'rĩdijacã, sõ'onícãrã dieciocho wẽrĩcãrã niwã. ¿Na quẽ'rãrẽ a'tiro wãcūmiti? “Nipe'tirã Jerusalẽpu nirã yu'rũoro ña'abutiārã waro nipã”, ¿nimiti? ⁵ Niwe'e. Musã quẽ'rã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutirã, mejãrõta wẽrĩrãsa'a, nicu niwĩ Jesú.

Jesú higuera wãmeticju dũca marĩcju me'rã queose o'o'que ni'i

⁶ Jesú masãrẽ wérẽca be'ro a'tiro queose o'ocu niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya di'tapu ni'cãgũ higuera wãmeticjũre otetjãgũ cuocu niwĩ. Be'ro ¿ducatisari? nígũ, ñ'agũ wa'acu niwĩ. Ne dũca marĩcaro niwũ. ⁷ Tigũre ñ'agũ, ti di'ta co'tegũre a'tiro nicu niwĩ: “Ñ'aña. Yu'u a'tigu dũcare ba'asĩrĩgũ, a'magũ a'tiro i'tia cũ'ma wa'a'a. Ne ni'cãti bocatisa'a. Tojo weegu tigũre paacõ'acã'ña. Tigũ mejõ waro apeyenojõ weebo'carore cã'mota'anu'cũ'u”, nicu niwĩ. ⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, ti di'ta co'tegu a'tiro yu'ticu niwĩ: “Yu'u wiogu, a'ti cũ'ma dia'cũ du'anu'cõniña yujupu. Yu'u tigũ sumuto di'ta añurõ se'ecũu, nujãtuña'gũti wee'e. ⁹ A'tiro weecã, apetero weero dũcatibosa'a. Dũcatiticãma, paacõ'adutiya”, nicu niwĩ, ni werecu niwĩ Jesú. Tere tojo nígũ, masã na dũcayucã co'ténigũti yujupu, maata bu'iri da'reesome nígũ, tojo nicu niwĩ.

Jesú na soowuari nũmũ nicã opa mutĩrõ nigõrẽ yu'rũo'que ni'i

¹⁰ Ni'cã nũmũ judío masã na soowuari nũmũ nicã Jesú na nerẽwuari wi'ipu bu'egu weecu niwĩ. ¹¹ Ti wi'ipu ni'cõ numio dieciocho cũ'marĩ dutitigo, opa mutĩrõ nigõ nico niwõ. Wãtĩ core tojo wa'acã weecu niwĩ. Co ne cã'rõ diacjũ nu'cũmasĩtico niwõ. ¹² Jesú core ñ'agũ pijio, a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u dutire yu'rũono'toja'a, nicu niwĩ.

¹³ Tojo nígũta, Jesú core ñapeocu niwĩ. Cũ tojo weeri curata co diacjũnu'cãco niwõ. Be'ro “Õ'acũ añubutiagu nimi” ni, e'catise o'oco niwõ. ¹⁴ Jesú na soowuari nũmũ core yu'rũocã ñ'agũ, ti wi'i na nerẽwuari wi'i wiogu uayu'rũacu niwĩ. Be'ro masãrẽ nicu niwĩ:

—Ni'cã semanarẽ da'rase nũmũrĩ seis nũmũrĩ ni'i. Te nũmũrĩnojõrẽ musã yu'rũodutirã a'tiroũa'a. Ni'cãcã soowuari nũmũrẽ yu'rũodutirã a'titicã'rõũa'a, nicu niwĩ.

15 Cũ tojo nisere tu'ogu, Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã weeta'sasebucurã ni'i. ¿No'o musã yagu wecure o musã burrore du'tenu'cõ'cure aco tĩarã wa'arã pãa, miatisari? 16 A'tigore Abrahã pãrãmeo nituriagore wãtĩ du-tida'recu niwĩ. Core dieciocho cũ'marĩ sijamasĩticã weecu niwĩ. To pũrĩcãrẽ musã tu'oña'cã, ¿soowuari numurẽ core yu'rũoticã'rõuamiapari? Soowuari numu pũrĩcãrẽ tjãgũta core nemorõ yu'rũorõua'a, nicu niwĩ.

17 Jesú cũ a'tiro nisere tu'orã, nipe'tirã cũ me'rã a'pepũrĩmi'cãrã bopoyape'tia wa'acãrã niwã. ãpẽrã pe'e Jesú cũ weei'ose pacare ĩ'arã, e'caticãrã niwã.

Jesú mostaza caperoacã me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Be'ro Jesú nicu niwĩ:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nisere a'te queose me'rã weregati. 19 A'tiro ni'i. Ni'cũ cũ ya wesepu ni'cã pe mostaza caperoacãrẽ ote'caro weronojõ ni'i. Tigũ bucuarõpua pajicju waro wa'asa'a. Tojo weerã mirĩcũa tiguju na diepeoatje su'tire weesama. Õ'acũ wiogu nise cã'caperoacã weronojõ nu'cãsa'a. Be'ro pajicju bucua'caro weronojõ nipe'tiropu cũ ye queti se'sa wa'arõsa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama nĩgũ, tojo werecu niwĩ.

Pã bucuaã weese me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 13.33)

20 Jesú werenemocu niwĩ tja:

—Õ'acũ cũ wiogu nisere ¿ñe'enojõ queose me'rã marĩ "Tojo nirõ wee'e" nĩmasĩsari? 21 Te levadura pã bucuaã weese weronojõ ni'i. Tere ni'cõ numio pã weegotigo harinarẽ i'tiapa queo, po'osãasamo. Te me'rã levadura pã bucuaã weesere morẽsamo. Be'ro co levadura morẽ'que nipe'tiropu bucua, se'sape'tia wa'asa'a, nicu niwĩ. Levadura harinarẽ bucuaã wee'caro weronojõ Õ'acũ wiogu nise nipe'tiropu se'sarõsa'a nĩgũ, tojo werecu niwĩ.

U'muse cja sope cã'sopeacã ni'i nise ni'i
(Mt 7.13-14,21-23)

22 Jesú Jerusalẽpu wa'agu, to nise macãrĩpũre bu'eyu'rũwã'cãcu niwĩ. 23 Topu ni'cũ Jesure sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Ûsã wiogu, Õ'acũ wiogu nirõpu wa'ajã pejetirãcã nisari?

Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

24 —Pãjãrã u'musepu sãjãasĩ'rĩrãsama, sãjãarã pe'e. Sãjãasĩ'rĩmirã, wa'asome. Musã pũrĩcã sope, cã'sopeacãpu

urpu sājāasī'rīña, nicu niwī. ²⁵ Apeye queose me'rā narē werecu niwī:

—Wi'i wiogu wā'cānū'cā, sopere bi'acā'sami. Be'ro musā pe'e sopepu pisurā, a'tiro nirāsa'a: “Wiogu, pāosōrōgū a'tia”, nirāsa'a. Cū pe'e musārē yu'tigusami: “Musārē masītisa'a. No'ocjārā nīrā nisasa'a”, nigūsami. ²⁶ Be'ro musā cūrē a'tiro ninu'cūbajaque'arāsa'a: “Marī ni'cārō me'rā ba'awu. Ni'cārō me'rā sī'rīwū. Mu'u ūsā ya macāpūre bu'esijawu”, nirāsa'a. ²⁷ Cū pe'e musārē yu'tigusami: “Yu'u musārē 'Masītisa'a,' nitojamiapūba. Musā ña'arō wee'cārā ni'i. Wa'arāsa'a”, nigūsami. Musā yu'ure ējōpeoticā, ā'rārē wee'caro weronojō musārē wa'arosa'a. ²⁸ Dūporocjārāpu Abrahā, Isaa, Jacob, nipe'tirā Ō'acū ye quetire weremu'tārī masā Ō'acū wiogu nirōpu nirārē ī'arā, musā pūrīno'rā, upicari cū'rīdio, utirāsa'a. Musā pe'e wijááropu cō'awīrōno'rāsa'a. ²⁹ Nipe'tirocjarā Ō'acū cū wiogu nirōpu nirāsama. Mujīpū mujātirocjarā, mujīpū sājāarōcjarā, sumutoricjarā nirāsama. Topu cū me'rā e'cati ba'adujirāsama. ³⁰ A'tiro nicārē ni'cārērā mejō nīrā topūre wiorā weronojō nirāsama. Ni'cārōacā ni'cārērā wiorā nīrānojō pe'e topūre mejō nīrā tojarāsama, nicu niwī Jesú.

Jesú Jerusalēre ī'agū cū uti'que ni'i
(Mt 23.37-39)

³¹ Jesú masārē bu'eri cura ni'cārērā fariseo masā cū tiropu etarā, a'tiro nicārā niwā:

—A'tore mu'u niticā'ña. Herode mu'urē wējēsī'rīami. Tojaagusa'a, nicārā niwā.

³² Jesú narē yu'ticu niwī:

—A'tiro nīrā wa'aya Herode me'rīsebucure: “Jesú a'tiro nidutiami” niña. “Ni'cācā, ñamiacā wātīarē cō'awīrōmujā, dutitirārē yu'rūoguti yujupu. Be'ro ñamiacā yu'rūro yu'u da'rasere queoro pe'ogusa'a', niami”, niña. ³³ Yu'u weesere yu'u wa'aro weeguti. Ni'cācā, ñamiacā, ñamiacā yu'rūro weeguti. Ne ni'cū Ō'acū ye quetire weremu'tārī masū apero Jerusalē nitiropu wērīta basiowe'e. Jerusalēpu wērīgū wa'aguti nīgū, tojo nicu niwī.

³⁴ Fariseo masārē tojo nīca be'ro Jesú Jerusalēcjarārē, tojo nicā todūporopu ti macāpu ni'cārārē wācūgū, a'tiro nicu niwī:

—Jerusalēcjarā, musā Ō'acū ye queti weremu'tārī masārē wējēcō'a'a. Ō'acū o'ó'cārā cū ye quetiwereri masārē ūtāperi me'rā doquewējē'e. Musārē pejetiri yu'u ma'ígū, neocūsī'rīmiwū. Ni'cō cārē'quē co pō'rārē wūuse docapu neocū'caro weronojō weesī'rīmiwū. Musā ūatiwū. ³⁵ Tojo

weero musã nimi'que wi'seri masã marĩrõ tojarosa'a. Musã a'tere tu'omasĩña. Yu'ure apaturi i'anemosome majã. Be'ro yu'u a'ti turipũ apaturi a'ticãpũ, musã “Õ'acũ dũporopũ 'O'óguti' ní'cũ añubutiagũ nimi” nĩrãpũ i'arãsa'a tja, nicũ niwĩ Jesú.

14

Jesú upũ doquedũrogure yu'rũo'que ni'i

¹ Ni'cã nũmũ na soowũari nũmũ nicã Jesú ni'cũ fariseo wiogu ya wi'ipũ ba'agũ wa'acũ niwĩ. Æpẽrã fariseo masã Jesure ¿mejẽcã weeweti? nĩrã, i'adu'ticãrã niwã. ² Na ba'aro tiropũ ni'cũ cũ upũpũ doquedũpose cũogu Jesú põtẽorõpũ nicũ niwĩ. ³ Cũrẽ i'agũ, Jesú Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, tojo nicã fariseo masãrẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Moisé duti'que “Soowũari nũmũ nicãrẽ dutitirãrẽ yu'rũorõa'a” niti o niweti? nicũ niwĩ.

⁴ Na ne yu'tima'aticãrã niwã. Tojo weegũ Jesú dutitigure ñapeo, yu'rũocũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, “Wa'agusa'a”, nicũ niwĩ. ⁵ Fariseo masã pe'ere a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã macũ o musã yagũ wecũ copepũ burusãjãbosami. Na burusãjãcã, soowũari nũmũ nimicã, ¿musã maata miiwĩrõrã wa'atibosari? nicũ niwĩ.

⁶ Cũ tojo nisere ne yu'titiyu'rũocã'cãrã niwã.

Jesú ba'adutirã pijiosere were'que ni'i

⁷ Fariseo cũ ya wi'ipũ ba'adutirã pijio'cãrãrẽ Jesú i'acũ niwĩ. Na dujise añuse u'mutãsepũ bese dujicãrã niwã. Tere i'agũ, Jesú narẽ a'tiro werecasacũ niwĩ:

⁸ —Ni'cũ musãrẽ omocã du'teri bosenuũurẽ pijicã, u'mutãse dujiseppure dujiwe'oticã'ña. Apetero weegũ apĩ musã nemorõ wiogu pijino'cũ etabosami. ⁹ Musã pũarãppure pijio'cũ a'tiro nibosami: “Ã'rĩrẽ a'to dujiro o'oya. Mu'u pe'e siropũ dujigũ wa'aya”, nibosami. Tojo weegũ mu'u siroca cũmurõpũ dujigũ wa'agũ, bopoyoro yu'rũbosa'a. ¹⁰ Mu'urẽ ba'aduticã, a'tiro pe'e weeya. Siroca cũmurõpũ dujiya. Mu'u tojo weecã i'agũ, mu'urẽ ba'aduti'cũ a'tiro nigũsami: “Yu'u me'rãcjũ, a'to u'mutãcureropũ a'tia”, nigũsami. Cũ tojo weecã, nipe'tirã Æpẽrã pijio'cãrã wiopesase me'rã mu'urẽ i'arãsama. ¹¹ A'tiro ni'i. “Æpẽrã yu'rũoro niyu'rũnu'cã'a” ni tu'oña'gũnojõ mejõ nigũ weeno'gũsami. “Yu'u Æpẽrã yu'rũoro ni'i” ni tu'oña'tigũ pe'ere Õ'acũ Æpẽrã yu'rũoro tojacã weegũsami, nicũ niwĩ.

¹² Cũ a'tere ucũca be'ro Jesú ba'adutigũ pijio'cũ fariseo masãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'u ba'adutigu, ã'rãnojõrẽ pijioticã'ña. Mu'u me'rãcjãrãrẽ, mu'u ma'misumuarẽ, mu'u acabijirãrẽ, mu'u acawererãrẽ, mu'u pu'tocjãrã peje cuorãrẽ pijioticã'ña. Mu'u narẽ pijiocã, na quẽ'rã mu'urẽ ba'adutirã pijia'mebosama. Tojo weese me'rã na ba'a'quere mu'urẽ eca a'mesama. ¹³ Mu'u bosenumu weepo, ãpẽrãrẽ pijioꝁu, a'tiro pe'e weeya. Apeyenojõ moorãrẽ, dojoriwi'iare, sijamasitirãrẽ, ï'atirãrẽ pijioya. ¹⁴ Tere wéegũ, mu'u e'catiyũ'ruagusa'a. Na pũrĩcã mu'urẽ eca a'memasitísama. Tojo weese me'rã mu'u añurã wẽrĩ'cãrã na masãrĩ numurẽ añuse waro bocagusa'a, nicu niwĩ.

Ba'ase me'rã Jesú queose were'que ni'i
(Mt 22.1-10)

¹⁵ Jesú cã queose o'o'quere tu'ogũ, ni'cũ topu ba'adujigu a'tiro nicu niwĩ:

—Õ'acũ wiogũ nirõpu ba'adujirã pũrõ e'catirãsama.

¹⁶ Tere tu'ogũ, Jesú cãrẽ queose me'rã nicu niwĩ:

—Ni'cũ masũ boseba'agutigu, pãjãrã masãrẽ pijidutiosami. ¹⁷ Nipe'tise apoyúca be'ro cãrẽ da'raco'tegure a'tiro nio'osami: “Nipe'tirã yu'u wereo'o'cãrãrẽ pijigu wa'aya. Apope'otojano'apu. ‘Te'a', niña”, nisami. ¹⁸ Nipe'tirãputa “Basiowe'e”, nisama. Pijimu'tãno'cu a'tiro nisami: “Di'ta ni'cãrõacã duutu'ajanu'cõ'o. Ti di'tare ï'agũ wa'agu wee'e. Wereya cãrẽ. ‘A'timasitiami,’ niña”, nisami. ¹⁹ Be'rocjã a'tiro nisami: “Diez wecuã yu'u duu'cãrãrẽ ¿no'ocã'rõ añumiti? nígũ, beseña'gũ wa'agu wee'e. Tojo weegu wa'amasitisa'a”, nisami. ²⁰ Apĩ tja a'tiro nisami: “Ni'cãrõacã omocã du'tetu'ajanu'cõapu. Tojo weegu wa'amasitisa'a”, nisami. ²¹ Da'raco'tegu tojaa, wiogupure nipe'tise na tojo ní'quere werepe'ocã'sami. Tere tu'ogũ, wiogũ uayũ'ruagu, a'tiro nisami: “Quero wa'abaque'oya. Macã decopu, no'o na nirõpu pajasecuorãrẽ, dojoriwi'iare, sijamasitirãrẽ, ï'atirãrẽ pijiwã'cãtia”, nisami. ²² Cũ pijigu ejãca be'ro da'raco'tegu wiogure a'tiro nisami: “Mu'u duti'caronojõta weepu. Wi'i pe'e mu'muwe'e yujupu”, nisami. ²³ Tere tu'ogũ, wiogũ cãrẽ nisami tja: “Wa'agusa'a ma'arĩpu. No'o mu'u bocaejarãrẽ tutuaro me'rã pijiwã'cãtia. Tojo weecã, wi'i mu'murõsa'a”, nisami. ²⁴ A'te me'rã musãrẽ a'tiro wereguti. Ne ni'cũ yu'u pijimu'tãmi'cãrã na ba'abo'quere cã'rõ ba'aña'some, nicu niwĩ Jesú.

Jesure sirutusĩ'rĩrã, a'tiro weeroã'a nise ni'i
(Mt 10.37-38)

²⁵ Jesú bu'esijari curare pājārā masā cūrē sirutucārā niwā. Tojo weegu narē majāmiī'a, a'tiro nicu niwī:

²⁶ —Yū'u bu'esere siruturā, a'tiro weeroua'a. Musā pacusumua, musā pacosānumia, musā numosānumia, musā pō'rā, musā acawererā nemorō yū'u pe'ere ma'iyu'rūnu'cārōua'a. No'o musā catiri umūco nemorō yū'u pe'ere ma'iyu'rūnu'cārōua'a. Musā tojo weetirā, yū'u bu'erā nīmasītisa'a. ²⁷ Apetero weegu ni'cū “Yū'u Jesure ējōpeogu, wērībosa'a” ni uigu, yū'ure ējōpeodu'usami. Tojo weegunojō yū'u bu'egu nīmasītisami. ²⁸ No'o musā wa'teropu nigū u'muarī wi'i co'tedujati wi'ire yeenu'cōsī'rīgū, a'tiro weesami. ¿Wi'ire tu'ajanu'cōgūsari? nīgū, ¿ñe'enojō me'rā yū'u pe'ogūsari? nīgū, ti wi'i weese dūporo besemu'tāsami. ²⁹ Tojo weeticāma, cū cārō yeenu'cā pe'omasīticā, tere ī'arā nipe'tirā bujicā'sama. ³⁰ A'tiro nisama: “Cū yeenu'cāmiapī, yeegu; ne pe'omasītimi”, nisama. ³¹ Apeye quē'rārē a'tiro weeno'bosa'a. Ni'cā di'ta wiogu ape di'tacjū me'rā a'mewējēgūti nīgū, a'tiro weemu'tāsami. Cū surara diez mil cuosami. Apī ape di'tacjū pe'e veinte mil surara cuosami. ¿Yū'ure na me'rā a'mewējēta basiosari? nīgū, ī'abesemu'tāsami. ³² Basioticāma, apī wiogu yoaropu nigūrē a'mewējētīcārā nīgū, queti o'ósami. ³³ A'te weronojō musā quē'rā yū'ure sirutusī'rīrā, ī'abesemu'tāña. Nipe'tise musā cuosere, nisetisere du'usī'rītīrā, yū'u bu'erā nīmasītisa'a.

Jesú moa ocadu'use me'rā queose o'o'que ni'i
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ »Moa ocaro ba'acā, añu ni'i. Ocasa pe'tica be'ro apaturi ocacā weeta basiowe'e. ³⁵ Moa ocaticā, ne añutisa'a. Di'tapure, tojo nicā nujātuati mesāpu cūucā quē'rārē, wapamarīsa'a. Tojo cō'abajuriono'sa'a. Musā moa ocadu'use weronojō niticā'ña. O'meperi cuorānojō a'tere añurō tū'oya, nicu niwī.

15

Oveja bajuduti'cu queose ni'i
(Mt 18.10-14)

¹ Pājārā romano masā wiogure niyeru wapaseebosari masā, tojo nicā ña'arō weeri masā Jesú ucūsere tū'orā nerēcārā niwā. ² Narē fariseo masā, Moisé oja'quere bu'eri masā ña'arō wācūcārā niwā. Tojo weerā Jesú tiro wa'acā ī'arā, ucjacārā niwā.

—Ā'rī masā ña'arārē ñe'e, na me'rā ba'ami, nicārā niwā.

³ Na tojo nicā tū'ogu, Jesú narē a'tiro queose o'ocu niwī:

4 —Musã cien oveja cʉorã, ni'cũ bajuduticã, noventa y nuevere cãpũpũ bi'acũusa'a. Bi'acũutoja, apĩ bajuduti'cʉare a'marã wa'asa'a. Bocarãpũ, a'madu'usa'a. 5 Boca, cũrẽ e'catigũ, cũrẽ miiwũasa'a. 6 Wi'ipũ dajarã, musã me'rãcjãrãrẽ, musã ya wi'i pũ'tocjãrãrẽ neocũu, narẽ nisa'a: “Yagũ oveja bajuduti'cʉare bocapũ. E'catitamurã a'tia”, nisa'a. 7 Musãrẽ diacjũta wereguti. A'te weronojõ ni'cũ ña'arõ weesebucũ cũ nisetisere ducayucã, ʉ'mũsepũre e'catise niyũ'rũasa'a. Noventa y nueve añurã nitoja'cãrã yũ'rũoro ña'agũ ducayu'cũ pe'ere e'catise ni'i, nicũ niwĩ.

Niyeru cuji, bajudutica kujire o'ama'que ni'i

8 Apeye Jesú a'te queose werenemocũ niwĩ:

—Ni'cõ numio diez kujiri niyeru cʉosamo. Core ni'cã cuji wapabũjari cuji bajudutibosa'a. Ti kujire a'magõ, s'ocjare s'oyoo, wi'ipũ añurõ o'ama'samo. Téé bocagopũ, a'madu'usamo. 9 Be'ro co me'rãcjãrãrẽ, co pũ'to nirãrẽ neocũu, a'tiro nisamo: “Yũ'ũre e'catitamuña. Niyeru cuji bajudutica kujire bocapũ”, nisamo. 10 A'tigo wee'caro weronojõ ni'cũ cũ ña'arõ wee'quere bũjaweti ducayucã, Õ'acũrẽ wereco'terã ʉ'mũsecjãrã e'catiyũ'rũmajãsama, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú pũarã põ'rãtigũ ye cjasere queose o'o'que ni'i

11 Jesú queose me'rã bu'enemocũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ pũarã põ'rãticũ niwĩ. 12 Du'sagũ pe'e cũ pacũre a'tiro nicũ niwĩ: “Pacũ, yé tojatjere mũ'ũ wẽrĩgũ cũuatjere o'owe'oya”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tũ'ogũ, cũ cʉose di'tare na pũarãpũre ducawaacũ niwĩ. 13 Pejeti numũriacã cũrẽ o'õca be'ro du'sagũ pe'e cũ ya di'tare duacã'cũ niwĩ. Cũ dua'que wapa niyeru me'rã ape di'ta yoaropũ wa'acũ niwĩ. Topũ te niyerure cũ no'o ʉaro ña'arõ wee bajuriopẽ'ocã'cũ niwĩ. 14 Cũ bajuriopẽ'oca be'ro ti di'tapũre ba'ase pe'tiyũ'rua wa'acaro niwũ. Titare cũ pũrõ ʉjaboagũ, pi'eticũ niwĩ. 15 Tojo weegũ ti di'tacjãrẽ da'rase sẽrĩma'gũ wa'acũ niwĩ. Cũrẽ yesea co'tesere sõrõcũ niwĩ. 16 Cũ yapisĩ'rĩgũ, yesea na ba'asepũreta ba'asĩ'rĩdojacũ niwĩ. Ne ni'cũ cũrẽ ba'ase o'oticãrã niwã. 17 Be'ro cũrẽ a'tiro wãcũse ejacaro niwũ: “Yũ'ũ pacũ ya wi'ipũre cũrẽ da'racõ'terã pãjãrã nimicã, ba'ase du'sano'wã. Yũ'ũ pe'e a'topũre ʉjaboã, wẽrĩgũ weesa'a. 18 Yũ'ũ pacũ tiropũ yũ'ũre tojaarõũasa'a. Topũ tojatagũ, cũrẽ a'tiro nigũti: ‘Pacũ, Õ'acũ me'rã ña'arõ weeasũ. Mũ'ũ me'rã quẽ'rãrẽ tojota weeasũ. 19 Yũ'ũ ña'agũ nisa'a. Mũ'ũ macũ weronojõ nĩmasĩtisa'a majã. Ni'cũ mũ'ũrẽ da'racõ'tegũre weronojõ yũ'ũre cʉoya',

nigũti”, ni wãcũcũ niwĩ. ²⁰ A'tere wãcũca be'ro cũ pacũ ya wi'ipũ dajatojaacũ niwĩ.

»Cũ topũ tojaejacã, cũ pacũ yoaropũta ã'agũ, pũrõ pajaña'cũ niwĩ. Be'ro cũrẽ põtẽrĩgũ omawã'cã, na weesetiwũaropũma cũrẽ paabũ'a, mi'micũ niwĩ. ²¹ Tojo weeri cura cũ pacũre nicũ niwĩ: “Pacũ, Õ'acũ me'rã ña'arõ weeasũ. Mũ'u me'rã quẽ'rãrẽ tojota ña'arõ weeasũ. Yũ'u ña'agũ nisa'a. Mũ'u macũ weronojõ nĩmasĩtisa'a majã”, nicũ niwĩ. ²² Cũ tojo nicã tu'ogu, pacũ cũrẽ da'raco'terãrẽ a'tiro nicũ niwĩ: “Quero, su'ti añuse warore miiti, cũrẽ sãaña. Tojo nicã ni'cã be'to omopica tuusãarĩ be'tore, sapatu quẽ'rãrẽ sãaña. ²³ Wecũ wĩ'magũ ba'a di'iyojaduti'cũre miiti, wẽjẽña. Cũrẽ ba'a, yũ'u macũrẽ bosenuũ weepeerã. ²⁴ Æ'rĩ apaturi 'Yũ'u macũ wẽrĩa wa'asami' ni'cũ dajami. Cũ yoaro wa'a bajuduti'cũre marĩ apaturi ã'a'a”, nicũ niwĩ. Be'ro bosenuũ nu'cãcãrã niwã.

²⁵ »Na tojo weeri cura masã ma'mi cãpũpũ nicũ niwĩ. Cũ dajatojatigu wi'i pũ'topũ ejagu, upũtu basase busucã tu'ocũ niwĩ. ²⁶ Tere tu'ogu, ni'cũ cũ pacũre da'raco'tegũre pijio, sãrĩtiña'cũ niwĩ: “¿De'ro wa'ati wi'ipũre?” nicũ niwĩ. ²⁷ Cũ pacũre da'raco'tegu yũ'ticũ niwĩ: “Mũ'u acabiji tojatami. Cũ dutimarĩgũ tojatami. Tojo weegu mũ'u pacũ wecũ wĩ'magũ ba'a di'iyojaduti'cũre wẽjẽdutiãmi”, nicũ niwĩ. ²⁸ Tere tu'ogu, masã ma'mi uayũ'rũgu, sãjãasĩ'rĩticũ niwĩ. Tojo weegu cũ pacũ cũrẽ pijigu wa'acu niwĩ. ²⁹ Cũ pacũre a'tiro nicũ niwĩ: “Pacũ, peje cũ'marĩ mũ'ũrẽ ne ni'cãti yũ'rũnu'cãrõ marĩrõ da'rawã'ñawũ. Yũ'u tojo weemicã, ne cã'rõ ni'cũ marĩ ecagũre, wapa-marĩgũacãnojo'rẽ yũ'u me'rãcjãrã me'rã bosenuũ weedutigu o'oma'atiwũ. ³⁰ Ni'cãrõacãrẽ a'tiro wee'e. Æ'rĩ mũ'u macũ numia ña'arã numia me'rã mũ'u o'o'que niyerure bajurio sijacũ niwĩ. Cũ pe'ema wecũ wĩ'magũ ba'a di'iyojaduti'cũre wẽjẽeca'a”, nicũ niwĩ. ³¹ Tere tu'ogu, cũ pacũ cũrẽ yũ'ticũ niwĩ: “Macũ, mũ'u yũ'u me'rã ninu'cũcã'a. Nipe'tise yũ'u cũose mũ'u ye dia'cũ ni'i. ³² Marĩ mũ'u acabijire bosenuũ weepeo e'caticã, añu ni'i. A'tiro ni'i. 'Cũ wẽrĩa wa'asami' ni'cũ apaturi tojatami. Cũ bajuduti'cũre marĩ apaturi ã'a'a. Tojo weerã marĩ bosenuũ wee, e'catiroũa'a”, nicũ niwĩ, ni wercũ niwĩ Jesú.

16

Peje cũogũre da'raco'tegu queoro weeti'que ni'i

¹ Jesú cũ bu'esere siruturãrẽ apeye werenemocũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ niyerubucu ãpẽrã da'racoterãrẽ dutigu sãrõcu niwĩ. Da'racoterã niyerubucu tiropu wa'a, a'tiro weresãcãrã niwã: “Mũ'u wiogu sãrõ'cu mũ'u ye niyerure ña'arõ wee bajuriogu weemi”, nicãrã niwã. ² Tojo weegu niyerubucu cãrẽ pijio, a'tiro nicu niwĩ: “Mũ'urẽ weresã'que ¿diacjũta niti? Mũ'u da'rase cjase ojaõ'orĩ pũrĩrẽ yu'ure ñ'oña. Mũ'u ãpẽrã da'racoterã wiogu ninemosome majã”, nicu niwĩ. ³ Cũ tojo nicã tu'ogu, a'tiro wãcũcu niwĩ: “Yu'u wiogu yu'ure cõ'awĩrõmi. Tojo weegu ¿de'ro weegusari? Yu'u da'ratutuawe'e. ãpẽrãrẽ niyeru sãrĩdujigu, bopoya nisa'a. ⁴ To pũrĩcã yu'ure ñe'eato nĩgũ, a'tiro weegati”, nicu niwĩ. ⁵ Tojo weegu cũ, cũ wiogure wapamoorãrẽ ni'cãrẽrã nãncũrẽ pijiocu niwĩ. Nimũ'tãgũrẽ a'tiro sãrĩtiña'cu niwĩ: “Mũ'u yu'u wiogure ¿no'ocã'rõ wapamooti?” ⁶ Cũ cãrẽ yu'ticu niwĩ: “Yu'u cien tuturi u'se tuturi wapamoo'o.” Tere tu'ogu, da'rarã wiogu ni'cã papera pũriãcãpu ojagu, cãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Ma, mũ'u wapamoorĩ pũrĩ ni'i. Cincuenta u'se tuturi wapa wapayebaque'oya”, nicu niwĩ. ⁷ Be'ro tja apĩrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ: “Mũ'u waro ¿no'ocã'rõ wapamooti?” Cũ cãrẽ yu'ticu niwĩ: “Cien ajuri trigo ajuri wapamoo'o”, nicu niwĩ. Tojo weegu a'tiro nicu niwĩ: “Ma, mũ'u wapamoorĩ pũrĩ a'ti pũrĩ ni'i. Ochenta ajuri dia'cũ wapayeya”, nicu niwĩ. ⁸ Tojo weecã ñ'agũ, niyerubucu da'racoterã wiogu ña'agũrẽ cũ weeme'rĩsere masĩgũ, “Mũ'u me'rĩyu'ruapu”, nicu niwĩ. A'ti umucocjãrã Õ'acũrẽ ãjõpeotirã na cõosere ãpẽrã na weronojõ nirã me'rã me'rĩyu'ruama. Õ'acũrẽ ãjõpeorã yu'ruoro me'rĩma, nicu niwĩ Jesú.

⁹ Jesú narẽ a'tiro werecasacu niwĩ:

—Mũsã a'ti nucũcãpu mũsã cõosere pajasecõorãrẽ añurõ o'owe'oya. Tojo weerã mũsã me'rãcjãrã bocarãsa'a. Be'ro mũsã cõose pe'tica be'ro mũsã ãpẽrãrẽ weetamu'que u'musepu niyutojarosa'a. Mũsã weetamu'cãrã u'musepu nirã topure mũsãrẽ põtẽrĩrãsama.

¹⁰ »Cã'rõ na cõose me'rã añurõ wéerã, peje cõose me'rã quẽ'rãrẽ tojota weebosama. ãpẽrã na cã'rõ cõose me'rã queoro weetirã, na peje cõose me'rã quẽ'rãrẽ queoro weetibosama. ¹¹ Mũsã a'ti nucũcã cjase me'rã queoro weeticã, Õ'acũ mũsãrẽ añuse, u'muse cjasere o'osome. ¹² Mũsã ãpẽrã ye cjasere queoro weewe'e. Tojo weerã mũsã, mũsã ye nibo'quere ñe'esome.

¹³ »Ne ni'cũ puarãrẽ da'racotemasĩtisami. Ni'cũrẽ ma'ĩgũ, apĩrẽ ma'itisami. Tojo nicã ni'cũ dutisere yu'tigu,

apī ye pe'ere yu'rũnu'cāsami. Ā'rā weronojō mūsā niyerure ma'írā, Ō'acū pe'ere ma'imasītisa'a, nicu niwī.

¹⁴ Jesús tojo nisere fariseo masā tu'ocārā niwā. Na niyeru uaripejasebucurā nitjārā, cū ucūsere tu'orā, bujicā'cārā niwā. ¹⁵ Tojo weecā ĩ'agū, Jesús narē nicu niwī:

—Mūsā masā ĩ'orõpu dia'cūrē “Añurā nima” nicā u'a. Ō'acū pe'e po'peapu mūsā weesetisere ĩ'ape'ocā'mi. Masā ĩ'orõpu “Añuyu'rua'a” nisenojõrē Ō'acū tu'satisami, nicu niwī Jesús.

Ō'acū dutise, cū wiogu nise pe'tisome nise ni'i

¹⁶ Jesús a'tiro ninemocu niwī:

—Juā masārē wāmeyeri masū nícaterõpu Moisé cū duti'quere, tojo nicā Ō'acū ye queti weremu'tārī masā na oja'quere bu'etuocārā niwā. Tita me'rā ma'ma queti nu'cācaro niwā. A'tiro nicaro niwā. Ō'acūrē ějõpeose me'rā dia'cū cū wiogu nirõpu wa'ano'rõsa'a, nicaro niwā. Nipe'tirā topure uputu sājāsī'rīma.

¹⁷ »Ō'acū Moisére cūu'que queoro wa'arosa'a. Cū ye queti weremu'tārī masā na oja'que quē'rā queoro wa'arosa'a. Ū'muse, a'ti di'ta pe'timicā, Ō'acū cū ní'caronojō queoro wa'arosa'a, nicu niwī Jesús.

Marāputirā, numotirā cõ'ase cjasere Jesús ucū'que ni'i

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ Apeyere ninemocu niwī:

—Ni'cū cū numorē cõ'a, apegore numotigunojō ña'arī masū weronojō tojasami. No'o marāpu cõ'ano'co me'rā numotigu quē'rā cū numo nitigo me'rā a'metārāgū weronojō tojasami.

Jesús peje cuogu ye quetire, tojo nicā pajasecuogu Lázaro wāmetigu ye quetire were'que ni'i

¹⁹ Jesús fariseo masārē a'tiro queose o'ocu niwī:

—Ni'cū masū peje cuogu a'tiro weecu niwī. Añuse su'ti sãña, ma'masu'a, nipe'tise numurī bosenumurī weecu niwī. Te bosenumurīrē de'ro nise nipe'tise me'rā añurõ weemujācu niwī. ²⁰ Titare ni'cū pajasecuogu waro Lázaro wāmetigu cū ya wi'i sope pu'tõpu dujimujācu niwī. Cū upu nipe'tiro cāmi boacu niwī. ²¹ Cū peje cuogu ba'aste'quere yapisī'rīgū seeba'acu niwī. Cū ye cāmirē diayiaputa wa'a, ne'rēcārā niwā. ²² Ni'cā numu wēria wa'acu niwī. Cū wēricā, Ō'acūrē wereco'terā u'musecjārā Abrahā nirõ añurõpu cūrē miacārā niwā. Be'ro peje cuo'cu quē'rā wēria wa'acu niwī. Cūrē yaacārā niwā. ²³ Peje cuogu ña'arā Ō'acū cū bu'iri da'reno'cārā tiropu wa'acu niwī. Topu cū

ĩ'amorõgũ, Abrahãrẽ yoaropu ĩ'acũ niwĩ. Lázaro cũ me'rã nicũ niwĩ. ²⁴ Cũrẽ ĩ'agũ, a'tiro caricũcũ niwĩ: "Abrahã, yu'ure pajaña'cureya. Yu'u tiropu Lázarore o'óya. A'ti, cũ ya omopica me'rã acopu yoso, yu'u ñe'merõ yapare yusuasãjãcã weeato. Yu'u a'ti me'e pecame'epure uputu waro pi'etigu weesa'a", nicũ niwĩ. ²⁵ Abrahã cũrẽ yu'ticu niwĩ: "Mu'u wãcũña. Mu'u catigu, añubutiaro nisetiwã. Ā'rĩ Lázaro pe'ema ña'abutiaro wa'awũ. Ni'cãrõacãrẽ cũ a'topu ejerisãjãse bocami. Mu'u pe'e pi'etigu wee'e. ²⁶ Apeyema tja a'tiro ni'i. Ūsãrẽ musã tiropu wa'ata basiowe'e. Decore pajiri copejo ni'i. Tojo weerã musã a'to a'tisĩ'rĩrã, ũsã pe'e quẽ'rã topu wa'asĩ'ricã, basiowe'e", nicũ niwĩ. ²⁷ Cũ tojo nicã tu'ogu, peje cuogu a'tiro nicũ niwĩ Abrahãrẽ: "To pũrĩcãrẽ a'tere weebosaya. Lázarore yu'u pacu ya wi'ipu o'óya. ²⁸ Topure yu'u ni'cãmocurã acabijirãti'i. Topu wa'a, cũ narẽ ucũgũsami. Tojo weecã, na tu'o, na quẽ'rã a'to yu'u pi'etiorũre a'tisome", nicũ niwĩ. ²⁹ Abrahã cũrẽ nicũ niwĩ: "Na Moisé oja'quere, Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã oja'quere cõosama. Tere bu'e ějõpeoato", nicũ niwĩ. ³⁰ Peje cuogu yu'ticu niwĩ: "Abrahã, tojota ni'i, nĩrõ. Wẽrĩ'cupu wa'a werecã, ña'arõ na nisetisere ducayubosama", nicũ niwĩ. ³¹ Abrahã cũrẽ nicũ niwĩ: "Moisé cũ ní'quere, Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na ní'quere ějõpeotirã, wẽrĩ'cupu masãa, weregu wa'acã quẽ'rãrẽ, ějõpeotisama", nicũ niwĩ.

17

Āpẽrãrẽ ña'arõ weecã weeticã'ña nise ni'i
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

¹ Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Āpẽrãrẽ ña'arõ weecã weese ninu'cũrõsa'a, nĩrõ pe'e. Tojo ninu'cũmirõ, ña'arõ weecã weegũnojõrẽ ña'abutiaro wa'arosa'a. ² A'tiro weecã, cũrẽ nemorõ añubosa'a. Ūtãgã pajicja cũ wãmũtapu du'teyoo, cũrẽ dia pajiri maapu doqueñocã, nemorõ añubosa'a. Tojo weecã, cũ maata wẽrĩa wa'a, yu'ure ějõpeorãnojõacãrẽ dojorẽnemotibosami. ³ A'tere añurõ tu'oña'ña.

»Mu'u acaweregu mu'urẽ ña'arõ weecã, cũ tojo weesere wereya. Cũ "Tojota weesu" ni bujaweti ducayucã, cũrẽ acobojoya. ⁴ Cũ sietetiri ni'cã numu mu'urẽ ña'arõ weecã, ticusetirita tja mu'urẽ acobojose sẽrĩgũ a'ticã, acobojoya, nicũ niwĩ.

"Ējõpeose cõorã, a'tiro weeta basio'o" Jesú cũ ní'que ni'i

⁵ Jesú bu'erã cũrẽ a'tiro sẽrĩcãrã niwã:

—Ūsārē ējōpeose o'onemoña, nicārā niwā.

⁶ Na tojo nicā tu'ogu, marī wioogu a'tiro yu'ticu niwī:

—Mostaza pe cā'caperoacā ni'i. Tojo nimirō, yucu pajicju pī'rīsa'a. A'tiro weronojō ējōpeose cā'rōacā nimicā, a'tigu yucugure a'tiro nimasībosa'a: “A'tore aupīawā'cā, dia pajiri maa decopu pī'rīrō wa'aya”, nimasīsa'a. Mūsā ējōpeocāma, tigu mūsā dutironojōta weebosa'a, nicu niwī.

Āpērārē weetamurā, a'tiro pe'e weerua'a nise ni'i

⁷ Jesú apeye quē'rārē a'tiro queose o'onemocu niwī:

—No'o mūsā wa'teropu nigú da'raco'tegure cuosami. Da'raco'tegu oteacju cū di'ta se'ecūuca be'ro o wecuare co'téca be'ro wi'ipū dajasami. Cū dajacā, mūsā ne a'tiro nitibosa'a: “Sājātia. Ba'agu a'tia”, nitibosa'a. ⁸ A'tiro pe'e nisa'a: “Ba'asere apoya. Yu'u ba'ari cura yu'u uasenojōrē miitiacju apoyubaque'oya. Yu'ure ecāca be'ropu ba'a, sī'rīapa mu'ua”, nibosa'a. ⁹ Mu'urē da'raco'tegu weetamu'que wapa “Mu'u añurō weepu” ¿cūrē nisari? Nitisa'a. ¹⁰ A'te weronojō mūsā quē'rā weeya. Nipe'tise Ō'acū duti'quere weetu'ajarā, a'tiro niña: “Ūsā da'raco'terā mejō nirā ni'i. Ō'acū ūsārē cūu'que dia'cūrē weepu”, niña, nicu niwī Jesú.

Jesú diez cāmi boarārē yu'rno'que ni'i

¹¹ Jesú Jerusalēpu wa'agu, Samaria, tojo nicā Galilea wāmetise wa'teropu yu'rūacu niwī. ¹² To wa'tero ni'cā macāpu cū ejari cura umua diez cāmi boarā cūrē pōtērīcārā niwā. Moisé duti'que cāmi boarārē āpērā wa'teropu nidutiticaro niwā. Tojo weerā yoaropu tojanu'cā, ¹³ Jesure caricūcārā niwā:

—Jesú, masārē bu'egu, ūsārē pajaña'cureya, nicārā niwā.

¹⁴ Jesú narē ī'abocagu, a'tiro nicu niwī:

—Mūsā pa'ia tiropu mūsā upure ī'orā wa'aya, nicu niwī.

Na ma'apu wa'ari cura narē cāmi yatipe'tia wa'acaro niwā. ¹⁵ Ni'cū topu yatino'cā ī'agū, Jesú tiro majāmitojaticu niwī. Ō'acūrē pūrō e'catise o'ocu niwī. ¹⁶ Jesú tiro etagu, cūrē e'catise o'ogu, di'tapu paamu'rīque'acu niwī. Cū tojo weegú Samariacjū nicu niwī. ¹⁷ Jesú cū ni'cūrēta ī'agū, a'tiro nicu niwī:

—Yu'u diez cāmi boarārē yu'rūoapu. Āpērā waro ¿no'o wa'ati? ¹⁸ Ā'rī ni'cū judío masū nitigu dia'cū Ō'acūrē e'catise o'ogu, yu'u tiropu tojatiapī, nicu niwī.

¹⁹ Tu'ajanu'cō, Samariacjūrē nicu niwī:

—Mu'u ējōpeotjīagū, yu'rūono'apu. Wā'cānu'cāña. Mu'u ya wi'ipū tojaagusa'a, nicu niwī.

Jesucristo a'ti turipɯ wiogɯ niatje a'tiro wa'arosa'a nise ni'i

(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ Fariseo masã Jesure a'tiro sērītiña'cārã niwã:

—Ō'acũ bese'cu ꞥde'ro nicã a'ti turi wiogɯ sãjãgũsari? nicãrã niwã.

Narẽ yu'ticu niwĩ:

—Bajuyoropɯ ĩ'ose mejẽta ni'i. ²¹ A'tiro nino'ña marĩrõsa'a. "A'topɯ ni'i. Sõ'opɯ ni'i", nino'ña marĩrõsa'a. Ō'acũ bese'cu wiogɯ nigũ musã wa'teropɯ nitojami, nicu niwĩ.

²² Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Musã be'ro a'tiro nirãsa'a. "Ūsã Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiatje numurĩrẽ ĩ'asĩ'rĩsa'a", nirãsa'a. No'o ni'cã numunojõrẽ yu'ure ĩ'asĩ'rĩmirã, ne ĩ'asome.

²³ Āpẽrã musãrẽ "Jesú a'titojami. A'to nimi, sõ'o nimi", nirãsama. Na tojo nicã, narẽ sirututicã'ña. ²⁴ Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiri numu mujĩpũ mujãtiro pe'e, cũ sãjãarõ pe'e quẽ'rã bɯpo ya'babĩ'aro weronojõ nirõsa'a. ²⁵ Yu'u tojo weese dɯporo upɯtu pi'etinĩgũsa'a. A'tocaterocjãrã yu'ure uasome.

²⁶ Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiri cura dɯporocjũpɯ Noé, cũ nícateropɯ wee'caro weronojõ weerãsama. ²⁷ Titapure na ba'a, sĩ'rĩ, omocã dũ'te, na põ'rã numiarẽ numisocãrã niwã. Tere Noé cũ yucusujopɯ sãjãarĩ curapɯ weetuocãrã niwã.

Be'ro dia mirĩ, narẽ miope'ocã'caro niwũ. ²⁸ Lot nícatero quẽ'rãrẽ mejãrõta weecãrã niwã. Ba'a, sĩ'rĩ, duumujã, duamujã, otesere ote, wi'serire weecãrã niwã. ²⁹ Lot Sodomarẽ wijaca numurẽ acoro weronojõ ti macãcjãrãrẽ pecame'e, tojo nicã asise peri bũrũpejacaro niwũ. Narẽ wẽjẽpe'ocã'caro niwũ. ³⁰ Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiri curare mejãrõta weerãsama.

³¹ »Ti numu nicã ni'cũ wi'i dɯposãrĩ opa sirapɯ soo pesagunojõ po'pearɯ cjasere sãjãa duretimigũ, di-acjũ wa'ato. Apĩ no'o wesepɯ tõ'ogũ cũ ya wi'ipɯ majãmitojaticã'to. ³² Lot numo ní'core wãcũña. Cõmarĩcã macãpɯ majãmiĩ'atõrõmigõ, moa tuturo dojonũ'cãco niwõ. ³³ Yu'ure ãjõpeose me'rã ña'arõ yu'rũsĩ'rĩtigɯ, yu'ure ãjõpeodu'ugunojõ pecame'epɯ bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wẽjẽsere uiti, yu'ure ãjõpeonu'cũgũnojo yu'u me'rã catinu'cũgũsami.

³⁴ »Musãrẽ weregutĩ. Tojo wa'atji ñami nicã, pũarã ni'cã camapɯ pesarã, ni'cũ yu'ure ãjõpeogɯ miano'gũsami. Apĩ yu'ure ãjõpeotigɯ tojagũsami. ³⁵ Pũarã numia ni'cãrõ me'rã ojoca ãrũarã, ni'cõ yu'ure ãjõpeogo miano'gõsamo. Apego

yu'ure ějōpeotigo tojagósamo. ³⁶ Puarã ni'cārō me'rã wesepu nirã ni'cũ yu'ure ějōpeogu miano'gūsami. Apĩ yu'ure ějōpeotigu tojagúsami.

³⁷ Jesú tojo nisere tu'orã, cũ bu'erã sērĩtiña'cārã niwã:

—Ĕsã wioġu, ¿no'opu wa'arosari a'te? nicārã niwã.

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Apĩnojō wa'icu boacã, yuca maata masĩ, wĩjĩwã'cāsama. Tojo wa'acã ĩ'arã, “Apĩnojō boapĩ”, ni masĩ'i. A'te weronjō yu'u a'ticã, masã masĩrāsama, nicu niwĩ.

18

Jesú wapewio me'rã queose o'o'que ni'i

¹ Jesú cũ bu'erārē a'tiro weeya níġũ, queose me'rã werecu niwĩ. Narē du'ucũurō marĩrō, bujawetiro marĩrō ñubuenu'cũdutigu a'te queosere o'ocu niwĩ.

² A'tiro nicu niwĩ:

—Ni'cã macãpu ni'cũ beseri masũ uamu Ō'acũrē ějōpeotigu, ãpērārē ne wãcũma'atigu nisami. ³ Ti macãpuresa tja ni'cō numio wapewio nisamo. Co beseri masũ tiropu besedutigo wa'amujãmisamo. Core ĩ'atu'tigure bu'iri da'redutigo tojo weesamo. ⁴ Yoacã pejetiri beseri masũ core weetamusĩ'rĩtisami. Be'ro a'tiro wãcũsami: “Yu'u Ō'acũrē ějōpeowe'e, ějōpeogu. Ne ãpērã quẽ'rārē ‘Na nima,’ ni ějōpeowe'e. ⁵ Tojo nimicã, a'tigo wapewio yu'ure na'irō caribomo níġũ, core weetamugũti. Yu'u co caribocã uanemotisa'a majã. Yu'u core põtēotibosa'a majã”, nisami, nicu niwĩ Jesú.

⁶ Be'ro tja marĩ wioġu Jesú werenemocu niwĩ:

—Beseri masũ ña'agũ wee'quere wãcũña. Cũ ña'agũ nimigũ, wapewio weetamuduti'quere weesami. ⁷ Tojo nicãma, ¿Ō'acũ to pũrĩcārē cũ bese'cārārē ñamirĩ, umucori cūrē sērĩnu'cūrārē weetamutisari? ¿Na sērĩ'quere yoogosari? ⁸ Musārē wereguti. Ne yoogoro marĩrō na sērĩsere yu'tisami. Cũ tojo yu'timicã, yu'u Ō'acũ macũ masũ weronjō uputigu a'ti turipu apaturi a'tiri curare ¿masã ějōpeose c̄orāsari yujupu? nicu niwĩ.

Jesú fariseo masũ me'rã, tojo nicã niyeru wapaseebosari masũ me'rã queose o'o'que ni'i

⁹ Jesú “A'tiro ni'i” nirãnojōrē masĩdutigu apeye queose me'rã werenemocu niwĩ. Na “Āpērã yu'ruoro ĩsã añurã ni'i”, nisama. Tojo “Añurã ni'i” nĩrã, ãpērārē tojo ĩ'acō'asama. Nanojōrē masĩdutigu a'te queosere o'ocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

10 —Puarā umua Ō'acū wi'ipū ñubuerā sājāacārā niwā. Ni'cū fariseo masū nicū niwī. Apī pe'e romano masā wioḡure niyeru wapaseebosari masū nicū niwī. 11 Fariseo masū nu'cū ī'amorō, Ō'acūrē ñubueḡu, a'tiro nicū niwī: “Ō'acū, yu'u āpērā weronojō ña'agū niwe'e. Tojo weeḡu mū'urē e'catise o'o'o. Na yajari masā, ña'arī masā numotimirā āpērā numia me'rā a'metārābajaque'atirā weronojō niwe'e. Ne cārō sī'i romano masā wioḡure niyeru wapaseebosari masū weronojō niwe'e. 12 Yu'u ni'cā semanarē pua numu ba'atimigū, be'ti ñubuenu'cū'u. Yu'u cien apeyenojō wapata'agū, diez yu'u wapata'asere mū'urē o'o'o”, nicū niwī. 13 Wapaseeri masū pe'e ne sājāarōpū tojanū'cā, ñubuecu niwī. Ne cārō u'muarōpū ī'amorōma'aticū niwī. Cū weronojō o'ogū, yu'u bu'iritisa'a nīgū, cū cutirote paacu niwī. A'tiro nicū niwī: “Ō'acū, yu'u ña'agū nisa'a. Yu'ure pajaña'ña”, nicū niwī.

14 Te queosere wérēca be'ro Jesú a'tiro nicū niwī:

—Musārē weregūti. Wapaseeri masū Ō'acū me'rā añurō apotojagupū cū ya wi'ipū dajatojaacu niwī. Fariseo masū pe'e tojo weeticū niwī. A'tiro ni'i. Cū basu, “Yu'u āpērā yu'rūoro ni'i” ni tu'oña'gūnojo Ō'acū cūrē mejō nigū tojacā weeḡusami. No'o “Yu'u āpērā yu'rūoro ni'i” ni tu'oña'tigu pe'ere Ō'acū āpērā yu'rūoro tojacā weeḡusami, nicū niwī.

Jesú wī'marārē ñapeo sērībosa'que ni'i

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Apeye quē'rārē masā wī'marārē Jesú tiropū ñapeodutirā miacārā niwā. Tojo weecā ī'arā, narē miarārē Jesú bu'erā tu'ticārā niwā. 16 Na tojo nicā ī'agū, Jesú cū bu'erārē pijiocū niwī:

—Wī'marārē yu'u tiro a'ticā du'uo'oya. Narē cā'mota'aticā'ña. Wī'marā marīnojōrē añurō ējōpeoma. Āpērā quē'rā wī'marā weronojō yu'ure ējōpeorā yu'u pacu wioḡu nirōpū wa'arāsama. 17 Musārē diacjūta nigūti. Ā'rā weronojō yu'ure ējōpeotigūnojo ne cārō yu'u pacu nirōpū wa'asome, nicū niwī.

Ma'mu peje cuogū Jesú me'rā ucū'que ni'i

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Be'ro ni'cū judío masā wioḡu Jesure sērītiña'cu niwī:

—Mū'u masārē bu'egu añugū ni'i. ¿Yu'u ñe'enojō weeḡusari catinu'cūatjere bocasi'rīgū? nicū niwī.

19 Jesú cūrē nicū niwī:

—¿De'ro weeḡu yu'ure “Añugū ni'i,” niti? ¿Mū'u tojo nisere tu'omasīti? Ni'cūta añugū nimi. Cū Ō'acū nimi.

²⁰ Mu'u Ō'acū dutise cūu'quere masīsa'a. “Apī nūmorē a'metāraticā'ña. Masārē wējēcō'aticā'ña. Yajaticā'ña. Āpērā ye cjasere nisooticā'ña. Mu'u pacu, mu'u pacore ējōpeoya”, ni'i, nicu niwī.

²¹ Cū tojo nicā tu'ogu, Jesure nicu niwī:

—Yu'u wī'magūputa a'tere queoro weemujātiwu.

²² Cū tojo nicā tu'ogu, Jesús nicu niwī:

—Mu'urē apeyenojōacā du'sa'a yujupu. Mu'u cūosere duape'ocjū wa'aya. Te dua'que wapare pajasecūorārē o'oya. Tojo weegu mu'u u'mūsepupe peje añuse cūogusa'a. Tu'ajanu'cō, yu'ure sirutuya, nicu niwī.

²³ Cū tojo nicā tu'ogu, peje cūogu nitjagū cū cūosere ma'iyu'rugu, bujawetiyu'ruacu niwī. ²⁴ Tojo weecā ī'agū, Jesús nicu niwī:

—Peje cūorārē Ō'acū wiogu nirōpu u'mūsepu wa'acā, diasa ni'i. ²⁵ Wa'icu cameyo wāmetigu awiga yuta da pī'osōrōrī pepu sājāa yu'rūtērīcā, diasa ni'i. Yu'u pacu wiogu nirōpu peje cūorā wa'acā pe'ema, totá nemorō diasa'a, nicu niwī.

²⁶ Cū tojo nisere tu'orā, masā a'tiro nicārā niwā:

—To pūrīcārē ħnoanojō pe'e Ō'acū tiropu wa'amasīrāsari?

²⁷ Jesús narē nicu niwī:

—Masā na basu weetutuase me'rā yu'rūmasītisama. Ō'acū pūrīcārē basio'o. Cūma ne apeyenojō weeta basiotise marī'i.

²⁸ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro nicu niwī:

—Wiogu, ūsā pūrīcā ūsā cūosere du'ucūu, mu'urē sirutuwu.

²⁹ Tojo nicā tu'ogu, Jesús yu'ticu niwī:

—Diacjūta nigūti. No'o nigūnojō, yé quetire werese bu'iri cū ya wi'ire, cū pacusumuarē, cū acawererārē, cū nūmorē, cū pō'rārē du'ucūuwā'cāgūnojōrē a'tiro wa'arosa'a. ³⁰ A'ti nucūcāpūre cū cūo'que nemorō bocanemogūsami. Be'ropu quē'rārē Ō'acū me'rā ninu'cūgūsami, nicu niwī.

Jesú cū wēriatjere apaturi werenemo'que ni'i

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Jesús cū bu'erā docere na se'sarore pijio, narē nicu niwī:

—Ni'cārōacā marī Jerusalēpu wa'arā wee'e. Topu nipe'tise Ō'acū ye queti ojamu'tārī masā na yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigūre ojayu'que wa'arosa'a. ³² Na yu'ure ape di'tacjārā wiorārē o'o, yabi bujicā'a, ña'arō ucū, u'seco e'opeorāsama. ³³ Yu'ure tārā, be'ro wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia nūmu be'ro masāgūsā'a, nicu niwī.

³⁴ Cũ bu'erã a'tiro nisere ne tu'omasĩticãrã niwã. Õ'acũ narẽ tere tu'omasĩcã weeticũ niwĩ. Tojo weerã cũ tojo nisere tu'omasĩticãrã niwã.

Jesú ni'cũ caperi bajuno'tigu Jericócjũrẽ yu'ruo'que ni'i
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesú Jericó pu'to nirĩ cura ni'cũ caperi bajuno'tigu ma'a sumutopu niyeru sērĩdujicu niwĩ. ³⁶ Cũ pãjãrã masã wa'acã tu'oña'gũ, to nirãrẽ “¿De'ro wa'ati?” ni sērĩtiña'cu niwĩ.

³⁷ Na yu'ticãrã niwã:

—Jesú Nazarecjũ yu'ruagu weemi, nicãrã niwã.

³⁸ Na tojo nicã tu'ogu, caricũmajãcu niwĩ:

—Jesú, Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

³⁹ Tojo nicã tu'orã, cũ pu'to yu'ruarã “Caricũticã'ña”, ni tu'ticãrã nimiwã. Na tojo nicãta, cũ pe'e nemopecã'cu niwĩ:

—Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

⁴⁰ Tojo nicã tu'ogu, Jesú tojanu'cã, ãpẽrãrẽ cũ tiropu miitiduticu niwĩ. Cũ pu'to ejacã, cũrẽ sērĩtiña'cu niwĩ.

⁴¹ —¿De'ro yu'u weecã uasari? nicu niwĩ.

Caperi bajuno'tigu yu'ticu niwĩ:

—Wiogu, yu'ure caperi bajucã uasa'a.

⁴² Jesú cũrẽ nicu niwĩ:

—Jau. Ì'agũsa'a. Mu'u yu'ure ejõpeoapu. Tojo weegu yu'ruono'toja'a, nicu niwĩ.

⁴³ Cũ tojo nirĩ curata cũ caperire ì'acu niwĩ. Be'ro Jesure sirutu, Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ tojo wa'acã ì'a'cãrã quẽ'rã Õ'acũrẽ e'catise o'ocãrã niwã.

19

Jesú Zaqueore ì'aboca'que ni'i

¹ Jesú caperi ì'atigure yu'ruõca be'ro Jericópu sãjãa yu'ruwã'cãcu niwĩ. ² Topu ni'cũ peje cuogu nicu niwĩ. Cũ Zaqueo wãmetigu romano masã wiogure wapaseebosari masã wiogu nicu niwĩ. ³ Cũ Jesure ì'asĩ'ricu nimiwĩ. Cũ u'muatiguacã nitjãgũ, pãjãrã masã niyucã, ì'aticu niwĩ.

⁴ Tojo weegu Jesure ì'asĩ'rĩgũ, cũ yu'ruatjopu omawã'cãcu niwĩ. Omawã'cã, ni'cũ yucu sicómoro wãmeticjupu mujãpejacu niwĩ. ⁵ Jesú cũ docapu yu'ruagu, cũrẽ ì'amorõ, a'tiro nicu niwĩ:

—Zaqueo, quero dijabatibaque'oya. Ni'cãcãrẽ mu'u ya wi'ipu tojánígũti, nicu niwĩ.

⁶ Tojo weegu Zaqueo sojaro me'rã dijati, Jesure e'catise me'rã põtẽrĩgũ wa'acu niwĩ. ⁷ Jesú tojo weesere ì'arã, nipe'tirã a'tiro ucjacãrã niwã:

—Jesú ni'cũ ña'arõ weesebucu ya wi'ipũ wa'ami, nicārã niwã. ⁸ Be'ro cũ ya wi'ipũ Zaqueo wã'cãnu'cã, marĩ wiogure a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'u wiogu, tu'oya. Pajasecuorãrẽ yũ'u cuosere deco me'rã ducawaaguti. No'o yũ'u ãpẽrãrẽ nisoose me'rã yajaca be'ro nicã, ba'paritisetiri narẽ yũ'u yaja'que nemorõ wiaguti, nicu niwĩ.

⁹ Jesú tere tu'ogu, cãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Ni'cãcã me'rã mu'u, mu'u ya wi'icjãrã ña'arõ wee'quere yũ'ruono'o. Mu'u quẽ'rã ãpẽrã yũ'ure ejõpeorã weronojõta Abrahã pãrãmerã nituriagu ni'i. ¹⁰ Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu bajuduti'cãrã mu'u weronojõ nirãrẽ a'ma, yũ'ruogu a'tigu weewu, nicu niwĩ.

Jesú masãrẽ niyeru kujiri me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 25.14-30)

¹¹ Jesú Zaqueore ucũcã, masã tu'ocãrã niwã. Cũ Jerusalẽ pu'topũ nicã ñ'arã, “Maata Jesú wiogu sãjãgũsami”, wãcũcãrã nimiwã. ¹² Na tojo wãcũsere masĩgũ, ni'cã queose me'rã narẽ werecu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ wiogu sãjãti dũporo yoaro ape di'tapũ wa'a wa'asami. Cũrẽ wiogu sõrõca be'ropũ dajatojaasami tja. ¹³ Cũ wa'ase dũporo diez cũrẽ da'raco'terãrẽ pijiosami. Narẽ nãncũ niyeru pajiro wapatiri kujire o'osami. Ti kujire o'ogu, a'tiro nisami: “Téé yũ'u dajari curapũ a'ti cuji me'rã apeyenojõ duu, dua wapata'aya”, nisami. ¹⁴ Wiogu sãjãcju ya di'tacjãrã waro pe'e cũrẽ uatisama. Tojo weerã ãpẽrã masãrẽ a'tiro nidutio'osama. “Cũrẽ ãsã wiogu sãjãrõuatisa'a”, nisama. ¹⁵ Na tojo nimicã, wiogu sõrõno'sami. Be'ro cũ ya di'tapũ dajatojatasami. Topũ tojatagu, cũ niyeru kujiri o'o'cãrãrẽ pijiosami. “¿Niyeru no'ocã'rõ wapata'apari nãncũ?” ni masĩsĩ'rigũ tojo weesami. ¹⁶ Cũ tiropũ etamu'tãgũ, a'tiro nisami: “Wiogu, mu'u o'óca cuji nemorõ apeye diez kujiri wapata'anemoapu”, nisami. ¹⁷ Wiogu cũrẽ yũ'tisami: “Añurõ weepã. Mu'u da'raco'tegu añugũ ni'i. Yũ'u cã'rõacã cũu'que me'rã mu'u queoro weepã. Tojo weegu mu'urẽ diez macãrĩ wiogu sõrõgũti”, nisami. ¹⁸ Be'ro apĩ cũ tiropũ wa'asami tja: “Wiogu, mu'u niyeru o'óca cuji me'rã apeye ni'cãmocuse kujiri wapata'anemoapu”, nisami. ¹⁹ Cũ quẽ'rãrẽ a'tiro yũ'tisami: “Mu'urẽ ni'cãmocuse macãrĩ wiogu sõrõgũti”, nisami. ²⁰ Be'ro apĩ a'ti, cũrẽ nisami: “Wiogu, mu'u ya niyeru cuji a'ti cuji ni'i. Su'tiro casero me'rã oma nũrõcã'wũ. ²¹ Mu'u tutuaro da'radutiri masũ niwũ. Tojo weegu mu'urẽ uiwũ. ãpẽrã na da'rase me'rã wapata'awũ. Mu'u otetimigũ, ducatino'wũ”, nisami.

22 Tere tu'ogu, wiogu cūrē nisami: “Mu'u da'raco'teri masũ queoro weetiwa. Mu'u ucũse me'rã mu'u ña'arõ wee'quere beseno'toja'a. Mu'u yu'u da'rase tutuasere masiãpã. Yu'u ãpērã da'rase wapa wapata'asere, yu'u otetimigũ ducatinosere masiãpã. 23 Masimigũ, to pũricãrē ¿de'ro weegu yé niyerure niyeru nũrõrĩ wi'ipũ bucuanemodutigu cũtiati? Yu'u mu'u cũucã, dajagu, ti wi'ipũ cũñarõ mujã'que me'rã ñe'eboapã”, nisami. 24 Be'ro topũ nirãrē a'tiro nisami: “Ni'cã cuji cuogure ě'ma, apĩ diez cuogu pe'ere o'oya”, nisami. 25 Cũ tojo nicã, na a'tiro nisama: “Wiogu, cũ diez kujiri cuotojami”, nisama. 26 Tere tu'ogu, wiogu “Musãrē weregati. No'o peje cuogure nemorõ o'ono'rõsa'a. Apĩ moogũ pe'ere cũ cuomi'queacãpũreta ě'mape'ocã'no'gũsami”, nisami. 27 “Apeyema yu'ure wiogu sãjãcã uati'cãrãrē a'topũ miitia. Miiti, yu'u ĩ'orõpũ wẽjẽña”, nisami, ni queose werecu niwĩ Jesũ. Tere nĩgũ, u'musepu mujãca be'ro apaturi a'tigu, masãrē besegusa'a nĩgũ, tojo nicũ niwĩ.

Jesũ Jerusalẽpu sãjãa'que ni'i

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Jesũ queose me'rã masãrē wérẽca be'ro Jerusalẽpu wa'acu niwĩ. 29 Topũ wa'agu, Betfagé, Betania wãmetise macãrĩpu ejase duporo cũ bu'erã pũarãrē a'tiro ni o'ócũ niwĩ. Te macãrĩ ũrũgũ Olivo wãmeticju tiropũ nicaro niwũ.

30 Cũ bu'erãrē nicũ niwĩ:

—Si macã marĩ põtẽorõ nirĩ macãpu wa'aya. Topũ ejarã, musã ni'cũ burro wĩ'magũ du'tenu'cõ'cure bocaejarãsa'a. Cũ ne ni'cãti pesano'ña marĩgũ nigũsami. Cũrē pãa, miitia. 31 No'o ni'cũ musãrē “¿De'ro weerã pãati?” nicã, “Ësã wiogu uami”, niña, nicũ niwĩ.

32 Na cũ duti'caronojõta weecãrã niwã. Topũ ejarã, cũ ní'caronojõta wa'acaro niwũ. 33 Na cũ burrore pãarĩ cura cũ wiorã narē sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã cũrē pãati? nicãrã niwã.

34 Na yu'ticãrã niwã:

—Ësã wiogu uami, nicãrã niwã.

35 Be'ro cũrē Jesũ tiro miacãrã niwã. Burro bu'ipure na ye su'ti bu'icjasere tuweepecãrã niwã. Tojo wéeca be'ro Jesure cũ bu'ipũ miipeocãrã niwã. 36 Jesũ cũ pesawã'cãrĩ cura masã cũrē ějõpeorã, na ye su'ti bu'icjasere ma'apu sãeocũucãrã niwã. 37 Jesũ ũrũgũ Olivo wãmeticju tiropũ dijari cura a'tiro weecãrã niwã. Nipe'tirã cũ bu'esere siruturã, e'catise me'rã caricũnu'cãcãrã niwã. Jesũ weeĩ'ocã ĩ'a'quere wãcũrã, Õ'acũrē e'catipeorã, caricũcãrã niwã. 38 A'tiro nicãrã niwã:

—Õ'acũ o'ó'cũ marĩ wioḡure añurõ wa'ato. Ƴ'mũsepure e'catise niyũ'rũato. Nipe'tirã Õ'acũrẽ “Añubutiami” ni e'catise o'oato, nicãrã niwã.

³⁹ Na caricũcã tũ'orã, ni'cãrẽrã fariseo masã topũ nirã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egũ, ã'rã mũ'ũrẽ siruturãrẽ di'tamarĩdutiya, nicãrã niwã.

⁴⁰ Na tojo nicã, Jesú yũ'ticũ niwĩ:

—Na di'tamarĩcãma, Õ'acũ yũ'ũre e'catise o'odutigũ a'te ũtãperire caricũcã weebosami, nicũ niwĩ.

⁴¹ Jesú Jerusalẽ tiropũ ejagũ, ti macãrẽ ĩ'agũ, uticũ niwĩ.

⁴² A'tiro nicũ niwĩ:

—Jerusalẽcjãrã, Õ'acũ mũsãrẽ yũ'rũosĩ'rĩmiami. Cã'rõ ni'cãcãrẽ cũ yũ'rũosere tũ'omasĩcã, añuboapã. Mũsã pe'e yũ'ũre Ƴawe'e. Tojo weerã yũ'rũono'some. Mũsã yũ'rũono'bo'quere du'utoja'a. ⁴³ Be'ro pi'etise nũmũrĩ a'tirosa'a. Te nũmũrĩrẽ mũsãrẽ ĩ'atu'tirã a'ti macãcjãrãrẽ wijadutitirã ni'cã sã'rĩrõjo weebi'ato'orãsama. Na be'toanũ'cã, nipe'tise pã'rẽrĩpũ cã'mota'arãsama.

⁴⁴ Nipe'tise mũsã yere cõ'adijope'orãsama. Mũsãrẽ, mũsã põ'rãrẽ wẽjẽpe'orãsama. A'ti macã cjase wi'seri mũtõdijono'rõsa'a. Yũ'u Õ'acũ macũ mũsãrẽ yũ'rũogũ a'ticã Ƴatiwũ. Te ye bu'iri tojo wa'arosa'a, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú Õ'acũ wi'ipũ duarãrẽ cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jesú Jerusalẽpũ ejagũ, Õ'acũ wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. Topũ Õ'acũrẽ Ƴjũamorõpeoatjere duarãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ.

⁴⁶ Narẽ cõ'awĩrõgũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ: “Ya wi'i 'Ñubueri wi'i ni'i', nino'ca wi'i ni'i.” Mũsã pe'e queoro weetiapã. Yajarã ya wi'ire weronojõ tojacã weepã, nicũ niwĩ Jesú.

⁴⁷ Nipe'tise nũmũrĩ Jesú masãrẽ Õ'acũ wi'ipũ bu'ecũ niwĩ. Cũ tojo weecã, pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã, ti macã wiorã quẽ'rã “Cũrẽ ¿de'ro wee wẽjẽrõuati?” nicãrã niwã. ⁴⁸ Masã Jesú weresere tũ'otũ'sayũ'rũacãrã niwã. Tojo weerã wiorã pe'e cãrẽ de'ro weemasĩticãrã niwã. Masã ũsã me'rã uabosama nĩrã, wẽjẽmasĩticãrã niwã.

20

Jesure “¿Noa dutiro me'rã weesetiti?” nĩ'que ni'i
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Ape numu Jesú Ō'acũ wi'ipũ masārẽ bu'égu, cũ masārẽ yu'rũose quetire werecu niwĩ. Topu pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã, judío masã bucũrã me'rã Jesú tiro wa'acãrã niwã. ² Cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Wereya. ¿De'ronojõ dutise me'rã mu'u weesere tojo weeti? ¿Noa mu'ũrẽ tojo weedutigũ dutise o'oati? nicãrã niwã.

³ Tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'u quẽ'rã musārẽ sãrĩtiña'megũti. Yu'tiapa. ⁴ ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Ō'acũ o masã o'ópari? nicu niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicã tu'orã, na se'saro a'merĩ ucũcãrã niwã:

—¿De'ro marĩ yu'tirãsari? Marĩ “Ō'acũ o'ócũ niwĩ” nicãma, “To pũricãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ëjõpeotiri?” nigũsami. ⁶ Marĩ “Masã cũrẽ o'ócãrã niwã” nicã quẽ'rãrẽ, nipe'tirã masã marĩrẽ ùtãperi me'rã doquewëjërãsama. Na a'tiro ëjõpeoma. “Juã Ō'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ niwĩ”, ni ëjõpeoma, nicãrã niwã.

⁷ Tojo weerã a'tiro yu'ticãrã niwã:

—Masĩtisa'a. Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'óro o'ópã, nicãrã niwã. ⁸ Tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'u quẽ'rã musārẽ “A'te dutiro me'rã a'tere tojo wee'e”, ni werewe'e, nicu niwĩ.

Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Be'ro Jesú masārẽ a'tiro queose o'ocũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya di'tapũ u'se otesami. Tu'ajanũ'cõ, ãpẽrãrẽ ti wesere co'tedutigũ cũusami. Narẽ cũ ya di'tare da'rãse wapa “Tocã'rõ yu'ũre u'se wiapa”, niwã'cãsami. Be'ro ape di'tapũ yoacã nigũ wa'asami. ¹⁰ U'se dũcatiritero nirĩ cura ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure u'se nirõpũ ï'adutigũ o'ósami. Cũrẽ o'ógũ, “Yé di'ta da'rarãrẽ yé u'sere sãrĩgũ wa'aya”, nisami. Cũ topu ejacã, ti wese da'rarã cũrẽ ñe'e, paasama. Ne cã'rõ o'otimirã, cũrẽ o'ótõrõsama. ¹¹ Be'ro ti wese wiogu apĩ cũrẽ da'raco'tegure o'ósami tja. Cũ quẽ'rãrẽ ña'arõ bujicã'a, upũtu paa, ñe'enojõ marĩgũ tojat-acã weesama. ¹² Be'ro ti wese wiogu apĩrẽ o'ónemosami tja. Da'raco'terã cũ quẽ'rãrẽ mejãrõta weesama. Cũrẽ cãmida're, ti wese sumutopũ cõ'acã'sama.

¹³ »Be'ro majã ti wese wiogu “¿De'ro weegũsari yu'u?” nisami. “Yu'u macũ upũtu maigũrẽ o'ógũti. Apetero weerã cũrẽ wiopesase me'rã ï'abosama”, nimisami. ¹⁴ Wiogu macũ topu etacã ï'arã, na a'merĩ nisama: “Ã'rĩta nimi be'ropũ a'ti wesere ñe'eacjũ. Ma, cũrẽ wëjërã. Be'ro a'ti wese marĩ ya

wese tojarosa'a", nisama. ¹⁵ Tojo weerã cãrẽ ñe'e, ti wese sumutopu miaa, cãrẽ wẽjẽcõ'asama, ni werecu niwĩ Jesú.

Be'ro Jesú masãrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ti wese wiogu ¿de'ro weegusari narẽ?

¹⁶ A'tiro weegusami. Cũ a'ti, cũ ye di'ta da'rarãrẽ wẽjẽcõ'ape'ogusami. Be'ro ãpẽrãrẽ ti di'tare o'ogusami, nicu niwĩ.

Jesú tojo nicã tu'orã, a'tiro nicãrã niwã:

—Õ'acũ tojo wa'asere cã'mota'ato, nicãrã niwã.

¹⁷ Be'ro Jesú narẽ ã'a, nicu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ¿de'ro nisĩ'rĩrõ weeti Õ'acũ ye queti ojãca pũripu nise? A'tiro ni'i:

Ûtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama.

Na cõ'ãca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e añurõ tutuari wi'i yeenu'cãmujãsama, niwũ.

¹⁸ No'o tiga bu'ipu burupejagunojõ mutõdijono'gũsami. No'o tiga pe'e cũ bu'ipu doquepejacãma, añuse po'capu wa'agusami, nicu niwĩ. Tojo nígu, cãrẽ uatirã be'ropu bu'iri da'reno'rãsama nígu, tojo nicu niwĩ.

Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã weesoose me'rã na sãrĩtiña'que ni'i

(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.13-17)

¹⁹ Pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã cũ tojo nirĩ curata Jesure ñe'esĩ'rĩcãrã nimiwã. Te queose me'rã Jesú ãsãrẽta ucũgu weesami níã, tu'omasĩcãrã niwã. Tojo weerã cãrẽ ñe'esĩ'rĩmirã, masãrẽ uirã, weemasĩticãrã niwã.

²⁰ ãpẽrã ã'adu'tiri masãrẽ nisooodutio'ocãrã niwã. Na Jesure mejẽcã nicã tu'osĩ'rĩcãrã niwã. “Te me'rã ‘Bu'iri cuomi’ ni, wiogupure weresãta basiorosa'a”, nicãrã niwã. Wiogu Jesure bu'iri da'reri wi'ipu sõrõcã uarã, tojo weecãrã nimiwã. Añurã, diacjũ ucũrã weronojõ nisoocãrã niwã.

²¹ Tojo weerã Jesú tiro wa'a, sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u diacjũ ucũsere ãsã masĩ'i. Masãrẽ diacjũ cjasere bu'e'e. ãpẽrã “Wiorã nima” nirõ marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ã'a'a. Õ'acũ ye cjasere diacjũ bu'eme'rĩcã'a. ²² Ûsãrẽ wereya. Romano masã wiogure cũ niyeru wapaseesere wapayecã, marĩrẽ dutise ¿añuti, o ña'a nitine? ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

²³ Jesú pe'e na ña'arõ weesĩ'rĩse me'rã sãrĩtiña'cã ã'amasĩcã'cu niwĩ. Tojo weegu a'tiro nicu niwĩ:

²⁴ —Ni'cã cuji niyeru cuji miitia. ¿Noa queose, noa wãme wã'ñati? nicu niwĩ.

Na a'tiro yu'ticãrã niwã:

—César, romano masã wioꝝ queose, cũ wãme wã'ña'a, nicãrã niwã.

²⁵ Tojo nicã tu'ogũ, Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—To pũricãrẽ romano masã wioꝝ wapayedutisenojõrẽ cũrẽ o'oya. Ô'acũ ye pe'ema cũrẽ o'oya. Cũ weedutisere weeya, nicũ niwĩ.

²⁶ Jesure masã tu'oropũ mejẽcã ucũcã weemasĩticãrã niwã. Cũ pe'e cũ ucũse me'rã, cũ yu'tise me'rã mejõ ï'amarĩamũjãcã weecu niwĩ. Masã cũ tojo weecã, di'tamarĩamũjãcãrã niwã.

Masã wẽrica be'ro masãsere Jesure sẽrĩtiña'que ni'i
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Be'ro ãpẽrã pa'ia saduceo masã Jesú tiro wa'acãrã niwã. Na “Wẽrĩcãrã masãsome”, ni êjõpeosama. Tojo weerã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

²⁸ —Masãrẽ bu'egũ, Moisé a'tiro dutise cũucũ niwĩ: “Ni'cũ nũmotigũ põ'rãtitimigũ wẽricã, cũ acabiji cũ nũmo ni'core nũorẽato. Be'ro cũ co me'rã ne waro põ'rãtimũ'tãgũrẽ cũ ma'mi wẽrĩ'cure põ'rãtibosato”, nicũ niwĩ Moisé. ²⁹ Ni'cũ põ'rã sietere tojota wa'acaro niwũ. Masã ma'mi nũmoti, põ'rãtitimigũ wẽria wa'acu niwĩ. ³⁰ Be'rocjũ quẽ'rã co wapewiore nũorẽcũ niwĩ. Cũ quẽ'rã põ'rã marĩgũ mejãrõta boadijacũ niwĩ. ³¹ Tojo wa'acã ï'agũ, na be'rocjũ nũorẽcũ niwĩ tja. Cũ quẽ'rã põ'rãtitimigũ wẽria wa'acu niwĩ. Nipe'tirã cũ be'rocjãrã quẽ'rã tojo dia'cũ nũorẽ, põ'rãtitimirã wẽrĩdijape'tia wa'acãrã niwã. ³² Be'ro majã na nũmo quẽ'rã wẽria wa'aco niwõ. ³³ To pũricãrẽ wẽrĩcãrã masãcã, ¿ni'í nũmo waro tojabutiagosari? Na nipe'tirãputa core nũmoticãrã niwã, nicãrã niwã.

³⁴ Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—A'ti mũcopũre mũua, numia nũmoti, marãputima. Ape turipũ tojo weesetitima. ³⁵ Ñã'arõ wee'quere acobo-jono'cãrã, wẽrica be'ro masã'cãrã mũmũsepu nũmoti, marãputisome. ³⁶ Na wẽrica be'ro masã'cãrã nitjãrã, Ô'acũ põ'rã nima. Tojo nicã Ô'acũrẽ wereco'terã mũmũsepu nirã weronojõ nirãsama. Tojo weerã wẽrisome majã. ³⁷ Moiséputa a'te cjasere ojacũ niwĩ. Ô'acũ yucusiti, mũjũrĩ sitipũ cũrẽ wẽrĩ'cãrã masãsere ï'ocũ niwĩ. Topũre Ô'acũ a'tiro nicũ niwĩ: “Yu'ũ Ô'acũ ni'i. Mu'ũ ñecũsumua Abrahã, Isaa, Jacob wioꝝ ni'i”, nicũ niwĩ. Tojo nĩgũ, “Na yu'ũ tiropũ catima” nĩgũ, tojo nicũ niwĩ. ³⁸ Ô'acũ catirã wioꝝ nimi. Wẽribajuduti'cãrã marĩma. Cũma nipe'tirã catinu'cũpe'ticã'ma, nicũ niwĩ.

³⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, ni'cãrẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u diacjũ waro ucũ'u, nicãrã niwã.

⁴⁰ Be'ro cãrẽ apeye sãrĩtiña'sĩ'rĩrã, ui nicãrã niwã.

Jesú masãrẽ “Cristo na nigũ ¿noa macũ niti?” ni sãrĩtiña'que ni'i

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesú masãrẽ nicu niwĩ:

—¿De'ro weerãtirã masã Cristo Õ'acũ bese'cure “Davi pãrãmi nimi”, niti? ⁴² Davita Salmo wãmetiri pũrĩpũ a'tiro ojacu niwĩ:

Õ'acũ u'musepu nigũ cũ macãrẽ, yu'ure yu'rũoacjũre a'tiro nicu niwĩ:

“Yu'u tiro wiogu dujiri cãmurõpu dujigusa'a.

⁴³ Mu'u to dujicã, mu'urẽ i'atu'timi'cãrãrẽ docaque'acã weeguti”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojacu niwĩ Davi.

⁴⁴ Davi basuta Õ'acũ bese'cu Cristore “Yu'u wiogu nimi”, nicu niwĩ. Tojo weegu cũ pãrãmi se'saro nirõnojo o'ogu, cũ wiogu nicu niwĩ, nicu niwĩ Jesú.

Jesú Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Nipe'tirã masã tu'oropu Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro ni werecu niwĩ:

⁴⁶ —Musã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'omasĩña. Masã i'ato nĩrã su'ti yoase paca me'rã sãña, ñubuesijatũ'sama. Tojo nicã macã decopu wiopesase me'rã añuduticã uasama. Na nerẽse wi'seripu wiorã na dujiwũase cãmurĩpu dujisĩ'rĩsama. Na ba'awũaropu quẽ'rãrẽ mejãrõta nisĩ'rĩsama. ⁴⁷ Wapewia numia ye wi'serire ë'masama. Na ña'arõ wee'quere wãcũdütitirã yoacã ñubueta'sasama. Náta ãpẽrã yu'rũoro bu'iri da'reyu'rũũ'cãno'rãsama, nicu niwĩ Jesú.

21

Wapewio pajasecuogo Õ'acũrẽ o'o'que ni'i

(Mr 12.41-44)

¹ Jesú Õ'acũ wi'ipu nigũ, niyeru o'orã sãawũase acaripu pajiro niyeru cuorãrẽ sãacã i'acu niwĩ. ² Tojo nicã ni'cõ wapewio pajasecuogore ni'cã acaropu pua cuji niyeru wapamarĩse kujirire sãacã i'acu niwĩ. ³ Tere i'agũ, Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Diacjũta musãrẽ wereguti. Õ'acũ i'orõpu a'tigo wapewio pajasecuogo nipe'tirã yu'rũoro o'oyu'rũũ'cãmo.

⁴ ãpẽrã pe'e narẽ du'sasere o'oma. Co pe'e pajasecuogo

nimigō, co cʘomi'que, co ba'acatibo'queacārē o'ope'ocā'mo, nicu niwī.

Jesú “Ō'acũ wi'i cō'ano'rōsa'a” ní'que ni'i
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Ni'cārērā cū bu'erā Jesure Ō'acũ wi'i cjasere ucũcārā niwā.

—A'ti wi'i ũtāpaga paca añuse me'rā wéeca wi'i añubutiari wi'i ni'i, nicārā niwā. Tojo nicā ti wi'ipɁ cjase ma'masu'ase masā o'o'quere ucũcārā niwā.

Jesú tojo nisere tɁ'ogu, a'tiro nicu niwī:

⁶ —Musā a'to ĩ'ase mɁtōdijono'rōsa'a. Ne ni'cā ũtāgā apegā bu'ipɁ yeeturiamujā'que tojasome, nicu niwī.

A'ti ɁmɁco pe'tise dɁporo Jesú a'tiro wa'arosa'a ní'que ni'i
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Be'ro cūrē sērītiña'cārā niwā:

—Ūsārē bu'egu, ¿de'ro nicā mɁ'u ní'que wa'arosari? ¿Ñe'enojō me'rā ĩ'ogūsari a'te tojo wa'atjere? nicārā niwā.

⁸ Jesú narē yɁ'ticu niwī:

—Āpērā musārē nisoori nírā, tɁ'omasīña. Pājārā “YɁ'u Ō'acũ tutuaro me'rā wee'e; Ō'acũ bese'cu Cristo ni'i”, nirāsama. Tojo nicā “Jesucristo cū a'tiatji numu nitoja'a”, nirāsama. Na tojo nicā, tɁ'oticā'ña. ⁹ Musā a'mewējēse quetire tɁ'orā, ɁcɁaticā'ña. A'teta wa'amɁ'tārōsa'a. Tojo nimirō, a'ti ɁmɁco pe'tiatjo dɁ'sa'a yujupɁ.

¹⁰ Be'ro narē ninemocu niwī:

—Ni'cā curuacjārā ape curuacjārā me'rā a'mequērāsama. Tojo nicā ni'cā di'tacjārā ape di'tacjārā me'rā a'mewējērāsama. ¹¹ Peje apesepure Ɂputu di'ta narāsāse wa'arosa'a. Tojo nicā Ɂjaboase, dutitise wa'arosa'a. Ɂ'musepуре wiose paca bajarosa'a.

¹² »A'te tojo wa'ase dɁporo āpērā musārē bu'iri ñe'erāsama. Ña'arō weerāsama. Musārē musā nerēse wi'seripɁ beserāsama. Bese, bu'iri sōrōrāsama. YɁ'ure ējōpeose bu'iri wiorā tiropɁ musārē miarāsama. ¹³ Na tojo weecā musā, yé cjasere wererāsa'a. ¹⁴ “Wiorārē a'tiro nirāti”, ni wācũque'tiyuticā'ña. ¹⁵ YɁ'u pe'e musārē ucũmasiatjere o'oguti. Musārē ĩ'atu'tirā ne ni'cū pōtēosome. Na “Tojo niwe'e”, ni ye'sumasīsome.

¹⁶ Musā pacusumɁputa musārē wiorāpуре weresārāsama. Musā ni'cū pō'rā nimirā, musā acawererā quē'rā, musā me'rācjārā mejārōta weerāsama. Musā ni'cārērārē wējērāsama. ¹⁷ YɁ'ure ējōpeose bu'iri nipe'tirocjārā musārē ĩ'atu'tirāsama. ¹⁸ Tojo weemicā, musārē ne mejēcā

wa'ama'asome. ¹⁹ Yu'ure ějõpeodu'utirã, yu'rũwetirãsa'a. Yu'u pacu tiropu catinu'cũrãsa'a.

²⁰ »Musã Jerusalẽrẽ surara ti macã sumuto be'toanu'cãcã ĩ'arã, masĩña. “Ti macã maata cõ'ano'rõsa'a”, niña. ²¹ Tojo wa'acã ĩ'arã, Judea di'tapu nirã ũrũpagupu du'tiaya. Macãpu nirã aperopu wa'aya. No'o weseripu nirã macãpure majãmitojaticãña. ²² Te numurĩ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ní'caronojõta wa'arosa'a. Bu'iri da'rese numurĩ nirõsa'a. ²³ Tojo wa'ase numurĩ numia nijĩpacosãnumiarẽ, tojo nicã põ'rã mi'rĩrã cõorãrẽ bujaweose numurĩ nirõsa'a. Na mũñarõ wa'amasĩsome. A'ti di'tapure uputu pi'etise nirõsa'a. Õ'acũ masãrẽ uputu waro bu'iri da'regusami. ²⁴ Æpẽrã a'mewẽjẽrõpu wẽjẽno'rãsama. Æpẽrãrẽ nipe'tiro di'tapu bu'iri ñe'e miarãsama. Ape di'tacjãrã judío masã nitirã Jerusalẽrẽ mutõdijorãsama. Mutõdijo, ti macã wiorã sãjãrãsama. Õ'acũ judío masã nitirãrẽ “Tocã'rõ tojo weerãsama” ní'caro ejatuaro tojo weerãsama, nicu niwĩ Jesú.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ ¿de'ro wee a'tigusari? nise ni'i

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro ninemocu niwĩ:

—A'ti mũmco pe'tiati dũporo mujĩpũ mũmcocjũrẽ, ñamicjũrẽ, ñocõarẽ peje mejẽcã bajuse wa'arosa'a. A'ti di'tapure nipe'tise di'tacjãrã dia pajiri maa bususe, pã'cõrĩrẽ tũ'orã, ¿ñe'enojõ nisari? nĩrã, mũuarãsama. ²⁶ Masã a'ti di'tapure wa'atjere wãcũrã, uputu uirã, tũ'omasĩse pe'tirãsama. Nipe'tirã mũmũarõpu nirã narãsãcã weeno'rãsama. ²⁷ Tojo wa'ari cura yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ o'mecururipu tutuaro me'rã asistedijaticã, masã ĩ'arãsama. ²⁸ Te peje wa'anũ'cãrĩ curare wãcũtutua e'catiya. Mũmũarõpu ĩ'amorõrã weronojõ co'teya. Maata musã yu'rũono'rãsa'a, nicu niwĩ Jesú.

²⁹⁻³⁰ Apeye queose o'onemocu niwĩ tja:

—Otese higuera gũ wãmeticju o no'o nicju yucugũ pũrĩ ñasãwĩjicã, “Cũ'ma dũporo ni'i”, nisa'a. ³¹ A'te weronojõ yu'u todũporo ní'que peje wa'acã, “Cã'rõacã Jesú a'ti di'ta wiogũ sãjãtjo dũ'sasa'a”, nirãsa'a.

³² »Diacũ musãrẽ wereguti. A'te peje tojo wa'ari curare nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ĩ'ape'ocã'rãsama. ³³ A'ti mũmco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yu'u ucũse, yu'u bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yu'u ní'que queoro wa'arosa'a.

³⁴ »Yũ'u a'tiatji nũmũrẽ musã ne masĩtisa'a. Tojo weerã musã basu añurõ co'teya. Ña'arõ weesere weepori nĩrã, weeticã'ña. Que'aticã'ña. A'ti mũco cjasere wãcũque'titicã'ña. Tojo weerã musã wãcũña marĩrõ yũ'u a'tiati nũmũ nicã, ña'arã bocaejapejano'some. ³⁵ Wa'icũrãrẽ wãcũña marĩrõ sã'rĩsãa bi'anũ'cõrõ weronojõ musãrẽ wa'aticã'to. Ti nũmũrẽ nipe'tirã nipe'tirocjãrã tõ'orãsama. Tojo weerã tũ'omasĩña. ³⁶ Musã añurõ apoyuya. Te p'ietiatje ãsãrẽ yũ'rũweticã weeya nĩrã, ñubuenũ'cũcã'ña. Tojo nicã yũ'u Õ'acũ macũ tiropũ uiro marĩrõ põtẽrĩajã ñubueya, nicũ niwĩ Jesú.

³⁷ Jesú mũmũcorinũcũ Õ'acũ wi'ipũ bu'emũjãcũ niwĩ. Ñami ẽjãcã pe'ere ãrũgũ Olivo wãmeticjũpũ nibo'reamũjãcũ niwĩ. ³⁸ Masã nipe'tirã Õ'acũ wi'ipũ bo'reacãcure cũ bu'esere tũ'orã wa'amũjãcãrã niwã.

22

Jesure ñe'erãtirã na apoyu'que ni'i

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹ Cã'rõ Pascua bosenuũmũ wa'atjo dũ'sacaro niwũ. Ti bosenuũmũrẽ pã bũcũase me'rã morẽti'quere ba'acãrã niwã. Ti bosenuũmũ judío masã na ñecũsumũa Egiptopũ ni'cãrã wija'quere wãcũrĩ bosenuũmũ nicaro niwũ. ² Titare pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã “¿De'ro wee Jesure wẽjẽrõũamitito?” nicãrã niwã. Tojo nimirã, masãrẽ ui nicãrã niwã.

³ Na tojo nĩcaterore Juda na “Iscariote” nino'gũpũre wãtĩ sãjãacũ niwĩ. Cũ doce Jesú bu'erã me'rãcjũ nicũ nimiwĩ.

⁴ Juda pa'ia wiorã, tojo nicã Õ'acũ wi'i co'terã wiorã tiropũ wa'acũ niwĩ. Na tiropũ ejagũ, Jesure o'oatje cjasere ucũcũ niwĩ. ⁵ Cũ tojo nisere tũ'orã, mũputũ e'caticãrã niwã.

—Mũ'u tojo weecã, niyeru wapayerãti, nicãrã niwã. ⁶ Cũ “Jaũ, cũrẽ musãrẽ i'ogũti”, nicũ niwĩ. Be'ro, “¿De'ro nicã yũ'ure Jesure wiorãpũre masã marĩrĩ cura o'oroũamitito?” ni wãcũcũ niwĩ.

Jesú cũ bu'erã me'rã cũ ba'atũo'que ni'i

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷ Be'ro masã na pã bũcũase me'rã morẽti'quere ba'ari bosenuũmũ nicaro niwũ. Ti nũmũ nicã, ni'cũ oveja wĩ'magũrẽ na Pascua bosenuũmũ ba'acjũre wẽjẽsama.

⁸ Titare Jesú Pedro, Juãrẽ a'tiro ni o'ócũ niwĩ:

—Marĩ Pascua bosenuũmũ ba'atjere apoyurã wa'aya, nicũ niwĩ.

⁹ Na cũrẽ sẽrĩtiña'cãrã niwã:

—¿No'opu ũsã apoyucã uasari? nicãrã niwã.

¹⁰ Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Musã macãpu wa'aya. Topu sãjãarã, ni'cũ masũ acoga tuupeogure bocaejapejarãsa'a. Cũrẽ sirutu, cũ no'o wa'aro sãjãña. ¹¹ Ti wi'i wiogure niña: “Ũsãrẽ bu'egu a'tiro niami: ‘¿No'opu nisari yu'u bu'erã me'rã Pascua bosenu mu ba'atji tucũ?’ niami”, niña. ¹² Musã tojo nicã, u'muarõca tucũ apoyuca tucũjopure ï'ogũsami. Topu marĩ ba'atjere apoyuya, nicu niwĩ.

¹³ Be'ro Pedro, Juã macãpu wa'acãrã niwã. Jesú narẽ ni'caronojõta nipe'tisere bocacãrã niwã. Topu na ba'atjere apoyucãrã niwã.

¹⁴ Be'ro Jesú cũ besecũ'cãrã me'rã ba'arãtirã ejanujãcãrã niwã. ¹⁵ Na dujipe'tica be'ro Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'u musã me'rã a'te Pascua ba'asere yu'u wẽrĩse duporo uputu ba'atuosĩ'rĩ'i. ¹⁶ Musãrẽ ni'cãrõacã a'tiro nigũti. Ne apaturi a'tiro weenemosome. Weegusa'a tja nipe'tise yu'u wiogu sãjãtu'ajaca be'ropu, nicu niwĩ.

¹⁷ Tojo nica be'ro sĩ'rĩrĩ pare mii, cũ pacu Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Be'ro cũ bu'erãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Sĩ'rĩña. A'merĩ ducawaa, sĩ'rĩña. ¹⁸ Musãrẽ nigũti. A'te u'seducaco vino ni'cãrõacã marĩ sĩ'rĩrã weronojõ weenemosome. Be'ro yu'u pacu yu'ure wiogu sõrõca be'ro musã me'rã apaturi ma'ma vinorẽ sĩ'rĩnemogũsa'a tja, nicu niwĩ.

¹⁹ Be'ro pãgãrẽ mii, Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, ducawaa, cũ bu'erãrẽ o'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—A'te yu'u upu ni'i. Musã ye niatjere wẽrĩbosaguti. A'tiro yu'u ni'cãrõacã wee'caronojõ weenu'cũcã'ña. Tere wéerã, yu'u musãrẽ wẽrĩbosasere wãcũña, nicu niwĩ.

²⁰ Na ba'aca be'ro sĩ'rĩrĩ pa me'rã quẽ'rãrẽ mejãrõta weecu niwĩ. Cũ bu'erãrẽ tãgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—A'ti pa, yé dí me'rã Õ'acũ masãrẽ apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ni'quere cũugũsami. Yu'u wẽrĩgũ, dí o'maburose me'rã musã ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayebosaguti.

²¹ »Tojo nimicã, yu'ure wiorãpũre o'oacju yu'u me'rã a'to dujimi. ²² Cũ yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure o'ocã, Õ'acũ ye queti ojaca pũrĩpu nĩrõnojo'ta wa'aro wee'e. Tojo wa'amirõ, yu'ure wiorãpũre o'oguma ña'abutiario wa'arosa'a, nicu niwĩ.

²³ Tojo nicã tu'orã, cũ bu'erã na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Noa nisariba cũrẽ wiorãpũre tojo weeacju? nicãrã niwã.

Jesú bu'erā “¿Ni'inojō āpērā yu'rũoro niyu'rũnu'cāgũsari?” ní'que ní'i

²⁴ Be'ro Jesú bu'erā uputu a'merĩ ucũcārā niwā:

—Marĩ wa'terore ¿noa nirõsariba marĩ yu'rũoro niacju? nicārā niwā. ²⁵ Tere tu'ogu, Jesú narē a'tiro nicu niwĩ:

—A'ti nucũcārē dutirā ti di'tare miiwapa wa'asama. Ti di'tacjārā na dutino'rā pe'ere “Masārē weetamurā nima”, nisama. ²⁶ Musā na wiorā weronojō weeticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Āpērā yu'rũoro niyu'rũnu'cāgũ, mejō nigũ weronojō weeya. Āpērārē dutigu dutino'gũ weronojō weeya. ²⁷ Musā tu'oña'cā, ¿ni'inojō pe'e apĩ yu'rũoro niyu'rũnu'cāsari? ¿Ba'adujigu o cūrē ba'ase ecagu pe'e? Ba'adujigu pe'e apĩ yu'rũoro niyu'rũnu'cāmi. Yu'u pũrĩcā musā wa'teropu nígũ, musā dutino'gũ weronojō ní'i.

²⁸ »Musā yu'u me'rā ninu'cũcā'wũ. Yu'ure mejēcā wa'acā, musā quē'rā tu'oña'tamuwũ. ²⁹ Tojo weegu yu'u quē'rā yu'u pacu yu'ure o'o'caronojōta musārē musā dutiatjere o'oguti. ³⁰ A'tiro wéerā, musā yu'u wiogu nirõpu ba'a, s'ĩrĩdujirāsa'a. Tojo weerā āpērā doce cururi Israe cururicjārārē dutirāsa'a, nicu niwĩ.

Jesú Pedrore “Mu'u yu'ure 'Masĩwe'e' nigũsa'a” ní'que ní'i (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Marĩ wiogu Jesú cū bu'erārē a'tiro nicu niwĩ:

—Simó, tu'oya. Wātĩ musārē ¿no'ocā'rō wācūtutuamitina? nígũ, Ō'acūrē sērĩcu niami. Ni'cū masũ trigo perire su'awee, te caserire cō'arō weronojō musā ějõpeosere du'uato nígũ dojores'ĩrĩmi. ³² Cū tojo weecā ĩ'agũ, yu'u pe'e ějõpeodu'ubutiaticā'to nígũ, Ō'acūrē mu'urē sērĩbosapu. Be'ro mu'u apaturi ějõpeogu tja, mu'u acawererā yu'ure ějõpeorārē wācūtutuacā weeya, nicu niwĩ.

³³ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro yu'ticu niwĩ:

—Yu'u wiogu, yu'u quē'rā mu'urē bu'iri da'reri wi'ipu miacā, wa'aguti. Mu'u wērĩcā quē'rārē, wērĩmas'ĩ, nicu niwĩ.

³⁴ Jesú cūrē nicu niwĩ:

—Pedro, mu'urē a'tiro nigũti. Ni'cācā ñami cārē'quē uati duporo i'tiati yu'ure “Cūrē masĩwe'e,” nigũsa'a, nicu niwĩ.

Jesú wērĩati duporo cū bu'erārē were'que ní'i

³⁵ Be'ro Jesú a'tiro sērĩtiña'cu niwĩ:

—Musārē yu'u ajuri moorā, niyeru sārō moorā, sapatu moorā o'ócaterore ¿apeyenojō du'sari? nicu niwĩ.

Na cūrē yu'ticārā niwā:

—Ne du'satiwɘ, nicārã niwã.

³⁶ Be'ro narē nicɘ niwī:

—Ni'cārōacāma a'tiro weeya. No'o ajuro cɔogɘ miaña. Niyeru sārō quē'rārē miaña. No'o di'pjī moogũ pūrīcã cũ yaro su'tiro bu'icjārōrē dua, di'pjīrē duuya. ³⁷ Ō'acũ ye queti ojāca pūrīpɘ yɘ'ure ojayu'que queoro wa'arosa'a. A'tiro ojano'caro niwũ: “Cũ quē'rã ña'agũ weronojō ña'arã wa'teropure ña'agũ nimi', nino'gũsami”, niwũ. Nipe'tise yɘ'ure oja'que queoro wa'arota wee'e, nicɘ niwī.

³⁸ Tojo nicã tɘ'orã, cũ bu'erã cūrē nicārã niwã:

—Wioɘ, ũsã pɘa di'pjī cɔo'o.

Cũ narē yɘ'ticɘ niwī:

—Añurōsa'a, nicɘ niwī.

Jesú Getsemaní wãmetiropɘ cũ pacure ñubue'que ni'i

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Be'ro Jesú cũ ba'adujica tucūpɘre wijaa wa'acɘ niwī. Wijaa, cũ weesetironojōpɘma Olivo wãmeticjɘ ũrũgũpɘ wa'acɘ niwī. Cũ bu'erã cūrē sirutucārã niwã. ⁴⁰ Topɘ etagɘ, cũ bu'erārē nicɘ niwī:

—Wãtī mɘsārē niquesãticã'to nírã Ō'acūrē sērīña, nicɘ niwī.

⁴¹ Be'ro Jesú na ðuporo yoacureropɘ wa'acɘ niwī. Topɘ ñubuegutigɘ ejaque'acɘ niwī. ⁴² Ñubuegɘ, a'tiro nicɘ niwī:

—Pacɘ, mɘ'ɘ ɘacã, yɘ'ure a'te ña'arō yɘ'rɘatje wa'aticã'to. Yɘ'ɘ tojo nimicã, yɘ'ɘ ɘaro weeticã'ña. Mɘ'ɘ ɘaro pe'e wa'ato, nicɘ niwī.

⁴³ Be'ro ni'cũ Ō'acūrē wereco'tegɘ ɘ'musecjũ cũ tiropɘ bajuacɘ niwī. Bajua, cūrē wãcūtutuacã weecɘ niwī. ⁴⁴ Cũ ña'arō ejeripō'rãtigɘ nemorō tutuaro ñubuemjãcɘ niwī. Cũ asituuase pacase díperi paca weronojō acosurudijacaro niwũ.

⁴⁵ Cũ ñubueca be'ro wã'cãnɘ'cã, cũ bu'erã tiropɘ wa'acɘ niwī. Na bɘjaweti'cārã niyucã, cãrī'cãrãpɘre bocaejacɘ niwī. ⁴⁶ Narē nicɘ niwī:

—¿De'ro weerã tocã'rō cãrīti? Wã'cãnɘ'cãña. Wãtī mɘsārē niquesãticã'to nírã Ō'acūrē sērīña, nicɘ niwī.

Jesure ñe'ewã'cã'que ni'i

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesú cũ bu'erārē ucūrī cura pãjãrã masã cũ tiropɘ etacārã niwã. Juda Jesú bu'erã doce me'rãcjũ ní'cɘ na ðuporo ɘ'mɘtãwã'cãcɘ niwī. Jesú tirocure wa'a, cūrē mi'micɘ niwī. ⁴⁸ Jesú cũ tojo weecã, nicɘ niwī:

—¿Juda, mɘ'ɘ mi'mise me'rã yɘ'ɘ Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigɘre yɘ'ure ĩ'atu'tirãrē ĩ'ogũ weeti? nicɘ niwī.

49 Jesú bu'erã cãrẽ ñe'eatjere masĩrã, sërĩtiña'cãrã niwã:
—Ûsã wiogu, ¿di'pjĩrĩ me'rã narẽ cã'mota'arãsari? nicãrã niwã.

50 Tojo níca be'ro ni'cũ Jesú bu'egu pa'ia wiogure da'raco'tegure diacjũca o'meperore dũtepã'rẽcu niwĩ.

51 Tojo weecã ĩ'agũ, Jesú nicu niwĩ:

—Weeticã'ña. Tocã'rõta weeya, nicu niwĩ.

Be'ro Jesú dũte'caropure ñapeo, yu'raocu niwĩ.

52 Tu'ajanu'cõ, pa'ia wiorãrẽ, Õ'acũ wi'ipu co'terãrẽ, tojo nicã judío masã bu'cũrãrẽ cãrẽ ñe'erã wa'arãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—¿Musã yajari masũrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ yu'ure di'pjĩrĩ, yucupagu me'rã ñe'erã a'titi? 53 Nipe'tise nũmũrĩ yu'u Õ'acũ wi'ipu musã me'rã bu'edujiwũ. Tojo weemicã, musã yu'ure ñe'etiwũ. Ni'cãrõacã musã yu'ure ña'arõ weesere weeritero eja'a. Wãtĩ na'itĩ'arõpu nigũ musãrẽ cũ uaro weedutimi. Tojo weero tojo wa'a'a, nicu niwĩ Jesú.

Pedro Jesure “Masĩwe'e” ní'que ni'i

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

54 Be'ro Jesure ñe'e, pa'ia wiogu ya wi'ipu miacãrã niwã. Pedro yoacurero cãrẽ sirutucu niwĩ. 55 Jesure na miarĩ wi'i sope pu'topu pecame'e wĩjãcãrã niwã. Ti me'e sumutopu sõ'madujibũrocãrã niwã. Pedro quẽ'rã na wa'teropu sõ'madujicu niwĩ. 56 Tojo weeri cura ni'cõ ti wi'i da'raco'tego Pedro topu sõ'madujicã ĩ'agõ, uputu ĩ'anu'cũbajaque'aco niwõ. A'tiro nico niwõ:

—Ã'rĩ quẽ'rã sĩ'i me'rã sija'cũta nimi, nico niwõ.

57 Pedro core nisoogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Cãrẽ masĩtisa'a, nicu niwĩ.

58 Be'roacã tja apĩ cãrẽ ĩ'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u quẽ'rã Jesú me'rãcũ ni'i, nicu niwĩ.

Pedro cãrẽ nisoocu niwĩ tja:

—Niwe'e. Yu'u cãrẽ ne masĩtisa'a, nicu niwĩ.

59 Be'ro ni'cã hora be'ro apĩ tu'tibocurese me'rã cãrẽ nicu niwĩ:

—Nirõta ã'rĩ quẽ'rã Jesú me'rã niwĩ. Cũ quẽ'rã Galileacjũta nimiba, nicu niwĩ.

60 Tojo nicã tu'ogu, Pedro nicu niwĩ:

—Ñe'enojõrẽ ucũgũ ucũsa'a. Tu'otisa'a, nicu niwĩ.

Pedro ucũpe'otimicã, cũ ucũrĩ cura cãrẽ'quẽ uucu niwĩ.

61 Tojo weecã, Jesú cãrẽ majãmiĩ'aburocu niwĩ. Topũta Pedro Jesú cãrẽ ní'quere wãcũcu niwĩ. Jesú cãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Ni'cãcã ñami cãrẽ'quẽ uuatĩ dũporo mu'u ĩ'tiati yu'ure ‘Cãrẽ masĩwe'e’, nigũsa'a”, nicu niwĩ. 62 Tere wãcũboca wijaa, Pedro uputu utiwã'cã wa'acu niwĩ.

Jesure na bujicã'pe'que ni'i

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Surara Jesure co'teri masã cãrẽ ña'arõ bujicã'a, paacãrã niwã. ⁶⁴ Cãrẽ paa, caperire du'tebi'apecãrã niwã. Tojo wee, cãrẽ nicãrã niwã:

—Níbocaya. ¿Noa mu'urẽ paati? nicãrã niwã.

⁶⁵ Peje apeye ninemo, cãrẽ bujicã'cãrã niwã.

Jesure wiorã tiropu na mia'que ni'i

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Ape numu bo'reacã judío masã bucãrã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã nerẽcãrã niwã. Be'ro Jesure na tiropu miacãrã niwã. Cãrẽ sërĩtiña'cãrã niwã:

⁶⁷ —Wereya. ¿Mu'u Õ'acũ bese'cu Cristota niti? nicãrã niwã.

Cũ narẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'u musãrẽ “Cũta ni'i” nicã, ãjõpeosome. ⁶⁸ Yu'u musãrẽ apeyenojõ sërĩtiña'cã, ne yu'tima'asome.

⁶⁹ Be'rocure yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu Õ'acũ tutuayurũgu pu'topu dujigusa'a, nicu niwĩ.

⁷⁰ Tojo nicã tu'orã, nipe'tirã sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿To pũrcãrẽ mu'u Õ'acũ macũ niti? nicãrã niwã.

Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã nírõnojõta cũta ni'i, nicu niwĩ.

⁷¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na a'tiro nicãrã niwã:

—Ãpẽrã cãrẽ weresãrã a'manemorõ uatisa'a. Marĩ basuta cũ ucũsere tu'otoja'a, nicãrã niwã.

23

Jesú romano masã wiogu Pilato tiropu ní'que ni'i

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Be'ro nipe'tirã wiorã wã'cãnu'cã, Jesure Pilato tiropu miacãrã niwã. ² Topu ejarã weresãrã, a'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ ùsã yarã masãrẽ dojorẽgũ weemi. A'tiro nimi. “Romano masã wiogu warore marĩ wapayewuasenojõrẽ wapayeticã'rõua'a”, nimi. Apeye quẽ'rãrẽ “Yu'u Õ'acũ bese'cu Cristo ni'i”, nimujãmi. Tojo ní'gũ, “Wiogu ni'i” nisĩ'rĩgũ, tojo nimi, nicãrã niwã.

³ Tere tu'ogu, Pilato Jesure sërĩtiña'cu niwĩ:

—¿Mu'uta niti judío masã wiogu? nicu niwĩ.

Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Mu'u nírõnojõta cũta ni'i, nicu niwĩ.

⁴ Tojo nicã tu'ogu, Pilato pa'ia wiorãrẽ, masã topu nirã nipe'tirãrẽ nicu niwĩ:

—Ne cã'rõ ã'rîrê bu'iri bocatisa'a, nicu niwî.

⁵ Na pe'e tojo nimicã, tutuaro me'rã ninemocãrã niwã:

—Cũ nipe'tirã Judeacjãrãrê cũ bu'ese me'rã dojorêcusiagu weemi. Ne waro Galileapu tojo weenu'cãcu niwî. Ni'cãrõacãrê a'ti macãpu nimi majã, nicãrã niwã.

Jesure Herode tiropu mia'que ni'i

⁶ Pilato “Jesú Galileacjũ niapu” nicã tu'ogu, ãpêrãrê “¿Nirõta cũ Galileacjũ niti?” ni sêrîtiña'cu niwî. ⁷ Na “Cũta nimi”, nicãrã niwã. Tere tu'ogu, Herode tiropu cãrê o'ócu niwî. Herode Galilea di'ta wiogu nicu niwî. Titare cũ quê'rã Jerusalêputa nicu niwî. ⁸ Herode toduporopu Jesú Ô'acũ tutuaro me'rã weeĩ'omi nisere tu'ocu niwî. Tere tu'ogu, yoacã Jesure ĩ'asĩ'ricu nimiwî. Cũ weeĩ'ocã ĩ'asĩ'ricu niwî. Tojo weegu Jesure ĩ'agũ, pũrõ e'caticu niwî. ⁹ Jesure peje sêrîtiña'cu nimiwî. Cũ pe'e ne cã'rõ yu'titicu niwî. ¹⁰ Cũ Herode tiropure nicã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã nicãrã niwã. Na uputu tutuaro me'rã Jesure weresãrã weecãrã niwã. ¹¹ Be'ro Herode cũ yarã surara me'rã Jesure yabi bujicã'cãrã niwã. Cãrê bujicã'rãtirã, wiorã sãñase su'ti añusere sãapecãrã niwã. Tojo weetoja, Herode Pilato tiropu o'ócu niwî tja. ¹² Titare Pilato Herode me'rã toduporopure a'merĩ ĩ'atimi'cãrã na a'mesu'acãrã niwã.

Pilato Jesure wêjêduti'que ni'i

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Be'ro Pilato pa'ia wiorãrê, judío masã wiorãrê, nipe'tirã masãrê neocũucu niwî. ¹⁴ Narê a'tiro nicu niwî:

—Musã ã'rîrê “Masãrê dojorêcusiagu weemi”, ni'i. Tojo nĩrã, yu'u tiropu miiticãrã niapu. Yu'u musã ĩ'orõputa cãrê sêrîtiña'mi'i. Musã ĩ'acãta musã weresãsere ne cã'rõ bu'iri bocatisa'a. ¹⁵ Herode quê'rã bocaticu niami. Tojo weegu apaturi cãrê yu'u tiro o'ócu niami tja. Musã masĩ'i, cãrê wêjêrõua'a nisere bu'iri moomi. ¹⁶ Tojo weegu cãrê tãrãdutitoja, du'uwĩrõgũti, nicu niwî Pilato.

¹⁷ Pilato Pascua bosenu'munucãrê masã e'caticã uagu, ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipu nigũrê du'uwĩrõmujãcu niwî.

¹⁸ Tojo weerã nipe'tirã ni'cãrõ me'rã caricũcãrã niwã:

—Jesure wêjêcõ'aña. Barrabá pe'ere du'uwĩrõña, nicãrã niwã.

¹⁹ Cũ Barrabá Jerusalêcjãrã wiorãrê yu'runu'cã, narê cõ'asĩ'ricu niwî. Te bu'iri, tojo nicã cũ masãrê wêjê'que bu'iri bi'adupono'cu niwî. ²⁰ Pilato Jesú pe'ere du'uwĩrõsĩ'ricu nimiwî. Tojo weegu masãrê apaturi ucũnemocu niwî tja. ²¹ Cũ tojo nicã tu'orã, nemorõ caricũcãrã niwã:

—Curusapɯ cūrē paabi'pe wējēña, nicārā niwā.

²² Be'ro i'tiati niboro Pilato ninemocɯ niwī:

—¿De'ro weegɯ tojo weebosari? Ā'rī ne cā'rō ña'arō weeticɯ niami. Ne cūrē wējērōña'a nisere bu'iri bocatisa'a. Cūrē tārādutitoja, du'uwīrōgāti, nicɯ nimiwī.

²³ Tojo nicā tɯ'orā, masā du'ucūrō marīrō ɯpɯtɯ caricūrā, cūrē curusapɯ paabi'pe wējēduticārā niwā. Na tojo weeyurā, na ɯa'quere bocacārā niwā. ²⁴ Tojo weegɯ Pilato na dutisere weecɯ niwī. ²⁵ Masā du'uwīrōdutigure bu'iri da'reri wi'ipɯ ní'cure du'uwīrōcɯ niwī. Cū wiorārē macāpɯ yɯ'rɯnɯ'cātjāgũ, masārē wējētjāgũ, ti wi'ipɯ dujicɯ niwī. Jesú pe'ema na ɯa'caronojōta narē wiacā'cɯ niwī. Musā ɯaro weeya nígũ, tojo weecɯ niwī.

Jesure curusapɯ paabi'pe wējē'que ni'i
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesure curusapɯ wējērā wa'arā na miarī cura ni'cū masū Simó wāmetigɯ Cirene wāmetiri macācjũ cāpūpɯ ní'cɯ tojatigɯ weecɯ niwī. Cūrē Jesú ya curusare cū be'ro wɯasirutuduticārā niwā.

²⁷ Jesure pājārā masā sirutucārā niwā. Numia bujawetirā, uti caricūsirutucārā niwā. ²⁸ Jesú narē majāmi'ā, a'tiro nicɯ niwī:

—Jerusalécjārā numia, yɯ'ɯre utiticā'ña. Musā basu, tojo nicā musā pō'rā ye niatje pe'ere utiya. ²⁹ Be'ro musā ña'abutiario yɯ'rurāsa'a. Te numūrīrē musā a'tiro nirāsa'a: “Pō'rā marīcā, añuyɯ'rua'a. Ne ni'cāti pō'rātiña'tirā, ne ni'cāti mi'oña'tirā e'catisama”, nirāsa'a. ³⁰ Titare tojo wa'acā, masā wērīsī'rīrā, a'tiro nirāsama: “Ūrūpagɯ ūsā bu'ipɯ bɯrupeja, wējēña.” Opa bu'pare a'tiro nirāsama: “Ūsārē ña'arō weesere cā'mota'aya”, nirāsama. ³¹ Yɯ'ɯ masū añugũ, bu'iri moogūrē ña'arō weecā, bu'iri cɯorā ña'arā pe'ema totā nemorō ña'arō weerāsama, nicɯ niwī Jesú.

³² Āpērārē pɯarā ña'arō weeri masārē Jesú me'rā wējērātirā miacārā niwā. ³³ Be'ro “Masā boaweeca dupoa” wāmetiropɯ ejacārā niwā. Topɯ Jesure curusapɯ paabi'penɯ'cōcārā niwā. Tojo nicā pɯarā ña'arō weeri masārē ni'cū diacjũ pe'e, apīrē cūpe pe'e nɯ'cōcārā niwā. ³⁴ Jesú cū pacɯ Ō'acūrē na curusapɯ paabi'penɯ'cōca be'ro a'tiro nicɯ niwī:

—Pacɯ, ā'rārē acobojoya. Na yɯ'ɯre tojo weesere tɯ'omasītima, nicɯ niwī.

Surara cū ye su'ti nimi'quere nībocape wapata'a'cārārē dɯcawaacārā niwā. ³⁵ Masā topɯ ĩ'anucūrā niwā. Wiorāpɯta bujicā'sājārā, Jesure a'tiro nicārā niwā:

—Āpērāmarīcārē yu'rūowī. Diacjūta Ō'acū bese'cu Cristo ni'i nīgū, ni'cārōacā cū basu yu'rūoato, nicārā niwā.

³⁶ Surara quē'rā cū pu'to wa'a, bujicā'cārā niwā. Cūrē vino pi'ase me'rā morē'quere tīarā, ³⁷ a'tiro nicārā niwā:

—Mū'u judío masā wioḡu ni'i nīgū, mū'u basuta yu'rūoya, nicārā niwā.

³⁸ Cū dūpoa bu'ipū ni'cā pjī ō'ocārā niwā. A'tiro ojano'caro niwū: “Ā'rī judío masā wioḡu nimi”, nicaro niwū.

³⁹ Ni'cū masū ña'arō wee'cu Jesú me'rā curusapū wā'ñagū Jesure tu'ticu niwī. A'tiro nicū niwī:

—¿Mū'u Ō'acū bese'cu Cristo niweti? Mū'u basu yu'rūoya. Ūsā quē'rārē yu'rūoya, nicū niwī.

⁴⁰ Tojo nicā tu'ogū, apī topū cū me'rā wā'ñagū cū me'rācjūrē tu'tigū, a'tiro nicū niwī:

—¿Mū'u Ō'acūrē uiweti tojo nīgū? Marī ni'cārōnojō curusapū wējēdutivo'cārā ni'i. ⁴¹ Marī pūrīcā queoro marī ña'arō wee'quere pi'eti wapayerā wee'e. Cū pūrīcā ne ña'arō weeticū nimiwī, nicū niwī.

⁴² Be'ro Jesure nicū niwī:

—Jesú, mū'u wioḡu sājāgū, yu'ure wācūapa, nicū niwī.

⁴³ Jesú cūrē yu'ticu niwī:

—Mū'urē diacjūta nigūti. Ni'cācāta yu'u me'rā yu'u wa'atjo yu'u pacū tiro Paraíso wāmetiropū nigūsa'a, nicū niwī Jesú.

Jesú cū wērī'que ni'i

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

⁴⁴⁻⁴⁵ Jesú curusapū wērīrī cura dajaritero nicā mujīpū umucocjū asiticū niwī. Nipe'tiro ti di'tapū na'itī'a wa'acaro niwū. Téé ñamica'a tres nicāpū na'itī'atuocarō niwū. Tojo wa'ari cura Ō'acū wi'ipū pa'ia sājāarōpū cā'mota'ayooca casero deco me'rā tū'rūyojocarō niwū. ⁴⁶ Be'ro Jesú caricūcū niwī:

—Pacū, ya ejeripō'rārē mū'urē wia'a, nicū niwī.

Tojo nitojagūta, wērīa wa'acu niwī.

⁴⁷ Surara wioḡu romano masū a'te tojo wa'acā ī'agū, Ō'acūrē añurō wācūgū, a'tiro nicū niwī:

—Diacjūta ā'rī ne bu'iri moogū nimiapī, nicū niwī.

⁴⁸ Nipe'tirā topū nirā Jesú wērīcā ī'arā, na ye wi'seripū tojaarā, pūrō bujawetirā, na cutiروه paawā'cācārā niwā. ⁴⁹ Nipe'tirā Jesú me'rācjārā pe'e, tojo nicā numia Galileapū cūrē sirutu'cārā yoaropū tojo wa'asere ī'anucūbajaque'acārā niwā.

*Jesure na yaa'que ni'i**(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)*

⁵⁰⁻⁵¹ Topure ni'cũ Judea di'tacjã Arimatea wãmetiri macãcjũ José wãmetigũ nicũ niwĩ. Cũ añugũ queoro weeri masũ nicũ niwĩ. Ō'acũ bese'cu wiogu sãjãtjere co'tecu niwĩ. Cũ quẽ'rã judío masã wiorã me'rãcjũ wiogu nicũ niwĩ. Tojo nimigũ, cũ me'rãcjãrã Jesure wẽjẽsere tu'saticũ niwĩ. ⁵² Jesú wẽrĩca be'ro Pilato tiro Jesú ya upure sẽrĩgũ wa'acũ niwĩ. ⁵³ Cũrẽ sẽrĩtoja, curusapũ nigũrẽ miidijoo, su'tiro añurĩ casero me'rã omacũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, ni'cã tuti ãtãgãpũ na se'eca tutipũ, ne ni'cũrẽ yaano'ña marĩrĩ tutipũ cũuocũ niwĩ. ⁵⁴ Cũ tojo weeri nũmũ na soose ðuporo apoyuri nũmũ nicaro niwã. Na sooatjo cã'rõacã ðe'sacaro niwã.

⁵⁵ Numia Jesure Galileapũ sirutunũ'cã'cãrã Joseré sirutuwã'cãcãrã niwã. Sirutuwã'cã, Jesure yáaca tutire ĩ'acãrã niwã. “José ¿de'ro wee Jesú upure cũumiticũ?” ni ĩ'acãrã niwã. ⁵⁶ Na ĩ'aca be'ro wi'seripũ dajarã, ã'mũtise cũ upure wa'reatjere apoyucãrã niwã. Tu'ajanũ'cõ, Moisé duti'caronojõta sauru na soowũari nũmũrẽ soocãrã niwã.

24*Jesú cũ masã'que ni'i**(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)*

¹ Ma'ma semana sãjãnũ'cãrĩ nũmũ soorinũmũ nicã numia apaturi Jesure yaa'caropũ bo'reacã waro wa'acãrã niwã. Na ã'mũtise na apo'quere miarã weecãrã niwã. ² Na topũ ejarã, ti tuti bi'acaga ãtãgãjore aperopũ cũñacã ĩ'acãrã niwã. ³ Tere ĩ'arã, diacjũ sãjãacãrã niwã. Topũ sãjãejarã, ne marĩ wiogu Jesú ya upure bocaticãrã niwã. ⁴ Tojo weerã “¿De'ro wa'apari cũrẽ?” ni wãcũcãrã niwã. Na tojo wãcũrĩ cura wãcũña marĩrõ pũarã ãmũa su'ti asistese sãña'cãrã na tiropũ bajuanũ'cãcãrã niwã. ⁵ Na ãpũtu ãcua, di'tapũ paamu'rĩque'acãrã niwã. Na tojo weecã, ãmũa narẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weerã musã boa'cãrã nirõnojõpũre catigure a'mati? ⁶ A'tore marĩmi. Cũ masãtojami. Musãrẽ Galileapũ nígũ cũ ucũ'quere wãcũña. ⁷ A'tiro niwĩ: “Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ masã ña'arãpũre o'ono'gũsa'a. Na curusapũ yũ'ure wẽjẽrãsama. I'tia nũmu be'ro masãgũsa'a”, nimiwĩba, ni werecãrã niwã.

⁸ Na tojo nicãpũta, Jesú cũ ucũ'quere wãcũbocacãrã niwã. ⁹ Na masãpepũ ní'cãrã tojatarã, Jesú bu'erã oncere nipe'tise na ĩ'a'quere werecãrã niwã. Tojo nicã ãpẽrã Jesure ãjõpeorã nipe'tirãrẽ werecãrã niwã. ¹⁰ Jesú besecũ'cãrãrẽ

queti mia'cārã a'ticūrã numia nicārã niwã: María Magdalena, Juana, apego María Santiago paco, tojo nicã ãpērã numia nicārã niwã. ¹¹ Na tojo weremicã, Jesú besecúu'cārã na weresere ãjõpeoticārã niwã. Na nima'asere weronojõ tã'ocārã niwã.

¹² Na tojo weemicã, Pedro pe'e masãpepũ ã'agũ wa'agũ, omawã'cãcũ niwĩ. Ti tutipũ ejagũ, mu'rĩque'a, Jesure oma'que caserire sumutopũ tuupe'epeo'que dia'cūrẽ ã'acu niwĩ. Be'ro tojo wa'a'quere ã'amarĩa, ¿de'ro wa'apariba? nígũ, cũ ya wi'ipũ tojaa wa'acũ niwĩ.

Emaús wãmetiri macã wa'ari ma'apũ Jesú puarãrẽ bajua'que ni'i

(Mr 16.12-13)

¹³ Jesú cũ masãca nũmũrẽta puarã cūrẽ ãjõpeorã na ya macã Emaús wãmetiri macãpũ ma'apũ wa'arã weecārã niwã. Jerusalẽrẽ wijawã'cãcã, Emaúpũ ejatjo pũa hora wa'aro nicaro niwũ. ¹⁴ Na topũ wa'arã, nipe'tise Jesure wa'a'quere ucũwã'cãcãrã niwã. ¹⁵ Tere ucũrĩ cura Jesú na tiropũ eja, na me'rã sijawã'cãcũ niwĩ. ¹⁶ Cūrẽ ã'amirã, ã'amasĩticārã niwã. Õ'acũ narẽ ã'amasĩcã cã'mota'acũ niwĩ. ¹⁷ Jesú narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Mũsã ñe'enojõrẽ ucũwã'cãrã weeti? nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã, na pũrõ bujawetirã, tojanũ'cãcãrã niwã.

¹⁸ Ni'cũ Cleofas wãmetigũ yũ'ticũ niwĩ:

—Nipe'tirã a'te nũmũrĩ Jerusalẽpũ wa'a'quere masĩpe'ticã'sama. ¿Mũ'u ni'cũta ti macãpũ cãjĩmigũ, tojo wa'asere masĩtico'teati? nicũ niwĩ.

¹⁹ Cũ tojo nicã, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro wa'ati? nicũ niwĩ.

Cūrẽ nicārã niwã:

—Jesú Nazarecjũrẽ wa'a'quere ucũrã weepũ. Cũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ niwĩ. Cũ Õ'acũ ã'orõpũ, masã ã'orõpũre cũ weese, cũ ucũse me'rã tutuayũ'rũamiwĩ. ²⁰ Pa'ia wiorã, tojo nicã marĩ wiorã cūrẽ romano masãrẽ curusapũ paabi'pe wẽjẽdutarã o'owã. ²¹ Cūrẽ “Romano masã dutisere cõ'agũ, Israe curuacjãrã wioũ sãjãgũsami”, ni wãcũmiwũ. Apeyema cūrẽ wẽjẽca be'ro i'tia nũmũ wa'a'a. ²² Ni'cãrãrã numia ãsã me'rãcãjãrã na werese me'rã ãsãrẽ ucũacã weeama. Ni'cãcã bo'reacã cūrẽ yaa'caropũ ejacãrã niama. ²³ Na cũ upũre bocaticãrã niama. Õsãrẽ a'tiro niama. “Õsã quẽ'ese weronojõ Õ'acũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrãrẽ ã'apũ. ‘Jesú catimi’, niama”, ni quetiwereama ãsãrẽ. ²⁴ Na tojo wẽrẽca be'ro ãpẽrã ãsã me'rãcãjãrã cūrẽ

yaa'caropu ĩ'arā ejacārā niama. Na numia ní'caronojōta ĩ'acārā niama. Jesú pe'ema ĩ'aticārā niama, nicārā niwā.

²⁵ Tojo nisere tu'ogu, Jesú narē nicu niwī:

—Musā tu'omasīwe'e. ¿No'ocā'rō yoacā musā Ō'acū ye queti weremu'tārī masā oja'quere ējōpeotirā ninu'cūrāsari? ²⁶ “Ō'acū bese'cu Cristo cū wiogu sājāse duporo pi'etigusami”, ni ojacārā niwā, nicu niwī.

²⁷ Be'ro nipe'tise Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu cū ye cjase ucūserere werecu niwī. Moisé cū oja'que me'rā werenu'cācu niwī. Téé Ō'acū ye queti weremu'tārī masā na oja'que me'rā yapatida'reocu niwī.

²⁸ Be'ro na wa'aro Emaúpu ejacā, Jesú ti macāpu yu'ruagutigu weronojō weecu niwī. ²⁹ Cū tojo weecā ĩ'arā, cūrē na me'rā tojaduticārā niwā. A'tiro nicārā niwā:

—Ēsā me'rā tojayá. Na'ique'a wa'aro wee'e. Ńami ējārō wee'e, nicārā niwā.

Tojo weegu na me'rā tojagu, wi'ipu sājāacu niwī. ³⁰ Be'ro na me'rā ba'adujigu pāgārē mii, Ō'acūrē e'catise o'ocu niwī. Tu'ajanu'cō, ducawaa, narē o'ocu niwī. ³¹ Cū tojo weecā ĩ'arā, na “Jesúta nimi”, ni ĩ'amasīcārā niwā. Na tojo ĩ'amasīcāta, cū bajudutia wa'acu niwī. ³² Cū bajudutica be'ro na a'merī nicārā niwā:

—Marī ma'apu a'tirā, cū Ō'acū ye queti ojāca pūrī cjasere bu'ecā, añurō waro tu'oña'su, nicārā niwā.

³³ Tojo nírāta, maata Jerusalēpu majāmitojaa wa'acārā niwā. Topu tojatarā, Jesú cū bu'erā oncere, āpērā na me'rācjārā me'rā nerē'cārārē bocaiejacārā niwā. ³⁴ Topu nerē'cārā narē a'tiro nicārā niwā:

—Nirōta marī wiogu Jesú wērī'cupu nimigū, masācu niami. Simó Pedro cūrē ĩ'acu niami, nicārā niwā.

³⁵ Be'ro na puarā Emaús wa'ari ma'apu wa'a'quere, tojo nicā Jesú cū pā ducawaacā, de'ro wee na ĩ'amasī'quere werēcārā niwā.

Jesú cū bu'erārē bajua'que ni'i

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Na ma'apu ĩ'a'quere wereri cura Jesú na decopu bajuacu niwī. Narē añudutigu, a'tiro nicu niwī:

—Musārē musā ye ejeripō'rārīpu ejerisājāse niato, nicu niwī.

³⁷ Cūrē ĩ'amarīa, uputu uicārā niwā. Na “Wērī'cu wātī nisami”, nicārā nimiwā. ³⁸ Cū narē nicu niwī:

—¿De'ro weerā yu'ure uiti? Musā ¿de'ro weerā diacjū wācūweti? ³⁹ ĩ'aña yu'u omocārī, yu'u dū'pocārīrē. Yu'uta ni'i. Yu'ure ñe'eña'rā a'tia. Wērī'cu wātī musā yu'ure ni'cārōacā ĩ'arō weronojō upatitimi, nicu niwī.

40 Tojo níca be'ro cǎ omocǎrĩrē, cǎ du'pocǎrĩrē, na paabi'pe'que cǎmirē ĩ'ocǎ niwĩ. 41 Na e'cati ĩ'amarĩatjĩarǎ, ĩjõpeoticǎrǎ niwǎ yujupǎ. Tojo weegǎ narē nicǎ niwĩ:

—¿A'tore ba'ase marĩti? nicǎ niwĩ.

42 Cǎ tojo nicǎ tu'orǎ, wa'i sũsõ'cǎre cǎrē o'ocǎrǎ niwǎ.

43 Tere ñe'e, na ĩ'orõpǎ ba'acǎ niwĩ. 44 Be'ro narē nicǎ niwĩ:

—A'te yũ'ure wa'a'quere toduporo musǎ me'rǎ nígũ, weremiwũ: “Nipe'tise Moisé yũ'ure oja'que, Õ'acũ ye queti weremu'tǎrĩ masǎ na oja'que queoro wa'arosa'a”, nimiwũ. “Tojo nicǎ Salmo wǎmetiri pũrĩpǎ na oja'caronojõta yũ'ure wa'arosa'a”, niwũ, nicǎ niwĩ.

45 Be'ro tere narē Õ'acũ ye queti ojǎca pũrĩ cjasere tu'omasĩcǎ weecǎ niwĩ. 46 Narē Jesú a'tiro nicǎ niwĩ:

—Yũ'ure a'tiro ojano'wũ: “Cristo Õ'acũ bese'cǎ wēĩgũsami. I'tia numǎ cǎ wēĩca be'ro masǎgũsami.

47 Cǎ ye queti masǎrē wēĩbosasere nipe'tirocjǎrǎrē wereno'rõsa'a. Jerusalēpǎ me'rǎ weredu'pocǎtino'rõsa'a. A'tiro nirǎsama: ‘Musǎ ña'arõ wee'quere bujaweti ducayucǎ, Õ'acũ acobojogũsami’”, ni ojano'wũ.

48 »Musǎta tojo wa'a'quere ĩ'atjĩarǎ, “Jesure diacjũta wa'awũ”, nímasĩ'i. 49 Yũ'ũ pacǎ musǎrē “Espĩritu Santure o'óguti”, niwĩ. Cǎ ní'caronojõta yũ'ũ musǎrē o'óguti. Espĩritu Santu musǎpũre dijatagǎ, ʘ'muse cjase tutuasere o'ogũsami. Tojo weerǎ Jerusalēpǎ cǎ dijaticǎ, yucueniña yujupǎ, nicǎ niwĩ.

Jesú ʘ'mũsepǎ mũjǎa'que ni'i

(Mr 16.19-20)

50 Be'ro Jesú Jerusalē sumuto Betaniapǎ narē miacǎ niwĩ.

Topǎ eja, cǎ omocǎrĩ sĩomorõ, narē “Yũ'ũ pacǎ musǎrē añurõ weeato”, nicǎ niwĩ. 51 Tojo nígũta, yoacurero mũjǎa, ʘ'mũsepǎ miimũjǎa wa'ano'cǎ niwĩ. 52 Te be'ro cǎrē e'catipeorǎtirǎ, ejaque'acǎrǎ niwǎ. Be'ro pũrõ e'catise me'rǎ Jerusalēpũre tojaacǎrǎ niwǎ. 53 Na Õ'acũrē e'catise o'orǎ, Õ'acũ wi'ipǎ wa'anu'cũcǎ'cǎrǎ niwǎ.

Teófilo, mũ'urē tocǎ'rõta oja'a.
Luca

Juã Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Ã'rĩ judío masũ Zebedeo macũ, Santiago acabiji nicu niwĩ. Cũ paco Salomé wãmetico niwõ. Co Jesú paco María ma'mio nico niwõ. Tojo weegu Jesú Juã basucu nicu niwĩ. Ne waropure Juã wa'i wẽjẽrĩ masũ nicu niwĩ. Ã'rĩta Jesú besecũú'cãrã wa'terore cũ uputu ma'igũ waro nicu niwĩ. Cũ, cũ ma'mi Santiago me'rã tojo wa'abosa'a nirõ marĩrõ ï'oduarã niyucã, Jesú narẽ Boanerges pisucu niwĩ. Tojo nígũ, “Bũpo Põ'rã” weronojõ pũrĩrõ ucũ'u nígũ, tojo nicu niwĩ. Juã Jesú me'rã sijagu cũ bu'egu nicu niwĩ. Juãta Pedro me'rã Jesú masãca be'ro cãrẽ sĩosõrõcũuocapepu o'mawã'cãcaterore Pedro duporo ti pepure ejamũ'tãcu niwĩ.

A'ti pũrĩ judío masã nitirãrẽ oja'caro weronojõ ojano'caro niwũ. Tojo nicã Jesú bu'esere sirutu'cãrã cũ yere na da'ra'quere añurõ waro ojano'butiacaro niwũ. A'ti pũrĩ ãjõpeose cjasere, ma'ise cjasere ucũyu'rũnũ'cã'a. A'ti pũrĩ Jesure ãjõpeodutiro cũ weeseti'caronojõta, cũ ucũ'caronojõta ojano'o.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigu cũ a'ti'que ni'i

¹ Ne waroputa a'ti turi weese duporo Õ'acũ macũ cũ me'rã nitojacu niwĩ. Õ'acũ nisetisere ï'oacju cũ quẽ'rã Õ'acũta nicu niwĩ. ² Ne waropũ Õ'acũ me'rã ni du'pocãtitojacu niwĩ. ³ Õ'acũ cũ macũ me'rã nipe'tisere weecu niwĩ. Nipe'tise cũ me'rã weeno'que ni'i. ⁴ Õ'acũ macũ catise pe'titise o'ogu nimi. Tojo nicã a'ti turicjãrãrẽ sĩ'ose weronojõ nimi. Cũ añusere, diacjũ cjasere ï'omi. ⁵ Cũ a'ti turicjãrã na'itĩ'arõpu weronojõ nirãrẽ añusere cũ pacu ye cjasere ï'ogũ a'tigu weecu niwĩ. Na'itĩ'ase sĩ'osere cã'mota'amasĩtisa'a. A'te weronojõ ña'ase cãrẽ põtẽoticaro niwũ.

⁶ Õ'acũ cũ macũ a'tise duporo umu ni'cãrẽ o'ómũ'tãcu niwĩ. Cũ yu'u weronojõ Juã wãmetiwĩ. ⁷ Juã Õ'acũ macũ a'ti turicjãrãrẽ sĩ'oweegu a'tiatjere ucũmũ'tãgũ niwĩ. Nipe'tirã Õ'acũ macũrẽ ãjõpeoato nígũ tojo weewĩ. ⁸ Cũ a'ti turicjãrãrẽ sĩ'oweegu waro nitiwĩ. Tojo weronojõ o'ogu, sĩ'oweegu a'tiacju ye cjasere weremũ'tãrĩ masũ a'ticu niwĩ. ⁹ Titare sĩ'ogũ waro Jesucristo a'ti turipure bajuatojacu niwĩ. Cũta nipe'tirãrẽ Õ'acũ ye cjasere ï'ocu niwĩ.

10 Maatapũta Õ'acũ cũ me'rã a'ti di'tare weecu niwĩ. Cũ a'topũ nicã, cũ weéca di'tacjãrã nimirã, cũrẽ ï'amasiticãrã niwã. 11 Cũ ya di'tapũ a'ticu niwĩ. Tocjãrã cũ ya di'tacjãrã pe'e cũrẽ ñe'etiwã. 12 Ni'cãrẽrã cũrẽ ñe'e ëjõpeowã. Nipe'tirã cũrẽ ëjõpeorãrẽ Õ'acũ põ'rã sãjãcã weewĩ. 13 Õ'acũ põ'rã nise pacusũmua põ'rãtise weronojõ niwe'e. Cũ macũrẽ ëjõpeose me'rã pe'e cũ põ'rã nino'o.

14 Õ'acũ macũ Õ'acũ nisetisere ï'ogũ, a'ti turipũre a'ticu niwĩ. Masũ ëjãtjãgũ, ùsã me'rã niwĩ. Masãrẽ ma'iyũ'rwũ. Nipe'tise cũ ucũ'que, tojo nicã cũ wee'que diacjũ niwũ. Cũ Õ'acũ weronojõ tutuayũ'rugũ, añuyũ'rugũ niwĩ. Cũ tojo weesetisere ï'awũ. Cũ Õ'acũ macũ ni'cũta nimi. Tojo weegu cũ pacũ weronojõ nimi. 15 Juã Õ'acũ macũ ye quetire weregũ, a'tiro niwĩ:

—Ã'rĩta nimi yũ'u mũsãrẽ ucũ'cũ. A'tiro nimiwũba: “Be'ropũ ni'cũ a'tigusami. Cũ yũ'u bajuase dũporopũ nitojacũ niwĩ. Tojo weegu cũ yũ'u nemorõ nimi”, niwĩ Juã.

16 Marĩ nipe'tirã cũ añuse o'osere ñe'eticã weewe'e. Nipe'tirã ñe'enu'cũcã'a. 17 Õ'acũ dutise Moisé me'rã o'ono'caro niwũ. Jesucristo me'rã pe'e Õ'acũ marĩrẽ ma'isere masĩno'o. Tojo nicã diacjũ cjasere masĩno'o. 18 Ne ni'cũ Õ'acũrẽ ï'aticũ niwĩ. Cũ macũ ni'cũta cũ me'rã ninu'cũgũ cũ pacũre marĩrẽ masĩcã weewĩ.

Juã masãrẽ wãmeyeri masũ Jesucristo ye cjasere were'que ni'i

(Mt 3.3,11-12; Mr 1.2-3,7-8; Lc 3.4-6,15-17)

19 Jerusalëcjãrã judío masã wiorã, pa'iare Juã tiropũ sërĩtiña'dutirã o'ócãrã niwã. Tojo nicã Levĩ ya curuacjãrãrẽ o'ócãrã niwã. Na cũ tiropũ etarã, “¿Ñamũnojo waro nibutiamiti mũ'u?” niwã cũrẽ.

20 Cũ narẽ diacjũ yũ'tiwĩ:

—Yũ'u Õ'acũ bese'cũ Cristo mejëta ni'i.

21 Na cũrẽ apaturi sërĩtiña'wã:

—¿To pũrĩcãrẽ ñamũnojo niti? ¿Mũ'u todũporocjũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía mejëta niti?

Juã narẽ yũ'tiwĩ:

—Niwe'e.

Na cũrẽ apaturi sërĩtiña'nemowã tja:

—¿Mũ'u sõ'onícũ Õ'acũ yere weremũ'tãrĩ masũ, masã na “A'tiacjũ niapũ” na ní'cũ mejëta niti?

Juã narẽ “Niwe'e”, niwĩ.

22 Cũ tojo nicã tũ'orã, cũrẽ “¿To pũrĩcãrẽ ñamũnojo niti mũ'u? Ësã queoro mũ'u yũ'tisere miasĩ'rĩsa'a ùsãrẽ

o'ó'cārā tiropu. ¿Mu'u basu de'ro tu'oña'ti mu'u?" ni sērītiña'wā.

²³ Juā narē yu'tiwī:

—Dūporocjū Ō'acū ye queti weremu'tārī masū Isaía wāmetigu ní'caronojōta “Ni'cū yucu marīrō, masā marīrōpu caricūnu'cūbajaque'atigusami” nino'cu ni'i. Isaía a'tiro nicu niwī:

Marī wioḡu a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjūca ma'a, añurī ma'a quē'rārō weronojō weeyuya, ni ojacu niwī.

Marī wioḡu a'tiati dūporo musā nisetisere apoyuya, musā wācūsere dūcayuya níḡū, tojo nicu niwī.

²⁴⁻²⁵ Juārē sērītiña'cārā, fariseo masā o'ó'cārā cūrē sērītiña'nemowā tja:

—To pūrīcārē mu'u Ō'acū bese'cu Cristo, o Elía o sō'onícu Ō'acū ye queti weremu'tārī masū nitimigū, ¿de'ro weegu wāmeyeti?

²⁶ Juā narē niwī:

—Yu'u aco me'rā wāmeye'e. Apī ni'cū musā wa'teropure musā ī'amasítigu nimi. ²⁷ Cū yu'u be'ro werenū'cāḡūsami. Be'ropu werenū'cā'cu nimigū, yu'u nemorō niyurūnū'cāmi. Yu'u pe'e mejō nigū waro ni'i. Cū ye sapatu tuweemasítigu weronojō cūrē ne ni'cārōwijimasítisa'a, niwī Juā.

²⁸ A'te Betania wāmetiro Jordā wāmetiri maa siaquijipu tojo wa'awu. Topu Juā masārē wāmeyewī.

Ō'acū cū bese'cu masārē yu'rūoatje ni'i

²⁹ Tojo wa'aca be'ro ape numu pe'e Juā Jesú a'ticā ī'awī. Cūrē ī'agū, a'tiro niwī:

—Ī'aña, ā'rī nimi Ō'acū o'ógū. Cū oveja wī'magū na wējē ūjūamorōpeogu weronojō nimi. Cū wērīse me'rā a'ti turicjārā ña'arō wee'quere acobojogūsami. ³⁰ Yu'u musārē todūporopure a'tiro ucūḡū, ā'rīrēta ucūwū. A'tiro niwū:

—Be'ropu ni'cū a'tigusami. Cū yu'u bajuase dūporopu nitojacu niwī. Tojo weegu cū yu'u nemorō nimi.

³¹ Yu'umarīcā cūrē masīticāti. Masītimigū, Israe curu-acjārā cūrē masīato níḡū narē aco me'rā wāmeyegu a'tiwū, niwī Juā.

³² Juā ninemowī tja:

—Cārū Espíritu Santu buja weronojō bajugu dijati, ā'rī Jesú bu'ipu ejapejami. ³³ Ne waro cūrē ne ī'amasítiwū. Todūporopu Ō'acū yu'ure aco me'rā wāmeyedutigu, a'tiro niwī: “Mu'u Espíritu Santu dijati, ni'cūpure ejapejacā ī'agūsa'a. Cū masārē Espíritu Santu o'oacju nigūsami”,

niwĩ Õ'acũ. ³⁴ A'te tojo wa'acã, yu'u cūrē ĩ'amasĩwũ. Tojo weegu musārē were'e. Cũta nimi Õ'acũ macũ, ni werewĩ Juã.

Ne waro Jesú bu'erã ninũ'cã'que ni'i

³⁵ Tojo wa'aca be'ro ape numu Juã cũ wãmeyewuaroputa niwĩ tja. Ësã puarã, yu'u, tojo nicã André Juã bu'erã niwũ.

³⁶ Titare Jesú ũsã pu'to yu'ruacã ĩ'agũ, Juã a'tiro niwĩ:

—Ī'aña, ã'rĩ nimi Õ'acũ o'ógu. Oveja wĩ'magũ weronojõ nimi.

³⁷ Cũ tojo nisere tu'orã, ũsã Juãrē sirutumi'cārã Jesú pe'ere sirutunũ'cãwũ. ³⁸ Ësã tojo weecã, Jesú ũsārē majãmi'awĩ.

—¿Ñe'enojõrē uati? niwĩ.

Ësã cūrē yu'tiwu:

—Rabbí ¿no'opu niati mu'u? niwũ. Rabbí, ũsã ye me'rã níró, “Ësārē bu'egu” nisĩ'rĩró wee'e.

³⁹ Cũ ũsārē niwĩ:

—Te'a. Ī'arã a'tia, niwĩ.

Ësã cũ me'rã wa'awu. Ñamica'apu niyucã, cũ me'rã nina'ia wa'awu.

⁴⁰ André, yu'u me'rã Jesure sirutugu, Simó Pedro acabiji niwĩ. ⁴¹ Cũ, cũ ma'mi Simórē maata a'magũ wa'awĩ. Cūrē nicu niwĩ:

—Mesías masārē yu'ruoacju, Õ'acũ o'ógu ni'cure bocaepa, nicu niwĩ. Mesías, Cristo Õ'acũ bese'cu nisĩ'rĩró wee'e.

⁴² André Simórē Jesú tiropu pijiejawĩ. Cūrē ĩ'agũ, Jesú a'tiro niwĩ:

—Mu'u Simó ni'i, Joná macũ. Be'ro mu'u Cefas wãmetigusa'a, niwĩ. Cefas, ũsã ye me'rã níró, Pedro “ũtãgã” nisĩ'rĩró wee'e.

Jesú Felipere, Natanaerē piji'que ni'i

⁴³ Be'ro cja numu Jesú Galileapu wa'asĩ'rĩwĩ. Cũ topu wa'ase duporo Felipe wãmetigure bocaepa, niwĩ:

—Te'a yu'u me'rã.

⁴⁴ Felipe Betsaida wãmetiri macãcjũ niwĩ. Pedro quẽ'rã, André cũ acabiji me'rã ti macãcjãrãta niwã. ⁴⁵ Felipe Jesú “Te'a” nicã tu'ogu, Natanaerē pijigu wa'awĩ. Cũ tiropu ejagu, cūrē nicu niwĩ:

—Ësã Õ'acũ bese'cu, Moisé cũ ya pũrĩpu oja'cure bocaepa. Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã quẽ'rã cūrãta ojacãrã niwã. Na oja'cu Jesú Nazarecjũ José macũ na nino'gũ niami.

⁴⁶ Natanae cūrē nicu niwĩ:

—¿Mu'u tu'oña'cã, Nazarepũre añurã nibosari?

Felipe cūrē yu'ticu niwī:

—Te'a ĩ'arā marī.

⁴⁷ Jesú Natanae a'ticā ĩ'agũ, cūrē niwī:

—Ā'rī nimi Israe curuacjũ waro. Ō'acũ ɥaro queoro weegú nimi. Ne nisoose moomi.

⁴⁸ Jesú tojo nicā tu'ogu, Natanae cūrē sērītiña'wī:

—¿De'ro wee mu'u yu'ure masīti?

Jesú Natanaerē yu'tiwī:

—Yu'u mu'urē Felipe pijise dɥporo ĩ'atojarɥ. Mu'u yucu higuera wāmeticju docarɥ niarɥ.

⁴⁹ Natanae cūrē niwī:

—Ĕsārē bu'egu, mu'u Ō'acũ macũ Israe curuacjārā wiogu ni'i.

⁵⁰ Jesú cūrē niwī:

—¿Mu'u “Higueragu docarɥ niarɥ” niseacārē tu'ogu, yu'ure ējōpeoti? Be'ropure mu'u a'te nemorō añuse waro ĩ'agũsa'a, niwī.

⁵¹ Jesú ninemowī:

—Nirōta ni'i. Be'ropɥ musā ɥ'muse pārīcā ĩ'arāsa'a. Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu ni'i. Ō'acūrē wereco'terā ɥ'musecārā yu'u tiropɥ dijati, mɥjāamɥjācā ĩ'arāsa'a, niwī Jesú.

2

Jesú cũ tutuaro me'rā ĩ'onɥ'cā'que ni'i

¹ I'tia nɥmɥ Felipere, Natanaerē Jesú pijíca be'ro Galilearɥre Caná wāmetiri macɥɥ ni'cũ omocā dɥ'tewī. Cūrē bosenuɥ weepeowā. Jesú paco topɥ nico niwō. ² Ĕsā quē'rārē Jesú me'rā pijiwā. ³ Na bosenuɥ weeri cura vino na s'ĩrĩsere tojaque'a wa'awā. Tojo weego Jesú paco co macūrē niwō:

—Macũ, vino pe'tia wa'arɥ.

⁴ Cũ core yu'tiwī:

—¿De'ro weeacjo yu'ure wereti? Yu'u pacɥ cũu'que ejawe'e yu'ure yujurɥ, niwī.

⁵ Tojo nimicā, co pe'e ti wi'i tĩaco'terārē niwō:

—Nipe'tise cũ dutisenɥcũ queoro weeya.

⁶ Topɥ seisparɥ ũtā me'rā wee'queparɥ niwũ. Judío masā ña'asere coerā aco poseyeparɥ niwũ. Ni'cārūrē aco cincuenta o setenta litro sājāseparɥ niwũ. ⁷ Jesú ti wi'i tĩaco'terārē niwī:

—A'teparɥɥ acore piosāaña.

Na cũ dutironojōta weewā. Teparɥre añurō piosāamu'muō'owā. ⁸ Tojo wéeca be'ro Jesú narē niwī:

—Cã'rõ bosenumũ sũ'ori weegú tiropu waamii, miaña, niwĩ.

Na “Jau” ni, miawã.

⁹ Ti bosenumũ sũ'ori weegú Jesú weesere masiticũ niwĩ. Topu tĩaco'terã dia'cũ aco ní'quere cũ vino ducayu'quere masiãwã. Ti bosenumũ sũ'ori weegú tere sĩ'rĩña'gũ, omocã du'te'cure pijio, niwĩ:

¹⁰ —Ne waro vino tĩarã, añusere tĩamũ'tāsama. Pajiro sĩ'rĩca be'ropu mejõ nisema tĩabu'ipeosama. Mũ'ũ añuse vino pe'ere be'ropu tĩadutiapã.

¹¹ Jesú a'tere Galilea wãmetiro Caná wãmetiri macãpu weewĩ. A'te ne waro cũ tutuaro me'rã wee'lonũ'cã'que ni'i. Tere ĩ'arã, ũsã cũ bu'erã cãrẽ ějõpeowũ.

¹² Tojo wa'aca be'ro Jesú Capernau wãmetiri macãpu wa'awĩ. Cũ paco, cũ acabijirã cũ me'rã wa'awã. ũsã cũ bu'erã quẽ'rã wa'awũ. Ti macãpure ũsã pejeti numũrĩ niwũ.

Jesú Ő'acũ wi'ipũ nirãrẽ cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Judío masã bosenumũ Pascua wãmetiri bosenumũ duporo niwũ. Ti bosenumũ na ñecũsumũa Egiptopu ní'cãrã wija'quere wãcũrĩ bosenumũ niwũ. Ti bosenumũ duporoacã Jesú Jerusalẽpu wa'awĩ. ¹⁴ Topu etagu, Ő'acũ wi'ipũ wa'awĩ. Ti wi'ipure wa'icũrã duarãrẽ ĩ'awĩ. Na wecũare, ovejare, tojo nicã bujare duawã. Na wẽjẽ, Ő'acũrẽ ũjũamorõpeojã niwã. Āpẽrã quẽ'rã apeye di'ta cjasere niyeru ducayuri masã topu dujiwã. ¹⁵ Na tojo weecã ĩ'agũ, Jesú tãrãrĩ dare apowĩ. Ti da me'rã wa'icũrã duarãrẽ, na yarã ovejare, wecũare tãrãnrũwĩrõpe'ocã'wĩ. Niyeru ducayuri masã pe'ere niyerure õrẽstedijowĩ. Na ye mesarire tuuquecũupe'ocã'wĩ. ¹⁶ Buja duarãrẽ niwĩ:

—Ā'rãrẽ miiwijaaya. Yũ'ũ pacũ ya wi'ire duari wi'i weeticã'ña.

¹⁷ Cũ tojo weecã ĩ'arã, toduporocjũ Davi cũ oja'quere ũsã wãcũwũ. Cũ a'tiro ojacũ niwĩ:

Ő'acũ, mũ'ũ ya wi'ire ma'iyũ'rũmajã'a.

Na mũ'ũ ya wi'ire ña'arõ weecã ĩ'agũ, pũrõ bujaweti'i, ni ojacũ niwĩ.

¹⁸ Judío masã wiorã cũ cõ'awĩrõcã ĩ'arã, Jesure sãrĩtiña'wã:

—¿Noanojõ dutiro me'rã mũ'ũ duari masãrẽ cõ'awĩrõmasĩti? Mũ'ũ tojo weemasĩsere wee'ose me'rã ĩ'õña ũsãrẽ.

¹⁹ Jesú narẽ yũ'tiwĩ:

—A'ti wi'ire cõ'acã'ña. I'tia numũ be'ro yũ'ũ apoguti tja.

²⁰ Wiorã cūrē niwā:

—Basiowe'e. A'ti wi'ire wéerã, cuarenta y seis cū'marī yoogowã. ¿Mu'u pe'e i'tia nũmu be'ro tu'ajanu'cõgũsari tja? niwã.

²¹ Jesú ti wi'ire ucũgũ, cū ya upure ucũgũ weewĩ. ²² Ūsã cū ucũ'quere cū wērĩ masãca be'ropu tu'omasĩwũ. Tere wãcūrã, cū ucũ'quere “Diacjũta nipĩ”, ni ějõpeowũ. Tojo nicã Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpu cūrē oja'que quẽ'rãrẽ ějõpeowũ.

Jesú masã wãcũsere ĩ'ape'ocã'sami nise ni'i

²³ Pãjãrã Jerusalẽpu Pascua bosenuũmãrẽ nerẽwã. Na Jesú tutuaro me'rã weel'osere ĩ'awã. Tere ĩ'arã, Ō'acũ o'ócũ nimi nĩrã, cūrē ějõpeowã. ²⁴⁻²⁵ Jesú pe'e narẽ ĩ'amasĩpe'ogũ, ne ãpẽrã werero marĩrõ cū basu masã na wãcũsere masĩpe'ocã'wĩ. Tojo weegu cū “Yu'ure ějõpeoma”, nitiwĩ.

3

Nicodemo Jesú me'rã ucũ'que ni'i

¹ Ni'cũ fariseo masũ Nicodemo wãmetigu niwĩ. Cū ãpẽrã judío masã wiorã me'rã niwĩ. ² Ni'cã ñami Nicodemo Jesú tiropu ĩ'agũ etawĩ. Jesure ucũwĩ:

—Ūsãrẽ bu'egu, Ō'acũ mu'u me'rã nimi. Tojo weegu cū tutuaro o'oro me'rã mu'u weel'omasĩ'i. Mu'u weel'o'quere ĩ'arã, ũsã a'tiro masĩ'i. Ō'acũ ũsãrẽ bu'edutigũ mu'urẽ o'ópĩ.

³ Jesú cūrē niwĩ:

—Mu'urẽ nirõta nigũti. Ne ni'cũ ne waropu cū bajuanu'cã'caro weronojõ bajuaapotigu, ne Ō'acũ tiropu wa'amasĩtisami.

⁴ Nicodemo cūrē sērĩtiña'wĩ:

—¿De'ro basiobosari marĩ bucuáca be'ro apaturi majãmisãjãa, marĩ paco ya paapu bajuacã tja? Marĩ pacopure apaturi bajuamasĩtisa'a.

⁵ Jesú cūrē yu'tiwĩ:

—Mu'urẽ diacjũta nigũti. Ne aco me'rã wãmeyeno'tigu, tojo nicã Espĩritu Santu ducayuno'tigu, Ō'acũ tiropu sãjãamasĩtisami. ⁶ Masã põ'rã masãta nima. Náta tja Espĩritu Santu me'rã bajuaaporã, Ō'acũ põ'rã wa'asama.

⁷ Yu'u “Nipe'tirã ne waropu bajuanu'cã'caro weronojõ apaturi bajuaaporoua'a” nisere tu'ogũ, tu'omarĩaticã'ña.

⁸ Espĩritu Santu me'rã ducayusere ucũgũ wee'e. Espĩritu Santu wĩ'rõ weronojõ nimi. Wĩ'rõ no'o uaro busu wẽetuuwã'cãsa'a. Masĩno'ña marĩ'i, ¿no'opu cjase

a'tiapari? “Topu wa'aro wee'e”, nino'ña mar'i. Te weronojō Espiritu Santu masārē apaturi bajuaapocã weese i'ano'ña mar'i, niwĩ Jesú.

⁹ Nicodemo sērītiña'wĩ tja:

—¿De'ro wee Espiritu Santu me'rã bajuata basiosari?

¹⁰ Jesú cūrē yu'tiwĩ:

—¿Mu'u Israe curuacjārārē Ō'acũ ye cjasere bu'egu nimigũ, a'tere masīweti? ¹¹ Mu'arē diacjũta nigũti. Ūsã masīsere, ūsã i'a'quere musārē werewu. Musã ějōpeowe'e. ¹² A'ti nucũcã cjasere yu'u ucũcã marĩcārē, musã ějōpeowe'e. Ū'muse cjasere yu'u werēcãma, memorōta yu'are ějōpeotibosa'a.

¹³ »Ne ni'cũ masũ u'musepũre wa'aña'dijati'cu marĩmi. Yu'u ni'cũta u'musepu ní'cu dijatiwu. Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu u'musecjũ ni'i. Tojo weegu yu'u u'muse cjasere masĩ'i.

¹⁴ »Duporopu yucu marĩrō, masã marĩrōpu Moisé aña queose na wee'cure u'muarō yucugupu yoocu niwĩ. Moisé añarē wee'caronojōta masã yu'are u'muarōpu yoorāsama. ¹⁵ Nipe'tirã yu'are ějōpeorã, pecame'epu wa'asome. Ō'acũ me'rã catinu'cūrāsama, niwĩ Jesú.

Ō'acũ cũ macũ ni'cũ nigūrē o'ó'que ni'i

¹⁶ Ō'acũ a'ti nucũcãcjārārē uputu ma'igũ, cũ macũ ni'cũ nigūrē o'ó'cu niwĩ. Te me'rã nipe'tirã cũ macūrē ějōpeorã, pecame'epu wa'asome. Na cũ me'rã catinu'cũcã'rāsama. ¹⁷ Ō'acũ a'ti turicjārārē bu'iri da'regati nígu mejēta cũ macūrē o'ó'cu niwĩ. Narē yu'rũogu pe'e tojo weecu niwĩ.

¹⁸ Ō'acũ cũ macūrē ějōpeorārē bu'iri da'reesome. Cũ macũ ni'cũ nigūrē ějōpeoticã pũrĩcārē, bu'iri da'regusami. ¹⁹ A'tiro ni'i. Jesucristo sī'ose weronojō nimi. Cũ Ō'acũ yere i'ogũ a'tiwĩ. Cũ a'ticã, a'ti nucũcãcjārã cūrē uaticārã niwã. Cūrē uaronojō o'orã, ña'arō weese pe'ere uaripejayurã, na'itĩ'arōpu nirã weronojō nicārã niwã. ²⁰ Nipe'tirã ña'arō weerã Ō'acũ macūrē uatima. Na ña'arō weesere bajurēcã uatirã, cũ pu'to nisĩ'rĩtima. ²¹ Añurō weerã pe'e cũ pu'to sirutuma. Na tojo weecã, nipe'tise na weesere “Ō'acũ uaronojō weema”, bajuyoropu ni masĩno'o.

Juã wãmeyeri masũ Jesú yere ucũ'que ni'i

²² Jesú Nicodemorē ucũca be'ro Judea wãmetiropu ūsārē cũ bu'erārē su'ori wa'awĩ. Topũre masārē wãmeyerã, yoacurecãpũta niwũ. ²³⁻²⁴ Juã wãmeyeri masũ cūrē bu'iri da'reri wi'ipu sōrōatji duporo cũ quē'rã wãmeyegu weewĩ Enón wãmetiri macãpu. Enón Salim wãmetiro pu'to niwũ.

Topure dia pajiri maa niwã. Masã cũ tiropu wãmeyedutirã wa'awã.

²⁵ Cũ tojo weeri cura ni'cã numu Juã bu'esere siruturã ni'cũ judío masũ me'rã du'sasowã'cõcãrã niwã. Judío masã coewuasenojõ me'rã du'sasocãrã niwã.

²⁶ Tojo wa'aca be'ro cũ bu'erã Juãrẽ nicãrã niwã:

—Ûsãrẽ bu'egu, sõ'onícatero Jordã siaquijipu mu'u me'rã ni'cu, ùsãrẽ mu'u were'cu ni'cãrõacãrẽ cũ wãmeyegu weeami. Nipe'tirã cũrẽ siruturã weeama.

²⁷ Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Õ'acũ dutíticã, masã cũrẽ sirututibosama. ²⁸ Musã yu'u were'quere tu'otojawu. Yu'u “Õ'acũ bese'cu mejëta ni'i”, niwã. Yu'u cũ duporo o'óyumu'tã'cu ni'i. ²⁹ A'tiro pe'e ni'i. Ni'cũ omocã du'tecã, cũ numo cũ yago se'saro nisamo. Cũ me'rãcjũ cũ du'tecã ï'agũ, e'catitamusami. Jesú ã'rĩ omocã du'te'cu weronojõ nimi. Masã cũrẽ siruturã cũ numo weronojõ nima. Tojo weegu yu'u cũ me'rãcjũ masã cũrẽ sirutucã ï'agũ, e'catitamu'u. ³⁰ Masã ï'orõpu cũ siape me'rã yu'u bu'ipu wa'agusami. Yu'u pe'e mejõ nigũ tojagúsa'a, nicu niwĩ Juã cũ bu'erãrẽ.

Õ'acũ macũ u'musecjũpu a'ti'que ni'i

³¹ Juã cũ bu'erãrẽ ninemocu niwĩ tja:

—Jesú u'musepu a'ti'cu nipe'tirã yu'rũoro nimi. A'ti di'tacjũ a'to cjasere ucũsami. Û'musepu a'ti'cu pe'e nipe'tirã yu'rũoro nimi. ³² Cũ u'musepu ï'a'quere, cũ tu'o'quere ucũsami. Ne ni'cũ cũ ucũsere ëjõpeotisami. ³³ Tojo nimicã, no'o ni'cãrãrã cũrẽ ëjõpeoma. Na cũrẽ ëjõpeorã, “Õ'acũ diacjũta ucũmi”, ni ï'oma. ³⁴ Õ'acũ Jesucristore Espíritu Santure cuoyu'rũmajãcã weecu niwĩ. Tojo weegu cũ pacu yere ucũmi. ³⁵ Õ'acũ cũ macũrẽ ma'ígũ, nipe'tisere, nipe'tirãrẽ dutimasísere o'ocu niwĩ. ³⁶ Cũ macũrẽ ëjõpeorãnojõ catinu'cũsere cuoma. Cũrẽ ëjõpeosĩ'rítirã pe'e Õ'acũ tiropu wa'asome. Õ'acũrẽ uputu bu'iri da'reno'rãsama.

4

Jesú Samariacjõ me'rã ucũ'que ni'i

¹⁻³ Pãjãrã masã Jesure sirutuwã. Juã wãmeyeri masũ yu'rũoro ùsã Jesú bu'erã pe'e masãrẽ wãmeyewu. Jesú cũ basu narẽ wãmeyetiwĩ. A'te, pãjãrã masã sirutuse, wãmeyese quetire fariseo masã tu'ocãrã niwã. Te quetire tu'oapã nígũ, Jesú Judeapu ní'cu Galileapu wa'awĩ.

⁴ Topu wa'agu, cũ Samaria di'tapu yu'rũwã'cãwĩ. ⁵ Ti di'tapure Sicar wãmetiri macãpu etawĩ. Ti macã pu'to

duporocjũ Jacob cũ macũ Joseré o'óca di'ta niwũ. ⁶ Topu aco waari pe Jacob cũ wéeca pe niwũ. Jesú to yu'ruagu, caributia wa'awĩ. Tojo weegu dajaritero nicã ti pe sumu-topu soogu ejanujãwĩ.

⁷⁻⁸ Cũ topu dujiri cura ũsã ba'ase duurã wa'arã macãpu pi'awu. ũsã topu nirĩ cura ni'cõ numio Samariacjõ ti pepure aco waago etaco niwõ. Jesú core nicu niwĩ:

—Yu'ure aco tĩaña.

⁹ Co cãrẽ yu'tico niwõ:

—¿De'ro weegu mu'u judío masũ nimigã, yu'u Samariacjõrẽ aco sãriti? nico niwõ. Titapure judío masã Samaria di'tacjãrã me'rã ne a'mesũ'aticũcãrã niwã. Te ye bu'iri cãrẽ tojo nico niwõ.

¹⁰ Jesú nicu niwĩ:

—Mu'u Õ'acũ masãrẽ o'osere masĩtisa'a. Yu'u quẽ'rãrẽ masĩtisa'a. Mu'u masĩgõ pũricã, yu'ure sãrĩboapã. Mu'u sãrĩcã, yu'u pe'e aco catise o'ose warore o'oboapã.

¹¹ Co ninemoco niwõ tja:

—¿Ñe'e me'rã mu'u acore waamiibosari? A'ti pe ũ'cũa ni'i. ¿No'opu mu'u aco catise o'osere bocabosari? ¹² Marĩ ñecũ Jacob a'ti pe cjasere sĩ'rĩcu niwĩ. Cũ põ'rã, cũ yarã ecarã quẽ'rã sĩ'rĩcãrã niwã. Cũ marĩrẽ a'ti pere cũucu niwĩ. ¿Mu'u pe'e cũ nemorõ niti?

¹³ Cũ core yu'ticu niwĩ:

—Nipe'tirã a'ti pe cjase acore sĩ'rĩrã, apaturi acowuorãsama. ¹⁴ Yu'u o'ose pe'ere sĩ'rĩrã, ne acowuosome. Napure na ye ejeripõ'rãrĩpu aco o'mabũronu'cũrõ weronojõ nirõsa'a. Na catinu'cũcãrãsama.

¹⁵ Co cãrẽ nico niwõ:

—To pũricãrẽ yu'ure te acore o'oya. Mu'u yu'ure o'ocã, yu'u acowuosome. Tojo nicã a'ti pepure aco waasĩ'rĩgõ ĩ'anu'cũsome, nico niwõ.

¹⁶ Jesú core nicu niwĩ:

—Mu'u marãpure pijigo wa'aya.

¹⁷ Co cãrẽ yu'tico niwõ:

—Yu'u marãpu marĩgõ ni'i.

Jesú core nicu niwĩ:

—Mu'u “Marãpu moo'o” nígõ, diacjũta yu'tiapu.

¹⁸ Mu'u ni'cãmocurã mu'ua me'rã marãputiña'co nimiwũ. Ni'cãrdacã mu'u cuogu mu'u marãpu diacjũ nitimi. Mu'u ucũse diacjũta ni'i.

¹⁹ Tojo nicã tu'ogo, Jesure nico niwõ:

—Mu'u Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nisa'a. ²⁰ ũsã ñecũsumua Samariacjãrã sicu ũrũgũpu Õ'acũrẽ ejõpeocãrã

niwã. Musã judío masã pe'e "Jerusalẽpu Ô'acũrẽ ějõpeorõa'a", ni wãcũ'u, nico niwõ.

²¹ Jesú core nicu niwĩ:

—Yũ'u ucũsere tu'oya. Cã'rõacã du'sa'a sicu ũrũgũpu wa'atimirã, Jerusalẽpu wa'atimirã musã Ô'acũrẽ ějõpeoatjo. ²² Musã Samariacjãrã musã ějõpeosere añurõ tu'omasĩtisa'a. Ũsã pũrĩcã ũsã ějõpeosere masĩ'i. A'tiro ni'i. Masãrẽ yu'rõoacju judío masũ nigũsami. ²³ ějõpeoritero etarosa'a. A'tiro nicãrẽ nitoja'a. Masã Ô'acũrẽ diacjũta ějõpeorã na ye ejeripõ'rãrĩpu ějõpeorãsama. Ô'acũ cãrẽ ějõpeorãrẽ tojo ějõpeocã uasami. ²⁴ Ô'acũ bajutigũ nimi. Cũrẽ ějõpeorã ejeripõ'rãrĩpu diacjũta ějõpeorõa'a.

²⁵ Co cãrẽ nico niwõ:

—Yũ'u masĩ'i. Mesías, Ô'acũ cũ bese'cu Cristo, a'tigũsami. Cũ a'tigũ, marĩrẽ nipe'tisere werẽgũsami, nico niwõ.

²⁶ Tojo nicã tu'ogu, core nibajũrẽcu niwĩ:

—Yũ'u mu'u me'rã ucũgũ Ô'acũ bese'cuta ni'i.

²⁷ Na a'tiro nirĩ cura ũsã ba'ase duurã eja'cãrã Jesú tiropũre etawũ. Ũsã Jesú numio me'rã ucũcã ĩ'arã, ĩ'amarĩa wa'acãti. Ne ni'cũpũta cãrẽ “¿Ñe'enojõrẽ uago weeati? o ¿ñe'enojõ cjasere ucũrã weeati?” ni sãrĩtiña'ma'atiwũ.

²⁸ Ũsã na tiropũ etacã ĩ'agõ, co aco waatjũre topũta dupocã, macãpu wa'a wa'awõ. Topũre etago, masãrẽ werẽco niwõ:

²⁹ —Musã quẽ'rã ĩ'arã a'tia. Sõ'o, ni'cũ umũ niami. Cũ yũ'u de'ro wee'quere masĩpe'ocã'mi. Cũ Ô'acũ bese'cuta niapĩba, nico niwõ.

³⁰ Be'ro co tojo werẽcã tu'orã, na Jesú tiropũ ĩ'arã a'ticãrã niwã. ³¹ Na a'tiri cura ũsã Jesure ba'ase ecarã weemiwũ.

³² Cũ ũsãrẽ niwĩ:

—Yũ'u ba'ase cuosere musã masĩtisa'a.

³³ Tojo nicã tu'orã, ũsã cũ bu'erã “¿Apẽrã cãrẽ ba'ase ecatojapari?” ni a'merĩ sãrĩtiña'wũ.

³⁴ Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—Ô'acũ yũ'ure o'õwĩ. Yũ'u cũ uaro weegũ wee'e. Cũ weeduti'quere weepe'ogu, yũ'u ba'agũ weronojõ tu'oña'a.

³⁵ Musã a'tiro ni wãcũ'u: “Ba'paritise mujĩpũrĩ du'sa'a otese dũcatiatjo.” Yũ'u pe'e ĩ'acãma, pupi ñairõpu wee'e. Jesú a'tiro ucũgũ, masãrẽ ucũgũ weewĩ. Na cũ ucũsere ějõpeoatjo cã'rõ du'sa'a nĩgũ, tojo niwĩ. ³⁶ Ote'quere tũ'rẽrĩ masũ cũ da'ra'que wapa wapeyeno'sami. Ā'rĩ da'ragũ weronojõ masãrẽ ějõpeocã weegũ quẽ'rãrẽ yũ'u wapayegusa'a. ějõpeorã, na catinu'cũcã'rãsama. Ne

waro weremu'tã'cu, apĩ werenemoturiawã'cãgũ na were-
sere êjõpeocã ï'arã, na p̄arãputa e'catirãsama. ³⁷ Masã
ucũw̄aronojõp̄uma a'tiro ni'i: "Ni'cũ ne waro otesami.
Be'ro te d̄ucare miirĩ masũ apĩ nisami tja." ³⁸ Musã
yu'u bu'erã te weronjõ ni'i. Æp̄erã Õ'acũ ye cjasere
weremu'tãcãrã niwã. Ni'cãrõacãrẽ yu'u musãrẽ na
weremu'tã'quere werenemodutigu o'ó'o. Musã werese
me'rã narẽ yarã wa'acã weerãsa'a, niwĩ Jesú.

³⁹ Samariacjõ co ya macãcjãrãrẽ a'tiro nico niwõ:

—Sõ'onicu nipe'tise yu'u wee'quere masĩpe'ocã'mi. Co
tojo nicã tu'orã, pãjãrã cũrẽ êjõpeowã. ⁴⁰ Tojo weerã Jesú
tiropu a'ti, cũrẽ na tiropu tojadutiwã. Cũ na tiropure p̄a
numu tojaque'awĩ. ⁴¹ Be'ro Jesú cã weresere tu'orã, pãjãrã
êjõpeonemowã. ⁴² Be'ro numiorẽ niwã:

—Ësã mu'u were'que me'rã dia'cũ cũrẽ êjõpeowe'e. Ësã
basu cũ ucũsere tu'oapu. Tojo weerã cũrẽ êjõpeo'o. Ësã
masĩ'i. Diacjũta niapã. Cũ Õ'acũ bese'cu a'ti turicjãrã
masãrẽ yu'rũogu nimi, niwã core.

Jesú wiogu docacjũ macãrẽ yu'rũo'que ni'i

⁴³ P̄a numu Samariacjãrã me'rã níca be'ro Jesú Galilea
di'tapu wa'awĩ. ⁴⁴ Toduporo a'tiro niwĩ Jesú:

—Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ cũ ya di'tacjãrã
êjõpeotisama. ⁴⁵ Tojo nimicã, cũ ya di'ta Galileapu etacã,
masã tocjãrã pe'e cũrẽ añurõ ñe'ewã. Na quẽ'rã Jerusalẽpu
judío masã bosenumu Pascua ï'arã ejacãrã niwã. Topu Jesú
cũ wee'õ'quere ï'acãrã niwã. Tojo weerã cũrẽ êjõpeowã.

⁴⁶ Jesú Galileapu ejagu, Canãpu aco ní'quere cũ vino
wéeca macãpu apaturi dajawĩ. Ti macãp̄are ni'cũ Galilea
di'ta wiogu docacjũ niwĩ. Cũ, cũ macũ dutitigure Caper-
naupu cuocu niwĩ. ⁴⁷ Cũ, Jesú Judeapu ní'cu Galileapu etapu
nise quetire tu'ogu, Jesú tiropu a'ticu niwĩ.

—Yu'u macãrẽ yu'rũogu a'tia. Cũ wẽrĩse pu'toacãpu
niami, niwĩ.

⁴⁸ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Musã yu'u wee'õ'oticãma, êjõpeowe'e.

⁴⁹ Cũ dutitigu pacu pe'e Jesure niwĩ:

—Wiogu, pajaña'ña. Te'a quero yu'u macũ wẽrĩse
duporo.

⁵⁰ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Mu'u ya wi'ipu tojaagusa'a. Mu'u macũ catisami, niwĩ.
Cũ Jesú tojo nisere tu'ogu, cũ ya wi'ipu tojaa wa'awĩ. ⁵¹ Cũ
dajaguti weeri cura cũrẽ da'raco'terã ma'apu põtẽrĩ, cũrẽ
werecãrã niwã:

—Mu'u macũ catiami.

⁵² Na werecã, “¿De'ro nicã cã añunũ'cãti?” ni sērītiña'cu niwĩ. Na “Ñamica'a dajaritero be'ro ujaque suruno'ami”, nicãrã niwã.

⁵³ Na werecã, cã “Jesú yu'ure ti horata 'Mu'u macũ catisami', niami”, nicũ niwĩ. Tojo weerã nipe'tirã cã, cã ya wi'icjãrã Jesure ějõpeocãrã niwã.

⁵⁴ Ti di'ta Galileapure aco ní'quere vino cã ducayúca be'ro wiogu macũrẽ yu'rũogu, Jesú puati cã tutuase me'rã weeĩ'ogũ weewĩ. Judea di'tapu ní'cu dajagu, tere weewĩ.

5

Jesú sijamasitigure yu'rũo'que ni'i

¹ Wiogu docacjũ macũrẽ yu'rũoca be'ro Jesú Jerusalẽpu judío masã bosenuũ ĩ'agũ majãmitojaawĩ tja. ² Jerusalẽrẽ sã'rĩsãaca sã'rĩrõpũre ni'cã sope Oveja wãmetiri sope niwũ. Ti sope pu'to na u'arãtirã apõca pe niwũ. Ti pe hebreo ye me'rã Betsaida wãmetiwũ. Ti pe sumutopure ni'cãmocuse tucũrĩ ti'aya marĩse tucũrĩ niwũ. ³⁻⁴ Te tucũrĩpu pãjãrã dutitirã nucũcãpu cũñawã. Caperi bajuno'tirã, opa cõ'ñerĩ sjarã, tojo nicã sijamasitirã niwã. Ti ditarapure wãcũña marĩrõ ni'cãrẽtiri Ô'acũrẽ wereco'tegu u'musecjũ dijatamujãpu. Dijata, acore a'meña'cã weemujãpu. Cũ tojo wéeca be'ro ti pepu doqueñojãmu'tãgũ yu'rũono'pu. Tojo weerã na cã yu'rũosere co'terã, topu cũñacãrã niwã. ⁵ Topure ni'cũ dutitigu niwĩ. Treinta y ocho cũ'marĩ wa'acaro niwũ cã dutitiwã'cõca be'ro. ⁶ Jesú ti ditara tiropu yu'rũagu, topu cũñagũrẽ ĩ'awĩ. Cũ yoacã dutiticã ĩ'agũ, cũrẽ sērītiña'wĩ:

—¿Mu'u yu'rũono'sĩ'rĩsari? niwĩ.

⁷ Cũ Jesure yu'tiwĩ:

—Wiogu, yu'ure ne weetamugũ marĩmi. Nipe'tisetiri aco a'meña'rĩ cura yu'u ti pepu sãjãasĩ'rĩcã, ãpẽrã yu'u duporo sãjãamu'tãmujãwã.

⁸ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Wã'cãnu'cãña. Mu'u cũñarõrẽ tuutũrẽ, wa'agusa'a.

⁹ Cũ tojo nirĩ cura yu'rũono'cupu tojawĩ. To be'ro wã'cãnu'cã, cã cũñarõrẽ tuutũrẽ, sijanũ'cãwĩ. Cũrẽ yu'rũoca nuũu sauru niwũ. ¹⁰ Tojo weerã yu'rũono'cu cã cũña'carore o'macã ĩ'arã, judío masã wiorã cũrẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weeguti mu'u ni'cãcã marĩ soodutica nuũu sauru nimicã, mu'u cũñarõrẽ o'masijati? Marĩrẽ tojo weedutiwe'e.

¹¹ Cũ narẽ yu'ticu niwĩ:

—Yũ'ure yũ'rũo'cu “Mũ'u cũñarõrẽ tuutũrẽ, o'mawã'cãgũsa'a”, niami.

12 Na cũrẽ nicãrã niwã:

—¿Noanojõ mũ'urẽ tojo weedutiati?

13 Cũ Jesure masĩticu niwĩ. Jesú sijamasĩtigure yũ'rũoca be'ro pãjãrã masã wa'teropũ morẽsu'uwã'cãwĩ. Tojo weegu cũrẽ ï'amasĩticu niwĩ. 14 Be'ro Jesú Õ'acũ wi'ipũ cũrẽ bocaejagu, niwĩ:

—Añurõ weepa. Mũ'u yũ'rũono'cupũ ni'i. Apaturi ña'arõ weenemoacupa. Mũ'u ña'arõ weenemogũ, nemorõ ña'arõ yũ'rũgusa'a, niwĩ.

15 Jesú tojo nicã tũ'ogu, judío masã wiorãrẽ weregu wa'acu niwĩ:

—Yũ'ure yũ'rũo'cu Jesú wãmeticu niami.

16 Cũ tojo nicã tũ'orã, judío masã wiorã Jesú cũ sauru nicã masãrẽ yũ'rũo'que quetire masĩcãrã niwã. Tojo weerã cũ me'rã a'pepũrĩnũ'cã, cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩcãrã niwã.

17 Jesú narẽ niwĩ:

—Yũ'u pacu da'ranu'cũcã'mi. Yũ'u quẽ'rã da'ranu'cũcã'a, niwĩ Jesú.

18 Sauru nicã da'radutitiserẽ Jesú yũ'rũnũ'cãse bu'iri wiorã cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩwã. Be'ro cũ Õ'acũrẽ “Yũ'u pacu nimi” nisere tũ'orã, nemorõ cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩwã. “Cũ tojo nígũ, Õ'acũrẽ ni'cãrõwijigu weemi”, niwã.

Jesucristo cũ ye quetire werese ni'i

19 Jesú narẽ niwĩ:

—Diacjũ musãrẽ wereguti. Yũ'u Õ'acũ macũ yũ'u se'saro apeyenojõ weemasĩwe'e. Yũ'u pacu weesere ï'a'a. Te dia'cũrẽ wee'e. A'tiro ni'i. Nipe'tise yũ'u pacu weesere yũ'u quẽ'rã tere wee'e. 20 Yũ'ure ma'ígũ, yũ'u pacu nipe'tise cũ weesetiserẽ ï'omi. Ni'cãrõacã sijamasĩtigure yũ'rũo'que nemorõ be'ropũre weegusami. Musã tere ï'amarĩarãsa'a. 21 Yũ'u pacu masã wẽrĩ'cãrãrẽ masõmi. Cũ weronojõ yũ'u quẽ'rã yũ'u masõsĩ'rĩrãrẽ masõgũsa'a. 22-23 Yũ'u pacu masã weesetiserẽ besetimi. Yũ'u pe'ere masãrẽ “Añurõ weema” o “Ña'arõ weema” ni, besedutiwĩ. Nipe'tirã yũ'u pacure añurõ ucũma. Yũ'u quẽ'rãrẽ añurõ ucũato nígũ yũ'ure masãrẽ besedutimi. Yũ'ure añurõ ucũtirã, yũ'ure o'ó'cu quẽ'rãrẽ añurõ ucũtima.

24 »Diacjũta nigũti. Yũ'u nisere tũ'orã, yũ'ure o'ó'cure ãjõpeorã catinu'cũsere cuoma. Na bu'iri da'reno'some. Na pecame'epũ wa'abo'cãrã yũ'rũwetitojama. 25 Diacjũta nigũti tja. Cã'rõacã dũ'sa'a Õ'acũrẽ moorã yũ'ure ãjõpeoatjo. Na ãjõpeoritero nitoja'a. Yũ'u ucũsere tũ'o,

tere weerã catinu'cũcã'rāsama. ²⁶ Yũ'u pacũta masãrẽ catinu'cũsere o'omasĩmi. Cũta masãrẽ catinu'cũcã weedutigu yũ'ũre o'ómi. ²⁷ Ō'acũ yũ'ũre masãrẽ besedutisere cũuwĩ. Yũ'u cũ macũ masã weronojõ upũtigu nitjãgũ, masãrẽ bese'e. ²⁸ Mũsã a'tere tũ'orã, Ʃcũaticã'ña. Ni'cã nũmũ nipe'tirã wẽrĩ'cãrã yũ'u ucũsere tũ'orãsama. ²⁹ Tere tũ'orã, masãperipũ ní'cãrã masãpe'tiarãsama. Añurõ weeseti'cãrã catinu'cũajã masãrãsama. Ñã'arõ wee'cãrã pe'e bu'iri da're bajuriono'ajã masãrãsama, niwĩ Jesú.

Jesucristo “A'te ye bu'iri yũ'u Ō'acũ macũ ni'i” nise ni'i

³⁰ Jesú wiorãrẽ ninemowĩ tja:

—Yũ'u basu, yũ'u se'saro masãrẽ besemasĩtisa'a. Yũ'u pacũ Ʃaro, cũ dutironojõ yũ'u bese'e. Yũ'u Ʃaro weesĩ'rĩsere weewe'e. Yũ'u pacũ yũ'ũre o'ó'cũ Ʃaro wee'e. Tojo weegu yũ'u besese queoro ni'i. ³¹ Yũ'u basu yũ'u weesere añurõ ucũcã, “Mũ'u ucũse wapamarĩ'i”, nibosa'a. ³² Apĩ nimi yũ'u ucũsere “Añu ni'i” nigũ. Cũ tojo nigũ yũ'u pacũ Ō'acũta nimi. Cũ yũ'ũre “Mũ'u weese añu ni'i” nise pũrĩcã, wapati'i. ³³ Mũsã Juã wãmeyeri masãpũre yé cjasere sẽrĩtiña'dutirã o'ócãrã niwũ. Cũ queoro yũ'ticu niwĩ. ³⁴ Yũ'u, yé cjasere masã añurõ ucũato nisere a'magũ mejẽta wee'e. Mũsã yũ'rucã Ʃasã'a. Tojo weegu a'tiro ucũ'u. ³⁵ Juã sĩ'omũ'tãgũ weronojõ niwĩ. Sĩ'ócjamarĩcã Ʃjãrõ, añurõ bo'reyusa'a. Te bo'reyuse weronojõ yé quetire añurõ ĩ'owĩ. Mũsã cũ ucũsere tũ'orã, yoaticã tere e'catiũ. ³⁶ Yũ'u weeĩ'o'que Juã ucũ'que nemorõ wapati'i. Yũ'u pacũ weeduti'que ni'i. Tojo weese me'rã yũ'u pacũ diacjũta yũ'ũre o'ówĩ nisere ĩ'o'o. ³⁷ Tojo nicã yé cjasere yũ'u pacũ, yũ'ũre o'ó'cũ añurõ ucũmi. Mũsã Ō'acũ ucũsere tũ'owe'e. Cũ bajusere ĩ'awe'e. ³⁸ Tojo nicã yũ'ũre cũ o'ó'cũre ějõpeowe'e. Tojo weero cũ ucũse mũsãrẽ sãjãwe'e. ³⁹ Mũsã catinu'cũsere bocarãsa'a nĩrã, Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ wiopesase me'rã bu'enu'cũcã'a. Mũsã ti pũrĩ cjasere bu'érã, yé quetireta bu'e'e. ⁴⁰ Mũsã catinu'cũsere Ʃamirã, yũ'ũre ějõpeosĩ'rĩwe'e.

⁴¹ »Masã yũ'ũre añurõ ucũcã Ʃawe'e. ⁴² Yũ'u mũsãrẽ ĩ'amasĩ'i. Mũsã Ō'acũrẽ ma'íwe'e. ⁴³ Yũ'u, yũ'u pacũ Ʃaro a'topũre a'tiũ. Tojo weemicã, mũsã yũ'ũre Ʃawe'e. Apĩ cũ Ʃaro a'tigu pe'ere mũsã Ʃarãsa'a. ⁴⁴ Mũsã basuta mũsã weesere a'merĩ “Añu'u”, nicũña'a. Ō'acũ ni'cũ nigũ “Añu'u” nise pe'ere a'mawe'e. Tojo weecũñarã, ¿de'ro wee mũsã yũ'ũre ějõpeobosau? ⁴⁵ Mũsã “Cũ pacũpũre weresãgũsami”, ni wãcũticã'ña. Mũsã ějõpeo'cũ

Moiséta musârê weresâgũsami. Musâ a'tiro wâcũ'u: "Moisé duti'quere queoro wee'e. Tojo weerã u'musepu wa'arãsa'a", ni wâcũ'u. ⁴⁶ Musâ cũ oja'quere êjõpeorã pũrĩcã, yu'u quẽ'rãrẽ êjõpeobosa'a. Moisé cũ oja'que, yé quetita niwã. ⁴⁷ Cũ yu'ure oja'quere êjõpeotirã, ¿de'ro wee musã yu'u ucũsere êjõpeobosau? niwĩ Jesú.

6

Jesú ni'cãmocũsetiri mil umuarẽ eca'que ni'i
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Jerusalẽpu sijamasĩtigũre yu'ruõca be'ro Jesú Galileapu dajatojaawĩ tja. Topu nígũ, Galilea cja ditara ape pã'rẽpu pẽ'awĩ. Ti ditarata Tiberia wãmetiwu. ² Masã cũ weeĩ'ose me'rã dutitirãrẽ yu'ruocã ĩ'arã, pãjãrã sirutuwa. ³ Ũsã ape pã'rẽpu pẽ'atarã, ũrũgũpu mujãa, dujiwu. ⁴ Titare judío masã bosenuwu wa'atjo Pascua cã'rõacã du'sawu. ⁵ Jesú pãjãrã masã cũrẽ sirutucã ĩ'agũ, Felipere niwĩ:

—¿No'opu marĩ na pãjãrãrẽ ecattjere ba'ase duurã wa'arãsari?

⁶ Felipere ¿de'ro yu'tigusari? nígũ, tojo sãrĩtiña'wĩ. Jesú pe'e cũ weeatjere masĩyutojacu niwĩ. ⁷ Felipe cũrẽ yu'tiwĩ:

—Ocho mujĩpũrĩ da'rase wapa narẽ marĩ pã duu ecacã, ne ba'abocatisama.

⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, ũsã me'rãcjũ André, Simó Pedro acabiji Jesure niwĩ:

⁹—A'tore ni'cũ wĩ'magũ nimi. Cũ ni'cãmocũse pã cebada me'rã wee'quepagare cuomi. Tojo nicã wa'i puarã cuomi. A'te ba'ase ã'rã pãjãrãrẽ ne se'sasome, niwĩ.

¹⁰ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú niwĩ:

—Narẽ nipe'tirãrẽ dujudutiya. Na dujiro añurõ tátiwu. Tojo weerã nipe'tirã dujiwã. Ni'cãmocũsetiri mil umua niwã. ¹¹ Be'ro Jesú pãrẽ mii, Ő'acũrẽ e'catise o'owĩ. Tu'ajanu'cõ, ũsãrẽ o'owĩ. Be'ro ũsã masã nipe'tirãrẽ ducawaawu. Mejãrõta wa'i me'rã quẽ'rãrẽ weewĩ. Ũsã na ba'asĩ'rĩrõ ejatuaro narẽ etiwu. ¹² Na ba'a yapíca be'ro Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—Na ba'adu'ase cõ'orĩ nígũ, tere seesãaña, niwĩ.

¹³ Ni'cãmocũsepaga pã nimi'que ũsã ba'adu'a'quere seesãacãpuwa, doce pi'seri mu'muse pi'seri wijawu.

¹⁴ Masã Jesú tojo weecã ĩ'arã, cũrẽ niwã:

—“Ő'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ a'tiacju niapu” ní'cu ã'rĩta nitu'sami.

¹⁵ Na cũrẽ uputu tutuaro me'rã miaa, wiogu sõrõsĩ'rĩmiwã. Cũ pe'e na tojo weesĩ'rĩsere ĩ'agũ, cũ se'saro nisĩ'rĩgũ ũrũgũpu mujãa wa'awĩ.

*Jesú acopu sijawã'cã'que ni'i**(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)*

16 Be'ro na'ique'awã'cãtiri cura ñsã ditarapu bu'awu.
 17 Bu'ata, Capernaupu wa'arã yucusupu mujãsãjãa, ti ditarare pẽ'anu'cãwũ. Na'inucãaca be'ropu niwũ. Jesú titare bajutiwĩ yujupu. 18 Ñsã pẽ'arĩ cura wĩ'rõ uputu wẽetuuwã'cãtiwũ. Tojo wa'acã, pã'cõrĩ pacase wã'cãwũ. 19 Ñsã yoaro ni'cãmocuse kilómetro wa'aca be'ro Jesú ñsã tiropu a'tigu, acopu sijawã'cãtiwĩ. Cũrẽ ĩ'arã, uputu ucuaawu. 20 Cũ ñsãrẽ niwĩ:

—Yũ'u ni'i. Uiticã'ña, niwĩ.

21 Ñsã cũrẽ mujãsãjãdutiwũ. Cũ sãjãca be'ro ñsã wa'aro ape pã'rẽpu maata ejabaque'owu.

Masã ditara sumutopu cõ'o'cãrã Jesure a'mase ni'i

22 Ape nũmu masã ape pã'rẽpu toja'cãrã nituopju me'rã ñsã pẽ'a'quere masĩcãrã niwã. Tojo nicã “Jesú cũ bu'erã me'rã wa'atiami”, nicãrã niwã. 23 Na tojo nicũñarĩ cura apeye yucusupawu etacaro niwũ. Tepawu Jesú cũ pacure cũ e'catise o'óca be'ro ñsã ba'a'caropu etacaro niwũ. Te Tiberia cjasepawu nicaro niwũ. 24 Be'ro masã ape pã'rẽpu toja'cãrã Jesú, cũ bu'erã marĩcã ĩ'arã, a'tiro weecãrã niwã. Te yucusupawupu mujãsãjãa, Capernaupu Jesure a'marã a'ticãrã niwã.

Jesú masãrẽ werese ni'i

25 Na a'ti pã'rẽpu pẽ'ajarã, Jesure bocaekarã, cũrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿Wioqu, de'ro nicã mu'u pẽ'ajati a'topure?

26 Jesú narẽ yu'tiwĩ:

—Diacjũta nigũti. Musã pã ba'a yapi'que ye bu'iri yũ'ure a'ma'a. Yũ'u tutuaro me'rã wee'que pe'ere ¿de'ro nirõ weeati? ni tu'omasĩtisa'a. 27 Musã ba'ase dia'cũrẽ wapata'asĩ'rĩrã, da'raticã'ña. Te maata pe'tise ni'i. Apeye ba'asere a'maña. Te catinu'cũse o'ose ni'i. Tereta yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu musãrẽ o'ogusa'a. Õ'acũ yũ'u pacu yũ'ure cũ o'ócũ nisere musãrẽ ĩ'otojawĩ.

28 Na cũrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿De'ro weerãsari ñsã Õ'acũ weeduti'quere añurõ weeyapada'reosĩ'rĩrã?

29 Jesú narẽ yu'tiwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ weeduti'que a'tiro ni'i. Yũ'ure cũ o'ócũre ĩ'ojõpeodutimi.

30 Na cũrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿Ñe'enojõ me'rã ĩ'ogũsari ñsã mu'urẽ ĩ'ojõpeocã? ¿De'ro bajuse weegusari? 31 Marĩ ñecũsumua manã wãmetisere

ba'acārā niwā. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu nírōnojōta te ba'ase u'mūse cjasere cū o'o'que nicaro niwū, niwā Jesure.

³² Cū narē yu'tiwī:

—Diacjūta nigūti. Moisé u'mūse cjase ba'asere o'oticu niwī narē. Yu'u pacu pe'e o'ocu niwī. Cūta masārē ba'ase u'mūse cjase, diacjū cjasere o'omi. ³³ Ba'ase u'mūse cjase u'mūsepū dijati'que ni'i. Masārē catinu'cūcā wee'e.

³⁴ Na cūrē niwā:

—Wioḡu, te ba'asere ūsārē o'onu'cūcā'ña.

³⁵ Jesú narē niwī:

—Yu'uta ba'ase u'mūse cjase ni'i. Catinu'cūcā wee'e. Yu'ure ējōpeosirutuḡu ne ujaboasome. Ne acowuosome. A'tiro ni'i. Ba'a yapigū ujaboatimi. Sī'rī yapigū acowuotimi. A'te weronojō yu'ure ējōpeorā yapirā weronojō añurō tū'oña'nu'cūrāsama. ³⁶ Yu'u toduporo ní'caronojōta yu'ure ī'amirā, musā ējōpeowe'e. ³⁷ Nipe'tirā yu'u pacu o'o'cārā yu'ure ējōpeosama. Yu'ure na ējōpeocā, narē ñe'eticā weesome. ³⁸ Ū'mūsepū ní'cu yu'u uaro weeḡu a'titiwū. Yu'ure o'ó'cu dutiro pe'ere weeḡu a'tiwū. ³⁹ Cū a'tiro uami. Cū yu'ure o'o'cārārē bajuriocā uatimi. Na pecame'epū wa'acā uatimi. Be'ropū a'ti umūco pe'ticā, yu'u narē masōcā uasami. ⁴⁰ Yu'ure o'ó'cu a'tiro weecā uami. “Nipe'tirā yu'ure ējōpeorā catinu'cūcā'rāsama”, nimi. Yu'u a'ti umūco pe'ticā, narē masōḡūsa'a, niwī Jesú.

⁴¹ Jesú “Yu'u u'mūsepū dijati'cu ba'ase weronojō nigū ni'i” nicā tū'orā, judío masā wiorā cū me'rā ua wa'awā. ⁴² A'tiro niwā:

—¿Ā'rī tojo ucūḡū, Jesú, José macū mejēta niti? Cū pacure, cū pacore marī masī'i. ¿De'ro weeḡu cū “Ū'mūsepū ní'cu dijatiwū”, niti?

⁴³ Na tojo nicā tū'ogū, Jesú niwī:

—Yu'ure ucjaticā'ña. ⁴⁴ Ne ní'cū na uaro yu'ure sirutu-masītisama. Yu'ure o'ó'cu yu'u pacu na yu'ure ējōpeocā uasāmi. Cū uasā'cārā dia'cū sirutumāsīsama. Yu'ure siruturārē a'ti umūco pe'ticā, masōḡūsa'a. ⁴⁵ Ō'acū ye queti weremu'tārī masā a'tiro ojacārā niwā: “Ō'acū nipe'tirārē bu'egusami.” Tojo weerā nipe'tirā yu'u pacu weresere tū'o ējōpeorā yu'ure siruturāsama.

⁴⁶ »Ne ní'cū masū Ō'acū yu'u pacure ī'atimi. Yu'u cū me'rā ní'cu dia'cū ī'awū. ⁴⁷ Diacjūta nigūti. Yu'ure ējōpeoḡu catinu'cūḡūsamī. ⁴⁸ Yu'u u'mūse cjase ba'ase ni'i. Catinu'cūsere o'o'o. ⁴⁹ Musā ñecūsūmuu yucu marīrō, masā marīrōpū manārē ba'acārā niwā. Tere ba'a'cārā nimirā, wērīa wa'acārā niwā. ⁵⁰ Yu'u pe'e ba'ase u'mūse cjase pe'ere ucū'u. Tere ba'arā, catinu'cūcā'rāsama.

51 Te ba'ase u'musepu dijati'cu yu'uta ni'i. Tere ba'arā, catinu'cūcā'rāsama. Yu'u ba'ase o'ose yu'u upu ni'i. Yu'u upure a'ti umucocjārārē catinu'cūdutigu o'ogati, niwī Jesú.

52 Cū tojo nicā tu'orā, judío masā wiorā a'merī ucūwā:

—¿De'ro wee marīrē ā'rī cū upure ba'adutibosari?

53 Jesú narē niwī:

—Diacjūta nigūti. Musā yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigu yé upure ba'atirā, yé díre sī'rītirā, catinu'cūsoma. 54 Yu'u upure ba'arā, yé díre sī'rīrā pe'e catinu'cūcā'rāsama. Na wērica be'ro a'ti turi pe'ticā, narē masōgūsa'a. 55 Yé upu ba'ase waro ni'i. Yé dí sī'rīse waro ni'i. 56 Yé upure ba'agu, yé díre sī'rīgū yu'u me'rā nimi. Yu'u quē'rā cū me'rā ni'i. 57 Yu'u pacu catinu'cūgū yu'ure o'owī. Yu'u cū me'rā cati'i. Tojo weegu yu'u upu ba'agure catinu'cūcā weeguti. 58 Yu'u u'musepu cjase ba'ase dijati'quere ucū'u. A'te ba'ase maná musā ñecūsūma ba'a'que weronojō niwe'e. Na tere ba'amirā, wēria wa'acārā niwā. Yé upure ba'arā pūrīcā catinu'cūcā'rāsama, niwī Jesú.

59 Jesú narē a'tere Capernaupu judío masā nerērī wi'ipu bu'ewī.

Masā Jesure sirutudu'u'que ni'i

60 Jesure siruturi masā cū bu'esere tu'orā, a'tiro niwā:

—Cū werese diasayurua'a. ¿Noa tere tu'omasipōtēobosau?

61 Tojo ucūserē tu'ogu, Jesú narē niwī:

—¿Musā yu'u tojo ucūserē tu'satisari? 62 ¿De'ro wa'abosari yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigu apaturi toduporo yu'u ní'caropu mujācā tja? Musā tere ĩ'arā, ¿de'ro tu'oña'bosari? 63 Espiritu Santu catisere o'omi. Marī upu marīrē catise o'owe'e. Yu'u ba'ase, sī'rīserē ucūgū, po'peapu ejeripō'rā cjasere ucūgū wee'e. Yu'u ucūserē ējōpeorā catinu'cūcā'rāsama. 64 Āpērā musā tiropure yu'u weremicā, yu'ure ējōpeotima yujupu, niwī Jesú.

Jesú cūrē ējōpeotiajārē ne waroputa masītojacu niwī. Tojo nicā cūrē āpērārē wējēdutigu o'oacju quē'rārē masītojawī.

65 Jesú masārē niwī:

—Tojo weegu yu'u musārē mejēpu ní'caronojōta ne ni'cū cū uaro yu'ure sirutumasītisami. Yu'u pacu o'ono'rā dia'cū sirutumasīsama, niwī Jesú.

66 Tita pājārā cūrē sirutumi'cārā sirutudu'ucā'wā. 67 Na tojo weecā ĩ'agū, Jesú ūsā cū bu'erārē sērītiña'wī:

—¿Musā quē'rā wa'asī'rīsari?

68 Simó Pedro cūrē yu'tiwī:

—Wiogu, ¿noa pe'ere sirutubosari? Mu'u ucūse catinu'cūsere o'o'o. ¿Ûsā no'opu wa'abosau? 69 Ûsā mu'urē ējōpeotoja'a. Ûsā masī'i, mu'u añugū Ō'acū bese'cūta ni'i.

70 Jesú ūsārē niwī:

—Yu'u musā docere besewu. Yu'u tojo wéeca be'ro nimicā, ni'cū musā me'rācjū wātī yagu nimi.

71 Jesú tojo nígū, Juda Iscariotere, Simó macūrē nigū weewī. Juda ūsā me'rācjū nimiwī. Tojo nimigū, be'ropure Jesure ī'atu'tirāpūre o'owī.

7

Jesure cū acabijirā Judea di'tapū majāmitojaduti'que ni'i

1 Jesú masārē bu'éca be'ro Galileapū ī'acusiawī. Cū judío masā wējērī nígū, Judea di'tapūre wa'asī'rītiwī.

2 Titare judío masā ñecūsūmūa wī'seriacā na wee'quere wācūsiruturātirā weewā. Tojo weerā ti bosenuṃmu niatjī dūporoacā Jesú acabijirā cūrē niwā:

3 —A'topūre tojaque'aticā'ña. Mu'u bu'esere siruturā tiro Judeapū tojaagusa'a. Topū napūre wee'ogū wa'aya. 4 Masā mu'urē masīcā uagu, ya'yioropū wee'otīcā'rōu'a. Mu'u tere wee'ogū, nipe'tirā ī'orōpū wee'ogū wa'aya, niwā.

5 Cū acabijirāpūta cūrē ējōpeotiwā. 6 Jesú narē niwī:

—Yu'u no'o uaro wa'amasītisa'a. Yu'u pacu yū're cūu'que ejawe'e yujupū. Musā pūrīcārē wīowe'e; no'o uaro wa'amasī'i. 7 A'ti ūmucocjārā ña'arō weerā musārē ī'atu'titima. Na ña'arō niseti'quere wercā, yū're ī'atu'tima. 8 Musā bosenuṃmurē ī'arā wa'aya. Yu'u pacu yū're cūu'caro ejawe'e. Tojo weegu ni'cārōacāma yū'ua wa'awe'e, niwī Jesú. 9 Tojo nīca be'ro Galileapūta tojacā'wī.

Jesú wī'seriacā weeri bosenuṃmurē ī'agū wa'a'que ni'i

10 Cū acabijirā Jerusalēpū bosenuṃmu ī'arā wa'awā. Be'ropū Jesú quē'rā cū acabijirārē sirutu'wā'cāwī. Topūre ne etagu, masā'otiwī. Cūrē masīcā ūatiwī. 11 Ti bosenuṃmu nicā, judío masā wiorā Jesure a'marā, “Sō'onīcu waro ¿no'opu nisari?” nicārā niwā.

12 Jesure pājārā masā a'tiro nicārā niwā. Āpērā “Añugū nimi”, nicārā niwā. Āpērā pe'e “Nitimi, masārē nisoogu ña'agū nimi”, nicārā niwā.

13 Judío masā wiorārē uirā, nipe'tirā tū'oropū Jesú ye cjasere ucūtiwā.

14 Jerusalēpū bosenuṃmu decótiari cura Jesú Ō'acū wī'ipū sājāa, masārē bu'ewī. 15 Cū bu'esere tū'orā, judío masā wiorā tū'omarīawā.

—Ā'rī bu'etimigũ, ¿de'ro weegu tocā'rō masīti? niwā.

¹⁶ Jesú narē niwī:

—Yu'u bu'ese, yé mejēta ni'i. Yu'u pacu, yu'ure o'ó'cu ye ni'i. ¹⁷ No'o Ō'acũ uaro weesī'rīgũnojō yu'u ucūsere "Diacjũta ni'i", ni masīgũsami. "Ō'acũ dutiro bu'emi. Cũ uaro bu'etimi", nigũsami. ¹⁸ Ni'cũ cũ uaro ucũma'agũ "Cũ añurō ucũme'rīmi" nicā tu'osī'rīsami. Apī Ō'acũ uaro weregu pe'e masā "Ō'acũrē añuyu'ruami" nicā uasami. Cũ pũrīcā nisooti, diacjũ ucūsami.

¹⁹ »Musārē Ō'acũ duti'quere Moisé o'ocu niwī. Tojo weemicā, musā ne ni'cũ te dutisere weewe'e. ¿De'ro weerā musā yu'ure wējēsī'rīti? ni sērītiña'wī.

²⁰ Masā cūrē niwā:

—¿Noa mu'urē wējēsī'rīti? Mu'u wātī sājāno'cu nisa'a.

²¹ Jesú narē niwī:

—Sijamasīfigure sauru nicā yu'ruocā ĩ'aucuatjīarā, yu'ure wējēsī'rī'i. ²² ¿De'ro weerā musā ucuati? Moisé musārē a'tiro duticu niwī: "Musā pō'rā umuarē ni'cā semana bajuáca be'ro na ō'rēcju yapa caserore yejecō'aña", nicu niwī. Cũ tojo dutise duporo musā ñecũsumua maata tojo weemujātitojacārā niwā. Apetero na sauru nicā bajuabosama. Na bajuáca be'ro ni'cā semana queoro sauruta nibosa'a tja. ²³ Musā Moisé duti'quere queoro weesī'rīrā, sauru nimicā, na ō'rēcju yapa caserore yejecō'asa'a. Tojo weemirā, yu'u sauru nicā ni'cūrē yu'ruocā ĩ'arā, ¿yu'u me'rā tu'saweti? ²⁴ Bu'icjase bajuyoropu cjase dia'cūrē ĩ'abeseticā'ña. Queoro ĩ'atojarāpu beseya, niwī Jesú.

Jesú cũ u'musepu a'ti'quere ucũ'que ni'i

²⁵ Jesú masārē bu'eri cura āpērā Jerusalēcjārā niwā:

—¿Ā'rīta niti na wējēsī'rī wapagũ? ²⁶ Cũ nipe'tirā ĩ'orōpu bu'egu weemi. Na cūrē ne mejēcā nitiamā. ¿Apetero weerā wiorā ā'rī Ō'acũ macũ cũ bese'cu nimi nisere ējōpeosari? ²⁷ Ā'rī Ō'acũ bese'cu nitisami. Cũ ya macārē marī masī'i. Ō'acũ bese'cu nicā pũrīcārē, marī cũ a'ti'caropure masītiboapā, niwā.

²⁸ Jesú cũ bu'eri cura na tojo ni ucũcā tu'ogu, tutuaro narē niwī:

—Musā yu'ure masī'i, nimiba. Tojo nicā yu'u a'ti'caropure masīsa'a. Yu'u uaro me'rā a'titiwu. Yu'ure o'ó'cu diacjũ weegú nimi. Musā cūrē masīwe'e. ²⁹ Yu'u cũ tiropu ní'cu ni'i. Tojo weegu cūrē masī'i, niwī Jesú.

³⁰ Cũ tojo nicā tu'orā, cūrē bu'iri da'reri wi'ipu mi-asī'rīmiwā. Ō'acũ cūu'que ejatiyucā, cūrē miatiwā. ³¹ Masā pājārā cūrē ējōpeowā. A'tiro niwā:

—¿To pũrĩcārē Ō'acũ bese'cu Cristo a'tigu, ã rĩ weeĩ'o'que nemorõ weegusari? niwã.

Jesure bu'iri da'leri wi'ipũ miasĩ'rĩmi'que ni'i

³² Fariseo masã “Ã rĩ Ō'acũ bese'cu nimi” nisere tu'ocārã niwã. Tojo weerã pa'ia wiorã me'rã Ō'acũ wi'i co'terã surarare Jesure ñe'edutirã o'ócārã niwã. ³³ Jesú pe'e masãrē a'tiro niwĩ:

—Yũ'ũ masã me'rã yoaticã nigũsa'a. Be'ro yũ'ũre o'ó'cu tiropũ wa'aguti. ³⁴ Yũ'ũre a'masiruturã, masã bocasome. Yũ'ũ wa'aropũre wa'amasĩsome.

³⁵ Judío masã wiorã a'merĩ sērĩtiña'wã:

—Ã rĩ yũ'ũre bocasome nígũ, ¿no'opũ wa'agusari? ¿Cũ judío masã griego masã tiropũ wa'astea'cārārē bu'esijagu wa'agusari? ¿Griego masã quē'rārē bu'egusari? ³⁶ Cũ tojo ní'que ¿de'ro nisĩ'rĩrõ weepari? ni a'merĩ sērĩtiña'wã.

Acowũose cjasere Jesú were'que ni'i

³⁷ Jesú bosenuũ na weeyapatiri nuũũ warore wã'cãnu'cã, tutuaro me'rã niwĩ:

—Acowũorã, yũ'ũ tiropũ a'ti, sĩ'rĩrã a'tia. ³⁸ Tojo weerã yũ'ũre ějõpeocã, masã ye ejeripõ'rãrĩpũ Espĩritu Santu nigũsami. Cũ dia aco o'mabũronu'cũrõ weronojõ nigũsami. Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ní'caronojõta nirõsa'a, niwĩ Jesú.

³⁹ Cũ aco o'mabũronu'cũsere ucũgũ, Espĩritu Santure ucũgũ weewĩ. Cũta Jesure ějõpeorãpũre sãjãacju nigũsami ní'gũ, tojo niwĩ. Titare Espĩritu Santu cũ a'tise duporo niwũ. Jesú cũ wẽrĩ masãmũjãatiyucã, Espĩritu Santu a'titiwĩ yujupũ.

Masã na dũcawatise ni'i

⁴⁰ Æpẽrã Jesú ucũ'quere tu'orã, a'tiro niwã:

—Diacjũta ni'i. Æ rĩ “Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ a'tiacjũ niapũ” na ní'cuta nimi.

⁴¹ Æpẽrã a'tiro niwã:

—Ã rĩ Ō'acũ bese'cu Cristo nimi, niwã.

Æpẽrã pe'e “Ō'acũ bese'cu de'ro Galileacjũ nibosabe. ⁴² Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro niwũ: ‘Ō'acũ bese'cu Davi weronojõ Belẽcjũ nigũsami. Cũ pãrãmi nituriagupũ nigũsami’, ni ojano'wũ”, niwã.

⁴³ Jesure masã ní'cãrõnojõ wãcũtiwã. Tojo weerã dũcawatia wa'awã. ⁴⁴ Æpẽrã cũrē bu'iri da'leri wi'ipũ miasĩ'rĩwã. Tojo weesĩ'rĩmirã, weetiwã.

Judío masã wiorã Jesure ějõpeoti'que ni'i

45 Õ'acũ wi'i co'terã surara Jesure ñe'edutirã o'óno'cãrã a'tiro weewã. Na o'ó'cãrã tiro fariseo masã, tojo nicã pa'ia wiorã tiropu majãmitojaawã. Topu na etacã, wiorã narẽ sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã Jesure ñe'e miititiati? nicãrã niwã.

46 Surara narẽ yu'ticãrã niwã:

—Ne ni'cũ cũ weronojõ ucũcã, tu'otirã nicãti.

47 Fariseo masã narẽ nicãrã niwã:

—¿Musã quẽ'rã cũ bu'e'quere tu'orã, ëjõpeoati? ¿Nisoono'ati? 48 Añurõ tu'omasĩña. Ne ni'cũ wiogu, ne ni'cũ fariseo masũ cürẽ ëjõpeotima. 49 Sõjã pãjãrã cũ weresere ëjõpeorã, Õ'acũ Moisére dutise cõu'quere masitibutiama. Õ'acũ narẽ bu'iri da'regusami, nicãrã niwã surarare.

50 Nicodemo ñamipu Jesure ï'agũ eja'cu fariseo masũ nicu niwĩ. Cũ me'rãcjãrã wiorãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

51 —Marĩrẽ dutise a'tiro ni'i: “Ni'cũ cũ ña'arõ wee'quere ï'atojarãpu, bu'iri da'reroña'a”, ni'i, nicu niwĩ.

52 Na cürẽ niwã:

—¿Mu'u quẽ'rã Galileacjũ niti? Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu bu'eya. Ne ni'cũ Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Galileacjũ nitimi, nicãrã niwã.

Ña'arõ weegore weresã'que ni'i

53 Nipe'tirã masã Jerusalẽpu bosenuumu eja'cãrã na ye wi'seripu dajatojaawã.

8

1 Jesú pe'e ãrũgũ Olivo wãmeticjupu wa'awĩ. 2 Be'ro ape numu bo'reacã Õ'acũ wi'ipu wa'awĩ tja. Masã nipe'tirã cũ tiropu nerẽwã'cãtiwã. Cũ ejanujã, narẽ bu'ewĩ. 3 Cũ bu'eri cura Moisé duti'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã Jesú tiropu etawã. Na ni'cõ numio apĩ co marãpu nitigu me'rã ña'arõ weemigõ tõ'o'core masã ï'orõpu miiejawã.

4 Na Jesure niwã:

—Wiogu, a'tigo co marãpu nitigu me'rã ña'arõ weegore bocaepu. 5 Moisé tojo weegonojõrẽ ütãperi me'rã doquewëjêdutiçu niwĩ. ¿Mu'u waro de'ro niti?

6 ¿De'ro yu'tigusari? nĩrã, cürẽ tojo sërĩtiña'wã. Na a'tiro wãcũwã: “Cũ mejẽcã yu'ticã, wiorãrẽ weresãrãsa'a”, ni wãcũwã. Na sërĩtiña'cã tu'ogu, mu'rĩque'a, cũ omopica me'rã nucũcãpu ojawĩ. 7 Na cürẽ sërĩtiña'du'uticã ï'agũ, cũ wã'cãnu'cã, narẽ niwĩ:

—Musã wa'terõpu no'o nigũ ne ni'cãti ña'arõ weetigu, ütãgã mii, core doquenu'cãña.

⁸ Be'ro mu'rĩque'a, ojanemowĩ tja. ⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, na bu'iritirã tu'oña'wã. Tojo weerã siape me'rã nipe'tirã uiwijape'tia wa'awã. Bucurã waro wijamu'tãwã. Be'ro ãpẽrã quẽ'rã sirutuwijawã. Jesú ni'cũta co numio me'rã cõ'onujãwĩ. ¹⁰ Cũ wã'cãnu'cã, co ni'cõrẽta ã'agũ, niwĩ:

—Mu'urẽ weresãrã waro ¿no'o wa'ati? Mu'urẽ “Ûtã me'rã doquewẽjẽrõua'a”, ¿nitiati?

¹¹ Co cãrẽ niwõ:

—Nitiana.

Jesú core niwĩ:

—Yũ'u quẽ'rã mu'urẽ “Bu'iri da'reroa'a”, niwe'e. Wa'agosa'a. Apaturi ña'arõ weenemotica'ña, niwĩ.

Jesú s'ĩose weronojõ cũ nise ni'i

¹² Ni'cãti Jesú masãrẽ bu'égũ, a'tiro niwĩ:

—Yũ'u a'ti nucũcãcjãrãrẽ s'ĩose weronojõ ni'i. Yũ'ure siruturã na'itĩ'arõpũ nirã weronojõ nitima. Yũ'u na me'rã ninu'cũ'u. Na de'ro weeatjere ã'o'o. Tojo weerã añurõ nisetimasĩma.

¹³ Cũ tojo nicã tu'orã, fariseo masã Jesure niwã:

—Mu'ũ basu mu'ũ weesere ucũcã, mu'ũ ucũse wapa-marĩ'i.

¹⁴ Jesú narẽ niwĩ:

—Yũ'u basu yũ'u weesere ucũmicã, yũ'u ucũse wapati'i. Yũ'u ní'caropũ yũ'u dajatojaatjere masĩ'i. Musã pũrĩcã yũ'u ní'caro yũ'u dajatojaatjopũre masĩwe'e. ¹⁵ Musã a'ti umucocjãrã wãcũse me'rã bese'e. Yũ'u pũrĩcã yũ'u se'saro ne ni'cãrẽ besewe'e. ¹⁶ Yũ'u besegu, queoro besebosa'a. Yũ'u waro besewe'e. Yũ'u pacu, yũ'ure o'ócũ me'rã bese'e. ¹⁷ Musãrẽ dutise na oja'que a'tiro ni'i: “Puarã masã ni'cãrõnojõ na ã'a'quere weresãcã, ãjõpeorõua'a.” ¹⁸ Yũ'u werese quẽ'rã tojota ni'i. Yũ'u, yũ'u pacu yũ'ure o'o'cũ me'rã yé cjasere añurõ ucũ'u. Tojo weero yũ'u ucũse queoro ni'i.

¹⁹ Na Jesure sãrĩtiña'wã:

—To pũrĩcãrẽ ¿mu'ũ pacu no'opũ nisari?

Jesú narẽ yũ'tiwĩ:

—Musã yũ'ure masĩwe'e. Yũ'u pacu quẽ'rãrẽ masĩtisa'a. Yũ'ure masĩrã, cũ quẽ'rãrẽ masĩboapã, niwĩ.

²⁰ Jesú tojo ucũgũ, Õ'acũ wi'ipũ niwĩ. Masã niyeru o'orã na sãase acari tiropũ niwĩ. Cũ topũ nicã, cũ pacu cãrẽ cũu'que ejatiyucã, ne ni'cã cãrẽ bu'iri da'reri wi'ipũ miatiwã.

Jesú “Yũ'u wa'atjopũre musã wa'asome” ní'que ni'i

²¹ Jesú judío masã wiorãrẽ niwĩ:

—Yu'u wa'agu wee'e. Yu'u wa'áca be'ro musã yu'ure a'marãsa'a. Musã acoboiono'ña marĩrã wẽrĩrãsa'a. Yu'u wa'atjopure musã wa'amasĩsome.

²² Na a'merĩ sãrĩtiña'wã:

—¿Cũ basu wẽjẽ, wẽrĩgũsari? ¿Tojo weerã cũ wa'atjopure marĩ wa'amasĩtisari?

²³ Jesú narẽ niwĩ:

—Musã a'ti nucũcãcjãrã ni'i. Yu'u u'musecjũ ni'i. ²⁴ Tojo weegu musãrẽ toduporo “Acoboiono'ña marĩrã wẽrĩrãsa'a”, niapu. Musã yu'ure “Cũta nimi”, ni ãjõpeowe'e. Tojo weerã musã acoboiono'ña marĩrã wẽrĩrãsa'a.

²⁵ Na Jesure sãrĩtiña'wã:

—¿Noanojõ niti mu'u?

Jesú narẽ niwĩ:

—Ne waropu musãrẽ weretojamiwũ. ²⁶ Yu'u peje waro musãrẽ werese cu'o. Tojo nicã musãrẽ bu'iri da'reatje quẽ'rãrẽ cu'o. Yu'ure o'ó'cu diacjũ ucũmi. Cũ ucũ'quere, yu'u tu'o'quere musãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ wereturia'a, niwĩ Jesú.

²⁷ Jesú tojo ucũgũ, cũ pacu Õ'acũrẽta ucũgũ weemiwĩ. Masã pe'e cũ tojo ucũsere tu'omasĩtiwã. ²⁸ Tojo weegu Jesú narẽ niwĩ:

—Musã yu'ure u'muarõpu tuumorõnu'cõrãpu, yu'u Õ'acũ bese'cu nisere masĩrãsa'a. “Cũ uaro weetipĩ”, nirãsa'a. Yu'u pacu yu'ure were'que se'sarore musãrẽ were'e. ²⁹ Yu'ure o'ó'cu yu'u me'rã nimi. Yu'u cũ tu'sase dia'cũrẽ wee'e. Tojo weegu yu'ure ne cõ'awã'cãtimi.

³⁰ Jesú tojo nicã tu'orã, pãjãrã cũrẽ ãjõpeowã.

Õ'acũ põ'rã ye queti, apeye ña'arõ weenu'cũrã ye queti ni'i

³¹ Jesú judío masã cũrẽ ãjõpeorãrẽ a'tiro niwĩ:

—Musã yu'u bu'esere yu'tirã, yarã waro nirãsa'a.

³² Diacjũcjũrẽ masĩrãsa'a. Cũrẽ masĩrã, musã ña'arõ weesere dutigu doca nisome.

³³ Na cũrẽ niwã:

—¿De'ro weegu mu'u “Ña'arõ weesere dutigu doca nisome”, niti? Ësã Abrahã pãrãmerã nituriarã ni'i. Ësã apĩ dutise doca nititojawu.

³⁴ Jesú narẽ niwĩ:

—Diacjũta nigũti. Nipe'tirã ña'arõ weerã na ña'arõ weesere du'umasĩtirã, te doca niwã'ñasama. ³⁵ Ni'cũ ãpẽrãrẽ da'raco'tegu cũ wiogu ya wi'icjũ waro nitimi. Ti wi'i wiogu macũ pe'e ti wi'icjũ waro nimi. ³⁶ Yu'u Õ'acũ macũ musã ña'arõ weese doca nimi'cãrãrẽ yu'ruweticã weegu a'tiwu. Tojo wéeca be'ro diacjũta musã yu'ruono'cãrã nirãsa'a. ³⁷ Yu'u musã Abrahã pãrãmerã

nituriarã nisere masĩtoja'a. Tojo nimirã, musã yu'u ucũsere ëjõpeosĩ'rĩtisa'a. Tojo weerã yu'ure wëjësĩ'rĩsa'a. ³⁸ Yu'u pacu yu'ure ï'o'quere musãrë were'e. Musã pũrĩcã musã pacu duti'quere weesa'a.

³⁹ Na cũrë niwã:

—Ësã ñecũ Abrahã nimi.

Jesú narë niwĩ:

—Musã Abrahã pãrãmerã waro ni'i nĩrã, cã wee'caro weronojõ weebosa'a. ⁴⁰ Diacjũ cjase yu'u pacu bu'e'quere weremicã, yu'ure wëjësĩ'rĩ'i. Abrahã ne tojo weeticu niwĩ.

⁴¹ Musã pe'e musã pacu weesenojõrë weesa'a, niwĩ Jesú.

Cũ tojo nicã tu'orã, na niwã:

—Ësã, pacu marĩrã, tojo boca'cãrã weronojõ niwe'e.

Õ'acũ ni'cũta ãsã pacu nimi.

⁴² Jesú narë niwĩ:

—Musã diacjũta Õ'acũ ãsã pacu nimi nĩrã, yu'ure uabosa'a. Yu'u cã me'rã ní'cũta a'tiwu. Yu'u uaro a'titiwu. Õ'acũta yu'ure o'ówĩ. ⁴³ ¿De'ro weerã musã yu'u ucũsere tu'omasĩweti? A'tiro ni'i. Musã yu'u ucũsere tu'o ëjõpeosĩ'rĩwe'e. Tojo weerã tojo wee'e. ⁴⁴ Musã pacu wãtĩ nimi. Musã cã yarã ni'i. Tojo weerã cã uaro weesĩ'rĩ'i. Cã ne waropũta masãrë wëjëcõ'agũ nitojacu niwĩ. Cã ne cã'rõacã diacjũ cjasere weetimi. Ne ni'cãti diacjũ ucũtisami. Cã nisoogu nimi. Tojo weegu nisoose me'rãta ucũsami. Cã nisoosepijatjãgũ, nisoose wiogu nimi. ⁴⁵ Musã pe'e yu'u diacjũ ucũse ye bu'iri yu'ure ëjõpeowe'e. ⁴⁶ ¿Noanojõ yu'ure “Mu'u ña'a ni'i”, nibosari? Yu'u diacjũ ucũmicã, ¿de'ro weerã yu'ure ëjõpeoweti? ⁴⁷ Õ'acũ põ'rã cã ucũsere tu'o yu'tima. Musã cã yarã mejëta ni'i. Tojo weerã yu'u ucũsere tu'o ëjõpeosĩ'rĩwe'e, niwĩ Jesú.

Abrahã duporo Cristo nitoja'que ni'i

⁴⁸ Jesú tojo nicã tu'orã, judío masã cũrë niwã:

—Ësã mu'urë Samariacjũ, wãtĩ sãjãno'cu ni'i nĩrã, diacjũta ni'i.

⁴⁹ Jesú narë niwĩ:

—Yu'u wãtĩ sãjãno'cu niwe'e. Yu'u weese me'rã yu'u pacure masã añurõ ucũcã wee'e. Musã pe'e yu'u weesere ï'arã, “Ña'arõ weegu weemi”, ni'i. ⁵⁰ Yu'u, yé cjasere masã añurõ ucũato nisere a'magũ mejëta wee'e. Ni'cũ nimi yu'ure añurõ ucũgũ. Cũta besegusami. ⁵¹ Diacjũta nigũti. Yu'u ucũsere tu'o ëjõpeogu wëĩsome.

⁵² Na Jesure niwã:

—Mu'u “Yu'u ucũsere tu'o ëjõpeogu wëĩsome” nise bu'iri ãsã añurõ masĩ'i. Mu'u wãtĩ sãjãno'cu ni'i.

Toduporocjārā nipe'tirā Ō'acū ye queti weremu'tārī masā, tojo nicā Abrahā wērīpe'tidija wa'acārā niwā. ⁵³ ¿Mū'u ūsā ñecū Abrahā yu'ruoro niti? Cū, Ō'acū ye queti weremu'tārā quē'rā wērīa wa'acārā niwā. Mū'u waro ¿ñamunojō niti tojo ni ucūgū?

⁵⁴ Jesú narē niwī:

—Yū'u, yū'u basu, ni'cūta añurō ucūme'rīse wapa-marī'i. “Ūsā pacu Ō'acū nimi” musā nigūta yu'ure añurō ucūmi. ⁵⁵ Musā cūrē masītisa'a. Yū'u pūrīcā masī'i. Yū'u cūrē masīwe'e nīgū, musā weronojō nisoosepijagu nibosa'a. Diacjūta ni'i. Yū'u cūrē masī'i. Cū dutisere wee'e. ⁵⁶ Musā ñecū Abrahā yu'u a'ti nucūcāpu a'tiatjere ējōpeogu, e'catiyucu niwī.

⁵⁷ Na cūrē niwā:

—Mū'u cincuenta cū'marī cuotimigū, ¿Abrahārē ī'arī?

⁵⁸ Jesú narē niwī:

—Diacjūta nigūti. Abrahā bajuase duporopu yu'u nito-jawu.

⁵⁹ Cū tojo nicā tu'orā, na ūtāperi me'rā doquewējēsī'rīmiwā. Cū pe'e narē du'ticā'wī. Be'ro ti wi'i Ō'acū wi'ipu ní'cu na wa'teropu wijaa wa'awī.

9

Jesú caperi ī'atigu bajua'cure yu'ruo'que ni'i

¹ Jesú cū yu'ruaro ni'cū umu caperi ī'atigure ī'awī. Cū wī'magūputa caperi ī'atigu bajuacu niwī. ² Cūrē ī'arā, ūsā Jesure sērītiña'wū:

—Ūsārē bu'egu, ¿de'ro weegu ā'rī caperi ī'atigu bajua-pari? ¿Noa ye bu'iri nipari? ¿Cū pacusumua ye bu'iri o cū ye bu'iri?

³ Jesú ūsārē niwī:

—Cū ña'arō wee'que ye bu'iri niwe'e. Cū pacusumua quē'rā bu'iri mooma. Cū me'rā Ō'acū añurō weesere ī'osī'rīgū, cūrē tojo bajugu bajuacā weecu niwī.

⁴ Ni'cārōacā Ō'acū yu'ure o'ó'cu cūu'quere weerua'a nirītero ni'i. Ñamipu marī da'ramasītiro weronojō be'ropu cū cūu'quere weeta basiotisa'a. ⁵ Yū'u a'ti umucopu nirī cura masārē sī'ose weronojō ni'i. Yū'u narē Ō'acū yere masīcā wee'e, niwī.

⁶ Jesú tojo níca be'ro nucūcāpu u'secore e'ocūuwī. Be'ro tere di'ta morēs'u'uro ōrēmii, caperipu tuuwa'rewī. ⁷ Be'ro cūrē niwī:

—Siloé wāmetiro na yéeca ditarapu mu'u caperire tuu-coegu wa'aya, niwī. Siloé “o'ó'cu” nisī'rīrō weesa'a.

Be'ro cũ topu wa'a, cũ caperire tuucoecu niwĩ. Cũ majãmitojatigu, añurõ ï'acũ niwĩ. ⁸ Cũ ya wi'i pu'tocjãrã, toduporo cũ caperi ï'atigu nicã ï'a'cãrã a'tiro nicãrã niwã:

—¿Ã'rĩ toduporopu niyeru sãrĩduji'cuta nimiba?

⁹ Ni'cãrãrã “Cũta nimi”, nicãrã niwã.

Ãpãrã pe'e “Nitimi. Apĩ cũ weronojõ bajugu nimi”, nicãrã niwã.

Cũ pe'e “Yu'uta ni'i”, nicũ niwĩ.

¹⁰ Na cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weegu mu'u ni'cãrõacãrẽ añurõ ï'ati?

¹¹ Narẽ yu'ticu niwĩ:

—Sõ'onícu Jesú wãmetigu di'ta acotise me'rã yu'u caperire tuuwa're, Siloé ditarapu yu'ure coedutiami. Topu wa'a, yu'u coéca be'ro ï'anu'cãpu.

¹² Cãrẽ ninemocãrã niwã tja:

—¿No'opu niati cũ?

—Masĩtisa'a. No'opu nígu nisami, nicũ niwĩ.

Fariseo masã caperi ï'atigu yu'rũono'cure sãrĩtiña'que ni'i

¹³ Be'ro caperi bajuno'ti'cure fariseo masã tiropu miacãrã niwã. ¹⁴ Jesú cãrẽ yu'rũoca numu sauru nicaro niwũ. ¹⁵ Jesú caperi ï'acã wee'cure fariseo masã sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weegu mu'u añurõ ï'ati?

Cũ narẽ yu'ticu niwĩ:

—Ni'cũ yu'u caperire di'ta acotise me'rã tuuwa'reami. Yu'u coéca be'ro añurõ ï'anu'cãpu.

¹⁶ Ni'cãrãrã cãrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Marĩrẽ soodutíca numurẽ a'tiro weegunojõ Õ'acũ o'ócũ nitimi. Cũ marĩrẽ soodutíca numurẽ ëjõpeotisami.

Ãpãrã pe'e a'tiro nicãrã niwã:

—Cũ ña'arõ weegunojõ nígu pũrĩcã, a'te añusere wee'omasĩtiboapĩ, nicãrã niwã. Na mejẽcã dia'cũ wãcũcãrã niwã. ¹⁷ Be'ro na caperi bajuno'ti'cure sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Mu'u waro ¿de'ro niti mu'urẽ ï'acã wee'cure?

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Yu'ua, Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nimi, ni'i.

¹⁸ Judío masã wiorã toduporopu cũ caperi ï'ati'quere ëjõpeosĩ'ríticãrã niwã. ¹⁹ Tojo weerã cũ pacusumuarẽ pijio, sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Ã'rĩ musã macũ niti? ¿Cũ wĩ'magũputa caperi ï'atigu bajuari? ¿De'ro weegu cũ ni'cãrõacãrẽ ï'ati?

²⁰ Cũ pacusumua narẽ yu'ticãrã niwã:

—Ëu, ùsã macũta nimi. Cũ caperi ï'atigu bajuawĩ. A'te dia'cãrẽ ùsã masĩ'i. ²¹ Cũ ni'cãrõacã ï'asema masĩtisa'a.

Cūrē ĩ'acā wee'cu quē'rārē masītisa'a. Cū basu yu'timasīmi. Cū wī'magū mejēta nimi. Cūrē sērītiña'ña, nicārā niwā.

²² Cū pacusumua uirā, tojo nicārā niwā. Judío masā wiorā toduporopu a'tiro nicārā niwā: “No'o Jesure Ō'acū cū o'ó'cu nimi' nigūnojōrē Ō'acū wī'ipūta cō'awīrōno'rōsa'a. Cū marī me'rā nisetinemosome”, nicārā niwā. ²³ Tojo weerā marīrē cō'arī ni uirā, “Cū wī'magū mejēta nimi. Cūrē sērītiña'ña”, nicārā niwā.

²⁴ Judío masā wiorā caperi bajuno'ti'cure apaturi pijicārā niwā tja. Cūrē “Ō'acū tu'oropure diacjū ucūña. Ūsā masī'i, mu'urē yu'rūo'cu ña'agū nimi”, nicārā niwā.

²⁵ Cū narē nicu niwī:

—Cū ña'agū o añugū nīgū nisami; cūrē yu'u masītisa'a. A'te dia'cūrē masī'i. Toduporopure yu'u caperi bajuno'ti'cure yu'rūoami. Ni'cārōacārē ĩ'a'a.

²⁶ Cūrē sērītiña'nemocārā niwā tja:

—¿Noa mu'urē tojo weeati? ¿De'ro wee mu'urē ĩ'acā weeati?

²⁷ Cū narē yu'ticu niwī:

—Musārē weretojapu. Yu'ure ējōpeowe'e. ¿De'ro weerā masā sērītiña'nemoti tja? ¿Cūrē sirutusī'rīti?

²⁸ Cū tojo yu'ticā tu'orā, cūrē tu'ticārā niwā:

—Mu'u cūrē sirutuya. Ūsā pūrīcā Moisé dutisere siruturātī. ²⁹ Ūsā masī'i, Ō'acū Moisére ucūcu niwī. Cū pe'ema “Tocjūpu nimi”, niña marī'i.

³⁰ Cū narē nicu niwī:

—A'yóne. ¿Musā yu'ure caperi ĩ'acā wee'cure masīweti?

³¹ Marī añurō masī'i, Ō'acū ña'arārē na sērīsere yu'titisami. Cūrē ējōpeorā, cū uaro weerā dia'cūrē yu'tisami. ³² Ne ni'cāti “Ni'cū wī'magūpūta caperi ĩ'atigū bajua'cure ĩ'acā weeapu” nicā tu'ono'ña marī'i. ³³ Cū Ō'acū o'ó'ti'cu nīgū, yu'ure caperi ĩ'acā weetiboapī.

³⁴ Na cūrē nicārā niwā:

—¿Mu'u ne waropūta ña'agū bajua'cu mijī ūsārē weresī'rīti? Cū na me'rā nisetimi'cure na me'rā ninemoduticārā niwā.

Jesú masārē “Caperi bajuno'tirā weronojō nima” nise ni'i

³⁵ Jesú caperi bajuno'ti'cure na cō'awīrō'quere tu'owī. Tojo weegu cūrē bocaejagu, niwī:

—¿Mu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigūre ējōpeoti?

³⁶ Cū Jesure yu'tiwī:

—Wiogu, ¿noanojō niti cū? Yu'u cūrē ējōpeosī'rīsa'a. Wereya.

³⁷ Jesú cūrē niwī:

—Mu'u ĩ'atoja'a. Yu'u mu'u me'rā ucūgūta ni'i.

38 Cũ tojo nicã tu'ogũ, Jesú tiro ejaque'a, cūrē niwī:

—Wiogũ, mu'urē ějōpeo'o.

39 Be'ro Jesú niwī:

—Yũ'u a'ti turipure queoro besegũ a'tiwũ. Masã na ña'arõ weesere masõtima. Õ'acũ masãrē yu'rũomi nise quē'rãrē masõtima. Tojo weerã caperi bajuno'tirã weronojõ nima. A'tere masĩdutigũ, ějōpeocã uagũ a'tiwũ. Āpērã “Õ'acũ ye quetire masĩ'i”, ni wãcũsama. Náta caperi ĩ'atirã weronojõ dojosama, niwī Jesú.

40 Tojo nicã tu'orã, ni'cãrērã fariseo masã cũ tiropũ nirã a'tiro niwã:

—¿Ěsã quē'rã caperi bajuno'tirã weronojõta niti?

41 Jesú narē yu'tiwī:

—Caperi bajuno'tirã weronojõ nĩrã pũrĩcã, musã bu'iri moobosa'a. Musã “Caperi bajuno'o”, nimiba. Tojo weerã bu'iritirã ni'i, niwī Jesú.

10

Jesú oveja co'tegũ me'rã queose o'o'que ni'i

1-2 Jesú masãrē bu'égũ, a'tiro queose werewī:

—Diacjũta musãrē nigũti. Ni'cũ masũ oveja co'tegũ na sã'rĩsãaca sopepũre queoro sãjãasami. Āpērã ovejare yajasĩ'rĩrã pe'e sope marĩrõpũ sãjãasama. ³ Sopere co'tegũ oveja co'tegũre pãosõrõsami. Cũ sãjãacã, oveja cũ ucũsere tu'omasĩsama. Cũ na ovejanucũrē na wãmerē pisusami. Cũ tojo weecã, cũ tiropũ sirutuwijaasama. ⁴ Narē pijiwijaato-jagũ, na dũporo u'mutãwã'cãsami. Cũ ucũsere tu'omasĩrã, cũ be'ro sirutuque'asama. ⁵ Apĩpũre na ĩ'amasĩtigũre sirututisama. Cũ ucũsere tu'omasĩtirã, no'o uaro du'tistea wa'asama, niwī Jesú.

⁶ Fariseo masã a'te cũ queose o'osere tu'omasĩtiwã.

Jesú oveja co'teme'rĩgũ weronojõ nimi nise ni'i

⁷ Na tu'otĩcã ĩ'agũ, Jesú narē ninemowĩ tja:

—Diacjũta nigũti. Yũ'u oveja sãjãarĩ sope weronojõ ni'i. ⁸⁻⁹ Oveja sopere sãjãarã weronojõ yu'ũre sirutu ějōpeorã yu'rũono'rãsama. Oveja weronojõ uiro marĩrõ nĩmasĩrãsama. Na uasere bocarãsama. Āpērã yũ'u dũporo a'ti'cãrã ña'arã, ovejare yajari masã weronojõ nicãrã niwã. Tojo weerã oveja pe'e na ucũsere tu'omasĩtirã, narē sirutu-ticãrã niwã.

¹⁰ »Ovejare yajari masã narē yaja, wējēsĩ'rĩsama. Yũ'u pũrĩcã narē catisere o'ogũ a'tiwũ. E'catiũ'rũmajãto nigũ, narē tojo weewũ.

11 »Yũ'u ovejare añurõ co'teme'rĩgũ weronojõ yũ'ure ãjõpeorãrẽ añurõ co'te'e. Añurõ co'tegũ cũ yarã ovejare a'tiro weesami. Narẽ mejẽcã wa'acã cã'mota'agũ wẽrĩmasĩsami. 12 Apĩ pe'e cũ da'rase wapa wapata'ase dia'cũrẽ wãcũsami. Cũ narẽ co'tegũ waro nitigũ yai a'ticã, totã cõ'anũ'cõ, wa'a wa'asami. Cũ yarã nitiyucã, tojo weesami. Yai a'ti, narẽ ñe'e, nurũstepe'ocã'sami. 13 Cũ wapata'ase dia'cũrẽ wãcũgũ, tojo weesami. Cũ yarã nitiyucã, ovejare wãcũnurũtisami.

14-15 »Yũ'u oveja añurõ co'teme'rĩgũ weronojõ ni'i. A'tiro ni'i. Yũ'u pacũ yũ'ure masĩmi. Yũ'u quẽ'rã cũrẽ masĩ'i. Te weronojõ yũ'u quẽ'rã yarã ovejare masĩ'i. Na quẽ'rã yũ'ure masĩma. Yũ'u na ye niatjere wẽrĩ, narẽ yũ'rũoguti. 16 Æpẽrã quẽ'rã judío masã nitimirã, yarã nima. Na quẽ'rã neono'o, yũ'ure ãjõpeosiruturãsama. Nipe'tirã yũ'ure ãjõpeorã ni'cã curua nirãsama. Yũ'u ni'cũta narẽ co'tegũ nigũsa'a.

17-18 »Yũ'u pacũ yũ'ure ma'imi. Yũ'u masãrẽ wẽrĩ yũ'rũoatje wapa tojo weemi. Ne ni'cũ yũ'ure wẽrĩcã weemasĩtisami; yũ'u haro me'rã wẽrĩgũti. Yũ'u wẽrĩmasĩ'i. Be'ro masãmasĩ'i tja. Yũ'u pacũ yũ'ure a'tirota weedutiwĩ, niwĩ Jesũ.

19 Judío masã cũ tojo nicã tu'orã, cũrẽ ni'cãrõnojõ wãcũtiwã.

20 Ni'cãrẽrã cũrẽ niwã:

—¿De'ro weerã musã cũrẽ tu'oti? Maatigũ weemi. Wãtĩ sãjãno'cũ nimi, niwã.

21 Æpẽrã pe'e “Wãtĩ sãjãno'cũ tojo ucũtibosami. Wãtĩ sãjãno'cũ caperi ï'atigure ï'acã weemasĩtisami”, niwã.

Judío masã Jesure hati'que ni'i

22 Pu'ecũ nirĩ cura Jerusalẽpu judío masã bosenuũ weepeerã weewã. Duporocjãrã Õ'acũ wi'ire bosenuũ weepeerã quere wãcũsiruturi nuũ niwũ. 23 Ti bosenuũrẽ Jesũ Õ'acũ wi'ipũ wa'awĩ. 24 Cũ Salomó wãmetiri tucũpu sãjãa yũ'rũtẽrĩrĩ cura judío masã wiorã cũrẽ añurõ be'toanũ'cã wa'awã. Cãrẽ sãrĩtiña'wã:

—Mu'ũ Õ'acũ o'ó'cũ ni'i nisere ne diacjũ werewe'e. ¿De'ro nicã mu'ũ ãsãrẽ queoro weregusari? Mu'ũ Õ'acũ bese'cũ ni'i nígũ, diacjũta ãsãrẽ wereya.

25 Jesũ narẽ niwĩ:

—Weremiwũ. Yũ'ure ãjõpeotiwũ. Yũ'u wee'ose yũ'u pacũ dutise me'rã yũ'u Õ'acũ bese'cũ nisere musãrẽ ï'o'o. 26 Yũ'u musãrẽ toduporo ní'caronojõta yarã oveja niwe'e. Tojo weerã yũ'ure ãjõpeowe'e. 27 Yarã oveja yũ'ure ï'amasĩma. Yũ'u quẽ'rã narẽ ï'amasĩ'i. Na

yu'ure ějōpeosirutuma. ²⁸ Narē catinu'cūsere o'o'o. Na pecame'epu wa'asome. Yu'u narē co'tenu'cūcūti. Ne ni'cū, yarārē yu'ure ě'mamasīsome. ²⁹ Narē yu'u pacu o'ocu niwī. Cū nipe'tirā nemorō tutuagu nimi. Tojo weegu ne ni'cū yu'u pacu cuorārē cūrē ě'mamasīsome. ³⁰ Yu'u pacu me'rā ũsā ni'cūpata ni'i, niwī Jesú.

³¹ Cū tojo nicā tu'orā, judío masā ũtāperi me'rā cūrē doquewĕjēsī'rīmiwā. ³² Jesú narē niwī:

—Yu'u pacu tutuase me'rā musā ĩ'orōpu peje añuse wee'owū. ¿Ñe'enojō weese ye bu'iri yu'ure doquewĕjēsī'rīti?

³³ Na Jesure niwā:

—Mu'u añurō weese ye bu'iri wĕjēsome. Ō'acūrē mu'u ña'arō ucūse ye bu'iri wĕjēsī'rīsa'a. Mu'u umu nimigū, Ō'acū weronojō nisī'rī'i. Te ye bu'iri mu'urē wĕjērāti, niwā.

³⁴ Jesú narē niwī:

—Musā dutise wa'teropure Ō'acū ní'quere a'tiro ojano'caro niwū: “Musā Ō'acū weronojō ni'i.” ³⁵ Marī masī'i. Ō'acū ye queti o'áca pūrī cjasere “Tojo nima'acārō wee'e”, nita basiowe'e. Ō'acū cū dutise o'o'cārārē a'tiro nicu niwī: “Musā Ō'acū weronojō ni'i”, nicu niwī. ³⁶ Ō'acū yu'ure besetjagū, a'ti turipure o'ówī. Tojo nimicā, “Yu'u Ō'acū macū ni'i” ní'que bu'iri musā pe'e yu'ure “Ō'acūrē ña'arō ucūami”, niapu. Tojo niwe'e. ³⁷ Yu'u pacu duti'caronojō weeticāma, yu'ure ějōpeoticā'ña. ³⁸ Cū duti'caronojō weecā pūrīcārē, yu'ure ějōpeotimirā, yu'u wee'osere ějōpeoya. Musā tere ějōpeorā, yu'u pacu yu'upure nimi nisere masīrāsa'a. Tojo nicā yu'u, cū me'rā ni'cūta ni'i nisere masīrāsa'a, niwī Jesú.

³⁹ Na cūrē bu'iri da'reri wi'ipū miasī'rīmiwā tja. Cū pe'e narē du'tiwā'cā wa'awī.

⁴⁰ Be'ro Jesú Jordā siaquijipū pĕ'awī. Topure Juā wāmeyeri masū wāmeyecū'caropū tojaque'awī. ⁴¹ Pājārā Jesure ĩ'arā etarā, a'tiro niwā:

—Juā wāmeyeri masū ucūgū, ne cā'rō wee'otimigū, ā'rī cjasere diacjūta ucūcūwī, niwā.

⁴² Topure pājārā Jesure ějōpeowā.

11

Lázaro cū wĕrī'que ni'i

¹ Jesú Jordā siaquijipū nirī cura Lázaro wāmetigu cū ya macā Betaniapū dutitigu weecu niwī. Cū ma'miosānumia María, Marta na quĕ'rā ti macāpata nicārā niwā. ² Co Mariata niwō Jesure cū du'pocārīpū ũ'mutise piopeo, co

poari me'rã tuucoe'co. ³ Lázaro ma'miosãnumia cã pũrõ nicã ï'arã, ãpẽrã me'rã Jesure queti o'ócãrã niwã:

—Wiogu, mu'u me'rãcjũ uputu waro nimi, ni o'ócãrã niwã.

⁴ Jesú te quetire tu'ogu, niwĩ:

—Cũ dutitigu wẽrĩyapatidijasome. Cũ tojo wẽrĩse me'rã Õ'acũ tutuasere ï'ano'rõsa'a. Yu'u Õ'acũ macũ quẽrãrẽ masã a'tiro nirãsama: “Cũ tutuagu nimi”, nirãsama, niwĩ.

⁵ Jesú narẽ ma'imigũ, maata wa'atiwĩ. ⁶ Te quetire tu'óca be'ro pua numu topure tojaque'anemowĩ tja. ⁷ Be'ro cã ãsãrẽ niwĩ:

—Te'a Judeapu tja.

⁸ Æsã cãrẽ niwũ:

—Æsãrẽ bu'egu, sõ'onícatero tocjãrã judío masã ãtãperi me'rã mu'urẽ doquewẽjẽsĩ'rĩmiwã. ¿Mu'u topu wa'asĩ'rĩsari tja?

⁹ Jesú yu'u pacu da'rãse cãu'quere queoro pe'ogusa'a; tojo weerã yu'ure wẽjẽsome yujupu nígũ, queose me'rã a'tiro werewĩ:

—Ni'cã umucore doce horari bo'reyu'u. Marĩ umucopu sjarã, buruque'atisa'a. A'ti umuco bo'reyucã, tojo weesa'a.

¹⁰ Na'itĩ'arõpu sjarã pũrĩcã, na wa'aro bajutise ye bu'iri pu'atuu, buruque'asama. Na sĩ'ose marĩse ye bu'iri tojo wa'asama.

¹¹ Be'ro Jesú ãsãrẽ niwĩ:

—Marĩ me'rãcjũ Lázaro cãrĩa wa'apu. Yu'u cãrẽ wã'cõgũ wa'agusa'a.

¹² Æsã cãrẽ niwũ:

—Wiogu, cã cãrĩcã, añu nisa'a. Cũ cãrĩca be'ro soo, yu'rugusami.

¹³ Jesú Lázaro cãrĩa wa'apu nígũ, wẽrĩa wa'apu nisĩ'rĩgũ weecu nimiwĩ. Æsã pe'e cãrĩse warore wãcũcãti. ¹⁴ Æsã tu'otĩcã, Jesú ãsãrẽ diacjũ werewĩ:

—Lázaro wẽrĩa wa'apu. ¹⁵ Marĩ topu niticã, añu'u. Yu'u e'cati'i; añu nirõsa'a musãrẽ. Totã musã nemorõ ãjõpeorãsa'a. Te'a marĩ cãrẽ ï'arã, niwĩ.

¹⁶ Tomás “Su'rua'cu” na nino'gũ ãsãrẽ niwĩ:

—Marĩ quẽrã te'a. Jesure na wẽjẽcã, cã me'rãta wẽrĩrã wa'arã, niwĩ.

Jesú wẽrĩ'cãrãrẽ masõ, catise o'ose ni'i

¹⁷ Jesú Lázaro ya macãpu etagu, cãrẽ ãtã tutipu siosõrõcũu'quere tu'owĩ. Cãrẽ tojo wéeca be'ro ba'paritise numurĩ yu'rucaro niwũ. ¹⁸ Lázaro ya macã Betania Jerusalẽ pu'toacã niwũ. Pua kilómetro, ape kilómetro deco yoaro niwũ. ¹⁹ Tojo weerã Jerusalécjãrã pãjãrã Marta, Mariare ï'awãcũtutuato nĩrã na tiropu wa'acãrã niwã. ²⁰ Marta

Jesú etasere tu'ogo, cūrē pōtērīgō ejawō. María pe'e wi'ipu tojaco niwō. ²¹ Marta Jesú tiro etago, cūrē niwō:

—Wiogu, mu'u a'topu nicā, yu'u acabiji wērītiboapī.

²² Yu'u masī'i, Ō'acū nipe'tise mu'u sērīsere o'osami, niwō.

²³ Jesú core niwī:

—Mu'u acabiji masāgūsami.

²⁴ Co cūrē niwō:

—Yu'u masī'i, a'ti umuco pe'ticā, nipe'tirā wērī'cārā masārī curapu masāgūsami.

²⁵ Jesú core niwī:

—Yu'u wērī'cārārē masō, catise o'ogu ni'i. Yu'ure ějōpeogu wērī'cupu nimigū, catigusami tja. ²⁶ Ni'cārōacārē catirā yu'ure ějōpeorā wērīrā, wērīdojasome. ¿Mu'u a'tere ějōpeoti?

²⁷ Co cūrē niwō:

—Wiogu, mu'urē ějōpeo'o. Mu'u Ō'acū bese'cu Cristo, Ō'acū macū ni'i. Mu'u “Ni'cū masū a'tiacju niapu” ní'cu ni'i, niwō.

Lázaro masāpe pu'to Jesú cū uti'que ni'i

²⁸ Marta Jesú me'rā ucūca be'ro co acabijo Maríare pijigo wa'awō. Core āpērā tu'otiropu a'tiro nico niwō:

—Marīrē bu'egu etatojami. Mu'urē pijidutiami.

²⁹ Co tojo nicā tu'ogo, cū tiropu maata a'tico niwō. ³⁰ Jesú Martare pōtērī'caroputa niwī. Macāpūre pi'atiwī yujupu.

³¹ María co ya wi'ipure sojaro me'rā wijaatico niwō. Tojo weecā ĩ'arā, judío masā topu sjarā eja'cārā core sirutucārā niwā. “Co acabiji masāpepu utigo wa'ago weesamo”, ni wācūcārā nimiwā.

³² Co pe'e Jesú tiro etago, cū ye du'pocārī tiropu paamu'rīque'awō. Cūrē niwō:

—Wiogu, mu'u a'topu nicā, yu'u acabiji wērītiboapī.

³³ Jesú co uticā ĩ'agū, core sirutu'cārā uticā ĩ'agū, uputu bujaweti, pajaña'wī. ³⁴ Narē sērītiña'wī:

—¿No'opu cūrē sīosōrōcūurī? niwī.

Na cūrē “Te'a ĩ'arā”, niwā.

³⁵ Topu wa'agu, Jesú quē'rā utiwī.

³⁶ Cū uticā ĩ'arā, ni'cārērā judío masā niwā:

—Ī'aña. ¿Upūtuta cūrē ma'ipari? niwā.

³⁷ Āpērā a'tiro niwā:

—¿Ā'rī caperi ĩ'atigure yu'rūo'cu Lázarore wērīcā weeti-
bopari? niwā.

Jesú Lázarore wērī'cupure masō'que ni'i

³⁸ Jesú pūrō bujawetise me'rã Lázaro masāpepɛ wa'awĩ. Ti masāpe ũtã tuti niwũ. Ti tuti sope pu'to ũtãgãjo me'rã cã'mota'ano'wũ.

³⁹ Jesú narẽ niwĩ:

—Tuupãña.

Marta cūrẽ niwō:

—Wiogu, ũrĩ nisami. Cũ wẽrĩca be'ro ba'paritise nɛmɛrĩ yu'ru'u.

⁴⁰ Jesú core niwĩ:

—Mu'urẽ weremiapɛ. “Yu'ure ãjõpeogo, Õ'acũ tutuasere ĩ'agõsa'a”, nimiapɛ, niwĩ.

⁴¹ Be'ro na ti tutire pãowã. Jesú u'mɛsepɛ ĩ'amorō, Õ'acūrẽ niwĩ:

—Pacu, yu'u sērĩ'quere mu'u tu'otojapɛ. Añu'u. ⁴² Yu'u masĩ'i, mu'u yu'ure tu'onu'cũcã'a. ãrã a'topɛ nu'cũrã ye bu'iri sērĩ'i. Mu'u yu'ure o'ó'quere masĩato nígũ, tojo wee'e.

⁴³ Cũ tojo níca be'ro pūrō caricũwĩ:

—Lázaro, wijaatia, niwĩ.

⁴⁴ Tojo nicãta, cũ wijaatiwĩ. Cũ ye omocãrĩ, cũ ye du'pocãrĩrẽ su'ti me'rã du'reno'cɛ niwĩ. Cũ diapoa quẽrã su'ti casero me'rã omano'caro niwũ. Tojo weegu Jesú narẽ niwĩ:

—Cūrẽ pãa, du'uo'oya.

Judío masã wiorã Jesure wẽjẽsĩ'rĩ'que ni'i

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Pãjãrã judío masã María me'rã ba'patiwã'cãti'cãrã cũ tojo weesere ĩ'arã, Jesure ãjõpeowã. ⁴⁶ ãpẽrã pe'e ãjõpeoronojõ níã, cũ tojo wee'quere fariseo masāpure weresãrã wa'awã. ⁴⁷ Tojo weerã fariseo masã, tojo nicã pa'ia wiorã nerẽcãrã niwã. Na pa'ia wiogu cũ me'rãcjãrã nirõpɛ nerẽcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿De'ro weerãsari marĩ? Jesú peje añuse wee'ogũ weemi. ⁴⁸ Marĩ cūrẽ cã'mota'aticã, nipe'tirã cūrẽ ãjõpeorãsama. Romano masã wiorã a'tirãsama. A'ti, marĩ wiorã nise, Õ'acũ wi'i quẽrãrẽ cõ'arãsama.

⁴⁹ Ni'cũ na me'rãcjũ Caifá wãmetigu ti cũ'marẽ pa'ia wiogu nicɛ niwĩ. Cũ narẽ nicɛ niwĩ:

—Musã ne tu'omasĩwe'e. ⁵⁰ Nipe'tirã masã marĩ ya di'tacjãrã wẽrĩcã, ña'a nibosa'a. A'tiro weecã, añusa'a. Ni'cũ nipe'tirã ye bu'iri wẽrĩbosacã, marĩrẽ añurõsa'a, niwĩ.

⁵¹ Caifá cũ basu wãcũse me'rã tojo niticɛ niwĩ. Ti cũ'ma cũ pa'ia wiogu nicã, Õ'acũ cūrẽ tojo wãcũse o'ocɛ niwĩ. Tojo nígũ, Judea di'tacjãrãrẽ Jesú wẽrĩbosagusami nígũ,

tojo nicu niwī. ⁵² Jesú ti di'tacjārā dia'cūrē wērībosaticu niwī. Nipe'tirā Ō'acū pō'rā cūrē ějōpeojārē no'o ap-eye di'tapu nirá quē'rārē wērībosacu niwī. Ni'cā curua weesī'rīgū tojo weecu niwī. ⁵³ Ti nūmūta na nerē ucūca nūmū me'rā na Jesure wējēatjere wācūyucārā niwā.

⁵⁴ Na wējēsī'rīse ye bu'iri Jesú judío masā ĩ'orōpu sijatiwī. Judeapu ní'cu wijawā'cāwī. Ni'cā macā Efraī wāmetiri macā yucu marīrō pu'to niri macāpu wa'awī. Ti macāpu ũsā tojawu.

⁵⁵ Titare Pascua judío masā bosenuwu wa'atjo cārōacā du'sawu. Pājārā masā Jerusalēpu wa'acārā niwā. Na ti bosenuwu duporo na ña'arō wee'quere coeyurā wa'acārā niwā. ⁵⁶ Jesure ĩ'asī'rīrā a'macusiācārā niwā. Ō'acū wi'ipū nirá, a'merī sērītiña'cārā niwā:

—Mūsā tu'oña'cā, ¿apetero weegu cū a'tigusari?

⁵⁷ Fariseo masā, pa'ia wiorā masārē a'tiro ducīcārā niwā:

—Mūsā Jesú topu niapu nisere masīrā, ũsārē wereya. Na werēcā, bu'iri da'reri wi'ipū Jesure miarāti nirá, tojo nicārā niwā.

12

Jesure María u'mūtise piopeoque ni'i (Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua bosenuwu wa'atjo seis nūmūrī du'sawu. Titare Jesú Efraīpu ní'cu Betania wāmetiri macāpu wa'awī. Toduporo ti macāpu'ta Jesú Lázarore masōwī. ² Tocjārā Jesure bosenuwu weepeowā. Marta ba'asere etiwō. Na pājārā wa'terore Lázaro quē'rā Jesú me'rā ba'adujiwī. ³ ũsā ba'ari cura María pajicja u'mūticja nardo wāmetise wapabujusere poseticjare Jesú tiro miitiwō. Miiti, cū du'pocārīpu piopeowō. Be'ro co poari me'rā tuucoewō. Ti wi'i nipe'tiropu u'mūtise'sa wa'awu.

⁴ Co tojo weecā ĩ'agū, Juda Iscariote ũsā me'rācjū be'ropu Jesure ĩ'atu'tirārē o'oacju a'tiro niwī:

⁵ —¿De'ro weego a'te u'mūtisere duatiati? Tere duago, ni'cā cū'ma da'rase wapa weronojō wapata'aboapā. Te niyerure pajasecūorārē o'oboapā, niwī.

⁶ Cū pajasecūorārē ma'ígū mejēta, tojo niwī. Yajasebucu niwī. Cū ũsā niyerure co'tegu niwī. Ti ajuropu ũsā niyeru sãa'quere yajamujācūwī. ⁷ Jesú cūrē niwī:

—Co űaro weeato. Co yu'ure yaatjere wācūgō, tojo weeamo. ⁸ Mūsā pajasecūorārē o'onu'cūmasīrāsa'a. Be'ropu yu'u pūrīcārē o'omasīsome. Yu'u a'to nidojacju niwe'e, niwī Jesú.

Judío masã wiorã Lázarore wějěsĩ'rĩ'que ni'i

⁹ Pājārã judío masã Jesú Betaniapũ nise quetire tu'ocārã niwã. Tojo weerã Jesure, cũ masõ'cũ Lázaro quẽ'rãrẽ ĩ'arã a'ticārã niwã. ¹⁰⁻¹¹ Lázarore masõse ye bu'iri pājārã judío masã Jesure ějõpeowã. Cũrẽ ějõpeorã, pa'ia wiorã dutise doca nimi'cārã dũcawatia wa'awã. Na tojo weese ye bu'iri pa'ia wiorã Jesure na wějěsĩ'rĩrõnojõta Lázaro quẽ'rãrẽ wějěsĩ'rĩwã.

Jesú Jerusalẽpũ pi'a'que ni'i

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Pascua judío masã bosenuũurẽ ĩ'arã wa'arã pājārã masã Jerusalẽpũre wa'acārã niwã. Na etãca nuũũ ape nuũũ pe'e Jesú wa'atje quetire masĩcārã niwã. ¹³ Tojo weerã pũrĩ opa querire dũte, cũrẽ põtẽrĩrã a'ticārã niwã. Na a'tiro caricũwã'cãtiwã:

—Marĩ wioũure e'catise o'orã. Ā'rĩ Ō'acũ o'ó'cũre añurõ wa'ato. Cũ marĩ Israe curuacjãrã wioũũ nimi, niwã.

¹⁴ Jesú Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩrõnojõta burrore ĩ'agũ, cũ bu'ipũ mũjãpejawĩ. Zacarĩa todũporocjũ Ō'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ a'tiro ojacu niwĩ:

¹⁵ Mũsã Jerusalẽcjãrã, uiticã'ña.

Ī'aña, mũsã wioũũ burro bu'ipũ pesawã'cãtimi, ni ojacu niwĩ.

¹⁶ A'te oja'quere ũsã cũ bu'erã ne waro “Jesú ye queti nisa'a”, niticãti. Be'ro u'mũse cũ mũjããca be'ropũ ũsã masĩwũ. “Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ní'caronõjõta cũrẽ queoro wa'awũ”, niwũ.

¹⁷ Jesú Lázarore masõgũ, cũ pijiwĩrõcã ĩ'a'cãrã ãpẽrãrẽ wereturiacãrã niwã. ¹⁸ Tojo weerã cũ weeĩ'o'quere ějõpeorã, Jesure põtẽrĩrã a'ticārã niwã. ¹⁹ Fariseo masã pe'e tojo weecã ĩ'arã, a'merĩ nicãrã niwã:

—¿Ī'ati mũsã? Nipe'tirã cũ me'rã wa'arã weema. ¿Marĩ de'ro weebosũ? niwã.

Griego masã Jesure ĩ'asĩ'rĩ'que ni'i

²⁰ Jerusalẽpũ Pascua bosenuũũ nicã, Ō'acũrẽ ějõpeorã nerẽ'cãrã wa'terore ni'cãrẽrã griego masã niwã. ²¹ Na Jesure ĩ'asĩ'rĩrã Felipe tiro a'tiwã. Felipe Betsaida Galilea di'tapũ nirĩ macãcjũ niwĩ. Na cũrẽ a'tiro niwã:

—Jesure ĩ'asĩ'rĩsa'a.

²² Na tojo nicã tu'ogũ, Felipe Andrére weregũ wa'awĩ. Be'ro pũarãpũ wa'a, Jesure wererã wa'awã. ²³ Na griego masã ĩ'asĩ'rĩsere tu'ogũ, Jesú niwĩ:

—Yũ'ũ Ō'acũ macũ masũ weronõjõ upũtigũ wẽrĩ masãmũjãatjo cã'rõ du'sa'a. ²⁴ Diacjũta nigũti. Ni'cũ otese

capere otetibosami. Te oteticã, mejārõta tojasa'a. Te peri otecã pūrīcārē, di'tapũ boa wa'asa'a. Be'ro pī'rī, pupi, peje ducatisa'a. Te peri weronojõ yu'u wērīgũsa'a. Yu'u wērīse me'rã pājārã Õ'acũ põ'rã wa'arāsama. ²⁵ No'o a'ti umucopure cũ catiri umucore ma'iyu'rugũ pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'gũsami. No'o cũ catiri umucore ma'itigu pe'e umusepũ catinu'cũgũsami. ²⁶ Yu'u dutisere weesī'rīgũ, yu'ure sirutuato. Cũ yu'u niatjopure yu'u me'rã nigũsami. Yu'u dutisere weesirutugũnojõrē yu'u pacũ añurõ weegũsami, niwī Jesú.

Jesú cũ wērīatjere ucũ'que ni'i

²⁷ Jesú niwī:

—Ni'cārõacã yu'u pūrõ bujaweti'i. ¿De'ro nigũsari? “Pacũ, yu'ure ña'arõ wa'atjere yu'ruoya” ¿nigũsari? Ni-some. Yu'u tereta pi'eti, wērīgũ a'tiwũ. ²⁸ Pacũ, mu'u tutuasere ĩ'oña, niwī Jesú. Cũ tojo níca be'ro ni'cũ umusepũ ucũdijosere tu'owũ. A'tiro niwī:

—Yu'u tutuasere ĩ'otojawũ. ĩ'onemogũti tja, niwī.

²⁹ Masã topũ nirã cũ ucũ'quere tu'orã, “Bũpo busuami”, niwã. Āpērã “Õ'acũrē wereco'tegũ umusecũ Jesure ucũami”, niwã.

³⁰ Jesú narē niwī:

—Yu'ure tu'odutigũ mejēta ucũami. Musã pe'ere tu'odutigũ ucũami. ³¹ Ni'cārõacārē Õ'acũ a'ti turicjārārē bese, bu'iri da'regũsami. Tojo nicã a'ti turicjārārē dutigu wãtī cõ'awīrõno'gũsami. ³² Apeye quē'rārē yu'ure na umuarõpũ tuumorõnũ'cõcã, nipe'tirārē yu'u tiropũ a'ticã weegũti, niwī Jesú.

³³ Tojo nígũ, yu'u curusapũ wērīgũsa'a nígũ, tojo niwī. ³⁴ Masã tere tu'orã, a'tiro niwã:

—Õ'acũ ye queti ojãca pūrīpũ na bu'eĩ'ocã, a'tiro tu'ono'wũ: “Õ'acũ bese'cũ Cristo catinu'cũcũsami.” ¿De'ro weeacjũ mu'u pe'e tja “Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ umuarõpũ tuumorõnũ'cõno'gũsami”, niti? Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ ¿noanojõ niti? ni sērītiña'wã.

³⁵ Jesú narē niwī:

—Yu'u a'ti nucũcãcjārārē sī'ose weronojõ ni'i. Yu'u masārē Õ'acũ yere añurõ masicã wee'e. Yoaticã musã me'rã nigũsa'a. Yu'u a'topũ nirĩ curare musã yu'u bu'esere ějõpeoya. Tojo weerã musã wãcũña marĩrõ na'itĩ'arõpũ sjarã weronojõ wa'asome. Yu'ure ějõpeotirã na'itĩ'arõpũ nirã weronojõ nima. Na weesere “A'tiro pe'e ua'a”, nímasītisama. ³⁶ Yu'u sī'ose weronojõ nigũ musã tiropũ

ni'i. Yu'u musã tiropu nirĩ curare yu'ure ãjõpeoya. Tojo weerã musã quẽ'rã sĩ'orĩ masã weronojõ nirãsa'a. Õ'acũ yere añurõ masĩrãsa'a. Æpẽrã quẽ'rãrẽ masĩcã weerãsa'a, niwĩ Jesú.

Jesú narẽ tojo níca be'ro du'tiwã'cã wa'awĩ.

Judío masã wiorã Jesure ãjõpeotise ni'i

³⁷ Jesú peje weeĩ'omicã, judío masã wiorã cãrẽ ãjõpeotiwã. ³⁸ Na ãjõpeoticã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu Isaía oja'caronojõta queoro wa'awu.

Cũ a'tiro ojacu niwĩ:

Ni'cũnojoõpũta ãsã weresere tu'otimi.

Õ'acũ tutuase me'rã weeĩ'ocã ĩ'amirã, ne ãjõpeotima, ni ojacu niwĩ Isaía.

³⁹ Na ne ãjõpeomasĩti'que quẽ'rãrẽ Isaía aperopu Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro ojacu niwĩ:

⁴⁰ Õ'acũ narẽ caperi bajutirã weronojõ weecu niwĩ.

Cũ yere tu'omasĩticã weecu niwĩ.

Tojo weerã añurõ cũ weesere ĩ'amirã, ĩ'amasĩticãrã niwã.

Cũ bu'esere tu'omirã, tu'omasĩticãrã niwã.

Cũ bu'esere ãjõpeorã, na ña'arõ wee'quere du'u, acobojose sãrĩbopã.

Cũ narẽ yu'rũobopĩ, nicu niwĩ Isaía.

⁴¹ Isaía Jesú tutuasere, cũ asistesere ĩ'agũ, cũ ye cjasere tojo ucũcu niwĩ.

⁴² Pãjãrã judío masã Jesure ãjõpeowã. Ni'cãrãrã wiorã waropũta ãjõpeowã. Fariseo masãrẽ uirã, bajuyoropu Jesure ãjõpeosere ucũtiwã. Æsãrẽ judío masã na nerẽrĩ wi'ĩpu nirãrẽ cõ'awĩrõrĩ nĩrã, tojo weewã. ⁴³ Wiorã Jesure ãjõpeomirã, masã pe'ere Õ'acũ nemorõ añurõ wãcũcã uawã.

Jesú masãrẽ besese cjasere ucũ'que ni'i

⁴⁴ Jesú nipe'tirã tu'oato nígũ, tutuaro ucũwĩ:

—Yu'ure ãjõpeogu yu'u se'sarore ãjõpeotimi. Yu'u pacu yu'ure o'ó'cu quẽ'rãrẽ ãjõpeomi. ⁴⁵ Yu'ure ĩ'agũ, yu'ure o'ó'cu quẽ'rãrẽ ĩ'ami. ⁴⁶ Yu'u sĩ'ose weronojõ ni'i. A'ti nucũcãpũre yu'ure ãjõpeorã na'itĩ'arõpu tojaticã'to nígũ a'tiwu. Na yu'u bu'esere masĩrãsama. Masĩrã, añurõ weerãsama. ⁴⁷ Yu'u bu'esere tu'omirã, tere weetirã, bu'iri cuorãsama. Yu'u narẽ bu'iri da'resome. Yu'u bu'iri da'regu a'titiwu. Narẽ yu'rũogũ a'tiwu. ⁴⁸ Yu'ure uatirãnojoõ, yu'u bu'e'quere weetirãnojoõ Õ'acũrẽ bu'iri da'reno'ajãpu nitojama. Yu'u bu'e'quere weetise bu'iri na a'ti umũco pe'ticã, bu'iri da'reno'rãsama. ⁴⁹ Yu'u se'saro yu'u uaro bu'ewe'e. Yu'u pacu yu'ure o'ó'cu “Tojo ni bu'eya” nirõ bu'e'e. ⁵⁰ Yu'u

masĩ'i, yu'u pacu dutisere ějõpeorã catinu'cũcã'rãsama. Tojo weegu cũ bu'eduti'caronojõta masãrẽ bu'e'e, niwĩ Jesú.

13

Jesú cũ bu'erã ye du'pocãrĩrẽ coe'que ni'i

¹ Judío masã bosenumu Pascua wa'atjo ni'cã numu du'sawu. Jesú cũ a'ti turipu ní'cu maata cũ pacu tiropu wa'atjere masĩtojawĩ. Cũ, cũ yarã a'ti nucũcãcjãrãrẽ ma'inu'cũcã'wĩ. Cũ wẽrĩse me'rã cũ uputu ma'isere ĩ'owĩ.

²⁻⁴ Juda Iscariote, Simó macũrẽ wãtĩ a'tiro wãcũse o'ocu niwĩ. Jesure ĩ'atu'tirãpũre o'oduticu niwĩ. Jesú pe'e pũricã cũ Ő'acũ tiropu ní'cu a'tiwu nisere masĩwĩ. Tojo nicã topu cũ dajatojaatjere, cũ pacu cũrẽ wiogu sõrõatje quẽ'rãrẽ masĩwĩ. A'tiro wéegu, ũsã ba'adujiri cura Jesú wã'cãnu'cã, cũ su'ti bu'icjãrõrẽ tuweecũuwĩ. Be'ro marĩ ejerituwãaropu tuucoeri caserore du'teõ'owĩ. ⁵ Tu'ajanu'cõ, acore bapapu piosãawĩ. Te me'rã ũsã ye du'pocãrĩrẽ coenu'cãwĩ. Be'ro ti casero me'rã bopowĩ.

⁶ Cũ Simó Pedro ye du'pocãrĩrẽ coenu'cãrĩ cura Pedro cũrẽ niwĩ:

—Wiogu, ¿yé du'pocãrĩrẽ coegusari?

⁷ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Ni'cãrõacã yu'u weesere mu'u tu'omasĩtisa'a. Be'ropu masĩgũsa'a.

⁸ Pedro cũrẽ niwĩ:

—Yé du'pocãrĩrẽ mu'u ne coesome.

Jesú cũrẽ niwĩ:

—Yu'u coeticã, mu'u yu'u me'rãcjũ nisome.

⁹ Simó Pedro cũrẽ niwĩ:

—To pũricãrẽ yé du'pocãrĩrẽ coegu, yé omocãrĩ, ya dũpoa quẽ'rãrẽ coeya.

¹⁰ Jesú pe'e cũrẽ niwĩ:

—Marĩ u'áca be'ro apaturi u'aapoya marĩsa'a. Sijáca be'ro du'pocãrĩ dia'cũrẽ tuucoeno'sa'a. Musã ũ'irĩ marĩrã weronojõ ni'i. Tojo nimicã, ni'cũ musã wa'teropũre ña'agũ ũ'irĩtigu weronojõ nimi, niwĩ Jesú.

¹¹ Jesú cũrẽ ĩ'atu'tirãpũre o'oacjure masĩtojawĩ. Tojo weegu tojo niwĩ.

¹² ũsã ye du'pocãrĩrẽ coeca be'ro cũ bu'icjãrõ su'tirore sãña, ejanujãwĩ tja. ũsãrẽ niwĩ:

—¿Musã yu'u weesere tu'omasĩti? ¹³ Musã yu'ure “Wiogu, ũsãrẽ bu'egu” ni pisu'u. Tojota ni'i musã nĩrõnojo. ¹⁴ Yu'u musã wiogu, musãrẽ bu'egu nimigũ, musã ye du'pocãrĩrẽ coeapu. Tojo weerã musã quẽ'rã

mejārōta weeya. ¹⁵ Musārē yu'u wee'quere ĩ'acũu, weesirutuato nígũ a'te queosere wee'ōapũ. A'merĩ añurō weeya. ¹⁶ Musārē diacjũ wereguti. Ne ni'cũ da'raco'tegu “Yu'u wiogu yu'rũoro ni'i”, nĩmasĩtisami. Ni'cũ o'óno'cu quẽ'rã cũrẽ o'ó'cu yu'rũoro nitisami. ¹⁷ Musã yu'u dũ'pocãrĩ coesere masĩrã, a'te yu'u wee'quere wéerã, e'catirãsa'a.

¹⁸ »Yu'u musã nipe'tirãpũre ucũgũ weewe'e. Yu'u bese'cãrãrẽ masĩ'i. Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nírdnojojõta queoro wa'arosa'a. A'tiro ojano'wũ: “Yu'u me'rã ba'adujimigũ, yu'ũre a'pẽpũrĩmi”, ni ojano'caro niwũ. ¹⁹ Yu'u musārẽ weryegu wee'e. Tojo weerã yu'u ní'que queoro wa'acã, a'tiro nirãsa'a: “Diacjũta Ō'acũ o'ó'cu nipĩ”, nirãsa'a. ²⁰ Musārẽ queoro wereguti. Yu'u o'ó'cãrã weresere tu'o ãjõpẽorã, yu'u quẽ'rãrẽ ãjõpẽorãta weesama. Yu'ũre ãjõpẽorã, yu'ũre o'ó'cu quẽ'rãrẽ ãjõpẽosama, niwĩ Jesú.

Jesú “Yu'ũre ĩ'atu'tirãpũre Juda o'ogũsami” nise ni'i
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jesú ũsãrẽ wérẽca be'ro uputu bajawetiwĩ. Tu'ota basiorota werewĩ:

—Diacjũta nigũti. Ni'cũ musã wa'teropũ yu'ũre ĩ'atu'tirãrẽ o'ogũsami, niwĩ.

²² Cũ tojo nicã tu'orã, ũsã ¿noarẽ tojo nigũ weeti? nírá, mejõ a'merĩ ĩ'adujicã'wũ. ²³ Yu'u Juã Jesú ma'ino'gũ cũ pu'to dujiwũ. ²⁴ Tojo weegu Simó Pedro Jesure sãrĩtiña'dutigũ sĩopuawĩ. ²⁵ Yu'u cũ pu'toacã mu'rĩwã, cũrẽ sãrĩtiña'wũ:

—Wiogu, ¿noanojõ niti cũ?

²⁶ Jesú yu'ũre niwĩ:

—Yu'u pã yosóo'ono'gũ nigũsami. Cũ tojo níca be'ro Simó macũ Juda Iscariotere yosóo'owĩ. ²⁷ Cũ tojo wéeca be'ro wãtĩ Judare sãjãacu niwĩ. Jesú cũrẽ niwĩ:

—Mu'u weeatjere weebaque'oya.

²⁸ ũsã nipe'tirã topũ ba'adujirã, cũ tojo nisere tu'omasĩticãti. ²⁹ Ni'cãrẽrã a'tiro wãcũwũ: “Juda cũ niyerure co'tegu niyucã, Jesú cũrẽ apeyenojõ bosenuũ cjasere duudutigũ weepĩ, o pajasecũorãrẽ niyeru o'odutigũ o'odutiapĩ”, niwũ. ³⁰ Juda cũ pãrẽ ñe'ẽca be'ro ũsã tiropũ ní'cu wijaa wa'awĩ. Cũ wijaari cura ñamipũ niwũ.

A'merĩ ma'idutise ni'i

³¹ Juda wa'ãca be'ro Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—Ni'cãrõacã yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũpũre yu'u tutuasere ĩ'ono'rõsa'a. Ō'acũ tutuasere quẽ'rã yu'u me'rãta ĩ'ono'rõsa'a. ³² Yu'u Ō'acũ tutuasere

ĩ'ocã, cũ quẽ'rã yu'u tutuasere maata ĩ'ogũsami. ³³ Yu'u me'rãcjãrã, cã'rõ musã me'rã nituogusa'a. Musã yu'ure a'marãsa'a. Yu'u judío masãrẽ toduporopure ní'caronojõta musãrẽ ni'cãrõacã nigũti. Yu'u wa'atjopure musã wa'amasĩtisa'a. ³⁴ Musãrẽ apeye ma'ma dutise cũugũti. Yu'u musãrẽ ma'irõnojoõta a'merĩ ma'ĩña. ³⁵ Musã a'merĩ ma'icã, ãpẽrã nipe'tirã musãrẽ yu'u bu'erã nisere masĩrãsama, niwĩ Jesú.

Jesú Pedrorẽ “Mu'u yu'ure Masĩwe'e' nigũsa'a” ní'que ni'i
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Simó Pedro cũrẽ sẽrĩtiña'wĩ:

—Wiogu, ¿no'opu wa'agusari?

Jesú cũrẽ niwĩ:

—Ni'cãrõacã yu'u wa'atjopure mu'u wa'amasĩtisa'a. Be'ropu yu'ure sirutugusa'a.

³⁷ Pedro cũrẽ niwĩ tja:

—Wiogu, ¿de'ro weeacju yu'u mu'u me'rã maata wa'amasĩtisari? Yu'u quẽ'rã mu'u me'rãta wẽrĩmasĩ'i.

³⁸ Jesú cũrẽ niwĩ:

—¿Nirõta yu'u me'rã wẽrĩmasĩti? Mu'urẽ diacjũta nigũti. Cãrẽ'quẽ cũ uuati duporo yu'ure i'tiati “Cũrẽ masĩwe'e”, nigũsa'a, niwĩ Jesú.

14

Jesú “Yu'ure ãjõpeorã yu'rurãsa'a” ní'que ni'i

¹ Jesú ãsãrẽ a'tiro niwĩ:

—Musã uputu waro wãcũque'titicã'ña. Õ'acũrẽ ãjõpeoya. Tojo nicã yu'u quẽ'rãrẽ ãjõpeoya. ² Yu'u pacu tiropu musã niatje wi'seri peje ni'i. Te marĩcãma, musãrẽ wereboapã. Topu musã niatjore apoyugu wa'agu wee'e.

³ Musã niatjore apóca be'ro musãrẽ miigũ a'tiguti. Topure musã quẽ'rã ninu'cũcã'rãsa'a. ⁴ Musã yu'u wa'atjore masĩsa'a. Yu'u wa'ari ma'a quẽ'rãrẽ masĩsa'a, niwĩ Jesú.

⁵ Tomás cũrẽ niwĩ:

—Wiogu, mu'u wa'atjore masĩtisa'a. ¿Ûsã de'ro wee masĩbosau mu'u wa'ari ma'arẽ?

⁶ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Yu'u, yu'u pacu tiropu wa'ari ma'a weronojõ ni'i. Yu'u masãrẽ topu wa'acã weegú ni'i. Yu'u masãrẽ diacjũ cjasere masĩcã wee'e. Narẽ catinu'cũcã weegú ni'i. Yu'ure ãjõpeorã dia'cũ yu'u pacu tiropu wa'arãsama. ⁷ Musã yu'ure masĩrã, yu'u pacu quẽ'rãrẽ masĩbosa'a. Ni'cãrõacã me'rã cũrẽ masĩ'i. Musã yu'ure ĩ'arã, cũrẽ ĩ'arã weronojõ ni'i, niwĩ Jesú.

⁸ Felipe Jesure niwĩ:

—Wiogu, mu'u pacure i'ona usare. Cure i'ase me'ra dia'cu usare ejatuarosa'a.

⁹ Jesu cure niwi:

—Felipe, yu'u musa me'ra yoaca niwa. Yu'ure i'amasiweti yujupu? Yu'ure i'agu yu'u pacu que'ra're masimi. De'ro weegu yu'ure "Mu'u pacure i'ona", niati? ¹⁰ Yu'u, yu'u pacu me'ra para nimica, ni'cuputa ni' nisere ejopeoweti? Cu yu'upure nimi nise que'ra're ejopeoweti? Yu'u ucisere yu'u se'saro ucwe'e. Yu'u pacu yu'upure niguta cu haro ucumi. Yu'u weese que'ra're yu'u se'saro weewe'e. Cuta cu haro weeca weemi. ¹¹ Yu'u, yu'u pacu me'ra ni'cuta ni' nisere, cu yu'upure nisere ejopeoya. Tere ejopeotira purica, yu'u weese pe'ere i'a ejopeocureya. ¹² Musare diacjuta wereguti. Yu'ure ejopeora yu'u weecaronojota yu'u weequere weesirutasama. Totu yu'u pacu tiropu yu'u wa'acama, a'te nemoro weerasama. ¹³ Musa yu'ure ejopeoca, nipe'tise musa serisere o'ogusa'a. Te me'ra yu'u pacu tutuasere masiato nigu tojo weegusa'a. ¹⁴ Yu'ure ejopeora, no'o musa serisere yu'tiguti.

Jesu "Espiritu Santure o'oguti" ni'que ni'i

¹⁵ »Musa yu'ure ma'ira, yu'u dutisere weerasa'a. ¹⁶ Musare yu'u pacure Espiritu Santure seribosaguti. Cu musare weetamuse me'ra wacututuanu'cucua weegusami. Musa me'ra ninu'cugusami. ¹⁷ Espiritu Santu musare queoro bu'egusami. Apera a'ti nucucacjara yu'ure ejopeotira cure masitirasama. Tojo weera cure moorasama. Musa purica cure masi'i. Cu musa me'ra, musapure ninu'cugusami. ¹⁸ Yu'u musare co'awacosome. Musa me'ra nigu a'tiguti tja. ¹⁹ Carocaca be'ro masa yu'ure i'asome. Musa purica i'arasa'a. Yu'u catinu'cucua'a. Tojo weera musa que'ra'ra catinu'cucuarasa'a. ²⁰ Yu'u pacu musare Espiritu Santure o'ogusami. Tojo weeca be'ro yu'u pacu me'ra yu'u nisere masirasa'a. Tojo nica musa yu'u me'ra nisere, yu'u musapure nisere masirasa'a. ²¹ Yu'u dutisere weegu diacjuta yu'ure ma'isere i'osami. Yu'ure maigure yu'u pacu que'ra'ra ma'igusami. Yu'u que'ra'ra ma'igusa'a. Cure yu'u nisetisere i'ogusa'a, niwi Jesu.

²² Api Juda, Iscariote mejeta Jesure niwi:

—Yu'ure, de'ro weegu mu'u nisetisere usa dia'cure i'ogusari? De'ro weegu a'ti turicjara mu'ure ejopeotira que'ra're i'oweti?

²³ Jesu cure niwi:

—Yũ'ure ma'igũ yũ'u dutisere weemi. Yũ'u pacu cũrẽ ma'igũsami. Ũsã puarãputa cũ me'rã nirãsa'a. ²⁴ Yũ'ure ma'itigu pe'e yũ'u ucũsere weetimi. Yũ'u ucũse yé mejẽta ni'i. Yũ'u pacu yũ'ure o'ó'cu cũ weredutise ni'i.

²⁵ »Yũ'u musã me'rã nígũ, a'te nipe'tisere were'e. ²⁶ Yũ'u sãrĩcã, yũ'u pacu Espĩritu Santure musãrẽ o'ógusami. Cũ musãrẽ weetamu, wãcũtutuanu'cũcã weegusami. Nipe'tise musãrẽ bu'egusami. Nipe'tise yũ'u musãrẽ bu'e'quere apaturi wãcũcã weegusami.

²⁷ »Yũ'u ni'cãrõacã musãrẽ we'eriti'i. Musã ye ejeripõ'rãrĩpu ejerisãjãse niato. Yũ'u ejerisãjãse me'rã musãrẽ ejerisãjãcã weeguti. Yũ'u ejerisãjãcã weese a'ti nucũcã cjase weronjõ niwe'e. Tojo weerã “Yũ'u wa'agu wee'e” nisere tũ'orã, bujaweti, wãcũque'titicã'ña. ²⁸ Musã “Yũ'u pacu tiropu wa'agu wee'e” nicã tũ'otojapu. “Be'ro yũ'u musã me'rã nigũ a'tiguti tja” nicã quẽ'rãrẽ tũ'oapu. Yũ'u pacu yũ'u yũ'rũoro nimi. Musã yũ'ure cũ tiropu wa'ase quetire tũ'oapu. Tere tũ'orã, diacjũta ëjõpeorã pũrĩcã, e'catiboapã. ²⁹ Yũ'u musãrẽ wereyugu weeapu. Tojo weerã yũ'u musãrẽ wereyu'quere queoro wa'acã, “Diacjũta nipiĩ”, nirãsa'a. ³⁰ Wãtĩ a'ti nucũcãcjãrãrẽ dutigu a'titojami. Tojo weegu yũ'u yoaticã musã me'rã ucũgũti. Cũ yũ'ure ne cã'rõ dutimasĩtimi. ³¹ Tojo wa'arota weesasa'a. Yũ'u pacu cũ weeduti'quere weeguti. Yũ'u tojo weecã, a'ti nucũcãcjãrã yũ'u pacure yũ'u ma'isere masĩrãsama. Te'a wa'arã. Wã'cãnu'cãña, niwĩ ũsãrẽ.

15

Jesú u'segu me'rã masãrẽ queose were'que ni'i

¹ Jesú queose me'rã ũsãrẽ a'tiro niwĩ:

—Yũ'u u'segu weronjõ ni'i. Yũ'u pacu tigure co'tegu nimi. ² Yũ'ure ëjõpeorã tigu cjase dũpuri nima. Ő'acũ u'segure ĩ'anurũgũ weronjõ niyugu, dũca marĩse dũpũrĩre dũtecõ'asami. Apeye dũcatise dũpũrĩre añurõ dũcatiato nígũ dũtweenemosami. ³ Musã dũcatise dũpuri weronjõ ni'i. Yũ'u bu'e'quere ëjõpeo, yũ'ti'i. Tojo weegu yũ'u pacu musã ña'arõ wee'quere cõ'atojawĩ. Musã acobocono'cãrãpu nitoja'a. ⁴ Yũ'u musãpũre ninu'cũgũsa'a. Musã quẽ'rã yũ'u me'rãcjãrã ninu'cũcã'ña. Ni'cã dũpu yucũgũpu a'mesũ'atimĩrõ dũcatitisa'a. A'te weronjõ musã yũ'u me'rã ninu'cũtirã, ne añurõ weemasĩsome.

⁵ »Yũ'u ní'caronjõta yũ'u u'segu weronjõ ni'i. Musã tigu dũpuri ni'i. Yũ'u me'rã ninu'cũgũ, yũ'u quẽ'rã cũpũre nicã, cũ añurõ weemasĩsami. Musã yũ'u me'rã ninu'cũtirã, ne añurõ weemasĩtisa'a. ⁶ Yũ'u me'rã

ninu'cūtigu dūtecō'a'que dūpuri weronojō nimi. Te ñai'que dūpuri see, pecame'epu ũjūacō'ano'sa'a.

⁷ »Musā yu'u me'rā ninu'cūrā, yu'u bu'esere wācūrā, Ō'acūrē musā uasere sērīña. Cū yu'tigusami. ⁸ Musā añurō wéerā, Ō'acū añuyurūami nisere i'orāsa'a. Tojo weerā diacjūta musā yu'u bu'erā nirāsa'a. ⁹ Yu'u pacu yu'ure ma'irōnojōta yu'u quē'rā musārē ma'i'i. Yu'u me'rā ninu'cūña. Tojo weecā, musārē ma'inu'cūgūsa'a. ¹⁰ Yu'u pacu yu'ure cū dutisere weecā, ma'imi. Yu'u quē'rā yu'u dutisere weecā, musārē ma'igūsa'a.

¹¹ »Yu'u e'catironojōta musārē e'catiato nígū tojo ucū'u. Tojo weerā musā e'catiyuruarāsa'a. ¹² Yu'u dutise a'tiro ni'i. Yu'u musārē ma'irōnojōta a'merī ma'iña. ¹³ Ni'cū cū me'rācjārārē wērībosagu, narē ma'iyuruasami. Wērībosase nemorō ma'ita basiowe'e. ¹⁴ Musā yu'u dutisere wéerā, yu'u me'rācjārā ni'i. ¹⁵ Yu'u musārē “Yu'ure da'raco'terā nima”, nisome. Da'raco'terā na wiogu weesere masītisama. Musā yu'u me'rācjārā ni'i. Tojo weegu yu'u pacu yu'ure ní'quere werepe'ocā'a. ¹⁶ Musā yu'ure besetiwu. Yu'u pe'e musārē besewu. Añurō weeato nígū tojo weewu. Musā añurō weese pe'tisome. Añurō weecā, musā yu'ure ějōpeocā, no'o Ō'acūrē sērīsenojōrē o'ogusami. ¹⁷ A'teta ni'i yu'u musārē dutise. A'merī ma'iña, niwī.

Jesú “Yu'ure ějōpeocā, āpērā musārē i'atu'tirāsama” ní'que ni'i

¹⁸ Jesú ũsārē a'tiro ninemowī:

—A'ti nucūcācjārā yu'ure ějōpeotirā musārē i'atu'ticā, yu'ure i'atu'timū'tā'quere wācūña. ¹⁹ Musā a'ti nucūcācjārā waro nicāma, na me'rācjārārē ma'irōnojōta musārē ma'ibosama. Yu'u musārē na wa'teropu nirārē besewu. Musā a'ti nucūcācjārā weronojō niwe'e. Tojo weerā musārē i'atu'tima. ²⁰ Yu'u musārē ní'quere wācūña. Ne ni'cū da'raco'tegu “Yu'u wiogu yu'rūoro ni'i”, nīmasītisami. Yu'ure ña'arō weema. Musā quē'rārē mejārōta ña'arō weerāsama. No'o yu'u bu'esere tu'orā, musārē tu'orāsama. ²¹ Musā yu'ure sirutucā i'arā, nipe'tise ña'asere musārē weerāsama. Yu'ure o'ócure na masītise ye bu'iri tojo weerāsama.

²² »Yu'u a'ti di'tapure narē weregu a'titicāma, bu'iri moobosama. Na ni'cārōacārē bu'iri cūoma. “Ūsā bu'iri moo'o”, nīmasītisama. ²³ Yu'ure i'atu'tirā yu'u pacu quē'rārē i'atu'tima. ²⁴ Ne ni'cū weetisere na tiropure peje wee'omiwū. Yu'ure masīdutigu tojo weewu. Yu'u wee'otica be'roma bu'iri moobosama. Na yu'u wee'quere

ĩ'awã. Tere ĩ'amirã, yu'ure ĩ'atu'tiwã. Yu'u pacu quẽ'rãrẽ ĩ'atu'tiwã. ²⁵ Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩrõnojõta queoro wa'aro wee'e. A'tiro ni'i: "Bu'iri moomicã, yu'ure ĩ'atu'tiwã", ni ojano'wũ.

²⁶ »Espíritu Santu diacjũ ucũgũ, musãrẽ weetamugũ a'tigusami. Ūsã yu'u pacu me'rã cũrẽ o'órãsa'a. Cũ a'tigu, queoro yé cjasere musãrẽ weregusami. ²⁷ Musã quẽ'rã yé cjasere wererãsa'a. Musã ne waropũta yu'u me'rã nitojawũ. Tojo weerã wererãsa'a, niwĩ Jesú.

16

¹ Jesú ũsãrẽ ninemowĩ tja:

—Yé bu'iri ãpẽrã musãrẽ ña'arõ weerãsama nisere were'e. Yu'ure ëjõpeodu'uticã'to nígũ tojo were'e. ² Musãrẽ judío masã nerẽwũase wi'seripũ nimi'cãrãrẽ cõ'awĩrõrãsama. No'o musãrẽ wẽjẽcõ'aca be'ro a'tiro nirãsama. "Marĩ Ō'acũ ũaro weerã wee'e", nirãsama. ³ Na yu'u pacure, yu'ure masĩti'que ye bu'iri musãrẽ ña'arõ weerãsama. ⁴ Yu'u wereyugũ wee'e. Tojo weerã queoro te wa'acã, musã "Tojota niwĩ", nirãsa'a.

Espíritu Santu ye cjase ni'i

»Yu'u musã me'rã nígũ, ne waropũre maata a'tere weretiwũ. ⁵⁻⁶ Ni'cãrõacã yu'ure o'ó'cu tiropũ wa'agũ wee'e. Yu'u tojo nicã tũ'orã, ne ni'cũ yu'ure "¿No'opũ wa'atĩ?" ni sãrĩtiña'we'e. Mejõ bujawetiwiorticã'a. ⁷ Yu'u musãrẽ diacjũta nigũti. Yu'u wa'acã, musãrẽ añũ nirõsa'a. Yu'u musãrẽ Espiritu Santure o'ógũsa'a. Yu'u wa'aticãma, cũ musãrẽ weetamugũ, musã me'rã nigũ a'titibosami.

⁸⁻¹¹ »Espíritu Santu yu'ure ëjõpeotirãrẽ a'tiro masĩcã weegusami. "Ūsã ña'arã ni'i", ni tũ'oña'cã weegusami. Apeye, yu'u diacjũ weegũ ni'i nisere ĩ'ogũsami. Yu'u pacu tiropũ wa'ase me'rã tere ĩ'ogũsami. Yu'u topũ wa'acã, yu'ure ĩ'asome. Tojo nicã yu'ure ëjõpeotirãrẽ Ō'acũ bu'iri da'reatjere ĩ'ogũsami. A'tiro masĩrãsama: "Wãtĩ, a'ti nucũcãcjãrãrẽ dutigũ Ō'acũrẽ bu'iri da'reno'acjũ nitojami", nirãsama.

¹² »Yu'u musãrẽ peje werese cũomi'i. Ni'cãrõacãrẽ musã tũ'omasĩtibosa'a. Tojo weegũ werewe'e. ¹³ Espiritu Santu a'tigu, nipe'tisere queoro weregusami. Cũ diacjũ ucũgũ nimi. Cũ se'saro ucũsome. Ō'acũ ucũsere, cũ tũ'o'quere wereturiagusami. Be'ropũ wa'atje quẽ'rãrẽ musãrẽ wereyugusami. ¹⁴ Espiritu Santu yu'ure añurõ ucũgũsami. Yé cjasere musãrẽ masĩcã weegusami.

15 Nipe'tise yu'u pacu cuose yé ni'i. Tojo weegu Espiritu Santu musārē yé quetire weregusami.

Bujawetimi'cārā e'catirāsama nise ni'i

16-17 »Cārōacā be'ro musā yu'ure ī'anemosome. Be'ro ī'arāsa'a tja. Yu'u pacu tiropu wa'ase ye bu'iri tojo wa'anīrōsa'a, niwī Jesú.

Cū tojo nicā tu'orā, ūsā ni'cārērā a'merī ucūwū:

—¿De'ro nisi'rīrō weesari cū tojo nise? 18 “Cārōacā be'ro” cū nise ¿de'ro nisi'rīrō weesari? Ņe'enojōrē ucūgū ucūsamigu, masītisa'a, niwū.

19 Jesú ūsā tojo nisere masīgū, ūsārē niwī:

—Yu'u “Cārōacā be'ro ī'asome, be'ro ī'arāsa'a tja” ní'quere ¿a'merī sērītiña'rā weeti? 20 Musārē diacjūta wereguti. Musā uti, pūrō bujawetirāsa'a. A'ti turicjārā pe'e e'catirāsama. Musā bujawetimi'cārā be'ro e'catirāsa'a. 21 A'tiro wa'ase weronojō nirōsa'a. Ni'cō nijīpaco co wī'magū wuase duporoacā pūrīse tu'oña'samo. Co wūaca be'ro co pūrīse tu'oña'quere wācūtisamo. Co macū bajuase pe'ere ī'agō e'catigo, tojo weesamo. 22 Co weronojō musā ni'cārōacā pi'eti'i. Be'ro yu'u musārē ī'agū a'tiguti tja. Yu'u tojo weecā ī'arā, musā e'catiyu'ruarāsa'a. Āpērā musārē bujaweticā weemasītirāsama.

23 »Musā tojo e'catiri numurē musā tu'otisere ne sērītiña'some majā. Diacjūta musārē nigūti. Musā yu'ure ējōpeocā ī'agū, nipe'tise musā sērīsere yu'u pacu yu'tigusami. 24 Toduporopu yu'u tutuase me'rā yu'u pacure ne sērītiwu. Ni'cārōacārē musā yu'ure ējōpeotjārā sērīña. Musā tojo weecā, cū yu'tigusami. Cū yu'ticā, musā e'catiyu'ruarāsa'a.

Jesú masārē “A'tiro weeguti” ní'que ni'i

25 »Yu'u musārē queose me'rā wereapu. Be'ro queose marīrō diacjūta yu'u pacu ye quetire weregusa'a. 26 Espiritu Santu a'tica be'ro musā yu'ure ējōpeotjārā, yu'u pacure sērīrāsa'a. Yu'u tojo nīgū, “Yu'u pacure musārē sērībosaguti”, nigū mejēta wee'e. Musā basu sērīrāsa'a. 27 Cūta musārē ma'imi. A'tiro ni'i. Musā yu'ure ma'i'i. Tojo nicā musā yu'ure “Ō'acū tiropu ní'cu a'tipī”, ni ējōpeo'o. Tojo weegu Ō'acū musārē ma'imi. 28 Yu'u pacu me'rā ní'cu yu'u a'ti nucūcāpūre a'tiwu. Ni'cārōacā yu'u a'topu ní'cu yu'u pacu tiropu dajatojaaguti tja.

29 Cū tojo nicā tu'orā, ūsā cārē niwū:

—Ni'cārōacārē mu'u queose me'rā werewe'e. Diacjū ucūcā'a. 30 Ni'cārōacā ūsā masī'i. Mu'u nipe'tisere

masĩpe'ocã'a. No'o sērĩtiña'se duporo masĩtoja'a. Tojo weerã mu'u Õ'acũ tiropu ní'cu a'tipã nisere masĩ'i.

³¹ Jesú ũsãrē niwĩ:

—¿Musã ějõpeoti majã? ³² Tojo ějõpeomirã, maata no'o musã wa'asĩ'rĩrõ du'tistearãsa'a. Yu'u ni'cũta to-jagũsa'a. Ni'cũta niwe'e, nigũ pe'e. Yu'u pacu yu'u me'rã nimi. ³³ Yu'ure ějõpeorã ejerisãjãse cwoato nigũ a'te nipe'tisere musãrē wereapu. A'ti nucũcãcjãrã musãrē pi'eticã weerãsama. Na tojo weemicã, wãcũtutuaya. Yu'u a'ti nucũcãcjãrã na ña'arõ weesere docaque'acã weetojawu. Tojo weerã yu'ure ějõpeorã wãcũtutuaya.

17

Jesú cũ bu'erã ye niatjere cũ pacure sērĩbosa'que ni'i

¹ Jesú tojo nica be'ro i'amorõ, a'tiro niwĩ:

—Pacu, mu'u yu'ure cũu'que eja'a. Yu'u mu'u macũ nisere masãrē i'oña. Mu'u tojo weecã, yu'u masãrē mu'u tutuasere, mu'u añuyurũsere i'ogũsa'a. ² Mu'u yu'ure masã nipe'tirã wiogu sõrõwũ. Nipe'tirã mu'u o'o'cãrãrē catinu'cũcã weedutigũ yu'ure sõrõwũ. ³ Masã mu'u Õ'acũ ni'cũ nigũrē, tojo nicã yu'ure mu'u o'ó'cure ějõpeorã catinu'cũcã'rãsama.

⁴ »Yu'u a'ti nucũcãpũre mu'u tutuasere, mu'u añuyurũsere masãrē i'owũ. Mu'u yu'ure cũu'quere weepe'ocã'wũ. ⁵ Pacu, a'ti nucũcã weese duporo yu'u mu'u me'rã niwũ. Mu'u me'rã nigũ, mu'u weronojõ nisetiwũ. Ni'cãrõacãrē mu'u tiropu wa'agu wee'e. Yu'ure mejãrõta weeya tja.

⁶ »Mu'u ã'rãrē a'ti nucũcãpu nirã wa'terore besewũ. Yu'ure narē o'oguti nigũ, tojo weecu niwũ. Mu'u nisetisere narē masĩcã weewũ. Na mu'u yarã nimi'cãrãrē yu'ure wiawũ. Na mu'u dutisere weewã. ⁷ Ni'cãrõacã na masĩma, nipe'tise yu'u cwose mu'u o'o'que ni'i, nima. ⁸ Narē nipe'tise mu'u wereduti'quere werewũ. Na tere tu'orã, ějõpeowã. Na diacjũta yu'u mu'u tiropu a'ti'quere ějõpeowã. Tojo nicã mu'u yu'ure o'ó'quere ějõpeowã.

⁹ »Yu'u na ye niatjere mu'urē sērĩ'i. Āpērã yu'ure ějõpeotirã yema sērĩwe'e. Yu'ure mu'u o'o'cãrã mu'u yarã nima. Tojo weegu mu'urē sērĩ'i. ¹⁰ Nipe'tirã mu'u yarã, yarã nima. Yarã quẽ'rã mu'u yarã nima. Na yu'ure ějõpeo, yu'u tutuagu nisere masãrē masĩcã weema.

¹¹ »Yu'u a'ti nucũcãpu tojaque'asome. Yu'u bu'erã pũrĩcã tojarãsama. Yu'u mu'u tiropu wa'agu wee'e. Pacu, añuyurũgu, mu'u tutuase me'rã mu'u yu'ure o'o'cãrãrē añurõ co'teya. Mu'u tojo weecã, marĩ nĩrõnojõta na ni'cãrõ

me'rã nirãsama. ¹² A'ti nucũcãpũre yũ'ũre mũ'u o'o'cãrã me'rã nígũ, mũ'u tutuase o'o'que me'rã narẽ co'tewũ. Ne ni'cũ bajuriotiũ. Ni'cũ dia'cũ todũporopũ bajuduti'cũ weronojõ ní'cũre bajuriowũ. Mũ'u ye queti ojãca pũrĩpũ nírdõnojõta na oja'que queoro wa'aro wee'e.

¹³ »Ni'cãrdõcã yũ'u mũ'u tiropũ wa'agu wee'e. Yũ'u a'ti nucũcãpũ nígũ, mũ'u ye quetire werewũ. Tere tũ'orã, na yũ'u weronojõ e'catiato nígũ werewũ. ¹⁴ Mũ'u wereduti'quere narẽ wereturiawũ. Na yũ'ũre ãjõpeotjãrã, yũ'u weronojõ nima. A'ti mũucocjãrã weronojõ wãcũtima. Tojo weerã na quẽ'rãrẽ masã ì'atu'tima. ¹⁵ «Narẽ, a'ti nucũcãpũ nirãrẽ mũ'u tiropũ miaña», nígũ mejẽta wee'e. Wãtĩ pe'ere cã'mota'aya nígũ, tojo ni'í. ¹⁶ Yũ'u a'ti mũucocjũ niwe'e. Na quẽ'rã yũ'ũre ãjõpeorã a'ti mũucocjãrã weronojõ wãcũsetitima. ¹⁷ Mũ'u ye queti diacjũ waro ni'í. Te me'rã narẽ mũ'u uaro weejã añurã wa'acã weeya. ¹⁸ Yũ'ũre mũ'u ye quetire a'ti nucũcãcjãrãrẽ weredutigu o'ówũ. Yũ'u quẽ'rã yũ'u bu'erãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ weredutigu o'ó'o. ¹⁹ Mũ'u uaronojõ na ye niatjere wẽrĩbosaguti. A'tiro yũ'u weecã, na quẽ'rã mũ'u uaronojõ diacjũta weerãsama.

²⁰ »Yũ'u na dia'cũrẽ sẽrĩbosawe'e. Be'ropũ na bu'esere tũ'o ãjõpeoajã quẽ'rãrẽ sẽrĩbosa'a. ²¹ Na marĩ me'rã ni'cãrdõ me'rã niato nígũ tojo wee'e. Pacũ, yũ'u mũ'u me'rã nírdõnojõ, mũ'u yũ'u me'rã nírdõnojõ na quẽ'rã niato. Tojo wa'acã ì'arã, a'ti nucũcãcjãrã yũ'ũre mũ'u o'ó'quere ãjõpeorãsama. ²² Yũ'ũre mũ'u tutuase, añuyũ'rũsere o'owũ. Yũ'u quẽ'rã yarãrẽ o'oturiawũ. Narẽ ni'cãrdõ me'rã marĩ weronojõ niato nígũ tojo weewũ. ²³ Yũ'u napũre ni'í. Mũ'u pe'e yũ'ũpũre ni'í. Tojo weerã na ni'cãrdõ me'rã nirãsama. Tojo wa'acã ì'arã, a'ti nucũcãcjãrã mũ'u yũ'ũre o'ó'quere masĩrãsama. Apeyere, mũ'u yũ'ũre ma'irõnojõta «Marĩrẽ ma'imi», nirãsama.

²⁴ »A'ti turi weese dũporo mũ'u yũ'ũre ma'iwũ. Tojo weegu mũ'u nisetisere yũ'ũre o'owũ. Pacũ, mũ'u o'o'cãrãrẽ yũ'u me'rã nicã uasa'a. Narẽ yũ'u tutuasere ì'adutigu tojo wee'e. ²⁵ Pacũ, mũ'u queoro wee'e. A'ti nucũcãcjãrã yũ'ũre ãjõpeotirã mũ'ũrẽ masĩtima. Yũ'u mũ'ũrẽ mas'í. Æ'rã yũ'u bu'erã mũ'u yũ'ũre o'ó'quere masĩma. ²⁶ Mũ'u nisetisere narẽ masĩcã weewũ. Tojo masĩcã weenu'cũcũti. Mũ'u yũ'ũre ma'irõnojõta na quẽ'rãrẽ a'merĩ ma'idutigu tojo wee'e. Tojo nicã yũ'u na me'rã ninu'cũgũti nígũ, tojo wee'e, niwĩ Jesú.

Jesure surara na ñe'ewã'cã'que ni'i
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jesú cã pacure sêrîca be'ro ùsã Jerusalêpure wijawu. Wija, Cedrón wãmetiri maarê pê'awũ. Ti maa siaquijipu na olivo ote'caro niwũ. Ësã topu wa'awu. ² Juda Jesure ï'atu'tirãrê o'ori masũ quê'rã te olivo nirôrê masiwi. Jesú toduporo pejetiri ùsãrê su'ori sijawi. Tojo weegu masiwi. ³ Ësã topu nirî cura ni'cã curua surara me'rã Juda etawi. Æpêrã quê'rã ni'cãrêrã Ô'acũ wi'i co'terã surara niwã. Pa'ia wiorã, fariseo masã o'ono'cãrã niwã. Na añurõ wãmotiwã. Sï'ose tuturi, sï'osepa me'rã a'tiwã. ⁴ Jesú cãrê wa'atjere masïtojacu niwi. Tojo weegu “¿Noarê a'mati?” niwi.

⁵ Cãrê yu'tiwã:

—Jesú Nazarecjürê a'ma'a, niwã. Jesú narê niwi:

—Yu'uta ni'i.

Juda Jesure ï'atu'tirãrê o'ori masũ na me'rã niwi. ⁶ Jesú “Yu'uta ni'i” nicã tu'orã, na uirã, dústi bu'ruque'awã. ⁷ Jesú apaturi sêrîtiña'wî tja:

—¿Noarê a'mati?

Cãrê yu'tiwã:

—Jesú Nazarecjürê a'ma'a, niwã.

⁸ Jesú narê niwi:

—Musãrê weretoja'a, yu'uta ni'i. To pürîcã yu'ure a'marã, ã'rã yu'u bu'erãrê du'uo'oya.

⁹ Jesú cã ucũ'que queoro wa'ato nígũ tojo niwi. Cã ní'que a'tiro niwũ: “Yu'u pacu o'o'cãrãrê ne ni'cũ bajuriotiwu”, niwũ. ¹⁰ Cũ tojo níca be'ro Simó Pedro cã ya di'pjîrê wejeweewi. Wejewe, pa'ia wiogure da'raco'tegu Malco wãmetigure diacjüca o'meperore dutepã'rêwi. ¹¹ Cũ tojo weecã ï'agũ, Jesú Pedore niwi:

—Mu'u ya di'pjîrê nurõña. Yu'u pacu pi'etiduti'caronojõta pi'etiguti, niwi Jesú.

Jesure Anás ya wi'ipu mia'que ni'i
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹²⁻¹³ Surara, tojo nicã na wiogu, ãpêrã pa'ia wiorã na o'ó'cãrã Jesure du'te, Anás wãmetigu ya wi'ipu miawã. Cũ Caifá mañecũ niwi. Caifá titare pa'ia wiogu niwi. ¹⁴ Cũta toduporopure judío masãrê “Ni'cũ nipe'tirã ye niatje wêrîbosacã, marîrê añurõsa'a” ní'cũ niwi.

Pedro Jesure “Masîwe'e” ní'que ni'i
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Na Jesure miacã, yu'u Juã, tojo nicã Simó Pedro, ùsã puarã narê sirutuwã'cãwũ. Pa'ia wiogu yu'ure ï'amasïwi. Tojo weegu yu'u Jesú me'rã wiogu ya wi'i po'peapu sãjãawũ.

16 Pedro pe'e sopepu tojanu'cāwī. Cũ tojo weecã ĩ'agũ, yu'u sope co'tego me'rã ucũ, cãrẽ pijisõrõwã. 17 Be'ropu co Pedrore sērĩtiña'wõ:

—¿Mu'u sī'i me'rãcjũ mejēta niti?

Pedro core niwī:

—Niwe'e, niwī.

18 Pūrõ yusuawu. Tojo weerã ti wi'i da'raco'terã, tojo nicã surara pecame'e wĩjãwã. Na ti me'e sumutopu sõ'manu'cũburowã. Pedro quẽ'rã na me'rã sõ'magũ wa'awī.

Pa'ia wiogu Jesure sērĩtiña'que ni'i

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Pa'ia wiogu Anás Jesure sērĩtiña'cu niwī:

—¿Noanojõ niti mu'u bu'erã? ¿Ñe'enojõrẽ mu'u bu'eti narẽ? nicu niwī. 20 Jesú cãrẽ yu'ticu niwī:

—Yu'u nipe'tirã tu'oropu bu'ewu. Judío masã nerẽse wi'seripu, tojo nicã Õ'acũ wi'i judío masã nerẽwuaropu bu'ewu. Ya'yioropu bu'etiwu. 21 ¿De'ro weegu yu'ure sērĩtiña'ti? ãpẽrã yu'ure tu'o'cãrãrẽ sērĩtiña'ña. Na masísama. Na mu'urẽ wererãsama, nicu niwī Jesú.

22 Jesú tojo nicã tu'ogu, ni'cũ Õ'acũ wi'i co'tegu surara Jesú ya diapoare paacu niwī. Cãrẽ nicu niwī:

—¿De'ro weegu tojo yu'titi pa'ia wiogure?

23 Jesú cãrẽ nicu niwī:

—Yu'u ña'arõ níca be'ro “Te bu'iri paapu. Te ña'a ni'i”, niña. Añurõ níca be'roma ¿de'ro weeacju yu'ure paati? nicu niwī Jesú.

24 Be'ro Anás Jesure du'teno'cure tja pa'ia wiogu Caifá tiropu o'ówī.

Pedro nisoonemo'que ni'i

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Tojo weeri cura Pedro pecame'e sumuto sõ'manu'cũwī. Topu nirã cãrẽ sērĩtiña'wã:

—¿Mu'u sī'i me'rãcjũ mejēta niti?

Pedro narẽ niwī:

—Niwe'e.

26 Be'ro ni'cũ pa'ia wiogure da'raco'tegu, Pedro cũ o'mepero dutepã'rẽ'cu acaweregu Pedrore niwī:

—Yu'u mejēpu mu'urẽ olivo ote'caropu cũ me'rã nicã ĩ'apu.

27 Pedro apaturi nisoowī. Tojo níca be'ro cãrẽ'quẽ uuwī.

Jesure Pilato romano masã wiogu tiropu na mia'que ni'i

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Be'ro Jesure Caifá ya wi'ipɔ ní'cure Pilato ya wi'ipɔ miawã. Bo'rearopɔ weewɔ. Judío masã wiorã ti wi'ipɔre sãjãatiwã. Ti wi'ipɔre sãjãarã, Pascua bosenuɔ ba'awɔasere ba'atibopã. Pilato judío masũ nitimi nise bu'iri na bu'iritirã tɔ'oña'bopã. Tojo weerã cũ ya wi'ire sãjãatiwã. 29 Na sãjãaticã i'agũ, Pilato na me'rã ucũgũ wijaatiwĩ. Narẽ niwĩ:

—¿Mɔsã ã'rĩrẽ ñe'enojõ weresãrã weeti?

30 Na cũrẽ niwã:

—Cũ ña'arõ weeticãma, mɔ'u tiro cũrẽ miititiboapã.

31 Na tojo yɔ'ticã tɔ'ogɔ, Pilato niwĩ:

—Cũrẽ miaña. Mɔsãrẽ dutironojõta mɔsã basu beserã wa'aya.

Judío masã wiorã cũrẽ niwã:

—Ësã judío masã ne ni'cũ masũrẽ “Wějẽña” nĩmasĩtisa'a, niwã.

32 Titapɔre romano masã wiogɔ masã ña'arãrẽ na wějẽdutiãrẽ curusapɔ paabi'pecũcãrã niwã. Tojo weero Jesú todɔporo ní'que queoro wa'awɔ. Cũ “Yɔ'ure ɔ'mɔarõpɔ tuumorõnɔ'cõrãsama”, niwĩ. 33 Pilato Jesure piji, cũ ya wi'ipɔ majãmisãjãawĩ. Jesure sãrĩtiña'ca niwĩ:

—¿Mɔ'uta niti judío masã wiogɔ?

34 Jesú yɔ'ticɔ niwĩ:

—¿Mɔ'u basu mɔ'u wãcũrõ me'rã sãrĩtiña'ti? o ¿ãpẽrã mɔ'urẽ wereati?

35 Pilato cũrẽ nicɔ niwĩ:

—¿De'ro weegɔ yɔ'u masĩbosau? Yɔ'u judío masũ mejẽta ni'i. A'topɔre mɔ'u ya di'tacjãrã judío masã, tojo nicã pa'ia wiorã mɔ'urẽ miitiamã. ¿De'ro weeati mɔ'u?

36 Jesú nicɔ niwĩ:

—Yɔ'u a'ti nucũcãcjũ wiogɔ niwe'e. Yɔ'u tojo nicãma, judío masã wiorãrẽ o'odutiãrã yɔ'ure siruturã a'mequẽboapã. Yɔ'u apesecjũ wiogɔ ni'i.

37 Cũ tojo nicã tɔ'ogɔ, Pilato nicɔ niwĩ:

—¿To pũrĩcãrẽ mɔ'u wiogɔ niti?

Jesú cũrẽ nicɔ niwĩ:

—Mɔ'u nĩrõnojõta yɔ'u wiogɔ ni'i. Yɔ'u diacjũ cjasere weregɔ a'topɔ a'ti, bajuawɔ. Nipe'tirã diacjũ cjasere ɔarã, yɔ'u ucũsere tɔ'oma.

38 Pilato cũrẽ nicɔ niwĩ:

—¿Ñe'enojõ nĩrõ nisasa'a diacjũ cjase? nicɔ niwĩ.

“Jesure wějẽrõña'a” ní'que ni'i

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Pilato Jesure sãrĩtiña'ca be'ro judío masã wiorã me'rã ucũgũ wijaaticɔ niwĩ tja. Narẽ niwĩ:

—Yu'u cūrē ne bu'iri bocatiasu. ³⁹ Musā weewuase a'tiro ni'i. Pascua bosenumu nicā bu'iri da'reri wi'ipu nigūrē yu'are du'uwīrōdutisa'a. ¿Musā cūrē judío masā wiogure du'uwīrōcā uasari?

⁴⁰ Cū tojo nicā tu'orā, na pūrō caricūwā:

—Cūrē ne du'uwīrōticā'ña. Barrabá pe'ere du'uwīrōña, niwā. Barrabá ña'arō weeri masū niwī.

19

¹ Masā “Barrabáre du'uwīrōña” ni caricūcā tu'ogu, Pilato Jesure tārādutiwī. ² Surara ni'cā be'to pota me'rā wéeca be'tore cū dupoapure peocārā niwā. Aperu, ni'cārō su'tiro wiogu sñarōnojō sō'a ñibocurerore sñacārā niwā. ³ Be'ro cū pu'to wa'a, cūrē bujicārā, a'tiro nicārā niwā:

—Judío masā wiogure añurō wa'ato. Tojo nírāta, cū diapoare paamujácārā niwā.

⁴ Pilato po'peapu ní'cu wijaatiwī tja. Masārē niwī:

—Yu'u cūrē ne cārōcā bu'iri bocatiasu. Tojo weegu masā tiropu pijiwijaatiguti. Musā ĩ'arāsa'a, niwī.

⁵ Be'ro Jesú wijaatiwī. Cū pota be'tore pesawī. Wiogu su'tiro surara o'o'carore sñawijaatiwī. Cū wijaatāca be'ro Pilato masārē a'tiro niwī:

—Ī'aña. Ā'rī nimi.

⁶ Pa'ia wiorā, āpērā Ō'acū wi'i co'terā surara cūrē ĩ'arā, pūrō caricūwā:

—Cūrē curusapu paabi'pe wējēña, ni caricūwā.

Pilato narē niwī:

—Musā basu cūrē curusapu paabi'pe wējērā wa'aya. Yu'u cūrē ne cārōcā bu'iri bocatisa'a, niwī.

⁷ Judío masā wiorā cūrē niwā:

—Cū “Yu'u Ō'acū macū ni'i”, niwī. Ūsārē duti'que tojo ucūgñojōrē wējēduti'i, niwā.

⁸ Pilato cū “Ō'acū macū ni'i” nisere tu'ogu, nemorō uiwī.

⁹ Be'ro Jesure pijisājāa, cūrē sērītiña'cu niwī tja:

—¿No'ocjū niti mu'u?

Jesú cūrē ne yu'titicu niwī.

¹⁰ Cū yu'titicā ĩ'agū, Pilato cūrē nicu niwī:

—¿De'ro weegu yu'are yu'tiweti? ¿Mu'u masīweti? Yu'u mu'urē du'uwīrōgū, du'uwīrōmasī'i. Wējēdutigū quē'rā, wējēdutimasī'i, nicu niwī.

¹¹ Jesú cūrē nicu niwī:

—Ō'acū mu'urē cā'mota'acā, mu'u tojo weemasītiboapā. Tojo weegu yu'are mu'u tiropu o'o'cu mu'u nemorō bu'iritimi, nicu niwī.

¹² Cũ tojo nicã tũ'ogu, Pilato Jesure “¿De'ro wee cãrẽ yu'u du'uwĩrõgũsariba?” nicũ niwĩ. Cũ tojo weesĩ'ricã ã'arã, judío masã wiorã pũrõ caricũwã:

—Mu'u cãrẽ du'uwĩrõgũ, romano masã wiogu me'rãcjũ nisome. No'o ni'cũ “Yu'u judío masã wiogu waro ni'i” nigũnojõ romano masã wiogure yu'rũnu'cãgũ weemi. Cũ me'rãcjũ nitimi, ni caricũwã.

¹³ Na tojo nicã tũ'ogu, Pilato Jesure na ãtã me'rã yéeca papu pijiwijaadutiwĩ. Hebreo ye me'rã Gabata wãmetiwũ. Topu Pilato masãrẽ besewawĩ. Tojo weegu cũ topu dujiwĩ.

¹⁴ Titare ni'cã nũmu du'sawu Pascua bosenuwu wa'atji dũporo. Dajaritero wa'tero niwũ. Pilato topu dujigu, judío masã wiorãrẽ niwĩ:

—Musã wiogure ã'aña.

¹⁵ Na caricũnemowã:

—Cũrẽ wẽjẽña. Curusapu paabi'pe wẽjẽña, niwã.

Pilato niwĩ:

—Yu'u musã wiogure curusapu paabi'pe wẽjẽdutigusami, ¿ni wãcũmiti?

Pa'ia wiorã cãrẽ niwã:

—Ûsã wiogu ni'cũta romano masã wiogu waro nimi.

¹⁶ Na tojo nicã tũ'ogu, Pilato surarare Jesure curusapu wẽjẽdutigu o'owĩ. Be'ro na cãrẽ miawã.

Na curusapu paabi'pe'que ni'i

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Jesú na “Masã boaweeca dũpoa” nirõpũre wa'agu, curusare wuawã'cãwĩ. Hebreo ye me'rã Gólgota wãmetiwũ.

¹⁸ Topu cãrẽ curusapu paabi'pewã. ãpẽrã pũarã quẽ'rãrẽ tojota weewã. Jesure na deco nu'cõwã. ãpẽrã pe'ere, ni'cũrẽ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nu'cõwã. ¹⁹ Pilato Jesú dũpoa bu'i curusapu cũ oja'quere õ'odutiwĩ. A'tiro ojano'wũ: “Jesú Nazarecjũ judío masã wiogu nimi.” ²⁰ Te oja'que hebreo ye, griego ye, latín ye me'rã niwũ. Jesure paabi'pe'caro macã pu'to niwũ. Tojo weerã pãjãrã judío masã tere bu'ewã. ²¹ Pilato oja'quere bu'erã, pa'ia wiorã cãrẽ nicãrã niwã:

—Mu'u “Judío masã wiogu nimi”, ni ojatiboapã. A'tiro pe'e ojaboapã. “Cũ Judío masã wiogu ni'i, niami”, niboapã.

²² Pilato narẽ niwĩ:

—Yu'u ojasĩ'rĩ'caronojõ ojatojapu. Ducayusome majã.

²³ Be'ro ba'paritirã surara Jesure paabi'pe'cãrã cũ ye su'tire seeneowã. Seeneo, nãnu'cũ ducawaawã. Cũ ya su'tiro docacjãrõ deroa'mesu'oya marĩwũ. ²⁴ Tojo weerã surara a'merĩ niwã:

—A'tore tũ'rẽticã'rã. Mejõ nĩbocaperã. ¿Noa a'tore wapata'arosarito? niwã.

Na tojo weecã, Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpu oja'que queoro wa'awũ. A'tiro ojano'caro niwũ: “Yé su'tire ðucawaawã. Tere nĩbocaperã wapata'awã.” A'te ní'caronojõta surara weewã.

²⁵ Jesú ya curusa pu'to a'ticũrã numia niwã. Cũ paco, cũ mũgõ María Cleofas numo, tojo nicã María Magdalena niwã. ²⁶ Jesú cũ pacore, tojo nicã yu'u Juã cũ uputu ma'ino'gũ co tiro nu'cũcã ĩ'agũ, core niwĩ:

—Ma'u, ã'rĩ mu'u macũ nimi.

²⁷ Be'ro yu'ure niwĩ:

—Yu'u pacore mu'u paco weronojõ cwoya. Toó tojamo mu'u paco, niwĩ Jesú.

To be'ro core ya wi'ipũ miitojaawũ.

Jesú wẽrĩ'que ni'i

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Jesú cũ pacore co'tedutica be'ro “Nipe'tise yu'ure weeduti'quere tu'aja'a”, niwĩ. Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpu oja'que wa'ato ní'gũ Jesú a'tiro niwĩ:

—Acowũosa'a.

²⁹ Topũ ni'cãrũ vino pi'ase poseyetju dujiwũ. Tojo weerã surara ni'cã si'tia mii ñamiowã. Ñamio, hisopo wãmetiri siti ðupũpu ti si'tiare ðu'reõ'o sĩomorõwã Jesú tiropũ. ³⁰ Cũ tere sĩ'rĩwĩ. Be'ro niwĩ:

—Nipe'tise tu'ajatoja'a.

Cũ tojo níca be'ro cũ ðupoa paamu'rĩyoja, wẽrĩa wa'awĩ.

Jesure na ñosẽ'que ni'i

³¹ Jesú cũ wẽrĩcaterore ni'cã numũ Pascua bosenuũ wa'atjo ðu'sawũ. Ti bosenuũ sauru judío masãrẽ soodutĩca numũ bosenuũjo waro nicaro niwũ. Ti numurẽ wẽrĩ'cãrã curusapu nicã judío masã wiorã uaticãrã niwã. Tojo weerã na Pilato tiropũ wa'a, cũ yarã surarare narẽ maata wẽrĩato níã na ye ñecãrĩrẽ paanu'aduticãrã niwã. Be'ro na upũre miidijoo, aperopũ miaduticãrã niwã. ³² Tojo weerã surara ni'cũrẽ paanu'amũ'tãwã. Be'ro apĩ quẽ'rãrẽ tojota weewã. ³³ Jesúma wẽrĩ'cupũre ĩ'awã. Tojo weerã cũma paanu'atiwã.

³⁴ Mejõ dia'cũ ni'cũ surara Jesure paatipa'mapu ñosẽwĩ. Cũ tojo weecã, dí aco me'rã o'mabũrowũ. ³⁵ Yu'u a'tere ĩ'awã. Diacjũta ni'i. Musã quẽ'rã a'tere ejõpeoato ní'gũ musãrẽ were'e. ³⁶ A'te Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpu níronojõta wa'ato níõ tojo wa'awũ. A'tiro ojano'wũ: “Cũ ye õ'arĩ ne ni'cã õ'a paanu'aña marĩrõsa'a.” ³⁷ Apero Õ'acũ ye queti oja'caro quẽ'rãrẽ a'tiro niwũ: “Na cãmida're'cupũre ĩ'arãsama”, ni ojano'wũ.

Jesure na s̄ios̄ōr̄ōc̄ũuo'que ni'i

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesú wēřica be'ro José Arimatea wāmetiri macācjũ Pilatore Jesú ya up̄are s̄ēřic̄u niwī. José Jesure ējōpeogu niwī. Cũ judío masā wiorārē uigu, ya'yiorop̄u ējōpeo niseticā'c̄u niwī. Pilato “Jāu, Jesú ya up̄are miaña”, nicā t̄u'oḡu, c̄ũ ya up̄are miidijowī. ³⁹ Nicodemo tod̄uporo ñamip̄u Jesú me'rā uc̄ḡũ eja'c̄u quē'rā peje treinta kilos u'm̄utisere miiejawī. Te u'm̄utise a'te niwũ. Mirra áloe me'rā morē'que niwũ. ⁴⁰ Na p̄uarā José, Nicodemo su'tiro añurī casero u'm̄utise wa're'que caseri me'rā Jesú ya up̄are omawā. Judío masā wēřī'cārārē yaarā weew̄aronojōta weewā. ⁴¹ Jesure paabi'pe'caro p̄u'to otese ote'caro niwũ. Te ote'caro deco ni'cā masāpe na ūtāḡap̄u se'éca tuti niwũ. Ti pe ne ni'cāti wēřī'cārārē s̄ios̄ōr̄ōc̄ũuno'ña marīwũ. ⁴² Top̄u Jesure miaa, ti pep̄u s̄ios̄ōr̄ōc̄ũowā. Na tojo weeri cura mujip̄u s̄ājārī curap̄u niwũ. Judío masā na da'radutitica n̄um̄u s̄ājārōp̄u weew̄u. Tojo weerā ti pe p̄u'toacā niyucā, top̄u s̄ios̄ōr̄ōc̄ũowā.

20

Jesú c̄ũ masā'que ni'i

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Soorin̄um̄u nicā bo'rease d̄uporo María Magdalena Jesú masāpep̄u wa'aco niwō. Ti pere bi'acaga ūtāḡā apesep̄u c̄ũñacā ĩ'aco niwō. ² Tojo weego ūsā tirop̄u omatojatico niwō. Ūsārē niwō:

—Marī wioḡure apesep̄u miacārā niama. ¿No'op̄u miarā miasapā?

³ Co tojo nicā t̄u'orā ūsā, Simó Pedro, yu'c̄ c̄ūrē yaa'carop̄u wa'aw̄u. ⁴ Ūsā top̄u wa'arā, yu'c̄ Pedro nemorō omam̄ñawũ. Tojo weegu yu'c̄ c̄ũ d̄uporo ejaw̄u. ⁵ Top̄u eja, ti pep̄u mu'rñī'asōrōwũ. Top̄u c̄ūrē oma'que caseri pesaw̄u. ⁶ Be'rop̄u Pedro b̄uaejawī. C̄ũa diacjũ s̄ājāa wa'awī. C̄ũ quē'rā te su'tire ĩ'awī. ⁷ Apero Jesure na diapoap̄u na omāca casero quē'rā niwũ. Apeye me'rā nitiw̄u. Aperop̄u tuupe'eca casero pesaw̄u. ⁸ Yu'c̄ quē'rā ti tutip̄ure s̄ājāawũ. Nipe'tise te caserire ĩ'agũ, ējōpeow̄u. ⁹ Ūsā Ō'acũ ye queti ojāca p̄ūrī cjasere Jesú wēřī'c̄up̄u masāḡūsami nisere titare mas̄itiw̄u. ¹⁰ Ūsā ti pere ĩ'aca be'ro ūsā ya wi'ip̄u dajatojaaw̄u.

Jesú María Magdalenarē bajua'que ni'i

(Mr 16.9-11)

11 María Magdalena pe'e ti pe sumutopu utigo tojaque'awō. Co utigota, ti pepu yu'ui'asōrōco niwō. 12 Tojo i'asōrōgō, puarā su'ti butise sãnarã Õ'acũrẽ wereco'terãrẽ i'aco niwō. Na Jesure cūu'caropu dujicãrã niwã. Ni'cũ cã dupoa ní'caropu, apĩ cã du'pocãrĩ ní'caro pe'e dujicãrã niwã. 13 Na core sērĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weego mũ'u utiti?

Narẽ nico niwō:

—Yu'u wiogure mia wa'apã. ¿No'opu miarã miasapã?

14 Co tojo níca be'ro apero pe'e majãmi'i'aco niwō. Tojo weemigō, Jesús co tiro nu'cũcã i'aco niwō. “Jesúta nimi”, ni i'amasítico niwō. 15 Jesús core sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿De'ro weego mũ'u utigo weeti? ¿Noarẽ a'mati? nicu niwĩ.

“Á'rĩ ote'quere co'tegu nisami” ni wãcũgō, a'tiro nico niwō:

—Mũ'u cũrẽ mia'cũ, wereya. ¿No'opu cũuati? Yu'u cũrẽ miagōti, nico niwō.

16 Jesús core “María”, nicu niwĩ.

Co majãmi'i'aquejo, nico niwō:

—Rabboni.

Hebreo ye me'rã “Yu'ure bu'egu” nisĩ'rĩrō wee'e.

17 Jesús core nicu niwĩ:

—Du'uya yu'ure. Yu'u pacu tiropu mũjãatiapu yujupu. Yu'ure ãjõpeorãrẽ werego wa'aya. “A'tiro niami”, niña. “Cũ, cã pacu Õ'acũ tiropu 'Wa'agu wee'e, niami.” “Õ'acũ yu'u pacu, tojo nicã mũsã pacu nimi.” Apeye quẽ'rãrẽ ‘Yu'u wiogũ nimi. Tojo nicã mũsã wiogũ nimi’, niami”, niña, nicu niwĩ.

18 Cũ tojo nicã tũ'ogo, María Magdalena ãsã cã bu'erãrẽ werego etawō. Co cũrẽ i'a'quere, cã core ní'quere werewō.

Jesú cũ bu'erãrẽ bajua'que ni'i

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Tojo wa'áca nũmu soorinũmu niwũ. Ti nũmu ñamipu ãsã cã bu'erã ní'cãrã nerẽwũ. Ësã judío masã wiorãrẽ uirã, añurō bi'asãjã wa'awũ. Ësã topu nirĩ cura Jesús ãsã decopu bajuwĩ. Ësãrẽ añudutiwĩ:

—Mũsã ejeripō'rãrĩpu ejerisãjãse niato, niwĩ.

20 Cũ tojo níca be'ro cũrẽ paabi'pe'quere, cũrẽ ñosẽ'carore i'owĩ. Ësã cũrẽ i'arã, pũrō e'catiwũ. 21 Cũ ãsãrẽ ninemowĩ tja:

—Mũsã e'catise me'rã niña. Yu'u pacu o'ó'caronojõta yu'u quẽ'rã yé quetire weredutigu mũsãrẽ o'ó'o.

22 Be'ro cã ãsãrẽ putipeo, niwĩ:

—Musã Espiritu Santure cwoya. ²³ Musã ãpērã na ña'arõ wee'quere acobojocã, na bu'iri marĩrã tojarãsama. Musã narẽ acobojoticã, na acobojono'tirãsama, niwĩ Jesú.

Jesú Tomárẽ bajuase ni'i

²⁴ Tomás ùsã me'rãcjũ Jesú bu'egu “Sũ'rua'cu” na nino'gũ Jesú ùsã tiropũ bajuácaterore marĩwĩ. ²⁵ Be'ro cũ dajacã, ùsã cũrẽ niwũ:

—Marĩ wiogure ì'apũ, niwũ.

Tomás pe'e ùsãrẽ niwĩ:

—Yũ'u cũ omocãpũ paabi'pe'que peripũ siosõrõĩ'atimigũ, ãjõpeosome. Tojo nicã cũrẽ ñosẽ'caropũ ya omopicare siosõrõĩ'atigũ, ãjõpeosome. Siosõrõĩ'atojagupũ, ãjõpeoguti, niwĩ.

²⁶ Ni'cã semana Jesú ùsãrẽ bajuáca be'ro ùsã apaturi nerẽwũ. Titare majã Tomás quẽ'rã ùsã me'rã niwĩ. Ti wi'icjase soperi bi'acã'no'wũ. Tojo nimicã, Jesú ùsã decopũ bajuawĩ. Ùsãrẽ añudutiwĩ:

—Musã ejeripõ'rãrĩpũ ejerisãjãse niato, niwĩ.

²⁷ Be'ro Tomárẽ niwĩ:

—Ì'aña yé omocãrĩrẽ. Mũ'u omopicare na yũ'ure paabi'pe'que peripũ siosõrõña. Yũ'ure paatipa'mapũ na ñosẽ'caropure mũ'u ya omopicare siosõrõña. ãjõpeose moogũ niticã'ña. Yũ'ure ãjõpeoya.

²⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Tomás niwĩ:

—Jesú, yũ'u wiogu, mũ'u Õ'acũ ni'i.

²⁹ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Tomás, mũ'u yũ'ure ì'atojagupũ, ãjõpeo'o. Yũ'ure ì'atimirã ãjõpeocã pe'ere, nemorõ añu'u.

Jesure ãjõpeodutigũ a'ti pũrĩrẽ oja'a nise ni'i

³⁰ Jesú ùsã ì'orõpũ peje apeyenojõ wee'owĩ. Te nipe'tise yũ'u a'ti pũrĩpũre ojawe'e. ³¹ Yũ'u a'ti pũrĩpũ Jesú ni'cãrẽ cũ wee'ow'quere oja'a. Musãrẽ Jesú Õ'acũ bese'cu cũ macũ nimi nisere ãjõpeodutigũ oja'a. Tojo nicã cũrẽ ãjõpeorã catinu'cũato nígũ tojo wee'e.

21

Jesú apaturi cũ bu'erãrẽ bajua'que ni'i

¹ Be'ro Jesú Tiberia wãmetiri ditara sumutopũ ùsãrẽ apaturi bajuawĩ. A'tiro wa'awũ. ² Ùsã topure nirã a'ticurã niwũ: Simó Pedro, Tomás “Sũ'rua'cu” na nigũ, tojo nicã Natanae Galilea di'tacjũ Caná wãmetiri macãcjũ. ãpērã quẽ'rã ùsã pũarã Zebedeo põ'rã niwũ. Tojo nicã ãpērã pũarã Jesú bu'erã ninemowã.

³ ʔsā topu nirī cura Simó Pedro ʔsārē niwī:

—Wa'i wējēgũ wa'aguti.

ʔsā cūrē niwũ:

—ʔsā quē'rā wa'arāti, niwũ.

ʔsā wa'a, yucusupu mujāsājāwũ. Ti ñamirē wa'i wējēbo'reamiwũ. Ne wējētīcāti.

⁴ Bo'reque'awā'cātiri cura Jesú ti ditara sumutopu ba-juawī. ʔsā cūrē i'amasītiwũ. ⁵ Cũ ʔsārē niwī:

—¿Wējēati? niwī.

—Wējētiasu, niwũ.

⁶ ʔsā tojo nicā tu'ogu, ʔsārē niwī:

—Diacjũ pe'e doqueñoña musā wejecure. Tojo weerā wējērāsa'a. Cũ dutironojōta weewũ. Pājārā waro wējēwũ. Ne wejecure wā'cōticāti. ⁷ Tojo wa'acā i'agũ, yu'u Jesú uputu ma'ino'gũ Pedrore niwũ:

—Marī wiogu nimi.

Yu'u tojo nicā tu'ogu, Simó Pedro su'tiro bu'icjārōrē wejesāhawī. Jesú tiropu wa'agu, doqueñojāwī.

⁸ ʔsā pe'e yucusu me'rā sumutopu wa'ire wejenujāwũ. ʔsā cien metros yoaro decopu pa'sawũ. ⁹ Topu najātarā, pecame'e cũ wījāca me'erē i'awũ. Ti me'epu ni'cũ wa'i pũ'onu'cōno'wũ. Pā quē'rā niwũ. ¹⁰ Jesú ʔsārē niwī:

—Wa'i musā wējē'cārārē miitia.

¹¹ Cũ tojo nicā, Simó Pedro yucusupu mujāsājāa, wa'ire wejemasjāwī nucūporopu. Wa'i pacarā ciento cincuenta y tres sājāawā. Ticurā pājārā sājāamicā, wejecu tũ'rūtiwũ.

¹² Jesú ʔsārē niwī:

—Ba'arā a'tia.

ʔsā cūrē i'amasīrā, ne ni'cūputa “¿Noanojō niti mu'u?” ni sērītiña'ma'atiwũ. ¹³ Jesú pārē ʔsārē etiwī. Wa'i quē'rārē etiwī.

¹⁴ Jesú masāca be'ro puati ʔsārē bajuatojawī. Ni'cārōacā me'rā i'tiati wa'aro weewũ.

Jesú Simó Pedro me'rā ucũ'que ni'i

¹⁵ ʔsā ba'áca be'ro Jesú Simó Pedrore sērītiña'wī:

—¿Simó, Joná macũ, mu'u ā'rā yu'ruoro yu'ure ma'iyu'rūnu'cāti?

Pedro cūrē niwī:

—ʔu, wiogu, mu'u masī'i yu'u mu'urē ma'isere.

Jesú cūrē niwī:

—To pūrīcārē yu'ure ējōpeorārē co'teya. Narē bu'eya.

¹⁶ Apaturi Pedrore sērītiña'nemowī:

—¿Simó, Joná macũ, yu'ure ma'iti?

—ʔu, mu'u masī'i yu'u mu'urē ma'isere.

Jesú niwī tja:

—To pũrĩcãrẽ yarãrẽ bu'eya. Narẽ co'teya.

¹⁷ Apaturi ninemowĩ tja:

—¿Simó, Joná macũ, yu'ure mu'u ma'iti?

Jesú i'tiati cãrẽ sãrĩtiña'cã ĩ'agũ, Pedro pũrõ bujawetiwĩ.

Cãrẽ niwĩ:

—Wiogu, nipe'tisere mu'u masĩ'i. Masĩ'i yu'u mu'urẽ ma'isere,

Jesú cãrẽ niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ narẽ bu'eya. Narẽ co'teya, niwĩ tja.

¹⁸ Mu'urẽ diacjũta nigũti. Mu'u ma'mu nĩgũ, mu'u uaro su'tiroke sãña, mu'u no'o wa'asĩ'rĩrõ wa'acũwũ. Be'ro mu'u bucu ãjãgũ, mu'u ye omocãrĩrẽ sĩomorõgũsa'a. Apĩ mu'urẽ su'ti sãa, mu'u wa'asĩ'rĩtiro miagũsami.

¹⁹ Jesú tojo nĩgũ, Pedro cũ de'ro wa'a wãrĩatjere nĩgũ, tojo niwĩ. Cũ wãrĩse me'rã masã Ō'acũrẽ añurõ ucũrãsama nĩgũ, tojo niwĩ.

Be'ro Jesú cãrẽ niwĩ:

—Yu'ure ãjõpeosirutunu'cũcã'ña.

Jesú Juãrẽ ma'i'que ni'i

²⁰ Be'ro Pedro majãmiĩ'agũ, yu'u na be'ro sirutucã ĩ'awĩ. Yu'u Jesú ma'ino'gũ niwũ. Yu'uta toduporo ãsã ba'atuocatero “¿Noa mu'urẽ ĩ'atu'tirãpãre o'orosari?” ni sãrĩtiña'wũ. ²¹ Pedro yu'ure ĩ'agũ, Jesure sãrĩtiña'wĩ:

—Wiogu, ã'rĩ warore ¿de'ro wa'arosari?

²² Jesú cãrẽ niwĩ:

—Cũ maata wãrĩcã, mu'u ye cjase mejẽta ni'i. Cũ yu'u apaturi a'tiri curapũ catituocã quẽ'rãrẽ mu'u ye cjase mejẽta ni'i. Wãcũnurũtiguta. Mu'u yu'ure sirutuya, niwĩ.

²³ Jesú tojo ní'quere tu'orã, cãrẽ ãjõpeorã yu'ure “Cũ ne wãrĩsome” nise se'sa wa'awũ. Jesú yu'ure “Cũ wãrĩsome”, nitiwĩ. A'tiro pe'e niwĩ: “Yu'u apaturi a'tiri curapũ catituocã, mu'u ye cjase mejẽta ni'i”, niwĩ Pedroke.

²⁴ Yu'u Juã ni'i. Yu'u ĩ'a'quere oja'a. Tojo weero “Diacjũta ni'i”, ni masĩno'o.

²⁵ Apeye Jesú weenemo'que peje ni'i. Yu'u tu'oña'cã, cã wee'quencũ ojacãma, peje pũrĩ waro yu'rũoquejocã'bosa'a.

Jesucristo besecũú'cãrãrẽ Espíritu Santu weetamu'que ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

A'ti pũrĩrẽ Luca ojacu niwĩ. Cũ Jesucristo besecũú'cãrã na weeseti'quere ojacu niwĩ. A'ti pũrĩ Jesú cũ bu'erãrẽ “Tojo weeguti” ní'caronojõta Espíritu Santure o'ócũ niwĩ nisere ojano'o. Tojo weerã cũ bu'erã Espíritu Santure cõorã Jesucristo ye quetire uiro marĩrõ Jerusalẽpũre, Judeapũre, Samariapũre, nipe'tiropũre werecusiãcãrã niwã.

Luca a'ti pũrĩrẽ ojase dũporo ni'cã pũrĩ Jesucristo catiri mũmũco cjase wereri pũrĩrẽ ojatojacu niwĩ. Tojo weero a'ti pũrĩ Jesucristore ãjõpeonũ'cã'quere cũ ojanemoca pũrĩ ni'i. Pedrore, Pablõre na weeseti'quere ojayũ'rũnũ'cãno'o.

Espíritu Santu a'tiatjere Jesú wereyu'que ni'i

¹ Teófilo, mũ'ũrẽ ni'cã pũrĩ todũporopũre ojawũ. Ti pũrĩpũre nipe'tise Jesú masãrẽ bu'e'quere, cũ tutuaro me'rã weeĩ'o'quere werewũ. Ne waro cũ bu'enũ'cã'quere, ² cũ bu'e yapada'reo'quere werewũ. Tojo nicã cũ mũmũsepũ mũjã'quere werewũ. Jesú mũmũsepũ mũjãse dũporo cũ bu'erã cũ besecũú'cãrãrẽ dutiro cũucũ niwĩ na weeatjere. Espíritu Santu masĩse o'oro me'rã tere duticũ niwĩ. ³ Cũ wẽrĩ masãca be'ro pejetiri Jesú bajuacu niwĩ. Cuarenta mũmũrĩ bajuacu niwĩ narẽ. Tojo weerã cũrẽ ĩ'arã, “Marĩ ‘Wẽrĩa wa'ami’ ní'cũ catimi”, nicãrã niwã. Narẽ Ő'acũ nipe'tirã masã wiogũ nimi nise quetire werecũ niwĩ.

⁴ Jesú na me'rã nígũ, mũmũsepũ mũjãti dũporo a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsã Jerusalẽpũ tojayá. Ne aperopũ, ape macãpũ wijaticã'ña. Yũ'ũ pacũ mũsãrẽ todũporopũ ní'caronojõta Espíritu Santure o'ódijogũsami. Tojo weerã mũsã cũrẽ topũ yucueya. Yũ'ũ mũsãrẽ tere weretojawũ. ⁵ Juã mũsãrẽ aco me'rã wãmeyecũ niwĩ. Cũ tojo weecã, mũsã ña'arõ weeseti'quere du'u, bũjaweti dũcayucã, masã mũsãrẽ ĩ'amasĩcãrã niwã. Yũ'ũ pacũ pũrĩcã cũ'rõacã be'ro mũsãrẽ Espíritu Santure o'ódijogũsami. Espíritu Santu mũsã me'rã ninu'cũcũsami, nicũ niwĩ Jesú.

Jesure cũ pacũ mũmũsepũ mũmũjã'que ni'i

⁶ Jesú cũ bu'erã me'rã nerẽcaterore cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Jesú, ǎsǎ wioǎu, mu'ǎ romano masǎrē wiorǎ nise ducayugusari? ¿Ducayu, judío masǎrē wiorǎ sǎrǎǎǎsari? Marǎ ǎecǎ Davi, cǎ macǎ Salomó a'ti di'tacjǎrǎrē ducicǎrǎ niwǎ. ¿Na duti'caro weronojǎ ni'cǎrǎǎcǎrē judío masǎ tja apaturi dutirǎsari? ni sǎrǎtiǎa'cǎrǎ niwǎ.

⁷ Na sǎrǎtiǎa'cǎ tu'ǎǎ, a'tiro yu'ticu niwǎ:

—Ǒ'acǎ marǎ pacu dia'cǎ masǎsami. Cǎ “Tojota wa'ato” nicǎ, tojota wa'arosa'a. A'te musǎ ye cjase niwe'e.
⁸ Cǎ'rǎǎcǎ be'ro marǎ pacu tutuasere o'ǎǎsami musǎrē. Espíritu Santu musǎ me'rǎ nicǎ, wǎcǎtutuase cuo, yé quetire masǎrē wererǎ wa'arǎsa'a. Jerusalǎcǎrǎrē, Judea di'tacjǎrǎrē, Samaria di'tacjǎrǎrē, nipe'tiro a'ti ǎmǎcopu nirǎrē wererǎ wa'arǎsa'a, nicu niwǎ Jesú cǎ bu'erǎrē.

⁹ Tojo ni weretojaca be'ro cǎrē cǎ pacu miimǎǎa wa'acu niwǎ ǎ'musepu. Cǎ mǎǎǎcǎ, cǎ bu'erǎ cǎrē ǎ'amorǎsirutucǎrǎ niwǎ. Na ǎ'amorǎsirutucǎ, o'mecurua cǎrē tuubi'acǎ'caro niwǎ. Tojo weerǎ cǎrē ǎ'anemoticǎrǎ niwǎ majǎ. ¹⁰⁻¹¹ Jesure cǎ pacu miimǎǎǎca be'ro cǎ bu'erǎ cǎ mǎǎǎ'caro pe'e dia'cǎ ǎ'amorǎnu'cǎcǎrǎ niwǎ. Ne ǎ'adu'uticǎrǎ niwǎ. Na to pe'e ǎ'amorǎnu'cǎrǎ cura wǎcǎǎa marǎrǎ na decopu Ǒ'acǎrē wereco'terǎ puarǎ su'ti butise sǎǎarǎ bajuacǎrǎ niwǎ.

—Musǎ Galileacǎrǎ ¿de'ro weerǎ tocǎ'rǎ ǎ'amorǎnu'cǎti? Jesú ni'cǎrǎǎcǎ ǎ'musepu mǎǎǎ'cǎta a'ti nucǎcǎpǎre apaturi a'tigusami tja. Musǎ cǎrē mǎǎǎcǎ ǎ'a'caronojǎta a'tigusami, nicǎrǎ niwǎ Ǒ'acǎrē wereco'terǎ.

Judare ducayuacǎre bese'que ni'i

¹² Jesure mǎǎǎcǎ ǎ'a'cu ǎrǎǎǎ Olivo wǎmeticǎ nicaro niwǎ. Ǒ'acǎrē wereco'terǎ narē Jesú apaturi a'tigusami tja nisere wéréca be'ro cǎrē ǎ'atǎo'cǎrǎ Jerusalǎpu dajatojaacǎrǎ niwǎ. Tigǎ ǎrǎǎǎ ti macǎ pu'toacǎ nicaro niwǎ. ¹³ Jerusalǎpǎre tojatarǎ, na cǎǎǎrǎ wi'ipu wa'acǎrǎ niwǎ. Ti wi'i casatiri wi'i nicaro niwǎ. Ni'cǎ tucǎ bu'ica tucǎpu sǎǎǎa, dujicǎrǎ niwǎ. A'ticǎrǎ nicǎrǎ niwǎ: Pedro, Santiago, Juǎ, André. ǎpǎrǎ Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Santiago Alfeo macǎ, Simó celote curuacǎǎ, Juda Santiago acabiji nicǎrǎ niwǎ. ǎ'rǎ nipe'tirǎ nicǎrǎ niwǎ ti tucǎpu nerǎsǎǎtǎǎrǎ dujirǎ. ¹⁴ Ti tucǎpǎre ǎubuerǎ na'irǎ nerǎnu'cǎcǎ'cǎrǎ niwǎ. ǎpǎrǎ na me'rǎ nerǎcǎrǎ niwǎ. Jesú acabijirǎ, Marǎa Jesú paco, co me'rǎcǎrǎ numia nicǎrǎ niwǎ. Na topu nerǎ'cǎrǎ ni'cǎrǎǎojǎ wǎcǎseticǎrǎ niwǎ.

¹⁵ Ni'cǎ ǎmǎ Jesure ǎǎǎpeorǎ nerǎcǎrǎ niwǎ ti wi'ipǎta tja. Ciento veinte wa'tero nicǎrǎ niwǎ. Pedro na nerǎrǎ cura wǎ'cǎnǎ'cǎ, narē werecu niwǎ. A'tiro nicu niwǎ:

16 —Dɔporopɔ marĩ ñecũ Davi Espiritu Santu cũ masĩse o'oro me'rã Judare wa'atjere ojamɔ'tãcɔ niwĩ. Ô'acũ ojaduti'que diacjũta wa'apɔ. Judata ĩ'owĩ Jesure ãpẽrãpũre. Tojo weerã na Jesure bu'iri da'rerãtirã ñe'e miawã. 17 Juda ãsã me'rãcjũta nimiwĩ. Jesú cũ quẽ'rãrẽ masãrẽ bu'esere cũumiwĩ ãsãrẽ wee'caronojõta. Ësã doce nimiwũ cũ me'rã. 18 Ësã me'rã nimigũ, Jesure ĩ'owĩ wiorãpũre. Cũ Jesure wiorãrẽ ĩ'o'que wapa na cãrẽ niyerure wapayecãrã niwã. Be'ro narẽ tere wiacã'cɔ niwĩ cũ ña'arõ wee'que wapare. Niyeru cũ wia'que me'rã pa'ia wiorã di'ta cã'rõacã duucãrã niwã. Be'ro cũ basu pe'e burũque'a, cũ paaga tũ'rũste, cũ ɔ'tamisĩ nimi'que wijaastea wa'acaro niwũ. Tojo wee wẽrĩa wa'acɔ niwĩ Juda. 19 Cũ tojo wa'asere nipe'tirã Jerusalécjãrã tũ'ose'sacãrã niwã. “Tojo wee wẽrĩa wa'apɔ”, ni ucjacãrã niwã. Na te niyeru me'rã duu'que di'tare wãmeyecãrã niwã “Dĩ cõ'áca di'ta.” Na ye me'rã nĩrõ, Acéldama tojo nĩrõ weesa'a.

20 Pedro narẽ werenemocɔ niwĩ:

—Dɔporopɔ Salmo wãmetiri pũrĩrẽ oja'cɔ a'tiro ojacɔ niwĩ:

Cũ ya wi'i masã marĩrĩ wi'i tojato.

Tore ne ni'cũ niticã'to.

A'te quẽ'rãrẽ a'tiro ojacɔ niwĩ:

Cũ da'rase nimi'que apĩpũre wa'ato, ni ojacɔ niwĩ.

»Salmo pũrĩ ni oja'caronojõta tojo wa'apɔ Judare.

21-22 »Tojo weerã Juda ducayugũre beseroua'a. Marĩ beseacɔ ãsã me'rã sija'cũre, Juã Jesure wãmeyecã ĩ'a'cũre beseroua'a. Nipe'tise Jesú cũ wee'quere, téé cũ pacɔ cãrẽ ɔ'mũsepɔ miimũjãacã ĩ'a'cũre beseroua'a. Cũ quẽ'rã ãsã weronojõta weregɔ wa'agusami Jesú wẽrĩ'cɔpɔ masã'quere, ni wercɔ niwĩ Pedro.

23 Cũ tojo nicã tũ'orã, ti tucũpɔ nĩrã a'tiro wãmetirã puarãrẽ besecãrã niwã. Ni'cũ José wãmeticɔ niwĩ. Cũrẽta ãpẽrã Justo, ãpẽrã Barsabá pisucãrã niwã. Apĩ pe'e Matía wãmeticɔ niwĩ. 24-25 Tojo wee ti tucũpɔ nĩrã Ô'acũrẽ a'tiro sãrĩcãrã niwã:

—Ô'acũ, nipe'tirã masã wãcũsere masĩ'i. Ni'cũ mɔ'u besetopɔpɔ Juda ducayuacjũre. Tojo weegɔ ãsãrẽ ĩ'oña. ¿Ni'í nisari? Juda mɔ'u dutiro cũumi'quere du'ucã'mi ña'arõpɔ wa'agɔ cũ catigɔ añurõ weeti'que bu'iri, ni sãrĩcãrã niwã.

26 Na tojo ni Ô'acũrẽ sãrĩtoja, pua pe ẽtãpe Matía, Barsabá na wãmerẽ ojacãrã niwã. ¿Ni'í Ô'acũ bese'cɔ niti? nĩrã, pi'ipɔ sãa, ni'cã pe mii ĩ'acãrã niwã. Matía wãme ojaõ'o'que nicaro niwũ.

—Jãa, ã'rĩ Matía Juda dũcayucjũ nigũsami. Cũ ãpẽrã once me'rã Jesucristo ye quetire weregu wa'agusami, nicãrã niwã ti pere miĩ ã'arã.

2

Espíritu Santu dijata'que ni'i

¹ Cincuenta nũmũrĩ Pascua wa'aca be'ro Pentecosté wãmetiri bosenuũ wa'acaro niwũ. Ti bosenuũ nicã Jesure ãjõpeorã apaturi todũporo na nérẽca wi'iputa tja nerẽcãrã niwã. ² Ti wi'ipũ na nérẽca be'ro wãcũña marĩrõ wĩ'rõ uputu a'tiro weronojõ u'musepu busu dijaticaro niwũ. Ti wi'i bususe'sa wa'acaro niwũ. ³ Tojo wa'ari cura nãnũcũ na dũpopa bu'ipũ pecame'e ãjũrĩ põ'rã ñe'merõ weronojõ bajuro pesacaro niwũ. ⁴ Espíritu Santure cõoyũ'rũacãrã niwã. Tojo weerã tutuaro me'rã cũ dutisere añurõ weecãrã niwã. Cũ weetamurõ me'rã apemasã ye ucũsere ucũmasĩtimi'cãrã ucũnũ'cãcãrã niwã.

⁵⁻⁸ Pentecosté bosenuũmũrẽ Jerusalẽpũre pãjãrã judío masã apeye di'tacjãrãpũ nerẽcãrã niwã. Na ãjõpeosetisere añurõ weeri masã nicãrã niwã. Espíritu Santu tutuaro o'ono'cãrã ucũcã tũ'orã, ã'rã na tiropũ wa'acãrã niwã. Wa'a, na yere ucũcã tũ'orã, tũ'omarĩa wa'acãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rã marĩ yere ucũrã a'ti di'ta Galileacjãrã nima. ¿De'ro weerã a'tocjãrã nimirã, marĩ yere añurõ ucũti? ni a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã. ⁹ Marĩ apesecjãrã, Elãcãrã, Mesopotamiacjãrã ni'i. ãpẽrã Judeacjãrã, Capadociacjãrã, Pontocjãrã, Asiãcãrã ni'i. ¹⁰ ãpẽrã Frigiãcãrã, Panfiliacjãrã, Egiptocjãrã, Libia di'ta Cirene wãmetiri macã pu'tocjãrã ni'i a'ti macãpũre. Romacjãrã bosenuũ etama a'topũre. Na ni'cãrẽrã judío masã nima. ãpẽrã judío masã nitimirã, judío masã weronojõ ãjõpeosetirã na quẽ'rã a'topũre nima. ¹¹ ãpẽrã Cretacjãrã, Arabiacjãrã nima. Marĩ apesecjãrã dia'cũ nimirã, marĩ ye ucũse me'rã tũ'orã wee'e Õ'acũ cũ añuse wee'quere, nicãrã niwã. ¹² Nipe'tirã na yere ucũcã tũ'orã, tũ'omarĩa wa'acãrã niwã.

—¿De'ro weero tojo wa'ati? nicãrã niwã.

¹³ Ni'cãrẽrã Espíritu Santu tutuaro o'ono'cãrãrẽ bu-jicã'cãrã niwã.

—Na que'arã weepã, tojo ni ucũrã, nicãrã niwã.

Pedro masãrẽ were'que ni'i

¹⁴ Na tojo nicã tũ'ogũ, Pedro ti wi'ipũ ní'cũ wijaacu niwĩ sopepũre. Cũ me'rãcãrã Jesú besecũú'cãrã cũ sirota sirutuwiãacãrã niwã. Pedro nipe'tirã tũ'oato ní'gũ uputu tutuaro me'rã ucũcũ niwĩ:

—Yũ'u acawererã, tojo nicã nipe'tirã Jerusalêpũ nisetirã, yũ'ure añurõ tũ'oya. Mũsã “Na que'arã weema”, ni wãcũapũ. ¹⁵ Ûsã que'arã mejêta weepũ. Ni'cãrõacã ñamiacãcure nueve ni'i. A'ti horare que'aya marĩ'i. ¹⁶ Mũsã ni'cãrõacã tũ'osere dũporopũ Joel wãmetigũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ ojamũ'tãcũ niwĩ. A'tiro ni ojacũ niwĩ: ¹⁷⁻¹⁸ “A'ti turi pe'tise dũporo Espĩritu Santure nipe'tirãrẽ o'ógũti”, nicũ niwĩ Õ'acũ.

“Espĩritu Santure o'óca be'ro mũsã põ'rã umũa, numia masãrẽ wererãsama yé quetire.

Bucurã, ma'mapjiare na quẽ'erõpũ ï'ogũsa'a be'ropũ wa'atjere.

Yũ'u dutiro weerãrẽ Espĩritu Santure o'ógũsa'a.

Na quẽ'rã yé cjase quetire masãrẽ wererãsama.

¹⁹ A'ti di'tare, u'mũsepũre mejêcã bajuse ï'ogũsa'a.

Tojo wa'aro dí, pecame'e, o'me bajarosa'a.

²⁰ Umũco quẽ'rã na'itĩ'a wa'arosa'a.

Tojo wa'acã, mujĩpũ umũcocjũ bajutigũsami.

Mujĩpũ ñamicjũ quẽ'rã sõ'agũ wa'agũsami.

Dí weronojõ sõ'agũsami.

Masãrẽ yũ'ruo'cũ cũ apaturi a'tiatji dũporo tojo wa'arosa'a.

Cũ a'tigũ, wiopesase me'rã asistedijatigũsami.

Mejõ nirĩ numũ nisome.

²¹ No'o yũ'ure ‘Ña'arõ wee'quere acobojoya’ nicã, narẽ acobojogũsa'a.

Narẽ pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ yũ'ruogũti”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojacũ niwĩ Joel, ni werecũ niwĩ Pedro Jerusalêcjãrã masãrẽ.

²²⁻²³ Apeye narẽ Pedro a'tiro werenemocũ niwĩ:

—Mũsã añurõ tũ'oya yũ'u ucũsere. Õ'acũ marĩ pacũ, Jesú Nazarecjũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ me'rã cũ tutuasere ï'ocũ niwĩ marĩrẽ. A'tere marĩ tiropũre wee'owĩ. Tojo weerã cũ tojo wee'quere ï'atjãrã, marĩ masĩ'i Jesucristo Õ'acũ o'ó'cuta nicũ niwĩ nisere. Dũporopũ marĩ pacũ Õ'acũ “Yũ'u macãrẽ masã ña'arã wêjêrãsama”, ni masĩtojacũ niwĩ. Tojo wa'atjere masĩgũ, “Tojota wa'arosa'a”, nicũ niwĩ. Cũrẽ, marĩ pacũ o'ó'cũ nimicã, mũsã ña'arãrẽ curusapũ paabi'pe wêjêdutiwũ. ²⁴ Marĩ pacũ tojo wa'áca be'ro Jesucristore cũ wêrĩ'cũpũre masõcũ niwĩ. Cũ wêrĩdojaticũ niwĩ. Masã wa'acũ niwĩ. ²⁵ Dũporopũ wiogũ Davi a'tiro ojamũ'tãcũ niwĩ Jesú cũ ucũatjere:

Pacũ, mũ'urẽ ï'anucũcã'a.

Mũ'u yũ'u wiogũ, yũ'u me'rã ninu'cũcã'a.

Tojo weegũ yũ'u uiwe'e.

26-28 Yũ'u ejeripõ'rãpũre pũrõ e'catise me'rã ucũ'u.
 Yũ'ure cõ'asome wẽrĩ'cãrã nirõpũ.
 Yũ'u mũ'u macũ ña'ase moogũ upũ ne boasome.
 Yũ'u wẽrĩca be'ro apaturi masãgũsa'a tja.
 Tere yũ'u masĩ'i.

Tojo weegu ne uise moogũsa'a.

Pũrõ e'cati'i mũ'urẽ ĩ'agũ, ni ojacũ niwĩ Davi.

²⁹ »Yũ'u acawererã, musãrẽ weresĩ'rĩsa'a marĩ ñecũ Davi yere. Cũ wẽrĩcũ niwĩ. Cũ wẽrĩcã, cãrẽ yaacãrã niwã. Cũ ya masãpe a'ti macãta ni'i. Marĩ masĩ'i, cũ basu pe'e cũ ye cjasere ojatipĩ. Apĩpũre ojacũ weepĩ. ³⁰ Davi catigũ, Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ nicũ niwĩ. Marĩ pacũ Õ'acũ cãrẽ a'tiro ni werecu niwĩ: "Mũ'u pãrãmi nituriagupũ mũ'u duti'caro weronojõta a'ti di'tare dutigũ nigũsami", nicũ niwĩ. ³¹⁻³² Cãrẽ Õ'acũ tojo ní'quere Davi weremũ'tãcũ niwĩ Jesú cũ masãtjere. "Cũ wẽrĩgũsami. Wẽrĩ, maata masãgũsami. Æpẽrã wẽrĩ'cãrã weronojõ wẽrĩdojasome. Cũ upũ boasome", ni ojacũ niwĩ Davi. Davi a'tiro oja'cũ nimigũ, wẽrĩa wa'acũ niwĩ. Cũ ya upũ boa wa'apã. A'tere tojo ní'gũ, Jesure wa'atje pe'ere ojayugũ weepĩ. Jesure cũ pacũ wẽrĩ'cãpũre masõcũ niwĩ. Marĩ ĩ'a'cãrã nitjãrã masĩ'i cũ masõ'quere. ³³ Cũ pacũ cãrẽ u'musepũ cũ tiro wiogu dujiri cũmurõpũ miimujãcũ niwĩ. Õ'acũ cũ todũporopũ ní'caronojõta cũ macãrẽ marĩrẽ Espĩritu Santure o'óducũ niwĩ. Tojo weerã Espĩritu Santu cũ weetamuse me'rã musã ye ucũsere ũsã ucũapũ. ³⁴⁻³⁵ Davi pe'e cũ upũ me'rã u'musepũre masãmujãatipĩ. Tojo weegu Jesú pe'ere wa'atjere ucũgũ weepĩ. Apeyere Jesucristore wa'atjere Davi a'tiro ojanemocũ niwĩ tja:

Õ'acũ u'musepũ nigũ cũ macãrẽ, yũ'ure yũ'rũoacjũre a'tiro
 nicũ niwĩ:

"Yũ'u tiro wiogu dujiri cũmurõpũ dujigũsa'a.

Mũ'u to dujicã, mũ'urẽ ĩ'atu'timi'cãrãrẽ narẽ ějõpeocã
 weeguti."

Tojo nicũ niwĩ yũ'ure yũ'rũoacjũre Õ'acũ, ni ojacũ niwĩ.

Cũ a'tiro ojacũ, Jesure ucũgũ weepĩ.

³⁶ »Tojo weerã musã judío masã nipe'tirã masĩña. Jesure, musã curusapũ paabi'pe'cũre Õ'acũ cãrẽta marĩ wiogu sõrõpĩ. Cũ Õ'acũ beseno'cuta nicã'miwĩ, ni werecu niwĩ Pedro.

³⁷ Cũ tojo nicã tũ'orã, "Ûsã bu'iri cũosa'a", ni wãcũcãrã niwã. Tojo weerã Pedrore, Æpẽrã Jesú cũ besecũ'cãrãrẽ "¿Ûsã de'ro weerãsari?" ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

³⁸ Na tojo nicã, Pedro narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Bujaweti ducayuya musã ña'arõ weeseti'quere. Jesucristore ãjõpeo, wãmeyeno'ña. Musã a'tiro wéeca be'ro Õ'acũ acobojogusami ña'arõ weeseti'quere. Tojo nicã Espíritu Santure o'ógusami. Musã me'rã ninu'cücüsami. ³⁹ Õ'acũ toduporopu ní'caronojõta musãrẽ, musã põ'rã nituriarãrẽ, aperocjãrãpũre Espíritu Santure o'ógusami. No'o nipe'tirã cã beserãrẽ o'ógusami, ni werecu niwĩ Pedro.

⁴⁰ Cũ a'te dia'cũ wereticu niwĩ. Narẽ añurõ bosa, werecasanemocu niwĩ:

—A'ti di'tacjãrã Jesure wẽjẽ'cãrã ña'arã nima. Na ña'arõ wee'que wapa Õ'acũ bu'iri da'regusami. Na weronojõ niticã'ña. Musã Õ'acũrẽ acobojo se'ñña. Tojo weecã, Õ'acũ bu'iri da'retigusami, ni werecu niwĩ Pedro.

Jesure ãjõpeori masã na weeseti'que ni'i

⁴¹ Pedro tojo ni werecã tu'orã, pãjãrã Jesucristore ãjõpeocãrã niwã. Cũrẽ ãjõpeocã ï'arã, be'ro Pedro quẽ'rã narẽ wãmeyecãrã niwã. Cũ tojo ni wéréca numta i'tiati mil wa'tero masã ãjõpeocãrã niwã.

⁴² Æpẽrã toduporo Jesure ãjõpeo'cãrã me'rã na'irõ nerẽcãrã niwã. Pedro quẽ'rã na weresere añurõ tu'otu'sacãrã niwã. Na basu su'ori ba'a, Õ'acũrẽ ñubueni'cücã'cãrã niwã.

⁴³ Jesú cã besecũ'cãrã cã wee'caronojõta masã duitirãrẽ yu'ruo, apeye peje wee'ocãrã niwã. Na tojo weesere ï'arã, masã nipe'tirã ï'amarãacãrã niwã. ⁴⁴⁻⁴⁵ Jesure ãjõpeorã a'merĩ añurõ weetamucãrã niwã. Peje cuorã na ye apeyenojõrẽ dua, te wapare Æpẽrã moorãrẽ ducawaacãrã niwã. Tojo weerã nipe'tirã ni'cãrõnojõ cuoburocãrã niwã. ⁴⁶ Umucorinucũ nipe'tirã ñubuerã wa'acãrã niwã Õ'acũ wi'ipu. Na ye wi'seripũre e'catise me'rã a'merĩ su'ori ba'acãrã niwã. ⁴⁷ Tojo Õ'acũrẽ e'catise o'onu'cücã'cãrã niwã. Æpẽrã quẽ'rã narẽ añurõ wãcücãrã niwã. Umucorinucũ Õ'acũ cãrẽ ãjõpeotimi'cãrãrẽ ãjõpeocã weecu niwĩ. Tojo weerã siape me'rã Jesure pãjãrã ãjõpeonemocãrã niwã.

3

Pedro quẽ'rã sijamasitigũre sijacã wee'que ni'i

¹ Ni'cã numu dajaritero be'ro tres nicã Pedro, Juã Õ'acũ wi'i pajiri wi'ipu ñubuerã wa'acãrã niwã. Ti wi'ipũre umucorinucũ ti horata Õ'acũrẽ masã ñubueni'cücã'cãrã niwã. ² Topu na wa'asetirinucũ ni'cũ masũ wi'magũputa dojoriwi'i sijamasitigũ bajua'cu dujicu niwĩ. Õ'acũ wi'i sope pu'to ne sãjãarõ masã cãrẽ miaa dupomujãcãrã

niwã. Ti sope wãmeticaró niwã Añurĩ Sope. Nipe'tirã sãjãarãncũrẽ niyeru sãrĩdujicũ niwĩ. ³ To na sãjãacã ï'agũ, Pedro, Juãrẽ niyeru sãrĩcũ niwĩ. ⁴ Cũ tojo sãrĩcã, na puarãpũta cũrẽ ï'acãrã niwã. Pedro pe'e "Ï'aña ùsãrẽ", nicu niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicãta, cũ narẽ pũrõ ï'acũ niwĩ. "Yũ'ure niyeru, apeyenojõ o'orãtirã weesama", ni wãcũcũ nimiwĩ.

⁶ Pedro cũrẽ nicu niwĩ:

—Yũ'ũ niyeru moo'o. Moomigũta, mũ'urẽ apeyenojõ añusere weetamugũti. Jesucristo Nazarecjũ tutuaro me'rã mũ'urẽ sijacã weeguti. ⁷ Tojo nígũta, cũ dujigũre diacjũcamocãrẽ ñe'e, wejewã'cõnũ'cõcũ niwĩ. Cũ wejewã'cõcãta, maata cũ du'pocãrĩ añua wa'acũ niwĩ.

⁸ Cũ sijamasĩtigũ ní'cũ wã'cãnũ'cãgũta, bu'pumajã, sijanũ'cãcũ niwĩ. Tojo bu'puma sijaguta, Õ'acũ wi'ipũ na me'rã sãjãacũ niwĩ. Ti wi'ipũ sãjãejagũ, e'catise o'ocũ niwĩ Õ'acũrẽ.

—Añu'u, Õ'acũ. Mũ'ũ ni'cãrõacã yũ'ure sijacã wee'e, nicu niwĩ.

⁹⁻¹⁰ Nipe'tirã Õ'acũ wi'ipũ nirã cũrẽ ï'amasĩcã'cãrã niwã.

—Sĩ'i sõ'o bu'puma sijagũ Õ'acũrẽ e'catise o'ogũ Añurĩ Sopepũ niyeru sãrĩduji'cũta nimiba, nicãrã niwã. Cũrẽ ï'amasĩ, be'ro ï'amarĩa wa'acãrã niwã.

Salomó wãmetiri tucũpũ Pedro masãrẽ were'que ni'i

¹¹ Sijamasĩtigũ ní'cũ Pedro quẽ'rãrẽ ne du'usĩ'rĩticũ niwĩ. Masã cũrẽ ï'amarĩa, Pedro quẽ'rã tiropũ omasãjãacãrã niwã. To na nerẽrõ sope pu'to ti'aya marĩrĩ tucũ nicaro niwũ. Ti tucũ wãmeticaró niwũ Salomó tucũ.

¹² Pedro masã cũ tiro omasãjãacã ï'agũ, narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã musã tocã'rõ ï'amarĩati? ¿De'ro weerã musã ùsãrẽ pũrõ ï'ati? Musã ùsãrẽ "Na añurã nitjãrã, na tutuaro me'rã sijacã weema", ¿niti? ¹³ Ësã tutuaro mejẽta niapũ. Jesú cũ tutuaro me'rã cũ sijamasĩtigũ ní'cũ sijami. Marĩ ñecũsumua Abrahã, Isaa, Jacob, ãpẽrã marĩ ñecũsumua na wiogu ní'cũ nimi Õ'acũ u'musepũ nigũ. Cũta tja "Yũ'ũ macũ añuyũ'ruagu nimi" ni, tutuasere ï'oami. Cũ macũta ã'rĩ sijamasĩtigũ ní'cũre sijacã weemi. Cũrẽta musã wiorãrẽ o'owũ. Pilato ï'orõ musã cũrẽ uatiwũ. Cũ "Cũrẽ du'uguti wee'e" nimicã, musã "Du'uticã'ña", niwũ.

¹⁴ Jesú añugũ ña'ase moogũ nimiwĩ. Cũ añugũ nimicã, musã cũrẽ teewũ. Jesure du'uwĩrõdutitiwũ. Masũ ña'agũ masãrẽ wẽjẽgũ pe'ere du'udutiwũ Pilatore. ¹⁵ Jesú catise o'ogũ pe'ere wẽjẽdutiwũ. Cũ pacũ pũrĩcã cũ macũrẽ wẽrĩ'cupure masõcũ niwĩ. Cũ tojo wee'quere ùsã ï'awũ.

¹⁶ Jesúta cū tutuaro me'rā ā'rī sijamasītigure sijacā weeami. Mūsā ī'amasīgūta nimi cū sijamasītigū ní'cū. Ēsā Jesucristore ējōpeorā niyucā, cūrē yu'rūoami mūsā ī'orō. Ēsā mejēta cūrē yu'rūoapū.

¹⁷ »Yu'u acawererā, mūsā Ō'acū macūta nimi, ni tū'omasītiĵārā, Jesure wējēdutiwū. Mūsā wiorā quē'rā mejārōta weewā. ¹⁸ Dūporopū Ō'acū cū ye queti weremū'tārī masā nipe'tirārē a'tiro wereduticū niwī: “Cristo yu'u bese'cū pi'etigusami', nicū niwī Ō'acū”, ni wereturiacārā niwā. Mūsā Jesure wējēcā, na tojo oja'caronojōta wa'awū. ¹⁹ Mūsā űa'arō weeseti'quere bujawetiya. Bujaweti dūcayuya. Ō'acū űaronojō weeya. Tojo weecā, Ō'acū mūsā űa'arō wee'quere acobojoġusami. Acobojo, ejerisājācā weegūsamī. ²⁰ Cū bese'cūre o'ōġusami. Cū tojo weecā, a'ti turipure apaturi a'tigusami tja. Cū a'tiacū Jesucristo Ō'acū bese'cū nimi. ²¹ Dūporopū Ō'acū ye queti weremū'tārī masā a'tiro ni wercārā niwā: “Ō'acū bese'cū ű'mūsepū tojánígūsamī yujupū. Be'ro Ō'acū a'ti turire dūcayugūsamī cū ne waropū wee'caronojōta. Cū tojo weeatĵi dūporo a'ti turipure cū macū Jesucristore o'ōġusami.” ²² Dūporopū Moisé Ō'acū ye queti weremū'tārī masū marī űecūsumūarē a'tiro nicū niwī: “Be'ropū marī wiogū Ō'acū ni'cū cū ye queti wereacĵure o'ōġusami. Cū yu'ure o'ó'caro weronojōta cūrē o'ōġusami. Cū quē'rā marī acaweregū nigūsamī. Mūsā nipe'tise cū weresere tū'orā, añurō tere ējōpeoya. ²³ Cū dutisere weesī'rītirānoĵō wērīrāsama. Ō'acū narē cō'agūsamī. Āpērā judío masā me'rā ne ninemosome majā”, nicū niwī Moisé. ²⁴ Nipe'tirā dūporocĵārāpū Ō'acū ye queti weremū'tārī masā ni'cārōacā wa'asere ojamū'tācārā niwā. “Be'ropū tojo wa'arosa'a”, ni ojacārā niwā. Ne waro Samue wāmetigū tere ojamū'tācū niwī. Cū be'rocĵārā quē'rā mejārōta ojaburocārā niwā.

²⁵ »Todūporopū marī űecū Abrahārē Ō'acū a'tiro nicū niwī: “Mū'u pārāmi nituriagū me'rā nipe'tirā a'ti di'tacĵārārē añurō weeguti.” Abrahārē Ō'acū tojo ni'quere āpērā Ō'acū ye queti weremū'tārī masā marī űecūsumūarē wereturiacārā niwā. Ō'acū cū dia'cū mejētare nigū weetipī. Marī na pārāmerā nituriarā nirā quē'rārē tojota nigū weepī. ²⁶ Cū tojo ní'cūta marīrē añurō wéegū, marī judío masārē cū macū wērī'cupure masō, o'ōmū'tācū niwī. Marī űa'arō weesere cō'a, du'udutigū tojo weecū niwī, nicū niwī Pedro.

Pedro, Juã wiorã tiropu na wa'a'que ni'i

¹ Pedro quẽ'rã na masãrẽ ucũrĩ cura pa'ia, apĩ Õ'acũ wi'i co'terã surara wiogu, ãpẽrã saduceo masã na tiropu wa'acãrã niwã. ² Wa'a, Pedro, Juã me'rã na masãrẽ bu'ese ye bu'iri pũrõ uacãrã niwã. Pedro pe'e a'tiro ni bu'ecu niwĩ:

—Õ'acũ cũ macũ Jesure wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Marĩ quẽ'rã wẽrĩca be'ro tojota masãrsa'a, ni wercu niwĩ Pedro.

Saduceo masã ne ãjõpeoticãrã niwã masã wẽrĩca be'ro masãsere. Tojo weerã Pedro masãrẽ tojo nicã tu'orã, pũrõ uacãrã niwã. ³ Ua, Pedro, Juãrẽ ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipu sõrõduticãrã niwã. Narẽ ñe'ecã, ñamica'apu nicaro niwũ. Tojo weerã ti umucoreta pa'ia wiorãpуре weresãmasĩticãrã niwã. Te ye bu'iri Pedro quẽ'rã ti ñamirẽ bu'iri da'reri wi'iputa dujicã'cãrã niwã. ⁴ ãpẽrã Õ'acũ wi'ipu na bu'esere tu'o'cãrã pãjãrã Jesure ãjõpeocãrã niwã. Toduporopu Jesure ãjõpeomu'tã'cãrã me'rã nĩrã, umua se'sarore ba'paqueocã, ni'cãmocusetiri mil nicãrã niwã.

⁵ Ape numu judío masã wiorã, ãpẽrã bucãrã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masã Jerusalẽpуре nerẽcãrã niwã.

⁶ Na me'rã ãpẽrã quẽ'rã Anás pa'ia wiogu, apĩ Caifá, apĩ Juã, apĩ Alejandro, ãpẽrã pa'ia wiogu acawererã nerẽcãrã niwã.

⁷ Nerẽtoja, Pedro quẽ'rãrẽ na tiropu pijiwã'cãduticãrã niwã. Na bu'iri da'reri wi'ipu ní'cãrã na tiro etacã ĩ'arã, “¿Noa dutiro me'rã musã ã'rĩ sijamasĩti'cure sijacã weeati?” ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

⁸⁻⁹ Na sãrĩtiña'cã, Pedro Espĩritu Santu tutuaro me'rã, cũ weetamuse me'rã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã judío masã wiorã, tojo nicã bucãrã, ¿de'ro weerã weresãti ãsãrẽ? ¿Musã “¿De'ro wee cũrẽ sijacã weeati?” ni sãrĩtiña'ti? ¹⁰ Yu'u musãrẽ nipe'tirãrẽ tere wereguti. Jesucristo Nazarecjũ tutuaro me'rã ã'rĩ sijamasĩtimi'cu sijami. Musã cũrẽ Jesure curusapu paabi'pewu. Cũ pacu pũrĩcã cũ wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ. Cũ tutuaro me'rã ã'rĩ sijamasĩtigu ní'cu sijami. ¹¹ Duporopu Jesure Õ'acũ ye queti oja'cu a'tiro ni ojamu'tãcu niwĩ: “Masã ãtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama. Na cõ'aca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e añurõ tutuari wi'i weerãsama.” A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e te oja'que. Musã Jesucristore uatiwu. Musã cũrẽ uatimicã, cũ pacu cũ wẽrĩ masãca be'ro wiogu sõrõcu niwĩ. ¹² A'ti turipure Jesucristo dia'cũ nimi marĩrẽ yu'ruogu. ãpẽrãpua marĩrẽ ne yu'ruomasĩtisama, nicu niwĩ Pedro.

¹³ Cũ tojo nicã tu'orã, wiorã tu'omarĩa wa'acãrã niwã. Na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Ā'rā mejō nirā nima. Bu'e'cārā mejēta nima. Na bu'eti'cārā nimirā, añurō masīse, wācūtutuase me'rā ucūma. Na tojo weecā, marī narē ī'amasī'i. Ā'rā Jesú me'rā ní'cārā nima, nicārā niwā. ¹⁴ Na yu'rūono'cu Pedro, Juā tiro nu'cūcā ī'atjārā, wiorā ucūnemomasīticārā niwā.

¹⁵⁻¹⁶ Be'ro Pedro quē'rārē wiorā nerērī tucūpu ní'cārārē aperopu wijaaduticārā niwā yujupu. Na wijáaca be'ro na se'saro a'merī ucūcārā niwā:

—¿De'ro weerāsari marī ā'rārē? Nipe'tirā Jerusalécjārā na sijamasīti'cure yu'rūocā tu'ope'ticā'sama. Tojo weerā “Yu'rūotiana, tojo nima'acārā weema”, marī narē nīmasītisa'a. ¹⁷ Masā aperocjārāpu tojo wa'a'quere tu'onemocā uatisa'a. Tojo weerā a'tiro nīrā narē: “Jesú ye quetire ne ucūnemoticā'ña majā” nīrā, nicārā niwā.

¹⁸ Ucūtojanu'cō, Pedro, Juārē pijisōrōcārā niwā tja. Na, na tiropu etacā, “Āpērāpure Jesú ye quetire mūsā ne werenemoticā'ña” ni, duticārā niwā.

¹⁹⁻²⁰ Na tojo nicā tu'orā, Pedro quē'rā yu'ticārā niwā:

—Ēsā mūsā dutiro wéerā, Ō'acū dutiro pe'ere weeti-bosa'a. ¿Noa dutiro weecā uasari Ō'acū? Mūsā a'tere wācūña. Ēsā ī'a'quere, ūsā tu'o'quere weredu'umasītisa'a, ni yu'ticārā niwā.

²¹ Na tojo nicā tu'orā, wiorā pe'e tutuaro me'rā uise o'osī'rīrā, narē ninemocārā niwā:

—Wereticā'ña. Mūsā Jesú ye quetire werenemocā, mūsārē bu'iri da'rerāti, nicārā niwā. Narē maata bu'iri da'remasīti, du'uwīrōcā'cārā niwā. Masā Ō'acūrē narē yu'rūo'quere e'catise o'ocā ī'arā, tojo weecārā niwā.

²² Na yu'rūono'cu cuarenta cū'marī yu'rūro cūocu niwī.

Jesure ĕjōpeorā na Ō'acūrē weetamuse sērī'que nī'i

²³ Pedro, Juā topu ní'cārā wijaa, na me'rācjārā nirī wi'ipu wa'acārā niwā. Ti wi'ipu etarā, pa'ia wiorā, bācurā narē tojo ní'quere werecārā niwā.

²⁴ Na tojo ni werecā tu'orā, nipe'tirā ti wi'ipu nīrā nī'cārōnojō wācūseti, Ō'acūrē sērīcārā niwā:

—Ō'acū, ūsā wiogu, mu'u nipe'tise a'ti turi cjasere weecu niwū. Ū'muse, maarī, nipe'tirā tepu nīrārē weecu niwū.

²⁵ Duporopu Espīritu Santu wācūse o'oro me'rā ūsā űecū Davire mu'u macū Jesure masā ña'arō weeatjere mu'u weremu'tāduticu niwū. Davi mu'u dutisere weegú a'tiro nicu niwī:

Judío masā nitirā Ō'acū cū bese'cu me'rā uputu uarāsama. Judío masā quē'rā Ō'acū bese'cure ña'arō weesī'rīrāsama. Tojo wācūmirā, ne pōtēosome.

26 A'ti di'tacjārā wiorā a'merī nerērāsama Ō'acūrē yu'rɛnu'cā, cūrē ña'arō weesī'rīrā.

Cū bese'cu quē'rārē tojota ña'arō weesī'rīrāsama.

Mu'u tojo ni wereduticu niwū ūsā ñecū Davire.

27 »Cū tojo ni oja'caronojōta queoro wa'awu. A'ti macāpüre mu'u macū Jesú, mu'u bese'cure wējērātirā Herode, Poncio Pilato, āpērā judío masā nitirā, judío masā me'rā a'merī nerēwā. 28 Tojo weerā wējēcā'wā cūrē. Dɔporopu mu'u macūrē wējēatjere masītojacu niwū. “Tojo wa'arosa'a”, nicu niwū. Mu'u masī'quere yujuputa ni'cārōacā weerā weema. 29 Ō'acū, ūsārē pa'ia wiorā mu'u macū ye quetire weredutitama. “Musā werēcā, musārē bu'iri da'rerāti”, niama. Na ūsārē tojo ni'quere wācūña. Mu'u dutiro weesī'rīsa'a. Ūsārē mu'u tutuasere o'onemoña. Ūsā mu'u tutuase o'ocā, mu'u macū ye quetire ucūtutuarāsa'a. 30 Mu'u macū Jesú tutuaro me'rā ūsārē masā dutitirārē yu'rɛocā, apeye quē'rārē wee'ocā weeya. Mu'u tojo weecā, masā mu'u tutuasere ī'arāsama, ni sērīcārā niwā Ō'acūrē.

31 Na tojo ni sērīca be'ro na nirī wi'i a'meña'caro niwū. Tojo wa'acā, ti wi'ipu nirā Espíritu Santure cuoyu'rɛacārā niwā tja. Tojo weerā cū weetamuse me'rā Jesú ye quetire uiro marīrō werēcārā niwā.

Jesure ějōpeorā na cuosere a'merī dɛcawaa'que ni'i

32-33 Jesú besecū'cārā tutuaro me'rā Jesú wērī'cɔpu masā'quere werenu'cūcā'cārā niwā. Ō'acū narē pūrō weetamucu niwī. Nipe'tirā Jesure ějōpeorā ni'cārōnojō wācūsetiburocārā niwā. Na cuosere “Yé dia'cū ni'i”, niticārā niwā. Tojo weerā na cuosere a'merī dɛcawaacārā niwā. 34-35 Wi'seri, di'ta cuorā duacārā niwā āpērāpüre. Na dua'que wapare ñe'e, apeyenojō moorārē dɛcawaadutirā Jesú cū besecū'cārārē o'ocārā niwā. Jesú besecū'cārā tere ñe'e, apeyenojō moorārē dɛcawaacārā niwā. Tojo weerā pajasecuorā waro marīcārā niwā. Ni'cārōnojō cuoburocārā niwā.

36 Ni'cū Jesure ějōpeogu José wāmetigu nicu niwī. Levi ya curuacjū Chipre wāmetiri nɛcūrōcju nicu niwī. Jesú cū besecū'cārā pe'e cūrē Bernabé pisucārā niwā. Bernabé griego ye me'rā “Masārē e'catise o'ogu” nirō weesa'a. 37 Cū di'ta cārōacā cuocu niwī. Ti di'tare āpērārē duacu niwī. Cū dua'que wapare nipe'tiseputa Jesú besecū'cārārē o'ope'ocā'cu niwī.

—Marī me'rācārā apeyenojō moorārē dɛcawaaya, nicu niwī.

5

Ananía, Safira na niso'o'que ni'i

¹ Āpērā Jesure ējōpeorā Ananía wāmetigū, cū nūmo Safira Bernabé cū wee'caronojō weeticārā niwā. Na quē'rā di'ta duacārā niwā āpērāpūre. ² Na dua'que wapare Jesú besecū'cārārē o'ocu niwī. Nipe'tise cū niyeru ñe'e'quere o'ope'oticu niwī. Apeyere cū basu nūrōcā'cu niwī. Na tojo wee'quere na se'saro puarāta cū nūmo me'rā masīcārā niwā. Pedrore niyerure o'ogu, “Tocā'rōta wapayeama”, nisoocu niwī.

³⁻⁴ Te niyerure ñe'egū, Pedro cūrē nicu niwī:

—Te di'ta mū'u ye di'ta niwū. Te mū'u dua'que wapa mū'u ye niyeruta niapā. Mū'u no'o o'osī'rīrō o'oboapā. Mū'u ūsā dia'cūrē nisoogu weewe'e. Tocā'rōta niyeru wapayeama nígū, Espiritu Santure nisoogu wee'e. Mū'u tojo nisoocā, wātī mū'ūrē sājāyū'rūapī mū'u wācūsepūre, nicu niwī Pedro.

⁵ Tojo nicāta, Ananía burūque'a, wērīa wa'acu niwī. Āpērā tojo wa'acā tū'orā, ūpūtu uicārā niwā.

⁶ Be'ro cū wērīca be'ro ma'mapjia ti wi'ipū sājāa, cūrē yaarā wa'arā, su'ti caseri me'rā oma, miiwijaacārā niwā.

⁷ I'tia hora cū wērīca be'ro na nirī wi'ipū Safira cū nūmo ní'co sājātaco niwō tja. Co marāpū wērī'quere masītico niwō.

⁸ Ti wi'ipū sājātacā, Pedro core sērītiña'cu niwī:

—¿Nirōta musārē tocā'rōta niyeru wapayeati musā di'ta dua'que wapare? nicu niwī.

A'tiro ni yū'tico niwō:

—Tocā'rōta niyeru wapayeama, co marāpū nisooc'aronojōta nico niwō.

⁹ Co tojo nicā, Pedro nicu niwī:

—Musā Espiritu Santu ī'orō nisoopū. Ō'acū ī'atisami ūsā tojo weecā, ¿ni wācūmiati? Nī'cārōcā mū'u marāpūre yaarā eja'cārā tojatarā weema. Mū'u quē'rā mū'u marāpū wa'a'caronojōta wērīgōsa'a. Mū'u quē'rārē yaarāsama mū'u marāpūre yaa'caro weronojōta, nicu niwī Pedro.

¹⁰ Cū tojo nicāta, co quē'rā burūque'a, wērīa wa'aco niwō. Co marāpūre yaarā eja'cārā tojatarā, co wērī'copūre bocaecārā niwā. Náta tja core miaa, yaarā wa'acārā niwā co marāpū mijīrē yaa'caropūta tja. Na niso'o'que ye bu'iri wērīcārā niwā.

¹¹ Be'ro Ananía, Safirare tojo wa'a'quere tū'orā, nipe'tirā Jesure ējōpeorā, āpērā quē'rā ūpūtu uicārā niwā.

Pedro quē'rā Ō'acū tutuaro me'rā na weē'o'que ni'i

12-15 Jesure ějōpeorã na'irō Salomó wāmetiri tucūpu nerēnu'cūcã'cārã niwã. Āpērã Jesure ějōpeotirã na me'rã ba'pátuii nicārã niwã. Narē ba'pátuiimirã, Jesure ějōpeorārē añurō wācūseticārã niwã. Āpērã umua, numia pājārã Jesure ějōpeonemocārã niwã.

Jesú besecúú'cārã masã wa'teropure peje añuse wee'locārã niwã. Dutitirārē yu'ruo, peje apeyenojō weenemocārã niwã. Na tojo weecã ĩ'arã, pājārã dutitirārē na tiro na nerērĩ tucūpu miacārã niwã. Masã ti tucūrē mu'muamujãcārã niwã. Āpērārē tojo weerã ma'a tiropu na cūñase me'rã cūucārã niwã. Pedro na tiro yu'ruga, narē ñapeocã uacārã niwã. Āpērã cū ñapeotimicã, “Cū wātĩquecūrō me'rã yu'rurãsa'a”, ni wācūcārã niwã. ¹⁶ Apeye macārĩ Jerusalē sumuto nise macārĩcjārã quē'rã yu'rūodutirã dutitirārē Jerusalēpu miacārã niwã. Wātĩa sājãno'cārã quē'rārē miacārã niwã. Jesú besecúú'cārã nipe'tirã masārē yu'rūocārã niwã.

Pedro quē'rã bu'iri da'reri wi'ipu duji'cārã wijaa'que ni'i

¹⁷ Na tojo weecã tū'orã, pa'ia wioġu, cū me'rãcjārã saduceo masã Jesú besecúú'cārārē uorã, pūrō uacārã niwã. ¹⁸ Tojo weerã Jesú besecúú'cārārē ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipu miaa, sōrōcārã niwã. ¹⁹ Wiorã narē tojo weemicã, ti ñamita Ō'acūrē wereco'tegu u'mūsecjũ na nirĩ tucūpu bajuacu niwĩ. Bajua, na wiorã bi'áca sopere pão, a'tiro nicu niwĩ:

—Wijaaya. ²⁰ Ō'acũ wi'ipu masārē wererã wa'aya. “Musã Jesure ějōpeorã, cū me'rã catinu'cūrãsa'a”, ni wereya narē, nicu niwĩ Ō'acūrē wereco'tegu.

²¹ Cū tojo níca be'ro na bu'iri da'reri wi'ipu ní'cārã wijaa wa'acārã niwã. Ape nũmu bo'reacã Ō'acūrē wereco'tegu ní'caronojōta Ō'acũ wi'ipu wererã wa'acārã niwã. Na topu wereri cura pa'ia wioġu, tojo nicã cū me'rãcjārã nipe'tirã judío masã wiorārē nerēduticārã niwã. Na nerēpe'tica be'ro surarare “Narē pijirã wa'aya marĩ ñamica'a bi'adupo'cārārē”, nío'ocārã niwã. Na wijaa'quere masĩticārã niwã.

²² Na tojo nicã tū'orã, surara narē pijirã wa'acārã niwã na bi'adupoca wi'ipu. Ti wi'ipu sājãa, na níca tucūrē pão, ĩ'acārã nimiwã. Ne marĩcārã niwã. Na marĩcã ĩ'a, narē bocati, wiorãpure wererã wa'acārã niwã. ²³ Wiorã tiro eja, “Ne marĩama. Añurō bi'áca tucũ nimiapu. Ti sope co'terã quē'rã añurō co'temiamama. Na tojo weemicã, úsã ti sopere pão ĩ'acã, ne ní'cũ marĩami”, ni wererã niwã surara wiorãpure.

²⁴ Na tojo ni wercã tũ'orã, pa'ia wiorã, Õ'acũ wi'i co'terã surara wioḡũ pũrõ wãcũque'ticãrã niwã.

—¿De'ro wa'apariba narẽ? nicãrã niwã.

²⁵ Na wijaa'quere wãcũrĩ cura ni'cũ Õ'acũ wi'ipũ ní'cu pa'ia wiorã tiropũ etagũ, narẽ wercũ niwĩ:

—Sõ'onícãrã bu'iri da'reri wi'ipũ ní'cãrã Õ'acũ wi'ipũ masãrẽ bu'erã weeama, ni wercũ niwĩ.

²⁶ Cũ wercã tũ'orã, surara wioḡũ ãpẽrã surara me'rã Jesú besecũú'cãrãrẽ ñe'erã wa'acãrã niwã. Narẽ ñe'erã, masã ãsãrẽ ãtãperi me'rã narẽ ma'írã doqueri ní'ã, ne mejẽcã weeticãrã niwã. ²⁷ Be'ro narẽ wiorã decopũ miaa, topũ sãjãejacã, pa'ia wioḡũ narẽ nicũ niwĩ:

²⁸ —Ësã musãrẽ Jesú ye quetire bu'edutitimiapũ. Tere “Bu'erã wa'aya”, ne nitiapũ. Ësã musãrẽ tojo dutítimicã, nipe'tiropũ Jerusalẽpũre musã bu'ese se'sa wa'a'a. Musã masãrẽ tojo ni bu'ecã, “Jesú na ye bu'irita wẽrĩpĩ”, ni wãcũrãsama ãsãrẽ. Na tojo ni wãcũcã ãarã weesa'a, nicũ niwĩ pa'ia wioḡũ narẽ.

²⁹ Tojo nicãta, Pedro, ãpẽrã cũ me'rãcjãrã cũrẽ yũ'ticãrã niwã:

—Wiorã dutise yũ'rũoro Õ'acũ ye pe'ere nemorõ weerõa'a. Ësã musã dutiro wéerã, Õ'acũ dutiro pe'ere weetibosa'a.

³⁰ »Õ'acũ marĩ ñecãsumãa wioḡũ Jesú wẽrĩ'cũpũre, musã curusapũ paabi'pe wẽjẽduti'cũre masõcũ niwĩ.

³¹ Masõtoja, ã'mũsepũ cũ tiro wioḡũ dujiri cũmurõpũ miimũjãcũ niwĩ. Cũrẽ topũ miimũjãḡũ, marĩrẽ yũ'rũo'cũre marĩ wioḡũ niato ni, sõrõcũ niwĩ. Tojo weegũ marĩ judío masãrẽ marĩ ña'arõ weeseti'quere bujaweticã, marĩrẽ acobojõḡusami. ³² Ësã Õ'acũ tojo wee'quere wercusiarĩ masã ni'i. Ësã Espĩritu Santure cũoyurã, cũ me'rã Õ'acũ tutuasere wee'õapũ masãrẽ. Nipe'tirã Õ'acũ dutiro weerãrẽ Espĩritu Santure o'õḡusami, ni wercãrã niwã Pedro quẽ'rã.

³³ Cũ tojo nicã tũ'orã, wiorã pe'e ɸpũtũ waro uacãrã niwã.

—Ma. ã'rãrẽ wẽjẽrã marĩ, nicãrã niwã.

Cũ me'rãcjãrã wiorãrẽ Gamalie were'que ni'i

³⁴ Ni'cũ fariseo masũ Gamalie wãmetigũ wiorã me'rã na nerẽrõpũta nicũ niwĩ. Moisé oja'quere masãrẽ bu'egũ nicũ niwĩ. Masã cũrẽ “Añugũ nimi”, ni wãcũcãrã niwã. Wiorã Jesú besecũú'cãrãrẽ na “Wẽjẽrã” nicã tũ'õḡũ, Gamalie wã'cãnu'cã, “ã'rãrẽ pijiwiijaaniña yujupũ”, nicũ niwĩ. ãpẽrã wiorãrẽ na tũ'otiro apeyenojõ wereḡuti níḡũ, tojo nicũ niwĩ. ³⁵ Na wijáaca be'ro topũ ní'ã wiorãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Añurõ wãcũña musã narẽ weesĩ'risere. ³⁶ Ti nũmũpũre ni'cũ Teuda wãmetigũ “Yũ'ũ wioğũ ni'i”, ni wãcũcũ nimiwĩ. Cuatrocientos masã cũ bu'esere sirutucãrã niwã. Be'ro cũrẽ ãpẽrã wẽjẽcõ'acã'cãrã niwã. Cũrẽ wẽjẽca be'ro cũ me'rã nimi'cãrã no'o ɥaro wa'astepe'tia wa'acãrã niwã. Tojo wéeca be'ro cũ bu'emiquẽ pe'tia wa'acaro niwã. ³⁷ Be'ro wioğũ masãrẽ ba'paqueori cura apĩ Juda wãmetigũ Galileacjã nicũ niwĩ. Cũ quẽ'rãrẽ pãjãrã masã cũ bu'esere sirutucãrã nimiwã. Be'ro cũrẽ tja ãpẽrã wẽjẽcõ'acãrã niwã. Cũrẽ wẽjẽca be'ro cũ yarã nimi'cãrã wa'astepe'tia wa'acãrã niwã mejãrõta tja. ³⁸ Yũ'ũ tojo weegũ musãrẽ tojo wa'a'quere were'e. Sõjã pũrĩcãrẽ ña'arõ weeticã'ña. Narẽ du'ucã'ña. Na bu'ese na wãcũse me'rã bu'ecã, pe'tia wa'arosa'a Teuda, Judare wa'acaronojõta. ³⁹ Õ'acũ dutiro me'rã na bu'ecã pũrĩcãrẽ, musã ne põtẽosome. Tojo weerã musã narẽ wẽjẽrã, Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã weebosa'a. Tojo weerã du'uya narẽ, ni werẽcũ niwĩ Gamalie wiorãrẽ.

⁴⁰ Cũ tojo nisere tũ'orã, “Jau. Æ'ri marĩrẽ diacjũta ucũmi”, ni wãcũcãrã niwã. Be'ro Pedro quẽ'rãrẽ pijiocãrã niwã tja. Na topũ sãjãejacã ĩ'arã, wiorã surarare tãrãduticãrã niwã. Tãrãtoja, “Jesú ye quetire ne apaturi werenemoticã'ña”, nicãrã niwã. Nitoja, narẽ du'uwĩrõcã'cãrã niwã.

⁴¹ Na wiorã tiropũ ní'cãrã wijaa, a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Õ'acũ marĩrẽ “Jesú ye quetire wereya” nicã, añu ni'i. Tojo weerã wiorã na tãrãmicã, marĩ añurõ e'catise me'rã ni'i, nicãrã niwã.

⁴² Wiorã narẽ bu'edutitimicã, Õ'acũ wi'ipũ, wi'seripũ Jesú nipe'tirãrẽ yũ'ruogũ nimi nisere bu'enu'cũcã'cãrã niwã.

6

Jesú besecũú'cãrã narẽ weetamuajãrẽ bese'que ni'i

¹ Be'ro siape me'rã pãjãrã waro judío masã Jesure ãjõpeocãrã niwã. Na me'rã ape di'tacjãrã griego ye ucũrã nicãrã niwã. Ti di'tacjãrã waro pe'e Judeacjãrã hebreo yere ucũcãrã niwã. Na pãjãrã Jesure ãjõpeonemorĩ cura náta tja dũ'sasocãrã niwã ba'ase etise me'rã. Tojo weerã griego ye ucũrã hebreo ye ucũrãrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Musã ɥmũcorinũcũ ba'ase etirã, musã yarã wapewia numia pe'ere ba'ase pacase o'orã niapũ. Ɔsã yarã numia pe'ere o'majãcã o'orã niapũ, nicãrã niwã.

² Na tere dũ'sasocã tũ'orã, Jesú besecũú'cãrã nipe'tirã Jesure ãjõpeorãrẽ nerẽduticãrã niwã. Nerẽtojaca be'ro narẽ a'tiro ni werẽcãrã niwã:

—Ɔsã ba'ase etirã, Jesú ye queti pe'ere weretibosa'a. Ɔsã tere werẽdu'ucã, ña'a nibosa'a. ³ Tojo weerã ɥmũa ba'ase

etiajārē musā wa'tero nirārē beseya. Siete beseya añurō masīrārē, Espiritu Santu dutiro weenu'cūrārē. Masā “Náta nima añurā” nino'rārē beseya. Musā bese'cārārē ba'ase etirā sōrōno'rōsa'a. ⁴ Tojo weerā ūsā pe'e ñubueno'cū, Jesú ye quetire bu'enu'cūcā'rāsa'a, nicārā niwā.

⁵ Masā na tojo nicā tʉ'orā, “Añu'u majā”, ni wācūcārā niwā. Tere wācūtoja, besecārā niwā Estebare. Cū añurō Ō'acūrē ējōpeogu, Espiritu Santu tutuasere cʉoyu'rugu nicu niwī. Āpērārē mejārōta cū weronojō nirārē besecārā niwā. Na a'tiro wāmeticārā niwā: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás Antioquiacjā. Cū judío masū nitimigū, na weronojō ējōpeosetigu nicu niwī. Ā'rārē besecārā niwā.

⁶ Narē besetoja, “Ā'rārē beseapʉ” ni, Jesú cū besecū'cārā tiropʉ miacārā niwā. Narē na da'ratje cjasere sōrōrā, na dʉpopare ñapeo, Ō'acūrē sērīboscārā niwā.

⁷ To be'ro nipe'tiropʉ Jesú ye queti se'sa wa'acaro niwū. Pājārā Jerusalēcjārā cūrē ējōpeonemocārā niwā. Pa'ia quē'rā pājārā ējōpeocārā niwā.

Estebare weresā, wiorā tiropʉ cūrē mia'que ni'i

⁸ Estebare Ō'acū añurō weetamucu niwī. Tojo weegu cū Ō'acū tutuaro me'rā pājārā dutitirārē yʉ'rʉo, peje añuse wee'ionemocu niwī masā wa'teropʉre.

⁹ Cū tere weecā ĭ'arā, cūrē āpērā judío masā ĭ'atu'ticārā niwā. Cūrē ĭ'atu'tirā ni'cārērā ni'cā wi' i judío masā nerērī wi' i Libertado wāmetiri curuacjārā nicārā niwā. Na āpērārē da'rawā'ñaco'terā wija'cārā nicārā niwā. Āpērā cūrē du'sasowā'cōrā Cirenejārā, Alejandriacjārā, Cilicia di'tacjārā, Asia di'tacjārā na me'rā nicārā niwā. ¹⁰ Cūrē na tojo weecā, Espiritu Santu cū ucūcā, Estebare peje masīse o'ocu niwī. Tojo weerā na cū me'rā ne ucū pōtēoticārā niwā.

¹¹ Be'ro na cū me'rā ucū pōtēoti, masā ĭ'atiropʉ āpērā masārē niyeru wapaye, nisoodutio'ocārā niwā:

—“Esteba marī ñecū Moisé cū duti'quere ña'arō ucūami. Ō'acū quē'rārē ña'arō ucūami”, ni wereya masāpʉre, nicārā niwā.

¹² Na wapaye nisoodutio'o'cārā masāpʉre wa'a, werecārā niwā na ní'caronojōta. Tere werecā tʉ'orā, masā pe'e queoro ējōpeocārā niwā. Tojo weerā nipe'tirā masā, āpērā judío masā bʉcūrā, Moisé oja'quere bu'erī masā Esteba me'rā pūrō uacārā niwā. Na uacā ĭ'arā, narē uarosājācā wee'cārā maata cūrē ñe'e, pa'ia wiorā tiropʉ miacārā niwā.

¹³ Na tiropu etarã, ãpẽrã masãrẽ mejãrõta nisooutio'ocãrã niwã tja.

—Ã'rĩ Õ'acũ wi'i pajiri wi'ire ña'arõ ucũami. Moisé cũ duti'que quẽ'rãrẽ tojota niami. ¹⁴ Apeye “Jesú Nazarecjũ ti wi'i Õ'acũ wi'ire cõ'agũsami”, niami. “Moisé marĩrẽ weedutigũ cũu'que quẽ'rãrẽ ducayugusami”, niami, nisoocãrã niwã wiorãrẽ.

¹⁵ Na tojo nicã tu'orã, wiorã Estebare pũrõ ï'acãrã niwã. Na cũrẽ ï'acã, cũ ya diapoa asistea wa'acaro niwã. Õ'acũrẽ wereco'tegũ u'musecju weronojõ bajuri diapoa wa'acaro niwã.

7

Esteba wiorãrẽ were'que ni'i

¹ Estebare na ï'arĩ cura pa'ia wiogu sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Mũ'urẽ diacju nise me'rãta weresãti? nicu niwĩ.

² Cũ tojo nicã, Esteba yu'ticu niwĩ:

—Acawererã, yu'ure tu'oya. Õ'acũ añurõ asistegũ, nipe'tise masiyu'ruagu marĩ ñecũ Abrahãrẽ ucũcu niwĩ Mesopotamia caldea masã nirõpu. Harã wãmetiri macãpu wa'ase duporo cũrẽ ucũcu niwĩ. ³ A'tiro nicu niwĩ: “A'ti di'tare, mu'u acawererãrẽ wijayá. Wa'aya yu'u mu'urẽ di'ta wereatjopu”, nicu niwĩ. ⁴ Tojo nicã tu'ogu, cũ acawererã caldeo masã ye di'tapu ní'cu wija, Harãpu macãrĩ wa'acu niwĩ. Topu ni, be'ro Abrahã pacu wẽrĩa wa'acu niwĩ. Cũ pacu wẽrĩa be'ro Õ'acũ cũrẽ wijaduticu niwĩ tja, a'ti di'ta Judea marĩ nirõrẽ a'tidutigũ. ⁵ Cũ a'topu etacã, cũrẽ ne cã'rõacã di'ta o'oticu niwĩ yujupu. O'otimigũta, “Be'ropu mu'u ye, mu'u pãrãmerã nituriarã ye di'ta nirõsa'a”, nicu niwĩ. Õ'acũ tojo ní'caterore Abrahã ne ni'cũ põ'rãmarĩcu niwĩ. ⁶ Õ'acũ cũrẽ apeye ninemocu niwĩ tja: “Mu'u pãrãmerã nituriarã ape di'tapu nirãsama yujupu. Cuatrocientos cã'marĩ ti di'tacjãrã peorã nirãsama. Narẽ da'raduti, tãrãperãsama. ⁷ Yu'u narẽ tojo weecã, ti di'tacjãrãrẽ bu'iri da'regusa'a. Narẽ da'retoja, mu'u pãrãmerã nituriarã ti di'tapu ní'cãrã wija, yu'ure a'topu ñubuepeorã a'tirãsama”, nicu niwĩ Õ'acũ. ⁸ Cũ tojo ní'ca be'ro Abrahãrẽ a'tiro weeduticu niwĩ: “Nipe'tirã umuarẽ na õ'rëcju yapa caserore yejecõ'aña. Musã a'tiro wéerã, yu'ure ï'orãsa'a musã ëjõpeosere”, nicu niwĩ Õ'acũ. Tojo weegu Abrahã cũ macũ Isaare ní'cã semana cũ bajuaca be'ro cũ õ'rëcju yapa caserore yejecõ'acu niwĩ. Isaa quẽ'rã cũ macũ Jacore tojota weecu niwĩ. Jacob mejãrõta weecu

niwĩ cũ põ'rã docere. Õ'acũ duti'caronojõta weecãrã niwã, ni werecu niwĩ Esteba.

⁹⁻¹⁰ »Jacob põ'rã marĩ ñecũsumua na acabiji Joseré uorã, ãpẽrã masãrẽ da'racoteacũ niato nĩrã duacãrã niwã. Æ'rã duu'cãrãta tja ãpẽrãpure Egiptocjãrãrẽ duaturiacãrã niwã. Na duãca be'ro cũ pi'etisetirinucũ Õ'acũ cũrẽ weetamunu'cũcã'cu niwĩ. Cũrẽ weetamugũ, peje masise o'ocu niwĩ. Faraõ Egipto di'ta wiogu cũrẽ tu'sayu'ruacu niwĩ. Tojo weegu cũ docacjũ wiogu sõrõcu niwĩ. Apeyere faraõ cũ ya wi'i cjase da'rãse wiogu sõrõcu niwĩ.

¹¹ »José topũ wiogu nĩrĩ cura nipe'tiro Egiptopure ba'ase pe'tia wa'acaro niwũ. Cũ acawererã, marĩ ñecũsumua nĩrõpũ Canaãpũ quẽ'rãrẽ pe'tia wa'acaro niwũ. Te pe'tica be'ro masã te di'tapũ nĩrã uputu ujaboacãrã niwã. Marĩ ñecũsumua Abrahã pãrãmerã quẽ'rãrẽ ne ba'ase marĩcaro niwũ. ¹²⁻¹³ Be'ro Jacob “Egiptopũ ba'ase duase niaporo” nicã tu'ogu, cũ põ'rãrẽ “Duurã wa'aya”, nío'ocu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'orã, Egiptopure ne wa'arã weecãrã niwã. Topũ eta, ba'ase duu, na ya wi'ipũ tja majãmitojati a'titicãrã niwã. Be'ro na te ba'ase na duu'quere ba'ape'o, apaturi duurã wa'acãrã niwã mejãrõpũta tja. Titare majã na etacã, José “Yu'u musã acabiji ni'i musã dua'cu”, ni werecu niwĩ cũ ma'misumuarẽ. Be'ro faraõ quẽ'rã “Æ'rã José ma'misumua niama” nicã tu'ocu niwĩ. ¹⁴ To be'ro José cũ ma'misumua me'rã queti o'ócu niwĩ cũ pacupure. “Marĩ pacũ, nipe'tirã marĩ acawererã macãrĩ a'tiato a'topũ”, nío'ocu niwĩ narẽ. Cũ acawererã pe'e setenta y cinco nicãrã niwã. ¹⁵ Cũ uocã tu'ogu, Jacob cũ põ'rã me'rã José tiropũ wa'arã, Egiptopure bu'acãrã niwã. Topũ nígũta, na pacũ Jacob wẽrĩa wa'acu niwĩ. Cũ põ'rã marĩ ñecũsumua cũ weronojõta wẽrĩpe'tidija wa'acãrã niwã. ¹⁶ Be'ropũ na õ'arĩrẽ yaarã wa'arã Siquem wãmetiri macãpũ miacãrã niwã. Abrahã cũ Hamor põ'rãrẽ ãtã tuti dúúca tutipũ cũ mijĩrẽ yaa'caropũta narẽ sĩosõrõcũuocãrã niwã.

¹⁷ »Õ'acũ toduporopũ Abrahãrẽ nicũ niwĩ: “Mu'u pãrãmerã nituriarãpũ ape di'tapũ ní'cãrã a'ti di'ta Canaãpũ tojatirãsama tja.” Cũ tojo ní'que eja'tji duporoacã Egiptopũ nĩrã, marĩ ñecũsumua pãrãmerã pãjãrã masãputinemocãrã niwã. ¹⁸ Egiptopure na nicã, apĩ wiogu sãjãcu niwĩ tja. Joseré duporopũ wẽrĩca be'ro niyucã, ne masĩticũ niwĩ. ¹⁹ Cũ marĩ ñecũsumua pãjãrã na masãputicã ã'a, narẽ ña'abutiario wepecũ niwĩ. Na põ'rã ne bajua'cãrã umuarẽ wẽrĩato nígũ aperopũ cõ'adutimujãcu niwĩ. ²⁰ Cũ narẽ tojo dutiri cura Moisé bajuacu niwĩ. Cũ añubutiaguacã nicũ niwĩ. Cũ pacusumua i'tiarã mujĩpũ

na ya wi'ipure cūrē masōcārā niwā. ²¹ Be'ro na cūrē wējērī nīrā, diapū po'ocārā niwā. Na po'oca be'ro Faraō macō cūrē ī'abocaco niwō. Ī'aboca, miimajāco niwō co ya wi'ipū. Topū co macūrē weronojō cūrē masōco niwō. ²² Cū ti wi'ipū bucua, nipe'tise Egiptocjārā na bu'esere bu'ecu niwī. Cū masīse me'rā ucū, nipe'tisere añurō weecu niwī.

²³ »Be'ro Moisé cuarenta cū'marī cuogu, cū acawererā tiropū sijagu wa'acu niwī. ²⁴ Topū ejagu, ni'cū Egiptocjū cū acaweregure paacā ī'acu niwī. Cū tojo weecā ī'agū, cūrē a'megū, Egiptocjūrē paawējēcā'cu niwī. ²⁵ Cū basu Moisé pe'e a'tiro ni wācūcu niwī: “Yū'u me'rāta Ō'acū yū'u acawererārē na a'ti di'tacjārā peorā nisere wijacā weegusami. Yū'ure na a'tere masīsama”, ni wācūcu nimiwī. Cū acawererā pe'e cū weronojō wācūticārā niwā.

²⁶ »Ape nūmū cū na tiropū wa'acu niwī tja. Topū ejagu, āpērā pūarā cū acawererā a'mequēcā ī'acu niwī. Narē bosamigū “Acawererā, tocā'rōta a'mequēdu'uya. ¿De'ro weerā tocā'rō a'mequēti ni'cū acawererā nimirā?” nicu niwī.

²⁷ »Cū tojo nicā tū'ogu, apīrē uputu paa'cu pe'e Moisére tuuquenu'cōcu niwī. “¿Noa mū'urē ūsā wioгу ‘Narē besegu wa'aya’, nío'oati? ²⁸ ¿Mū'u yū'ure wējēsī'rīsari tja ñamica'a mū'u Egiptocjūrē wējē'caronojōta?” ni ye'sucu niwī.

²⁹ »Cū tojo nicā tū'ogu, Moisé, ā'rā yū'ure tere masīpe'titojasama nīgū, uiwā'cā wa'acu niwī. Be'ro ape di'tapū Madiā wāmetiropū du'tiwā'cācu niwī. Topū omocā du'te, nicā'cu niwī. Pūarā umua pō'rāticu niwī.

³⁰ »Madiā di'tapūre cuarenta cū'marī nicu niwī. Cū ticuse cū'marī nīca be'ro ni'cā nūmū yucu marīrō ūrūgū Sinaí wāmeticjū tiropū ī'awā'cācu niwī. Topū wa'acā, ni'cā siti yucusiti ūjūcā ī'acu niwī. Ti pecame'e ūjūrī pō'rā decopū Ō'acūrē wereco'tegu weronojō bajugu bajuacu niwī. ³¹ Cū ti siti ūjūcā ī'agū, ī'amarīa wa'acu niwī. “¿De'ro weero tojo wa'amitito?” ni, pu'toacācure ī'agū wa'acu niwī. Pu'toacā ejacā, Ō'acū ti me'e wa'teropū nīgū cūrē ucūcu niwī: ³² “Yū'u Ō'acū ni'i. Mū'u ñecūsumua Abrahā, Isaa, Jacob na wioгу ni'i”, nicu niwī. Tojo ucūcā tū'ogu, uputu ui, narāsācu niwī. Uigu, ī'adu'ucā'cu niwī ti me'erē.

³³ »Be'ro cūrē ucūnemocu niwī tja: “Yū'u a'tota ni'i mū'u tirota. Tojo weegu mū'u sñase sapatu tuweeya. Mū'u tere tuweegu, ī'ogūsa'a yū'ure mū'u ējōpeosere. ³⁴ Yarā masā Egiptopū nirārē na uputu pi'eticā ī'apu. Na caricūcā tū'oapu. Tojo weegu mū'urē Egiptopū o'ógutigu wee'e tja narē yū'rūoacjū”, ni werecu niwī Ō'acū Moisére.

35 »Ā'rī Moiséreta marī ñecūsũmua teerā, a'tiro nicārā niwā: “¿Noa mu'urē ũsā wiogu, 'Narē besegu wa'aya', nío'oati?” nicārā niwā. Marī ñecūsũmua tojo nimicā, Ō'acũ pe'e Moisére narē yu'rũoacju, narē dutiacju sōrōcu niwī. Pecame'e siti ũjũ'caro bajua'cũta Moisére yu'rũotamucu niwī marī ñecūsũmuarē. 36 Cũ Egiptopu nígu, pajiri maa Aco sō'arī maapu nígu, Ō'acũ tutuaro me'rā peje wee'ocu niwī. Tojo weegu cũ acawererā Egiptopu ní'cārārē apeye di'tapu su'ori miiwijacu niwī. Cuarenta cũ'marī yucu marĩrō, masā marĩrōpu na wa'acā, Ō'acũ tutuaro me'rā wee'onu'cũcā'cu niwī. 37 Moiséta marī ñecūsũmuarē a'tiro werecu niwī: “Ō'acũ be'ropu ni'cũ o'ógusami cũ ye queti wereacjure. Yu'ure o'ó'caro weronojōta cūrē o'ógusami. Cũ quē'rā marī acaweregu nigūsami”, nicu niwī. 38 Marī ñecūsũmua na yucu marĩrōpu nicā, Moisé na me'rā nicu niwī. Topu ũrũgũ Sinai wāmeticjupu Ō'acūrē wereco'tegu bajua, cūrē were'quere narē wereturiacu niwī. Marī quē'rā cũ wereturia'quepæreta cuo'o. Te tojo ninu'cũcā'rōsa'a. Ne pe'tisome.

39 »Moisé tere weremicā, marī ñecūsũmua ne ějōpeoticārā niwā. Na cũ weresere tu'osĩ'rĩtirā, “Majāmitojaa wa'arāti Egiptopu tja”, ni wācũcārā niwā. 40 Tojo wācūrā, Moisé apaturi cũ ũrũgũpu mujāca be'ro cũ ma'mi Aarōrē a'tiro nicārā niwā: “Sō'onícũ marĩrē Egiptopu ní'cārārē miiti'cu waro cuarenta numurĩ yu'ru'u cũ bajutiro. ¿De'ro wa'apari cūrē? Marī ne masĩtisa'a.” Tojo weerā cũ ma'mi Aarōrē nicārā niwā: “Ŭsā ějōpeoatje queosere yeebosaya. Marī duporo wuamu'tārāsama. Na marī wa'atji ma'arē ĩ'orāsama”, nicārā niwā. 41 Na tojo nicā tu'ogu, Aarō na duti'caronojōta ni'cũ wecu wĩ'magũ queose da'recu niwī. Be'ro cūrē ějōpeorā, ecarārē wějē ũjũamorō, ñubuepeocārā niwā. Tojo nicā na yee'cũreta bosenuwu wee, e'catipeocārā niwā. 42 Na tojo weecā ĩ'agũ, Ō'acũ na ũaro weeato nígu na me'rā ní'cu cō'acā'cu niwī. Tojo weerā na no'o ũaro ñocōarē, mujĩpũarē ějōpeocārā niwā. Tojo na wee'quere Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masā a'tiro ni ojacārā niwā:

Ō'acũ a'tiro nicu niwī:
 “Musā yu'u pe'ere yucu marĩrōpure cuarenta cũ'marī nĩrā,
 ne ecarārē wějē ñubuepeotiwu.

43 Apĩ Moloc wāmetigũ cũ queosere ějōpeorā su'ti caseri wi'i me'rā yoowā'cāwũ.

Apĩ Refán ñocōawũ musā yee'cu quē'rārē ějōpeorā tojota weewu.

Ā'rārē musā basuta yee ějōpeowu.

Yu'u pe'ere ne ějōpeotiwu.

Musā yu'ure ějōpeoti'que bu'iri āpērā masārē musārē ñe'e miaduticā weeguti yoaro Babilonia wāmetiri macā yu'ruropu”, nicu niwī Ō'acū, ni ojacārā niwā Ō'acū ye queti wererā.

44 Esteba wiorārē werenemocu niwī apeye Ō'acū wi'i cjasere:

—Marī ñecūsumua na yucu marīrōpu nírā, ni'cā wi'i Ō'acūrē ñubuepeori wi'i, cū diez duti'quere nūrōrī wi'ire cuocārā niwā. Ti wi'i wa'icārā caseri me'rā na wéeca wi'i nicaro niwū. “Tojo bajuri wi'i weeya”, Ō'acū cū Moisére duti'caronojōta queoro weecārā niwā. 45 Na wērīca be'ro āpērā cuoturia sirutucārā niwā ti wi'ire tja. No'o na wa'aro miamujācārā niwā. Be'ro Josué Moisé wērīca be'ro a'ti di'ta Canaápu a'tigu, narē ti wi'ire su'ori miitucu niwī. Na a'topu a'ticā, Ō'acū a'ti di'tacjārārē judío masā nitirārē cō'aō'omujācu niwī. Na wa'awe'o'quepure nicārā niwā. Yoacā ti wi'ipu Ō'acūrē ějōpeocārā niwā téé Davi cū wiogu sājāca be'ropu. 46 Davi ape wi'i weesīrīmucu niwī. Ō'acū tu'sayu'ruano'gū a'tiro nicu niwī: “Mu'u yu'u ñecū Jacob ějōpeo'cu ni'i. Mu'urē añurī wi'i, pajiri wi'i weebosāsīrīsa'a mu'u niatji wi'ire”, nicu niwī Ō'acūrē. Cū tojo weesīrī'cu nimigū, ti wi'ire weeticu niwī. 47 Cū macū Salomó pe'e weecu niwī ti wi'ire. 48 Ō'acū tutuayu'rugu ni'cā wi'i, masā wéeca wi'ipu dia'cū nímasītisami. Ō'acū ye queti weremu'tārī masū duporocjūru a'tiro ni ojacu niwī Ō'acū cū ucū'quere:

49 “Yu'u nipe'tiropu ni'i.

Ě'muse, a'ti di'ta yu'u wee'quere yu'uta duti'i.

Tojo weegu yu'u masā wéeca wi'ipu dia'cū nímasītisa'a.

50 Yu'u basuta nipe'tise a'tere weewu, nicu niwī Ō'acū”, ni ojacu niwī Ō'acū ye queti weremu'tārī masū.

51 Be'ro Esteba narē nicu niwī tja:

—Musā Ō'acū dutisere yu'rnu'cāyu'rua'a. Cūrē masītirā weronojō cū weresere ne tu'osīrīwe'e. Musā ñecūsumua wee'caronojōta Espíritu Santu dutisere weesīrīwe'e. 52 Na nipe'tirā Ō'acū ye queti weremu'tārī masārē pi'etise o'ocārā niwā. Āpērārē marīrē yu'ruogu a'tiatjere weremu'tārārē wějēcā'cārā niwā. Na tojo nino'cureta cū a'ticā, musā āpērārē wia, cūrē wějēdutiwu. 53 Musārē Ō'acū cūrē wereco'terā me'rā cū dutisere o'ócu niwī. Tere o'óno'cārā nimirā, musā yu'rnu'cāyu'rua'a, ni tu'ticu niwī narē Esteba.

Estebare ũtãperi me'rã doquewẽjẽ' que ni'i

⁵⁴ Cũ tojo nicã tu'orã, wiorã uputu uayu'rua wa'acãrã niwã. ⁵⁵ Esteba pe'e Espiritu Santure cuoyu'ruatjãgũ, umusepu i'amorõ, Ô'acũ cũ añurõ asistegure i'acu niwĩ. Jesú quẽ'rãrẽ i'acu niwĩ cũ pacu diacjũ pe'e nu'cũgũrẽ.

⁵⁶ Cũ narẽ i'agũ, "Jãa, i'aña. Umuse pãricã i'a'a. Jesú, Ô'acũ macũ masũ weronojõ uputigu cũ diacjũ pe'e nu'cũgũrẽ i'a'a", nicu niwĩ Esteba.

⁵⁷⁻⁵⁸ Na cũ tojo nicã tu'orã, uputu caricũ tu'osĩ'rĩtirã, o'meperi da'rabi'acãrã niwã. Cũ pu'to ni'cãrõ me'rã omaeja, ñe'e, cãrẽ miacãrã niwã ti macã sumutupu. Cãrẽ doquewẽjẽrãti nĩrã, su'ti bu'icjase na sãña'quere tuwee, Saulo wãmetigure co'tedutirã o'ocãrã niwã. Tere tuwee o'otojanu'cõ, cũ Estebare ũtãperi me'rã doquecãrã niwã.

⁵⁹ Na tojo weecã, Ô'acũrẽ a'tiro ñubuecu niwĩ:

—Jesú, yu'u wiogu, yu'u wẽrĩgũti wee'e. Yu'u ejeripõ'rãrẽ ñe'eña, nicu niwĩ.

⁶⁰ Be'ro buruque'a, pũrõ caricũrõ me'rã nicu niwĩ tja:

—Wiogu, acobojoya ã'rãrẽ yu'ure na tojo weesere. Cũ tojo nĩca be'ro wẽrĩa wa'acu niwĩ.

8

Saulo Jesure ãjõpeorãrẽ ña'arõ weenu'cã' que ni'i

¹⁻² Saulo na Estebare doquewẽjẽcã i'agũ, "Añurõ wéerã, tojo weeama", ni wãcũcu niwĩ. Æpẽrã umua Ô'acũrẽ ãjõpeori masã Estebare yaacãrã niwã. Cãrẽ yaa, uputu ðujasewã'acãrã niwã. Estebare na wẽjẽca numurẽta ãpẽrã Jesure ãjõpeotirã Jesure ãjõpeorã Jerusalẽpu nirãrẽ uputu ña'arõ weenu'cãcãrã niwã. ³ Saulo ne ni'cũ Jesure ãjõpeogu mariato nĩgũ na ye wi'seripu wa'a, narẽ ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipu miamujãcu niwĩ. Umua, numia nipe'tirãrẽ tojo weecu niwĩ. Na tojo weecã i'arã, Jesure ãjõpeorã no'o haro du'tistea wa'acãrã niwã Judea di'tapu, ãpẽrã Samaria di'tapu. Jesú cũ besecũ'cãrã se'saro tojacãrã niwã Jerusalẽpũre.

Felipe Samariacjãrãrẽ bu'e' que ni'i

⁴ Nipe'tirã du'tistewã'cã'cãrã no'o na wa'aro Jesú ye que-tire werewã'cãcãrã niwã. ⁵ Felipe quẽ'rã du'tiwã'cã'cuta Samaria wãmetiri macãpu wa'acu niwĩ. Topu eta, tocjãrã masãrẽ Jesú Ô'acũ bese'cu nimi nisere werecu niwĩ. ⁶ Apeye quẽ'rã Ô'acũ tutuaro me'rã narẽ añuse wee'ocu niwĩ. Cũ a'tiro weecã i'arã, nipe'tirã ti macãcãrã cũ weresere añurõ tu'otu'sacãrã niwã. ⁷ Pãjãrã masã wãtĩa sãjãno'cãrã masãpũre nimi'cãrã wãtĩarẽ cõ'awĩrõcã, uputu

caricūwijaacārā niwā. Āpērā pājārā sijamasītirārē, opa cō'ñerī sjarārē yu'ruocu niwī. ⁸ Cū tojo weecā ī'arā, ti macācjārā pūrō e'caticārā niwā.

Simó yai weronojō nigū ye queti ni'i

⁹ Samariapure ni'cū Simó wāmetigu yoacā yai weronojō nigū nicu niwī. Cū tojo weesere Samariacjārā ī'amarīamujācārā niwā. Cū basu pe'e “Yū'u tutuayū'ruagu ni'i”, nicu nimiwī masārē. ¹⁰ Nipe'tirā ti macācjārā wiorā, no'o mejō nirā cū weesere ī'atu'sayu'ruacārā niwā.

—Ā'rī Ō'acū weronojō tutuaro cūogu nisami, nicārā nimiwā. ¹¹ Tojo weerā yai yoacā siape me'rā pejetiri wee'onemocā ī'ayurā, pājārā masā cūrē ējōpeonemocārā niwā.

¹² Felipe Samariapure tocjārārē a'tiro ni werecu niwī:

—Ō'acū cū dutiro weerā wiogu nimi. Cū macū Jesú marīrē yu'ruogu nimi, nicu niwī narē. Cū werecā tū'orā, ti macācjārā Jesure ējōpeocārā niwā. Cūrē ējōpeocā ī'agū, wāmeyecu niwī umua, numiarē. ¹³ Simó “Yū'u quē'rā Jesure ējōpeo'o” nicā tū'ogu, Felipe cū quē'rārē wāmeyecu niwī. Be'ro Felipe no'o wa'aro Simó sirutucu niwī cūrē. Felipe Ō'acū tutuaro me'rā wee'ocā ī'agū, Simó ī'amarīamujācu niwī.

¹⁴ Felipe Samariapure tojo weeri curareta Jerusalēpu nirā Jesú cū besecū'cārā queti tū'ocārā niwā Samariacjārā na Jesure ējōpeosere. Tere tū'orā, na me'rācjārārē Pedro, Juārē ī'adutirā o'ócārā niwā. ¹⁵ Na topu eta, Jesure ējōpeori masārē Ō'acūrē sērībosacārā niwā:

—Pacu, ā'rā quē'rārē Espiritu Santure o'óya mu'u macūrē ējōpeorārē, ni sērīcārā niwā. ¹⁶ Felipe cū wāmeyecaterore Espiritu Santure na moocārā niwā yujupu. Jesure ējōpeose me'rā dia'cū wāmeyeno'cārā niwā. ¹⁷ Pedro, Juā Ō'acūrē sērītojarā, Jesure ējōpeorārē na dupopapu ñapeocārā niwā. Narē ñapeori curata Espiritu Santu napure dijatacu niwī.

¹⁸ Pedro quē'rā na ñapeocā, Espiritu Santu dijatacā weesere Simó ī'acu niwī. Tere ī'agū, na Espiritu Santure dijatacā wee'quere duusī'rīgū, Pedro quē'rārē niyeru o'ocu nimiwī.

¹⁹ —Yū'ure musā tutuaro cūosere o'oya. Yū'u quē'rā dupopapu no'o ñapeorārē Espiritu Santure na cūocā weeguti wee'e, nicu nimiwī.

²⁰ Cū tojo nicā tū'ogu, Pedro cūrē nicu niwī:

—Mu'u Ō'acū tutuaro o'orore Espiritu Santu ūsā dijatacā weesere niyeru me'rā duuguti ¿ni wācūmiati? Niwe'e.

Mu'u me'rāta niyeru boabata'to. Ō'acũ mu'urē bu'iri da'regusami. ²¹ Mu'urē ĩ'agũ, "Mu'u wācūse diacjũ niwe'e", ni ĩ'asami. Tojo weegu ũsā weronojō Jesú ye quetire masārē mu'u weremasītisa'a. ²²⁻²³ Yu'u mas'ĩ. Mu'u uosebucu, ñ'ase weepoyu'ruacu ni'i. Te mu'urē du'uta basiotisa'a. Tojo weegu mu'u ñ'arō wācūserere bujawetiya. Ō'acūrē acobojose sērīña. Apetero weegu mu'u ñ'arō wācū'quere acobojogu acobojobosami, nicu niwī Pedro.

²⁴ Cũ tojo nicā tu'ogu, Simó narē nicu niwī:

—Te musā ní'que yu'ure wa'aticā'to nírā, musā yu'ure Ō'acūrē sērībosaya.

²⁵ Be'ro Pedro quē'rā ti macācjārārē Jesú cũ weecā ĩ'a'quere, na tu'o'quere werecārā niwā. Narē weretoja, Jerusalēpu tojaa wa'acārā niwā. Topu tojaarā, Jesú ye quetire peje macārī Samaria di'tacjārā na nise macārīrē weretojaacārā niwā.

Felipe Etiopíacjūrē were'que ni'i

²⁶ Be'ro Felipere ni'cũ Ō'acūrē wereco'tegu bajua, a'tiro ni werecu niwī:

—Jerusalē niwā'cārī ma'a, Gaza wāmetiri macā bu'ari ma'apu wa'aya. Ti ma'a yucu marīrōpu niwā'cāsa'a, nicu niwī. ²⁷⁻²⁸ Cũ tojo nicā tu'ogu, Felipe ti ma'apu bu'acu niwī. Topu wa'agu, ni'cũ Etiopía wāmetiri di'tacjūrē bocaejacu niwī. Ti di'ta dutigo Candace wāmetigo wíogo docacjũ, nipe'tise co ye niyerure co'teri masũ nicu niwī. Jerusalēpu Ō'acūrē ějōpeogu eja'cu cũ ya di'ta Etiopíapu dajatojaagu weecu niwī. Cũ yawu tūrūpju cabayua wejepju me'rā wa'acu niwī. Duporocjūpu Ō'acũ ye queti weremu'tārī masũ Isaía wāmetigu cũ oja'quere bu'esāñacu niwī.

²⁹ Cũ tojo weeri cura Espíritu Santu Felipere "Tiwu tirocureacāpu wa'aya", nicu niwī. ³⁰ Cũ tojo nicā Felipe tiwu tiroacāpu omawā'cācu niwī. Cũ tiro ejagu, Etiopíacjũ Isaía oja'quere bu'ecā tu'ocu niwī. Tere bu'ecā tu'ogu, "¿Mu'u bu'esere tu'oti?" ni sērītiña'cu niwī. ³¹ Cũ pe'e cūrē yu'ticu niwī:

—Tu'otisa'a. ¿Yu'ure ne wereticā, de'ro wee yu'u masībosau? Te'a yu'u me'rā wa'aya. Mujāsājāgũ a'tia yu'ure wereacju, nicu niwī. Cũ tojo nicā tu'ogu, tiwupu cũ me'rā mujāsājācu niwī. Be'ro wa'a wa'acārā niwā.

³² Etiopíacjũ cũ bu'esāña'que Ō'acũ macūrē wa'atje nicaro niwũ Isaía cũ a'tiro oja'que:

Masā ovejare wējērātirā, cūrē miasama na wējēwuaropu. Ni'cũ masũ quē'rārē cũ ne bu'iri moogũ nimicā, tojota weerāsama.

Oveja wĩ'magũ, yuta weerãtirã na poari seecã, ne utitisami. Cũ masũ quẽ'rã ye'sutigusami cũrẽ ña'arõ weecã.

³³ Cũ ña'agũ nigũrẽ weronojõ na cũrẽ yabi bujirãsama.

Ã'rĩ bu'iri moogũ nimi nígũ, ne ni'cũ cũrẽ ucũbosasome.

Cũ ya turicjãrã dicuse ña'ase weerãsama cũrẽ.

Te pejere werepe'omasõtisa'a.

Cũ catiri umuco pe'tia wa'arosa'a a'ti di'tapure.

Etiopiacjũ a'te oja'quere bu'egu weecu niwĩ.

³⁴ Cũ tere bu'etojanu'cõ, Felipere sërĩtiña'cu niwĩ:

—¿Isaía noarẽ ojagu weepari? ¿Cũ basu pe'e o apĩpure ojagu weepari tojo nígũ? ni sërĩtiña'cu niwĩ.

³⁵ Cũ tojo nicã, Felipe cũ bu'e'quenucũrẽ werecu niwĩ:

—Te oja'que Jesucristore nisĩ'rĩrõ wee'e, nicu niwĩ. Tere weretoja, be'ro Jesú ye quetire werenemocu niwĩ tja.

³⁶ Ma'apu wa'arã, aco nirõpu etacãrã niwã. Tere ñ'agũ, Etiopiacjũ Felipere “Jãa, sõ'o aco ni'i. ¿Yu'ure mu'u wãmeyeta basiosari?” nicu niwĩ. ³⁷ “Basiocã'sa'a mu'u Jesucristore añurõ ãjõpeocãma”, ni yu'ticu niwĩ Felipe.

Etiopiacjũ yu'ticu nimi:

—Yu'u ãjõpeo'o, Jesucristo Õ'acũ macũ nimi, nicu niwĩ.

³⁸ Be'ro Etiopiacjũ cabayuare tojanu'cãduticu niwĩ. Tiwure tũrẽcũutoja, na tiwupu sãña'cãrã aco nirõpu di-jacãrã niwã. Topu ñumuwija, Felipe cũrẽ wãmeyecu niwĩ.

³⁹ Cũrẽ wãmeyeca be'ro na ñumunujãrĩ cura wãcũña marĩrõ Felipere Espĩritu Santu miwã'cãcu niwĩ apesepu. Etiopiacjũ cũrẽ ne apaturi ñ'anemoticu niwĩ. Be'ro pũrõ e'catise me'rã tojaa wa'acu niwĩ majã cũ ya macãpu.

⁴⁰ Felipe Espĩritu Santu cũrẽ miãca be'ro maata Azoto wãmetiri macãpu bajuanu'cãcu niwĩ. Topu ni, be'ro nipe'tise macãrĩpu werecusiagu wa'acu niwĩ Jesú ye quetire. Téé Cesarea wãmetiri macãpu wereejacu niwĩ.

9

Saulo ña'agũ ní'cu cũ ducayu'que ni'i

¹⁻² Felipe cũ bu'esijari curareta Saulo pe'e Jesure ãjõpeorãrẽ “Narẽ wẽjẽpe'ocã'sĩ'rĩmisa'a”, nicu niwĩ. Cũ ña'arõ weesere ne du'uticu niwĩ. Tojo weegu wa'a, pa'ia wiogure “Yu'ure papera Damascopu wa'atje cjasere dutio'ori pũrĩrẽ apobosaya. Ti pũrĩrẽ judío masã nerẽse wi'sericjãrã wiorãpure wiaguti wee'e. Jesure ãjõpeorãrẽ umua, numiarẽ no'o yu'u bocaekarãrẽ ñe'e, miitiguti a'ti macã Jerusalẽpu bu'iri da'reri wi'ipũ”, ni sërĩcu niwĩ. Cũ tere sërĩcã tu'ogu, ti pũrĩrẽ pa'ia wiogu cũrẽ apobosacu niwĩ.

³ Cũ ti pũrĩrẽ o'óca be'ro Saulo ãpẽrã me'rã Damasco wa'ari ma'apũ wa'a wa'acũ niwĩ. Wa'a, Damascopũ ejagũti weerĩ cura wãcũña marĩrõ ã'musepũ bũpo ya'baro weronojõ cũ tiro asistedijati, añurõ bo'reyua wa'acaro niwũ. ⁴ Tojo wa'acã, cũ yagũ cabayu bu'ipũ pesami'cũ nucũcãpũ bũrudija wa'acũ niwĩ. Topũ cũ cũñarĩ cura ni'cũ cũrẽ ucũcã tũ'ocũ niwĩ. Cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Saulo, ¿de'ro weegũ yũ'ũre ña'arõ weegũ weeti? ni sãrĩtiña'cũ niwĩ.

⁵ Tere tũ'o, Saulo pe'e “¿Noa niti mũ'u?” ni yũ'ticũ niwĩ.

—Yũ'u Jesú, mũ'u ña'arõ weesĩ'rĩ wapagú ni'i. Mũ'u basu pe'e ña'arõ weegũ wee'e yũ'ũre tojo weesĩ'rĩgũ. ⁶ Wã'cãnu'cãña. Wa'aya macãpũ. Topũ mũ'u ejacã, ni'cũ weregũsami mũ'u de'ro weeatjere, nicũ niwĩ Jesú.

⁷ Saulo me'rã wa'a'cãrã quẽ'rã na Ɂputũ ucua, ucũmasĩticãrã niwã. Cũ ucũsere tũ'ocãrã niwã, tũ'orã pe'e, mejõ Jesú pe'ere ĩ'aticãrã niwã.

⁸ Be'ro Saulo wã'cãnujã, cũ caperire ĩ'apãacũ nimiwĩ. Ne bajuno'ticũ niwĩ. Tojo weerã cũ me'rã wa'a'cãrã Damascopũ cũrẽ tũawã'cãcãrã niwã. ⁹ Topũ cũ etãca be'ro ĩ'tia nũmũ ne caperi ĩ'aticũ niwĩ. Ne sĩ'rĩti, ne ba'aticũ niwĩ.

¹⁰ Damascopũre Jesure ĩjõpeogũ Ananía wãmetigũ nicũ niwĩ. Saulore tojo wa'ari curare Ananía cãrĩtimigũ quẽ'ese weronojõ Jesú cũ pũ'to a'ticã ĩ'acũ niwĩ. Cũrẽ “Ananía”, pisucũ niwĩ.

—¿De'ro niti, yũ'u wiogũ? ni yũ'ticũ niwĩ Jesure.

¹¹⁻¹² Cũ tojo nicã, Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Diacjũ wãmetiri ma'apũ wa'aya. Ti ma'a mũ'u wa'aro Juda ya wi'i nisa'a. Cũ ya wi'ipũ sãjãa, ni'cũ Tarso wãmetiri macãcjũ Saulo wãmetigũre sãrĩtiña'ña. Ni'cãrõacã cũ yũ'ũre ñubuegũ weemi. Yũ'u cũrẽ mejẽpũ mũ'u ti wi'ipũ sãjãasere ĩ'otojapũ. Mũ'u ti wi'ipũ sãjãa, cũ dupoare ñapeoapũ, apaturi cũrẽ caperi ĩ'adutigũ tja. Quẽ'ese weronojõ ĩ'oapũ cũ quẽ'rãrẽ mũ'ũrẽ weronojõta, nicũ niwĩ Jesú Ananíarẽ.

¹³ Cũ tojo nicã tũ'ogũ, “Yũ'u wiogũ, pãjãrã masã queti-wereama cũ Jerusalẽpũ nígũ mũ'ũrẽ ĩjõpeorãrẽ ña'arõ wee'quere. ¹⁴ A'ti macã quẽ'rãrẽ mũ'ũrẽ ĩjõpeorãrẽ ñe'egũ a'tigũta weepũ tja pa'ia wiorã na dutio'ori pũrĩ me'rã”, nicũ niwĩ Ananía. Te quetire tũ'o'cũ nitjãgũ, Ananía ne wa'asĩ'rĩticũ nimiwĩ.

¹⁵ Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Wa'aya. Yũ'u cũrẽ yé quetire wereacjũ besetojapũ. Cũ ape di'tacjãrãpũre judío masã nitirãrẽ, na wiorãrẽ, judío masã nirã quẽ'rãrẽ yé quetire werecusiagusami. ¹⁶ Tere

weregu, uputu pi'etigusami. Yu'u basu pe'e wereguti cūrē, nicu niwī Jesú Ananiarē.

17 Cū tojo nica be'roputa Ananía Juda ya wi'ipū wa'acu niwī. Topū eta, ti wi'ipū sājāa, Saulore bocaejacu niwī. Cū dūpoapure űapeo, “Saulo, mu'urē yu'u acaweregure weronojō ĩ'a'a. Jesú mu'urē ma'apū a'ticā bajua'cu yu'ure o'oami, apaturi mu'c caperi ĩ'ato nígū tja. ‘Espíritu Santu tutuasere cūoato’ nío'oami”, ni wercu niwī Saulore.

18 Cū tojo nirī cura maata cū caperipū wa'i nutūrī weronojō bajuse wā'ña'que burustedijacaro niwū. Tojo wa'acā, añurō ĩ'acu niwī todūporopū cū ĩ'a'caro weronojōta tja. Be'ro cūrē wāmeyecārā niwā. 19 Na tojo wéeca be'roputa ba'a, cū tutuasere cūocu niwī tja. Topure pejeti numūriacā Jesure ějōpeorā me'rā Damascopure tojánicu niwī yujupū.

Saulo Damascocjārārē bu'e'que ni'i

20 Damascopū nígū, maata judío masā nerēse wi'seripū Jesucristo Ő'acū macū nimi nisere wercusiagu wa'acu niwī.

21 Cū tojo nicā tu'orā, nipe'tirā tu'omarīa wa'acārā niwā.

A'tiro nicārā niwā:

—Ā'rī Jerusalēpū nígū, Jesure ějōpeorārē űa'arō weeseti'cuta nimiba. A'ti macāpū quē'rārē Jesure ějōpeorārē űe'egū a'tigu weepū Jerusalēpū narē mia, pa'ia wiorāpūre bu'iri da'reduciacu, nicārā niwā.

22 Saulo Jesucristo Ő'acū bese'cu nimi nisere wācūtutuario me'rā wercu niwī. Cū tere weregu, queoro Ő'acū ye queti weremu'tārī masā oja'quere bu'e'io, weremūjacu niwī. Tojo weerā Damascocjārā judío masā “Tojo nima'acu weemi”, nīmasīticārā niwā.

Damascocjārā Saulore wějēsī'rīmi'que ni'i

23 Yoa wa'acaro niwū cū Jesú ye quetire bu'ecusiaro. Be'ro judío masā Saulore wějēsī'rīcārā nimiwā. 24 Cū pe'e tu'ocā'cu niwī cūrē wějēsī'rīse quetire. Na nipe'tise numūri űamirī, umūcori ti macā sumuto űtā cujiri me'rā wéeca sārīrō wijaaropū cūrē wějēsī'rīrā, co'temūjacūcārā niwā. 25 Tojo weecā ĩ'arā, ni'cā űami cū Saulo bu'esere ějōpeorā cūrē wějeticā'to nīrā, pi'i me'rā ti sārīrō yu'ruro o'odijocārā niwā.

Saulo Jerusalēpū cū dajatojaa'que ni'i

26 Be'ro Saulo Damascopū ní'cu Jerusalēpū dajatojaa wa'acu niwī. Topure etagu, āpērā Jesure ějōpeorā me'rā ba'patisī'rīcu nimiwī. Na pe'e cūrē ui nicārā niwā.

—Cũ quẽ'rã Jesure ẽjõpeoguta nisami, ni ẽjõpeoticãrã niwã. ²⁷ Be'ro cõrẽ tojo weecã ì'agũ, Bernabé Saulore weet-amugũ, Jesú cã besecũ'cãrã tiropu pijiwã'cãcu niwĩ. Topu ejagu, Bernabé narẽ werecu niwĩ Damasco wa'ari ma'apu Saulo Jesure ì'a'quere. Cõrẽ ucũ'que quẽ'rãrẽ werecu niwĩ. Apeye Damascopu Saulo Jesú ye quetire wãcũtutuase me'rã bu'e'quere werecu niwĩ. ²⁸ Bernabé werecãputa, Saulore “Jesure ẽjõpeoguta nimi”, ni ẽjõpeocãrã niwã. Tojo weegu na me'rã tojacã'cu niwĩ. Be'ro Saulo Jerusalẽcjãrãrẽ bu'esijagu wa'acu niwĩ. ²⁹ Uise marĩrõ wãcũtutuase me'rã Jesú ye quetire werecu niwĩ. Tere weregu, ãpẽrã judío masã nimirã, griego ye ucũrã me'rã uputu a'metu'timujãcu niwĩ. Cũ me'rã a'metu'ti'cãrã Saulore wẽjẽsĩ'rĩcãrã niwã. ³⁰ Na tojo weesĩ'rĩcã ì'arã, ãpẽrã Jesure ẽjõpeorã cõrẽ miacãrã niwã Cesarea wãmetiri macãpu. Topu yucusu me'rã cú ya macã Tarsopu o'ócãrã niwã.

Jesure ẽjõpeori masã ejerisãjã'que ni'i

³¹ Nipe'tirã Jesure ẽjõpeorã narẽ ña'arõ weedu'ucã ì'arã, ejerisãjãcãrã niwã. Tojo weerã siape me'rã nipe'tiro Judea, Galilea, Samariacjãrã nemorõ wãcũtutuanemocãrã niwã. Õ'acũ cã dutisere añurõ weenu'cũcã'cãrã niwã. Espiritu Santu weetamurõ me'rã pãjãrã ãpẽrã Jesure ẽjõpeotimi'cãrã ẽjõpeonemocãrã niwã.

Pedro Enearẽ yu'rũo'que ni'i

³² Pedro quẽ'rã nipe'tiropu Jesure ẽjõpeorã nise macãrĩpũre ì'acusiagu, Lida wãmetiri macãpu etacu niwĩ. ³³ Topu etagu, ni'cũ Enea wãmetigure bocaejacu niwĩ. Cũ ocho cã'marĩ cũ ya wi'ipu sijamasĩtigu cũñacu niwĩ.

³⁴ Pedro cõrẽ nicu niwĩ:

—Enea, Jesucristo mũ'urẽ yu'rũogusami. Wã'cãnu'cãña. Mũ'u cũñarõrẽ tuutũrẽ, nũrõña, nicu niwĩ. Cũ tojo nicãta, maata Enea wã'cãnu'cãcu niwĩ. ³⁵ Nipe'tirã Lida, Sarõ wãmetise macãrĩcjãrã cõrẽ tojo weecã ì'arã, na quẽ'rã Jesure ẽjõpeocãrã niwã.

Dorca co masã'que ni'i

³⁶ Ape macã Jope wãmetiri macãpu ni'cõ numio Jesure ẽjõpeogo Tabita wãmetigo nico niwõ. Griego ye me'rã pe'ema Dorca wãmetico niwõ. Dorca nĩrõ, “ñama” nisĩ'rĩrõ weesa'a. Co añurõ weenu'cũcã'co niwõ. Pajasesuorãrẽ añurõ weetamuco niwõ. ³⁷ Pedro cũ Lidapu nirĩ cura co pe'e Jopepu nĩgõ, dutiti, wẽrĩa wa'aco niwõ. Co wẽrĩca be'ro na weeseti'caronojõta ãpẽrã co upũre coecãrã niwã. Core coetojanu'cõ, ni'cã tucũ u'mũarõca tucũpu peocãrã niwã.

³⁸ Jope Lida pu'toacã tojacaro niwã. Tojo weerã Pedro Lidapu nicã tu'orã, umua puarã Jopecjãrã Jesure ejõpeorãrẽ pijidutirã o'ocãrã niwã.

—Quero a'tiato, ni weredutio'ocãrã niwã.

³⁹ Na Lidapu etacã, maata Pedro na me'rã Jopepũre wa'acu niwĩ. Dorca nirĩ wi'ipũre ejarã, co wẽrĩ'co pesari tucũpu cãrẽ pijimujãcãrã niwã. Cũ ti tucũpu sãjãtacã, wapewia numia Pedro sumuto nerẽnu'cãcãrã niwã. Na utirãta, i'ocãrã niwã camisari, apeye su'ti co catigo narẽ derobosa'quere. ⁴⁰ Be'ro Pedro masã to nirã nipe'tirãrẽ wijaaduticũ niwĩ. Na wijáaca be'ro Pedro ejaque'a, Õ'acũrẽ ñubuecu niwĩ. Ñubuetoja, wẽrĩ'core i'a, core nicũ niwĩ:

—Tabita, wã'cãnu'cãña. Cũ tojo nicãta, co caperire i'apãaco niwõ. Pedrore i'agõta, wã'cãnujãco niwõ. ⁴¹ Co ya omocãpu ñe'e, core wejewa'cõnu'cõcu niwĩ. Be'ro wapewia numiarẽ, ãpẽrã Jesure ejõpeorãrẽ narẽ pijimujã, core wiacũ niwĩ.

⁴² Nipe'tirã Jopecjãrã tu'ose'sacãrã niwã tojo wee'quere. Tojo weerã pãjãrã Jesure ejõpeonemocãrã niwã tja.

⁴³ Pedro peje numurĩ tojacũ niwĩ Jopepũre. Ni'cũ Simó wãmetigu wa'icũrã caseri apogu ya wi'ipu cãjicũ niwĩ.

10

Cornelio Pedrore cã pijidutio'o'que ni'i

¹ Cesareapu ni'cũ Cornelio wãmetigu cien surara Italiano wãmetiri curuacjũ wiogu nicũ niwĩ. ² Cũ añugũ nicũ niwĩ. Romano masũ nimigũ, judío masã weronojõ Õ'acũrẽ ejõpeocũ niwĩ. Cũ ya wi'icjãrã nipe'tirã Õ'acũrẽ ejõpeocãrã niwã. Judío masã pajasecuorãrẽ niyeru o'omujãcu niwĩ. Õ'acũrẽ ñubueni'cũcã'cu niwĩ. ³ Ni'cã numu ñamica'a tres nicã cãrĩtimigũ quẽ'egũ weronojõ ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũre i'acu niwĩ. Cũ tiro sãjãa, cãrẽ pisucu niwĩ:

—Cornelio, nicũ niwĩ.

⁴ Cũ upũtu uise me'rã i'anu'cũbajaque'acu niwĩ cãrẽ.

—¿De'ro niti? ni yu'ticu niwĩ.

Cũ tojo nicã tu'ogu, Õ'acũrẽ wereco'tegu cãrẽ nicũ niwĩ:

—Õ'acũ mu'u ñubuesere tu'oami. Mu'u pajasecuorãrẽ niyeru o'ose quẽ'rãrẽ i'ami. Cũ mu'u ñubuesere yu'tigusami. ⁵ Ni'cãrõacã Jopepu mu'u umuarẽ o'óya. Narẽ ni'cũ Simó Pedro wãmetigure pijigu wa'adutiya. ⁶ Cũ apĩ Simó wãmetigu wa'icũrã caseri apogu ya wi'ipu cãjisami. Ti wi'i pajiri maa sumutopũ nisa'a, nicũ niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu Corneliore.

7 Be'ro Õ'acūrē wereco'tegu wa'a wa'acu niwī. Cũ wa'áca be'ro Cornelio cūrē da'raco'terā puarārē, tojo nicã ni'cũ surara cūrē weetamugūrē pijiocu niwī. Surara quē'rã Õ'acūrē ējōpeoguta nicu niwī. 8 Nipe'tise Õ'acūrē wereco'tegu ní'quere narē werecu niwī. To be'ro narē o'ócã'cu niwī Jopepu.

Pedrore Õ'acũ queose ĩ'o'que ni'i

9 Na wa'áca be'ro ape numu dajaritero nicã na Jopepu ejarãtirã weeri cura Pedro pe'e cũ nirĩ wi'i bu'i daposãrĩpu ñubuegu mujãcu niwī. Ti wi'i daposãrĩ opa sira nicaro niwĩ. 10 Cũ topu ujaboa, pūrō ba'asĩ'ricu niwī. Ti wi'icjãrã na ba'ase weeri cura cãrĩtimigũ quē'ese weronojō apeyenojō dijaticã ĩ'acu niwī. 11 U'muse pãrĩcã ĩ'acu niwī. Topu ni'cãrō su'tiro weronojō bajuri caserojo nucũcãpu dijaticaro niwĩ. Ba'paritise sumutori da'te'caro nicaro niwĩ. 12 Ti casero po'peapure nipe'tirã wa'icurã, pĩrōa, mirĩcũa sãñacãrã niwã.

13 Õ'acũ cūrē nicu niwĩ:

—Pedro, ĩ'aña. Ā'rãrē wējē ba'aya, nicu niwĩ.

14 Pedro pe'e cūrē yu'ticu niwĩ:

—¡Acoe! Ba'awe'e, yu'u wiogu. Āpērã wa'icurã ũsã judío masã ba'aya marĩrãnojō nima. Yu'u ne ã'rãnojōrē ba'atigu nicãti, nicu niwĩ.

15 Õ'acũ cūrē ninemocu niwĩ tja:

—Yu'u ba'aduti'cãrã añurã nima. “Ba'aya marĩrãnojō nima”, niticã'ña, nicu niwĩ. 16 I'tiati tojo ĩ'ocu niwĩ cūrē ti casero me'rã. Cũ ĩ'osetirinucũ “Ba'aya”, nicu niwĩ. Be'ro ti casero Õ'acũ u'musepu miimujãa wa'acu niwĩ.

17 Pedro ti casero mujãaca be'ro uputu wãcũque'ticu niwĩ.

—¿De'ro nisĩ'rĩrō weesari te yu'u ĩ'a'que? ni wãcũcu niwĩ. Tojo cũ wãcũrĩ cura Cornelio cũ o'ó'cãrã umua Jopepure etacãrã niwã. 18 Eta, “Simó wa'icurã caseri apogu ya wi'i ¿no'opu niti?” ni sãrĩtiña'cãrã niwã tocjãrãrē. Na pe'e na sãrĩtiña'cã, “Sō'opu nisa'a”, ni wereo'ocãrã niwã. Tojo nicã tã'o, wa'acãrã niwã Simó Pedro nirĩ wi'ipũ. Topu eja, “¿Ne, a'tota niti Simó Pedro wãmetigu?” ni sãrĩtiña'cãrã niwã. Na tojo nirĩ cura Pedro cũ ĩ'a'quere wãcũque'tigu weecu niwĩ.

19 Cũ tojo wãcũcã, Espiritu Santu cūrē nicu niwĩ:

—Mũ'urē sope pu'topu umua i'tiarã a'marã weema.

20 Quero, na tiropu dijabaque'oya. Na me'rã wa'aya. “Yu'u na me'rã wa'acã, ña'a nibosa'a, na judío masã mejēta

nima”, ni wăcŭtigŭta wa'aya. Yŭ'u narē o'oápu, nicŭ niwī Espíritu Santu.

²¹ Cŭ tojo nica be'ro Pedro dija, “¿Yŭ'ureta a'mati? ¿De'ro weerā a'tiati?” ni sērītiña'cŭ niwī.

²² Cŭ tojo nicā, na yŭ'ticārā niwā:

—Cornelio wāmetigŭ surara wiogu ũsārē o'oámi. Cŭ añugŭ, Ō'acŭrē ějōpeogu niami. Cŭrē nipe'tirā judío masā añurō wăcŭrā niama. Ni'cŭ Ō'acŭrē wereco'tegŭ Corneliore a'tiro niapu: “Pedrore pijidutiya mu'u ɯmuarē”, niapu. Mu'u weresere tŭ'odutigu weepu. Tojo weerā ũsā mu'urē pijirā a'tirā weepu, nicārā niwā.

²³ Na tojo nicā tŭ'ogu, Pedro narē, “Sājātia. A'ti ñamirē a'to cārīña”, nicŭ niwī.

Ape numŭ cŭ ye dure, wa'a wa'acārā niwā. Āpērā ti macăcjārā quē'rā Jesure ějōpeorā Pedro me'rā wa'acārā niwā. ²⁴ Ape numŭ pe'e ejačārā niwā Cesareapure. Cornelio cŭ neocŭcārā me'rā cŭ ya wi'ipŭ narē co'tecŭ niwī. Na a'ticŭrā nicārā niwā Pedrore co'terā: Cornelio acawererā, āpērā cŭ me'răcjārā waro nicārā niwā. ²⁵ Pedro topŭ etacā, Cornelio cŭrē pŭtērīgŭ wijaatacŭ niwī sopenŭ. Topŭ cŭrē ějōpeogu ejaque'acŭ niwī.

²⁶ Pedro cŭ tojo weecā ĩ'agŭ, “Wā'cānu'cāña. Yŭ'ure ějōpeoticā'ña. Yŭ'u quē'rā mu'u weronojŭta ɯmu ni'ĩ”, nicŭ niwī.

²⁷ Wā'cānu'cāca be'ro na utamurāta sājāacārā niwā cŭ ya wi'ipure.

Topŭ sājāagŭ, Pedro pājārā masā nerēyu'cārăpŭre bocaecŭ jacŭ niwī.

Pedro Cornelio ya wi'ipŭ were'que ni'ĩ

²⁸ Be'ro narē nicŭ niwī topŭ nerē'cārārē:

—Ūsā judío masārē dutise, ũsā ějōpeose a'tiro ni'ĩ. Musā judío masā nitirā ye wi'seripure sājāadutiwe'e. Ne musārē ba'patidutiwe'e. Musā tere añurō masīsa'a. Ō'acŭ ni'cārŭacārē yŭ'ure ĩ'oami. “Ne āpērārē ba'patiti weet-icā'ña. ‘Na ña'arā nima’ ni yabiticā'ña”, niami. ²⁹ Tojo weegu na yŭ'ure pijiticā, maata a'tiapŭ. “Wa'awe'e, judío masā mejēta nima”, nitiapu. Mu'u ¿de'ro weegŭti pijioati? Yŭ'u masīsĩ'rīsa'a, ni sērītiña'cŭ niwī Corneliore.

³⁰ Cornelio cŭrē yŭ'ticŭ niwī:

—Ba'paritise numŭrĩ yŭ'ru'u a'ti horata tres nicā a'ti wi'ipŭ yŭ'u be'ti ñubueca be'ro. Wăcŭña marĩrō ni'cŭ ɯmu su'ti asistese sãñagŭ bajuawĩ yŭ'u tiropŭ. ³¹ Yŭ'ure niwī: “Cornelio, Ō'acŭ mu'u ñubuesere tŭ'oami. Mu'u pajasecŭorārē niyeru o'ose quē'rārē ĩ'ami. ³² Jopepu mu'u ɯmuarē o'ŭya. Ni'cŭ Simó Pedro wāmetigure pijigu

wa'adutiya narē. Cũ apĩ Simó wāmetigu wa'icurā caseri apori masũ ya wi'ipũ pajiri maa sumutopũ cājisami. Cũ a'topũ etagũ, mu'urē werergusami Ō'acũ ye cjasere", ni werewĩ yu'ure. ³³ Tojo weegũ maata mu'urē pijidutigu o'ówũ. Mu'ũ añurō wéegũ a'tiapā. Marĩ nipe'tirāputa Ō'acũ ĩ'orōpũ ni'i. Nipe'tise mu'urē Ō'acũ weredutisere mu'ũ ũsārē werecā tu'osĩ'rĩsa'a, nicu niwĩ Cornelio Pedrore.

³⁴ Cũ tojo níca be'ro Pedro werecu niwĩ narē:

—Yu'ũ ni'cārōacā masĩ'i, Ō'acũ nipe'tirārē ni'cārōnojō ma'isami. ³⁵ Cũ nipe'tise cururicjārā cūrē ějōpeorārē, cũ ũaro weenu'cūrārē añurō ĩ'asami. ³⁶ Ō'acũ añuse o'ócu niwĩ judío masārē Jesucristo me'rā ejerisājāse bocarāsama nisere. Jesucristo nipe'tirā masā wiogu nimi. ³⁷ Musā tu'opā nipe'tise judío masā na nirōpũ wa'a'quere. Juā masārē bu'e, wāmeyemu'tāca be'ropũ Jesú bu'enũ'cāwĩ Galilea di'tapure. ³⁸ Jesú Nazarecjūrē wa'a'quere musā masĩsa'a. Cũ pacu Espĩritu Santu me'rā cūrē tutuasere o'ocu niwĩ. Cũ me'rā ninu'cūcā'cu niwĩ. Tojo weegũ no'o cũ wa'aro masā me'rā añurō weewĩ. Āpērā wātĩ dutiro weenu'cūrārē wātĩarē cō'awĩrōmũjāwĩ.

³⁹ »Jerusalē nipe'tiropũ judío masā nise macārĩpũre ũsā cũ wee'quere ĩ'ape'ocā'wũ. Āpērā cūrē curusapu paabi'pe wějēwā. ⁴⁰ Ō'acũ pe'e i'tia nũmũ be'ro cūrē masōcu niwĩ. Cūrē masōca be'ro ũsā tiropũre apaturi bajuacā weewĩ. ⁴¹ Masā nipe'tirāpũre bajuatiwĩ. Ō'acũ todũporopũ cũ bese'cārā dia'cūrē bajuawĩ. Cũ masāca be'ro cũ me'rā sĩ'rĩ, ba'awũ.

⁴² »Ŭsārē cũ ye quetire weredutiwĩ āpērārē. Cũ pacu cūrē nipe'tirā masā añurā, ña'arārē beseacũ sōrōwĩ nisere weredutiwĩ ũsārē Jesú.

⁴³ »Nipe'tirā dũporocjārāpũ Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masā Jesú yere a'tiro ni ojamũ'tācārā niwā: “Cūrē ějōpeorārē nipe'tirā na ña'arō wee'quere acobojose sēricā, narē acobojogusami cũ tutuaro me'rā”, nicārā niwā, nicu niwĩ Pedro Cornelio ya wi'ipũ nerē'cārārē.

Judío masā nitirārē Espĩritu Santu dijata'que ni'i

⁴⁴ Pedro ucũrĩ curata cũ weresere tu'orāpũre Espĩritu Santu dijatacu niwĩ. ⁴⁵⁻⁴⁶ Tojo wa'áca be'ro āpērā ye ucũsere ucũmasĩtimi'cārā ucũnũ'cācārā niwā. Tojo nicā “Ō'acũ, mu'ũ añuyũ'ruagu ni'i”, ni e'catise o'ocārā niwā. Na tojo ucũcā tu'orā, Pedro me'rā wa'a'cārā judío masā Jesure ějōpeorā tu'omarĩa wa'acārā niwā.

—¡Acoe! Ō'acũ Espĩritu Santure o'oámi judío masā nitirā quē'rārē, nicārā niwā.

47-48 Pedro cũ me'rã wa'a'cãrãrẽ nicu niwĩ:

—Õ'acũ Espiritu Santure o'oãmi ã'rã quẽ'rãrẽ marĩ judío masãrẽ weronojõta. Tojo weerã “Wãmeyeticã'ña, Espiritu Santure mooma” ni, cã'mota'ata basiowe'e. Na Jesucristore êjõpeoma. Tojo weerã narẽ wãmeyeroã'a, nicu niwĩ Pedro. Be'ro Cornelio quẽ'rã cãrẽ “A'topu tojaque'aniña yujupu pejeti numurĩ ãsã me'rã”, nicãrã niwã. Tojo weegu na me'rã tojánicu niwĩ.

11

Jesure êjõpeorãrẽ Pedro Jerusalẽpu cũ were'que ni'i

¹ Judeapu nirã Jesús besecũcãrã, tojo nicã Jesure êjõpeorã topu nirã Cornelio quẽ'rã judío masã nitimirã na Jesure êjõpeosere tu'ocãrã niwã. ² Tere tu'ocãrã niyurã, Pedro Jerusalẽpu tojatacã, tocjãrã judío masã Jesure êjõpeorã cãrẽ tu'ticãrã niwã:

³ —Mu'u judío masũ nimigũ, judío masã nitirã ya wi'ipu sãjãapã. Na me'rã ba'apã. Te mu'u tojo wee'que ña'a ni'i, nicãrã niwã.

⁴ Na tojo nicã tu'ogu, narẽ nipe'tise tenucũ cãrẽ topu wa'a'quere werepe'ocã'cu niwĩ:

⁵ —Ni'cãti Jopepu nígu, yu'u ñubueri cura quẽ'ese weronojõ u'musepu apeyenojõ dijaticã i'awũ. Ni'cãrõ su'tiro weronojõ bajuri caserojo dijatiwu yu'u tiropu. To ba'paritise sumutori du'téca casero niwũ. ⁶ Yu'u ti casero pu'toacã wa'a, ¿ñe'enojõ niti? nígu, i'agũ wa'awu. Nirãncũ sãñawã. Wa'icurã, nucũcjarã, ecarã, pĩrõa, mirĩcũa sãñawã.

⁷ »Yu'u tojo i'arĩ cura Õ'acũ yu'ure ucũcã tu'owu: “Pedro, narẽ wẽjẽ ba'aya”, niwĩ. ⁸ Yu'u pe'e cãrẽ yu'tiwu: “Ba'awe'e, yu'u wiogu. Æpẽrã wa'icurã judío masã ba'aya marĩrãnojõ nima. Ne ni'cãti nanojõrẽ ba'atigu nicãti”, niwũ cãrẽ. ⁹ Õ'acũ yu'ure apaturi ucũdijowĩ tja: “Yu'u ba'aduti'cãrã añurã nima. ‘Ba'aya marĩrãnojõ nima’, niticã'ña”, niwĩ.

¹⁰ »I'tiati tojo wa'awu. Be'ro Õ'acũ ti caserore miimujãa wa'awĩ u'musepu. ¹¹ Tojo wa'ari curata i'tiarã umua Cesareacjarã yu'ure pijiri masã yu'u nirĩ wi'ipure ejaçãrã niwã.

¹² »Espiritu Santu yu'ure na me'rã wa'adutiwĩ. “‘Na judío masã nitima, yu'u na me'rã wa'acã, ña'a nibosa'a’, ni wãcũnurĩtiguta wa'aya”, niwĩ. Æ'rã seis Jesure êjõpeorã Jopeçjarã Cesareapu wa'arã, na quẽ'rã yu'ure ba'patiwã'cãwã. Topu eja, ãsã Cornelio wãmetigu ya wi'ipu sãjãawũ. ¹³ Æsã topu sãjãejacã, Cornelio ãsãrẽ werewĩ:

“Ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu yá wi'ipũ sãjãticã ï'awũ. Cũ yu'ure 'Umuã o'óya Jopepu. Ni'cũ Simó Pedro wãmetigure pijigu wa'adutiya. ¹⁴ Cũ mu'u ya wi'ipũ ejagu, Õ'acũ yere mu'urẽ werergusami. Tere ëjõpeocã, mu'u, mu'u ya wi'icjãrãrẽ Õ'acũ yu'rũogusami', ni werewi yu'ure Õ'acũrẽ wereco'tegu”, niwĩ Cornelio. ¹⁵ Yu'u narẽ ucũnu'cãrĩ curata ne waro marĩrẽ dijata'caronojõta Espiritu Santu dijatawĩ narure. ¹⁶ Tojo wa'acã ï'agũ, yu'u Jesú marĩ wiogu cũ ní'quere wãcũwũ: “Juã musãrẽ aco me'rã wãmeyecu niwĩ. Be'ro yu'u pacu pũrĩcã Espiritu Santure o'ógusami musãrẽ. Musã me'rã ninu'cũcã'gũsami” cũ ní'quere wãcũwũ. ¹⁷ Tojo weegu yu'u tojo wa'ari curapũta wãcũcãti majã. Õ'acũ Espiritu Santure o'ócũ niwĩ judío masã nitirãrẽ marĩrẽ o'ó'caronojõta na marĩ wiogu Jesucristore ëjõpeocã. Tojo weegu yu'u Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãmasĩticãti. Cũrẽ “Judío masã nitirã ya wi'ipũ sãjãawe'e”, nĩmasĩticãti, nicu niwĩ Pedro.

¹⁸ Tere cũ tojo ni weretjaca be'ro judío masã di'tamarĩpe'tia wa'acãrã niwã.

—Õ'acũ judío masã nitirã quẽ'rãrẽ na ña'arõ wee'quere bujaweticã usami na u'musepu añurõ e'catise bocato nígu, ni e'catise o'ocãrã niwã Õ'acũrẽ.

Antioquíacjãrã na weeseti'que ni'i

¹⁹ Estebare na wẽjẽcaterore Jesure ëjõpeorãrẽ ña'arõ weecãrã niwã. Tojo weecã, na no'o uaro du'tistea wa'acãrã niwã. Æpẽrã Feniciapu, Æpẽrã Chipre nucũrõpu, Æpẽrã Antioquíapu wa'acãrã niwã. Na tepu etarã, judío masã dia'cũrẽ Jesú ye quetire werecãrã niwã. ²⁰ Ni'cãrẽrã Antioquíapu du'tiwã'cã'cãrã Chipre, Cirenecjãrã nicãrã niwã. Na pũrĩcã judío masã nitirãrẽ Jesú ye quetire werecãrã niwã.

—Jesú nipe'tirã wiogu nimi. Cũrẽ ëjõpeocã, marĩ ña'arõ wee'quere acobojogusami, ni werecãrã niwã. ²¹ Õ'acũ na tojo wererãrẽ añurõ weetamucu niwĩ. Na werecã tu'orã, pãjãrã tocjãrã Jesure ëjõpeocãrã niwã. Na toduporopu ëjõpeomi'quere ëjõpeodu'ucã'cãrã niwã.

²² Jerusalẽcjãrã Jesure ëjõpeorã Antioquíacjãrã cũrẽ ëjõpeose quetire tu'ocãrã niwã. Tere tu'o, Bernabére Antioquíapu ï'agũ wa'aya ¿de'ro wa'amitito? nĩrã, o'ócãrã niwã.

²³ Cũ ti macãpu eja, ï'acu niwĩ narẽ Õ'acũ weetamu'quere. Tere ï'agũ, uputu e'cati, narẽ werecu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Jesure musã ne wãcũdu'uticã'ña. Cũ dutisere añurõ weenu'cũcã'ña, ni werecu niwĩ. ²⁴ Bernabé Espiritu Santure cuoyu'rũtjãgũ, añurõ Õ'acũrẽ ëjõpeonu'cũgũ nicu

niwĩ. Cũ ti macãcãjãrãrẽ werecã, pãjãrã masã Jesure ãjõpeocãrã niwã.

²⁵ Bernabé Antioquíapũ ní'cũ wa'a, Saulo Tarsopũ nigũrẽ a'magũ wa'acũ niwĩ. ²⁶ Cũrẽ bocaēja, Antioquíapũ mi-imajãmitojacũ niwĩ. Na ti macãpũre Jesure ãjõpeorã me'rã ni'cã cũ'ma nicãrã niwã. Topũre pãjãrã masãrẽ bu'ecãrã niwã. Titareta tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ “Cristiano, Jesu-cristo yarã nima”, ni pisunũ'cãcãrã niwã.

²⁷ Bernabé, Saulo Antioquíapũ nirĩ cura Jerusalẽcjãrã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na tiropũ etacãrã niwã. ²⁸ Na me'rã wa'a'cũ ni'cũ Agabo wãmetigũ nicũ niwĩ. Topũ eja, Espĩritu Santu tutuaro me'rã tocjãrãrẽ werecũ niwĩ.

—Nipe'tiropũ ba'ase pe'tia wa'arosa'a, ni wereyucũ niwĩ narẽ. Cũ tojo ní'que queoro wa'acaro niwũ Claudio romano wiogũ nise cũ sãjãca be'ropũ.

²⁹ Cũ tojo nicã tũ'orã, Antioquíacjãrã Jesure ãjõpeorã a'tiro ni wãcũcãrã niwã: “Marĩ Judea di'tapũ nirã Jesure ãjõpeorãrẽ niyeru o'orã marĩ cũoro ejatuaro.” ³⁰ Tojo weerã Saulo, Bernabé me'rã narẽ weetamurã niyeru neo, o'ócãrã niwã.

—O'oya a'tere Jesure ãjõpeorãrẽ sũ'ori nirãpũre, nío'ocãrã niwã.

12

Pedrore bu'iri da'reri wi'ipũ ní'cũre Õ'acũrẽ wereco'tegũ pãowĩrõ'que ni'i

¹ Antioquíapũ Saulo, Bernabé na bu'ecusiarĩ curare Herode Judea di'ta wiogũ nicũ niwĩ. Titareta Jerusalẽpũre ña'arõ weenũ'cãcũ niwĩ ni'cãrãrã Jesure ãjõpeorãrẽ.

² Tojo weegũ Juã ma'mi Santiagore di'pjĩ pajiri pjĩ me'rã wẽjẽdutigũ niwĩ. ³ Cũ tojo wẽjẽcã ĩ'arã, ãpẽrã judío masã Jesure ãjõpeotirã pũrõ e'caticãrã niwã. Cũ tere masĩgũ, nemorõ e'catirãsama majã ní'gũ, Pedrore ñe'edutigũ o'ócũ niwĩ tja. Tojo wa'acaro niwũ pã bũcũase me'rã morẽtica bosenuũũ nicã. Ti nũmũrẽ masã pã bũcũase me'rã na morẽti'quere ba'acãrã niwã. ⁴ Pedrore ñe'eca be'ro Herode bu'iri da'reri wi'ipũ sũrõdutigũ o'ócũ niwĩ. Ti wi'ipũre ba'paritise cururi surara cũrẽ dũcayũ, co'temũjãcãrã niwã. Te cururinũcũ ba'paritirã surara nicãrã niwã. Herode “Pascua bosenuũũ be'ro cũrẽ miĩwĩrõgũti masã wa'teropũ. Na ĩ'orõpũ cũrẽ wẽjẽdutigũti”, ni wãcũcũ nimiwĩ. ⁵ Tojo weerã surara Pedrore añurõ co'temũjãcãrã niwã. Cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nirĩ cura Jesure ãjõpeorã pe'e Õ'acũrẽ sũribosanu'cũcã'cãrã niwã.

⁶ Pedrore Herode “Ñamiacã miiwĩrõgũti” nica ñamirẽ cõme dari me'rã du'teno'cu puarã surara decopu cãricu niwĩ. Ni'cũ surara diacjũcamocã pe'e cõme dare cã ya omocãpu du'teõ'ocu niwĩ. Apĩ pe'e quẽ'rã cũpecamocã pe'ere mejãrõta weecu niwĩ. Pedro mejẽcã weecã tu'oña'rãti nĩrã, tojo weecãrã niwã. Æpẽrã ti wi'i sope pu'topure co'tecãrã niwã. ⁷ Be'ro wãcũña marĩrõ ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu Pedro niri tucũpu bajuacu niwĩ. Cũ tojo weecã, ti tucũ añurõ bo'reyuse'sa wa'acaro niwũ. Cũrẽ wã'cõgũ, tuucarẽcu niwĩ.

—Quero. Wã'cãnu'cãña, nicu niwĩ. Tojo nicãta, cõme dari Pedrore du'temi'que surumajã wa'acaro niwũ.

⁸ —Ejerituya. Mu'u ye sapatu sãñaña, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'o, ejeritu, cũ ye sapatu sãñacu niwĩ. Tu'ajanu'cõcã ã'a, cũrẽ nicu niwĩ tja:

—Mu'u yaro bu'icjãrõ asibusurore sãñaña. Te'a yu'ure sirutuya. ⁹ Pedro cũ tojo nicã tu'o, cũ siro sirutuwijaacu niwĩ. “¿Diacjũta nisari a'te Õ'acũrẽ wereco'tegu yu'ure miiwijaase? Apetero weegu quẽ'egũ weesa'a”, ni wãcũcu niwĩ. Cũ tojo wijaasere añurõ masĩticu niwĩ. ¹⁰ Surara na ne co'te dujirore yu'rũacãrã niwã. Be'ro apero quẽ'rãrẽ tja yu'rũaa, ti wi'i ne sãjãarõ cõmesope tiropure ejacãrã niwã. Na topu ejacã, ti sope se'saro pãrĩa wa'acaro niwũ. Be'ro na ti sopere yu'rũwijaa wa'acãrã niwã. Yoacurero wa'a, Õ'acũrẽ wereco'tegu bajudutia wa'acu niwĩ. Pedro ni'cũta tojanu'cãcu niwĩ majã.

¹¹ Be'ro cũ bajuduticãputa añurõ tu'omasĩcu niwĩ.

—Diacjũta niapã yu'u ã'a'que. Nirõta Õ'acũ yu'ure yu'rũdutigu, ni'cũ cãrẽ wereco'tegure o'oapĩ Herode ña'arõ weeticã'to nĩgũ. Tojo nicã judío masã Jesure ãjõpeotirã nipe'tise yu'ure ña'arõ weesĩ'rĩsere cã'mota'agu o'oapĩ, nicu niwĩ Pedro.

¹² Cũ tere wãcũgũta, wa'acu niwĩ María Juã Marco wãmetigu paco ya wi'ipũ. Ti wi'ipure Jesure ãjõpeorã Pedrore pãjãrã Õ'acũrẽ sãrĩbosarã weecãrã niwã. ¹³ Ti wi'i tiro ejagu, sope pu'to ãtã kujiri me'rã na wéeca sã'rĩrõ tiropu ejanu'cã, pisucu niwĩ narẽ. Ti wi'icjãrãrẽ da'raco'tego Rode wãmetigo ti wi'i po'peapu nico niwõ. Pedro pisucã tu'ogo, sopepu wa'a, yu'uĩ'agõ wa'aco niwõ. ¹⁴ Pedro cũ ucũsere tu'omasĩgõ, co uputu e'catigo, cũrẽ pãosõrõtimigõta omasãjãa, to ñubue dujirãpure werego wa'aco niwõ. Na tiro ejago, “Pedro sope pu'to niami”, ni wereco niwõ. ¹⁵ Co tojo nicã tu'orã, “Mu'u tojo nima'aco wee'e”, nicãrã niwã. Co pe'e “Diacjũta ni'ĩ”, nico nimiwõ. Be'ro na “To pũricãrẽ Pedrowãti niapĩ”, nicãrã niwã.

16 Na tojo nicũñarĩ cura Pedro sope pu'topure pisugu weecũ weecu niwĩ. Be'roputa na sopepu wa'a, ti sopere pão ĩ'acãrã niwã. Pedro topu nu'cũcã ĩ'arã, uputu ucucãrã niwã. 17 Be'ro narẽ omocã me'rã weequocu niwĩ tocã'rõta ucũña nigũ. Be'ro bu'iri da'reri wi'ipu cũ ní'cure Ô'acũ cũrẽ miiwijaa'quere werecu niwĩ. Apeye tja narẽ werenemocu niwĩ:

—Wereya Santiagore, ãpẽrã Jesure ějõpeorãrẽ yu'ure tojo wa'a'quere, nicu niwĩ. Nitoja, cũ ti wi'ipu ní'cu wijaa, wa'a wa'acu niwĩ aperopu.

18 Bo'reque'aca be'ro bu'iri da'reri wi'i co'terã Pedro marĩcã ĩ'arã, uputu wãcũque'ticãrã niwã.

—¿De'ro wa'apariba Pedrore? ni, na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã. 19 Be'ro Herode Pedro marĩcã tu'ogu, surarare “A'marã wa'aya”, nio'ocu niwĩ. Na a'macãrã nimiwã. Ne bocaticãrã niwã. Be'ro Herode Pedrore co'terã nimi'cãrãrẽ uputu sãrĩtiña'cũmĩ, narẽ wẽjẽcã'duticu niwĩ.

To be'ro Herode Judea di'tapure wijawã'cã, Cesarea wãmetiri macãpu nigũ wa'acu niwĩ tja.

Herode cũ wẽrĩ'que ni'i

20 Herode uputu uacu niwĩ Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩcjãrã me'rã. Herode ya di'ta cjase nicaro niwũ te macãrĩcjãrã na ba'ase pe'e. Cũ na me'rã uagu, tocjãrãrẽ ne ba'ase duadutiticu niwĩ. Tojo weerã ba'ase apaturi duato tja nĩrã, tere Herode tiropu aporã wa'acãrã niwã. Herode me'rã da'ragu Blasto wãmetigure ucũmu'tãcãrã niwã.

—Ësãrẽ ucũbosagu wa'aya Herode tiropu, nicãrã niwã. Cũ narẽ weetamusĩ'rĩgũ, “Jau”, nicu niwĩ. 21 Tojo weegu Herode me'rã ucũgũ wa'acu niwĩ. Be'ro Herode pe'e cũ werecã tu'ogu, ni'cã numu na me'rã ucũatji numurẽ besecu niwĩ. Ti numu nicã Herode cũ ye wiogu su'tire sãña, wiorã dujiri cũmurõpu dujicu niwĩ. Topu Tiro, Sidõcjãrãrẽ ucũpeocu niwĩ. 22 Cũ ucũcã tu'orã, “Ã'rĩ a'to ucũgũ, umu dia'cũ nitimi. Ô'acũ nimi”, ni caricũcãrã niwã. 23 Na tojo nicã tu'ogu, Herode “Yu'u umu ni'i, Ô'acũ ni'cũrẽta ějõpeoroua'a”, ne niticu niwĩ. Tojo weegu na caricũrĩ curata Ô'acũrẽ wereco'tegu Herodere dutida'recu niwĩ. Be'ro majã cũ becoa ba'aween'o, wẽrĩa wa'acu niwĩ.

24 Te quetire tu'orã, pãjãrã Jesure ějõpeonemocãrã niwã. Nipe'tiropu Jesú ye queti se'sa wa'acaro niwã.

25 Be'ro Bernabé, Saulo Jerusalẽpu niyeru o'otojaca be'ro majãmitojaacãrã niwã tja Antioquiãpũre. Juã Marco wãmetigu quẽ'rã na me'rã wa'acu niwĩ.

13

Bernabé, Saulo na Jesú ye quetire apeye macãr̃p̃ were-sijañ'cã'que ni'i

¹ Antioquíap̃re Jesure êjõpeorã wa'terore Ô'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masã, tojo nicã Ô'acũ yere bu'erã a'ticurã nicãrã niwã: Bernabé, apĩ Simó, cūr̃eta tja “Ñigũ” pisucãrã niwã. Apĩ Lucio Cirene wãmetiri macãcjũ, apĩ Manaé Herode Galilea wiogũ tiro ni'cãrõ me'rã masã'cu, tojo nicã Saulo nicãrã niwã. ² Ni'cãti na be'ti ñubueri cura Espíritu Santu narẽ nicũ niwĩ:

—Bernabé, Saulore du'uo'oya. Narẽ aperopũ wa'adutiguti wee'e. Na apeye di'tapũ quẽ'rãrẽ bu'ecusiarã wa'arãsama. Narẽ yũ'ũ beseapũ, nicũ niwĩ.

³ Tojo nicã tũ'o, be'ti ñubueca be'ro na me'rãcjãrã Saulo, Bernabére na dũpopare ñapeo, narẽ we'eriti, o'ócã'cãrã niwã.

Chipre nũcũrõp̃ Bernabé, Saulo na wa'a were'que ni'i

⁴⁻⁵ Be'ro Bernabé, Saulo Espíritu Santu ní'caronojõta Seleucia wãmetiri macãpũ wa'arã, Antioquíapũ ní'cãrã wijawã'cãcãrã niwã. Tocjãrã yucũsũ me'rã wa'a ejacãrã niwã Chipre nũcũrõrẽ ni'cã macã Salamina wãmetiri macãpũ. Ti macãpũ nírã, judío masã na nerẽse wi'seripũ Jesú ye quetire werecãrã niwã. Juã Marco Antioquíapũ ní'cu narẽ weetamucusiagũ na me'rã wa'acu niwĩ. ⁶ Ti macãpũ wijaa, nũcũrõp̃re Jesú ye quetire werecusiabi'acã'cãrã niwã. Téé apese pã'rẽ Pafõ wãmetiri macãpũ wereejacãrã niwã. Ti macãp̃re ni'cũ judío masũ yai weronojõ nigũrẽ bocaecacãrã niwã. Cũ wãmeticũ niwĩ Barjesú. Griego ye me'rã pe'ema cūr̃e Elima pisucãrã niwã. “Yũ'ũ Ô'acũ ye queti weregũ ni'i”, nisoocũ niwĩ ti macãcjãrãrẽ. ⁷ Cũ yai ti nũcũrõ wiogũ Sergio Paulo wãmetigũ añurõ tũ'omasise cõogũ me'rãcjũ nicũ niwĩ. Sergio Paulo Jesú ye quetire tũ'osĩ'rĩgũ pijidutio'ocũ niwĩ Bernabé, Saulore. Tojo weerã cũ pũ'topũ wererã wa'acãrã niwã. ⁸ Yai pe'e Sergio Paulo Jesure êjõpeoticã'to nígũ, na weresere cã'mota'asĩ'rĩmicũ niwĩ. ⁹ Cũ tojo weecã ï'agũ, ne warop̃re Saulo wãmeti'cu, Pablo wãme dũcayũ'cu Espíritu Santure cõoyũ'rũgũ ï'acũũña ï'a, ¹⁰ nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ wãtĩ dutiro weegũ ni'i. Mũ'ũ masãrẽ añurõ weesĩ'rĩrãrẽ cã'mota'a. Diacjũ niwe'e. Weeta'sasebũcu ni'i. Ô'acũ cũ diacjũ weresere “Tojo niwe'e”, ni ucũmaasoo'o. ¹¹ Mũ'ũrẽ ni'cãrõacã Ô'acũ bu'iri da'regũsami. Mũ'ũ caperi ï'atigũ tojagũsa'a téé Ô'acũ uaro põtõorõ, nicũ niwĩ Pablo.

Cũ tojo nicãta, cãrẽ na'itĩ'a wa'acaro niwã. Ne caperi ĩ'atigu tojacu niwĩ. Cãrẽ tojo wa'acã tu'oña'gũ, cãrẽ tãawã'cãcjare a'macũ niwĩ. ¹² Yaire tojo wa'acã ĩ'agũ, Sergio Paulo Jesure ãjõpeocu niwĩ. Pablo, Bernabé na Jesú ye quetire bu'eme'rĩcã ĩ'amarĩatjĩgũ, tojo ãjõpeocu niwĩ.

Bernabé, Pablo Chiprepũ ní'cãrã Antioquíapũ na were'que ni'i

¹³ Pablo, cũ me'rãcjãrã Pafopũ ní'cãrã wijapẽ'a, ni'cã maapũ nujã, ejacãrã niwã Perge wãmetiri macãpure. Ti macã Panfilia wãmetiri di'tapũ nicaro niwũ. Na Pergepũ etacã, Juã Marco narẽ totá soocã, Jerusalẽpũ majãmitojaa wa'acũ niwĩ. ¹⁴ Be'ro ti macãpũ ní'cãrã wa'acãrã niwã ape macã Antioquía wãmetiri macãpũ tja. Ti macã Pisidia wãmetiri di'tapũ tojacaro niwũ. Sauru nicã judío masã na nerẽrĩ wi'ipũ Pablo quẽ'rã tocjãrã me'rã sãjãanujã dujicãrã niwã. ¹⁵ To be'ro ti wi'i wiorã bu'ecãrã niwã Moisé cũ ojãca pũrĩ cjasere, be'ro tja Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'quere. Bu'etoja, ti wi'i wiorã ãpẽrã to dujirãrẽ “Sõjãrẽ weredutirã wa'aya”, nío'ocãrã niwã. Na pe'e wa'a, “Acawererã, musã wãcütutuasenojõ queti cãorã, ni'cãrõacã wereya ãsãrẽ”, nicãrã niwã. ¹⁶ Na tojo nicã tu'ogũ, Pablo wã'cãnu'cã, narẽ omocã me'rã di'tamarĩduticũ niwĩ. Weetoja, narẽ werecu niwĩ:

—Musã judío masã, ãpẽrã na weronojõ Õ'acũrẽ ãjõpeorã yu'u ucũsere tu'oya. ¹⁷ Õ'acũ, ãsã judío masã ãjõpeogũ, ãsã ñecũsumuarẽ besecũúcũ niwĩ. Na ãpẽrã ye di'ta Egiptopũ nicã, narẽ pãjãrã masãputinemocã weecu niwĩ. Be'ro na ti di'tapũ nirãrẽ cũ tutuaro me'rã miijiacũ niwĩ. ¹⁸ Cuarenta cũ'marĩ yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ nĩrã ña'arõ na cãrẽ yu'rũnu'cãmicã, na tojo weesere cũ nu'cãcu niwĩ. ¹⁹ Be'ro na ya di'ta waro Canaá di'tapũ ejacã, ti di'tacjãrãrẽ siete cururire cõ'aõ'ocũ niwĩ. Ti di'tare ãsã ñecũsumuarẽ o'ogutigu, na macãrĩ wa'awe'o'quere niato nĩgũ tojo weecu niwĩ. ²⁰ Be'ro tja na Canaá di'tapũ nicã, Õ'acũ narẽ su'ori nisetiajãrẽ sõrõcũ niwĩ. Na cũ sõrõ'cãrã masãrẽ beseri masã nicãrã niwã. Cuatrocientos cincuenta cũ'marĩ na masãrẽ beseri masã duticãrã niwã. Samue Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ cũ nise numurĩpũ dutitũocãrã niwã. ²¹ Samuereta masã sãrĩcãrã niwã: “Ûsã ni'cũ wiogũ waro ãasa'a.” Na tojo nicã tu'o, Samue Õ'acũrẽ sãrĩcũ niwĩ. Õ'acũ tojo weegu na wiogũ waro niacjare Saúl wãmetigure sõrõcũ niwĩ. Saúl Cis macũ Benjamí ya curuacjũ cuarenta cũ'marĩ wiogũ nicũ niwĩ. ²² Saúl wiogũ nisere Õ'acũ cãrẽ wĩrõca be'ro apĩ Davi wãmetigure sõrõcũ

niwĩ tja. Õ'acũ cūrē a'tiro nicu niwĩ: “Davi Isaí macũ nipe'tise yu'u tu'sasere weemi. Tojo weegu pūrō e'cati'i cū me'rā”, nicu niwĩ. ²³ Õ'acũ ũsā ñecũsumuarē “Ni'cũ Davi pārāmi nituriagupu musā judío masārē yu'rūogu a'tigusami”, ni werecu niwĩ. Jesú wāmetigu Õ'acũ tojo ní'cuta nimi. ²⁴ Ne waropure Jesú cū masārē bu'enũ'cāse dūporopure Juā masārē bu'eyucu niwĩ: “Musā ña'arō wee'quere bujawetiya. Musā nisetisere ducayuya. Musā tojo ducayucā, yu'u masārē wāmeyegusa'a”, nicu niwĩ. ²⁵ Juā cū bu'edu'uati dūporo narē nicu niwĩ: “Musā yu'ure ‘Masārē yu'rūoacju nimi’ ¿ni wācūti? Yu'u niwe'e. Yu'u be'ro apī a'tigusami masārē yu'rūoacju. Cū añugũ waro nigūsami. Yu'u pe'e mejō nigũ tu'oña'a. Cū ye sapatu tuweemasitigu weronojō cūrē ne ni'cārōwijimasītisa'a”, nicu niwĩ Juā.

²⁶ »Yu'u acawererā Abrahā pārāmerā nituriarā, nipe'tirā Õ'acūrē ējōpeorārē wereguti. Õ'acũ todūporopu “Masārē yu'rūoguti”, nicu niwĩ. Tojo nígũ, marīrē a'te quetire o'ócū niwĩ. ²⁷ Tojo weemicā, Jerusalécjārā, na wiorā quē'rā “Jesú marīrē yu'rūoacju nimi”, ni ĩ'amasiticārā niwā. Na saurunucū Õ'acũ ye queti weremu'tārī masā na oja'quere bu'emirā, ne tu'omasiticārā niwā. Jesucristore wiorā wējēdutiā, dūporopu Õ'acũ ye queti weremu'tārī masā na oja'que queorota wa'acaro niwũ. ²⁸ Jerusalécjārā Jesucristore bu'iri bocatimirā, Pilatore “Wējēdutiya”, nicārā niwā. ²⁹ Na Jesucristore wējērā, dūporopu Õ'acũ ye queti weremu'tārī masā na ojamu'tā'quenucūta weecārā niwā. Cū wērīca be'ro āpērā curusapu ní'cure miidijoo, ũtā tutipū cūrē yaarā sīosōrōcūucārā niwā. ³⁰ Õ'acũ na wējēmicā, cū macūrē wērī'cupure masōcū niwĩ. ³¹ Cū masāca be'ro todūporo Galilea, Jerusalēpu cū me'rā ba'paticusia'cārārē peje nūmūrī bajuacu niwĩ. Ā'rāta cū masācā ĩ'a'cārā cū ye quetire masārē wererā weesama.

³²⁻³³ »Yu'u Bernabé me'rā musārē añuse quetire weregu a'tiapu. Dūporopu Õ'acũ ũsā ñecũsumuarē wereyugu, “Yu'u macũ wērī'cupure masōgūsa'a”, nicu niwĩ. Narē tojo nimigũ, na nícateropure “Cū weeguti” ní'quere weeticu niwĩ. ũsā na pārāmerā nituriarāpure, āpērā a'tocateropu nirārē tere weel'ocū niwĩ.

»Nimu'tārī pūrī be'ro cja Salmo Õ'acũ cū macũ wērī'cupure masō'quere “Mu'u yu'u macũ ni'i. Ni'cācā me'rā yu'u mu'u pacu nisere ĩ'o'o”, nicaro niwũ. ³⁴ Ape pūrī Isaía cū ojāca pūrīpu quē'rārē Õ'acũ wereyucu niwĩ cū macūrē wērī'cupure masōatjere, cū upu boadojatijere.

“Nipe'tise yu'u Davire daporopu 'O'oguti' ní'caronojōta mu'urē o'ogusa'a”, nicu niwī.

³⁵ »Apero Salmo Davi cū oja'caropare tja a'tiro ojano'caro niwā: “Mu'u, mu'u macūrē wērīdojacā weesome”, nicaro niwā.

³⁶⁻³⁷ »Davi Ō'acū dutiro wéégū, cū ní'caterocjārārē queoro dia'cū weecu niwī. Be'ro cū wērīcā ī'a, cūrē yaacārā niwā āpērā cū ñecūsumua mejārā yaa'caroputa. Cūrē yáaca be'ro cū ya upu boa wa'apā. Ō'acū masō'cu Jesú pūrīcārē cū upu boatipā. Tojo weerā marī masī'i. Jesú pe'ere cū ya upu boadojatijatjere ojagu weepī Davi. ³⁸⁻³⁹ Yu'u musārē weresere wācūña. Jesucristo me'rā musā acobojose bocarāsa'a. No'o nipe'tirā cūrē ějōpeorārē ña'arō na wee'quere acobojope'ocūsami. Moisé cū dutise me'rā pūrīcārē marī acobojose ne bocamasītisa'a.

⁴⁰⁻⁴¹ »Daporocjārāpu Ō'acū ye queti weremu'tārī masā a'tiro ojacārā niwā:

Musā Ō'acūrē bujicārā, cūrē ějōpeotirā tu'oña'ña.

Musā catiri umucore yu'u Ō'acū añuse weegusa'a.

Musārē āpērā añurō weremicā, ne ějōpeosome.

Tojo weerā musā ějōpeoti'que wapa wērīrāsa'a.

A'te na oja'quere añurō tu'oña'ña, musārē tojo wa'ari nírā, ni werecu niwī Pablo Antioquíacjārārē.

⁴² Tere weretoja, na wijaari cura Pablo quē'rārē to nerē'cārā a'tiro nicārā niwā:

—Ěsārē ape sauru nicā werenemoña tja te cjasere, nicārā niwā. ⁴³ Ti wi'i ní'cārā na wijaasteari cura pājārā judío masā, āpērā judío masā weronojō weesetirā na weresere tu'otu'sarā, Pablo, Bernabé me'rā ba'patiwā'cācārā niwā. Narē Pablo quē'rā a'tiro nicārā niwā:

—Ō'acū cū añurō weesere wācūdu'uticā'ña. Cūrē ějōpeonu'cūcā'ña, ni werēcārā niwā.

⁴⁴ Ape numu sauru nicā pājārā ti macā Antioquíacjārā Ō'acū ye quetire tu'orātirā nerēcārā niwā tja. ⁴⁵ Na pājārā nerēcā ī'arā, Pablo quē'rārē ti macācjārā judío masā uputu doecārā niwā. Tojo weerā Pablo cū weresere “Mejēcā weremi. Diacjū niwe'e”, ni bujicārā'cārā niwā. ⁴⁶ Na tojo nicā tu'orā, Pablo quē'rā tutuaro me'rā narē nicārā niwā:

—Musā judío masārē Jesú ye quetire weremu'tārōua'a. Musārē tere weremicā, ne ějōpeowe'e. Tojo weerā “Ěsā catise pe'titisere uatīsa'a”, nírā wee'e. Ěsā ni'cārōacārē āpērā judío masā nitirārē Jesú ye quetire werenu'cārā wa'arāsa'a. ⁴⁷ A'tirota duticu niwī Ō'acū cū ye ojano'ca pūrīpure. A'tiro nicu niwī:

Yu'u masārē judío masā nitirārē yé cjase quetire werecu-
siari masā cūgūti.

Masā me'rāta nipe'tiro a'ti turicjārāpu na yu'ruatjere
masīrāsama.

A'te cū ní'quereta Pablo quē'rā “Ō'acū ūsārē dutigu
weemi”, nicārā niwā.

⁴⁸ Na tojo nicā tu'orā, “Ō'acū ye queti añubutia'a”
nirā, ti wi'i nirā judío masā nitirā uputu e'caticārā
niwā. Topu ní'cārā Ō'acū “Yu'ure a'ticūrā ējōpeorāsama”,
nino'cārāncūta ticūrāta Jesure ējōpeocārā niwā.

⁴⁹ Tojo wee nipe'tiro Pisidia di'tapure Jesús ye queti
se'sa wa'acaro niwā. ⁵⁰ Tojo weecā ĩ'arā, judío masā
Pablo quē'rārē cō'asī'rīcārā niwā. Tojo weerā ni'cārērā
niyeru pajiro cuorā numiarē, judío masā weesetisere añurō
weenu'cūrārē uarosājācā weecārā niwā. Ūmua ti macā
wiorā nirānojō quē'rārē tojota weecārā niwā. Tojo weerā
Pablo quē'rārē nūrūrā, pi'etise o'onu'cācārā niwā. Ti
macāpu na nirārē cō'aō'otojarāpu, ña'arō weedu'ucārā
niwā. ⁵¹ Pablo quē'rā Antioquíapure na cō'awīrōcā wjarā,
ti macā cjase di'tare paastecō'acārā niwā. Tere tojo weerā
masā Jesús ye quetire teerā, a'ti macācjārā bu'iri cuo'o
nisī'rīrā, tojo weecārā niwā. Be'ro ape macā Iconio
wāmetiri macāpu wa'a wa'acārā niwā tja. ⁵² Na wa'āca
be'ro nimicā, Jesure ējōpeorā Antioquíacjārā Espiritu San-
ture cuoyu'ruatjārā, uputu e'catise me'rā tojacārā niwā.

14

*Pablo, Bernabé Iconio wāmetiri macāpu na weeseti'que
ni'i*

¹ Iconiopure ejarā, na Antioquíapure wee'caronjōta
Pablo quē'rā judío masā nerērī wi'ipū sājāanujā, dujicārā
niwā. Topu quē'rārē Jesús ye quetire werecārā niwā.
Na añurō weretu'sayucā, pājārā judío masā, āpērā judío
masā nitirā Jesure ējōpeocārā niwā. ² Judío masā Jesure
ējōpeosī'rītirā judío masā nitirā pe'ere uarosājācā weecārā
niwā. Tojo weerā na uarosājācā wee'cārā Jesure ējōpeorārē
ña'arō wācūcārā niwā. ³ Tojo weecā ĩ'arā, Pablo quē'rā
narē werenemorātirā Iconiopure yoacā tojacārā niwā. Na ti
macāpu nirā, “Jesú nipe'tirā masārē ma'ígū añurō weemi”
nisere uputu wācūtutuario me'rā werecārā niwā. Na
a'tere werecā ĩ'agū, Ō'acū diacjūta werema yé cjasere
nīgū, cū tutuario me'rā masārē weel'ocā weecu niwī. ⁴ Na
weel'omicā, ti macācjārā mejēcārī dia'cū ducawaticārā
niwā. Āpērā judío masā Jesure ējōpeotirā me'rā niseticārā
niwā. Āpērā Pablo, Bernabé me'rā niseticārā niwā. ⁵ Pablo,

Bernabére uatirã, wiorã me'rã nerẽ ucũcãrã niwã. Na nerẽ, ni'cãrõnojõ wãcũtojaca be'ro narẽ pi'etise o'o, ùtãperi me'rã doquerãti nírã, tojo weecãrã niwã. ⁶⁻⁷ Pablo quẽ'rã na tojo weesĩ'rĩsere tũ'orã, Licaonia wãmetiri dĩ'tapũ du'tiwã'cã wa'acãrã niwã. Ti dĩ'tapũre Lистра, Derbe wãmetise macãrĩ nicaro niwũ. Tepũ nirãrẽ, te macãrĩ nirãrẽ Jesú ye quetire bu'ecusiãcãrã niwã tja.

Pablo, Bernabé Lистра, Derbe macãrĩpũ na bu'ecusia'que ni'i

⁸ Na Listrapũ nírã, ni'cũ masũ dojoriwi'i wĩ'magũputa sijamasĩtigũ bajua'cũre bocaecãcãrã niwã. ⁹⁻¹⁰ Ti macãpũre Pablo masãrẽ bu'ecũ niwĩ. Cũ bu'esere dojoriwi'i quẽ'rã tũ'ocũ niwĩ. Cũ, “Õ'acũ yũ'ũre añurõ yũ'rũomasĩsami” ni wãcũsere Pablo tũ'oña'gũ, tutuaro me'rã cãrẽ ucũquejocũ niwĩ:

—Wã'cãnũ'cãña, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicãta bu'pumajã, sijamasĩtimi'cũ sijanũ'cãcũ niwĩ. ¹¹ Pablo tojo weecã ĩ'arã, tocjãrã Licaonia ye me'rã upũtũ caricũcãrã niwã:

—Marĩ ãjõpeorã umũa weronõjõ bajurã dojõtjãrã, marĩ tiropũ dijatama, nicãrã niwã. ¹² Bernabére Zeus pisucãrã niwã. Ti wãme na ãjõpeorãnojõ wioũ wãme nicaro niwũ. Pablo pe'ere cũ upũtũ ucũgũ niyucã, Hermes pisucãrã niwã. Hermes na ãjõpeorãrẽ wereco'tegũ nicũ niwĩ. ¹³ Ti macã sumutopũ Zeure ñubuepeori wi'i nicaro niwũ. Ti wi'icjũ pa'i Pablo quẽ'rãrẽ ãjõpeogũ, wecũa umũarẽ o'ori me'rã ma'masu'a'cãrãrẽ ti macã ne sãjãrõpũ wejewã'cãcũ niwĩ. Pa'i, ãpẽrã tocjãrã Pablo quẽ'rãrẽ ãjõpeorã wecũare wẽjẽ ñubuepeosĩ'rĩmicãrã niwã.

¹⁴ Na tojo weesĩ'rĩcã tũ'orã, Pablo, Bernabé na basu na ye su'tire tũ'rẽstecãrã niwã. Musã tojo weesĩ'rĩse ña'a ni'i nírã, tojo weecãrã niwã. Be'ro caricũ, na pãjãrã decopũ wa'acãrã niwã. Narẽ a'tiro nicãrã niwã:

¹⁵ —¿Musã ãsãrẽ de'ro weerãtirã tojo weeti? Ësã quẽ'rã musã weronõjõta umũa ni'i. Õ'acũa mejẽta ni'i. Musãrẽ añuse quetire wererã a'tiapũ. Musã a'tiro weesetisere tocã'rõta weedu'uya. Musã ãjõpeose ne wapamarĩ'i. Õ'acũ catigũ pe'ere ãjõpeoya. Cũ weecũ niwĩ nipe'tise u'muse, a'ti dĩ'ta, maarĩ, nipe'tirã wa'icũrã, mirĩcũa, wa'i, tepũ nirãrẽ.

¹⁶ Õ'acũ todũporopũre judío masã nitirã na ãpẽrãnojõrẽ ãjõpeocã, tojo tũ'oña'cã'cũ niwĩ. Ne cã'mota'aticũ niwĩ.

¹⁷ Na cãrẽ ãjõpeotimicã, cũ nisetisere nipe'tirã masãrẽ ĩ'ocũ niwĩ. Nipe'tirãrẽ añurõ wéegũ, acoro pejase, otese quẽ'rãrẽ dũcaticã weecũ niwĩ. Ba'ase, tojo nicã e'catise o'ocũ niwĩ, ni werecãrã niwã. ¹⁸ Na weremicã, upũtũ wecũare wẽjẽ, Pablo quẽ'rãrẽ ñubuepeosĩ'rĩmicãrã niwã. Cã'rõacã

waro du'sacaro niwũ na wẽjẽ ñubuepeoatjo. Pablo quẽ'rã “Uputu weeticã'ña” ni pũrĩcã, weeticãrã niwã.

¹⁹ Be'ro judío masã Antioquíacjãrã, ãpẽrã Iconiocjãrã Listrapure etacãrã niwã. Topu Pablo quẽ'rãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩrã sirutuejacãrã niwã. Tocjãrã masãrẽ na weronojõ wãcũsetiro macãrã niwã. Na tojo weecã, tocjãrã pe'e quẽ'rã uarosãjã wa'acãrã niwã. Tojo weerã Pablöre ütãperi me'rã doque, ti macã sumutopu cũrẽ cõ'arã wa'arã wejewã'cãcãrã niwã. Cũrẽ “Wẽrĩa wa'ami”, ni wãcũcãrã nimiwã. ²⁰ Pablöre cõ'a'caropu Jesure ãjõpeorã cũ cũnarõ tiropu ã'aejanu'cãcãrã niwã. Cũ na topu ejacãta, masã wa'acu niwĩ tja. Be'ro apaturi macãpu na me'rã pi'a wa'acu niwĩ. Ape numu Bernabé me'rã Derbepu wa'a wa'acãrã niwã.

²¹ Na topu eta, Jesú ye quetire werecãrã niwã. Tere na werecã, tocjãrã masã pãjãrã Jesure ãjõpeonemocãrã niwã. Be'ro na majamitojaa wa'acãrã niwã Lистра, Iconio, Antioquíã toduporo na a'ti'que macãrĩputa tja. ²² Te macãrĩpure tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ wãcũtutuase o'ocãrã niwã. Tojo nicã “Jesure ne wãcũdu'uticã'ña. Peje pi'etise wa'arosa'a Jesure ãjõpeorãrẽ marĩ u'musepu wa'ati duporo”, ni wereyu'rũwã'cã wa'acãrã niwã. ²³ Jesure ãjõpeorã na nerẽse wi'serinucũ ni'cãrẽrã narẽ su'ori nisetiajãrẽ beseburócãrã niwã. Na be'ti ñubueca be'ro “Marĩ ãjõpeogu Jesú weetamuato musãrẽ”, ni sãrĩbosa, cũuwã'cãcãrã niwã.

Pablo quẽ'rã Antioquíapũ na majãmitojaa'que ni'i

²⁴⁻²⁵ Be'ro Lистра, Iconio, Antioquíã wãmetise macãrĩpu ni'cãrã yu'rũwã'cãcãrã niwã Pisidia di'tare. To yu'rũaa, Panfilia di'ta Perge wãmetiri macãpu ejacãrã niwã. Ti macãpure Jesú ye quetire werecãrã niwã. Be'ro Atalia wãmetiri macã petapu bu'ajacãrã niwã tja. ²⁶ Topu na ne waro wijawã'cãtica macã Antioquíapũ dajarã, yucusu me'rã wijawã'cãcãrã niwã. Ti macãputa te macãrĩpu na wa'ase duporo Jesure ãjõpeorã “Musãrẽ Ô'acũ añurõ co'teato”, ni sãrĩbosa, o'ócãrã niwã. Espiritu Santu narẽ bu'eduti'caronojõta tere bu'epe'otojanu'cõ, dajacãrã niwã.

²⁷ Ti macãpu na dajarã, Jesure ãjõpeorãrẽ neocũu, narẽ werepe'ocã'cãrã niwã Ô'acũ na me'rã weetamusija'quere. Tojo nicã “Judío masã nitirã quẽ'rã Jesure ãjõpeorã weeama a'tiro nicãrẽ”, ni quetiwerecãrã niwã narẽ. ²⁸ Na yoacã Jesure ãjõpeorã me'rã Antioquíapure tojacãrã niwã.

15

Judea di'tacjãrã Antioquíapũ wa'a'que ni'i

¹ Pablo, Bernabé Antioquíapɯ nirĩ curare ãpẽrã judío masã Judea di'tacjãrã na tiropɯ wa'acãrã niwã. Na ti macãcãrã Jesure ãjõpeorãrẽ na judío masã weesetisere weeduticãrã niwã.

—Musã Moisé duti'caro weeticã, musã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticã, Õ'acũ musãrẽ yu'rɯosome, ni werecãrã niwã.

²⁻³ Na tojo nicã tã'orã, Pablo, Bernabé na me'rã ɯputɯ a'metu'ticãrã niwã. Tojo weerã Antioquíacjãrã Jerusalẽpɯ o'órãtirã Pablo, Bernabére, ãpẽrã tocjãrãrẽ neo, besecãrã niwã. Narẽ a'tiro nio'ocãrã niwã:

—Jerusalẽpɯ wa'aya. Jesú cũ ne waro besecũ'cãrã, tojo nicã Jesure ãjõpeorãrẽ su'ori nirã tiro sãrĩtiña'rã wa'aya. ¿Diacjũta nimiapari to Judeacjãrã marĩrẽ were'que? nicãrã niwã.

Topɯ wa'arã, Fenicia, Samaria wa'ase ma'arĩpɯ yu'rɯacãrã niwã. To yu'rɯarã, judío masã nitirã Jesure ãjõpeosere wereyu'rɯamũjãcãrã niwã. Te quetire tã'orã, Jesure ãjõpeorã pũrõ e'caticãrã niwã.

Pablo, Bernabé Antioquíapɯ ní'cãrã Jerusalẽcãrãrẽ na wererã wa'a'que ni'i

⁴ Pablo, Bernabé, ãpẽrã Antioquíacjãrã Jerusalẽpɯre etacãrã niwã. Topɯre na etãca be'ro Jesú cũ ne waro besecũ'cãrã, Jesure ãjõpeorãrẽ su'ori nirã, nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorã narẽ põtãrĩ, añuduticãrã niwã. Be'ro Pablo quẽ'rã werecãrã niwã nipe'tiro na sija'caropɯ Õ'acũ narẽ weetamu'quere. ⁵ Na tojo nicã tã'orã, Jesure ãjõpeorã fariseo masã wã'cãnu'cã, ucũcãrã niwã:

—Marĩ judío masã weronojõta judío masã nitirã Jesure ãjõpeorã quẽ'rãrẽ weedutiroɯa'a. Na õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'adutiroɯa'a. Nipe'tise Moisé cũ duti'quere weedutiroɯa'a, nicãrã niwã.

⁶ Tojo weerã Jesú cũ besecũ'cãrã, cũrẽ ãjõpeorãrẽ su'ori nirã nerẽ, ucũcãrã niwã fariseo masã narẽ tojo ní'quere.

⁷ Topɯta na yoacã ucũca be'ro Pedro wã'cãnu'cã, narẽ nicu niwĩ:

—Acawererã, Õ'acũ sõ'onícateropɯ judío masã nitirã quẽ'rãrẽ cũ ye quetire weredutigɯ yu'are besewĩ. Na tere tã'o, cũrẽ ãjõpeoato nígu besewĩ. Musã nipe'tirã añurõ masĩ'i a'tere. ⁸ Cũta nipe'tise masã wãcũsetisere ã'agũ marĩrẽ o'o'caronojõta na quẽ'rãrẽ Espiritu Santure o'ówĩ. Tojo weerã marĩ na yu'rɯono'cãrãputa nima nisere masĩ'i. ⁹ Õ'acũ marĩrẽ ma'irõnojoãta na quẽ'rãrẽ ma'imi. Ne ducawaatisami. Na Jesure ãjõpeocã, na ña'arõ weeseti'quere acobojocɯ niwĩ. ¹⁰ Tojo weerã marĩ judío

masã nitirãrê “Moisé cû duti'caro weeya”, niticã'rõua'a. Marĩ tere weeya nĩrã, “Õ'acũ narê yu'rũoticu niwĩ yujupu”, nĩrã weebosa'a. Marĩ, marĩ ñecũsumũapũmarĩcã Moisé cû duti'quere weepõtëoticãrã niwã. Tjãsama nãpũa. Tojo weerã narê tere weedutiticã'rõua'a. ¹¹ A'tiro pe'e ni'i. Marĩ wiogu Jesucristo ma'itjãgũ, marĩ wapayecã mejëta, marĩrê ña'arõ wee'quere acobojocu niwĩ. Marĩrê yu'rũo'caronojõta Jesucristo na judío masã nitirã quẽ'rãrê yu'rũocu niwĩ, nicu niwĩ Pedro.

¹² Cũ tojo nicã tu'orã, nipe'tirã di'tamarĩpe'tia wa'acãrã niwã. Be'ro Pablo, Bernabé narê werecãrã niwã judío masã nitirã tiropũ Õ'acũ tutuaro me'rã na weel'ocusia'quere.

¹³ Nipe'tise narê wérëca be'ro Santiago ucũcu niwĩ:

—Acawerãrã, yu'u musãrê werecã tu'oia. ¹⁴ Ni'cãrõacã Simó Pedro wereami Õ'acũ judío masã nitirãrê ne waro añurõ weenu'cã'quere. Õ'acũ cũ yarã niato nígũ, na quẽ'rãrê besecu niwĩ. ¹⁵ Dũporopũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã judío masã nitirã quẽ'rã Jesure ëjõpeoatjere queorota ojamũ'tãcãrã niwã. A'tiro ojacãrã niwã:

¹⁶ “Davi cũ wiogu nise pe'tia wa'acaro niwũ.

Be'ropũ cũrê yu'u wiogu sõrõ'caronojõta cũ pãrãmi ni-turiagũpũre sõrõgũti.

¹⁷⁻¹⁸ Cũrê tojo sõrõca be'ro ãpẽrã judío masã nitirã quẽ'rã, yu'u bese'cãrã yu'ure ëjõpeorãsama.”

Dũporopũ marĩ wiogu Õ'acũ tojo ni wereyucu niwĩ.

A'tiro ni ojacãrã niwã Õ'acũ ye quetire weremu'tã'cãrã.

¹⁹ »Tojo weegu yu'u wãcũ'u. Judío masã nitirã Jesure ëjõpeorãrê peje dutise o'oticã'rõua'a. ²⁰ Mejõ dia'cũ ni'cã pũrĩ “A'ticuse weeticã'ña”, ni ojarã narê. “Wa'icu di'i, ãpẽrãnojõrê Õ'acũ mejëtare ëjõpeorã na wẽjẽ ãjũamorõ ñubuepeo'quere ba'aticã'ña”, nĩrã. “Musã nũmosãnumia nitirãrê, musã marãpũsumũa nitirãrê a'metãrãticã'ña”, nĩrã. “Nipe'tirã wa'icũrã wãmũta ãrũasure'cãrãrê ba'aticã'ña. Nipe'tirã dí miĩña marĩrãrê ba'aticã'ña. Wa'icũrã ye díre ba'aticã'ña.” Ticũseta dutirã narê. ²¹ Dũporopũ saurunũcũ judío masã na nerëse wi'seripu Moisé cû duti'quere bu'enu'cũcã'ma. A'tere nipe'tise macãrĩpu bu'erã weema. Tojo weerã judío masã nitirã quẽ'rã masãsama Moisé cû duti'quere, nicu niwĩ Santiago.

²² Be'ro Jesú cũ besecũ'cãrã, Jesure ëjõpeorãrê sũ'ori nĩrã, nipe'tirã cũrê ëjõpeorã pũarãrê besecãrã niwã. Ni'cũ Juda wãmeticu niwĩ. Cãrëta tja Barsabá pisucãrã niwã.

Apī pe'e Sila wāmeticu niwī. Ticurārē besecārā niwā Pablo quē'rā me'rā Antioquíapū ti pūrīrē mijārē. Na puarā Jesure ējōpeorā wa'teropure wiorābocure nicārā niwā.

Antioquíacjārā na su'ricūña'quere diacjū'que ni'i

²³ Jesú besecū'cārā dutise ojāca pūrīrē Pablo quē'rā me'rā o'ócārā niwā. A'tiro ojano'caro niwā ti pūrīpūre:

“Ēsā Jesú besecū'cārā, cūrē ējōpeorārē su'ori nirā musārē añuduti'i. A'ti pūrīrē musārē ojao'o nipe'tirā Antioquíacjārārē, judío masā nitirā Jesure ējōpeorārē. Tojo nicā Siria, Cilicia di'tapū nirārē ojao'o. ²⁴ Āpērā ūsā me'rācjārā a'tocjārā, musā tiropū wa'a, na wācūrō me'rā musārē caribosijapārā. ‘Musā ō'rēcū yapa caserore yejecō'aña, Moisé cū dutisere weeya' ni, musārē weresu'riacūapārā. Ēsā dutiro marīrō tojo weepārā musārē. ²⁵ Tojo weerā ūsā ni'cārōnojō wācūse me'rā puarā ūmuarē musā tiropū bese o'órā wee'e. Na ūsā mairā Bernabé, Pablo me'rā wa'arāsama. ²⁶ Bernabé, Pabloretā Jesucristo marī wioḡū yere na bu'ecusiācā, wējēcārā nimiwā. ²⁷ Ēsā bese'cārā Juda, Sila a'ti pūrīpū nise nipe'tisere na basu musārē bu'e, wererāsama. ²⁸ Ēsārē Espiritu Santu wācūse o'oyucā, peje musārē dutisī'rītisa'a. A'ticūseta musārē dutirāti. ²⁹ Wa'icu di'i, āpērānojōrē Ō'acū mejētare ējōpeorā na wējē ūjūamorō űubuepeo'quere ba'aticā'ña. Nipe'tirā wa'icūrā ye díre ba'aticā'ña. Wa'icūrā wāmūta ārūasure'cārārē ba'aticā'ña. Wa'icūrā dí miīña marīrārē ba'aticā'ña. Musā numosānumia nitirārē, musā marāpūsumua nitirārē a'metārāticā'ña. Musā ūsā dutisere wéerā, añurō weerāsa'a. Tocārōta musārē oja'a”, ni ojacārā niwā.

³⁰ Be'ro na o'óno'cārā we'eriti, Antioquíapū wa'a wa'acārā niwā. Topū ejarā, na dutise ojāca pūrīrē tocjārā Jesure ējōpeorārē nerēduti, wiacārā niwā. ³¹ Tojo weecā, ti pūrīrē bu'érā, wācūque'timi'cārā na diacjūñ'cōcā, ti macācjārā pūrō e'caticārā niwā. ³² Juda, Sila Ō'acū wereduti'quere wereturiari masā nitjārā, Antioquíacjārārē añurō werēcārā niwā. Tojo weerā narē nemorō wācūtutuase me'rā tojacā weecārā niwā. ³³ Na me'rā topūre cārō tojánicārā niwā yujupū. Be'ro tocjārārē we'eriticā, tocjārā pe'e “Ō'acū me'rā wa'aya musārē o'ó'cārā tiropū”, nío'ocārā niwā. ³⁴ Sila pe'e “Yū'ū pūrīcā a'topū tojaguti”, nicu niwī. Tojo weegū topū tojacā'cu niwī.

³⁵ Pablo, Bernabé yoacā Antioquíapūre Jesure ējōpeorā me'rā tojacārā niwā. Tocjārārē pājārā āpērā me'rā Jesú ye quetire werēcārā niwā.

Pablo, Bernabé na a'merī dūcawati'que ni'i

³⁶ Be'ro Pablo Bernabére nicu niwĩ:

—Te'a apaturi tja toduporopu marĩ Jesú ye quetire bu'ecusia'que macãrĩpu. Tocjãrãrẽ ĩ'arã wa'arã ¿de'ro nisetimiti na? nicu niwĩ.

Bernabé “Jau”, nicu niwĩ. ³⁷ Juã Marco wãmetigure uputu miasĩ'rĩmicu niwĩ. ³⁸ Juã Marco toduporopu na me'rã añurõ bu'eyapada'reoticu niwĩ. Jerusalẽpu wa'agu, Panfilia di'tapu narẽ cõ'atojaa wa'acu niwĩ. Tojo weegu Pablo cũrẽ ne miasĩ'rĩticu niwĩ. ³⁹ Be'ro na basu uputu a'metu'ti, a'merĩ ducawatia wa'acãrã niwã. Bernabé pe'e yucusu me'rã Chipre nãcũrõpu Marcore miacu niwĩ. ⁴⁰ Pablo pe'e cũ me'rã wa'acjũre Silare besecu niwĩ. Tocjãrã Jesure ãjõpeorã “Õ'acũ musãrẽ co'teato”, ni sãrĩbosacãrã niwã. Be'ro Pablo quẽ'rã narẽ we'eriti, wa'a wa'acãrã niwã. ⁴¹ To wa'arã, Siria, Cilicia wãmetise di'tapure yu'ruacãrã niwã. Tepu Jesú ye quetire wererã, tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ wãcũtutuase o'onemowã'cãcãrã niwã.

16

Timoteore Pablo, Sila na mia'que ni'i

¹ Pablo, Sila Derbe, Listra wãmetise macãrĩpure etacãrã niwã. Listrapu ni'cũ Jesure ãjõpeogu Timoteo wãmetigure bocaejacãrã niwã. Cũ paco judío masõ Jesure ãjõpeogo nico niwõ. Pacu pe'ea griego masũ nicu niwĩ. ² Jesure ãjõpeorã Listra, Iconiocjãrã Timoteore añurõ wãcũcãrã niwã. “Añugũ nimi”, ni ĩ'acãrã niwã. ³ Tojo weegu Pablo narẽ ba'patiato nĩgũ, cũrẽ miasĩ'rĩcu niwĩ. Cũrẽ miasĩ'rĩgũ, cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aduticu niwĩ. Cũ tojo weeno'tigu judío masã cũ bu'esere ãjõpeotibosama nĩgũ, tojo weecu niwĩ. To nirã nipe'tirã judío masã Timoteo pacu griego masũ nisere masĩcãrã niwã. Judío masã nitirã na põ'rãrẽ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticãrã niwã. ⁴ Be'ro Timoteo Pablo quẽ'rã me'rã wa'acu niwĩ. Nipe'tise na yu'ruase macãrĩpure Jesure ãjõpeorãrẽ wereyu'ruamujãcãrã niwã. Jerusalẽpu nirã Jesú cũ besecũ'cãrã, cũrẽ ãjõpeorãrẽ su'ori nirã dutio'o'quere werecãrã niwã. Nipe'tirãrẽ “Na duti'quere weeya”, niburocãrã niwã. ⁵ Na tojo werecã tũ'orã, Jesure ãjõpeorã siape me'rã wãcũtutuanemocãrã niwã. Ne Jesure ãjõpeodu'uticãrã niwã. ãpẽrã quẽ'rã Jesure ãjõpeotimi'cãrã umucorinucũ pãjãrã cũrẽ ãjõpeonemocãrã niwã.

Pabllore Macedoniacjũ weetamuse sãrĩ'que ni'i

⁶ Pablo quẽ'rãrẽ na Asiapu Jesú ye quetire bu'erã wa'abo'cãrãrẽ Espĩritu Santu cã'mota'acu niwĩ. Tojo weerã

na apero Frigia, Galacia tiro pe'e yu'rucārā niwā. ⁷ Topu yu'rūaa, Misia na di'ta ta'a'caro sumutopu ejacārā niwā. Topu eja, na Bitinia wāmetiri di'tapu wa'asī'rīmicārā niwā tja. Topu wa'asī'rīrārē apaturi Ēspīritu Santu narē cā'mota'acu niwī. ⁸ Na to Misia yu'rūaa, wa'a, bu'acārā niwā Troa wāmetiri macāpu. ⁹ Topu na etāca űami Pablo quē'ese weronojō ni'cū Macedoniacjū cū tiro sērīnu'cūcā ĩ'acu niwī. A'tiro nicu niwī:

—A'tia a'to Macedoniapu. Ūsārē weetamugū a'tia, nicu niwī. ¹⁰ Be'ro cū quē'ese weronojō ĩ'a'quere werecā, maata űsā ye dure wa'a wa'awu. Yū'u Luca a'ti pūrīrē oja'cu quē'rā na me'rā wa'awu. Ūsā cū quē'ese weronojō ĩ'a'quere a'tiro wācūwū: “Ō'acū marīrē Macedoniacjārārē cū ye quetire weredutigu weepī”, ni wācūwū.

Pablo, Sila Filipopu Lidia wāmetigore na bocaaja'que ni'i

¹¹ Ūsā Troapu ni'cārā yucusu me'rā pē'awū Samotracia wāmetiri nūcūrōpūre. Tocjārāta ape nūmu wa'anemowū ape macā Neápoli wāmetiri macāpu. ¹² Tóma majā ma'apu majāa, romano masā na wéca macā Filipopūre etawu. Ti macāta ti di'ta Macedonia wa'teropūre dutiri macā niwū. Topūre űsā pejeti nūmūrī tojáníwū. ¹³ Sauru nicā Ō'acūrē űubuepeorārē a'marā wa'awu. Tojo weerā macāpu ni'cārā dia sumuto na űubuewuaropu wa'awu. Narē bocaaja, na tiro ejanujā, to numia nerē'cārārē Jesú ye quetire werewu. ¹⁴ Ni'cō topu űsā weresere tu'o'co Lidia wāmetigo niwō. Co Tiatira wāmetiri macācjō, su'ti wapabujuse sō'a űibocuresere duago niwō. Judío masō nitimigō, Ō'acūrē ějōpeogo niwō. Pablo cū weresere ějōpeoato nígū Ō'acū core tu'omasīse o'ocu niwī. ¹⁵ Be'ro core, co ya wi'icjārā nipe'tirārē wāmeyewu. Co űsārē niwō:

—Yū'ure diacjūta Jesure ějōpeogo nimo nírā, ya wi'ipu cārīrā wa'aya, niwō. Co űpūtu tojaduticā tu'orā, co ya wi'ipu tojawu.

Pablora, Silare bu'iri da'reri wi'ipū sōrō'que ni'i

¹⁶ Ni'cā nūmu űsā Ō'acūrē űubuepeowuaropu wa'arā, ejapejacāti ni'cō numio wātī sājāno'core. Co āpērārē da'raco'tego niwō. Wātī weetamuno'gō “Be'ro tojo wa'arosa'a”, ni masīse cūowō. Co masīse āpērārē werese me'rā core cūorā pajiro niyeru wapata'awā. ¹⁷ Ūsārē ĩ'asirutu, caricūwō:

—Ā'rā Ō'acū u'mūsepu nígū dutisere weerā nima. Mūsarē wererā weema Jesure ějōpeorā yu'rūrāsama nise quetire, ni caricūwō. ¹⁸ Co peje nūmūrī tojo nicusiawō. Be'ro Pablo caributi, majāmi'ā, wātī copūre nígūrē niwī:

—Jesucristo tutuaro me'rã mu'urẽ copure nigũrẽ wi-
jaaduti'i. Cũ tojo nicãta, maata wijaa wa'acu niwĩ.

19-20 Cũ wijáaca be'ro co masĩmi'que pe'tia wa'awũ. Tojo
weerã core cuo'cãrã marĩ niyeru wapata'asome nĩrã, ua
wa'awã Pablo, Sila me'rã. Tojo weerã macã deco wiorã
tiropure narẽ ñe'e miawã.

Be'ro wiorãpure co wiorã nimi'cãrã weresãwã. A'tiro
niwã:

—Ã'rã judío masã nima. A'ti macãcjãrãrẽ caribosijarã
weema. ²¹ Na bu'ese marĩ romano masãrẽ dutise mejẽta
ni'i. Tojo weerã marĩ na weedutisere weeticã'rõũa'a, niwã
wiorãpure.

²² Na topũ nerẽ'cãrã tojo nicã tu'orã, Pablo quẽ'rã
me'rã ua wa'awã. Tojo weerã wiorã Pablo, Silare na ye
su'tire tuweeduti, na yarã surarare tãrãdutiwã. ²³ Narẽ
ũputũ tãrãtoja, bu'iri da'leri wi'ipũ sõrõwã. Be'ro ti wi'i
co'tegure du'tiwijari nĩrã, añurõ bi'acã'dutiwã. ²⁴ Na tojo
nicã tu'ogu, bu'iri da'leri wi'i co'tegu nitũoroca tucũpu
sõrõcu niwĩ narẽ. Pua yucu tĩa wa'teropũ na du'pocãrĩrẽ
sĩosõrõcũuoduti, narẽ du'tecũuocu niwĩ.

Õ'acũ di'ta narãsãcã wee'que ni'i

²⁵ Be'ro ñami deco Pablo, Sila Õ'acũrẽ ñubue, bas-
apeocãrã niwã. Na tojo weecã, ti wi'ipũ nirã bu'iri
da'reno'cãrã narẽ tu'ocãrã niwã. ²⁶ Wãcũña marĩrõ di'ta
ũputũ narãsãcaro niwũ. Na nirĩ wi'i quẽ'rã a'meña'caro
niwũ. Tojo weero maata ti wi'i bi'ami'que soperi, nipe'tirã
bu'iri da'leri wi'ipũ nirãrẽ du'tecũumi'que cõme dari
pãrĩstea wa'acaro niwũ. ²⁷ Tojo wa'áca be'ro ti wi'i co'tegu
wã'cãcu niwĩ. Wã'cã, te soperi susupe'ticã ã'acu niwĩ.
“Nipe'tirã du'tiwijaape'tia wa'apã”, ni wãcũcu nimiwĩ. Tojo
weegu uigu, cũ basu di'pjĩ miĩ wẽjẽcã'cu nimiwĩ. ²⁸ Tojo
weesĩ'rĩcã, Pablo cũrẽ uũputũ caricũquejocu niwĩ:

—Mu'ũ basu wẽjẽticã'ña. Ësã nipe'tirã a'topũ nipe'ticã'a,
nicũ niwĩ.

²⁹ Pablo tojo nicã tu'ogu, ãpẽrã surarare “Sĩ'ase miitia”,
nicũ niwĩ. Na o'õca be'ro sĩ'oo, omasãjãacu niwĩ Pablo,
Sila na nirĩ tucũpu. Uigu, uũputũ narãsãgũta, na pu'to
ejaque'acu niwĩ. ³⁰ Be'ro wã'cãnu'cã, narẽ pijiwĩrõ,
sẽrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro weegusari yu'ũ Õ'acũ yu'ure yu'ruoato nígu?

³¹ Na pe'e a'tiro yu'ticãrã niwã:

—Mu'ũ marĩ wiogu Jesure ãjõpeogu, yu'rugusa'a.
Mu'ũ ya wi'icjãrã quẽ'rã mu'ũ weronojõ ãjõpeorãta,
yu'rurãsama, nicãrã niwã.

³² To be'ro cūrē, cū ya wi'icjārārē Jesú ye quetire bu'ecārā niwā. ³³ Surara bu'iri da'reri wi'i co'tegū Pablo quē'rārē ñami decota na tārā'que cāmīrē coecu niwī. Cū coéca be'ro Pablo quē'rā cūrē, cū ya wi'icjārārē wāmeyecārā niwā. ³⁴ Be'ro ti wi'i co'tegū cū ya wi'ipū pijiwā'cā, narē sū'ori ba'acū niwī. Na Ō'acūrē ējōpeoca be'ro cū, cū acawererā uputū e'caticārā niwā.

³⁵ Ape nūmū bo'reacā ti macācjārā romano masā wiorā surarare ti wi'i co'tegūpūre wereduticārā niwā. A'tiro nío'ocārā niwā:

—“Na to pūarā umua nirārē du'uwīrōdutiama”, ni wererā wa'aya, nicārā niwā.

³⁶ Surara topū eja, wiorā na wereduti'quere ti wi'i co'tegūpūre werēcārā niwā. Tere tū'otoja, cū pe'e quē'rā wereturiacū niwī Pablo, Silare tja.

—Mūsārē a'ti macācjārā wiorā “Du'uwīrōato”, nicārā niama. Tojo weerā mūsā wijaaya. Añurō e'catise me'rā wa'aya, nicū nimiwī ti wi'i co'tegū pe'e.

³⁷ Cū te quetire werēcā tū'ogū, Pablo surarare nicū niwī:

—A'ti macācjārā wiorā ūsārē bu'iri bocatiama. Boca-timirā, masā tiropū miaa, tārā, a'ti wi'i bu'iri da'reri wi'ipū ūsārē sōrōama. Ūsā romano masā nimicā, tojo weeama. Ni'cārōacārē ūsārē masā ī'atiropū nūowīrōsī'rīsama. Basiowe'e. Na basuta a'titjārā, ūsārē wīrōrā a'tiatio, nicū niwī surarare.

³⁸ Surara cū tojo ní'quere tū'orā, wiorāpūre wererā wa'acārā niwā. Pablo quē'rā “Romano masā ni'i” niama nise quetire werēcā tū'orā, wiorā ucua wa'acārā niwā. ³⁹ Na ti wi'ipū wa'a, Pablo quē'rārē acoboJose sērīcārā niwā. Sērītoja, narē bu'iri da'reri wi'ipū ni'cārārē miijayā, “Ne a'ti macārē niticā'ña, wijayá”, nicārā niwā. ⁴⁰ Na tojo nicā tū'orā, Pablo, Sila bu'iri da'reri wi'ipū ní'cārā wijaawā'cā, Lidia ya wi'ipū wa'acārā niwā tja. Topū Jesure ējōpeorārē wācūtutuanemocā weecārā niwā. Be'ro ti macāpū ní'cārā wa'a wa'acārā niwā.

17

Tesalónicapū Pablo quē'rārē wa'a'que ni'i

¹ Pablo, Sila Filipopū ni'cārā yū'rūacārā niwā Anfípoli, Apolonia wāmetise macārīrē. To yū'rūaa, etacārā niwā Tesalónica wāmetiri macāpū. Ti macāpūre judío masā nerērī wi'i nicaro niwā. ²⁻³ Pablo cū weesetironojōpūma ti wi'ipū sājāacū niwī. I'tia semana saurunūcū Jesú ye quetire bu'ecū niwī. Dūporocjārāpū Ō'acū ye queti weremū'tārī masā na oja'quere bu'ecū niwī:

—“Õ'acũ bese'cu pi'eti, wẽrĩgũsami. Wẽrĩ'cupu nimigũ, masãgũsami”, ni ojacãrã niwã. Na tojo ni ojano'cureta musãrẽ ni'cãrõacãrẽ were'e. Jesũta nimi na tojo ni'cu Õ'acũ cũ bese'cu, ni werecu niwĩ Pablo.

⁴ Tojo ni werecã tũ'orã, ni'cãrẽrã judío masã ãjõpeocãrã niwã. Judío masã weronojõ ãjõpeosetirã quẽ'rã griego masã pãjãrã ãjõpeocãrã niwã. Wiorã weronojõ nirã numia pãjãrã ãjõpeocãrã niwã.

⁵ Æpẽrã judío masã Pablo cũ weresere ãjõpeotirãnojojõ ɸpũtu uocãrã niwã Pablore. Tojo weerã ɸmũa niĩsijarãrẽ, ña'arã nibajaque'atirãrẽ macã decopu neo, o'ócãrã niwã:

—Nipe'tiropu caricũste sijaya, nicãrã niwã. Na tojo weecã, ti macãcjãrã nipe'tirã uarosãjãcãrã niwã. Be'ro Pablo quẽ'rãrẽ masã decopu miarãtirã a'marã wa'acãrã niwã. Na cãjĩca wi'i Jasõ wãmetigu ya wi'ipu wa'acãrã niwã. Topu eja, narẽ a'marã, ti wi'i sopere weje pã'rẽcã'cãrã niwã. ⁶ Ne bocaticãrã niwã. Bocati, ti wi'i nigũ Jasõrẽ, ãpẽrã Jesure ãjõpeorãrẽ ñe'e miacãrã niwã wiorã tiropu. Topu ejarã, a'tiro caricũcãrã niwã:

—Aperocjãrã ɸmũa marĩ ya macãpu a'ticãrã niama. Nipe'tiro na sjaropure dojorẽ sjarã weema. ⁷ Jasõ narẽ cũ ya wi'ipu cãjĩo'ocu niami. Na nipe'tise marĩ wiogu Romacjũ cũ dutisere yu'rũnu'cãrã weema. Apĩ pe'ere “Wiogu waro nimi Jesũ wãmetigu” nirã weema, ni caricũcãrã niwã.

⁸ Na tojo nicã tũ'orã, ti macãcjãrã, ti macã wiorã nipe'tirã caricũstea wa'acãrã niwã. ⁹ Be'ro wiorã Jasõrẽ, cũ me'rãcjãrãrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Musã ũsãrẽ niyeru wapayecã, musãrẽ du'uwĩrõrãti. Pablo, Sila na a'ti macãpure wijãca be'ro musã ye niyerure wiarãti tja, nicãrã niwã. Tojo nicã tũ'orã, na wapayecãrã niwã. Na tojo wéeca be'ro narẽ du'ucã'cãrã niwã.

Pablo, Sila Bereapu na bu'e'que ni'i

¹⁰ Ñamica'a, na'ique'ari curapu ãpẽrã Jesure ãjõpeorã Tesalõnicacjãrã Pablo, Silare Berea wãmetiri macãpu wijaduticãrã niwã. Be'ro ti macãpu eja, judío masã na nerẽrĩ wi'ipu wa'acãrã niwã tja. ¹¹ Bereacjãrã pe'e Tesalõnicacjãrã nemorõ Pablo weresere tũ'otu'sacãrã niwã. ¿Pablo marĩrẽ diacjũta bu'egũ weemiti? nĩrã, ɸmũcorinacũ Õ'acũ ye queti ojarã na oja'quere bu'enu'cũcã'cãrã niwã. ¹² Cũ diacjũta werecã i'arã, judío masã pãjãrã ãjõpeocãrã niwã. Æpẽrã pãjãrã griego masã ɸmũa ãjõpeocãrã niwã. Numia quẽ'rã griego numiata pajiro niyeru cuorã numia ãjõpeocãrã niwã. ¹³ Judío masã Tesalõnicacjãrã Pablo Bereapu Õ'acũ ye quetire bu'ecã tũ'ocãrã niwã. Tere tũ'orã, na Bereapu

wa'acārā niwā masārē uarosājācā weerā wa'arā tja. ¹⁴ Na uarosājācā ī'arā, maata Jesure ējōpeorā Pablōre āpērā me'rā dia pajiri maapu o'ócā'cārā niwā. Cū me'rācjārā pe'e Sila, Timoteo ti macāpūta tojacā'cārā niwā. ¹⁵ Pablo cūrē ba'patiwā'cā'cārā me'rā buruaa, Atena wāmetiri macāpū ejacārā niwā. Topū cūrē soocā, majāmitojati a'titicārā niwā na ya macā Bereapu tja. Na me'rāta Pablo queti o'ocu niwī:
—Quero Sila, Timoteo a'tiato a'topū, nicū niwī.

Pablo Atenapu Jesús ye quetire were'que ni'i

¹⁶ Sila, Timoteore yucuegunojō Pablo Atenapu nígū, ti macāpū ī'acusiacu niwī. Topū peje na ējōpeose queose yee'quere ī'acu niwī. Tere ī'agū, pūrō bujaweticū niwī. ¹⁷ Tojo weegu Jesús ye quetire judío masā na nerērī wī'ipū werecu niwī. Judío masārē, āpērā na weronojō ējōpeosetirārē werecu niwī. Tojo nicā umucorinucū macā decopū wa'amujācū niwī. Topū cū bocaearārē Jesús ye quetire weremujācū niwī. ¹⁸ Ni'cārērā epicúreo, estoico wāmetise cururicjārārē bu'erā Pablo me'rā ucūcārā niwā. Cū Jesús ye quetire, apeye quē'rārē wērī'cārāpū masāsere werecu niwī narē. Tojo weerā ni'cārērā na basu a'merī sērītiña'cārā niwā:

—¿De'ro ni weresī'rīgū weeti tocā'rō ucūsepijagu? Āpērā pe'e a'tiro nicārā niwā:

—Ape di'tacjārā na ējōpeorānojōrē ucūgū weesami, nicārā niwā.

¹⁹ Be'ro cūrē pijiwā'cācārā niwā wiorā na ucūwūaro Areópago wāmetiropū. Topū cūrē nicārā niwā:

—Ūsā ma'ma cjase mū'u bu'esere tū'osī'rīsa'a. ²⁰ Ūsārē mejēcā warota nicā'sa'a. Tere ne tū'otirā nicāti. ¿De'ro nisī'rīrō weeti te mū'u bu'ese? Wereya, nicārā niwā.

²¹ Ti macā Atenacjārā, āpērā topū macārī wa'a'cārā na weesetise a'tiro nicaro niwā. Ma'ma queti dia'cūrē tū'o, ucūnu'cūcā'sī'rīcārā niwā.

²² Na wereduticā tū'ogu, Pablo Areópagopū wā'cānū'cā werecu niwī Atenacjārārē:

—Yū'u ī'acā, musā ējōpeorānojōrē añurō ējōpeoseti'i. ²³ Yū'u a'ti macāpū sijagu, musā ējōpeosere ī'apu. Topū ni'cārō musā ējōpeorānojōrē wa'icārā wējē ūjūamorōpeoropū a'tiro ojaō'ono'carore bocaejapejasu. “Ō'acū masīno'ña marīgūrē ējōpeoro ni'i”, niapu. Musā masītimirā ējōpeo'cure musārē ni'cārōacā wereguti.

²⁴ »Ō'acū a'ti turi nipe'tisere wee'cu u'muse, a'ti di'ta wiogu nimi. Tojo wiogu nitjīagū, ūmua na wee'que wī'seripū dia'cū nīmasītisami. ²⁵ Ne apeyenojō dū'satisa'a Ō'acūrē. Nipe'tirārē catise, ejerimise, nipe'tisere o'osami.

Ne marĩ da'rase me'rã cūrē weetamuta basiotisa'a. ²⁶ Ō'acũ ne waroputa ni'cũ masũ weecu niwĩ. Cũ me'rãta nipe'tise cururicjārārē weecu niwĩ. Narē nipe'tiro a'ti turipure niburoato nígũ ducawaacu niwĩ. Ō'acũ cũ dutiro me'rã marĩ pōtēorō catiatjore, marĩ niatjore cūucu niwĩ. ²⁷ Cũ wee'quere ĩ'arã, yu'ure masĩsĩ'rĩrã a'mato nígũ tere weecu niwĩ Ō'acũ. Cūrē a'mato nimigũ, yoaropu nitisami. Marĩ tiroacã nisami.

²⁸ »Ō'acũ weetamurō me'rãta marĩ cati'i, da'ra'a. Ni'cārērã musã ya curuacjārã papera ojari masã a'tiro ni ojacārã niwã: “Marĩ quē'rã Ō'acũ wee'cārã cũ pō'rã ni'i.”

²⁹ »Marĩ Ō'acũ pō'rã ni'i nĩrã, cūrē “Uru, plata wāmetise me'rã yee'cu nimi”, ni wācūtīcã'rōua'a. Tojo nicã “Ītāgã me'rã queose wee'cu nimi”, niticã'rōua'a. “Masã na wācūrō me'rã yeeme'rĩ'cu nimi Ō'acũ”, niticã'rōua'a.

³⁰ Dapurocjārāpure na masĩtirã yee ějōpeo'quere Ō'acũ tojo ĩ'acã'cu niwĩ. A'tocaterore marĩ nipe'tirocjārārē a'tiro uasami. Marĩ ña'arō weesetisere bujaweti, du'udutisami.

³¹ Ō'acũ a'ti turi nipe'tirocjārārē beseatji numurē ĩ'acasanu'cōcu niwĩ. Ti numu nicã, queoro nise me'rã besegusami. Cũ bese'cu Jesú me'rã tojo weegusami. Ō'acũ cūrē ā'rĩta musārē beseacu nimi nígũ, wē'rĩ'cupure masōcu niwĩ, nicu niwĩ Pablo.

³² Pablo “Ni'cũ masũ wē'rĩ'cupu masācu niwĩ” nicã tu'orã, āpērã ni'cārērã mejō bujicã'cārã niwã. Āpērã pe'e “Mu'u apetero tere ucũcã, tu'onemosĩ'rĩsa'a tja”, nicārã niwã.

³³ Be'ro Pablo na nerērōpu ni'cu wijaa wa'acu niwĩ.

³⁴ Ni'cārērã cūrē sirutuwijaa, cũ weresere tu'orã, Jesure ějōpeocārã niwã. Ni'cũ Dionisio wāmetigu Areópagopu āpērã wiorã me'rã nerēwuagu nicu niwĩ. Apego Dámari wāmetigo, tojo nicã āpērã Jesure ějōpeocārã niwã.

18

Pablo Corintopu weeseti'que ni'i

¹ Pablo Atenapu wérēca be'ro Corinto wāmetiri macāpu wa'acu niwĩ. ² Topu etagu, ni'cũ judío masũ Aquila wāmetigure, cũ numo Priscilare bocaejacu niwĩ. Ne waropure Ponto wāmetiri di'tacjūpu nicu nimiwĩ. Be'ro Italia di'tapu macārĩ wa'acu niwĩ. Cũ topu níca be'ro tocjũ romano masã wiogu Claudio nipe'tirã judío masārē ti di'tapu nirārē wijaduticu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, cũ numo me'rã Corintopu wa'acu niwĩ. Pablo cũ Corintopu etase daporoacã na quē'rã ne etarãta nicārã niwã. Pablo topure etáca be'ro ni'cã numu na tiropu sijagu wa'acu

niwĩ. ³ Na quẽ'rã cũ weronojõta da'rasetirã nicãrã niwã. Ûsebütise su'ti caseri paca me'rã ãpẽrã sijarã wa'arã na miase wi'serire da'rerã nicãrã niwã. Te na da'raseticã ï'agũ, na tiro na me'rã da'ragu tojacã'cu niwĩ.

⁴ Saurunucũ judío masã na nerẽrĩ wi'ipu judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ Jesú ye cjasere cãrẽ ãjõpeoato nígu weregu wa'amujãcu niwĩ.

⁵ Be'ro Sila, Timoteo Macedonia di'tapu ní'cãrã Pablo cũ hono'cãrã Corintopure etacãrã niwã. Topu na etacã, Pablo su'ti caseri me'rã wi'seri weemi'quere da'radu'ucã'cu niwĩ. Cũ nipe'tise numurĩ bu'ero bajuro Jesú ye cjasere bu'ecu niwĩ. Cũ judío masãrẽ “Õ'acũ bese'cu marĩ yoacã yucue'cu Jesú wãmetigu nimi”, ni bu'ecu niwĩ. ⁶ Na pe'e a'tere tu'osĩ'rĩticãrã niwã. Tojo weerã cũ weremicã, tocjãrã cãrẽ tu'ti, cũ weresere ye'sumujãcãrã niwã. Na tojo weecã ï'agũ, cũ tu'satisere ï'ogũ, cũ ye su'tire to cjase di'ta wã'a'quere paaste'ocu niwĩ. Narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'recã, musã ye bu'iri wa'arosa'a. Yé bu'iri nisome. Musãrẽ yu'u cũ ye cjasere weretojapu. Tojo weegu yu'u ni'cãcã me'rã judío masã nitirãrẽ Jesú ye cjasere bu'egu wa'aguti, nicu niwĩ.

⁷ Tojo nitojanucõ, ti wi'ipu ní'cu wijaa, Ticio Justo ya wi'ipu wa'a, nicã'cu niwĩ. Ti wi'i pe'e na nerẽrĩ wi'ipu toacã nicaro niwũ. Justo judío masũ nitimigũ, Õ'acũrẽ ãjõpeogu nicu niwĩ. ⁸ Apĩ na nerẽrĩ wi'i wiogu Crispo wãmetigu cũ quẽ'rã Jesure ãjõpeocu niwĩ. Nipe'tirã cũ ya wi'icjãrã Jesure ãjõpeorã dia'cũ nicãrã niwã. ãpẽrã quẽ'rã ti macãcãrã Pablo cũ were'quere tu'orã, pãjãrã Jesure ãjõpeocãrã niwã. Na ãjõpeotojacã ï'agũ, Pablo narẽ wãmeyecu niwĩ.

⁹⁻¹⁰ Ni'cã ñami Pablo cãrĩtimigũ quẽ'ese weronojõ Jesú cãrẽ ucũcã tu'ocu niwĩ:

—A'ti macãpure pãjãrã yu'ure ãjõpeojã nima. Tojo weerã mu'urẽ ãpẽrã ne mejẽcã weeta basiosome. Yu'u mu'u me'rã nigũti. Tojo weegu uiticã'ña. Yé cjasere ne weredu'uticã'ña. Tojo werenu'cũcã'ña, nicu niwĩ Jesú Pablore.

¹¹ Tojo weegu Pablo ni'cã cũ'ma ape cũ'ma deco tocjãrãrẽ Õ'acũ ye quetire bu'égũ, Corintopure tojacu niwĩ.

¹² Titareta ti di'ta Acaya wiogu Galiõ wãmetigu sãjãcu niwĩ. Tojo cũ wiogu nirĩ cura judío masã Pablore ñe'e, cũ tiropu miacãrã niwã. ¹³ Cãrẽ weresãrã, a'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ mejẽcã ãjõpeodutimi. Ûsãrẽ dutise mejẽtare weedutigũ weemi, nicãrã niwã.

¹⁴ Pablo yu'tiguti weeri curata Galiõ ucũquejocũ niwĩ judío masã cãrẽ weresã'cãrãrẽ:

—Cũ ña'arõ wéeca be'ro nicã pũrĩcãrẽ, yu'u tu'oboapã. ¹⁵ Mũsã judío masã ye dutise niyucã, mũsã basu apoya. Yu'u pũrĩcã tere ne besesome, nicũ niwĩ.

¹⁶ Tojo nitojanu'cõ, topũ nirãrẽ cã yarã surarare cõ'awĩrõduticũ niwĩ. ¹⁷ Na topũ nĩrãta, maata Sóstenes wãmetigure wiogu ï'orõpu ñe'ea, paacãrã niwã. Na paagu judío masã nerẽrĩ wi'i wiogu nicũ niwĩ. Galiõ na tojo weecã, tojo ï'arõ bajuro ï'acã'cũ niwĩ. Ne cã'mota'aticũ niwĩ.

Pablo Corintopũ ní'cũ Antioquíapũ dajatojaa'que, tojo nicã apaturi cã bu'esijanemo'que ni'i

¹⁸ Pablo peje nũmũrĩ Corintopũre tojacũ niwĩ. Be'ro tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ we'eriti, Priscila, Aquila me'rã Siria di'tapũ wa'a wa'acũ niwĩ. Topũ cã wa'ase dũporo Corintopũ ní'cũ Cencrea wãmetiri macãpu bu'acũ niwĩ. Ti macãpũta yucũsu me'rã wa'ati dũporo cã poarire seecõ'aduticũ niwĩ. Cũ todũporopũ Õ'acũrẽ “A'tiro weeguti” ní'quere tu'aja'a nisĩ'rĩgũ tojo weecũ niwĩ.

¹⁹⁻²¹ Cãrẽ séeca be'ro na yucũsupũ mũjãsãjãa, dia pajiri maarẽ pẽ'a, ape pã'rẽ Éfeso wãmetiri macãpu etacãrã niwã. Topũ eta, cã judío masã nerẽrĩ wi'ipũ sãjãa, Jesú ye cjasere judío masã me'rã ucũcũ niwĩ. Ni'cãrãrã ti wi'i nirã cãrẽ yoacã tojaduticãrã nimiwã. Cã pe'e tojasĩ'rĩticũ niwĩ.

—Yu'u Jerusalẽpu wa'agu wee'e bosenuũ yu'rũogu wa'agu. Õ'acũ cã uacã, apetero weegu a'tiguti tja, nicũ niwĩ narẽ. Priscila, Aquila pũrĩcã ti macãpũta tojacã'cãrã niwã. Pablo ni'cũta to ní'cũ yucũsu me'rã yu'rũacũ niwĩ.

²² Yu'rũaa, etacũ niwĩ Cesareapũre. Topũ eta, yucũsupũ ní'cũ dijaa, Jerusalẽpu wa'agu ma'apũ majãcũ niwĩ. Jerusalẽpũre etagu, tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ añuduti, topũ tojacã'cũ niwĩ. Be'ro Antioquíapũre yu'rũacũ niwĩ tja. ²³ Topũre cã'rõ niqejõ, yu'rũa wa'acũ niwĩ tja Galacia, Frigia di'ta nise macãrĩpũre. Nipe'tirã Jesure ãjõpeorãrẽ nemorõ wãcũtutuase o'onemowã'cãcũ niwĩ.

Apolo wãmetigu cã masãrẽ bu'e'que ni'i

²⁴ Pablo Galacia, Frigia di'tapũ sijari curata apĩ judío masũ Jesure ãjõpeogu Apolo wãmetigu Éfesopũre etacũ niwĩ. Cũ Alejandrĩacjũ añurõ ucũme'rĩgũ nicũ niwĩ. Õ'acũ ye queti wererã na ojãca pũrĩ cjasere masĩrĩ masũ nicũ niwĩ. ²⁵ Todũporopũre ãpẽrã Jesú ye quetire werecã tu'ocũ niwĩ. Tojo weegu cã weretu'saro me'rã, diacjũ nise me'rã ãpẽrãrẽ Jesú ye quetire wereturiacũ niwĩ. Tojo weemigũ, Juã cã

masārē wāmeye'que dia'cūrē masīcū niwī. Espíritu Santu cū dijata'que pe'ere masīticū niwī. ²⁶ Cū ne uiro marīrō wācūtutuario me'rā judío masā na nerērī wi'ipū Jesú ye quetire werēcū niwī. Be'ro Priscila, Aquila tū'ocārā niwā cū weresere. Tere werēcā tū'orā, cūrē na ya wi'ipū miacārā niwā. Topū cūrē añurō Jesú ye quetire cū masītimi'quere diacjūnū'cōcārā niwā.

²⁷ Be'ro Apolo “Acayapū wa'asī'rīsa'a” nicā tū'orā, Éfesocjārā Jesure ějōpeorā cūrē papera ojabosacārā niwā. Ti pūrīrē Acayacjārā Jesure ějōpeorāpūre ojao'ocārā niwā. A'tiro ni ojacārā niwā: “Añurō ñe'eña Apolo cū topū ejacā”, ni ojao'ocārā niwā. Ō'acū to Acayacjārārē narē ma'īgū, cū macū Jesure ějōpeocā weecū niwī. Narēta Apolo cū bu'ese me'rā Acayapū ejagū, wācūtutuase o'onemocū niwī.

²⁸ Cū nipe'tirā ī'orōpū judío masārē cū wereme'rīse me'rā docaque'amujācā weecū niwī. Cū Ō'acū ye cjase ojāca pūrīpū bu'e, narē werēcū niwī:

—Ō'acū cū bese'cū marī yoacā yucue'cū nimi Jesú, nicū niwī. Cū añurō diacjū bu'e wereme'rīcā, cūrē na mejēcā nīmasīticārā niwā.

19

Pablo cū Éfesopū bu'e'que ni'i

¹ Apolo Corintopū nirī cura Pablo pe'e ũ'muase bu'pare yū'rūaa, Éfesopūre ejacū niwī. Topū āpērā Jesure ějōpeorārē bocaejacū niwī. ² Narē sērītiña'cū niwī:

—¿Musā Jesure ějōpeorā, Espíritu Santure ñe'erī? nicū niwī.

Na yū'ticārā niwā:

—Ñe'etiwū. Ūsā “Espíritu Santu nipū” nicā tū'otirā nicāti, nicārā niwā.

³ —¿To pūrīcārē musā wāmeyeno'rā, ñe'enojō me'rā wāmeyeno'rī? ni, narē sērītiña'nemocū niwī Pablo.

—Juā cū bu'e wāmeyeronojōta ũsārē wāmeyewā, nicārā niwā.

⁴ Pablo narē nicū niwī tja:

—Juā wāmeyecū niwī masā na ña'arō weeseti'quere bujaweti dūcayūca be'ro. Juā a'tiro nicū niwī: “Yū'ū be'ro ni'cū a'tigusami. Cūrē ějōpeoya”, nicū niwī. Cū tojo ni were'cūta nimi Jesú, nicū niwī Pablo.

⁵ Cū narē weretojaca be'ro na Jesure ějōpeocā ī'agū, wāmeyecū niwī. ⁶ Be'ro na dūpopapūre cū ye omocārīrē ñapeocū niwī. Tojo weeri curata Espíritu Santu napūre dijatacū niwī. Cū narē dijatacā, apemasā ye ucūsere ucūmasītimi'cārā ucūnū'cācārā niwā. Apeye quē'rārē

Ō'acũ cũ weredutisere cũ wãcũse o'oro me'rã werecãrã niwã. ⁷ Na nipe'tirã nírã, doce wa'tero ɯmɯa nicãrã niwã.

⁸ Pablo ti macãpɯ nígũ, i'tiarã mujĩpũ judío masã na nerẽrĩ wi'ipɯ wãcũtutuario me'rã bu'esijagɯ wa'amujãcɯ niwĩ. Ō'acũ nipe'tirã wiogɯ nimi nisere na Jesure ẽjõpeoato nígũ pũrõ werecɯ niwĩ.

⁹ Āpẽrã ni'cãrẽrã ti wi'ipɯ nirã cũ weresere tɯ'otɯ'saticãrã niwã. Ne ẽjõpeoticãrã niwã. Jesú ye cjasere masã na tɯ'oropɯ ña'arõ bujicã'cãrã niwã. Tojo weegɯ Pablo na me'rã nimi'cɯ cõ'awijaa wa'acɯ niwĩ. Nipe'tirã Jesure ẽjõpeorãrẽ cũ me'rã ti wi'ipɯ nirãrẽ pijiwijaacɯ niwĩ. Be'ro cũ ɯmɯcorinɯcũ Tirano wãmetigɯ ya wi'i bu'eri wi'ipɯ masãrẽ bu'ecɯ niwĩ. ¹⁰ Pɯa cũ'ma bu'enu'cũcã'cɯ niwĩ. Tojo weerã ti di'ta Asiãcãrã tɯ'ope'ticã'cãrã niwã Jesú ye quetire. Judío masã, ãpẽrã judío masã nitirã quẽ'rã mejãrõta tɯ'ocãrã niwã cũ weresere.

¹¹ Pablo ti macãpɯ nicã, Ō'acũ cũ me'rãta peje añuse wee'omujãcɯ niwĩ. ¹² Tojo weegɯ Pablo cũ basu wa'atimicã, ãpẽrã cũ ye su'ti bu'icjase tuweecũu'que su'tire, cũ ye nesurire miamujãcãrã niwã dutitirã tiro, wãtĩa sãjãno'cãrã tiropɯ. Te me'rã dutitimi'cãrã yɯ'ruamujãcãrã niwã. Wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõmujãno'cãrã niwã.

¹³⁻¹⁴ Titareta ãpẽrã masã wãtĩa cõ'awĩrõ sijari masã Éfesopɯre etacãrã niwã. Na siete nicãrã niwã. Esceva wãmetigɯ põ'rã ni'cũ põ'rãta nicãrã niwã. Cũ ni'cũ judío masã pa'ia wiogɯ nicɯ niwĩ. Na Jesure ẽjõpeotimirã, Pablo weronojõ na quẽ'rã Jesú wãmerẽ pisurã, wãtiarẽ cõ'awĩrõsĩ'rĩmicãrã niwã. Tojo weerã wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõrãtirã a'tiro nicãrã niwã:

—Wãtĩa mɯsã masãpɯre nirãrẽ wijaaduti'i Jesú, Pablo weresijagɯ wãme me'rã.

¹⁵ Na tojo nicã, wãtĩ narẽ yɯ'ticɯ niwĩ:

—Yɯ'ɯ Jesure masĩ'i. Pablo quẽ'rãrẽ masĩ'i. Mɯsã pũrĩcãrẽ masĩtisa'a. ¿Noanojõ niti mɯsã? nicɯ niwĩ.

¹⁶ Narẽ tojo níca be'ro masũ wãtĩ sãjãno'cɯ na tiropɯ bu'puquepejacɯ niwĩ. Narẽ ɯpɯtɯ paacɯ niwĩ. Cãmida're, na ye su'tire paatũ'rẽpe'ocã'cɯ niwĩ. Ni'cã pe'e narẽ paacã'cɯ niwĩ. Na pe'e ne a'meticãrã niwã. Na su'ti marĩrã tojarãpɯ ti wi'ipɯ ní'cãrã omawija wa'acãrã niwã.

¹⁷ Ti macã Éfesopɯ nirã judío masã, ãpẽrã judío masã nitirã nipe'tirã tɯ'ose'sa wa'acãrã niwã tojo wa'asere. Tere tɯ'ouɯcɯa, Jesure wiopesase me'rã wãcũseticãrã niwã.

¹⁸ Tojo weerã pãjãrã masã Jesure ẽjõpeorã, masã na tɯ'oropɯ wereyɯ'rucãrã niwã na todɯporopɯ masãrẽ do-jorẽseti'quere, na yai weronojõ niseti'quere. ¹⁹ Pãjãrã

tojo wee'cārã paperare na tenojõ bu'e'que turirire masã na ï'orõpũ ãjũacõ'ape'ocārã niwã. Te turiri wapa na ba'paqueocã, cincuenta mil niyeru kujiri wapabũjuse kujiri wapatiro wijacaro niwũ. ²⁰ Tojo wee Jesure pãjãrã ãjõpeonemocãrã niwã. Cũ ye queti nipe'tiropũ se'sacaro niwũ.

²¹ Be'ro Pablo wãcũcũ niwĩ: “Yũ'u Jerusalẽpũ to-jaaguti. Topũ wa'agu, Macedonia, Acaya di'tapũ yũ'rũaguti. Jerusalẽrẽ cã'rõ niqũejo, yũ'rũaguti tja Romarẽ ï'asijagu wa'agu”, nicũ niwĩ. ²² Tojo weegũ pũarã cũrẽ weetamurãrẽ Timoteo, Erastore Macedoniapũ o'óyumu'tãcũ niwĩ. Cũ pe'e Asia di'tapũta tojacã'cũ niwĩ.

Éfesopũ cumuca wa'a'que ni'i

²³ Titareta Pablo cũ Éfesopũ nicã, Jesure pãjãrã ãjõpeose ye bu'iri pũrõ cumuca wa'acaro niwũ. ²⁴ Te cumucare wã'cõcũ niwĩ ni'cũ Demetrio wãmetigũ. Cũ asipa'ase plata wãmetisere da'rari masũ nicũ niwĩ. Te asipa'ase me'rã Artemisa wãmetigore na ãjõpeose wi'seriacã queosere yee, duamũjãcũ niwĩ. Artemisa na ãjõpeogo na yee'co nico niwõ. Te wi'seriacãrẽ duarã Demetrio, ãpẽrã cũ me'rã da'raco'terã pajiro wapata'amũjãcãrã niwã. ²⁵ Be'ro pãjãrã Jesure ãjõpeocã ï'agũ, cũ me'rãcãjãrã, ãpẽrã na weronojõ da'rasetirãrẽ neocũocũ niwĩ. Na nẽrẽca be'ro narẽ nicũ niwĩ:

—Mũsã añurõ masĩ'i. Marĩ a'te da'rasetise me'rã añurõ wapata'a nicã'a. ²⁶ Mũsã quẽ'rã Pablo weresere tũ'oña'ña. “Marĩ ãjõpeorã masã queose yee'cãrã catise cuorã mejẽta nima. O'acũ weronojõ nitima”, ni weresijagu weeami. Cũ tojo were'quere a'tocjãrã pãjãrã ãjõpeorã weema. A'tocjãrã dia'cũ ãjõpeosetirã weetima. Pãjãrã ãjõpeorã weema. A'ti di'ta Asiãcãjãrã quẽ'rã cũ weresere ãjõpeoma. ²⁷ Tojo weero marĩrẽ a'te wiopesabutia'a. Marĩ da'rasere masã ña'arõ wãcũrãsama. Tere duutirãsama. Apeye quẽ'rãrẽ marĩ ãjõpeono'gõ añubutiago ya wi'i mejõ nirĩ wi'i to-jacã'rõsa'a. A'tocaterore Asiãcãjãrã, nipe'tirocãrã core ãjõpeoma. Masã Pablo weresere ãjõpeorã, siape me'rã core ãjõpeodu'ucã'rãsama, nicũ niwĩ Demetrio.

²⁸ Na cũ tojo nicã tũ'orã, upũtũ ua, caricũcãrã niwã:

—Artemisa Éfesocãjãrã wiogo añubutiago nimo.

²⁹ ãpẽrã quẽ'rã tere tũ'o, to nirã waroa añurõ caricũse'sa wa'acãrã niwã. Tojo caricũrãta Gayo, Aristarco wãmetirãrẽ ñe'e, sojaro me'rã wejewã'cãcãrã niwã pajiri wi'i ti macãcãjãrã na nerẽrĩ wi'ipũ. Na Macedoniãcãjãrã Pablo me'rã sija'cãrã nicãrã niwã. ³⁰ Pablo quẽ'rã cũ basu masã pãjãrã tiropũ na me'rã ucũgũ wa'agu wa'asĩ'rĩmicũ

niwĩ. Āpērā Jesure ějōpeorā pe'e cūrē wējēbosama nírā, ne du'uo'otícārā niwā. ³¹ Āpērā quē'rā Asiadjārā wiorā Pablo me'rācjārā queti o'ócārā niwā cūrē:

—Masā pājārā wa'teropu ne wa'aticā'to, ni queti o'ócārā niwā.

³² Na topu nerērā mejēcā dia'cū no'o na uaro caricūma'acā'cārā niwā. Na ĵde'ro weerātirā a'topu marĩ nerēti? nisere ne masíticārā niwā. ³³ Na pājārā ti wi'ipū nirĩ curata masā ĩ'orōpu judío masā na acaweregu Alejandro wāmetigure tuuquenu'cōcārā niwā. To caricūrārē wereato nírā tojo weecārā niwā. Cū tocā'rōta di'tamarĩato nígū narē omocā me'rā weequeocu niwĩ. Ūsā judío masā bu'iri moo'o nisere weresĩ'rĩmicu niwĩ. “Pablo cū weresijase ūsā ye cjase mejēta ni'ĩ”, nisĩ'rĩmicu niwĩ. ³⁴ Na cūrē judío masū nimi ni ĩ'amasĩrā, ā'rĩ quē'rā Artemisare ějōpeotisami nírā, maata ni'cārō me'rā caricūmajācārā niwā:

—Artemisa Ēfesocjārā wiogo añubutiago nimo. Pua hora tere tojo caricūnu'cūcā'cārā niwā.

³⁵ Be'ro ni'cū ti macācjārā wiogupu narē di'tamarĩcā weecu niwĩ. Narē nicu niwĩ:

—Marĩ a'ti macā Ēfesocjārā Artemisa añubutiago ějōpeori wi'ire co'terā ni'i. Co queose u'musepu dijati'quere co'terā ni'i. Nipe'tirocjārā a'tere masísama. ³⁶ “Musā tere co'terā niwe'e”, ne ni'cū marĩrē nímasítisami. Tojo weerā musā uasere tocā'rōta du'uya. Diacjū wācūmu'tātimirā, ña'arō weeticā'ña. ³⁷ Ā'rā musā miiti'cārā apeyenojōacā marĩ ějōpeose wi'seri cjasere ne yajaticārā niama. Marĩ ějōpeogore yabiticārā niama. Na weetimicā, musā narē mejō waro miiticārā niapu. ³⁸ Demetrio, cū me'rā da'rarā āpērā masārē weresāsĩ'rĩrā, marĩrē besewaropu weresārā wa'ato. Te niatjeta na'irō beseri masā beserā niama. ³⁹ No'o apeyenojō musā uasere sērisĩ'rĩrā, wiorā na a'ti macācjārārē nerēduticā, musā uasere ucūña. ⁴⁰ Ni'cācā marĩ caricū'quere romano masā wiorā “Marĩrē yu'rūnu'cārā weesama”, ni wācūrāsama. Marĩ tojowarota caricūrō bajuro caricūma'acārā weepu. Tojo weerā romano masā na weresācā, marĩrē de'ro ni yu'tita basiotisa'a, nicu niwĩ Ēfesocjārā wiogu.

⁴¹ A'te ucūyapati, “Tocā'rōta ni'ĩ”, nicu niwĩ. Cū “Musā ye wi'seripu wa'aya” nicā tu'orā, wijaastepe'tia wa'acārā niwā.

20

Pablo Macedonia di'tapu, Grecia di'tapu cū sija'que ni'i

1 Cumuca pe'tíca be'ro Pablo Jesure ějõpeorãrẽ were-casanu'cõgũti pijiocu niwĩ. Cũ wéréca be'ro narẽ we'eriti, wa'a wa'acu niwĩ Macedonia di'tapu. 2 To cjase macãrĩpu yu'ruagu, tocjãrãrẽ cũ werese me'rã nemorõ wãcũtutuase o'onemowã'cãcu niwĩ. Tojo weewã'cã, ejacu niwĩ Grecia di'tapure. 3 Topu i'tia mujĩpũ tocjãrã me'rã tojacu niwĩ. Be'ro cũ Siriapu yucusu me'rã wa'aguti weemigã, queti tũ'ocũ niwĩ judío masã mu'urẽ wějêrãtirã weeama nise quetire. Tojo weegu "Mejãrõ yu'u a'tíca ma'a Macedo-niaputa wa'aguti tja", ni wãcũcu niwĩ. 4 Cũ wa'acã, cũ me'rã wa'acãrã niwã Bereacjũ Sópater wãmetigu, Tesalónicacjãrã puarã Segundo, Aristarco wãmetirã. Tojo nicã Derbecjũ Gayo wãmetigu wa'acu niwĩ. Apĩ Timoteo, ãpẽrã Asiãcãrã puarã Tíquico, Trófimo wãmetirã wa'acãrã niwã. Be'ro Filipopure etawã. Yu'u quẽ'rã Luca Filipopu ní'cu wa'awu tja na me'rã. 5 Na ũsã ðuporo Filipopu ní'cãrã wijawã'cãwã. ũsãrẽ Troapu co'tecãrã niwã. 6 Pã bucuse me'rã morética ba'ari bosenumu be'ro ũsã quẽ'rã Pablo me'rã narẽ sirutuwu Filipopu ní'cãrã. Tojo sirutuwã'cãrã, yucusu me'rã na wa'a'caroputa ũsã quẽ'rã wa'awu. Wa'a, ni'cãmocuse numurĩ be'ro Troapure ejawu. Topu ũsã me'rãcjãrã ũsãrẽ põtêrĩwã. Topure ni'cã semana tojáníwũ.

Pablo Troapu burudija wêrĩ'cupure masõ'que ni'i

7 Soorinumu ñamipu põtêrĩrãtirã nerẽwũ. Pablo põtêrĩse ðuporo masãrẽ bu'ewĩ. Cũ ape numu wijaguti weeyugu, narẽ yoacã bu'ewĩ. Téé ñami decopu bu'edu'uwĩ. 8-9 ũsã i'tia casatiri wi'i bu'ica tucũpu nerẽwũ. Ti tucũpũ peje sĩ'osepa niwũ. Ni'cũ ma'mu Eutico wãmetigu ventana soperu dujiwĩ. Pablo yoacã ucũyucã, cãrẽ wuja ejayu'ruacarõ niwũ. Cũ cãrĩyu'rumajã wa'a, burudija wa'awĩ nucũcãpu. Ti tucũpu ní'cãrã cũ tiropu dija, cũ wêrĩ'cupure wejewã'cõ ðupowã. 10 Pablo quẽ'rã dijaa, mu'rĩque'a, cãrẽ paabu'a wejewã'cõwĩ. "Catimi yujupu. Wãcũque'titicã'ña", niwĩ. 11 Pablo cãrẽ masõca be'ro ũsã apaturi mujãwũ ti tucũputa tja. Cũ ũsãrẽ su'ori põtêrĩse o'o, ucũnemowĩ tja téé bo'reste dijaticãpu. Be'ro weretohanu'cõ, wijaa wa'awĩ. 12 Cũ wa'áca be'ro Eutico wêrĩ'cupu masã'cure topu nerẽ'cãrã cũ ya wi'ipũ miawã. Cũ masãcã, na pũrõ e'catise me'rã tojawã.

Pablo quẽ'rã Troapu ní'cãrã Mileto wãmetiri macãpu wa'a'que ni'i

13 Be'ro Pablo ũsãrẽ Troapu nirãrẽ diapũ wa'ayudutiwĩ Asõ wãmetiri macãpu. Tojo weerã topu wa'awu. Pablo cũ wa'asĩ'rĩ'caronojõta ma'apu wa'acu niwĩ. 14 ũsã cãrẽ Asõpu

bocaeja, cũ ũsã me'rã diapu wa'awĩ. Be'ro tja ũsã Mitilene wãmetiri macãpu wa'awũ. ¹⁵ Topu eja, ape numu yu'ruawu Quío wãmetiri nũcãrõ pu'topu. Topu cãrĩ, ape numu yu'ruawu tja. Yu'ruaa, ejawu Samos wãmetiri nũcãrõpũre. To yu'ruaa, ejawu Trogilio wãmetiri macãpu tja. Topu cãrĩwũ. Ape numu wa'a, ejawu Mileto wãmetiri macãpu. ¹⁶ Asiapũre yoacã nisi'rĩtigũ, "Éfesore diacjũ yu'ruarã", niwĩ Pablo. Cũ sojayu'ruawĩ. Apetero weegu cũrẽ basiocãma, Pentecosté bosenumu duporo maata Jerusalẽpũre niyusi'rĩtojawĩ.

Pablo Éfesocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ sũ'ori nirãrẽ weretuo'que ni'i

¹⁷ Miletopu nígũta, Éfesocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ sũ'ori nirãrẽ Pablo queti o'owĩ:

—Topũre wa'awe'e. A'topu yu'ũre põtẽrĩ ucũrã a'tia, ní'o'owĩ.

¹⁸ Na etacã ã'a, narẽ niwĩ:

—Mũsã añurõ masĩ'i yu'u mũsã wa'teropũre weeseti'quere. Yu'u ne waro Asiapu etagu weesetinũ'cã'quere, téé yu'u nitũogupu weeyapada'reo'quere mũsã añurõ masĩsa'a. ¹⁹ Yu'u marĩ wiogũ dutiro weeri masũ nígũ, "Yu'u masĩrõ me'rã ucũ'u", ne nitiwu. Masã Jesure ãjõpeoticã uticãti. Yu'ũre judío masã na wẽjẽsĩ'rĩ wapacã, yu'u pi'eticãti. ²⁰ Yu'u mũsã nerẽwũaropu, no'o mũsã ye wi'seripu mũsãrẽ weetamusenojõrẽ ya'yiotiwũ. Werepe'ocã'wũ. ²¹ Judío masãrẽ, judío masã nitirã quẽ'rãrẽ a'tiro werewu: "Mũsã ña'arõ weesetisere bujaweti dũcayuya. Jesú marĩ wiogũre ãjõpeoya", niwũ. ²² Yu'u ni'cãrõacã Jerusalẽpu wa'agu wee'e Espĩritu Santu yu'ũre duti'caronojõta. Topu yu'ũre de'ro wa'aro wa'arosa'a. Masĩtisa'a. ²³ A'te dia'cũrẽ masĩ'i. Nipe'tise macãrĩpu yu'u wa'asetirinũcũ Espĩritu Santu yu'ũre werewĩ: "Masã mũ'ũrẽ bu'iri da'reri wi'ipũ sõrõ, mũ'ũrẽ pi'eticã weerãsama", ni wereyuwĩ. ²⁴ Na yu'ũre "Tojo weerãsama" nimigũ, wãcũque'tiwe'e. Yu'u catiri mũmũcore ma'iwe'e. Marĩ wiogũ Jesú cũ da'rase cũu'que pũrĩcãrẽ pe'osĩ'rĩsa'a. Õ'acũ masã nipe'tirãrẽ ma'imi nise quetire weredutiwĩ yu'ũre.

²⁵ »Yu'u mũsã tiropu nígũ, Õ'acũ nipe'tirã wiogũ nimi nise quetire weresijawu. Ni'cãrõacãrẽ "Mũsã ne ni'cũ yu'ũre ã'anemosome majã", ni tũ'oña'sa'a. ²⁶⁻²⁷ Yé bu'iri nisome mũsã u'mũsepu wa'aticã. Yu'u mũsãrẽ te niatjereta werepe'ocã'wũ. Nipe'tise Õ'acũ mũsãrẽ wereduti'quere ne cã'rõacã ya'yiotiwũ.

28 »Musã basu pe'e co'teya. Éfesopu tojaarã, ãpērã Espíritu Santu musārē co'tedutino'cārã quē'rārē co'teya. Ō'acũ macũ wērīse me'rã na quē'rã marī weronojōta cũ pō'rã nima. Tojo weerã narē oveja co'terã na yarã ovejare añurō co'terã weronojōta añurō co'teya. 29 Yũ'u wa'áca be'ro ãpērã nisoori masã a'tirāsama. Yaiwa ovejare ba'a'caro weronojō musã Jesure ējōpeomi'quere pe'ticã weesī'rīrāsama. 30 Musã tiro nirá quē'rã Jesure ējōpeorārē na bu'ese pe'ere sirutuato nirá nisoose wã'cārāsama. 31 Tojo weerã musã na nisoori nirá, añurō co'teya. Wãcũña. I'tia cũ'ma umucori, ñamirī nipe'tirã musã nirānucūrē utise me'rã bu'ewu.

32 »Ni'cārōacārē majã musārē co'teato nígũ yũ'u Ō'acūrē sērībosacũgũti. Cũ ye cjase quetire tu'orã, musã masīrãsa'a Ō'acũ masārē ma'isere. Cũ musārē tutuacã weegusami. Ō'acũ "Nipe'tirã yũ'u bese'cārārē añuse o'ogũti", nicu niwī. Cũ ní'caronojōta musārē o'ogusami. 33 Yũ'u ne uotiwu ãpērã ye niyerure, na ye su'tire. 34 Musã añurō masī'i. Yũ'u basu da'rasede wapa me'rã nipe'tise yũ'u, yũ'u me'rãcjārã uasenojōrē bocawu. 35 Yũ'u tojo wéegũ, ãpērārē weetamusere musārē i'owũ. Marī tojo da'ratjīarãta, pajasecũorārē weetamurōua'a. Wãcũña Jesú marī wiogu cũ ní'quere. "Apeyenojō o'ogu pe'e ñe'egũ nemorō e'catisami", nicu niwī Jesú, ni weretuwōwī Pablo Éfesocjārã Jesure ējōpeorārē su'ori nirārē.

36 A'tere tojo nitojanu'cō, Pablo na nipe'tirã me'rã ejaque'a, ñubuewī. 37 Ñubuetōja, na nipe'tirã utitjīarã, pūrō ma'ise me'rã cūrē paabu'a, we'eritituwōwã. 38 Na "Musã yũ'ure i'anemosome majã" nicã tu'o'cārã nitjīarã, pūrō bujawetirã tojawã. Be'ro cūrē peta yucusupu ba'pati tuusoowã.

21

Pablo Jerusalēpu wa'a'que ni'i

1 Éfesocjārã Jesure ējōpeorārē su'ori nirārē we'eritituo, yucusu a'medo'cawujopu mujāsājāa, wa'a wa'awu. Wa'a, diacjũ pē'a ejawu Cos wāmetiri macāpu. Topu cārī, ape numu yu'ruawu Roda wāmetiri macāpu. Ti macārē yu'ruaa, ejawu Pátara wāmetiri macāpu tja. 2 Toputa ũsã apewu me'rã Fenicia tiro wa'apjupũ mujāsājāa, wa'a wa'awu. 3 Wa'a, Chipre nũcũrōrē i'awã'cã, ti nũcũrō cũpe pe'e tojawu. To yu'ruaa, Siria di'tapũre etawu. Eta, Tiro wāmetiri macāpu majāwũ. Topu tiwu da'rarã apeque na duredijocã, ũsã quē'rã tiwupu sãña'cārã dijaawu. 4 Topu

ũsã Jesure ějõpeorãrẽ bocaejawũ. Na me'rã ni'cã semana tojáníwũ. Na Espíritu Santu masĩse o'ono'cãrã Pablöre “Mũ'u Jerusalẽpũ wa'aticã'ña mu'urẽ wẽjẽrĩ”, ni werewã. ⁵ Na tojo nimicã, ũsã “Ticũse numũrĩ tojarãti” nĩca be'ro wa'a wa'awũ tja. Ũsãrẽ nipe'tirã, na numosãnumia, na põ'rã ba'patitũowã petapũ. Ũsã nipe'tirã nucũporopũ ejaque'a, Ō'acũrẽ ñubuewũ. ⁶ Ñubuetoja we'eriti, ũsã yucũsupũ mujãsãjãwũ. Na pe'e quẽ'rã na ye wi'seripũ tojaa wa'awã.

⁷ Ũsã Tiro wãmetiri macãpũ ní'cãrã yu'rũaa, etawũ tja Tolemaida wãmetiri macãpũ. Topũ Jesure ějõpeorãrẽ añuduti, ni'cã numũ na me'rã tojawũ. ⁸ Ape numũ yu'rũaa, etawũ tja Cesareapũre. Topũre eta, ũsã Felipe Ō'acũ ye queti werecusiagu ya wi'ipũ cãrĩwũ. Cũ me'rã topũ tojacã'wũ. Felipe todũporo Jerusalẽpũre ãpẽrã seis me'rã ba'ase etiacjũ na besecũú'cũ niwĩ. ⁹ Cũ me'rã cũ põ'rã numia ba'paritirã numia marãpũsumũa moorã niwã. Na Ō'acũ cũ ucũ'quere wereturiari masã niwã.

¹⁰ Ũsã pejeti numũrĩ nĩca be'ro ni'cũ Judeacjũ Agabo wãmetigu etawĩ. Cũ Ō'acũ ucũ'quere wereturiari masũ niwĩ. ¹¹ Ũsã tiro eja, Pablo ya da ejerituri dare mii, cũ basu cũ ye omocãrĩ, cũ ye du'pocãrĩpũ du'tewĩ. Du'tetoja, ũsãrẽ niwĩ:

—Espíritu Santu a'tiro niami yu'ure: “Mũ'u a'ti da me'rã du'te'caro weronojõ judío masã Jerusalẽpũ a'ti da wiogũre du'terãsama. Na judío masã nitirãrẽ o'orãsama cũrẽ ña'arõ weedutirã”, niami Espíritu Santu, niwĩ Agabo.

¹² Cũ tojo nicã tu'orã, ũsã, ãpẽrã Cesareacjãrã Pablöre “Ne Jerusalẽpũ wa'aticã'ña”, niniwũ.

¹³ Cũ pe'e ũsãrẽ niwĩ:

—Musã ne utiticã'ña. Yu'ure tojo wéerã, uputu bujawetise o'orã wee'e. Na yu'ure du'tesĩ'rĩcã, yu'u narẽ “Du'teticã'ña”, nisome. Jerusalẽpũ na yu'ure Jesú ye bu'iri wẽjẽsĩ'rĩcã, yu'u e'catise me'rã wẽrĩgũti, niwĩ Pablo.

¹⁴ Ũsã cũrẽ de'ro cã'mota'amasĩti, Ō'acũ cũ de'ro uaro weeato nĩrã tojo du'ucã'wũ.

¹⁵ To be'ro ũsã, ũsã ye dure, Jerusalẽpũ wa'a wa'awũ. ¹⁶ ãpẽrã pejetirã to Cesareacjãrã, Jesure ějõpeorã ũsãrẽ ba'patiwã'cãwã. Ni'cũ na me'rã Mnasõ wãmetigu yoacã Jesure ějõpeosetigu Chipre nucũrõcjũ niwĩ. Ũsã cũ ya wi'ipũ Jerusalẽpũre cãrĩrã wa'awũ.

Pablo Jerusalẽpũ Santiago, ãpẽrã Jesure ějõpeorã su'ori nĩrã me'rã ucũ'que ni'i

17 ʘsā Jerusalēpure etacā, ʘsārē Jesure ẽjõpeorā e'catise me'rā põtērīwā. 18 ʘsā etáca numu ape numu pe'e Pablo Santiagore ĩ'agũ wa'agu, ʘsā me'rā wa'awĩ. Topure nipe'tirā Jesure ẽjõpeorārē su'ori nirā cũ me'rā niwā. 19 Pablo narē añudutitoja, judío masā nitirā tiropu nipe'tise ʘ'acũ cũ me'rā wee'quere ni'cārē tenucũ wereburōwĩ.

20 Narē tojo ni wéréca be'ro ʘ'acūrē na e'catise o'owā. Be'ro Pablore niwā:

—Mu'u añurō masĩsa'a. Pājārā waro judío masā Jesure ẽjõpeorā nima. Na Moisé cũ duti'quere nipe'tirārē pūrō weedutirā weema. 21 Āpērā masā a'tiro ni ucjama mu'urē. “Mu'u judío masā nitirā ya di'tapu nígũ, judío masā topu nirārē Moisé duti'quere weedutitiaporo. Na pō'rā õ'rēcju yapa caserore yejecõ'adutitiaporo. Tojo nicā marĩ judío masā weesetisenojõ quē'rārē weedutitiaporo”, tojo ni ucjama āpērā mu'urē. 22 Na mu'u a'topu eja pu nise quetire tu'orā, nerērāsama. To pūrĩcārē ¿de'ro weesĩ'rĩsari? 23 Mu'u a'tiro weecā, añubosa'a. ʘmua ba'paritirā nima a'tore. Na ʘ'acūrē “Apeyenojõ tojo weerāti”, nicārā niama. 24 Na me'rā mu'u ʘ'acũ wi'ipu wa'aya. Na Moisé duti'caronojõta weerā weema. Na ña'arõ niseti'quere ʘ'acũ na me'rā añurō e'catidutirā ducayurā weema. Mu'u quē'rā na weronojõta weeya. Nipe'tise wa'icurā na ʘ'acūrē ʘjũamorõse wapare narē mu'u wapayebosaya. Mu'u tojo wéca be'ro na poarire seecõ'adutirāsama. Nipe'tirā judío masā mu'u tojo weecā, mu'urē queti “Tojo nima'acārā weepā”, nirāsama. “Cũ quē'rā Moisé duti'quere añurõ weegũ nimi”, nirāsama.

25 »ʘsā sō'onícateropu Jesure ẽjõpeorā judío masā nitirārē papera dutiri pūrĩ ojatojawu na weeatjere. Wa'icu di'i āpērānojõrē ʘ'acũ mejētare ẽjõpeorā na wējē ʘjũamorõ ñubuepeo'quere ba'adutitiwu. Nipe'tirā wa'icurā ye díre, wa'icurā na wāmuta ārēasure'cārānojõrē ba'adutitiwu. Āpērārē a'metārādutitiwu na numosānumia, na marāpusumua nitirārē, ni ojao'owu judío masā nitirārē, niwā Jesure ẽjõpeorā su'ori nirā Pablore.

26 Pablo pe'e “Jau”, niwĩ.

Tojo weegu sō'onícārā ba'paritirārē miaa, ape numu pe'e na ña'arõ niseti'quere du'u ducayurā wa'arā ʘ'acũ wi'ipu wa'awā. Ti wi'i ʘ'acũ wi'ipu sājāa, Pablo pa'ire werecu niwĩ:

—Ni'cā semana du'sa'a ā'rā ña'arõ niseti'quere du'u ducayuatjo. Nituri numurē na masānucũ ovejare wējē o'orāsama ʘ'acūrē, nicu niwĩ Pablo.

Pablöre Õ'acũ wi'i po'peapũ nigũrẽ ñe'e wijaa'que ni'i

²⁷ Na ña'arõ niseti'quere ducayu, na añurõ tu'ajaboro ãpẽrã judío masã Asiácjãrã Pablöre cũ Õ'acũ wi'ipũ nicã ï'acãrã niwã. Cũrẽ ï'arã, ãpẽrã masã ti wi'ipũ nirãrẽ uarosãjãcã weecãrã niwã. Na cũrẽ ñe'ea, caricũcãrã niwã:

²⁸ —Ûsã acawererã, ãsãrẽ weetamurã a'tia. ã'rĩta nimi nipe'tiro marĩrẽ ña'arõ ucũse me'rã dojorẽcusiã'cũ. Cũ “Judío masã ña'a nima”, nicusiami. “Moisẽ cũ duti'que wapamarĩ'i”, nimi. A'ti wi'i Õ'acũ wi'i quẽ'rãrẽ “Ña'a ni'i”, ni bu'ecusiagũ weeami. Apeyema tja griego masãrẽ a'ti wi'ipũre miisãjãtiapĩ. Judío masã nitirã griego masã a'ti wi'ipũre de'ro sãjãtita basiowe'e. Cũ a'tiro wéegũ, a'ti wi'ĩ ña'ase marĩrĩ wi'ire dojorẽgũ weepĩ, ni weresãcãrã niwã.

²⁹ Na todũporo Éfesocjũ judío masũ nitigũ Trófimo wãmetigure Pablo me'rã nicã ï'acãrã niwã macãpũ. Tojo ï'a'cãrã nitjãrã, na “Cũrẽ Õ'acũ wi'ipũ miisãjãapĩ”, ni wãcũcãrã nimiwã.

³⁰ Na tojo nicã tũ'orã, ti macãcãjãrã nipe'tirã uarosãjãwã. Tojo weerã sojaro me'rã na omasãjãa, Pablo tiropũ eja, cũrẽ ñe'e, Õ'acũ wi'ipũ nigũrẽ wejewijaawã te sope pũ'topũ. Be'ro maata ti wi'ĩ soperire añurõ bi'acã'wã cũ ti wi'ipũ du'ti sãjãrĩ nĩrã. ³¹ Na Pablöre wẽjẽrãtirãpũ weemiwã. Na wẽjẽsĩ'rĩrĩ cura ãpẽrã masã surara wiogũpũre wererã wa'acãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Nipe'tirã a'ti macã Jerusalécjãrãrẽ cumuca wa'aro weepũ, ni werecãrã niwã surara wiogũpũre. ³² Cũ te quetire tũ'ogũ, cũ yarã surarare nerẽduti, ãpẽrã cũ me'rãcãjãrã wiorã quẽ'rãrẽ neo, omawã'cãticãrã niwã na tiropũ. Be'ro na tojo a'ticã ï'arã, Pablöre paami'cãrã paadu'ucã'wã.

³³ Be'ro surara wiogũ Pablo pũ'topũ wa'a, cũ yarã surarare ñe'eduti, pũa da cõme dari me'rã dũ'tedutiwĩ. Tojo weetojaca be'ro masãrẽ “¿Noa niti ã'rĩ? ¿De'ro weeati?” ni sãrĩtiña'wĩ.

³⁴ Cũ tojo nicã, masã pe'e apĩ mejẽcã, ãpẽrã quẽ'rã mejẽcã no'o ñaro caricũma'acã'wã. Tojo weegũ surara wiogũ pe'e ne diacjũ tũ'oejatiwĩ. Tojo tũ'oti, cũ yarã surarare miadutiwĩ na surara nirĩ wi'ipũ. ³⁵⁻³⁶ Na topũ cũrẽ miacã, pãjãrã masã narẽ sirutuwã. Sirutu, pũrõ caricũwã:

—Cũrẽ wẽjẽña, niwã. Tojo weerã surara na ya wi'ĩ sope pũ'to mũjãrõtiro ejarã, masã “Cũrẽ wẽjẽña” nicã tũ'orã, surara Pablöre miiwũamũjãwã.

Pablo surara wiogũ me'rã cũ ucũ'que ni'i

³⁷ Ti wi'ipũ eja, cũrẽ o'osõrõrãtirã weeri cura Pablo surara wiogũre griego ye me'rã “Yũ'u mũ'u me'rã ucũsĩ'rĩsa'a”, nicũ niwĩ. Cũ ucũcã tũ'ogũ, surara wiogũ pe'e “¿Mũ'u

griego yere masīti? ³⁸ ¿To pūrīcārē cārũ sō'onícũ Egip-tocjũ masārē neocũu weetjāgũ, romano masā wiorā me'rā a'mewējē'cũ mejēta niti? Pājārā wējērī masārē ba'paritisetiri mil ní'cārārē cũ yucũ marīrōpũ miacũ niwī. ¿Mũ'ũ cũ mejēta niti?" ni sērītiña'cũ niwī Pablore.

³⁹ Pablo cūrē yũ'ticũ niwī:

—Niwe'e. Yũ'ũ judío masũ, Tarso wāmetiri macācjũ ni'i. Tarso mejō nirī macā mejēta ni'i Cilicia di'tapure. Yũ'ũ ā'rā masā me'rā ucūsī'rīsa'a, nicũ niwī.

⁴⁰ Cũ tojo nicā tũ'ogũ, surara wiogũ “Jaũ. Ucũña”, ni yũ'ticũ niwī. Tojo weegũ Pablo mujārōpũ nu'cũgũta, omocā me'rā masārē di'tamarīdutiwī. Na di'tamarīcā ĩ'a, Pablo masārē na ye hebreo ye me'rā ucūwī.

22

¹—Yũ'ũ acawererā, yũ'ũre tũ'oya. Yũ'ũ masārē yé cjasere weregũti masā yũ'ũre “Bu'iri moomi” niato nígũ, niwī.

² Be'ro Pablo na ye hebreo me'rā ucūcā tũ'orā, nemorō di'tamarīawā. Pablo narē niwī:

³—Yũ'ũ judío masũ ni'i. Cilicia di'tacjũ, ni'cā macā Tarso wāmetiri macāpũ bajuawũ. A'ti macā Jerusalēpũ añurō masātu'ajanũ'cōwũ. Yũ'ũre bu'e'cũ Gamalie niwī. Moisé marī ñecũsumuarē duti'quere nipe'tisere bu'epe'ocā'wũ. Mũsā a'tocaterore Ō'acũ cũ duti'quere weesetironojōta yũ'ũ quē'rā añurō tojota weewũ. ⁴ Yũ'ũ todũporopure Jesure ějōpeorārē ña'arō weecūcāti. Ejeripō'rā añucāti téé no'o āpērārē wējētu'ajanũ'cōgũpũ. Ūmũa, numiarē ñe'e, narē bu'iri da'reri wi'ipũ sōrōmujāduticāti. ⁵ Pa'ia wiogũ, nipe'tirā judío masā wiorā “Tojota weewī cũ”, ni masīsama. Náta yũ'ũre papera apobosatjīarā o'ówā Damascocjārā judío masā marī acawererārē. Yũ'ũ ti pūrī me'rā Damascocjārā Jesure ějōpeorārē ñe'egũ wa'amīwũ. A'ti macā Jerusalēpũ narē miiti, bu'iri da'regũti nígũ, tojo weemīwũ.

Pablo cũ dũcayuse quetire masārē were'que ni'i

⁶ »Damascopũ yũ'ũ ejağũti weeri cura dajaritero nicā wācũña marīrō u'mũsepũ bũpo ya'baro weronojō yũ'ũ tiro asistedijati bo'reyua wa'awũ. ⁷ Tojo wa'acā, yũ'ũ nucūcāpũ bũrũque'a wa'acāti. To be'roacā ni'cũ yũ'ũre ucūcā tũ'owũ. “Saulo, ¿de'ro weegũ yũ'ũre ña'arō weegũ weeti?” niwī.

⁸ »Tere tũ'o, yũ'ũ cūrē yũ'tiwũ: “¿Noa niti mũ'ũ?” niwũ.

»Cũ pe'e “Yũ'ũ Jesús, Nazarecjũ, mũ'ũ ña'arō weesī'rī wapagũ ni'i”, niwī. ⁹ Yũ'ũ me'rā wa'a'cārā quē'rā te asistesere ĩ'acārā niwā. Tere ĩ'arā, u'cũa wa'acārā niwā.

Yũ'ure cũ ucũ'que pe'ere tu'oticārã niwã. ¹⁰ Jesú tojo nicã tu'o, “Yũ'u wiogu ¿de'ro weegusari?” ni sērĩtiña'wũ cūrē.

»Cũ yũ'ure yũ'tiwĩ: “Wã'cãnu'cãña. Wa'aya Damascopu. Topu mũ'urē ni'cũ weregusami nipe'tise yũ'u mũ'urē weedutiatjere”, nío'owĩ. ¹¹ Yũ'ure cũ asiste'que ne caperi bajuticã weecãti. Tojo weerã yũ'u me'rãcjãrã Damascopu sũ'ori wa'arã, yũ'ure tũawã'cãwã.

¹² »Ti macãpure ni'cũ Ananía wãmetigu, Moisé duti'quere weenu'cũrĩ masũ niwĩ. Nipe'tirã judío masã Damascopu nirã cūrē “Añugũ nimi”, ni ĩ'awã. ¹³ Yũ'u ti macãpu etãca be'roacã Ananía yũ'ure ĩ'agũ ejawĩ. Cũ yũ'ure niwĩ: “Saulo, mũ'u apaturi ĩ'agũsa'a tja.” Cũ tojo nirĩ curata yũ'u apaturi ĩ'acãti tja. Tojo wa'acã, cūrē ĩ'awũ yũ'u tiro nu'cũgũrē.

¹⁴ »Be'ro yũ'ure niwĩ: “Õ'acũ marĩ ñecũsumua ějõpeo'cu dũporopu mũ'urē besecu niwĩ. Õ'acũ cũ uaro mũ'urē masiãto ni, cũucu niwĩ. Tojo nicã cũ macũ Jesú ña'ase moogũrē ĩ'a, cũ ucũsere tu'oato nígũ cũucu niwĩ. ¹⁵ Nipe'tirãrē nipe'tiropu mũ'u ĩ'a'quere, mũ'u tu'o'quere Jesú ye quetire mũ'u werecusiagu wa'agusa'a. ¹⁶ ¿Ñe'enojõ pe'e basioweti mũ'urē? Basio'o pũrĩcã. Wãmeyedutiya. 'Yũ'u Jesure ějõpeo'o, yũ'u ña'arõ wee'quere acobojoya', ni sērĩña Õ'acũrē”, niwĩ yũ'ure Ananía.

Pablo judío masã nitirã tiropu Õ'acũ cūrē wa'aduti'quere were'que ni'i

¹⁷ »Tojo wa'aca be'ro yũ'u Damascopu ni'cu tojãtiwu a'ti macã Jerusalẽpu. Tojata, ñubuegu wa'awu Õ'acũ wi'ipu. ¹⁸ Yũ'u ñubueri cura cãrĩtimigũ quẽ'ese weronojõ Jesure ĩ'acãti. Jesú yũ'ure niwĩ: “Quero a'ti macã Jerusalẽrē wijayã. A'ti macãcjãrã yé quetire mũ'u weresijacã, ne ějõpeosome”, niwĩ.

¹⁹ »Yũ'u tere tu'o, cūrē niwũ: “Yũ'u wiogu, na añurõ masĩsama yé cjasere. Nipe'tise judío masã na nerẽse wi'serinũcũ mũ'urē ějõpeorãrē a'masãjãa, narē ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipu cũu, paapecũuwũ. ²⁰ Esteba mũ'u ye queti were'cure na wẽjẽrĩ curare yũ'u quẽ'rã topũta ĩ'anu'cũwũ. Na ye su'ti bu'icjasere co'tebosawu. ‘Añurõ wéerã, tojo weebata'ma’, ni wãcũsetinu'cũwũ”, ni werewu Jesure.

²¹ »Jesú yũ'ure niwĩ: “Wa'aya. Yũ'u aperopu yoaropu o'ógũti wee'e mũ'urē judío masã nitirã tiropu”, niwĩ.

²² A'tota Pablo ucũsere tu'otuwã. Cũ “Yũ'ure 'Judío masã nitirã tiropu wa'aya' niwĩ” nicã tu'orã, uputu caricũwã:

—Cūrē wējēña, ni caricūwã. ²³ Caricūnemo, na uasere ĩ'orã, na ye su'ti bu'icjasere doqueomujã, di'ta marãrĩrē ōrē wēestequemorōmujãwã.

Pablo surara tiropu weeseti'que ni'i

²⁴ Na tojo weecã ĩ'agũ, surara wiogu Pablora o'osōrōcã'dutiwĩ na ya wi'i po'peapu. Sōrōtojanu'cō, “¿De'ro weerã tocã'rō caricūti?” ni masĩsĩ'rĩgũ Pablora tãrãgūtigu du'teduticu niwĩ. ²⁵ Na du'teca be'ro Pablo surara wiogu to co'tegure nicu niwĩ:

—¿Musã romano masãrē bu'iri besemu'tãtimirã, tãrãta basioti? Basiotisa'a. Romano masãrē dutise tojo weedutitisa'a, nicu niwĩ.

²⁶ Cũ tojo nicã tu'ogu, surara cūrē dutibutiagu pe'ere weregu wa'acũ niwĩ:

—Mu'u añurō weepa sĩ'irē. Romano masũta niami cũ, nicu niwĩ cũ wiogupare.

²⁷ Cũ tojo nicã, surara wiogu Pablo tiropu wa'a, cūrē “¿Nirōta romano masũ niti?” ni sēritiña'cu niwĩ.

Pablo yu'ticu niwĩ:

—Eu, romano masũta ni'i, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, ²⁸ surara wiogu pe'e nicu niwĩ:

—Yu'ua niyeru pajiro wapayewu romano masũ nisere sãjãgūtigu, nicu niwĩ.

Pablo pe'e “Yu'u pũrĩcã maata wĩ'magũputa bajua'cu niwũ romano masũ nisere”, nicu niwĩ.

²⁹ Cũ tojo nicã, cūrē tãrãbo'cãrã uiwijaa wa'acãrã niwã. Na surara wiogu quẽ'rã “Romano masãrē du'tedutiasu” nitĩagũ, uia wa'acũ niwĩ.

Pablo judío masã wiorã tiropu cũ ni'que ni'i

³⁰ Surara wiogu ape numu pe'e ¿de'ro weerã cūrē weresãpari? ni masĩsĩ'rĩgũ, pa'ia wiorã, ãpērã nipe'tirã judío masã wiorãrē nerēduticu niwĩ. Tojo weegu Pablora na du'te'que cōme darire pãa, na wiorã tiropu pijiwã'cãcu niwĩ.

23

¹ Pablo wiorãrē ĩ'agũta ĩ'a, narē nicu niwĩ:

—Nipe'tiro yu'u catiro pōtēorō Ō'acũ cũ ĩ'orōpu nipe'tise cũ uaro weenu'cũcã'a. Tojo weegu yu'u wãcũque'tiro marĩrō nicã'a, nicu niwĩ.

² Cũ tojo nicã tu'ogu, Ananía pa'ia wiogu Pablo tiro nu'cũrãrē cũ ucũsere tu'osĩ'rĩtigu, useropu paaduticu niwĩ.

³ Tojo weecã ĩ'agũ, Pablo Ananíarē nicu niwĩ:

—Mu'u weeta'sasepijagu ni'i. Ō'acũ mu'urē bu'iri da'regusami. Mu'u Moisé duti'que me'rã yu'ure queoro

besegu wee'e ¿nimiti? Mu'u tojo weemigũta, ãpẽrãrẽ yu'ure paadutigu, queoro weewe'e. Moisé cũ duti'quere yu'rũnu'cãgũ wee'e, nicu niwĩ Pablo cũrẽ.

⁴ Cũrẽ tojo nicã, cũ tiro nu'cũrã pe'e Pablöre nicãrã niwã:

—A'tiro ña'arõ ucũticã'rõña'a pa'ia wiogu Õ'acũ bese'cũre, nicãrã niwã.

⁵ Tere tu'ogu, Pablo narẽ nicu niwĩ:

—Acawererã, cũ pa'ia wiogu nisere yu'u masĩtiasu. Masĩgũ pũrĩcã, tojo nitiboapã. Õ'acũ ojãca pũrĩpu a'tiro ni ojano'caro niwã: “Macã wiogũre ña'arõ ucũco'teticã'ña”, niwã, nicu niwĩ Pablo.

⁶ Topu nirã puu curua nicãrã niwã. Saduceo masã, fariseo masã nicãrã niwã. Narẽ ñ'agũ, upũtu caricũbocure ucũcu niwĩ:

—Acawererã, yu'u quẽ'rã fariseo curuacjũta ni'i. Yu'u pacu quẽ'rã cũta nimi. Masã wẽrĩ'cãrã be'ropu masãsere yu'u ãjõpeo'o. Tereta yu'ure ni'cãrõacãrẽ beserã weema, nicu niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã, maata fariseo masã saduceo masã me'rã na basu wẽrĩ'cãrãpu masãse cjasere a'merĩ du'sasocãrã niwã. Tojo weerã na nerẽrĩ wi'ipũta ni'cãrõ me'rã nise-timi'cãrã a'merĩ ducawatia wa'acãrã niwã. ⁸ Saduceo masã “Masã wẽrĩ'cãrãpu masãsome. Õ'acũrẽ wereco'terã, wãtĩa quẽ'rã marĩma”, ni ãjõpeocãrã niwã. Fariseo masã pe'e a'tiro ãjõpeocãrã niwã: “Masã wẽrĩ'cãrãpu masãrãsama. Õ'acũrẽ wereco'terã, wãtĩa quẽ'rã nima”, ni ãjõpeocãrã niwã. A'te ãjõpeose me'rã du'sasocãrã niwã. ⁹ Na upũtu caricũ, ni'cãrãrã Moisé duti'quere bu'eri masã fariseo curuacjãrã wã'cãnu'cã, nicãrã niwã:

—Ã'rĩrẽ ne bu'iri ña'ase bocawe'e. Apetero weegu Õ'acũrẽ wereco'tegu ucũgũ ucũapĩ Damasco wa'ari ma'apu. Tojo weerã marĩ Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãbosa'a nĩrã, cũrẽ mejẽcã niticã'rã.

¹⁰ Na upũtu caricũ du'sasocã ñ'agũ, surara wiogu Pablöre wẽjẽrĩ ni uigu, cũ yarã surarare nicu niwĩ:

—Pablo tiropu wa'a, cũrẽ pijiwã'cãña marĩ nirĩ wi'ipu, nicu niwĩ.

¹¹ Ape nũmu ñamipu Jesú Pablo tiropu bajua, cũrẽ ucũcu niwĩ:

—Mu'u wãcũtutuaya. A'ti macãpu yé quetire ucũ'caronojõta Romapu wa'agu quẽ'rã, tojota ucũña, nicu niwĩ.

Judío masã Pablöre wẽjẽsĩ'rĩmi'que ni'i

¹² Cũ tojo níca ñami ape nũmũ ãpẽrã judío masã ya'yioropũ Pablöre wějẽrã nírá, nerẽ apoyucãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ni'cãcã me'rã Pablöre wějẽtimirã, ne cã'rõacã ba'ati, sĩ'rĩti weerã. Cũrẽ wějẽtojarãpũ ba'a, sĩ'rĩrã. Wějẽtimirã, ba'a, sĩ'rĩcãma, Õ'acũ marĩrẽ bu'iri da'reato, ni apoyucãrã niwã. ¹³ Tojo ucũrã cuarenta yũ'rũoro nicãrã niwã. ¹⁴ Na tojo ni ucũ apóca be'ro pa'ia wiorã, ãpẽrã judío masã bucũrã tiropũ wa'a, narẽ nicãrã niwã:

—“Ûsã Pablöre wějẽtimirã, ne ba'ati, sĩ'rĩti weerãti”, ni apoyuapũ. “Ûsã cũrẽ wějẽtimirã ba'a, sĩ'rĩcãma, Õ'acũ ùsãrẽ bu'iri da'regũsami”, niapũ. ¹⁵ Mũsã, mũsã me'rãcjãrã wiorã me'rã queti o'óya surara wiogũpũre. Ñamiacã Pablöre mũsã tiropũ miitidutiya. “Ûsã cũ ye quetire du'pocãpũta añurõ masĩsĩ'rĩsa'a”, ni queti o'óya, nisoodutio'ocãrã nimiwã.

—Cũ a'topũre etasome. Ûsã cũrẽ wějẽrãti nírá, ma'apũ yucuerãti, ni werecãrã niwã wiorãrẽ. Wiorã na tojo nicã tũ'orã, “Jau”, nicãrã niwã.

¹⁶ Pablo páacjũ na tojo wějẽsĩ'rĩse quetire tũ'ogũ, surara na nirĩ wi'ipũ wa'a, Pablo tiropũ eja, werecu niwĩ.

¹⁷ Pablo pe'e cũ werecã tũ'ogũ, ni'cũ surara wiogũre pijio, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Ã'rĩ ma'mũrẽ mũ'ũ wiogũ tiropũ pijiwã'cãña. Apeyenojõ werese cũoapũ, nicũ niwĩ.

¹⁸ Cũ tojo nicã, cũrẽ surara wiogũ tiropũ miaa, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Pablo marĩ bu'iri da'reri wi'ipũ cũogũ yũ'ure pijitjãgũ, ã'rĩrẽ mũ'ũ tiropũ o'oãmi. Apeyenojõ weregũtigũ weeapũ mũ'ũrẽ, nicũ niwĩ.

¹⁹ Tojo weegũ surara wiogũ cũrẽ tũawã'cã, masã na tũ'otioropũ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Ñe'enojõ werese cũomiti mũ'ũ? nicũ niwĩ.

²⁰ Ma'mũ pe'e cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Judío masã wiorã Pablo yũ'ũ pacopánũmũrẽ ñamiacã na tiropũ miadutirãsama mũ'ũrẽ. “Ûsã cũ ye cjasere du'pocãpũta añurõ masĩsĩ'rĩsa'a” nita'sarãsama. ²¹ Na tojo nicã, ãjõpeoticã'ña. Cuarenta yũ'rũoro masã Pablöre yucuerã ma'apũ du'tinu'cũrãsama. “Ni'cãrõacãrẽ ùsã Pablöre wějẽtimirã, ne ba'ati, sĩ'rĩti weerãti. Cũrẽ wějẽtojarãpũ ba'a, sĩ'rĩrãti”, niama. “Wějẽtimirã, ùsã ba'a, sĩ'rĩcãma, Õ'acũ ùsãrẽ bu'iri da'regũsami”, niama. Añurõ apope'otojacãrã niama na weeatjere. Tojo weerã na ni'cãrõacãrẽ mũ'ũ “Jau” nise dia'cũrẽ yucuerã weeama, nicũ niwĩ.

²² Cũ tojo níca be'ro surara wiogu pe'e cūrē we'eritigu, a'tiro nicu niwĩ:

—“Pablöre wējēsĩ'rĩse quetire weregu ejaꝑu surara wiogupure” ne āpērārē wereticā'ña, nío'ocu niwĩ.

Surara wiogu Pablöre Féli tiropu o'ó'que ni'i

²³ Pablo páácjũ wa'aca be'ro surara wiogu cũ docacjārã puarārē pijiocu niwĩ.

—Musã yarã surarare were, apoyudutiya. Na ni'cãcã ñami nueve nicã Cesareapũ Pablöre miarāsama. A'tiro wa'arāsama. Doscientos surara dũ'pocã me'rã wa'ato. Setenta cabayua me'rã pesawã'cãto. Doscientos ñosẽse pjĩrĩ me'rã wa'ato. ²⁴ Pablo cũ pesajã cabayua quẽ'rãrẽ apoyudutiya. Ne apeyenojõ mejẽcã wa'aro marĩrõ Féli, Judea wiogu tiropũ miaña, nicu niwĩ surara wiogu cũ docacjārãrẽ.

²⁵ Be'ro narẽ cũ tojo níca be'ro papera ni'cã pũrĩ ojao'ocu niwĩ Félire. A'tiro ni ojano'caro niwũ ti pũrĩpũre:

²⁶ “Yũ'u Claudio Lisia, mũ'u Féli Judea di'ta wiogũre añuduti'i. ²⁷ Judío masã ã'rĩ Pablöre ñe'e, wējēsĩ'rĩmicārã niama. Be'ro ‘Cũ romano masũ nimi’ nicã tu'ogu, yũ'u, yarã surara me'rã wĩorẽgũ ejawũ na wējẽbo'cure. ²⁸ ‘¿Ñe'enojõ bu'iri cūrē weresãpari?’ ni masĩsĩ'rĩgũ, judío masã wiorã tiropũ cūrē miawũ. ²⁹ Na cūrē na ějõpeosetise ye bu'iri weresãcārã niwã. Ne cūrē te ye bu'iri wējẽrõũa'a, bu'iri da'reri wi'ipu quẽ'rã sõrõrõũa'a nisenøjõrẽ bu'iri bocatisa'a. ³⁰ Āpẽrã judío masã cūrē wējẽrãti nise quetire tu'ogu, cūrē wējẽbosama ni wãcũgũ, yũ'u mũ'u tiropũre ã'rĩrẽ o'ó'o. ‘Cūrē a'topũ weresã'cārã mũ'u tiropũta wa'a, mũ'urẽ weresãrã wa'ato’, niwũ narẽ. Tocã'rõta ni'i”, ni ojao'ocu niwĩ surara wiogu Félipũre.

³¹ Surara cũ duti'caronojõta ti ñami Pablöre miacārã niwã Antípatri wãmetiri macãpũ. ³² Topũ cãrĩ, ape numu pe'e surara dũ'pocã me'rã wa'a'cãrã totã majãmitojati a'titicārã niwã Jerusalẽpũ na ya wi'ipũta tja. Cabayua me'rã wa'a'cãrã dia'cũ Pablo me'rã yũ'rũacãrã niwã Cesareapũre. ³³ Na Cesareapũ eta, surara wiogu ojao'oca pũrĩrẽ wiacārã niwã Félire. Cũ tiropũta Pablo quẽ'rãrẽ cũucārã niwã. ³⁴ Féli ti pũrĩrẽ bu'etojanũ'cõ, Pablöre “¿No'ocjũpũ niti mũ'u?” ni sērĩtiña'cu niwĩ. Cũ “Cilicia di'tacjũ ni'i” nicã tu'ogu, ³⁵ Féli “Mũ'urẽ weresã'cārã yũ'u tiropũ etacã, mũ'u ye ucũsere tu'oguti”, nicu niwĩ.

Be'ro Pablöre surarare co'tedutigũ cũucũ niwĩ Herode cũ weedutica wi'ipũ.

24

Pablöre Féli tiropu weresã'que ni'i

¹ Ni'cãmocuse nãmurĩ yu'ruca be'ro pa'ia wiogu Ananía, ãpērã judío masã bũcurã, apĩ masãrẽ weresã'cãrãrẽ ucũbosagu Tértulo wãmetigu Cesareapure wa'acãrã niwã. Wa'a, Féli tiropu Pablöre weresãcãrã niwã. ² Tojo weecã, Féli Pablöre pijiocu niwĩ. Pablo na tiropu ejacã, Tértulo cãrẽ weresãwã'cõcu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Ûsã wiogu, añu pũrĩcã mu'u dutise. Mu'u masise me'rã añurõ dutimasĩ'i. Tojo weerã ùsã a'mequẽse moo'o. Añupũrĩrõ nime'rĩcã'a. Te mu'u da'rase me'rã a'ti di'tacjãrãrẽ añurõ weetamugũ wee'e. ³ Tojo mu'u weeyucã, mu'urẽ nipe'tirocjãrãpu e'catise o'oma. ⁴ Mu'urẽ yu'u yoacã ucũdojasĩ'rĩtisa'a. Tojo weegu yu'u cã'rõ ucũquejosere tu'oya.

⁵ »Ã'rĩ caribosebucũ nimi. Cũ nipe'tiro a'ti turipure judío masãrẽ uarosãjãcã weesijagu weemi. Apeyema tja Jesú Nazarecjũrẽ ãjõpeosetirã curuacjũ wiogu nimi. ⁶ Cũ judío masã nitirãrẽ pijisãjãasĩ'rĩgũ, Õ'acũ wi'ire dojorẽsĩ'rĩmicu niwĩ. Ûsã judío masãrẽ dutise tojo weedutiwe'e. Tojo weerã ùsã cãrẽ bu'iri ñe'ewã. Ûsã judío masãrẽ besewuaronojõta cãrẽ besesĩ'rĩmiwã. ⁷ Ûsã tojo weesĩ'rĩcã, Claudio Lisia surara wiogu ùsã tiro a'ti, ùsãrẽ tutuaro me'rã ã'mawã'cã wa'awĩ. ⁸ Ûsãrẽ a'tiro niwĩ: “Mũsã Pablöre weresãsĩ'rĩrã, mũsã a'ti di'ta wiogu Félipure weresãrã wa'aya. Féli, mu'u basuta cãrẽ sãrĩtiña'rẽ. Ûsã diacjũ nise me'rãta cãrẽ weresãrã wee'e”, nicu niwĩ Tértulo Félire.

⁹ Judío masã topu nirã quẽ'rã “Tértulo diacjũta ucũmi”, nicãrã niwã.

Pablo Féli tiropu ucũ'que ni'i

¹⁰ Be'ro Féli Pablöre ucũdutigu omocã me'rã weequocũ niwĩ. Tojo weegu Pablo ucũcu niwĩ:

—Mu'u yoacã a'ti di'tapure dutigu niyucã, yu'u mu'urẽ masĩ'i. Tojo weegu yu'u mu'upure e'catise me'rã wereguti yé cjasere. ¹¹ Doce nãmurĩta yu'ru'u Õ'acũrẽ ãjõpeogu a'tigu yu'u Jerusalẽpu etãca be'ro. Mu'u basuta ãpãrãrẽ yu'u ¿diacjũta ucũmiti? nígũ, sãrĩtiña'rẽgu. ¹² Yu'u ti macãpu nicã, ãpãrã me'rã Õ'acũ wi'ipũ, judío masã na nerẽse wi'seripũ, no'o macã decopu yu'u du'sasocã, ãpãrã masãrẽ yu'u uarosãjãcã weecã, ne ni'cãti bocaejatiwã. ¹³ ã'rã na weresã'que diacjũta “Te ye bu'iri ni'i”, ni ĩ'ota basiowe'e.

¹⁴ »A'te pũrĩcãrẽ diacjũta wereguti. Yu'u ñecũsumua na Õ'acũrẽ ãjõpeoseti'caronojõta yu'u quẽ'rã ãjõpeo'o.

Tojo weegu yu'u Jesure ějōpeo'o. Ā'rā pe'e tereta “Jesure ějōpeose ña'a ni'i, diacjũ niwe'e”, nirā weema. Yu'u quē'rā nipe'tise Moisé cū oja'que, Ō'acũ ye queti weremu'tārī masā na oja'quere ějōpeo'o. ¹⁵ Masā añurā, ña'arā wērī'cārāpu masārāsama nise quē'rārē ā'rā weronojōta yucue'e. ¹⁶ Tojo weegu Ō'acũ ĩ'orōpu yu'u tutuaro pōtēorō añurō weesī'rīsa'a. Masā na ĩ'orōpu quē'rārē tojota weesī'rīsa'a.

¹⁷ »Yu'u peje cū'marī be'ro apeye di'tapu bu'esija'cu Jerusalēpure dajawu. Judío masā pajasecuorā nirārē niyeru o'ogu a'tiwu. Tojo nicā Ō'acūrē ñubuepeogu apeyenojō o'ogu a'tiwu. ¹⁸ Yu'u a'tere tojo weeri cura Asiacjārā judío masā etapejawā yu'u Ō'acũ wi'ipu nigūrē. Ūsā judío masā weesetironojōpuma yu'u ña'arō niseti'quere ducayucā ĩ'awā. Titare yu'u me'rā pejetirācā masā niwā. Ne narē uarosājācā weetiwu. ¹⁹ Yu'u Ō'acũ wi'ipu nicā ĩ'a'cārā, na pūrīcā bu'iri cuomi nīrā, mu'u tiro weresārā a'tiroña'a. ²⁰ Na a'titicāma, ā'rā mu'u tiro nīrā cārū wiorā tiropu yu'u nicā, na bu'iri boca'quere weresāto. ²¹ Yu'u a'te pūrīcārē nicāti. Yu'u uputu ucūtuturo me'rā narē niwũ: “Masā wērī'cārāpu masārāsama' ni, yu'u ějōpeose ye bu'iri musā ni'cācā yu'ure beserā wee'e”, niwũ, nicu niwī Pablo Félire.

²² Cū tojo nīca be'ro Féli Jesure ějōpeorā na weesetisere añurō masīgũ niyugu, “Tocā'rōta tu'oguti. Be'ro Lisia surara wioгу cū etacāpu, yu'u mu'urē beseguti”, nicu niwī.

²³ Tojo weegu Féli surarare co'teduticu niwī Pablöre tja.

—Añurō weeya cūrē. A'ti wi'ipu cū sijasī'rīcā, āpērā cū me'rācjārā cūrē weetamusī'rīcā, cā'mota'aticā'ña, ni, duticu niwī Féli cū yagu surarare.

²⁴ Pejeti numurī yu'rúca be'ro Féli, cū numo judío masō Drusila me'rā wa'acārā niwā tja Pablo nīrī wi'ipu. Topu etagu, surarare pijiduticu niwī Pablöre. Pablo cū tiropu etacā ĩ'agũ, “Wereya Jesure ějōpeosenojō cjasere”, nicu niwī. ²⁵ Pablo a'tere werecu niwī cūrē:

—Ō'acũ marīrē cū duti'quere añurō weesetiduticu niwī. Ō'acũ “Musā basu ña'arō weesī'rīrā, weeticā'ña, wācūtutuaya”, nicu niwī. Be'ropu besegusami Ō'acũ marī weeseti'quere, nicu niwī.

Pablo cū a'tere nicā tu'ogu, Féli tu'omarīa wa'acu niwī. Tojo weegu Pablöre “Wijaagusa'a. Apetero no'o apeyenojō weese móógũ, mu'urē pijioguti tja mu'u ucūsere tu'oacju”, nicu niwī.

²⁶ Féli cūrē niyeru wapayecā uagu, pijio ucūmujācu nimiwī. Cū niyeru wapayeca be'ro bu'iripu nigūrē

du'uwĩrõgũti nígũ, tojo weecu nimiwĩ. Pablo pe'e cūrē ne wapayeticu niwĩ.

²⁷ Be'ro pua cū'ma be'ro Féli wiogu nisere wijacã'cu niwĩ. Cũ ducayuro sãjãcu niwĩ tja Porcio Festo wãmetigu. Féli cū wiogu nisere wijagu, judío masã me'rã añurõ tojasĩ'rĩgũ Pablöre bu'iri da'reri wi'ipũta cūcã'cu niwĩ.

25

Festo tiropu Pablo ucũ'que ni'i

¹ I'tia numu cū wiogu nise sãjãca be'ro Festo Cesareapu ní'cu Jerusalẽpu wa'acu niwĩ. ² Cũ topu ejacã, pa'ia wiorã, ãpẽrã judío masã wiorã apaturi Pablöre weresãrã wa'acãrã niwã cūpũre tja. Pablo pe'e Cesareapu nicu niwĩ. ³ Pablöre wẽjëatjere apoyotocãrã niwã. Tojo weerã Festore uputu tutuaro me'rã Pablöre miaduticãrã niwã Jerusalẽpu. “Festo cū Pablöre uócãma, cū ma'apu a'tigureta wẽjëcõ'arãti”, nicãrã nimiwã. ⁴ Na tojo nicã, Festo pe'e “Cũ Cesarea bu'iri da'reri wi'ipũta nitojami. Yu'u basu maata tojaagusa'a tja topũre. ⁵ No'o ãpẽrã musã wiorã apeyenojõ bu'iri cuomi nisere cuorã, yu'u me'rãta wa'a weetjãrã, weresãrã wa'aya topũta”, nicu niwĩ.

⁶ Be'ro Festo Jerusalẽpũre ocho o diez numurĩ ni, da-jatojaa wa'acu niwĩ Cesareapũre. Cũ dajãca numu ape numu pe'e masãrẽ na besewuaropu wa'acu niwĩ. Topu eja, Pablöre pijiduticu niwĩ. ⁷ Pablo topu sãjëejacã, Jerusalẽcjãrã judío masã Festo me'rã wa'a'cãrã Pablo pu'to wa'acãrã niwã. Wa'a, cū weeti'quepũreta ña'abutiase weresãcãrã niwã. ¿Na weresã'que diacjũ niti? ne basiot-icarõ niwũ.

⁸ Na tojo nica be'ro Pablo pe'e “Judío masãrẽ duti'quere ña'arõ ucũtiwu. Õ'acũ wi'i pajiri wi'ire dojorẽtiwu. Romano masã wiogũre ne cã'rõacã yu'rũnu'cãtiwu”, nicu niwĩ.

⁹ Festo cū quẽ'rã tja judío masã me'rã añurõ tojasĩ'rĩgũ, Pablöre “¿Mu'u Jerusalẽpu wa'asĩ'rĩsari, yu'u topu mu'u ye cjasere besecã?” ni sãrĩtiña'cu niwĩ.

¹⁰ Pablo cūrē yu'ticu niwĩ:

—Yu'u a'to besewuaropu romano masã wiogu tiropu ni'i. A'topũta yu'ũre beserũa'a. Yu'u judío masãrẽ ne cã'rõacã ña'arõ weetiwu. Mu'u a'tere añurõ masĩsa'a. ¹¹ Yu'u ña'ase wee'que ye bu'iri “Cūrē wẽjërõũa'a” nicã pũrĩcãrẽ, ne “Yu'ũre wẽjëticã'ña”, nitibosa'a. Na yu'ũre weresã'que diacjũ niticãma, ne ni'cũ yu'ũre sõjã judío masãpũre bu'iri da'redutita basiowe'e. Tojo weegu diacjũta Romapu nigũ,

romano masã wiogu waropu yu'ure besecã uasa'a, nicu niwĩ Pablore Festore.

¹² Be'ro Festo cũ me'rãcjãrã werecasari masã me'rã ucũtoja, Pablore pijiocu niwĩ:

—Mu'u romano masã wiogu waropure beserouapu. To pũrĩcãrẽ mu'u cũ tiroputa besedutigu wa'agusa'a, nicu niwĩ Festo.

Festo Agripare Pablo ye quetire were'que ni'i

¹³ Pejeti numurĩ Festo Pablore ucũca be'ro Judea di'ta wiogu waro Agripa wãmetigu cũ ma'mio Berenice me'rã wa'acãrã niwã Cesareapure. Na Festore cũ wiogu nise sãjãca be'ro añudutirã wa'arã weecãrã niwã. ¹⁴ Na topu peje numurĩ niyucã, Festo Agripare werecu niwĩ Pablo ye cjasere. A'tiro nicu niwĩ:

—A'to ni'cũ masũ niami bu'iri da'reri wi'ipu Féli cũ wiogu nise wijagu du'uwĩrõti'cu. ¹⁵ Yu'u Jerusalẽpu ejacã, pa'ia wiorã, ãpẽrã judío masã bucurã Pablore wẽjẽato nĩrã, yu'upure weresãwã. ¹⁶ Yu'u narẽ yu'tiwu: “Ësã romano masã a'tiro weeseti'i. Ne ãpẽrãrẽ wẽjẽdutirowo marĩ'i cũrẽ weresã'cãrã, weresãno'cu quẽ'rã beseropu na basu a'merĩ diacjũnu'cõtica be'ro. Na weresãno'cu narẽ yu'tica be'ropu beseno'o”, niwũ narẽ. ¹⁷ Tojo weegu na a'to etãca numu ape numu pe'e maata yoogoro marĩrõ yu'u masãrẽ besewuaropu wa'awu. Topu eja, Pablore pijiwu. ¹⁸ “Yu'ure weresãrã, Ña'abutiasẽ peje waro bu'iri cuomi', ni weresãrãsama”, ni wãcũmiwũ. Ne marĩcaro niwũ. ¹⁹ Na êjõpeosetise cjase dia'cũ nicaro niwũ. Apeye, ni'cũ masũ Jesũ wãmetigu judío masã na “Wẽrĩa wa'awĩ” ni'cure Pablo pe'e cũrẽta tja catimi nise queti dia'cũrẽ weresãwã. ²⁰ Yu'u a'tenõjõrẽ ¿de'ro weegusari? nĩmasĩti, Pablore sẽrĩtiña'wũ. “¿Mu'u Jerusalẽpu wa'asĩ'rĩsari? ¿Topu beserouasari te cjasere?” niwũ. ²¹ Cũ pe'e “Jerusalẽpure wa'asĩ'rĩtisa'a. Romano masã wiogu waro Augusto tiro pe'e beseno'sĩ'rĩsa'a”, niwĩ. Tojo nicã tu'ogu, “Mu'u a'tota tojãnĩgũsa'a yujupu bu'iri da'reri wi'ipu. Yu'u mu'urẽ o'ota basiocã, mu'u wa'agusa'a”, niwũ, ni quetiwerecu niwĩ Festo Agripare.

²² Cũ tojo nicã tu'ogu, Agripa “Yu'u quẽ'rã cũ ucũcã tu'osĩ'rĩsa'a”, nicu niwĩ. Festo pe'e “To pũrĩcãrẽ mu'u ñamiacãta tu'ogusa'a”, nicu niwĩ.

²³ Ape numu Agripa, cũ ma'mio Berenice na añuse wiorã su'ti sãñase me'rã na nerẽwuarĩ tucũjopu sãjãacãrã niwã. ãpẽrã surara wiorã, ti macãcjãrã wiorã quẽ'rã na me'rã sãjãacãrã niwã. Na nerẽtojaca be'ro Festo Pablore pijidutio'ocu niwĩ.

²⁴ Pablo na tiropu sājāejacā, Festo to nirārē nicu niwī:

—Wiogu Agripa, āpērā a'to dujirā, ā'rī Pablöre müsā ĩ'a'a. Pājārā judío masā Jerusalēcjārā, a'ti macācjārā cūrē weresāwā yu'upure. Na'irō cūrē “Wējērōua'a”, ni caricūmajāwā. ²⁵ Na tojo nimicā, yu'u pe'e “Cūrē wējērōua'a” na nise bu'irire bocaticāti. Cū basu “Yu'u Augusto tiropu beseno'si'rīsa'a” nicā, “Cūrē topu'a o'óguti”, niwū. ²⁶ Yu'u cūrē o'ógu, “Ā'rī a'te bu'iri cuomi, tojo weecu niwī”, ne papera ni ojao'ota basiowe'e marī wiogupure. Tojo weegu yu'u müsā tiropu ā'rīrē pijioapu. Mu'urē wéegu pijioasu ūsā wiogu ā'rī me'rā ucūato nīgū. Mu'u cū me'rā ucūca be'ro Augustopure “A'te bu'iri cuomi” ni ojao'ota basiorosa'a nīgū, cūrē pijioasu. ²⁷ Ni'cū bu'iriwi'ire o'ógu, “A'te bu'iri cuomi” ni weretimidū, o'óta basiowe'e marī wiogupure. Mejō warota o'óro weronojō tu'oña'sa'a, nicu niwī Festo Agripare.

26

Pablo Agripare cū were'que ni'i

¹ Be'ro Agripa Pablöre ucūduticu niwī:

—Ni'cārōacā mu'u yu'tiya mu'urē na weresā'quere, nicu niwī. Tojo weegu Pablo wiogure añudutigū, na weesetironojōta omocā me'rā weequo, cūrē ucūcu niwī:

²⁻³ —Wiogu, mu'u nipe'tise judío masā na weesetisere masīsa'a. Apeye na ucū a'metu'timujāse quē'rārē masīsa'a. Tojo weegu yu'u añurō e'catise me'rā mu'urē wereguti judío masā na yu'ure weresā'quere. Añurō pajaña'se me'rā yu'u ucūsere tu'oya.

⁴ »Yu'u wī'magū nicāpūta judío masā nipe'tirā yu'u niseti'quere masīmujātiwā. Ya macā Tarsopu nicā, Jerusalēpu yu'u nicā masīwā. A'tocateropu quē'rārē masīsama yu'u weesetisere. ⁵ Yu'u ma'mupūta fariseo curuacjū ninu'cāwū. Na tere weresī'rīrā, añurō masīsama. Nipe'tirā judío masā wa'teropure ti curuata ni'i nipe'tise Moisé cū duti'quere añurō weeri curua. ⁶ Ni'cārōacārē Ō'acū masā wērī'cārāpūre masōgūsami nise yu'u ējōpeose ye bu'iri a'topu besedutirā o'oāma. A'te masāse cjasere marī ñecūsūmupūreta Ō'acū weretojacu niwī. ⁷ Tereta yucuerā wee'e marī doce cururicjārā. Tojo weerā umucori, ñamirī cūrē ējōpeorā ñubueni'cūcā'a. Yu'u quē'rā wērī'cārāpu masārāsama nisere yucuegu wee'e. A'te ye bu'irita ni'cārōacārē judío masā yu'ure weresārā weema. ⁸ To pūrīcārē de'ro weerā müsā pe'e Ō'acū masā wērī'cārāpūre masōsere ējōpeoweti?

⁹ »Yũ'u quẽ'rã todũporopũ Jesũ Nazarecjũrẽ ějũpeorãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩrõ põtẽorõ weecũmiwã. ¹⁰ Jerusalẽpũ pa'ia wiorã na dutio'omũjãrõ me'rã Jesure ějũpeorãrẽ ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipũ miamũjãwã. Narẽ wẽjẽcã, yũ'u quẽ'rã ne cã'mota'atiwã. ¹¹ Pejetiri yũ'u judío masã na nerẽse wi'seripũ wa'a, Jesure ějũpeodu'uato nĩgũ bu'iri da'recũwã. Ɔpũtũ waro na me'rã uagũ, apeye di'tapũ narẽ bu'iri da'resĩ'rĩgũ sirutuwã'cãcũwã.

¹² »“Bu'iri da'regutĩ tja” ni wãcũwã'cãgũ, pa'ia wiorã dutio'ori pũrĩ me'rã Damascopũ wa'amĩwã. ¹³ Ti macã wa'ari ma'apũ wa'agũ, dajaritero nicã mujĩpũ asistero nemorõ Ɔmũsepũ asistedijati, añurõ bo'reyua wa'awũ. Yũ'u tiro, yũ'u me'rãcjãrã tiropũ asiste se'sa wa'awũ. ¹⁴ Tojo wa'acã, Ɔsã nucũcãpũ nipe'tirã bũrũque'a wa'awũ. Ni'cũ yũ'ure hebreo ye me'rã ucũcã tũ'owũ: “Saulo, ¿de'ro weegu yũ'ure ña'arõ weeti? Tojo wéegũ, mũ'u basuta ña'arõ weegu wee'e”, niwĩ.

¹⁵ »Cũ tojo nicã, “¿Noa niti mũ'u?” niwũ cãrẽ.

»Cũ yũ'ure yũ'tiwĩ: “Yũ'u Jesũ ni'i, mũ'u ña'arõ weesĩ'rĩ wapagũ. ¹⁶ Wã'cãnũ'cãña. Yũ'u mũ'urẽ yé cjasere weregu wa'ato nĩgũ mũ'urẽ bajuapũ. Ni'cãcã mũ'u i'a'quere, yũ'u mũ'urẽ be'ropũ i'oatjere weregu wa'agũsa'a. ¹⁷⁻¹⁸ Judío masã, ãpẽrã judío masã nitirã mũ'urẽ wẽjẽsĩ'rĩcã, añurõ co'tegutĩ. Judío masã nitirã tiro na tũ'omasĩato nĩgũ yé quetire mũ'urẽ weredutigũ o'ógutigu wee'e. Mũ'u werẽcã, ña'arõ weeseti'quere du'u, añuse pe'ere siruturãsama. Tojo weecã, na'itĩ'arõpũ ní'cãrã bo'reyuse pe'ere bocarãsama. Yũ'u na wiogu nigũti. Wãtĩ pe'e na wiogu ninemotĩcã'to nĩgũ tojo weegũti. Yũ'ure ějũpeocã, na ña'arõ weeseti'quere acoboogũti. Tojo weerã na quẽ'rã ãpẽrã yũ'ure ějũpeo'cãrã, yũ'u bese'cãrã me'rã nirãsama”, niwĩ Jesũ yũ'ure.

¹⁹ »Tojo weegu Jesũ cũ Ɔmũsepũ ucũdijo'quere queoro weewũ. Yũ'rũnũ'cãtiwũ. ²⁰ Yũ'u ne waro Damascójãrãrẽ Jesũ ye quetire werenũ'cãwũ. Be'ro Jerusalẽcjãrãrẽ, nipe'tiro Judea di'tacjãrãrẽ, ãpẽrã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ a'tiro werewũ. “Ña'arõ mũsã weeseti'quere du'uya. Ɔ'acũ cũ Ɔaro weeya”, niwũ. Na tojo wéeca be'ro na dũcayũ'quere ãpẽrãrẽ i'oato nĩgũ narẽ añurõ nisetidutiwũ. ²¹ A'te yũ'u were'que ye bu'iri judío masã Ɔ'acũ wi'ipũ yũ'u nigũrẽ ñe'e, wẽjẽsĩ'rĩmiwã. ²² Na tojo weesĩ'rĩmicã, Ɔ'acũ pe'e yũ'ure weetamunu'cũcã'wĩ. Tojo weegu yũ'u a'tocaterore wiorãrẽ, ãpẽrã mejõ nirã quẽ'rãrẽ Ɔ'acũ ye quetire were'e. Dũporopũ Moisé, ãpẽrã Ɔ'acũ

ye queti weremu'tārī masā “Be'ropu tojo wa'arosa'a” na ní'caronojō tereta yu'u were'e. ²³ Na a'tiro ni ojacārā niwā: “Cristo Ō'acū bese'cu pi'eti, wērīgūsami. Wērītoja, cūta wērī'cupu masāmū'tāgūsami. Tojo weegu cū yu'rūosere weregūsami judío masārē, judío masā nitirārē”, ni ojacārā niwā, ni werecu niwī Pablo.

²⁴ Cū tojo nirī curata Festo caricūquejocu niwī Pablöre:

—Pablo, mu'u maatigu wee'e. Ūputu mu'u bu'ese ye bu'iri mu'u tu'omasītigu dojo'o, nicu niwī Festo.

²⁵ Cū tojo nicā, Pablo yu'ticu niwī: “Yu'u maatigu mejēta wee'e. Yu'u werese diacjūta ni'i. Wiopesase me'rā were'e”, nicu niwī.

²⁶ Be'ro Agripare werecu niwī tja:

—Mu'u a'te cjasere añurō masīsa'a. Tojo weegu yu'u mu'urē uiro marīrō were'e. Nipe'tise yu'u mu'urē were'quere añurō masīsa'a. A'te Jesú ye queti ya'yioropu wa'atiwū.

²⁷ »¿To pūrīcārē mu'u quē'rā, Agripa, Ō'acū ye queti weremu'tārī masā na oja'quere ējōpeoweti? Yu'u tu'oña'cā, mu'u ējōpeosa'a, ni sērītiña'cu niwī Pablo.

²⁸ Cū tojo nicā, Agripa nicu niwī:

—¿Pejetiacā ucūse me'rā mu'u yu'ure Jesure ējōpeocā weecā'sī'rīti? ni yu'ticu niwī.

²⁹ Pablo ninemocu niwī tja:

—Peje ucūse, pejetiacā ucūse useri me'rā mu'u, a'to nirā nipe'tirā yu'u weronojō Jesure ējōpeocā uasa'a, yu'u weronojō bu'iri da'reri wi'ipū nitimirā, nicu niwī.

³⁰⁻³¹ Cū tojo níca be'ro Agripa, Festo, Berenice, āpērā na me'rā dujirā wā'cānu'cā, ape tucūpu Pablo ye cjasere ucūrā sājāacārā niwā. A'tiro nicārā niwā:

—Cū pūrīcā te ye bu'iri wējērōua'a nisere ne mooami. Ne bu'iri da'reri wi'ipū quē'rārē cūta basiotimiapā, nicārā niwā.

³² Agripa pe'e Festore nicu niwī:

—Cū basu pe'e “Augusto romano masā wiogu yu'ure beseato” niticāma, marī cūrē du'uwīrōcā'boapā, nicu niwī.

27

Pablöre Romapu o'ó'que ni'i

¹ Be'ro Festo Romapu o'óta basiocā ĩ'agū, Pablöre, tojo nicā āpērā bu'iri da'reri wi'ipū nirārē Julio surara wiogure co'tedutiwī. Julio surara wiogu Augusto wāmetiri curuacjū niwī. Yu'u Luca quē'rā na me'rā wa'awū. ² Ūsā ni'cāwū yucusu Adramitio wāmetiri macā cjāwū Asia cjase petaripu wa'apju me'rā mujāsājā wa'awū. Apī Aristarco wāmetigu

Macedonia di'ta Tesalónica wāmetiri macācjũ ũsā me'rā wa'awī.

³ Cesareapu wija'cārā ape numu ũsā Sidō wāmetiri macāpure etawu. Topu ũsā etacā, Julio Pablora pajaña'gũ, a'tiro weewī. Tocjārā cū me'rācjārā cū masenojōrē o'oato nígũ, na tiropu sijadutigu du'uo'owī. ⁴ ũsā ti macāpu ní'cārā wijawā'cā, Chipre nūcūrōrē diacjūcamocā pe'e yu'ruawu. Tia pe'e wī'rō tutuatiwu. ⁵ ũsā Cilicia, Panfilia wāmetise di'ta tiro ti maarēta yu'rūtērī pē'a, Mira wāmetiri macāpu Licia di'tapure ejawu. ⁶ Ti macāpu apewupu mujāsājārātirā tiwupu sāña'cārā dijawu. Be'ro surara wiogu apewu Alejandría cjāwũ Italiapu wa'apjura bocaewawī. ũsā tiwupu mujāsājā, wa'a wa'awu tja.

⁷ Wī'rō ũsārē uputu wēe cā'mota'ayucā, ũsā peje numurī yoogowu. ũsā uputu pi'etīca be'ropu ejawu Gnido wāmetiri macā pōtēorōpure. Wī'rō apero pe'e wēose ye bu'iri diacjū yu'ruamasīti, apero pe'e majāmiawũ. Salmón peta tiro pe'e yu'ruaa, Creta nūcūrōrē cūpe pe'e bajaque'awu. ⁸ ũsā sumutopu yu'ruaa, uputu da'rayu'rua'cārā caributirāpu Añurī Peta wāmetiropure ejawu. Ti peta Lasea wāmetiri macā pu'to niwũ.

⁹ ũsā uputu yoogo'que ye bu'iri judío masā be'tiri bosenumu yu'ruatojacaro niwũ. Tojo weero wī'rō uputu wa'a, pu'ecu nu'cātjo cā'rōacā da'sawu. ũsā yu'ruacā, uputu waro wiopesa niwũ. ¹⁰ Tere masīgũ, Pablo narē weremiwī:

—Marī yu'ruacā, wio nisa'a. A'tiwu, tiwu cjase apeque, marī quē'rārē mirītawio nisa'a. Tojo weerā marī a'toputa tojánirā yujupu, nimiwī.

¹¹ Cū tojo nimicā, surara wiogu Pablo ucūsere tu'otiwī. Tiwu wiogu, tiwu autugure na ucūse pe'ere ējōpeowī. ¹² Ti peta pe'e pu'ecu nicā ña'a niporo. Tojo weerā tiwupu sāñarā pājārā ti nūcūrō Cretare yu'rua wa'asī'rīwā Fenice wāmetiri macāpu. “Topu apetero weerā pu'ecu tō'orāsa'a”, niwā. Ti peta pe'ere uputu wī'rō wēetiporo.

Pablo quē'rā pu'etō'o'que ni'i

¹³ Tojo weerā sajatiro wī'rō wēetuuwā'cāticā, tiwu da'rārā pe'e “Yu'ruaroua'a Fenicepu”, ni wācūwā. Tojo wee ũsā Creta wāmetiri nūcūrō sumutopu yu'ruawu. ¹⁴ ũsā wijāca be'ro maata wī'rō uputu wēewā'cātiwu ũsā pu'to nūcūrō tiro pe'e. Te wī'rō Nordeste wāmetiwu. ¹⁵ Tiwure wī'rō uputu wēecā'mota'awu. Tojo wēecā, wī'rō wēepōtēorō pe'e wa'ata basiotiwu. Basioticā ī'a, to wēewā'cārō pe'eta ũsārē su'ori miawũ. ¹⁶ ũsā ni'cā nūcūrō Cauda wāmetiri nūcūrōacāpure eja, yu'ruawu wī'rō uputu

wēopūrītiro pe'e. Tiwū siropū ni'cāwū yucusū cā'wūacā pajipjū mirīcā, na yu'rūapjū dū'tepono'wū. Wī'rō uputu wēecā, tiwūacārē uputu da'ratjārāpū pajipjūjopū mi-isāawū. ¹⁷ Tiwūre wejemorōpeotoja, pūnū'mo dari me'rā wī'rō me'rā batari nīrā pajipjūta warūa, dū'tewā. Be'ro na ui, Sirte wāmetiro nucūporojopū marīrē wēewā'cārī nīrā, na "Su'ti caseri wī'rō miato" ni, dū'teō'o'que caserire pāacā'wā. Na pāāca be'ro wī'rō wēorō pe'eta wa'awū. ¹⁸ Ape nūmū mejārōta wī'rō wēecā ī'arā, a'tiro weewā. Tiwūpū apeque sāñasere pa'sa tutuapjū tojato nīrā cō'aduowā. ¹⁹ Ape nūmū ūsā basuta ni'cārē tiwū cjase su'ti caserire, na dū'te'que darire, na tuatu'que sēr'rērīrē doqueñonemowū tja. ²⁰ Peje nūmūrī mujīpū ūmucocjū, ñocōa ne bajutiwā. Tojo weerā ūsā no'o diácjū wa'arāsari, nita basiotiwū. Wī'rō quē'rā tojo wēenu'cūcā'wū. Tojo wee "Ūsā ne yu'rūsosome", ni wācūmiwū.

²¹ Peje nūmūrī ūsā ba'atiwū. Tojo weecā ī'a, Pablo na wa'teropū ní'cū wā'cānū'cā, narē niwī:

—Mūsārē sō'opū Cretapū yu'u were'quere tū'ocā, añu niboapā. Marī topū wijatirā, a'tiwūre dojorē, tiwū cjasere bajuriotiboapā. ²² Ni'cārōacārē mūsā uiticā'ña. Ne ni'cū wērīsosome. A'tiwū dia'cū bajudutirosa'a. ²³ Yu'u Ō'acūrē ējōpeogū ni'i. Cū yu'u wiogū nimi. Ni'cācā ñami ni'cū cūrē wereco'tegū yu'u tiropū bajuami. ²⁴ A'tiro ni wereami: "Ne uiticā'ña. Mu'u Augusto wiogū tiropū beseno'gū wa'agusa'a. Ō'acū mū'u sērīsere añurō tū'oami. Tojo weerā a'tiwūpū nīrā yu'rūpe'ticā'rāsama. Ne ni'cū wērīsosome", niami. ²⁵ Tojo weerā mūsā wācūtutuaya. Yu'u Ō'acūrē ējōpeo'o. Cū ní'que diacjūta wa'arosa'a. ²⁶ Wī'rō dia'cū marīrē nucūrōpū wēequepeorosa'a, niwī Pablo.

²⁷ Pūa semana ūsā Cretare wijāca be'ro ejacāti pajiri maa Adriático wāmetiri maajopūre. Wī'rō uputu wēocā'mota'ayucā, yoogocāti. Ñami deco nicā tiwūcjārā da'rarā, "Marī di'ta tiropū ejarā weetu'sa'a", niwā. ²⁸ Tojo weerā na ¿no'ocā'rō ū'cūamiti? nīrā, ni'cā da yuta da me'rā dijoo, queoña'wā. Na tojo weecā, treinta y seis metros ū'cūawū. To be'roacā tja apaturi queoña'wā. Veintisiete metrota nicaro niwū majā. ²⁹ Ñami niyucā, na ūtāpagapū doquewārī nīrā, a'tiro weewā. Ba'paritise cōme pjīrī pacare te yapuripū yuta dari me'rā dū'teō'o'quere doqueñowā. Auturo pe'e tiwūre wejeñe'epo'ato nīrā tojo weewā. Tojo weetojaca be'ro na "Maata bo'reacā ūamisa'a", ni wācūque'tiwā. ³⁰ Ñamita tiwūre da'raco'teri masā dū'tisī'rīmiwā. Tojo wee na "Cōme pjīrīrē ū'mutārō pe'e

doqueñorātirā wee'e” nisoo, yucusuacārē miidijoo, tiwū me'rā du'tisī'rīmiwā. ³¹ Pablo na tojo weesī'rīcā ī'agū, surara wioḡare, āpērā surarare werewī:

—Ā'rā a'tiwūpu tojaticā, musā ne ni'cū catisome, niwī.

³² Cū tojo nicā tū'orā, surara pe'e tiwū yucusuacārē du'te'que darire dutesurequeño cā'wā.

³³ Bo'reque'ati dūporo Pablo tiwūpu nirārē ba'adutiwī:

—Pua semana wa'a'a musā cārīti, ba'atimirā musā nirō.

³⁴ Tojo weegū yū'u musā baanūjā tutuato nīgū, musārē ba'adutigati. Ne cā'rōacā musārē mejēcā wa'asome, niwī.

³⁵ Tojo nitoja, Pablo pārē mii, nipe'tirā ī'orōpu Ō'acūrē e'catise o'owī. Be'ro cū basu tigare deco me'rā pe'é, ba'awī.

³⁶ Na cū tojo ba'acā ī'arā, na bujawetimi'quere du'u, na quē'rā e'catise me'rā ba'awā. ³⁷ Ūsā tiwūpu sāñarā nipe'tirā doscientos setenta y seis niwū. ³⁸ Na ba'asī'rīrō pōtēorō na ba'āca be'ro tiwūpu sāñase trigo ajurire ti maapu doqueño pe'ocā'wā. Yucusu ca'rasānemopju tojato nīrā tere cō'awā.

Yucusu nucūporopu sū'apeja'que ni'i

³⁹ Bo'reque'aca be'ro tiwū da'rari masā nucūrōrē ī'abocawā. ¿No'opu niti? ni ī'amasītiwā. Na tojo ī'amasītimirā, opatucū nucūporo nirōrē ī'a, “Sō'o buanūjārā, apetero weero basiocāma, to majāarā”, niwā.

⁴⁰ Tojo weerā todūporo “Cōme pjīrī wejeñe'epo'ato” ni, na du'te doqueño'que pjīrīrē dutesure dijowā. Apeye wajapjīrī pacare, autuse pjīrī du'te'que darire pāaca'ranū'cōwā. Na tojo weetojaca be'ro u'mūtārōpu nirī su'ti caserore wī'rō ti caseropu ñe'e miato nīrā wejemorō yoowā. Tojo weero tiwū nucūporo sumuto pe'e nūjāwū. ⁴¹ Nūjā, ũ'cūatiro nucūporo opa bu'a nirōpu sū'apeja wa'awū. Wajamu'tārō pe'e nucūporopu opasīo doquebi'peque'awū. Ne sīoburota basiotiwū. Tiwū auturo pe'e pā'cōrī pacase paaquēocā, bata wa'awū.

⁴² Tojo wa'acā ī'a, surara tiwūpu bu'iri cuorā na ñe'e'cārārē ne ni'cū doqueñojā baadu'titicā'to nīrā wējēcā'sī'rīmiwā. ⁴³ Surara wioḡu pe'e Pablora yū'rūosī'rīgū, narē cā'mota'awī. Be'ro baamasīrārē sumutopu baanūjamū'tādutiwī.

⁴⁴ Āpērārē taboa pjīrī me'rā pa'sanūjādutiwī. Te me'rā wa'atirā, tiwū cjase bata'que pjīrī me'rā pa'sanūjādutiwī. Tojo weetjīrā, ũsā nipe'tirā yū'rūpe'ticā'wū.

28

Pablo Malta nucūrōpu nī'que ni'i

¹ Ūsā nipe'tirā sumutopu nujāta, majānu'cāca be'ro ūsā masīwū, ti nūcūrō Malta wāmeticarō niwū. ² Tocjārā masā acoro pejacā yūsuačā ī'arā, ūsārē añurō pajaña'wā. Tojo weerā pecame'e wījābosa, ūsārē sō'madutirā pijiwā. ³ Pablo quē'rā peca boposāse seegu wa'a, mitīawī. Cū tojo mitīarī cura añā pecapu ní'cu asise uiwijatigu, Pablo ya omocāpu cū'rī doqueyowā. Toputa wā'ñacā'wī. ⁴ Ti nūcūrōcjārā añā Pablo ya omocāpu wā'ñacā ī'arā, na a'tiro niwā:

—Ā'rī masā wējērī masū nisami. Cū dia pajiri maapu yu'rutoja'cu nimigū, cū ña'arō wee'que wapa wērīgūsami, niwā.

⁵ Pablo pe'e añarē pecame'epu wejestequetīawī. Cūrē ne mejēcā wa'atiwū. ⁶ Na tocjārā pe'e “Maata cūrē bipia wa'arosa'a”, nimiwā. “Bipiticāma, wācūña marīrō buruque'a, wērīa wa'agusami”, ni wācūmiwā. Na yoacā yucuecūmī, cūrē mejēcā wa'aticā ī'a, mejēcā wācūwā tja. “Ā'rī umu mejēta nisami. Marī ējōpeogu nígū nisasami. Tojo weero cūrē añā cū'rīcā, ne mejēcā wa'awe'e”, niwā.

⁷ Ūsārē tojo wa'a'caro ti nūcūrō wioqu Publio wāmetigu ya di'ta pu'toacā niwū. Cū ūsārē cū ya wi'ipu cārīdutigu pijiwā. I'tia numu ūsā cū ya wi'ipu nise numarīrē ūsārē añurō weewī. ⁸ Titare Publio pacu ujaque, yoja dutitigu cājīwī. Pablo cū cājīrōpu sājāa, Ō'acūrē sērībosa, cū dupoapure ñapeowī. Tojo wee cūrē yu'rucā weewī. ⁹ Cū tojo weecā ī'arā, ti nūcūrōpu nirā dutitirā na ye dutire yu'rūodutirā cū tiropu a'tiwā. Nipe'tirā na ye dutire yu'rūono'wā. ¹⁰ Ti nūcūrōcjārā ūsārē peje apeyenojō o'owā. Be'ropu ūsā yucusupu wa'arā, pu'etiatje quē'rārē o'owā.

¹¹ Ūsā ti nūcūrōpure i'tia mujīpū niwū. Be'ro Alejandría wāmetiri macā cjawū me'rā wa'awu tja. Tiwu topu pu'ecu tō'o nīnicaro niwū yujupu. Tiwu yucusuē'quēapu āpērā masā ējōpeosetirā Cástor, Pólux wāmetirā queose na paateō'o'que wā'ñawū. ¹² Maltapu ní'cārā wija, Siracusa wāmetiri macā cja petapu ejawu. Topu i'tia numu tojáníwū. ¹³ Be'ro Regio wāmetiri macāpu wa'arā, sumutopu nujāwū. Topu eta, ní'cā numu be'ro ūsā wa'aro pe'eta wī'rō wēowū. Tojo weerā ape numu pe'e ejabaque'owu Puteoli wāmetiri macāpure. Topu eta, ūsā tiwupu saña'cārā dijawu. ¹⁴ Topure āpērā Jesure ējōpeorārē bocaewu. Na ūsārē “Ní'cā semana ūsā me'rā tojáníña”, niwā. Tojo weerā ūsā ní'cā semana to ni, be'ro Romapu wa'arā ma'apu yu'ruawu tja. ¹⁵ Āpērā Romacjārā Jesure ējōpeorā ūsā Romapu wa'ase quetire tu'otojacārā niwā. Tere tu'o, ūsārē pōtērīrā etawā

ma'apɯ Foro de Apio wāmetiri macāpɯ. Āpērā quē'rā aperopɯ sijari masā na cārīrōpɯ Tres Tabernas wāmetiropɯ ūsārē pōtērīwā. Pablo narē ī'agū, Ō'acūrē e'catise o'o, cū basu quē'rā nemorō e'cati, wācūtutuase bocanemowī. ¹⁶ Ūsā Romapɯ etāca be'ro surara wioɣɯ Julio a'tiro weewī. Bu'iri cɯorā cū mia'cārārē tocjārā bu'iri cɯorārē co'terā wioɣɯpɯre wiawī. Pablo pe'ere ape wi'ipɯ ni'cū surara cūrē du'tiri nígū co'teacɣɯ me'rā cūuwī.

Pablo Romapɯ ní'que ni'i

¹⁷ I'tia nɯmɯ ūsā Romapɯ etāca be'ro Pablo ti macācjārā judío masā wiorārē pijowī. Be'ro cū tiropɯ na ejačā ī'a, narē a'tiro niwī:

—Yɯ'ɯ acawererā, ne cārōacā mejēcā weetiɯɯ marī acawererārē. Ne marī ñecūsɯmɯapɯ weeseti'quere “Tojo niwe'e”, nitiɯɯ. Tojo weetimicā, marī acawererā Jerusalēpɯ yɯ'ure ñe'e, romano masā wiorāpɯre o'owā. ¹⁸ Na romano masā wiorā yɯ'ure sērītiña'a, cūrē wējērōɯa'a nise bu'irire bocatitjārā, du'usī'rīmiwā. ¹⁹ Na judío masā pe'e pūrīcā yɯ'ure ne du'uwīrōrō ɯatiwā. Tojo weegɯ yɯ'ɯ “Wioɣɯ Augusto Romacjɯpɯta beseato”, niwā. Ne yɯ'ɯ acawererārē weresāgū mejēta, yɯ'ɯ ɯaro me'rā a'tiapɯ. ²⁰ Yɯ'ɯ tojo weetjāgū, musā me'rā ucūgūti nígū, diacjū masīato nígū musārē pijioapɯ. Marī judío masā yoacā yucue'cɯ a'titocacɯ niwī. Cū Jesucristo wāmetimi. Yɯ'ɯ cūrē ējōpeose ye bu'iri a'te dari cōme dari me'rā dɯ'teno'cɯ ni'i, niwī Pablo.

²¹ Na cūrē niwā:

—Ūsā ne ni'cā papera pūrī judío masā Judeacjārā na ojao'oca pūrīrē ñe'ewe'e. Mɯ'ɯ ye cjasere tɯ'owe'e. To Judeacjārā a'topɯ sijarā etarā, ne ña'arō ucū weresātiwā mɯ'ɯrē. ²² Ūsā a'te dia'cūrē masī'i. Nipe'tirocjārā “Jesure ējōpeose ña'a ni'i”, ni ucūma. Tojo weerā ūsā mɯ'ɯ ējōpeosere tɯ'osī'rīsa'a, niwā.

²³ Tojo níca be'ro na ni'cā nɯmɯ tere ucūatji nɯmɯrē besewā. “Ti nɯmɯ a'tirātī” ni, wa'a wa'awā. Ti nɯmɯ nicā pājārā masā Pablo cājīrī wi'ipɯ etawā. Na nerēpe'tica be'ro bo'reacā bu'enɯ'cā'cɯ, téé ñamica'a bu'e na'itō'oa wa'awī. Ō'acū cū nipe'tirā wioɣɯ nise quetire bu'ewī. Jesucristore ējōpeoato nígū, Moisé cū oja'quere, Ō'acū ye queti weremɯ'tārī masā na oja'quere narē pūrō ējōpeocā ɯagɯ bu'eī'owī. ²⁴ Ni'cārērā cū bu'esere ējōpeowā. Āpērā ne ējōpeotiwā. ²⁵ Na ni'cārōnojō wācūti, ni'cārērā topɯ duji'cārā wā'cāɯ'cāwijaari cura Pablo narē niwī:

—Espíritu Santu diacjũta ucũpĩ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Isaía me'rã ucũgũ marĩ ñecũsumapure. A'tiro ni wereduticũ niwĩ:

26-27 ã'rã masãrẽ a'tiro ni weregũ wa'aya:

“Musã Ō'acũ ye cjasere teerã, ĩ'asĩ'rĩtirãsa'a.

Ō'acũrẽ ějõpeosĩ'rĩtirã, diacjũ cjasere tũ'osĩ'rĩtirãsa'a.

Tojo ějõpeotitjĩarã, yũ'ure acobojose sěrĩsome.

Tojo weerã musãrẽ werecã, tũ'orãsa'a, tũ'orã pe'e.

Mejõ de'ro nirõ weesari, ni tũ'omasĩsome.

Musã añurõ yũ'ũ weesere ĩ'amirã, ĩ'amasĩsome”, nicũ niwĩ Ō'acũ.

28 »Tojo weerã musã tũ'osĩ'rĩtise ye bu'iri Ō'acũ masãrẽ yũ'rũose quetire ni'cãcã me'rã judío masã nitirãrẽ wereno'rõsa'a. Na pe'e añurõ tũ'otũ'sarãsama, niwĩ.

29 Pablo tere nĩca be'ro judío masã topũ nirã na basu a'metu'tiwijaawã.

30 Pũã cũ'ma Pablo ti wi'i na waso, wapayeduticũ wi'ipure surara cũrẽ co'tegũ me'rã niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ ĩ'asijarãrẽ e'catise me'rã narẽ põtẽrĩwĩ. 31 Uiro marĩrõ, wãcũtutuario me'rã masãrẽ Ō'acũ cũ wiogũ nisere, tojo nicã Jesucristo ye cjasere bu'enu'cũcã'wĩ. ãpẽrã ne cã'mota'aro marĩrõ tojo weewĩ.

Teófilo, mu'ũrẽ tocã'rõta oja'a.

Luca

Pablo Romacjārārē oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo a'ti pūrīrē Corintopu nígū, Romacjārā Jesucristore ějōpeorārē ojacu niwī. Cū ne waropare Jesucristore ějōpeoticu niwī. Tojo weegu cūrē ějōpeorārē ña'arō weesī'rīgū sirutucu niwī. Be'ro Ō'acū Pablōre ducayucā weecu niwī. Tojo wéca be'ro cū Jesucristo ye quetire wereri masū sājācu niwī.

Pablo Romacjārā tiropu wa'asī'rīcu nimiwī. Cū a'ti pūrīrē ojacaterore wa'aticu niwī yujupu. I'tia cū'ma be'ro na tiropare wa'acu niwī.

Cū papera ojaqu, a'tiro ojaseticu niwī. “Yū'u Pablo musārē oja'a” nitojaca be'ro añudutiwacu niwī. Be'ro “Ō'acūrē musā ye cjasere e'catise o'o'o”, nicu niwī. Tojo nicā “A'tere masāgū, musārē a'ti pūrīrē oja'a,” nicu niwī. Be'roputa “Ō'acū ye añuse quetire a'tiro nirō wee'e”, ni ojacu niwī. Yaparuta majā añudutitæosere ojacu niwī.

Pablo a'ti pūrīrē marī nipe'tirā bu'iritirā ni'i nisere ojacu niwī. Tojo nicā Ō'acū me'rā añurō nisī'rīrā, Jesucristore ějōpeose me'rā dia'cū tojo nita basio'o nisere ojacu niwī. Apeye, Romacjārārē ni'cārō me'rā nisetidutigū, narē “Añurō a'merī pajaña'ña, ejerisājāse me'rā niña,” ni ojacu niwī.

Pablo Romacjārā Jesure ějōpeorārē oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo musā Roma wāmetiri macācjārā Jesucristore ějōpeorārē oja'a. Jesucristo dutiro weewā'ñaco'tegu ni'i. Cū yū'ure Ō'acū masārē yū'ruose quetire weredutigū besecūwī.

² Duporopu Ō'acū cū ye queti weremū'tārī masā me'rā “Yū'u masārē yū'ruoguti”, ni wereyucu niwī. Tojo weerā te quetire tū'orā, Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu ojacārā niwā. ³ Na oja'que marī wiogu Jesucristo Ō'acū macū ye queti ni'i. Cū a'ti nucūcāpūre marī weronojō upatigu bajuacu niwī. Masū nígū, duporocjūpu wiogu Davi pārāmi nituriagupu nicu niwī. ⁴ Cū marī weronojō upatimigū, Ō'acū macū niyugu, ña'ase moogū waro nicu niwī. Cū wērīca be'ro cū pacu Espiritu Santu tutuaro me'rā cūrē wērī'cūpūre masōcu niwī. Tojo weese me'rā masārē yū'u macū nimi nisere ĩ'ocu niwī. ⁵ Cū yū'u Pablōre añurō wéegu, cū ye quetire weredutigū besewī. Nipe'tiropu masā

Jesucristore ějōpeoato nígũ tojo weewĩ. Ějōpeotjīarā, cũ ɥaro weerāsama.

⁶⁻⁷ Músā Romacjārā quē'rā cũ tojo nino'cārāta ni'i. Tojo weegu músārē Ō'acũ mairārē a'ti pūrīrē oja'a. Ō'acũ Jesucristo yarā sājādutigu músārē besecu niwĩ. Marĩ pacu Ō'acũ, tojo nicā marĩ wioɥu Jesucristo músārē añurō weeato. Músārē ejerisājācā weeato.

Pablo Romapɥ wa'asĩ'rĩmi'que ni'i

⁸ A'tere músārē weremu'tāgũti. Nipe'tirocjārāpɥ músā Jesucristore ějōpeosere ucūse'sama. Tere tu'ogɥ, Jesucristo weetamuse me'rā Ō'acūrē e'catise o'o'o. ⁹ Yɥ'u ñubuesetirinucũ músā ye cjasere sērībosanu'cūcā'a. Yɥ'u tojo weesere Ō'acũ “Diacjūta tojo weemi”, nisami. Yɥ'u añurō ejeripō'rātise me'rā cũ ɥaro wee'e. Tere wéegɥ, añuse queti cũ macũ yere were'e. ¹⁰ Apeye quē'rārē Ō'acūrē a'tiro sērīnu'cūcā'a. “Mɥ'u ɥaro nicā, yɥ'ure Romapɥ wa'adutigu du'uo'oya. Ti macācjārā mɥ'urē ějōpeorārē ĩ'asĩ'rīsa'a”, ni sērī'i. Yoa wa'a'a yɥ'u músā tiropɥ wa'asĩ'rĩmi'caro. ¹¹ Músārē nemorō wācūtutuacā ɥasāgũ, Espíritu Santu yɥ'ure masīse o'oro weronojō músārē o'oturiasĩ'rīsa'a. Tojo weegu topure wa'asĩ'rīsa'a. ¹² Músārē a'tiro nígũti. Marĩ púaperi a'merĩ weetamurāsa'a. Músā yɥ'u ějōpeocā ĩ'arā, nemorō wācūtutuarāsa'a. Yɥ'u quē'rā músā ějōpeocā ĩ'agũ, mejārōta weegusa'a.

¹³ Acawererā, músārē a'tere masīcā ɥasa'a. Pejetiri músā tiropɥ wa'asĩ'rĩmi'i. Apesecjārāmarīcā judío masā nitirā yɥ'u Jesucristo ye quetire werecā, ějōpeowā. Músā ya macācjārā quē'rārē Jesucristore ějōpeocā ɥasāgũ, weregu wa'asĩ'rīsa'a. Tojo weesĩ'rīmicā, basiowe'e yujupɥ. ¹⁴ Ō'acũ cũ ye quetire nipe'tirārē yɥ'ure weredutiwĩ. Yé uurārē, uutirā quē'rārē weredutiwĩ. Bu'e'cārārē, bu'eti'cārārē weredutiwĩ. ¹⁵ Tojo weegu músā ya macācjārā Jesucristore ějōpeotirārē cũ ye quetire pūrō weresĩ'rīsa'a.

Jesucristo ye quetire tu'orā cūrē ějōpeose ni'i

¹⁶ Masā Jesucristo ye quetire tu'orā, cūrē ějōpeonu'cāsama. Yɥ'u masĩ'i, Ō'acũ cũ tutuaro me'rā nipe'tirā Jesucristore ějōpeorārē pecame'epɥ wa'abo'cārārē yɥ'rɥosami. Tojo weegu músārē te quetire ne bopoyasāwe'e. Ne waro cūrē ějōpeorā judío masā nirārē yɥ'rɥosami. Judío masā nitirā cūrē ějōpeorā quē'rārē mejārōta yɥ'rɥosami. ¹⁷ Te queti a'tiro ni'i. Ō'acũ Jesucristore ějōpeorārē “Bu'iri marĩrā, añurā nima”, ni ĩ'asami. Jesucristore ějōpeorā dia'cūrē tojo ĩ'asami. Te cjasere Ō'acũ ye queti ojāca pūrīpɥ a'tiro ojano'wũ:

Õ'acũ cãrẽ ãjõpeorãrẽ “Añurã nima”, ni ï'asami.

Cũ me'rã ninu'cũrãsama, niwã.

Nipe'tirã masã bu'iritima nise ni'i

18 Õ'acũ ɯ'musepu nigũ masã ña'arõ weesetisere ï'agũ, bu'iri da'resami. Ña'arõ weenu'cũrã diacjã cjasere cã'mota'asama. Tojo weegu narẽ ɯpɯtɯ bu'iri da'resami.

19 Õ'acũ cã nisetise masĩta basiosere masã añurõ masĩsama.

Õ'acũ cã basu tere masĩcã weecu niwĩ. 20 Marĩ Õ'acũ bajusere ï'atimirã, cã wee'que me'rã cã tutuasere, cã nisetisere masĩno'o. Cã tutuase, cã nisetise ninu'cũcã'rõsa'a. Ne waro cã a'ti turire weenu'cãcateroputa cã Õ'acũ ni'i nisere masĩno'o. Tojo weerã masã “Mu'urẽ masĩtisa'a. Tojo weerã bu'iri moo'o”, nĩmasĩtisama. 21 Cã nisetisere masĩmirã, cãrẽ ãjõpeotisama. Ne cãrẽ e'catise o'otisama. No'o ɯaro wãcũma'a, siape me'rã nemorõ ña'arõ wãcũsãjãsama. 22 Na masĩɯ'rũa'a nimirã, tɯ'omasĩtirã dojosama. 23 Tojo weerã Õ'acũ catinu'cũgũrẽ ãjõpeotisama. Na apeyenojõ masã yee'que boadijatje pe'ere ãjõpeosama. Masã queose, mirĩcũa queose, wa'icãrã queose, pĩrõa queosere yee, ãjõpeosama. Ne waroputa tere weemũjãti, ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ mejãrõta weenu'cũma.

24 Na tojo wee'que bu'iri Õ'acũ na ña'arõ weesĩ'rĩsere weeato nigũ cõ'awã'cãcɯ niwĩ. Na bopoyose ña'asere a'merĩ weecãrã niwã. Tere wéerã, na basu na upure dojorẽrã weecãrã niwã. 25 Diacjũ cjasere ãjõpeoboronojõ o'orã, mejõ nisoowioritima. Cãrẽ ãjõpeoronojõ o'orã, cã da're'que a'ti nucũcã cjase pe'ere ãjõpeoma. Õ'acũ nipe'tise wee'cure e'catipeonu'cũcã'rõɯa'a. Tojota weeno'ato.

26 Õ'acũ bopoyose na ɯaripejasere weeato nigũ narẽ cõ'awã'cãcɯ niwĩ. Numiaputa ɯmũa me'rã na weewuasenojõrẽ na basu numia se'saro ña'arõ weesama. 27 ɯmũa quẽ'rã na basu ña'arõ a'merĩ weesama. ɯmũa numia me'rã weewuasenojõrẽ du'urã, ɯmũa se'saro ɯaripeja, ña'arõ weesama. Tojo weegu Õ'acũ narẽ ña'arõ weese wapa, bu'iri da'resami. Narẽ bu'iri da'regu, na upure pi'eticã weesami.

28 Cũ wee'quere ï'amirã, Õ'acũrẽ ãjõpeosĩ'rĩtisama. Tojo weegu na wãcũma'asere weeato nigũ cõ'awã'cãcɯ niwĩ. Cũ narẽ cõ'acã, totã na ña'arõ wee'quere nemopeosama. 29 Nipe'tise ña'arõ weesere ɯ'rũocã'sama. Pajaña'rõ marĩrõ ãpẽrãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩsama. Apeyenojõ cuomirã, cuonemosãjãsi'rĩsama. A'te nipe'tise ña'asere weesama. Doesama. A'mewẽjẽsama. A'metu'tisama. Weesoosama. Ña'arõ weesĩ'rĩrõ bajuro ña'arõ weesama. Ucja, queti

poosama. ³⁰ Āpērārē ña'arō weesī'rīrā, diacjũ nitimicã, weresãsama. Ō'acūrē uatisama. Āpērārē ĩ'amuisama. "Yũ'u pe'e āpērā yũ'rũoro niyũ'rũnũ'cã'a", nisama. Ña'asere weebocasama. Na pacusũmũarē yũ'rũnũ'cãsama. ³¹ Tũ'omasĩtisama. Na "Weerãti" nĩ'quere weetisama. A'metu'tica be'ro aposĩ'rĩtisama. Na acawererãpũreta ma'itisama. Āpērārē pajaña'tisama. ³² Ō'acũ tojo weerārē queoro wéegũ, "Pecame'epũ cõ'abajuriogũti", nicũ niwĩ. Cũ tojo níca be'ro nimicã, ña'arō weenu'cũsama. Tojo nicã āpērārē ña'arō weecã ĩ'arã, "Añurõ wéerã, tojo weema", nisãjãsama.

2

Ō'acũ ña'arō weerārē bu'iri da'regũ, queoro weemi nise ni'i

¹ Mũsã āpērārē "Na ña'arã nima" ni, ĩ'abeseticã'ña. Mũsã quẽ'rã na weronojõ ña'arõ weesetisa'a. Na bu'iritima nĩrã, ũsã quẽ'rã bu'iriti'i nĩrõnojõ wa'a'a mũsãrẽ. Mũsã ni'cãrõnojõ bu'iri cũo'o. ² Ō'acũ ña'arõ weerārē bu'iri da'regũ, queoro weegũ weemi nisere masĩno'o. ³ Mũsã āpērārē "Ña'arõ weema" nimirã, na weronojõta wee'e. Tojo weerã "Ō'acũ ũsãrẽ bu'iri da'reesome", niticã'ña. Da'regũsami. ⁴ Ña'arõ weemicã, Ō'acũ mũsãrẽ pajaña'gũ, maata bu'iri da'retisami. Tojo weerã mũsã "Ūsãrẽ bu'iri da'reesome", nimisa'a. Tojo niwe'e. Mũsã ña'arõ weesere bujaweti dũcayuatõ nígũ añurõ wee, maata bu'iri da'retisami.

⁵ Cũ tojo weemicã, mũsã ña'arõ weesere bujaweti dũcayusĩ'rĩtisa'a. Mũsã siape me'rã ña'asere weenemorã, bu'iri da'resere seeneocũunemorã wee'e. Be'ro masãrẽ bu'iri da'reatji nũmũ nicã, Ō'acũ uagũ, mũsãrẽ queoro bese, upũtu bu'iri da'regũsami. ⁶ Masã na wee'quenũcũrẽ queoro wapayegũsami. ⁷ Ō'acũ a'tiro weerãrẽ cũ tiropũ catinu'cũatjere o'ogũsami. "Cũ me'rã dũcayu ninu'cũrãsa'a" nĩrãrẽ, tojo nicã cũ "Añurõ weepũ" nisere a'marãnojõrẽ o'ogũsami. Tojo nicã ape upũ boatiri upũ su'tiwetisĩ'rĩrãrẽ tojo o'ogũsami. Na catinu'cũsere uarã, añurõ weenu'cũrãsama.

⁸ Āpērã pe'e Ō'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã, na uaro weesetisama. Diacjũ cjasere uatirã, ña'ase pe'ere weesirutusama. Ō'acũ ua, narẽ upũtu bu'iri da'regũsami. ⁹ Nipe'tirã ña'arõ weesetirã pi'eti, ña'arõ tũ'oña'rãsama. Judío masãrẽ ne warõ tojo wa'amũ'tãrõsa'a. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta wa'arõsa'a. ¹⁰ Añurõ weesetirã pe'ere Ō'acũ

añurõ weegusami. Narẽ “Musã añurõ weewu”, nigũsami. Tojo nicã ejerisãjãcã weegusami. Ne waro judío masãrẽ tojo ejerisãjãcã weemu'tãgũsami. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta weegusami. ¹¹ Õ'acũ judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ ï'a ducawaanũ'cõtisami.

¹² Judío masã nitirã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩtisama. Na ña'arõ wee'quere te dutise me'rã mejõta Õ'acũ besegusami. Ña'arõ wee'que wapa me'rã pe'e narẽ pecame'epũ cõ'abajurio besegusami. Judío masã pũrĩcã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩsama. Tere masĩmirã, ña'arõ weesama. Tojo weegu Õ'acũ náma te dutise me'rã na yu'rũnũ'cã'que wapare bu'iri da'regusami. ¹³ Moisé dutisere tu'ose me'rã dia'cũ Õ'acũ “Bu'iri marĩrã nima”, nitisami. Cũ dutisere weerã pe'ere “Bu'iri marĩrã nima”, nisami. ¹⁴ Judío masã nitirã Moisé dutisere moomirã, na añurõ wéerã, Õ'acũ dutisereta weerã weema. Na basu Moisé dutisere masĩrã weronojõ weesama. ¹⁵ Añurõ weese me'rã na diacjũ wãcũsere ï'osama. Moisé dutisere masĩrã weronojõ nima. Tojo weerã queoro weetĩca be'ro ña'arõ tu'oña'sama. Añurõ wéeca be'ro bu'iri moorã tu'oña'sama. ¹⁶ Yu'u Jesucristo ye quetire wereronojõta a'tiro wa'arosa'a. Õ'acũ masãrẽ bu'iri da'reatji nũmũ nicã, nipe'tirã wãcũsere, ãpẽrã ï'atiropũ weesere besegusami. Jesucristo ña'arõ wãcũrãrẽ, ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Añuse wãcũrãrẽ, añurõ weerãrẽ añurõ weegusami.

Õ'acũ Moisére dutise cõu'que ni'i

¹⁷ Musã a'tiro wãcũmisa'a: “Ësã judío masã Õ'acũ Moisére dutise cõu'quere ëjõpeorã ni'i. Õ'acũ yarã ni'i. Tojo weerã judío masã nitirã yu'rũoro añuyũ'rũnũ'cã'a”, nimisa'a. ¹⁸ Tojo nicã a'tiro ninemosã'a. “Ësã Õ'acũ ñasenojõrẽ masĩ'i. Moisé duti'quere masĩyurã, ñsã añuse dia'cũrẽ besemasĩ'i. ¹⁹ Caperi bajutirãrẽ tũawã'cãrã weronojõ Õ'acũ yere masĩtirãrẽ bu'emasĩ'i. Na'itĩ'arõpũ nirãrẽ sĩ'orã weronojõ ña'arõ weerãrẽ añurõ weeduti'i”, nisa'a. ²⁰ “Moisé cũ duti'quere cõorã, diacjũ cjasere queoro masĩ'i. Tojo weerã tu'omasĩtirãrẽ, Õ'acũ yere ne waro bu'ewã'cõrãrẽ bu'emasĩ'i”, nimisa'a. ²¹ Musã “Ãpẽrãrẽ bu'emasĩ'i” nirãtirã, musã basu pe'e bu'emũ'tãrõũa'a. Ãpẽrãrẽ “Yajaticã'ña” nimirã, ãpẽrã yere yajasa'a. ²² Musã, “Musã nũmosãnumia, marãpusũmũa nitirãrẽ a'metãrãticã'ña”, nisa'a. Tojo nimirã, a'metãrãsa'a. “Queose yee'quere ëjõpeoticã'ña” nimirã, narẽ ëjõpeose wi'seri cjasere yajasa'a. ²³ “Ësã Moisé duti'quere cõtjãrã,

āpērā yu'ruoro ni'i", ni wācūmisa'a. Tojo nimirā, tere weetirā, cū duti'quere yu'rūnū'cārā wee'e. Tojo weerā āpērārē Ō'acūrē bujicā'cā weerā wee'e. ²⁴ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu masā tojo weesere a'tiro ojano'wū: "Musā Ō'acū duti'quere yu'rūnū'cāse bu'iri judío masā nitirā Ō'acūrē ña'arō ucūsama", niwū.

²⁵ Musā Ō'acū Moisére dutise cūu'quere weecā, musā judío masā weesetise, ō'rēcju yapa caserore yejecō'ase wapati'i. Weeticāma, musā judío masā nise wapamarī'i. Tojo weerā cū cūu'quere weetirā, judío masā nitirā weronojō tojacā'a. Ō'acū yarā weronojō nitisa'a. ²⁶ Judío masā nitirā ō'rēcju yapa caserore yejecō'ano'ña marīma. Na Ō'acū Moisére duti'quere wéerā, judío masā weronojō nisama. Ō'acū narē "Yarā nima", nisami. ²⁷ Musā judío masā Ō'acū Moisére duti'quere cūomi'i. Ō'rēcju yapa caserore yejecō'amirā, cū duti'quere weewe'e. Āpērā, judío masā nitirā ō'rēcju yapa caserore yejecō'atimirā, tojo nicā Ō'acū Moisére duti'quere masītimirā, cū dutisere weesama. Na tojo weecā, musā bu'iri cūosere masīno'o. ²⁸ Judío masū waro bu'ipu dia'cū weesetitimi. Cū upu dia'cūrē ō'rēcju yapa caserore yejecō'ase mejēta ni'i. ²⁹ Moisé dutisere yu'tigu mejēta Ō'acū yagu nimi. Espiritu Santure wācūse ducayuno'cu pe'e judío masū waro nimi. Cūta Ō'acū yagu nimi. Cūrē Ō'acū "Añugū nimi" ni ī'asami. Masā mejēta tojo ī'asama.

3

¹ Yu'u tojo nicā tu'orā, musā "¿To pūrīcārē judío masā nise wapamarīsari? ¿Ō'rēcju yapa caserore yejecō'ase quē'rā wapamarīsari?" nisa'a. ² Wapatiyu'rua'a. Ne warore a'tiro ni'i. Ō'acū judío masārē cū ye quetire weedutigu, āpērārē weredutigu cūucu niwī. Tojo weero judío masā nise wapati'i. Musārē a'tiro ninemogūti. ³ Āpērā judío masā Ō'acū ucūsere ējōpeotisama. Na tojo ējōpeotimicā, Ō'acū narē cū "Tojo weeguti" ní'quere "Weewe'e", nitisami. ⁴ Ō'acū nipe'tise cū "Weeguti" ní'quere queoro weegusami. Marī nipe'tirā nisoosepiarā nimicā, Ō'acū cū ní'caronojōta queoro weegusami. Ō'acūrē cū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wū:

Ō'acū, mu'u ucūsere "Diacjūta ni'i", nino'o.

Mu'urē nisoose marī'i.

Tojo weero mu'urē āpērāpūre ne weresāta basiowe'e.

Na weresãcãma, yu'rūwetimujãgũsa'a, ni ojacu niwĩ daporocjũpu.

⁵ Tere tu'orã, ãpẽrã a'tiro nima'asama. “Ûsã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ ï'ono'rõsa'a.” ¿To pũrĩcãrẽ “Õ'acũ ùsã ña'arõ weesere bu'iri da'regu, queoro weetimi”, nirã weesari? ⁶ Tojo niwe'e. Na tojo nise queoro nicãma, Õ'acũ ne ni'cũrẽ bu'iri da'remasĩtibosami.

⁷ Apeyema ãpẽrã a'tiro ninemoma'asama. “Ûsã nisoocã, Õ'acũ queoro ucũsere ï'ono'rõsa'a. Tojo weerã masã cũrẽ ‘Añuyũ'rũami, diacjũ ucũnu'cũgũ nimi’, nirãsama. Tojo nicãma, ¿de'ro weegu Õ'acũ marĩrẽ ‘Mũsã ña'arõ weesebucurã ni'ĩ, nisari? Cũ tojo nĩgũ, queoro weetimi”, nisama. Na tojo nise nima'ase ni'ĩ. ⁸ Na “Ûsã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ masĩrãsama”, nisama. Tojo weerã “Añuse wa'ato nĩrã ña'asere weerã”, nisama. ãpẽrã yu'ure, yu'ũ me'rãcjãrãrẽ mejẽcã wãcũato nĩrã, “Pablo a'tere bu'emi”, nisoosama. Na tojo nisoose wapa Õ'acũ narẽ bu'iri da'regu, queoro weegũsami.

Nipe'tirã bu'iritirã nima nise ni'ĩ

⁹ ¿Marĩ judío masã ãpẽrã yu'rũoro añurã niyu'rũnu'cãti? Niwe'e. Marĩ masĩtoja'a. Nipe'tirã judío masã, judío masã nitirã ña'arõ weerã niyurã, ni'cãrõnojõ bu'iritirã dia'cũ ni'ĩ.

¹⁰ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre marĩrẽ a'tiro niwũ: Ne ni'cũnojõpũta añugũ marĩmi.

¹¹ Ne ni'cũ Õ'acũ ye cjasere tu'omasĩgũ marĩmi.

Ne ni'cũpũta Õ'acũrẽ masĩsĩ'rĩgũ, wãcũnũrũtisami.

¹² Nipe'tirã Õ'acũ yere du'urã, dojope'tia wa'asama.

Nipe'tirã ña'arõ weema.

Ne ni'cũnojõpũta ãpẽrãrẽ añurõ weegũ marĩmi.

¹³ Na ucũse masãpe susuripe weronjõ ni'ĩ.

Ti pe ãrĩwijaasa'a.

Te ãrĩwijaase weronjõ masã ña'arõ ucũsama.

Nisoonu'cũsama.

Aña useropũ nĩmã cũogu weronjõ pũrĩrõ ucũsama.

¹⁴ ãpẽrãrẽ doja, upũtu tu'tisama.

¹⁵ Na masãrẽ wẽjẽcõ'asema ï'adu'ayu'rũasama.

¹⁶ No'o na wa'aro masãrẽ ña'arõ weewã'cãsama.

Na yere dojorẽ, pajasecũorã tojacã weesama.

¹⁷ ãpẽrãrẽ ejerisãjãcã weesere moosama.

¹⁸ Õ'acũrẽ wiopesase me'rã ï'atisama.

Cũrẽ uitisama, ni ojano'wũ.

¹⁹ Marĩ masĩ'ĩ, Moisé cũ dutisere ùsã judío masãrẽ cũucu niwĩ. Ûsã te dutisere masĩmirã, tere weetirã, bu'iritirã

tojasa'a. Cũ dutise cũu'que a'tiro ni'i. Nipe'tirã judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ bu'iritirã nima, ni masĩdutirotiro tojo ni'i. ²⁰ Ne ni'cũ Moisé duti'quere weepe'omasĩtisami. Tojo weegu “Moisé dutisere weepe'ocã, ‘Õ'acũ yu'ure bu'iri marĩgũ nimi’, nigũsami”, nímasĩtisami. Moisé duti'que marĩrẽ “Ña'arã ni'i”, ni masĩdutirotiro cũuno'caro niwã.

Jesucristore ãjõpeose me'rã yu'rurãsa'a nise ni'i

²¹⁻²² Ni'cãrõacãrẽ majã Õ'acũ marĩrẽ bu'iri marĩrã nicã weese quetire ï'omi. Te quetire Moisé cũ duti'quere weetimirã, masĩno'o. Marĩrẽ Jesucristore ãjõpeose me'rã Õ'acũ ï'orõpũre bu'iri marĩrã nita basio'o. Dũporopũ Moisé, tojo nicã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã Õ'acũ tojo weeatjere cũ ye queti ojãca pũrĩpũ ojacãrã niwã. Õ'acũ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorãrẽ “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Ne dũcawaanũ'cõtisami. ²³ Marĩ nipe'tirã ña'arõ weerã ni'i. Ne ni'cũ Õ'acũ ãaronojõ weegũ marĩmi. ²⁴ Tojo nimicã, Õ'acũ marĩrẽ ma'igũ, cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ tojo weecũ niwĩ. Tojo weero marĩ wapayetimicã, a'tiro ni'i. Jesucristore ãjõpeose me'rã Õ'acũ marĩrẽ “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, ni ï'asami. ²⁵ Cũ macũ Jesucristore marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayecã weecũ niwĩ. Cũ wẽrĩgũ dí o'mabũro'que me'rã marĩ cũrẽ ãjõpeocã, acobojosami. Tere wéegũ, Õ'acũ queoro cũ weesere ï'osami. Dũporocjãrãpũre na ña'arõ weecã, Õ'acũ pajaña'gũ, bu'iri da'reticũ niwĩ. Tojo tũ'oña'cã'cũ niwĩ. ²⁶ A'tiro nicãrẽ Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapaye'que me'rã Õ'acũ cũ queoro weesere ï'osami. Mejãrõta tja cũ macũ Jesucristore ãjõpeorãrẽ bu'iri marĩrã, añurã wa'acã weesami.

²⁷ Tojo weerã Õ'acũ ï'orõpũre marĩ basu “Añurã ni'i”, nímasĩtisa'a. Moisé duti'quere wéerã mejẽta, añurã ni'i. Jesucristore ãjõpeocã pe'e, Õ'acũ marĩrẽ “Añurã nima”, ni ï'asami. ²⁸ Tojo weerã a'tiro nímasĩ'i. Marĩ Jesucristore ãjõpeocã, Õ'acũ “Bu'iri marĩrã nima”, ni ï'asami. Moisé duti'quere weecã mejẽta, tojo wa'a'a.

²⁹ Õ'acũ judío masã wiogu se'saro nitimi. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ wiogu nimi. ³⁰ Nipe'tirã ni'cãrẽta Õ'acũtima. Cũ judío masã Jesucristore ãjõpeorãrẽ “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Cũrẽ ãjõpeorã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta nisami. ³¹ ¿To pũrĩcãrẽ marĩ “Jesucristore ãjõpeose me'rã Moisé duti'que pe'ere wapamarĩ'i”,

nirã weeti? Niwe'e. A'tiro pe'e wee'e. Marĩ “Jesucristore ějõpeose me'rã Õ'acũ Moisére duti'quere wapatirota wee'e”, nino'o.

4

Abrahã Õ'acũrẽ ějõpeo'que ni'i

¹ Ni'cãrõacã musãrẽ Abrahã marĩ ñecũ ye quetire wereguti. Musã masĩrõnojõta cũ judío masũ nimu'tã'cu nicu niwĩ. ² Õ'acũ Abrahã weesere ĩ'agũ mejẽta, cũrẽ “Añugũ nimi”, nicu niwĩ. Tojo nicãma, Abrahã cũ añurõ wee'que wapa “Yũ'u añugũ ni'i”, nĩmasĩbopĩ. Õ'acũ ĩ'orõpu pe'ere tojo nita basiowe'e. ³ Cũ ějõpeocã pe'e, cũrẽ Õ'acũ “Bu'iri marĩmi”, nicu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Abrahã Õ'acũrẽ ějõpeocũ niwĩ.

Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ.

⁴ Queose me'rã musãrẽ wereguti. Ni'cũ apeyenojõ da'racã, cũrẽ wapayerã, tojo o'orã mejẽta weema. Cũ da'ra'que wapa wapayerã weema. ⁵ Õ'acũ pe'e tojo weetimi. Marĩ añurõ weese wapa mejẽta “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Cũrẽ ějõpeocã pe'ere, tojo nisami. Masã ña'arõ weerãrẽ yu'rũweticã weegũ nimi. ⁶ Duporocjũpu Davi quẽ'rã yũ'u ní'caronojõta nicu niwĩ. Õ'acũ masã weesere ĩ'atimigũ, cũrẽ ějõpeocã, “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, nisami. Tojo nino'rãnojõ e'catisama. ⁷ A'tiro ni ojacu niwĩ te cjasere:

No'o Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'quere acobocono'cãrã e'catima.

Tojo nicã ña'arõ weesere cõ'ano'cãrã e'catima.

⁸ No'o Õ'acũ “Ã'rĩ bu'iri marĩgũ nimi”, nino'gũnojõ cũ quẽ'rã e'catimi, ni ojacu niwĩ Davi.

⁹ Judío masã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'a'cãrã dia'cũ e'catisama. Yejecõ'ano'ña marĩrã judío masã nitirã quẽ'rã e'catisama. Marĩ Abrahã ye cjasere wãcũnemorã tja. Õ'acũ Abrahãrẽ cũrẽ ějõpeocã ĩ'agũ, “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ. ¹⁰ ¿De'ro nicã Õ'acũ Abrahãrẽ “Añugũ nimi”, nipari? Cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'se duporo Õ'acũ Abrahãrẽ “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nitojacu niwĩ. ¹¹ Abrahã Õ'acũrẽ ějõpeoca be'ropu cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acãrã niwã. Cũ yejecõ'ano'se me'rã Õ'acũ cũrẽ toduporopu “Mu'u añugũ, bu'iri marĩgũ ni'i” ní'quere masĩcu niwĩ. A'tiro wéegu, Abrahã nipe'tirã ějõpeorã ñecũ tojacu niwĩ. Na ějõpeose me'rã Õ'acũ

nipe'tirā cūrē ějōpeorārē “Añurā nima”, nicu niwī. Na ō'rēcju yapa caserore yejecō'acā mejēta, tojo nicu niwī. ¹² Mejārōta judío masārē Abrahā na ñecū nimi. Na ō'rēcju yapa caserore yejecō'acā mejēta, na Abrahā weronojō ějōpeorāta cū pārāmerā nima. Abrahāmarīcā cū yejecō'ano'se dūporo Ō'acūrē ějōpeotojacu niwī.

Abrahā ějōpeose cūoyucā, Ō'acū “Tojo weeguti” ní'que queoro wa'acaro niwū

¹³ Ō'acū Abrahārē “Mu'urē, mu'u pārāmerā nituriarārē a'ti di'tare o'oguti”, nicu niwī. Ō'acū cū dutisere wéeca be'ro mejēta tojo nicu niwī. Abrahā cūrē ějōpeocā pe'e, cūrē “Añugū, bu'iri marīgū nimi”, nicu niwī. Tojo weegu cūrē “A'ti di'tare o'oguti”, nicu niwī. ¹⁴ Ō'acū cū dutise cūu'quere weerā dia'cūrē “Tojo weeguti” ní'quere o'ocāma, marī ějōpeose wapamarībopā. Tojo nicā cū Abrahārē “Mu'urē añuse o'oguti” ní'que wapamarīyapaticā'bopā. ¹⁵ Marī Ō'acū Moisére dutise cūu'quere weepe'omasītisa'a. Tojo weegu cū dutisere masīmirā yu'rūnu'cācā, marīrē bu'iri da'regusami. Te dutise marīcā pūrīcārē, te dutisere yu'rūnu'cāse marībopā.

¹⁶ Ō'acūrē ějōpeorā dia'cūrē Abrahārē “Tojo weeguti” ní'quere o'ogusami. Cū marīrē ma'itjīagū, marī basu weetutuacā mejēta, tere o'osami. Moisé dutise cūu'quere weerā dia'cūrē o'osome. Nipe'tirā Abrahā weronojō ějōpeorārē o'ogusami. Abrahā nipe'tirā ějōpeose cūorā ñecū nimi. ¹⁷ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro niwū Abrahārē: “Mu'urē peje cururicjārā ñecū sōrōwū”, nicu niwī Ō'acū. Cū tojo nicā tu'ogu, Abrahā ějōpeocu niwī. Abrahā Ō'acū ī'orōpūre cūrē ějōpeoyugu, marī ñecū nicu niwī. Ō'acūta nipe'tisere weemasīpe'ocā'mi. Wērī'cārāpūreta masōsami. Cū dutiro me'rā no'o marīsepūreta weebajurēsami.

¹⁸ Ō'acū Abrahārē “Mu'u pārāmerā nituriarā pājārā nirāsama” nirī curare ne pō'rāmarīcu niwī. Pō'rāmarīmīgū, Ō'acū cūrē ní'quere “Queoro weegusami”, ni ějōpeocu niwī. Tojo weegu Ō'acū ní'caronojōta peje cururicjārā ñecū wa'acu niwī. ¹⁹ Abrahā cien cū'marī wa'tero cūocu niwī. Cū nūmo Sara quē'rā bucūo waro nico niwō. Tojo nimicā, Abrahā “Ěsā pō'rātimasītisa'a, bucūrā waro ni'i”, niticu niwī. Ō'acū cū ní'caronojō “Ěsārē pō'rāticā weegusami” nīgū, cūrē ějōpeodu'uticu niwī. ²⁰ “Apetero weegu cū ‘Weeguti’ ní'quere weetisami”, niticu niwī. Tojo weronojō o'ogu, Ō'acūrē ějōpeonemocu niwī. Wācūtutua, cūrē nicu niwī: “Añuyū'ruami, tutuayū'rugū

nimi”, nicu niwĩ. ²¹ “Õ'acũ yu'ure cũ ‘Weeguti’ nisere weemasĩpe'ocã'sami”, ni ějõpeocu niwĩ. ²² Cũ tojo ějõpeocã ĩ'agũ, Õ'acũ Abrahãrẽ, “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ.

²³ Õ'acũ tojo ní'quere Abrahã dia'cũrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ojano'ticaró niwũ. ²⁴ Marĩ quẽ'rãrẽ ojano'caró niwũ. Marĩ Õ'acũrẽ ějõpeocã, Abrahãrẽ ní'caronojõta marĩrẽ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, nisami. Cũta marĩ wiogu Jesú wẽrĩ'cãpũre masõcu niwĩ. ²⁵ Jesú marĩ ña'arõ wee'que wapare wẽrĩcu niwĩ. Cũ wẽrĩca be'ro Õ'acũ marĩrẽ bu'iri marĩrã tojadutigu cũrẽ masõcu niwĩ.

5

Marĩ bu'iritirã niwe'e nise cjase ni'i

¹ Marĩ bu'iri cuomi'cãrãrẽ marĩ wiogu Jesucristore ějõpeocã, Õ'acũ “Musã añurã ni'i”, ni ĩ'asami. Tojo weerã marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayeyucã, Õ'acũ me'rã wãcũque'tiro marĩrõ añurõ nicã'a. ² Jesucristore ějõpeocã, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, cũ me'rã niato nígũ yu'rũosami. Cũ tiropũ cũ añuyũ'rũagu nisere bu'ipejatamurãsa'a. Marĩrẽ “Añurõ weewũ”, nigũsami. Cũ tojo weegũsami nĩrã, e'catise me'rã co'te'e.

³ Apeyema tja pi'etirã, e'catimasĩ'i. Marĩ pi'etirã, nemorõ wãcũtutuarãsa'a. ⁴ Marĩ wãcũtutuacã, Õ'acũ “Musã añurõ weewũ”, nigũsami. Tere masĩrã, cũ marĩrẽ añurõ weeatjere wãcũrã, e'catiyutoja'a. ⁵ Õ'acũ Espĩritu Santure marĩ me'rã ninu'cũdutigu o'ócũ niwĩ. Tojo weerã cũ me'rã nĩrã, Õ'acũ marĩrẽ ma'isere masĩno'o. Tere masĩrã, “Queorota marĩrẽ ‘Añurõ weeguti’ ní'quere weegũsami”, nino'o.

⁶ Õ'acũ marĩrẽ marĩ basu de'ro yu'rũta basioticã ĩ'acu niwĩ. Tojo weegu cũ besecatero ejacã, Jesucristo marĩ ña'arãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. ⁷ Marĩ pũrĩcã ne ãpẽrãrẽ wẽrĩbosasĩ'rĩtisa'a. No'o ni'cũ queoro weegũ nimicã, ne wẽrĩbosamasĩtisa'a. Apetero weegu ni'cũ añugũ warore wẽrĩbosagu, wẽrĩbosabosami. ⁸ Õ'acũ pũrĩcã marĩ ña'arã nimicã, cũ ma'isere ĩ'ocu niwĩ. Tere ĩ'ogũ, Jesucristore marĩrẽ wẽrĩbosacã weecu niwĩ. ⁹ Jesucristo marĩrẽ wẽrĩbosase me'rã cũ ye dí o'mabũrose me'rã Õ'acũ cũ ĩ'orõpũre marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã weecu niwĩ. Tojo weegu cũ Jesucristo me'rãta tja nemorõ weeta-mugũsami. Õ'acũ masãrẽ bu'iri da'reri nũmũ nicã, marĩrẽ yu'rũweticã weegũsami. Marĩrẽ bu'iri da'resome. ¹⁰ Marĩ Õ'acũrẽ uatirã nimicã, cũ macũrẽ marĩrẽ wẽrĩbosacã

weecu niwĩ. Jesucristo wěrigũ dí o'maburose me'rã Õ'acũ marĩrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã weecu niwĩ. Tojo weerã marĩ ni'cãrõacãrẽ cũ me'rãcjãrã niyurã, a'tiro masĩ'i. Jesucristo wěri, cũ masã'que me'rãma majã marĩ bu'iri da'reno'bo'cãrãrẽ yu'rũcã weegusami. ¹¹ Apeyema tja marĩ wiogu Jesucristo me'rã Õ'acũ marĩrẽ ma'isere wãcũrã, e'catiyu'rũa'a. Marĩ cũ wěri'que me'rã Õ'acũ yarã sãjã'a.

Adã, tojo nicã Jesucristo queti ni'i

¹² Ni'cũ umu Adã wãmetigu me'rã ña'arõ weese nu'cãcaro niwũ. Te me'rã wěrise bajuanu'cãcaro niwũ. Nipe'tirã masãnu'cãpũre marĩ ña'arõ weerã niyucã, pẽ'rĩpejape'tia wa'acaro niwũ. Tojo weero a'ti umucopũre wěrise se'sape'tia wa'apã. ¹³ Masã Õ'acũ Moisére dutise cũuatji dũporopu ña'asere weetocãrã niwã. Na ña'arõ weemicã, Õ'acũ dutise marĩyucã, cũ narẽ "Yu'u dutise cũu'quere yu'rũnu'cã'a", niticu niwĩ. Narẽ bu'iri da'reticu niwĩ. ¹⁴ Tojo nimicã, Adã be'rocjãrã téé Moisé nícaterocjãrãpũ wěricãrã niwã. Na Adã Õ'acũ duti'quere yu'rũnu'cã'caronojõ weetimirã, ña'arõ wee'que wapa wěricãrã niwã.

Adã dũ'pocãticu niwĩ ña'arõ weesere. Jesucristo pe'e a'ti turipu a'tigu, añurõ weesere cũ quẽ'rã dũ'pocãticu niwĩ.

¹⁵ Marĩ Adã yu'rũnu'cã'quere, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ wee'quere a'tiro nĩmasĩ'i. Adã ni'cũ cũ yu'rũnu'cã'que bu'iri nipe'tirã wěrisirutuma. Õ'acũ pe'e marĩrẽ ma'ígũ, añubutiaro weemi. Marĩ wapayetimicã, ni'cũ umu Jesucristo me'rãta tja nipe'tirãrẽ añubutiaro weemi. Pecame'epu wa'abo'cãrãrẽ cũ me'rã catinu'cũcã weemi. ¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ añurõ wee'quere, ni'cũ umu Adã cũ ña'arõ wee'quere "A'tiro ni'i", ninemomasĩ'i. Adã ni'cãtiacã cũ yu'rũnu'cã'que me'rã marĩ nipe'tirãrẽ bu'iritirã tojacã weecu niwĩ. Õ'acũ marĩrẽ yu'rũose pe'e a'tiro ni'i. Marĩ pejetiri yu'rũnu'cãmicã, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, bu'iri marĩrã, añurã tojacã weecu niwĩ. Marĩ wapayetimicã, tojo weecu niwĩ. ¹⁷ Ni'cũ yu'rũnu'cã'que me'rã wěrise se'sa wa'apã. Tojo weero Jesucristo wěri'que pe'e totã yu'rũoquejo'o. Õ'acũ marĩrẽ pajaña'gũ, wapayetimicã, marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã weecu niwĩ. Jesucristo ni'cũ me'rãta tja marĩrẽ u'musepu catinu'cũatjere o'ocu niwĩ.

¹⁸ Ni'cãtiacã Adã yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã bu'iri da'reno'ajã tojacãrã niwã. Jesucristo queoro wéegu, cũ wěrise me'rã pe'e nipe'tirã bu'iri marĩrã tojata basio'o. Tojo nicã catinu'cũsere bocata basio'o. ¹⁹ A'tiro ni'i. Ni'cũ

Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã cũ be'rocjãrã marĩ quẽ'rã ña'arã ni, bu'ipejasirutu'u. Mejãrõta tja ni'cũ Õ'acũ ðutisere yu'tigũ Jesucristo me'rã nipe'tirã cũrẽ ëjõpeorãrẽ Õ'acũ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, nisami.

²⁰ Õ'acũ Moisére dutise cũúgũ, marĩ ña'arã ni'i nisere masĩdutigũ cũucũ niwĩ. Cũ tojo weemicã, ña'arõ weenemopecãrã niwã. Õ'acũ pe'e ña'ase weenemocã, nemorõ pajaña'nemopeocũ niwĩ. ²¹ Ña'arõ wee'que wapa wẽrise nipe'tirãpũre se'sabi'acaro niwũ. Te se'sa'caro weronojõ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ weese quẽ'rã se'sabi'acaro niwũ. Marĩ wiogu Jesucristo wẽrise me'rã marĩrẽ añurã, bu'iri marĩrã tojacã weecũ niwĩ. Tojo nicã cũ me'rã catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ.

6

Wẽrĩ'cãrã weronojõ nimi'cãrã Jesucristo me'rã yu'rũno'õ nise ni'i

¹ Yu'ũ ní'caronojõta ña'ase weenemocã, Õ'acũ nemorõ pajaña'nemopeosami. ¿To pũrĩcãrẽ marĩrẽ ma'ígũ pajaña'nemoato nĩrã ña'arõ weenu'cũrãsari? ² Tojo niwe'e. Jesucristo curusapũ wẽrĩcã, marĩ quẽ'rã cũ me'rã wẽrĩ'cãrã weronojõ wa'acãrã niwũ. Wẽrĩ'cãrã, catirã na wee'quere weetisama. ¿De'ro weerã marĩ todũporo ña'arõ wee'caronojõ weenu'cũbosau? ³ Musã masĩsa'a, marĩ Jesucristore ëjõpeorã nitjãrã, wãmeyeno'o. Wãmeyeno'rã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamurã weronojõ ni'i nisere i'o'o. ⁴ Jesucristo wẽrĩca be'ro yaano'cũ niwĩ. Marĩ wãmeyeno'rã, cũrẽ yaa'caro weronojõ marĩ ña'arõ weesere du'ucãrã niwũ. Marĩ pacũ cũ tutuase me'rã Jesucristore wẽrĩ'cupũre masõcũ niwĩ. Cũrẽ masõ'caro weronojõ marĩ quẽ'rãrẽ ape upũ sãjãcã weecũ niwĩ.

⁵ Marĩ Jesucristo me'rã niyurã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamu'cãrã weronojõ ni'i. Mejãrõta cũ wẽrĩ'cupũ masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã masãrãsa'a. ⁶ A'tiro masĩ'i. Marĩ todũporopũ ña'arõ niseti'quere Jesucristo wẽrise me'rã curusapũ paabi'pecõ'ano'rõ weronojõ wa'acaro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere du'udutiro tojo wa'acaro niwũ. Tojo weerã ña'asere weeticã'rõũa'a. Marĩrẽ te wejeñe'enu'cõrõ weronojõ weewe'e majã. ⁷ Wẽrĩ'cupũ cũ catigũ ña'arõ wee'quere weetimimiba majã. Tojo weerã marĩ quẽ'rã cũ weronojõ te ña'arõ weesere yu'rũweti'cãrãpũ nĩrã, weeticã'rõũa'a. ⁸ Marĩ Jesucristo me'rã wẽrĩbu'ipejatamu'cãrã niyurã, a'tiro masĩ'i. Cũ wẽrĩ masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã mejãrõta cũ me'rã cũ

weronojō masārāsa'a. ⁹ Apeyere a'tiro masī'i. Jesucristo wērī'cupu masācu niwī. Cū ne wērīnemosome. Cūrē wērīse ne pōtēosome majā. ¹⁰ Jesucristo masā ña'arō wee'que wapare wērībosagu, ni'cātita wērīcu niwī. Ni'cārōacārē majā cū masāca be'ro Ō'acū me'rā añurō ninu'cūmi. ¹¹ Te weronojō marī Jesucristo me'rā wērī'cārā weronojō tu'oña'rā. Cū yarā niyucā, ña'arō weese marīrē dutimasītisa'a majā. Tereta marīrē yu'rūtojacu niwī. Tojo weerā Ō'acū ñaronojō weesetirā. Ña'asere weeticā'rā.

¹² Marī upu boatji upure ña'ase weesī'rīcā, cā'mota'arā. Ti upu ña'arō ñaripejasere weeticā'rā. ¹³ Marī i'ase, ucūse, wācūse nipe'tise marī upupu nise me'rā ña'arō weeticā'rā. Ña'asere weronojō o'orā, Ō'acū ñaro weesetirā, marī upupu nisere cūpure o'orā. Wērī masā'cārā weronojō añuse pe'ere weerā. ¹⁴ Moisé duti'que doca nīrā, tere weetirā, bu'iri da'reno'rāsama. Marī cū dutise doca niwe'e. Ō'acū marīrē bu'iri da'reronojō o'ogu, marīrē ma'ígū, acobojocu niwī. Tojo weero ña'arō weese marīrē de'ro pōtēomasītisa'a.

Marī da'raco'terā weronojō nise ni'i

¹⁵ “Marī Moisé dutise doca niwe'e. Ō'acū marīrē ma'ígū, acobojocu niwī”, ni'i. ¿To pūrīcārē marī ña'arō weecā, añusari? Niwe'e. ¹⁶ Mūsā masīsa'a, marī apī dutiro wéerā, cūrē da'rawā'ñaco'terā sājārā wee'e. Cū marī wiogu tojagu weesami. Te weronojō marī ña'asere wéerā, ña'ase weewā'ñaco'terā weronojō nisa'a. Ña'arō weese wapa wērīsere bocarāsa'a. Marī Ō'acū dutiro wéerā pūrīcā, cūrē da'rawā'ñaco'terā weronojō ni'i. Marī cū dutisere wéerā, ña'ase weero marīrō nīrāsa'a.

¹⁷⁻¹⁸ Toduporopu mūsā ña'asere wéerā, da'rawā'ñaco'terā weronojō nicārā niwū. Ni'cārōacārē āpērā mūsārē Jesucristo ye quetire werecā tu'orā, añurō ējōpeocārā niwū. Tojo weerā ña'arō weesere yu'rūono'tjīarā, añusere weewā'ña'a. Mūsā tojo weecā wācūgū, yu'u Ō'acūrē e'catise o'o'o. ¹⁹ Mūsārē tu'omasīcā ñagu, masā na ucūwñasenojō me'rā were'e. Mūsā toduporopure ña'asere mūsā upure wiapecārā niwū. Siape me'rā ña'arō weedojacārā niwū. Ni'cārōacā pe'ere añusere wiarā, Ō'acūrē mūsā upure wiaya. Cū me'rā nibutiarā, siape me'rā cū ñaro dia'cūrē weeya.

²⁰ Mūsā toduporopure ña'arō weewā'ñarā, ña'ase dutise doca nīni'wū yujupu. Tojo weerā añurō weerōwasato nīrō marīrō nicā'wū. ²¹ Mūsā ña'arō wéerā, ¿ñe'enojō añusere bocari? Toduporopure mūsā ña'arō wee'quere

wăcŭră, ni'cărđacărē bopoyasa'a. Te űa'arđ wee'que wapare pecame'epŭ bu'iri da'reno'bopă. ²² Ni'cărđacărē majă marŭ űa'arđ weesere yŭ'rŭweti'cărăpŭ ni'i. űa'arđ weese doca niwe'e. Ő'acŭ dutisere da'rawă űaco'teră ni'i. Te pŭrŭcă aűurđ yapatisa'a. Marŭ, marŭ wiogŭ Ő'acŭ me'ră ni'i. Siape me'ră cŭ űaronojđ wéeră, aűuse, cŭ tiropŭ catinu'cŭsere bocarăsa'a. ²³ űa'arđ wee'que wapare pecame'epŭ bu'iri da'reno'o, wěrđdojasere bocano'sa'a. Ő'acŭ marŭrē wapamarŭrđ o'ose pe'e catinu'cŭatjere bocatje ni'i. Marŭ wiogŭ Jesucristo me'ră tere o'ogŭsami.

7

Omocă đŭ'tese cjase queose ni'i

¹ Acawereră, mŭsă Ő'acŭ Moisere dutise cŭu'quere masŭsa'a. Marŭ catiri űmŭcopŭ dia'cŭrē te duti'quere yŭ'tisa'a. ² Queose me'ră mŭsărē weregŭti. Marŭrē duti'que a'tiro ni'i. Ni'cđ omocă đŭ'te'co co marăpŭ catiro ejatuaro cŭ nŭmo nimo. Cŭ wěrŭca be'ro na đŭ'te'que pe'tia wa'asa'a. Co marăpŭ moogđ tojasamo tja. ³ Co marăpŭ catimică, apŭrē űorėgđ, űa'arđ weego weesamo. Ő'acŭ dutisere yŭ'rŭnŭ'căgđ weesamo. Co marăpŭ wěrŭca be'ro pŭrŭcărē apŭrē űorėcă, űa'ase mejeta ni'i. Ő'acŭrē yŭ'rŭnŭ'cătisamo.

⁴ Co marăpŭ wěrŭcaro weronojđ marŭrē ni'cărđacărē a'tiro wa'a'a. Todŭporopŭre Moisé duti'quere yŭ'tini'wŭ yujupŭ. Jesucristo cŭ wěrŭcă, marŭ quěră wěrŭcără weronojđ wa'acără niwŭ. Tojo weeră Jesucristo wěrŭse me'ră marŭ Moisé dutise doca ní'quere du'uno'wŭ. Ni'cărđacărē Jesucristo wěrŭ masăse me'ră cŭ yară ni'i. Marŭrē Ő'acŭ űaro weeato nígŭ, cŭ yară săjăcă weecŭ niwŭ.

⁵ Todŭporopŭ marŭ tŭ'sasenojđ űa'asere űaripejawŭ. Moisé duti'quere marŭrē că'mota'acă, weeya níronojđ wa'awŭ. Nipe'tise marŭ upŭpŭ nise me'ră marŭ űa'arđ űaripejasere weewŭ. Te űa'asere wéeră, pecame'epŭ bu'iri da'reno'o, yapatidjabopă. ⁶ Todŭporopŭ Moisé cŭ dutise doca níni'wŭ yujupŭ. Ni'cărđacărē majă marŭ Jesucristo me'ră nírá, Moisé dutise doca niwe'e. Tere yŭ'rŭweti'cărăpŭ ni'i. Tojo weeră marŭ Espŭritu Santu me'ră ape upŭ săjă'a. Cŭ weetamurđ me'ră Ő'acŭ űaro weesetimasŭi.

Aűurđ weesŭrŭmigŭ, űa'ase bu'iri pđtėotisa'a nise ni'i

⁷ ¿To pŭrŭcărē "Moisé duti'que űa'a ni'i", nirăsari? Niwe'e. Te dutise marŭcăma, yŭ'ŭ űa'agŭ ni'i nisere masŭtibopă. Cŭ dutise a'tiro ni'i. "Ăpěră yere űotică'űa",

ni'i. Te marĩcãma, yu'u te uosere "Ña'ase ni'i", ni masĩtibopã. ⁸ Te dutise "Weeticã'ña" nimicã, yu'u pe'ere nipe'tise no'o uaro uaripejasere weeya nĩrõnojõ wa'awu. Dutise marĩcãma, "Ña'ase ni'i", ni masĩno'ña marĩbopã.

⁹ Duporopu yu'u Moisé duti'quere sõ'owaro masĩtigu, wãcũque'tiro marĩrõ nicã'miwũ. "Añurõ weegú ni'i", ni wãcũmiwũ. Be'ro te dutise masĩca be'ro na'irõ ãpẽrã yere uoya nĩrõnojõ wa'awu. Yu'u ña'arõ wéégũ, "Ña'agũ ni'i", ni tu'oña'wũ. ¹⁰ Marĩ Õ'acũ dutisere wéerã, añurõ nicã'bosa'a. Yu'u pe'e te dutise de'ro weepe'omasĩtigu, bu'iritigu tojawu. Te dutise masãrẽ Õ'acũ me'rã añurõ tojacã weeboronojõ nĩrõ, yu'u pe'ere bu'iritigu tojacã weewu. ¹¹ Ña'ase yu'upure nĩrõ, Õ'acũ dutisere yu'rũnu'cãcã weewu. Te ña'ase yu'ure nisoowioritique'awu. Tojo weegu yu'u te dutise niyucã, ña'arõ wéégũ, bu'iritigu tojawu. Õ'acũ me'rã a'pepũrĩgũ tojawu.

¹² Õ'acũ Moisére duti'que añuse warota ni'i. Diacjũ wereme'ricã'a. Te dutise marĩ ye niatjere weetamu'u. ¹³ To pũricãrẽ Õ'acũ dutise añuse nimirõ, ¿de'ro weero marĩrẽ bu'iritirã tojacã weesari? Weetisa'a. Marĩ ña'ase wapa pe'e bu'iritirã tojasa'a. Tojo weero te dutise añuse me'rã ña'asere "Ña'aseta ni'i", ni masĩno'o. Tojo weerã marĩ ña'arõ wéerã, Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãrã wee'e nĩrã, marĩrẽ cũ bu'iri da'reatje quẽ'rãrẽ masĩwũ.

¹⁴ Marĩ masĩ'i, Moisé cũ duti'quere Espĩritu Santu me'rã Õ'acũta cũucu niwĩ. Tojo weero añuse dia'cũ ni'i. Marĩ pe'e ña'arã ëjãnu'cãtjãrã, ña'ase marĩpũre nise doca ni'i. ¹⁵ Yu'u, yu'u weesĩ'rĩsere weewe'e. Yu'u ne weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e. Yu'u a'tere masĩtisa'a. De'ro weegu tojo weesasa'a. ¹⁶ Yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wéégũ, a'tiro masĩ'i. "Õ'acũ dutise añuseta ni'i", ni'i. ¹⁷ Yu'u mejẽta ña'arõ wee'e. Yu'upure ña'ase niyuro, yu'ure ña'arõ weecã wee'e. ¹⁸ Yu'u añurõ weesĩ'rĩmigũ, weepõtẽotisa'a. Tojo weegu a'tiro masĩ'i. Yu'upure ne añuse marĩ'i. ¹⁹ Añuse yu'u weesĩ'rĩsere weeboronojõ o'ogu, ña'ase yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e. ²⁰ Yu'u weesĩ'rĩtisere wéégũ, yu'u basu mejẽta tojo wee'e. Yu'upure ña'ase nise pe'e yu'ure sũ'ori wee'e.

²¹ Tojo weero a'tiro wa'a'a yu'ure. Yu'u añurõ weesĩ'ricã, ña'ase dia'cũ wa'awioriti'i. Ña'ase pe'e u'mutãque'a'a. ²² Yu'u basu pe'e Õ'acũ dutisere tu'sayũ'ruami'i. ²³ Tojo nimicã, ña'ase yu'u upupu nise pe'e ña'arõ weeduti'i. Yu'u wãcũse me'rã añurõ weesĩ'rĩ'i. Ña'arõ wéégũ, añurõ

weebo'quere weetisa'a. Tojo weero ña'arõ weese yu'ure we-
jeñe'ese weronojõ ni'i. ²⁴⁻²⁵ Ña'arõ weesere du'umasitigu,
ña'abutiario tu'oña'sa'a. ¿Noa yu'ure te ña'asere, bu'iritigu
tojacã weesere yu'rũweticã weesari? Õ'acũ ni'cũta marĩ
wiogu Jesucristo me'rã yu'ure yu'rũweticã weegusami.
Tojo weegu Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. Yu'u ucũ'quere a'tiro
neonu'cõ, weregutĩ. Yu'u basu Õ'acũ dutisere weesi'rĩmi'i.
Tojo weesi'rĩmicã, ña'ase yu'ũpũre nise pe'e yu'ure ña'arõ
sũ'ori wee'e.

8

*Espíritu Santu weetamurõ me'rã Õ'acũ me'rã añurõ nita
basio'o nise ni'i*

¹⁻² Jesucristo marĩrẽ ña'arõ niseti'quere yu'rũweticã
weecu niwĩ. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ marĩ Jesucristo
yarã bu'iri da'reno'some majã. Espiritu Santu marĩrẽ
Õ'acũ me'rã añurõ nicã weemi. Ni'cãrõacãrẽ Espiritu
Santu dutisere wéerã, ña'arõ weewe'e. Tojo weerã
pecame'epũ wa'asome. ³ Marĩ ña'arõ weerã niyucã, Moisé
duti'que de'ro weepe'ota basiotipã. Moisé duti'que me'rã
yu'rũmasiwe'e. Õ'acũ pe'e yu'rũomasĩmi. Cũ marĩ ña'arõ
wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ.
Cũ macũ marĩ ña'arõ weerã upũtiro weronojõ upũticũ
niwĩ. Ti upũ me'rã wẽrĩgũ, ña'asere cõ'awapayepe'ocã'cu
niwĩ. ⁴ Tere cõ'agũ, marĩrẽ Õ'acũ dutiro weemasĩato
nĩgũ, tojo weecu niwĩ. Marĩ ñaro weesi'rĩsere weewe'e
majã. Ni'cãrõacãrẽ Espiritu Santu tutuaro me'rã cũ ñaro
weeseti'i.

⁵ Marĩ ñaro weesi'rĩsere weesetirã, marĩ ñasenojõ
dia'cũrẽ wãcũsa'a. Espiritu Santu me'rã nisetirã, cũ
ñasenojõ pe'ere weesa'a. ⁶ Marĩ ñaronojõ dia'cũrẽ weese-
tirã, pecame'epũ wa'arãsa'a. Espiritu Santu ñaronojõ
wéerã, marĩ ejeripõ'rãpũ añurõ tu'oña'a. Tojo nicã Õ'acũ
me'rã añurõ catinu'cũcã'rãsa'a. ⁷ Marĩ ñaronojõ dia'cũrẽ
weesetirã, Õ'acũ me'rã a'pepũrĩrã weesa'a. Cũ dutiro ne
weesi'rĩti, ne weemasĩtisa'a. ⁸ Marĩ ñaro weesetirã, Õ'acũrẽ
e'caticã weemasĩtisa'a.

⁹ Marĩ ñaro weesi'rĩsere weetisa'a majã. Ni'cãrõacãrẽ
Espiritu Santu marĩpũre nimi. Tojo weerã cũ tutuaro me'rã
cũ ñaronojõ wee'e. Espiritu Santu marĩ me'rã niticã, cũ
ñaro weetisa'a. Jesucristo yarã nitisa'a. ¹⁰ Marĩ ña'arõ
weese wapa marĩ upũ boadijatji upũ ni'i. Tojo boadijatji
upũ nimicã, Jesucristo marĩpũre niyucã, Õ'acũ marĩrẽ
“Añurã, bu'iri marĩrã nima”, ni ñasami. Tojo weero marĩ

upɯ boamicã, marĩ ejeripõ'rã ɯ'mɯsepɯ catinu'cũcã'rõsa'a. ¹¹ Õ'acũ Jesucristo wẽrĩ'cɯpɯre masõcɯ niwĩ. Cũta tja Espĩritu Santu marĩpɯre nicã, marĩ upɯ wẽrĩca upɯre masõgũsami. Espĩritu Santu tutuaro me'rã tojo weegusami.

¹² Tojo weerã acawererã, marĩ Espĩritu Santure cɯorã, cũ dutisere weeroua'a. Marĩ ɯaro weesĩ'rĩsenojõ pe'ere weerouasato niwe'e. ¹³ Marĩ ɯaro weesetirã, pecame'epɯ bu'iri da're bajuriono'rãsa'a. Te ña'asere Espĩritu Santu weetamurõ me'rã weedu'urã pũrĩcã, catinu'cũrãsa'a.

¹⁴ Nipe'tirã Espĩritu Santu wãcũse o'osere weesiruturãnojõ Õ'acũ põ'rã nima. ¹⁵ Õ'acũ Espĩritu Santure marĩrẽ o'õcɯ niwĩ. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ da'raco'terã na wiogɯre uirã weronojõ niwe'e. Marĩrẽ Õ'acũ põ'rã sãjãcã weesami. Tojo weerã cũ weetamurõ me'rã marĩ Õ'acũrẽ "Pacɯ", nímasĩ'i. ¹⁶ Espĩritu Santu marĩ wãcũsepɯ "Õ'acũ põ'rã nitoja'a", ni tɯ'oña'cã weemi. ¹⁷ Marĩ Õ'acũ põ'rã niyurã, cũ "Yɯ'ɯ põ'rãrẽ añuse o'oguti" ní'quere ñe'erãsa'a. Jesucristo cũ pacɯ o'oatjere ñe'egũsami. Marĩ quẽ'rã cũ me'rã tere ñe'erãsa'a. Marĩ ni'cãrõacãrẽ Jesucristo pi'etisere bu'ipejatamurã, be'ropɯ cũ wiogɯ nise quẽ'rãrẽ bu'ipejatamurãsa'a.

Õ'acũ marĩrẽ añurõ weeatje cjase ni'i

¹⁸ Marĩ a'ti nucũcãpɯ pi'eti'i, pi'etirã. Be'ropɯ Õ'acũ marĩrẽ ɯ'mɯsepɯ añusere o'oatjere wãcũcãma, ni'cãrõacã marĩ pi'etise mejõ niseacã ni'i. ¹⁹ Be'ro ni'cã nɯmɯ Õ'acũ "Ã'rã yɯ'ɯ põ'rã nima. Narẽ añuse o'oguti", nigũsami. Nipe'tise cũ wee'que ɯ'mɯarõ cjase, a'ti turi cjase cũ tojo weeatjere masã apeyenojõrẽ ɯpɯtɯ i'asĩ'rĩrõ weronojõ co'tewapamo'o. ²⁰⁻²¹ Ne waropɯre Õ'acũ wee'que añuse dia'cũ nicaro nimiwũ. Be'ro Adã Õ'acũrẽ yɯ'rɯnɯ'cã'que bu'iri a'ti turi cjase doja wa'acaro niwã. A'ti turi basu dojoticaro niwã. Õ'acũ nírõnojõta dojocarõ niwã. Tojo weerã wa'icurã, yucɯpagɯ, nipe'tise a'ti turi cjase boadijasa'a. Tojo boadijamicã, be'ropɯ añurõ apogusami tja. Õ'acũ ni'cã nɯmɯ besecɯ niwĩ. Queoro ti nɯmɯ nicã, cũ põ'rãrẽ añurã waro wa'ato nígũ dɯcayugusami. Apeye cũ wee'que quẽ'rãrẽ dɯcayugusami. Tojo weecã, cũ ne waropɯ wee'caro weronojõ añurõ nirõsa'a tja. Boadijosome majã. ²² Marĩ a'tiro masĩ'i. Ni'cãrõacãpɯta nipe'tise Õ'acũ cũ wee'que boadijasere pe'ticã ɯaro, pũrĩsere tɯ'oña'rõ weronojõ tɯ'oña'a. Ni'cõ numio wĩ'magũ wɯago pũrĩse tɯ'oña'rõ weronojõ tɯ'oña'a. ²³ A'ti ɯmɯco se'saro tere tɯ'oña'we'e. Marĩ Espĩritu Santure cɯorã wiori

quē'rā pi'eti'i. Be'ropu marĩrē ducayuatjere uputu waro ñe'esĩrĩrā, pũrĩrō tu'oña'rō weronojō yucue'e. Marĩ Espĩritu Santure cuocā, nipe'tise Ō'acũ "O'oguti" ní'quere o'ogusami. Be'ro Ō'acũ marĩrē, "Yũ'u pō'rā nima", nigũsami. Tócatero nicā, marĩrē ma'ma upu, ña'ase weetiri upure o'ogusami. ²⁴ Marĩ Jesucristore ějōpeocā, marĩrē yu'ruocu niwĩ. Cũ marĩrē be'ropu weeatjere co'te ějōpeo'o. Marĩ ĩ'a'quepure de'ro weejā co'tenemobosau. ĩ'a'quepure co'teno'ña marĩ'i. ²⁵ Marĩ ĩ'atise pũrcārē co'te ějōpeorā, sojaro, caributiro marĩrō co'teme'rĩcā'a.

²⁶ Marĩ añusere weetutuatiťjārā, Ō'acũrē "¿De'ro sēĩrĩrōhasari?" nímasĩtisa'a. Tere ĩ'agũ, Espĩritu Santu marĩrē weetamusami. Cũ basu marĩ ye niatjere Ō'acũrē sēĩribosasami. Cũ tere sēĩribosagu, masā ucũta basiotise userinojō me'rā sēĩsami. ²⁷ Ō'acũ haronojōta Espĩritu Santu marĩrē, cũ yarārē sēĩribosasami. Tojo weegu Ō'acũ nipe'tise marĩ wācũsere ĩ'abesepe'ogu, Espĩritu Santu marĩrē sēĩribosasere masĩsami.

²⁸ Ō'acũ marĩrē cũ haro weeato nígu besecu niwĩ. Tojo weerā marĩ a'tiro masĩ'i. Marĩ cũrē mairārē weetamunu'cũcā'sami. Nemorō cũ weronojō wa'acā hagu nipe'tise marĩrē wa'asere añurō yapaticā weesami. ²⁹ Ō'acũ ne waropure ĩ'abesenu'cōtojugupu "Ā'rā yu'u pō'rā nirāsama", nicu niwĩ. Cũ macũ weronojō nisetiatio nígu tojo weecu niwĩ. Tojo nicā cũ macũrē "Nipe'tirā cũrē ějōpeorā masā ma'mi niato", nicu niwĩ. ³⁰ Duporopu Ō'acũ marĩrē cũ yarā niato nígu beseyutojacu niwĩ. Besetoja, cũ pō'rā sājācā weecu niwĩ. Be'ro "Bu'iri marĩrā, añurā nima", nicu niwĩ. Marĩ tojo nino'rārē u'musepu cũ weronojō nisetiācā weegusami.

³¹ Marĩ tere masĩrā, ¿ñe'enojō ninemobosari? Ō'acũ marĩrē weetamuyucā, āpērā marĩrē ña'arō weemicā, wācũque'tiwe'e. Marĩrē na ña'arō weedojamasĩtisama.

³² Ō'acũ cũ macũ waromarĩcārē o'ócu niwĩ. Ne "O'osome" nitiguta, marĩ nipe'tirā ye niatjere wēĩbosadutigu tojo o'ócu niwĩ. Apeyepuma tjšami majā. De'ro weeacju cũ macũ Jesucristore marĩrē o'o'cu nimigũ, apeye nipe'tisere o'otibosabe. O'ogusami. ³³ Ō'acũ cũ bese'cārārē ne ni'cũnojořpũta masā besewharopu weresārō weronojō "Ā'rā ña'arā nima", nita basiowe'e. Ō'acũ cũ basuta "Ā'rā bu'iri marĩma" nigũsamigu.

³⁴ Ne ni'cũ "Ā'rārē bu'iri da'reroña'a", nímasĩtisami. A'tiro ni'i. Jesucristota marĩrē wēĩbosacu niwĩ. Wēĩtoja, masācu niwĩ. Ni'cārōacā cũ pacu diacjũ pe'e wiogu dujiri cũmurōpu marĩ ye niatjere

sēriḃosagu weesami. Tojo weegu ne ni'cũ marĩ Õ'acũ bese'cārārē “Bu'iri da'reroua'a”, nĩmasĩtisami. ³⁵ Jesucristo marĩrē ma'isere ne ni'cũnojō cā'mota'amasĩtimi. Marĩ pi'eticā, marĩ diasaro tu'oña'cā, āpērā ña'arō weequenũ'cōcā, Jesucristo ma'inu'cũcā'sami. Tojo nicā ba'ase moocā, su'ti moocā, wiose wa'tero nicā, āpērā marĩrē wējēcā, Jesucristo marĩrē ma'inu'cūsami. ³⁶ Õ'acũ ye queti ojāca pũrĩpu nĩrõnojõta Õ'acũ yarārē a'tiro ni'i:

Mũ'urē ějõpeose bu'iri um̃acorinacũ āpērā ũsārē wējētawioro ni'i.

Ovejare wējērātirā aperopu miarā weronojō ũsārē weema, tojo ni ojano'caro niwũ.

³⁷ Marĩ ña'arō yu'rurā, Jesucristo marĩrē ma'igũ weetamuse me'rā nipe'tise ña'asere docaque'acā weemasĩsa'a. Tojo nicā cũ weetamuse me'rā nemorō wācūtutuanemomasĩ'i.

³⁸ Yu'u a'tere “Diacjũta nĩrõ wee'e”, ni'i. Õ'acũ marĩrē ma'isere ne apeyenojō cā'mota'amasĩtisa'a. Wēriḃe, catise cā'mota'amasĩtisa'a. Tojo nicā Õ'acũrē wereco'terā u'mũsecjārā, wātĩa, na wiorā Õ'acũ marĩrē ma'isere cā'mota'amasĩtisama. Apeye quē'rā ni'cārōacā nise, be'ropu niatje ne cā'mota'amasĩwe'e. ³⁹ Tojo nicā

u'mũarõpu cjase, ũ'cũarõpu cjase, Õ'acũ wee'quenojō quē'rā ne Õ'acũ marĩrē ma'isere cā'mota'amasĩwe'e. Õ'acũ marĩ wiogu Jesucristo yarā niyucā, marĩrē ma'inu'cūsami.

9

Israe curuacjārā ye queti ni'i

¹⁻³ Yu'u acawererā Israe curuacjārā Jesure ějõpeoticā, ña'abutiario ejeripõ'rātigucoro. Ya curuacjārā Jesucristore ějõpeocā uagu, na pecame'epu bu'iri da'reno'bo'quere ducayusĩ'rĩgũ, yu'u pe'e wapayebosasĩ'rĩmi'i. Yu'u tojo weegu Jesucristore ne i'anemotibosa'a majā. Yu'u Jesucristore ějõpeotjĩagũ, nisoowe'e. Diacjũ tere were'e. Espĩritu Santu quē'rā yu'u nisere “Diacjũta ni'i”, nisami. ⁴ Israe curuacjārā Israe wāmetigu pārāmerā nituriarāpu nima. Õ'acũ yu'u põ'rā niato nĩgũ narē besecu niwĩ. Cũ na me'rā nĩgũ, cũ tutuasere, cũ asistesere narē i'ocũ niwĩ. “Yu'u musā wiogu ni'i. Musā, yá curuacjārā ni'i”, nicũ niwĩ. Narē añurō nisetimasĩato nĩgũ cũ dutisere Moisére cũucũ niwĩ. Narē Õ'acũ wi'ĩpu cũrē ějõpeosere cũucũ niwĩ. Õ'acũ narē “Musā pārāmerā nituriarārē añurō weeguti”, nicũ niwĩ. ⁵ ũsā ñecũsumua Israe curuacjārā nimũ'tā'cārā pārāmerā nituriarāpu ni'i. Abrahā, Isaa, Jacob, cũ põ'rā doce pārāmerā nituriarāpu ni'i. Jesucristo quē'rā masũ niyugu,

ti curuapɯ bajuasirutugɯ, Israe curuacjũ na acaweregɯ nicu niwĩ. Cũ Ō'acũ nimi. Nipe'tise yu'rɯoro nimi. Cũrẽ “Mu'u añuɯu'rɯagɯ ni'i” ni, e'catise o'onu'cũcã'rõna'a. Tojota weeroña'a.

6 Ō'acũ Israe curuacjãrãrẽ añurõ weemicã, pãjãrã cũrẽ ějõpeotima. Na ějõpeoticã, “Ō'acũ Israe curuacjãrãrẽ ‘Añurõ weeguti’ ní'quere weetimi”, nigũ mejëta wee'e. Ō'acũ cũ ní'quere queoro weemi. A'tiro ni'i. Nipe'tirã Israe pãrãmerã nituriarã Ō'acũ põ'rã nitima, nisĩ'rĩrõ wee'e. 7 Ō'acũ Abrahãrẽ “Mu'u pãrãmerã nituriarãrẽ añuse o'oguti”, nicu niwĩ. Cũ tojo ní'quere nipe'tirã Abrahã pãrãmerã nituriarã ñe'etisama. Ō'acũ Abrahãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Isaa pãrãmerã nituriarã dia'cũ mu'u pãrãmerã waro nirãsama.” 8 A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Nipe'tirã Abrahã ya curuapɯ bajuasiruturã, Ō'acũ põ'rã nitima. Ō'acũ cũ “Añuse weeguti” ní'quere ějõpeorã, Ō'acũ põ'rã nima. Náta Abrahã pãrãmerã waro nima. 9 Ō'acũ Abrahãrẽ ní'que a'tiro nicaro niwũ: “Ape cũ'ma a'tocateronojõ a'tiguti tja. Titare Sara macũtitojagosamo”, nicu niwũ.

10 A'te dia'cũ niwe'e. Apeye totã nemoquejo'o. Na macũ Isaa bucuã, be'ro Rebecare nɯmoticu niwĩ. Be'ro co nijĩpaco nirĩ curare Ō'acũ co quẽ'rãrẽ ucũcu niwĩ. Co põ'rã su'rɯa'cãrã, Isaa ni'cũ põ'rãta nicãrã niwã. 11-12 Na bajua añuse, ña'asere weese dɯporo Ō'acũ ni'cũrẽ beseyutojacu niwĩ. Tojo weese me'rã Ō'acũ cũ ɯaro besesere ĩ'ocɯ niwĩ. Cũ no'o besesĩ'rĩrãrẽ besesami. Na weesere ĩ'agũ mejëta, besesami. Tojo weegɯ Rebecare nicu niwĩ: “Masã ma'mi cũ acabijire da'raco'tegɯ sãjãgũsami.” 13 A'te Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpɯ nírdõnojõta queoro ni'i. “Jacore besewɯ. Esaú pe'ere besetiwɯ”, nicu niwĩ Ō'acũ.

14 To pũrĩcãrẽ marĩ ¿de'ro pe'e nirãsari? “Ō'acũ ni'cũrẽ apĩ yu'rɯoro besegɯ, queoro weetimi”, ¿nirãsari? Niwe'e. 15 A'tiro pe'e ni'i. Dɯporopɯ Ō'acũ Moisére a'tiro nicu niwĩ: “No'o yu'u pajaña'sĩ'rĩgũrẽ pajaña'gũti”, nicu niwĩ. 16 Tojo weerã marĩ masĩ'i. Ō'acũ basu cũ pajaña'sĩ'rĩrãrẽ pajaña'sami. Masã pajaña'duticã mejëta pajaña'sami. Tojo nicã añurõ weese wapa mejëta pajaña'sami. 17 Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpɯ Ō'acũ cũ ní'quere a'tiro ojano'wũ. Dɯporocjɯpɯ Egipto dutigu wiogu faraõrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Yu'u tutuasere mu'u me'rã ĩ'ogũti nígũ, mu'urẽ wiogu sõrõwũ. Nipe'tirocjãrã yu'u tutuagɯ nisere masĩdutigu tojo weewɯ”, nicu niwĩ Ō'acũ. 18 Tojo weegɯ Ō'acũ no'o cũ pajaña'sĩ'rĩrãrẽ pajaña'sami. No'o ejeripõ'rã bũtirãrẽ

ekeripõ'rã buticã weesami. Na ɥaro nemorõ ña'arõ weeato nigũ tojo weesami.

19 Yɥ'u tojo nisere tɥ'orã, masã a'tiro nibosa'a: “Õ'acũ cũ basuta ekeripõ'rã buticã weemigũ, ¿de'ro weegu masãrẽ ‘Bu'iritirã nima’, nisari? Õ'acũ weesi'rĩsere cã'mota'ata basiowe'e”, nibosa'a. 20 Niwe'e. Masã tojo busurãnojo masã ni'i. Õ'acũ masãrẽ wee'care ye'suticã'rõua'a. Sutuɥu yéecaru tiru yee'core “¿De'ro weeacjo yɥ'ure a'tiro bajutɥu yeeri?” nĩmasĩtisa'a. 21 Di'i yeeri masõ co ɥaro yeemasĩsamo. No'o sutuɥu añutɥu bosenuɥu nicã co miiwĩrõatɥure yeemasĩsamo. Apeɥu quẽ'rãrẽ mejõ nitɥu no'o ɥaro co cɥoatɥure yeemasĩsamo.

22 Masã ña'arõ weecã, Õ'acũ cũ bu'iri da'reatɥere, cũ tutuasere narẽ masĩcã ɥacu niwĩ. Tojo weegu cũrẽ uarosãjãcã wee'cãrãrẽ, cũ bu'iri da're bajurioajãrẽ tojo ĩ'acã'cu niwĩ yujupɥu. 23 Marĩrẽ, cũ pajaña'rã pe'ere cũ añubutiaro nisetisere, cũ tutuasere masĩcã ɥacu niwĩ. Duporopɥu marĩrẽ cũ weronojo añurã niato nigũ, tojo nicã cũ tutuasere cɥoato nigũ beseyucu niwĩ. 24 Tojo marĩrẽ besegu, ni'cãrẽrã judío masã wa'teropɥu nirãrẽ, ãpẽrã judío masã nitirãrẽ besedɥacawaanɥ'cõcɥu niwĩ. 25 Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpɥu duporocjũpɥu Osea Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ judío masã nitirã ye cjase Õ'acũ ucũ'quere a'tiro ojacu niwĩ: Yarã masã nitimi'cãrãrẽ “Yarã masã nima”, nigũsa'a. Yɥ'u ma'itimi'cãrãrẽ “Yɥ'u mairã nima”, nigũsa'a.

26 “Masã, yarã mejeta ni'i” nino'ca di'taputa tja narẽ “Õ'acũ catinu'cũgũ põ'rã nima”, nino'rõsa'a, ni ojacu niwĩ Osea.

27 Israe curuacjãrã ye pe'ema Isaía a'tiro ojacu niwĩ: Israe põ'rã nucũporo dia pajiri maa sumutopɥu nise weronojo pãjãrã nimirã, pejetirãcã yɥ'rɥono'rãsama.

28 Õ'acũ cũ ní'caronojõta cũ ucũ'quere queoro weegusami. Tere wéégɥu, sojaro me'rã a'ti nucũcãcãjãrãrẽ bu'iri da'regusami, nicu niwĩ.

29 Cũ Isaíata apeye ojamu'tãcu niwĩ tja:

Õ'acũ nipe'tise bu'ipɥu nigũ marĩ pãrãmerãrẽ pejetirãcã du'aticãma, duporocjãrãpɥu Sodoma, Gomorracjãrãrẽ weronojo pe'odijobopĩ.

Tojo weecã, marĩ ya curua marĩbosa'a majã, ni ojacu niwĩ.

30 To pũrĩcãrẽ ¿de'ro nirõɥati? A'tiro ni'i. Judío masã nitirã Õ'acũ me'rã na añurõ niatɥere a'maticãrã niwã. Tere a'matimirã, Jesucristore ëjõpeose me'rã bocacãrã niwã. Na ëjõpeocã, Õ'acũ narẽ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, ni

ĩ'acũ niwĩ. ³¹ Judío masã pe'e Moisé dutise me'rã Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'ricãrã nimiwã. Tojo wãcũmirã, Moisé duti'quere weeticãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ me'rã añurõ niticãrã niwã. ³² ¿De'ro weerã Õ'acũ me'rã añurõ nitipari? A'tiro ni'i. Jesucristore ãjõpeose me'rã mejëta Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'ricãrã nimiwã. Na basu weetutuase me'rã pe'e tojo nisĩ'ricãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ cũu'cũ Jesucristore ãjõpeotirã Õ'acũ tiropũ wa'asome. ³³ Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojano'caro niwũ Õ'acũ macũrẽ:

Ni'cãgã ãtãgã dupogu weronojõ ni'cãrẽ Jerusalẽpure dupoguti.

Tigapũ ã'tayuria buruque'arã weronojõ yũ ã dupo'cure ãjõpeotirã, bu'iri da're bajuriono'rãsama.

Cũrẽ ãjõpeorã pe'e "Mejõ waro ãjõpeocãti", nisome, ni ojano'caro niwũ.

10

¹ Acawererã, Israe curuacjãrãrẽ na yũ'ruono'cã pũrõ ãasã'a. Tojo weegu ãputu Õ'acũrẽ sãrĩbosa'a. ² Na Õ'acũ ãaro añurõ weesĩ'rĩmima. Tojo weesĩ'rĩmirã, añurõ tũ'omasĩnũ'cõpe'otima. ³ Õ'acũ marĩrẽ Jesucristore ãjõpeose me'rã "Añurã nima", nisami. Cũ tojo nisere ãjõpeosĩ'rĩtirã, judío masã pe'e na basu weetutuase me'rã añurã nisĩ'rĩmisama. Tojo weerã Õ'acũ cũ "Weeya" ní'quere weetisama. ⁴ Duporopũ Moisé oja'quepũ "Õ'acũ cũ bese'cũ masã ña'arõ wee'quere yũ'ruogusami", ni ojano'caro niwũ. Jesucristota nipe'tise Moisé cũ duti'quere weetu'ajanũ'cõpe'ocũ niwĩ. Tojo weerã Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ Õ'acũ me'rã añurõ nita basio'o. Cũrẽ ãjõpeocã, Õ'acũ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", ni ã'asami.

⁵ Moisé dutise me'rãma Õ'acũ ã'orõpũ bu'iri marĩrã nidutisere Moisé a'tiro ojacũ niwĩ: "Nipe'tise te duti'quere weepe'ogu Õ'acũ me'rã ninu'cũcũsami", nicũ niwĩ.

⁶ ãjõpeose me'rã pe'ere Õ'acũ ã'orõpũ bu'iri marĩrã nidutise a'tiro ni'i. Marĩ Jesucristore ãjõpeocã, Õ'acũ marĩrẽ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", ni ã'asami. Moisé tere a'tiro ojacũ niwĩ: "Õ'acũ bese'cure marĩrẽ yũ'ruodutirã ã'musepũ mujãa, cãrẽ pijidijatiroũa'a', ni wãcũticã'ña.

⁷ Tojo nicã 'Wẽrĩ'cãrã nirõpũ ni'cũ dijaa, Õ'acũ bese'cure pijimujãatiroũa'a', ni wãcũticã'ña", nicũ niwĩ Moisé. Marĩ basu weetutuase me'rã tere weeta basiowe'e. Jesucristo

u'musepu ní'cu dijatitjacu niwĩ. Tojo nicã, wẽrĩ'cãrã nirõpu ní'cu masãmujãatitjacu niwĩ. ⁸ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu te cjasere a'tiro ni'i: "Õ'acũ ye queti tu'ota basio'o. Tereta ucũ'u. Marĩ tere ëjõpeotoja'a", nicu niwĩ Moisé. Ësã te queti Jesucristore ëjõpeoroua'a nise quetireta were'e. ⁹ Marĩ a'tiro wéerã, yu'rurãsa'a. "Jesucristo marĩ wiogu nimi" nĩrã, "Õ'acũ Jesucristo wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ" ni ëjõpeorã, yu'rurãsa'a. ¹⁰ Marĩ Jesucristore ëjõpeocã, Õ'acũ marĩrẽ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", nimi. Marĩ cũrẽ ëjõpeosere ãpẽrãrẽ were'e. Te me'rã yu'rurãsa'a.

¹¹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ: "Ne ni'cũ cũrẽ ëjõpeogu 'Mejõ warota cũrẽ ëjõpeocãti', nisome", nino'caro niwũ. ¹² Õ'acũ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ï'asami. Judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ ne ducawaanu'cõse marĩ'i. Õ'acũ nipe'tirã wiogu ni'cũta nimi. Nipe'tirã cũrẽ ëjõpeose me'rã sãrĩrãrẽ peje o'oyu'ruo o'ogusami. ¹³ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ: "Nipe'tirã no'o Õ'acũrẽ na ña'arõ wee'quere acobojose sãrĩrãnojõ yu'ruono'rãsama. Narẽ bu'iri da'reesome", niwũ.

¹⁴ Tojo nimicã, Jesucristore ëjõpeotirã ¿de'ro wee acobojose sãrĩbosabau? Cũ ye quetire tu'otimirã, ¿de'ro wee na ëjõpeobosabau? ¿Narẽ wererã marĩcã, de'ro na te quetire tu'obosabau? ¹⁵ Õ'acũ weredutigu o'óticã, ãpẽrãrẽ wererã wa'atibosama. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojõta a'tiro ni'i: "Ãpẽrã marĩrẽ ejerisãjãse queti, añuse quetire miiejacã, pũrõ e'cati'i", ni ojano'o.

¹⁶ A'te añuse quetire pãjãrã tu'omirã, nipe'tirã Israe curuacjãrã ëjõpeotima. Isaía cũ oja'caronojõta a'tiro ni'i: "Õ'acũ, ãsã wiogu, ãsã weresere pejetirãcã ëjõpeoma", ni ojacu niwĩ. ¹⁷ Jesucristo ye quetire werecã, masã tere tu'oma. Te quetire tu'óca be'ro ëjõpeoma.

¹⁸ Yu'u musãrẽ sãrĩtiña'gũti: ¿Israe curuacjãrã tu'omirãba te quetire? Tu'opã. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Na werese quetire nipe'tirocjãrã tu'obi'acã'sama.

Na werese a'ti umũco nipe'tiropu bususe'sasa'a.

¹⁹ Musãrẽ sãrĩtiña'nemogũti tja. ¿Israe curuacjãrã añuse quetire tu'omirã, tu'omasĩwetine? Tu'omasĩcãrã nimiwã. Yu'u tere ninemogũ, Moisé cũ ní'quere weremu'tãgũti. Õ'acũ ucũ'quere a'tiro nicu niwĩ:

Yarã masã mejẽtare yu'ruoguti.

Tojo narẽ weecã, musã doerãsa'a.

No'o musã “Tu'omasõtima” nirãrẽ yu'u yu'rucã, musã uarãsa'a, ni ojacu niwĩ Moisé.

20 Be'ro Isaía quẽ'rã Õ'acũ cũ ucũ'quere “To nibosau” nirõ marĩrõ ninemopeocu niwĩ:

Ne a'mati'cãrã pe'e yu'ure bocaco'tecã'ma.

Yu'u nisetisere yu'ure sãrĩtiña'ti'cãrã pe'ere i'owã, tojo ni ojacu niwĩ Isaía.

21 Israe curuacjãrã pe'ere Isaía Õ'acũ ucũ'quere a'tiro nicu niwĩ: “Umãcorita yóacã, narẽ põtẽrĩ ñe'egũti nígũ, omocãrĩ sãemiwã. Na tu'oti, yu'rũnu'cãsepijarãrẽ tojo weemiwã”, ni ojaturiacu niwĩ Isaía.

11

Ni'cãrãrã Israe curuacjãrãrẽ Õ'acũ bese'que ni'i

1 Musãrẽ sãrĩtiña'nemogũti tja. ¿Õ'acũ Israe curuacjãrã yu'rũnu'cã'cãrãrẽ, yarã masã nisome majã nígũ, cõ'awã'cãpari? Cõ'awã'cãticu niwĩ. Yu'u quẽ'rã Israe curuacjã ni'i. Abrahã pãrãmi nituriagu Benjamí ya curuacjã ni'i. 2 Duporopu cũ yarã masã niato nígũ Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ besecu niwĩ. Tojo weegu narẽ cõ'aticu niwĩ. Musã masãsa'a Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía cũ ní'quere. Cũ Õ'acũpũre “Israe curuacjãrã bu'iri cõoma”, nicu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ: 3 “Wiogu, Israe curuacjãrã mu'u ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ wẽjẽcãrã niwã. Mu'urẽ ñubuepeorã, wa'icũrã ñjãamorõpeosere weestedijocãrã niwã. Yu'u ni'cũta du'sa'a mu'urẽ ãjõpeogu. Yu'u quẽ'rãrẽ wẽjẽsĩ'rĩrã, a'marã weema”, nicu niwĩ Elía. 4 Cũ tojo nicã tu'ogu, Õ'acũ cũrẽ yu'ticu niwĩ: “Na tojo weemicã, siete mil masã yarãrẽ du'apũ. Na Baal wãmetigu queose yee'quere ne ãjõpeotima”, nicu niwĩ Õ'acũ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Õ'acũ cũ yarã masãrẽ cõ'awã'cãtisami. 5-6 Õ'acũ Elía nícatero masãrẽ bese'caro weronojõ ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ pejetirãcã Israe curuacjãrãrẽ besesami. Na weesere i'agũ mejãta, besecu niwĩ. Narẽ pajaña'gũ besecu niwĩ. Na añurõ wéeca be'ro narẽ besegu, pajaña'gũ mejãta weebopĩ. Na weetutua'que wapa nibopã.

7 A'tiro ni'i. Nipe'tirã Israe curuacjãrã Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩmicãrã niwã. Tojo nisĩ'rĩmirã, nipe'tirã cũ me'rã añurõ niticãrã niwã. Cũ bese'cãrã pũrĩcã cũ me'rã añurõ nicãrã niwã. Æpẽrã cũrẽ ãjõpeotitjãrã o'meperi marĩrã, tu'otirã weronojõ tojacãrã niwã. 8 Tere ucũrõ, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wã: “Õ'acũ cũrẽ ãjõpeotirãrẽ cũ yere tu'omasiticã weecu niwĩ. Narẽ caperi

ĩ'atirã, tojo nicã o'meperi tũ'otirã weronojõ wa'acã weecu niwĩ. Téé a'tiro nicãpũ quẽ'rãrẽ nidecoti'i yujupũ”, ni ojanowũ. ⁹ Davi quẽ'rã Õ'acũrẽ a'tiro ucũcũ niwĩ: Israe curuacjãrã na bosenũmũrĩ weewũase me'rã ña'arõ weema.

Na tojo weecã ĩ'agũ, narẽ bu'iri da'reya.

¹⁰ Narẽ tũ'omasĩtirã weronojõ, ĩ'atirã weronojõ wa'acã weeya.

Peje nucũse wũarã, sũcũa wejenu'arõ weronojõ pi'eticã weeya, nicũ niwĩ Davi.

Judío masã nitirãrẽ yũ'rũo'que ni'i

¹¹ Apeye mũsarẽ ninemogũti tja. Judío masã Jesucristore ějõpeoticã, Õ'acũ narẽ cõ'abutiaticũ niwĩ. Na Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãcã, judío masã nitirã pe'ere yũ'rũogũti nĩgũ, tojo weecu niwĩ. Õ'acũ narẽ añurõ weesere ĩ'arã, judío masã ũsã quẽ'rã tojota wãsa'a, ni ĩ'acũudutigũ tojo weecu niwĩ. ¹² Judío masã na Jesucristore ějõpeoticã, ãpẽrã a'ti nucũcãcãjãrãrẽ añurõ wa'acaro niwũ. Judío masã Õ'acũ “Yũ'ũ põ'rãrẽ añuse o'ogũti” ní'quere ñe'eticãrã niwã. Judío masã nitirã pe'e ñe'ecãrã niwã. Judío masã quẽ'rã Jesucristore ějõpeocã, nipe'tirã a'ti nucũcãcãjãrãrẽ añurõ wa'arosa'a.

¹³ Ni'cãrõacãma judío masã nitirã se'sarore weregũti. Jesucristo yũ'ũre mũsã judío masã nitirãrẽ cũ ye quetire weredutigũ cũuwĩ. Tojo weero yũ'ũ ĩ'acã, yũ'ũ da'rase mejõ nise mejẽta ni'i. ¹⁴ Apetero weegu yũ'ũ acawererã judío masãrẽ doecã weebosa'a. Õ'acũ mũsarẽ añurõ weesere ĩ'arã, na quẽ'rã Jesucristore ějõpeobosama. ějõpeorã, yũ'rũono'rãsama. ¹⁵ Õ'acũ judío masã cũrẽ ějõpeotirãrẽ cõ'acã, ãpẽrã pe'e cũ yarã sãjãcãrã niwã. Judío masã pe'e cũrẽ ějõpeocã, añuyũ'rũarosa'a. Masã wẽrĩ'cãrãpũ masõno'cãrã weronojõ nirõsa'a.

¹⁶ Queose me'rã mũsarẽ weregũti. Pã wéeca be'ro ni'cãgã Õ'acũrẽ o'ocã, nipe'ticjapũ Õ'acũ ye tojasa'a. Yucũgu quẽ'rã tojota ni'i. Tigũ nũ'cõrĩ Õ'acũ ye nicã, te dũpũri quẽ'rã Õ'acũ ye ni'i. Marĩ ñecũsumũa Abrahã, Isaa, Jacob tigũ nũ'cõrĩ weronojõ Õ'acũ yarã nima. Tojo weerã marĩ cũ pãrãmerã nituriarã mejãrõta “Õ'acũ yarã nima”, ni ĩ'ano'sama.

¹⁷ Ni'cãrẽrã judío masã olivogu dũpũcjãrã waro weronojõ nima. ãpẽrã ni'cãrẽrãrẽ te dũpũrire dũtecõ'a'caro weronojõ Õ'acũ judío masãrẽ cõ'acũ niwĩ. Be'ro te dũpũri ní'caropũ apegũ olivo nucũcjũ dũpũrire pi'rĩwã'dutigũ topũ yeje dũ'reõ'osami. Tojo weero tigũ casero wĩ'tãse me'rã

nucũcjũ añurõ pĩ'rĩwã'rõsa'a. Tojo wee'caro weronojõ wa'acaro niwũ musã judío masã nitirãrẽ. Õ'acũ musãrẽ cũ yarã sãjãcã weecu niwĩ. Musã judío masã niwe'e. Tojo nitimirã, nipe'tise Õ'acũ Abrahã pãrãmerã nituriarãrẽ “Añuse o'oguti” ní'quere ñe'erãsa'a. ¹⁸ Tojo wa'a'a nĩrã, “Ësã judío masã nemorõ añuyũ'rũnũ'cã'a”, niticã'ña. Õ'acũ masãrẽ yũ'rũose na me'rãta du'pocãticaro niwũ. Musã ñecũ me'rã mejẽta du'pocãticaro niwũ.

¹⁹ Musã a'tiro nibosa'a: “Nĩ'cãrẽ ña'ase dupũri dutecõ'ano'caro niwũ. Apeye dupũri yejedũcayuno'rõtiro tojo weeno'caro niwũ”, nibosa'a. “Te weronojõ ãsã judío masã nitirãrẽ Õ'acũ yarã wa'ato nígũ judío masã pe'ere cõ'acu niwĩ”, nibosa'a. ²⁰ Tojota ni'i, nĩrõ. Na ëjõpeotise ye bu'iri cõ'ano'cãrã niwã. Musã quẽ'rã Õ'acũrẽ ëjõpeoticã, yũ'rũono'ña marĩbopã. Musã ëjõpeose me'rã dia'cũ cũ yarã sãjãcãrã niwũ. Tojo weerã “Ësã judío masã yũ'rũoro ni'i”, ni wãcũticã'ña. Ësã quẽ'rãrẽ cõ'arĩ nĩrã, Õ'acũrẽ wiopesase me'rã tũ'oña'ña. ²¹ Judío masã Õ'acũ yarã nimũ'tã'cãrã nimiwã. Na ëjõpeoticã, Õ'acũ narẽ cõ'acu niwĩ. Cũ judío masãrẽ olivo nimũ'tã'que dupũrire dutecõ'a'caro weronojõ weecu niwĩ. Musã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ cãrẽ ëjõpeoticã, tojota weegusami. ²² Õ'acũ pajaña'sere, tojo nicã tutuaro me'rã cũ bu'iri da'resere wãcũña. Cãrẽ ëjõpeotirãrẽ bu'iri da'resami. Musã pũrĩcãrẽ pajaña'gũ, añurõ weesami. Musã cãrẽ ëjõpeonu'cũcã, tojo weegusami. Musã weeticã, cũ ña'ase dupũri cõ'a'caro weronojõ musã quẽ'rãrẽ cõ'agũsami. ²³ Cõ'ano'cãrã judío masã Jesucristore ëjõpeocã, na quẽ'rãrẽ añurõ weegusami. Narẽ apaturĩ tigũputa tja mejã dupũri yeje du'reõ'o'caro weronojõ weegusami. Cũ yarã sãjãcã wéegũ, tojo weegusami. Õ'acũ tere weemasĩmi. ²⁴ Musã judío masã nitirã nucũpũ nicjũ olivo weronojõ ni'i. Tojo nimicã, Õ'acũ cũ yarã sãjãcã weecu niwĩ. Judío masã pũrĩcã Õ'acũ besemũ'tã'cãrã waro nima. Olivogũ warore ote'cu weronojõ nima. Tojo weerã musã Õ'acũ yarã sãjãcã, judío masãpũa tãasama.

Judío masãrẽ yũ'rũoatje ni'i

²⁵ Acawererã, toduporopũ masĩno'ña marĩ'quere masĩcã u'a. Ësã judío masã yũ'rũoro masĩyũ'rũnũ'cã'a nĩrĩ nígũ, tojo nigũti. Pãjãrã judío masã Jesucristore ëjõpeotini'ma yujupũ. Na o'meperi tũ'otirã weronojõ nima. Õ'acũ “Judío masã nitirã ticurã ëjõpeorãsama” ní'caronojõta na ëjõpeoca be'ropũ judío masã ëjõpeorãsama. ²⁶ Tojo

wa'acã, nipe'tirã judío masã yu'rũono'rãsama. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu judío masã na yu'rũatjere a'tiro ojano'wũ:

Masãrẽ yu'rũoacjũ judío masũ Jerusalẽ wãmetiri macãpũre etagũsami.

Jacob pãrãmerã na ña'asere cõ'agũsami.

²⁷ “Narẽ ña'asere acobojocã, queoro wa'arosa'a yu'u todũporopũ ní'que”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojano'caro niwũ.

²⁸ Jesucristore ãjõpeotitjãrã, pãjãrã judío masã Õ'acũrẽ ã'atu'tirã weronjõ nima. Musã judío masã nitirã pe'ere ãjõpeodutigũ tojo weemi. Tojo weemigũ, a'tocatero nirã judío masãrẽ Õ'acũ ma'isami. Ne waropũ na ñecũsumuarẽ ma'icũ niyugũ, na quẽ'rãrẽ ma'isami. ²⁹ Õ'acũ cũ “Añuse o'ogũti” ní'quere dũcayutisami. O'otojanũ'cõ, ã'matisami. Tojo nicã cũ bese'cãrãrẽ cõ'abutiatisami. ³⁰ Todũporopũ musã quẽ'rã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãcãrã niwũ. A'tocaterore Õ'acũ judío masã yu'rũnu'cãcã ã'agũ, musã pe'ere pajaña'mi. ³¹ Be'ro tojota wa'arosa'a judío masã quẽ'rãrẽ. A'tiro nicã na Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãma. Be'ro Õ'acũ na quẽ'rãrẽ pajaña'gũsami. Cũ musãrẽ pajaña'caronjõ na quẽ'rãrẽ pajaña'gũsami. ³² A'tiro ni'ĩ. Nipe'tirã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãcã ã'agũ, “Ni'cãrõnojõ bu'iritirã nima”, nicũ niwĩ. Nipe'tirãpũre pajaña'gũti ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

³³ Õ'acũ marĩ ña'arã ní'cãrãrẽ pajaña'yu'rũami. Tutuayũ'rũami. Nipe'tise masĩpe'ocã'mi. Tojo weerã marĩ cũ wãcũse, cũ weesere masĩpõtẽotisa'a. Cũ de'ro weesere tu'omasĩpõtẽotisa'a. ³⁴ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ Õ'acũ masĩsere: “Õ'acũ marĩ wiogu wãcũsere ne ni'cũ masĩtisami. Ne ni'cũ cũrẽ ‘A'tiro pe'e ua'a’, nímasĩtisami. ³⁵ Ne ni'cũ Õ'acũrẽ apeyenojõ o'o wapamoocã weeta basiowe'e”, tojo ni ojano'caro niwũ. ³⁶ Nipe'tise a'ti turi cjase, u'muse cjase cũ wee'que dia'cũ ni'ĩ. Cũ tutuase me'rã nipe'tise ninu'cũ'u. Cũ ye ni'ĩ. Tojo weerã nipe'tirã Õ'acũrẽ “Cũ añuyũ'rũagu, tutuayũ'rũagu nimi”, ninu'cũcã'rã. Tojota weerã.

12

Jesucristore ãjõpeorãrẽ weeduti'que ni'ĩ

¹ Acawererã, Õ'acũ marĩrẽ añurõ pajaña'nu'cũmi. Tojo weerã Õ'acũrẽ marĩ basu marĩ upũ, wãcũse, nipe'tise me'rã o'orã. Mu'u yarã dia'cũ ni'ĩ ní'ã, Õ'acũrẽ wiarã. Cũ me'rã nibutiarã weronjõ weerã. Õ'acũ marĩ me'rã

e'caticã ɰarã, tojo weerã. Marĩ a'tiro weese me'rã cūrẽ ějõpeosere diacjũ ĩ'orãsa'a. ² Marĩ a'ti ɰmucocjãrã na weewasere ĩ'arã, na weronojõ weeticã'rã. A'tiro pe'e weerã. Marĩ catiri ɰmucore siape me'rã Ő'acũ marĩ wãcũsere ducayunu'cũcã'to. Cũ marĩrẽ ducayunu'cũcã, marĩ Ő'acũ ɰasere "A'tiro ni'i", nĩmasĩrãsa'a. Cũ ɰase añuse dia'cũ ni'i. Te ña'ase marĩse ni'i. Marĩ cũ ɰaro weecã, e'catisami.

³ Ő'acũ añurõ wéegũ, yũ'ure musãrẽ cũ ye quetire weredutigũ cũuwĩ. Tojo weegũ musã nipe'tirãrẽ nigũti. Ne ni'cũ marĩ weemasĩtisere "Weecã'amasĩ'i" niticã'rõɰa'a, Marĩ weemasĩsere queoro wãcũme'ricã'rõɰa'a. Marĩnucũ a'tiro wãcũrã. "Jesucristore ějõpeoca be'ro cũ weemasĩse o'o'que põtẽorõ weemasĩ'i", nĩrã. ⁴ Queose me'rã weregũti. Marĩ upũ ni'cã upũ nimirõ, peje ducawatise cũo'o. Te nipe'tise ni'cãrõnojõ niwe'e. Mejẽcã dia'cũ ni'i. Marĩ caperi me'rã ĩ'a'a. Marĩ o'meperi me'rã tũ'o'o. Dũ'pocãrĩ me'rã sija'a. ⁵ Marĩ Jesucristore ějõpeorã tojota ni'i. Pãjãrã nimirã, cũ me'rã ni'cã upũ weronojõ ni'i. Marĩ nipe'tirã ni'cã upũ a'mesũ'a'a.

⁶ Marĩnucũrẽ mejẽcãrĩ dia'cũ weemasĩsere cũucũ niwĩ. Cũ no'o o'osĩ'rĩsere o'osami. Tojo weerã tere añurõ weerã. Āpẽrãrẽ Ő'acũ were'quere wereturiamasĩsere o'osami. Cũ tere cũucã, marĩ ějõpeoro ejatuario āpẽrãrẽ wererã. ⁷ Āpẽrãrẽ weetamumasĩsere cũusami. Tojo cũ weecã, āpẽrãrẽ añurõ weetamurã. Āpẽrãrẽ cũ ye cjasere bu'edutigũ cũucã, narẽ añurõ bu'erã. ⁸ Āpẽrãrẽ wãcũtutuacã weemasĩgũnojõ añurõ weeya. Āpẽrãrẽ niyeru o apeyenojõ o'odutise cũogũnojõ e'catise me'rã o'oya. "Āpẽrãrẽ niyeru o'oapũ" nĩrõ marĩrõ o'oya. No'o sũ'ori dutime'rĩgũnojõ añurõ weeya. No'o pajaña'sere cũogũnojõ e'catise me'rã weetamuña.

Jesucristore ějõpeorã a'tiro weeroɰa'a nise ni'i

⁹ Āpẽrãrẽ ma'ita'saticã'ña. Diacjũ ma'ĩna. Ña'asere yabiya. Āpẽrãrẽ weetamuse añusenojõ pe'ere sirutuya. ¹⁰ Jesucristore ějõpeorã ni'cũ põ'rã weronojõ a'merĩ ma'ĩna. Musã weese me'rã āpẽrã, āpẽrã pe'ere añurõ wãcũdutirã tojo weeya. A'merĩ wiopesase me'rã ĩ'aña.

¹¹ Ő'acũ ɰaro wéerã, nijĩsijaticã'ña. Marĩ wiogũ dutisere tũ'sase me'rã weeya.

¹² Ő'acũ añurõ weegũsami nĩrã, e'catiyuya. Mejẽcã wa'acã pi'etirã, wãcũtutuaya. Du'ucũurõ marĩrõ Ő'acũrẽ ñubuenũ'cũcã'ña.

13 Jesure ějōpeorārē apeyenojō dũ'sacā, musā cuosere ducawaaya. Musā tiropu etarārē añurō ñe'eña.

14 Musārē ña'arō weerārē “Õ'acũ añurō weeato”, ni sērĩbosaya. “Ña'arō weeato”, niticā'ña.

15 Āpērā e'catirārē e'catitamuña. Āpērā utirārē utitamuña.

16 Ni'cārōnojō, ni'cārō me'rā añurō nisetiburoya. “Yũ'u āpērā yũ'rũoro ni'i”, ni wācūticā'ña. Tojo weronojō o'orā, mejō nirā me'rā ni'cārōnojō nisetiya. “Masĩgũ waro ni'i”, niticā'ña.

17 Musārē ña'arō weecā, narē a'meticā'ña. Nipe'tirā ĩ'orōpũre “Añuse dia'cũ weerouasato”, ni wācūtutuaya.

18 No'o musā weepōtēorō, nipe'tirā me'rā añurō nisetiya. Ejerisājāse me'rā nisetiya.

19 Acawererā yũ'u mairā, musārē weregũti. Musā basu a'merĩ wapaticā'ña. Õ'acũ musārē ña'arō weerārē bu'iri da'regusami. Cũ ye queti o'jaca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ: “Yũ'u ni'i masārē bu'iri da'racjũ. Na ña'arō wee'que wapare queoro bu'iri da'regusa'a”, nicũ niwĩ marĩ wiogu.

20 Apeye ojanemono'wũ: “Mũ'ũrē ĩ'atu'tigu ẽjaboacā, cũrē ecaya. Cũ acowuocā, tĩaña. Mũ'u cũrē tojo añurō weecā, cũ ña'arō wee'quere bopoyagusami”, ni ojano'wũ.

21 Ña'asere musā di'ócũuno'ticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Musā añurō weese me'rā pe'e ña'asere docaque'acā weeya.

13

1 Õ'acũ dia'cũ a'ti nucũcācjārā wiorā dutirārē sōrōmi. Cũ cũu'cārā nima. Tojo weerā nipe'tirā añurō yũ'tiya narē.

2 No'o cũ wiorārē yũ'rũnu'cāgũ, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnu'cāgũta weemi. Musā wa'tero nirā wiorā musārē duticā ẽami. Tojo weegu narē yũ'rũnu'cārārē Õ'acũ bu'iri da'regusami.

3 Wiorā añurō weerārē uise o'otima. Ña'arō weerā pe'ere uise o'osama. Uitirāta nisetisĩ'rĩrā, añurō weeya. Musā tojo weecā, wiorā “Musā añurō wee'e”, nirāsama.

4 Õ'acũ musā ye niatjere narē sōrōcũ niwĩ. Tojo weerā ña'arō wéerā pũrĩcā, uiya. Wiorā ña'arō weerārē bu'iri da'rerā, Õ'acũ dutiro weerā weema. Õ'acũ ña'arō weerārē bu'iri da'redutigu wiorārē cũucũ niwĩ.

5 Tojo weerā marĩ wiorā dutisere yũ'tiroũa'a. Bu'iri da'reri nĩrā dia'cũ, yũ'titicā'rōũa'a. Õ'acũ marĩrē wiorā duticā ẽami nĩrā pe'e, na dutisere queoro yũ'time'rĩcā'rōũa'a.

6 Wiorā na da'rasere queoro wéerā, Õ'acũrē da'raco'terā weronojō nima. Tojo weerā na wapayedutisenojōrē wapayeya.

⁷ Na wiorã dutisereta queoro weeya. Na wapayeduticã, wapayeya. Na wiorã nise bu'iri wiopesase me'rã narẽ ï'aña. Narẽ añurõ wãcũña.

⁸ Āpērārē wapamooticã'ña. Maata wapayepe'ocã'ña. A'merĩ ma'ise pe'e pe'timasĩtisa'a. Tojo weerã a'merĩ ma'inu'cũcã'ña. No'o āpērārē maigũnojõ Õ'acũ dutise cũu'quere queoro weegu weemi. ⁹ Õ'acũ a'tere dutise cũucũ niwĩ. “Musã numosãnumia nitirārē, marāpũsumua nitirārē a'metārãticã'ña. Āpērārē wējẽcõ'aticã'ña. Ya-jaticã'ña. Āpērã yere uoticã'ña” ni, dutise cũucũ niwĩ. A'te, tojo nicã nipe'tise apeye dutise cũu'quere ni'cārõputa neonũ'cõmasĩ'i. A'tiro ni'i. Musã, musã basu ma'irõnojõta musã tiropũ nirārē ma'ña, ni'i. ¹⁰ Marĩ ma'ise cõorã, marĩ tiropũ nirārē ña'arõ weesome. Tojo weerã narẽ ma'írã, Õ'acũ dutise cũu'quere weepe'ocã'a.

¹¹ A'tere ni'cārõacã marĩ catiriterore wãcũrõua'a. Cãrĩrã weronõjõ niticã'rã. Jesú cũ apaturi a'tiatjere añurõ tu'oña'a, wãcũnrũrã. Marĩ Õ'acũ tiropũ wa'atjo cã'rõacã du'sasa'a. Marĩ ne waro Jesucristore ějõpeowã'cõrã, “U'musepũ marĩ wa'atje du'sayũ'rua'a”, nimirũ. Ni'cārõacãrẽ marĩ masĩ'i. “Cã'rõacã du'sa'a Jesucristo apaturi a'tiatje”, ni'i. ¹² A'tiro nicãrẽ ña'arõ weese yũ'rũmajã wa'a'a. Ni'cārõacãrẽ bo'remũjãtiro weronõjõ Jesucristo a'tiatjo cã'rõ du'sa'a. Tojo weerã marĩ ña'asere masã ñamipũ weewuasenojõrẽ weedu'uroua'a. A'tiro pe'e weerõua'a. Añuse, umũco masã ï'orõpũ weesenojõ dia'cũrẽ weerõua'a. Marĩ Õ'acũ yere wéerã, ña'arõ weesere du'upe'ocã'rãsa'a. ¹³ Umũco, bajuyoropũ weesetironõjõ weerõua'a. Bosenumũ nicã que'a, caricũticã'rã. Numia me'rã ña'arõ weeticã'rã. Numia quẽ'rã, umua me'rã ña'arõ weeticã'ña. A'pepũrĩse me'rã tu'oña'ticã'rã. Āpērã yere uoticã'rã. ¹⁴ A'tiro pe'e weerã. Marĩ wiogu Jesucristo weetamuse me'rã cũ weronõjõ añurõ nisetirã. Cũrẽ nemorõ masĩnemorã. Marĩ ña'arõ uaripejasere weesĩ'rĩrã, “A'tiro weerãti”, ni wãcũticã'rã. Tere weedu'urã.

14

Ějõpeotutuarã, ějõpeotutuatirã cjase ni'i
(1Co 8.1-13)

¹ Ni'cũ Jesucristore ějõpeomigũ, cũ ějõpeotutuatigu musã me'rã nisĩ'ricã, ũrũsãtirãta, cũrẽ ñe'eña. Cũrẽ “A'tiro weecã ua'a” nitirãta, ñe'eña. Cũrẽ “To ñe'ebosau” nitirãta, ñe'eña. ² Āpērã Jesucristore ějõpeorã “Marĩ nipe'tise ba'acã, añu ni'i”, nima. Āpērã pe'e Jesucristore ějõpeotutuatirã “Marĩ di'iro ba'arã, Õ'acũrẽ

yu'runu'cābosa'a", ni wācūsama. Tojo weerā otese dia'cūrē ba'asama. ³ Nipe'tise ba'agu pe'e di'iro ba'atigure ī'acō'aticā'to. Di'iro ba'atigu pe'e quē'rā nipe'tise ba'agure "Mu'u di'iro ba'acā, ña'a ni'i", niticā'to. Nipe'tise ba'agure Ō'acū yagu sājācā weetojacu niwī. ⁴ Marī apīrē da'raco'tegure "Mu'u ña'arō wee'e", nīmasīwe'e. Cū wiogu dia'cū tojo nīmasīsami. Marī Jesucristore ējōpeorā quē'rārē tojota ni'i. Āpērā Jesucristore ējōpeorārē "Ña'arō weema", nīmasīwe'e. Ō'acū na wiogu nimi. Cū ni'cūta narē "Añurō wee'e", o "Ña'arō wee'e", nīmasīsami. Marī wiogu cū yarārē ējōpeotutuacā weemasīmi.

⁵ Apeye ninemogūti. Ni'cārērā "Ni'cārē nūmūrī yu'rūoro ape nūmu Ō'acūrē ñubuepeoroña'a", nisama. Āpērā pe'e "Nipe'tise nūmūrī ni'cārōnojō Ō'acū ye ni'i", nisama. Masānucū "Ō'acū yu'u a'tiro weecā ūasami", nirōña'a. ⁶ Ni'cū, ni'cā nūmūrē "Ō'acū ya nūmu waro ni'i" nigūnojō Ō'acūrē ējōpeoacju tojo nisami. Apī nipe'tise nūmūrērē ni'cārōnojō wācūgū quē'rā Ō'acūrē ējōpeoacju tojo nisami. Nipe'tisere ba'agu quē'rā Ō'acūrē ējōpeoacju tojo weesami. Cū ba'asere e'catise o'osami. Apī di'irore ba'atigu quē'rā Ō'acūrē ējōpeogu ba'atisami. Cū, cū ba'asenojōrē Ō'acūrē e'catise o'osami.

⁷ Marī catiri ūmūcore marī se'saro niwe'e. Wērīrā quē'rā marī se'saro nisome. Marī catirā, wērī'cārā Jesucristo yarā ni'i. ⁸ Marī catiro pōtēorō Jesucristo ūaronojō weesī'rī'i. Wērīrā quē'rā cū me'rā catirāti nīrā, wērīrāsa'a. Tojo weerā catirā, wērī'cārā Jesucristo yarā ni'i. Cū marī wiogu marīrē su'ori nigū nimi. ⁹ A'tiro ni'i. Cristo wērīcu niwī. Wērītoja, masācu niwī. Nipe'tirā catirā, wērī'cārā wiogu nigūti nigū, tojo weecu niwī.

¹⁰ Tojo weerā ¿de'ro weerā musā āpērā Jesucristore ējōpeorārē "Ña'arō weerā weema" niti? ¿De'ro weerā narē tojo ī'acō'ati? Marī nipe'tirā Ō'acū masārē beseri nūmu nicā, marī wee'quenūcūrē beseno'rāsa'a. Tojo weerā Jesucristore ējōpeorā marī acawererārē "Tojo weema", niticā'rōña'a. ¹¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu Ō'acū cū ní'quere a'tiro ojano'wū:

Yu'u catigu ni'i.

Yu'u ucūse diacjū warota ni'i.

Nipe'tirā yu'ure ejaque'arāsama.

Nipe'tirāputa yu'ure "Mu'u Ō'acū añugū, tutuagu ni'i", nīrāsama, ni ojano'wū.

12 Te oja'quere tu'orã, marĩ masĩ'i, marĩnucũ a'ti turipu marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a.

Musã acawererã Jesucristore ãjõpeorãrẽ na ãjõpeosere dojorẽticã'ña nise ni'i

13 Marĩ, marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a nĩrã, a'merĩ ucjaticã'rã. A'tiro pe'e ãa'a. Ne apeyenojõ na ãjõpeosere dojorẽcã weeticã'rã. Tojo nicã narẽ ña'arõ weecã weeticã'rã. 14 Yu'u marĩ wiogu Jesure ãjõpeotjãgũ, a'tiro masĩ'i. Nipe'tise yu'u ba'ase añuse ni'i. Apĩ pe'ema "Apeyenojõ yu'u ba'ase ña'a ni'i" nicã, cũrẽ diacjũta ña'a nisa'a. 15 Mu'u ãpẽrã na ba'aya marĩsere ba'acã, apĩ ña'arõ tu'oña'bosami. Mu'u tojo wéégũ, cũrẽ ma'igũ mejẽta wee'e. Cristo cũ quẽ'rãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Tojo weegu mu'u ba'ase me'rã apĩrẽ ãjõpeodu'ucã weeticã'ña. 16 Mu'uma mu'u weese añu nibosa'a. Apĩ pe'ere ña'a nibosa'a. Tojo weese me'rã ãpẽrãrẽ ña'arõ wãcũcã weeticã'ña. 17 Õ'acũ marĩ wiogu ye cjase ba'a, sĩ'rĩ weese mejẽta ni'i. A'te pe'e nibutia'a. Õ'acũ ãaro weenu'cũse, tojo nicã ãpẽrã me'rã añurõ nicã'se, a'merĩ e'caticã weese pe'e nibutia'a. Te Espĩritu Santu weetamuse me'rã weeno'o. 18 A'tiro weegũ Jesucristo ãaronojõ weegu weemi. Õ'acũ i'orõpũre "Añurõ weegu weemi", nino'sami. Tojo nicã masã quẽ'rã cũrẽ "Añurõta weegu weemi", nisama.

19 Tojo weerã ni'cãrõ me'rã añurõ wejepeo ejerisãjãsenojõrẽ a'marã. Marĩrẽ te ni'cãrõ me'rã nisetise Jesucristore nemorõ ãjõpeorã, a'merĩ weetamurãsa'a. 20 Musã ba'ase me'rã apĩ Jesucristore ãjõpeosere dojorẽticã'ña. Nirõta nipe'tise ba'ase añu ni'i, añurõ pe'e. Musã ãpẽrã na ba'aya marĩsenojõrẽ ba'acã i'arã, na quẽ'rã ba'abosama. "Tere ba'arã, ña'arõ wee'e" ni wãcũmirã, musãrẽ i'acũurã, tojo weebosama. Tojo wãcũrã, tere ba'arã, ña'arõ weema. Tojo weerã musã tere ba'arã, narẽ ña'arõ weecã weebosa'a. Musã tojo weese ña'a ni'i. 21 Marĩ apĩ ãjõpeotutuatigũre Jesucristore ãjõpeodu'ucã weebosa'a nĩrã, a'tiro weerõãa'a. Cũ di'iro ba'atisere ba'aticã'rõãa'a. Vino cũ sĩ'rĩtisere sĩ'rĩticã'rõãa'a. No'o apeyenojõ cũrẽ Jesucristore ãjõpeodu'ucã weesenojõrẽ weeticã'rõãa'a. 22 "Nipe'tise yu'u weese añu ni'i" ni tu'oña'gũnojõ Õ'acũ se'sarore wereya. ãpẽrã ãjõpeose dojorẽtigũ, bu'iri marĩgũ tu'oña'gũ e'catigũ nimi. 23 Apĩ apeyenojõrẽ ba'agũ, "To ba'abosau" ni tu'oña'ba'agũ, bu'iri cuomi. A'tiro ni'i. "Yu'u ba'ase Õ'acũ i'orõpũre añurõsa'a" nitimigũ ba'acã, ña'a ni'i. "Nipe'tise marĩ weese Õ'acũ i'orõpũre queoro ni'i" ni tu'oña'timirã weese ña'a ni'i.

15

Marĩ ye dia'cũrẽ wãcũticã'rõũa'a nise ni'i

1 Marĩ ãjõpeotutuarã ãpẽrã ãjõpeotutuatirãrẽ weeta-murõũa'a. Marĩ tu'sase dia'cũrẽ weeticã'rõũa'a. 2 ãpẽrã ye niatjere wãcũrõũa'a. Narẽ nemorõ ãjõpeotutuato nĩrã tojo weerõũa'a. 3 Cristomarĩcã cũ tu'sase dia'cũrẽ weeticu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Cristo cũ pacũre ni'quere a'tiro ojano'wũ:

Nipe'tise mu'urẽ i'atu'tirã mu'urẽ ña'arõ ucũrã, yu'u pe'ere weequeõ'orã weema, ni ojano'caro niwũ.

4 Nipe'tise todũporopũ Õ'acũ ye queti oja'que marĩrẽ masĩdutiro ojano'caro niwũ. Marĩ ña'arõ yu'rũrã, te oja'quere bu'erã, nũ'cãpo'o. Wãcũtutuanemo'o. Tojo weerã Õ'acũ cũ weeatjere e'catise me'rã yucue'e. 5 Õ'acũ marĩrẽ mejẽcã wa'acã, wãcũtutuacã weesami. Marĩrẽ e'caticã weesami. Cũ Jesucristo Ɂaronojõ mũsãrẽ ni'cãrõ me'rã nisetiã weeato. 6 Tojo weerã mũsã ni'cãrõputa wãcũsetirã, a'tiro weerãsa'a. Õ'acũ, marĩ wiogũ Jesucristo pacũre ni'cãrõ me'rã “Mu'u añuyũ'rũa'a”, nirãsa'a.

Judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire were'que ni'i

7 Marĩ Õ'acũrẽ ni'cãrõ me'rã ãjõpeorã nitĩjarã, ãpẽrãrẽ ñe'erõũa'a. Jesucristomarĩcã marĩrẽ ñe'ecu niwĩ. Tojo weerã Õ'acũrẽ “Añubutiami” nidutirã, marĩ quẽ'rã ãpẽrãrẽ ñe'erõũa'a. 8 Yu'u ucũgũ, “Õ'acũ marĩ ñecũsumuarẽ cũ ‘Weeguti’ ni'quere queoro weegu weemi”, nigũ wee'e. Jesucristota judío masãrẽ weetamugũ a'ticu niwĩ nigũ, tojo ni'i. Cũ tojo weese me'rã Õ'acũ cũ diacjũ nisere i'ocu niwĩ. 9 Tojo nicã judío masã nitirã “Õ'acũ Ɂsãrẽ pajaña'gũ, añuyũ'rũami” nidutigũ Jesucristo a'ticu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Õ'acũ bese'cu Cristo cũ pacũre ucũ'quere a'tiro ojano'wũ:

Judío masã nitirã wa'teropũ mu'urẽ e'catipeoguti.

Õ'acũ masĩyu'rũagu nimi nigũ, basapeoguti.

10 Aperopũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojano'wũ:

Judío masã nitirã, Õ'acũ yarã judío masã me'rã e'catiya.

11 Aperopũ quẽ'rãrẽ ninemowũ:

Nipe'tirã judío masã nitirã Õ'acũrẽ e'catipeorã, “Mu'u añuyũ'rũagu ni'i”, niña.

Nipe'tirocjãrãputa Õ'acũ añubutiasere e'catipeoya, ni ojano'wũ.

12 Isaía quẽ'rã a'tiro ojacũ niwĩ:

Isaí pãrãmi nituriagu bajuagusami.

Cũ judío masã nitirã wioꝝu niacju nigũsami.

Na cãrẽ “Ûsãrẽ yu'ruoꝝu nimi”, ni êjõpeorãsama, ni ojanowã.

¹³ Õ'acũ marĩrẽ cũ añurõ weeatjere e'catiyusere o'ogu nimi. Mũsãrẽ cãrẽ êjõpeorãrẽ e'catise, ejerisãjãse o'oato. Tojo weerã mũsã Espíritu Santu weetamurõ me'rã uputu e'catiyurãsa'a.

¹⁴ Yu'u acawererã, mũsãrẽ a'tiro tu'oña'a. Mũsã ãpẽrãrẽ añurõ weesa'a. Jesucristo yere añurõ masĩsa'a. A'merĩ werecasamasĩsa'a. ¹⁵ Mũsã tojo weemicã, a'ti pũrĩpũre mũsãrẽ tutuaro me'rã oja'a. Mũsã tu'o'quere acobojoicã'to níꝝũ tojo wee'e. Õ'acũ yu'ure añurõ wééꝝu, Jesucristo yere mũsãrẽ bu'edutigũ cũuwĩ. ¹⁶ Tere wereꝝu, judío masã nitirã na Jesucristore êjõpeocã mãsã'a. Pa'ia wa'icũrãrẽ Õ'acũrẽ o'oro weronojõta yu'u judío masã nitirãrẽ cãrẽ wiasĩ'rĩsa'a. Espíritu Santu narẽ Õ'acũ yarã sãjãcã weeꝝusami. Tojo weecã Õ'acũ narẽ, “Yarã nima”, ni ñe'egũsami.

¹⁷ Jesucristo weetamurõ me'rã Õ'acũ cũu'quere añurõ wee'e. Tojo weeꝝu yu'u da'rasere añurõ tu'oña'a.

¹⁸ Jesucristo yu'u me'rã wee'que dia'cãrẽ mũsãrẽ wereꝝuti. Mũsã judío masã nitirãrẽ êjõpeocã mãsãꝝũ yu'ure weetamuwĩ. Yu'u bu'ese me'rã, tojo nicã yu'u wee'quere ĩ'arã, mũsã judío masã nitirãrẽ êjõpeocã weewĩ.

¹⁹ Apeye quẽ'rãrẽ Õ'acũ tutuaro me'rã weesere weeĩ'owũ. Tojo nicã Espíritu Santu tutuase me'rã bu'ewũ. A'tere wééꝝu, Jerusalẽ me'rã werenu'cãwũ. Téé Ilírico wãmetiropũ Jesucristo mãsãrẽ yu'ruose quetire weretuoꝝu ejawũ.

²⁰ ãpẽrã bu'eno'ña marĩrõpũre Jesucristo ye quetire weremu'sĩ werewũ. ãpẽrã na were'quepũre werebu'ipeotiwũ. ²¹ Yu'u tojo weese Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronojõta wa'awũ. A'tiro ojanowã:

Cũ ye quetire ne ni'cãti masĩti'cãrã wereno'rãsama.

Cũ yere na tu'oti'quere tu'omasĩrãsama, ni ojanowã.

Pablo Romapũ wa'atje ni'i

²² Yu'u peje macãrĩpũ bu'esijayugũ, mũsã tiropũ wa'amasĩtisa'a yujupũ. ²³ Ni'cãrõacãrẽ te macãrĩpũ bu'etoja'a. Peje cũ'marĩ mũsã tiropũ wa'asĩ'rĩ'cu nitjãꝝũ,

be'rocure topũre wa'aguti. ²⁴ Españapũ wa'aguti. Topũ wa'agũ, mũsã tiro Romapũ yu'ruaguti. Mũsãrẽ ĩ'a, e'cati, cã'rõ níquejoguti. Be'ro yu'ure Españapũ wa'atjere weetauapa.

²⁵ Ni'cãrõacã Jerusalẽpũ wa'anígũti yujupũ. Jesucristore êjõpeorãrẽ weetamugũ niyeru miagũ weeꝝuti.

²⁶ Jesucristore êjõpeose cururicjãrã Macedonia, tojo nicã

Acaya di'tacjārā niyeru sērīneocārā niwā. Jerusalēpu nirā pajasec̄orā Jesucristore ējōpeorārē o'orātirā tojo weecārā niwā. Tojo weegu te niyerure Jerusalēpu o'ogu wa'aguti. ²⁷ Judío masā nitirā Macedonia, Acayapu nirā a'tiro wācūcārā niwā. Judío masā Jerusalēpu nirārē weetamurōña'a. Na tojo wācūse añu nicaro niwā. A'tiro ni'i. Judío masā, judío masā nitirā pe'ere Jesucristo ye quetire werewā'cōcārā niwā. Tojo nicā judío masā nitirā Jesucristore ējōpeocā, a'tiro wa'acaro niwā. Ō'acū judío masārē "O'oguti" ní'que pe'ere ñe'ecārā niwā. Tojo weerā judío masā nitirā, judío masā pajasec̄orārē niyerure, na c̄osere o'oroña'a. ²⁸ Yū'u te niyeru Jerusalécjārārē o'otojagu, Españapu wa'agu, musārē ī'ayū'rūwā'cāgūti. ²⁹ Yū'u musā tiropu wa'agu, Jesucristo ye añusere musārē miiejagusa'a.

³⁰ Yū'u acawererā, musā Jesucristore ējōpeo'o. Espíritu Santu marīrē a'merī ma'icā weemi. Tojo weegu musārē a'tiro weecā ñasa'a. Yū'ure weetamurā, yé niatjere Ō'acūrē sērībosaya. ³¹ A'tiro sērībosaya yū'ure. Judeapu nirā Jesucristore ējōpeotirā yū'ure ña'arō weeticā'to. Tojo nicā Jesucristore ējōpeorā Jerusalécjārā yū'u miasere e'catise me'rā pōtērī ñe'eato. ³² Tojo weecā, Ō'acū cū ñacā, musā tiropu yū'u e'catise me'rā etagusa'a. Topu soogusa'a. ³³ Ō'acū ejerisājāsere, añurō nicā'sere o'ogu musā nipe'tirā me'rā niato. Tojota weeato.

16

Romacjārāp̄re añudutise o'o'que ni'i

¹ Ni'cō Jesucristore ējōpeogo Febe wāmetigo musā tiropu wa'ago weemo. Co Jesucristore ējōpeorā Cencrea wāmetiri macācjārārē weetamugō nimo. ² Musā Jesucristore ējōpeorā e'catise me'rā core ñe'eña. Marī Jesucristore ējōpeorārē añurō ñe'erōña'a. Co pājārārē weetamuco niwō. Yū'u quē'rārē weetamuwō. Tojo weerā core apeyenojō ñu'sacā, o'oya.

³ Aquila, cū ñumo Priscila añuato. Yū'u Jesucristo yere bu'ecā, na quē'rā yū'ure bu'etamuwā. ⁴ Āpērā yū'ure wējēsī'rīcā, yū'ure weetamuwā. Na quē'rārē wējētawiomīcā, tojo weewā. Na tojo wee'quere yū'u dia'cū e'catise o'owe'e. Nipe'tirā āpērā judío masā nitirā Jesucristore ējōpeorā e'catise o'oma. ⁵ Jesucristore ējōpeorā Aquila ya wi'ipu nerēwuarā quē'rā añuato. Apī yū'u ma'igū Epeneto añuato. Cūta Asiap̄re āpērā ñuporo Jesucristore ējōpeomu'tā'cu nimi. ⁶ María quē'rā añuato. Musā me'rā

Õ'acũ cjasere ʘpʘtu da'ramo. ⁷ Yũ'u acawererã judío masã Andrónico, Junias añuato. Na quẽ'rã yũ'u me'rã bu'iri da'reri wi'ipu niwã. Na yũ'u dʘporo Jesucristore ẽjõpeocãrã niwã. Jesucristo besecũú'cãrã narẽ “Añurã nima”, nisama.

⁸ Jesucristore ẽjõpeogu yũ'u ma'igũ Ampliato añuato. ⁹ Urbano, ʘsãrẽ Jesucristo ye quetire weretamugũ añuato. Tojo nicã yũ'u ma'igũ Estaquis añuato. ¹⁰ Apeles quẽ'rã añuato. Cũ Jesucristore añurõ ẽjõpeomi. Nipe'tise cũ weesere i'arã, “Jesucristore añurõ ẽjõpeogu nimi”, ni i'a'a. Aristóbulo ya wi'icjãrã quẽ'rã añuato. ¹¹ Apĩ yũ'u acaweregu, judío masũ Herodión añuato. Tojo nicã Narciso ya wi'icjãrã Jesucristore ẽjõpeorã añuato. ¹² Trifena, Trifosa na quẽ'rã añuato. Na numia marĩ wiogu Jesucristo yere pũrõ da'rama. ʘsã ma'igõ Pérsida quẽ'rã marĩ wiogu Jesucristo ye cjasere ʘpʘtu da'ramo. Co quẽ'rã añuato. ¹³ Rufo añuato. Nipe'tirã cũrẽ “Jesucristore añurõ ẽjõpeomi”, nima. Cũ paco quẽ'rã añuato. Core yũ'u pacore weronojõ i'a'a. ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ãpẽrã Jesucristore ẽjõpeorã na me'rã nirã añuato. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, tojo nicã cũ acabijo Olimpas, nipe'tirã Õ'acũ cũ yarãrẽ cũu'cãrã na tiropu nirã añuato.

¹⁶ A'merĩ ma'ise me'rã añudutiya. Nipe'tirã Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrã mʘsãrẽ añudutima.

¹⁷ Yũ'u acawererã, ni'cãrẽrã mʘsã tiropu nirã dʘcawaticã weesĩ'rĩsama. Na tojo weeri nĩrã, tũ'omasĩña. Mʘsãrẽ ẽjõpeosere dojorẽsama. Mʘsãrẽ bu'e'que mejẽtare weesama. Tojo weerã narẽ ba'patiticã'ña. Na bu'esere ne tũ'oticã'ña. ¹⁸ Na marĩ wiogu Jesucristo ʘaro weerã mejẽta weesama. Na no'o ʘaro weesĩ'rĩrõ weesama. Na añurõ ʘ'suaro ucũme'rĩse me'rã, diacjũ ucũrã weronojõ ucũsama. ʘpʘtu waro masĩtutuaturãrẽ weeta'sa ẽjõpeocã weesama. ¹⁹ Mʘsã pũricã añurõ Jesucristo ʘaro weesa'a. Nipe'tirã tojo nima mʘsãrẽ. Tojo weegu mʘsã me'rã pũrõ e'cati'i. Mʘsãrẽ añusere masĩcã ʘasã'a. Ne ña'ase pe'ema masĩdutigu ʘasãwe'e. ²⁰ Õ'acũ ãpẽrã me'rã añurõ nicã'sere o'ogu nimi. Cã'rõacã be'ro cũta mʘsãrẽ wãtĩrẽ docaque'acã weegusami. Jesú marĩ wiogu mʘsãrẽ añurõ weeato.

²¹ Timoteo yũ'u me'rã Jesucristo ye quetire werecusi-atamugũ mʘsãrẽ añudutimi. Yũ'u acawererã judío masã Lucio, Jasõ, Sosípater na quẽ'rã añudutima.

²² Yũ'u a'ti pũrĩrẽ Pablora ojabosagu, Tercio wãmeti'i. Yũ'u Jesucristore ẽjõpeogu mʘsãrẽ añuduti'i.

²³ Gayo mʘsãrẽ añudutimi. Jesucristore ẽjõpeorã cũ ya wi'ipu nerẽwũama. Yũ'u Pablo ti wi'ipu cãjĩ'i. Erasto

a'ti macã cjase da'rasere dutigu, narẽ niyeru co'tegu añudutimi. Tojo nicã apĩ Jesucristore ãjõpeogu Cuarto añudutimi.

²⁴ Marĩ wiogu Jesucristo masã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

²⁵⁻²⁶ Marĩ Õ'acãrẽ e'catipeorã, “Añuyũ'ruami”, nírã. Marĩ wiogu Jesucristo ye queti me'rã Õ'acũ marĩrẽ nemorõ ãjõpeocã weemasĩmi. Dũporopure nipe'tirã masãrẽ yũ'ruose quetire masĩno'ña marĩcaro niwũ. A'tocaterore majã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'que me'rã masĩno'o. Õ'acũ catinu'cũgũ tojo wereduticũ niwĩ. Yũ'ũ quẽ'rã Jesucristo ye quetire were'e. Õ'acũ nipe'tise cururicjãrãrẽ cãrẽ ãjõpeo, cã haro weecã hasami.

²⁷ Õ'acũ ni'cũta nimi. Cã ni'cũta nipe'tisere masĩpe'ocã'mi. Tojo weerã Jesucristo weetamurõ me'rã Õ'acũrẽ “Tutuayũ'ruami”, ni ãjõpeonu'cũcã'rã. Tojota weerã.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Corintocjārārē ojamu'tāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Jesucristore ějōpeorā Corintocjārārē ojacu niwī. Cū ojacaterore Éfesopu nicu niwī. Cūta Corintocjārārē ne waropure Jesucristo ye quetire were, cūrē ějōpeori curuacjārā sājācā weecu niwī.

Titare cū Jesucristo ye quetire bu'esijanū'cāca be'ro puati wa'aro weecaro niwū.

Topure judío masā nerēwuaropu bu'ecu niwī. Cūrē topu nigūrē cō'awīrōcā'cārā niwā. Titare Corintocjārā me'rā ni'cā cū'ma ape cū'ma deco tojacu niwī.

Be'ro Corintocjārārē cū bu'e'quere queoro weeticā tū'ogu, a'ti pūrīrē ojacu niwī. Cū ojawuaronojōta añudutinū'cācu niwī. Yapatigupua Judeacjārā pajasecuorārē weetamuse cjasere, cū basu de'ro weeatjere ucūyapaticu niwā.

Pablo Corintocjārārē oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo, Sóstenes me'rā musārē añuduti'i. Cū quē'rā Jesucristore ějōpeogu marī acaweregu nimi. Ō'acū cū ūa'caronojōta yū'ure Jesucristo ye quetire weredutigu besecūcū niwī. ² Yū'u a'ti pūrīrē musā Corintopu nirārē oja'a. Musā Jesucristore ějōpeorā Ō'acū ya curuacjārārē oja'a. Musā Jesucristo me'rā nīrā, Ō'acū yarā ni'i. Ō'acū musārē cū yarā niato nīgū besecu niwī. Nipe'tirocjārā Jesucristore ějōpeorārē tojo besecu niwī. Jesucristo nipe'tirā cūrē ějōpeorā wioгу nimi. Tojo nicā marī wioгу nimi.

³ Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wioгу musārē añurō weeato. Musārē ejerisājācā weeato.

Ō'acū Jesucristore ějōpeorārē weetamuse ni'i

⁴ Musā Jesucristore ějōpeorā niyucā, Ō'acū musārē añurō weecu niwī. Cū tojo weesere ī'agū, cūrē e'catise o'onu'cū'u.

⁵ Musā Jesucristo yarā niyucā, Ō'acū musārē cū ye cjase nipe'tise añusere o'ocu niwī. Tere o'ogu, musārē cū yere añurō masīcā weecu niwī. Āpērārē musā cū ye quetire añurō wereturiacā weecu niwī. ⁶ Yū'u "Cristo musārē añurō weegusami", niwū. Cū yarā sājācā, yū'u ní'caronojōta wa'awu musārē. ⁷ Tojo weerā musā Ō'acū o'osere cuope'ocā'a. Marī wioгу Jesucristo a'tiatjere yucueri curare Ō'acū musārē o'ose dū'sawe'e. ⁸ Cū tutuasere

m̄sārē o'onu'cūgūsami. Cūrē ējōpeocā weenu'cūgūsami. Téé a'ti ɯm̄ɯco pe'ticāpɯ tojo weedu'ugusami. Tojo weerā marī wioɣɯ Jesucristo a'ticā, bu'iri marīrā nirāsa'a. ⁹ Ō'acū cū ní'quere queoro weemi. Cūta m̄sārē besecɯ niwī. Cū macū Jesucristo marī wioɣɯ me'rā añurō nidutigɯ besecɯ niwī.

Pablo Corintocjārārē “A'merī dɯcawatiticā'ña” ní'que ní'i

¹⁰ Acawererā, Jesucristo dutiro me'rā m̄sārē a'tiro nigūti. M̄sā ni'cārōnojō wācūña. M̄sā ucūse me'rā dɯcawatiticā'ña. E'catise me'rā a'merī ucūña. Ni'cārōnojō wācū nisetiya. ¹¹ Yɯ'ure Cloé wāmetigo ya wi'icjārā m̄sā a'merī ĩ'asī'rītise quetire werewā. ¹² A'tiro werewā: “Masānɯcū mejēcā dia'cū wācūsetiama”, niwā. M̄sā a'tiro ucūaporo: “Ēsā Pablo ya curuacjārā ni'i.” Āpērā “Apolo ya curuacjārā”, “Pedro ya curuacjārā”, tojo nicā “Cristo ya curuacjārā ni'i”, niaporo. Tojo weerā no'o ɯaro wācūma'acā'poro. ¹³ Tojo wācūticā'rōɯa'a. Marī Cristore ējōpeorā ni'i. Tojo weerā ni'cā curuata ni'i. Marīrē dɯcawaase marī'i. Yɯ'ɯ Cristo niwe'e. M̄sā ye niatjere curusapɯ wērībosatiwɯ. “Pablöre ējōpeorārē wāmeyeno'rōsa'a”, nino'ña marīwū. ¹⁴ Ō'acūrē e'catise o'o'o. Crispo, tojo nicā Gayo dia'cūrē wāmeyegɯ, que-oroa weewɯ. ¹⁵ Pājārā m̄sārē wāmeyecā, a'tiro nibopā: “Pablo cū wāme me'rā ūsārē wāmeyewī”, nibopā. Tere nīrā, yɯ'ure ējōpeorā weebopā. No'opɯacā tere weetiwɯ. ¹⁶ Estéfnas ya wi'icjārā quē'rārē wāmeyewɯ. Āpērāma wācūnemotisa'a. ¹⁷ Yɯ'ure Cristo wāmeyedutigɯ cūutiwī. Cū m̄sārē yɯ'rɯose queti pe'ere yɯ'ure weredutigɯ o'ówī. Tere weredutigɯ, masā añurō na wācūme'rīse paca me'rā weredutitiwī. Yɯ'ɯ tojo werēcāma, Cristo curusapɯ wērīsere wācūtibopā. Masā yɯ'rɯono'tibopā.

Ō'acū tutuasere, cū masīsere Cristo me'rā masīno'o nise ní'i

¹⁸ Jesucristo ye queti a'tiro ni'i. Cū marīrē yɯ'rɯosī'rīgū, curusapɯ wērīcɯ niwī. Tereta Jesucristore ējōpeotirā pecame'epɯ wa'ajā a'tiro nisama cū wērī'quere: “Tojo nima'acārō wee'e”, nisama. Marī cū yɯ'rɯono'cārā pe'ema Cristo curusapɯ wērī'que queti añuse ni'i. Te queti me'rā Ō'acū tutuasere ĩ'ano'o. ¹⁹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɯre a'tiro ojano'wū:

Āpērā “Ēsā masīrā ni'i”, nirāsama.

Na tojo ucūsere pe'ticā weeguti.

Na tɯ'omasīsere tuumajāminɯ'cōcūti, nicɯ niwī Ō'acū.

20 Tojo weerã “Masĩpe'ocã'a” nirã mejõ nirã tojama. Tojo nicã ãpẽrãrẽ na wãcũsere bu'eri masã quẽ'rã mejãrõta tojama. A'ti ãmũco cjasere ucũme'rĩrã quẽ'rã mejãrõta tojama. A'te, a'ti ãmũco cjase na “Tũ'omasĩ'i” nisere Õ'acũ a'tiro weesami. Tere mejõ nise waro wa'acã weesami. 21 Õ'acũ nipe'tisere masĩmi. Tojo weegu cũ a'ti turicjãrãrẽ na tũ'omasĩse me'rã cũrẽ masĩcã weeticũ niwĩ. A'tiro pe'e ãacu niwĩ. Na Jesucristo ye quetire tũ'orã, na ãjõpeocã, “Narẽ yũ'rũoguti”, nicũ niwĩ. Cũrẽ ãjõpeotirã pe'e te quetire tũ'orã, “Tojo nima'acãrõ wee'e”, ni wãcũcãrã niwã.

22 Judío masã Õ'acũrẽ ãjõpeose ãporo a'tiro nisama: “Õ'acũ tutuaro me'rã wee'ocã ĩ'atojarãpũ dia'cũ ãjõpeorãti”, nisama. Judío masã nitirã griego masã pe'e quẽ'rã a'ti turicjãrã na wãcũme'rĩsere ãjõpeoma. 23 Ësã pũrĩcã Cristo curusapũ wẽrĩ'cũ ye quetire were'e. Judío masã tere tũ'orã, tũ'satisama. Judío masã nitirã quẽ'rã te quetire tũ'orã, “Tojo nima'acãrã weema”, nisama. 24 Marĩ Õ'acũ bese'cãrãrẽ no'o judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye queti ni'cãrõnojõ ni'i. Marĩ Cristo curusapũ wẽrĩse me'rã a'tiro masĩ'i: “Õ'acũ tutuagu, masĩyũ'rũagu nimi”, ni'i. 25 A'ti ãmũcocjãrã Õ'acũ weesere tojo weema'asere weronõjõ wãcũma. Niwe'e. Õ'acũ weese pe'eta masã masĩse nemorõ niyũ'rũnũ'cã'a. Apeye Õ'acũ wee'quere tutuatĩsere weronõjõ ĩ'ama. Niwe'e. Cũ wee'que pe'eta masã weese yũ'rũoro tutuanemo'o.

26 Acawererã, mũsãrẽ Õ'acũ beseatji ãporopũ niseti'quere wãcũña. Mũsã pejetirãcã a'ti turi cjasere masĩrã waro niwã. Pejetirãcã wiorã niwã. Pejetirãcã wiorã acawererã niwã. 27 Cũ a'ti turi cjase masĩrãrẽ bopoyadutigũ na “Tũ'omasĩtirã nima” nirãnojõrẽ besecu niwĩ. Tojo nicã tutuarãrẽ bopoyadutigũ tutuatirã pe'ere besecu niwĩ. 28 Cũ mejõ nirã masã yabino'rãrẽ besecu niwĩ. Cũ tojo weecã, wiorã mejõ nirã tũ'oña'to nĩgũ tojo weecu niwĩ. 29 Tojo weegu Õ'acũ ĩ'orõpũ ne ni'cũ “Yũ'ũ ãpẽrã yũ'rũoro masĩyũ'rũnũ'cã'a”, nĩmasĩtisami. 30 Mũsãrẽ Õ'acũ basuta Jesucristo yarã sãjãcã weecu niwĩ. Tojo nicã Cristo me'rãta marĩ masĩse cõ'o. Cũ me'rãta tja Õ'acũ marĩrẽ “Na añurã, yũ'rũono'cãrãpũ nima”, ni ĩ'asami. Marĩ cũ yarã ni'i. Tojo weegu marĩ pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ yũ'rũweticã weecu niwĩ. 31 Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronõjõta ni'i: “Ni'cũ Æpẽrã yũ'rũoro niyũ'rũnũ'cã'a' nĩsĩ'rĩgũ, niticã'to. Tojo wãcũrõnojõ o'ogũ, marĩ wioгу pe'ere ‘Tutuayũ'rũgu nimi, marĩrẽ añubutiaro

weecu niwĩ, niato”, ni ojano'wã.

2

Cristo curusapu wẽrĩ'que queti ni'i

¹ Yu'u musã tiropu Õ'acũ ye quetire weregu etagu, a'tiro weewu. Pacase ucũse di'apaca me'rã masã na masise me'rã weretiwu. ² Yu'u musã tiropu nígũ, a'te dia'cũrẽ wãcũnũrũwũ: “Jesucristo ye queti, tojo nicã cũ curusapu wẽrĩ'que dia'cũrẽ wereguti”, ni wãcũwũ. ³ Yu'u musã tiropu nígũ, mejõ nigũ tu'oña'wã. Apetero yu'u te quetire queoro weretibosa'a nígũ, narãsãcũcãti. ⁴⁻⁵ Yu'u musãrẽ ãjõpeocã uagu, masĩrã ucũwũase me'rã ucũtiwu. Õ'acũ tutuase, cũ masise o'ose me'rã ãjõpeoato nígũ ucũwũ. Tere ucũgũ, Õ'acũ tutuaro me'rã, Espiritu Santu me'rã pe'e ãjõpeocã weewu. Musãrẽ masã wãcũwũaronojõ tu'o ãjõpeocã uatiwu. Tojo weegu tojo werewu.

Õ'acũ cãrẽ masiãto nígũ Espiritu Santure o'o'que ni'i

⁶ Tojo nimirã, apeterore ũsã a'tiro wee'e. Jesucristore añurõ ãjõpeorãma pacase masise paca me'rã were'e. Te masise paca a'ti turi cjase mejõta ni'i. Tojo nicã wiorã a'ti turicjãrã ye mejõta ni'i. Na masise maata pe'tirosa'a. ⁷ ũsã a'tere ucũrã, Õ'acũ ye pe'ere ucũrã wee'e. Cũ masisere, masĩno'ña marĩmi'quere, masã ne waro tu'oti'quere ucũ'u. A'ti turi weese duporo Õ'acũ te ya'yio'quere “A'tiro weeguti”, ni wãcũyutojacu niwĩ. Marĩrẽ yu'rũoatjere, marĩ u'musepu ninu'cũatjere wãcũyucu niwĩ. Tereta ucũ'u. ⁸ Ne ni'cũputa a'ti turicjã wiogu a'tere tu'omasĩticu niwĩ. Tu'omasĩrã pũrĩcã, Jesucristo marĩ wiogu añuyu'ruagure curusapu wẽjõtibopã. ⁹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpare a'tiro pe'e ojano'o:

Õ'acũ cãrẽ mairãrẽ añuse apoyucu niwĩ.

Na ĩ'ati'que, na tu'oti'que ni'i.

Na ne cã'rõ wãcũma'ati'que ni'i, ni ojano'o.

¹⁰ Te añuse marĩ masĩti'quere Õ'acũ Espiritu Santu me'rã marĩrẽ masĩcã weemi. Espiritu Santu nipe'tise diasayu'rũnũ'cãsere Õ'acũ cũ weesere masĩpe'ocã'mi.

¹¹ Marĩ apĩ cũ wãcũsere masĩwe'e. Cũ se'saro cũ wãcũsere tu'oña'sami. A'te weronojõ Espiritu Santu se'saro Õ'acũ cũ wãcũsere masĩmi. ¹² Marĩ a'ti umucocjãrã Jesucristore ãjõpeotirã weronojõ wãcũwe'e. Õ'acũ marĩrẽ Espiritu Santure o'ocu niwĩ. Tojo weerã cũ weronojõ wãcũse cuo'o. Cũ me'rã nipe'tise Õ'acũ marĩrẽ o'o'quere masĩ'i. ¹³ ũsã a'tere ucũrã, Espiritu Santu bu'e'que ueri

me'rã ucũ'u. Ɖsã basu masĩmujãti'que me'rã mejẽta ucũ'u. Tojo weerã ũsã Espĩritu Santure cuorã cãrẽ cuorãrẽta bu'e'e.

¹⁴ Espĩritu Santure moogũ a'tiro weesami. Ɖ'acũ ye cjasere, Espĩritu Santu bu'esere uatisami. "Tojo nima'acãrõ wee'e", nisami. Espĩritu Santu me'rã marĩ Ɖ'acũ yere masĩ'i. Tojo weegu cãrẽ moogũ Ɖ'acũ yere "Tojo nirõ wee'e", ni tu'omasĩtisami. ¹⁵ Espĩritu Santure cuogu pe'e nipe'tise bu'esere "¿Queoro niti?" ni besemasĩpe'ocã'sami. A'tiro weegure Espĩritu Santure moogũ pe'e cũ weesere besemasĩtisami. ¹⁶ Ɖ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwã: "Ni'inojõta ne ni'cũ marĩ wiogu wãcũsere masĩtisami. Ne Ɖ'acũrẽ 'Tojo u'a'a' ni, dutimasĩtisami", ni ojano'wã. Tojo nimicã, marĩ pe'e Cristo me'rã nĩrã, cũ wãcũsere masĩ'i.

3

Pablo "Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'terã ni'i" nise ni'i

¹ Acawererã, musã Espĩritu Santure añurõ yu'tirã weronojõ nitiwũ. Tojo weegu musãrẽ diasasere wereta basiotiwũ. A'tiro pe'e weewũ. Musãrẽ diasatise dia'cãrẽ werewũ. A'ti turicjãrã Espĩritu Santure moorã weronojõ niyucã, tojo weewũ. Musã Cristo ye cjasere añurõ ẽjõpeotiwũ. Tojo weegu musãrẽ wĩ'marãrẽ ucũgũ weronojõ werewũ. ² Wĩ'marã a'tiro weesama. Ɖpẽrĩ du'utirã, Ɖpẽcõ dia'cũ mi'rĩsama. Narẽ ba'asere ecatisama. Bu'ese ba'ase ecase weronojõ ni'i, nisi'rĩrõ wee'e. Wĩ'marãrẽ Ɖpẽcõ mi'orõ weronojõ musãrẽ a'tiro weewũ. Musãrẽ diasatise bu'icjasere bu'ewã'cõwũ. Yu'u diasasere musãrẽ bu'ecãma, põtẽoti wãcũejatibopã. Mejãrõta ni'cãrõacãrẽ yu'u pacase pacare bu'ecã, tu'otibosa'a. ³ Musã Jesucristore ẽjõpeotirã weronojõ ni'i yujupũ. Musã a'merĩ uo'o. A'merĩ i'asĩrĩwe'e. Tojo weerã Jesucristore ẽjõpeotirã a'ti turicjãrã weronojõ wee'e. ⁴ Musã a'tiro ucũ'u: "Yu'u Pablo ya curuacjũ ni'i." Apĩ "Yu'u Apolo ya curuacjũ ni'i", nisa'a. Tojo nĩrã, a'ti turicjãrã weronojõ ucũrã wee'e.

⁵ Yu'u, Apolo me'rã ũsã mejõ nirã ni'i. Ɖ'acũrẽ da'rawã'ñaco'teri masã ni'i. Tojo weerã ũsãrẽ "Na ya curuacjãrã ni'i", niticã'ña. Ɖsã werese me'rã musã marĩ wiogu Jesucristore ẽjõpeowũ. Ɖsãnu'cũ Ɖ'acũ wereduti'quere werewũ. ⁶ Yu'u ne waro musãrẽ werewã'cõwũ. Ni'cũ otese dũcare otegu weronojõ weewũ. Be'ro Apolo musãrẽ bu'enemopeocũ niwĩ. Otesere aco pio'cu weronojõ weecu niwĩ. Ɖ'acũ pe'e tere pĩ'rĩ bucuamujãcã weecu niwĩ. Tere

wéégũ, musārē nemorō ējōpeocā weecũ niwī. Nemorō cū waro weecā weecũ niwī. ⁷ Otese ducare otegũ, tojo nicā aco piogũ mejō nirā nima. Ō'acū pūrīcā tere pī'rīcā weegú cū waro nimi. ⁸ Weremũ'tā'cũ, be'ro cūrē bu'esirutugũ quē'rā ni'cārōnojō nima. Ō'acū nánucūrē queoro na wee'quere wapayegusami. ⁹ Ūsā Ō'acū yarā ni'i. Cūrē ni'cārōnojō da'raco'te'e. Musā cū da'rari di'ta weronjō ni'i.

Tojo nicā wi'i cū yeewā'cārī wi'i weronjō ni'i. ¹⁰ Yũ'ũ Ō'acū weetamuse me'rā musārē bu'égũ, a'tiro weewũ. Wi'i nu'cōme'rīrī masũ weronjō musārē añurō bu'enũ'cāwũ. Āpērā musārē bu'enemorā, ti wi'ire weeturiamujārā weronjō weerā weema. Ti wi'ire yapada'reosī'rīrā, añurō weeroũ'a. ¹¹ Ō'acū masārē yũ'rũodutigũ Jesucristore cūucũ niwī. Cū ni'cūta masārē yũ'rũogũ nimi. Yũ'ũ musārē te quetire bu'enũ'cāwũ. Ne apī, Ō'acū tojo cūunũ'cā'que Jesucristo ye quetire ducayumasītisami. ¹² Wi'ire wéerā, a'tiro weeno'o. Uru, platanojō me'rā, ūtāperi wapabujuse me'rā yeebu'ipeono'o. Āpērā yucũ me'rā, pūrī me'rā, ārūpagũ me'rā weemasīno'o. A'te weronjō ni'cū añuse warore musārē bu'ebosami. Apī mejō nise maata pe'tisere bu'ebosami. ¹³ A'ti ũmũco pe'ticā, Ō'acū nánucūrē na bu'e'quere bajuyoropũ besegusami. Ni'cū urure pecame'epũ besegũ weronjō weegusami. ¿Na añurō o ña'arō pe'e bu'epari? nígũ, tojo weegusami. ¹⁴ Ni'cū āpērārē añurō bu'eturiamujā'que ninu'cūcā'rōsa'a. Ni'cā wi'i ūtā wapabujuse me'rā yéeca wi'i ũjūtiro weronjō ninu'cūrōsa'a. Ō'acū cū da'ra'quere wapayegusami. ¹⁵ Apī añurō bu'eturiawā'cātigũ pe'ere cū bu'e'que pe'tia wa'arosa'a. Pūrī me'rā wéeca wi'i weronjō ũjūdiya wa'arosa'a. Cū ti wi'i ũjūrī cura du'tiwijaa'cũ weronjō nigūsami. Cū ye nipe'tise ũjūpe'tia wa'arosa'a. Cū ni'cūta pecame'epũ wa'abo'cũ yũ'rũwetigusami.

¹⁶ ¿Musā masīweti? Musā Ō'acū wi'i weronjō ni'i. Espíritu Santu musāpũre nimi. ¹⁷ Musārē “Ō'acū wi'i weronjō ni'i” nírō, cū yarā waro ni'i, nisī'rīrō wee'e. Tojo weegũ Ō'acū cū yarārē dojorēcā weegure pecame'epũ bu'iri da'regusami.

¹⁸ Musā basu a'tiro wācūma'aticā'ña: “Yũ'ũ a'ti ũmũcocjārā wācūwaro weronjō masīyũ'rũa'a”, niticā'ña. A'tiro pe'e niña. “Ne masītisa'a”, niña. Tojo ucūgũ pūrīcārē Ō'acū masīgũ waro wa'acā weegusami. ¹⁹ A'ti ũmũcocjārā na “Tũ'omasī'i” nise Ō'acū ī'orōpũre tojo weema'ase ni'i. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpũ a'tiro ni

ojano'wũ: "A'ti turicjārã na masĩse me'rã 'Weerãti' nirãrẽ Õ'acũ na wãcũsere tuumajãminũ'cõcã'sami", ni ojanowũ. ²⁰ Aperopũ quẽ'rãrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro ojanemonowũ: "Marĩ wioğũ a'ti umucocjãrã wãcũsere masĩmi. Na masĩsere ĩ'agũ, 'Mejõ nise ni'i, nisami", ni ojanowũ. ²¹ Tojo weerã musãrẽ bu'egũre "Ãpẽrã yũ'rũoro nimi", niticã'ña. "Yũ'ũ Pablo ya curuacjũ ni'i", niticã'ña. Õ'acũ musãrẽ añurõ wa'acã uagũ, a'tiro weecũ niwĩ. Nipe'tisere o'ocũ niwĩ. ²² Yũ'ũre, Apolore, Pedrore musãrẽ weetamudutigu o'ócũ niwĩ. Tojo nicã a'ti turi cjasere, marĩ catisere o'ocũ niwĩ. Apeye, wẽrĩca be'ro catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ. Nipe'tise musã ye ni'i. ²³ Apeye quẽ'rãrẽ musã Cristo yarã ni'i. Tojo nicã Cristo quẽ'rã Õ'acũ yagũ nimi.

4

Jesucristo ye quetire wererã na weeseti'que ni'i

¹ Ësãrẽ musã a'tiro wãcũrõũa'a. "Cristore da'rawã'ñaco'teri masã nima", nirõũa'a. Ësã Õ'acũ ye queti toduporocjãrã masĩti'quere wereco'terã ni'i. ² Marĩ da'rase cũorã, marĩ wioğũ duti'caronojõta queoro weerõũa'a. Tojo weecã, marĩrẽ ëjõpeosami. ³ Musã yũ'ũre "Pablo Õ'acũ cjasere añurõ da'rami" nicã o niticã, sõ'owaro wãcũque'tiwe'e. Mejãrõta wiorã na besewuaropũ miacã quẽ'rãrẽ, wãcũque'tiwe'e. Yũ'ũ basu waro quẽ'rã besewe'e. ⁴ Yũ'ũ da'rasere ña'arõ tũ'oña'tisa'a. Tojo nimigũ, "Te año ni'i", nĩmasĩtisa'a. Marĩ wioğũ dia'cũ yũ'ũ weesere besesami. ⁵ Tojo weerã ãpẽrã wee'quere beseyuticã'ña. Marĩ wioğũre yucueya. Cũ a'tigu, nipe'tise masã masĩti'que ya'yioropũ ní'quere bajurẽgũsami. Masã na wãcũrõpũ "A'tiro weegũti" ní'que quẽ'rãrẽ ĩ'ogũsami. Ti nũmũ nicã Õ'acũ nãnũcũ añurõ weeseti'quere "Queoro añurõ weewũ", nigũsami.

⁶ Acawererã, añusere musãrẽ uasã'a. Tojo weegũ Apolo, yũ'ũ, ãsã ye cjase me'rã musãrẽ queose o'oapũ. Ësã weronojõ ni'cãrõ me'rã niato nĩrã tojo weearũ. Ësã weesere ĩ'acũũña. Tojo wéerã, musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩrõnojoũta weerãsa'a. Ti pũrĩpũ dutĩtisenojõrẽ yũ'rũoquejosome. Tojo nicã "Ësãrẽ bu'egũ pe'e masĩyũ'rũnũ'cãmi musãrẽ bu'egũ yũ'rũoro", nisome.

⁷ Musã ãpẽrã nemorõ añurã niwe'e. Masĩyũ'rũnũ'cãrã niwe'e. Nipe'tise musã cõose Õ'acũ o'o'que dia'cũ ni'i. Cũ o'õca be'ro nimicã, to pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerã musã basu boca'caro weronojõ tũ'oña'ti? ⁸ Musã a'tiro wãcũ'u: "Nipe'tisere cõope'ocã'a, ñe'enojõ dũ'sawe'e", nisa'a. Ësã

topu nitiri cura musã wiorã masĩyũ'rũnũ'cãrã weronojõ tũ'oña'sa'a. "Nipe'tisere masĩpe'ocã'a", nisa'a. Tojo nĩrã, ùsã pe'ere tojowaro ï'acõ'asa'a. Musã diacjũta wiorã nicã pũrĩcãrẽ, añuyũ'rũabosa'a. Ësã quẽ'rã musã me'rã wiorã nitamubosa'a. ⁹ Yũ'u a'tiro pe'e tũ'oña'a. Õ'acũ ùsãrẽ Jesucristo besecũú'cãrãrẽ nipe'tirã docapu mejõ nĩrã mejãrã cũu'caro weronojõ tũ'oña'a. Ësã wẽjẽcõ'ano'ajã weronojõ ni'i. Nipe'tirã, a'ti di'tacjãrã, u'musecjãrã ùsã pi'eticã ï'asama. ¹⁰ Cristo ye quetire werecã, a'ti nucũcãcjãrã ùsãrẽ "Tũ'omasĩtirã nima", nisama. Musã pe'e "Cristo ye quetire masĩpe'ocã'a", nisa'a. Ësã musã ï'acãta, tutuawe'e. Musã pũrĩcã "Ësã tutuarã ni'i", nisa'a. Masã ùsãrẽ tojo ï'acõ'acã'ma. Musã pe'ere wiopesase me'rã ï'asama. ¹¹ Ne waropũta ùsã pi'etinũ'cãwũ. Ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ tojota yapaticã'a. Ëjaboa'a, acowũo'o, su'ti moo'o. Masã ùsãrẽ tãrãpema. Wi'i ùsã ya wi'i waro moo'o. ¹² Ësã ba'asĩ'rĩsenojõrẽ, ùsã su'ti sãñasĩ'rĩsenojõrẽ duusi'rĩrã, a'tiro wee'e. Ësã basu upũtu da'ra pi'eti'i. Masã ùsãrẽ ña'arõ ucũcã, narẽ ùsã pe'e "Añurõ wa'ato", ni sãrĩbosa'a. Ësãrẽ ña'arõ weecã, tojo tũ'oña'cã'a.

¹³ Masã ùsãrẽ ña'arõ ucũcã, narẽ añurõ me'rã apome'rĩcã'a. A'ti mũmũco cjase na cõ'a'que, na uatisere weronojõ ùsãrẽ ï'ama. Ne waropũ tojo yabinũ'cã'cãrã mejãrõta yabinu'cũma tja. ¹⁴ Musãrẽ bopoyadutigu mejẽta oja'a. Musãrẽ yũ'u ma'ĩgũ, yũ'u põ'rãrẽ weronojõ queoro wãcũcã uagu wereme'rĩcã'a.

¹⁵ Musã pãjãrã diez mil Cristo ye quetire bu'erã cuorã, cuomasĩ'i. Tojo pãjãrã cuota basiomica, ni'cũta nisami musãrẽ weremu'tã'cu. Te Jesucristo masãrẽ yũ'ruogu a'ticu niwĩ nise quetire yũ'uta weremu'tãwũ. Musã te quetire tũ'orã, cũrẽ ãjõpeonũ'cãwũ. Tojo weegu yũ'u musã pacu weronojõ ni'i. Musã quẽ'rã yũ'u põ'rã weronojõ ni'i. ¹⁶ Tojo weegu musãrẽ a'tiro weecã u'a'a. Yũ'u weesetisere ï'acũu weesirutuya. ¹⁷ Yũ'u tere uasãgũ, Timoteore musã tiropũ o'õgu wee'e. Cũrẽ ma'ĩi. Cũ yũ'u macũ weronojõ nimi. Marĩ wiogu yere queoro weenu'cũmi. Yũ'u Cristore ãjõpeogu weesetisere cũ musãrẽ werẽgusami. Yũ'u nipe'tirã Cristore ãjõpeorãrẽ, nipe'tiropũ nĩrãrẽ were'quenojõrẽta werẽgusami. ¹⁸ Ni'cãrẽrã musã a'tiro wãcũsa'a: "Ësã ãpẽrã nemorõ añurõ weeyũ'rũnũ'cã'a", nisa'a. Tere nĩrã, "Pablo a'tisome", ni wãcũsa'a.

¹⁹ Yũ'u pe'e "Õ'acũ uacã, maata musã tiropũ wa'aguti", ni wãcũ'u. "Topũ wa'agu, na tojo ni ucũrãrẽ ï'agũti", ni'i. Te se'sarore ï'asome. "¿Na Õ'acũ tutuase me'rã weetina?" ni ï'agũti", ni'i. ²⁰ Õ'acũ wiogu nise a'tiro ni'i. Cũ uaro, cũ

tutuario me'rã weecã uami. Ucũse ueri me'rã dia'cũ yu'ticã uatimi. ²¹ ¿Ñe'erẽ uasari musã? ¿Yu'u musã tiropu wa'agu, ña'arõ weese wapa musãrẽ tu'ticã uasari? ¿O añurõ weese wapa pe'e ma'ise me'rã wereme'rĩcã uasarine?

5

Ña'arõ weegure cõ'awĩrõdutise ni'i

¹ Musã ye queti a'topu busutu'o'o. Tere tu'ogu, tu'omarĩawũ. A'tiro tu'o'o. Ni'cũ musã me'rãcjũ cũ pacu nuorẽ'core ã'ma, numotiapu. A'tiro weesere Õ'acũrẽ ãjõpeotirãputa ne weetima. Ña'ayu'rua'a. ² Musã “Ãpẽrã nemorõ añurõ weeyu'runu'cã'a”, ¿niti yujupu? Bujawetironojõ o'orã, musã bujawetitiwu. Bujawetirã pũrĩcã, cũrẽ cõ'abopã. Musã me'rã nerẽnemodutitibopã. ³ Yu'u a'topu nimigũ, yu'u wãcũse me'rã musã tiropu nigũ weronojõ tu'oña'a. Tojo weegu cũ ña'arõ weegure musã me'rã nigũrẽ “Cõ'arõua'a”, nitoja'a. ⁴ Marĩ wiogu Jesucristo dutiro me'rã musãrẽ nerẽduti'i. Yu'u quẽ'rã yu'u wãcũsepu musã tiropu nitamugũti. Marĩ wiogu Jesú quẽ'rã cũ tutuase me'rã musã tiropu nigũsami. ⁵ Musã tojo nerẽrã, pacu nuorẽ'core numotigure cõ'acã'ña. Wãtĩ cũ upure de'ro weesĩ'rĩgũ weeato nĩrã tojo du'ucã'ña. Tojo weecã, cũ upu pi'etirosa'a. Tojo pi'etigu, cũ ña'arõ weesere du'ubosami. Cũ tojo wéeca be'ro marĩ wiogu Jesú a'ti turipu a'tigu, cũrẽ yu'ruogusami.

⁶ Ña'arõ weegú musã wa'teropu nisami. Tojo weerã “Ûsã pe'e ãpẽrã yu'ruoro añurõ weeyu'runu'cã'a”, niticã'ña. Ña'arõ weesere nipe'tirã pẽ'rĩpejatawio ni'i. ¿Musã a'tiro niwuasere masĩweti? “Pã wéerã bucuato nĩrã levadura wãmetisere morẽsama. Na cã'rõacã morẽca be'ro te nipe'tiropu se'sa wa'asa'a”, nino'o. A'te weronojõ masã na ña'arõ weesere pẽ'rĩpeja wa'asama. ⁷ Tojo weerã pẽ'rĩpejari nĩrã, te ña'ase dojorẽsere cõ'acã'ña. Tere cõ'arã, musã añurã tojarãsa'a. Judío masã Pascua bosenumu duporo pã bucuase me'rã morẽ'quere cõ'asama. Ti bosenumurẽ morẽña marĩse dia'cũrẽ ba'asama. Te weronojõ musã a'tiro weerãsa'a. Ña'ase dojorẽsere cõ'arã, pã morẽña marĩse weronojõ tojarãsa'a. Añurã tojarãsa'a nitiroma, añurã nitoja'a. Cristo cũ basuta marĩ ña'arõ weesere cõ'agũ wẽjẽno'tojacu niwĩ. Cũ Pascua nicã oveja na wẽjẽ'cu weronojõ nimi. ⁸ Tojo weerã toduporo ña'arõ weeseti'quere du'uroña'a. Diacjũ weesooro marĩrõ weesetiroña'a. Ña'arõ weesetiro marĩrõ nirõña'a.

⁹ Yũ'u toduporo ojamũ'tāca pũrĩpu a'tiro ojawũ. "Numiarẽ a'metārābajaque'atirā me'rā ba'patiticā'ña", ni ojawũ. ¹⁰ Yũ'u tojo ojagu, "A'ti turicjārārẽ ba'patitibutiācā'ña", nigũ mejẽta weewũ. A'ti turipũre no'o uaro weeri masā nima. A'metārārĩ masā, uaripejasebucurā, yajari masā, Ō'acũ mejẽtare ějõpeoma'arĩ masā nima. Yũ'u tojo nibutiaca be'ro nicāma, musā no'o wa'arā wa'abopā. ¹¹ Yũ'u a'tiro pe'e niwũ: "No'o 'Jesucristore ějõpeo'o' nimigũ, ña'arõ weegũ me'rā ba'patiticā'ña. A'metārāgũnojõrẽ, uaripejagũnojõrẽ, no'o queose yee'quere ějõpeoma'agũnojõrẽ ba'patiticā'ña. Tojo nicā ña'arõ tu'tisepijagũre, que'asebucure, yajari masũrẽ ne ba'patiticā'ña. Ne cā'rõ na 'Jesucristore ějõpeo'o' nimirā, ña'arõ weerā me'rā ba'aticā'ña", niwũ. ¹²⁻¹³ Yũ'u Jesucristore ějõpeotirārẽ bu'iri da'rewẽ'e. Ō'acũ cũ basu narẽ bu'iri da'regusami. Musā pũricā musā me'rā nirārẽ na ña'arõ weecā, bu'iri da'reya. Ō'acũ ye queti ojāca pũrĩ oja'caronjõta weeya. A'tiro ojano'wũ: "Ni'cũ musā wa'tero nigũ ña'arõ weegũre cõ'awĩrõña", niwũ. Tojo weerā cũrẽ cõ'acā'ña.

6

Jesucristore ějõpeorārẽ mejẽcā wa'acā, weresātirāta a'merĩ apoyā nise ni'i

¹ Jesucristore ějõpeorā na me'rācjārā me'rā uarānojõ a'tiro weesama. Beseri masā Jesucristore ějõpeotirā tiropũ besedutirā wa'asama. Tojo weeticā'rõua'a. Musā me'rācjārā Jesucristore ějõpeorārẽ besedutironua'a. ² Musā masĩsa'a. A'ti turi pe'tica be'ro Jesucristo yarā a'ti turicjārārẽ beserāsama. Musā a'ti turicjārārẽ beserāsama nĩrā, to pũricārẽ ¿de'ro weerā a'teacārẽ besemasĩweti? ³ ¿Musā masĩweti? A'ti umũco pe'ticā, marĩ Ō'acũrẽ wereco'terā u'musepu nimi'cārā quẽ'rārẽ beserāsa'a. Tojo beserāsa'a nĩrā, a'ti umũco cjase musā du'saso'quema tjāsa'a. ⁴ A'ti umũco cjase mejõ nise me'rā musā a'merĩ ua'a. Teacā me'rā uarā, a'tiro wee'e. Musā beseri masārẽ "Mejõ nirānojõ nima" nimirā, na tiropũ besedutirā wa'a'a. ⁵ A'tema musārẽ bopoyato nĩgũ tojo ni'i. ¿Musā wa'teropũre ne ni'cũ masĩgũnojõ a'tere beseacjũ marĩbutiati?

⁶ Nicāma, cũrẽ besedutironojõ o'orā, Jesucristore ějõpeotirā tiro pe'e musā me'rācjārārẽ weresārā wa'a'a. Tojo weecā ¿añu niti musārẽ? ⁷ Musā basu a'merĩ uarā, tojo weema'acārā wee'e. Musārẽ ña'arõ weesere tojo tu'oña'cā, nemorõ añubosa'a. Narẽ weresārõnojõ o'orā, na yajasere

ya'yiosārā, tojo tu'oña'cã'ña. ⁸ Musā basuta Jesucristore ějōpeorā musā acawererārē ña'arō wee'e. Na yere yajasa'a.

⁹ ¿Musā masīweti? Ña'arō weerā Ō'acũ tiropu wa'asome. Musā wãcũma'aticã'ña. A'tiro wéerā, u'musepũre wa'asome. Ma'mapjia no'o uaro a'metārābajaque'atirānojō wa'asome. No'o queose yee'quere ějōpeoma'arānojō wa'asome. Numotirā, marāputirā āpērārē a'metārābajaque'atirānojō wa'asome. No'o umua basu ña'arō weerānojō, numia basu ña'arō weerānojō u'musepu wa'asome. ¹⁰ Tojo nicā yajari masā, uaripejasebucurānojō, que'asebucurā, tu'tisepijarā, weesoose me'rā yajari masā Ō'acũ tiropu wa'asome. ¹¹ Toduporopũre musā ni'cārērā a'tere tojota weeseticārā niwũ. Ni'cārōacārē acobojo, ducayuno'cārāpu ni'i. Ō'acũ yarā ni'i. Marī wiogu Jesú me'rā, tojo nicā Espiritu Santu me'rā Ō'acũ musārē “Añurā nima”, ni ĩ'asami.

Marī upu Cristo ya upu ni'i nise ni'i

¹² Masā a'tiro ucũwasama: “Marī weesĩ'rĩsere no'o uaro weemasĩ'i.” Tojota ni'i, nĩrō pe'e. Apeye marī weesĩ'rĩse marĩrē weetamutisa'a. Marī uaro weegu wee'e nĩgũ, tere tojo weewã'ñaticã'rõua'a. ¹³ Apeye na ucũwase diacjũ ni'i. A'tiro ni'i: “Ba'ase añu ni'i paagare. Paaga pe'e ba'asãacja ni'i.” Ō'acũ pe'e a'te puaropũre pe'ticã weegusami. Apeye pe'e diacjũ niwe'e. Ō'acũ upu wéegũ, a'metārābajaque'atiati upũre weeticu niwĩ. Marī ya upu Jesucristo uaro weeati upu ni'i. Cũ ti upu wiogu nimi. ¹⁴ Ō'acũ cũ tutuaro me'rā marī wiogu ya upũre masõcu niwĩ. Cũrē masõ'caronojõta marī upũre masõgũsami.

¹⁵ ¿Musā masīweti? Musā ya upu, Cristo ya upu me'rā a'mesu'a'a. Marī tojo ni'i nĩrā, Cristo ya upũre a'tiro weeta basiowe'e. A'metārāwapata'ari masõ ya upu me'rā ti upũre a'mesu'ota basiowe'e. ¹⁶ ¿Masīweti? Ō'acũ ye queti ojaca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ: “Umũ, numio me'rā nĩgũ, na puarā nimirā, ni'cã upu weronojõ tojasama”, ni ojano'wũ. Tojo weerā musā ña'agõ me'rā nĩrā, ña'arā tojasa'a. Co me'rā ni'cã upu dojorā weesa'a. ¹⁷ Ni'cũ Jesucristo marī wiogu me'rā a'mesu'agu pe'ema, na puarāpũta ni'cã upu dojo, ni'cã wãcũse cuosama.

¹⁸ Ne āpērārē a'metārābajaque'atisere wãcũma'aticã'ña. Apeye marī ña'arō weesere sõ'owaro marī upu me'rā weetisa'a. Marī a'metārābajaque'atirā pe'e, marī upu warore dojorērā wee'e. ¹⁹⁻²⁰ ¿Musā masīweti? Marĩrē Ō'acũ Espiritu Santure o'õcu niwĩ. Marī ya upu Espiritu Santu ya wi'i ni'i. Tojo weerā marī upu me'rā no'o uaro

weemasīwe'e. Jesucristo marĩrē ma'ígũ, cū yarā niato nígũ wēĩ wapayecu niwĩ. Tojo weerā marĩ upu me'rā Ō'acũ cū ɥaro pe'e weemasĩ'i. A'tiro weecā, āpērā cūrē añurō wācūrāsama.

7

Nūmotise cjase ni'i

1 Ni'cārōacārē mūsā sērĩtiña'o'oca pūrĩrē yu'tiguti. Nūmotiticā, marāpūtiticā añucā'a, añurō pe'e. 2 Tojo nimicā, topure pājārā āpērā no'o ɥaro a'metārābajaque'atisama. Tojo weerā ɥmua nánucũ nūmotiroɥa'a. Numia quē'rā nánucũ marāpūtiroɥa'a. 3 ɥmu cū nūmo me'rā añurō nisetiatio. Co quē'rā cū me'rā mejārōta nisetiatio. 4 Marāpūtigo a'tiro niticā'to: "Yu'u ɥaro weegoti", niticā'to. Co marāpu niyucā, "Cū ɥaro weegoti", niatio. Nūmotigu quē'rā "Yu'u ɥaro weeguti", niticā'to. Cū nūmo niyucā, "Co ɥaro weeguti", niatio. 5 Co a'tiro weeato. Co marāpu co me'rā nisĩ'ricā, yu'tiatio. Cū quē'rā core yu'tiatio. Ō'acūrē ñubuerātirā, ticuse nūmuri "Marĩ weewaronojō weeticā'rā" ni apóca be'ro pūrĩcā tojo weeticā'to. Ñubuetu'ajaca be'ropu toduporo niseti'caronojōta marāpu me'rā, nūmo me'rā niatio tja. Tojo weeticā, wācūtutuaticā, wātĩ mūsārē ña'arō weedutibosami. Āpērā me'rā no'o ɥaro a'metārāma'acā weebosami.

6 Yu'u mūsārē a'tere dutibutiase weronojō ucūgũ mejēta wee'e. Mūsā tojo weesĩ'ricā, añurōsa'a nígũ, tojo ni'i. 7 Yu'u a'tiro wācũ'u. Yu'u mūsā nipe'tirārē yu'u weronojō nūmo marĩrā nicā ɥamisa'a. Ō'acũ pe'e masānucūrē na weepōtēoatjere cūucu niwĩ. Āpērārē nūmo marĩdutigu o marāpu marĩdutigu cūucu niwĩ. Āpērā pe'ere nūmotidutigu, marāpūtidutigu cūucu niwĩ.

8 Ni'cārōacā mūsā nūmo marĩrārē, marāpu marĩrārē, wapewia numiarē nígũti. Mūsā yu'u weronojō nūmotiticā, marāpūtiticā, añu ni'i. 9 ɥmua numia me'rā nisĩ'rĩrā nu'cātirānojō nūmotiatio. Numia quē'rā mejārōta marāpūtatio. Na nūmoticā, marāpūticā, nemorō añu'u. Na numia me'rā, ɥmua me'rā nisĩ'rĩrā, pi'eticā'to.

10 Yu'u marāpūtirārē, nūmotirārē a'tiro duti'i. A'te marĩ wiogu dutise ni'i. Yu'u tere wereturia'a. Numio co marāpurre cō'aticā'to. 11 Cō'agō pūrĩcā, apĩ me'rā nūorētĩcā'to. Marāpu nimi'cu me'rā apotigo, ni'cōta tojato. ɥmu quē'rā mejārōta cū nūmorē ne cō'aticā'to. Cū quē'rā cū nūmo ní'co me'rā apotigu, mejārōta tojato.

12 Āpērāma, yu'u Jesucristo besecū'cu nígũ, yu'u wācūsere a'tiro nigūti. Te wācūse marī wioḡu yu'ure bu'e'que mejēta ni'i. A'tiro nigūti. Ni'cārērā musā Jesucristore ějōpeotigore nūmotibosa'a. Co mū'u me'rā ninu'cūsī'rīcā, cō'aticā'ña. 13 Mejārōta ějōpeotigore marāpūtigo quē'rā mū'u me'rā cū ninu'cūsī'rīcā, cō'aticā'ña. 14 Na musā me'rā nise ye bu'iri Ō'acū narē añurō weesami. Tojo weerā musā pō'rā Jesucristore ějōpeotirā pō'rā weronojō nitisama. Ō'acū musā pō'rārē añurō weesami. 15 No'o Jesucristore ějōpeotigū cū nūmorē cō'asī'rīgūnojō pe'e cō'ato. Jesucristore ějōpeotigo quē'rā co marāpūre cō'asī'rīgōnojō cō'ato. Ō'acū marī āpērā me'rā a'mequēse marīrō niseti'cā uami. Na cō'asī'rīcā, añurōsa'a. 16 Cō'ano'gō "Yu'ure cō'aticā, yu'u marāpūre Jesucristore ějōpeocā weemasībopā", nita basiowe'e. Cō'ano'gū quē'rā "Yu'ure cō'aticā, yu'u nūmorē Jesucristore ějōpeocā weemasībopā", nita basiowe'e.

17 Tojo nimicā, a'tere yu'u nipe'tirocjārā, Jesucristore ějōpeori curuacjārārē duti'i. Musānucū Ō'acū musārē ne waro beseri curare niseti'caronojōta a'tiro nicā quē'rārē niseti'roua'a. 18 Ō'acū ni'cūrē ō'rēcju yapa casero yejecō'ano'cure besebosami. Cūrē besecā, mejārōta yejecō'ano'cu niato. No'o yejecō'ano'ti'cure besecā quē'rārē, mejārōta yejecō'ano'ti'cu niato. 19 Yejecō'ano'cu, yejecō'ano'ti'cu nise wapamarī'i. Ō'acū dutisere weese pe'e wapatiyu'rūnu'cā'a. 20 Nipe'tirā Ō'acū besenu'cācatero ni'caronojōta ninu'cūcā'rōua'a. 21 Ō'acū da'raco'terārē besebosami. Tojo besecā, musā da'raco'tesere wācūque'titicā'ña. Apetero musārē musā wiorā wijadutirāsama. Añu ni'i. Na tojo nicāta, wijabaque'oya. 22 Ō'acū marī wioḡu Jesucristore ějōpeodutigū musārē besecu niwī. Musārē besenu'cācaterore da'raco'terā ni'cārā niwū. Ni'cārōacāma a'tiro ni'i. Tojo da'raco'terā nimirā, Jesucristo yarā nitjārā, da'raco'tesere wija'cārā weronojō ni'i. Cū ye cjasere da'ra'a. Āpērā quē'rā cū besenu'cārī curare da'raco'tetirā nicārā niwā. Ni'cārōacāma Jesucristore da'raco'terā weronojō nima. 23 Ō'acū musārē ma'ígũ, cū yarā niato nígũ Jesucristo wērīse me'rā wapayecu niwī. Tojo weerā masārē da'raco'terā weronojō niticā'ña. 24 Ō'acū ne waro besenu'cācatero musā niseti'caronojōta niña tja. Cū yarā niña.

25 Nūmo marīrā, marāpū marīrā pe'ema Jesucristo dutise marī'i. Tojo nimigū, no'o yu'u basu wācūse cā'rō musārē

wereguti. Músã yu'ure êjõpeomasĩ'i. Marĩ wioꝝu yu'ure pajaña'se bu'iri tojo weemasĩ'i. ²⁶ Yu'u a'tiro wãcũ'u. A'tiro nicã peje pi'etise ni'i. Tojo weerã nũmo marĩrã ní'cãrã nũmotiticã'ña. ²⁷ No'o nũmotigũpũ ní'cu core cõ'aticã'ña. No'o nũmo marĩgũ nũmotisĩ'rĩgũ a'maticã'ña. ²⁸ Músã nũmotirã, Õ'acũrẽ yu'rũnũ'cãrã mejẽta wee'e. No'o nu'mio quẽ'rã marãpũtigo Õ'acũrẽ yu'rũnũ'cãgõ mejẽta weemo. Tojo nimirõ, catiri ɯmũcore peje pi'etise ni'i. Yu'u na tojo pi'etisere ɯsãtimisa'a. Tojo weegũ a'tere were'e.

²⁹ Acawererã, yu'u musãrẽ a'tiro nisĩ'rĩsa'a. A'tiro nicã peje pi'etise ni'i. Nemorõ ña'arõ wa'atjo cã'rõ dũ'sa'a. Ní'cãcã me'rã nũmotirã, nũmo marĩrã weronojõ tũ'oña'ña. Músã nũmosãnumiarẽ wãcũnũrũrõnojõ o'orã, Õ'acũ pe'ere wãcũnũrũduti, tojo wa'a'a. ³⁰ Dũjasewã'a utiri masã bujawetidojaticã'ña. No'o e'catirãnojõ e'catidojaticã'ña. Músã apeque duusere músã ye warore weronojõ tũ'oña'ticã'ña. ³¹ A'ti ɯmũco pe'tiwã'cãrõ wee'e. Tojo weerã a'ti turi cjasere ɯputu waro wãcũticã'ña.

³² Musãrẽ wãcũque'tiro marĩrõ nicã ɯa'a. Nũmo marĩgũ marĩ wioꝝu cjasere pũrõ wãcũnũrũsami. Jesucristo ɯasere weesĩ'rĩsami. ³³ Nũmotigũ pe'e cũ nũmo añurõ nicã ɯagũ, a'ti ɯmũco cjasere wãcũnũrũsami. Cũ nũmo e'caticã ɯasami. ³⁴ Cũ marĩ wioꝝu ɯase quẽ'rãrẽ weesĩ'rĩsami. Tojo weegũ cũ weesĩ'rĩse pũaro dũcawaanũ'cõsami. Nũmia quẽ'rãrẽ tojota ni'i. Marãpũ marĩgõ marĩ wioꝝu ye cjasere pũrõ wãcũnũrũsamo. Õ'acũ ɯaro dia'cũ weesĩ'rĩsamo. Co wãcũsepũ quẽ'rãrẽ cũ ɯaro wãcũsamo. Marãpũtigo pe'e co marãpũ añurõ nicã ɯasamo. A'ti ɯmũco cjasere pũrõ wãcũnũrũsamo. Co marãpũ e'caticã weesĩ'rĩsamo.

³⁵ Yu'u musãrẽ añurõ wa'ato ní'gũ oja'a. Añurõ nidutigũ, marĩ wioꝝu ɯaro dia'cũ weedutigũ oja'a. Musãrẽ nũmotisere, marãpũtisere cã'mota'agũ mejẽta, tojo ni'i.

³⁶ Ní'cũ cũ macõ mu'ñucã ï'agũ, a'tiro nibosami: "Yu'u macõrẽ añurõ weetisa'a. Co marãpũticã, añubosa'a", nibosami. Tojo nigũnojõ numisoato. Te tojo weese ne ña'arõ weese niwe'e. ³⁷ Apĩ pe'e "Numisoroɯasato", nitibosami. Cũ tojo weesĩ'rĩse cãrẽ añu nibosa'a. "Yu'u macõ marãpũtisome", nibosami. Cũ tojo nicã, core añurõ wa'arosa'a. ³⁸ A'tiro ni'i. Macõrẽ marãpũtiduti'cu añurõ weegũ weesami. Marãpũtidutitigũ pe'e quẽ'rã totã añurõ weeyu'rũnũ'cãsami. A'tiro ni'i. A'tocatero pi'etise peje ni'i. Tojo weero marãpũticã, nemorõ añu ni'i.

³⁹ Marĩrẽ dutise a'tiro ni'i. Marãpũtigo co marãpũ catiri cura cũ me'rã ninu'cũcã'to. Cũ wẽrĩca be'ro co no'o tũ'sagũnojõ me'rã marãpũtiato, ni'i. Co marãpũ

Jesucristore ějōpeogũ niato. ⁴⁰ Yũ'u pe'e a'tiro wācũ'u. Co apaturi marāpūtitigo, nemorō e'catibosamo. Yũ'u quē'rā āpērā mūsārē bu'erā weronojō Espiritu Santure c̄uo'o. Tojo weegũ tojo ucũ'u.

8

Wa'icũ di'i na queose yee'quere ějōpeorā ñubuepeo'quere ba'asama nise ni'i

¹ Mūsā sērītiña'quere yũ'tiguti. “¿Wa'icũ di'i na queose yee'quere ějōpeorā ñubuepeo'quere ba'arouati?” nisere yũ'tiguti. Mūsā “Na ějōpeose yee'quere wapamarī'i, tere masītoja'a”, nisa'a. Tojota ni'i, nírō. Tojo nírā, a'tiro nírā weesa'a: “Āpērā yũ'rũoro masīyũ'rũnu'cā'a”, nima'acārā weesa'a. Marī āpērārē ma'írā, a'tiro pe'e weesa'a. Nemorō narē Ō'acūrē ějōpeocā weesa'a. ² No'o “Masīyũ'rũagu ni'i” nigũnojō ne cā'rō masītibutiācā'sami. “A'tiro wee masīrōnasato”, nitisami. ³ Ō'acũ cūrē ma'igũ pe'ema a'tiro nisami: “Yagũ nimi. Cūrē masī'i”, nisami.

⁴ Mūsā wa'icũ di'i ñubuepeo'quere ba'ase pe'e a'tiro ni'i. Mūsā nírōnojōta na ějōpeose yee'que wapamarī'i. Āpērā Ō'acũ weronojō nírāpua ne marīma. Cũ ni'cũta nimi. ⁵ Āpērā cūrē ějōpeotirā pājārā āpērānojōrē ějōpeosama. Ț'muarōpũ nírārē, a'ti nucũcāpũ nírārē ějōpeosama. Narē marī Ō'acūrē ějōpeoro weronojō tũ'oña'sama. “Marī wiorā nima”, nisama. ⁶ Marī pe'e masīno'o, Ō'acũ marī pacũ ni'cũta nimi. Cũ nipe'tise a'ti turi cjasere bajurēcũ niwī. Marī cũ yarā cũ dutiro weejā ni'i. Tojo nicā Jesucristo quē'rā ni'cũta wiogũ nimi. Cũ me'rā nipe'tise weeno'caro niwũ. Marī quē'rārē cũ yarā sājācā weecũ niwī. Tojo weerā marī cũ me'rā ninu'cũcā'rāsa'a.

⁷ Āpērā Jesucristore ějōpeorā, Ō'acũ ni'cũta nisere añurō waro masīyũ'rūtērītisama. Na todũporopure queose yee'quere ějōpeose bu'iri tojo nisama. Tojo weerā ni'cārōacārē ñubuepeo'que di'ire ba'arā, a'tiro nisama: “Tere ba'arā, queose yee'quere ějōpeorā wee'e”, nisama. Tojo weerā ějōpeotutuatirā ba'arā, bu'iritirā tũ'oña'sama. Tojo tũ'oña'mirā, tojo ba'acā'sama. Te me'rā na wācũsere dojorēsama. ⁸ Marī ba'ase, marī ba'atise quē'rā marīrē Ō'acūrē nemorō ějōpeocā weewe'e. Marī ba'arā, nemorō añurā wa'asome. Ba'atirā quē'rā, ña'abutiarā wa'asome. ⁹ Tojo nimicā, añurō weeya mūsā. Apetero mūsā no'o űaro ba'ama'arā, apī añurō ějōpeotutuatigũre dojorēbosa'a. ¹⁰ A'tiro ni'i. Mũ'u “Na ějōpeose yee'que wapamarī'i” ni masīmigũ, na ñubuepeo ba'awuaropũ ba'agũ wa'abosa'a.

Apī ējōpeotuatigu pe'e mu'u tojo weesere i'abosami. Mu'u ba'acā i'agū, “Queose yee'quere ējōpeogu weemi. Tojo weese ña'a ni'i”, ni wācūbosami. Tojo wācūmigū, mu'urē i'acūgu, cū quē'rā ba'acā'bosami. Tere ba'agu, “Ña'arō weegu wee'e”, nibosami. Cū tojo wācūse bu'iri mu'u cūrē ña'arō weegu wee'e. Tojo weerā añurō weeya. ¹¹ Mu'u masīmigū ba'agu, ējōpeotuatigu pe'ere dojorēgū wee'e. Cristo cū quē'rārē wērībosacu niwī. Mu'u ba'ase me'rā mu'u acaweregure dojorē'e. ¹² Mu'u ba'agu, Cristoreta ña'arō weegu wee'e. ¹³ Marī ba'ase me'rā marī acaweregū ējōpeotuatigūre dojorēbosa'a. Tojo weeri nírā, diacjūta ba'atiyu'rucā'rōña'a.

9

Jesucristo ye quetiwereri masārē na bu'ese wapa wapata'aba'amasīsama nise ni'i

¹ Yu'u Jesucristo besecū'cu ni'i. Āpērā cū besecū'cārā weronjō weemasī'i. Yu'u quē'rā marī wioгу Jesure i'awū. Tojo nicā musārē marī wioгу quetire werewu. Musā tere tu'o ējōpeowu. Tojo weerā yu'u Jesucristo besecū'cu nisere masī'i. ² Āpērā yu'ure “Cū Jesucristo besecū'cu mejēta nimi”, nírā nisama. Musā pūrīcā tojo niticā ña. Yu'u musārē Jesucristore ējōpeocā weewu. Tojo nicā musā cūrē ējōpeorārē ni'cā curuata nerēque'acā weewu. Tojo weese me'rā yu'u cū besecū'cu nisere masī'i.

³ Āpērā yu'ure “Cū Jesucristo besecū'cu nitimi” nicā, narē a'tiro yu'tinu'cū'u. ⁴ Yu'u Jesucristo besecū'cu ni'i. Tojo weegu yu'u bu'ese wapa na ba'ase ecacā, sī'rīse tīacā, ñe'emasī'i. ⁵ Apeye quē'rārē yu'u āpērā Jesucristo besecū'cārā, tojo nicā cū acabijirā weronjō weemasī'i. Tojo nicā Pedro weronjō weemasī'i. Ni'cō numio Jesucristore ējōpeogore nūmoti, miamasī'i. ⁶ ¿De'ro wācūti musā? Āpērā Jesucristo besecū'cārā cū ye quetire wererā, da'ratima. ¿Ūsā dia'cū Bernabé, yu'u, Jesucristo ye quetire wererā ba'acatisī'rīrā da'radu'umasītisari? ⁷ Surara cū ba'asere cū basu wapayetisami. Cū wiorā cūrē ecasama. Ū'sere otegu te dūcare ba'asami. Oveja co'tegu quē'rā oveja ōpēcō me'rā wee'quere ba'asami. ⁸⁻⁹ Yu'ure “Masā wācūse dia'cūrē weremi”, niticā'ña. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu Moisé Ō'acū duti'quere a'tiro nicu niwī: “Wecu trigo ārūagū, tuumajāmisutuasami. Cū ba'asī'rīgū, ba'ato. A'tiro weeticā'to. Trigore ba'ari nírā, ɯseropu tuusāarī be'tore tuusāaticā'ña”, nicu niwī. Ō'acū tere nígu, wecu se'sarore wācūticu niwī. ¹⁰ Cū tere nígu, ūsā cū ye quetire wererārē

queose o'osĩ'rĩgũ tojo nicu niwĩ. A'tiro ni'i. Di'tare se'ecũumu'tã'cu, apĩ trigore ãrũagũ na ote'que ducare na puarã ducawaatjere wãcũyurã, da'rasama. ¹¹ Ësã musãrẽ Jesucristo ye queti wererã oteri masã weronojõ niwũ. Oteri masũ te otese ducare miisami. Tojo weerã musã ãsãrẽ apeyenojõ o'ocã, añu ni'i. ¹² Musã ãpẽrãmarĩcãrẽ tojo o'osa'a. Ësã pũrĩcãrẽ tãsa'a.

“Ësãrẽ o'oya”, nĩmasĩ'i. Tojo nimirã, “O'oya”, ne niwe'e. Tojo nĩrõnojo o'orã, su'tinojõ, ba'asenojõ moorã, tojo nu'cãcã'wũ. A'tiro wãcũwũ: “Marĩ sãrĩcã pe'ere, Cristo ye quetire uatibosama”, ni wãcũwũ. Tojo weerã apeyenojõ marĩcã ĩ'arã, tojo nu'cãcã'wũ. ¹³ ¿Musã masĩweti? Õ'acũ wi'ipu da'rarã masã Õ'acũrẽ ějõpeorã ba'ase miiti cũ'uquere ba'asama. Na wa'icũrãrẽ wẽjẽ ũjũamorõpeowuaropu da'rarã, te di'ire ba'asama. ¹⁴ A'te weronojõ Jesucristo ye queti wererã quẽ'rãrẽ “Na te da'rased me'rã wapata'aba'ato”, nicu niwĩ marĩ wiogu. ¹⁵ Tojo nimicã, yu'u ne ni'cãti a'tere niticãti. Tojo nicã ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ musãrẽ apeyenojõ o'odutigũ mejeta tojo oja'a. Ujaoa wẽrimigũ, musãrẽ were'que wapa wapaseesome.

¹⁶ Yu'u Jesucristo ye quetire weregu, tere werese bu'iri “Ãpẽrã yu'ruoro añuyũ'rũnu'cã'a”, niwe'e. Te yu'u da'rased ni'i. Yu'u tere wereticã, ña'arõ wa'abosa'a. ¹⁷ Tojo weegu yu'u uaro me'rã weregu, wapata'abopã. Yu'ure weredutisere weegu, Õ'acũ cũ'uquere weegu wee'e. Cũ yu'ure wapayegusami. ¹⁸ Yu'u Jesucristo ye quetire weregu, wapata'aba'amasĩ'i. Tojo weeta basiomica, “Wapayeya”, niwe'e. Yu'u wapata'ase a'tiro ni'i. Jesucristo masãrẽ yu'ruomi nise quetire weregu, e'cati'i. Tere weregu, wapaseewe'e. Tereta yu'u wapata'a.

¹⁹ Masãrẽ yu'u bu'esere tu'oato nĩgũ a'tiro wee'e. Ne ni'cũrẽ da'rawã'ñaco'tegu nitimigũ, nipe'tirãrẽ da'rawã'ñaco'tegu weronojõ tu'oña'a. Pãjãrã Cristo yarã sãjãcã uasãgũ, tojo wee'e. ²⁰ Judío masã tiropu nĩgũ, na Jesure ějõpeocã uasãgũ na weronojõta niseti'i. A'tiro ni'i. Judío masã Moisé dutise doca nima. Õ'acũ yu'ure te dutise doca nidutitimi, nĩgũpuu. Mejõ na Jesucristore ějõpeocã uasãgũ yu'u quẽ'rã na weronojõ Moisé dutise doca weronojõ ni'i. ²¹ Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ Moisé dutisere masĩtirã, na Jesucristore ějõpeocã uasãgũ na weronojõ niseti'i. Tojo nisetimigũ, “Õ'acũ dutisere weetigu ni'i”, niwe'e. Cristore ějõpeotjãgũ, Õ'acũ dutisereta wee'e.

²² Yu'u ějõpeotutuatirã me'rã nĩgũ, na Jesucristore ějõpeocã uasãgũ na weronojõta wee'e. “Masĩpe'ocã'a”,

niwe'e. Tojo weegu nipe'tirārē “¿Yũ'u de'ro weecã na yu'rũsĩ'rĩmitina?” nígũ, na weewuasenojõrēta weeseti'i. ²³ Jesucristo ye quetire weregu, na tu'oato nígũ tojo wee'e. Cũ ye queti añuse ni'i. Yũ'u nipe'tirã tere masĩcã ɯ'a. Jesucristo narē yu'rũose yu'u wapata'ase ni'i.

²⁴ A'tere queose me'rã were'e. Omawapata'ari masã nipe'tirã omasama. Nipe'tirã omamirã, ni'cũta wapata'asami. Musã tere masĩ'i. Musã quē'rã nipe'tirã wapata'asĩ'rĩrã, wapata'ari masũ weronojõ omaña. Musãrē Õ'acũ o'ootjere wapata'asĩ'rĩrã, cũ ɯaro weeya. ²⁵ Nipe'tirã na omati dũporo añurõ omabu'esama. Tojo weerã na queoro ba'asama. Na upũre dojorēsere weetisama. Na pũrĩ me'rã wéeca be'tore wapata'asĩ'rĩrã, tojo weeyusama. Ti be'to maata boadija wa'asa'a. Marĩ quē'rã Õ'acũ ɯatisere, ña'asere du'urã, Õ'acũ yere wee'e. Cũ o'ootje wapata'asĩ'rĩrã, tojo wee'e. Cũ o'ose ne pe'tisome. ²⁶ Tojo weegu yu'u omarĩ masũ weronojõ queoro wee'e. Wãcũtimigũ, tojo weema'awe'e. Yũ'u weeatjere wãcũyu'u. ²⁷ Yũ'u ɯaro dia'cũ weewe'e. Ña'arõ ɯaripejasere weewe'e. Wãcũtutua'a. Tojo weeticãma, Jesucristo ye quetire ãpērārē werecã, Õ'acũ yu'ũre “Añurõ weewũ”, nitibosami. Añuse yu'ũre o'obo'quere o'otibosami.

10

Dũporocjãrã weronojõ weeticã'ña nise ni'i

¹ Jesucristore ějõpeorã, musãrē a'tere musã masĩcã ɯasa'a. Õ'acũ ɯsã Israe curuacjãrã ñecũsumũa me'rã nicũ niwĩ. Cũ o'óca curua o'mecurua me'rã na dũporo ɯ'mutãcũ niwĩ. Nipe'tirã cũrē siruturã, pajiri maa aco sõ'arĩ maajo decopũ pē'acãrã niwã. ² Na o'mecuruare sirutu'cãrã ti maarē pē'a'cãrã nipe'tirã wãmeyeno'cãrã weronojõ tojacãrã niwã. Te me'rã na Moisé yarã sãjãcãrã niwã. ³ Na nipe'tirã Õ'acũ o'o'que ɯ'muse cjase manã wãmetisere ba'acãrã niwã. ⁴ Nipe'tirã aco Õ'acũ o'o'quere ɯtãgãpũ ní'quere sĩ'rĩcãrã niwã. Cristo ɯtãgã aco wijaacaga weronojõ nimi. Cũ na nipe'tirārē co'tegu, nipe'tiropũ ba'patiwã'cãcũ niwĩ. ⁵ Narē tojo weemigũ, Õ'acũ pãjãrãrē tu'saticũ niwĩ. Cũrē yu'rũnu'cãcã ĩ'agũ, tojo weecũ niwĩ. Te ye bu'iri na yucũ marĩrõpũ wa'arã, pãjãrã boaba-jaque'aticãrã niwã.

⁶ Narē tojo wa'a'que marĩrē queose weronojõ ni'i. Marĩrē na ña'arõ wee'caro weronojõ weedutitiro tojo wa'acaro niwũ. ⁷ Tojo weerã ãpērã na yee'quere ějõpeoticã'ña. Todũporocjãrã weronojõ weeticã'ña. Õ'acũ ye queti

ojáca pūrīpu wecu queosere ējōpeorā da're'quere a'tiro ojano'wū: “Masā ba'a, sī'rīcārā niwā. Tu'ajanu'cō, na no'o uaro bosenuṃ nu'cācārā niwā.” ⁸ Marī na weronojō no'o uaro a'metārābajaque'atiticā'rā. Námarićā tojo wee'que wapa ni'cā ṃṃṃṃ veintitrés mil wērīcārā niwā. ⁹ Na marī wiogu Ō'acūrē ña'arō ucūcārā niwā. Ō'acū marīrē co'tetimi nīrā, cūrē uacā weecārā niwā. Marī na wee'caronojō weeticā'rā majā. Námarićā tere wéerā, pājārā aña cūrīwējēno'cārā niwā. ¹⁰ Tojo nicā ṃṃṃ Ō'acū me'rā na wee'caronojō tu'satirā, niticā'ña. Na tojo weecā ī'agū, Ō'acūrē wereco'tegu ṃ'ṃṃṃṃ narē wējēcō'acu niwī.

¹¹ Ō'acū marīrē masīdutigu narē tojo weecu niwī. Marī a'tocaterocjārārē a'ti ṃṃṃṃ dūjawā'cārō wee'e. Ō'acū dūporocjārārē bu'iri da'recu niwī. Te bu'iri da're'quere cū ye queti ojáca pūrīpu ojaduticu niwī. Marīrē na weronojō ña'arō weedutitigu tojo weecu niwī. ¹² No'o “Yṃ'u pūrīcā añurō ējōpeo'o, ña'arō weesome” nigūnojō tu'omasīña. Apetero weegu ṃṃ'u ña'arō weebosa'a. ¹³ Apetero marī basu ña'arō weesī'rīsa'a. O apetero wātī marīrē ña'arō weedutisami. Marī dia'cū mejētare tojo wa'a'a. Nipe'tirārē tojo wa'asa'a. Ō'acū pe'e cū “Weeguti” ní'quere weeticā weetisami. Cū marī ña'arō weesī'rīcā, nu'cāto níḡḡ marīrē weetamusami. Tojo weerā marī ña'arō weebo'quere weewe'e.

¹⁴ Tojo weerā Jesucristore ējōpeorā yṃ'u mairā, ṃṃṃ na yee'cārārē ñubuepeoropu ne wa'aticā'ña. Tere ne cā'rō ējōpeoticā'ña. ¹⁵ ṃṃṃṃ masārē masārē weronojō ucū'u. ṃṃṃṃ basu yṃ'u ucūsere tu'oña'ña. ¹⁶ Marī pōtērīrā, sī'rīrī pa sī'rīse dūporo Ō'acūrē e'catise o'o'o. Ti pare sī'rīrā, Jesucristore bu'ipejatamu'u. Cū marīrē wērībosagu, cū dí o'maburocu niwī. Tojo nicā pāḡārē ducawaa ba'arā, ni'cā curua, ni'cā upu wa'a'a. Tere ba'arā, Cristo curusapu wērī'quere bu'ipejatamu'u. ¹⁷ Marī pājārā nimirā, ni'cāḡā cjase pārē ba'a'a. Tojo weerā marī ni'cā curua, ni'cā upu weronojō ni'i.

¹⁸ Israe curuacjārārē wācūña. Na Ō'acūrē ējōpeorā, wa'icūrārē ūḡḡamorōpeosama. Te di'ire ba'asama. Tere ba'arā, na Ō'acūrē bu'ipejatamusama. ¹⁹ ṃṃṃṃ a'tiro nigūti. Yṃ'u masā na yee'que pe'ema “Wapati'i”, nigū mejēta wee'e. Wa'icu di'i na yee'cārārē wējē ñubuepeo'que quē'rārē a'tiro nigūti: “Apeye di'i weronojō ni'i”, nigū mejēta wee'e.

²⁰ Tojo nitimigū, a'tiro ni'i. Ō'acūrē ējōpeotirā na yee'cārārē wa'icūrā wējē ñubuepeorā, wātīarē ējōpeorā

weema. Õ'acũ mejõtare ëjõpeoma. Na tojo weecã, musã na me'rã nerë ba'arã, wãtĩa me'rã bu'ipejatamurã wee'e. Musã tojo weecã uawe'e. ²¹ Marĩ põtërĩrã, marĩ wiogu ya pare sĩ'rĩ'i. Cũrë bu'ipejatamurã, cũ yere ba'a'a. Na yee'quere ñubuepeowuaroꝑu cjase pe'e na o'ose te sĩ'rĩse, te ba'ase wãtĩa ye ni'i. Tojo weerã musã marĩ wiogure bu'ipejatamurã, cũ yere ba'arã, wãtĩa ye pe'ere ba'ata basiowe'e. Wãtĩa yere ba'arã, narë bu'ipejatamubosa'a. ²² Marĩ, wãtĩarë bu'ipejatamurã, marĩ wiogu Õ'acũrë doecã weebosa'a. Cũ marĩ me'rã uacã, marĩ põtëotisa'a. Cũ tutuagu nimi.

Marĩ uaro dia'cũ wéerã, ãpërãrë ma'itibosa'a nise ni'i

²³ Masã a'tiro ucũwasama: “Marĩ weesĩ'rĩsere no'o uaro weemasĩ'i.” Tojota ni'i, nĩrõ. Apeye marĩ weesĩ'rĩse marĩrë weetamutisa'a. Marĩ uaro wéerã, ãpërãrë Õ'acũrë nemorõ ëjõpeocã weetibosa'a. ²⁴ ãpërãrë añurõ wa'acã uasãrõu'a. Marĩ ye dia'cũrë wãcũnurũticã'rõu'a.

²⁵⁻²⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩꝑu a'tiro ojano'wã: “Nipe'tise a'ti turipũ nise marĩ wiogu ye ni'i”, ni ojano'wã. Nipe'tise ba'ase Õ'acũ wee'que ni'i. Tojo niyucã, nipe'tisere ba'amasĩ'i. Tojo weerã ba'ase duawuaroꝑu duasere no'o uaro duuba'aya. Musã bu'iritirã tu'oña'rĩ nĩrã, “¿Na queose yee'cãrãrë ñubuepeo'que di'i niti?” ni sërĩtiña'ticã'ña.

²⁷ Apetero weegu ni'cũ Jesucristore ëjõpeotigu musãrë cũ tiropũ ba'adutibosami. Musã cũ tiropũ wa'asĩ'rĩrã, nipe'tise cũ ecasere ba'aya. Musã bu'iritirã tu'oña'rĩ nĩrã, “¿A'te de'ro wee'que di'i niti?” ni sërĩtiña'ticã'ña. ²⁸ Topũ nĩrĩ cura ni'cũ Jesucristore ëjõpeogu musãrë a'tiro nibosami: “A'te queose yee'cãrãrë na ñubuepeo'que di'i ni'i”, nibosami. Cũ tojo nicã, te di'ire ba'aticã'ña. Cũ musã ba'acãma, mejëcã wãcũbosami. Tojo wãcũticã'to nĩrã tojo weeya. ²⁹ Tojo nĩgũ, cũ wãcũsere ucũgũ wee'e. Musã wãcũse mejõtare ucũ'u. Marĩ a'tiro nibosa'a: “Apĩ ña'arõ tu'oña'se bu'iri ¿de'ro weeacũ yu'u weesĩ'rĩsere ducayubosau? ³⁰ Yu'u ba'asere Õ'acũrë e'catise o'ocã, ãpërã yu'u ba'asere mejëcã nĩmasĩtisama”, nibosa'a. ³¹ A'tiro ni'i. Marĩ ba'ase, sĩ'rĩse me'rã añurõ weecãma, añu ni'i, añurõ. Mejõ a'tiro u'a. Nipe'tise marĩ ãpërãrë ëjõpeocã weecã, añu nisa'a. Tojo weecã, nipe'tirã Õ'acũrë e'catipeorãsama. ³² Musã weese me'rã nipe'tirã Õ'acũ yarãrë, judío masãrë, judío masã nitirãrë ña'arõ weecã weeticã'ña. ³³ Yu'u weronojõ weeya. Nipe'tise yu'u weese me'rã Õ'acũ yarãrë añurõ weesĩ'rĩ'i. Nipe'tirã Jesucristore ëjõpeocã uasãgũ

na tu'sasere weenu'cūsī'rī'i. Yé pe'ere añurō weesī'rīwe'e. Āpērā ye pe'ere na yu'rucā hasāgũ wācūnũ'ũ.

11

1 Mūsā quē'rā yu'ũ weronojō weeya. Cristore yu'ũ siruturonojōta yu'ũre sirutuya.

Numia na ñubuewuaropu weewhase ni'i

2 Yu'ũre mūsā wācūcā, yu'ũ bu'e'quere queoro weecā tu'ogu, e'cati'i. 3 Apeyenojō mūsārē masīcā ũa'a. Cristo ũmuanucārē na dupoá nimi. Ũmu pe'e numio dupoá nimi. Ō'acũ quē'rā Cristo dupoá nimi. 4 Ũmu Ō'acũ wi'ipũ ñubuegu, cū dupoaru su'ti caserore pesatisami. Tojo nicā Ō'acũ wereduti'quere wereturiagu, pesatisami. Pesagu pūrīcā, bopoyoro weegu weebosami. Cũ tojo wéegu, marī wioгу Jesucristore wiopesase me'rā ějōpeotibosami. 5 Numio pūrīcā ñubuego, dupoaru su'ti caserore pesasamo. Tojo nicā Ō'acũ wereduti'quere wereturiago, mejārōta weesamo. Co pesatigo, bopoyoro weego weebosamo. Ũmu weronojō weebosamo. Co marāpũre, co wioгуre yu'rũnũ'cāgō weesamo. Poarire seecō'a wujaweenoco weronojō nibosamo. 6 Co pesaticā, diacjũta co poarire seecō'a wujaweepe'ocā'rōũa'a. Tojo weesī'rītigo, bopoyo ni'i nīgō, pesato. 7 Ũmu pe'e pesaticā'rōũa'a. Cũ Ō'acũ weronojō wioгу nimi. Ũmu Ō'acũ wioгу nimi nisere ĩ'omi. Numio pe'e ũmu wioгу nimi nisere ĩ'omo. Tojo weego co su'ti caserore pesaruũa'a. 8 Ne waropũ Ō'acũ ũmũrē wéegu, numio ya ō'a me'rā weeticũ niwĩ. Numio pe'ere ũmu ya ō'a me'rā weecũ niwĩ. 9 Ō'acũ numiorē ũmũrē weetamudutigu weecũ niwĩ. Ũmu pe'ema numiorē weetamuacju mejētare weecũ niwĩ. 10 Tojo weerā numia mūsā nerēwuaropũre nīrā, su'ti caserore pesaruũa'a. Tojo weego co ũmũa dutise doca nisere ĩ'osamo. Apeye quē'rārē Ō'acũrē wereco'terā ũ'mũsepũ nīrā co tojo weesere ĩ'asama. 11 Tojo nimicā, marī Jesucristore ějōpeorā a'merĩ weetamu'u. Ũmũa numia weetamuse marīrō nīmasītisama. Numia quē'rā ũmũa weetamuse marīrō nīmasītisama. 12 Diacjũta ni'i. Ō'acũ numiorē ũmu ya ō'a me'rā weecũ niwĩ. A'te quē'rā diacjũ ni'i. Ũmũa numiapũre bajuasama. Nipe'tirā Ō'acũ weeno'cārā dia'cũ nima. Cũ narē de'ro wee nisetiatjere weecũ niwĩ.

13 ¿Mūsā de'ro wācūti? Numia na Ō'acũ wi'ipũ Ō'acũrē sērīrā, dupoaru su'ti casero pesaticā ¿añuti? Añuwe'e. 14 Nipe'tirā masīno'o. Ũmu poanũ'mo yoacā, bopoyo ni'i. 15 Numia pe'e co poanũ'mo yoacā, añuyũ'ruũa'a. Masīno'o.

Co dupoare ma'masu'ago poanu'morë o'masamo. Su'ti casero pesago weronojõ weesamo. ¹⁶ Yu'u ucüsere “Tojo niwe'e” nigũñojõrë a'tiro nigũti. “Ësã, tojo nicã ãpërã Jesucristore ëjõpeorã apeye weesetisenõjõpuma masinemoña mar'i”, nigũti.

Miinerëba'arã queoro weeti'que ni'i

¹⁷ Ni'cãrõacã müsãrë apeye oja'a. Tere ojaɣu, “Añurõ weerã wee'e”, nigũ mejëta wee'e. Müsã nerërã, añurõ weeboronojõ o'orã, mejõ pe'e dojorëaporo. ¹⁸ Müsãrë a'tiro nimu'tãgũti. Müsã nerëwuarã, ducawatisa'a. Müsã tojo weese quetire tu'owu. Yu'u tu'oña'cã, a'te queti diacjũta nisa'a. ¹⁹ Müsã a'tiro ni wãcũsa'a: “Marĩ ducawatiwijarõua'a. Te me'rã ¿noa pe'e Jesucristo yarã waro nitito? nisere ï'orãsa'a”, nisa'a.

²⁰ Müsã ducawatise ye bu'iri miinerëba'arã, marĩ wiogu cũ bu'erã me'rã ba'atuo'caro weronojõ queoro etiba'atisa'a. ²¹ Müsã ba'ase miasere no'o uaro ba'anu'cãsa'a. Pajiro ba'a, s'ĩrĩ, que'asa'a. Æpërã pe'e ba'atirã ujaboasama. ²² ¿Müsã wi'seri mooti? Te wi'seripu ba'a, s'ĩrĩbosa'a. No'o uaro wéerã, müsã nerëwuasere wapamar'i, nirã wee'e. Ba'ase moorãrë bopoyoro yu'rucã weerã wee'e. ¿De'ro nibosau müsãrë? A'tere müsãrë “Añurõ weerã wee'e”, niwe'e.

Jesucristo cũ bu'erãrë su'ori ba'atuo'que ni'i

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Yu'u müsãrë bu'e'quere marĩ wiogu yu'ure bu'ewĩ. A'tiro ni'i. Jesús cãrë ï'atu'tirãpüre o'otaji ñamita Jesús pãrë mii, ²⁴ Õ'acãrë e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, tigare cũ bu'erãrë ducawaacu niwĩ. Be'ro narë nicu niwĩ: “A'te yu'u upu ni'i. Yu'u müsã ye niatjere wërĩbosaguti. A'tiro yu'u ni'cãrõacã wee'caronojõ weenu'cũcã'ña. Tere wéerã, yu'u müsãrë wërĩbosasere wãcũña”, nicu niwĩ. ²⁵ Na ba'aca be'ro s'ĩrĩrĩ pare mii, narë nicu niwĩ: “Müsã ye niatjere yu'u wërĩgũti. Yu'u wërĩcã, yé dí o'maburorosa'a. Õ'acũ duporopu müsã me'rã 'A'tiro apoguti', nicu niwĩ. Cũ ni'caronojõta yé dí me'rã müsã me'rã apogusami. Müsã nipe'tisetiri ti pare s'ĩrĩsetirinucũ yu'ure wãcũña”, nicu niwĩ. ²⁶ A'tiro ni'i. Müsã pãrë ba'arã, ti pare s'ĩrĩrã, marĩ wiogu cũ marĩrë wërĩbosa'quere ï'onu'cũrã wee'e. Téé cũ apaturi a'ticãpu müsã tojo weenu'cũcã'rãsa'a.

Põtëriise duporo marĩ weesetisere wãcũmu'tãdutise ni'i

²⁷ Marĩ wiogu Jesucristo põtëriidutisere wiopesase marĩrõ pãrë ba'ama'agũñojõ, ti pare s'ĩrĩma'agũñojõ bu'iri cuomi. Cũ wërĩsere, cũ ye díre mejõ nise weronojõ tu'oña'sami. ²⁸⁻²⁹ A'tiro ni'i. Marĩ Jesucristore ëjõpeorã nerëwuarã,

ni'cã curua, ni'cã upu ni'i. Marĩ wiogu ya upu ni'i. Marĩ tere queoro wãcũtimirã, pãrẽ ba'a, ti pare sĩ'rĩcã, Õ'acũ bu'iri da'resami. Tojo weerã nipe'tirã marĩ põtẽrĩati duporo marĩ weesere ña'arõ weecãti? nĩrã, wãcũmu'tãrõua'a. Tojo wéeca be'ropu pãrẽ ba'a, ti pare sĩ'rĩmasĩ'i. ³⁰ Musã tojo weetise ye bu'iri pãjãrã dutiti, tutuatima. Ni'cãrẽrã wẽriatojama. ³¹ Marĩ põtẽrĩse duporo wãcũmu'tãcãma, Õ'acũ tojo bu'iri da'retibosami. ³² Marĩ wiogu añurõ weeato nĩgũ marĩrẽ bu'iri da'rew'e'osami. Cũ marĩrẽ, ãpẽrã cũrẽ ãjõpeotirã me'rã pecame'epu wa'acã uatimi. Tojo weegu ña'arõ weesere du'udutigũ marĩrẽ bu'iri da'rew'e'omi.

³³ Tojo weerã, acawererã, miinerẽba'arã, a'tiro weeya. Ni'cãrõ me'rã ba'arãtirã, yucueya. ³⁴ No'o ujaboagunojõ cũ ya wi'ipu ba'ato. Tojo weecã, Õ'acũ musã añurõ nerẽcã ã'agũ, bu'iri da'reesome. Apeyema musã tiropu wa'agu, apoguti.

12

Masãnucũ weemasĩsere Espĩritu Santu o'ose ni'i

¹ Acawererã, Espĩritu Santu musãrẽ Õ'acũ yere weemasĩatjere o'omi. Musãrẽ tere queoro masĩcã ua'a.

² Musã masĩ'i, Jesucristore ãjõpeose duporo masã yee'quere no'o uaro ãjõpeosirutucãrã niwũ. Na yee'que catise mejẽta nicaro niwũ. Ucũticaro niwũ. ³ Musã masĩticãrã niwũ. Te bu'iri a'tiro masĩcã ua'a. Ne ni'cũ Espĩritu Santure cuogu Jesure a'tiro nĩmasĩtisami: "Pecame'epu wa'abata'to", nĩmasĩtisami. Tojo ucũgũ pũrĩcã Espĩritu Santu o'ose me'rã mejẽta ucũsami. Apĩ "Jesú marĩ wiogu nimi" nĩgũ, cũ pũrĩcã Espĩritu Santure cuomi. Espĩritu Santu moogũ tojo nĩmasĩtibosami.

⁴ Marĩrẽ Espĩritu Santu cũ weemasĩse o'osere mejẽcã dia'cũ ducawaasami. Tere Espĩritu Santu ni'cũta o'omi.

⁵ Cũ o'ose me'rã marĩ wiogu Jesucristo marĩrẽ mejẽcã dia'cũ da'radutisami. Tojo da'radutimigũ, Jesucristo ni'cũta nimi. ⁶ Cũ dutisere wéerã, mejẽcãrĩ dia'cũ weesa'a. Õ'acũ ni'cũta nipe'tirã marĩ weesere añurõ wa'acã weesami.

⁷ Espĩritu Santu cũ o'ose me'rã marĩnucũrẽ cũ marĩ me'rã nisere ã'osami. Cũ o'ose me'rã marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrẽ a'merĩ añurõ weemasĩ'i. ⁸ A'tiro ni'i. ãpẽrãrẽ cũ masĩse o'ose me'rã ucũme'rĩcã weesami.

ãpẽrãrẽ mejãrõta cũ me'rã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu oja'quere tu'omasĩ, wereme'rĩcã weesami. ⁹ ãpẽrãrẽ cũta tja ãjõpeoyu'rũnu'cãsere o'osami. Tojo nicã ãpẽrã dutitirãrẽ yu'rũomasĩsere o'osami. ¹⁰ ãpẽrã cũ tutuaro

me'rã añuse weeĩ'omasísama. Āpērārē Ō'acũ were'quere wereturiamasísere o'osami. Āpērārē “¿Noa wātĩ me'rã nisoo ucũti? ¿Noa Espíritu Santu me'rã diacjũ ucũti?” ni besemasísere o'osami. Espíritu Santu āpērārē apemasã yere masĩtimirã ucũcã weesami. Āpērã na ucũcã masĩtimirã, wereturiamasísama. ¹¹ Espíritu Santu cũ ɥaro cũ o'osĩ'rísere marĩnucũrē ducawaasami. Marĩrē mejēcãrĩ dia'cũ weesetiatjere ducawaasami. Cũ ni'cũ nimigũ, tojo weesami.

Marĩ pãjãrã nimirã, ni'cã curua, ni'cã upũta ni'i nise ni'i

¹² Marĩ upũ ni'cã upũ nimirõ, peje ducawatĩ'i. Tojo ducawatimirõ, ni'cã upũta ni'i. Cristo quẽ'rã tojota nĩmi. Pãjãrã cũrē ějõpeoma. Na pãjãrã nĩmicã, cũ upũ weronojõ ni'cã curua cũ me'rã nĩma. ¹³ A'tiro ni'i. Marĩ cũrē ějõpeorã nĩpe'tirã judĩo masã, judĩo masã nitirã, āpērārē da'rawã'ñaco'teri masã, da'rawã'ñaco'tetirã Espíritu Santu ni'cũ me'rãta wãmeyeno'wũ. Tojo weerã ni'cã upũ ni'i. Marĩ nĩpe'tirãpũta Espíritu Santureta cũo'o.

¹⁴ Ni'cã upũ peje ducawatise cũocã'a. ¹⁵ Marĩ dũ'pocã ucũrĩ dũ'pocã nĩrõ, a'tiro nĩbosa'a: “Omocã niwe'e. Tojo weegũ marĩ upũ cjase niwe'e.” Tojo nise ye bu'iri dũ'pocã upũpũ niticã weewe'e. Topũta wã'ña'a. ¹⁶ Marĩ o'mepero a'tiro ucũbosa'a: “Capea niwe'e. Tojo weegũ marĩ upũ cjase niwe'e.” Tojo nise ye bu'iri o'mepero upũpũ niticã weewe'e. Topũta wã'ña'a. ¹⁷ Marĩ upũ capeajo dia'cũ nicã, ¿de'ro wee marĩ tũ'obosã? Marĩ upũ o'meperojo dia'cũ nicã, ¿de'ro wee marĩ wĩjĩña'bosã? ¹⁸ Ō'acũ marĩ upũre wee'cũ pe'ema cũ ɥaro me'rã nĩpe'tisere queoro cũucũ niwĩ. ¹⁹⁻²⁰ Ni'cã upũ peje ducawatise cũo'o. Tojo nimirõ, ni'cã upũta ni'i. Peje ducawatise móórõ, ni'cã upũ niwe'e. Marĩ Jesucristore ějõpeorã ni'cã upũta ni'i.

²¹ Capea omocãrē “Mũ'urē ɥatĩsa'a”, nĩmasĩtĩsa'a. Dupoa quẽ'rã dũ'pocãrĩrē “Ƴatĩsa'a”, nĩmasĩtĩsa'a. ²² A'tiro pe'e ni'i. Marĩ upũ cjase nĩpe'tisere ɥa'a. Marĩ upũpũre apeye mejõ nise ni'i. Tojo nĩmicã, te marĩcã, catĩmasĩtĩsa'a. ²³ Marĩ apeye upũ cjasere mejõ nise tũ'oña'a. Tojo weerã tere añurõ bajuato nĩrã añurõ apo'o. Apeye quẽ'rãrē masã ĩ'aticã'to ni, bopoyasãrã, su'ti sãñacã'mota'a'a. ²⁴ Apeye nemorõ añurõ bajuse me'rã pe'ema tojo weewe'e. Ō'acũ marĩ upũ cjasere añurõ apocũ niwĩ. Ni'cã upũta añurĩ upũ niato nĩgũ tojo weecũ niwĩ. Marĩ mejõ nise tũ'oña'senojõrē añurõ wãcũcã weecũ niwĩ. Te weronojõ marĩ mejõ nĩgũ tũ'oña'gũrē marĩrē añurõ wãcũcã weemi. ²⁵ Cũ tojo wéegũ, nĩpe'tise marĩ upũ cjasere ni'cãrõnojõ a'merĩ

weetamudutigu tojo cūucū niwī. ²⁶ Marī upupure ni'cārō pūrīno'cā, nipe'tiropū se'sa wa'a'a. No'o ni'cārō añurō wa'acā, nipe'tiropū añurō tū'oña'a.

²⁷ Tojo nīgū, a'tiro nīgū wee'e. Marī Cristore ějōpeorā cū ya upū weronojō ni'i. Marīnucū cū ya upūcjārā ni'i. ²⁸ Ō'acū marī upū cjasere ducawaacu niwī. Cū tojo wee'caronojō Jesucristore ějōpeori curuacjārārē a'merī weetamuatjere cūucū niwī. Ne waro Jesucristo besecūú'cārārē nipe'tirā bu'ipū besecūú'cū niwī. Na be'rocjārā Ō'acū wereduti'quere wereturiari masārē cūucū niwī. Na be'rore Ō'acū ye quetire bu'eri masārē cūucū niwī. Be'ro añuse, mejēcā bajusere wee'orī masārē cūucū niwī. Na be'rore dutitirārē yū'rūori masārē, weetamurī masārē, tojo nicā dutiri masārē cūucū niwī. Nipe'tirā be'ro apemasā yere masītimirā ucūrī masārē cūucū niwī. ²⁹ Masīno'o. Marī nipe'tirārē mejārōta weedutigu cūuticū niwī. Marī nipe'tirā Jesucristo besecūú'cārā niwe'e. Nipe'tirā Ō'acū yere wereturiari masā niwe'e. Nipe'tirā Ō'acū ye quetire bu'eri masā niwe'e. Nipe'tirā añuse mejēcā bajusere wee'omasīwe'e. ³⁰ Nipe'tirā dutitirārē yū'rūomasīwe'e. Nipe'tirā apemasā ye ucūsere ucūwe'e. Nipe'tirā na tojo ucūcā tū'otimirā, wereturiamasīwe'e. ³¹ Mūsārē Espīritu Santu cū weemasīsere o'ocāma, añuyū'rūasere beseyū'rūnū'cāña. Yū'ū mūsārē a'te nipe'tise nemorō añuyū'rūnū'cāsere weregūti.

13

Ma'ise apeyenojō yū'rūoro añuyū'rūnū'cā'a nise ni'i

¹ Marī apemasā ye ucūsere masītimirā, ucūmasībosa'a. Ō'acūrē wereco'terā ũ'mūsecjārā ye quē'rārē ucūmasībosa'a. Tojo weemasīmirā āpērārē ma'itirā, to'atu o cōmepjīrē no'o ũaro paama'arā weronojō nibosa'a. ² Apeyere Ō'acū marīrē were'quere añurō wereturiamasībosa'a. Tojo weemirā āpērārē ma'itirā, tū'omasītirā weronojō nibosa'a. Tojo nicā nipe'tise masā masīña marī'quere masībosa'a. No'o nipe'tisere masīpe'ocā'bosa'a. Tojo masīmirā āpērārē ma'itirā, tū'omasītirā weronojō nibosa'a. Marī ějōpeoyū'rūnū'cārā pūrīcā, ũrūgūrē aperopū wa'adutimasībosa'a. Tojo weeta basiomīcā a'merī ma'ise móórā, mejō waro ucūma'acā'bosa'a. ³ Marī cūose nipe'tisere pajasecūorārē o'obosa'a. Marī narē ma'itimirā o'orā, tojo o'oma'acārā weesa'a. Marī Ō'acū yere weecā, cūrē ějōpeotirā marīrē

ũjũadutibosama. Cũ yere weemirã ãpẽrãrẽ ma'iticã, Õ'acũ marĩrẽ “Añurõ weewũ”, nitisami.

⁴ Marĩ ãpẽrãrẽ ma'írã, a'tiro wee'e. ãPẽrã marĩrẽ mejẽcã weecã, na weesere nu'cã'a. Nipe'tirãrẽ añurõ wee'e. ãPẽrãrẽ uowe'e. Musã ãpẽrãrẽ ma'írã, a'tiro niwe'e: “Musã nemorõ añuyũ'rũnu'cãrã ni'i”, niwe'e. “ãPẽrã yũ'rũoro añurõ weeyũ'rũnu'cãrã ni'i”, niwe'e. ⁵ ãPẽrãrẽ ëjõpeose me'rã ucũ'u. Marĩ ye se'sarore wãcũwe'e. Uamũñawe'e. ãPẽrã marĩrẽ mejẽcã weecã, yoacã uanu'cũwe'e. ⁶ ãPẽrã ña'arõ weecã ï'arã, e'catiwe'e. Na añurõ weecã pe'e, e'catitamu'u. ⁷ ãPẽrã na ña'arõ weesere ne cã'rõ wereturiawe'e. Na weesere añuse dia'cũrẽ ëjõpeo'o. “Be'ropũ añurõ weerãsama”, ni wãcũ'u. Nipe'tise ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ weecã, wãcũtutua'a.

⁸ Ma'ise pe'tisome. Ninu'cũcã'rõsa'a. Apeye Õ'acũ marĩrẽ weemasĩse o'ose pũrĩcã pe'tidijarosa'a. Be'ropũ Õ'acũ cũ yere wereturiamasĩse o'ose quẽ'rã pe'tidijarosa'a. Nipe'tise cũ yere masĩpe'ocã'rãsa'a. Apemasã ye ucũsere masĩtimirã Õ'acũ ucũmasĩse o'ose quẽ'rã pe'tirosa'a. Nipe'tirã ucũse tũ'ope'ocã'no'rõsa'a. ãPẽrã yũ'rũoro masĩse o'o'que quẽ'rã pe'tirosa'a. Nipe'tisere masĩrãsa'a. ⁹ A'tiro ni'i. Marĩ sõ'owaro nipe'tisere masĩpe'owe'e. Õ'acũ ye quẽ'rãrẽ ni'cãrẽta weremasĩ'i. ¹⁰ Be'ropũ Jesucristo apaturi a'ticã, masĩpe'ocã'rãsa'a. Marĩ masĩpe'ocãma, marĩ masĩmi'que mejõ nise tojarosa'a.

¹¹ Marĩ wĩ'marã nĩrã, na weewũaronojõ weewũ. Bũcũrã wa'arã, wĩ'marã weesere du'ucã'wũ. Na wĩ'marã weese marĩrẽ wapamarĩ'i. ¹² Tojo weronojõ a'tocatero marĩ añurõ masĩwe'e. Ëorõ mejãrõpũ marĩ ï'ase weronojõ ni'i. Queoro bajuwe'e. Be'ro bajuyoropũ Õ'acũrẽ ï'arãsa'a. Ni'cãrõacãrẽ marĩ cã'rõacã masĩ'i. Be'ro cũ marĩrẽ masĩrõnojõta masĩpe'ocã'rãsa'a. ¹³ A'tiro nicãrẽ ëjõpeose, e'catiyuse, ma'ise ni'i. A'te i'tiaro pe'tisome. Ma'ise pe'e apeye nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a.

14

ãPẽrã ye ucũsere tũ'otimirã ucũrã, a'tiro weerõna'a nise ni'i

¹ ãPẽrãrẽ ma'isere wãcũyũ'rũnu'cãña. Tojo nicã Õ'acũ Espĩritu Santu me'rã weetamumasĩsere uaya. ãPẽrã yere masĩtimirã ucũmasĩse Espĩritu Santu o'ose ni'i. Õ'acũ yere wereturiamasĩse quẽ'rã cũ o'oseta ni'i. Cũ o'osere wereturiamasĩsere uaripejayũ'rũnu'cãña. ² No'o ãpẽrã ye ucũsere masĩtimigũ ucũgũnojõ Õ'acũ dia'cũrẽ ucũsami.

Masārē ucūtisami. Cũ ucũsere tũ'otisama. Espíritu Santu tutuaro me'rã masĩno'ña marĩsere ucũsami. ³ Ō'acũ yere wereturiase pe'e masārē ucũse ni'i. Tere wererã, marĩ ãpērãrē Ō'acũrē nemorõ ãjõpeocã wee'e. Na e'caticã, wãcũtutuacã wee'e. ⁴ No'o ãpērã yere masĩtimigũ ucũgũnojõ cũ se'saro Ō'acũrē nemorõ ãjõpeowã'cãgũ weesami. Ō'acũ ye quetire wereturiagu pe'e ãpērã Jesucristore ãjõpeorã nerẽwũari curuacjãrãrē nemorõ ãjõpeocã weenemosami. ⁵ Musã ãpērã yere masĩtimirã, nipe'tirã ucũmasĩcã uami'i. Te yũ'rũoro Ō'acũ yere wereturiamasĩse pe'ere uasãyu'rũnu'cãmi'i. Wereturiamasĩgũ pe'e apĩ ãpērã yere masĩtimigũ ucũgũ nemorõ wapatimi. Ni'cũ ãpērã yere masĩtimigũ, ucũsami. Be'ro cũ ucũ'quere "A'tiro nisĩ'rĩrõ weepũ", ni wereturiacã, añu nisa'a. Tojo weregu, nipe'tirã Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrē nemorõ ãjõpeocã weesami. ⁶ A'tiro ni'i. Yũ'u musã tiropũ wa'agu, ãpērã yere ucũgũ, weetamutibosa'a. Ō'acũ yũ'ure masĩse o'osere bu'égu pũrĩcã, weetamubosa'a. Musārē Ō'acũ wereduti'quere wereturiagu quẽ'rã, weetamubosa'a. Tojo nicã musārē apeyere bu'enemogũ, weetamubosa'a.

⁷ Ni'cã queose bususe cjasere o'oña'gũti. Wẽowũ no'o uaro putima'acã, ñe'enojõ basase nisari, nita basiowe'e. Buapũtẽrõ no'o uaro buapũtẽcã, ñe'enojõ basase nisari, nita basiowe'e. ⁸ Surara a'mewẽjẽrã wa'arã, na putipjũre queoro putiticã, na yere apoyutisama. ⁹ Marĩ quẽ'rã tojota nisa'a. Marĩ queoro ucũticã, de'ro nirõ weesari, nita basiowe'e. Mejõ waro ucũma'acã'bosa'a. ¹⁰ "A'ti nucũcãpũre pejetiacã ucũse ni'i", nita basiowe'e. Nipe'tise te ucũsenucũ tũ'ota basio'o. ¹¹ Yũ'u ãpērã ucũsere tũ'otigu, aperocjũ weronojõ ni'i. Yũ'u apĩrẽ ucũcã, cũ quẽ'rã tũ'otigu, apesecjũ weronojõ nisami. ¹² Tojota ni'i musã quẽ'rãrẽ. Musã Espíritu Santu tutuaro me'rã weemasĩse o'osere u'a. Tere uarã, a'tere uaripejayũ'rũnu'cãña. Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrē nemorõ añurõ ãjõpeocã weemasĩse pe'ere uaripejayũ'rũnu'cãña.

¹³ Tojo weerã no'o ãpērã yere masĩtimigũ ucũgũnojõ te ucũsere wereturiamasĩacjũ Ō'acũrē sẽriato. ¹⁴ Marĩ ãpērã ye ucũsere tũ'otimirã ñubuerã, Espíritu Santu weetamuse me'rã ñubue'e. Tojo weemirã, "A'tiro nirã wee'e", nímasĩtisa'a. Tojo weerã ãpērãrẽ weetamutibosa'a. ¹⁵ Marĩ ñubuerã, a'te pũarore weeroua'a. ãpērã yere masĩtimirã ucũse Espíritu Santu o'ose me'rã ñubueroua'a. Tojo nicã marĩ wãcũse me'rã ñubueroua'a. Apeye quẽ'rãrẽ Ō'acũrē basapeorã, mejãrõta pũaro me'rã basapeoroua'a

tja. Āpērā yere masītimirā ucūse me'rā, tojo nicā marī ucūse Ɂseri me'rā basaroua'a. ¹⁶ Āpērā yere masītimirā ucūse me'rā dia'cū mɁ'u Ō'acūrē e'catise o'ocā, apī mɁ'u ucūsere tɁ'otibosami. TɁ'otigu, "Tojota ni'i", nitamu-masītisami. ¹⁷ MɁ'u e'catise o'ocā, añu ni'i, añurō pe'e. Cū pe'ere Ō'acūrē nemorō ějōpeocā weetisa'a. ¹⁸ Āpērā yere masītimigū ucūsere yɁ'uta musā nipe'tirā nemorō ucūyɁ'rɁnɁ'cā'a. Tojo weegu Ō'acūrē e'catise o'o'o. ¹⁹ Tojo nimigū, Jesucristore ějōpeorā nerēwɁaropɁ musā tɁ'otisere ucūcā, yɁ'u ucūse wapamarīsa'a. Yoacā āpērā ye ucūse me'rā ucūmigū, mejō waro ucūbosa'a. Musā tɁ'otibosa'a. Cā'rōacā nimicā, masā tɁ'ota basiose me'rā ucūcā pe'ere, tetá musārē añu ni'i.

²⁰ Acawererā, Jesucristore ějōpeorārē musārē wereguti. Wī'marā tɁ'omasītima. Na weronojō wācūticā'ña. BɁcɁrā weronojō wācūsetiya. Wī'marā ña'arō weesetitirā weronojō wācūña. ²¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɁ a'tiro ojano'wū: "Marī wiogu Ō'acū a'tiro nicɁ niwī: 'Ĕjōpeotise bu'iri yɁ'u a'ti di'tacjārārē apemasā ye me'rā ucūgūti. Tojo weemicā, te me'rā quē'rārē ějōpeosome', nicɁ niwī." ²² Tojo weegu Ō'acū masārē apemasā ye me'rā weregu, masā ějōpeotisere, cūrē yɁ'rɁnɁ'cāsere ĩ'osami. Āpērā cūrē ějōpeorā pe'ere cū ye queti wererā me'rā yɁ'ure ějōpeorā nima nisere ĩ'osami.

²³ Musā nipe'tirā nerēwɁaropɁ apemasā yere tɁ'omasītimirā ucūcā, Jesucristore ějōpeotirā sājābosama. Na sājāejarā, musā ucūsere masītirā, "Maatirā weema", nibosama. ²⁴ Musā nipe'tirā Ō'acū were'quere wereturiacā pe'ema, a'tiro weebosama. Jesucristore ějōpeotigu musā weesere ĩ'agū, "YɁ'u ña'agū nisa'a", ni tɁ'oña'bosami. ²⁵ Cū ña'arō wee'quere wācūejagusami. Tojo weegu Ō'acūrē ějōpeogu ejaque'agusami. "Ō'acū diacjūta na me'rā nimi", nigūsami.

Musā weesere wiopesase me'rā weeya nise ni'i

²⁶ Acawererā, musā weesetise a'tiro ni'i. Musā nerērā, āpērā Ō'acūrē basapeosama. Āpērā Ō'acū cjasere bu'esama. Āpērā Ō'acū masīcā wee'quere wereturiasama. Āpērā, āpērā ye ucūsere tɁ'otimirā, ucūsama. Na ucūsere āpērā o na basu wereturiasama. Te me'rā nipe'tirā Jesucristore ějōpeori curuacjārārē a'merī Ō'acūrē ějōpeonemocā weeya. ²⁷ Āpērā ye ucūsere tɁ'otimirā ucūrī masā pɁarā o ĩ'tiarāta ucūato. Ni'cū ucūmɁ'tā, be'ro apī ucūato. Na ucūsere apī wereturiato. ²⁸ Musā

nerēwuaropu wereturiagu marĩcã, ucũtiyu'rũocã'to. Na se'saro wãcũsepũ Õ'acũrẽ ucũato. ²⁹ Õ'acũ weredutisere wereturiari masã quẽ'rã pũarã o i'tiarãta wereato. ãpẽrã na weresere beseato. “¿Diacjũta niti?” niato. ³⁰ Ni'cũ ucũrĩ cura Õ'acũ apĩ topũ dujigure wereduticã, ucũmu'tã'cu di'tamarĩato. ³¹ Mũsã nipe'tirã Õ'acũ wereduti'quere wereturiamasĩ'i. Tojo weerã ni'cũ weremu'tã, apĩ, apĩ wereturiawã'cãña. Tojo weecã, nipe'tirã masĩrãsama. Nipe'tirã wãcũtutuarãsama. ³² Mũsã Õ'acũ weredutisere wereturiarã, no'o ɥaro ucũma'aticã'ña. Wãcũyu, “A'teta masãrẽ werecã, añutũ'sa'a”, ni wereya. ãpẽrã ucũrĩ curare ucũticã'ña. ³³ Õ'acũ queoro weecã ɥami. No'o ɥaro weesere ɥatimi.

Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã nerẽrã, a'tiro weewuama. ³⁴ Mũsã nerẽrĩ curare numia ucũtiyu'rũocã'to. Narẽ ucũdutiticã'ña. Ucũrõnojõ o'orã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu duti'caronojõta añurõ yu'tiatio. ³⁵ Na tũ'oti'quere masĩsĩ'rĩrã, wi'ipũ na marãpũsumuarẽ sãrĩtiña'to. Numia Jesucristore ãjõpeorã nerēwuaropu ucũcã, tũ'sawe'e.

³⁶ Mũsãrẽ masĩrõuã'a. Õ'acũ ye queti mũsã me'rã nu'cãticaro niwũ. Mũsã se'saro tere ãjõpeorã niwe'e. ³⁷ No'o “Yu'ũ Õ'acũ yere wereturiamasĩ'i, Espĩritu Santu wãcũse o'ose me'rã ucũ'u” nigũnojõ yu'ũ ojasere “Marĩ wiogu dutise ni'i”, nigũsami. ³⁸ Yu'ũ oja'quere ãjõpeotigure mũsã quẽ'rã cũrẽ ãjõpeoticã'ña.

³⁹ Acawererã, Õ'acũ yere wereturiamasĩsere ɥaya. ãpẽrãrẽ apemasã yere tũ'otimirã na ucũcã, cã'mota'aticã'ña. ⁴⁰ Nipe'tise mũsã weesere no'o ɥaro weema'aticã'ña. Wiopesase me'rã weeya.

15

Jesucristo masã'que ni'i

¹ Acawererã, yu'ũ mũsãrẽ todũporopu bu'e'que Jesucristo masãrẽ yu'rũose quetire ni'cãrõacã wãcũcã ɥa'a. Mũsã tere tũ'orã, ãjõpeowũ. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ ãjõpeonu'cũ'u. ² Õ'acũ te añuse queti me'rã mũsãrẽ ãjõpeonu'cũcã weegu weemi. Mũsãrẽ te queti yu'ũ were'quere ãjõpeonu'cũcã, yu'rũogusami. Queoro mũsã ãjõpeocã, tojo weegusami. Mũsã bu'ipũ dia'cũ ãjõpeorã, yu'rũono'some.

³ Yu'ũre bu'e'quere mũsãrẽ wereturiawũ. Te apeye yu'rũoro niyu'rũnu'cãse a'tiro niwũ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu oja'caronojõta Cristo marĩ ña'arõ wee'quere cõ'asĩ'rĩgũ, wẽrĩbosacu niwĩ. ⁴ Cũ wẽrĩca be'ro cũrẽ

yaacārā niwā. Be'ro Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu oja'caronojōta i'tia nūmū be'ro Ō'acū cūrē masōcū niwī. ⁵ Tojo wéeca be'ro cū Pedrore, āpērā cū besecūú'cārārē bajuacu niwī. ⁶ Be'ro ni'cāti pājārā quinientos yu'rūoro cūrē ējōpeorārē bajuacu niwī. Pājārā cūrē i'a'cārā catisama yujupū. Āpērā wērīatojacārā niwā. ⁷ Be'ro Santiagore bajuacu niwī. To be'ro nipe'tirā cū besecūú'cārārē bajuacu niwī.

⁸ Be'ro nipe'tirā cūrē i'āca be'ropū yu'ure bajuawī. Na be'rocjū yapatiguacāpū bajua'cū weronojō nimigū, cūrē ējōpeosirutu'u. ⁹ Yu'u nipe'tirā āpērā Jesucristo besecūú'cārā docapū ni'i. Yu'ure ne cārō “Jesucristo besecūú'cū nimi”, niticārōua'a. Yu'u Jesucristore ējōpeori curuacjārārē ña'arō wee'que bu'iri, tojo ni'i. ¹⁰ Tojo nimigū, Ō'acū yu'ure añurō weeyucā, Jesucristo besecūú'cū ni'i. Yu'ure mejō waro añurō weegū weetimi. Yu'u nipe'tirā āpērā yu'rūoro da'ra'a. Yu'u se'saro tojo weewe'e. Ō'acū yu'ure añurō wéégū, yu'u me'rā ninu'cūmi. Yu'ure weetamumi. ¹¹ Yu'u bu'ese, tojo nicā āpērā cū besecūú'cārā na bu'ese ni'cārōnojō ni'i. Jesucristo wērī masā'que queti ūsā bu'ese ni'i. A'tereta musā ējōpeowū.

Wērī'cārā na masāmujāatje ni'i

¹² Ūsā Cristo wērī masā'que quetire bu'ewū. Tere bu'emicā, ¿de'ro weerā musā ni'cārērā “Wērī'cārā masātima”, nisari? ¹³ “Wērī'cārā masātima” nicāma, Cristo quē'rā masātibopī. ¹⁴ Cū masāticāma, ūsā bu'ese wapamarībopā. Musā ējōpeose quē'rā wapamarībopā. ¹⁵ Ō'acū Cristore masōcū niwī nise quetire werewū. Musā “Wērī'cārā masātima” nicā, ūsā te quetire wererā, nisoorā weebosa'a. Diacjūta wērī'cārā masāticāma, Ō'acū Cristore masōtibopī. ¹⁶ A'tiro ni'i. Wērī'cārā masāticāma, Cristo quē'rā masātibopī. ¹⁷ Cūrē masōticā, musā ējōpeose wapamarībosa'a. Todūporo musā ña'arō wee'quere mejārōta acobocono'tirā nibosa'a. ¹⁸ Jesucristore cū pacū masōticāma, cūrē ējōpeorā wērīrā, cūrē ējōpeotirā weronojō pecame'epū wa'abosama. ¹⁹ “Wērī'cārā masāsoma” nise diacjū nicāma, marī “Masārāsama” nīrā, marīta āpērā yu'rūoro pajasecūorā waro nibosa'a. Mejō waro ējōpeoma'abosa'a.

²⁰ “Wērī'cārā masātima” nise diacjū niwe'e. “Cristo masācū niwī” nise pe'e diacjū ni'i. Cristo āpērā nipe'tirā wērī'cārā dūporo masāmū'tācū niwī. Marī quē'rā wērī'cārāpū masārāsa'a. ²¹ A'tiro ni'i. Ne warocjūpū Adā ña'arō weenū'cā'que bu'iri marī nipe'tirā

wērīdijarāsa'a. Be'ro Cristo añurō weese bu'iri wērī'cārāpu nimirā, masāmujāarāsa'a tja. ²² Marī nipe'tirā Adā pō'rā nise ye bu'iri wērīrāsa'a. Cristo yarā nirā pe'e marī cūrē ějōpeorā, catinu'cūrāsa'a. ²³ Marī masārā, queoro masārāsa'a. Cristo masāmū'tātojacu niwī. Be'ro cū apaturi a'ticā, marī cū yarā masārāsa'a. ²⁴ Tojo wa'acā, a'ti ūmūco pe'tia wa'arosa'a. Titare Cristo nipe'tirā wiorā tutuarārē, bajutirārē, bajurārē cō'ape'ocūsami. Cū tojo weetu'ajaca be'ro cū pacure cū nipe'tirā wiogu nisere wiagusami. ²⁵ Tojo wiase dūporo Ō'acū Cristore ĩ'atu'tirārē docaque'acā weegūsami. Tojo weegu Cristo nipe'tirā bu'ipū tojagūsami. ²⁶ Cristore ĩ'atu'tirārē docaque'acā wéeca be'ro wērīse quē'rā marīrōsa'a. ²⁷ Ō'acū cū ye queti ojāca pūrīpu nīrōnojōta nipe'tisere, nipe'tirārē Cristo docapu tojacā weecu niwī. Tojo nīrō, “Ō'acū Cristo docapu nimi”, nīrō mejēta wee'e. Ō'acūta nipe'tisere, nipe'tirārē Cristo docapu tojacā weecu niwī. ²⁸ Ō'acū tojo tojacā wéeca be'ro Cristo Ō'acū macū, cū basu cū pacu doca tojagūsami. Tojo weegu Ō'acū nipe'tise, nipe'tirā wiogu nigūsami.

²⁹ Apeyere āpērā a'tiro weesama. Wērī'cārā ye wapa wāmeyebosadutisama. “Wērī'cārā masātisama” nicāma, tojo weeno'ña marībosa'a.

³⁰ Apeyere, ūsā bu'ese bu'iri nipe'tise nūmūrī āpērā ña'arō weesī'rīma. Tojo wiose wa'teropu nimirā, wērī'cārā masātjere wācūrā, bu'enu'cū'u. ³¹ Diacjūta yū'u musā marī wiogu Jesucristore ějōpeose ye bu'iri e'cati'i. A'te quē'rā diacjūta ni'i. Nipe'tise nūmūrī “Masā yū'ure wējērāsama”, ni tū'oña'a. ³² Yū'u Jesucristo ye quetire werese bu'iri Éfesocjārā yū'ure wa'icūrā yaiwa weronojō ña'arō weewā. “Wērī'cārā masāsoma” nicā, mejō waro na weesere pi'etibopā. “Wērī'cārā masāsoma” nise diacjū nicāma, marī quē'rā āpērā ucūwuaronojō ucūbosa'a. A'tiro nibosa'a: “Te'a ba'arā, te'a sī'rīrā. Maata wērīdojarāsa'a. Marī wērīati dūporo weewe'orā”, nibosa'a.

³³ Āpērā musārē mejēcā ějōpeoduticā, ějōpeoticā'ña. Masā ucūwūase a'tiro ni'i: “Ña'arā me'rā ba'paticā, añurō weese dojosa'a.” ³⁴ Tojo weerā tū'omasīña. Musā todūporo ní'caronojō wiopesase me'rā queoro weeya tja. Ña'arō weeticā'ña. Ni'cārērā Ō'acūrē masīwe'e. Musārē bopoyadutigū tojo ni'i.

Wērī'cārā masāmujāatjere werenemose ni'i

³⁵ Apetero ni'cũ “Wẽrĩ'cãrã masãtima” nisere ẽjõpeogu, a'tiro sẽrĩtiña'bosami: “Wẽrĩ'cãrã ¿de'ro wee masãta basiobosari? Na masãrã, ¿de'ro bajuri upu cõorãsari?”
³⁶ Cũ tojo sẽrĩtiña'ma'acã'bosami. Marĩ otese peri oteçã, te peri pĩ'rĩatji dũporo boadijasa'a. ³⁷ Marĩ pĩ'rĩdutirã pĩ'rĩmũjã'cũ mejẽtare ote'e. Te peri pe'ere trigo o no'o otese nisere pĩ'rĩdutirã ote'e. ³⁸ Be'ro Õ'acũ cã u'a'caronojõ pĩ'rĩcã weesami. No'o de'ro bajuse dũca ní'que tenojõta tja pĩ'rĩcã weesami. ³⁹ Nipe'tirã catisere cõorã ni'cãrõnojõ bajurã nitima. Masã ye upu wa'icũrã ya upu weronojõ bajuwe'e. Mirĩcũa ya upu quẽ'rã mejẽcã baju'u. Wa'i quẽ'rã mejẽcã upũtima. ⁴⁰ A'te dũcawatiro weronojõ u'mũsecjãrã quẽ'rã mejẽcã upũtima. A'ti di'tacjãrã mejẽcã upũtima. U'mũsepũ nirã aũbutiari upu cõoma. A'ti nucũcãpũ nirã quẽ'rã tojota cõoma. U'mũsecjãrã, a'ti nucũcãcãjãrã weronojõ nitima. ⁴¹ Mujĩpũ u'mũcocjũ ñamicjũ weronojõ, tojo nicã ñocõa weronojõ bo'reyutimi. Ñocõa quẽ'rã ni'cãrõnojõ bo'reyutisama. ⁴² Æ'rã nipe'tirã weronojõ wẽrĩ'cãrã masãcã, tojo wa'arosa'a. Wẽrĩ'cãrãrẽ yaacã, na upu boarosa'a. Be'ro ape upu pe'titiatji upu masõno'rõsa'a. Masõca be'ro apaturi wẽrĩnemosome. ⁴³ Marĩ mejõ nirĩ upũre yaa'a. Masãrõpũa tja ape upu aũbutiari upu nirõsa'a. Marĩ tutuatiri upũre yaacõ'a'a. Masãca be'ropũre ape upu tutuari upu nirõsa'a. ⁴⁴ Marĩ a'ti upũre yaacõ'a'a. Masãca be'ro u'mũse cja upu pe'titiatji upu nirõsa'a. Tojo weerã masĩno'o. Marĩ a'ti upũre cõorã, ape upu pe'titiatji upũre cõorãsa'a.

⁴⁵ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Õ'acũ cã weemũ'tã'cũ Adãrẽ catisere o'ocu niwĩ.” Cũ be'rocjũ Jesucristo pe'e catise pe'titise warore o'ogu nimi. ⁴⁶ A'ti upu cjase catise marĩ cõomũ'tãse ni'i. Apeye catise be'ro cjase ni'i. Te u'mũse cja upu cjase pe'titiatje ni'i. ⁴⁷ A'ti nucũcãpũre masũ nimũ'tã'cũ di'ta me'rã yeeno'cũ niwĩ. Cũ be'rocjũ Cristo u'mũsecjũ nimi. ⁴⁸ A'ti di'tacjãrã ne warocjũ di'ta me'rã weeno'cũ weronojõ upũtima. Jesucristo ẽjõpeorã pe'e u'mũsepũ wa'ajã u'mũsecjũ weronojõ upũtima. ⁴⁹ Adã di'ta me'rã yeeno'cũ niwĩ. Marĩ cã weronojõ upũti'i. Mejãrõta be'ropũ u'mũsecjũ Cristo weronojõ upũtirãsa'a.

⁵⁰ Acawererã, a'tiro ni'i. Marĩrẽ a'ti upu me'rã u'mũsepũ wa'ata basiowe'e. Boadijatji upu ni'i. Ti upu ninu'cũmasĩtisa'a. ⁵¹⁻⁵² Apeye quẽ'rã todũporo masĩno'ña marĩ'quere weregutĩ. Nipe'tirã wẽrĩsome. Jesucristo a'tiri cura Õ'acũrẽ wereco'tegũ u'mũsecjũ Õ'acũ

yaro coronetare putigusami. Tojo wa'acã, ɯmɯñarõ cãrĩwã'cãmajãrã weronojõ marĩ nipe'tirã Jesucristore ẽjõpeorã ape upɯ dɯcayurãsa'a. Wẽrĩ'cãrã ape upɯ pe'titiatji upɯ me'rã masãrãsama. Catirã quẽ'rã mejãrõta dɯcayurãsama. ⁵³ Marĩ ya upɯ boawuarĩ upɯ pe'titiatĩ upɯ wa'arõsa'a. Dɯcayu, catinu'cũcã'rõsa'a. ⁵⁴⁻⁵⁵ Marĩ pe'titiatĩ upɯ dɯcayucã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpɯ nĩrõnojõta wa'arõsa'a. A'tiro ni ojano'o: "Marĩ wẽrĩsere docaque'acã weetoja'a. Ne apaturĩ wẽrĩnemosome majã. Wẽrĩrã pi'etisere tũ'oña'some." ⁵⁶ Marĩ ña'arõ weese bu'iri wẽrĩrĩ masã ni'i. Te marĩ ña'arõ weesere Õ'acũ Moisére dutise cũu'que me'rã masĩno'o. Ña'arõ wéerã, marĩ pecame'epɯ wa'abopã. ⁵⁷ Tere cã'mota'agɯ, Õ'acũ pe'e a'tiro weecu niwĩ. Marĩ wiogu Jesucristo me'rã pecame'epɯ wa'abo'cãrãrẽ yũ'rɯocɯ niwĩ. Tojo weerã Õ'acũrẽ e'catise o'orã.

⁵⁸ Acawererã, a'tere wãcũrã, ẽjõpeonu'cũcã'ña. Marĩ wiogu yere siape me'rã nemorõ weenemoña. Mũsã masĩ'i. Cũ yere wéerã, tojowaro weebutiarã weewe'e. Wapatĩ'i.

16

Corintcãrã Jerusalẽpɯ nirãrẽ niyeru o'orãtirã sẽrĩneose ni'i

¹ Mũsã Jesucristore ẽjõpeorãrẽ niyeru sẽrĩneosema yũ'ɯ Galaciãcãrãrẽ duti'caronojõta weeya. A'tiro niwã: ² "Soorinũmurẽ nimũ'tãrĩ nũmũ semanarĩnũcũ mũsã wapata'aro ejatuario apesepɯ nũrõña." Mũsã tojo weeyurã, yũ'ɯ etari curapɯ o'osĩ'rĩrã da'rama'acũñasome. ³ Yũ'ɯ mũsã tiropɯ etagu, mũsã beserãrẽ Jerusalẽpɯ o'óguti. Narẽ o'ógɯ, yũ'ɯ ojãca pũrĩpɯre "Ã'rã nima Corintcãrã bese'cãrã", ni ojaguti. Na me'rã ti pũrĩrẽ, tojo nicã niyerure Jerusalẽcãrã Jesucristore ẽjõpeorãrẽ o'óguti. ⁴ "Yũ'ure wa'arõsa'a" nicãma, na yũ'ɯ me'rã wa'arãsama.

Pablo Corintopɯ cũ wa'atjere apoyuse ni'i

⁵ Yũ'ɯ topɯ wa'agɯ, Macedonia di'tapɯ yũ'rɯagusa'a. To yũ'rɯa, mũsã tiropɯ etagusa'a. ⁶ Apetero weegu mũsã me'rã yoacã nigũsa'a. Nipe'tiro pu'ecu nigũ, nipe'ocũsa'a. Be'ro, mũsã apero no'o yũ'ɯ wa'asĩ'rĩgũ wa'atjere weetamumasĩrãsa'a. ⁷ Yũ'ɯ mũsãrẽ mejõ waro ĩ'ayũ'rũwã'cãsi'rĩtisa'a. Marĩ wiogu Jesucristo ɯacã, mũsã tiropɯre yoacã tojasĩ'rĩsa'a. ⁸ Pentecosté bosenuũ nicã a'to Éfesopɯ nĩnigũti yujupɯ. ⁹ A'tore peje da'rãse ni'i. Pãjãrã marĩ wiogu ye quetire tũ'osĩ'rĩma. Tere cã'mota'asĩ'rĩrã quẽ'rã pãjãrã nima.

¹⁰ Timoteo musã tiropu etacã, cãrẽ weetamuña. Tojo weecã, cã wãcũque'tiro marĩrõ, bujawetiro marĩrõ nigãsamĩ. Cã yu'u weronojõ marĩ wiogu yere da'rami. ¹¹Tojo weerã musã cãrẽ mejõ waro ì'acõ'aticã'ña. Cã a'topu a'tiatjere weetamuña. Tojo weecã, cã e'catise me'rã yu'u tiropu a'tigusami. Yu'u ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã me'rã cãrẽ yucuegu wee'e.

¹² Apoloma yu'u uputu waro musã tiropu ì'agũ wa'adutimiwũ. Cãrẽ marĩ acawererã me'rã wa'adutimiwũ. Cũ ni'cãrõacãrẽ wa'asĩ'rĩtimi. Cãrẽ wa'ata basiocã, be'ro wa'agusami.

Pablo Corintocjãrãrẽ añudutituo'que ni'i

¹³ Musã añurõ tu'omasĩña. Ëjõpeodu'uticã'ña. Ne uiro marĩrõ niña. Tojo nĩrã, Õ'acũ tutuase me'rã niña. ¹⁴ ãpẽrãrẽ ma'inu'cũcã'ña.

¹⁵ Ni'cãrõacãrẽ, acawererã, a'tere musãrẽ weresĩ'rĩsa'a. Estefanas ya wi'icjãrãta niwã Acayapure ãpẽrã dũporo Jesucristore ãjõpeomu'tã'cãrã. Na Jesucristore ãjõpeorãrẽ uputu waro weetamuma. ¹⁶ Na weronojõ weesetirãnojõrẽ na dutisere yu'tiya. Tojo nicã nipe'tirã Cristo yere da'rarã na dutisere weeya. ¹⁷ Musã me'rãcãrã Estefanas, Fortunato, Acaico a'topu ejacã, pũrõ e'catiwũ. Na musã yu'ure weetamubo'quere weema. ¹⁸ Yu'ure ejerisãjãcã weewã. Musã quẽ'rãrẽ tojota weerãsama. Tojo weerãrẽ “Añurõ weerã weema”, nĩrõua'a.

¹⁹ Asia di'tacjãrã Jesucristore ãjõpeori curuacjãrã musãrẽ añudutima. Aquila, Priscila, na ya wi'ipu nerẽwuarã quẽ'rã Jesucristore ãjõpeorã nitjãrã, pũrõ añudutio'oma. ²⁰ Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã musãrẽ añudutima. Musã e'catise me'rã a'merĩ añudutiya.

²¹ A'te nituose daripure musãrẽ añudutigũ yu'u basuta oja'a.

²² No'o marĩ wiogu Jesucristore ma'itigure ña'arõ wa'ato. “Ûsã wiogu, quero a'tibaque'oya.”

²³ Jesucristo marĩ wiogu musãrẽ añurõ weeato. ²⁴ Marĩ nipe'tirã Jesucristo yarã ni'i. Tojo weegu musãrẽ uputu ma'i'i. Tojota wa'ato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Corintocjārārē ape pūrī ojanemo'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pablo nimu'tārī pūrī Corintocjārārē ojāca be'ro Éfesoputa tojacā'cu niwī yujupu. Topu nígū, Corintopure ña'arō wa'a'que quetire miiejacārā niwā. Tere tu'ogu, Pablo na tiropu maata wa'asī'ricu niwī. Tojo wa'asī'rīmigū, wa'aticu niwī. Macedonia di'ta pe'e wa'acu niwī. Tojo weegu a'ti pūrīrē Macedonia di'tapu nígū, ojacu niwī. Tito wāmetigu a'ti pūrīrē miacu niwī. Tojo nicā āpērā cūrē ba'patiawā'cācārā niwā.

Pablo narē a'tere ojacu niwī. Jesucristo ye quetire werecusiagu cū ña'arō yu'rūserere ojacu niwī. Tojo nicā pajasecūorārē niyeru sērībosasere ojacu niwī. Apeye, cū bu'esere ī'atu'tirā ye cjasere ojacu niwī.

Pablo Corintocjārārē oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo, Timoteo me'rā mūsārē añuduti'i. Ō'acū haronojōta Jesucristo yu'ure cū ye quetire weredutigu cūucu niwī. Yū'u a'ti pūrīrē mūsārē Ō'acū yarā Corintopu nirārē oja'a. Tojo nicā nipe'tirā Ō'acū yarā Acaya di'tapu nirārē oja'a.

² Mūsārē Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wiogu añurō weeato. Tojo nicā mūsārē ejerisājācā weeato.

Pablo cū pi'etise queti ni'i

³ Ō'acū marī wiogu Jesucristo pacure e'catise o'orā. Cūta marīrē pajaña'mi. Marīrē wācūtutuacā weenu'cūmi.

⁴ Pi'etisetirinucū Ō'acū marīrē wācūtutuacā weemi. Tojo weerā marī quē'rā pi'etirārē wācūtutuacā weemasī'i. Marīrē Ō'acū wācūtutuacā wee'caronojōta narē weemasī'i.

⁵ Jesucristo yere wererā, pi'etino'o. Cristo pūrō pi'eti'quere pi'etitamu'u. Cū me'rāta, cū weetamuse me'rā nemorō wācūtutua'a. ⁶ Ūsā pi'etirā, mūsārē wācūtutuacā harā, mūsā yu'rūweticā harā, tojo pi'eti'i. Ō'acū ūsārē wācūtutuasere o'omi. Tojo weerā ūsā quē'rā mūsārē wācūtutuacā wee'e. Ūsā pi'etironojō pi'etirāsa'a. Tojo wa'acā, Ō'acū mūsārē wācūtutuacā weegusami. ⁷ Ūsā weronojō pi'eticā, Ō'acū mūsārē wācūtutuacā weegusami. Tojo weerā ūsā mūsā añurō weeatjere masīyutoja'a.

⁸ Acawererā, ūsārē Asiapu wa'a'quere masīcā ūasa'a. Ūsā topure ūputu waro pi'etiwa. A'tiro wācūmiwū: “Ne pōtēosome. Wērīrāsa'a”, nimiwū. ⁹ “Ūsārē wējēcō'arāsama”, ni wācūmiwū. Ūsā ne tutuatiwa. Tojo wa'a'que añu niwū. Te me'rā a'tiro wācūwū. “Ūsā basu ne weetamumasītisa'a. Ō'acū ni'cūta ūsārē weetamumasīmi”, ni wācūwū. Cūta wērī'cārāpūre masōgū nimi. ¹⁰ “Ō'acū ūsārē na wējēbo'cārārē yu'ruowī. Ni'cārōacārē yu'ruonu'cūcā'mi. Be'ropu quē'rārē ūsārē yu'ruonu'cūcūsami”, ni ējōpeo'o. ¹¹ Ō'acūrē musā ūsārē sērībosanu'cūcā, tojo weegusami. Pājārā ūsārē sērībosacā, Ō'acū añurō ūsārē weetamugūsami. Cū tojo weecā ī'arā, pājārā e'catise o'orāsama.

Pablo Corintopu wa'asī'rīmi'que ni'i

¹² Apeyere ūsā pūrō e'cati'i. Ūsā a'ti nucūcāpūre weesooro marīrō añurō weesetiwa. Musā wa'teropu quē'rārē tojota weewa. Tojo weerā ūsā bu'iri marīrā añurō tu'oña'a. Ūsā basu ūsā masīse me'rā weetiwa. Ō'acū weetamuse me'rā weewa. ¹³ Musārē ojarā, tu'ota basiose dia'cūrē oja'a. Musā tere añurō masīcā ūa'a. ¹⁴ Cā'rō masītoja'a, masīrā pe'e. Musā añurō masīpe'orā, marī wiogu Jesú apaturi a'ticā, “Ūsārē diacjūta nipā”, nirāsa'a. Ūsā musārē “Añurō weesetima” nīrōnojōta musā quē'rā ūsārē añurō wācūrāsa'a.

¹⁵⁻¹⁶ “Tojo añurō wa'arosa'a” ni wācūgū, Macedoniapu wa'agu, musā tiropu ī'amū'tāgū wa'asī'rīmiwū. “Be'ro ī'amajāmitojatiguti tja”, nimiwū. Puati musā tiropu ī'agū wa'asī'rīmiwū. Musā e'caticā ūagu, tojo weesī'rīmiwū. “Yu'u tojo weecā, Judea di'tapu wa'atjere weetamurāsama” ni wācūgū, tojo weesī'rīmiwū. ¹⁷ Yu'u topu wa'aticā ī'arā, “Wiopesase marīrō weema'acā'pī”, ¿niti? “Cū no'o ūaro weema'agūnojō nimi”, ¿nisari? “‘Wa'aguti’ ni'cu nimigū, a'titiapī”, ¿niti? “Na'irō dūcayumūjāsami”, ¿ni wācūti? ¹⁸ Niwe'e. Ō'acū ūsā weesere “Diacjūta ni'i”, nisami. Tojo weerā ūsā ne ni'cāti no'o ūaro dūcayu, ucūma'awe'e. ¹⁹ Ūsā Jesucristo Ō'acū macū ucū'caronojōta ucū'u. Cū ne ni'cāti “Weeguti, weesome”, niticu niwī. Nipe'tise cū “Weeguti” ni'caronojōta weemi. Ūsā i'tiarā, Silvano, Timoteo, yu'u, cū ye quetire musārē bu'ewa. Nipe'tise cū ucūse diacjū ni'i. ²⁰ A'tiro ni'i. Ō'acū todūporopūre masārē “Añurō weeguti”, nicu niwī. Nipe'tise cū tojo ni'que Jesucristo cū a'tise me'rā, cū wērī'que me'rā queoro wa'awu. Tojo wa'acā ī'arā, marī Ō'acūrē “Tojota ni'i”, ni e'catipeo'o.

21 Õ'acũta marĩrẽ Cristore ãjõpeonu'cũcã weemi. Cũta marĩrẽ cũ yarã wa'adutigu besecu niwĩ. 22 Marĩrẽ cũ yarã wa'acã weecu niwĩ. Cũ yarã ni'i nisere i'osĩ'rĩgũ Espĩritu Santure o'ócũ niwĩ. Espĩritu Santu marĩ me'rã nĩgũ, cũta Õ'acũ marĩrẽ yu'rũoatjere masĩcã weemi.

23 Yu'u Corintopure wa'asĩ'rĩmigũ, wa'atiwũ. Õ'acũ yu'u tojo wee'quere masĩsami. Yu'u musãrẽ tu'tibosa'a nĩgũ, ma'ĩgũ wa'atiwũ. 24 Musã ãjõpeosere "A'tiro pe'e ua'a", nĩgũ mejẽta wee'e. Musã añurõ ãjõpeo'o. Musãrẽ añurõ e'catise me'rã nisetiato nĩgũ tojo weetamusĩ'rĩi.

2

1 Yu'u toduporopure musãrẽ bujaweticã weewũ. Tojo weegu apaturi tja musãrẽ bujaweticã weesĩ'rĩtigũ, wa'atiwũ. 2 Yu'u musãrẽ bujaweticã weecã, ¿noa yu'ure e'caticã weebosari? Musã dia'cũ yu'ure tojo wee'e. Musã bujaweticã, basiotibosa'a. 3 Tojo weegu yu'u musãrẽ ojawũ. Yu'u topũ wa'acã, e'caticã weeboronojõ o'orã, yu'ure bujaweticã weebopã. Yu'u a'tiro tu'oña'a. Yu'u e'caticã, musã quẽ'rã e'catibopã. 4 Yu'u ojamũ'tãca pũrĩrẽ ojagu, pũrõ wãcũque'ti, utiwũ. Musãrẽ bujawetiato nĩgũ mejẽta ojawũ. Yu'u musãrẽ ma'iyu'rũu. Musãrẽ tere masĩdutigu ojawũ.

Ña'arõ wee'cũre acobojoduti'que ni'i

5 Ni'cũ ña'arõ weeri masũ marĩrẽ bujaweticã weecu niwĩ. Yu'u dia'cũrẽ tojo weetiwi. Musã quẽ'rã mejãrõta weeno'cãrã niwũ. Marĩ nipe'tirã tojo weeno'cãrã niwũ, weeno'rã pe'e. Yu'u a'tere tojo ucũgũ, uputu waro nibutiagu mejẽta wee'e. 6 Musã pãjãrã ña'arõ weeri masũrẽ bu'iri da'retoja'a. 7 Tojo weerã ni'cãrõacã musã cũrẽ acobojoya. Cũrẽ wãcũtutuacã weeya. Tojo weeticã, cũ bujawetiyu'rũabosami. 8 Tojo weegu musãrẽ cũrẽ ma'iduti'i tja. 9 Yu'u musãrẽ toduporopure ojawũ. "¿Te yu'u duti'quere queorota weemitina?" ni masĩ'rĩgũ ojawũ. 10 Musã no'o ña'arõ weegure acobojocã, yu'u quẽ'rã cũrẽ acobojo'o. Yu'ure ña'arõ weetiwi. Musã pe'ere ña'arõ weewĩ. Yu'ure ña'arõ weetimicã, cũrẽ acobojo'o. Musãrẽ ma'ĩgũ, tojo wee'e. Jesucristo yu'ure "Cũrẽ diacjũta acobojomi", ni i'asami. 11 Marĩ cũrẽ acobojoticã, wãtĩ cũrẽ ña'arõ bujawetiyu'rũcã weebosami. Jesucristo yere du'ucã'bosami. Marĩ wãtĩ weewuasere añurõ masĩ'i.

Pablo Troapu wãcũque'ti'que ni'i

12 Yu'u Troa wãmetiri macãpu Cristo ye quetire bu'egu etagu, a'tiro bocaewũ. Jesucristo marĩ wĩogu pãjãrãrẽ

cũ ye quetire tũ'osĩ'rĩcã weecu niwĩ. ¹³ Tojo nimicã, yũ'u Tito marĩ acaweregure bocatigu, pũrõ wãcũque'tiwũ. Tojo weegu narẽ we'eriti, wa'a wa'awũ Macedonia di'tapũ.

Jesucristo me'rã marĩ añurõ weemasĩ'i nise ni'i

¹⁴ Yũ'u wãcũque'timigũ, Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. Cũ marĩrẽ añurõ weenu'cũcã weemi. Marĩ Cristo yarã nicã, tojo weemi. Marĩ Cristo ye queti werese me'rã masãrẽ cũrẽ masĩcã weemi. Cũrẽ masĩse u'mũtise weronojõ nipe'tiropũ se'sa'a. ¹⁵ Marĩ Jesucristo ye quetire wererã, u'mũtise weronojõ nisa'a. A'tiro ni'i. Masã Õ'acũrẽ e'catise o'ocã, ope weronojõ bajuse me'rã buemorõcã, tũ'sasami. A'tere weronojõ marĩ cũ ye quetire werecã ã'agũ, tũ'sasami. Te queti nipe'tirã cũ yũ'rũo'cãrãrẽ se'sa wa'a'a. Tojo nicã cũ yũ'rũono'ña marĩrã pecame'epũ wa'ajã quẽ'rã te ucũsere tũ'ose'sa wa'ama. ¹⁶ Yũ'rũono'tirã Jesucristo ye quetire wererãrẽ ã'arã, cũrẽ ãjõpeotirã "Pecame'epũ wa'arãsa'a" nĩrã weronojõ tũ'oña'sama. Õ'acũ yũ'rũono'cãrã pe'e Jesucristo ye quetire wererãrẽ ã'arã, cũrẽ ãjõpeorã "Marĩ Jesucristo me'rã ninu'cũcã'rãsa'a", ni wãcũsama. Ne ni'cũ cũ se'saro te quetire weremasĩtimi. Õ'acũ weetamurõ me'rã pe'e weremasĩmi. ¹⁷ Pãjãrã a'tiro weema. Õ'acũ ye quetire wẽrẽrã, wapata'ase dia'cũrẽ wãcũma. Ësã na weronojõ weewe'e. Õ'acũ o'ó'cãrã Cristore da'raco'terã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ ã'orõpũre cũ ye quetire queoro were'e.

3

Õ'acũ "Masã wiogu nigũti" niyu'que ni'i

¹ Ësã "Õ'acũ ye quetire queoro were'e" nĩrã, ãsã basu añurõ ucũrã mejẽta wee'e. Æpẽrã tojo weewũasama. Na basu añurõ ucũsama. Æpẽrãrẽ a'tiro nisama: "Ësãrẽ papera ojabosaya", nisama. "Ã'rã añurõ weerã nima", ni apobosadutisama. "Ësã tojo weecã, 'Añurã nima', ni ã'arãsama" nĩrã, tojo weedutisama. ¿Mũsã na weese-tironojõ uati? Ësã mũsãrẽ "Añurã ni'i, tojo weerã ãsãrẽ papera apobosaya", nĩrã mejẽta wee'e. ² Mũsã Jesucristore ãjõpeo'o. Tojo weese me'rã ãsã mũsãrẽ queoro bu'e'quere ã'o'o. Tojo weerã ãpẽrã ojabosaca pũrĩrẽ uawe'e. Ësã mũsãrẽ "Ti pũrĩ weronojõ nima", ni ejeripõ'rãti'i. A'tiro ni'i. Nipe'tirã mũsãrẽ ã'arã, masĩsama. "Na narẽ diacjũta werepã", nisama. ³ Mũsãrẽ Cristo masãrẽ yũ'rũomi nisere werewũ. Tere ãjõpeocã, Cristo mũsãrẽ añurõ weewĩ. Cũ mũsãrẽ tojo weesere ãpẽrã quẽ'rãrẽ masĩcã uami. Tere masĩdutigu, papera pũrĩpũ ojacju me'rã ojaticũ niwĩ. Tojo

nicã toduporopu Õ'acũ catinu'cũgũ ãtãpjĩpu oja'caronojõta weeticu niwĩ. A'tiro pe'e weecu niwĩ. Espiritu Santu tutuaro me'rã masã wãcũsere ducayucu niwĩ. Te me'rã Cristo masãrẽ añurõ weesere ï'omi.

⁴ Ësã Õ'acũrẽ ëjõpeorã, a'tiro nĩmasĩ'i. Ësã weresere tu'o ëjõpeo'quere "Diacjũta ni'i", nĩmasĩ'i. Cristo weeta-muse me'rã ãsã tojo nĩmasĩ'i. ⁵ "Ësã se'saro Õ'acũ yere weremasĩ'i", nirã mejõta wee'e. Nipe'tise ãsã weesere Õ'acũ weeta-muse me'rã pe'e wee'e. ⁶ Õ'acũta "Masã me'rã apoguti" ni'quere ãsãrẽ werecã weewĩ. Cũ ni'que a'tiro ni'i: "Yũ'u na wiogu nigũti. Na pe'e yarã nirãsama." Õ'acũ tojo ni'que Moisé dutise oja'quere yã'tise weronojõ niwe'e. Espiritu Santu masãrẽ Õ'acũ uaro weecã weemasĩmi. "Moisé dutise oja'quere yã'tirãti", ni'cãrã pe'ere ne basio-we'e. Na bu'iritirã pecame'epu wa'abopã. Espiritu Santu pe'e marĩrẽ catinu'cũcã weemi. ⁷ Õ'acũ Moisére duti'quere ãtãpjĩpu ojanocarõ niwũ. Te dutise marĩ yã'rũnũ'cãse bu'iri wëjẽcõ'adutise weronojõ nicaro niwũ. Õ'acũ tere o'ogu, uputu asistese me'rã o'ocu niwĩ. Tojo weero Moisé tere ojacã, cã diapoa asistecaro niwũ. Israe curuacjãrã cã asistecã ï'apõtõomasitĩcãrã niwã. Siape me'rã cã asistese pe'tidijacaro niwũ. ⁸ Te dutise asistese me'rã o'o'que nemorõ Espiritu Santu cã marĩrẽ bu'ese pe'e totã nemo'o. ⁹ A'tiro ni'i. Moisé dutise marĩrẽ "Bu'iri da'reno'rãsama" ni'que añuyũ'rũacaro niwũ. Totã Õ'acũ marĩrẽ bu'iri mooma nise queti pe'e nemorõ añu'u. ¹⁰ Jesucristo yere marĩ ï'acasanũ'cõcãma, Moisé dutise "Añuyũ'rũa'a" na ni'que pe'e mejõ nise tojacã'a. ¹¹ Moisé cã dutise asistese me'rã a'ti'que pe'tiatje nicaro niwũ. Jesucristo ye queti pe'e pe'titiatje ni'i. Tojo weero Moisé dutise nemorõ, añuyũ'rũnũ'cã'a.

¹²⁻¹³ Ësã Jesucristo ye queti pe'titiatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerã diacjũta were'e. Moisé cã diapoare asistese nidojatisere pe'tidijacã ï'adutiticu niwĩ. Tojo weegu su'tiro casero me'rã mo'acu niwĩ. Ësã cã weronojõ weewe'e. Tojo weerã Jesucristo ye quetire uiro marĩrõ bajuyoropu were'e. ¹⁴ Moisé Õ'acũ duti'quere werecã, Israe curuacjãrã tu'omasitĩcãrã niwã. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ mejãrõta nima. Na Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ bu'érã, tu'otima. Cristore ëjõpeorã dia'cũ toduporo oja'quere tu'oma. ¹⁵ Ni'cãrõacãpu quẽ'rãrẽ Israe curuacjãrã Moisé oja'quere bu'érã, tu'otima yujupu. ¹⁶ Marĩ wiogure ëjõpeoca be'ro Õ'acũ ye cjasere tu'ono'o. ¹⁷ Jesucristo marĩ wiogu Espiritu Santu me'rã ni'cũta nimi. Tojo weerã marĩ Espiritu Santu me'rã

nírã, pecame'epu wa'abo'cãrã yu'rũono'cãrã ni'i. ¹⁸ Marĩ Cristore ãjõpeorã ni'i. Tojo weerã marĩ wiogu añuyu'ruagu nimi nisere masĩ'i. Marĩ, marĩ catiri umũco põtõorõ cã dia'cũrẽ wãcũnu'cũ'u. Cũrẽ wãcũrã, siape me'rã cã weronojõ cã añurõ weesere marĩ quẽ'rã weenemowã'cã'a. Marĩ wiogu Espĩritu Santu marĩrẽ tojo weemi.

4

¹ Õ'acũ ãsãrẽ añurõ wéégũ, Jesucristo ye quetire were-duticũ niwĩ. Tojo weerã wãcũtutuatirã niwe'e. ² Bopoyoro weesere, tojo nicã masã ã'atiropu weesere yabi ni'i. Õ'acũ wereduti'quere nisoose me'rã werewe'e. Tere dũcayuro marĩrõ, queoro dia'cũ were'e. Õ'acũ ã'orõpũre tojo wee'e. Tojo weerã ãsã weresere "Diacjũta werema", nisama. ³ No'o Jesucristo ye quetire tu'oti ãjõpeotirãnojo bu'iri da'reno'ajã nima. ⁴ Na ãjõpeotise ye bu'iri a'ti turicjãrã wiogu wãtĩ narẽ tu'omasĩtirã, caperi ã'atirã weronojõ dojocã weesami. Cũ, Cristo nipe'tirã bu'ipu añubutiagu nimi nisere ãjõpeodutitigu tojo weesami. Jesucristo masũ weronojõ upũtigu nicũ niwĩ. Cũ Õ'acũ warota nimi. Tojo weegu masãrẽ Õ'acũrẽ masĩcã weecu niwĩ. ⁵ Ësã Jesucristo ye quetire wererã, masã ãsãrẽ añurõ wãcũdutarã mejõta were'e. "Marĩ wiogu Jesucristo nimi, cãrõta ãjõpeorõu'a" nidutirã pe'e were'e. Ësã a'tiro ni'i: "Jesucristo ãsãrẽ cã ye quetire weredutise bu'iri mäsãrẽ da'raco'terã weronojõ ni'i." ⁶ A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waropũ a'ti turi na'itĩ'arõ ní'quere bo'reyucã weecu niwĩ. Cũ tere wee'caronojõ cãta tja marĩ ye ejeripõ'rãrĩpu bo'reyucã weecu niwĩ. Cũ yere tu'omasĩtimi'cãrãrẽ tu'omasĩcã weecu niwĩ. Tojo nicã marĩrẽ Õ'acũ tutuayũ'ruagu nimi nisere masĩcã weecu niwĩ. Jesucristore masĩrã tere masĩno'o.

Marĩ upũ pe'tidijati upũ ni'i nise ni'i

⁷ Marĩ ya upũ di'ta me'rã yee'queparũ weronojõ ni'i. Pe'tiati upũ ni'i. Tojo upũtimirã, Õ'acũ ye queti añubutiase quetire cõ'o. Tojo weero masĩno'o. Õ'acũ cã tutuayũ'ruse me'rã te quetire masãrẽ masĩcã weemi. Marĩ ye tutuase me'rã mejõta wee'e. ⁸ Apetero pũrõ pi'eti'i. Tojo pi'etimirã, upũtu waro bujawetiwe'e. Ësã wãcũque'timirã, upũtu waro "¿De'ro wa'abutiarosariba?" niwe'e. ⁹ Masã ãsãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩmicã, Õ'acũ ãsãrẽ ne cõ'awã'cãtimi. Na ãsãrẽ tuuquecũmirã, wẽjõtima. ¹⁰ No'o ãsã wa'aro Jesure wẽjẽ'caronojõta ãsã quẽ'rãrẽ wẽjẽsĩ'rĩmima. Masã ãsãrẽ pi'eticã ã'arã, Jesú catinu'cũgũ ãsãrẽ weetamusere masĩma. ¹¹ Nipe'tise numũrĩ ãsã catiro põtõorõ Jesú ye quetire

werese bu'iri wērītawioro ni'i. Tojo weerã ũsã ya upu boadijati upu me'rã Jesucristo cũ nisetisere masãrẽ i'o'o. ¹² ũsã pe'e wiose pu'to nimirã, masãrẽ catinu'cũdutirã Jesucristo ye quetire bu'enu'cũ'u.

¹³ Ő'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wã: "Yũ'u ějõpeowu. Tojo weegu Ő'acũ ye cjasere masãrẽ ucũwã." Tojota ni'i ũsã quẽ'rãrẽ. Ő'acũrẽ ějõpeorã, cũ yere ucũ'u. ¹⁴ Marĩ masĩ'i, Ő'acũ, marĩ wiogu Jesure masõ'caronojõta marĩ quẽ'rãrẽ masõgũsami. Marĩ cũrẽ ějõpeocã, tojo weegusami. ũsãrẽ musã me'rã cũ tiropu miagũsami. ¹⁵ ũsã masãrẽ añurõ wa'adutirã nipe'tisere pi'eti'i. Musã pãjãrãrẽ siape me'rã Ő'acũ añurõ weecã uarã, tojo wee'e. Be'ro pãjãrã a'tere i'arã, Ő'acũrẽ e'catise o'orãsama. Te me'rã cũrẽ "Añuyũ'ruagu nimi" nĩrã, tojo weerãsama.

¹⁶ Tojo weerã ũsã pi'etimirã, wãcũtutuanu'cũcã'a. Mu'ñumirã, siape me'rã nemorõ wãcũtutuanemo'o. ¹⁷ A'tiro ni'i. Marĩ a'ti nucũcãpu pi'etise maata pe'tiatje ni'i. Marĩ Jesucristore ějõpeorã pi'eti'que wapa nemorõ añuse pe'tiatjere bocarãsa'a. ¹⁸ Marĩ a'ti nucũcã cjase pe'tiatjere sõ'owaro wãcũnũrũticã'rõua'a. Bajutise u'muse cjase pe'ere wãcũnũrũrõua'a. Marĩ i'ase pe'tiatje ni'i. Ī'atise pe'e ninu'cũatje ni'i.

5

¹ Marĩ masĩ'i, marĩ ya upu wi'i weronojõ boadijarosa'a. Tojo wa'acã, Ő'acũ u'muse cja upu pe'titiatji upure o'ogusami. Ti upu masã wéeca upu nitisa'a. ² Diacjũta ni'i. Marĩ a'tiro upũtirã uti, caributi'i. Ma'ma upu su'tiwetisĩ'rĩsa'a. ³ Marĩ ma'ma upure cũorã, su'ti marĩrã weronojõ nisome. ⁴ Marĩ a'ti upu me'rã caributi'i. Pũrõ pi'eti'i. Marĩ ya upure wẽriato nigũ mejẽta wee'e. Marĩ ma'ma su'ti sãñarõ weronojõ ducayuato nigũ tojo ni'i. Ma'ma upu pe'titiatji upure cũorãsa'a. Ő'acũ me'rã catinu'cũcã'rãsa'a. Mejã upu boadijati upu boabajudutia wa'arosa'a. ⁵ Ő'acũta marĩrẽ a'tere apoyucu niwĩ. Cũ marĩrẽ weeatjere masĩmu'tãdutigu Espĩritu Santure o'óyumu'tãcu niwĩ.

⁶ Tere wãcũrã, wãcũtutuanu'cũ'u. Masĩno'o, marĩ a'ti upu me'rã nĩrã, marĩ wiogu Ő'acũ tiropu niwe'e. ⁷ Tojo weerã cũrẽ ĩ'atimirã, Jesucristore ějõpeo'o. Cũrẽ sirutu'u. Be'ropu wa'atje quẽ'rãrẽ añurõ masĩtimirã, "Ő'acũ tiropu wa'arãsa'a", ni'i. ⁸ Marĩ, marĩ ye niatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerã marĩ "Marĩ wiogu me'rã niajã, wẽrĩse uamisa'a", ni'i. ⁹ Tojo nimirã, marĩ catirã o wẽrĩca

be'ro marĩ wioꝝu ɥaro dia'cũ weenu'cũsĩ'rĩ'i. ¹⁰ A'tiro ni'i. Cristo cũ beseatji numu nicã, marĩ nipe'tirãrẽ besegusami. Marĩ ni'cãrẽrãrẽ marĩ wee'quenucũ queoro marĩ añurõ o ña'arõ wee'quere wapayegusami.

Õ'acũ cũ me'rã nidutigũ ɥasãse ni'i

¹¹ Marĩ wioꝝu Cristo marĩrẽ beseatjere wãcũ'u. Tere wãcũrã, cũrẽ wiopesase me'rã ëjõpeo'o. Masãrẽ "A'tiro weeroua'a", ni were'e. Õ'acũ ẽsã weesere añurõ masĩmi. Musã quẽ'rãrẽ tojota masĩcã ɥa'a. ¹² Ẽsã basu ẽsã yere apaturi añurõ ucũnemorã weewe'e. A'tiro pe'e wee'e. Ẽsãrẽ añurõ wãcũdutarã, e'catiato nĩrã tojo wee'e. Tojo weerã musã ãpẽrã bu'icjase dia'cũ bajusere wãcũrãrẽ, ejeripõ'rãpũ cjase wãcũtirãrẽ añurõ yu'timasĩrãsa'a. ¹³ ãpẽrã ẽsãrẽ "Maatirã weema", nisama. Na tojo nimicã, ẽsã Õ'acũ ɥaro weerã wee'e. Apeterore "Queoro weema", nisama. Tere wéerã, musã ye cjasere weerã wee'e. ¹⁴ Cristo marĩrẽ ma'imi. Tojo weerã cũ ye quetire were'e. Masĩno'o, Cristo nipe'tirãrẽ wẽrĩ dũcayucu niwĩ. Te me'rã masĩno'o, nipe'tirã Cristo wẽrĩ dũcayuno'rã wẽrĩ'cãrã weronojõ tojapã. ¹⁵ Cristo nipe'tirãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Catinu'cũse cɥorã na ɥaro dia'cũ weeticã'to nĩgũ tojo weecu niwĩ. Cũ ɥaro pe'ere weedutigũ wẽrĩ masãcu niwĩ. ¹⁶ Tojo weerã ẽsã ne ãpẽrãrẽ a'ti ɥmucocjãrã weewaro weronojõ i'aweewe'e. Yu'ɥ toduporopũre Cristore tojo weemiwũ. "A'ti di'tacjũ nimi", ni wãcũmiwũ. Ni'cãrõacãrẽ tojo wãcũno'ña marĩ'i majã. ¹⁷ Marĩ Cristo yarã wa'arã, apesu'tiro sãjãrã wee'e. Añuse dia'cũ dũcayuu. Toduporopũ no'o ɥaro weeseti'quere weenemowe'e majã.

¹⁸ Õ'acũta marĩrẽ tojo weecu niwĩ. Marĩ Cristore i'atu'tirã nicãrã niwũ. Cũ pe'e cũ wẽrĩse me'rã marĩrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã weecu niwĩ. Nipe'tirãrẽ tojo wa'acã ɥagu, cũ ye quetire weredutigũ marĩrẽ o'ócũ niwĩ. ¹⁹ A'tiro ni'i. Õ'acũ nipe'tirã a'ti turicjãrãrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã ɥami. Tojo weegu Cristore wẽrĩdutigũ niwĩ. Te me'rã masãrẽ cũ yarã sãjãcã weegu weemi. Jesucristo wẽrĩse me'rã narẽ bu'iri marĩrã i'ami. Tere ãpẽrã masĩcã ɥagu ẽsãrẽ weredutiwĩ.

²⁰ Tojo weerã ẽsã Cristo dũcayurã ni'i. Cũrẽ, cũ ye quetire werebosa'a. Ẽsã werese me'rã Õ'acũ musãrẽ "Yu'ɥ me'rãcjãrã nima", nisami. Tojo weerã musãrẽ Cristo dutiro me'rã "Añurõ Õ'acũ me'rã niato", ni'i. ²¹ Cristo ne cãrõacã ña'arõ weeticũ niwĩ. Õ'acũ pe'e marĩ ña'arõ weese bu'iri cũrẽ wẽrĩbosa dũcayudutigũ niwĩ. Cũrẽ ña'agũrẽ weronojõ bu'iri da'recũ niwĩ. Tojo weese me'rã Õ'acũ marĩrẽ Cristo

yarã wa'acã weecu niwĩ. Tojo nicã cũ ɥaro cũ weronojõ añurõ nidutigũ tojo weecu niwĩ.

6

¹ Ɖsã Ɖ'acũ yere da'ratamurĩ masã ni'i. Tojo weeyurã, cũ musãrẽ añurõ weesere wãcũduti'i. Cũ ɥaronojõta añurõ weeya.

² Ɖ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu cũ ucũ'quere a'tiro ni ojano'wũ:

Yũ'ɥ masãrẽ añurõ weeritero nicã, mũ'ɥ sërĩsere tũ'owũ. Yũ'ɥ yũ'rũoritero nicã quẽ'rãrẽ, mũ'ɥrẽ yũ'rũowũ, nicũ niwĩ Ɖ'acũ.

Tũ'oya. Ni'cãrõacã cũ tojo weeritero ni'i. Ni'cãrõacã cũ yũ'rũosĩ'rĩsami.

³ Ɖpẽrãrẽ Ɖsã weresere mejẽcã wãcũdutipirã Ɖsã ne cã'rõ ña'arõ weewe'e. ⁴ A'tiro pe'e wee'e. Nipe'tise Ɖsã weese me'rã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'o'o. Pi'etirã, tojo ĩ'o'o. Ɖsãrẽ apeyenojõ dũ'sacã, tojo tũ'oña'cã'a. Mejẽcã wa'acã, nu'cã'a. ⁵ Ɖsã a'tere pi'etiwũ. Masã Ɖsãrẽ tãrãwã. Bu'iri da'reri wi'ĩpu sõrõwã. Cumuca wa'acã, tũ'oña'wũ. Ɖputu da'ra, apeterore cãrĩtiwũ. Ɖjaboawũ. ⁶ Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'orã, a'te quẽ'rãrẽ wee'e. “Numiarẽ ña'arõ weesĩ'rĩsa'a”, niwe'e. Narẽ tojo ĩ'acã'a. Ɖ'acũ ye cjase diacjũ nisere masĩ'i. Ɖpẽrã queoro weetisere nu'cã'a. Ɖpẽrãrẽ pajaña'a. Ɖpẽrãrẽ weesooro marĩrõ ma'ime'rĩcã'a. Espĩritu Santu Ɖsã me'rã nise bu'iri Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'ono'o. ⁷ Diacjũta were'e. Ɖ'acũ cũ tutuasere cũo'o. Cũ Ɖsãrẽ añurã wa'acã weemi. Tojo weerã añurõ weemasĩ'i. Ña'ase quẽ'rãrẽ cã'mota'amasĩ'i. ⁸ Masã Ɖsãrẽ a'tiro weema. Ɖpẽrã Ɖsãrẽ añurõ ucũma. Ɖpẽrã ña'arõ ucũma. Ɖpẽrã Ɖsãrẽ nisoori masãrẽ weronojõ ĩ'ama. Ɖpẽrã pe'e “Diacjũta werema”, ni ĩ'ama. ⁹ Ɖpẽrã Ɖsãrẽ añurõ ĩ'amasĩma. Tojo nimirã, ĩ'amasĩtirã weronojõ ĩ'ama. Apeterore Ɖsãrẽ wẽjẽsĩ'rĩcã, tũ'oña'a. Tojo nimicã, catinu'cũ'u. Ɖsãrẽ bu'iri da'reyũ'rũoma. Wẽjẽtima, wẽjẽrãpu. ¹⁰ Ɖsã bujawetimirã, e'catinu'cũcã'a. Ɖsã pajasecũorã nimirã, Ɖsã bu'ese me'rã Ɖpẽrãrẽ peje cũorã weronojõ nicã wee'e. Ne apeyenojõ moomirã, cũope'orã weronojõ ni'i. A'te nipe'tise me'rã nipe'tirãrẽ Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'o'o.

¹¹ Acawererã, Corintocjãrã, dũ'aro marĩrõ musãrẽ Ɖsã wãcũsere werepe'ocã'a. Musãrẽ pũrõ ma'i'i. ¹² Musãrẽ ne mejẽcã wãcũwe'e. Musã pe'e Ɖsãrẽ mejẽcã tũ'oña'sa'a. ¹³ Yũ'ɥ ni'cũ cũ põ'rãrẽ dutiro weronojõ musãrẽ dutiguti. Yũ'ɥ musãrẽ diacjũ ma'irõnojõta yũ'ɥ quẽ'rãrẽ ma'ĩña.

Õ'acũ põ'rã ni'i nise ni'i

¹⁴ Jesucristore ãjõpeotirã me'rã a'mesũ'aticã'ña. Añuse, ña'ase me'rã morëta basiotironojõta añurõ weerã, ña'arõ weerã me'rã a'mesũ'ata basiowe'e. Bo'reyuse na'itĩ'arõpũ nitironojõta Jesucristore ãarã me'rã, ãatirã me'rã morësu'uta basiowe'e. ¹⁵ Cristo quẽ'rã, wãtĩa wiogũ me'rã ni'cãrõnojõ wãcũse cuomasõtima. Ëjõpeogũ, ãjõpeotigu me'rã ne ni'cãrõnojõ “Tojo weerõua'a”, nĩmasõtisama. ¹⁶ Õ'acũ wi'i, tojo nicã ãjõpeose queose yee'que me'rã ne ni'cãrõnojõ niwe'e. Musã pe'e Õ'acũ wi'i cã nirõpũ weronojõ ni'i. Cã catinu'cũgũ nimi. Cã a'tiro nicũ niwĩ: Yũ'u na tiropũ ni, na me'rã ninu'cũgũsa'a.

Na wiogũ nigũsa'a.

Na quẽ'rã yarã nirãsama, nicũ niwĩ.

¹⁷ Tojo weegũ aperopũ quẽ'rãrẽ marĩ wiogũ tutuayũ'rũgu a'tiro ninemocũ niwĩ:

“Ña'arã tiropũ nimi'cãrã wijawã'cã wa'aya.

Nipe'tise ña'arõ weesere ne weeticã'ña.

Tojo weecã, yũ'u musãrẽ ñe'egũti.

¹⁸ Yũ'u musã pacũ nigũti.

Musã pe'e yũ'u põ'rã nirãsa'a”, nicũ niwĩ, ni ojano'wũ.

7

¹ Acawererã yũ'u mairã, musãrẽ nigũti. Õ'acũ marĩrẽ “Musã pacũ nigũsa'a”, nicũ niwĩ. Tojo weerã marĩ nipe'tise ña'arõ weesere, upũre dojorësere, ejeripõ'rãrẽ dojorësere cõ'arã. Õ'acũrẽ wiopesase me'rã cũrẽ ãjõpeorã, cã ãaro nipe'tisere queoro weerã.

Corintocjãrã todũporo ña'arõ wee'cãrã na dũcayũ'que ni'i

² Ësãrẽ ma'iña. Ne ni'cũrẽ musãrẽ ña'arõ weetiũ. Tojo nicã ne ãpẽrãrẽ dojorëtiũ. Musãrẽ ãjõpeodutirã weesootiũ. ³ Yũ'u “Bu'iri cõorã nima”, nigũ mejëta wee'e. Yũ'u todũporo ni'caronojõta musãrẽ ma'i'i.

Marĩ catirã, ni'cãrõ me'rã ni'i. Wẽrĩrã quẽ'rã ni'cãrõ me'rã ninu'cũrãsa'a. ⁴ Yũ'u musãrẽ “Diacjũta weema, añuyũ'ruama”, ni ejeripõ'rãti'i. Musãrẽ wãcũgũ, wãcũtutua'a. Pũrõ pi'etimigũ, e'catiũ'rua'a.

⁵ Macedoniapũre ejãca be'ro ãsã ne cã'rõ sootiũ. No'o ãsã wa'aro pũrõ pi'etiãcãwũ. Æpẽrã ãsãrẽ ña'arõ weequenu'cõwã. Ësã bu'e'cãrãrẽ wãcũgũ, uputu wãcũque'ticãti. ⁶ Tojo weemicã, Õ'acũ wãcũtutusere o'ogũ ãsãrẽ wãcũtutuacã weewĩ. Titore ãsã tiropũ etacã wéegũ, ãsãrẽ tojo weewĩ. ⁷ Cũ etase me'rã dia'cũ wãcũtutuatiũ. Musã cũrẽ wãcũtutuacã wee'quere tũ'orã,

nemorō wācūtutuanemowũ. Musā yu'ure ĩ'asĩ'rĩsere cũ werewĩ. Apeye quẽ'rārẽ musā bujawetisere werewĩ. Tojo nicā musā yu'ure wācũnu'cũsere werewĩ. Tere tu'ogu, totá nemorō e'catinemowũ.

⁸ Yu'u ojáca pũrĩ me'rā musārẽ bujaweticā weewu. Tojo bujaweticā weemigũ, yu'u ojacā, añu niwũ. Ne waro yu'u ojáca be'ro musārẽ cārō yoaticā bujaweticā ĩ'agũ, “Yu'u ojaticā, añu nibopā”, ni wācũmiwũ. ⁹ Ni'cārōacāma yu'u e'cati'i. Musā bujawetise ye bu'iri mejēta ni'i. Musā bujawetitjārā, ña'arō weesere du'u, ducayua wa'aporo. Tojo weegu e'cati'i. Musā ña'arō wee'que bu'iri Ō'acũ uaranojōta bujawetiaporo. Tojo weerā “Ūsā musārẽ dojorērā mejēta weepā”, ni'i. ¹⁰ Marĩ Ō'acũ uaranojōta bujawetirā, ña'arō weesere du'u'u. Du'u, pecame'epu wa'abo'cārā yu'ruono'rāsa'a. Tojo weerā añurō yu'ruweti'i. Āpērā pe'e na ña'arō wee'quere du'utirā, mejō waro bujawetima'asama. Tojo bujawetirā bu'iri cʉorā, pecame'epu wa'asama. ¹¹ Musā Ō'acũ uaranojō bujawetirā, a'tiro weeaporo. Musā weesetisere wiopesase me'rā ĩ'aporo. Tojo wiopesase me'rā ĩ'arā, “Toduporopure queoro weetipā; ni'cārōacārẽ queoro wee'e majā”, niaporo. Musā wee'quere wācūrā, bujawetiaporo. Tojo nicā tere wācūrā, uia wa'aporo. Be'ro yu'ure pũrō ĩ'asĩ'rĩaporo. Ña'arō weegure queoro bu'iri da'reaporo. Nipe'tise tojo weese me'rā musā bu'iri moosere ĩ'oaporo. ¹² Tojo weegu musārẽ ojagu, ña'arō weegure weeta-musi'rĩgũ ojatiwũ. Ña'arō weeno'gũ quẽ'rārẽ weetamugũ ojatiwũ. Musā pe'ere weetamusĩ'rĩgũ ojawũ. Musā ũsā uaranojō añurō weesĩ'rĩ'i. Tojo weegu tere masĩdutigu ojawũ. Ō'acũ tojo masĩcā uami. ¹³ Nipe'tise musā añurō wee'que me'rā ũsā e'cati, wācūtutuawũ.

Tojo wācūtutuarā, Tito pũrō e'caticā ĩ'arā, totá nemorō e'catinemowũ. Musā nipe'tirāpũta cũ bujaweti'quere wācūtutuacā weecārā niwũ. Tojo weegu e'catiwi. ¹⁴ Musā ye cjasere yu'u Titore na añuyu'ruama nígũ, nisoogu weronojō nitiwũ. Nipe'tisere yu'u musārẽ were'quere diacjũta werewu. A'te weronojō ũsā Titore musā ye cjasere were'que quẽ'rā diacjũta niwũ. ¹⁵ Musā cūrẽ wiopesase me'rā ñe'ecārā niwũ. Cũ dutisere yu'ticārā niwũ. Musā tojo wee'quere wācũgũ, musārẽ nemorō ma'iyu'ruami. ¹⁶ Yu'u musārẽ añurō weerāsama nígũ, pũrō e'cati'i.

8

Marĩ cʉoro ejatuario āpērārẽ o'odutise ni'i

¹ Acawererā, ūsā a'tiro musārē weresī'rīsa'a. Ō'acū Jesucristore ējōpeorā Macedoniapū nirārē añurō weewī. Cū āpērārē weetamucā weewī. Tere musārē masīcā ūa'a. ² A'tiro ni'i. Na ūputu pi'etirā, queoro weecārā niwā. Tojo pi'etimirā, pūrō e'catiwā. Na pajasecūorā waro nimirā, peje cūorā weronojō āpērārē añurō weetamuwā. ³ Na cūoro pōtēorō na cūosere o'owā. Na cūose nemorō o'oyū'ruomujāwā. Yū'u narē tojo weecā ī'awū. Na ūaro o'owā. ⁴ Ūsārē pejetiri a'tiro niwā: “Ō'acū yarā pajasecūorārē niyeru o'osī'rīsa'a”, niwā. ⁵ Ūsā wācū'caro nemorō weewā. Ne warore na Ō'acūrē ējōpeorā “Mū'u yarā ni'i”, niwā. Be'rore ūsārē “Musā dutisere weerāti Ō'acū ūaranojōta”, niwā. ⁶ Na Macedoniacjārā tojo weecā ī'arā, ūsā Titore musā tiropū wa'aduti'i. Cū todūporopū musā tiro Corintopū nīgū, niyerure sērīneocu niwī. Tere sērītu'ajanū'cōduti'rā cūrē o'orā wee'e. Tojo weerā musā añurō nū'cā'quere queoro tu'ajanū'cōrāsa'a. ⁷ Musā nipe'tisere añurō wee'e. Añurō ējōpeoseti'i. Ō'acū ye cjasere añurō masī'i. Añurō bu'eseti'i. E'catise me'rā añurō weesī'rī'i. Ūsārē añurō ma'i'i. Musā te nipe'tisere añurō weronojōta niyeru o'ose quē'rārē mejārōta weeya.

⁸ Musārē dutibutiagu mejēta wee'e, weegupūa. Musā āpērā weesere ī'asa'a. Na añurō ma'ima. Musā quē'rā na tojo weesere ī'arā, “Ūsā quē'rā ¿diacjūta ma'imiti ūsā?” nidutigu tojo ni'i. ⁹ A'tiro ni'i. Musā masīsa'a, marī wioqu Jesucristo marīrē añurō weecu niwī. Cū peje cūogu nimigū, marī ye niatjere pajaña'gū a'ti di'tapū a'tigu, pajasecūogu weronojō wa'acu niwī. Marīrē añurō weesī'rīgū, tojo weecu niwī.

¹⁰ Musā a'tiro weecā, añu nibosa'a nīgū, yū'u wācūserē musārē nigūti. A'tiro ni'i. Si cū'ma me'rā musā ape macācjārā dūporo niyeru o'osere nū'cācārā niwū. Tere o'orā, e'catise me'rā o'ocārā niwū. ¹¹ Tojo weerā musā ne waro weewā'cō'caranojōta weetu'ajaya. Musā cūoro ejatuarō o'oya. ¹² A'tiro ni'i. Marī diacjūta marī cūoro ejatuarō o'osī'rīcā, Ō'acū e'catisami. Marī moocā, o'odutitisami.

¹³ Musā āpērārē peje cūoduti'rā o'oyū'ruobosa'a. Tojo weerā moorā tojabosa'a. Tojo wa'acā ūawe'e. ¹⁴ Mejō ni'cārōnojō cūodutigu tojo ni'i. Ni'cārōacā musā cūose me'rā narē weetamumasī'i. Be'ropū na quē'rā na cūose me'rā musārē weetamurāsama. A'tiro wéerā, musā ni'cārōnojō cūorāsa'a. ¹⁵ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū oja'caranojōta ni'i. A'tiro ojano'o: “Peje cūomi'cu cūoyū'ruosome. Apī pejeti cūogu quē'rā ñe'enojō dū'sano'some”, ni ojano'wū.

Tito cū me'rācjārā me'rā Corintopu wa'atje ni'i

¹⁶ Yuh musā ye cjasere wācūque'ti'i. Yuh wācūque'tiro weronojō Tito quē'rārē Ō'acū wācūque'ticā weecu niwī. Tojo weegu Ō'acūrē e'catise o'o'o. ¹⁷ Tito yuh o'ocā, maata yu'tiwī. Ni'cārōacārē cū musārē ī'asī'rī'cu nitjāgū, cū añurō tu'saro me'rā musā tiropu wa'agusami. ¹⁸ Tito me'rā apī o'ónemorāsa'a. Cū marī acaweregu Jesucristore ējōpeogu nimi. Nipe'tirā Jesucristore ējōpeori curuacjārā cūrē a'tiro ucūma: “Cū Jesucristo ye que-tire wereme'riyurūami”, nima. ¹⁹ Apeye quē'rārē, Jesucristore ējōpeose cururicjārā ūsārē ba'patidutirā cūrē besecārā niwā. Niyeru sērīneo'quere miacā, cū ūsā me'rā ba'patiwā'cāgūsami. Ūsā niyerure miarā, masā marī wioḡure añurō ucūdutirā tojo wee'e. Tojo nicā ūsā e'catise me'rā weetamusī'rīsere ī'orā tojo wee'e. ²⁰ Ūsā a'tere tojo wéérā, masā ūsārē “Niyeru bajuriopā” nidutitirā tojo wee'e. ²¹ A'tere wéérā, ūsā marī wioḡu ī'orōpūre queoro weesī'rī'i. Tojo nicā masā ī'orōpu quē'rārē queoro weesī'rī'i.

²² Apī marī acaweregu quē'rārē na me'rā o'ónemo'o. Cū uputu weetamusī'rīsere pejetiri ī'owī. Totā ni'cārōacārē musārē na queoro weepārā nīgū, weetamusī'rīmi. ²³ Titore āpērā sērītiña'cā, a'tiro niña: “Pablo me'rācjū cū me'rā da'ragu ūsārē weetamugū nimi”, niña. Āpērā puarārē sērītiña'cā pe'ema, a'tiro niña: “Jesucristore ējōpeori curuacjārā na o'ó'cārā nima. Na, na weese me'rā Cristore añurō ucūcā weema”, niña. ²⁴ Ma'ise me'rā narē ñe'eña. Tojo weecā, āpērā musā Tito quē'rārē ma'isere masīrāsama. Ūsā āpērārē a'tiro nitojawu: “Corintocjārā masārē añurō ñe'ema”, niwū. Musā tojo weecā ī'arā, na ūsā ní'quere “Diacjūta nipā”, nirāsama.

9

Niyeru sērīneose ni'i

¹ Musā Jesucristore ējōpeorārē niyeru o'osere ojanemowe'e. ² Musā o'osī'rīsere masitoja'a. Musā tojo weesī'rīsere yuh e'catise me'rā Macedoniacjārārē werewu. “Si cū'ma me'rā Corintocjārā Acaya di'tapu nirā niyeru sērīneonu'cāsī'rīwā”, niwū narē. Tere tu'orā, pājārā Macedoniacjārā quē'rā e'catise me'rā niyeru neonu'cāwā. ³ Musārē “Niyeru o'orāsama” nimigū, Titore cū me'rācjārā me'rā musā tiropu o'óguti. Yuh Macedoniacjārārē ní'que queoro wa'acā ūa'a. Yuh “Corintocjārā niyeru neonu'cātojawā” ní'caronojōta musā o'oatjere cuoyutojaya. ⁴ Apetero yuh musā tiropu wa'acā, Macedoniacjārā yuh

me'rã wa'abosama. Ûsã topu etacã, musã neoyuticã, yu'u uputu bopoyasãbosa'a. Yu'u "Na neonu'cãtojawã" ní'que ye bu'iri tojo weebosa'a. Musã quẽ'rã mejãrõta bopoyabosa'a. ⁵ Tojo weegu yu'u a'tiro wãcũ'u. Yu'u musã tiropu wa'ase dũporo Tito quẽ'rãrẽ wa'aduti'i. Na musã "O'orãti" ni sãrĩneo'quere apoyurãsama. Na tojo weecã, ùsã ejase dũporo cũoyutojarãsa'a. Tojo weerã musã wãcũrõ o'orãsa'a. Tojo weetirã, ùsã ejarãpu "O'oroãa'a" nicãma, musã ãpẽrã dutiro weerã weebosa'a.

⁶ Musã a'tere wãcũña. Marĩ cã'rõacã otecã, marĩ ote'que cã'rõacã pĩ'rĩ ducati'i. Peje otegunojõ peje pĩ'rĩ ducatinosami. Te weronojõ marĩ pajasecũorãrẽ pajiro o'ocã, Õ'acũ quẽ'rã marĩrẽ o'o'caro ejatuario osami. ⁷ Marĩncũ tocã'rõ o'oguti ni tu'oña'rõ o'oroãa'a. Marĩ o'osĩrĩtirã, o ãpẽrã dutiro weronojõ tu'oña'rã, o'oticã'rõãa'a. Marĩ e'catise me'rã o'ocã, Õ'acũ marĩrẽ ma'isami. ⁸ Õ'acũ nipe'tise añuse musãrẽ o'oyu'rũo o'omasĩmi. Cũ tojo weecã, musãrẽ dũsasenojõrẽ cũope'orãsa'a. Tojo nicã no'o nisere ãpẽrãrẽ weetamunu'cũrãsa'a. ⁹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu oja'caronojõta ni'i. A'tiro ojano'caro niwũ:

Añugũ pajasecũorãrẽ añurõ o'omu'sĩ o'osami.

Tojo weero cũ añurõ weese ninu'cũcã'rõsa'a.

¹⁰ Õ'acũ otese capere o'omi. Tojo nicã ba'ase quẽ'rãrẽ o'omi. Cũta nipe'tise musã cũoatjere o'ogusami. Nipe'tisere nemorõ cũocã weegusami. Tojo weerã musã ãpẽrãrẽ nemorõ o'omasĩrãsa'a. ¹¹ Tojo weerã peje cũorã, ãpẽrãrẽ o'omu'sĩ o'orãsa'a. Ûsã quẽ'rã musã o'osere pajasecũorãrẽ o'orãti. Musã tojo o'ocã ï'arã, marĩ acawererã Õ'acũrẽ e'catise o'orãsama. ¹² Musã Õ'acũ yarã pajasecũorãrẽ o'orã, narẽ weetamurã wee'e. Õ'acũ quẽ'rãrẽ e'catise o'ocã wee'e. ¹³ Musã sãrĩneosere o'orã, Cristore queoro ãjõpeosere narẽ ï'o'o. Musã cũ dutisere yu'ticã ï'arã, Õ'acũrẽ e'catipeorãsama. Musã pajiro o'osere ï'arã, Õ'acũrẽ añurõ wãcũrãsama. Tojo nicã nipe'tirãrẽ o'osere ï'arã, tojo weerãsama. ¹⁴ Na pe'e quẽ'rã musãrẽ ma'írã, Õ'acũrẽ sãrĩbosarãsama. Õ'acũ musãrẽ añurõ weecã ï'arã, tojo weerãsama. ¹⁵ Õ'acũ marĩrẽ Jesucristore o'ogu, añubutiaro weegu weecu niwĩ. Tojo weerã cũrẽ e'catise o'orã.

10

Pablo "Jesucristo besecũú'cu ni'i" nisere were'que ni'i

¹ Yũ'u Pablo musãrẽ apeyenojõ wereguti. Cristo tu'tiro marĩrõ cũ añurõ pajaña'se me'rã ucũronojõta musãrẽ ojasĩ'rĩsa'a. Æpẽrã yũ'ure a'tiro nisama: “Cũ marĩ tiropũ tutuatigu, pajasesũogũ weronojõ ucũme'rĩcã'mi”, nisama. “Yoaropũ papera o'ógũ pe'e, tutuaro me'rã ojao'omi”, nisama. ² Yũ'ure musã tiropũ wa'agũ, tutuaro me'rã ucũcã weeticã'ña. Æpẽrã “Cũ a'ti turicjũ weronojõ Æpẽrã yũ'ruoro nisĩ'rĩmi. Õ'acũ dutiro me'rã mejẽta ucũmi”, nisama. Yũ'u tojo wãcũrãnojojõrẽ tutuaro me'rã ucũpõtẽomasĩ'i. ³ Æsã a'ti turipũ ni'i, nĩrã pe'e. Tojo nimirã, Æsã a'ti turicjãrã weronojõ weewe'e. ⁴ Surara a'mewẽjẽrã, narẽ ã'atu'tirãrẽ docaque'acã weesama. Na weronojõ Æsã quẽ'rã ña'asere docaque'acã weesĩ'rĩ'i. Tojo weesĩ'rĩrã, a'ti turicjãrã wãmotiro weronojõ weewe'e. Æsã basu Æsã tutuaro ucũse me'rã, Æsã me'rĩse me'rã ña'asere cõ'awe'e. Tojo weronojõ o'orã, Æsã Õ'acũ tutuase me'rã pe'e cũrẽ ãjõpeotirã na wãcũsere cõ'a'a. Na Æpẽrã ãjõpeobo'cãrãrẽ cã'mota'asere cõ'a'a. Cũ tutuase me'rã masã na masĩyũ'ruã'a ni tũ'oña'sere wapamarĩse dojocã wee'e. ⁵ Cũ tutuase me'rã Æsã na “Niwe'e” nisere cõ'a'a. Nipe'tise Õ'acũrẽ ãjõpeoticã weesere cõ'a'a. Nipe'tirã Cristo Ɂaranojõ wãcũ, cũrẽ queoro ãjõpeocã wee'e. Narẽ cũ dutiro weeato nĩrã tojo wee'e. ⁶ Musã Jesucristo Ɂaro añurõ weeyũ'rũtẽrĩca be'ro Æsã a'tiro weemasĩ'i. Musã queoro weeticã, yũ'runũ'cãrãrẽ bu'iri da'remasĩ'i.

⁷ Musã bu'icjase dia'cũrẽ ã'a'a. No'o “Jesucristo yagũ ni'i” nigãnojojõ a'tiro masĩrõũa'a. Cũ ucũronojõta Æsã quẽ'rãrẽ “Cristo yarã nima”, nĩrõũa'a. ⁸ Marĩ wĩogũ Æsãrẽ a'tiro weedutiwĩ. Musãrẽ “Añurõ ãjõpeocã weeya”, niwĩ. Musã ãjõpeosere dojorẽdutiwĩ. Tere Ɂputũ ucũnu'cũsĩ'rĩmigũ, yũ'u ucũsere bopoyawe'e. ⁹ Yũ'u ojawũase pũrĩ me'rã musãrẽ tũ'oucuadutigu mejẽta oja'a. ¹⁰ Æpẽrã yũ'ure a'tiro nisama: “Cũ ojase tutuabutia'a. Cũ bajuyoropũma tutuatũ'satigu bajumimi. Cũ ucũse quẽ'rãrẽ sõ'owaro tũ'saya marĩ'i”, nisama. ¹¹ Yũ'ure tojo nĩrãnojojõ a'tiro masĩrõũa'a: “Cũ yoaropũ nĩgũ oja'caranojõta marĩ tiropũ nĩgũ quẽ'rã, mejãrõta tutuaro ucũgũsami”, nĩrõũa'a.

¹² Yũ'u Æpẽrã na basu añurõ ucũrã me'rã ni'cãrõwĩjisĩ'rĩtisa'a. A'tere ne cã'rõ ucũma'asĩ'rĩtisa'a. Na tũ'omasĩtima. Na Ɂaro a'tiro nisama: “Marĩ weronojõ weerã añurã nima”, nisama. Nipe'tirãrẽ ã'abesesima. ¹³ Yũ'u Æpẽrã ye da'rasere “Weepũ”, niwe'e. Õ'acũ yũ'ure weredutigu cũu'caro ejatuaro wereme'rĩcã'a. Cũta yũ'ure musã tiropũ bu'egũ wa'adutiwĩ. ¹⁴ Tojo nĩgũ, nisoogu

mejēta wee'e. Mūsā tiropu ejagu, Ō'acū yu'ure cūu'quere weewu. Yu'uta mūsārē añuse Cristo masārē yu'rūomi nise quetire weremu'tāwã. Tojo weegu yu'u wee'quere queoro ucū'u. ¹⁵ Yu'u Ō'acū cūu'que nemorō da'rawe'e. Tojo weegu āpērā na da'rasere “Yu'u da'rasede ni'i”, niwe'e. Tojo nírōnojō o'ogu, yu'u da'ra'quepūre da'rasī'rīgū, mūsā tiro pe'e nemorō da'rasī'rī'i. Mūsā ējōpeocā ī'agū, mūsārē nemorō bu'emasī'i. ¹⁶ Mūsā nemorō ējōpeoca be'ro mūsā yu'rūro nise macārīpu Jesucristo ye quetire werese'saguti. Cū ye quetire wereya marīse macārīpu wa'asī'rīsa'a. Āpērā na da'ra'quepūre “Yu'u da'rasede ni'i” nisī'rītigu, tojo weesī'rīsa'a.

¹⁷ Ō'acū ye queti ojaca pūrīpu a'tiro ojano'wū: “Ni'cū Āpērā yu'rūoro niyu'rūnu'cā'a' nisī'rīgū, niticā'to. Tojo wācūrōnojō o'ogu, marī wiogu pe'ere ‘Tutuayū'rūgu nimi, marīrē añubutiaro weecu niwī', niato.” ¹⁸ Ni'cū cū basu ucūgū, “Yu'u añurō wee'e” nigūnojōrē “Cū añugū nimi”, nita basiowe'e. Jesucristo marī wiogu “Añugū nimi” nino'gū pe'e añugū nimi.

11

Pablo nisoori masārē nise ni'i

¹ Ni'cārōacā yu'u ucūma'agū weronjō ojaguti. No'o mūsā nu'cāta basioro nu'cāña. Mūsā tojo weecā ũ'a'a. ² Ō'acū cū yarārē āpērānojōrē ējōpeocā, doesami. Cū doero weronjō yu'u mūsārē doe'e. Yu'u Cristo yere werecā, mūsā tu'orā, ējōpeowu. Mūsā ni'cō numio marāpūtiacjo weronjō ni'i. Cristo mūsā marāpu niacju weronjō nimi. Tojo weegu mūsā cū ī'orōpūre űa'ase marīrā nicā ũ'a'a. ³ Tojo ũamigū, mūsārē a'tiro wa'acā uisa'a. Pīrō cū niqesāse me'rā Evare nisoō ējōpeocā weecu niwī. Mūsā quē'rā co weronjō āpērā nisoosere ējōpeobosa'a. Mūsā Cristore queoro ējōpeomi'quere du'ubosa'a. Tojo weegu uisa'a. ⁴ Mūsā a'tiro wee'e. Āpērā mūsārē mejēcā werecā, añurō tu'otū'sa'a. Ūsā Jesús yere werewu. Na pe'e te mejētare werema. Mūsā ne waropūre Espīritu Santure űe'ewū. Ni'cārōacārē Espīritu Santu mejētare űe'erā wee'e. Na Ō'acū masārē yu'rūose mejētare werecā, añurō tu'o ējōpeo'o. ⁵ Na mūsārē bu'erā Jesucristo besecū'cārā nemorō tu'oña'sama. Yu'u pe'e na doca tu'oña'we'e. ⁶ Yu'u ucūse ũ'suawe'e, ũ'suaro pe'e. Tojo nimicā, Ō'acū ye cjasere añurō masī'i. Yu'u tojo masīsere nipe'tise yu'u weesetise me'rā ī'o'o.

⁷ Ne waro yu'u Ō'acū masārē yu'rūose quetire mūsārē weregu, wapaseetiwu. ¿Mūsā de'ro wācūti? Apetero

weegu musārē wapaseetigu, ¿ña'arō weegu weepari? Y'u'u da'ra wapata'aba'awu. Musārē añurō weesī'rīgũ, tojo weewu. ⁸ Y'u'u musā tiropu nirī curare āpērā Jesucristore ējōpeose cururicjārā y'u'ure niyeru o'owā. Y'u'u tere ñe'e, musārē weetamusī'rīgũ, na ye niyerure a'madhogu weronojō tu'oña'wũ. ⁹ Y'u'u musā me'rā nīgũ, apeyenojō du'sacā ĩ'agũ, ne ni'cūrē caribotiwu. Marī acawererā Macedoniacjārā y'u'ure du'sasenojōrē o'owā. Tojo weegu caribotiwu. A'tirota weeyapatiguti. ¹⁰ Y'u'u diacjũ nise Jesucristo ye quetire masī'í. Diacjũta ni'í. Te diacjũ nírōnojōta y'u'u bu'ese wapa ne niyeru sērísome. Ne ni'cũ Acaya di'tacjũ “Cũ wapaseemi”, nímasītisami.

¹¹ Y'u'u musārē ma'ise ye bu'iri tojo ucũ'u. Y'u'u musārē ma'iyu'rũsere Ō'acũ masīsami.

¹² Y'u'u weewuaronojō weenu'cũgũti. Āpērā pe'e y'u'u weronojō weerā wee'e, nisama. Na bu'ese wapare wapaseesama. Y'u'u pe'e wapaseewe'e. Tojo weerā na “Cũ weronojō wee'e”, nímasītisama. ¹³ A'tiro ni'í. Na “Cristo cũ besecũú'cārā ni'í” nírā, tojo nima'acārā weema. Na weeta'sarā nima. Bu'í dia'cũ Jesucristo cũ besecũú'cārā weronojō bajuma. ¹⁴ Tojo weese diasatisa'a. Wātĩa wiogu quē'rā tojota weemasīsami. Apetero cũ u'mũsecjũ Ō'acūrē weroco'tegu weronojō bajugu dojosami. ¹⁵ Tojo weerā cūrē da'raco'terā quē'rā cũ weronojō weesama. Na añurā weronojō weesoosama. Na pũrĩcā na wee'caronojōta bu'iri da'reno'rā, pecame'epu yapatidijarāsama.

Pablo Jesucristo besecũú'cu cũ pi'eti'que ni'í

¹⁶ Y'u'u a'te duporo oja'caronojō musārē ojanemogũti. “Cũ basu añurō ucũgũ, maatigu weemi”, niticā'ña. Musā tojo wācūrā pũrĩcā, “Cũ maatigu weronojō ucũato”, niña. Tojo weegu cā'rōacā y'u'u basu añurō ucũgũsa'a. ¹⁷ Y'u'u tojo ucũgũ, marī wiogu duti'caro mejēta ucũgũ wee'e. Y'u'u basu añurō ucũme'rīgũ, maatiri masũ weronojō busu'u. ¹⁸ Pājārā no'o haro na basu añurō ucũma. Na tojo weeyucā, y'u'u quē'rā y'u'u weesere añurō ucũgũti. ¹⁹ Musā masiyu'rũarā nitjārā, maatiri masā na weesere añurō nu'cā'a. ²⁰ Musā a'tiro wee'e. Āpērā musārē dutipecā, nu'cāsa'a. No'o musā yere miwupacā, nu'cāsa'a. No'o tojo weetirā, musārē mejō nirā weecā, nu'cāsa'a. Tu'omasītirārē weronojō ĩ'acō'acā, nu'cāsa'a. No'o musārē diapoapu paacā quē'rārē, nu'cācā'sa'a. Tojo weese nipe'tisere nu'cāpe'ocā'sa'a. ²¹ Na musārē tojo wéerā, ña'abutiario weerā weema. Ūsā pũrĩcā musārē tenojōrē ne weemasītibosa'a.

Āpērã na weesere añurõ ucũcã, yu'u quẽ'rã na weronojõ ucũma'asirutuguti. Maatigu weronojõ weema'a'a. ²² Na "Hebreo masã ni'i", nisama. Yu'u quẽ'rã cúta ni'i. Na Israe curuacjãrã nima. Yu'u quẽ'rã cúta ni'i. Na Abrahã pãrãmerã nituriarã nima. Yu'u quẽ'rã cúta ni'i. ²³ Na "Cristore da'racoterã ni'i", nima. Yu'u pũrĩcã na nemorõ cũrẽ da'racotegu ni'i. Yu'u tojo nígu, ucũma'agũ weronojõ busu'u, busugu pe'e. A'tiro ni'i. Yu'u na nemorõ da'rayu'rũu'cãwũ. Yu'ure na nemorõ tãrãwã. Na nemorõ bu'iri da'reri wi'ipu pejetiri sõrõno'wã. Pejetiri Jesucristore ãjõpeotirã yu'ure wẽjẽsĩ'rĩcã, wiose pu'to niwã. ²⁴ Ni'cãmocusetiri judío masã yu'ure wecu dari me'rã tãrãwã. Tetirinu'cũ treinta y nuevetiri tãrãwã. ²⁵ I'tiati yucupagu me'rã yu'ure paawã. Ni'cãti útãperi me'rã yu'ure doquewã. I'tiati ãsã sijari cura yucũsũjo mirĩdijawũ. Ni'cãti mirĩdijacaterore ni'cã ñami, ni'cã nũmu ti maajopure pa'sabo'reawũ. ²⁶ Yu'u pejetiri sijawũ. Mirĩtawioro sijawũ. Wioro, yajari masã tiropu sijawũ. Yu'u acawererã judío masã tiropu, judío masã nitirã tiropu wiose wa'tero sijawũ. Tojo nicã macãpũre, masã marĩrõpũre, dia pajiri maajopure wiose wa'tero sijawũ. "Jesucristore ãjõpeorã ni'i" nisoori masã wa'teropu quẽ'rãrẽ wiose wa'tero sijawũ. ²⁷ Yu'u da'ragu, pi'etiwũ. Pejetiri cãrĩtimũjãwũ. Ujaboawũ. Acowuowũ. Apeterore ba'atiyu'rũomũjãwũ. Yusuabuawũ. Apeterore su'ti moowũ.

²⁸ Apeyema, a'tiro tu'oña'a. Umucorinu'cũ yu'u Jesucristore ãjõpeose cururicjãrã nipe'tiropu nirãrẽ wãcũque'ti'i. ²⁹ No'o tutuatigũnojõ nicã, yu'u quẽ'rã cũ tutuatisere tu'oña'tamu'u. Ni'cũ Jesucristore ãjõpeogũre ãpẽrã ña'arõ weeduticã, cũ ña'arõ weecã, yu'u bopoyasã'a. Cũrẽ ña'arõ weecã weerã me'rã ua'a. ³⁰ Yu'u pe'e "Āpẽrã yu'rũoro ni'i" nirõnojõ o'ogu, yu'ure wa'a'que me'rã tutuatigu ni'i nisere ĩ'ogũti. ³¹ Ō'acũ, marĩ wiogu Jesucristo pacu yu'u ucũsere "Diacjũta ni'i", nímasĩsami. Cũrẽta "Añugũ nimi", ninu'cũrõu'a. ³² Yu'u Damascopu nicã, a'tiro wa'awũ. Ti di'ta wiogu waro Aretas wãmetigu cũ docacjũ a'tiro weecu niwĩ. Yu'ure ñe'esĩ'rĩgũ, ti macã sumuto na yéeca sã'rĩrõ wijaase soperipure surarare cũucu niwĩ. ³³ Yu'u me'rãcãrã pe'e yu'ure a'tiro weewã. Pi'i me'rã ti sã'rĩrõ u'muarõ nirĩ sopeacãpu o'oyu'rũodijowã. Tojo weegu yu'u narẽ ñe'eotiawũ.

12

Pablo quẽ'ese weronojõ ĩ'a'que ni'i

1 Marĩ basu añurõ ucũcã, wapamarĩ'i. Tojo nimigũ, ucũgũti. Marĩ wiogu quẽ'ese weronojõ yu'ure ï'o'quere wereguti. 2 Jesucristore ãjõpeoca be'ro a'tiro wa'awu. Quẽ'ese weronojõ Õ'acũ yu'ure cũ tiropu miimujãwĩ. Tere yu'u ï'aca be'ro catorce cũ'marĩ yu'ru'u. Yu'u upu me'rã o yu'u ejeripõ'rã dia'cũ wa'agu, wa'apã. Masĩtisa'a. Õ'acũ dia'cũ masĩsami. 3-4 A'tere masĩ'i. Õ'acũ u'muse Paraíso wãmetiropu yu'ure miiejawĩ. Upu me'rã o ejeripõ'rã dia'cũ miagũ, miapĩ. Masĩtisa'a. Õ'acũ ni'cũta tere masĩsami. Yu'u topu nigũ, masã masĩtisere tu'owu. Cũ were'que masãrẽ weredutise mejẽta niwã. 5 A'tiro wa'agunojõ pũrĩcãrẽ "Ãpẽrã yu'ruoro nimi", nirõua'a. Yu'u basu "A'tiro nigũnojõ ni'i", nímasĩtisa'a. Yu'u tutuatise dia'cũrẽ añurõ ucũgũti. 6 Tojo nimigũ, yu'u basu añurõ ucũgũ, ucũma'agũ mejẽta weebosa'a. Diacjũta ucũbosa'a. A'tiro ni'i. Musã yu'ure ãjõpeobosa'a. Tojo weeri nigũ, "Yu'u ãpẽrã yu'ruoro ni'i" nisere nisome. Yu'u weetisepereta, yu'u weretisepereta yu'ruoquejobosa'a.

7 Õ'acũ yu'ure ï'o'que añubutiase niwã. Yu'u tere wãcũgũ, yu'u basu "Añuyu'ruagu ni'i", nitawio ni'i. Tojo weegu Õ'acũ yu'ure tojo wãcũrĩ nigũ, a'tiro weewĩ. Wãtĩ yu'u upure dutida'recã, tojo ï'acã'cu niwĩ. Te duti yu'ure pota bu'bero weronojõ pũrĩ'i. 8 I'tiati yu'u marĩ wiogure "Te pũrĩse pe'tiato", sãrĩmiwã. 9 Cũ pe'e yu'ure a'tiro niwĩ: "Yu'u mu'urẽ ma'i'i. Tojo weero mu'urẽ apeyenojõ du'sawe'e. Masã tutuatirã nicã, yu'u tutuasere nemorõ ï'ota basio'o", niwĩ marĩ wiogu. Tojo weegu yu'u tutuatigu, e'cati'i. Tojo tutuatigu, Cristo tutuase yu'upure niato nigũ tojo wee'e. 10 Yu'ure ña'arõ ucũsere, yu'ure apeyenojõ du'sasere e'cati'i. Tojo nicã ãjõpeose bu'iri ña'arõ weesere, mejẽcã wa'asere e'cati'i. A'tiro ni'i. Tutuatironojõ o'ogu, nemorõ tutuagu wa'a'a.

Corintocjãrã ãjõpeori curuacjãrãrẽ Pablo wãcũnrũ'que ni'i

11 Yu'u, yu'u basu añurõ ucũgũ, maatigu weronojõ wee'e. Musã pe'eta yu'ure tojo ucũdutarã weronojõ wee'e. Musã yu'ure añurõ ucũcã, añu nibopã. Ãpẽrã masãrẽ nisoose me'rã ãjõpeocã weerã doca niwe'e. Na a'tiro nisama: "Ësã Jesucristo besecũ'cãrã nemorõ ni'i", nisama. Yu'u mejõ nigũ nimigũ, tojo bususijãrã dijaro niwe'e. 12 Yu'u musã tiropu pi'etimigũ, wãcũtutuatjãgũ, peje Õ'acũ tutuaro me'rã weewowũ. Te me'rã diacjũta yu'ure Jesucristo besecũ'quere ï'owũ. 13 Musã Corintocjãrãrẽ ãpẽrã Jesucristore ãjõpeose cururicjãrã doca ãjõnrũ'cõtiwũ. A'te dia'cũrẽ

weeticāti. Mūsārē wapaseetiwx. Mūsā tu'oña'cã, ¿yux tojo weese ña'a niti? Ña'acãma, acobojoa.

¹⁴ Yux mūsā tiropu wa'atjere apoyugu wee'e. Ni'cãrõacã yux wa'ase me'rã i'tiati wa'arosa'a. Mūsārē “Weetamuña”, ni caribosome. Mūsā cõosere ë'masome. A'te dia'cürë ña'a. Mūsā Cristo duti'quere añurõ weecã ña'a. A'tiro ni'i. Pacusumua na põ'rãrë na ñasere o'osama. Na põ'rã mejëta na pacusumuarë na ñasere o'osama. A'tiro wéerã, mūsā yux põ'rã weronojõ ni'i. Tojo weerã yuxre yux ñasere o'owe'e. ¹⁵ Yux cõose ejatuario mūsārë weetamugüti. Nipe'tiro yux weepõtëota basioro mūsārë añurõ wa'ato nígü tojo weetamugüti. A'tiro tu'oña'a. Yux mūsārë nemorõ ma'icã, mūsā pe'e yuxre ñujaro ma'ibosa'a.

¹⁶ Æpërã yux caribotisere masimirà, a'tiro nisama: “Cũ me'rise me'rã mūsārë ëjõpeocã weecu niwĩ”, nisama. ¹⁷ ¿Yux o'ó'cãrã mūsārë niso, mūsā yere ë'marĩ? Ne apeyenojõ ë'maticãrã niwã. ¹⁸ Yux Titore mūsā tiropu wa'adutiwx. Tojo nicã apĩ Jesucristore ëjõpeogu marĩ acaweregure cũ me'rã o'ówu. ¿Topure Tito nisoose me'rã mūsā yere ë'marĩ? Mūsā masisa'a. Tito yux weronojõ weemi. Mūsārë bu'égü, añuse dia'cürë wees'rĩcu niwĩ. Ne wapaseeticu niwĩ.

¹⁹ Apetero weerã mūsā ñsãrë “Añurõ wãcũdutiã weema”, nisa'a. Tojo niwe'e. A'tiro pe'e ni'i. Æsã Õ'acũ i'orõpüre Cristo dutiro me'rã ucũ'u. Yux mairã yux acawererã, mūsārë Õ'acürë nemorõ ëjõpeonemodutigu tojo wee'e. ²⁰ Yux uisa'a. Apetero weerã yux mūsā tiropu wa'acã, “Yux ñaronojõ mejëta weerã weebosama”, nisa'a. Mūsā quë'rã yuxre mejãrõta nibosa'a. Apeye quë'rãrë yux mūsārë “A'tiro weerã weebosama”, nisa'a. “A'metu'tiã weebosama. Uorã weebosama. Uarã weebosama. Na ye dia'cürë wãcürã weebosama. Æpërã ucja, ña'arõ ucürã weebosama. Tojo nicã Æsã Æpërã yuxrõoro añuyurõnucã'a, niã weebosama. No'o ñaro weema'acãrã weebosama”, nisa'a. ²¹ Yux uisa'a. Mūsā tiropu apaturi wa'acã, Õ'acũ yux wiogu mūsā ña'arõ wee'que bu'iri yuxre bopoyoro yuxrãcã weebosami. Tojo nicã ña'arõ wee'cãrã acobojose sëríticã, pürõ utibosa'a. Mūsā ña'arõ weesere, ña'arõ wãcüsere, no'o mūsā a'metãrãbajaque'atisere pürõ bñjawetibosa'a. Nipe'tise ña'ase ñaripejase, mūsā weewñasenojõrë du'uticã, mejãrõta bñjawetibosa'a.

13

Pablo weretõose, cũ we'erititõose ni'i

1 Ni'cārōacā yu'u musā tiropu wa'ase me'rā i'tiati wa'arosa'a. Ō'acū ye queti o'jáca pūrīpāre a'tiro ojano'wū: “Puarā o i'tiarā ĩ'áca be'ro marī āpērā wee'quere ĩ'a'cārā weresāmasīno'o.” 2 Toduporopu musā tiro nīgū, ña'arō weerārē “Bu'iri da'regutī”, ni weretojawu. Tojo nicā nipe'tirārē werewu. Ni'cārōacā yoropu nimigū, werenemogūti tja. Yu'u apaturi musā tiropu wa'agu, ña'arō weerārē pajaña'some majā. 3 Tojo weecā musā masīrāsa'a, Cristo yu'ure wācūse o'ose me'rā ucū'u. Cristo musārē dutigu tutuaticā weetimi. Musārē cū tutuayu'rūserē ĩ'omi. 4 Diacjūta ni'i. Cū curusapu tutuatigu weronojō paabi'peno'cu niwī. Tojo nimigū, ni'cārōacārē cū pacu tutuaro me'rā catimi. Ūsā quē'rā cū ní'caronojōta tutuatirā ni'i, nírā pe'e. Tojo nimirā, cū yarā niyurā, Ō'acū tutuaro me'rā ninu'cū'u. Tojo weerā musārē weetamumasī'i.

5 Musā “¿Jesucristore ějōpeorāta nimiti ūsā?” ni, musā basu beseya. ¿Ūsā ějōpeose diacjūta nimitito? nírā, tojo wācūña. ¿Ūsāpāre Jesucristo diacjūta nimiti? nírā, tu'oña'rē musā. Apetero weerā cūrē ějōpeotirā, ějōpeotisa'a musā. 6 Ūsā Jesucristore diacjūta ějōpeo'o. Cū yarā ni'i. Musārē tere masīcā ūa'a. 7 Ūsā musārē ña'arō weeticā'to nírā Ō'acūrē sērībosa'a. Cūrē sērīrā, ūsārē ějōpeodutirā mejēta sērībosa'a. Musā pe'ere queoro weedutirā sērībosa'a. No'o ūsā queoro weemicāta, “Na queoro weetima” ūsārē nicā, añucārōsa'a. 8 A'tiro ni'i. Ō'acū ye diacjū cjaseta ni'i. Musā tere queoro weecā ĩ'arā, “A'tiro pe'e weeya”, nisome. Ūsā tereta ūsā'a. 9 Musā ūsārē ĩ'arā, “Na tutuatirā, dutimasītirā nima”, ni'i. Musā pe'e tutuarā nicā, añu ni'i. Tere ĩ'arā, ūsā e'catirāsa'a. Musārē Ō'acū nipe'tisere cū ūaronojō weecā ūarā, sērībosa'a. 10 Yu'u musā tiropu wa'ase duporo a'ti pūrīrē oja'a. Topu wa'agu, tutuaro me'rā musārē tu'tisī'rītisa'a. Marī wioгу yu'u musārē dutimasīsere o'ocu niwī. Tojo weegu yu'u musārē tu'timasī'i. Tojo weesī'rītisa'a. Jesucristo musā ějōpeosere dojorēdutigu mejēta dutisere yu'ure o'owī. Musārē nemorō ějōpeocā ūagu, tojo weewī.

11 Acawerērā, tocārōta ojaguti. Añurō niña. Yu'u musārē duti'quere queoro weeme'ricā'ña. A'merī wācūtutuacā weeya. Ni'cārōnojō niseti, a'mequērō marīrō niña. Ō'acū ejerisājācā weegū, musārē ma'igū musā me'rā nigūsami. 12 E'catise me'rā a'merī añudutiya. 13 Nipe'tirā Jesucristore ějōpeorā marī acawerērā musārē añudutima.

14 Jesucristo marī wioгу musā nipe'tirārē añurō weeato. Ō'acū musārē ma'igū musā me'rā niato. Tojo nicā Espiritu

Santu mʉsã me'rã niato.
Tocã'rõta oja'a.
Pablo

Pablo Galacia di'tacjārārē cū ojāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Galacia di'tacjārārē a'ti pūrīrē ojacu niwī. Romacjārārē oja'caro weronojō narē ojacu niwī.

A'tere ojacu niwī. Masā mejēta yu'are Jesucristo ye quetire bu'edutirā sōrōwā nisere ojacu niwī. “Jesucristo basu, marī pacu Ō'acū basu sōrōwā”, ni ojacu niwī.

Apeyere, “Moisé duti'que me'rā marī bu'iri marīrā tojamasītisa'a”, nicu niwī. “Jesucristore ějōpeose me'rā dia'cū añurā tojamasī'i”, nicu niwī.

Pablo Jesucristore ějōpeorārē Galacia di'tapu nirārē oja'que ni'i

¹⁻² Yu'u Pablo, yu'u me'rācjārā me'rā musā Jesucristore ějōpeorārē Galacia di'tapu nirārē oja'a. Musārē añudutise o'o'o. Yu'u Jesucristo besecū'cu ni'i. Yu'are masā mejēta Ō'acū ye quetire weredutirā besewā. Na o'ócā mejēta tere were'e. Jesucristo, cū pacu Ō'acū na basu yu'are besewā. Ō'acūta Jesucristo wērī'cupure masōcu niwī.

³ Marī wioḡu Jesucristo, marī pacu Ō'acū añurō weeato musārē. E'catise, musārē ejerisājācā weeato.

⁴ Jesucristo cū basu cū uaro me'rā marī ña'arō wee'quere wērībosacu niwī. A'ti umuco cjase ña'ase doca ninemoticā'to níḡū tojo weecu niwī. A'tere wéégū, marī pacu Ō'acū duti'caronojōta weecu niwī. ⁵ Tojo weerā marī Ō'acūrē e'catise o'onu'cūcā'rā. Tojota weerouasa'a.

Jesucristore ějōpeose me'rā dia'cū yu'rurāsa'a nise ni'i

⁶ Ō'acū musārē ma'ígū, besecu niwī. Jesucristo cū wērīse me'rā musārē yu'rucū niwī. Cū tojo weemicā, musā pe'e maata waro cūrē ějōpeodu'urā wee'e. Apeye bu'ese pe'ere siruturā wee'e. Musā tojo weecā tu'ogū, uputu ucūasa'a. ⁷ Āpērā musā ne waro ějōpeo'quere dojorēsama. Musārē Jesucristo ye quetire weresu'riasama. Tere ducayusī'rīsama. Jesucristore ějōpeose me'rā dia'cū marīrē yu'rūta basio'o. Apeye bu'eseḡa basiotisa'a. ⁸ Ūsā musārē Ō'acū masārē yu'rūose quetire queoro werewū. Musārē Jesucristo ye quetire mejēcā weregure Ō'acū uputu bu'iri da'reato. No'o yu'unōjōrē, o apī u'mūsecjū Ō'acūrē wereco'tegure ūsā mejēcā werēcā, bu'iri da'reato.

⁹ Yũ'u toduporopu masã tiropu nígũ, a'tere weretojawu. Ni'cãrõacãrẽ apaturi ninemo'o tja. No'o ãsã bu'e'que Jesucristo ye quetire masãrẽ mejẽcã weregũnojõrẽ Õ'acũ bu'iri da'reato.

¹⁰ Yũ'u a'tere weregũ, masã yu'ure “Añubutiaro wereme'rĩmi” niato nígũ mejẽta were'e. Õ'acũ pe'ere “Queoro bu'emi” nidutigũ were'e. Yũ'u toduporopure “Masã yu'u me'rã e'catiato”, ninu'cũwũ. Tojo ninu'cũgũ pũrĩcã, Jesucristo uaro weetibosa'a. Cãrẽ da'raco'tegu mejẽta nibosa'a.

Õ'acũ Pablöre Jesucristo ye quetire weredutigũ cũu'que ni'i

¹¹ Yũ'u queoro masãrẽ masĩcã uasa'a. Yũ'u bu'ese masã na wãcũse mejẽta ni'i. ¹² Yu'ure tere ne ni'cũ masũ bu'etiwĩ. Jesucristo cũ basu te bu'esere masĩcã weewĩ.

¹³ Yũ'u toduporopu judío masã na ãjõpeosetisere sirutugũ weecũ'quere masã tu'opã. Jesucristore ãjõpeorãrẽ ña'abutiaro weecũwũ. Ne ni'cũ Jesucristore ãjõpeogu marĩato nígũ na ãjõpeosere pe'osĩ'rĩmiwũ. ¹⁴ Yũ'u ma'mu nígũ, judío masã na ãjõpeosetisere añurõ weewu. Æpẽrã yu'u me'rãcjãrã yu'ruoro ãsã ñecũsumua weesetimujãti'quere weeyu'runu'cãwũ. ¹⁵ Yũ'u Jesucristore ãjõpeorãrẽ ña'arõ weewu. Tojo weemicã, yu'u bajuase duporopu Õ'acũ beseyutojacu niwĩ. Uputu ma'ígũ, cũ macũ nidutigũ besecu niwĩ. ¹⁶ Cũ “Beseguti” ni'caronojõta queoro ni'cã numu cũ macũrẽ yu'ure i'owĩ. I'õ, yu'ure judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire weredutiwĩ. Cũ tojo i'ocã, ãpẽrãrẽ “¿Yu'u de'ro weegusari?” ni sãrĩtiña'nemotiwu. ¹⁷ Apeye quẽ'rãrẽ “Jesucristo yu'u duporo besecũumu'tã'cãrã tiro Jerusalẽpu maata sãrĩtiña'baque'ogu wa'aguti”, nitiwu. Tojo weronojõ o'ogu, diacjũ wa'a wa'awu Arabia di'tapu. Be'ro topu ni'cu Damascopu majãmitojatiwu tja.

¹⁸ Yũ'u Jesucristore ãjõpeoca be'ro i'tia cũ'ma yu'ruwu. Ticuse cũ'marĩ yu'rucã be'ro Jerusalẽpu Pedrore i'agũ wa'awu. Topure cũ me'rã puã semana dia'cũ tojaque'ani'wũ. ¹⁹ Jesucristo cũ besecũú'cãrã nipe'tirãpure i'atiwu. Pedro, apĩ Santiago marĩ wiogu Jesucristo acabiji dia'cũrẽ i'awũ. ²⁰ Õ'acũ tu'oropu masãrẽ wereguti. A'te yu'u weresere nisoogu mejẽta wee'e.

²¹ Yũ'u Jerusalẽpure níca be'ro Siria di'tapu, tojo nicã Cilicia di'tapu wa'awu. ²² Yũ'u Judea di'tapure yoacã nitiwu. Tojo weerã ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã yu'ure i'amasitiwã. ²³ Yé quetipu dia'cũrẽ tu'ocãrã niwã. “Sõ'onícatero

marĩrẽ ña'arõ weesi'rĩgũ sirutu'cu ni'cãrõacãrẽ 'Jesucristore ãjõpeoya', nicusiaguta weepũba. Toduporopure Jesucristore ãjõpeosere pe'ocã'sĩ'rĩmi'cuta niapũba", ni ucjacãrã niwã. ²⁴ Yũ'u Jesucristore ãjõpeosere tã'orã, Õ'acũrẽ e'catise o'ocãrã niwã.

2

Pablo Jerusalẽpu Jesú cũ ne waro besecũ'cãrã me'rã ucũ'que ni'i

¹ Catorce cũ'marĩ Jerusalẽpu yũ'u ejãca be'ro Bernabẽ me'rã apaturi ti macãpu wa'awũ tja. Ësã me'rãcjũ Tito wãmetigu quẽ'rãrẽ miawũ. ² Õ'acũ yũ'ure topũ wa'adutiwĩ. Tojo weegu wa'awũ. Jerusalẽpure eta, Jesucristore ãjõpeorã wiorã me'rã dia'cũ nerẽ, ucũwã. Judío masã nitirãrẽ Jesucristo masãrẽ yũ'rũomi nise queti, yũ'u bu'e'quere narẽ werewũ. Yũ'u ne waropũ bu'enũ'cã'quere, yũ'u ni'cãrõacã bu'esere ¿de'ro nirãsari? nĩgũ, werewũ. Mũ'u bu'ese wapamarĩ'i nirĩ nĩgũ, wereña'miwũ. ³ Na ne mejẽcã nitiwã. Yũ'u me'rãcjũ Tito judío masũ mejẽta niwĩ. Cũ tojo nimicã, ãsã judío masã weewũasenojõrẽ weedutitiwã. "Cũrẽ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'arõũa'a", nitiwã.

⁴ Wiorã pe'e "Titore õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'arõũa'a" nitimicã, ãpẽrã tojo nico'terã pe'e "Cũrẽ yejecõ'arõũa'a", niwã. Na Jesucristore ãjõpeota'sarã, Jesucristore ãjõpeorã me'rã a'mesũ'awã. Tojo nita'sa, i'adu'tiri masã niwã. Na ãsã Jesucristore ãjõpeorã weesetisere i'awã. Ësã cũrẽ ãjõpeorã Moisé dutise doca niticã i'awã. Tere i'arã, ãsãrẽ ãsã ñecũsumũarẽ dutimũjãti'quere weedutisĩ'rĩmiwã tja. Moisé cũ duti'que doca cũusĩ'rĩmiwã tja. ⁵ Na tojo dutimicã, ãsã ne cã'rõacã na dutisere "Weerõuasato", nitiwũ. Mũsãrẽ Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ yũ'rũrãsa'a nise quetire masĩcã ã'a. Tojo weerã diacjũ cjase, Jesucristo yere wererãti nĩrã, na weeduti'quere weetiwũ.

⁶ Wiorã yũ'ure mejẽcã weredutitiwã. "Marĩ ñecũsumũarẽ weeduti'quere weedutiya judío masã nitirãrẽ", nitiwã. Õ'acũ marĩ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ i'asami. Tere masĩgũ, "Na wiorã nima" ni, upũtu waro wãcũtiwũ. Õ'acũ narẽ bese'caronojõta yũ'u quẽ'rãrẽ besewĩ. ⁷ Wiorã yũ'ure a'tiro niwã: "Mũ'u quẽ'rã Õ'acũ bese'cu ni'i. Cũ mũ'urẽ judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire weredutiapĩ. Pedrore judío masãrẽ wereduti'caronojõta mũ'urẽ na pe'ere weredutiapĩ", niwã wiorã. ⁸ Õ'acũ Pedrore judío masãrẽ Jesucristo ye quetire wereduticu niwĩ. Cũ Õ'acũta tja yũ'u quẽ'rãrẽ Jesucristo

ye quetire judío masã nitirã tiro pe'ere weredutiwĩ. ⁹ Jerusalẽpure Santiago, Pedro, tojo nicã Juã na i'tiarã Jesucristore ãjõpeorã wiorã niwã. Na yu'ure “Judío masã nitirãrẽ Õ'acũ mu'urẽ ma'igũ weredutiapĩ”, niwã. Tojo weerã ùsã puarãrẽ, yu'u, tojo nicã Bernabere “Marĩ ni'cãrõnojõ da'rarãsa'a”, niwã. Na ùsãrẽ “Jesucristo ye quetire judío masã nitirãrẽ wererã wa'aya”, niwã. “Ûsã pe'e judío masãrẽ wererãti”, niwã. ¹⁰ Ûsãrẽ a'te dia'cũrẽ weedutiwã: “Pajasecũorãrẽ weetamuña”, niwã. A'teta niwũ yu'u añurõ weeguti ni wãcũyu'rũnu'cã'que.

Pablo Antioquíapũ Pedrore tu'ti'que ni'i

¹¹⁻¹² Be'ro Pedro Antioquíapure etawĩ. Cũ ne waro ti macãpure etãca be'roacã añurõ weemiwĩ. Cũ topure nígũ cũ queoro weeti'que wapa cũpureta tu'tiwũ. Ne waro judío masã nitirã Jesucristore ãjõpeorã me'rã ba'a, na me'rã ba'pati nicã'miwĩ. Cũ tojo wee nisetiri cura judío masã Jerusalẽcjãrã Santiago cũ o'ó'cãrã etawã. Pedro na etacã ï'agũ, judío masã nitirã me'rã weeseti'quere weedu'ucã'wĩ. Napũ yu'ure tu'tibosama nígũ, tojo weewĩ. Topũ etarã judío masã weedutisere queoro weeri masã niwã. Tojo weerã judío masã nitirãrẽ “Judío masãrẽ dutisere weerouã'a”, ni bususijawã. Tojo weegũ narẽ uigũ, Pedro judío masã nitirã me'rã ba'patidu'ucã'wĩ. Na me'rã ba'anemotiwĩ majã. ¹³ Æpẽrã judío masã cũ weesere ï'arã, cũ weronojõ weeta'sawã. Judío masã nitirã me'rã ba'ami'cãrã ba'atiwã. Na me'rã nisetitiwã. Bernabẽputa tojo weenemopecã'wĩ.

¹⁴ Na Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ yu'rurãsa'a nisere masĩmirã, queoro weetiwã. Tojo weegũ na weese queoro niticã ï'agũ, Pedrore nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã ï'orõpũ tu'tiwũ. Cãrẽ a'tiro niwũ: “Mu'u judío masũ nimigũ, judío masã nitirã me'rã ba'agũ, na weronojõ weesetigũ wee'e. Mu'u tojo weese añu ni'i, añurõ pe'e. Mejõ ni'cãrõacãrẽ na me'rã ba'ati, na me'rã nisetitigũ, ‘Judío masã weronojõ weeya’, nigũ wee'e tja narẽ. Mu'u tojo weecã, ‘Ûsã Moisé duti'quere weerouãsa'a’, ni wãcũsama. Mu'u basu weetise judío masã nitirãrẽ ‘Weeya’ nĩrõnojõ wa'a'a. Mu'u tojo weese ña'a ni'i”, niwũ.

Judío masã, judío masã nitirã ãjõpeose me'rã dia'cũ yu'rurãsama nise ni'i

¹⁵ Marĩ ne bajarãputa judío masã nitojacãrã niwũ. Æpẽrã weronojõ Moisé cũ duti'quere weeticã weewe'e. ¹⁶ Tojo nimirã, marĩ Moisé duti'quere wéerã, yu'rũmasĩtisa'a. Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ yu'rũwetimasĩ'i. Marĩ Õ'acũ me'rã añurõ nisĩrĩrã,

Jesucristore ějōpeo'o. Moisé cū duti'quere wéerā pūrīcā, ne ni'cū Ō'acū me'rā añurō nímasītisami. ¹⁷ Marī “Jesucristo me'rā dia'cū yu'rurāsa'a” nicā, marī acawererā judío masā a'tiro nima marīrē: “Musā ña'a ni'i”, nima. “Marī ñecūsũmarē duti'quere weetirā, judío masā nitirā weronojō musā ña'a ni'i”, nima marīrē. To pūrīcārē tojo nīrā, “Jesucristo marīrē su'ori ña'arō weegu weemi narē”, nisama. Na tojo nise diacjā niwe'e. Jesucristore tojo weese marī'i. ¹⁸ Musārē “Marī ñecūsũma duti'que me'rā yu'rurāsome”, ni weretojawu. Ni'cārōacārē “Te me'rā yu'rurāsa'a, tere weeya” nígū, yu'uta bu'iritibosa'a. ¹⁹ Yu'u todapropore a'tiro wācūmiwū. “Moisé cū duti'que me'rā dia'cū Ō'acū me'rā añurō nita basiosa'a”, nimiwū. Tojo nimigū, ne weepōtēoticāti. Be'ro yu'ure Ō'acū cū macū Jesucristore ī'owī. Tojo weegu ni'cārōacārē Jesucristore ějōpeogu, Ō'acū me'rā wācūpi'etiro marīrō nicā'a. Marī ñecūsũmarē weeduti'quere wācūnūrūwe'e majā. ²⁰ Jesucristo curusapu wērīcu niwī. Yu'u cūrē ějōpeogu, cū me'rā wērīgū weronojō wa'acu niwū. Tojo weegu yu'u se'saro niwe'e. Ni'cārōacārē Jesucristo yu'ure su'ori nimi. Yu'u cū haro, cū dutiro wee'e. Ō'acū macūrē ějōpeogu, wācūtutua'a. Cū yu'ure ma'ígū, ña'arō wee'quere wērī wapayebosacu niwī. ²¹ Yu'u Jesucristo wērī'quere “Mejō warota nima'acā'a”, niwe'e. Cū yu'ure ma'isere ne du'usī'rītisa'a. Moisé duti'que me'rā marī yu'ruta basiocāma, Jesucristo mejō waro wērībopī.

3

Moisé dutise oja'que, Jesucristore ějōpeose cjase ni'i

¹ Musā Galaciacjārā Jesucristore ějōpeodu'urā, tu'omasītibutiārā weronojō weerā wee'e. ¿Noa musārē nisoosijamirīto mejēcā ějōpeodutirā? Ūsā topure nīrā, musārē Jesucristo cū curusapu wērīsere queoro werewu. Musā añurō ūsā weresere tu'owuba. ² A'te dia'cūrē musārē sērītiña'gūti. Musā Moisé duti'quere wéerā, ¿Espíritu Santure ñe'erī? Ñe'etipā. Jesucristo ye quetire tu'orā cūrē ějōpeorā pe'e, ñe'epā. ³ Musā Ō'acū pō'rā sājārā, Espiritu Santu tutuaro me'rā sājānu'cāwū. Ni'cārōacārē musā tutuaro me'rā ějōpeoyapatirāti, ¿nimiti? Pōtēotisa'a. ¿Musārē tu'omasīse pe'tia wa'ati? ⁴ Jesucristore ne waro ějōpeocā, āpērā musārē ña'arō weecārā niwā. Ni'cārōacārē cūrē ějōpeodu'urā, “Mejō waro pi'etipā”, ¿nirā weeti? Yu'u tu'oña'cā, mejō waro pi'etitipā. ⁵ Ō'acū musārē Espiritu Santure o'ocū niwī. Cū tutuase me'rā

musã wa'teropure peje weeĩ'omi. ¿De'ro weegu tojo weesari, musã tu'oña'cã? Jesucristo ye quetire musã tu'o ãjõpeocã, tojo weesami. Moisé cũ duti'quere weecãma, ne tojo weetibosami.

⁶ Marĩ ñecũ Abrahã ye cjasere wãcũrã. Cũ pũrĩcã Õ'acũrẽ ãjõpeocũ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ “Añugũ nimi”, ni ĩ'acũ niwĩ. ⁷ Musã a'tere masĩña. Abrahã weronojõ Õ'acũrẽ ãjõpeorã náta nima Abrahã pãrãmerã waro. ⁸ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ judío masã nitirã na Õ'acũrẽ ãjõpeoatjere ojayuno'caro niwũ. Narẽ yu'rũoatjere wereyugu, Õ'acũ Abrahãrẽ a'tiro nicũ niwĩ: “Nipe'tirã a'ti di'tacjãrã mu'u weronojõ ãjõpeosiruturãrẽ ‘Añurã nima, bu'iri mooma’, ni ĩ'agũti. Narẽ añurõ weeguti”, nicũ niwĩ. ⁹ Abrahã Õ'acũrẽ ãjõpeocũ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ añurõ weecũ niwĩ. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorãrẽ Õ'acũ añurõ weemi.

¹⁰ Æpẽrã pũrĩcãrẽ Õ'acũ bu'iri da'resami. Na a'tiro wãcũsama. “Moisé duti'quere wéerã, yu'rũrãsa'a”, nisama. Tojo wãcũmirã, nipe'tise tere weepe'otisama. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro niwũ: “Nipe'tise Moisé duti'quere weepe'otigunojõ bu'iri da'reno'gũsami”, niwũ. Tojo weerã “Moisé duti'que me'rã yu'rũrãsa'a”, nimisama. Niwe'e. Õ'acũ narẽ bu'iri da'regũsami. ¹¹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro ojano'wũ: “Õ'acũ cũrẽ ãjõpeorãrẽ ‘Añurã nima’, ni ĩ'asami. Cũ me'rã ninu'cũrãsama”, niwũ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Moisé dutise me'rã ne ni'cũ Õ'acũ me'rã añurõ nita basiowe'e. ¹² Moisé cũ dutise pe'e tojo mejeta ni'i. A'tiro pe'e niwũ. “Nipe'tise Moisé duti'quere weepe'ogu, Õ'acũ me'rã catinu'cũcũsami. Tere weepe'otigure Õ'acũ ‘Bu'iri cõomi’, ni ĩ'agũsami”, niwũ. ¹³ Marĩ nipe'tise Moisé duti'quere weepõtẽowe'e. Tojo weegu Õ'acũ na weepe'otima nígũ, “Bu'iri cõoma”, nicũ niwĩ. Apero, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro ojano'wũ: “No'o na wẽrĩca be'ro yucugupũ du'teyoono'cãrã Õ'acũ bu'iri da'reduti'cãrã nima”, ni ojano'caro niwũ. Dũporopure masã ña'arãrẽ tojo weecũcãrã niwã. Jesucristo quẽ'rã ña'agũ, bu'iritigu weronojõ marĩ bu'iri da'reno'bo'quere curusapũ wẽrĩ wapayecũ niwĩ. Tojo weegu cũ marĩrẽ yu'rũcã weecũ niwĩ. Marĩ ni'cãrõacãrẽ cũrẽ ãjõpeorã, bu'iri marĩ'i. ¹⁴ Jesucristo marĩrẽ bu'iri da'rebo'quere curusapũ wẽrĩ wapayecũ niwĩ. Tojo weecã, Õ'acũ Abrahãrẽ judío masã nitirã quẽ'rãrẽ “Tojo weeguti” ní'que queorota wa'acaro niwũ. Jesucristore ãjõpeocã,

narē Abrahārē weronojō “Añurā, bu'iri marīrā nima”, ni ĩ'asami. Tojo weegu cū ní'caronojōta weesami. Nipe'tirā Jesucristore ějōpeorārē Espírítu Santure o'ósami.

Õ'acū Abrahārē, Moisére cū ucū'que ni'i

¹⁵ Ni'cārōacārē masā na weewuasenojōrē mūsārē ni'cā queose o'oguti. Masā “A'tiro weerā” ni, wiorā tiro papera apoyusama. Be'ro na tere apóca be'ro ne ni'cū “Ti pūrīrē cō'acā'ña, a'tiro ojanemoña”, nímāsītisami. ¹⁶ Õ'acū cū Abrahārē ní'que a'te weronojōta niwū. A'tiro nicu niwī: “A'ti turicjārārē mu'u pārāmi nituriagupu me'rā añurō weeguti”, nicu niwī. “Mu'u pārāmerā nituriarā pājārā me'rā añurō weeguti”, niticu niwī. Mejō “Mu'u pārāmi nituriagu ni'cū me'rā dia'cū weeguti”, nicu niwī. Tojo nígū, Jesucristore ucūgū weecu niwī. ¹⁷ Yu'u mūsārē nise a'tiro nirō wee'e. Õ'acū Abrahārē nicu niwī: “Masā yu'ure ějōpeorā yu'rurāsama. Na yu'u me'rā añurō nirāsama”, nicu niwī. Be'ropu cuatrocientos treinta cū'marī be'ro Õ'acū cū dutisere Moisére cūucu niwī. Tere cūúgū, “Toduporopu Abrahārē 'Yu'u tojo weeguti' ní'que wapamarīōsa'a”, niticu niwī. ¹⁸ Marī Moisé cū oja'quere weecā, Õ'acū me'rā añurō nita basiocāma, Õ'acū Abrahārē toduporopu ní'que wapamarībopā. Tojo niwe'e. Õ'acū Abrahārē ma'ígū, “Cū tojo weeguti” ní'quere queoro weecu niwī. “Nipe'tirā mu'u weronojō ějōpeorārē yu'rūoguti”, nicu niwī.

¹⁹ To pūrīcārē ¿de'ro weegu Õ'acū Moisére sō'oní'que dutisere cūupari? A'tiro ni'i. Marīrē “Ña'arā ni'i, bu'iri cūo'o” ni masīdutigu cūucu niwī. Õ'acū tere Abrahā pārāmi nituriagu Jesucristo a'tiri curapu cūutnocu niwī. Jesucristo me'rā Õ'acū “A'ti turicjārārē añurō weeguti” ní'que queoro wa'awu. Te dutisere Õ'acū cūrē wereco'terā u'mūsecjārā me'rā Moisére weredutio'ocu niwī. Moisé pe'e quē'rā tere tu'ogu, wereturiacu niwī masāpure tja. ²⁰ Abrahā pe'ere Õ'acū añurō weeatjere āpērārē weredutio'otimigū, cū basuta werecu niwī. Tojo weero Õ'acū Abrahārē ní'que pe'e Moisére ní'que yu'rūoro wapatiyu'rūnu'cācaro niwū.

²¹ To pūrīcārē Abrahārē cū ní'que wapatiyu'rūnu'cācā, ¿Moisére cū duti'que pe'e wapamarīpari? Niticarō niwū. Masā nipe'tise Moisé cū dutisere weeta basiocāma, marīrē Õ'acū me'rā añurō nita basio nibopā. Basioticaro niwū. ²² Õ'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'caro niwū: “Nipe'tirā masā ña'arā nima. Bu'iritirā nima”, niwū. Tojo weero Õ'acū Abrahārē cū duporopu ní'que wa'a'a. A'tiro

nicu niwĩ: “Mu'c weronojõ ãjõpeosiruturãrẽ ‘Añurã nima’, ni ã'agũti”, nicu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ Jesucristore ãjõpeorãrẽ bu'iri da'reno'bo'quere yu'rũosami.

²³ Marĩ Jesucristore ãjõpeose duporo cãrẽ ãjõpeoatjere co'terãnojõta Moisé cã duti'que doca níni'cãrã niwũ. Moisé dutisere weepe'osi'rĩmirã, nipe'tisere weepõtëoticãrã niwũ. ²⁴ Moisé dutise me'rã Õ'acũ marĩrẽ “Ña'arã ni'i” ni masĩdutigu cũucu niwĩ. Tere masĩrã, marĩ “¿De'ro wee ña'arõ nisere du'urãsari?” niato nígu cũucu niwĩ. Be'ro Jesucristo a'ticã, marĩ a'tere masĩcãrã niwũ. “Cãrẽ ãjõpeorã, Õ'acũ me'rã añurõ nímasĩsa'a”, nicãrã niwũ.

²⁵ Ni'cãrõacãrẽ marĩ Jesucristore ãjõpeoritero ni'i. Tojo weerã Moisé dutise doca niwe'e majã.

²⁶ Marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeose me'rã Õ'acũ põ'rã ni'i. ²⁷ Jesucristore ãjõpeotjĩarã, wãmeyeno'cãrã niwũ. Musã quẽ'rãrẽ cã weronojõ niseticã weecu niwĩ. ²⁸ Õ'acũ nipe'tirã cã macũ Jesucristore ãjõpeorãrẽ yu'rũosami. Judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ yu'rũosami. Tojo nicã ãpẽrãrẽ da'rawã'ñaco'terãrẽ, da'raco'tetirãrẽ yu'rũosami. Umãrẽ, numiarẽ ni'cãrõnojõ yu'rũosami. Marĩ nipe'tirãpũta Jesucristore ãjõpeorã ducawatise moo'o. ²⁹ Marĩ Jesucristo yarã ni'i. Tojo weerã Abrahã pãrãmerã nituriarã waro ni'i. Õ'acũ Abrahãrẽ ni'caronojõta marĩrẽ weegusami. Abrahã wee'caronojõ ãjõpeocã, marĩrẽ yu'rũogusami.

4

¹ Musãrẽ queose me'rã werenemogũti. Wĩ'magũ cã pacu cũuatjere ñe'eacju masãtu'ajatimigũ, maata ñe'etisami. Nipe'tise cã ye nimicã, da'raco'tegu weronojõ nisami. ² ãpẽrã masã cãrẽ co'tesama. Cũ na dutise doca nisami. Cũ ye niatje quẽ'rãrẽ ã'anurãbosasama. Cũ pacu cã wẽrise duporo ni'cã numu tere wiatji numãrẽ besesami. “Ti numu ejacã, nipe'tisere yu'c macũrẽ wiaya”, nisami. Tojo weerã ti numu nicã, nipe'tisere cãrẽ wiape'ocã'sama. Tere wiãca be'ro cã da'raco'tegu weronojõ nitisami majã. ³ Marĩ quẽ'rã Jesucristore ãjõpeose duporo marĩ ñecũsumua weemujãti'quere wéerã, ã'rĩ weronojõ níni'cãrã niwũ yu-jupu. Te dutise me'rã níã, ãpẽrãrẽ da'rawã'ñaco'terã weronojõ nicãrã niwũ. ⁴ Tojo nimicã, Õ'acũ pe'e cã queoca numu nicã, queoro a'ti turipure cã macũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ Õ'acũ macũ nimigũ, ni'cõ numiopure bajuacu niwĩ. Cũ judío masũ nígu, Moisé dutise doca nicu niwĩ. ⁵ Moisé dutise doca nirãrẽ yu'rũweticã uagu, Õ'acũ cã macũrẽ o'ócũ

niwĩ. Narẽ yu'rũogu, Jesucristo curusapu wẽrĩcu niwĩ. Õ'acũ põ'rã wa'adutigu marĩrẽ tojo weecu niwĩ. ⁶ Õ'acũ marĩrẽ yu'u põ'rã nitojama nígũ, marĩrẽ cũ macũ me'rã Espiritu Santure o'ócũ niwĩ. Tojo weerã Õ'acũrẽ "Pacu", pisumasĩ'i. ⁷ Marĩ Jesucristo yu'rũono'cãrã niyurã, ãpẽrãrẽ da'raco'terã weronojõ niwe'e majã. Ni'cãrõacãrẽ Õ'acũ põ'rã nitoja'a. Tojo weerã nipe'tise cũ o'oatjere ñe'erãsa'a.

Pablo Galaciacjãrãrẽ na Jesucristore ãjõpeodu'usĩ'ricã tu'ogu cũ wãcũque'ti'que ni'i

⁸ Musã todũporopũre Õ'acũrẽ masĩticãrã niwũ. Æpẽrãnojojõrẽ ãjõpeocãrã niwũ. Narẽ Õ'acũrẽ weronojõ ã'acãrã niwã. Narẽ ãjõpeorã, na dutise doca niwã'ñarã weronojõ nicãrã niwũ. Musã ãjõpeo'cãrã Õ'acũ mejẽta nicãrã niwã. ⁹ Ni'cãrõacãrẽ musã Õ'acũrẽ masĩ'i. Cũ pe'e musãrẽ masĩmũ'tãcu niwĩ. Cũrẽ ãjõpeoca be'ro todũporopũ musã ãjõpeo'quere du'ucã'cãrã niwũ. Musã ãjõpeomũ'tã'que mejõ nise ni'i. Wapamarĩ'i. Ni'cãrõacãrẽ Moisé dutisere wéerã, musã ãjõpeomũ'tã'quere ãjõpeorã weronojõ weerã weesa'a. ¿Todũporopũ da'rawã'ñaco'te'cãrã weronojõ nisĩ'rĩsari tja? ¹⁰ Musã a'tiro wãcũmisa'a. "Judío masã weewuasenojõrẽ ticuse bosenuũmũrĩ cuorã, yu'rũrãsa'a", nimisa'a. Tere wãcũrã, soowuase nuũmũrĩrẽ, ma'ma mujĩpũrẽ, no'o bosenuũmũrĩ nisenojõrẽ weesa'a. ¹¹ ¿Yu'u musãrẽ mejõ waro bu'epari? nígũ, ña'arõ tu'oña'sa'a.

¹² Acawererã, yu'u musã a'tiro weecã uasa'a. Musã judío masã nitirã Moisé dutisere weeticãrã niwũ. Yu'u quẽ'rã musã weronojõ te dutisere weewe'e majã. Ni'cãrõacãrẽ masĩ'i. Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ marĩ yu'rũrãsa'a. Tojo weegu judío masũ nimigũ, Jesucristore ãjõpeogu, Moisé dutisere du'ucã'wũ. Yu'u weronojõ musã weecã uasã'a. Yu'u musãrẽ todũporopũ bu'ecã, yu'ũre ne ña'arõ weetimiwũba. ¹³ Musã masĩsa'a. Yu'u dutititjãgũ, musã tiropũre Jesucristo masãrẽ yu'rũose quetire bu'ewũ. ¹⁴ Yu'u dutiticã, musãrẽ diasã niwũ. Musã yu'u dutiwĩ'i nimicã, yabitiwũ. A'tiro pe'e weewũ. Ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'mũsepũ nigũrẽ weronojõ põtẽrĩme'ricã'wũ. Jesucristore musã ñe'ebo'caro weronojõ yu'ũre añurõ weewũ.

¹⁵ Musã todũporopũ yu'u me'rã e'catimi'que ¿de'ro wa'ari? Musã titare yu'ũre ma'írã, musã weetamuta basioro weebopã. No'o musã ye caperipũta yu'ũre tuwee o'osãjãbopã. ¹⁶ ¿Yu'u diacjũ werese ye bu'iri yu'ũre ã'atu'tirã weeti? ¿Diacjũ nisere tu'osĩ'rĩtisari?

17 Músārē mejēcā bu'esijari masā yu'u weronojō añusere uasārā mejēta weesama. Músārē na añurō ucūta'sasama. Yu'u me'rā pe'e e'catidutitirā tojo weesama. Tojo nicā na bu'ese pe'ere sirutuato nírā tojo weesama. 18 Āpērā músārē weetamucā, añu nisa'a. Añurō weesírise me'rā weetamucāma, añu nisa'a. Weetamurā wee'e nírā, tojo weetamunu'cūcā'to. Yu'u topu nicā dia'cū weetamuta'saticā'to. 19 Yu'u me'rā músā tu'satimicā, yu'u pō'rārē weronojō ma'i'i. Músārē wācūgū, pūrō bujaweti'i. Ni'cō nijīpaco co macūrē wuatji duporoacā pūrīse pi'etisamo. Co weronojōta yu'u quē'rā músā Jesucristore ējōpeocā uasāgū, pūrō pi'eti'i. Músā Jesucristo weronojō nisetica be'ropu ejerisājāgūti. 20 Yu'u músārē werenemoacju músā tiropu nicā'sírīmisa'a. Yu'u yoaropu nígū, de'ro weebosa.

Puarā numia Agar, Sara ye queti ni'i

21 Músā a'tiro wācūmisa'a. “Moisé dutisere wéerā, Ō'acū me'rā añurō nicā'rāsa'a”, nimisa'a. Tojo wācūmirā, Moisé dutisere queoro masītisa'a. Queoro masírā pūrīcā, músā wācūrōnojō wācūtibopā. 22 Moisé cū basuta Abrahā yere a'tiro ojacu niwī. Abrahā puarā umua pō'rāticu niwī. Ni'cūrē Agar wāmetigo cūrē da'raco'tego me'rā pō'rāticu niwī. Apīrē cū numodiácjū Sara me'rā pō'rāticu niwī.

23 Agar āpērā numia weronojōta wī'magū boca, pō'rātico niwō. Sara pe'ema bucuo waro niyucā, wī'magū bocata basioticarō niwū. Ō'acū weetamuse me'rā core wī'magū bocata basiocā weecu niwī. Cū Abrahārē nicu niwī: “Mu'u numo ni'cū pō'rātigosamo”, nicu niwī. Cū ní'caronojōta wī'magū pō'rātico niwō. 24-25 A'tiro wee'que me'rā marī mas'i. Na puarā numia Ō'acū cū puaro dutise marīrē cūu'que weronojō ni'i. Agar ūrūgū Sinaí wāmeticju queose weronojō nimo. Tigupu Ō'acū Moisére dutise cūucu niwī. Tigu Arabia di'tapu nisa'a. Agar macū cū paco da'raco'tego niyucā, cū quē'rā da'raco'tegu nicu niwī. Ti curuapu bajuasiruturā nipe'tirā da'raco'terā nima. Āpērā dutisere weewāñaco'tema. Apeyema tja a'tocatero Jerusalēpure añurō Moisé dutisere weerā nisama. Agar ti macārē queose weronojō nimo. Nipe'tirā Moisé dutisere weerā Agar ya curuacjārā weronojō da'raco'terā nima. Tojo weerā na Moisé dutise doca nima.

26 Sara pe'e a'tiro nimo. Jesucristore ējōpeorā queose weronojō nimo. Co Abrahā numodiácjū nico niwō. Cūrē da'raco'tego mejēta nico niwō. Marī Jesucristore ējōpeorā co weronojō ni'i. Moisé cū dutise doca niwe'e. Tojo nicā co Jerusalē u'musepu nirī macā queose weronojō nimo. Ti

macã marĩ Jesucristore ějõpeorã niatji macã ni'i. ²⁷ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Isaia cũ oja'que a'tiro ni'i:

Numio, mũ'u põ'rã marĩmigõ, e'catiya.

Wĩ'marã na wũarã pũrise tũ'oña'sere tũ'oña'timigõ, e'catiya.

Mũ'u põ'rãmarĩmicã, be'ropũre mũ'u pãrãmerã pãjãrã nirãsama.

Apego, marãpũ me'rã nigõ nemorõ pãrãmerãtigosa'a, ni ojacũ niwĩ.

A'te oja'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Jesucristore ějõpeorã Moisé dutisere weerã nemorõ pãjãrã nirãsama.

²⁸ Acawererã, marĩ Sara macũ Isaa weronojõ ni'i. Õ'acũ Abrahãrẽ ní'caronojõta Sara Isaare wũaco niwõ.

Marĩrẽ Õ'acũ cũrẽ ní'caronojõta cũ põ'rã wa'acã weemi.

²⁹ Dũporopũre Sara macũ Espĩritu Santu tutuaro me'rã bajuacũ niwĩ. Da'raco'tego macũ Ismae cũrẽ ĩ'atu'ticũ niwĩ.

A'tocatero quẽ'rãrẽ tojota ni'i. Moisé dutisere weeri masã marĩ Jesucristore ějõpeorãrẽ ĩ'atu'tisama.

³⁰ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Ismae, Isaa ye cjasere a'tiro ojano'caro niwũ: "Da'raco'tego macũ cũ pacũ cũosere ñe'etisami. Cũ numodiãcjũ me'rã põ'rãti'cũ pe'e ñe'egũsami. Tojo weegũ da'raco'tegore co macũ me'rãta cõ'aõ'ocã'ña", ni ojano'caro niwũ. ³¹ Tojo weerã yũ'u acawererã, marĩ Jesucristore ějõpeorã Sara pãrãmerã nituriarã ni'i. Da'raco'tego pãrãmerã mejẽta ni'i. Sara macũ cũ pacũ yere ñe'e'caro weronojõta marĩ Õ'acũ cũ põ'rãrẽ o'otjere ñe'erãsa'a.

5

Moisé dutise doca ninemotĩcã'ña nise ni'i

¹ Jesucristo marĩrẽ marĩ ñecũsumũa weemujãti'que doca ní'cãrãrẽ yũ'ruocũ niwĩ. Õ'acũ põ'rã wa'adutigu marĩrẽ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayebosacũ niwĩ. Marĩrẽ todũporopũre peje dutise nicaro niwũ. Nĩ'cãrõacãrẽ Jesucristore ějõpeorã majã titapũ ní'caronojõ niwe'e. Nisoori masã mũsãrẽ a'tiro nibosama. "Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, Moisé dutisere weeya", nibosama. Tojo nicã, tũ'otĩcã'ña. Tere weetĩcã'ña. Mũsã tere wéerã, da'raco'terã weronojõ wa'arãsa'a tja.

² Tũ'oña'rẽ mũsã. Yũ'u mũsãrẽ weregũti. Mũsã "Õ'rẽcjũ yapa caserore yejecõ'ase me'rã Õ'acũ ũsãrẽ yũ'ruogusami", nitĩcã'ña. Mũsã tojo nicã, mũsãrẽ Jesucristo wẽrĩbosa'que ne wapamarĩrõsa'a. ³ Mũsãrẽ ninemogũti. Tojo wãcũsetirã pũrĩcã nipe'tise Moisé cũ dutisere weepe'ocã'ña. Nĩ'cãrẽ weemaacusiaticã'ña.

⁴ Musã Moisé dutise me'rã yu'rurãsa'a nírã, Jesucristore du'urã wee'e. Cũ ma'ise me'rã musãrẽ añurõ weebo'quere bajuriorã wee'e. ⁵ Ûsã musã weronojõ wãcũwe'e. Espíritu Santu weetamurõ me'rã a'tiro wãcũ'u. Õ'acũ marĩrẽ “Jesucristore ãjõpeose me'rã añurã nima”, nigũsami. Tojo niatjere ãjõpeose me'rã yucue'e. ⁶ Marĩ Jesucristo yarã ni'i. Õ'acũ i'orõpũre õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'se, yejecõ'ano'tise wapamarĩ'i. Marĩ Jesucristore ãjõpeotjãrã, ãpẽrãrẽ ma'i'i. Te pũrĩcã wapati'i.

⁷ Musã Jesucristore ãjõpeoca be'ro cãrẽ añurõ siruturã weemiwã. ¿Noa musãrẽ diacjũ ãjõpeomi'quere weremaasoomitito? ⁸ A'tema Õ'acãrẽ dioticã'ña. Cũ dojorẽtipĩ. Cũta musãrẽ Jesucristore ãjõpeocã weecu niwĩ. ⁹ Masã na ucũwãse a'tiro ni'i: “Pã bucuacã weese cã'rõacã morẽmicã, nipe'tiro pãpu se'sa wa'asa'a.” Mejẽcã weremaasooisijari masã a'te weronojõ nisama. Na bu'ese na pejetirãcã nimicã, pã bucuacã weese weronojõ bucuawã'cãrõ wee'e. Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorãrẽ dojorẽwã'cãrã weema. ¹⁰ Na tojo weesere yu'u wãcũque'tiwe'e. Musã quẽ'rã yu'u weronojõ Jesucristore ãjõpeorã ni'i. Tojo weerã musã, yu'u tu'oña'cã, yu'u weronojõ weerãsa'a. Musãrẽ dojorẽsĩ'rĩse wa'asome. Õ'acũ musãrẽ dojorẽsĩ'rĩgũnojõrẽ bu'iri da'regusami.

¹¹ Acawererã, ãpẽrã yu'ũre a'tiro nisama: “Pablo masãrẽ Õ'acũ me'rã añurõ nisi'rĩrã, a'tiro weeya' nimi. Õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aña nisere bu'ecusiagu weemi”, nisama. Na tojo nima'acãrã weema. Yu'u tojo nicãma, judío masã yu'ũre ña'arõ weetibosama. Yu'u Jesucristo curusapu wẽrĩse me'rã yu'rurãsa'a nise dia'cãrẽ were'e. Te ye bu'iri yu'ũre ña'arõ weema. ¹² Musã Jesucristore ãjõpeorãrẽ dojorẽcusiasama. Musãrẽ dojorẽrãrẽ a'tiro weecã uasa'a. Na musã tirore ne ninemoticã'to.

¹³ Acawererã, Õ'acũ musãrẽ Moisé dutise doca niato nígu mejẽta cũucu niwĩ. Musã “Moisé dutise doca niwe'e” nimirã, “No'o ãsã ña'arõ uaripejasere weerãti”, niticã'ña. A'tiro pe'e weeya. ãpẽrãrẽ ma'irã, weetamuña. ¹⁴ Marĩ Moisé dutise nipe'tisere ni'cãrõputa neonu'cõmasĩ'i. A'tiro ni'i: “Marĩ basu ma'irõnojõta ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'irõua'a”, ni'i. ¹⁵ Musã a'merĩ ma'iti, a'metu'ti, ucjarã pũrĩcã, wa'icurã a'mequẽrã weronojõ weerã wee'e. Musã basuta ducawati, masãpe'tirã weerãsa'a. Tojo wa'ari nírã, tu'omasĩ, nisetiya.

Espíritu Santu weeditisere weerõua'a nise ni'i

¹⁶ Musãrẽ a'tiro weregati. Espíritu Santu musãrẽ weeditironojõta weenu'cũcã'ña. Musã tojo wéerã, ña'ase musã

uaripejasere weesome. ¹⁷ Marĩ ña'arõ weesĩ'rĩse, marĩ uaro weese ni'i. Espĩritu Santu cũ uase mejęta ni'i. Te ni'cārõnojõ niwe'e. Espĩritu Santu cũ weedutise añuse ni'i. Ña'arõ weesĩ'rĩ, uaripejase niwe'e. A'te púaperi a'mequę'e. Tojo weerã marĩ añurõ weesĩ'rĩmirã, weetisa'a. Espĩritu Santu cũ uasere wéerã, ña'arõ uaripejase pe'ere weewe'e. ¹⁸ Marĩrę Espĩritu Santu sũ'ori añurõ weeseticã, "Moisę dutise me'rã marĩ yũ'rurãsa'a", ni wãcũtisa'a majã.

¹⁹ No'o ña'arõ wee uaripejasere maata masĩno'o. Tere wéerã, a'tiro weesama. Na nũmosãnumia, na marãpusũmua nitirãrę a'metãrãsama. Ña'ase bujicã'sama. Na nipe'tise ña'ase uaripejasere ne bopoyase marĩrõ weesama. ²⁰ Ō'acũ mejętare, ãpęrãnojõrę ějõpeosama. Tũ'oña'rĩ masã yai weesenojõrę weesama. Ī'atu'tisama. A'merĩ wapasama. Āpęrãrę doesama. Sajatiro weemicã, uayesama. Na tũ'sase dia'cũrę weecã'sama. Na ye se'sarore wãcũsama. Na ni'cārõ me'rã a'merĩ nimi'cãrã đucawatisama. ²¹ Ĥosepija nisama. Masãrę węjęcõ'asama. Que'asama. Que'arã, ña'arõ weesere yũ'rũoquejocã'sama. Tojo nicã apeye peje a'te weronojõ weenemosama. Mũsãrę todũporopũ ní'caronojõta werenemogũti tja. No'o tenojõrę weesetigũnojõ Ō'acũ wiogũ nirõpũ u'mũsepũ wa'asome.

²² Espĩritu Santu pe'e marĩrę sũ'ori a'tiro weeseticã weesami. Āpęrãrę ma'isa'a. E'catise cũosa'a. Marĩ ya ejeripõ'rãpũ añurõ tũ'oña'sa'a. Marĩrę ña'arõ weecã, uatisa'a. Āpęrãrę pajaña'sa'a. Narę añurõ weesa'a. Queoro, diacũ weeme'ricã'sa'a. ²³ "Āpęrã yũ'rũoro ni'i", ni tũ'oña'tisa'a. Ña'arõ weesere weesĩ'rĩmirã, weetisa'a. A'te Espĩritu Santu me'rã weese añuse dia'cũ ni'i. Tojo weero a'tere ne ni'cārõ dutiro "Weeticã'ña" ni cã'mota'aro marĩi. ²⁴ Marĩ Jesucristo yarã nitjãrã, ña'arõ uaripeja niseti'quere du'ucã'a majã.

²⁵ Espĩritu Santu marĩrę Ō'acũ me'rã ninu'cũcã weemi. Tojo weerã Espĩritu Santu weedutironojõta weesetiroũa'a.

²⁶ Marĩ "Āpęrã yũ'rũoro ni'i" nise me'rã narę uacã weeticã'rã. "Na yũ'rũoro ni'i", niticã'rã. A'merĩ uoticã'rã.

6

Pablo a'merĩ weetamudutise ni'i

¹ Acawererã, ni'cũ Jesucristore ějõpeogũ apetero ña'arõ weebosami. Cũ tojo weecã, Jesucristore añurõ ějõpeorãnojõ cũrę weetamuña. Cũrę "Ña'arõ weesere du'uya", niña. Ō'acũrę acobojose sęrĩdutiya. Tere weetamurã, pajaña'se me'rã weeya. Mũsã quęęrã ña'arõ

weeri nírá, musã yere wãcũnarũña. ² Musã ãpêrãrê no'o mejêcã wa'acã, a'merĩ weetamuña. Tojo weerã Jesucristo dutisere queoro weerãsa'a.

³ Apetero ni'cũ “Yũ'u ãpêrã yũ'rũoro ni'i”, ni wãcũsami. Cũ ãpêrã yũ'rũoro nitimigũ, mejõ waro wãcũma'acã'sami. Tojo nígũ, cũ basuta nisoogu weemi. ⁴ Marĩnucũ ¿añurõ weemiti yũ'u? nígũ, marĩ weesere beserũa'a. Añurõ wéeca be'ro “Ãpêrã yũ'rũoro añurõ weepã” nirõ marĩrõ marĩ ye pe'ere e'catirũa'a. ⁵ Marĩ ni'cãrêrã marĩ wee'quere Õ'acũrê yũ'tirãsa'a. Tojo weerã marĩnucũ cũ cũu'quere weerũa'a. ⁶ Musã Jesucristo ye queti bu'erãrê weetamuña. Musã cõosere narê ducawaaya.

⁷ Musã a'tere masĩña. Õ'acũrê ña'arõ bujicã'a, cũrê ña'arõ weedu'tita basiowe'e. “Õ'acũ yũ'u ña'arõ weecã, bu'iri da'reesome”, ni wãcũticã'ña. Musãrê queose me'rã weregati. Marĩ otese dũca otecã, marĩ ote'quenojõta pĩ'rĩ dũcatisa'a. Marĩ weesetise quẽ'rã te weronojõ ni'i. Marĩ weesetironojõta mejãrõta tja bocarãsa'a. ⁸ Ni'cũ ña'arõ ñaripejasere weegunojõ ña'asere bocagusami. Õ'acũ cũrê bu'iri da're bajuriogusami. Apĩ Espiritu Santu ñaronojõ weegú pe'e añusere bocagusami. Cũ Õ'acũ tiropũ catinu'cũcũsami. ⁹ Tojo weerã añusere wéerã, marĩ caributiticã'rã. Marĩ caributiticã, Õ'acũ añusere queoro marĩrê o'ogusami. ¹⁰ Tojo weerã nipe'tirãrê marĩ põtõorõ añurõ weerã. Jesucristore êjõpeorã pe'ere añurõ weeyũ'rũnũ'cãrã.

Pablo weretũo'que ni'i

¹¹ Musãrê añurõ ï'adutigũ pacase ojaguti. A'te nituose daripure yũ'u basuta oja'a. ¹² Musãrê õ'rêcjũ yapa caserore yejecõ'adutiri masã narê ãpêrã añurõ wãcũcã ñarã, tojo weedutisama. Marĩ Jesucristo curusapũ yũ'rũose quetire bu'ecã, judío masã marĩrê tu'ti, ña'arõ weema. Na te pe'ere ñatirã, musãrê tojo yejecõ'adutisama. ¹³ Na yejecõ'adutiri masãmaricã nipe'tise Moisé dutisere weepe'otima. Tojo weepe'otimirã, musãrê yejecõ'adutima. Na a'tiro nisĩ'rĩrã, tojo weesama. “Ësãta Galacia di'tacjãrãrê Moisé dutisere weecã weepũ” nisĩ'rĩrã, tojo dutisama. ¹⁴ Yũ'u pũricã na weronojõ niwe'e. Jesucristo marĩrê yũ'rũogu curusapũ wẽrĩ'que pe'ere were'e. Yũ'ure “Ãpêrã yũ'rũoro nimi” niato nigũ mejêta were'e. Yũ'u Jesucristo wẽrĩse me'rã a'ti turicjãrã na ñaripejasere du'ucã'wũ. Yũ'u tere wãcũnarũwe'e majã. ¹⁵ Õ'acũ ï'orõpũre õ'rêcjũ yapa caserore yejecõ'ano'se, yejecõ'ano'tise wapamarĩ'i. Marĩ Jesucristore êjõpeose, tojo nicã marĩ ña'arõ weeseti'quere

ducayuse pūrĩcã wapati'i. ¹⁶ Nipe'tise yu'u bu'e'quere weesiruturãrẽ Õ'acũ na ye ejeripõ'rãĩpũ ejerisãjãcã weeato. Narẽ pajaña'to. Nipe'tirã cũ yarãrẽ tojo weeato.

¹⁷ Yu'u Jesucristo ye quetire bu'ecã, na yu'ure tãrã, cãmida're'que wã'ña'a. Na tojo wee'que me'rã Jesucristore yu'u da'raco'tesere ĩ'o'o. Tojo weerã ni'cãcã me'rã ne ni'cũ yu'ure caribonemoticã'to. Yu'u bu'esere ucũ maa-soonemoticã'to.

¹⁸ Marĩ wiogũ Jesucristo mäsã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Mäsãrẽ yu'u acawererãrẽ weronojõ ma'i'i.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Éfesocjārārē ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo a'ti pūrīrē bu'iri da'reri wi'ipū nígū, ojacu niwī. Apetero weegu Romapu nígū, ojagu ojarī.

A'ti pūrīrē Ō'acū cū weesī'rī'caronojōta cū ɰaritero nicā, nipe'tirārē, nipe'tisere Jesucristo doca tojacā weegusami nisere ojacu niwī. Tojo nicā judío masā, judío masā nitirārē Jesucristo me'rā ni'cā up̄ta nima nisere ojacu niwī. Mūsā weesetisere ni'cā wi'icjārā Ō'acū ya curuacjārā weronojō weeroua'a nisere ojacu niwī. Ña'arō weesere cā'mota'aroua'a nisere ojacu niwī.

Pablo Jesucristore ējōpeori curuacjārā Éfesopu nirārē oja'que ni'i

¹ Yū'ɰ Pablo Jesucristo besecū'cū ni'i. Cū yū'ɰre Ō'acū ɰa'caronojōta cū ye quetire weredutigū cūuwī. Mūsā Ō'acū yarārē, Éfesopu nirārē añuduti'i. Mūsā Jesucristore ējōpeonu'cū'u.

² Mūsārē Ō'acū marī pacu, Jesucristo marī wioгу añurō weeato. Mūsārē ejerisājācā weeato.

Cristo me'rā Ō'acū marīrē añurō wee'que ni'i

³ Ō'acū, marī wioгу Jesucristo pacu e'catise o'orā. Cristo yarā niyucā, Ō'acū marīrē añurō weecu niwī. Marīrē ma'ígū, nipe'tise ɰ'musepu ejeripō'rā cjase añusere o'ocu niwī.

⁴ A'ti turi weese dūporo cū marīrē beseyutojacu niwī. Cristore ējōpeorā cū yarā sājārāsama ni wācūgū, tojo besecu niwī. Marīrē cū ĩ'orōp̄re añurā, bu'iri moorā niato nígū tojo weecu niwī. ⁵ Dūporopu cū marīrē ma'ígū, cū pō'rā wa'arāsama, nitojacu niwī. Jesucristore ējōpeoato nígū marīrē tojo weecu niwī. Tere wéegu, cū weesī'rī'caronojōta weecu niwī. ⁶ Cū macū cū up̄tu ma'ígū me'rā marīrē añurō weecu niwī. Tojo weerā cū marīrē añurō wee'quere wācūrā, cūrē e'catipeonu'cū'u. ⁷⁻⁸ Ō'acū marīrē up̄tu ma'ígū, cū macūrē o'ocu niwī. Cū curusapu wērīse me'rā, cū ye dí o'maburose me'rā marī ña'arō wee'que wapare wapayecu niwī. Te me'rā Ō'acū marī ña'arō wee'quere acobojocu niwī. Marīrē añurō wéegu, tojo weecu niwī. Cū marīrē añurō weesere masiato nígū masisere, tū'omasisere marīrē o'oyu'rūmajācu niwī.

⁹ Marĩrẽ cũ weesĩ'rĩ'que, toduporo masĩno'ña marĩ'quere masĩcã weecũ niwĩ. Cũ Jesucristo wẽrĩse me'rã cũ yarãrẽ "Añurõ weetu'ajanũ'cõgũti" nĩ'quere masĩcã weecũ niwĩ. ¹⁰ A'ti mũcõ pe'ticã, nipe'tise Õ'acũ "A'tiro wa'arosa'a" nĩ'caronojõta wa'arosa'a. Tojo wa'acã, cũ ũa'caronojõta weegũsami. A'tiro weegũsami. Cũ nipe'tirã ũa'mũsepu nirã, a'ti nucũcãpu nirãrẽ Cristore na dupoã sõrõgũsami.

¹¹ Õ'acũ marĩrẽ Jesucristo me'rã ni'cãrõ me'rã nidutigu duporopũ beseyucũ niwĩ. Marĩrẽ cũ "O'oguti" nĩ'quere ñe'edutigu tojo weecũ niwĩ. A'te nipe'tise cũ "Weeguti" nise cũ wãcũyu'quepu ni'i. Cũ nipe'tise añutũ'sa'a nisere weesami. ¹² Cũ a'tiro wéegũ, ũaã Cristore ãjõpeomũ'tãrãrẽ añurõ weecã ũagu besecũ niwĩ. Ɔsã añurõ weese me'rã masã cũ Õ'acũ nise pacare añurõ wãcũato nĩgũ tojo besecũ niwĩ. ¹³ Cristo curusapu wẽrĩ'que me'rã musã que'rã Õ'acũ yarã wa'awũ. Musã diacjũ cjase Cristo ye quetire tũ'orã, cũrẽ ãjõpeowũ. Cũ ye queti a'tiro ni'i. Marĩ pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ yũ'rũweticã weecũ niwĩ. Cũrẽ ãjõpeocã, Õ'acũ musãrẽ cũ yarã tojacã weecũ niwĩ. Yarã nima nisere ï'osĩ'rĩgũ, musãrẽ Espĩritu Santure o'ócũ niwĩ. Espĩritu Santu Õ'acũ "Musãrẽ o'óguti" nĩ'cũta nimi. ¹⁴ Õ'acũ Espĩritu Santure marĩrẽ o'otojacũ niwĩ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Diacjũta nipe'tise cũ "O'oguti" nĩ'quere o'ogũsami. Cũ o'otjere yucuerã wee'e. Cũ yarã nipe'tirã ña'arõ weeseti nimi'cãrãrẽ yũ'rũwetipe'ticã weegũsami. Tojo wéeca be'ro cũ "O'oguti" nĩ'quere o'ogũsami. Cũ tojo weecã ï'arã, masã Õ'acũrẽ "Añubutiagu nimi", nirãsama.

Pablo Éfesocjãrãrẽ sãrĩbosase ni'i

¹⁵⁻¹⁶ Yũ'ũ musã añurõ weesere masĩ'i. Musã marĩ wiogu Jesure ãjõpeo'o. Tojo nicã nipe'tirã Õ'acũ yarãrẽ ma'ĩ'i. Musã tojo weecã wãcũgũ, yũ'ũ Õ'acũrẽ sãrĩbosasetirinũcũ cũrẽ e'catise o'onu'cũ'u. ¹⁷ Õ'acũ, marĩ wiogu Jesucristo pacũ añubutiagu nimi. Cãrẽ musã ye niatjere a'tiro sãrĩbosa'a: "Õ'acũ, Espĩritu Santu tũ'omasĩse o'oato narẽ. Mũ'ũ ye cjasere añurõ ï'oato. Nemorõ mũ'ũrẽ masĩdutigu tojo weeato. ¹⁸ Õ'acũ, na tũ'oña'rõpu mũ'ũ ye cjasere masĩcã weeya. Mũ'ũ narẽ añurõ weesĩ'rĩgũ besecũ niwũ. Nipe'tirã mũ'ũ yarãrẽ añubutiasere o'ogũsa'a. A'tere narẽ añurõ masĩcã weeya. ¹⁹⁻²⁰ Mũ'ũ tutuayũ'rũgu ni'i. Mũ'ũ tutuase ne pe'tisome. Te me'rã ũaã Jesucristore ãjõpeorãrẽ dũcayugũ wee'e. Mũ'ũ tojo weesere narẽ masĩcã weeya", ni sãrĩbosa'a. Õ'acũ tutuase a'tiro ni'i. Cũ, cũ tutuase me'rã Cristo wẽrĩ'cupure masãcã weecũ niwĩ. Cũ masãmujãaca

be'ro cūrē cū tiro ʉ'mʉsepʉ wiogʉ dujiri cūmurō diacjũ pe'e dʉpocʉ niwĩ. Cũ tutuase me'rāta cū ʉaronojō marĩrē dʉcayugʉ weemi. ²¹ Ō'acũ Cristore a'tiro weecʉ niwĩ. Nipe'tirā a'ti nucūcāpʉ nirā, ʉ'mʉsepʉ nirā, na wiorārē, no'o āpērārē dutirānojōrē na bu'ipʉ tojacā weecʉ niwĩ. A'ti ʉmʉcopʉ, ape ʉmʉcopʉre tojota weenu'cūcūsami. ²² Ō'acũ nipe'tisere, nipe'tirārē Cristo doca tojacā weecʉ niwĩ. Tojo nicā nipe'tirā Cristore ějōpeose cururicjārā dʉpoá sōrōcʉ niwĩ. ²³ Nipe'tirā cūrē ějōpeose cururicjārā ni'cā curua nima. Ti curuacjārā cū ʉpʉ weronojō nima. Tojo nicā Jesucristota nipe'tiropʉ nibi'acā'sami. Cūrē ějōpeose cururicjārā cū ʉaro weemasĩma. Tojo weero narē añurō weemasĩse dʉ'sawe'e.

2

Ō'acũ marĩrē ma'ígũ ʉ'rʉo'que ni'i

¹ Todʉporopʉ Cristore ějōpeose dʉporo mʉsā ña'arō weecārā niwũ. Mʉsā ña'arō wee'que bu'iri Ō'acũ ĩ'orōpʉre wērĩ'cārā weronojō nicārā niwũ. ² Āpērā a'ti turicjārā weronojō ña'arō weenu'cūcārā niwũ. Wātĩa wiogʉ ʉaronojō weecārā niwũ. Cũ a'ti turicjārā Ō'acūrē ʉ'rʉnʉ'cārārē dutigʉ nimi. ³ Todʉporo marĩ nipe'tirā tojota ña'arō weenu'cūwũ. Ña'arō weesĩ'rĩsere ʉaripejawʉ. Marĩ no'o ʉaro weesĩ'rĩsenojōrē, ña'arō wācūsenojōrē weewʉ. Tojo weerā marĩ quē'rā Ō'acūrē bu'iri da'reno'bopā. Āpērārē pecame'epʉ cō'a, bu'iri da'rero weronojō da'reno'bopā. ⁴ Cũ pe'e marĩrē ʉputu ma'ígũ, pajaña'se cʉoyʉ'rʉawĩ. ⁵ Marĩ ña'arō wee'que bu'iri Ō'acũ marĩrē “Wērĩ'cārā weronojō nima”, ni ĩ'awĩ. Cristore ějōpeoca be'ro marĩrē “Cristo me'rā ni'cārō me'rā nima”, ni ĩ'asami. Cũ Cristore masō'caronojōta marĩ quē'rārē catise pe'tisere o'ocʉ niwĩ. Tojo weegʉ Ō'acũ marĩrē pajaña'gũ, ña'arā nimi'cārārē ʉ'rʉocʉ niwĩ. ⁶ Ō'acũ Jesucristore masōcʉ niwĩ. Cūrē masō'caronojōta marĩ Jesucristo yarārē masāmujāa'cārā weronojō weecʉ niwĩ. Jesucristo ʉ'mʉsepʉ wiogʉ dujiri cūmurō dujironojōta marĩrē cū me'rāta tja ʉ'mʉsepʉ dujiyutojarā weronojō nicā weecʉ niwĩ. Ña'arō nisetise me'rā nisome majā. ⁷ Jesucristo cū wērĩbosa'que me'rā marĩrē ma'isere, cū añubutiario weesere ĩ'ocʉ niwĩ. Be'ropʉ nipe'tirārē tere masĩcā ʉagʉ tojo weecʉ niwĩ. ⁸ A'tiro ni'i. Marĩ Jesucristore ějōpeorā Ō'acũ añurō weese me'rā ʉ'rʉwʉ. Te marĩ basu wee'que mejēta ni'i. Ō'acũ pe'e marĩrē

yu'rɥowĩ. ⁹ Marĩ añurõ weesere ï'agũ mejêta yu'rɥowĩ. Tojo weegu ne ni'cũ “Yu'u añurõ wee'que wapa Ô'acũ yu'are yu'rɥowĩ”, nita basiowe'e. ¹⁰ A'tiro ni'i. Marĩ cũ wee'cārã ni'i. Jesucristo ya curuacjārã nidutigu tojo weecu niwĩ. Dɥporopɥ marĩ añurõ weeatjere wãcũyutojacɥ niwĩ. Tere añurõ weedutigu marĩrê Jesucristo yarã wa'acã weecu niwĩ.

Marĩ Jesucristo me'rã añurõ nicã'a nise ni'i

¹¹ Mũsã todɥporopɥ niseti'quere wãcũña. Mũsã judío masã niwe'e. Tojo weerã judío masã ò'rêcɥ yapa caserore yejecõ'arã, a'tiro nisama mũsãrê: “Na yejecõ'ano'ña marĩrã nima.” Na basu pe'e “Ûsã yejecõ'ano'cārã Ô'acũ yarã ni'i”, nimisama. Mũsã pe'ere “Ô'acũ yarã nitima”, nisama. Tojo weese upɥpɥ weese dia'cũ ni'i. Tojo weese masãrê Ô'acũ yarã wa'acã weewe'e. ¹² Titapɥre mũsã êjõpeose dɥporo Cristore moocārã niwũ. Mũsã Ô'acũ yarã Israe curuacjārã me'rã niticārã niwũ. Ô'acũ Israe curuacjārãrê a'tiro nicu niwĩ: “Narê añurõ weeguti. Na wiogu nigũti. Yarã nirãsama”, nicu niwĩ. Mũsã pe'ere tojo niticu niwĩ. Mũsã Ô'acũ ãsãrê yu'rɥogusami nisere masĩticārã niwũ. Ô'acũrê moocārã niwũ. ¹³ Ni'cãrõacã pũricãrê mũsã Jesucristore êjõpeorã ni'i. Tojo weerã todɥporopɥ cũrê masĩtimi'cārã cũ yarã wa'acãrã niwũ. Cristo cũ wêrĩse, cũ dí o'maburose me'rã mũsãrê cũ yarã wa'acã weecu niwĩ. ¹⁴ Cristo nimi marĩrê ejerisãjãserere o'ogu. Cũta marĩrê judío masãrê, judío masã nitirãrê ni'cã curuacjārã wa'acã weecu niwĩ. Marĩ a'merĩ ï'asĩrĩtimi'quere du'ucã weecu niwĩ. ¹⁵ Cũ wêrĩse me'rã Moisé duti'quere wéerã, ne ni'cũ yu'rɥwetimasĩtimi nisere masĩcã weecu niwĩ. Tojo weegu Cristo pɥa curua nimi'cãrãrê cũrê êjõpeocã ï'agũ, ni'cã curuata weecu niwĩ. Tojo weese me'rã marĩrê añurõ ni'cãrõ me'rã niseti'cã weecu niwĩ. ¹⁶ Cũ curusapɥ wêrĩse me'rã marĩrê judío masãrê, judío masã nitirã me'rã a'merĩ marĩ pe'sutisere du'ucã weecu niwĩ. Cũ wêrĩse me'rãta tja marĩ pɥa curua nimi'cãrãrê ni'cã curua weecu niwĩ. Tojo nicã te me'rãta Ô'acũ ï'orõpɥre marĩrê añurã wa'acã weecu niwĩ.

¹⁷ Cristo a'ti nucũcãpɥ a'tigu, “Ô'acũ masã me'rã añurõ nisetisere apogu a'tiwɥ”, ni wrecu niwĩ. Ûsã judío masã Ô'acũ yere masĩ'cãrãrê wrecu niwĩ. Tojo nicã mũsã quẽ'rã judío masã nitirã, Ô'acũ yere masĩti'cãrãrê te quetire wrecu niwĩ. ¹⁸ A'tiro ni'i. Jesucristo wêrĩse me'rã marĩ judío masã, judío masã nitirã nipe'tirã marĩ pacu Ô'acũrê sêrĩmasĩ'i. Cũrê êjõpeo, masĩta basio'o. Cũ

tiropu wa'amasĩ'i. Espíritu Santu ni'cũ nigú cũ weetamuse me'rã tojo weeta basio'o. ¹⁹ Tojo weerã musã judío masã nitirã Õ'acũ ĩ'orõpũre apesecjãrã sijari masã weronojõ niwe'e. Õ'acũrẽ masitirã weronojõ niwe'e. A'tiro pe'e ni'i. Judío masã Cristore ãjõpeorã weronojõta Õ'acũ ya curuacjãrã ni'i. Nipe'tirã Cristore ãjõpeorã me'rã ni'cũ põ'rã, Õ'acũ põ'rã ni'i. ²⁰ Marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã ni'cã wi'i yéeca wi'ijo weronojõ ni'i. Ti wi'i yeenu'cã'que a'tiro ni'i. Jesucristo besecũ'cãrã, tojo nicã Õ'acũ wereduti'quere wereturiari masã musãrẽ ne waro bu'edũ'pocãticãrã niwã. Tere tu'orã, ãjõpeocãrã niwũ. Na ne waro yeenu'cãcaga ãtãgã weronojõ Jesucristo nimi. ²¹ Yeenu'cãcaga ãtãgã me'rã nipe'tise ti wi'i cjase queoro ninu'cũcã'a. Nipe'tise apeye ãtãpaga tiga yeenu'cãcaga ãtãgã me'rã yee a'mesu'ono'o. Queoro tiga me'rã añurõ yeeturiamujãno'o. Tojo weronojõ Cristo marĩ cãrẽ ãjõpeocã, ãpẽrã todũporo ãjõpeorã me'rã añurõ a'mesu'acã weemi. ãpẽrã cãrẽ ãjõpeowã'cãcã, cũta tja marĩ nipe'tirãrẽ ni'cã curua, pajiri curua wa'acã weemi. ãpẽrã marĩ nipe'tirãrẽ ĩ'arã, wiopesase me'rã “Õ'acũ ya curua ni'i”, nirãsama. ²² Musã quẽ'rã judío masã nitirã ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã me'rã a'mesu'a, Õ'acũ ya curuacjãrã toja'a. Õ'acũ Espíritu Santu me'rã musãpũre nimi.

3

Pablo “Judío masã nitirãrẽ bu'edutigũ cũuno'wũ” ní'que ni'i

¹ Õ'acũ musãrẽ ma'ígũ, añurõ weecu niwĩ. Cũ tojo weesere wãcũgũ, cãrẽ e'catipeo'o. Yu'u Pablo musã judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. ² Musã masĩsa'a, Õ'acũ musãrẽ pajaña'gũ, añurõ weesĩ'rĩgũ, yu'ũre a'tiro weredutiwĩ. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ yu'rũomi nisere weredutiwĩ. ³ Õ'acũ todũporopũ masĩno'ña marĩ'que quetire yu'ũre bajuyoropũ ĩ'owĩ. Tere “Judío masã nitirãrẽ añurõ weegũti” ní'quere yu'ũre masĩcã weewĩ. Yu'u musãrẽ a'te dũporo pejetipawa ojatojapũ. ⁴ Musã tere bu'érã, yu'ũre “Cristo ye queti, todũporo masĩno'ña marĩ'que quetire cũ masĩmi”, nirãsa'a. ⁵ Dũporocjãrã Õ'acũ judío masã nitirãrẽ ñe'egũsami nisere masĩticãrã niwã. Ni'cãrõacã pũrĩcãrẽ Espíritu Santu me'rã cũ yarã, cũ besecũ'cãrãrẽ weremi. Tojo nicã tere cũ wereduti'quere wereturiari masãrẽ weremi. ⁶ Te todũporo masĩno'ña marĩ'que queti a'tiro ni'i. Judío masã nitirã

Jesucristore ějōpeorā, judío masā weronojō Ō'acũ pō'rā sājārāsama. Na quē'rā cū o'oaťjere ñe'erāsama. Na pua curua nimi'cārā ni'cā curua nirāsama. Ō'acũ “Judío masārē Jesucristo me'rā añurō weegati”, nicu niwī. Cū tojo ní'quere judío masā nitirā quē'rārē weegusami.

⁷ A'te quetire Ō'acũ yu'ure weredutigu cūuwī. Yu'u ña'agũ nimicā, yu'ure añurō wéegũ, cū tutuaro me'rā tojo cūuwī. ⁸ Yu'uta mejō nigũ waro nipe'tirā Ō'acūrē ějōpeorā docapu tu'oña'a. Tojo nimicā, yu'ure añurō weesirīgũ, a'tiro weecu niwī. Judío masā nitirārē cū bese'cu Cristo ye añuse quetire weredutiwī. Te queti a'tiro ni'i. Ō'acũ Jesucristo me'rā añubutiasere marirē weemi. Te añusere marī wācūpōtēowe'e. ⁹ Apeyere Ō'acũ nipe'tirā te queti toduporocjārā masīti'quere masīato nígũ yu'ure o'ówī. Cū nipe'tisere wee'cu te quetire maata wereticu niwī. Te queti cū ne waro wācūyu'que a'tiro ni'i. “Judío masā nitirā judío masā weronojō Ō'acũ pō'rā nirāsama” ní'que ni'i. ¹⁰ Tojo weero ni'cārōacārē Jesucristore ějōpeori curuacjārā me'rā a'tiro wa'a'a. Na peje cururi nimi'cārā ni'cā curua wa'acā ĩ'arā, u'musecjārā wiorā, tojo nicā wātī yarā tutuarā a'tiro nisama: “Ō'acũ masīyu'rūami. Añubutiaro wācūse cuomi”, nisama. ¹¹ Ne waropu Ō'acũ “Tojota peje cururicjārārē ni'cā curua wa'acā weeyapatigati”, nicu niwī. Cū ní'caronojōta Jesucristo marī wioogu me'rā queoro wa'acā weecu niwī. ¹² Cristo me'rā marī Ō'acūrē masīta basio'o. Jesucristore ějōpeotjārā, uiro marirō “Marirē ñe'egūsami”, ni'i. Cūrē sērīmasī'i. ¹³ Yu'u musārē were'que bu'iri pi'eti'i. Musārē a'tiro weecā ũ'a'a. Yu'u pi'etisere wācūrā, bujaweticā'ña. Pi'etigu, Ō'acũ musārē añurō wee'quere āpērārē wācūcā wee'e.

Cristo masārē ma'isere masīato nígũ, Pablo sērībosase ni'i

¹⁴ Ō'acũ, marī wioogu Jesucristo pacure e'catipeo'o. Musā judío masā nitirārē añurō weesere wācūgũ, tojo wee'e. ¹⁵ Ō'acūta pacu nimu'tā'cu nimi. Cū me'rā pacu nise nu'cā'a. Cū nipe'tise cururicjārā u'musepu nirā, a'ti nucūcāpu nirā ni'cārō me'rā niseti'cā weecu niwī. ¹⁶ Marī pacure musā ye niatjere sērībosa'a. Cū añubutiagu, tutuayu'rūgu nimi. Cū Espiritu Santu musārē wācūtutuacā weegusami. ¹⁷ Musā Cristore ějōpeo, nemorō cū me'rā añurō niato nígũ sērībosa'a. Apeyema, musā Cristore, tojo nicā āpērārē añurō ma'icā ũagu sērībosa'a. ¹⁸ Musā nipe'tirā Ō'acũ yarā me'rā Jesucristo marirē ma'iyu'rūnu'cāsere masīdutigu sērībosa'a. Cū nipe'tirā masārē uputu waro ma'imi. Wiorā,

mejõ nirã, nipe'tirãpũreta ma'inu'cũcã'mi. Cũ ma'ise ne pe'tisome. ¹⁹ Mũsãrẽ cũ ma'isere masĩdutigu sãrĩbosa'a. Cũ ma'isere wãcũpõtẽomasĩtisa'a. Te, cũ ma'isere masĩrã, cũ weronojõ añurã, ña'ase moorã nirãsa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ cwoyũ'rũarãsa'a.

²⁰ Nipe'tirã “Õ'acũrẽ añuyũ'rũami”, niato. Cũ nipe'tise marĩ sãrĩse yũ'rũoro o'osami. Marĩ wãcũ'que nemorõ o'omasĩsami. Cũ tutuaro me'rã marĩrẽ tojo weemasĩsami.

²¹ Tojo weerã Õ'acũ marĩ Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrẽ añurõ weecã ï'arã, nipe'tirã Õ'acũrẽ e'catipeonu'cũcã'to. Tojo nicã Jesucristo masãpũre weesere ï'arã, tojota weeato. A'tocaterocjãrã, be'rocjãrã quẽ'rã tojota Õ'acũrẽ e'catipeonu'cũcã'to.

Tojota wa'arosa'a.

4

Jesucristore ãjõpeorãrẽ ni'cãrõ me'rã nisetiduti'que ni'i

¹ Yũ'ũ marĩ wiogu ye quetire werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipũ ni'i. Õ'acũ cũ tutuaro me'rã marĩrẽ añurõ weecu niwĩ. Tere wãcũgũ, mũsãrẽ a'tiro weecã ũa'a. Mũsã Õ'acũ bese'cãrã weronojõta añurõ weesetiya.

² Ne ni'cũ “Ãpẽrã yũ'rũoro ni'i”, ni wãcũticã'ña. Nitutiro marĩrõ queoro weeya. Mũsãrẽ ña'arõ, mejẽcã weecã, wãcũtutuaya. Ãpẽrãrẽ ma'irã, queoro weeticã ï'arã, tojo tũ'oña'cã'ña. ³ Espĩritu Santu mũsãrẽ ni'cãrõ me'rã niseticã weemi. Mũsã ni'cãrõ me'rã añurõ nisetirãti nĩrã, a'merĩ acobojoya. A'merĩ añurõ wejepeo, cumuca marĩrõ niña.

⁴ Marĩ ni'cã curuacjãrã ni'i. Espĩritu Santu ni'cũ nigũ, marĩ nipe'tirãpũre nimi. Õ'acũ Ʃ'mũsepũ wa'adutigu marĩ nipe'tirãrẽ beseyucu niwĩ. ⁵ Marĩ wiogu Jesucristo ni'cũta nimi. Marĩ nipe'tirã cãrẽ ni'cãrõnojõ ãjõpeo'o. Jesucristore sirutusere ï'orã, marĩ nipe'tirã wãmeyeno'o. ⁶ Õ'acũ marĩ pacũ ni'cũta nimi. Cũ marĩ nipe'tirã wiogu nimi. Cũ, cũ yarã me'rã cũ ye cjasere weemi. Cũ yarã nipe'tirãpũre nimi.

⁷ Tojo nimicã, Cristo marĩrẽ, marĩnũcũrẽ Espĩritu Santu me'rã weemasĩsere o'ocu niwĩ. ⁸ Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronojõta ni'i. A'tiro ojano'wũ:

Cũ Ʃ'mũsepũ mũjãase duporo cũrẽ ï'atu'tirãrẽ docaque'acã weecu niwĩ.

Cũ mũjããca be'ro masãrẽ Espĩritu Santu me'rã weemasĩsere o'ocu niwĩ.

⁹ Cũ Ʃ'mũsepũ mũjãasere ucũrã, cũ topũ mũjãati duporo a'ti di'tapũ dijaticũ niwĩ yujupũ, nirã wee'e. Dijati, a'topũ nicũ niwĩ. ¹⁰ Cũta tja a'ti di'tapũ ni'cũ Ʃ'muse

añubutiaropu Õ'acũ nirõpu mujãacu niwĩ. Tojo weegu nipe'tiropu dutimasĩmi. ¹¹ Jesucristo cũ yarãrẽ, nãnucũrẽ Espĩritu Santu me'rã weemasĩsere o'ocu niwĩ. Ni'cãrẽrãrẽ besecũú, cũ ye queti wererã sãjãcã weecu niwĩ. Æpẽrãrẽ Õ'acũ cũ ucũse tu'o'quere wereturiarã sãjãcã weecu niwĩ. Æpẽrãrẽ, cũ masãrẽ pecame'epu wa'abo'cãrãrẽ yu'ruwetise quetire werecusiari masã sõrõcu niwĩ. Æpẽrãrẽ, Jesucristo eẽjõpeorãrẽ su'ori bu'edutigũ cũucu niwĩ. ¹² Tojo wee cũ yarãrẽ cũ ye cjasere da'rato nĩgũ tojo weecu niwĩ. Cũ ya curuacjãrãrẽ cũ uaro weenemoato nĩgũ tojo weemasĩsere o'ocu niwĩ. ¹³ Tere wee, marĩ a'merĩ weetamurã, Õ'acũ macũrẽ nemorõ eẽjõpeonemorãsa'a. Cũrẽ añurõ masĩrãsa'a. Tojo nicã Õ'acũ uaronojõta queoro weemasĩnemorãsa'a. Õ'acũ bese'cu Cristo nipe'tisere añurõ niseticu niwĩ. Marĩ cũrẽ eẽjõpeori curuacjãrã quẽ'rã cũ weronojõta nisetrãsa'a. ¹⁴ Tojo weerã wĩ'marã weronojõ ducayumujãrã nisome. Nipe'tisetiri ma'ma bu'esere tu'orã, na'irõ ducayumujãsome. Nisoome'rĩrĩ masã marĩrẽ mejẽcã eẽjõpeocã weesome. ¹⁵ A'tiro pe'e bucũrã weronojõ weerãsa'a. Diacjũ a'merĩ ma'i, ucũrãsa'a. Siape me'rã diacjũ cjasere eẽjõpeotu'ajanũ'cõrãsa'a. Tojo nicã, Æpẽrãrẽ wereyapada'reorãsa'a. Nipe'tise no'o marĩ weesere Cristo me'rã nĩrã, cũ uaro weenemorãsa'a. Cũta nimi cũrẽ eẽjõpeori curuacjãrã dupoá. ¹⁶ Tojo dupoá nĩgũ, marĩrẽ queoro a'mesu'acã weemi. Marĩ upu peje ducawatimirõ, ni'cã upũta ni'i. A'te weronojõ marĩ cũrẽ eẽjõpeorãrẽ ni'cã curuata cũ me'rã ni'cãrõ me'rã nicã weemi. Marĩ eẽjõpeorãnucũ a'merĩ weetamurã, siape me'rã weetamuwã'cã, a'merĩ ma'itu'ajanũ'cõrãsa'a.

Jesucristo me'rã ma'ma weesetisere boca'que ni'i

¹⁷ Marĩ wiogu dutiro me'rã musãrẽ a'tiro weeduti'i. Musã Õ'acũrẽ masĩtirã weronojõ weeticã'ña. Toduporopu weeseti'quenojõrẽ weeticã'ña. Õ'acũrẽ masĩtirã no'o uaro wãcũ, weema'acã'sama. ¹⁸ Na tu'omasĩtima. Na'itĩ'arõpu nĩrã weronojõ nima. Õ'acũ masãrẽ añurõ weesere masĩtima. Õ'acũ yere wãcũsĩ'rĩtirã, tu'omasĩtirã weronojõ nima. Tojo weerã Õ'acũ tiropu catinu'cũsome. ¹⁹ Na ña'arõ weesetisere ne bopoyatima. Na no'o uaro ña'arõ weebajaque'atima. Na weetũ'sase, nipe'tise ña'asere weema. Na weesere “¿Añumitito?” ni wãcũtima. ²⁰ Musã pũrĩcãrẽ Cristo Õ'acũ bese'cu tojo weesere weedutiticu niwĩ. ²¹ Musã queorota cũ ye quetire tu'orã, masĩsa'a. Cũrẽ eẽjõpeorã weesetisere Jesũ bu'e'quere masĩsa'a. ²² Musã toduporopu

weeseti'quema du'ucã'ña majã. Mũsã “Ña'arõ uaripejasere weérã, e'catirãsa'a”, ni wãcũmipã. Niwe'e. Tojo weese mũsãrẽ dojorẽpã. ²³ Mũsã mejẽcã wãcũsere ducayuroa'a. ²⁴ Õ'acũ uaronojõta ma'ma weesetisere weeya. A'tiro weérã, ãpẽrãrẽ mũsã queoro weerãsa'a. Tojo nicã Õ'acũ ï'orõpũre añurã nirãsa'a.

²⁵ Tojo weerã a'merĩ nisoosere du'ucã'ña. Marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeori curuacjãrã ni'i. Te ye bu'iri a'merĩ diacjũ ucũrõna'a.

²⁶ Mũsã uarã, ña'arõ weeticã'ña. Uana'iaticã'ña. ²⁷ Wãtĩ mũsãrẽ uadojacã weesĩ'rĩsere cã'mota'aya.

²⁸ Todũporopũ yajapo'cũ yajanemoticã'to majã. Yajaronojõ o'ogũ, da'rato. Tojo weegũ cũ basu quẽ'rã cuogusami. Cũ da'ra'que wapa me'rã pajasecuorã quẽ'rãrẽ weetamumasĩgũsami.

²⁹ Ña'asere ucũticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Añuse, no'o masãrẽ weetamusenojõ pe'ere ucũña. Tojo weérã, mũsã ucũse tũ'orãrẽ añurõ weerãsa'a. ³⁰ Nipe'tise ña'arõ weesere weeticã'ña. Espĩritu Santure bujaweticã weeticã'ña. Õ'acũ Espĩritu Santure o'ose me'rã mũsã “Õ'acũ yarã nima”, nino'o. Tojo weerã mũsã masĩ'i, Jesucristo a'ticãpũ Õ'acũ mũsãrẽ añurõ yũ'ruobutiagusami.

³¹ Nipe'tise a'merĩ ña'arõ tũ'oña'sere, pũrĩrõ ucũsere, uayũ'rumajãsere, a'metu'tise, uarã caricũsere, tojo nicã ãpẽrãrẽ ña'arõ ucũse quẽ'rãrẽ du'ucã'ña. Ne ni'cũrẽ ï'atu'titicã'ña. ³² A'tiro pe'e weeya. A'merĩ añurõ weetamu, pajaña'ña. Õ'acũ Cristo me'rã mũsãrẽ acobojo'caronojõta mũsã quẽ'rã a'merĩ acobojoya.

5

“Õ'acũ põ'rãrẽ a'tiro nisetiroa'a” ní'que ni'i

¹ Mũsã Õ'acũ põ'rã cũ mairã ni'i. Tojo weerã cũ weronojõ weeya. ² Jesucristo marĩrẽ ma'icaronojõta a'merĩ ma'inu'cũcã'ña. Cũ marĩrẽ ma'ígũ, wẽrĩbosacu niwĩ. Cũ wẽrĩbosa'que judío masã oveja wĩ'magũrẽ wẽjẽ, Õ'acũrẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ ni'i. Õ'acũ na ãjũamorõcã, tũ'sacu niwĩ. Te weronojõ Jesucristo marĩrẽ wẽrĩbosa'quere tũ'sacu niwĩ.

³ Mũsã Õ'acũ yarã nitoja'a. Tojo weerã mũsã nũmosãnumia nitirãrẽ, marãpũsumã nitirãrẽ ne a'metãrãbajaque'aticã'ña. Nipe'tise no'o ña'arõ weesere, ña'arõ wãcũsere weeticã'ña. Tojo nicã ãpẽrã yere uaripejaticã'ña. Ne cã'rõ ña'arõ weesere wãcũticã'ña.

⁴ Ña'asere ucũ bujicã'ticã'ña. No'o uaro ucũma'aticã'ña.

Tojo weese queoro niwe'e. Tojo weronojō o'orā, a'tiro pe'e weeya. Ō'acū añurō weesere a'merī ucū, cūrē e'catise o'oya. ⁵ Musā masītojasa'a. No'o űaro a'metārābajaque'atirānojō Jesucristo yarā nitima. Ō'acū nirōpū wa'asome. Mejārōta tja ña'asere weegú, tojo nicā a'ti űmūco cjase űaripejayū'rūnū'cāgū quē'rā cū tiropū wa'asome. A'ti űmūco cjase űaripejayū'rūnū'cāse Ō'acū mejētare ējōpeose ni'i. ⁶ Tū'omasīña. Ō'acū te ña'ase weerārē cūrē yū'rūnū'cārārē pecame'epū bu'iri da'regusamī. Na ña'arō weesere “Añuse ni'i”, nibosama. Na tojo ucūmaasoosere ne ējōpeoticā'ña. ⁷ Ō'acūrē yū'rūnū'cārārē na ña'arō weesere ne cā'rō bu'ipejatamuticā'ña.

⁸ Musā todūporopūre ña'arō weesetirā, na'itī'arōpū weronojō nicārā niwā. Ō'acūrē masīticārā niwā. Ni'cārōacā pūrīcārē marī wiogū yarā nírā, bo'reyuropū nírā weronojō ni'i. Ō'acū ye cjasere masī'i. Cū yarā weronojō weesetiya. ⁹ Marī bo'reyuropū nírā, āpērārē añurō wee'e. Tojo nicā weesoose marīrō Ō'acū űaronojō queoro wee'e. ¹⁰ Nipe'tise musā weesenojōrē “¿Marī wiogū e'catigusari?” ni wācūña. ¹¹ Jesucristore ējōpeotirā na'itī'arōpū nírā weronojō nisama. Na no'o űaro weema'asama. Musā na weronojō weeticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Na weesere “Ña'ase Ō'acū weedutitise ni'i” ni, bajuyoropū ī'oña. ¹² Na ya'yioropū ña'arō weesere marī ucūcā, bopoyo ni'i. ¹³ Bo'reyuropūre nipe'tise baju'u. Marī na ña'arō wee'quere ña'a ni'i nírā, bajuyoropū ī'o'o. Tojo weecā, na ña'arō weesere masīsama. Masīrā, na quē'rā dūcayubosama. ¹⁴ Tojo weero Jesucristore ējōpeotirārē a'tiro ucūno'o:

Mū'ū cārīgū, tū'omasītīgū weronojō ni'i.

Wā'cāña.

Ō'acū ī'orōpūre wērī'cū weronojō ni'i.

Tojo nimigū, masāña.

Tū'omasīña.

Cristo Ō'acū bese'cū musārē bo'reyuropū nirārē weronojō weegusamī, nino'o.

¹⁵ Tojo weerā musā weesere añurō wācūcasanū'cōña. Ō'acū yere masītirā weronojō niticā'ña. Cū yere masīrā weronojō pe'e añurō niña. ¹⁶ A'tiro nicā peje ña'ase ni'i. Tojo nimicā, a'tiro weeya. Nipe'tise musā weesetisetirinūcū Ō'acū űaro weeya. ¹⁷ No'o űaro weema'aticā'ña. “¿Ñe'enojō pe'e Ō'acū űase niti?” ni wācūña. ¹⁸ Que'aticā'ña. Tojo weese yapatidijase ni'i. E'catisī'rīrā, Espīritu Santure

cuoyu'rumajā niña. ¹⁹ Ō'acū ye basasere, Salmo wāmetiri pūrīpu oja'quenojōrē a'merī wereya. Marī wiogure uputu e'catipeose me'rā basapeoya. ²⁰ Marī wiogu Jesucristore ējōpeorā, nipe'tisere Ō'acū marī pacure e'catise o'onu'cūcā'ña.

Ni'cā wi'icjārā Jesucristore ējōpeorārē dutise ni'i

²¹ Cristore mūsā ējōpeose bu'iri wiopesase me'rā a'merī ĩ'aña.

²² Marāpūtirānumia, marī wiogure yu'ti ējōpeoronojōta mūsā marāpusumuarē yu'ti ējōpeoya. ²³ A'tiro ni'i. Cristo cūrē ējōpeori curuacjārā dapoā nimi. Tojo weronojō marāpūtigore co marāpu co wiogu weronojō nimi. Apeye quē'rārē Cristota cū ya curuacjārārē yu'rūogu nimi. Marī cū ya upəcjārā ni'i. ²⁴ Marī cū ya curuacjārā cū dutise doca ni'i. A'te weronojō marāpūtirānumia quē'rā nipe'tise na marāpusumua dutise doca nirōua'a.

²⁵ Cristo cū ya curuacjārārē ma'igū, marī ye niatjere wērībosacu niwī. Cū ma'i'caronojōta, numotirā, mūsā numosānumiarē ma'iña. ²⁶ Jesucristo cū ya curuacjārārē cū yarā nidutigu tojo wērībosacu niwī. Cū ye quetire ējōpeocā, marī ña'arō wee'quere cō'a ducayucā weemi. Aco me'rā ũ'irītisere coero weronojō weemi. ²⁷ Cū, cū ya curuacjārārē añubutiarā cuoguti nígū, tojo weemi. De'ro nise ña'ase moorā, bu'iri marīrā wa'acā weemi. ²⁸ Jesucristo cū ya curuacjārārē ma'i'caronojōta, mūsā numotirā, mūsā numosānumiarē ma'irōua'a. Mūsā basu ma'irōnojōta ma'iña. No'o cū numorē maigūnojō cū basu ma'igū weemi. ²⁹ A'tiro ni'i. Ne ni'cū cū upure ma'iticā weetimi. A'tiro pe'e weemi. Añurō ba'a, cū upure co'temi. Cristo cū ya curuacjārārē tojota weemi. Marīrē ma'igū, añurō co'temi. ³⁰ Marī cūrē ējōpeori curuacjārā cū ya upu ni'i. ³¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wā:

Tojo weegu numotigu cū pacusumua me'rā ní'cu narē wijagusami.

Wija, cū numo me'rā nigūsami.

Ō'acū ĩ'orōpūre na puarā ni'cā upu nirāsama, ni ojano'wā. ³² Te tu'ota basiotise paca ni'i. Tojo nimicā, yu'hu pe'e Cristo, tojo nicā cūrē ējōpeori curuacjārārē na ni'cā upu nima nisere ucū'u. ³³ Tojo nimigū, a'te quē'rārē nigūti. Numotirāncū mūsā basu ma'irōnojōta mūsā numosānumiarē ma'iña. Numia quē'rā, mūsā marāpusumuarē añurō yu'ti ējōpeoya.

6

1 Wĩ'marã, ma'mapjia, Jesucristore ějõpeorã musã pacusumua dutisere añurõ yu'tiya. Tojo weese añu ni'i. 2-3 Δαρωρωϋ Õ'acũ Moisére cũ dutisere cũucũ niwĩ. Ni'cãrõ dutisere a'tiro nicũ niwĩ: “Musã a'tere yu'ticã, añurõ weeguti”, nicũ niwĩ. A'tiro nicaro niwũ: “Musã pacũ, musã pacore ějõpeoya. Musã tojo wéerã, e'catirãsa'a. A'ti nucũcãpũre yoacã catirãsa'a”, nicũ niwĩ.

4 Pacusumua, musã põ'rãrẽ na'irõ tu'titicã'ña. Na uacã weeticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Queoro weesere bu'emasõña. Na ña'arõ weecã, “Tojo weeticã'ña”, ñña. Narẽ marĩ wiogũre ějõpeocã, cũ ñaronojõta weecã weeya.

5 Da'raco'teri masã, musã wiorã na dutisere yu'tiya. Jesucristore da'raco'terã weronojõ añurõ weesooro marĩrõ wiopesase me'rã narẽ ějõpeoya.

6 Na ĩ'orõpũre añurõ da'raya. Na ĩ'atiropũ quẽ'rãrẽ mejãrõta weeya. Musã wiorã ĩ'orõpũ dia'cũ añurõ da'rarã, nisoora weebosa'a. Musã wiorã “Añurõ da'rami”, ni wãcũdutiã weebosa'a. Tojo weeticã'ña. Jesucristore da'raco'terã weronojõ Õ'acũ ñaronojõ añurõ tũ'sase me'rã da'raya. 7 E'catise me'rã Jesucristore da'rabosarã weronojõ tũ'oña'ña. Masã dia'cũrẽ da'rabosarã weronojõ tũ'oña'ticã'ña. 8 Musã masĩtoja'a, marĩ wiogũ marĩnucũrẽ wapayegusami. Da'raco'teri masã, da'raco'tetirãrẽ mejãrõta marĩ añuse wee'caro ejatuaro wapayegusami. Tojo weerã añurõ da'raya.

9 Dutiri masã, musã quẽ'rã mejãrõta musãrẽ da'raco'terãrẽ añurõ weeya. Narẽ ña'arõ tuunũrũticã'ña. Wãcũña, musã quẽ'rã na weronojõ ñ'mũsepũre ni'cũ wiogũ cũo'o. Cũ pũricã nipe'tirã masãrẽ ne dũcawaaro marĩrõ ni'cãrõnojõ ĩ'asami.

Õ'acũrẽ ějõpeorã a'tiro weerõna'a nise ni'i

10 Ni'cãrõacãma a'tiro ojaguti. Acawererã, musã marĩ wiogũ me'rã ni'i. Tojo weerã cũ tutuayũ'rũse me'rã wãcũtutuaya. 11 Wãtĩ musãrẽ nisoome'ricã, Õ'acũ weetamuse me'rã cã'mota'aya. A'tiro weronojõ ni'i. Ni'cũ surara a'mewẽjẽrõpũ wa'agũ, cũ upũre cã'mota'agũ cõmesapeare, cõmesu'tiõre sãñasami. Tojo weronojõ Õ'acũ marĩrẽ tutuarã nidutigũ o'osere cũoya. Tere cũorã, wãtĩ ña'arõ weesere cã'mota'amasĩrãsa'a. 12 Marĩ Õ'acũ ñaro weesĩ'rĩrã, a'mequẽrã weronojõ ni'i. Masã me'rã a'mequẽrõ weronojõ niwe'e. Wãtĩa wiorã tutuarã me'rã a'mequẽ'e. Wãtĩa a'ti ñmũco cjase ña'arõ weesere dutirã

nima. Na pājārā bajutirā masārē wācūsepμ ña'arō weedutirā niquēsāsama. ¹³ Tojo weerā nipe'tise Ō'acū musārē tutuarā nidutigμ o'osere cμoya. Tere cμorā, nipe'tisetirinacū wātī musārē ña'arō weeduticā, tutuarāsa'a. Musā a'tiro wéeca be'ro wācūtutuarā waro nirāsa'a. Tojo weerā surara a'mewējērōpμ wa'agμ, nipe'tise cōmesu'tire wejesāña'caro weronojō weerāsa'a. ¹⁴ Surara cū yaro su'tiro bu'i ejeritusami. Be'ro cū cutirore cā'mota'agμ cōmesu'tirore sāñasami. A'te weronojō musā Ō'acū o'ose me'rā tutuarā niña. Surara ejeritu'caro weronojō Ō'acū ye ucūse diacjū cjasere añurō tμ'onurāña. Surara cū cutirore cā'mota'asami. Cū cā'mota'aro weronojō musā quē'rā a'tiro weeya. Wātī ña'arō weesere cā'mota'ajā, Ō'acū weetamuse me'rā añurō weeya. ¹⁵ Surara a'mewējēgū wa'ase dμporo cū dμpocārīrē cā'mota'ato nīgū sapatore sāñasami. Cū weronojō musā quē'rā Jesucristo ye quetire wererāti nírā, wācūyuya. A'te queti a'tiro ni'i. Jesucristo wērīse me'rā Ō'acū masārē yμ'rμocμ niwī. ¹⁶ Apeye quē'rārē upure cā'mota'ari pa'marē cμosami. Cū me'rā a'mewējērā, na buesepagμ pecame'e me'rā cμosere ti pa'ma me'rā cā'mota'acjμ tojo weesami. A'te weronojō wātī musārē ña'arō weesī'rīsere cā'mota'arā Ō'acūrē ējōpeoya. A'tiro niña: “Yμ'ure añurō yμ'rμweticā weegusami”, ni ējōpeoya. ¹⁷ Surara cū dμpoare cā'mota'asī'rīgū cōmesapeare pesasami. Cū weronojō wātī musā wācūsere dojorēsī'rīcā, “Ō'acū yμ'rμono'cārā ni'i”, niña. Apeye quē'rārē surara a'mewējēsī'rīgū pajiri pjī di'pjījore mi-asami. Cū weronojō musā quē'rā Espíritu Santu o'óca pjīrē cμoya. Ti pjī Ō'acū ucūse nisī'rīrō wee'e. Cū ucūse me'rā wātīrē cā'mota'amasī'i. Tojo nicā nipe'tise ña'asere cō'amasī'i. ¹⁸ Nipe'tise ña'asere, wātīarē cā'mota'arā Ō'acūrē sērīnu'cūcā'ña. Espíritu Santu weetamuse me'rā sērīña. Tμ'omasīse me'rā sērīdu'utirāta, nipe'tirā cū yarārē sērībosanu'cūcā'ña. ¹⁹ Yμ'u quē'rārē sērībosaya. Yμ'u Ō'acū yere weresetirinacū cū ucūsere yμ'ure o'oato. “Uiro marīrō Jesucristo ye quetire masā masīno'ña marī'quere wereta basiocā weeato”, ni sērībosaya. ²⁰ Ō'acū yμ'ure a'te quetire weredutigμ o'ówī. Yμ'u cūrē dμcayugμ weronojō ni'i. A'te quetire werese bu'iri ni'cārōacārē yμ'u bu'iri da'reri wī'ipμ ni'i. Topμ nimīgū, yμ'ure a'te quetire uiro marīrō wereato nírā, sērībosaya.

²¹ Tíquico marĩ acaweregu weronojõ nimi. Cũ yu'u ma'igũ nipe'tise yé quetire musãrẽ weregu wa'agusamí. Cũ marĩ wiogu ye cjasere weetamugũ nimi. ²² Tojo weegu ãsã ye quetire weredutigũ cãrẽ musã tiropu o'ó'o. Tojo o'ócã, wãcütutuarãsama nígu, tojo wee'e.

²³ Õ'acũ marĩ pacu, tojo nicã marĩ wiogu Jesucristo a'tiro weeato. Nipe'tirã musã Jesucristore ãjõpeorãrẽ ejerisãjãcã weeato. Ëjõpeo, a'merĩ ma'inemocã weeato. ²⁴ Õ'acũ nipe'tirã Jesucristore ma'inu'cũrãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Filipocjārārē ojāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Filipo wāmetiri macā Macedonia di'tapū nirī macācjārārē ojacū niwī.

Ṭoduporopure ti macāpūta Jesucristo ye quetire were, cūrē ējōpeori curuacjārā sājācā weecū niwī. Bu'iri da'reri wi'ipū nigū, ojacū niwī.

Ti macācjārā Jesucristore ējōpeorā cūrē niyeru weetamu'quere wācūgū, narē e'catise o'ocū niwī. Na te niyerure Epafrodito me'rā o'ocārā niwā. Cū papera miarī masū nicū niwī. Be'ro Pablo tiropū dutitia wa'acū niwī. Tojo wa'acā, Pablo cūrē co'te, be'ro Filipopū o'ótōrōcū niwī tja.

Pablo ti macācjārārē ojagū, ne cā'rō mejēcā ucūma'aticū niwī. E'catisere, na añurō ējōpeose pe'ere ucūyū'rūnū'cācū niwī. “Mejō nirā ni'i nisere wācūña”, nicū niwī. Tojo nicā Jesucristore ējōpeorā queoro weeya nisere ojacū niwī.

Pablo Jesucristore ējōpeori curuacjārārē oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo, tojo nicā Timoteo Jesucristore da'raco'terā ni'i. Ūsā nipe'tirā mūsārē Jesucristore ējōpeorā Filipopū nirārē oja'a. Tojo nicā Jesucristore ējōpeori curuacjārā sū'ori wejepeorā quē'rārē oja'a. Narē weetamuco'terā quē'rārē oja'a.

² Ō'acū marī pacū, Jesucristo marī wiogū mūsārē añurō weeato. Mūsārē ejerisājācā weeato.

Jesucristore ējōpeorārē Pablo sērībosase ni'i

³ Yū'u mūsārē wācūsetirinūcū yū'u wiogū Ō'acūrē e'catise o'o'o. Mūsā añurō weese bu'iri tojo wee'e. ⁴⁻⁵ Ne waropū mūsā Jesucristo ye quetire tū'orā, yū'ure weeta-munū'cāwū. A'tiro nicā quē'rārē tojota weenu'cū'u. Tojo weegū mūsā nipe'tirā ye niatjere Ō'acūrē e'catise me'rā sērībosanu'cū'u. ⁶ Ō'acū mūsārē añurō weesere yū'u masīyū'rūcāpu'ticā'a. Ō'acū mūsārē añurō dūcayunū'cācū niwī. A'tiro nicā quē'rārē dūcayugū weemi. Téé Jesucristo a'tiri curapū tojo dūcayuyapatigūsamī. ⁷ Yū'u a'tiro wācū'u: “Ō'acū narē tojo dūcayunu'cūgūsamī”, ni'i. Yū'u tojo wācūse añu ni'i. Mūsārē ma'ígū, tojo busū'u. A'tiro ni'i. Ni'cārōacārē yū'u bu'iri da'reri wi'ipū nicā, mūsā yū'ure bu'ipejatamu'u. Wiorārē “Jesucristo masārē yū'rūomi nise queti diacjū ni'i” werecā quē'rārē, bu'ipejatamu'u. Tojo weerā Ō'acū yū'ure

weetamusere musã quẽ'rã bu'ipejatamu'u. ⁸ Õ'acũ yu'u musãrẽ uputu ma'isere masĩmi. Yu'u musãrẽ ma'igũ, Jesucristo cũ pajaña'se me'rã ma'i'i. ⁹ Musãrẽ “Nemorõ a'merĩ ma'inemoato”, ni sërĩbosa'a. “Nipe'tisere añurõ masise me'rã tu'ocasanu'cõpe'oato”, ni'i. ¹⁰ Tojo weerã musã “A'tiro weeroua'a”, nımasırãsa'a. Ña'arõ weesere moorãsa'a. Jesucristo a'ticã, bu'iri marırã bocaejano'rãsa'a. Añuse dia'cũ wéerã bocaejano'rãsa'a. ¹¹ Jesucristota musãrẽ nipe'tisere añurõ weecã weegusami. Musã tojo weecã ĩ'arã, masã Õ'acũrẽ a'tiro wãcũrãsama. “Añuyurũami, añuse weemi”, nirãsama.

Jesucristo nipe'tise yurũoro niyurũnũ'cãmi nise ni'i

¹² Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nimicã, Jesucristo masãrẽ yurũomi nise queti nemorõ se'sa wa'asa'a. Acawererã, musãrẽ tere masicã u'a. ¹³ Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nigũ, surarare Jesucristo masãrẽ yurũomi nisere were'e. Tojo weerã nipe'tirã surara, wiogu ya wi'ipũ co'terã a'tiro nima: “Cũ Jesucristore sirutuse wapa, bu'iri da'reri wi'ipũ nimi”, nima. Æpẽrã quẽ'rã masĩpe'ticã'ma. ¹⁴ Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ niyucã, pãjãrã marĩ acawererã wãcũtutuama. Te ye bu'iri na marĩ wiogure ãjõpeonemorã, uiro marırõ Õ'acũ ye quetire werema.

¹⁵⁻¹⁷ Æpẽrã pe'e yu'ure uorã, Jesucristo yere werema. Na bu'ese pe'ere sirutudutirã tojo weema. Na, na ye cjasere wãcũrã weema. Queoro wãcũtimirã, Jesucristo yere werema. Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nicã, cũrẽ bujawetise doquejato nırã tojo weema.

Æpẽrã pe'e Jesucristo ye quetire añurõ weesırise me'rã werema. Yu'ure ma'ırã, tojo weema. Na a'tiro masıma. “Cũ Jesucristo ye quetire queoro ucũse bu'iri cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nimi”, nima. ¹⁸ Æpẽrã yu'ure ña'arõ weesırıcã, añurõsa'a. No'o yu'ure ma'ırã, ma'itirã, Jesucristo yere wererã weema. Na tojo weesere tu'ogu, e'cati'i.

Tojo e'catinu'cũgũsa'a. ¹⁹ A'tiro ni'i. Musã sërise me'rã, tojo nicã Espıritu Santu Jesucristo o'o'cu yu'ure weeta-muse me'rã nipe'tise yu'ure wa'ase añurõ yapatirosa'a. A'tere masıi. ²⁰ Yu'u Jesucristo yere weretigu, bopoy-abosa'a. A'tiro pe'e uasa'a. Uiro marırõ wãcũtutuase me'rã cũ yere werenu'cũsırısa'a. Ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ yu'u weenu'cũrõnojõta weesırısa'a. Tojo weegu yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nı'cu wijaacã, o yu'ure wẽjẽcã, a'tiro wa'acã uasa'a. Nipe'tise yu'u weese me'rã Jesucristore masã nemorõ masicã uasa'a. Cũ añubutiasere siape me'rã

masĩnemocã ɥasa'a. ²¹ Nipe'tiro yu'u catiro põtëorõ Jesucristo ɥaro weesĩ'rĩsa'a. Yu'u pe'ema cũ ãpërã, apeyenojõ yu'ruoro niyu'rũnu'cãmi. Yu'u wërĩgũ, cũ me'rã nigũsa'a. Cũ me'rã nicã, añuyu'rua'a. ²² Yu'u catigu, marĩ wioгу ye cjasere da'ramasĩ'i. Tojo weegu yu'u wërĩcã, o caticã, añu nibosari nĩmasĩtisa'a. ²³ A'te puaro besecã, diasa ni'i. Wërĩgũ, Jesucristo me'rã nibosa'a. Tojo weegu "Wërĩcã, añubosa'a", ni tu'oña'a. ²⁴ "Yu'u catigu pe'e, musãrë nemorõ weetamubosa'a", ni tu'oña'sa'a. ²⁵ Tojo weegu yu'u masĩ'i, musã me'rã nĩnigũti yujupu. Musãrë nemorõ weetamugũti nĩgũ, tojo weeguti. Tojo nicã musã ëjõpeose me'rã nemorõ e'catiato nĩgũ tojo weeguti. ²⁶ Tojo weerã apaturi yu'u musã tiropu nicã, Jesucristo yu'ure co'tese wapa, nemorõ cürë e'catise o'orãsa'a.

²⁷ Nipe'tise musã weesetisere Jesucristo ye queti nĩrõnojõta weeya. Musã tojo weecã, musã tiro nĩgũ, o yoaropu nĩgũ, musã añurõ weesere tu'oguti. Musãrë ni'cãrõnojõ añurõ ëjõpeonu'cũcã ɥasa'a. Tojo nicã wãcütutuase me'rã ni'cãrõnojõ Jesucristo ye quetire wereturiacã ɥasa'a. ²⁸ Jesucristo ye quetire ɥatirã musãrë ña'arõ weecã, uiticã'ña. Tojo weerã na pecame'epu wa'atjere masĩrãsama. Musã pe'e quë'rã uitirã, musãrë yu'ruono'atjere ĩ'orãsa'a. Õ'acũta musãrë yu'ruo, uiro marĩrõ nisetiã weemi. ²⁹ Õ'acũ musãrë ma'ígũ, Cristore ëjõpeodutiwĩ. Jesucristore ëjõpeo'que bu'iri musãrë ña'arõ weerãsama. Te quë'rãrë Õ'acũ cüuwĩ. ³⁰ Jesucristore ëjõpeose bu'iri marĩ ni'cãrõnojõ pi'eti'i. Toduporopu musã ya macãpu yu'ure tãrã, bu'iri da'reri wi'ipu cüucã ĩ'awũ. Ni'cãrõacã quë'rãrë mejãrõta yu'ure ña'arõ weesere tu'osa'a.

2

Jesucristo wee'caronjõ weedutise ni'i

¹⁻² Jesucristo musãrë wãcütutua e'caticã weemi. Cũ musãrë ma'ígũ, weetamumi. Espĩritu Santu musã me'rã nimi. Tojo weerã musã ma'isere, pajaña'sere cuorã, a'tiro weeya. Añurõ ni'cãrõ me'rã nisetiya. Ni'cãrõnojõ a'merĩ ma'ĩña. Espĩritu Santu me'rã ni'cãrõta wãcũsetirã niña. Tojo weese me'rã yu'ure e'catinemocã weerãsa'a. ³ Musã ye dia'cürë ɥasãticã'ña. "Ãpërã yu'ruoro ni'i", niticã'ña. Ãpërã pe'ere "Añuyu'rũnu'cãma", ni tu'oña'ña. ⁴ Musã ye cjase dia'cürë "Añurõ wa'ato", ni wãcũticã'ña. Ãpërã ye quë'rãrë "Añurõ wa'ato", ni wãcũña.

⁵ Musã Jesucristo wãcũseti'caronojõta wãcũsetiya. Cũ “Åpẽrã yu'rũoro añugũ ni'i”, niticũ niwĩ. ⁶ Cũ Õ'acũ nisetisere cõomigã, “Yu'u a'ti nucũcãpu a'tigu, Õ'acũrẽ ni'cãrõwijisere ne du'usome”, niticũ niwĩ. ⁷ A'tiro pe'e weecu niwĩ. Cũ haro me'rã cũ wiogu nisere du'ucu niwĩ. Du'u, a'ti nucũcãpu a'tigu, apĩrẽ da'raco'tegu weronojõ wa'acu niwĩ. A'ti upu me'rã bajuacu niwĩ. ⁸ Tojo weegu masã weronojõ bajugu, mejõ nigũ wa'acu niwĩ. Masã “Cũrẽ curusapu paabi'peya” nicã, cũ pacure yu'tigu, yu'rũnu'cãticũ niwĩ. Cũ curusapu ña'arõ wẽrĩmigũ, cũ pacure yu'rũnu'cãticũ niwĩ. ⁹ Cũ, cũ pacure yu'tise bu'iri Õ'acũ nipe'tirã bu'ipu sõrõcu niwĩ. Cũ wãmerẽ apẽrã wãme yu'rũoro añurõ wãcũdutigu, tojo weecu niwĩ. ¹⁰ Tojo weerã nipe'tirã u'musepu nirã, a'ti nucũcãpu nirã, wẽrĩ'cãrã Jesú wãmerẽ tu'orã, ejaque'ape'tirãsama. ¹¹ Nipe'tirã “Jesucristo marĩ wiogu nimi”, nirãsama. Na Õ'acũrẽ, “Añuyu'rũami”, nirãsama.

Jesucristore ejõpeorã ña'arõ weerãrẽ añuse queose ĩ'orãsama nise ni'i

¹² Acawererã, yu'u musãrẽ ma'i'i. Toduporopu yu'u musã me'rã nícaterore yu'u duti'quere yu'tiwũ. Ni'cãrõacãrẽ yu'u yoaropu ni'i. Tjãsa'a majã. Totã nemorõ yu'tiya. Õ'acũ musãrẽ yu'rũocu niwĩ. Tere wiopesase me'rã wãcũña. Tere wãcũrã, “Åpẽrã yu'rũoro ni'i”, nirõ marĩrõ nisetiya. Añurõ niyapatiya. Ña'arõ weeri nirã, tojo weeya. ¹³ A'tiro ni'i. Musãrẽ Õ'acũ añurõ weesĩ'ricã weesami. Cũ haronojõ musãrẽ añurõ tu'ajanu'cõcã weesami.

¹⁴ No'o nipe'tisere wéerã tu'satimirã, ũrũsãse me'rã weeticã'ña. ¹⁵ Tojo weerã Õ'acũ põ'rã ña'ase marĩrã, bu'iri moorã nirãsa'a. Musã a'ti turicjãrã nisoori masã ña'arõ weesetirã wa'teropu ni'i. Musã añurõ wéerã, narẽ añurõ, queoro weesere ĩ'orãsa'a. ¹⁶ Añuse catise pe'titise quetire wererãsa'a. Musã añurõ weese me'rã yu'u musã tiropu bu'esija'quere a'tiro nigũti. Jesucristo apaturi a'ticã, yu'u mejõ waro narẽ bu'etipã nígũ, e'catiguti. ¹⁷ Masã musãrẽ ña'arõ weemicã, musã Jesucristore ejõpeonu'cũ'u. Musã ejõpeose Õ'acũrẽ añuse o'ose weronojõ ni'i. Yu'u Jesucristo yere werese wapa yu'ure wẽjẽcã, Õ'acũrẽ añuse o'onemorõ weronojõ nirõsa'a. Tojo wa'acã, yu'u e'catigusa'a. Musã quẽ'rãrẽ e'caticã weegusa'a. ¹⁸ Musã yu'ure e'catitamurãsa'a.

Timoteo, Epafrodito ye cjase ni'i

19 Marĩ wioḡu Jesú uacã, maata Timoteore musã tiropu o'oguti. Musã ye quetire tu'ogu, e'catiguti níḡũ, tojo weeguti. 20 Timoteo dia'cũ yu'u weronojõ wãcũmi. Cũ yu'u weronojõ musãrẽ añurõ wa'acã uagu, uputu wãcũque'timi. 21 Apẽrã na ye dia'cũrẽ añurõ wa'acã uasãsama. Jesucristo ye pe'ere tojo wãcũtisama. 22 Musã pũrĩcã Timoteo queoro weesere masĩtojasa'a. Cũ yu'u me'rã ni'cũ cũ pacu me'rã da'ragu weronojõ Jesucristo ye quetire weretamugũ weemi. 23 Tojo weegu yé cjasere añurõ masĩca be'ro cũrẽ musã tiropu o'oguti. 24 Cũrẽ o'ósĩ'rĩmigũ, yu'u quẽ'rã Jesucristo marĩ wioḡu o'ócã, maata musã tiropu wa'agusa'a.

25 “Apetero weegu Timoteo me'rã apĩ marĩ acaweregu Epafrodore o'oguasato”, ni wãcũ'u. Epafrodoro yu'u me'rã tutuaro Jesucristo yere weretamumi. Musã basu yu'ure weetamudutirã cũrẽ o'ócãrã niwũ. 26 Cũ musãrẽ pũrõ ì'asĩ'rĩmi. Cũ dutitise quetire musã masĩcã tu'ogu, pũrõ bujawetiwĩ. Tojo weegu cũrẽ o'oguti. 27 Diacjũta ni'ì, pũrõ waro wa'awĩ. Wẽrĩse pu'to niwĩ. Cũ pũrõ dutitimicã, Õ'acũ cũrẽ pajaña'wĩ. Cũ se'sarore tojo weetiwĩ. Yu'u quẽ'rãrẽ pajaña'wĩ. Epafrodoro wẽrĩcãma, yu'u nemorõ waro bujawetiyu'ruabopã. Tojo wa'acã uatigu, Õ'acũ cũrẽ yu'ruowĩ. 28 Musã cũrẽ ì'arã, e'catiato tja níḡũ o'ó'o. Musã e'catise quetire tu'ogu, yu'u quẽ'rã e'catigusa'a. 29 E'catise me'rã cũrẽ ñe'eña. Jesucristore ãjõpeogu marĩ acaweregu nimi. Nipe'tirã cũ weronojõ nirãrẽ añurõ weeya. 30 Epafrodoro Jesucristo yere da'raco'tetjãḡũ, wẽrĩa wa'amiwĩ. Musã yu'ure weetamuta basiotisere weeta-musĩ'rĩḡũ, tojo wa'awĩ. Tojo weerã cũrẽ añurõ ñe'eña.

3

Pablo “A'tiro nisetiroña'a” ní'que ni'ì

1 Acawererã, ni'cãrõacãrẽ musã Jesucristo yarã nitjãrã, e'catiya. Yu'u toduporo ní'quere apaturi ninemocã, yu'ure mejẽcã niwe'e. Yu'u ninemocã, aũu ni'ì musãrẽ. 2 Ña'arõ weerãrẽ tu'omasĩña. Na Õ'acũ yarã niato nĩrã nipe'tirãrẽ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'adutima. 3 Marĩ pũrĩcã tojo weetimirã, Jesucristore ãjõpeotjãrã, diacjũ Õ'acũ dutisere añurõ weerã ni'ì. A'tiro ni'ì. Espĩritu Santu weetamuse me'rã Õ'acũrẽ ñubuepeo'o. Tojo nicã Jesucristo marĩpũre niyucã, pũrõ e'cati'ì. “Masã weesetise bu'icjase me'rã yu'ruãsa'a”, niwe'e. 4 Yu'u pũrĩcã “Yu'u weeseti'que ye bu'iri yu'ruḡusa'a”, nĩmasĩ'ì. Yu'u a'tere nipe'tirã nemorõ nĩmasĩ'ì, níḡũ pe'e. 5 A'tiro ni'ì yu'ure. Ocho numũrĩ yu'u bajuãca be'ro yu'u õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acãrã

niwã. Yũ'u Israe curuacjũ Benjamí ya curuacjũ ni'i. Yũ'u hebreo masũ ni'i. Yũ'u pacusumua quẽ'rã náta niwã. Yũ'u Moisé duti'quere ãjõpeori masũ niyugu, fariseo masũ niwũ. ⁶ Yũ'u tere uputu waro ãjõpeoyugu, Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrẽ ña'arõ weewu. Moisé duti'quema queoro weewu. Ne ni'cũ yũ'ure "Queoro weetiwi", nímasisami. ⁷ Toduporopure "Yũ'u niseti'quere yũ'ure añuyũ'rua'a", nimiwũ. Ni'cãrõacãrẽ "Yũ'u Jesucristore ãjõpeogu, nipe'tise toduporo cjase wapamarĩ'i", ni tu'oña'a. ⁸ Apeyema, yũ'u wiogu Jesucristore masise wapatiyũ'rua'a. Apeyenojõ yũ'u cuobo'que nemorõ wapati'i. Jesucristore ãjõpeose bu'iri nipe'tise yũ'u weeseti'quere, niseti'quere marĩ uatistere cõ'arã weronojõ cõ'awũ. Jesucristo yũ'u wiogure cuosĩ'rĩgũ, tojo weewu. ⁹ A'tiro u'a. Jesucristore yũ'u me'rã nicã u'a. Moisé duti'quere weese me'rã Õ'acũ yũ'ure "Añugũ nimi", nisome. Yũ'u Jesucristore ãjõpeose me'rã pe'e Õ'acũ yũ'ure añurõ ñ'asami. Yũ'u ãjõpeose bu'iri yũ'ure queoro weecã weemi. ¹⁰ Yũ'u a'tiro dia'cũ weesĩ'rĩ'i. Cristore añurõ masĩsĩ'rĩ'i. Õ'acũ cũ tutuaro me'rã yũ'ure ducayunu'cũcã u'a. Cũ tutuase me'rã Cristore masõcu niwĩ. Cristo cũ pacu yere wéegu, pi'eti, curusapu wẽricu niwĩ. Yũ'u quẽ'rã Õ'acũ yere uputu weesĩ'rĩ'i. Jesucristo yere wẽrĩgũpu, weetuosi'rĩ'i. ¹¹ Wẽrĩ'cãrã masãmujãarãsama. Yũ'u quẽ'rã na weronojõ mejãrõta masãmujãasĩ'rĩsa'a.

Marĩ añurõ yũ'rũsĩ'rĩrã, wãcũtutuarõu'a nise ni'i

¹² Yũ'u a'te nipe'tisere "Jesucristo weronojõ weetu'ajanu'cõpe'otoja'a", nigũ mejẽta wee'e. Nipe'tisere queoro weewe'e yujupu. Tojo weetimicã, Jesucristo yũ'ure cũ yagu sãjãcã weetocacu niwĩ. Tojo weegu cũ weronojõ nisĩ'rĩgũ, tutuaro me'rã cũ yere wee'e. ¹³ Acawererã, "Yũ'u nipe'tisere queoro weetoja'a", niwe'e. A'tiro pe'e wee'e. Toduporo yũ'u wee'quere wãcũwe'e. Be'ropu niatje pe'ere añurõ weetu'ajasĩ'rĩgũ, wãcũtutua'a. ¹⁴ Añurõ tu'ajanu'cõsĩ'rĩ'i. Õ'acũ u'musepu o'atjere ñ'esĩ'rĩgũ, nipe'tise cũ yere tutuaro me'rã wee'e. Marĩ Jesucristore ãjõpeorã niyucã, marĩrẽ catise pe'titisere o'ogusami.

¹⁵ Nipe'tirã Jesucristore añurõ ãjõpeorã yũ'u ni'caronojõta wãcũrõu'a. Musã mejẽcã wãcũcã, Õ'acũ musãrẽ diacjũ wãcũcã weegusami. ¹⁶ Marĩ Jesucristore ãjõpeodu'pocãti'caronojõta queoro wãcũ, queoro tu'ajanu'cõrõu'a.

¹⁷ Acawererã, yũ'u weesere ñ'acũu sirutuya. ãpẽrãrẽ ãsã weronojõ weerãrẽ na weese quẽ'rãrẽ ñ'acũña.

18 Toduporopu pejetiri musārē weretojawu. Utise me'rā ninemogūti tja. A'tiro ni'i. Pājārā na ña'arō weesetise me'rā Jesucristore ĩ'atu'tirā weronojō nima. Na cū curusapu wērī'quere yabirā weronojō weema. 19 Be'ropure pecame'epu yapatirāsama. Ō'acūrē ējōpeotima. Na űaripejase dia'cūrē ējōpeoma. Bopoyaronojō o'orā, na weese pe'ere "Añuyu'rua'a", niyu'rūnu'cāma. A'ti nucūcā cjase dia'cūrē wācūma. 20 Marī pūrīcā ű'musepu wa'ari masā ni'i. Topu marī ya macā ni'i. Marī wiogu Jesucristo marīrē yu'ruogu ű'musepu nimi. Cū a'ti nucūcāpu apaturi a'tiatjere yucuerā wee'e. 21 Cū marī ya upu a'ti upumejārōrē ducayugusami. Cū ya upu weronojō añubutiari upu weegusami. Cū nipe'tisere cū doca tojacā weegusami. Cū tojo weemasīrōnojōta mejārōta cū tutuaro me'rā marī quē'rārē ducayugusami.

4

Jesucristo me'rā e'catinu'cūdutise ni'i

1 Jesucristo marīrē cū ya upu añubutiari upure weronojō weegusami. Tojo weerā acawererā yu'ū mairā, Jesucristore ne ējōpeodu'uticā'ña. Musārē pūrō ma'i'i. Pūrō ĩ'asī'rī'i. Musā yu'ure e'caticā wee'e. Musā queoro weese me'rā yu'ū bu'e'quere ĩ'o'o.

2 Apeyema, musānumia Evodia, Síntique, marī wiogure ējōpeoyurā, a'merī musā basu pe'sutiticā'ña. Ni'cārōnojō wācūña. 3 Sícigo, mu'ū yu'ū me'rā weretamugū waro ni'i. Na numiarē ni'cārōnojō wācūcā weeya. Ō'acū masārē yu'ruomi nise quetire werecā, na numia yu'ure weretamuwā. Na me'rā Clemente quē'rā niwī. Tojo nicā āpērā na me'rā yu'ure weretamuwā. Na Ō'acū ya pūrī catinu'cūse nirī pūrīpu ojaō'ono'cārā nitojasama.

4 Musā Jesucristo yarā nitjīarā, cū me'rā e'catinu'cūcā'ña. Apaturi ninemogūti. E'catidu'uticā'ña. 5 Musā āpērārē pajaña'sere nipe'tirā masīato. Marī wiogu a'tiatjo cārōacā du'sa'a.

6 No'o de'ro wa'asere wācūque'titicā'ña. A'tiro pe'e weeya. Nipe'tise musārē no'o wa'asere Ō'acūrē sērīña. Cūrē sērīrā, e'catise o'oya. 7 Musā tojo weecā, Ō'acū ejerisājācā weegusami. Cū tojo weese añubutiase ni'i. Masā na tū'opōtēotise ni'i. Musā Jesucristo yarā niyucā, musārē añurō ejeripō'rāticā weegusami. Tojo nicā musā wācūsepure añurō tū'oña'nu'cūcā weegusami.

Añuse dia'cūrē wācūnrūdutise ni'i

⁸ Acawererā, yu'u a'tiro ojatuoḡuti. Nipe'tise diacjũ nisere wācũña. Nipe'tise a'teta wiopesa'a nisere wācũña. Queorota nitu'sa'a nisere wācũña. Añuse warore wācũña. Añuse tu'sasere wācũña. Masā añurõ ucũno'sere wācũña. Nipe'tise añusere, e'catipeosenojõrẽ wācũña.

⁹ Yu'u musārẽ bu'egu ucũcã tu'o'quere “A'tiro weeroua'a” ní'quere weeya. Yu'u de'ro weecã ì'a'quere weeya. Tojo weecã, Õ'acũ ejerisājāsere o'ogũ musā me'rã nigũsami.

Filipocjārã Pablore niyeru weetamu'que ni'i

¹⁰ Musā yu'ure apaturi weetamusere ì'agũ, yu'u marĩ wiogũ me'rã pũrõ e'cati'i. “Musā yu'ure wācũtiwũ”, nigũ mejẽta wee'e. Musārẽ yu'ure weetamuta basiotiwũ.

¹¹ “Apeyenojõ yu'ure du'sa'a”, nigũ mejẽta wee'e. No'o yu'u cuose me'rã e'catimasĩ'i. ¹² Yu'u pajasescuogũ e'catise me'rã nĩmasĩ'i. Peje cuogũ quẽ'rã nĩmasĩ'i. Yu'ure no'o de'ro wa'acã, e'catise me'rã nĩmasĩ'i. Yu'u yapigũ, yapitigũ quẽ'rã, e'catimasĩ'i. Peje cuoyu'rũmajãgũ, e'catimasĩ'i. Móogũ quẽ'rã, e'catimasĩ'i. ¹³ Jesucristo yu'ure tutuase o'ogũ me'rã nipe'tisere nu'cãmasĩ'i. ¹⁴ Tojo nimicã, yu'u pi'etiri cura yu'ure weetamurã, añurõ weewũ.

¹⁵ Musā Filipocjārã a'tiro masĩ'i. Yu'u Macedonia di'ta musā tiropũ niwũ. Topũ nígnũ, musārẽ Jesucristo yere werenũcãwũ. Be'ro apesepũ wijawãcãwũ. Filipopũ ní'cu wijacã, musā dia'cũ yu'ure weetamurã niyeru o'owũ. Jesucristo ye quetire tu'o'que wapa e'catirã, tojo weewũ.

¹⁶ Yu'u Macedoniapũ ní'cu wijase duporo Tesalõnicapũ nĩnicã, musā pejetiri yu'ure niyeru o'owũ. ¹⁷ Yu'u musārẽ apeyenojõ o'oro dia'cũ uagũ mejẽta wee'e. A'tiro u'a.

Õ'acũ ì'orõpũre ãpẽrãrẽ apeyenojõ o'o'que me'rã musā nemorõ cuocã u'a. Musā o'ocã, Õ'acũ musārẽ añurõ weegusami. ¹⁸ Nipe'tise Epafrodito me'rã musā o'o'quere ñe'etojawũ. Tere ñe'egũ, yu'u uase nemorõ cuo'o. Musā o'o'que Õ'acũrẽ o'ose weronojõ ni'i. Cũ tojo weesere tu'sami. ¹⁹ Õ'acũ yu'u wiogũ nipe'tise musārẽ du'sasenojõrẽ o'ogusami. Cũ Jesucristo me'rã peje waro añubutiase cuoyu'rũnu'cãmi. Cũ cuosenojõrẽ musārẽ o'ogusami.

²⁰ Marĩ pacũ Õ'acũrẽ e'catipeonu'cũrã. Tojota weerã.

Pablo añudutituo'que ni'i

²¹ Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã añuato. Marĩ acawererã yu'u me'rã nirã musārẽ añudutima. ²² Nipe'tirã a'tocjārã Jesucristo yarã romano masā wiogũ ya wi'ipũ nirã quẽ'rã añudutima.

²³ Marĩ wiogũ Jesucristo musārẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo.

Pablo Colosacjārārē ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Colosa, Frigia di'tapɤ nirī macācjārārē ojacɤ niwī. Cū ne ni'cāti na tiropure wa'aticɤ niwī. Cū me'rācjārā Jesucristo ye quetire were, cūrē ějōpeori curuacjārā sājācā weecārā niwā. Ti curua Colosacjārārē Epafras Jesucristo ye quetire bu'e, narē sɤ'ori nisetiɤ niwī.

A'ti pūrīrē Pablo bu'iri da'reri wi'ipɤ níǵũ, ojacɤ niwī.

A'tere ojacɤ niwī. Na añurō weesere tɤ'ogɤ, Ō'acūrē e'catise o'osere ojacɤ niwī. Tojo nicā mejēcā bu'eri masārē tɤ'omasīña nisere ojacɤ niwī. Apeyere, Jesucristo yere mɤsā tɤ'o'caronojōta queoro weeya nisere ojacɤ niwī.

Pablo Colosacjārā Jesucristore ějōpeorārē oja'que ni'i

¹ Yɤ'ɤ marī acaweregɤ Timoteo me'rā mɤsārē añuduti'i. Ō'acũ ɤa'caronojōta yɤ'ɤre Jesucristo cū ye quetire were-dutiǵɤ cūuwī.

² Mɤsā Colosacjārā Jesucristo yarā cūrē ějōpeonu'cūrārē oja'a. Mɤsārē Ō'acũ marī pacɤ añurō weeato. Ejerisājācā weeato.

Pablo Colosacjārārē Ō'acūrē sērībosa'que ni'i

³ Ō'acũ marī wiogɤ Jesucristo pacure mɤsārē sērībosasetirinɤcũ e'catise o'o'o. ⁴⁻⁵ Mɤsā ye quetire tɤ'owɤ. A'tiro ni'i. Mɤsā Jesucristo masārē yɤ'ruomi nise diacjũ cjasere tɤ'ocārā niwā. Tere tɤ'orā, mɤsārē Ō'acũ ɤ'mɤsepɤ weeatjere e'catiyojocārā niwā. Tojo weerā Jesucristore añurō ějōpeocārā niwā. Mɤsā basu Ō'acũ yarā nipe'tirārē añurō ma'isetiɤcārā niwā. Ūsā tere tɤ'o'cārā nitjīarā, Ō'acūrē e'catise o'o'o.

⁶ Āpērā quē'rā tojota te quetire tɤ'orā, mɤsā weronojōta weerā weema. Nipe'tiropɤ wereturiawā'cārā weema. Mɤsā Ō'acũ masārē ma'isere tɤ'orā, “Diacjũta ni'i”, nicārā niwā. ⁷ Ūsā ɤpɤtɤ ma'igũ Epafras mɤsārē te quetire wereɤ niwī. Cū ũsārē da'ratamugũ nimi. Ō'acũ bese'cɤ Cristo ye cjasere mɤsārē weregɤ nimi. ⁸ Cúta mɤsā ye quetire miiejawī. Mɤsā Jesucristore ějōpeotjīarā añurō ma'isetisere werewī.

⁹ Tojo weerā Epafras mɤsā ye quetire wéréca nɤmɤta maata ũsā Ō'acūrē sērībosanɤ'cāwā. A'tiro nicā quē'rārē mɤsārē tojo sērībosanɤ'cūcā'a. A'tiro sērībosa'a: “Ō'acũ, Espíritu Santu tɤ'omasīse o'oato narē. Cū tojo o'ocā, na

mũ'u duti'quere añurõ tu'omasĩrāsama. ¹⁰ Mũ'u yarã weronojõta weesetirāsama”, ni sēribosa'a. Õ'acũ musã tojo weecã ĩ'agũ, e'catigusami. Musã cũ ɥa'caronojõta añurõ weerāsa'a. Cũrē masĩnemorāsa'a. ¹¹ Cũ tutuayũ'rũagu cũ tutuasere musārē o'ogusami. Tojo weecã, musã e'catise me'rã nipe'tise mejēcã wa'asere wãcũtutuarāsa'a. ¹² Musã Õ'acũrē e'catise o'orāsa'a. Cũ musã ña'arõ wee'quere dũporopũ acobojo, dũcayutojacũ niwĩ. Tojo weerã musã cũ tiropũ ãpērã cũ yarã, cũrē ějõpeorã me'rã nirāsa'a. ¹³⁻¹⁴ Marĩ pacũ Õ'acũ marĩrē, wãtĩ dutino'cãrãrē yũ'rũocu niwĩ. Õ'acũ macũ wēřise me'rã na'itĩ'arõpũ weronojõ nĩ'cãrãrē yũ'rũocu niwĩ. Marĩ ña'ase wee'quere acobojocũ niwĩ. Tojo weegũ marĩrē cũ macũ ɥpũtũ maigũrē o'õcu niwĩ. Marĩ wiogũ niato nĩgũ tojo weecũ niwĩ.

Õ'acũ Jesucristo wēřise me'rã masārē yũ'rũo'que nĩ'i

¹⁵ Õ'acũrē ĩ'ano'ña marĩ'i. Cũ macũ a'ti nucũcãpũ a'tigũ, cũ nisetisere masārē bajuyoropũ ĩ'õcu niwĩ. Jesucristo nipe'tise dũporo nitojacũ niwĩ. ¹⁶ Õ'acũ cũ macũ me'rã nipe'tisere ɥ'mũse, a'ti di'ta bajurã, bajutirãrē weecũ niwĩ. Apeye quē'rãrē bajuse, bajutisere weecũ niwĩ. Tojo nicã wiorãrē ɥ'mũsepũ nirã, a'ti nucũcãpũ nirã, nipe'tirãrē weecũ niwĩ. Tere wéégũ, “Yũ'u macũ ye nirõsa'a”, nicũ niwĩ. ¹⁷ Cũ macũ ne waropũta nipe'tise cũ bajurēse dũporo nitojacũ niwĩ. Cũ me'rãta cũ bajurē'que ninu'cũcã'a. Queoro dũcayuro marĩrõ ninu'cũ'u. ¹⁸ Jesucristo marĩ dũpoã cũrē ějõpeorã wiogũ nimi. Cũta marĩ cũrē ějõpeorãrē catise o'õgu nimi. Marĩ nipe'tirã Jesucristore ějõpeorã ni'cã curua, ni'cã upũ ni'i. Cũ marĩ masã ma'mi nimi. Cũ wēřica be'ro marĩ nipe'tirã dũporo masãcũ niwĩ. Tojo weegũ nipe'tirã bu'ipũ nimi. ¹⁹ Õ'acũ a'tiro nicũ niwĩ: “Yũ'u macũ yũ'u weronojõta niato”, nicũ niwĩ. Tojo weero nipe'tise Õ'acũ nisetise Jesucristopũreta ni'i. ²⁰ Õ'acũ cũ macũrē wēřicã ɥacũ niwĩ. Nipe'tise, nipe'tirã, ɥ'mũse, a'ti nucũcã yũ'u me'rã apoato nĩgũ tojo weecũ niwĩ. Cũ macũ curusapũ wēřise me'rã apocũ niwĩ.

²¹ Musã quē'rã ne waro Õ'acũrē masĩticãrã niwũ. Musã ña'arõ weeseti'que bu'iri Õ'acũrē ĩ'atu'ti, ña'arõ wãcũcãrã niwũ. ²² Musã tojo nisetimicã, Õ'acũ ni'cãrõacãrē musã me'rã apocũ niwĩ. Jesucristo marĩ weronojõ upũtigũ ti upũ me'rãta cũ pi'eti, wēřicũ niwĩ. Cũ wēřise me'rã Õ'acũ yarã bu'iri marĩrã tojacã weecũ niwĩ. Cũ pacũpũre musārē wiaguti nĩgũ, tojo weecũ niwĩ. ²³ Musã cũ ye que-tire ějõpeonu'cũcã, cũ ɥaro weenu'cũcã, tojo weegusami.

Āpērã musãrẽ mejẽcã werecã, cū ye quetire ne cõ'aticã'ña. A'tere nipe'tirocjãrãpu tã'orã weema. Yũ'u quẽ'rã a'te quetire weretamusijagãta ni'i.

Õ'acũ Pablöre Jesucristore ějõpeorãrẽ weetamuduti'que ni'i

²⁴ Ő'acũ yũ'ũre wereduti'quere weregũ, apetero pũrõ pi'eti'i. Tojo pi'etimigũ, e'cati'i. Jesucristo cũrẽ ějõpeorã ye niatjere pi'etitojacũ niwĩ. Tojo weegũ yũ'u quẽ'rã cũrẽ ějõpeorãrẽ weetamusĩ'rĩgũ pi'eti'i. ²⁵ Ő'acũ yũ'ũre narẽ weetamudutiwĩ. Tojo weegũ yũ'u musã Jesucristore ějõpeorãrẽ a'tiro wee'e. Cũ ye quetire añurõ tũ'omasĩpe'oato nĩgũ musãrẽ weetamu'u. ²⁶⁻²⁷ Musã Colosacjãrã, judío masã nitirã quẽ'rãrẽ añubutiase queti ni'i. Jesucristo musãpũreta nimi. Cũ musã me'rã niyucã, añuse musã ƚ'musepũ niatjere masĩ, e'catiyutojasa'a. Ő'acũ maata judío masã nitirãrẽ Jesucristo yũ'ũogũsami nisere wereticũ niwĩ. Tojo weerã ne warocjãrãpũa a'tere masĩticãrã niwã. A'tocaterore Ő'acũ Jesucristore ějõpeorãrẽ masĩcã weemi.

²⁸ Ősã Jesucristo ye quetire were'e. Nipe'tirã masãnucũrẽ cũ nisetisere masĩdutiãrã were'e. Cũ ƚaro weedutiãrã, cũ me'rã ninu'cũdutiãrã were'e. ²⁹ A'tere weesĩ'rĩgũ, Jesucristo cũ tutuase o'ose me'rã yũ'u masãrẽ ƚpũtũ bu'e, narẽ Ő'acũrẽ sãrĩbosa'a.

2

¹ Yũ'u ní'caronojõta musã ye niatjere ƚpũtũ wãcũ, Ő'acũrẽ sãrĩbosa'a. Tojo weegũ musãrẽ a'tere masĩato nĩgũ ojao'ogũ wee'e. Nipe'tirã Laodiceacjãrãrẽ, tojo nicã yũ'ũre ĩ'atirãrẽ mejãrõta sãrĩbosa'a. ² A'tiro sãrĩ'i: "Ő'acũ, narẽ wãcũtutuase o'oya. Añurõ sũ'ori nisetiãto. A'merĩ ma'iatõ. Na añurõ mũ'u ye cjasere tũ'omasĩpe'oato. Na tojo wéerã, mũ'u macũrẽ añurõ masĩrãsama", ni sãrĩbosa'a. Ne waropũre Ő'acũ nipe'tise cũ macũ Jesucristo ye cjasere wereticũ niwĩ. A'tocaterore majã cũ yere weremi. ³ A'tiro ni'i. Jesucristopũreta nipe'tise masĩse, tũ'omasĩse ni'i. Tojo weegũ cũ dia'cũ añurõ masĩgũ nimi. Cũrẽ ějõpeorã nipe'tise masĩsere bocano'o. ⁴ Āpērã musãrẽ diacjũ weronõjõ ucũmaasobosama. Añurõ tũ'omasĩña nĩgũ, tere were'e. ⁵ Yũ'u aperopũ nimigũ, musã wa'teropũ nĩgũ weronõjõ tũ'oña'a. Musãrẽ pũrõ wãcũ'u. Yũ'u musã añurõ niseticã tũ'ogũ, musã Jesucristore ějõpeocã tũ'ogũ, ƚpũtũ e'cati'i.

⁶ Ne waropure marĩ wiogu Jesucristore ějõpeocārã niwũ. Titapure musã ějõpeo'caronojõta a'tiro nicã quẽ'rãrẽ nipe'tise nũmũĩ cãrẽ ějõpeonu'cũcã'ña. ⁷ Cãrẽ nemorõ masĩnemoña. Musãrẽ bu'e'caronojõta cãrẽ ějõpeonemoña. Ɛmũcorinũcũ Ő'acãrẽ "Añu'u", ni e'catise o'oya.

Jesucristore ějõpeotirã ějõpeo'que ni'i

⁸ Āpẽrã musãrẽ werecã, añurõ tũ'omasĩña. Na musãrẽ nisoose me'rã werebosama. Diacjũ weronojõ ucũsama. Niwe'e. Te ucũse me'rã masãrẽ were, maasoorã weema. Jesucristo ye mejẽta ni'i. Na basu na wãcũsere, dũporocjãrãpũ nisetimujãti'quere wererã weema. Tojo weerã narẽ ějõpeoticã'ña.

⁹ A'tiro pe'e ni'i. Jesucristopure nipe'tise Ő'acũ nisetise ni'i. ¹⁰ Musã quẽ'rã cãpũreta ni'i. Tojo weerã musã Ő'acũrẽ cuoyũ'ruatoja'a. Jesucristo nipe'tirã wiogu nimi. Ɛ'mũsecjãrã, a'ti turicjãrã, bajurã, bajutirã nipe'tirã wiorã cã doca nima.

¹¹ Musã masĩsa'a, Ő'acũ yarã sãjãsrĩrã, judío masã weronojõ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticãrã niwũ. A'tiro pe'e wa'acaro niwũ. Jesucristo basu musã ña'arõ weesetisere cõ'acu niwĩ. Tojo weerã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'a'cãrã weronojõ Ő'acũ yarã tojacãrã niwũ. ¹² Jesucristo wẽrĩ yaano'cu niwĩ. Musã quẽ'rã wãmeyeno'rã, ña'arõ weeseti'quere du'urã, wẽrĩ yaano'cãrã weronojõ tojacãrã niwũ. Wẽrĩ'cãrã, catirã na wee'quere weetimimaba. Tojo weerã musã quẽ'rã todũporopũ wee'quere weetisa'a. Jesucristo wẽrĩca be'ro Ő'acũ cãrẽ masõcu niwĩ. Cãrẽ masõ'caronojõta musã quẽ'rãrẽ masõgũ, apesu'tiro sãjãcã weecu niwĩ. Ő'acũ cũ tutuaro me'rã cũ macũ Jesucristore masõ'quere musã ějõpeoyucã, tojo weecu niwĩ. ¹³ Musã judío masã nitirã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticãrã niwũ. Tojo nicã ña'arõ weecũcãrã niwũ. Ña'arõ nisetitjãrã, todũporopure wẽrĩ'cãrã weronojõ nicãrã niwũ. A'tocaterore majã Ő'acũ yarã ni'i. Cũ musãrẽ catinu'cũcã weecu niwĩ. Musãrẽ ña'arõ wee'quere acobojocu niwĩ. ¹⁴ Ő'acũ cũ duti'quere yũ'rũnũ'cãcã, marĩrẽ bu'iri da'rebopĩ. Te marĩ peje ña'ase cuomi'quere cũ macũ curusapũ wẽrĩse me'rã acobojocu niwĩ. ¹⁵ Jesucristo cũ wẽrĩse me'rã nipe'tirã ĩ'orõpũ wãtĩarẽ docaque'acã weecu niwĩ.

"A'ti nucũcã cjasere pũrõ wãcũticã'ña" nĩ'que ni'i

16 Mũsã masĩsa'a, judío masã ni'cãrẽ apeye ba'asere ba'adutitísama. Tojo weerã ãpẽrã mũsã sĩ'rĩsere, ba'asetisere judío masãrẽ dutítisenojõrẽ na ucjacã, tũ'oticã'ña. Na peje bosenuũrĩ cuosama. Ni'cã cũ'marẽ, ma'ma mujĩpũrẽ, tojo nicã semanarĩnucũ na soowũase nuũrĩrẽ cuosama. Na weronojõta ticũse bosenuũrĩ weedutísama. “Mũsã tojo weetirã, Õ'acũ duti'quere weewe'e”, nisama. Na tojo nicã, tũ'oticã'ña. 17 Õ'acũ tere ne waropũre Jesucristore queose o'oyugu weecu niwĩ. Yũ'u macũ ye cjasere masĩato nígũ tojo weecu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ Jesucristo a'titojacu niwĩ. Tojo weegu masãrẽ a'tere todũporopũ duti'quere Õ'acũ sõ'owaro weedutitimi majã.

18 ãpẽrã mũsãrẽ a'tiro nisoobosama: “Ûsã añurã ni'i. Õ'acũ ãsãrẽ añurõ wãcũato nírá be'ti ñubue'e. Õ'acũrẽ wereco'terãrẽ ñubuepeo'o. Ûsã cãrĩtimirã quẽ'ese weronojõ Õ'acũ yere ã'a'a. Tojo wéerã, ãsã ãpẽrã yũ'rũoro Õ'acũ ye cjasere añurõ masĩ'i. Mũsã quẽ'rã tojota weeya. Mũsã a'tere weetirã, bu'iri cuorãsa'a”, nibosama. Mũsãrẽ tojo nicã, ne ãjõpeoticã'ña. “Masĩrã waro ni'i ãsã”, ni wãcũsama. Tojo nima'acãrã weema. A'te masã wãcũse dia'cũ ni'i. 19 Na Jesucristore sirututima. Marĩ pũrĩcã Jesucristo ya curuacjãrã ni'i. Cũta nimi marĩ dũpoá. Marĩrẽ cũ masĩsere, tutuasere o'osami. Te me'rã marĩ mũmũcorinucũ Õ'acũ mũaronojõ nemorõ a'merĩ ma'i, weetamumasĩ'i.

20 Mũsãrẽ todũporopũre mũsã ñecũsumũa nisetimũjãti'quere peje dutise nicaro niwũ. A'tocaterore todũporopũ weeseti'quere Jesucristo cũ wẽrĩse me'rã yũ'rũweticã weecu niwĩ. Yũ'rũwetica be'ro nimicã, ¿de'ro weerã mũsã todũporopũ weeseti'caronojõta niti tja? 21 Mũsãrẽ ãpẽrã “A'tennojõrẽ ñe'eticã'ña, tennojõrẽ ba'aticã'ña”, nibosama. 22 Na tojo nírá, a'ti turi cjase maata pe'tisere ucũrã weema. Masã na wãcũrõ me'rã weedutise ni'i. 23 Na dutise añubutiase weronojõ busũ'u. Bu'icjase dia'cũ a'tiro nita'sasama: “Mũsã quẽ'rã ãsã weronojõta añurõ ãjõpeorõũa'a. Õ'acũ marĩrẽ añurõ wãcũato nírá be'tiõũa'a. Marĩ upũ quẽ'rã ñã'a nisa'a. Tojo weerã marĩ basu marĩ upũre pi'etise o'orõũa'a. Marĩ pi'etise o'óca be'ro marĩ ñã'arõ mũripejasere cõ'ata basio'o”, nimisama. Niwe'e. Na dutisere wéerã, marĩ mejãrõta tojacã'sa'a tja.

3

1-3 Yũ'u mũsãrẽ todũporopũ ní'caronojõta Jesucristo wẽrĩcu niwĩ. Mũsã cũ wẽrĩse me'rã todũporopũ

weeseti'quere du'ucārã niwũ. Cũrẽ cũ tutuase me'rã cũ pacu masõcu niwĩ. Musã quẽ'rãrẽ cũ macũrẽ ẽjõpeoyucã, cũ tutuase me'rã musãrẽ catinu'cũcã weecu niwĩ. Tojo weerã a'ti turi cjasere wãcũticã'ña. Ɖ'muse cjase pe'ere wãcũña.

Musã Ɖ'acũpũre Jesucristo me'rã ni'i. Jesucristo Ɖ'musepũ Ɖ'acũ me'rã wiogu dujiri cũmurõpũ nimi. Tojo weerã musã Jesucristo nirõ Ɖ'musepũ cjasere añurõ wãcũnũrũña. ⁴ Cũta marĩrẽ su'ori nimi. Su'ori catimi. Marĩ cũ me'rã ni'i. Tojo weerã cũ a'ti nucũcãpũre apaturi a'ticã, marĩ quẽ'rã cũ tutuase, cũ asistese me'rã a'tirãsa'a.

Dũporopũ weeseti'quere Pablo du'uduti'que ni'i

⁵ Musã a'ti turi cjase ña'ase weesĩ'rĩsere du'ucã'ña. Musã, musã numosãnumia nitirãrẽ a'metãrãticã'ña. Musã numia quẽ'rã, musã marãpũsumua nitirãrẽ a'metãrãticã'ña. Ne ãpẽrã me'rã “Ña'arõ weesĩ'rĩsa'a”, niticã'ña. Ne ãpẽrãrẽ musã wãcũsepu “Narẽ wũacãjĩ, na me'rã nisĩ'rĩsa'a”, ni wãcũticã'ña. Æpẽrã na cõsere uoticã'ña. Musã apeyenojõrẽ Ɖorã, Ɖ'acũ mejẽtare ẽjõpeorã weebosa'a. ⁶ Cũrẽ yu'runu'cãcã, a'tenõjõ weerãrẽ Ɖ'acũ uputu bu'iri da'regusami. ⁷ Musã todũporopũ tere weesetirã, ña'arã nicãrã niwũ. ⁸ A'tocaterore majã nipe'tisere musã ña'arõ weesere, uase, i'atu'tise, ãpẽrãrẽ nitu'ti yabisere du'uya. Ña'asere ne wãcũ bujicã'ticã'ña. ⁹ Æpẽrãrẽ nisooticã'ña. Musã todũporopũ weeseti'quere du'utojacãrã niwũ. Tojo weerã tere weeticã'ña majã. ¹⁰ A'tocaterore musã apeye wãcũse cõ'o. Ɖ'acũ musãrẽ wee'cu cũ weronojõ nisetiatio nĩgũ musãrẽ dũcayunu'cũgũ weemi. Nemorõ cũrẽ masĩatio nĩgũ tojo weemi. ¹¹ Marĩ nipe'tirãrẽ Jesucristo i'orõpũre ne dũcawatise marĩ'i. Judío masã, judío masã nitirã, ãpẽrã õ'rẽcju yapa casero yejecõ'ano'cãrã, yejecõ'ano'ña marĩrãrẽ dũcawatise marĩ'i. Tojo nicã apesecjãrãpũ, sumutoricjãrã, da'raco'teri masã, da'raco'tetiri masã, ã'rã nipe'tirã me'rã dũcawatise marĩ'i. Cũ nipe'tirã cũrẽ ẽjõpeorã wiogu nimi. Nipe'tirãpũre nimi.

¹² Ɖ'acũ musãrẽ ma'imi. Cũ musãrẽ cũ yarã niato nĩgũ besecu niwĩ. Tojo weerã ãpẽrãrẽ pajaña'ña. Narẽ añurõ e'catise me'rã weetamuña. Musã “Æpẽrã yu'ruoro ni'i”, ni wãcũticã'ña. Musãrẽ mejẽcã nicã, tojo tu'oña'ña. Wãcũtutuaya. ¹³ Musã basu ãpẽrã me'rã a'metu'ti'cãrã, ãpẽrã mejẽcã weecã tu'sati'quere narẽ acobojoya. Jesucristo musãrẽ acobojocu niwĩ. Tojo weerã musã quẽ'rã ãpẽrãrẽ mejãrõta acobojoya. ¹⁴ A'merĩ ma'iña. Musã tojo ma'irã, nipe'tise yu'ũ duti'quere weepe'ocã'rãsa'a. Añurõ

musã basu sũ'ori nisetirãsa'a. ¹⁵ Õ'acũ cũ ɥaro weecã, musã ye ejeripõ'rãrĩpũre e'caticã weesami. Cũ ɥaro weetirã, bujawetisa'a. Tojo weerã cũ ɥaro weeya. Añurõ sũ'ori nisetiya. A'tere ɥasãgũ, cũ musãrẽ ni'cã curua, ni'cũ põ'rã weecu niwĩ. Musã cũrẽ e'catise o'onu'cũcã'ña.

¹⁶ Jesucristo ye quetire añurõ wãcũnũrũña. Cũ masĩse o'ose me'rã ãpẽrãrẽ musã basu a'merĩ bu'eya. Musã ejeripõ'rãrĩpũ Õ'acũrẽ e'catise o'orã, basapeoya. ¹⁷ Musã Jesucristo yarã ni'i. Tojo weerã nipe'tise musã weesetise, ucũsetisere cũ yarã weronojõta weeya. Jesucristo cũ tutuase me'rã tere weeta basio'o. Cũ pacũre e'catise o'onu'cũcã'ña.

Jesucristore ãjõpeorãrẽ weeduti'que ni'i

¹⁸ Marãputirãnumia, Jesucristo marĩ wiogũre ãjõpeorã, a'tiro weeya. Musã marãpusũmũarẽ na dutisere yũ'ti ãjõpeoya. ¹⁹ Musã numotirãũmũa pe'e, musã numosãnumiarẽ ma'ña. Na me'rã uaticã'ña. ²⁰ Wĩ'marã, ma'mapjia, nipe'tise musã pacũsumũa dutisere añurõ yũ'tiya. Õ'acũ tojo weecã ɥasami. ²¹ Musã põ'rãrẽ na'irõ tu'ti, uacã weeticã'ña. Musã tojo weecã, na bujaweti, musã dutisere weemasĩtisama.

²² Da'raco'teri masã, nipe'tise musã wiorã a'ti nucũcãcãjãrã na dutisere yũ'tiya. Na ã'orõpũre, na ã'atiropũre añurõ da'raya. Musã wiorã ã'orõpũ dia'cũ añurõ da'rarã, musã wiogũ “Añurõ da'rama” ni wãcũato, nirã weebosa'a. Musã tojo weeticã'ña. Õ'acũrẽ añurõ ãjõpeotjãrã, weesooro marĩrõ da'raya. ²³ Musã apeyenojõ da'rarã, añurõ tũ'sase me'rã da'raya. Teese me'rã weeticã'ña. Masãrẽ da'rabosamirã, Jesucristore da'rabosarã weronojõ tũ'oña'ña. ²⁴ Musã cũrẽ da'raco'terã ni'i. Cũta musãrẽ ɥ'mũsepũ wapayegũsami. Musã tere masĩtoja'a. Tojo weerã añurõ da'raya. ²⁵ Ña'arõ wee'que wapare Õ'acũ bu'iri da'regusami. Masã nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ bu'iri da'resami. Ne ni'cũ yũ'rũwetitisami.

4

¹ Dutiri masã, musã quẽ'rã ɥ'mũsepũre ni'cũ wiogũ cũo'o. Musã tere masĩtoja'a. Tojo weerã Õ'acũ ɥaronojõta musãrẽ da'raco'terãrẽ añurõ cũoya.

² Õ'acũrẽ añurõ tũ'ocasanũ'cõtjãrã, sãrĩnu'cũcã'ña. Cũrẽ “Añu'u”, ni e'catise o'oya. ³ Musã Õ'acũrẽ sãrĩrã, ɥsã quẽ'rãrẽ sãrĩbosaya. “Pãjãrã Jesucristo ye quetire masĩtirãrẽ tũ'osĩ'rĩcã weeato”, ni sãrĩbosaya. Cũ ye queti dũporocjãrãpũ na masĩno'ña marĩ'que añuse queti ni'i. A'te werese ye bu'irita yũ'ɥ bu'iri da'reri wi'ipũ dujisa'a.

⁴ Yũ'ure Õ'acũrẽ sẽrĩbosaya. Yũ'ure “Wisiro marĩrõ diacjũ wereato”, ni sẽrĩbosaya.

⁵ Āpẽrã Jesucristore ẽjõpeotirã me'rã añurõ nisetiya. Na me'rã musã weesetisetirinucũ Õ'acũ ɯaronojõta narẽ añurõ weeya. ⁶ Na me'rã ucũrã, añurõ tu'saroputa tu'otu'sase me'rã ucũña. Āpẽrã musãrẽ sẽrĩtiña'cã, añurõ diacjũ yũ'tiya.

Pablo me'rãcjãrã añudutise o'o'que ni'i

⁷ Tíquico yũ'u me'rãcjũ yũ'u ma'igũ a'tiro weegusami. Yé quetire musãrẽ weregu wa'agusami. Cũ yũ'u me'rã marĩ wiogu Jesucristo yere da'raco'tetamugũ nimi. Tojo nicã yũ'ure bu'etamugũ nimi. ⁸ Yũ'u cãrẽ musã tiropu wa'adutiguti wee'e. Ɛsã ye quetire tu'orã, musã wãcütutua, e'catinemorãsa'a. ⁹ Onésimo musã ya macã nícũ'cu quẽ'rã cũ me'rã wa'agusami. Cũ yũ'u ma'igũ, yũ'u me'rãcjũ a'tocaterore ỹsãrẽ añurõ weetamugũ weemi. Na puarã musãrẽ wererãsama nipe'tise a'to Romapu de'ro wa'a'quere.

¹⁰ Aristarco musãrẽ añudutimi. Cũ quẽ'rã yũ'u me'rã bu'iri da'reri wi'ipũ nimi. Marco, Bernabé basucu quẽ'rã musãrẽ añudutimi. Marco musã tiropu sijacã, yũ'u musãrẽ toduporo ní'caronojõta añurõ ñe'eapa. ¹¹ Apĩ Jesú na “Justo” pisuno'gũ musãrẽ añudutimi. Ā'rã i'tiarã ăpẽrã judío masã Jesucristore ẽjõpeorã wa'terore na dia'cũ yũ'ure da'ratamuma. Na Õ'acũ wiogu nisere masãrẽ bu'erã weema. Na weetamuse me'rã yũ'u wãcütutua, e'catise cɯ'o'o. ¹² Epafras musã me'rãcjũ añudutimi. Cũ Jesucristo ye cjasere da'raco'tegu nimi. Cũ musãrẽ uputu sẽrĩbosagu weemi. Õ'acũrẽ añurõ sirutuato, cũ ɯaro añurõ weenu'cũato ní'gũ, tojo sẽrĩbosami. ¹³ Yũ'u diacjũta were'e. Cũ musãrẽ uputu sẽrĩbosacã i'a'a. Āpẽrã quẽ'rãrẽ Laodiceacjãrãrẽ, tojo nicã Hierápolicjãrãrẽ sẽrĩbosami. ¹⁴ Luca ocoyeri masũ ỹsã uputu ma'igũ musãrẽ añudutimi. Apĩ quẽ'rã Demas wãmetigu añudutise o'omi.

Pablo añudutitɯ'o'que ni'i

¹⁵ Laodiceacjãrã Jesucristore ẽjõpeorã añuato. Ninfa wãmetigo quẽ'rã añuato. Tojo nicã nipe'tirã co ya wi'ipũ Õ'acũrẽ ẽjõpeorã nerẽɯarã añuato. ¹⁶ Musã a'ti pũrĩrẽ bu'epe'oca be'ro Laodiceacjãrãpũre o'óya. Na quẽ'rã na nerẽɯaropu bu'eĩ'oato. Musã quẽ'rã ape pũrĩ Laodiceacjãrãrẽ yũ'u ojãca pũrĩrẽ ñe'erã, musã nerẽrõpu bu'eya. ¹⁷ A'tiro niña Arquipore: “Marĩ wiogu da'radutigu cũu'quere añurõ da'ratu'ajaya.”

18 A'te nituose darire musãrẽ añudutise o'ogu, yu'u
basuta oja'a. Wãcũña yu'u bu'iri da'reri wi'ipã nisere.
Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. Õ'acũ musãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Tesalónicacjārārē ojamũ'tāca pūrĩ ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Pablo Tesalónica, Macedonia di'tapũ nirĩ macãcjārārē ojacũ niwĩ. A'ti pūrĩrē ojamũ, Corintopũ nicũ niwĩ. Todũporopũre cũ basuta narē Jesucristo yere were, cũrē ějõpeori curuacjārā sājācã weecũ niwĩ. Cũ ějõpeocã wéeca be'ro Timoteo añuse quetiti' ejacã tu'ogũ, maata narē a'ti pūrĩrē ojacũ niwĩ. Na añurõ weesere tu'ogũ, Õ'acũrē e'catise o'ocũ niwĩ. Tojo nicã Jesucristore ějõpeosere weenemocã ʘasãgũ ojacũ niwĩ. Na cũrē sērĩtiña'quere yũ'tigũ ojacũ niwĩ. Cũ Jesucristo apaturi a'tiatjere ojacũ niwĩ.

Pablo cũ me'rãcjārã me'rã Tesalónicacjārã Jesucristore ějõpeorãrē oja'que ni'i

¹ Yũ'ũ Pablo, yũ'ũ me'rãcjārã Silvano, Timoteo me'rã mũsãrē a'ti pūrĩrē oja'a. Mũsã Tesalónicacjārārē marĩ pacũ Õ'acũ, marĩ wioğũ Jesucristo yarãrē añudutise o'o'o. Õ'acũ mũsãrē añurõ weeato. Mũsãrē ejerisājācã weeato.

Pablo Tesalónicacjārã na añurõ weesetisere tu'ogũ Õ'acũrē sērĩbosa'que ni'i

² Mũsãrē ũsã ñubuesetirinũcũ marĩ pacũ Õ'acũrē e'catise o'onu'cũcã'a. ³ Cũrē ñubuerã, a'tiro ni'i. “Õ'acũ, Tesalónicacjārã mũ'ũ macũ Jesucristore ějõpeorã añurõ weesetisama. Na ma'isere ĩ'orã, ãpērãrē añurõ weeta-musama. Jesucristo cũ apaturi a'tiatjere e'catise me'rã yucuerã weesama. Tojo weerã cũrē ějõpeodu'utisama”, ni ñubue'e Õ'acũrē.

⁴ Õ'acũ mũsãrē ma'imi. Cũ, yarã niato nígũ besecũ niwĩ. ʘsã a'tere masĩ'i. ⁵ Mũsãrē Jesú ye quetire wererã, ũsã ye ʘseri me'rã dia'cũ weretiwũ. Espĩritu Santu tutuase me'rã werewũ. ʘsã bu'ese diacjũta ni'i nĩrã, mũsãrē bu'ewũ.

Mũsã masĩsa'a. ʘsã topũ nĩrã, mũsãrē ma'írã, añurõ weesetiwũ. ⁶ Mũsã ũsã wee'quere ĩ'acũurã, ũsã weronojõta weeseticãrã niwũ. Tere wéerã, Jesucristo weeseti'caronojõta weecãrã niwũ. Mũsãrē Espĩritu Santu e'catise o'ocã, ʘpũtu pi'etimirã, Jesucristo ye quetire ñe'ewũ. ⁷ Tojo weerã mũsã Jesure ějõpeosere ĩ'orã, añuse queose nipe'tirã ãpērã Jesure ějõpeorãrē o'ocãrã niwũ. Mũsã ya di'ta Macedoniacjārārē, tojo nicã ãpērã a'ti di'ta

Acayacjārārē tojo weecārā niwã. ⁸ Musã me'rãta marĩ wioġu Jesú ye queti nipe'tiropu se'sa wa'a'a. Macedonia, Acaya dia'cũ mejētare se'saro weewe'e. Nipe'tiropu musã Ō'acūrē ějōpeosere masĩpe'titojama. Tojo weerã tere āpērārē werewe'e. ⁹ Mejō na pe'eta musã weesetisere quetiwerema. Ūsã musã tiropu nicã, musã ũsārē añurō wee'quere werema. Apeyema, musã queose yee'cārārē ějōpeodu'u'quere werema. Tere du'u, ni'cārōacārē Ō'acũ catiġu diacjũ nigũ pe'ere ějōpeo, cũ uaro weeaporo. ¹⁰ Ō'acũ cũ macũ Jesú u'musepu nigūrē, cũ apaturi a'tiatjere e'catise me'rã yucuerã weeaporo. A'tere āpērã ũsārē quetiwerema musã weesetisere. Ō'acũ cũ macũ wērĩ'cũpũre masōcũ niwĩ. Cũ Jesúta nimi marĩ upũtu bu'iri bocabo'quere yu'rũo'cũ.

2

Pablo Tesalónicapu cũ bu'e'quere quetiwere'que ni'i

¹ Acawererã, musã a'tere añurō masĩsa'a. Ūsã Tesalónicapu sijařã, mejō warota bu'ecusiaticārã niwũ. Ūsã bu'esere tu'orã, musã pãjãřã Jesure ějōpeowũ. ² Ūsã musã tiropu wa'ase duporo ũsã Filipopu niwũ. Topu nicã, tocjãřã ũsārē tãřã, ña'arō bujicã'wã. Musã tere masĩsa'a. Musã ya macãcjãřã quē'rã ũsã weresere cã'mota'asĩ'rĩmiwã. Na tojo weemicã, Ō'acũ ũsārē añurō wãcũtutuase o'owĩ. Tojo weerã cũ ye quetire uiro marĩrō werewũ. ³ Musãřē Jesú ye quetire wererã, mejēcã pe'weretiwũ. Ña'arō weesĩ'rĩřã, numiarē a'metãřã'sĩ'rĩřã, weeta'sase me'rã weretiwũ. ⁴ Ō'acũ pe'e i'abesetojagupu cũ ye queti weresere cũgũtigũ ũsārē besecũ niwĩ. Masã ũsã me'rã e'catiato nĩřã mejēta cũ ye quetire werewũ. Ō'acũ pe'ere e'catidutirã werewũ. Ō'acũ nimi nipe'tise marĩ wãcũsere masĩġũ. ⁵ Ūsã topu nĩřã, ne ni'cãti musã yere uaripejarã, añurō ucũta'sa weretiwũ. Musã a'tere masĩsa'a. Ō'acũ quē'rã diacjũta ũsã wãcũsere masĩsami.

⁶⁻⁷ Ūsã Jesú o'ó'cãřã ni'i. Tojo weerã “Ūsãřē wiorã weronojō i'aña”, nĩmasĩbopã. Tojo nita basiomĩcã, ne ni'cũrē nitiwũ. A'tiro pe'e weewũ. Ni'cō numio co macũrē co'te mi'o masōsamo. Co weronojō ũsã quē'rã musã tiropu nĩřã, musãřē ma'ĩřã, tojota weewũ. ⁸ Musãřē ma'ĩřã, Ō'acũ ye queti dia'cũrē weretiwũ. Nipe'tise ũsã põtēorō weetamuta basiosere weetamuwũ. Musãřē upũtu ma'icãti.

⁹ Ūsã topu nĩřã da'ra'quere musã wãcũsa'a. Musãřē Ō'acũ ye quetire wererã, peje caribose o'osĩ'rĩtiwũ. Tojo

weerã ùsãrẽ a'mácaticã'to nírã ùsã basu da'rawu. Ñamirĩ, umucori yóacãta ùsã ba'atjere, ùsãrẽ du'sasenojõrẽ wapata'arã da'rawu.

¹⁰ Ùsã weeseti'quere musã ï'awũ. Õ'acũ quẽ'rã masĩsami. Musã Jesucristore ãjõpeorã me'rã nírã, ùsã weesooro marĩrõ nisetiwu. Mejẽcã weetiwu. Õ'acũ ñaronojõ nisetiwu. Tojo weerã ãpẽrã ùsãrẽ "Na bu'iri cõoma" nirõ marĩrõ nicã'wũ. ¹¹⁻¹² Ni'cũ cũ põ'rãrẽ weronojõta ùsã quẽ'rã musãñucãrẽ werewu. E'catise, wãcütutusere musãrẽ o'owu. Õ'acũ põ'rã weronojõta nisetidutiwu. Musãrẽ Õ'acũ cũ põ'rã niato nígũ besesami. Tojo nicã musãrẽ cũ me'rã cũ asistese nirõpũ ninu'cũdutisami.

¹³ Apeye musã ye cjasere wereguti. Õ'acũ ye quetire werecã, musã "Õ'acũ ye ucũse ni'i" nírã, maata ãjõpeowu. "Masã na ucũsere ãjõpeobosau", nitiwu. Musã tojo weesere wãcũrã, Õ'acũrẽ e'catise o'onu'cũcã'a. Ùsã musãrẽ were'que Õ'acũ ucũse warota niwũ. Te queti me'rãta Õ'acũ cũ ñaro weeato nígũ musãrẽ siape me'rã ñucayunu'cũgũ weemi.

¹⁴ Musã Jesucristore ãjõpeocã, musã ya di'tacjãrã musãrẽ pi'etise o'ocãrã niwã. Judea di'tapu quẽ'rãrẽ na acawerã judío masã musãrẽ wa'a'caronojõta Jesure ãjõpeorãrẽ weecãrã niwã. ¹⁵ Judío masãta ñaporocjãrãpũ quẽ'rãrẽ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ wẽjẽcãrã niwã. Marĩ wioгу Jesure tojota weecãrã niwã. Ùsã quẽ'rãrẽ musã ya macãpũ nicã, ùsãrẽ ñatirã, cõ'acã'wã. Tojo weegu Õ'acũ na me'rã tu'satisami. Judío masã nipe'tirã Jesure ãjõpeorã me'rã cumuca dia'cũ ñacã'ma. ¹⁶ Judío masã nitirãrẽ Õ'acũ yu'ñucã ñatima. Tojo weerã narẽ Jesús ye quetire werecã ñasãtirã, a'tiro weewã. Ùsã narẽ weresere cã'mota'asĩ'rĩmiwã. Na ña'arõ weese siape me'rã nemorõ wee'e. Tojo weerã na pajibutiaro bu'iri cõoma. Na yu'runu'cãpose bu'iri ni'cãrõacãpũta na Õ'acũ bu'iri da'resere bocarãsama.

Pablo quẽ'rã Tesalónicacjãrãrẽ ï'arã wa'asĩ'rĩmi'que ni'i

¹⁷ Ùsã musã tiropũre wijawã'cãtica be'roacã maata musãrẽ ï'asĩ'rĩmicãti. Ùsã upũ topũ nitimicã, musã tiropũ dia'cũ ejeripõ'rãtiwu. Topũre upũtu wa'asĩ'rĩmiwũ tja. ¹⁸ Pejetiri yu'u Pablo basu pe'eta "Wa'aguti", nimiwũ. Ùsã topũ wa'asĩ'rĩsetirinucũ wãti ùsãrẽ cã'mota'amujãwĩ. ¹⁹⁻²⁰ Musãta ni'i ùsãrẽ e'catise o'orã. Tojo weerã musãrẽ pũrõ ï'asĩ'rĩsa'a. Marĩ wioгу Jesús cũ apaturi a'ti turipũ a'ticã, cũrẽ wererãti musã ye quetire. A'tiro nirãti: "Ã'rãta nima ùsãrẽ e'catise o'o'cãrã. Narẽ mejõ waro mu'u ye

quetire weretiwa. Na tere tu'orã, mu'urẽ añurõ ãjõpeowã. Tojo weerã pũrõ e'cati'i na me'rã", nirãti cũrẽ.

3

¹⁻² Musã ye quetire tu'osĩ'rĩrã, põtẽoticãti. Tojo weerã musã tiropu Timoteore ĩ'adutirã o'ówu. "Ësã pe'e Atenapu tojarãti", niwã. Timoteo ãsã me'rãcjũ Jesú ye quetire werecusiata mugũ nimi. Cũ musãrẽ Jesure nemorõ ãjõpeocã weegusami nĩrã, o'ówu. Tojo nicã wãcũtutuanemosere wereato nĩrã cũrẽ o'ówu. ³⁻⁴ Æpẽrã masã musã Jesure ãjõpeocã ĩ'arã, ĩ'atu'ti, bujicã'sama. Na tojo weecã, Jesure ãjõpeodu'uticã'to nĩrã Timoteore weredutirã o'ówu. Ësã topu nĩrã, musãrẽ a'tere wereyutojawu. "Marĩ Jesure ãjõpeorã, pi'etino'rõsa'a", niwã. Ësã ní'caronojõta marĩ nipe'tirãrẽ queoro wa'aro wee'e. Musã tere masĩsa'a. ⁵ Musã Jesure ãjõpeosere masĩsĩ'rĩgũ põtẽoti, ¿de'ro wa'amiti narẽ? nĩgũ, musã ye quetire miitidutigũ Timoteore o'ówu. "Apetero weegu musãrẽ wãtĩ Jesure ãjõpeodu'ucã weecã'pĩ", nicãti. ¿Ësã bu'e'que ne wapa-marĩpari? ni masĩsĩ'rĩgũ cũrẽ o'ówu.

Tesalónicacjãrã ye quetire Timoteo quetiti eja'que ni'i

⁶ Ni'cãrõacãrẽ Timoteo musã tiropu ni'cu dajatojami a'topure. Cũ musã yere añuse quetiti dajami. A'tiro niami: "Na Jesure ãjõpeonu'cũcã'ma. Na basu añurõ a'merĩ ma'isetiama. Marĩrẽ ma'ise me'rã wãcũnu'cũcã'ma. Marĩrẽ pũrõ ĩ'asĩ'rĩama marĩ narẽ ĩ'asĩ'rĩrõnojõta", ni quetiti dajami. ⁷ Musã Jesure ãjõpeose quetire tu'orã ãsã pi'etimirã, e'cati'i. ⁸ Marĩ wiogu Jesure ãjõpeonu'cũcã tu'orã, yujuputa ãsã ejerisãjãse cu'o. ⁹ Tojo weerã musãrẽ wãcũrã, e'catiyu'rũasa'a. Õ'acũrẽ musã ye cjasere ãsã ¿de'ro wee e'catise o'opõtẽobosau? Basiowe'e. ¹⁰ Ñamirĩ, umucorita yóacã Õ'acũrẽ sãrĩnu'cũcã'a musã tiropu wa'asĩ'rĩrã. Musãrẽ Jesú yere wereyapada'reosĩ'rĩsa'a.

¹¹ Ësã marĩ pacu Õ'acũrẽ, marĩ wiogu Jesure a'tiro sãrĩ'i. "Tesalónicacjãrã tiropu ãsãrẽ o'óya. ¹² Nemorõ na basu a'merĩ ma'iseticã weeya. Nipe'tirã ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'icã weeya. Narẽ ãsã ma'irõnojõta na quẽ'rã ãpẽrãrẽ ma'iato. ¹³ Õ'acũ, mu'urẽ ãjõpeodu'uticã'to. Mu'u uaro weeato. Narẽ wãcũtutuacã weeya. Mu'u narẽ tojo weecã, mu'u ĩ'orõpu bu'iri marĩrã nirãsama. Tojo weerã Jesú apaturi a'ti turipure cũ yarã me'rã a'ticã, bu'iri marĩrã nirãsama." A'tiro ni sãrĩbosa'a musã ye cjasere marĩ pacu Õ'acũrẽ.

4

Pablo Jesure ějōpeorārē Ō'acũ tu'saronojō weeduti'que ni'i

¹ Apeye musā ye cjasere werenemosĩ'rĩsa'a. Yu'u basu dutise mejēta ni'i. Marĩ wiogu Jesú dutisere were'e. Ősā musārē duti'caronojōta Ő'acũ tu'sasenojōrē weeya. Musā ni'cārōacārē Ő'acũ duti'quere weerā wee'e. Siape me'rā nemorō weenemoña. ² Ősā were'quere musā masĩsa'a. A'tere wererā, Jesú marĩ wiogu cũ dutiro me'rā musārē werewu.

³ Ő'acũ cũ uaro weecā tu'sasami. Cũ yarā weronojō weesetiya. Musā numosānumia, musā marāpũsumua nitirārē a'metāraticā'ña. ⁴ Musānucũ wiopesase me'rā ña'arō wee'orō marĩrō omocā du'te, numotiburoya. Musā tojo weecā ĩ'arā, āpērā “Añurō weema”, nirāsama. ⁵ Ő'acūrē masĩtirā numiarē ña'arō weesĩ'rĩrā, uaripejasama. Musā na weronojō niticā'ña. Mejō wācūtutuaya. ⁶ Ne apĩ numorē a'metāraticā'ña. Musā apĩ numorē a'metārārā, co marāpũre ña'arō weerā weesa'a. Ő'acũ a'te ña'ase weerārē bu'iri da'regusami. Toduporopũ musārē weretojawũ a'te nucũ'ase quetire. ⁷ Ő'acũ marĩrē ña'asere weedutiticũ niwĩ. Añuse pe'ere cūrē ějōpeorā weesetironojō weeduticũ niwĩ. ⁸ No'o a'te bu'esere teerānojō ũsārē teerā mejēta weesama. Ő'acũ pe'ere teerā weesama. Ő'acũ marĩrē cũ uaro weedutigu Espĩritu Santure o'ócũ niwĩ. Tojo weerā cũ uaro weetirā, “Ő'acũ, mu'urē uawe'e”, nirā weesama.

⁹ Musā a'merĩ ma'isetise pũrĩcārē werewe'e. Ő'acũ cũ basu pe'e Espĩritu Santu me'rā musārē a'merĩ ma'idutitocũ niwĩ. ¹⁰ Musā ya di'ta Macedoniacijārārē nipe'tirā Jesure ějōpeorārē ma'isetirā, cũ duti'caronojō weerā wee'e. A'te pe'ema musārē weregutĩ. Jesure ějōpeorārē nemorō ma'inemoña. ¹¹ Añurō cumuca marĩrō nisetiya. Āpērārē queti pooticā'ña. Musā ye nitisere, āpērā ye cjasere ucja wācũnrũticā'ña. Musā ye pe'ere wācũña. Musā da'rase cũosere añurō da'rasetiya. Nijĩsijaticā'ña. Toduporopũre musā tiropũ nĩrā, a'tere weretojawũ. ¹² Musā tojo añurō da'rarā, āpērā a'mácano'ña marĩrāsa'a. Musā basu da'rase me'rā catirāsa'a. Musā tojo weecā ĩ'arā, Jesure ějōpeotirā musārē añurō wiopesase me'rā wācũrāsama.

Jesú apaturi a'ti turipũ a'tiatje queti ni'i

¹³ Apeye tja weregutĩ. Wěrĩ'cārāpũ de'ro wa'arāsari nisere musārē werecasanũ'cōsĩ'rĩsa'a. A'tere masĩrā, Jesure ějōpeorā na wěrĩcā, pũrō bujawetisome. A'tiro ni'i. Jesure

ĕjōpeorā wērīrā, cū tiropu cū me'rā ninu'cūcā'rāsama. Cūrē ĕjōpeotirā pūrīcā cū tiropu ne wa'asome. Tojo weerā Jesure ĕjōpeotitjārā, na me'rācjarā, na acawererā wērīcā, pūrō bujawetisama. Mūsā pūrīcā Jesure ĕjōpeo'o. Tojo weerā na weronojō bujawetitīcā'ña. ¹⁴ Marī a'tere ĕjōpeo'o. Jesú wērī'cūpu masācū niwī. Cū apaturi a'ti turipu a'ticā, cūrē ĕjōpeorā wērī'cārārē Ō'acū cū macūrē masō'caronojōta masōgūsami. Masōtoja, cū tiropu miagūsami.

¹⁵ Ni'cārōacārē marī wiogu Jesú were'quere mūsārē wereturiarā wee'e. Jesú a'ti turipu apaturi a'ticā, Jesure ĕjōpeorā cūrē pōtērīrā wa'arāsama. Cūrē pōtērīrā, marī catirā āpērā wērī'cārā dūporo ũ'mūtāwā'cāsoma. ¹⁶ A'tiro pe'e wa'arosa'a. Jesú cū ucūse dutise me'rā ũ'mūsepu a'tigusami. Ō'acūrē wereco'terā wiogu ũputu ucūquejo, Ō'acū yaro putiro coronetare putigusami. Tojo wa'acā, Jesure ĕjōpeorā wērī'cārā ape upu me'rā masāmū'tārāsama. ¹⁷ Na be'roacā marī Jesure ĕjōpeorā quē'rā a'ti nucūcāpu catirā o'mecururipu na me'rā mūjāarāsa'a. Topu Jesure pōtērīrāsa'a. Tojo wee cū me'rā ninu'cūcā'rāsa'a.

¹⁸ Mūsā a'tere āpērārē wereturiaya. Tojo weerā mūsā a'merī wācūtutuacā weerāsa'a.

5

¹ Di nūmū, no'ocátero nicā Jesú apaturi a'tigusari nisema masīno'ña marī'i. Tojo weerā mūsārē werewe'e. ² Queose me'rā mūsārē weregūti. Ni'cū yajari masū ñamipu wācūña marīrō yajagu a'tisami. Cū weronojōta Jesú quē'rā marī ne wācūtiri cura a'tigusami. Mūsā cū wācūña marīrō a'tiatjere masītojasa'a. ³ Jesure ĕjōpeotirā cū apaturi a'tiatji dūporoacā a'tiro wācūrāsama. “Ēsā uiro marīrō añurō nicā'a”, nirāsama. A'tiro na wācūcūñarī cura narē peje ña'ase wa'arosa'a. Ni'cō nijīpaco wācūña marīrō wī'magū wūatji dūporoacā pūrīse pi'etinū'cāsamo. Na quē'rā Jesure ĕjōpeotirā tojota wācūña marīrō ũputu pi'etirāsama. Ne ni'cū yū'rūwetisoma. ⁴ Masā Jesure ĕjōpeotirā na'itī'arōpu nirā weronojō nisama. Na cūrē yū'rūnū'cā, cū ũaro weetisama. Mūsā pūrīcā na weronojō niwe'e. Tojo weerā Jesú cū apaturi a'ti di'tapu a'ticā, ī'aucuasoma. Yajari masūrē ī'amarīarō weronojō wa'asoma. ⁵ Mūsā ña'ase weeseti'quere Jesú acobojotojacū niwī. Tojo weerā bo'reyuro, ũmūcopu nirā weronojō ni'i. Marī Jesú yarā ña'ase weeborānojō niwe'e. Jesure ĕjōpeotirā pe'e ña'arō weesetisama. Na'itī'arō, ñamipu nirā weronojō

nisama. ⁶ Marĩ cãrĩrã weronojõ niticã'rã. Jesú apaturi a'tiatjere wãcũtirã, cãrĩrã weronojõ nisama. Marĩ pe'e cã a'tiatjere añurõ tũomasĩse me'rã wãcũnrũrã. Ña'ase weesĩrĩrã, wãcũtutuarã. ⁷ Ñamipũ masã cãrĩma. Que'ari masã ñamiputa que'asama. ⁸ Marĩ pe'e Jesú yarã ʘmũcopũ nirã weronojõ ni'i. Tojo weerã marĩ weesere añurõ tũ'oña'nũ'cõtojarãpũ weesetirã. Queose me'rã wereguti. Ni'cũ surara a'mewẽjẽrõpũ wa'agũ, cũ upure cã'mota'agũ cõmesu'tirote sãñasami. Cũ weronojõta marĩ wãtirẽ cã'mota'arã Õ'acũrẽ ẽjõpeonu'cũcã'rã. Æpẽrãrẽ ma'irã. Dũpoare cã'mota'arã cõmesapeare pesoero weronojõ Jesú cũ apaturi a'tiatjere, marĩ cũ me'rã ninu'cũatjere wãcũnrũrã. Marĩ tojo weecã, wãtĩ marĩrẽ ña'arõ weemasĩtisami.

⁹ Õ'acũ bu'iri bocato nĩgũ mejẽta marĩrẽ besecu niwĩ. Mejõ marĩ bu'iri cũobo'cãrãrẽ marĩ wiogu Jesucristo me'rã yũ'rũocu niwĩ. ¹⁰ Cũ me'rã ninu'cũcã'to nĩgũ marĩrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Tojo weerã cũ apaturi a'ticã, cũrẽ ẽjõpeorã wẽrĩ'cãrã, marĩ catirã cũ me'rã ninu'cũcã'rãsa'a. ¹¹ Tere wãcũrã, mũsã ni'cãrõacã weesetironojõta Æpẽrãrẽ a'merĩ weetamu, wãcũtutuacã weeya.

Pablo Tesalónicaçjãrãrẽ cũ werecasa'que ni'i

¹² Acawererã, mũsãrẽ a'tiro weecã ʘasa'a. Õ'acũ ye queti wererãrẽ, cũ bese'cãrãrẽ wiopesase me'rã ã'aña. Õ'acũ narẽ cũ ye quetire bu'edutigũ, mũsãrẽ werecasadutigũ cũucu niwĩ. ¹³ Na mũsã de'ro wee nisetiatjere wererã, ʘputu da'rama. Tojo weerã ma'ise me'rã narẽ wãcũña. A'merĩ a'pepũrĩticã'ña. A'merĩ añurõ nisetiya.

¹⁴ Apeye mũsãrẽ werenemorãti. Nijĩsijarãrẽ da'radutiya. Wãcũque'tirãrẽ wãcũtutuacã weeya. Õ'acũ yere weetutu-atirãrẽ weetamuña. Mũsãrẽ mejẽcã wa'acã, uayeticã'ña. Nũ'cãña. ¹⁵ Mũsãrẽ Æpẽrã ña'arõ weecã, narẽ a'meticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Mũsã me'rãçjãrãrẽ, nipe'tirãrẽ añurõ weenu'cũcã'ña.

¹⁶ E'catise me'rã ninu'cũcã'ña. Bũjaweticã'ña. ¹⁷ Mũsã no'o nirõ, no'o wa'aro Õ'acũrẽ wãcũ ñubueni'cũcã'ña. ¹⁸ Mũsãrẽ ña'arõ, añurõ wa'acã quẽ'rãrẽ, Õ'acũrẽ e'catise o'onu'cũcã'ña. A'te nipe'tisere Õ'acũ marĩ Jesucristore ẽjõpeorãrẽ weecã ʘasami.

¹⁹ Espĩritu Santu mũsã wãcũsepure werecã, cã'mota'aticã'ña. Yũ'tiya cũ dutisere. ²⁰ Õ'acũ ye queti weresere tũ'orã, yabi bujicã'ticã'ña. ²¹ A'tiro pe'e weeya. Na weresere wãcũ, tũ'ocasanũ'cõpe'ocã'ña. Añuse nicã, tere weeya. ²² No'o ña'ase nisenojõrẽ weeticã'ña.

²³ Õ'acũ ejerisãjãserẽ o'ogu mũsãrẽ a'tiro weeato. Siape me'rã añurõ, ña'ase marĩrõ, cũ uaro dia'cũ weecã weeato. Mũsã ejeripõ'rãrĩrẽ, mũsã wãcũserẽ, nipe'tiro mũsã upure co'teato. Cũ a'tiro weecã, marĩ wiogu Jesucristo apaturi a'tigu, mũsãrẽ bu'iri marĩrã bocaejagũsami. ²⁴ Õ'acũ mũsãrẽ bese'cu nipe'tise cũ “Weeguti” nĩ'quere queoro weegũsami. Tojo weegu ãsã mũsãrẽ sãrĩbosasere yũ'tigũsami. ²⁵ Acawererã, ãsã quẽ'rãrẽ Õ'acũrẽ sãrĩbosaya.

²⁶ Nipe'tirã tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ ma'ise me'rã añudutiya.

²⁷ Marĩ wiogu Jesú cũ dutiro me'rã a'ti pũrĩrẽ nipe'tirã Jesure ãjõpeorãrẽ bu'eĩ'oduti'i.

²⁸ Jesucristo marĩ wiogu mũsãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Tesalónicacjārārē ape pūrī ojanemoca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Tesalónicacjārārē Corintopu nígũ, a'ti pūrīrē ojacu niwĩ. Ti macãcjārã Jesucristo apaturi a'tiatjere queoro tu'omasĩticã tu'ogu, narē wereapogu ojacu niwĩ. Na pe'e maata a'tigusami nĩrõnojõ tu'ocãrã niwã. Tojo weerã ni'cãrērã cũ a'tiatjere co'terã, na da'rami'quere da'radu'ucã'cãrã niwã. Na ãpērã o'ose me'rã ba'acaticã tu'ogu, narē ojacu niwĩ. Ti macãcjārārē a'tiro weeya nígũ, tojo wa'arosa'a nígũ, ojacu niwĩ.

Jesucristo apaturi a'tiatji duporo ni'cũ ña'agũ nisoosebucu a'tigusami. Cũ pãjārārē niso, ãjõpeocã weegusami nisere ojacu niwĩ.

Pablo cã me'rãcjārã Tesalónicacjārārē oja'que ni'i

¹ Yu'u, yu'u me'rãcjārã Silvano, Timoteo me'rã musãrē a'ti pūrīrē oja'a. Musã Tesalónicacjārārē marĩ pacu Õ'acũ, marĩ wioгу Jesucristo yarãrē añudutise o'o'o.

² Õ'acũ marĩ pacu, tojo nicã Jesucristo marĩ wioгу musãrē añurõ weeato. Musãrē ejerisãjãcã weeato.

Jesucristo apaturi a'ticã masãrē beseatje ni'i

³ Yu'u acawererã, ãsã musã ye cjasere wãcũrã, Õ'acũrē e'catise o'onu'cũcã'rãti. Musã Jesucristore ãjõpeonemorã wee'e. Apeye quẽ'rãrē musã a'merĩ ma'inemo'o. Tojo weerã Õ'acũrē e'catise o'onu'cũcã'rõua'a. ⁴ Musã ye cjasere no'o ãsã wa'aro Jesucristore ãjõpeorãrē na nerẽwuaropu a'tiro ni were'e. “Tesalónicacjārã ãpērã narē ña'arõ weemicã, ne ãjõpeodu'utima. Narē mejẽcã wa'acã quẽ'rãrē, nu'cãma”, ni e'catise me'rã were'e.

⁵ Ni'cãrõacã musã Jesucristore ãjõpeose bu'iri ãpērã musãrē tu'ti, ña'arõ weesama. Na tojo weemicã, musã Õ'acũrē ãjõpeonu'cũrã, cũ queoro weesere ã'arãsa'a. Be'ro musã cũ tiropu wa'arãsa'a. Musãrē “Añurã nima, a'tiato yu'u tiropu”, nigũsami. ⁶ Õ'acũ queoro weegusami. Musãrē pi'eticã wee'cãrãrē pi'eticã weegusami. ⁷ Musã tu'u'cãrã pe'ere soose o'ogusami. Õsã quẽ'rãrē mejãrõta weegusami. Cũ marĩ wioгу Jesú a'tiri numu nicã, tojo weegusami. Cũ a'tigu, cãrē wereco'terã tutuarã me'rã u'musepu dijatigusami. Pecame'e weronojõ asistedi-jatigusami. ⁸ Õ'acũrē ãjõpeotirãrē, marĩ wioгу Jesú masãrē

yu'rwoose quetire yu'rwnu'cārārē bu'iri da'regu a'tigusami. ⁹ Narē bu'iri da're bajurio, cō'adijobutiagusami. Tojo weerā na ne cā'rōacā marī wioğure ĩ'atibutiarāsama. Tojo nicā cū tutuasere, cū asistesere ĩ'asome. ¹⁰ Cū a'tiri nūmūrē Jesure ĩjōpeorā a'tiro weerāsama. Cū asitese, cū tutuasere ĩ'arā, “Jesú añuyu'rũami”, nirāsama. “Nipe'tirā bu'i wioğũ nimí” ni ĩ'amarīa, e'catirāsama. Mūsā quē'rā ũsā were'quere ĩjōpeotjīarā, na me'rā nirāsa'a.

¹¹ Tere wācūrā, marī ĩjōpeoğũ Ő'acūrē mūsārē sērībosanu'cū'u. A'tiro sērī'i. “Ő'acū, mū'u pō'rā sājādutigũ narē pijicũ niwũ. Tojo weegũ narē mū'u ũaronojōta nisetiā weeya. Na añurō weesī'rīma. Nipe'tise na weesī'rīsere mū'u weetamurō me'rā weeato. Tojota mū'urē ĩjōpeo yapaticā'to”, ni sērībosa'a. ¹² Mūsā a'tiro weecā, āpērā marī wioğũ Jesure añurō wācūrāsama. Mūsā quē'rārē “Na añurā nima”, ni ĩ'arāsama. Ő'acū, marī wioğũ Jesucristo mūsārē ma'írā, tojo weecā weerāsama.

2

A'ti turi pe'tiwā'cātiri cura Jesure ĩ'atu'tigũ a'tigusami nise ni'i

¹ Yū'u acawererā, ni'cārōacāma marī wioğũ Jesucristo a'tiatjere, cū tiropũ marīrē neonu'cō miatjere wereğuti. ² Cā'rōacā me'rā mūsā weresu'riano'ticā'ña. Tojo nicā āpērā “Marī wioğũ a'tiri nūmũ nitoja'a” mūsārē nicā, wācūque'titicā'ña. A'tiro nibosama. “Āpērā Espiritu Santu yu'ure tojo niami”, nibosama. Āpērā “Apī wereğũ, tojo niami”, nibosama. Āpērā “Pablo quē'rā tojo ojacārā niama”, nibosama. A'tere tu'orā, wācūque'titicā'ña. ³ Na ũaronojō nisoono'ticā'ña. Cū a'tiatji nūmũ dūporo a'tiro wa'arosa'a. Masā ũpũtu waro Ő'acūrē yu'rwnu'cārāsama. Tojo weeri cura ni'cū ña'arō weeyu'rwnu'cāğũ waro bajugasami. Cū pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'acjũ nigūsami. ⁴ Cū Ő'acūrē ĩ'atu'tigũ, tojo nicā nipe'tise masā ĩjōpeosenojōrē ña'arō ucūacjũ nigūsami. Cū dia'cūrē ĩjōpeocā ũagusami. Ő'acū weronojō Ő'acū wī'ipũ sājāanujā dujigusami. “Yū'u Ő'acū ni'i”, nita'sagusami. ⁵ Yū'u mūsā tiropũ nīgũ, tere werewũ. ¿Mūsā tere wācūweti? ⁶ Mūsā cū ña'agũ a'tiatjere cā'mota'agure masī'i. Ő'acū cū queoca nūmũ dūporo ña'agũ a'tisome. ⁷ Dicuse ña'ase cū weeatjere masīno'ña marī'i yujupũ. Tojo masīno'ña marīmicā, ña'ase cū weesenojō nū'cātoja'a. Cūrē cā'mota'agure miāca be'ro cū ña'arō weese masīno'rōsa'a. ⁸ Cū wa'acā, ña'arō weesebucũ pe'e a'tigusami. Be'ro

marĩ wioꝝu Jesú a'ti di'tapũ apaturi a'tigu, cũ tutuaro me'rã ña'agũrẽ wẽjẽgũsami. Cũ asistese me'rã a'tigu, cũrẽ cõ'abajuriogusami. ⁹ Cũ ña'agũ etáca be'ro wãtĩa wioꝝu weetamurõ me'rã peje wee'ota'sagusami. ¹⁰ Pecame'epũ bu'iri da'reno'ajãrẽ no'o nise ña'ase põtẽorõ narẽ weeta'sagusami. Ô'acũ narẽ yũ'rũosĩ'rĩmicã, na diacjũ cjasere ëjõpeosĩ'rĩtirãsama. Tojo weerã pecame'epũ wa'adojarãsama. ¹¹ Na ëjõpeotise bu'iri Ô'acũ nemorõ narẽ nisoonecocã weegusami. Tojo weerã nisoono'o, ëjõpeorãsama. ¹² Ô'acũ ye diacjũ cjasere ëjõpeosĩ'rĩtirã, ña'arõ weesere tu'sayu'ruarãsama. Tojo weegu Ô'acũ narẽ bu'iri da're bajuriogusami.

Ô'acũ cũ bese'cãrãrẽ yũ'rũocũ niwĩ nise ni'i

¹³ Yũ'ũ acawererã, Jesú marĩ wioꝝu musãrẽ ma'imi. Ô'acũ ne waropũ musãrẽ yũ'rũweticã wéegũ besecũ niwĩ. Espiritu Santu tutuaro me'rã Ô'acũ yarã sãjãcã weecũ niwĩ. Tojo nicã musã diacjũ cjasere ëjõpeodutigũ tojo weecũ niwĩ. Tojo weerã ãsã musã weesetisere wãcũrã, Ô'acũrẽ e'catise o'onu'cũcã'rãti. ¹⁴ Ësã musãrẽ Jesucristo masãrẽ yũ'rũose quetire werewũ. Te me'rã Ô'acũ musãrẽ cũ põ'rã wa'acã weecũ niwĩ. Marĩ wioꝝu Jesucristo nirõpũ marĩrẽ cũ añubutiasere bu'ipejatamucã uagu, tojo weecũ niwĩ. ¹⁵ Tojo weerã wãcũtutuanu'cũcã'ña. Ësã musã tiropũ bu'e'quere, tojo nicã ãsã todũporopũ ojao'o'quere wãcũnrũña.

¹⁶ Jesucristo marĩ wioꝝu basuta, tojo nicã marĩ pacũ Ô'acũ marĩrẽ pajaña'rã, ma'icãrã niwã. Na marĩrẽ wãcũtutuacã weenu'cũsama. Marĩrẽ o'otjere e'catiyutojacã weesama. ¹⁷ Musãrẽ wãcũtutuacã, ëjõpeonu'cũcã weeato. Nipe'tise musã ucũsere, musã weesere añurõ nisetiã weeato.

3

Pablo quẽ'rã sẽrĩbosaduti'que ni'i

¹ Acawererã, musãrẽ a'tiro nituorãti. Ësã ye niatjere sẽrĩbosaya. A'tiro sẽrĩña. “Na marĩ wioꝝu ye quetire werecã, pãjãrã masã na weresere ëjõpeoato”, ni sẽrĩbosaya. Tojo nicã musã wee'caronojõ “Narẽ tu'oato”, ni sẽrĩbosaya. ² Nipe'tirãpũta Jesucristo yere ëjõpeotima. Tojo weerã apeye quẽ'rãrẽ sẽrĩbosaya. Masã ña'arã ãsãrẽ ña'arõ weeticã'to nĩrã, sẽrĩña.

³ Marĩ wioꝝu cũ “Weeguti” ní'quere weetiã weesome. Cũ musãrẽ wãcũtutuacã weegusami. Wãtĩrẽ cã'mota'agusami. ⁴ Ësã weeduti'quere musã queoro weerã wee'e. Tere Ô'acũ

weetamuse me'rã añurõ weenu'cũrãsama, ni ãjõpeo'o.
 5 Jesucristo musãrẽ Ô'acũ ma'imí nisere masĩcã weeato.
 Tojo nicã cũ wãcũtutua'caronojõ musãrẽ wãcũtutuacã
 weeato.

Pablo "Da'rawapata'aya" nise ni'i

6 Yũ'u acawererã, Jesucristo marĩ wioꝝũ ɥaronojõ musãrẽ
 dutirãti. Æpẽrã Jesucristore ãjõpeorã musã me'rã nirá
 nijĩsijasama. Æsã topũ duti'quere weesirututisama. Na
 me'rã ba'pati, ne ninemotĩcã'ña. 7 Musã masĩsa'a. Æsã
 topũ nirá wee'quere ĩ'acũũrõũa'a. Topũ nirá, tojo ni-
 bajaque'atitiwũ. 8 Ne ni'cũrẽ wapayetimirã, tojowaro
 ba'atiwũ. A'tiro pe'e weewũ. Musãrẽ caribosĩ'rĩtirã,
 ñamirĩ, ɥmũcori yóacãta da'rawũ. 9 "Æsã bu'ese wapa
 ũsãrẽ ba'ase o'oya" nita basiomĩcã, ne weetiwũ. Musãrẽ
 añuse queose o'osĩ'rĩrã, ũsã basu da'rawũ. 10 Musã me'rã
 nĩrã, a'tiro dutiwũ. "No'o da'rasĩ'rĩtigũnojõrẽ ne ba'ase
 ecaticã'ña", niwũ. 11 Æsã musã ye quetire a'tiro tũ'owũ.
 Ni'cãrẽrã musã wa'tero nĩrã nijĩsija niapãrã. Da'ratimirã,
 Æpẽrãrẽ ucjasijapãrã. 12 Marĩ wioꝝũ Jesucristo dutiro
 me'rã tojo weesetirãrẽ wererãti. Æpẽrãrẽ ucjaro marĩrõ na
 ba'atjere, narẽ dũ'sasenojõrẽ da'rawapata'ame'rĩcã'to.

13 Yũ'u acawererã, musã pe'e caributiro marĩrõ añurõ
 weenu'cũcã'ña. 14 No'o ũsã a'ti pũrĩpũ dutio'osere
 weetigũnojõrẽ "Cũ nimí", ni masĩña. Cũrẽ bopoyaro
 yũ'ruato nĩrã ba'patitĩcã'ña. 15 Musã tojo ba'patitimirã,
 cũrẽ ĩ'atu'tirã weronojõ tũ'oña'ticã'ña. Musã acaweregũre
 weronojõ pe'e añurõ weeato nĩrã wereme'rĩcã'ña.

Pablo añudutitũo'que ni'i

16 Marĩ wioꝝũ cũ basu marĩrẽ ejerisãjãse o'ogũ a'tiro
 weeato. No'o de'ro mejẽcã wa'acã, musãrẽ ejerisãjãse
 o'onu'cũcã'to. Marĩ wioꝝũ musã nipe'tirã me'rã niato.

17 Yũ'u Pablo basu a'te añudutisema oja'a. Yũ'u
 nipe'tise pũrĩrẽ ojawũaronojõta oja'a. Yũ'u a'tiro dia'cũ
 papera o'ógũ oja'a. Tojo weerã musã "Cũta ojaĩ", ni
 masĩrãsa'a. 18 Marĩ wioꝝũ Jesucristo musã nipe'tirãrẽ añurõ
 weenu'cũcã'to.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Timoteore ojamu'tāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Timoteo Listra wāmetiri macāpu bajuacu niwī. Cū pacu griego masū nīgū, judío masū mejēta nicu niwī. Cū pacu pūrīcā judío masō nico niwō. Cū Pablöre queti miaco'tegu nicu niwī.

Pablo Éfesopu nīgū, Timoteore a'ti pūrīrē ojacu niwī. Timoteore cū ējōpeosere wācūtutuacā weenemogū, Jesucristore ējōpeori curuacjārā tiropare añurō nisetidutigu ojacu niwī.

A'tiro ojacu niwī. “Ō'acūrē sērīrā, a'tiro weeroa'a”, ni ojacu niwī. Tojo nicā musārē su'ori nisetiacārē besesōrōrā, ā'rānojōrē sōrōrōa'a nisere ojacu niwī. Wapewia numiarē co'tesere, tojo nicā apeye ojanemocu niwī. Añurō wéerā bu'iri marīrā nisetisere ojacu niwī. Queoro bu'etirārē tū'omasīdutisere ojacu niwī.

Pablo Timoteore oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo Jesucristo besecū'ucu ni'i. Ō'acū marīrē yu'rūogu nimi. Cūta Jesucristo ye quetire weredutigu o'ówī. Jesucristo marī wioгу quē'rā yu'ure o'ówī. Cūrēta marī yucuerā wee'e.

² Timoteo, mu'urē oja'a. Mu'u Jesucristore ējōpeoyucā, yu'u macū waro weronojō ni'i. Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wioгу mu'urē añurō weeato. Pajaña'to. Mu'urē ejerisājācā weeato.

Nisoosere cā'mota'aduti'que ni'i

³ Yū'u Macedoniaru wa'ase dūporo mu'urē ti macā Éfesopu tojadutiwū. No'o mejēcā bu'erārē cā'mota'adutigu tojaque'adutiwū. Ni'cārōacārē mejārōta nigūti tja. ⁴ Tocjārārē wereturiama'asere, tojo nicā na ñecūsūmuarē wāmepeonu'cūserē “Wācūma'aticā'ña”, niña. Masā tere wācūrā, mejō waro a'metu'tima'asama. Marīrē Ō'acū weeduti'quere añurō weecā weewe'e. Marī cūrē ējōpeose me'rā pe'e Ō'acū weeduti'quere wee'e. Tojo weegu narē mejēcā bu'esere cā'mota'aya.

⁵ Musārē a'merī ma'icā uagu, tojo duti'i. Ña'ase marīrā, bu'iri marīrā tū'oña'rā, diacjū Ō'acūrē ējōpeorā, queoro ma'irāsa'a. ⁶ Āpērā tere weetima. No'o uaro ucūma'ama.

⁷ Õ'acũ ye cjase cũ duti'quere bu'esĩ'rĩmima. Tojo weemirã, na ucũsere tu'omasĩtima. Masĩbutiarã weronojõ bu'ema.

⁸ Marĩ masĩ'i. Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere queoro masĩcãma, aũu ni'i. Te a'tiro ni'i. Masã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãsere masĩdutigũ cũucũ niwĩ. ⁹ Õ'acũ tere cũũgũ, queoro weerãrẽ cũuticũ niwĩ. Cũrẽ yu'rũnu'cãrãrẽ, cũ dutiro weetirãrẽ cũucũ niwĩ. Tojo nicã ña'abutiario weeri masãrẽ, ña'arõ weenu'cũrĩ masãrẽ cũucũ niwĩ. Õ'acũrẽ ejõpeotirãrẽ, cũ ye bu'ese cjasere uatirãrẽ cũucũ niwĩ. Apeyere, no'o pacure, pacore wẽjẽcõ'arãrẽ, nipe'tirã no'o wẽjẽsebucurãrẽ cũucũ niwĩ. ¹⁰ No'o ãpẽrãrẽ a'metãrãbajaque'atirãrẽ, no'o umũa se'saro numia me'rã weewaranojõ weerãnojõrẽ cũucũ niwĩ. Numia quẽ'rãrẽ na weronojõ weewarãnojõrẽta cũucũ niwĩ. Tojo nicã masãrẽ ñe'e, ãpẽrãpũre duaturiarãrẽ cũucũ niwĩ. Nisoosebucurãrẽ, tojo nicã “Õ'acũ me'rã diacjũta ni'i” nisoorãnojõrẽ cũucũ niwĩ. Tojo nicã nipe'tise añuse bu'esere cã'mota'arãnojõrẽ Õ'acũ cũ dutisere cũucũ niwĩ. ¹¹ A'te bu'ese, añubutiase Õ'acũ yu'rũose queti nĩrõnojõta ni'i. Cũ añuyũ'rũgũ yu'ũre a'te quetire weredutiwĩ.

Pablo “Yu'ũ ña'agũ nimicã, Õ'acũ yu'ũre añurõ weewĩ” nĩ'que ni'i

¹² Yu'ũ marĩ wiogũ Jesucristore e'catise o'o'o. Cũ yu'ũre añurõ wãcũgũ, cũ yarãrẽ yu'ũre weetamudutiwĩ. Tojo weedutigũ, yu'ũre tutuasere o'owĩ. ¹³ Toduporopũ yu'ũ cũrẽ ña'arõ ucũwã. Cũ yarãrẽ ña'abutiario weewũ. Titapũre yu'ũ Jesucristore ejõpeotitjãgũ, yu'ũ weesere masĩtiwũ. Tojo weegũ Õ'acũ yu'ũre pajaña'wĩ. ¹⁴ Marĩ wiogũ yu'ũre ma'igũ, añubutiario weewĩ. Cũ yu'ũre Jesucristore añurõ ejõpeocã weewĩ. ãpẽrãrẽ ma'icã weewĩ.

¹⁵ A'te yu'ũ ucũatje queoro waro ni'i. Nipe'tirã ejõpeorũa'a. A'tiro ni'i. Jesucristo ña'arõ weerãrẽ yu'rũosi'rĩgũ a'ti nucũcãpũre a'ticũ niwĩ. Yu'ũta nipe'tirã yu'rũoro ña'arõ weeyu'rũnu'cã'cũ ni'i. ¹⁶ Tojo nimicã, Õ'acũ yu'ũre pajaña'wĩ. Cũ tojo weese me'rã Jesucristo ña'arõ weerãrẽ pajaña'sere yu'ũre i'omũ'tãwĩ. Cũ masãrẽ pajaña'se ne pe'tisome. Yu'ũre, ña'arõ weeyu'rũnu'cã'cũre pajaña'caronojõta nipe'tirã cũrẽ ejõpeorãrẽ pajaña'gũsami. Narẽ cũ me'rã catinu'cũcã weegũsami. ¹⁷ Tojo weerã Õ'acũrẽ “Añuyũ'rũami”, ninu'cũrã. Cũ wiogũ ninu'cũgũ nimi. Ne wẽrĩsome. Õ'acũ ni'cũta nimi. Cũ bajutigũ, masĩyũ'rũgũ nimi. Tojota nimi.

18-19 Timoteo, mʉ'u yu'u macũ weronojõ ni'i. Yu'u mʉ'urẽ weeduti'quere weeya. Toduporo marĩ acawererã mʉ'urẽ Õ'acũ wereduti'quere werepã. Na were'caronojõta weeya. Tere wéégʉ, tutuaro me'rã du'ucũurõ marĩrõ añurõ weesere weenu'cũcã'ña. Tojo nicã queoro ãjõpeo, bu'iri marĩgũ tu'oña'ña. Æpẽrã Jesucristore ãjõpeorã queoro weemasĩmirã, weeticãrã niwã. Tere weetirã, Jesucristore ãjõpeodu'ucãrã niwã. ²⁰ A'te tojo wa'awu Himeneorẽ, tojo nicã Alejandrõ. Tojo weegu ã'rã puarãrẽ Õ'acũrẽ ña'arõ ucũnemoticã'to nigũ Jesucristore ãjõpeorã me'rã ninemodutitiwũ. Narẽ wãtĩa wiogu de'ro weesĩ'rĩrõ weeato nigũ tojo weewũ.

2

“Õ'acũrẽ sãrĩrã, a'tiro weerõa'a” n'ique ni'i

¹ Ne waro Jesucristore ãjõpeorã a'tiro weecã ʉa'a. Nipe'tirãrẽ sãrĩbosarã. Õ'acũ narẽ weetamuato nĩrã sãrĩbosato. Õ'acũrẽ sãrĩrã, “Añu'u”, niato. ² Wiorãrẽ, nipe'tirã dutiri masãrẽ sãrĩbosato. Marĩ tojo weerã a'mequẽse marĩrõ nirãsa'a. Nipe'tise Õ'acũ dutisere queoro weemasĩrãsa'a. Masã me'rã queoro nisetirãsa'a. ³ Marĩ ãpẽrãrẽ sãrĩbosarã, añurõ weerã wee'e. Õ'acũ marĩrẽ yu'ruogu tojo weecã tu'sasami. ⁴ Õ'acũ nipe'tirãrẽ cã tiropu wa'acã ʉasami. Nipe'tirãrẽ cã ye, diacjũ cjasere masĩcã ʉasami. ⁵ Õ'acũ ni'cũta nimi. Tojo nicã Jesucristo ni'cũta tja masãrẽ Õ'acũ me'rã apobosari masũ nimi. Cũ masũ weronojõ uputigu nicu niwĩ. ⁶ Jesucristo nipe'tirã masãrẽ yu'ruogu wẽrĩbosacu niwĩ. Marĩ ña'arõ wee'que wapare wapayegu tojo weecu niwĩ. A'te quetire “Tojo wa'arosa'a” nĩcatero ejacã, werebajurẽno'caro niwũ. ⁷ Cũ ye quetire weredutigu Cristo yu'ure sãrõwĩ. Cũ besecũ'cu niato nigũ judío masã nitirãrẽ cã ye, diacjũ cjasere bu'edutigu sãrõwĩ. Diacjũta ni'i. Nisoogu mejẽta wee'e.

⁸ Tojo weegu nipe'tirocjãrã ʉmuarẽ a'tiro weecã ʉa'a. Na nerẽwuaropu Õ'acũrẽ sãrĩcã ʉa'a. Nũmorõ sãrĩrã, ña'arõ weese moorã sãrĩrõʉa'a. Uase, a'metu'tise moorã sãrĩrõʉa'a. ⁹ Numia quẽ'rã a'tiro weecã ʉa'a. Na su'tire añurõ i'atu'saroputa sãñato. Ejatuaro weeme'rĩcã'to. Na upure ãpẽrã “Añurã nima” nidutirã peje ma'masu'ayu'ruoticã'to. ¹⁰ A'tiro pe'e weeato. Añurõ bajusĩ'rĩrã, Õ'acũrẽ ãjõpeorã numia weewuasenojõrẽ weeato. Bajuyoropure añurõ weese me'rã “Añurã nima”, nino'ato. Æpẽrãrẽ weetamu, añurõ weeato. ¹¹ Jesucristore

ějōpeorã nerē, na bu'eri curare numia di'tamarĩrõ tu'oato. Ūrūsãma'a, ye'suticã'to. ¹² Ne numiarē masã decopu werenu'cũcã uawe'e. Tojo nicã umuarē ne dutiticã'to. Tojo weronojõ o'orã, na numia di'tamarĩato. ¹³ A'tiro ni'i. Ō'acũ Adãrē weemu'tãcu niwĩ. Cũ be'ro Evare weecu niwĩ. ¹⁴ Apeye quẽ'rãrē, Adã wãtĩ nisoono'mũ'tãcu mejeta nimi. Numio pe'e nisoono'mũ'tãco niwõ. Tojo weeno'co niyugo, Ō'acũ duti'quere yu'rũnu'cãco niwõ. ¹⁵ Tojo nimicã, Ō'acũ numiarē yu'rũogusami. Na põ'rãticã, narē añurõ yu'rũweticã weegusami. Na cũrē ějōpeocã, masãrē ma'icã, tojo weegusami. Na queoro wãcũyu, weeseticã, Ō'acũ cũ uaro weenu'cũcã, yu'rũweticã weegusami.

3

Jesucristore ějōpeori curuacjãrã su'ori nirãrē sõrõse ni'i

¹ Masã a'tiro ucũwũase diacjũta ni'i: “No'o Jesucristore ějōpeori curuacjãrã su'ori nigũ, su'ori wejepeogu sãjãsi'rigũnojõ añuse da'rasere weesi'rigũ weemi.” ² Tojo weesi'rigũnojõ a'tiro nirõua'a. Cũta “Ña'arõ weemi” nino'ña marĩgũ nirõua'a. Ni'cõta numotigu nirõua'a. Cũ wiopesase me'rã weesetigũnojõ nirõua'a. Añurõ wãcũyu weesetigũnojõ nirõua'a. Āpẽrã wiopesase me'rã i'ano'gũnojõ nirõua'a. Sijari masã cũ ya wi'ipũ wa'acã, añurõ põtẽrigũnojõ nirõua'a. Āpẽrãrē añurõ bu'eme'rigũnojõ nirõua'a. ³ Tojo nicã que'agu, cumucabũcu niticã'rõua'a. Tojo weronojõ o'ogu, tu'tiro marĩrõ masãrē queoro weegũnojõ nirõua'a. A'mequẽsere uatigu, niyerure uaripejatigũnojõ nirõua'a. ⁴ Cũ, cũ ya wi'icjãrãrē añurõ dutimasĩgũ nirõua'a. Cũ põ'rãrē añurõ wiopesase me'rã yu'time'ricã weegũ nirõua'a. ⁵ Cũ, cũ ya wi'icjãrãrē dutimasĩtigu, Ō'acũrē ějōpeori curuacjãrã pe'ere totã nemorõ co'tetibosami. ⁶ Jesucristore ne waropũ ějōpeomũjãti'cũre su'ori wejepeogu sõrõña. Apetero weegu ni'cũ ějōpeoca be'roacã sõrõno'cu pe'e “Yu'u ãpẽrã yu'rũoro añuyũ'rũnu'cã'a”, nibosami. Cũ tojo nigũ, wãtĩ weronojõ wãcũbosami. Tojo weegu Ō'acũ wãtĩrē bu'iri da're'caro weronojõ cũrē weebosami. ⁷ Apeye quẽ'rãrē a'tiro nino'gũrē beseya. Jesucristore ějōpeotirã “Cũta añurõ weemi” nino'gũ niato. Tojo weeticãma, ãpẽrã cũrē ña'arõ wãcũbosama. Cũ uaro wéegũ, bopoyagu wãtĩ uaro weebosami.

“Weetamuco'terã a'tiro nisetĩroua'a” nise ni'i

⁸ Jesucristore ějōpeori curuacjārā, Ō'acũ ye queti wererārē weetamuco'terā quē'rā na wiorā weronojō nirōña'a. Āpērā ějōpeono'rānojō nirōña'a. Na ucūsere queoro weerānojō nirōña'a. Que'arā, ña'arō weese me'rā niyeru wapata'asī'rīrānojō niticā'rōña'a. ⁹ Marī ějōpeose Jesucristo ye queti Ō'acũ ĩ'o'quere ějōpeonu'cūrā nirōña'a. Na bu'iri moorā tũ'oña'rā nirōña'a. ¹⁰ Narē sōrōati dūporo na weesetisere añurō masīrōña'a. Na añurō weeseticā, bu'iri maricā ĩ'arā, sōrōrōña'a. ¹¹ Numia quē'rā mejārōta āpērārē ějōpeono'rānojō nirōña'a. Ucjasepijarā niticā'rōña'a. Nucũ'ase me'rā weesetirā nirōña'a. Tojo nicā queoro weenu'cūrā nirōña'a. ¹² Hmũ weetamuco'tegu ni'cōta nūmotiroña'a. Cũ pō'rārē, cũ ya wi'icjārārē añurō dutimasīrōña'a. ¹³ Na weetamuco'tesere añurō weecā, narē masā “Añurō weema”, nirāsama. Tojo nicā Jesucristore na ějōpeosere uiro marīrō añurō werenemorāsama.

Marī ějōpeose cjase ni'i

¹⁴⁻¹⁵ “Maata mũ'u tiropũ wa'aguti”, ni wācũ'u. Tojo wācũmigũ, apetero weegu maata wa'atibosa'a. Tojo weegu mũ'urē Ō'acũ pō'rā a'tiro nisetiroña'a nisere ojaguti. Ō'acũ catinu'cũgũ nimi. Cũ pō'rā Jesucristore ějōpeori curuacjārā nima. Náta Ō'acũ ye queti diacjũ cjasere masārē masicā weema. ¹⁶ Diacjũta ni'i. Marī ějōpeose todūporo masā masīti'que ni'i. Mejō nise niwe'e. Añuse waro ni'i. A'tiro ni'i:

Ō'acũ macũ masũ weronojō upūtigu a'ti nucũcāpũre ba-juacu niwĩ.

Espíritu Santu cūrē “Añugũ waro nimi”, ni werebajurēcu niwĩ.

Ō'acūrē wereco'terā u'mũsepũ nirā cūrē ĩ'acārā niwā.

Cũ ye queti a'ti nucũcāpũre werese'sano'o.

A'ti nucũcāpũre masā cūrē ějōpeoma.

Be'ro Ō'acũ u'mũsepũ cūrē miacu niwĩ.

4

“Diacjũ cjasere ějōpeotirā a'tiro weesama” nise ni'i

¹ Espíritu Santu bajuyoropũ a'tiro nicũ niwĩ: “A'ti mũmco pe'tiati dūporo āpērā Jesucristore ějōpeomi'cārā ějōpeodu'urāsama. Wātĩa nisoose me'rā bu'esere wererārē siruturāsama. Tojo nicā wātĩa bu'esere siruturāsama.” ² Weeta'sari masā nisoose me'rā bu'ecā, tũ'orāsama. Weeta'sari masā te nisoosere masimīrā, ne bu'iritirā tũ'oña'tima. ³ Na a'tiro weesama. Masārē nūmotisī'ricā, cā'mota'asama. Tojo nicā ni'cārē ba'asere ba'adutisama. Ō'acũ pe'e a'te ba'asere weecu niwĩ.

Jesucristore ějōpeorārē diacijũ cjase masĩrārē ba'adutigu tojo weecu niwĩ. Tere ba'arā, cūrē e'catise o'odutigu tojo weecu niwĩ. ⁴ Nipe'tise Ō'acũ wee'que añuse ni'i. Marĩ ne yabiticā'rōua'a. A'tiro pe'e weeroua'a. Cūrē e'catise o'orā, ba'aroua'a. ⁵ A'tiro ni'i. Ō'acũ tere “Añu ni'i”, nitojacu niwĩ. Tojo weerā marĩ cūrē e'catise o'ocā, cū te ba'asere añuse wa'acā weemi.

Pablo Timoteore weedutise ni'i

⁶ Mũ'u Ō'acũ ye cjasere marĩ acawererārē bu'eya. Tere bu'égũ, Jesucristore añurō da'raco'tegu nigũsa'a. Siape me'rā mũ'u Ō'acũ ye cjasere bu'égũ, nemorō ějōpeogusa'a. Mũ'u añuse bu'esere sirutuse me'rā nemorō wācūtutuagu nigũsa'a. ⁷ A'ti turi cjase werema'asere tũ'oticā'ña. Nemorō Ō'acũ ũaro weenu'cũcā'ña. ⁸ A'tiro ni'i. Marĩ da'rarā, nemorō tutuarā wa'asa'a. Te añu ni'i. Marĩ Ō'acũ ũaro weecā, totā nemorō añusa'a. A'ti ũmũcopure, be'ro ũ'mũsepure marĩrē añurō wa'arosa'a. ⁹ A'te diacijũta ni'i. Nipe'tirā a'tere ějōpeoroua'a. ¹⁰ Tojo weerā marĩ Jesucristo ye cjasere wererā, pi'eti, ũpũtu da'ra'a. Ō'acũ marĩrē añurō weeatjere wācũ, e'catiyutojarā, tojo wee'e. Cũ catinu'cũgũ nipe'tirārē yũ'rũogũ nimi. Cūrē ějōpeorā se'sarore yũ'rũogũsami. ¹¹ A'tere āpērārē dutiya. Narē tere bu'eya.

¹² Mũ'u ma'mũ nise ye bu'iri āpērā mũ'u ucũsere ějōpeotibosama. Tojo weesere cā'mota'aya. A'tiro pe'e weeya. Jesucristore ějōpeorārē añuse queose ĩ'oña. Mũ'u ucũwũase, mũ'u weesetise me'rā ĩ'oña. Tojo nicā āpērārē ma'ise, mũ'u Jesucristore ějōpeose me'rā ĩ'oña. Apeye quē'rārē añugũ mũ'u nise me'rā ĩ'oña. ¹³ Yũ'u topũ etase dũporo nerērā, Ō'acũ ye quetire bu'eĩ'onu'cũcā'ña. Marĩ acawererārē wācūtutuadutigu tojo weeya. Narē añurō bu'eya. ¹⁴ Ō'acũ mũ'ũrē weemasĩse o'o'quere weenu'cũcā'ña. Sō'onícatero Jesucristore ějōpeori curu-acjārā sũ'ori nirā mũ'ũrē ñapeocaterore te weemasĩsere Ō'acũ o'owĩ.

¹⁵ Ō'acũ o'o'quere wācũnũrũ, añurō weenu'cũcā'ña. Tojo weecā, nipe'tirā mũ'u añurō weewā'cāsere ĩ'arāsama. ¹⁶ Apeye nigũti. Mũ'u bu'esere, tojo nicā mũ'u weesetisere añurō wācũña. Nipe'tisere queoro weenu'cũcā'ña. A'tere wéégũ, mũ'u basu yũ'rũwetigu weegusa'a. Tojo nicā mũ'u weresere tũ'orā quē'rā yũ'rũwetirāsama.

5

Jesucristore ějōpeorārē “A'tiro weeya” nise ni'i

¹ Timoteo, mǎ'urē dutiguti. Bǎcǎrǎ ǎmǎarē tu'titicǎ'ña. Mǎ'u, mǎ'u pacusǎmǎarē ucǎgǎ weronojō narē wereya. Ma'mapjia quē'rǎrē mǎ'u acabijirǎrē ucǎgǎ weronojō weeya. ² Bǎcǎrǎ numiarē mǎ'u pacosǎnumiarē ucǎgǎ weronojō narē wereme'rǐcǎ'ña. Nu'miarē mǎ'u acabijirǎrē weronojō ña'arō wǎcǎrō marǐrō wereya.

³ Wapewia numia weetamuno'ña marǐrǎrē weetamuña. ⁴ Wapewio pō'rǎticǎma o pǎrǎmerǎticǎma, core na weetamuato. Ne waro na ya wi'icjǎrǎ me'rǎ añurō weewǎ'cōrōǎa'a. Tojo weerǎ pō'rǎ, pǎrǎmerǎ, na pacusǎmǎa, na ñecǎsumǎa ma'i'que wapa ma'i a'merǎ weesama. Tojo weese añuse ni'i. Ō'acǎ tere tǎ'sasami. ⁵ Apego wapewio waro ni'cō nigō pǎrǐcǎ Ō'acǎ weetamuatjere yucuesamo. Ūmǎcorinǎcǎ, ñamirǐnǎcǎ tojo sērǐnu'cǎsamo. ⁶ Apego wapewio pe'e co ǎasere weema'acǎ'samo. Co pecame'epǎ wa'acjo weronojō nitojasamo. ⁷ A'te quē'rǎrē weedutiya. Tojo weeduticǎ, “Na bu'iri marǐrǎ nima”, nino'rǎsama. ⁸ A'tiro ni'i. Ni'cǎ cǎ acawererǎrē añurō weetigǎ, marǐ ējōpeosere yabigǎ weronojō nisami. Cǎ ya wi'icjǎrǎ warore añurō weetigǎ pe'e, totǎ nemorō ña'arō weesami. Jesucristore ējōpeotigǎ nemorō ña'agǎ nisami.

⁹ Wapewia numiarē weetamurǎtirǎ na wǎmerē ni'cǎ pǎrǐpǎ ojaō'oña. A'tiro nirǎ numianojōrē ojaya: Bǎcǎo waro sesenta cǎ'marǐ cuogore, ni'cǎrēta marǎpǎti'core ojaya. ¹⁰ “Co añurō weemo” nino'gōnojoerē ojaya. Co pō'rǎrē añurō masō'conojōrē masǎ co ya wi'ipǎ ejacǎ añurō ñe'egōnojoerē ojaya. Tojo nicǎ mejō nisere da'rago āpērǎ Jesucristore ējōpeorǎrē weetamugōnojoerē ojaō'oña. Pǐ'etirǎrē weetamugōnojoerē ojaya. No'o añuse apeyenojō weegore ojaya.

¹¹ Āpērǎ wapewia numia nu'miacure nisama. Nanojōrē na wǎmerē ojaticǎ'ña. Apetero na ǎmǎa me'rǎ nisǐ'rǐrǎ, apaturi marǎpǎtibosama tja. Jesucristo pe'ere wǎcǎdu'u, marǎpǎtise pe'ere wǎcǎyǎ'rǎnǎ'cǎbosama. ¹² Na “Jesucristo ye dia'cǎrē weerǎti” nǐ'quere weetirǎ, bu'iritirǎ nibosama. ¹³ Apeye quē'rǎrē wi'seripǎ dia'cǎ sjarǎ, nijǐsjarǎ dojobosama. Te dia'cǎrē weetibosama. Ucjasebǎcǎrǎ dojobosama. Nipe'tise de'ro wa'asere ucjarǎ, na ye nitisere ucǎwǎano'ña marǐsere ucjabosama. ¹⁴ Tojo weegu wapewia numia nu'miacure nirǎrē marǎpǎticǎ ǎa'a. Na pō'rǎtiato. Wi'serire co'teato. Na tojo weecǎ, marǐrē ĩ'atu'tigǎ “Na ña'arō weema”, nǐmasǐtisami. ¹⁵ A'tiro ni'i. Āpērǎ wapewia numia Jesucristore ējōpeomirǎ, cǎrē ējōpeodu'uma. Wǎtǎa wiogǎre siruturǎ, tojo weema.

16 Jesucristore ějōpeogu o ějōpeogo na acawerego wapewiore c̄uobosama. Core c̄uorā na weetamuato. Jesucristore ějōpeori curuacjārārē co'tedutiticā'to. Tojo weecā, āpērā wapewia numia co'teno'ña marīrā pe'ere co'temasīrāsama.

17 Jesucristore ějōpeori curuacjārārē s̄u'ori wejepeorārē, añurō weerārē a'tiro nirōu'a. “Na añubutiaro dutima”, nirōu'a. Totá masārē were bu'erā pe'ere nemorō nirōu'a. 18 Ō'acū ye queti ojáca pūrīpu nírōnojōta a'tiro ni'i: “Wecu trigore ārūagū, tuumajāmisutuasami. Cū ba'asī'rīgū, ba'ato. A'tiro weeticā'to. Trigore ba'ari nīrā, cū ɯseropu tuusāarī be'tore tuusāaticā'to.” Aperopure a'tiro ojano'wū: “Da'rari masū cū da'rase wapa wapata'aba'amasīmi,” ni ojano'wū. Tojo weerā s̄u'ori nīrārē weetamurōu'a.

19 Apetero ni'cū m̄u'upure a'tiro nibosami: “Ūsārē s̄u'ori wejepeogu ña'arō weeamī”, ni weresābosami. Cū tojo nicā, t̄u'oticā'ña. Puarā o i'tiarā ī'a'cārā weresācāpu, t̄u'oya. 20 Ña'arō weenu'cūrārē nipe'tirā ī'orōpu tu'tiya. Tojo weecā, āpērā uirā, ña'arō weesome. 21 Ō'acū ī'orōpure, Jesucristo marī wioгу ī'orōpure m̄u'urē a'tiro nigūti. Tojo nicā Ō'acūrē wereco'terā cū bese'cārā ī'orōpu quē'rārē m̄u'urē nigūti: S̄u'ori wejepeorārē ni'cārōnojō weeya. M̄u'ɯ t̄u'sarānojō dia'cūrē añurō weeticā'ña. Nipe'tirārē queoro weeya. 22 Ī'abocurequejo, s̄u'ori wejepeogure sōrōticā'ña. M̄u'ɯ ña'arō weerārē besegu, na ña'arō weesere bu'ipejatamubosa'a. Nipe'tise ña'arō weesere cā'mota'aya.

23 M̄u'ɯ paapu dutitise ye bu'iri aco dia'cū sī'rīticā'ña. Cā'rōacā vino quē'rārē sī'rīña.

24 Ni'cārērārē na ña'arō weesere beseatji duporo maata na ña'arō weesere masīno'toja'a. Āpērā pe'ere na ña'arō weese be'ropu bajarosa'a. 25 Mejārōta tja añurō weese quē'rā maata masīno'o. Apeye pe'e añurō weese maata bajutise be'ropu bajarosa'a.

6

1 Jesucristore ějōpeorā da'raco'teri masā na wiorārē wiopesase me'rā ī'arōu'a. Na tojo weecā, Ō'acūrē, tojo nicā marī bu'esere āpērā ña'arō ucūsome. 2 Na wiorā Jesucristore ějōpeorā nicā, a'tiro weeticā'to. Na ějōpeorā nise bu'iri narē wiopesase marīrō ī'aticā'to. A'tiro pe'e weeato. Nemorō añurō weeato. Na wiorā Jesucristore ějōpeorā nima. Tojo weerā na acawererā na mairārē weronjō añurō weeato. A'tere were, bu'eya narē.

Marĩ ějōpeosere queoro weedutise ni'i

³ No'o mejĕcā bu'egunojō a'tiro nisami. Marĩ wioḡu Jesucristo ye bu'esere “Tojo niwe'e”, nisami. Tojo nicā marĩ ějōpeose quĕ'rārĕ “Tojo niwe'e”, nisami. ⁴ Tojo nigú masĩtimigũ, “Āpĕrā yu'rũoro masĩyu'rũnu'cā'a”, nisami. Cũ tojo nigú tu'omasĩtigũ nimi. Cũ na ucũsenacũrĕ “Tojo niwe'e”, nimujāsami. Te me'rā a'merĩ uose, a'metu'tise, yabise, a'merĩ ějōpeotise wā'cā'a. ⁵ Tojo nicā āpĕrā mejō warota a'metu'tise wā'cā'a. Ña'arō wācũrā, tojo weesama. Diacjũ cjasere ne masĩtisama. Tojo weerā me'rā a'mesu'aticā'ña. Na “Ō'acũrĕ ějōpeose me'rā wapata'arāsa'a”, ni wācũsama. ⁶ Tojota ni'i, nĩrō. Diacjũta marĩ Ō'acũrĕ ějōpeose me'rā peje apeyenojō cũorā weronojō ni'i. Marĩ cũoro ejatuaro e'caticāma, tojota ni'i. ⁷ A'tiro ni'i. Marĩ a'ti turipũre bajarā, ne apeyenojō me'rā bajuatiwũ. Wĕrĩrāpũ quĕ'rā ne apeyenojō miasome. ⁸ Marĩ su'ti, ba'ase cũose me'rā e'catiroũ'a. ⁹ Āpĕrā pe'e peje cũosĩ'rĩrā uaripejarā no'o uaro weema'asama. Siape me'rā nemorō uaripejadosama. Te me'rā na dojo, bu'iri da'reno'rāsama. Pecame'epũ wa'arāsama. ¹⁰ A'tiro ni'i. Niyeru uaripejase me'rā nipe'tise ña'ase du'pocāti'i. Āpĕrā Jesucristore ějōpeomi'cārā a'te uaripejase me'rā na ějōpeomi'quere du'ucā'sama. Tojo weerā ni'cārōacārĕ na catiri uũũcore peje bujawetise bocama.

Pablo Timoteore “Queoro weeya” nise ni'i

¹¹ Timoteo, mũ'u pũrĩcā Ō'acũ yagũ uaripejasere ne weema'aticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Añurō weenu'cũcā'ña. Ō'acũrĕ sirutuya. Cũrĕ ějōpeoya. Nipe'tirārĕ ma'ĩña. Mejĕcā wa'acā, wācũtutuaya. Tu'tiro marĩrō āpĕrārĕ añurō weeya. ¹² Mũ'u tutuaro pōtĕorō wācũtutua, ějōpeonu'cũcā'ña. Catise u'mũsepu mũ'u Ō'acũ me'rā ninu'cũatjere wācũnu'cũcā'ña. Ō'acũ catise pe'titiserē o'osĩ'rĩgũ mũ'urĕ besecu niwĩ. Tojo weegũ tere wācũyu'rũnu'cācā, mũ'urĕ o'ogũsami. Mũ'u pājārā tu'oropũ Jesucristore ějōpeosere queoro werewũ. ¹³⁻¹⁴ Ō'acũ nipe'tirārĕ catise o'ogũ nimi. Cũ ĩ'orōpũ, tojo nicā Jesucristo ĩ'orōpũ quĕ'rārĕ mũ'urĕ weeduti'i. Jesucristomarĩcā cũ catiri uũũcore ma'itigũ, a'tiro weecu niwĩ. Poncio Pilatore cũ nisetiserē añurō werecu niwĩ. Mũ'u quĕ'rā yu'u dutise nipe'tiserē dũcayuro marĩrō queoro wereya. “Cũ queoro weetimi”, nino'ticā'ña. Marĩ wioḡu Jesucristo a'tiri curapũ tojo weedu'uya. ¹⁵ Ō'acũ “Tojo weegũti” nĩcatero ejacā, nipe'tise cũ ní'quere queoro

tu'ajanu'cōgũsami. Ō'acũ ni'cũta añuyuru'ragu, tutuayuru'ragu nimi. Nipe'tirã wiorã wiogu nimi. ¹⁶ Cũ ni'cũta catinu'cũmi. Cũ pũrō asisteropu nimi. Ne ni'cũ masũ cũ basu Ō'acũ nirōpu wa'amasĩtimi. Ne ni'cũ cũrẽ ĩ'aticu niwĩ. ĩ'ata basiowe'e. Ō'acũ ni'cũrẽta añurō ucũyuru'runu'cãrõua'a. “Cũ wiogu ninu'cũato”, nirõua'a. Tojota niato.

¹⁷ No'o peje cõorãnojõrẽ a'tiro weedutiya. Na “Ãpẽrã yuru'ruoro niyuru'runu'cã'a”, niticã'to. Na cõose me'rã “Añurō wa'arosa'a”, ni e'catiyuticã'to. Te queoro niwe'e. Pe'tidija wa'arosa'a. Tojo weronojõ o'orã, Ō'acũ pe'ere e'catise me'rã yucueato. Cũ catinu'cũgũ marĩrẽ e'caticã uagu, nipe'tise marĩ cõosere o'omi. ¹⁸ Peje cõorãrẽ añusere weedutiya. Ãpẽrãrẽ añurō weeato. Na cõosere o'oato. ¹⁹ Na tojo wéerã, ape umõcopure peje cõorã weronojõ niyutojarãsama. Na catinu'cũatjere bocarãsama.

Pablo Timoteore “Tojo weeya”, nitõ'que ni'i

²⁰ Timoteo, Ō'acũ mu'urẽ weredutigũ cũu'quere añurō weeya. A'ti nucũcã cjase ucũse mejõ nisere tu'oticã'ña. Tojo nicã mejẽcã no'o uaro ucũma'ase quẽ'rãrẽ tu'oticã'ña. Ãpẽrã “Masĩrã waro ni'i” nirã peje mejẽcã wãcũse cõoma. Uputu na uaro ucũma'asama. Na masĩse nisoo ucũma'ase ni'i. Tojo weegu narẽ tu'oticã'ña. ²¹ Ni'cãrẽrã a'tere weesiruturã, Jesucristore ejõpeomi'quere du'ucã'cãrã niwã.

Ō'acũ mu'urẽ añurō weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Timoteore ape pūrī ojanemo'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pablo Timoteore Romapū bu'iri da'reri wi'ipū nígū, ojacu niwī. Cū Timoteore ojamū'tāca pūrīrē a'tiro ojacu niwī: “Yū'u bu'iri da'reri wi'ipū nise wapa nipe'tiropū Jesucristo ye queti se'saro wee'e”, ni ojacu niwī. A'ti pūrīma ti pūrī weronojō ojaticu niwī. Asia di'tacjārā cūrē bu'iri da'reri wi'ipū nicā, bopoyasācārā niwā. Tojo weegu nipe'tirā cō'awā'cāno'caro weronojō tū'oña'cū niwī. Luca, tojo nicā Onesíforo ya wi'icjārā dia'cū cūrē wācūtutuacā wéérā, bu'iri da'reri wi'ipū nigūrē bopoyasāticārā niwā. Pablo “Ni'cūta nisa'a” ni tū'oña'gū, cū me'rācjārā waro Timoteore, Marcōre cū tiropū pijiocu niwī. Troapū cū cūu'que paperare, cū yaro asibusurore miitidutigūnojōta pijiocu niwī. Cū “Maata wērīgūsa'a”, ni wācūcu niwī. A'ti pūrī cū ojatūoca pūrī ni'i.

Pablo Timoteore oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo Jesucristo besecū'cū ni'i. Cū yū'ure Ō'acū uaronojōta cū ye quetire weredutigū o'ówī. A'te queti a'tiro ni'i. Ō'acū “Jesucristore ējōpeorārē catinu'cūcā weeguti”, nicu niwī. Cū ní'caronojōta yū'ure tere weredutigū o'ówī.

² Timoteo, mū'urē yū'u maigūrē oja'a. Mū'u Jesucristo ye quetire yū'u werecā, añurō ējōpeowū. Tojo weegu mū'u yū'u macū weronojō ni'i. Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wiogu mū'urē añurō weeato. Pajaña'to. Mū'urē ejerisājācā weeato.

“Jesucristore ējōpeorā āpērārē a'tiro weeroua'a” nise ni'i

³ Yū'u Ō'acūrē sērīsetirinūcū mū'urē wācū'u. Mū'urē wācūgū, űamipū, űmūcopū Ō'acūrē e'catise o'o'o. Cūrē yū'u űecūsumūa ējōpeoseti'caronojōta ējōpeo'o. Yū'u bu'iri moogū tū'oña'gū, cūrē ējōpeo'o. ⁴ Timoteo, mū'urē pūrō wācū'u. Yū'u mū'u tiropū ní'cū wijacā, mū'u uti'quere wācūnu'cūcā'a. Mū'urē pūrō ī'asī'rīsa'a. Mū'urē ī'agū, e'catigūti nígū, tojo wācū'u. ⁵ Mū'u Jesucristore queoro ējōpeosere yū'u wācū'u. Mū'u ní'cārōacā ējōpeosere mū'u űecō Loida, tojo nicā mū'u paco Eunice ējōpeomū'tāwā. Mū'u quē'rā tereta ējōpeosirutugū wee'e.

⁶ Tojo weegu mū'u a'tiro weecā űa'a. Ō'acū mū'urē weeduti'quere tutuaro me'rā weenu'cūcā'ña. Todūporo

yu'u mu'urē ñapeocã, Ô'acũ mu'urē añuse masĩsere o'owĩ. Tere nemorõ añurõ weenu'cũcã'ña. ⁷ Ô'acũ marĩrē Espĩritu Santure o'ówĩ. Cũrē o'ógũ, uidutigũ mejēta o'owĩ. Tojo o'ogũ, tutuase o'ogũre, ma'ise o'ogũre, queoro wãcũse o'ogũre o'owĩ. ⁸ Tojo weegũ marĩ wiogũ ye quetire weregũ, bopoyaticã'ña. Yu'u quē'rārē Jesucristo ye queti bu'ese wapa, bu'iri da'reri wĩ'ipũ yu'u dujicã, bopoyasãticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Jesucristo ye quetire wereya. Tojo werese bu'iri mu'u quē'rã ña'arõ yu'rũgũsa'a. Tojo wa'acã ĩ'agũ, “Añurõsa'a”, niña. Ô'acũ mu'urē tutuaro o'oro põtēorõ tojo weeya. ⁹ Ô'acũ marĩrē pecame'epũ wa'abo'cãrãrē yu'rũweticã weewĩ. Cũ añurõ weecã ɥagũ, cũ ɥaro weedutigũ marĩrē besecũ niwĩ. Marĩ añuse weesetisere ĩ'agũ mejēta besecũ niwĩ. Cũ pe'e marĩrē añurõ weesĩ'rĩgũ besecũ niwĩ. A'tiro ni'i. Ô'acũ marĩrē ma'ígũ, Jesucristo marĩrē yu'rũoatjere wãcũcũ niwĩ. Tere a'ti turi weese dũporo wãcũtojacũ niwĩ. ¹⁰ A'tocateroma marĩrē yu'rũogũ, Jesucristo a'tise me'rã cũ ma'isere ĩ'owĩ. Marĩ pecame'epũ wa'abo'cãrãrē yu'rũweticã weewĩ. Tojo nicã a'tiro masĩcã weewĩ. Marĩ cũ yu'rũose quetire tũ'o ějõpeorã, catinu'cũrãsa'a nisere masĩcã weewĩ.

¹¹ Ô'acũ te quetire yu'ure weredutiwĩ. Judío masã nitirãrē bu'edutigũ yu'ure besecũúwĩ. ¹² Te quetire werese bu'iri yu'u pũrõ pi'eti'i. Tojo pi'etimidũ, bopoyawe'e. Yu'u Jesucristore masĩ'i. “Cũ ní'quere queorota weegũsami”, ni'i. Cũ tutuagũ nimi. Yu'ure te queti wereturiase cũu'quere añurõ co'teyapada'reogũsami. “Téé apaturi a'tigũpũ, co'tenu'cũgũsami”, ni'i. Tojo weegũ yu'u ne bopoyawe'e.

¹³ Yu'u mu'urē bu'e'quere queoro bu'ewã'cãña. Añurõ ějõpeosetiya. A'merĩ ma'iña. Marĩ Jesucristo me'rã nĩrã, tojo weemasĩ'i. ¹⁴ Espĩritu Santu marĩpũre nimi. Cũ weetamuse me'rã Ô'acũ mu'urē weredutigũ cũu'quere añurõ bu'eya.

¹⁵ Mu'u masĩtoja'a. Nipe'tirã Jesucristore ějõpeorã, Asiadjãrã yu'ure cõ'awijape'tia wa'awã. Na wa'tero ní'cãrã quē'rã Figelo, tojo nicã Hermógenes mejãrõta weewã. ¹⁶ Onesíforo pũrĩcã tojo weetiwi. Ô'acũ cũrē, cũ ya wi'icjãrãrē pajaña'gũsami. Pejetiri Onesíforo yu'ure wãcũtutuacã weewĩ. Apeye quē'rārē yu'u bu'iri da'reri wĩ'ipũ nimicã, yu'ure bopoyasãtiwĩ. ¹⁷ A'tiro pe'e weewĩ. Cũ Romapũ ejagũ, yu'ure ɥputu a'macũ niwĩ. Téé bocagũpũ, a'madu'uwĩ. ¹⁸ Marĩ wiogũ masãrē beseatji

numu Onesíforore pajaña'to. Cũ marĩrẽ Éfesopu weeta-
amu'quere mu'u añurõ masĩsa'a.

2

Pablo Timoteore queoro weedutise ni'i

¹ Timoteo, mu'u yu'u macũ weronojõ nigũrẽ a'tiro nigũti. Jesucristo mu'urẽ añurõ weemi. Tojo weegu cũ weetamuse me'rã cãrẽ ãjõpeonu'cũcã'ña. ² Yu'u pãjãrã masã tu'oropu bu'e'quere wereturiaya. "Ã'rãta yu'u bu'esere ãpẽrãrẽ queoro wereturiatu'sama" ni, mu'u i'arãnojo'rẽ wereya.

³ Mu'u Jesucristo ye quetire werese bu'iri mu'urẽ ña'arõ wa'arosa'a. Ësãrẽ wa'a'caro weronojõ wa'arosa'a. Mu'urẽ tojo wa'acã, wãcũtutuaya. Surara weronojõ weeya. Cũrẽ mejẽcã wa'acã, wãcũtutuasami. ⁴ Surara cũ wioгу dutise dia'cũrẽ weesami. Surara nitigu weronojõ weetisami. Tojo weegu mu'u cũ weronojõ weeya. Jesucristo ye dia'cũrẽ weeya. ⁵ Apĩ quẽ'rã omarĩ masũ cũ wiorã dutisenojo'rẽ queoro weetigu, wapata'atisami. Na cũrẽ o'obo'quere o'otisama. Tojo weegu añuse bocasĩ'rĩgũ, Jesucristo duti'quere queoro weeya. ⁶ Ni'cũ wesepu añurõ da'ragunojõ ti wese cjase ducatiseme'rã dua wapata'amasĩsami. Mu'u te weronojõ Õ'acũ ye cjasere añurõ bu'égũ, te wapa mu'u quẽ'rã wapata'amasĩ'i. ⁷ Yu'u weresere wãcũnurũña. Mu'u tojo weecã, marĩ wioгу nipe'tisere mu'urẽ masĩcã weegusami.

⁸ Jesucristore wãcũña. Cũ wẽrĩ'cu nimigũ, masãcu niwĩ. Cũta duporocjũ wioгу Davi pãrãmi nituriagu nimi. Yu'u Jesucristo ye añuse quetire weregu, tereta werewu. ⁹ A'te queti werese bu'iri yu'u pi'etisa'a. Yu'u ña'arõ weegũ weronojõ bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. Õ'acũ ye queti pũrĩcã nipe'tiropu nibi'atoja'a. Yu'ure bu'iri da'reri wi'ipu bi'adupo'que weronojõ niwe'e. ¹⁰ Tojo weegu yu'u pi'etimigũ, wãcũtutua'a. Õ'acũ bese'cãrãrẽ añurõ wa'ato nigũ tojo wee'e. Na quẽ'rã marĩ weronojõ Jesucristore ãjõpeorã, yu'rũono'rãsama. Añubutiasere bocarãsama. Catinu'cũcã'rãsama. Tojo weegu nipe'tisere wãcũtutua'a.

¹¹ A'tiro nise diacjũta ni'i:

Marĩ Jesucristore ãjõpeose bu'iri ãpẽrã wẽjẽbosama.

Na tojo wẽjẽcã, marĩ Jesucristo me'rã u'musepu catinu'cũrãsa'a.

¹² Marĩ pi'etirã wãcũtutuarã, cũ wioгу nirõpu cũ me'rã wiorã nirãsa'a.

"Cũrẽ masĩtisa'a" nicã, cũ quẽ'rã marĩrẽ "Masĩwe'e", nigũsami.

13 Marĩ cūrē añurō ējōpeotimicā, cū pe'e nipe'tise "A'tiro weeguti" ní'quere queoro weenu'cūsami.

Õ'acū ne ni'cāti nisoomasītisami.

Pablo Timoteore queoro bu'edutise ni'i

14 Mũ'u bu'erārē a'te dũporo yũ'u oja'quere wācūdutiya. Āpērā ucūsetirinucū "Tojo mejēta ni'i", nisama. Diacjũ marĩ wiogu tu'oropu na tojo nisetisere du'udutiya. Te ucūse wapamarĩ'i. Āpērā wācūsere dojorēma. 15 Mũ'u pe'e Ō'acū yere añurō bu'eya. Tojo nicā cū yere queoro weeya. Mũ'u tojo weecā ĩ'agũ, mũ'urē "Añurō weemi", nigūsami. Queoro wéegũ, mũ'u da'rasere bopoyasome. Diacjũ cjasere Jesucristo ye quetire queoro wereturiaya. 16 A'ti turi cjase diacjũ nitisere na ucūcā, ucūtamuticā'ña. A'tiro ni'i. Tere ucūrā, nemorō siape me'rā ña'arā wa'asama. 17 Na bu'ese marĩ upupu cāmi boase'saro weronojō āpērārē pē'rĩpejawā'cāsa'a. Ā'rā puarā Himeneo, Fileto te boase weronojō masārē bu'érā, dojorēma. 18 Ā'rā Ō'acū ye quetire queoro bu'etima. A'tiro nima: "Masā wērĩ'cārā masātojacārā niwā", nima. Na tojo nicā tu'orā, āpērā "¿Ûsā de'ro ējōpeorāsariba?" ni wācūma. 19 Ō'acū cū ucūse cūu'que pūrĩcā tutuari wi'i yeenu'cō'que weronojō ni'i. Cū ye queti ne ducayuwe'e. A'tiro ni'i. "Marĩ wiogu Jesucristo cū yarārē masīsami." Tojo nicā "Nipe'tirā 'Jesucristo yarā ni'i', ni wācūrā ña'arō weesere du'uatō."

20 A'te queosere wereguti. Ni'cū peje cũogu ya wi'ipure peje bapari nisa'a. Uru me'rā wee'que pari, plata me'rā wee'que pari nisa'a. Tojo nicā apeye yucu me'rā wee'que pari, di'i me'rā yee'que pari nisa'a. Bosenuũu nicā añuse parire na ba'awuaropu peosama. Apeye parire mejō nirĩ nuũu peosama. 21 Marĩ a'te weronojō ña'asere weetirā, bosenuũu nicā añuse pari peose weronojō nirāsa'a. Marĩ wiogu yarā waro nirāsa'a. Cū nipe'tise añurō weedutisere queoro weerāsa'a.

22 Tojo weegu mũ'u ma'mapjia na uaripejasenojōrē weeticā'ña. Queoro weeya. Jesucristore ējōpeoya. Masā quē'rārē ma'ña. Tojo nicā a'mequēse marĩrō niña. Nipe'tirā queoro weerā Ō'acūrē ējōpeorā me'rā añurō nicā'ña. 23 Āpērā tojo ucūma'acā, na me'rā ucūtamuticā'ña. Na tu'omasītima. Mũ'u masĩ'i, na tojo ucūrā na uaro a'metu'tiyapatisama. 24 Mũ'u marĩ wiogure da'raco'tegu ni'i. Ne a'metu'titicā'ña. A'tiro pe'e weeya. Nipe'tirā me'rā añurō niña. Narē añurō bu'e, na mũ'urē ña'arō weesĩ'ricā, tojo tu'oña'cā'ña. 25 Mũ'u bu'esere tu'osĩ'rĩtirārē añurō pajaña'se me'rā narē "A'tiro pe'e añurō

weeya”, niña. Õ'acũ na ña'arõ wee'quere ducayugusami nígu, tojo niña. Na ducayurã, diacjũ cjasere ëjõpeorãsama. ²⁶ Mu'u narë tere werecã, tu'omasirãsama. Tojo weerã wãti yarã, cã dutiro weemi'cãrã yu'ræwetiwijarãsama.

3

“A'ti turi pe'tise duporo dicuse ña'ase wã'cãrõsa'a” ní'que ni'i

¹ Mu'u a'tere tu'omasĩña. A'ti turi pe'tise duporo peje ña'ase wã'cãrõsa'a. A'tiro wa'arosa'a. ² Masã na ye cjase dia'cũrë ñarãsama. Niyerure ñaripejarãsama. “Åpërã yu'ræoro añuyu'rũnu'cã'a”, ni wãcũrãsama. Masĩbutiarã weronojõ ucũma'arãsama. Õ'acũrë ñatirã, ña'arõ cũrë ucũrãsama. Na pacusumuarë yu'rũnu'cãrãsama. Åpërã narë añurõ weemicã, “Ûsãrë añurõ weepu”, ne nisome. Narë e'catise o'osome. Wiopesase me'rã Õ'acũrë ëjõpeosome. Marĩ ëjõpeosetisere mejõ nisere weronojõ wãcũrãsama. ³ Ne åpërãrë ma'isome. Pajaña'se moorãsama. Ucjasepijarã nirãsama. Na no'o ñaro ña'arõ weesirãsere weerãsama. Åpërãrë ña'arõ pi'eticã weerãsama. Ne cã'rõ añusere ñasome. ⁴ Na me'rãcjãrã nimi'cãrãrë ña'arõ weerãsama. No'o ñaro weema'acãrãsama. Na uputu “Åpërã yu'ræoro añuyu'rũnu'cã'a”, ni wãcũrãsama. Õ'acũ pe'ere wãcũrõnojõ o'orã, e'cati nisetisenojõ dia'cũrë wãcũrãsama. ⁵ Õ'acũrë ëjõpeorã weronojõ weesoorãsama. Na weesetise me'rã pe'e Õ'acũ tutuasere “Tojo niwe'e”, nirãsama.

Nanojõ me'rã ne cã'rõ ba'patima'aticã'ña. ⁶ Na tojo weerãnojõ a'tiro weesama. Ucũme'rĩse me'rã wi'seripu sãjãasama. Sãjãa, numia tiro toduporo ña'arõ wee'cãrã bu'iritirã, wãcũtutuatirãrë nisoo dojorãsama. Narë mejëcã ëjõpeocã weesama. Na numia nipe'tise ña'arõ weesere ñaripejasama. ⁷ Nipe'tise bu'esere masĩsirĩmirã, ne diacjũ cjasere masĩtu'ajatisama. ⁸ Numiarë nisoori masã puarã Janes, Jambres weronojõ nima. Na duporopu Moisé nicateropure na Egiptocjãrã tu'oña'rĩ masã nicãrã niwã. Na Moisére i'atu'ticãrã niwã. Diacjũ cjasere ne ñaticãrã niwã. Na weronojõ ã'rã quë'rã diacjũ cjasere ñatima. Ña'arõ wãcũpo'cãrã ne queoro ëjõpeomasĩtima. ⁹ Na ucũma'ase maata pe'tirosa'a. Nipe'tirã na ucũcã tu'orã, “Tojo nima'arã weema”, nirãsama. Moisére ñati'cãrã Janes, Jambres weronojõ wa'arosa'a. Titapure na nima'asere masã masicãrã niwã. Mejãrõta tja ã'rã quë'rãrë na nima'asere masirãsama.

Pablo Timoteore "A'tiro weeya" cã nituo'que ni'i

¹⁰ Mũ'u pũrĩcã yũ'u bu'ese nipe'tisere añurõ masĩ'i. Yũ'u weesetisere, yũ'u weesĩ'rĩsere masĩ'i. Tojo nicã yũ'u Õ'acũrẽ ějõpeosere masĩ'i. Āpẽrã queoro weeticã, yũ'u tojo tũ'oña'sere mũ'u masĩ'i. Yũ'u ma'isetisere, mejẽcã wa'acã wãcũtutuasere mũ'u masĩ'i. ¹¹ Masã yũ'ure ña'arõ weecã, pi'etiũu. Nipe'tise a'te macãrĩpu wa'a'quere mũ'u masĩ'i. Antioquíapu, Iconiõpu, Listrapu yũ'u pi'eti'quere mũ'u masĩ'i. Pi'etisetirinũcũ marĩ wiõgu yũ'ure yũ'rũweticã weewĩ. ¹² Diacjũta ni'i. Jesucristore ějõpeorã nipe'tirãrẽ Õ'acũ ɯarõnojõ añurõ weesĩ'rĩrãrẽ āpẽrã ña'arõ weerãsama. ¹³ Ña'arĩ masã, tojo nicã nisoori masã nemorõ ña'arõ weenemopeorãsama. Nisoonemowã'cãrãsama. Nisoorã nimirã, na quẽ'rã nisoono'o, ějõpeorãsama.

¹⁴ Mũ'u pũrĩcã mũ'urẽ bu'e'quere queoro ějõpeonu'cũcã'ña. Queoro weeya. Mũ'u tere "Diacjũta ni'i", nisa'a. Mũ'u mũ'urẽ bu'e'cãrãrẽ masĩ'i. ¹⁵ Mũ'u wĩ'magũputa Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere masĩnũ'cãwũ. Tere bu'égũ, mũ'u Õ'acũ yere masĩwũ. Masĩ, Jesucristore ějõpeose me'rã yũ'rũono'wũ. ¹⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere ojadutigũ, cũ masise o'ose me'rã ojaduticũ niwĩ. Te oja'quere bu'érã, diacjũ nisere masĩno'o. Marĩ ña'arõ wee'que quẽ'rãrẽ "Ña'a ni'i", nino'o. Marĩ ña'arõ wee'quere dũcayumasĩcã wee'e. Tere bu'érã, queoro weenu'cũmasĩ'i. ¹⁷ Õ'acũ cũ yarãrẽ nipe'tise añurõ weesere weemasĩato nígũ cũ ye cjasere ojaduticũ niwĩ.

4

¹ Jesucristo nipe'tirã wiõgu tutuaro me'rã a'tigusami. A'tigũ, masã catirãrẽ, wẽrĩ'cãrãrẽ besegusami. Õ'acũ, tojo nicã Jesucristo tũ'orõpure mũ'urẽ a'tiro weeduti'i. ² Masãrẽ Õ'acũ ye quetire wereya. Nipe'tisetiri masã tũ'osĩ'rĩcã, wereya. Na tũ'osĩ'rĩticã quẽ'rãrẽ, werenu'cũcã'ña. Mũ'u weresere tũ'orã, ějõpeorãsama. Na queoro weeticã, tu'tiya. "A'tiro weeroũ'a", niña. Narẽ bu'égũ, queoro pajaña'se me'rã wereme'rĩcã'ña. ³ Be'ropure masã añuse bu'esere ɯatirãsama. Tojo weegũ a'tiro nicãrẽ queoro bu'ewe'oya. Be'ropure a'tiro wa'arosa'a. Na, na ɯaro weerãsama. Na tũ'otu'sase dia'cũrẽ tũ'osĩ'rĩrãsama. Tojo weerã tere bu'eajã pãjãrãrẽ a'marãsama. ⁴ Na diacjũ cjasere tũ'osome. Nipe'tise no'o werema'ase pe'ere tũ'orãsama. ⁵ Timoteo, mũ'u pũrĩcã queoro wãcũña. Mũ'u Jesucristo ye quetire werecã, masã mũ'urẽ ña'arõ weerãsama. Na tojo weecã, wãcũtutuya. Jesucristo masãrẽ yũ'rũomi nise quetire

du'ucũurõ marĩrõ werenu'cũcã'ña. Mũ'urẽ weeduti'quere weetu'ajanũ'cõña.

⁶ Yũ'u wẽriatjo cã'rõ du'sa'a. Yũ'ure masã Õ'acũrẽ wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ wa'arotiro wee'e. Tojo weegu mũ'urẽ tojo duti'i. ⁷ Yũ'u Jesucristo ye quetire weregu, nipe'tise yũ'u tutuaro põtõorõ weewũ. Nipe'tise Õ'acũ yũ'ure duti'quere tu'ajatoja'a. Ne cũrẽ ãjõpeodu'uwe'e. ⁸ Ni'cãrõacãrẽ majã Õ'acũ yũ'ure añurõ wee'que wapa o'oa'tje du'sa'a. Marĩ wiogu Õ'acũ masãrẽ beseatji numũ nicã, yũ'ure o'ogusami. Cũ masãrẽ queoro besemi. Yũ'u dia'cũrẽ o'osome. Nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorã cã a'tiatjere ãarãrẽ o'ogusami.

Pablo cũ ye cjasere were'que ni'i

⁹ Mũ'u põtõorõ a'tita basioro yũ'u tiropũ maatacure ĩ'agũ a'tia. ¹⁰ A'tiro ni'i. Crescente wãmetigu Galacia wãmetiropũ wa'awĩ. Tojo nicã Tito Dalmaciapũ wa'awĩ. Demas pũrĩcã a'ti turi cjasere nemorõ ma'iyũ'rũnu'cãgũ, yũ'ure cõ'awã'cã wa'awĩ. Cũ Tesalõnicapũ wa'awĩ. ¹¹ Luca dia'cũ yũ'u me'rã nimi. Marcore a'maña. Mũ'u me'rã a'tiato. Cũ yũ'ure weetamusere ã'a. ¹² Yũ'u Tíquicore Éfesopũ o'ówũ. ¹³ Mũ'u a'tigu, yaro su'tiro asibusuro bu'icjãrõrẽ miitia. To Troa wãmetiri macã Carpo ya wi'ipũ nisa'a. Yé papera tũrũrĩrẽ miitia. Wa'icũrã caseri me'rã oja'que yé caserire acobojotibutiã'ña.

¹⁴ Alejandro cõme me'rã da'rari masũ yũ'ure ña'abutiario weewĩ. Õ'acũ marĩ wiogu cũ wee'caro ejatuaro cũrẽ bu'iri da'regusami. ¹⁵ Mũ'u pũrĩcã cũrẽ tũ'omasĩña. Cũ marĩ bu'esere ne ãatiyũ'rũami.

¹⁶ Ne waro wiorã yũ'ure sãrĩtiña'cã, ne ni'cũ yũ'ure weetamutiwĩ. Nipe'tirã yũ'ure cõ'awã'cã wa'awã. Õ'acũ na tojo wee'quere acobojocã ã'a. ¹⁷ Õ'acũ pũrĩcã yũ'ure weetamuwĩ. Yũ'ure tutuase o'owĩ. Tojo weegu wiorãrẽ yũ'u a'tiro werewũ. Jesucristo masã ña'arõ niseti'quere yũ'rũomi nise quetire narẽ werepe'ocã'wũ. Nipe'tirã a'ti ãmũcocjãrã judío masã nitirã te quetire tũ'oato nígũ tojo werewũ. Apeye quẽ'rãrẽ Õ'acũ yũ'ure a'tiro weewĩ. Yaiwa ba'ano'bo'cũre weronojõ wiose wa'teropũ nigũrẽ yũ'rũweticã weewĩ. ¹⁸ Tojo nicã nipe'tise yũ'ure be'ropũ ña'arõ weeatjere yũ'rũweticã weegusami. Ë'mũsepũ cũ wiogu nirõpũ yũ'ure miagũsami. Masã Õ'acũrẽ añurõ ucũnu'cũato. Tojota wa'ato.

Pablo añudutitũ'o'que ni'i

¹⁹ Prisca, Aquila añuato. Tojo nicã Onesíforo ya wi'icjãrã quẽ'rã añuato. ²⁰ Erasto Corintopũ tojaque'awĩ. Trófimoma dutitigũre Miletopũ cõ'awã'cãtiwũ. ²¹ Mũ'ũ põtẽorõ a'tita basioro pu'ecũ dũporo a'tia. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nipe'tirã marĩ acawererã mũ'ũrẽ añudutima.

²² Jesucristo marĩ wiogũ mũ'ũ me'rã niato. Õ'acũ mũsã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Titore ojáca pūrĩ ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojanopã nise ni'i

Pablo Tito wāmetigure ojacu niwĩ. Tito judío masũ mejēta nicu niwĩ. Pablo Titoreta Creta nūcūrōpũ Jesucristo ye quetire añurō bu'eyapatitu'ajadutigu cūucũ niwĩ. Tojo nicã Jesucristore ějōpeori curuacjārã sājācã weedutigu cūucũ niwĩ. A'ti pūrĩrē cūrē bu'enemogũ cã da'rasere masiato nígũ wācūtutuacã weenemogũ ojacu niwĩ.

Pablo Titore oja'que ni'i

¹ Yũ'u Pablo Ō'acūrē da'racotegu Jesucristo besecũ'cu ni'i. Cã, cã ye quetire weredutigu cūuwĩ. Ō'acũ cã bese'cārārē añurō ějōpeocã nasāgũ yũ'ure cūuwĩ. Tojo nicã narē Ō'acũ ye, diacjũ cjasere masĩdutigu cūuwĩ. Queoro Ō'acũ ɱaronojō weedutigu tojo cūuwĩ. ² Apeyere, narē Ō'acũ tiropũ catinu'cūatjere e'catiyudutigu cūuwĩ. Ō'acũ nisootimi. Cũ a'ti turi weese dũporo “Catise pe'titiatjere o'oguti”, nitojacu niwĩ. ³ Ni'cārōacārē cã “Tojo weeguti” nícatero eja'a. Tojo weegu cã ye quetire weresijase me'rã “Cũ tojo weeguti” ni'quere masārē masicã weemi. Ō'acũ marĩrē yũ'rũogu cã dutiro me'rã yũ'ure te quetire weredutiwĩ.

⁴ Tito, mũ'u yũ'u macũ weronojō ni'i. Marĩ ni'cārōnojō ějōpeose ɱao'o. Mũ'urē a'ti pūrĩrē oja'a. Ō'acũ marĩ pacu, tojo nicã Jesucristo marĩ ña'arō wee'quere yũ'rũogu añurō weeato mũ'urē. Pajaña'to. Mũ'urē ejerisājācã weeato.

Pablo Titore bu'eduti'que ni'i

⁵ Mũ'urē Creta wāmetiri nūcūrōpũ cūuwā'cātiwũ. Yũ'u weepe'oti'quere tu'ajanu'cōdutigu tojo weewũ. Tojo nicã yũ'u nírōnojōta topũ nise macārĩrē, te macārĩnūcũ Jesucristore ějōpeori curuacjārārē sũ'ori wejepeoajārē sōrōdutiwũ. A'tiro niwũ: ⁶ “Sũ'ori wejepeorã a'tiro nise-tirārē sōrōña. ‘Náta ña'arã nima' nino'ña marĩrãnojōrē sōrōña. Na ni'cārērã numiata nũmotiatio. Na pō'rã quē'rã Jesucristore ějōpeorãta niato. ‘Na no'o ɱaro ña'arō weema' nino'rã niticã'to. Tojo nicã yũ'rũnu'cāsepijarã niticã'to”, niwũ. ⁷ Ni'cũ Jesucristore ějōpeori curuacjārārē sũ'ori wejepeogu Ō'acũ ye cjasere co'tegu nimi. Tojo weegu “Cũta ña'agũ nimi” nino'ña marĩgũnojō niato. Cũ ɱaro dia'cũ dutigũnojō, uamũñagũnojō niticã'to. Tojo nicã que'agu, cumucabũcu no'o ña'arō weese me'rã niyeru

wapata'asĩ'rĩgũnojõ niticã'to. ⁸ A'tiro pe'e niato. Sijari masã cũ ya wi'ipũ wa'acã, añurõ põtẽrĩgũnojõ niato. Añusere weegũnojõ niato. Tojo nicã añurõ wãcũyu weesetigũnojõ, ãpẽrãrẽ queoro weegũnojõ niato. Õ'acũ ñaro dia'cũ weegũ niato. Queoro weesetigũnojõ niato. ⁹ Õ'acũ yere, diacjũ cjase cũrẽ bu'e'quere weenu'cũcã'to. Tojo weegu ãpẽrã quẽ'rãrẽ Jesucristo ye queti queoro bu'ese me'rã narẽ wãcũtutuacã weemasĩsami. ãpẽrã pe'ere te bu'esere mejẽcã ucũrãrẽ queoro wãcũcã weemasĩsami.

¹⁰ A'tiro ni'i. Pãjãrã Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã nima. Na no'o ñaro ucũma'a, masãrẽ mejẽcã ãjõpeocã weema. Judío masãta tojo weeyũ'rũnũ'cãma. ¹¹ Na niyeru wapata'ama'asĩ'rĩrã, no'o ñaro bu'ema'acã'sama. Na bu'ese me'rã pãjãrã ni'cũ põ'rã ni'cã wi'icjãrãrẽ dojorẽpe'ocã'sama. Tojo weerãrẽ na bu'esere cã'mota'aya.

¹² Duporopũ ti nũcũrõ Cretacjũ ojari masũ ti di'tacjãrãrẽ ojagũ, a'tiro ojacũ niwĩ: "A'to Cretacjãrã nisoosepijarã nima. Wa'icũrã weronõjõ tũ'omasĩtirã nima. Ba'awãrĩrã, teesepijarã nima." ¹³ Cũ narẽ diacjũta ojacũ niwĩ. Tojota nima. Tojo weegu tocjãrã Jesucristore ãjõpeorã ña'arõ weesetirãrẽ tu'tiya. Narẽ queoro ãjõpeodutigũ tojo weeya. ¹⁴ Judío masã no'o ñaro wãcũboca werema'asere tũ'oticã'to nĩgũ añurõ bu'eya. Tojo nicã no'o na dutima'asere tũ'oticã'to nĩgũ tojo weeya. Na Õ'acũ yere, diacjũ cjasere ñatima.

¹⁵ Judío masã apeye ba'asere ba'adutitisama. "Tere ba'arã, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãrã wee'e", nisama. Tojo niwe'e. Marĩ nipe'tirã bu'iri marĩrã tũ'oña'rã ba'acã, añu ni'i. Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã mejẽta wee'e. ãpẽrã Jesucristore ãjõpeotirã nipe'tisere ña'arõ wãcũsama. A'tiro ni'i. Na wãcũseputa, na tũ'oña'seputa ña'asãjãcã'sama. Tojo weerã na ña'arõ weesere ne bujawetitisama. ¹⁶ Na "Õ'acũrẽ masĩ'i", nimima, nĩrã. Marĩ pe'e na weesetisere ã'arã, masĩ'i. "Na cũrẽ masĩtisama", nino'o. Na ña'ayũ'rũarã, Õ'acũ dutisere yũ'rũnũ'cãrã, ne cã'rõ añurõ weemasĩtisama.

2

Queoro bu'edutise ni'i

¹ Mũ'ũ bu'égũ, Õ'acũ ye cjasere diacjũ nirõnojõta bu'eya. ² A'tiro bu'eya. Bũcũrã mũũa wiopesase me'rã weesetiato. Na wiopesase me'rã ã'ano'ato. Añurõ wãcũyu weesetirãnojõ niato. Apeyere queoro ãjõpeoato. A'merĩ ma'isetiato. Mejẽcã wa'acã, nũ'cãpoato. ³ Bũcũrã

numiarē mejārōta bu'eya. Ō'acūrē ējōpeorā numia weewhasenojōrē weeato. Āpērārē ña'arō ucjaticā'to. Que'aticā'to. Nipe'tise na añuse weesetise me'rā āpērārē queose o'oato. ⁴ Bucurānumia ne marāpūtirānumiarē a'tiro weeato. Na marāpūsūmuarē, na pō'rārē ma'icā weeato. ⁵ Tojo nicā narē añurō wācūyu weeseticā weeato. Ña'ase marīrō nicā weeato. Bucurānumia na añurō weese me'rā ne marāpūtirānumiarē na ye wi'seripū añurō co'temasicā weeato. Ma'ise me'rā āpērārē añurō weecā weeato. Na marāpūsūmuarē añurō yu'ticā weeato. Na tojo weecā ĩ'arā, ne ni'cū Ō'acū ye quetire “Tojo niwe'e”, nímāsīsome.

⁶ Ma'mapjiare mejārōta wereya. Narē añurō wācūyu weesetirā niato nígū tojo weeya. ⁷ Mū'ū basuta nipe'tise mū'ū weese me'rā nipe'tirārē añuse queose o'oya. Narē bu'égū, nipe'tisere nisooro marīrō wiopesase me'rā bu'eya. ⁸ Queoro ucūña. Mū'ū tojo weecā, āpērā ne “Tojo niwe'e”, nisome. No'o mū'ū bu'esere ūatigūnojō queoro mū'ū bu'ecā tū'ogū, bopoyagūsami. Marī bu'esere ne ña'arō ucūsome.

⁹ Da'raco'terārē a'tiro werecasaya: “Nipe'tise mūsā wiorā dutisere yu'tiya. Narē e'caticā weeya. Ye'suticā'ña”, niña. ¹⁰ “Mūsā wiorā yere yajaticā'ña. Tojo weronojō o'orā, añurō weese me'rā pe'e narē ējōpeocā weeya”, niña. Tojo weese me'rā āpērā Ō'acū marīrē yu'rūogū ye bu'esere “Añubutiase ni'i”, ni ĩ'arāsama.

¹¹ A'tiro ni'i. Ō'acū marīrē ma'ígū, nipe'tirā a'ti nucūcācjārā na ña'arō weeseti'quere yu'rūosī'rīgū, Jesucristo o'ócū niwī. ¹²⁻¹³ Jesucristo marī wioğū tutuayū'rūğū, marīrē yu'rūogū nimi. Be'ro cū añurō asistese me'rā apaturi a'tigūsami. A'tocatero cū a'tiatjere yucueri curare Ō'acū marīrē ña'asere, ña'arō ūaripejasere du'udutimi. Apeyenojōrē weeati dūporo wācūyutojaca be'ropū wee-dutimi. Tojo nicā queoro weeseti, añurō ējōpeodutimi. ¹⁴ Jesucristo marī ña'arō weesere yu'rūweticā wéégū, wērībosacū niwī. Cū marīrē cū yarā sājādutigū, ña'ase moorā niato nígū tojo weecū niwī. Marīrē e'catise me'rā añurō weeseticā ūasami. Tojo weegū wērībosacū niwī.

¹⁵ A'tereta mū'ū narē bu'eya. Narē wācūtutuanemocā weeya. Na ña'arō weesetisere narē masicā weeya. Mū'ū āpērārē dutigū niyugū, tojo weeya. Ne ni'cū mū'ūrē tojo ĩ'acō'aticā'to.

3

Jesucristore ējōpeorā weewhase ni'i

¹ Tocjārā Cretacjārārē a'tiro weedutiya. “Wiorā dutisere yu'tiato. Nipe'tise añurō weesenojōrē weeato. ² Ne āpērārē

ña'arō ucjaticā'to. Āpērā me'rā ūrūsātirāta, narē añurō ucūato. Ma'ise me'rā nipe'tirārē añurō weeato", niña narē.

³ Todəporopure marī quē'rā tū'omasītirā, Ō'acūrē yu'rūnu'cāsepījarā niwū. Marī bajuduti'cārā weronojō niwū. No'o ɥaro nipe'tisere ɥaripejawu. Ña'arō weenu'cūwū. Nipe'tirārē ɥowu. Āpērā marīrē yabicā, marī quē'rā narē yabia'mewū. ⁴⁻⁵ Marī tojo weesetimicā, Ō'acū cū añurō weesere, cū ma'isere ī'ogū, marīrē yu'rūowī. Marī añurō weesere ī'agū mejēta yu'rūowī. Cū pajaña'gū, marīrē yu'rūowī. Apaturi marīrē wī'marā ne bajarārē weronojō weewī. Cū wērīse me'rā marī ña'arō wee'quere cō'agū yu'rūowī. Espiritu Santu marīrē añurā wa'adutigu ducayuwī. ⁶ Jesucristo marīrē yu'rūo'cu me'rā Ō'acū Espiritu Santu tutuasere marīrē o'oyu'rūnu'cāwī. ⁷ Ō'acū ma'īgū cū añurō weese me'rā marī ña'arā nimi'cārārē añurā wa'acā weecu niwī. Tojo weerā marī catinu'cūatjere e'catise me'rā yucuerā, cū "O'ogūti" ní'quere ñe'erāsa'a.

⁸ Te yu'ɥ ucū'que diacjū warota ni'i. Mɥu' tere narē bu'enu'cūcā, ɥpɥtu ɥasā'a. Mɥu' tojo weecā, Ō'acūrē ējōpeorā añuse dia'cūrē weerāsama. Tojo weese añuse ni'i. Nipe'tirārē añurō wa'acā weese ni'i. ⁹ Apeye, mejō waro ucū, a'metu'tima'asere cā'mota'aya. Judío masā na dɥ'pocātimujāti'que ucūma'asere cā'mota'aya. Tojo nicā Moisé duti'quere a'merī "Tojo niwe'e" ni ūrūsāsere cā'mota'aya. Nipe'tise te wapamarīse, na ucūma'ase ni'i.

¹⁰ Jesucristore ējōpeori curuacjārārē ducawaticā weegunojōrē "Tojo weeticā'ña", niña. Mɥu' ni'cāti o pɥati werecūmī, mɥsā me'rā nigūrē cō'awīrōña. ¹¹ "Ējōpeogu nimigū, dojogu weesami. Cū bu'iri da'reno'acjɥpɥta nisami", ni masītoja'a.

Pablo āpērārē weetamuduti'que ni'i

¹² Yu'ɥ Artemarē o Tíquicore mɥu' tiropu o'ócā, mɥu' pe'e yu'ɥ tiropu ducayuwā'cātia. Mɥu' pōtēorō a'tita basioro yu'ɥre ī'agū a'tia. Yu'ɥ Nicópolipɥ nigūsa'a. Topu "Pu'ecu tō'ogūti", niwū. ¹³ Nipe'tise mɥu' weetamuta basiosere Zenas, masārē ucūbosagure weetamuña. Apolo quē'rārē weetamuña. Narē dɥ'sasenojōrē o'oya. Na mɥu' tojo weecā, apesepu yu'rɥarā, apeyenojōrē dɥ'sano'some. ¹⁴ Marī me'rācjārā Jesucristore ējōpeorā quē'rā añuse dia'cū weeato. Āpērārē apeyenojō moocā ī'arā, weetamuto. Tojo weerā na catiri ɥmɥcore mejō waro nisome.

Pablo añudutitɥo'que ni'i

15 Nipe'tirã yu'u me'rã nirã mu'urẽ añudutima. Marĩ me'rãcjãrã Jesucristore ãjõpeorã añuato. Õ'acũ musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Filemórē ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Filemó wāmetigure ojacu niwī. Cū ne waro Romapu bu'iri da'reri wi'ipu wa'anu'cācaterore a'ti pūrīrē ojacu niwī. Filemó Colosacjū nicu niwī. Pablota cūrē Jesucristore ējōpeocā weecu niwī.

Filemó su'ti da'reri wi'i wiogu nicu niwī. Tojo weegu da'raco'teri masā cūocu niwī. Cū, cū ya wi'ipu Jesucristore ējōpeorārē su'ori nerēnu'cūcā'cu niwī.

Pablo Filemórē a'tiro nicu niwī: “Ni'cārōacārē Onésimo mū'u tiropu da'raco'temi'cu Jesucristore ējōpeomi. Cū mū'urē da'raco'tecaterore ña'arō weecu niwī. Cū mū'u tiropu ejacā, cūrē añurō weeya. Cū ña'arō wee'que wapa mū'u wapaseecāma, yu'u cūrē wapayebosaguti”, nicu niwī Pablo.

Pablo Filemórē oja'que ni'i

¹ Yu'u Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. Filemó, marī acaweregu Timoteo me'rā mū'urē oja'a. Mū'u ũsā uputu ma'igū Jesucristo yere weretamugū ni'i. ² Mū'u ya wi'ipu Jesucristore ējōpeori curuacjārā nerēwuarā quē'rārē oja'a. Marī acawerego Apia wāmetigore, tojo nicā Arquipo quē'rārē oja'a. Cū ũsā weronojō Jesucristo yere weregu tutuaro me'rā da'ranu'cūsami.

³ Mūsārē Ō'acū marī pacu, Jesucristo marī wiogu añurō weeato. Mūsārē ejerisājācā weeato.

Pablo Filemó ye cjasere ucū'que ni'i

⁴⁻⁵ Yu'u mū'urē “A'tiro weemi”, nicā tu'owu. “Marī wiogu Jesure ma'imi, cūrē ējōpeomi” nisere tu'owu. Tojo nicā “Jesure ējōpeorārē mejārōta ma'imi” nisere tu'owu. Tojo weegu Ō'acū yu'u wiogure sērīgū, mū'urē sērībosasetirinucū e'catise o'o'o. ⁶ Mū'u ējōpeosere āpērārē wereturiacā uagu sērībosa'a. Jesucristo marīrē añurō weesere masītu'ajato nīgū sērībosa'a. ⁷ Acaweregu, mū'u Jesucristore ējōpeorārē wācūtutuacā weewu. Tojo weegu yu'u mū'u me'rā e'cati'i. Mū'u āpērārē ma'isere tu'ogu, wācūtutua'a.

Onésimo Filemórē da'rawā'ñaco'tegu n'cure “Añurō ñe'eña” ní'que ni'i

⁸ Filemó, mū'u añurō weeseti'i. Tojo weegu yu'u Jesucristo besecū'cu niyugu, mū'urē “A'tiro weeroua'a”, ni

dutimasĩ'i. ⁹ Sõ'owaro dutibutiasĩ'rĩtisa'a. Ma'ise me'rã pe'e mu'urẽ “Tojo weeya”, nisĩ'rĩsa'a. Yu'u bucu ãjã wa'a'a. Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipũ ni'i. ¹⁰ Mu'urẽ Onésimo ye cjasere “A'tiro weeya”, nisĩ'rĩsa'a. A'topũ bu'iri da'reri wi'ipũ cũ Jesucristore ãjõpeonũ'cãmi. Yu'u macũ weronojõ nimi.

¹¹ Toduporopũre cũ mu'urẽ da'racotegu queoro weeticũ niwĩ. Ni'cãrõacã pũrĩcãrẽ marĩ pũarãrẽ mu'urẽ, tojo nicã yũ'ure weetamumasĩmi. ¹² Mu'u tiropũ cũrẽ yũ'u uputu maigũrẽ o'õgũti tja. Cũrẽ añurõ ñe'eña. ¹³ A'topũ cũrẽ yũ'u me'rã tojaque'acã uami'i. Yu'u Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipũ ni'i. Cũ a'topũ nirõ ejatuaro mu'u yũ'ure weetamubo'quere weetamubosami. ¹⁴ Mu'u dutiro pe'e yũ'u weesĩ'rĩsa'a. Mu'u “Jau” nicãma, mu'u tojo nise yũ'u dutibutiase mejẽta nirõsa'a. Mu'u uaronojõ wa'arosa'a. ¹⁵ Apetero weero a'tiro wa'apã. Onésimo yoaticã aperopũ wa'apĩ. Ni'cãrõacãrẽ mu'urẽ cũrẽ cuonu'cũduti tojo wa'aro wa'apã. ¹⁶ A'tocaterore mu'urẽ da'racotegu weronojõ nisome. Mu'urẽ da'rawã'ñaco'tegu nemorõ nigũsami. Mu'u acaweregu mu'u ma'igũ waro weronojõ nigũsami. Yu'u cũrẽ uputu ma'i'i. Mu'u pũrĩcã tjãsa'a. Cũ mu'urẽ da'rawã'ñaco'tegu se'saro nisome. Jesucristore ãjõpeogu, mu'u acaweregu weronojõ nigũsami.

¹⁷ Marĩ pũarã Jesucristore ãjõpeorã ni'i. Tojo weegu yũ'ure mu'u “Yu'u me'rãcjũ waro nimi”, nĩmasĩ'i. Tojo weegu yũ'ure ñe'egũ weronojõ Onésimorẽ ñe'eña. ¹⁸ Cũ apeyenojõ dojorẽcãma, o wapamoocã, yũ'ure tere wapaseeya. ¹⁹ Yu'u basuta a'tere oja'a. Wapayegũti. Tojo nimigũ, mu'urẽ a'tiro nĩmasĩsa'a. Yu'u Jesucristo ye quetire mu'urẽ ãjõpeocã weewũ. Tojo wee'que wapa mu'u yũ'ure wapamoo'o. ²⁰ Acaweregu, mu'u Jesucristore ãjõpeogu niyugu, Onésimorẽ añurõ ñe'ecã u'a'a. Tojo weegu yũ'ure wãcũtutuacã weeya.

²¹ Yu'u mu'urẽ “Yu'tigusami”, ni masĩtoja'a. Tojo weegu oja'a. Yu'u duti'que nemorõ weegusa'a.

²² Tojo nicã apeye quẽ'rãrẽ nibaque'ogũti. Yu'u cãrĩatjore apoyuya. Õ'acũ musã sãrĩsere tu'ocã, musã tiropũ wa'agusa'a.

Pablo cũ añudutitũo'que ni'i

²³ Epãfras yũ'u me'rãcjũ Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipũ nimi. Cũ quẽ'rã mu'urẽ añudutise o'omi. ²⁴ Yu'u me'rã da'rarã Marco, Aristarco, Demas, tojo nicã Luca añudutima.

²⁵ Marĩ wiogu Jesucristo musãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Hebreo masārē oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

A'ti pūrīrē hebreo masārē (judío masārē) ojacu niwī. Cū oja'cure añurō waro masīno'ña marī'i.

A'ti pūrī Jesucristore ējōpeodu'use pū'to nirārē ojanocarō niwī.

A'tiro ojacu niwī. Cristo nipe'tirā bu'ipu nimi nisere ojacu niwī. Ū'mūsecjārā Ō'acūrē wereco'terā bu'i, Moisé, tojo nicā cū dutise bu'i nimi nisere ojacu niwī. Tojo nicā Cristo pa'ia wioḡu waro weronojō nígū, Melquisedec weronojō nimi nisere ojacu niwī. “Tojo weerā Cristore ējōpeonu'cūcā'ña”, ni ojacu niwī.

Ō'acū cū macū me'rā masārē ucūcu niwī nise ni'i

¹ Дѣрогорѹ Ō'acū marī ñecūsūmua judío masārē pejetiri ucūcu niwī. Cū, cū ye queti weremūtārī masārē mejēcānojō dia'cū werecu niwī. Āpērārē bajuyoropu werecu niwī. Āpērārē quē'ese weronojō ī'ocu niwī. Āpērārē quē'erōpu werecu niwī. ² A'tocaterore a'ti ūmūco pe'tiatji dūporo cū macū me'rā cū ye cjasere marīrē ucūmi. Ne waropūta Ō'acū cū macū me'rā nipe'tise a'ti turi cjasere weecu niwī. Tere wééḡu, nipe'tise cū macū ye tojadutigu tojo weecu niwī. ³ Cūta Ō'acū asistesere cūḡu nimi. Ō'acū tutuayū'rūḡu, añuyū'rūḡu nimi. Cū macū quē'rā cū weronojōta nimi. Cū ucūtutuase me'rā nipe'tise a'ti turi cjasere cū ne waropu weenu'cā'caro weronojōta ninu'cūcā weemi. Cū wērīse me'rā marī ña'arō wee'quere yū'rūocu niwī. Tojo wéeca be'ro ū'mūsepūre Ō'acū tutuayū'rūḡu dujiri cūmurōpu ejanujācu niwī.

Ō'acū macū Ō'acūrē wereco'terā ū'mūsecjārā nemorō nimi nise ni'i

⁴ Ō'acū cū macūrē cū wioḡu nisere o'oturiacu niwī. Tojo weegu cū macū cūrē wereco'terā ū'mūsecjārā bu'ipu tojacu niwī. ⁵ Ō'acū cū macūrē a'tiro nicu niwī: Mū'ū yū'ū macū ni'i.

Ni'cācā me'rā yū'ū mū'ū pacu ni'i nisere ī'o'o, nicu niwī. Cū, cūrē wereco'terārē tojo niticu niwī. Tojo nicā cū macū ye cjasere ucūḡū, a'tiro nicu niwī:

Yū'ū cū pacu nígūti.

Cū yū'ū macū nigūsami, nicu niwī.

Cūrē wereco'terã pe'ere ne tojo niticũ niwĩ. ⁶ A'tiro weecu niwĩ. Cã macũ masã ma'mi ni'cũ nigūrē a'ti nucũcãpũ bajuacã weecu niwĩ. Tojo wa'acã wéegũ, Õ'acũ a'tiro nicũ niwĩ:

Nipe'tirã yu'ure wereco'terã yu'u macūrē ejaque'a, ějõpeoato, nicũ niwĩ.

⁷ Õ'acũ cūrē wereco'terã pe'ema a'tiro nicũ niwĩ:

Yu'u, yu'ure wereco'terãrē wĩ'rõ weronojõ uputicã wee'e.

Narēta tja pecame'e weronojõ uputicã wee'e.

⁸ Cũ macũ pe'ere “A'tiro weeguti”, nicũ niwĩ:

Mu'u Õ'acũ nise, wiogũ nise ne pe'tisome.

Mu'u masārē queoro dutigusa'a.

⁹ Mu'u queoro weesere ma'i'i.

Āpērã ña'arõ weese pe'ere yabi'i.

Tojo weegũ yu'u Õ'acũ mu'urē besegũ, wiogũ sōrōgũ, u'se me'rã wa'rewũ.

Mu'u me'rãcjārã bu'i tojacã weewũ.

Masã mu'urē “Añuyũ'ruagũ nimi”, nima.

¹⁰ Apero Õ'acũ cũ macūrē ucũ'quere a'tiro ojano'wũ:

Wiogũ, ne waropure mu'u basuta a'ti turire, u'musere bajurēwũ.

¹¹ A'te mu'u wee'que pe'tirosa'a.

Mu'u pũrĩcã pe'tisome.

Ninu'cũgũsa'a.

Nipe'tise mu'u wee'que su'ti weronojõ boadijarosa'a.

¹² Mu'u tere su'ti weronojõ tuupe'egusa'a.

Nipe'tise te ducayuno'rõsa'a.

Mu'u pũrĩcã ne ducayuwe'e.

Mejārõta ninu'cũ'u.

Mu'u catiri umũco ne pe'tisome, nicũ niwĩ Õ'acũ cũ macūrē.

¹³ Õ'acũ a'te quē'rãrē cũ macūrē a'tiro nicũ niwĩ:

Yu'u tiro wiogũ dujiri cũmurõ diacjũ pe'e dujigusa'a.

Mu'urē i'atu'ti'cãrã mu'u doca tojape'ticã weeguti.

Yu'u tojo weeri cura mu'u dujigusa'a, nicũ niwĩ.

Cūrē wereco'terã pe'ere ne ni'cūrē tojo niticũ niwĩ.

¹⁴ Nipe'tirã Õ'acūrē wereco'terã bajutirã nima. Na cũ dutisere weeco'terã nima. Na cũ yu'rũono'cãrãrē weeta-mudutigũ o'ó'cãrã nima.

2

Õ'acũ masārē yu'rũo'que quetire wãcũnrũdutise ni'i

¹ Õ'acũ cũ macūrē nipe'tirã wiogũ wa'acã weecu niwĩ. Tojo weerã Jesucristo ye quetire marĩ tu'o'quere nemorõ wãcũnrũrõna'a. Tere wãcũtirã, mejęcã ějõpeobosa'a

nírã, wãcũnũrũrõua'a. ² Duporopure Ô'acũ cũrẽ wereco'terã u'musecjãrãrẽ cã ye quetire wereduticu niwĩ. “Na were'que diacjũ ni'i”, nino'caro niwã. Tojo nimicã, masã pe'e na were'quere êjõpeoti, yũ'rũnu'cãcãrã niwã. Ô'acũ nipe'tirã na dutisere weetirãrẽ queoro bu'iri da'recu niwĩ. ³ Marĩ pũrĩcã Ô'acũ masãrẽ yũ'rũose queti añubutiasere cuo'o. Tojo cuomirã, tere tojo ï'acõ'arã, cã bu'iri da'resere ne yũ'rũwetisome. Ne warore Jesucristo marĩ wiogu masãrẽ yũ'rũoguti nisere werenu'cãcu niwĩ. Be'ro tja cã were'quere tu'orã, a'tiro wee'cãrã niwã. Diacjũta ni'i nírã, marĩrẽ wereturiacãrã niwã. ⁴ Apeye quẽ'rãrẽ Ô'acũ a'tiro weecu niwĩ. Cã a'te quetire “Diacjũta ni'i” nígã, peje wee'osere ï'amarĩase me'rã ï'ocu niwĩ. Tojo nicã Espĩritu Santu me'rã marĩrẽ a'tiro weecu niwĩ. Cã uaronojõ peje mejẽcãrĩ dia'cũ weemasĩsere o'ocu niwĩ.

Jesucristo marĩ weronojõ uputigũ nimi nise ni'i

⁵ A'ti turi pe'tica be'ro ape turi nirõsa'a. Ti turipure Ô'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã dutise doca nisome. ⁶ A'tiro pe'e ni'i. Ô'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre ni'cũ a'tiro ojacu niwĩ:

Ô'acũ, ¿de'ro weegu masãrẽ wãcũmiti mũ'u? Na boadijarãrẽ ¿de'ro weeacjũ tocã'rõ wãcũque'timiti mũ'u?

⁷ Ô'acũ, yoaticã masãrẽ mũ'ũrẽ wereco'terã doca nicã weecu niwã.

Tojo weemigũ, narẽ be'ropure wiorã sõrõcu niwã.

Narẽ wiorã sõrõ, nipe'tirã narẽ “Añurã nima”, ni wãcũcã weecu niwã.

⁸ Nipe'tise mũ'u bajurẽ'quere masã dutiatio nígũ cũucu niwã, ni ojacu niwĩ.

Ô'acũ nipe'tisere masã dutise doca nicã weecu niwĩ. Tojo weero ne apeyenojõ na bu'i niwe'e. Tojo nimicã, masã nipe'tisere sõ'owaro dutitima yujupũ. ⁹ Jesú pũrĩcãrẽ tojo oja'caronojõta wa'acaro niwã. Ô'acũ cũrẽ a'ti nucũcãpũre o'ógũ, cũrẽ wereco'terã docapũ cũunicũ niwĩ. Ô'acũ marĩrẽ pajaña'gã, nipe'tirãrẽ wẽrĩbosadutigũ tojo cũucu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cã wẽrĩ pi'eti'que wapa Ô'acũ cũrẽ wiogu sõrõcu niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ “Añuyũ'rũgũ nimi” nidutigũ tojo weecu niwĩ.

¹⁰ Nipe'tise Ô'acũ ye ni'i. Cã tutuaro me'rã ninu'cũ'u. Nipe'tirã cã põ'rãrẽ u'musepu cã wiogu nirõpu cã me'rã nicã uami. Tojo weegu cã queoro wees'ĩrĩgũ, Jesucristo marĩrẽ yũ'rũogũre pi'eticã weecu niwĩ. ¹¹ Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere cõ'acu niwĩ. Marĩrẽ Ô'acũ yarã

tojacã weecu niwĩ. Marĩ Jesucristo me'rã ni'cũ põ'rã ni'i. Tojo weegu Õ'acũ macũ marĩrẽ “Yũ'u acawererã nima”, nĩmasĩmi. Marĩrẽ ne bopoyasãtimi. ¹² Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu Jesucristo cũ pacure ucũsere a'tiro ojano'wã: Mũ'u ye cjasere, yũ'u acawererã mũ'urẽ ějõpeorãrẽ wereguti.

Masã nerẽwuaropu “Õ'acũ añuyũ'rũami”, mũ'urẽ ni basapeoguti.

¹³ Aперопу quẽ'rãrẽ a'tiro ojano'wã:

Yũ'u Õ'acũrẽ ějõpeoguti.

Aперопуре ninemowũ tja:

Õ'acũ põ'rã cũ yũ'ure o'o'cãrã me'rã a'to ni'i, ni ojano'wã.

¹⁴ Marĩ wẽrĩdijati upure cuo'o. Tojo weronojõ Jesú quẽ'rã marĩ weronojõ uputicu niwĩ. Cũ marĩ weronojõ uputigu, wẽrĩcu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã wãtĩ wẽrĩse o'ogure docaque'acã weecu niwĩ. ¹⁵ Cũ wẽrĩse me'rã wẽrĩsere uirãrẽ, te doca ninu'cũrãrẽ yũ'rũweticã weecu niwĩ. ¹⁶ A'tiro ni'i. Jesucristo Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrãrẽ weetamugũ mejẽta a'ticu niwĩ. Marĩ Abrahã pãrãmerã nituriarã Õ'acũ yarã pe'ere weetamugũ a'ticu niwĩ. ¹⁷ Jesucristo marĩ cũ acawererã weronojõ uputicu niwĩ. Marĩrẽ yũ'rũosĩrĩgũ tojo weecu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere cũ pacure acobojoduticu niwĩ. Cũ tojo weegu pa'ia wiogu masã ña'arõ wee'quere Õ'acũrẽ sẽrĩbosagu weronojõ weecu niwĩ. Marĩrẽ añurõ weetamunu'cũsĩrĩgũ tojo weecu niwĩ. Nipe'tise marĩ weronojõ weesetigu, marĩrẽ pajaña'gũti nĩgũ, tojo uputicu niwĩ. ¹⁸ Peje mejẽcã wa'acã, pi'eticu niwĩ. Tojo nicã wãtĩ cũrẽ niqesãcu niwĩ. Tojo wa'asere wãcũtutuacu niwĩ. Tojo weegu marĩrẽ mejẽcã wa'acã, wãtĩ marĩrẽ ña'arõ weeduticã, weetamumasĩmi.

3

Jesucristo Moisé yũ'rũoro nimi nise ni'i

¹ Yũ'u acawererã, Jesucristore ějõpeorã Õ'acũ beseno'cãrã Jesucristore añurõ wãcũnrũña. Cũ Õ'acũ yere weredutigu o'óno'cu nimi. Tojo nicã cũ pa'ia wiogu weronojõ Õ'acũrẽ marĩ ye niatjere sẽrĩbosagu weesami.

² Дупоропу Moisé Õ'acũ cũ yere weedutigu cũu'quere queoro weecu niwĩ. Mejãrõta Jesú quẽ'rã Õ'acũ cũrẽ cũu'quere queoro weecu niwĩ. ³ Jesure Moisé yũ'rũoro añurõ wãcũyũ'rũnũ'cãrõũa'a. A'te weronojõ ni'i. Ni'cũ wi'ire weesami. Ti wi'i nemorõ wi'i wee'cu pe'e añurõ ucũno'sami. Jesũta wi'i wee'cu weronojõ nimi. ⁴ Nipe'tise

wi'serire masã weema. Õ'acũ pe'e nipe'tisepureta wee'cu nimi. ⁵ Moisé Õ'acũ yarãrẽ co'tegũ, queoro weecu niwĩ. Cũ da'rase a'tiro nicaro niwũ. Õ'acũ were'quere weremu'tãrĩ masũ nicu niwĩ. ⁶ Õ'acũ yarã ni'cã wi'i weronojõ nima. Õ'acũ bese'cu Cristo ti wi'icjũ wiogu macũ nimi. Cũ queoro weenu'cũmi. Ti wi'icjãrã marĩta ni'i. Marĩ Õ'acũrẽ ãjõpeodu'utirã, cũ yarã nirãsa'a. Tojo nicã “Be'ropu cũ o'oatjere marĩrẽ o'ogusami” ni ãjõpeorã, cũ yarã nirãsa'a.

Õ'acũ me'rã nirã soo, e'catise ni'i

⁷ Espĩritu Santu Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ni'caronojõta marĩ ãjõpeodu'uticã'rõua'a. A'tiro ojano'wũ:

A'tiro nicã musã Õ'acũ ucũsere tu'orã,

⁸ ne ejeripõ'rã bũtiticã'ña.

Dũporopu Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã weronojõ niticã'ña.

Na yucu marĩrõ, masã marĩrõpu nĩcaterore Õ'acũ dutisere uaticãrã niwã.

Ƨatirã, Õ'acũrẽ uacã weenu'cũcãrã niwã.

⁹ Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ:

“Musã ñecũsumua masã marĩrõpu nĩrã, yu'ure uacã weewã.

Cuarenta cũ'marĩ yu'u añurõ weesere ñ'amirã, tojo weewã.

¹⁰ Tojo weegu yu'u na me'rã uacãti.

A'tiro niwũ: ‘Musã no'o uaro mejẽcã dia'cũ wee'e.

Yu'u dutisere ne uawe'e.’

¹¹ Tojo weegu na me'rã uagu, ‘Diacjũta a'tiro weegati’ niwũ.

‘Yu'u musãrẽ o'oatji di'tare ne ejasome.

Yu'u me'rã soo, e'catitamusome’, niwũ narẽ”, nicu niwĩ Õ'acũ.

¹² Yu'u acawererã, tu'omasĩña. Ne ni'cũ ña'arõ wãcũ, ãjõpeotigu niticã'ña. Ña'arõ wãcũrã, cũrẽ ãjõpeotirã,

musã Õ'acũ catinu'cũgũrẽ cõ'arã weebosa'a. ¹³ A'tiro

pe'e weeya. Ƨmũcorinũcũ a'merĩ wãcũtutuacã weeya.

Nipe'tise musã catiri Ƨmũcore, ña'arõ weeri nĩrã, a'merĩ

weetamunu'cũcã'ña. Musã ña'arõ wéerã, nemorõ ña'arõ

weesãjãbosa'a. Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãbosa'a. Tojo weerã

a'merĩ wãcũtutuacã weeya. ¹⁴ Marĩ ne waro Jesucristore

ãjõpeo'caronojõ ãjõpeonu'cũrã. Tojo wéerã, marĩ Õ'acũ

bese'cu Cristo wiogu nirõpu cũ me'rã ninu'cũrãsa'a.

¹⁵ Yu'u ni'caronojõta a'tiro ojano'caro niwũ:

Ni'cãcã musã Õ'acũ ucũsere tu'orã, musã ejeripõ'rã bũtiticã'ña.

Dũporocjãrã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã weronojõ niticã'ña, nino'caro niwũ.

16 Dɔporocjārā Ō'acū ucūsere tɔ'omirā, cūrē yu'rɔnu'cācārā niwā. Na nipe'tirā Egiptopɔ ni'cārā Moisé miano'cārā nicārā niwā. Tojo miano'cārā nimirā, Ō'acūrē yu'rɔnu'cācārā niwā. 17 Cuarenta cū'marī Ō'acū ña'arō weerā me'rā uacɔ niwī. Na yucɔ marīrō, masā marīrōpɔ boabajaque'aticārā niwā. 18 Ō'acū cūrē yu'rɔnu'cā'cārārē “A'tiro weeguti” nicɔ niwī: “Yu'u narē o'oatji di'tare ne ejasome. Na yu'u me'rā soo, e'catitamusome”, nicɔ niwī. 19 Tojo weerā marī mas'i. Na Ō'acūrē ējōpeotise ye bu'iri cū o'oatji di'tare ejamasiticārā niwā. Cū me'rā soo, e'catitamumasiticārā niwā.

4

1 Ō'acū dɔporocjārārē “Soo, e'catitaturā a'tia”, nicɔ niwī. A'tiro nicā marī quē'rārē mejārōta nigū weemi. Apetero weerā ni'cārērā mūsā tiropɔ nirā cū me'rā soo, e'catitamutibosama. Tojo weerā nɔcū'ase me'rā cūrē yu'tiropɔ'a. 2 Marī quē'rā dɔporocjārā weronjōta masārē yu'rɔose quetire wereno'cārā ni'i. Namaricā mejō waro te quetire tɔ'ocārā niwā. Tere tɔ'omirā, ējōpeoticārā niwā. 3 Marī tere ējōpeorā pūrīcā, cū me'rā soo, e'catitaturāsa'a. Ō'acū a'ti turi weetu'ajanɔ'cōca be'ro soocɔ niwī. Dɔporopɔre “Soorāsama” ni'cɔ nimigū, masā marīrōpɔ sija'cārārē ucūgū, a'tiro nicɔ niwī:

Yu'ure ējōpeotise bu'iri na me'rā uagɔ, “Diacjūta yu'u me'rā soo, e'catitamusome”, niwū, nicɔ niwī.

4 Aperopɔ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɔ cū a'ti turire weetuoca nɔmɔ be'ro cja nɔmūrē a'tiro ojano'caro niwū: Ti nɔmɔ nicā, nipe'tise cū wéeca be'ro saurure soocɔ niwī Ō'acū.

5 Apaturi mejārōta a'tiro ojano'wū tja:

Yu'u me'rā soo, e'catitaturā wa'asome, nicɔ niwī.

6 Dɔporocjārāpɔ Ō'acū yu'rɔose quetire tɔ'omɔ'tā'cārā, na yu'rɔnu'cā'que bu'iri cū me'rā soo, e'catitaturā wa'aticārā niwā. Āpērā pe'ere cū me'rā soo, e'catitaturā wa'atjo dɔ'sa'a yujupɔ. 7 Dɔporocjārāpɔ na soo, e'catitaturā wa'aticā ī'agū, Ō'acū marī pe'ere ape nɔmɔ besecūúcɔ niwī. Cū beséca nɔmɔ a'tocatero ni'i. Ō'acū be'ropɔ Davi oja'que me'rā marīrē a'tere masicā weemi. Tere Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɔ a'tiro ojacɔ niwī:

A'tocaterore mūsā Ō'acū ucūsere tɔ'orā, mūsā ejeripō'rā bɔtiticā'ña, nicɔ niwī.

8 Todɔporopɔ Josué Israe curuacjārārē Canaá wāmetiropɔ sɔ'ori miacɔ niwī. Cū narē topɔ miaa, narē soose

o'oticu niwĩ. Cũ o'óca be'ro nicãma, Õ'acũ be'ropure tere ucünemotibopĩ. ⁹ Tojo weero masĩno'o. Añubutiase soose Õ'acũ a'ti di'ta wéeca be'ro soo'caronojõta marĩ cũ yarãrẽ “Soose du'sa'a yujupu”, nino'o. ¹⁰ Õ'acũrẽ añurõ ejõpeogu, cũ me'rã soo, e'catitamugũsami. Cũ da'rasetisere cũ me'rã ejerisãjãgũsami. Õ'acũmarĩcã cũ da'rãca be'ro soocu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ me'rã nigũ cũ me'rã soogusami. ¹¹ Õ'acũ me'rã soorãti nĩrã, marĩ quẽ'rã wãcũtutuaroua'a. Dãporocjãrãpu Õ'acũrẽ yã'rũnũ'cã'caro weronojõ weesirutiticã'rõua'a. Na ejõpeotise bu'iri cũ me'rã sooticãrã niwã.

¹² Õ'acũ ye ucũse ninu'cũcã'a. Tutuayũ'rũa'a. Ñosẽri pjõjo pũaperi osoyojaca pjĩ me'rã ñosẽrõ weronojõ ni'i. Ti pjĩ nemorõ Õ'acũ ucũse pũrĩcã marĩ po'peapu, marĩ ejeripõ'rãpu, marĩ wãcũsepu, nipe'tiropũ sãjãsa'a. Õ'acũ ucũsere tũ'orã, marĩ po'peapu wãcũsere “Añu ni'i, o ña'a ni'i”, ni besemasĩno'o. ¹³ Marĩ Õ'acũ wee'cãrã ni'i. Cũrẽ ne du'timasĩwe'e. Nipe'tise marĩ nisere, marĩ weesere cũ ã'amasĩmi. Cũta marĩ wee'quere “¿De'ro weerã tojo weeri?” ni besegusami.

Jesú pa'ia wiogu weronojõ nimi nise ni'i

¹⁴ Jesú Õ'acũ macũ pa'ia wiogu weronojõ marĩrẽ Õ'acũrẽ sãrĩbosagu nimi. Cũ Õ'acũ pu'topũ nimi. Tojo weerã marĩ cũrẽ ejõpeonu'cũcã'rõua'a. ¹⁵ Õ'acũrẽ marĩrẽ sãrĩbosagu pa'ia wiogu weronojõ nimi. Cũ quẽ'rã marĩ weronojõ pi'eticu niwĩ. Tojo weegu marĩ tutuaticã, marĩrẽ pajaña'sami. Cũ nipe'tise ña'arõ wa'asere tũ'oña'cu niwĩ. Tojo nicã wãtĩ marĩrẽ ña'asere weedutironojõta Jesú quẽ'rãrẽ ña'asere weeduticu niwĩ. Wãtĩ tojo weedutimicã, Jesú pe'e ne ni'cãti ña'arõ weeticu niwĩ. ¹⁶ Marĩrẽ cũ pajaña'yucã, uiro marĩrõ Õ'acũ cũ weetamusere sãrĩmasĩ'i. Marĩrẽ añurõ weegusami. Marĩrẽ mejẽcã wa'acã, cũrẽ weetamuse sãrĩcã, pajaña'gũsami.

5

¹ Pa'ia wiogure beserã, na wa'tero nigũrẽ besema. Cũ, masã ye cjase niatjere Õ'acũrẽ sãrĩbosagu nimi. Masã ña'arõ wee'quere acobojose sãrĩgũ, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõmi. ² Pa'ia wiogu marĩ weronojõ nimi. Masũ nígũ, cũ quẽ'rã tutuatimi. Tojo weegu tutuatirãrẽ, tũ'omasĩtirãrẽ, no'o uaro weebajaque'atirãrẽ pajaña'sami. ³ Cũ quẽ'rã cũ basu ña'arõ wee'que wapa ãpẽrãrẽ weebosaronojõta wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõsami.

⁴ Ne ni'cũ pa'ia wiogu cũ basu bese sãjãmasĩtisami. A'tiro pe'e weeno'sami. Õ'acũ basu bese sõrõsami. Cũ Aarõrẽ wee'caronojõta weesami. ⁵ Õ'acũ bese'cu Cristo quẽ'rãrẽ tojota wa'acaro niwũ. Cristo Õ'acũ tiropu pa'ia wiogu weronjõ wa'agu, cũ basu beseticu niwĩ. Õ'acũ pe'e cõrẽ bese sõrõcu niwĩ. Yu'u musãrẽ a'te dũporo oja'caronojõta a'tiro nicu niwĩ:

Mu'u yu'u macũ ni'i.

Ni'cãcã me'rã yu'u mu'u pacu ni'i nisere i'o'o.

⁶ Aperopu quẽ'rãrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu cũ macũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Mu'u pa'i ninu'cũgũsa'a.

Melquisedec ni'caronojõta nigũsa'a, nicu niwĩ.

⁷ Õ'acũ bese'cu Cristo a'ti nucũcãpu nĩgũ, cõrẽ ñubuecu niwĩ. Cõrẽ sãrĩgũ, uputu tutuaro me'rã, utise me'rã Õ'acũrẽ sãrĩcu niwĩ. Cõrẽ wãrĩticã weemasĩbo'care tojo sãrĩcu niwĩ. Cũ Õ'acũ uaro weesĩrĩcu niwĩ. Cũ tojo weecã i'agũ, cũ sãrĩsere tu'ocu niwĩ. ⁸ Cristo Õ'acũ bese'cu cũ macũ nimigũ, pi'eticu niwĩ. Tojo pi'etigu, Õ'acũ dutisere yu'ticu niwĩ. Te me'rã Õ'acũrẽ yu'tisere añurõ masĩcu niwĩ. ⁹ Cũ wãrĩgũ, nipe'tise cũ pacu cũu'quere weecu niwĩ. Tojo weegu cũ masãrẽ yu'rũogu sãjãcu niwĩ. Marĩ nipe'tirã cõrẽ ãjõpeo yu'tirãrẽ yu'rũo, catinu'cũcã weemi. ¹⁰ Õ'acũ Melquisedec pa'ia wiogu warore weronjõ cõrẽ sõrõcu niwĩ.

Ëjõpeodu'uri nĩrã, wãcũtutuaya nise ni'i

¹¹ Õ'acũ bese'cu Cristo pa'ia wiogu waro Melquisedec weronjõ nisere peje waro weresĩrĩsa'a. Tojo weresĩrĩmigũ, musã tu'omasĩti, tu'osĩrĩtise ye bu'iri basiowe'e. ¹² Musã yoacã Jesucristore ãjõpeowu.

Ni'cãrõacãrẽ ãpãrãrẽ bu'erãpu nitojabosa'a. Tojo nimirã, Õ'acũ yere mejõ niseacãrẽ apaturi wereapocã u'a. Musã tutuatirã waro weronjõ wa'a'a tja. Tojo weerã diasatiseacãrẽ añurõ tu'orãnojõ o'orã, tu'otiyu'rũocã'a. Ba'asere ba'aronjõ o'orã, ni'cãrõacãrẽ wecu õpẽcõrẽ sĩ'rĩrã weronjõ ni'i yujupu. ¹³ Wecu õpẽcõ dia'cõrẽ sĩ'rĩrã, wĩ'marã waro nima. Musã na wĩ'marã weronjõ diacjũ weesere Õ'acũ ye cjasere masĩwe'e. ¹⁴ Ba'ase butise pe'e bucũrã ba'ase ni'i. Na diasasere masĩma. Añusere, ña'asere besepo'cãrãpu nima.

6

¹ Marĩ añurõ ãjõpeorã nisĩrĩrã, Cristo ye queti diasasere bu'erã. Marĩrẽ bu'emũ'tã'quere apaturi bu'eticã'rã

majã. Bu'etojawu tema. Marĩ bu'emũ'tã'que a'tiro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere acobojose sêrĩdutiwu. Tojo ña'arõ wee'que bu'iri pecame'epu wa'abopã, niwũ. Marĩ wãcũse ducayuroña'a nisere bu'ewu. Tojo nicã Õ'acũrẽ ějõpeorõña'a nisere bu'emũ'tãwũ. A'te ne waro bu'enũ'cã'quere weeticã'rã majã. ² Apeye quẽ'rãrẽ wãmeyesere, Espĩritu Santure ñapeorã cuocã weesere bu'emũ'tãwũ. Tojo nicã wẽrĩ'cãrã masãrãsama, ña'arõ wee'cãrã pecame'epu bu'iri da'reno'rãsama nisere bu'ewu. ³ Ni'cãrõacã Õ'acũ cũ uacã, apeyere, diasasere bu'enemobosa'a.

⁴⁻⁶ Musã apetero weerã Jesucristo quetire ějõpeomirã, ějõpeodu'ubosa'a. Õ'acũ masãrẽ catinu'cũsere o'ocu niwĩ. Cũ o'omicã, na ějõpeodu'ubosama. Tojo ějõpeodu'urãnojõrẽ a'tiro ni'i. Na wãcũsere apaturi ne ducayumasĩtisama. Tojo nicã Espĩritu Santure cuorãnojõ, no'o Õ'acũ ye queti añuse quetire masĩrãnojõ tere ějõpeodu'urã, ne apaturi na wãcũsere ducayumasĩtisama. Õ'acũ tutuase o'osere masĩmirã Jesucristore ějõpeodu'urã, ne apaturi acobojose sêrĩmasĩtisama. Cũrẽ ějõpeodu'urã, na basu Õ'acũ macũrẽ apaturi curusapu paabi'perã weronjõ weerã weema. Nipe'tirã ĩ'orõpu cãrẽ yabi bujicã'rã weema. ⁷ Õ'acũ masãrẽ añurõ weese a'tiro ni'i. Masã di'ta weronjõ nima. Õ'acũ narẽ añurõ weese acoro pejaro weronjõ ni'i. Nipe'tisetiri acoro pejasetirinũcũ di'tapu si'bisãjã'a. Aco di'tapure añurõ si'bisãjãca be'ro na otese añurõ pĩ'rĩ ducatisa'a. Tojo ducaticã, ti di'ta wiogure añu ni'i. Õ'acũ “Añuse di'ta ni'i”, nisami. Tojo weronjõ añurõ weerãrẽ e'catise me'rã narẽ ĩ'asami. ⁸ Āpẽrã pe'e ña'ase di'ta weronjõ nima. Ña'ase di'tapure acoro pejamicã, pota, ña'ase dia'cũ bajuasa'a. Ti di'ta wapamarĩ'i. Ti di'ta wiogu tere ĩ'agũ, “Ña'ase ni'i, ĩjũacõ'arã”, nisami. Cũ ní'caronjõ Õ'acũ quẽ'rã cãrẽ ějõpeodu'urãrẽ mejãrõta nisami.

Marĩ u'musepu niatjere e'catiyurã ějõpeodu'usome nise ni'i

⁹ Yu'u mairã, ĩjũacõ'asere ucũmigũ, yu'u “Õ'acũ musãrẽ ĩjũacõ'agũsami”, nigũ mejẽta wee'e. Musã yu'ruono'cãrãpu ni'i. Tojo weerã añurõ wee'e. ¹⁰ Õ'acũ queoro weegũ nimi. Cũ musã acawererã Jesucristore ějõpeorãrẽ musã añurõ wee'quere acobojosome. Narẽ musã weetamusere acobojosome. Musã narẽ añurõ wéerã, Õ'acũrẽ ma'isere ĩ'o'o. ¹¹ Musã a'tiro weecã uputu ña'a. Āpẽrãrẽ weetamurã, musãnũcũ e'catise me'rã añurõ

weesĩ'rĩsere tojota weeyapaticã'ña. Tojo weero Õ'acũ "O'oguti" ní'que queoro musã wãcũ'caronojõta wa'arosa'a. 12 Musã nijĩsijarã dojocã ãtisa'a. Æpẽrã Jesucristore ãjõpeorã weronojõ weeya. Na, narẽ ña'arõ wa'acã, wãcũtutuama. Ne Jesucristore ãjõpeodu'utima. Na tojo weecã ã'agũ, Õ'acũ narẽ cũ "O'oguti" ní'quere o'ogusami. Musã quẽ'rã narẽ ã'acũu, weesirutuya.

13-16 Masã "Diacjũta ni'i" nĩrã, na yu'rũoro nigũ me'rã wãmepeorã weesama. Na tojo ni wãmepeocã, narẽ "Tojo niwe'e", nita basiotisa'a. Õ'acũ pũricã Abrahãrẽ "Mu'urẽ añurõ weeguti" nigũ, apĩ wãme me'rã wãmepeoticu niwĩ. Ne ni'cũ Õ'acũ nemorõ niyu'rũnu'cãgũ marĩmi. Tojo weegu "A'tiro weeguti" nigũ, cũ basu wãmepeocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ: "Diacjũta ni'i. Mu'urẽ añubutiaro weeguti. Mu'u pãrãmerã pãjãrã nituriarãsama", nicu niwĩ. Abrahã cũ tojo ní'quere sojaticu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ "Tojo weeguti" ní'quere ñe'ecu niwĩ. 17 Õ'acũ "Masãrẽ 'Añurõ weeguti' ní'quere 'ducayusome'" nigũ, cũ basu wãmepeocu niwĩ. Marĩrẽ cũ "'O'oguti' ní'quere 'Ñe'erãsa'a'" ni masĩdutigu, tojo weecu niwĩ. 18 Tojo weero te puaro cũ wãmepeose, cũ "Masãrẽ añurõ weeguti" ní'que ne ducayuta basiowe'e. Õ'acũ ne nisoomasĩtimi. Cũ diacjũ ucũse me'rã marĩrẽ cũ yu'rũono'cãrãrẽ wãcũtutuacã weemi. Cũ marĩrẽ "Añurõ weeguti" ní'caronojõta weegusami, nino'o. 19 Tere wãcũrã, marĩ u'musepu niatjere e'catise me'rã co'teyurã, ãjõpeodu'usome. Marĩ co'teyuse ninu'cũcã'rõsa'a. Ducayusome. Jesú u'muse Õ'acũ nirõpu sãjãacu niwĩ. Tojo weerã marĩ tojo tu'oña'a. 20 A'tiro ni'i. Judío masã pa'ia wiogu Õ'acũ wi'i po'peapu cũ Nibutiari Tucũpu sãjãagũ, a'tiro weesami. Æsebũtiri caserojore yu'rũsãjãasami. Jesú cũ wẽrica be'ro u'musepu sãjãagũ, ti caserojore yu'ruagu weronojõ weecu niwĩ. Marĩ u'musepu wa'atji ma'arẽ pãobosagu weecu niwĩ. Cũ tojo weese me'rã pa'ia wiogu waro weronojõ tojacu niwĩ. Cũ Melquisedec ní'caronojõta pa'i ninu'cũgũsami.

7

Jesú Melquisedec weronojõ pa'ia wiogu nise ni'i

1 Duporocjũ Melquisedec wãmetigu Salem wãmetiri macã wiogu nicu niwĩ. Cũ pa'i niyugu, Õ'acũ nipe'tirã bu'ipũ nigũrẽ masãrẽ sãribosacu niwĩ. Cũ nĩcaterore Abrahã ãpẽrã wiorã me'rã a'mewẽjẽcu niwĩ. Na me'rã a'mewẽjẽgũ ejagu, cũ yarã me'rã wapata'adajacu niwĩ. Cũ

tojo weedajacã, Melquisedec cūrē pōtērīgũ ejacũ niwĩ. Cūrē pōtērīgũ, “Ō'acũ mũ'urē añurō weeato”, nicũ niwĩ. ² Cũ tojo nica be'ro Abrahã cũ a'mequēgũ wapata'a'quere diez mesārĩ dũcawaacũucũ niwĩ. Ni'cã mesārē Melquisedere o'ocũ niwĩ. Melquisedec wãme “Wiogũ queoro weegũ” nisĩ'rĩrō wee'e. Cũ Salem wãmetiri macãcjũ nitjãgũ, “Ejerisãjãse wiogũ” nicũ niwĩ. Salem “Ejerisãjãse” nisĩ'rĩrō wee'e. ³ Melquisedec pacũsumuarē, cũ ñecũsumuarē ne masĩno'ña marĩ'i. Cũ bajua'quere, cũ wěrĩ'que quē'rãrē ne masĩno'ña marĩ'i. Tojo weegũ Melquisedec Ō'acũ macũ Jesucristo pa'i ninu'cũacjũ weronojō nicũ niwĩ.

⁴ Mũsã Melquisedere wãcũña. Mejō nigũ mejēta nicũ niwĩ. Marĩ ñecũ Abrahã waromarĩcã cũ wiorãrē a'mewējēgũ wapata'a'quere diez mesārĩ cũ seeneocũu'quere cūrē ni'cã mesārē o'owapamocũ niwĩ.

⁵ Moisé duti'que pa'iare o'odutisere a'tiro ojano'wũ: “Leví pãrãmerã nituriarã pa'ia nirã dia'cūrē cã'rō wapaseeato”, niwũ. Abrahã cũ o'o'caronojōta masã na cũosere o'odutiwũ. Na, na acawererã waro nimicã, tojo nicã Abrahã pãrãmerã nimirã, na o'osere ñe'ecãrã niwã.

⁶ Melquisedec pũrĩcã Levĩ pãrãmi nituriatimigũ, a'tiro weecũ niwĩ. Abrahã Ō'acũ “Añurō weeguti” nino'cure cũ cũosere o'ocã, ñe'ecũ niwĩ. Tere ñe'egũ, Abrahãrē

“Ō'acũ mũ'urē añurō weeato”, ni sērĩbosacũ niwĩ. ⁷ A'te diacjũta ni'i. “Ō'acũ mũ'urē añurō weeato” nigũ pe'e apĩ “Tojota weeato” ni, yũ'tigũ nemorō wiogũ niyũ'rũnũ'cãmi.

⁸ A'tiro nicã pa'ia marĩ wa'tero nirã ãpērã o'osere ñe'erã marĩ weronojō masã nima. Na quē'rã wěrĩsama. Abrahã o'o'quere ñe'e'cũ Melquisedec pe'ema Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ catinu'cũgũ weronojō nigũrē ojano'caro niwũ. Cũ catinu'cũgũ weronojō ucũno'mi. ⁹⁻¹⁰ Levĩ Abrahã pãrãmi nicũ niwĩ. Cũ pãrãmerã nituriarã quē'rã Abrahã pãrãmerã nicãrã niwã. Levĩ, tojo nicã nipe'tirã cũ pãrãmerã nituriarã pa'ia nicãrã niwã. Na, masã o'osere ñe'ecãrã niwã. Abrahã Melquisedere a'merĩ bocaejacã, na quē'rã marĩ'cãrã nimirã, Abrahã me'rã nĩrã weronojō nicãrã niwã. Tojo weero a'tiro nita basio'o. Levĩ pãrãmerã nituriarãpũ Abrahã Melquisedere o'ocã, na quē'rã cūrē o'obu'ipejatamu'cãrã weronojō nicãrã niwã.

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Levĩ ya curuacjãrã me'rã Ō'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Levĩ ya curuacjãrã Aarō pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpērã Ō'acũ dutisere siruturãrē añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrē, Ō'acũ apĩ pa'i sōrōtibopĩ. Apĩrē

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Levĩ ya curuacjãrã me'rã Ō'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Levĩ ya curuacjãrã Aarō pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpērã Ō'acũ dutisere siruturãrē añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrē, Ō'acũ apĩ pa'i sōrōtibopĩ. Apĩrē

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Levĩ ya curuacjãrã me'rã Ō'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Levĩ ya curuacjãrã Aarō pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpērã Ō'acũ dutisere siruturãrē añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrē, Ō'acũ apĩ pa'i sōrōtibopĩ. Apĩrē

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Levĩ ya curuacjãrã me'rã Ō'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Levĩ ya curuacjãrã Aarō pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpērã Ō'acũ dutisere siruturãrē añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrē, Ō'acũ apĩ pa'i sōrōtibopĩ. Apĩrē

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Levĩ ya curuacjãrã me'rã Ō'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Levĩ ya curuacjãrã Aarō pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpērã Ō'acũ dutisere siruturãrē añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrē, Ō'acũ apĩ pa'i sōrōtibopĩ. Apĩrē

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Levĩ ya curuacjãrã me'rã Ō'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Levĩ ya curuacjãrã Aarō pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpērã Ō'acũ dutisere siruturãrē añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrē, Ō'acũ apĩ pa'i sōrōtibopĩ. Apĩrē

sōrōgũ, Aarō ya curuacjūrē sōrōticu niwī. Melquisedec weronojō nigú pe'ere sōrōcu niwī. ¹² Apī pa'i sājācā, todūporo cjase dutise quē'rā dūcayusa'a. ¹³ Marī wioḡu Jesucristore Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū a'tiro nicu niwī: “Mū'u pa'i Melquisedec ní'caronojō ninu'cūḡūsa'a”, nicu niwī. Jesucristo pa'i niacju nimigũ, Leví ya curuacjū niticu niwī. Cū ya curuacjū ne ni'cū pa'i sājāticu niwī. ¹⁴ Masīno'o, marī wioḡu Jesucristo Judá ya curuacjū nicu niwī. Moisé pa'iare ucūḡũ, ne ni'cāti “Judá ya curuacjārā pa'ia nirāsama”, niticu niwī.

¹⁵⁻¹⁶ Apī pa'i Melquisedec weronojō nigú bajuase me'rā a'tiro masīno'o. Jesucristo pa'i sājācā, Leví ya curuacjārā pa'iare sōrōduti'caronojō wa'aticaro niwū. Cū catinu'cūḡũ nise me'rā pe'e pa'i sājācu niwī. ¹⁷ Ō'acū Jesucristore a'tiro nicu niwī:

Mū'u pa'i ninu'cūacju ni'i.

Melquisedec ní'caronojōta nigūsa'a, nicu niwī.

¹⁸ Ō'acū todūporo cū dutise cūumu'tā'quere mejō nise tojacā weecu niwī. Te masārē añurō nisetiā weeticaro niwū. ¹⁹ A'tiro ni'i. Moisé duti'quere yu'tirā, masā añurā wa'aticārā niwā. Ni'cārōacāma marī Jesucristore ējōpeorā, añurā toja'a. Ō'acūrē masīta basio'o. Tojo weerā añurō e'catiyu'u.

²⁰ Ō'acū cū macūrē pa'i sōrōgũ, cū basuta “Diacjū weeguti”, nicu niwī. ²¹ Āpērā pa'ia pe'ere sōrōgũ, tojo niticu niwī. Ō'acū cū macūrē sōrōgũ, cū basu wāmepeo, sōrōcu niwī. Ō'acū cū ye queti ojāca pūrīpūre a'tiro ojano'wū: “Yu'u basuta diacjū tojo weeguti” ní'que dūcayuno'ña marīrōsa'a.

Mū'u pa'i ninu'cūacju ni'i.

Melquisedec weronojōta nigūsa'a, nicu niwī.

²² Cū tojo ní'quere a'te me'rā masīno'o. Jesú me'rā Ō'acū “Masārē añurō weeguti” ní'quere diacjūta nigū weepī, nino'o. Cū Moisé me'rā “Masārē añurō weeguti” nimū'tā'que nemorō a'te be'ro cjase pe'e añuyū'rūnu'cā'a.

²³ Pa'ia pājārā waro sājāmujācārā niwā. Na wērīse bu'iri ninu'cūmasīticārā niwā. Na wērīca be'ro āpērā dūcayumujācārā niwā. ²⁴ Jesú pūrīcā catinu'cūcūsami. Cū pa'i nisere āpērārē dūcayuturiasome. ²⁵ Tojo weegu Ō'acūrē masīsī'rīrārē yu'rūwetidojacā weemi. Cūrē ējōpeorārē tojo weemi. Cū catinu'cūḡũ marī ye niatjere Ō'acūrē sērībosanu'cūmi.

²⁶ Tojo weegu Jesú pa'ia wioḡu waro nimi. Cūnojōrēta marī ūa'a. Cū ña'ase moḡũ, añubutiagu, ña'arō weetigu

nimi. Marĩ ña'arõ weerã weronojõ nitimi. Õ'acũ cãrẽ nipe'tirã bu'ipũ cũucu niwĩ. ²⁷ Cũ ãpẽrã pa'ia wiorã weronojõ nitimi. Pa'ia wiorã umucorinucũ na ña'arõ wee'quere acobojosere sãrĩrã, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõsama. Be'ro ãpẽrã yere mejãrõta weebosasama. Jesucristo pe'e a'tiro weecu niwĩ. Cũ ni'cãtita na wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ wéegũ, cũ basu cũ wẽrise me'rã masã ña'arõ wee'quere wẽrĩwapayepe'ocã'cu niwĩ. Cũ nipe'tirã ye niatjere tojo weebosacu niwĩ. ²⁸ Moisé duti'que me'rã pa'ia wiogũre sõrõrã, a'tiro weeno'caro niwũ. Cãrẽ sõrõrã, cũ añurõ weenu'cũtimitã, besesõrõno'caro niwũ. Tojo wéeca be'ro Õ'acũ pe'e diacjũta cũ basu cũ macũrẽ pa'ia wiogũ waro sõrõcu niwĩ. Cũ macũ añugũ ninu'cũgũrẽ tojo weecu niwĩ.

8

Jesú apobosari masũ nimi nise ni'i

¹ Nipe'tise ni'cãrõacã yu'u oja'que a'tiro ni'i. Jesucristo marĩ yagu pa'ia wiogũ waro nimi. Cũ u'musepu wiogu dujiri cũmurõ Õ'acũ tutuayu'rũgu tiro diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ. ² Cũ u'musepu Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre pa'ia wiogu weronojõ nisami. Ti wi'i Õ'acũ wéeca wi'i ni'i. Masã mejãta weecãrã niwã. ³ A'ti di'tapũma pa'ia wiorãrẽ wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeodutiro sõrõno'caro niwũ. Tojo nicã apeyere o'odutirã sõrõno'cãrã niwã. Tojo weegu Jesucristo quẽ'rã Õ'acũrẽ apeyenojõ o'ocã, añutu'sa'a nigũ wẽrĩgũ, cũrẽ apeyenojõ o'ogu weronojõ weecu niwĩ. ⁴ Jesucristo a'ti nucũcãpũre tojadojagu, ne cã'rõ pa'i nima'atibopĩ. Æpẽrã pa'ia Moisé duti'caronojõta Õ'acũrẽ apeyenojõrẽ o'orã nitojacãrã niwã. Tojo weero basiotibopã. ⁵ A'ti nucũcãpu pa'ia Õ'acũ cjasere da'rarã a'tiro weema. Na Õ'acũ wi'i u'musepu nirĩ wi'i cjasere weronojõ weerã weema. Marĩ mas'ĩ. U'muse cja wi'i pe'e ti wi'i waro ni'i. A'ti nucũcã cja wi'i pe'e u'muse cja wi'i queose ni'i. Tojo weegu Õ'acũ cã ya wi'i a'ti nucũcã cja wi'ire weedutigu, Moisére a'tiro nicu niwĩ: “Añurõ wãcũña. Nipe'tise ya wi'i cjasere mũ'urẽ ãrũgũpu i'o'caronojõta weeya”, nicu niwĩ. ⁶ A'tocateroma majã Jesú pa'ia wiogũ waro Õ'acũ tiropũ marĩrẽ sãrĩbosanu'cũgũ nimi. Cũ weese ãpẽrã pa'ia ye nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a. A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waro masã me'rã apogu, “Yu'u duti'quere wéerã, yarã nirãsama”, nicu niwĩ. Be'rore tja masã me'rã apogu, “Musã wiogũ nigũti. Musãrẽ yarã wa'acã weeguti. Musãrẽ acobojoguti. Yu'u me'rã catinu'cũrãsa'a”, nicu niwĩ. Cũ

tojo ní'quere masĩno'o. Cũ nimu'tã'que nemorõ be'ro cjase pe'e añuyu'rũnu'cã'a. A'te be'ro cjasere Jesũta queoro wa'acã weecu niwĩ. Tojo weero ãpẽrã pa'ia weese nemorõ añuyu'rũnu'cã'a.

⁷ A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waro masã me'rã apo'que queoro wa'aticaro niwũ. Queoro wa'acãma, masã me'rã apaturi aponemotibopĩ. ⁸ Õ'acũ ne warocjãrãrẽ “Yu'u duti'quere queoro weetima”, nicu niwĩ. Narẽ cũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Marĩ wiogu a'tiro nimi:

“Be'ropu yu'u Israe curuacjãrãrẽ, tojo nicã Judá ya curuacjãrãrẽ apaturi añurõ na me'rã weepoguti tja.

⁹ Toduporopu na ñecũsumua me'rã weeguti ni apo'caronojõ nisome.

Narẽ Egíptopu ní'cãrãrẽ yu'u basu miiwijawu.

Narẽ ‘Añurõ weeguti’, nimiwũ.

Na pe'e yu'u duti'quere weetiwã.

Tojo weegu narẽ cõ'awã'cãwũ”, nicu niwĩ marĩ wiogu.

¹⁰ “Be'ropu Israe curuacjãrã me'rã apaturi ‘Añurõ weeguti’ ní'que a'tiro ni'i.

Yu'u duti'quere narẽ wãcũcã weeguti.

Tojo nicã narẽ yu'u duti'quere ãjõpeocã weeguti.

Tojo weegu yu'u na wiogu nigũti.

Na quẽ'rã yarã nirãsama.

¹¹ Na ne ni'cũrẽ yu'u Õ'acũ nisere bu'esome.

Ne cũ me'rãcjãrẽ, cũ acaweregure, ‘Õ'acũrẽ masĩña’, nisome.

Nipe'tirã yu'ure masĩrãsama.

Wĩ'marã, tojo nicã bucãrã masĩrãsama.

¹² Na ña'arõ wee'quere acobojoguti.

Ne apaturi tere wãcũnemosome”, nicu niwĩ marĩ wiogu.

¹³ Õ'acũ ne waropu “Masãrẽ añurõ weeguti”, nicu nimiwĩ.

Be'ro, “Apaturi masã me'rã añurõ weeguti”, ni apocu niwĩ

tja. Tojo weero cũ nimu'tã'que pe'e pe'tia wa'acaro niwũ.

Nipe'tise mejãmejã uano'ña marĩ'i. Te maata pe'tidijase ni'i.

9

U'musepu nirĩ wi'i Õ'acũ wi'i cjase, tojo nicã a'ti nucũcãpu nirĩ wi'i cjase ni'i

¹ Ní'cãrõacãma a'tiro nigũti. Õ'acũ ne waro “Masã me'rã añurõ weeguti” ní'caterore cãrẽ ñubuerã weewadutisenojõrẽ cũucu niwĩ. Na ñubueri wi'i a'ti nucũcã cja wi'i nicaro niwũ.

² Ti wi'i wa'icãrã caseri me'rã wéeca wi'i nicaro niwũ. Ne sãjãarĩ tucũ Añurĩ

Tucũ wãmeticaro niwũ. Topure s'ocju nu'cũcaro niwũ.

Tojo nicã na Ô'acũrẽ o'orã pãrẽ peoro nu'cũcaro niwũ. ³ Ûsebutiri caserojo yu'rũropu ape tucũ Ô'acũ Nibutiari Tucũ nicaro niwũ. ⁴ Ti tucũpu u'mutise ãjũamorõpeowuaro uru me'rã wee'caro nicaro niwũ. Tojo nicã Ô'acũ "Masã me'rã añurõ weeguti" ní'quere cõori acaro, uru casero me'rã omabi'aca acaro cũña'caro niwũ. Ti acaro po'peapu ni'cãrũ uru me'rã weecaru nicaro niwũ. Tirupu ba'ase maná wãmetise sãñacaro niwũ. Apeye quẽ'rãrẽ tuacju Aarõ yagu ñasãwivicju nicaro niwũ. Tojo nicã Ô'acũ duti'quere oja'que pjĩrĩ ãtã pjĩrĩ sãñacaro niwũ. ⁵ Ti acaro bu'ipure Ô'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã queose yee'que nu'cũcaro niwũ. Na topu niyucã, Ô'acũ topu nisere ï'ono'caro niwũ. Ô'acũrẽ wereco'terã wũuse docapu pa'ia wiogu Ô'acũrẽ masãrẽ ña'arõ wee'quere acobojodutigu dí wẽestepeocu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ nipe'tise ti wi'i cjasere werenemomasĩtisa'a.

⁶ Ô'acũ wi'ire apõca be'ro pa'ia na da'rawuasere wéerã, nimu'tãrĩ tucũpure sãjãanu'cũcã'cãrã niwã. ⁷ Ape tucũ pe'ere pa'ia wiogu waro dia'cũ ni'cãtita, ni'cã cũ'marẽ sãjãacu niwĩ. Topu sãjãagũ, wa'icũrã wẽjẽ'cãrã ye díre miisãjãacu niwĩ. Cũ basu ña'arõ wee'que wapa, tojo nicã masã na ña'arõ wee'que wapare acobojose sãrĩgũ tojo weecu niwĩ. ⁸ Tojo wee'que me'rã a'tocaterore Espíritu Santu a'tiro marĩrẽ ï'omi. Toduporopu pa'ia Ô'acũ wi'ipũ weewuasenojõ ni'cãrõacãrẽ weenu'cũcãma, marĩ u'musepũre ne sãjãamasĩtibosa'a. ⁹ A'te nipe'tise toduporo cjase a'tiro nicãrẽ queose ni'i. Titapure Ô'acũrẽ o'ose, na wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeose masãrẽ bu'iri marĩrã tu'oña'cã weemasĩticaro niwũ. ¹⁰ Te na weeseti'que a'tiro nicaro niwũ. Sĩ'rĩse, ba'ase, tojo nicã na Ô'acũrẽ ñubuese duporo na ña'arõ wee'quere coesetise nicaro niwũ. Te dutise bu'icjase dia'cũ nicaro niwũ. Tojo weese téé Ô'acũ tere ducayúca be'ropu añucaro niwũ.

¹¹ Ô'acũ bese'cu Cristo a'titojacu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cũ pe'e pa'ia wiogu waro nimi. Cũ marĩrẽ añusere miiticu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cũ pa'ia wiogu weewuasenojõrẽ Ô'acũ wi'i u'musepũ nirĩ wi'ipũ weegu weesami. Û'musepũ nirĩ wi'i, a'ti nucũcã cja wi'i nemorõ, añubutiari wi'i nisa'a. Masã wéeca wi'i nitisa'a. ¹² Ô'acũ bese'cu Cristo u'muse cja wi'i Ô'acũ Nibutiari Tucũ waropure sãjãacu niwĩ. Cũ wa'icũrã, cabracã, wecu wĩ'marã ye díre miisãjãaticu niwĩ. Tojo weronojõ o'ogu, cũ ye dí me'rã, cũ wẽrĩse me'rã sãjãacu niwĩ. Te me'rã marĩ nipe'tirãrẽ ni'cãti me'rãta wẽrĩbosacu niwĩ. Marĩrẽ catinu'cũdutigu tojo weecu niwĩ.

¹³ Dɔporocjārɔpu na wērĩ'cārārē da'raña'ca be'ro Ō'acũ ĩ'orõpɔre ña'ase cɔorã weronojõ tojacārã niwã. Tojo weerã wecɔa ɔmɔa ye díre, cabra ye díre, tojo nicã wecɔ wĩ'magõ ɔjũano'co ye nitĩ me'rã ña'ase cɔorã weronojõ nirãrē wēestepeocārã niwã. Narē Ō'acũ ĩ'orõpɔre ña'ase moorã tojadutirã tojo weecārã niwã. Diacjũta ni'i, nĩrõ. Na, bu'ipɔ dia'cũ añurã tojacārã niwã. ¹⁴ Wecɔ ye dí me'rã, cabra ye dí me'rã tojo weeta basiocã pũricārē, Cristo ye dí me'rãma tjã'a. Cristo Espĩritu Santu ninu'cũgũ weetamuse me'rã wa'icɔrã ɔjũamorõpeoronojõ o'ogɔ, cũ basu Ō'acũrē wiagɔ, wērĩcɔ niwĩ. Cũ curusapɔ wērĩgũ, ña'ase moogũ nicɔ niwĩ. Cũ ye dí me'rã marĩ bu'iritirã, ña'arõ weeseti tɔ'oña'quere pecame'epɔ wa'abo'cārārē yɔ'rɔweticã weecɔ niwĩ. Cũ Ō'acũ catinu'cũgũ yere weenu'cũdutigɔ tojo weecɔ niwĩ.

¹⁵ Tojo weegɔ Jesucristo a'tiro weegũ nimi. Be'ropɔre masãrē apaturi Ō'acũ “Yɔ'ɔ musã wiogɔ nigũti. Musã, yarã nirãsa'a” ní'quere apobosagɔ nimi. Todɔporocjārã pe'e Ō'acũ nimɔ'tãse cũ duti'que doca nĩrã, ña'arõ wee, cũ duti'quere yɔ'rɔnɔ'cãcārã niwã. Jesucristo wērĩse me'rã tere acobocono'cārã niwã. Tojo nicã Ō'acũ bese'cārã cũ “O'oguti” ní'que catinu'cũsere ñe'erãsama. ¹⁶ A'tiro weronojõ ni'i. Ni'cũ cũ wērĩse dɔporo cũ acaweregɔre “Yɔ'ɔ cɔose mɔ'ɔ ye tojarosa'a”, nisami. Cũ wērĩcã ĩ'arã, wērĩ'cɔ ye ní'quere cũrē o'osama. ¹⁷ Cũ wērĩse dɔporo cũ “O'oguti” ní'quere ñe'emasĩtisami. Cũ wērĩca be'ropɔ dia'cũ ñe'emasĩsami. ¹⁸ Tojo weero Ō'acũ “Masãrē a'tiro weeguti” nimɔ'tã'que quẽ'rãrē tojota wa'acaro niwũ. Wa'icɔrãrē wějē, na ye dí wēestese me'rã dia'cũ Ō'acũ “Tojo weeguti” ní'que wa'anɔ'cãcaro niwũ. ¹⁹ Moisé a'tiro weecɔ niwĩ. Cũ nipe'tise Ō'acũ duti'quere nipe'tirã tɔ'oropɔ bu'ecɔ niwĩ. Bu'etojanɔ'cõ, cũ sõ'arĩ casero oveja poari me'rã wéeca caserore miicɔ niwĩ. Tojo nicã yucusiti hisopo wãmetiri sitire pe'ecɔ niwĩ. Wecɔ macũ wějẽno'cɔ ye díre, cabra ye díre aco me'rã morẽcɔ niwĩ. Be'ro sõ'arĩ caserore ti siti dɔpɔpɔ dɔ'teõ'o, te dípɔ yosomiicɔ niwĩ. Be'ro Ō'acũ ye duti'que ojãca pũĩrē, tojo nicã masã nipe'tirãrē wēestepeocɔ niwĩ. ²⁰ Cũ tojo wéeca be'ro narē nicɔ niwĩ: “A'te dí me'rã Ō'acũ masãrē ‘Tojo weeguti’ ní'quere masĩno'o”, nicɔ niwĩ. ²¹ Apeyere, Moisé Ō'acũ wi'ire a'tiro weecɔ niwĩ. Nipe'tise ti wi'i po'peapɔ Ō'acũrē ějõpeorã na cɔosere dí me'rã wēestepeocɔ niwĩ. ²² Titare Ō'acũ dutise a'tiro nicaro niwũ. Dí me'rã Ō'acũ wi'ipɔ nisere cũ ĩ'orõpɔ añuse tojadutiro wēestepeono'caro niwũ. Wēestepeoya

marĩcã, Ô'acũ masã ña'arõ wee'quere acobojoiticu niwĩ. Dí me'rã dia'cũ Ô'acũ masã ña'arõ weesere acobojo'no'o.

Jesú cũ wěrĩse me'rã masã ña'arõ wee'quere yu'rũose ni'i

²³ Dũporo cjase Ô'acũ wi'ipu weewuasenojõ u'muse cjase queose nicaro niwũ. Tere Ô'acũ i'orõpu añuse tojadutirã a'tiro weecãrã niwã. Wa'icũrãrẽ wějẽ, na ye dí me'rã wēestepeocãrã niwã. Dũporocjãrã na wee'que nemorõ u'muse cjase pe'e añuyũ'rũnu'cã'a. Tojo weero wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeo'que nemorõ, añuse warore u'a'a. Te Jesucristo wěrĩse ni'i. ²⁴ A'ti nucũcãpũre Jesucristo masã wéeca wi'i Añurĩ Tucũ wãmetiri tucũpũre sãjãaticu niwĩ. Ti wi'i u'muse cja wi'i queose nicaro niwũ. Cũ u'muse waro pe'ere sãjãacu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cũ Ô'acũ tiropu marĩrẽ sērĩbosagu weesami. ²⁵ Todũporopu pa'ia wiogũ judío masũ Ô'acũ Nibutiari Tucũpũre ni'cãrētiri cũ'marĩnucũrẽ wa'icũrã ye díre miisãjãamũjãcu niwĩ. Te dí, cũ ye dí niticaro niwũ. Cristo pũrĩcãrẽ cũ ye dí waro nicaro niwũ. Cũ wěrĩse me'rã ni'cãtita u'muse Ô'acũ tiropu sãjãacu niwĩ. ²⁶ Jesucristo pa'ia wiogũ weronojõ wéégũ pũrĩcã, a'ti di'ta du'pocãticãpũta wěrĩnu'cã, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ wěrĩnu'cũcã'bosami. Tojo weronojõ o'ogu, a'tocatero a'ti umuco pe'tiwã'cãrĩ curare Cristo a'ti nucũcãpũre bajuacu niwĩ. Cũ ni'cãtita nipe'tirã ye niatjere wěrĩbosacu niwĩ. Ña'arõ wee'quere cõ'agũ, tojo weecu niwĩ. ²⁷ Marĩ quẽ'rã nipe'tirã ni'cãti me'rãta wěrĩdijarãsa'a. Wěrĩca be'ro Ô'acũ marĩrẽ besegusami. ²⁸ Cristo ni'cãtita cũ wěrĩse me'rã wa'icũrãrẽ wějẽ ãjũamorõpeoro weronojõ weecu niwĩ. Tojo weese me'rã masã nipe'tirã ña'arõ wee'quere cõ'acu niwĩ. Be'ro apaturi a'tigusami. Masã na ña'arõ wee'quere cõ'agũ mejẽta a'tigusami. Masã cũrẽ yucuerã pe'ere yu'ruogu a'tigu weegusami.

10

¹ Moisé dutise Ô'acũ masãrẽ be'ropu añurõ weeatje queose nicaro niwũ. Tojo weero Moisé duti'que masãrẽ Ô'acũ me'rã añurõ ñimasĩcã weeticaro niwũ. Te a'tiro nicaro niwũ. Na Ô'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, ni'cãti cũ'marĩnucũ wa'icũrãrẽ wějẽ ãjũamorõpeocãrã niwã. Te narẽ Ô'acũ i'orõpu añurã waro tojacã weemasĩticaro niwũ. ² Te masãrẽ añurã tojacã weemasĩcãma, na wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeosere du'ucã'bopã. Na ni'cãti ãjũamorõpeose me'rãta na ña'arõ wee'quere acobojo'no'cãrãpu tojatojabopã. Na bu'iri marĩrã tu'oña'bopã. ³ A'tiro pe'e nicaro niwũ. Na wa'icũrãrẽ wějẽ ãjũamorõpeorã, na

ña'arõ wee'quere cã'marĩnucã wãcũrã, tojo weecãrã niwã.
 4 Wecua amua ye dí, cabra ye dí ña'arõ wee'quere ne cõ'amasĩtisa'a.

5 Tojo weegu Jesucristo a'ti nucũcãpũre a'tigu, Õ'acũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Mu'u masã ña'arõ wee'quere acobojosĩ'rĩgũ, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ñjũamorõpeosere uawe'e.

Tojo nicã narẽ acobojosĩ'rĩgũ, apeyenojõ o'ocã uawe'e.

A'tiro wéegũ, mu'u ni'cã upũ yu'ure o'ocũ niwũ.

Masã ña'arõ wee'quere wẽrĩbosadutigũ tojo weecu niwũ.

6 Mu'u masã na ña'arõ weesere cõ'asĩ'rĩgũ, wa'icũrãrẽ ñjũamorõpeosere, tojo nicã apeyenojõ o'osere tu'sawe'e.

7 Tojo tu'satise bu'iri yu'u a'tiro niwũ:

“Õ'acũ, mu'u uaro weegu a'tigu wee'e.

Mu'u ye queti ojãca pũrĩpu yu'u pi'etiatjere ojano'caronojõta weeguti”, nicu niwĩ Jesucristo.

8 Tojo weegu Jesucristo ni'caronojõta a'tiro ni'i. Õ'acũ wa'icũrã ñjũamorõpeosere, cãrẽ apeyenojõ o'osere tu'satisami. Tojo nicã masã ña'arõ wee'quere cõ'asĩ'rĩrã ñjũamorõpeosere uatisami. Nipe'tise te tojo weese Moisé duti'caronojõ nicaro niwũ, nĩrõ. Tojo nimicã, Õ'acũ pe'e tojo weesere tu'saticu niwĩ. 9 Jesucristo Õ'acũrẽ “Mu'u uaro weegu a'tigu wee'e”, nicu niwĩ. Tojo nígũ, wa'icũrã wẽjẽ ñjũamorõpeosere cõ'acu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã toduporopũ na weeseti'quere ducayucu niwĩ. 10 Jesucristo cũ wẽrĩse me'rã Õ'acũ uaro weecu niwĩ. Tere wéegũ, cũ wa'icũrã wẽjẽ ñjũamorõpeosere weronojõ weegu weecu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã Õ'acũ marĩrẽ cũ yarã tojacã weecu niwĩ. Ni'cãtita cũ wẽrĩse me'rã marĩ nipe'tirãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ.

11 Nipe'tirã judío masã pa'ia umucorinucã a'tiro weecãrã niwã. Nu'cũtĩjarã, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ñjũamorõpeomujãcãrã niwã. Na ñjũamorõpeonu'cũmicã, masã ña'arõ wee'quere ne cõ'amasĩticaro niwũ. 12 Jesucristo pũrĩcã ni'cãti cũ wẽrĩse me'rãta masã ña'arõ wee'quere cõ'ape'ocũ niwĩ.

Cũ tojo wéeca be'ro Õ'acũ tiro diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ. 13 Topũ yucuegu weesami. Õ'acũ nipe'tirã cũrẽ ĩ'atu'ti'cãrãrẽ docaque'acã wéeca be'ropũ weedu'ugusami.

14 Ni'cãti cũ wẽrĩse me'rãta Õ'acũ yarãrẽ añurã tojacã weecu niwĩ. Na añurã ninu'cũrãsama. 15 Te diacjũta niyucã, Espiritu Santu quẽ'rã marĩrẽ “Tojota ni'i”, ni weremi. Cũ a'tiro weremu'tãcu niwĩ:

16 “Be'ropũ yu'u na me'rã ‘Apaturi añurõ weeguti’ ní'que a'tiro ni'i”, nicu niwĩ Õ'acũ.

“Yu'u duti'quere narē wācūcā weeguti.

Tojo nicā narē yu'u duti'quere ējōpeocā weeguti.”

¹⁷ Be'ro a'tiro ninemocu niwī:

“Ne apaturi na ña'arō wee'quere wācūnemosome”, nicu niwī, ni werecu niwī Espiritu Santu.

¹⁸ Tojo weerā marī ña'arō wee'quere acobojono'ca be'ro niyucā, apaturi marī ña'arō wee'que bu'irire acobojodutirā wa'icūrārē ūjūamorōpeosere uanemowe'e.

Jesucristo ye dí me'rā Ō'acū tiro sājāamasī'i nise ni'i
(Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45)

¹⁹ Toduporo pa'ia wiogu dia'cū Ō'acū Nibutiari Tucūpūre sājāamasī'cu niwī. Ni'cārōacārē marī quērā acobojono'cārāpu nīrā, uiro marīrō cū sājāa'caronojō weemasī'i. Ō'acūpūre diacjū uiro marīrō sērīmasī'i. Jesucristo cū wērī'que me'rā, cū ye dí o'maburo'que me'rā tojo weemasī'i. ²⁰ Toduporopu usebutiri caserojo Ō'acū Nibutiari Tucūpūre cā'mota'ayosacaro niwā. Ti casero cā'mota'a'caro weronojō Jesucristo wērīse duporo masā Ō'acū Nibutiari Tucūpūre sājāamasī'icārā niwā. Ni'cārōacārē cū wērīse me'rā marī ti tucūpūre sājāa'cārā weronojō cū me'rā catinu'cūmasī'i. ²¹ Jesucristo pa'ia wiogu waro u'musepu Ō'acū wi'ipu marīrē sērībosagu nimi. ²² Tojo weerā Ō'acūrē queoro wācūse, añurō ējōpeose me'rā sērīrā. “Tojo ējōpeoma'acārā weesa'a” nīrō marīrō sērīrā. A'tiro ni'i. Cū marī ña'arō bu'iritirā tu'oña'quere bu'iri marīrā tojacā weecu niwī. Marī ya upu aco añuse me'rā u'ono'caro weronojō ni'i. Marī ña'arō wee'quere cō'ape'ono'cārāpu ni'i. ²³ Ō'acū “Tojo weeguti” nī'quere weegusami. Tojo weerā marī ējōpeosetisere ējōpeoronojōta ne ducayuro marīrō ējōpeonu'cūrā. Cū o'otjere e'catise me'rā yucuerā, tojo weerā. ²⁴ Marī basu a'tiro wācūrōua'a. “Ā'rārē, āpērārē weetamuturiadutigu, ¿de'ro weegusari?” ni wācūrōua'a. “Narē a'merī ma'idutigu, añurō weedutisī'rīgū tojo uasā'a”, nīrōua'a. ²⁵ Ō'acūrē ējōpeorā nerēwuaropu āpērā nerētisama. Na weesere sirututicā'rōua'a. Narē siruturonojō o'orā, marī nerērā, a'merī wācūtutuacā weerōua'a. Cā'rō du'sa'a marī wiogu a'tiatje. Tojo weerā tojo weerōua'a.

²⁶ A'tiro ni'i. Diacjū cjasere masīmirā, marī ña'arō weesī'rīrō bajuro ña'arō weenu'cūrā, acobojose bocasome. Jesucristo wērīse me'rā dia'cū acobojono'o. Marī ña'arō weenu'cūrā, cūrē uatirā weronojō ni'i. Tojo weerā ne acobojono'some. ²⁷ Marī ña'arō weenu'cūcā, marīrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū marīrē besegusami. Cū beséca

be'ro pecame'epu āpērā cūrē ī'atu'ti'cārā me'rā cō'agūsami. Marīrē “Bu'iri da'reguti” cū ní'que tuunurāse dia'cū toja'a. ²⁸ Toduporopure no'o Moisé duti'quere yu'rūnu'cāgūrē puarā o i'tiarā weresāca be'ro cūrē ne pajaña'ticārā niwā. Cūrē wējēcō'acārā niwā. ²⁹ Añurō wācūña. Ō'acū duti'que cū Moisére cūu'quere yu'rūnu'cāgū, bu'iri da'reno'cu niwī. Ni'cārōacāma Ō'acū macū cūrē wērībosa'quere ējōpeodu'ugure tjasami. Ējōpeotigūnojō Ō'acū macū cūrē wērībosa'quere “Wapamarī'i”, ni wācūsami. Espiritu Santu cūrē ma'isere yabisami. A'tiro ni'i. Jesucristo wērīse me'rā Ō'acū masārē cū “Weeguti” ní'quere queoro wa'acā weecu niwī. Cū wērīse me'rā, cū ye dí me'rā marī ña'arō wee'quere cō'acu niwī. Tojo weegu Ō'acū cū macūrē uatigure uputu bu'iri da'regusami. ³⁰ Ō'acū marī wiogu ucū'quere masī'i. A'tiro nicu niwī: “Yu'u bu'iri da'reacju ni'i. Na wee'que wapare yu'u wapayegusa'a.” Apeye quē'rārē nicu niwī: “Marī wiogu cū yarārē na ña'arō weese wapare bu'iri da'regusami.” ³¹ Ō'acū catinu'cūgū nimi. Cū bu'iri da'rese pūrō wiose ni'i.

³² Musā ne waro ējōpeoca be'ro wee'quere wācūña. Titare musā Jesucristore ējōpeose ye bu'iri pūrō pi'eticārā niwū. Musārē tojo wa'a'quere wācūtutuacārā niwū. ³³ Ni'cārērā masā ī'orōpu yabi bujicā'no'cārā niwū. Cāmida'reno'cārā niwū. Apeterore āpērā na pi'etisere tu'oña'tamucārā niwū. ³⁴ Musā bu'iri da'reri wi'ipū nirārē pajaña'cārā niwū. Āpērā musā yere ē'macā, e'catise me'rā nu'cācārā niwū. Musā u'musepu cuoatje pe'ere “A'ti nucūcā cjase nemorō, añuyu'rūnu'cāse ni'i”, nicārā niwū. Te pe'titiatje ni'i nírā, wācūtutuacārā niwū. ³⁵ Tojo weerā ne ējōpeodu'uticā'ña. Ējōpeonu'cūrā, añuse warore ñe'erāsa'a. ³⁶ Musārē wācūtutuarā nirōua'a. Tojo wéerā, Ō'acū uaro wéeca be'ro cū “O'oguti” ní'quere musā ñe'erāsa'a. ³⁷ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ni ojano'caro niwū:

“Maata waro a'tiguti” ní'cu a'tigusami.

Ne yoogosome.

³⁸ Yu'u “Añurō weerā nima” nino'rā pūrīcā ējōpeonu'cūrā, yu'u me'rā ninu'cūrāsama.

Āpērā uirā, ējōpeodu'urā pūrīcārē ne tu'sasome, ni ojano'wū.

³⁹ Marī pe'e ui ējōpeodu'urānojō niwe'e. Tojo weerā marī pecame'epu wa'asome. Marī cūrē ējōpeorā, yu'ruono'rāsa'a.

11

Õ'acũrẽ ejõpeose cjase ni'i

¹ Marĩ ejõpeorã, a'tiro nímasĩ'i: "Õ'acũ marĩrẽ ní'quere diacjũta weegũsami", ni'i. Tere ĩ'atimirã, ĩ'arã weronojõ "Diacjũta ni'i", ni'i. ² Dũporopũ marĩ ñecũsumũa Õ'acũrẽ ejõpeocãrã niwã. Na a'tiro ni wãcũcãrã niwã: "Õ'acũ ní'caronojõta marĩrẽ weetamugũsami", nicãrã niwã. Tojo weegũ Õ'acũ narẽ "Añurã nima", nicũ niwĩ.

³ Marĩ Õ'acũrẽ ejõpeorã, a'tiro masĩ'i. Cũ a'ti turi nipe'tisere bajurẽgũ, cũ dutiro me'rã bajurẽcũ niwĩ. Tojo weero a'ti turi cjase marĩ ni'cãrõacã ĩ'ase ne waropũ marĩ'quere wee'que ni'i, nino'o.

⁴ Dũporocjũpũ Abel Õ'acũrẽ ejõpeogũ, Õ'acũrẽ oveja wĩ'magũrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeocũ niwĩ. Cũ, cũ ma'mi Caĩ o'o'que nemorõ añurõ o'ocũ niwĩ. Õ'acũ Abel ejõpeosere ĩ'agũ, cũ o'osere ñe'ecũ niwĩ. Cũrẽ "Añugũ nimi", nicũ niwĩ. Tojo weero Abel dũporopũ wẽrĩca be'ro nimicã, a'tiro ni'i. Cũ Õ'acũrẽ ejõpeo'que a'tiro nicãrẽ marĩrẽ bu'ese ni'i. Marĩ quẽ'rã cũ ejõpeo'caronojõta Õ'acũrẽ ejõpeoõũa'a.

⁵ Enoc wãmetigu quẽ'rã Õ'acũrẽ ejõpeogũ nicũ niwĩ. Cũ wẽrĩtimicã, Õ'acũ cũrẽ cũ tiropũ miacũ niwĩ. Āpẽrã cũrẽ a'macãrã nimiwã. Ne bocaticãrã niwã. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'caro niwũ: "Õ'acũ Enorẽ e'catise me'rã ĩ'acu niwĩ. Tojo weegũ cũrẽ miacũ niwĩ", niwũ. ⁶ Marĩ Õ'acũrẽ ejõpeotirã, cũrẽ e'caticã weemasĩtisa'a. A'tiro ni'i. Õ'acũrẽ ejõpeosi'rĩgũ, "Diacjũta cũ nisami", nirõũa'a. Tojo nicã "Cũrẽ yũ'u ejõpeocã, añurõ weegũsami", nirõũa'a.

⁷ Noé wãmetigu quẽ'rã Õ'acũrẽ ejõpeogũ, a'tiro weecu niwĩ. A'ti turire bu'iri da'reatjere Õ'acũ cũrẽ werecu niwĩ. Noé "Tojo wa'arosa'a" ni masĩtimigũ, Õ'acũrẽ ejõpeocũ niwĩ. Tojo weegũ Õ'acũrẽ yũ'tigu, cũ acawerã me'rã dia mirĩcã yũ'rũsĩ'rĩgũ, yucũsũ pajipjũjore da'recũ niwĩ. Tojo ejõpeogũ, a'ti nucũcãcjãrã Õ'acũ ucũsere ejõpeotirãrẽ a'tiro ĩ'ocũ niwĩ. Na pecame'epũ wa'atjere ĩ'ocũ niwĩ. Cũrẽ Õ'acũ "Añugũ nimi", nicũ niwĩ. Cũ ejõpeoyucã, tojo nicũ niwĩ.

⁸ Abrahã quẽ'rã Õ'acũrẽ ejõpeogũ, a'tiro weecu niwĩ. Õ'acũ cũrẽ ape di'tapũ wa'aduticã, yũ'ticũ niwĩ. Õ'acũ cũrẽ o'ootjopũ wa'acũ niwĩ. Cũ ya macãrẽ wijawã'cãgũ, "Ti di'tapũ wa'agusa'a" nirõ marĩrõ wa'acũ niwĩ. ⁹ Abrahã Õ'acũ cũrẽ "Ti di'tare mũ'urẽ o'oguti" ní'quere ejõpeocũ niwĩ. Ti di'tapũre etacũ niwĩ. Eta, cũ ãpẽrã ya di'tapũre

nígũ, mejêcã pejaro tu'oña'cu niwĩ. Wa'icurã caseri me'rã wéeca wi'ipũ câjĩcu niwĩ. Cũ macũ Isaa, tojo nicã cũ pãrãmi Jacob mejãrõta nisirutuburocãrã niwã. Ô'acũ na quẽ'rãrẽ “Musãrẽ a'ti di'tare o'oguti”, nicu niwĩ. ¹⁰ Abrahã Ô'acũ ya macã pe'titiatji macã u'muse pe'ere nisĩ'rĩgũ, tojo weecusiacu niwĩ. Ti macã Ô'acũ wéeca macã ni'i.

¹¹ Apego quẽ'rã Ô'acũrẽ êjõpeogo, Abrahã numo Sara a'tiro weeno'co niwõ. Co bucũo waro põ'rã bocata basiotimicã, Ô'acũ core põ'rãticã weecu niwĩ. Co ni'cũ põ'rãtico niwõ. Co a'tiro wãcũco niwõ: “Ô'acũ yu'ure 'Wĩ'magũ wuagosa'a' ní'quere queoro weegusami”, nico niwõ. Tojo weegu Ô'acũ queoro weecu niwĩ. ¹² Abrahã bucũ waro nimigũ, macũticũ niwĩ. Macũti, be'ro pãjãrã waro pãrãmerã nituriarã cuocu niwĩ. Na ñocõa, nucũpori weronjõ pãjãrã waro ba'paqueota basiotirã nicãrã niwã.

¹³ ã'rã yu'u ucũrã Ô'acũrẽ êjõpeonu'cũcãrã niwã. Cũ “O'oguti” níca di'tare ñe'etimirã, êjõpeocãrã niwã. Ñe'etimirã, wẽrĩa wa'acãrã niwã. Na êjõpeose cuorã, cũ o'otjere ñe'e'cãrã weronjõ nicãrã niwã. “Cũ ní'caronjõta weegusami” ni wãcũrã, e'caticãrã niwã. Na tojo wee'que me'rã “U'musepu wa'arãsa'a, a'ti nucũcãpũre sijari masã weronjõ ni'i”, nicãrã niwã. ¹⁴ Masĩno'o, tojo nĩrã, ape di'ta na niatji di'ta warore a'marã weecãrã niwã. ¹⁵ Na ne waro wijawã'cã'caropũre wãcũrã pũricã, dajabopã. ¹⁶ A'tiro pe'e weecãrã niwã. Ti di'ta nemorõ añurĩ di'ta waro u'muse pe'ere nisĩ'rĩcãrã niwã. Tojo weegu Ô'acũ na “U'sã wiogu nimi” nicã, bopoyasãticũ niwĩ. Tojo bopoyasãtigũ, na ya macã na niatjo u'musere apoyutojacu niwĩ.

¹⁷ Abrahã Ô'acũrẽ êjõpeogu, a'tiro weecu niwĩ. Ô'acũ ¿diacjũta yu'ure êjõpeomiti? nígũ, cũ macũ Isaare wa'icure wẽjẽ ãjũamorõpeowaronjõ weeduticu niwĩ. Abrahã cũ macũ ni'cũ nigũrẽ “Wẽjẽ ãjũamorõpeowe'e”, niticu niwĩ. ¹⁸ Todũporopũre Ô'acũ Abrahãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Isaa mu'u macũ me'rã pãjãrã pãrãmerã nituriarã cuogusa'a”, nicu niwĩ. ¹⁹ Abrahã a'tiro wãcũcu niwĩ: “Ô'acũ nipe'tirã wẽrĩ'cãrãpũreta masõmasĩmi.” Cũ macũrẽ “Wẽjẽgũti” weeri cura Ô'acũ cũrẽ “Wẽjẽticã'ña”, nicu niwĩ. Tojo weerã a'tiro nímasĩ'i: “Abrahã cũ macũrẽ wẽrĩ'cupũ masã'cure weronjõ cuocu niwĩ”, nímasĩ'i.

²⁰ Isaa Ô'acũrẽ êjõpeogu, cũ põ'rã Jacore, Esaúre be'ropũ añurõ wa'atjere wereyucu niwĩ. ²¹ Jacob Ô'acũrẽ êjõpeogu, cũ wẽrĩse dũporoacã cũ pãrãmerã José põ'rãncũrẽ “Añurõ wa'arosa'a”, nicu niwĩ. Tojo ucũgũ, cũ tuacjũpu

ñatuunu'cũgũta, Õ'acũrẽ ñubuecu niwĩ. ²² José Õ'acũrẽ ějõpeogu nicu niwĩ. Cũ wẽrĩgũ, a'tiro wereyucu niwĩ: "Israe curuacjãrã Egipto ní'cãrã be'ropu wijarãsama. Na wa'arã, ye õ'arĩrẽ miato", nicu niwĩ.

²³ Moisé pacusumua Õ'acũrẽ ějõpeocãrã niwã. Na macũ bajuáca be'ro "Añugũ waro nimi", nicãrã niwã. Na i'tia mujĩpũ nũocũocãrã niwã. Cũ bajuase dũporo Egiptocjãrã wiogu wĩ'marã umuarẽ Israe curuacjãrãrẽ wẽjẽduticu niwĩ. Moisé pacusumua pe'e wiogu dutisere uitiťĩarã, na macũrẽ nũocãrã niwã. ²⁴ Be'ro Egiptocjãrã wiogu macõ cũrẽ masõco niwõ. Moisé bucũ ějãgũ, Õ'acũrẽ ějõpeocu niwĩ. Tojo weegu cũ "Egiptocjãrã wiogu pãrãmi nimi" nisere tũ'osĩ'rĩticu niwĩ. ²⁵ A'tiro pe'e weesĩ'ricu niwĩ. Õ'acũ yarã Israe curuacjãrã me'rã pe'e pi'etitamusĩ'ricu niwĩ. Õ'acũrẽ ějõpeotigu weronojõ Egiptocjãrã wiogu ya wi'ipu tojasĩ'rĩticu niwĩ. Na ña'arõ weesere bu'ipejatamusĩ'rĩticu niwĩ. ²⁶ Na cũrẽ yabicã, cũ Cristo Õ'acũ bese'cu pi'etiatje weronojõ pi'eticu niwĩ. Tojo pi'etigu, "Nipe'tise Egiptopu nisere cũoro nemorõ añu ni'i", nicu niwĩ. Õ'acũ cũrẽ be'ropu o'oaťjere wãcũgũ, tojo nicu niwĩ. ²⁷ ějõpeose cũogu, Moisé Egiptopu ní'cu wijacu niwĩ. Cũ Egiptocjũ wiogu uasere uiro marĩrõ wijacu niwĩ. Moisé Õ'acũ bajutigũre ĩ'agũ weronojõ cũ "Weeguti" nisere dũcayuro marĩrõ weenu'cũcu niwĩ.

²⁸ ějõpeose cũogu, Moisé Egiptopu wijawã'cãgũ, Pascua wãmetiri bosenumurẽ weewã'cõcu niwĩ. A'tiro ni'i. Õ'acũ cũrẽ wereco'tegu u'mũsecjũrẽ nipe'tirã Egiptocjãrã umua masã ma'misumuarẽ wẽjẽduticu niwĩ. Tojo weegu Moisé a'tiro weecu niwĩ. Õ'acũ duti'caronojõta Israe curuacjãrãrẽ weeduticu niwĩ. Na põ'rã masã ma'misumuarẽ wẽjẽticã'to nígũ oveja wĩ'marãrẽ wẽjẽduti, na ye dí me'rã sope sumuto wã'ñase pjĩrĩrẽ wa'reduticu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũrẽ wereco'tegu díre ĩ'agũ, wẽjẽticu niwĩ. ²⁹ Õ'acũrẽ ějõpeotjãrã, Israe curuacjãrã dia pajiri maa, sõ'arĩ maajore pẽ'acãrã niwã. Ti maarẽ pẽ'arã, di'ta aco marĩrõ pẽ'acãrã niwã. Egiptocjãrã na be'ro pẽ'asĩ'rĩmirã, mirĩpe'tia wa'acãrã niwã.

³⁰ Apeye quẽ'rãrẽ Israe curuacjãrã Jericó wãmetiri macã sumutore siete nũmũrĩ sutuasijacãrã niwã. Na Õ'acũrẽ ějõpeocã ti macã sumuto cja sã'rĩrõ ũtã me'rã wéeca sã'rĩrõjo bũrũdijacaro niwũ. ³¹ Tojo nicã ti macãcjõ Rahab wãmetigo umua me'rã a'metãrãwapata'ari masõ ějõpeose cũogo nico niwõ. Co Israe curuacjãrã ĩ'adu'tiri masãrẽ

añurõ co'teco niwõ. Tojo weego ãpẽrã ti macãcjãrã Ô'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã me'rã wẽrĩtico niwõ.

³² ¿Ñe'erẽ ninemogũsari yu'u? Nipe'tirã ye quetire wereta basiowe'e. Gedeõ wee'quere, Barac wee'quere, Sansón wee'quere, Jefe'te wee'quere, Davi wee'quere, Samue wee'quere, tojo nicã ãpẽrã Ô'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã wee'quere werepe'otisa'a. ³³ Na Ô'acũrẽ ãjõpeorã ãpẽrã ye di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã, wijawapata'acãrã niwã. Wiorã nirãnojõ masãrẽ queoro ducãrã niwã. Tojo weegu Ô'acũ cũ “Añurõ weeguti” ní'quere narẽ añurõ weecu niwĩ. Yaiwa nirõpu bi'adupomicã, narẽ ba'aticãrã niwã. ³⁴ Masãrẽ bu'iri da'rerã, asipo ãjũawuarõpu sõrõcã quẽ'rãrẽ, ne ãjũticãrã niwã. ãpẽrã narẽ di'pjĩ me'rã wẽjẽsĩ'rĩcã, yu'rũweticã'cãrã niwã. Tutuatimi'cãrã, tutuarã wa'acãrã niwã. Ape di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã narẽ wapata'arã, nemorõ tutuayu'rũarã wa'acãrã niwã. Narẽ ĩ'atu'tirãrẽ docaque'acã weecãrã niwã. ³⁵ Ni'cãrẽrã numia na acawererãrẽ wẽrĩca be'ro masõno'cãrãpure wiano'cãrã niwã tja.

ãpẽrã pe'e Ô'acũrẽ ãjõpeose cuomirã, uputu pi'eticãrã niwã. Na pi'etise me'rã wẽjẽno'cãrã niwã. Na ãjõpeodu'ucã, bu'iri da'reri wi'ipu nirãrẽ du'uwĩrõbopã. Na pe'e u'mũsepu catinu'cũsere cuosĩ'rĩrã, ãjõpeodu'uticãrã niwã. ³⁶ ãpẽrã quẽ'rã Ô'acũrẽ ãjõpeorã yabi bujicã'no'cãrã niwã. Na wecu casero me'rã wee'que dari me'rã tãrãno'cãrã niwã. ãpẽrã cõme dari me'rãputa du'teno'cãrã niwã. ãpẽrã bu'iri da'reri wi'ipu dũpono'cãrã niwã. ³⁷ ãpẽrã ãtãperi me'rã doquewẽjẽno'cãrã niwã. ãpẽrã na upu deco me'rã yejesureno'cãrã niwã. ãpẽrã di'pjĩ me'rã dutewẽjẽno'cãrã niwã. ãpẽrã su'ti marĩrã oveja caseri, cabra caseri me'rã dia'cũ cũ'mota'acãrã, uicusiacãrã niwã. Na pajasecuorã, ña'arõ weeno'cãrã, cãmida'reno'cãrã nicãrã niwã. ³⁸ Na masã marĩrõpu, ãrũpagapu, ãtã tutiripu, di'ta se'te'que tu'ruripu nise coperipu sijabaque'aticãrã niwã. Tere tojo weeno'rã añurã nicãrã niwã. ãpẽrã pe'e ña'ayu'rũacãrã niwã. Ne cã'rõ Ô'acũrẽ ãjõpeorã me'rã nita basioticarõ niwũ narẽ. ³⁹ Ô'acũ nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorãrẽ “Añurã nima”, ni ĩ'acu niwĩ. ãjõpeorã nimirã, nipe'tise cũ narẽ “Añurõ weeguti” ní'que pe'ere ĩ'aticãrã niwã. ⁴⁰ Titare Ô'acũ narẽ “Añurõ weeguti” ní'quere weeticu niwĩ. A'tiro pe'e wãcũcu niwĩ: “Be'rocjãrã yu'ũre ãjõpeorã me'rã ã'rã yarãrẽ añurã wa'acã weeguti”, nicu niwĩ. Cũ wãcũ'caronojõta weemi.

Tojo weero cũ todəporo wee'que nemorõ cũ ni'cārōacã Jesucristo masārē yu'rəose pe'e añuyu'rənu'cã'a.

12

Jesure ĩ'asirutu weedutise ni'i

¹ Sõ'onícārã yu'u ucũ'cārã pājārã Õ'acũrē ějõpeorã pi'etisere nu'cãcārã niwã. Tojo nu'cārã, na cũrē ějõpeosere ĩ'ocārã niwã. Na wee'que marĩrē queose ni'i. Tojo weerã narē wãcũrã, Õ'acũ marĩrē cũu'quere wãcũtutuase me'rã weeroa'a. Ni'cũ omarĩ masũ nucũse cũrē caribosenojõrē miatisami. Marĩ quẽ'rã cũ weronojõ weeroa'a. Marĩ nipe'tise añurõ wees'rĩcã, dojorēsere, marĩ ña'arõ weewhasere du'ucã'rõna'a. ² Jesure wãcũnənrõna'a. Cũta marĩrē ne waro ějõpeocã weewĩ. Cũ marĩrē nemorõ ějõpeowã'cãcã weemĩ. Cũ curusa bopoyoropu pi'eticu niwĩ. Cũ tojo bopoyoro wẽrĩsere bopoyoro marĩrõ wẽrĩcu niwĩ. Cũ pi'etĩca be'ro ɸɸɸ e'catiatjere wãcũgũ, tojo weecu niwĩ. Masãmujãaca be'ro cũ Õ'acũ dujiri cũmurõ diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ.

³ Məsã Jesú wee'quere wãcũña. Ña'arã cũrē pũrõ pi'eticã weecārã niwã. Tojo weerã mäsã quẽ'rã pi'etirã, caributitirãta cũrē ějõpeonu'cũcã'ña. ⁴ Məsã ña'arõ weesere cã'mota'arã, ne ni'cũ wẽrĩña'timi yujupu. ⁵ ¿Õ'acũ mäsārē cũ põ'rãrē weronojõ werecasa'quere wãcũweti? Cũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ni'i:

“Yu'u põ'rã, mäsārē añurõ weedutigu bu'iri da're'e.

Yu'u tojo weesere tojo ĩ'acõ'aticã'ña.

Yu'u mäsārē tu'ticã, wãcũtutuaya.

⁶ Yu'u mäsã wiogu yu'u mairãrē mäsã ña'arõ weecã, tu'ti'i. Nipe'tirã yu'u põ'rãrē añurõ weedutigu bu'iri da're'e”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojano'wã.

⁷ Pi'etirã, Õ'acũ yere du'uticã'ña. Õ'acũ mäsārē cũ põ'rãrē bu'iri da'regu weemi. Ne ni'cũ pacu cũ macũ ña'arõ weesere bu'iri da'reticã weetisami. ⁸ Õ'acũ nipe'tirã cũ põ'rã ña'arõ weesere bu'iri da'remi. Tojo weeticã, mäsã cũ põ'rã waro nitibosa'a. Pacu marĩrã, tojo boca'cārã weronojõ nibosa'a. ⁹ Apeye quẽ'rãrē marĩ wĩ'marã nicã, marĩ pacusumua marĩ ña'arõ weesere bu'iri da'recũwã. Na tojo weesere marĩ yu'ti ějõpeowu. Tojo weerã marĩ pacu u'musepu nigũ pe'ema tjãrõna'a. Tojo yu'ti ějõpeorã, catinu'cũrãsa'a. ¹⁰ Marĩ pacusumua a'ti nucũcãpu nirã marĩ ña'arõ weesere bu'iri da'rewã. Na bu'iri da're'que marĩrē yoaticã niwũ. Na bu'iri da'res'rĩrõnojõ marĩrē bu'iri da'rewã. Õ'acũ pe'e marĩrē añurõ waro wa'adutigu bu'iri

da'remi. Marĩrẽ cũ weronojõ ña'ase moorã wa'adutigu tojo weemi. ¹¹ Diacjũta ni'i. Õ'acũ marĩrẽ bu'iri da'recã, ne tũ'sawe'e. Marĩrẽ pũrĩ'i. Tojo nimicã, marĩ cũ bu'iri da'rese me'rã añurõ wee'e. Be'ropũre marĩ ejeripõ'rãrĩpũ ejerisãjãse bocarãsa'a. Añurõ cũ ñaronojõ queoro weeme'rĩcã'rãsa'a.

Õ'acũ ucũsere tojo ĩ'acõ'aticã'ña nise ni'i

¹² Mũsã pi'etirã, wãcũtutuaya. ¹³ Õ'acũ ñaro, diacjũ nisere weeya. Tojo weecã, ãpẽrã tutuatirã mũsarẽ ĩ'acũurã queoro weerãsama. Tutuanemorãsama. A'tiro wa'ase weronojõ ni'i. Tutuatiri dũ'pocã tutuari dũ'pocã wa'arosa'a. Ca'bidijanemosome.

¹⁴ Nipe'tirã me'rã cumuca marĩrõ nisetiya. Ne ña'arõ weese marĩrõ niña. Ña'arõ wéerã, marĩ wioğũre ne ĩ'ata basiowe'e. ¹⁵ Mũsã tũ'omasĩña. Apetero mũsã ña'arõ weese bu'iri Õ'acũ weetamusere ñatirã weronojõ wa'abosa'a. Ne ni'cũ Õ'acũ añurõ weesere ñatigũnoyõ marĩato. Tojo nicã mũsã wãcũsepũ ãpẽrãrẽ ñose, a'pepũrĩse, nipe'tise ãpẽrãrẽ ña'arõ weese wã'cãcã weeticã'ña. Siape me'rã tojo weesere cã'mota'atirã, pãjãrãrẽ doyorẽbosa'a. ¹⁶ Ne ni'cũ cũ ñamo nitigo me'rã ña'arõ weeticã'to. Tojo nicã Õ'acũ yere mejõ nisere weronojõ wãcũticã'to. Esau dũporocjũrũmarĩcã mejõ nisere weronojõ wãcũcũ niwĩ. Cũ masã ma'mi nisere ñjaboagu, cũ añuse ñe'ebo'quere ba'ase me'rã cũ acabijire dũcayucũ niwĩ. Tojo weegu cũ ñe'ebo'quere bajuriocũ niwĩ. ¹⁷ Mũsã masĩsa'a. Esau cũ pacũ “Mũ'ũrẽ añurõ wa'ato” nicã tũ'osĩ'rĩcũ nimiwĩ. Cũ pacũ pe'e “Basiowe'e, mũ'u acabijire o'otojapu”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tũ'ogũ, pũrõ uticũ niwĩ. Tojo utimicã, cũ pacũ cũ acabijire o'o'que ne dũcayuta basioticarõ niwũ.

¹⁸ Mũsã Õ'acũrẽ ějõpeorã dũporocjãrã Israe curuacjãrã weronojõ weewe'e. Na sõ'onĩcũ ñrũgũ ĩ'ata basiocũ, ñe'eña'ta basiocũ pu'to wa'acãrã niwã. Tigu upũtũ ñjũcãro niwũ. Topũre pũrõ na'itĩ'acaro niwũ. Bũpo paa, wĩ'rõ upũtũ wa'acaro niwũ. ¹⁹ Mũsã titacjãrã weronojõ coroneta puticã busũsere tũ'owe'e. Õ'acũ ucũse bajuyoropũ quẽ'rãrẽ tũ'owe'e. Na pũrĩcã cũ ucũcã tũ'orã, uise me'rã “Tocã'rõta ucũato majã”, nicãrã niwã. ²⁰ Na Õ'acũ duti'quere uiyũ'rũarã, tojo nicãrã niwã. Cũ duti'que a'tiro nicaro niwũ: “No'o a'tigu ñrũgũpũre ñ'tacũugũnoyõrẽ ñtãperi me'rã doquewẽjẽña. Tojo weetirã, ñosẽrĩ pjĩ me'rã wẽjẽña. No'o wa'icũrã quẽ'rãrẽ mejãrõta weeya”, nicũ niwĩ Õ'acũ.

21 Tojo wa'a'que wioyũ'rũacaro niwũ. Moisé basuta a'tiro nicũ niwĩ: “Yũ'u uiyũ'ruagu narāsāsa'a”, nicũ niwĩ.

22 Musã pũricã dũporocjãrã weronojõ niwe'e. Musã Jesucristore ĩjõpeoyucã, Õ'acũ musãrẽ cũ tiropũ wa'ata basiocã weecũ niwĩ. Cũrẽ sũrĩmasĩcã weecũ niwĩ. Topũ Õ'acũ catinu'cũgũ ya macã, u'musepũ nirĩ macã ni'i. Ti macã Jerusalẽ wãmetiri macã ni'i. Opa bu'a Sion wãmetiri bu'apũ ni'i. Ti macãpũ Õ'acũrẽ wereco'terã pãjãrã waro nisama. 23 Na nerẽ, cũrẽ e'catipeosama. Õ'acũ põ'rã cũrẽ ĩjõpeomu'tã'cãrã quẽ'rã na wãmerẽ u'musepũ ojaõ'ono'cãrã nima. Topũta Õ'acũ nipe'tirãrẽ besegũ nimi. Tojo nicã todũporopũ ejeripõ'rã añurã weeno'cãrã topũ nima. Marĩ quẽ'rã Õ'acũrẽ ĩjõpeose me'rã na tiropũ wa'arãsa'a. 24 Marĩ Jesure ĩjõpeo'o. Cũ Õ'acũ masãrẽ “Na wiogu nigũti, na quẽ'rã yarã nirãsama” ní'quere apogu nimi. Topũ cũ ye dí o'mabũrose me'rã marĩ acobocono'cãrã wa'a'a. A'tiro ni'i. Abel cũ dí o'mabũrocã, cũrẽ wẽjẽ'cure bu'iri da'reno'caro niwũ. Tojo weero Jesucristo ye dí, dũporocjũ Abel ye dí nemorõ wapati'i.

25 Tojo weerã añurõ tũ'omasĩña. Õ'acũrẽ musãrẽ werẽgure teeticã'ña. Todũporocjãrãrẽ Õ'acũ bajuyoropũ werecũ niwĩ. Na cũrẽ teecãrã niwã. Na tojo weecã, narẽ bu'iri da'recũ niwĩ. Marĩ pũricãrẽ teecã, tjãgũsami. Õ'acũ u'musepũ nigũ marĩrẽ weremi. Cũrẽ teerã, ne yũ'rũwetisome. 26 Titapũre Õ'acũ cũ upũtu ucũcã, di'ta narãsãcaro niwũ. A'tocaterore a'tiro nimi: “Nĩ'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti. Di'ta dia'cũrẽ narãsãcã weesome. U'mũarõpũ nise quẽ'rãrẽ narãsãcã weegũti”, nimi Õ'acũ. 27 Cũ ni'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti ní'gũ, a'tiro nigũ weemi. Nipe'tise cũ wee'que bajuse mió'ota basiosere cõ'agũsami. Mió'ota basiotise u'muse cjase dia'cũ tojarosa'a. 28 Õ'acũ cũ wiogu nirõpũ tojarosa'a. Topũ marĩ nirãsa'a. A'te ne mió'ota basiowe'e. Tojo weerã Õ'acũrẽ a'tere e'catise o'orã. Cũrẽ e'catise o'orã, cũ tũ'saronojõ añurõ weerã wee'e. Cũrẽ ĩjõpeorã wiopesase me'rã weerã wee'e. 29 Marĩ wiogu Õ'acũ nipe'tise ña'asere ũjũacõ'arĩ me'e weronojõ nimi.

13

Õ'acũ cũ tũ'sasere weeya nise ni'i

1 Musã Jesucristore ĩjõpeorã ni'cũ põ'rã weronojõ ni'i. A'merĩ ma'idu'uticã'ña. 2 Musã ya wi'ipũ etarãrẽ, sijari masãrẽ añurõ weeya. Tere acobojoiticã'ña. Æpẽrã tojo

weerã ɯ'musecjãrã Ô'acũrẽ wereco'terã ejarãrẽ ñe'ecãrã niwã. “Ô'acũrẽ wereco'terã nima”, ni masĩticãrã niwã.

³ Bu'iri da'reri wi'ipɯ nirãrẽ wãcũña. Na me'rã nírã weronojõ tu'oña'ña. Ña'arõ yu'rɯ, cãmida'reno'cãrã quẽ'rãrẽ wãcũña. Mũsã quẽ'rã na weronojõ upɯti'i. Tojo weerã pi'etitamumasĩ'i.

⁴ Nipe'tirã nɯmotirã, marãpɯtirã a'merĩ wiopesase me'rã ĩ'aña. Mũsã nɯmosãnumia me'rã añurõ nisetiya. Numia na marãpɯsumɯa me'rã mejãrõta nisetiatio. Nɯmo marĩrã, marãpɯ marĩrã no'o ɯaro a'metãrãbajaque'atirãrẽ Ô'acũ bu'iri da'regusami. Tojo nicã nɯmotirã, marãpɯtirã nimirã, ãpẽrãrẽ a'metãrãbajaque'atirãrẽ bu'iri da'regusami.

⁵ Niyerure ɯaripejayu'rɯnɯcãticã'ña. Mũsã ɯose me'rã e'catiya. Ô'acũ a'tiro nicɯ niwĩ: “Ne mɯ'ɯrẽ ni'cũta du'ucũusome. Ne cõ'awã'cãsome.” ⁶ Tojo weerã diacjũta ẽjõpeose me'rã a'tiro nĩmasĩ'i:

Marĩ wiogɯ yu'ure weetamumi.

Ne ni'cũ yu'ure ña'arõ weesĩ'rĩsere uiwe'e, nĩmasĩ'i.

⁷ Mũsãrẽ añurõ su'ori wejepeo'cãrã Ô'acũ ye queti were'cãrãrẽ wãcũña. Na añurõ weeseti yapada'reo'quere wãcũña. Na weronojõ ẽjõpeo nisetiya.

⁸ Jesucristo ne ducayutimi. Todɯporopure niseti'caronojõta ni'cãrõacãrẽ, be'ropure mejãrõta ninu'cũgũsami. ⁹ Tojo weerã ãpẽrã mũsãrẽ mejẽcã werecã, ẽjõpeoticã'ña.

Ô'acũ cũ pajaña'se me'rã marĩrẽ ejeripõ'rãĩpɯ wãcũtutuacã weesami. ãpẽrã a'tiro dutisere ɯoma: “A'tere ba'aroua'a. A'te pe'ere ba'aticã'rõña'a”, nima. Na dutisere yu'tiro nemorõ Ô'acũ marĩrẽ wãcũtutuacã weese pe'e añuyɯ'rɯnɯcã'a. Te dutisere yu'ticã, tojo nirãnojørẽ wãcũtutuacã weewe'e.

¹⁰ Dɯporocjãrã pa'ia Ô'acũ wi'ipɯ da'rãrã apeye wa'icurã ỹjũamorõpeo'quere ba'aticãrã niwã. Na ba'ati'caronojõta náta tja a'tiro nicãrẽ marĩ Jesucristore ẽjõpeorã me'rã bu'ipejamasĩtisama. ¹¹ A'tiro ni'i. Judío masũ pa'ia wiogɯ wa'icurãrẽ wẽjẽcɯ niwĩ. Cũ Ô'acũ Nibutiari Tucũpɯ na ye díre miisãjãacɯ niwĩ. Masã ña'arõ wee'quere acobojodutigɯ tojo weecɯ niwĩ. Tojo weemigũ, na wa'icurã upɯ pe'ere macã sumutopɯ ỹjũacõ'acɯ niwĩ. ¹² Tojo wee'caronojõ Jesús macã sumutopɯ pi'eti, wẽrĩcɯ niwĩ. Cũ ye dí me'rã marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã wéegɯ, tojo weecɯ niwĩ. ¹³ Cũ macã sumutopɯ wẽrĩse “Bopoyo ni'i”, nino'caro niwũ. Cũ wẽrĩcã, judío masã wiorã cũrẽ tu'ti, yabicãrã niwã. Marĩ quẽ'rãrẽ cũrẽ sirutucã, ãpẽrã tu'ti, yabima. Marĩ cũrẽ siruturoa'a. Na tojo weesere tojo tu'oña'rã.

14 A'ti nucũcãpũre marĩ nirĩ macã ne nidojasome. Ape macã, be'ropũ marĩ niatji macã Ʃ'muse pe'ere a'ma'a. 15 Tojo weerã Jesucristo cũ weetamuse me'rã marĩ Õ'acũrẽ ẽjõpeorã, a'tiro weerã. Wa'icũrãrẽ wẽjẽ Ʃjũamorõpeo'caro weronojõ wéerã, cũrẽ e'catise o'onu'cũrã. “Cũ marĩ wiogu nimi, añuyũ'rũami” nĩrã, tojo weerã. 16 Tojo nicã musã añurõ weenu'cũcã'ña. Añurõ weesere acobojoiticã'ña. Æpẽrãrẽ weetamurã, narẽ musã cũosere dũcawaaya. Tojo weerã musã Õ'acũpũre o'orã weronojõ weerãsa'a. Cũ tojo weesere tũ'sasami.

17 Musãrẽ sũ'ori wejepeorãrẽ yũ'tiya. Na dutisere weeya. Na mejẽcã ẽjõpeori nĩrã, musãrẽ ı'anũrũ, bu'enu'cũma. Na Õ'acũrẽ a'tiro nĩrãsama: “Ësã narẽ bu'érã, queorota weewũ”, nĩrãsama. Tojo weerã na dutisere tũ'saropũta yũ'tiya. Narẽ bujaweticã weeticã'ña. Musã narẽ yũ'rũnũ'cãcã, na musãrẽ añurõ weetamumasĩtima.

18 Ësãrẽ Õ'acũrẽ sẽribosanu'cũcã'ña. Ësã bu'iri marĩrã tũ'oña'a. Nipe'tisere queoro weesĩ'rĩ'i. 19 A'tiro Õ'acũrẽ sẽricã Ʃa'a: “Maata Õ'acũ musã tiropũ yũ'ũre o'oato”, ni sẽriña.

Añudutitũose, tojo nicã Õ'acũ añurõ weeato nise ni'i

20 Õ'acũ ejerisãjãse o'ogu marĩ wiogu Jesucristore wẽrĩ'cũpũre masõcũ niwĩ. Jesucristo oveja co'tegu waro weronojõ marĩrẽ añurõ co'tegu nimi. Cũ wẽrĩse me'rã, cũ ye dí me'rã Õ'acũ masãrẽ “Na wiogu nigũti, na quẽrã yarã nĩrãsama” nĩ'quere queoro wa'acã weecũ niwĩ. Õ'acũ masãrẽ “Tojo weeguti” nĩ'que ninu'cũrõsa'a. 21 Õ'acũ musãrẽ queoro nisetiã weeato. Nipe'tisere añurõ weesetiã weeato. Tojo weecã, cũ Ʃaro weemasĩrãsa'a. Jesucristo cũ tutuaro me'rã musãrẽ tojo weegũsami. Cristore e'catipeonu'cũrã. Tojota weerã.

22 Yũ'ũ acawererã, yũ'ũ musãrẽ werecasasere nũ'cãcureya. Yũ'ũ musãrẽ yoatiri pũrĩ oja'a. 23 Musã a'tiro masĩcã Ʃa'a. Marĩ acaweregu Tĩmoteo bu'iri da'rerĩ wĩ'ipũ nĩ'cũ du'uwĩrõno'tojami. Cũ maata yũ'ũ tiropũ etacã, musã tiropũ wa'agu, cũrẽ miagũti.

24 Nipe'tirã musãrẽ sũ'ori wejepeorã añuato. Nipe'tirã Jesucristore ẽjõpeorã quẽrã añuato. Italiacjãrã musãrẽ añudutima.

25 Õ'acũ musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Tojota weeato.

Santiago cū oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

A'ti pūrīrē Jesucristore ějōpeorā Israe curuacjārā no'o ɥaro wa'astea'cārārē Santiago ojacu niwī. Cūta Jerusalēcjārā Jesucristore ějōpeori curuacjārārē sʉ'ori nisetigu nicu niwī. Téé wērīgūpɥ narē sʉ'ori nisetitɥocu niwī.

A'tiro ojacu niwī. Wācūtutuasere, ña'arō weeticā'ña nisere, ucjaticā'ña nisere ojacu niwī. Añurō weese me'rā ějōpeose wapati'i nisere ojacu niwī. Tojo nicā Ō'acūrē sērīnu'cūcā'ña nisere, pi'etirā wācūtutuaya nisere, werecasasere ojacu niwī.

No'o ɥaro du'tistewā'cā'cārārē oja'que ni'i

¹ Yɥ'ɥ Santiago a'ti pūrī me'rā mʉsārē añudutise o'ó'o. Marī pacu Ō'acū, tojo nicā marī wiogu Jesucristo dutisere da'rawā'ñaco'tegɥ ni'i. Mʉsā judío masā doce curucjārā Jesucristore ějōpeorārē oja'a. Mʉsā apeye di'tapɥ du'tistewā'cā'cārārē oja'a.

Ějōpeo'cārɥ tojota ějōpeoyapaticā'ña nise ni'i

² Yɥ'ɥ acawererā, yɥ'ɥ weresere tu'oya. Marīrē apetero wācūña marīrō peje ña'ase, mejēcā bajuse wa'abosa'a. Tojo wa'acā, e'catiya. ³ Ō'acū marīrē ¿yɥ'ɥre diacjūta ějōpeomitina? nígū, mejēcā wa'acā weebosami. Tojo wa'amicā, marī cūrē ějōpeodu'utirā, siape me'rā nemorō wācūtutuanemorāsa'a. ⁴ Mʉsārē ña'ase wa'ari curare tojota wācūtutuayapaticā'ña. Tojo weerā siape me'rā Jesucristore ějōpeonemorāsa'a. Añurō ějōpeoyapatitu'ajarāsa'a. Ō'acū ɥaranojō nisetirāsa'a. Tojo nicā mʉsārē ne cā'rōacā ějōpeose du'sasome.

⁵ No'o masīse moogūnojō Ō'acūrē sērīña. Cū o'ogusami. Cū “O'owe'e” nitiguta, tu'tiro marīrō nipe'tirārē marī sērīse nemorō o'oyɥ'rɥnɥ'cāgūsamī. ⁶ Tere sērīrā, ějōpeose me'rā sērīña. “¿Yɥ'ɥre o'ogusariba?” nitirāta, sērīña. Marī, apetero weegɥ yɥ'ɥre o'osome nīrā, dia pajiri maa cjase pā'cōrī dɥcayumujārō weronojō ni'i. Témarīcā, wī'rō wēeocā, wa'amujā, dijamujāsa'a. ⁷ A'te weronojō tu'oña'gū, “Ō'acū yɥ'ɥre yɥ'tigusami”, ni wācūtīcā'ña. Yɥ'tisome. ⁸ Ni'cā nɥmɥrē mejēcā, ape nɥmɥrē mejēcā wācūsami. Queoro ni'cādiacjū wācūtīsamī. Tojo wācūgūnojōrē Ō'acū o'otīsamī.

⁹ Pajasecwoꝝ Jesure ẽjõpeoꝝ e'catiato. Ô'acũ ï'orõpũre mejõ nigũ nitisami. Cũrẽ wiogũ sõrõgũsami. ¹⁰ No'o peje cwoꝝ quẽ'rã Jesure ẽjõpeoꝝ e'catiato. Cũ ẽjõpeose cũ cwose nemorõ wapatĩ'i. Cũ cwose o'ori ñaidijaro weronojõ pe'tidijarosa'a. ¹¹ Na masã peje cworãnojõ a'tiro wa'arãsama. Tá mujĩpũ Ɂpũtũ asicã, ñaia wa'asa'a. Tojo weero te o'ori añuse nimirõ, ñai, bũrũdija wa'asa'a. A'te weronojõ na peje cwomi'que pe'tidijarosa'a. Tojo weerã na da'rãse me'rãta wẽrĩrãsama.

Marĩ ña'arõ weesĩ'rĩsere Ô'acũ mejẽta dutimi nise ni'i

¹² Jesucristore ẽjõpeoꝝ cũrẽ ña'arõ wa'amicã ẽjõpeonu'cũgũ, e'catisami. Cũ wãcũtutuaca be'ro Ô'acũ cũrẽ “Queoro weemi”, nिसami. Tojo weegũ cũ me'rã Ɂ'mũsepu catinu'cũgũsami. Ô'acũ “Yũ'ũre ẽjõpeorãrẽ catinu'cũsere o'ogũti” ní'caronojõta o'ogũsami. ¹³ No'o ña'arõ weesĩ'rĩgũnojõ “Ô'acũ yũ'ũre tojo weedutimi”, niticã'ña. Ô'acũrẽ ne ña'arõ weesĩ'rĩse marĩ'i. Tojo nicã ne ni'cũrẽ “Ña'arõ weeya”, nitisami.

¹⁴⁻¹⁵ A'tiro pe'e ni'i. Marĩ basu ña'arõ weesere wãcũnũrũ'ũ. Tojo tere wãcũnũrũcã, marĩ ña'arõ weesĩ'rĩse wã'cã'a. A'te ña'arõ weesĩ'rĩse me'rã ña'ase wa'asa'a. Marĩ siape me'rã pũrõ weepõca be'ro de'ro du'umasĩtisa'a. Te me'rã diacjũta wẽrĩdojasere bocarãsa'a. Bu'iri da'rese bocarãsa'a.

¹⁶ Yũ'ũ acawererã, musã diacjũ wãcũña. “Ô'acũ yũ'ũre ña'arõ weedutimi”, niticã'ña.

¹⁷ Nipe'tise añuse marĩrẽ o'ose “Ô'acũ cũ o'o'que ni'i”, ni wãcũña. Cũ a'ti Ɂmũco sĩ'orã mujĩpũ, ñocõarẽ wee'cu nimi. Na ẽjũmũjã, yatidijamũjãsama. Ô'acũ pũrĩcã na weronojõ nitisami. Ne cã'rõ dũcayutisami. Ɛmũcorinũcũ marĩrẽ añurõ weenu'cũcã'sami. ¹⁸ Ô'acũ marĩrẽ cũ Ɂa'caronojõta cũ ye queti diacjũ nise me'rã cũ põ'rã wa'acã weecu niwĩ. Tojo weerã cũrẽ ẽjõpeotjĩarã, cũ põ'rã nimũ'tã'cãrã weronojõ ni'i. Siape me'rã nemorõ pãjãrã cũrẽ ẽjõpeonemorãsama.

Ô'acũ quetire tũ'o, cũ dutironojõta weeya nise ni'i

¹⁹ Yũ'ũ acawererã, yũ'ũ ma'irã, musãrẽ a'tere weregũti. Ɔpẽrã musãrẽ werecã, añurõ tũ'oya. Musã na weresere tũ'orã, queoro wãcũtojarãpu ucũña. Uayeticã'ña. ²⁰ Marĩ uarã, Ô'acũ Ɂaro weetisa'a. ²¹ Tojo weerã nipe'tise musã ña'arõ wãcũsere, ña'arõ weesetisere du'ucã'ña. Ô'acũ ye queti marĩrẽ cũ cũu'quere queoro ẽjõpeoya. Te quetire tũ'o ẽjõpeorã, musã yũ'rũrãsa'a.

²² Musã Õ'acũ ye quetire tu'orã, tu'oro bajuro tu'oticã'ña. Musã tu'o'quere queoro weeya. Cũ ye quetire tu'o'cãrã nimirã tere weetirã, marĩ basu weesoorã wee'e. ²³⁻²⁴ Marĩ Õ'acũ ye quetire tu'omirã tere weetirã, a'te weronojõ ni'i. Ni'cũ masũ cũ diapoare ëorõpũ ï'asami. Cũ ï'áca be'ro aperopũ wa'agũ, cũ bajusere acoboja wa'asami. Õ'acũ ye quetire tu'omirã tere weetirã, marĩ quẽ'rã cũ weronojõ ni'i. Maata cũ ye quetire acobojosa'a. ²⁵ Apĩ pe'e cũ Õ'acũ ye tu'o'quere wãcũnu'cũ, acobojojisami. Õ'acũ dutironojõ marĩ weenu'cũcã, cũ nipe'tise marĩ weese me'rã e'caticã weegusami. Õ'acũ ye queti diacjũta ni'i. Te me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yu'rũweticã weecu niwĩ.

²⁶ Marĩ a'tiro nibosa'a: "Õ'acũrẽ ëjõpeo'o." Tojo nimirã, ãpẽrãrẽ ucja, ña'arõ ucũbosa'a. Te me'rã marĩ ucũsere "Diacjũ niwe'e", ni masĩno'o. "Marĩ Õ'acũrẽ ëjõpeo'o" nimi'que ne wapamarĩsa'a. ²⁷ Marĩ cũrẽ diacjũ ëjõpeorã, a'tiro weesetiroña'a. Pacusumua moorãrẽ, wapewia numiarẽ narẽ mejẽcã wa'acã, weetamurõña'a. Apeye quẽ'rãrẽ a'ti umũco cjase ña'asere weeticã'rõña'a.

2

Masãrẽ ni'cãrõnojõ weeya nise ni'i

¹ Marĩ wiogu Jesucristo añuyũ'rũgure ëjõpeorã, masãrẽ ne ducawaaticã'rõña'a. ²⁻³ Apetero Õ'acũ wi'i musã nerẽwuaropũ puarã sãjãabosama. Ni'cũ peje cuogu añuse su'ti sãñagũ omopica uru me'rã wéeca be'tore tuusãasami. Apĩ pajasecuogu pe'e su'ti boase mejã sãñasami. Musã peje cuogure añurõ wéerã, "A'to añurõpũ dujiya", nibosa'a. Apĩ pajasecuogu pe'ere "Totá nu'cũña" o apetero weerã "Totá nucũcãpũ dujicã'ña", nicã'bosa'a. ⁴ Musã tojo wéerã, narẽ ni'cãrõnojõ weetisa'a. "Peje cuogu nemorõ wapatimi", nisa'a. "Pajasecuogu wapamarĩmi", nirà weesa'a. Tojo nirà, ña'arõ wãcũrã wee'e.

⁵ Yu'ũ acawererã yu'ũ mairã, yu'ũre tu'oya. Õ'acũ pajasecuorãrẽ pũrõ ma'isami. Cũrẽ ëjõpeodutigũ narẽ besecu niwĩ. Na ëjõpeocã, cũ ï'orõpũre na ëjõpeose pajiro wapati'i. Tojo nicã cũ tiropũ wa'ato nígu besecu niwĩ. Cũ ni'caronojõta cũrẽ mairã cũ tiropũ ninu'cũrãsama. ⁶ Õ'acũ tojo beséca be'ro nimicã, musã pe'e pajasecuorãrẽ yabi bopoyasãsa'a. Peje cuorãrẽ añurõ weeyũ'rũnũ'cãrã, queoro weetisa'a. Náta musãrẽ ña'arõ weema. Musãrẽ weresãrã, wiorã tiropũ musãrẽ ñe'ewã'cãsama. ⁷ Na Jesũ marĩ ëjõpeogure bujicã'sama.

8 Õ'acũ marĩ wioḡu cũ ye queti ojáca pũrĩpũ a'tiro weeduticũ niwĩ. “Musã basu ma'irõnojõta ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'ĩna.” Marĩ cũ tojo duti'quere wéerã, añurõ weerã wee'e. 9 Marĩ ãpẽrãrẽ ni'cãrõnojõ weetirã, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãrã weesa'a. Tojo weerã bu'iri cõosa'a. 10 Ni'cũ Õ'acũ duti'quere añurõ weepe'omigũ ni'cãrõ dutisere yũ'rũnũ'cãḡũ, bu'iri cõosami. Nipe'tisere Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãḡũ weronõjõ weesami. 11 Õ'acũ a'tiro nicũ niwĩ: “Musã nũmosãnumia nitirãrẽ a'metãrãticã'ña.” Ap-eye quẽ'rãrẽ nicũ niwĩ: “Ãpẽrãrẽ wẽjẽticã'ña.” Tojo weerã marĩ ãpẽrã nũmosãnumiarẽ a'metãrãtimirã, no'õ ãpẽrãrẽ wẽjẽrã, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãrãta wee'e. 12 Cũ dutise marĩrẽ pajaña'a, ma'iduti'i. Te dutise me'rã marĩrẽ besegusami. Tojo weerã ãpẽrãrẽ ma'iti, pajaña'tirã, bu'iritirãsa'a. Cũ tojo beseatjere masĩrã, marĩ ucũsere, marĩ weesere añurõ wãcũyuroũa'a. 13 Marĩ ãpẽrãrẽ pajaña'ticã, cũ beseri nũmũ nicã, marĩ quẽ'rãrẽ pajaña'tisami. Marĩ narẽ pajaña'cã pũrĩcãrẽ, Õ'acũ quẽ'rã marĩrẽ pajaña'gũsami.

Añurõ weese me'rã Jesucristore ãjõpeosere i'õ'õ nise ni'i

14 Acawerã, marĩ “Jesucristore ãjõpeo'õ”, nibosa'a. Tojo nimirã, ãpẽrãrẽ weetamuticã, “Marĩ ãjõpeo'õ” nise Ƴseri wapamarĩ'i. Te “Marĩ ãjõpeo'õ” ni'que Ƴseri me'rã dia'cũ yũ'rũwetimasĩtisa'a.

15-16 Musãrẽ queose me'rã wereḡuti. Apetero Jesucristore ãjõpeorã pajasecõorã su'ti moorã, ba'ase moorã marĩ tiropũ etasama. Ni'cũ narẽ añurõ weetimigũ, nibosami. “Añurõ wa'apa. Su'ti sãñaña yũsuabuari, tojo nicã pajiro ba'aya”, nibosami. Cũ narẽ na Ƴsere o'otimigũ tojo ucũcã, wapamarĩ'i. 17 A'te weronõjõ ni'i “Jesucristore ãjõpeo'õ” nimirã, marĩ ãpẽrãrẽ weetamuticã. Marĩ cãrẽ ãjõpeo'õ nise wapamarĩ'i.

18 Apetero weegũ yũ'ũ ni'quere ãjõpeotigũnojõ a'tiro nibosami. Ni'cũ añusere weetimigũ, “Jesucristore ãjõpeo'õ”, nibosami. Apĩ “Añuse pe'ere wee'e”, nibosami. Cũ tojo nisere a'tiro wereḡuti. Cũ añurõ weeticã, ¿de'ro wee marĩ cũ “Jesucristore ãjõpeomi” ni i'abosaũ? Añurõ weecãma, cũ Jesucristore ãjõpeosere masĩbosa'a. 19 Musã “Õ'acũ ni'cũta nimi”, ni ãjõpeo'õ. Añũ ni'i musã tojo nise. Wãtĩa quẽ'rã musã weronõjõta tere ãjõpeosama. Na Õ'acũrẽ uirã, narãsãsama. Na tojo ãjõpeomirã, Õ'acũ Ƴaro weetisama. 20 Musã diacjã wãcũwe'e. Tũ'omasĩtirã weronõjõ ni'i. Marĩ “Jesucristore ãjõpeo'õ” nimirã, ãpẽrãrẽ añurõ

wee'otirā, Jesucristore diacjã ějõpeotisa'a. ²¹ Duporocjũ marĩ ñecũ Abrahã ye cjasere wereguti. Õ'acũ Abrahãrẽ ĥdiacjũ yu'ure ějõpeomiticũ? nígũ, cũ macũ Isaare wějẽ ĩjũamorõpeoduticũ niwĩ. Abrahã Õ'acũrẽ yu'ticũ niwĩ. Tojo weegu cũ macũ Isaare, cũrẽ wějẽ ñubuepeoguti nígũ, ũtãmesã bu'ipũ du'tepeocũ niwĩ. Cũ tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũ "Abrahã yu'ure añurõ ějõpeomi. Cũ añugũ nimi", nicũ niwĩ. ²² Musã masĩ'i. Abrahã Õ'acũrẽ ějõpeosere ĩ'ogũ, añurõ weecũ niwĩ. Cũrẽ ějõpeogũ, queoro weeyapaticũ niwĩ. ²³ Cũ añurõ weecã, duporocjãrãpũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'que queoro wa'acaro niwũ. Na Abrahãrẽ a'tiro ojacãrã niwã: "Abrahã Õ'acũrẽ ějõpeocũ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ 'Añugũ nimi', ni ĩ'acũ niwĩ", ni ojanõ'caro niwũ. Abrahãrẽ masã "Õ'acũ me'rãcjã nimi", nicãrã niwã. ²⁴ Cũ tojo wee'quere wãcũrã, marĩ a'tiro masĩ'i. Marĩ Õ'acũrẽ ějõpeorã añurõ weecã, Abrahãrẽ weronõjõ marĩ quẽ'rãrẽ "Añurã nima", ni ĩ'asami. Marĩrẽ "Õ'acũrẽ ějõpeo'o" ni ucũse Ɂseri me'rã dia'cũ "Añurã nima", nitisami.

²⁵ Apego duporocjõpũ Rahab wãmetigo ye cjasere wereguti tja. Co judío masõ nitigo Ɂmũarẽ a'metãrãwapata'ari masõ nico niwõ. Tojo weesetimigõ, Õ'acũ yarã judío masãrẽ weetamuco niwõ. Na Josué o'ono'cãrã co ya macãpũ ĩ'adu'tirã ejacãrã niwã. Co ya macãcjãrã narẽ wějẽrĩ nígõ, co ya wi'ipũ narẽ nũoco niwõ. Be'ro narẽ na du'titojaati ma'arẽ ĩ'oco niwõ. Co tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũ core "Añugõ nimo", ni ĩ'acũ niwĩ.

²⁶ Marĩ ejeripõ'rã du'úca be'ro marĩ upũ catitisa'a majã. "Õ'acũrẽ ějõpeo'o" nimirã marĩ añurõ weeticã, wẽrĩca upũ weronõjõ nisa'a.

3

Marĩ ucũrĩ ñe'merõ cjase ni'i

¹ Acawererã, musã masĩsa'a. Ɖsã bu'eri masã musã nemorõ nũcũĩ'ase me'rã beseno'rãsa'a. Õ'acũ yere bu'eri masã añurõ weeticã, Õ'acũ ãpẽrã yu'rũoro bu'iri da'regusami. Tojo weerã musã wa'teropũ nirã pejetirãcã masãrẽ bu'eri masã nirõũa'a.

² Marĩ nipe'tirã pejetiri ña'arõ weesa'a. No'o ni'cũ ne cã'rõacã ña'arõ ucũtigũ, añugũ waro nimi. Cũ ña'arõ ucũse Ɂserire cã'mota'amasĩgũ, cũ ña'arõ Ɂaripejasere cã'mota'amasĩmi. ³ Queose me'rã musãrẽ wereguti. Marĩ cabayure cõmebe'tore Ɂseropũ tuusãarã, ti

be'toacã me'rã cã pajigu nimicã, marĩ wa'asĩ'rĩrõpu cūrẽ wa'adutimasĩsa'a. ⁴ Yucusu pajipju quẽ'rã tojota ni'i. Tiwu pajipju nisa'a. Tojo nimicã, wĩ'rõ Ɂputu wẽetutuamicã, tiwure autumasĩsama. Tiwure auturi pjĩ cã'pjĩacã nimicã, ti pjĩ me'rã na wa'asĩ'rĩrõ pe'e autuosama. ⁵ Tojota wa'asa'a marĩ ucũrĩ ñe'merõ me'rã. Marĩ ucũrĩ ñe'merõ cã'rõacã nimicã, pejeti ucũseacã me'rã pãjãrãrẽ dojorẽmasĩ'i. Pecame'e cã'me'eacã me'rã marĩ sĩ'ayómicã, pajiro nãcũ Ɂjũsa'a. ⁶ Marĩ ña'arõ ucũse Ɂseri pecame'e weronojõ ni'i. Ñe'merõ cã'ñe'merõacã nimicã, ti ñe'merõ me'rã peje ña'ase ucũmasĩsa'a. No'o Ɂaro nipe'tise ña'ase wa'asa'a. Te ña'arõ ucũse wãtĩ me'rã du'pocãtisa'a. Nipe'tiro marĩ catiri Ɂmũco marĩ weesetisere dojorẽsa'a.

⁷ Masã nipe'tirã wa'icũrãrẽ, mirĩcũarẽ, pĩrõarẽ, diacãrãrẽ ĩ'anurũ, dutimasĩsama. Tojo weerã narẽ ne waropũreta dutidu'pocãtitojacãrã niwã. ⁸ Marĩ ucũrĩ ñe'merõ pũrĩcãrẽ ne ni'cũ narẽ weronojõ dutimasĩtisami. Ti ñe'merõ dutita basiowe'e. Aña cũ cũ'rĩcã, cũ nímá o'oro weronojõ marĩ ucũse masãrẽ ña'arõ weesa'a. ⁹ Marĩ ñe'merõ me'rã Õ'acũ marĩ pacure e'catise o'osa'a. Ti ñe'merõ me'rãta tja ãpẽrãrẽ ña'arõ ucũsa'a. Marĩ Õ'acũ weronojõ bajurã cũ wee'cãrãrẽ mejãrõta ña'arõ ucũsa'a. ¹⁰ Ti ñe'merõpũta tja Õ'acũrẽ e'catise o'o, ãpẽrãrẽ ña'arõ ucũsa'a. Tojo weeticã'rõɁa'a. A'tiro weecã, ña'a ni'i. ¹¹ Ni'cã pe aco wijari pepũre añuse, ña'ase aco morẽsuu wijatisa'a. ¹² Yũ'Ɂ acawererã, ojoño naraña dũcatitisa'a. Ɔ'segu quẽ'rã ojo dũcatitisa'a. Aco wijari pe quẽ'rã tojota ni'i. Aco moatisewijari pepũre aco moa marĩse marĩsa'a. Marĩ quẽ'rã a'te weronojõ nirõɁa'a. Marĩ añuse dia'cũrẽ ucũrõɁa'a.

Tũ'omasĩse cjase ni'i

¹³ No'o musã wa'teropũre tũ'omasĩyũ'ruagu nigũnojõ añurõ weesetiato. A'tiro wéegu, cũ masĩsere ãpẽrãrẽ ĩ'ogũsami. Queoro wãcũme'rĩgũ, “Ãpẽrã nemorõ masĩyũ'rũnu'cã'a” nirõ marĩrõ niato. ¹⁴ Musã ãpẽrãrẽ doerã, narẽ Ɂorã, na yũ'rũoro nisĩ'rĩsa'a nĩrã, tojo nima'acãrã wee'e. Tojo weerã mejõ waro “Tũ'omasĩyũ'rũnu'cã'a”, nisa'a. Musã tojo nise wapamarĩsa'a. ¹⁵ Musã tojo wãcũse a'ti turi cjase, masã wãcũse ni'i. Õ'acũ mejẽta musãrẽ tojo wãcũdutisami. Wãtĩ wãcũse o'osere musã wãcũsetisa'a. ¹⁶ Musã ãpẽrãrẽ Ɂorã, na yũ'rũoro nisĩ'rĩcã, cumuca wã'cãsa'a. No'o Ɂaro nipe'tise ña'ase wa'asa'a.

17 Õ'acũ cũ tu'omasĩse marĩrẽ o'ose pe'e a'tiro ni'i. Marĩ cũ tu'omasĩsere cuorã, ña'ase marĩrõ añurõ nisetisa'a. Uayetisa'a. Āpẽrã me'rã añurõ tu'oña'a, nicã'sa'a. Āpẽrãrẽ sõ'o o'obosau nitirãta o'osa'a. Marĩ uaro dia'cũ weetisa'a. Āpẽrãrẽ pajaña'sa'a. Nipe'tirãrẽ ni'cãronojõ weesa'a. Weesooro marĩrõ weesetisa'a. 18 Āpẽrã me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, cumuca marĩrõ nicã'sama. Tojo weerã ãpẽrãrẽ añurõ nisetica weesama.

4

Õ'acũrẽ, a'ti umuco cjasere ni'cãrõ me'rã ma'ita basiove'e nise ni'i

1 ĴÑe'e me'rã marĩrẽ a'mequẽse, ãpẽrã me'rã a'metu'tise wã'cãsari? A'tiro ni'i. Marĩ basu ña'arõ weesĩ'rĩrã, uaripejase me'rã, ña'arõ wãcũnurũse me'rã wã'cã'a. 2 Musã a'ti turi cjasere uaripejayu'rũnu'cãsa'a. Musã uaripejasere bocatirã, wẽjẽsa'a. Āpẽrã yere ĩ'arã, uosa'a. Tere bocamasĩtirã, no'o uaro a'metu'tima'acã'sa'a. A'mequẽsa'a. Õ'acũrẽ sãrĩtise ye bu'iri musã uasere bocatisa'a. 3 Apeterore cũrẽ sãrĩrã quẽ'rã, añurõ wãcũse me'rã sãrĩtisa'a. Musã basu uaripejasere ña'arõ weerãtirã sãrĩsa'a. Tojo weese ye bu'iri cũ musãrẽ o'otisami. 4 Tojo weerã musã ni'cõ numio marãpũtigo nimigõta, apĩrẽ tu'sago weronojõ ni'i. Musã Õ'acũ põ'rã nimirãta, a'ti di'ta cjasere wãcũyu'rũnu'cãsa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ yabirã weronojõ ni'i. No'o a'ti di'ta cjasere uaripejayu'rũnu'cãgũnojõ Õ'acũ me'rã a'pepũrĩgũ weesami. 5 Õ'acũ ye queti na ojãca pũrĩpu diacjũta ojano'caro niwũ. “Õ'acũ marĩrẽ Espĩritu Santure o'õcu niwĩ. Tojo weegu ãpẽrã yu'rũoro cũrẽ marĩ ma'icã uasami”, ni ojano'caro niwũ. 6 Õ'acũ marĩrẽ pajaña'tjãgũ, weetamusami. Cũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ tja: “Āpẽrã yu'rũoro ni'i' nirã me'rã Õ'acũ a'pepũrĩ nisami. Āpẽrã ‘Yu'u mejõ nigũ ni'i, yu'ure weetamuña' nirã pe'ere weetamusami”, ni ojano'caro niwũ.

7 Tojo weerã Õ'acũ dutisere añurõ yu'tiya. Wãtĩ musãrẽ niqesãcã, wãcũtutuaya. Jesũ cũ tutuaro me'rã cũrẽ wa'adutiya. Musã tojo weecã, cũ uiwã'cãgũsami. 8 Õ'acũrẽ nemorõ masĩña. Cũrẽ nemorõ masĩcã, cũ quẽ'rã musãrẽ nemorõ weetamugũsami. Musã ña'arõ weesere du'uya. Musã Õ'acũrẽ, tojo nicã a'ti umuco cjasere ni'cãrõ me'rã ma'isĩ'rĩrãnojõ, musã tojo wãcũsere ducayuya. 9 Musã ña'arõ weesere wãcũrã, bujaweti utiya. Musã ña'arõ weese e'cati, bujironojõ o'orã, bopoya, bujawetiya. 10 Marĩ

wiogure “Mu'u ĩ'orõpũre yu'u mejõ nigũ ni'i”, niña. Musã tojo nicã, cũ musãrẽ wiorã wa'acã weegusami.

Õ'acũ ni'cũta marĩre besemasĩsami nise ni'i

¹¹ Yu'u acawererã, a'merĩ ucjaticã'ña. Musã ãpẽrãrẽ ucjarã, Õ'acũ a'merĩ ma'iduti'quere yu'rũnu'cãrã wee'e. Cũ dutisere yu'rũnu'cãrã, “Õ'acũ dutise ña'a ni'i”, nirã weesa'a. Tojo weerã musã apeyenojõ wa'a'quere beseri masã weronojõ ni'i. ¹² Õ'acũ ni'cũta te dutisere cũucu niwĩ. Cũ dia'cũ marĩ weesere besemasĩsami. Marĩrẽ yu'ruomasĩsami. Bu'iri da'remasĩsami. Tojo weerã marĩ ãpẽrãrẽ “Na ña'a nima”, nĩmasĩtisa'a.

“Marĩ be'ro weeatjere a'tiro weerãsa'a” niyuticã'rõua'a nise ni'i

¹³ Yu'u ucũsere tu'oya. Musã ni'cãrẽrã a'tiro wãcũsa'a. “Ni'cãcã o ñamiacã ti macãpu ni'cã cũ'ma pajiro da'ra wapata'agu wa'aguti”, nisa'a. ¹⁴ Tojo wãcũticã'ña. Marĩ be'ropũ wa'atjere masĩtisa'a. A'tiro ni'i. O'me bo'reacã dujise weronojõ marĩ catise ni'i. Témaricã yoaticã ni, maata bajudutia wa'asa'a. Marĩ quẽ'rã yoaticã catirãsa'a. ¹⁵ Tojo weerã a'tiro pe'e wãcũrõua'a. “Apetero Õ'acũ yu'ũre catise cũunemocã, cũ uacã, tere weeguti”, nirõua'a. ¹⁶ Ni'cãrõacãrẽ musã pe'e a'tiro wãcũ'u. “Be'ro ãsã weeatjere ãsã uaro weemasĩ'i”, ni wãcũ'u. Nipe'tise musã tojo wãcũse ña'a ni'i. ¹⁷ Marĩ añurõ weemasĩmirã tere weetirã, Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãrã wee'e.

5

Peje cuorãrẽ wa'atjere wereyuse ni'i

¹ Peje cuori masã, yu'u ucũsere tu'oya. Musã pũrõ pi'etirãsa'a. Tere wãcũrã, bujawetiyyua. ² Musã peje cuomi'que boa wa'arosa'a. Musã cuose su'tire bu-tua yeerãsama. ³ Niyeru, uru musã ma'irã nũrõ'que u'tawiji boarosa'a. Tojo wa'acã ĩ'arã, musã niyeru ma'irã nũrõ'quere masĩno'rõsa'a. Musã niyeru ma'ise marĩrẽ pecame'e ãjũarõ weronojõ musãrẽ dojorẽsa'a. Musã niyerure ma'ise ye bu'iri ãpẽrãrẽ weetamutisa'a. Te ye bu'iri Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'regusami. Õ'acũ bu'iri da'reatji duporoacã mejõ waro pajiro niyeru nũrõmiapã. ⁴ Musãrẽ da'raco'terãrẽ queoro wapayeticãrã niwũ. Tojo weerã na tu'satisama. Õ'acũ nipe'tisere masĩgũ na bujawetisere ĩ'asami. Masĩsami musã narẽ queoro wapayeti'quere. ⁵ Musã pe'e a'ti turipũre peje waro cuo'o. Nipe'tise musã uasere cuoyu'ruocã'sa'a. Musã a'tiro weronojõ ni'i. Wecu na wẽjẽatji duporore ba'a,

di'iyojasami. Cũ weronojõ musã quẽ'rã peje cwose bu'iri, bu'iri da'reno'rãsa'a. ⁶ Musã ãpẽrãrẽ bu'iri moomicã, narẽ bu'iri da'reri wi'ipũ sõrõcãrã niwũ. Narẽ wẽjẽdutigãrã niwũ. Na pe'e musãrẽ “Weeticã'ña”, nitutuaticãrã niwã.

Jesucristo cũ apaturi a'tiatji dũporo wãcũtutuaduti'que ni'i

⁷ Acawererã, marĩ wiogu Jesucristo a'ticãpu wãcũtutuatuoya. Ni'cũ oteri masũ cũ ote'que ducatiri cura co'tesami. Cũ ote'quere aco peja doquesãarĩ cura sojatimigũ, co'tewapamosami. ⁸ Cã'rõacã dũ'sa'a Jesũ cũ a'tiatjo. Tojo weerã musã quẽ'rã oteri masũ weronojõ yucuewapamoña. Jesure ãjõpeodu'uticã'ña.

⁹ Acawererã, musã Õ'acũ bu'iri da'resere uatirã, a'metu'titicã'ña. Õ'acũ marĩ nipe'tirãrẽ beseacũ a'tiatjo cã'rõacã dũ'sa'a. ¹⁰ Dũporocjãrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masãrẽ wãcũña. Na Õ'acũ ye quetire werecã, ãpẽrã masã narẽ ña'arõ weecãrã niwã. Narẽ tojo weemicã, na pi'etisere wãcũtutua, nu'cãcãrã niwã. Na wee'caro weronojõ marĩ quẽ'rã weerã. ¹¹ ãpẽrã narẽ ña'arõ weemicã, Õ'acũrẽ ãjõpeodu'uticãrã niwã. Tojo weerã marĩ na ãjõpeonu'cũsere wãcũrã, “Õ'acũ na me'rã e'catipĩ”, ni tu'oña'a. Apĩ dũporocjũpu Job wãmetigu ye queti quẽ'rãrẽ mas'i. Cãrẽ peje ña'ase wa'acaro niwũ. Tojo wa'amicã, cũ wãcũtutua, Õ'acũrẽ ãjõpeodu'uticu niwĩ. Õ'acũ masãrẽ ma'igũ, pũrõ pajaña'mi. Tojo weegu Job cũ pi'etica be'ro Õ'acũ peje añuse cãrẽ o'ocũ niwĩ. Cũ todũporopũ cwo'que nemorõ o'ocũ niwĩ.

¹² Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'reri nígũ, nucũ'ase quetire wereguti. Nisooro marĩrõ ucũña. Apeyenojõrẽ wee'cu “Weepũ”, niña. Weeti'cu “Weetiapũ”, niña. Nemoticã'ña. Õ'acũpure wãmepeoticã'ña. “Õ'acũ me'rã diacjũta ni'i”, niticã'ña. Tojo weegu Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'reesome.

¹³ Marĩrẽ ña'arõ wa'acã, Õ'acũrẽ sãrĩrõua'a. E'catirã, cãrẽ basapeorõua'a. ¹⁴ No'o dutitigu Jesure ãjõpeorãrẽ su'ori nirãrẽ pijiato. Na cũ tiro etarã, Õ'acũrẽ sãrĩbosato. U'se me'rã cãrẽ ñapeo, “Jesũ, ãrĩ mu'urẽ ãjõpeogure yu'ruoya”, ni ñubueato. ¹⁵ ãjõpeose me'rã cãrẽ sãrĩbosacã, marĩ wiogu cãrẽ yu'rugusami. Dutiti'cu yu'rugusami. Cũ ña'arõ wéeca be'ro nicã, Õ'acũ cãrẽ acobojogusami. ¹⁶ Tojo weerã musã ña'arõ wee'quere a'merĩ wereyu'rãya. Dutitirãrẽ yu'ruodutirã, Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. Ni'cũ añurõ weenu'cũgũ upũtu ãjõpeose me'rã sãrĩcã, Õ'acũ yu'titicã weetisami. ¹⁷ Dũporocjũpu Elía Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ

masũ marĩ weronojõ nicu niwĩ. Cũ Õ'acũrẽ acoro pejaticã'to nígũ, pũrõ sērĩcu niwĩ. Cũ sērĩsere Õ'acũ yu'ticu niwĩ. Cũ yu'ticã, i'tia cũ'ma ape cũ'ma deco aco ne pejaticaro niwũ. ¹⁸ Be'ro Õ'acũrẽ “Aco pejato tja”, ni sērĩcu niwĩ. Cũ tojo sērĩcã, acoro pejacaro niwũ. Tojo wa'acã, apaturi otese pĩ'rĩ ducaticaro niwũ tja.

¹⁹⁻²⁰ Acawererã, apeye musãrẽ weretuoguti. Apetero ni'cũ Jesure ějõpeogu ña'arõ weebosami. Cũ tojo weecã, apĩ cũrẽ weetamugũ, cũ toduporopu ějõpeo'caronojõta ějõpeocã weesami tja. Cũ tojo weegu cũrẽ bu'iri da'reno'bo'cure yu'rucã weesami. Õ'acũ quẽ'rã cũ peje ña'ase wee'quere acobojosami.

Tocã'rõta oja'a.

Santiago.

Pedro ojamu'tāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pedro Jonás macū Betsaidacjū wa'i wējērī masū nicu niwī. Cū numotigu nicu niwī. Ā'rīta Jesure “Mu'u Ō'acū o'ó'cu, cū macū ni'i”, nicu niwī. Jesure wējēcaterore i'tiati “Cūrē masīwe'e”, nisoocu niwī. Ne waroputa Espiritu Santu dijatāca be'ro Jesucristore ějōpeorārē su'ori nisetigu nicu niwī. Be'ro romano masā wiogu Nerón cūrē Romapu wējēcū niwī.

A'ti pūrīrē Pedro Jesucristore ějōpeorā Asia di'tapu du'tistewā'cā'cārārē ojacu niwī. Romapu nígū, ojacu niwī. Jesucristore ějōpeorā pi'eticā ĩ'agū, āpērā narē űa'arō weecā wācūtutuadutigu ojacu niwī.

Jesure ějōpeorā wa'aste'cārārē Pedro oja'que ni'i

¹ Yu'ure Jesucristo cū ye quetire bu'edutigu besecūwī. A'ti pūrī me'rā musārē añudutise o'ó'o. Musā Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia wāmetise di'tapu Jesucristore ějōpeose bu'iri āpērā űa'arō weecā wa'astewā'cā'cārārē oja'a. ² Marī pacu Ō'acū duporopu cū űa'caronojōta marīrē cū pō'rā niato nígū besetojacu niwī. Espiritu Santu me'rā marī űa'arā ní'cārārē ducayucu niwī. Marīrē cū macū Jesucristo űaro weedutigu besecu niwī. Tojo nicā cū macū curusapu wērīgū dí o'maburose me'rā marī űa'arō wee'quere acobojoguti nígū, besecu niwī.

Ō'acū musārē ejerisājāse, nipe'tise añusere o'onemoato.

³⁻⁴ Ō'acū, marī wiogu Jesucristo pacure e'catise o'orā. Cū marīrē pajaña'gū, cū pō'rā sājācā weecu niwī. Cū macū Jesucristo wērī'cupure masō'que me'rā marī toduporo űa'arō niseti'quere acobojocu niwī. Tere wéégū, marīrē apaturi bajuaapo'cārārē weronojō weecu niwī. Ō'acū cū pō'rārē “Añubutiasere o'oguti”, nicu niwī. Cū o'otjere marī e'catise me'rā yucuerā wee'e. Tere ű'musepu cuoyotojasami. Cū o'otje a'ti nucūcā cjase weronojō pe'ti, boasome. Ninu'cūcā'rōsa'a. ⁵ Marī Ō'acūrē ějōpeoyucā, cū tutuaro me'rā marīrē co'tesami. Jesucristo apaturi a'ti nucūcāpure a'tigu, nipe'tirā ĩ'orōpu “Ā'rā yu'u yu'ruo'cārā nima. Yu'u me'rā ninu'cūrāsama”, ni ĩ'ogūsami.

⁶ A'ti nucūcāpure nírā, marī pi'etinírā wee'e yujupu. Tojo pi'etimirā, ű'musepu Jesucristo marīrē o'otjere wācūrā, e'catiyurā. ⁷ Marī Jesucristore ějōpeose uru besese

weronojō ni'i. Masā ¿uruta niti? nírā, pecame'e bu'ipū asipopeosama. Sipipejaca be'ro ña'ase po'ca ũjūpe'tidija wa'asa'a. Añuse uru dia'cū tojasa'a. A'te weronojō marĩre ¿Jesucristore diacjūta ējōpeomitina? nírō, ña'arō wa'asa'a. Marĩ ña'arō yu'rurā, te po'ca ũjūpe'ti'caro weronojō ña'asere weedu'usa'a. Tojo nicā Jesucristore ējōpeonemosa'a. Cūrē ējōpeodu'uticā ĩ'arā, masā diacjūta marĩre cūrē ējōpeoma, ni ĩ'arāsama. Uru wapabujū ni'i. Wapabujūmirō, pe'tia wa'asa'a. Marĩ Jesucristore ējōpeose uru nemorō wapati'i. Te pūrīcā ne pe'titisa'a. Tojo weegu Jesucristo marĩre apaturi a'ti nucūcāpūre a'tigu, “Yu'ure añurō ējōpeowu”, nigūsami.

⁸⁻⁹ Musā Jesucristore a'ti nucūcāpū nicā ĩ'ati'cārā nimirā, cūrē ma'ĩ'i. A'tiro nicārē cūrē ĩ'atimirā, ējōpeo'o. Musā cūrē ējōpeocā, musārē pecame'epū wa'abo'cārārē yu'rucā weegusami. Tojo weerā musā Ō'acū tiropū wa'atjere wācūrā, pūrō e'cati'i. ¿De'ro ni werenemobosau? Wereta basiowe'e.

¹⁰ Daporopū Ō'acū ye queti weremū'tārī masā a'tiro nicārā niwā: “Ō'acū masā ña'arō wee'quere acobojo, narē yu'rūogusami”, nicārā niwā. A'tere weremirā, na basu weresere tu'omasīticārā niwā. Tojo weerā tere masīsī'rīrā, uputu bu'e wācūnurūcārā niwā. ¹¹ Espíritu Santu weeta-muse me'rā a'tiro wereyucārā niwā: “Masārē yu'rūoacjū pūrō pi'eti wērīgūsami. Wērī'cupū nimigū, masāgūsami. Cū masāca be'ro u'musepū mujāa, cū pacū tiro wiogu dujiri cūmurō diacjū pe'e dujigusami.” Espíritu Santu tojo nisere tu'orā, Ō'acū ye queti weremū'tārī masā “¿De'ro nicā, noarē tojo wa'arosari?” nírā, pūrō masīsī'rīcārā niwā. ¹² Ō'acū na masīsī'rīcā ĩ'agū, narē a'tiro werecū niwī: “A'te queti musā nirī curare wa'asome yujupū. Be'rocjārāpū a'tere ĩ'arāsama”, nicū niwī. Narē tere wereyugū, marĩ a'tocaterocjārā pe'ere weregu weecu niwī. Tojo weegu Ō'acū a'tocaterore a'tiro weemi majā. Espíritu Santu u'musepū nigārē cū ye queti wererā me'rā musārē were-dutigu o'ócū niwī. Na Espíritu Santu tutuaro me'rā tere a'tiro werema. “Jesucristo a'titojacū niwī. Marĩre yu'rūo'cu nimi”, nima. Ō'acūrē wereco'terā u'musecārā quē'rā masārē yu'rūosere “¿De'ro waro niti?” ni masīsī'rīsama.

Ō'acū marĩre ña'ase marĩrō nisetidutise ni'i

¹³ Ō'acū marĩre ma'ígū, ña'arō marĩ wee'quere acobojo-tojacū niwī. Tojo weerā musā weeatjere añurō wācūyuya. Musā ña'arō weesī'rīsere weeticā'ña. Wācūtutuaya. Ō'acū añurō wéégū, marĩre Jesucristo apaturi a'ti nucūcāpū a'ticā

cũ o'oaťjere pũrõ wãcũnrũña. Tere wãcũrã, e'catise me'rã co'teya. ¹⁴ Wĩ'marã añurã na pacusũmũa dutisere añurõ yu'tisama. Na weronojõta musã quẽ'rã marĩ pacũ Õ'acũ dutisere añurõ yu'tiya. Musã todũporopũ Õ'acũrẽ masĩtirã, ña'arõ ɰaripejasere weecãrã niwũ. Ni'cãrõacãrẽ musã ña'arõ ɰaripejasere du'ucã'ña majã. ¹⁵ A'tiro pe'e weesetiya. Õ'acũ marĩrẽ bese'cu ña'ase moogũ nimi. Tojo weerã marĩ ña'ase marĩrã nirõũa'a. ¹⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'caro niwũ: “Yu'ɰ añugũ, ña'ase moogũ ni'i. Tojo weerã musã quẽ'rã ña'ase marĩrã nisetiya”, nicu niwĩ Õ'acũ.

¹⁷ Musã Õ'acũrẽ sãrĩrã, cãrẽ “Pacu” nisa'a. Cũ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ marĩ wee'quenũcũrẽ besebũrogusami. Ne ni'cũrẽ du'asome. Tojo weerã musã a'ti ɰmũcopũre catiro põtẽorõ Õ'acũrẽ wiopesase me'rã tu'oña'ña. ¹⁸ Musã ñecũsumũa niseti'caronojõ weesirutumũjãti'que wapa-marĩcaro niwũ. Te wapamarĩsere cõ'agũ, Õ'acũ yu'ruocu niwĩ. Musã a'tiro masĩ'i. Cũ marĩrẽ bu'iri da'rebo'quere wapayewĩrõgũ, pe'tisenojõ me'rã, uru, niyeru me'rã wapayeticũ niwĩ. ¹⁹ A'tiro pe'e weecu niwĩ. Cũ macũ Jesucristo ɰpũtu ma'igũ cũ wẽrĩgũ dí o'mabũrose me'rã marĩrẽ yu'ruocu niwĩ. Ʋsã judío masã ñecũsumũapũa na ña'arõ wee'que wapa Õ'acũrẽ acobojose sãrĩrã, a'tiro weecãrã niwã. Oveja dojoriwi'i nitigũre, cãmi marĩgũrẽ, nipe'tiro cũ ɰpũ añugũrẽ wẽjẽ, Õ'acũrẽ ɰjũamorõcãrã niwã. Cũ, oveja añugũ ní'caronojõ Jesucristo añugũ waro, ña'ase moogũ nimi. Cũ wẽrĩgũ dí o'mabũrose me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yu'ruocu niwĩ. ²⁰ Õ'acũ a'ti turi weese dũporo “Yu'ɰ macũ masãrẽ yu'ruogusami”, ni besetojacu niwĩ. Tojo besemigũ, maata o'óticũ niwĩ. A'tocateropũ marĩ ye niatjere yu'ruoacjũre cũrẽ o'ócu niwĩ. ²¹ Jesucristo wẽrĩse me'rã Õ'acũrẽ ẽjõpeono'o. Cũ Jesucristore wẽrĩ'cupũre masõcu niwĩ. Masõ, ɰ'mũsepũ cãrẽ miimũjãcu niwĩ. Topũ cãrẽ wiogu sõrõcu niwĩ. Marĩrẽ ẽjõpeodutigũ tojo weecu niwĩ. Tojo nicã marĩ ɰ'mũsepũ wa'atjere e'catise me'rã yucuedutigũ tojo weecu niwĩ.

²² Musã diacjũ nisere yu'tirã, Jesucristore ẽjõpeorã weecãrã niwũ. Cãrẽ ẽjõpeorã, musã ña'arõ weeseti'quere du'ucãrã niwũ. Tojo weerã musã ni'cãrõacãrẽ bu'iri marĩrã ni'i. Musã ni'cũ põ'rã weronojõ a'merĩ ma'i'i. A'merĩ ma'irã, bu'icjase ucũse me'rã dia'cũ ma'iticã'ña. Nipe'tise musã weese me'rã pe'e ma'ĩa. ²³ A'tiro ni'i. Õ'acũ ucũse ninu'cũcã'rõsa'a. Marĩ tere ẽjõpeorã, cũ põ'rã sãjãcãrã niwũ. Tojo weerã apaturi bajuaapo'cãrã weronojõ ni'i.

Marĩ pacusumua boadijasama. Marĩ apaturi bajuaaporã, na boadijaro weronojõ wa'asome. Õ'acũ põ'rã sãjãrã pe'e, cũ me'rã catinu'cũcã'rãsa'a. ²⁴ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Tá ñai wẽrĩpe'tia wa'asa'a.

Masã quẽ'rã tojota nipe'tirã wẽrĩrãsama.

O'ori quẽ'rã añuse nimirõ, boadijasa'a.

Masã quẽ'rã peje cuorã, wiorã nimi'cãrã wẽrĩrãsama.

²⁵ Na cuose quẽ'rã pe'tirosa'a.

Õ'acũ ucũse pũrĩcã ne pe'tisome.

Ninu'cũcã'rõsa'a, ni ojano'wũ.

Musãrẽ te quetire ãpẽrã werecãrã niwã. Na wereseta añuse, ne pe'titise queti ni'i.

2

¹ Musã Õ'acũ põ'rã ni'i. Tojo weerã nipe'tise ña'asere du'ucã'ña. ãpẽrãrẽ nisooticã'ña. Weesooticã'ña. ãpẽrã yere uoticã'ña. Ucjaticã'ña. ²⁻³ Musã Õ'acũ añugũ nimi nisere masitojasa'a. Tojo weerã wĩ'marã ne bajua'cãrã na paco õpẽcõrẽ uputu mi'rĩsĩ'rĩrã weronojõ weeya. Õ'acũ ye añuse quetire uputu tu'sase me'rã tu'osĩ'rĩña. Wĩ'marã na pacosãnumia ye õpẽcõrẽ mi'rĩrã, ĩ'oduarã wa'asama. Õ'acũ ucũse wĩ'magũ paco õpẽcõ weronojõ ni'i. Te diacjũ wereme'ricã'a. Marĩ tere wãcũnu'cũrã, cũrẽ ãjõpeotutuanemorãsa'a. Cũrẽ masĩnemoato nígũ marĩrẽ yu'ruocu niwĩ.

Wi'i yeerã ãtãgã yeenu'cãcja weronojõ Jesucristo nimi nise ni'i

⁴ Musã Jesucristore ãjõpeo'o. Tojo weerã cũ me'rã añurõ nisetiya. Cũ catigu, marĩrẽ cũ me'rã caticã weemi. Cũ ninu'cũcũsami. ãpẽrã cũrẽta teecãrã niwã. Na teemicã, cũ pacu Õ'acũ pe'e cũrẽ "Añuyu'rugũ nimi", ni besecu niwĩ. Besetoja, cũrẽ wiogu sõrõcu niwĩ. ⁵ Musãrẽ añurõ masĩdutigu queose me'rã wereguti. Õ'acũ ãtãpaga me'rã ni'cã wi'i añurĩ wi'i yeegu weronojõ weesami. ãtãgã añucja me'rã yeenu'cãsami. Tutuari wi'i niato nígũ tojo weesami. Jesucristota cũ ne waro wi'i yeenu'cãcja ãtãgã weronojõ nígũ nimi. Marĩpua apeye na yeeturiamũjãse weronojõ ni'i. Marĩ nipe'tirã ni'cãrõ me'rã Õ'acũ cũ wéeca wi'i weronojõ ni'i. Tojo weerã cũ yarã waro nírã, Jesucristo weetamuse me'rã pa'ia weronojõ Õ'acũ yere da'ramasĩ'i. Añurõ wéerã, ãpẽrã ye niatjere sẽrĩbosamasĩ'i. Tojo nicã Õ'acũrẽ e'catise o'omasĩ'i. Marĩ tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũ

e'catisami. ⁶ Dɔporocjārɔpu quē'rā te cjase Ō'acū cū ucū'quere a'tiro ojacārā niwā:

Ni'cā wi'i, wi'i Jerusalēpure yeeguti.

Ti wi'ire yéegɔ, ni'cāgā ūtāgā añucjare beseguti.

Tutuari wi'i wa'ato nígū tiga me'rā nu'cāgūti.

Yɔ'u ūtāgārē ucūgū, yɔ'u macū pe'ere wāmepeogɔ wee'e.

Cúta nimi yɔ'u bese'ca.

Yɔ'u ī'acā, añuyɔ'ruagɔ nimi.

Cūrē ějōpeorā pūrō e'catirāsama.

“Mejō warota ějōpeocāti”, nisome, ni ojacārā niwā Ō'acū ye queti weremɔ'tārī masā.

⁷ Mɔsā Jesucristore ějōpeorā añurō e'catise me'rā cūrē tɔ'oña'sa'a. Āpērā pe'e cūrē ějōpeotitjārā, mɔsā weronojō tɔ'oña'tisama.

Mejō nigūrē weronojō tɔ'oña'cā'sama.

Āpērā Ō'acū ye queti weremɔ'tārī masā a'tiro ojacārā niwā tja:

Masā ūtā me'rā wi'i yeerātirā ni'cāgārē uati, cō'asama.

Na cō'acaga me'rā āpērā pe'e tutuari wi'i yeesama.

Tiga marīcā, wi'i yeeya marībopā.

A'te a'tiro nisī'rīrō wee'e. Wiorā judío masā tiga ūtāgārē weronojō Jesucristore uatiwā. Na uatimicā, cū pacɔ Ō'acū pe'e cūrē besecu niwī. Bese, cūrē wiogɔ sōrōcɔ niwī. Cū marīcārē, marī Ō'acū pō'rā sājāmasītibopā. ⁸ Apeye ojanemocārā niwā tja:

Ō'acū cū besecaga ūtāgāpu masā pu'atuu, bɔruque'arāsama.

A'te a'tiro nisī'rīrō wee'e. Jesucristore Ō'acū besecu niwī. Tigapɔ pu'atuu, bɔruque'a'caro weronojō Jesucristore ějōpeotirā bu'iri da'reno'rāsama. Todɔporopɔta maata Ō'acū cū macūrē ějōpeotirā tojo wa'arāsama, nitojacɔ niwī.

⁹ Marī pūrīcā na weronojō niwe'e. Ō'acū cū yarā niato nígū marīrē besecu niwī. Tojo weerā marī wiogɔ yarā pa'ia weronojō cū yere da'rarā ni'i. Ō'acū marīrē cū ya curuacjārā sājācā weecu niwī. Ņa'ase marīrō niseticā weecu niwī. Dɔporopɔ Ō'acū cū yarā masā Israe curuacjārārē yɔ'u were'que pejere weecu niwī. Mɔsā Jesucristore ějōpeorā ni'i. Tojo weegɔ mɔsārē mejārōta weemi. Ō'acū marīrē añurō wee'quere āpērārē weredutigɔ tojo weemi. Ō'acū añuyɔ'ruagɔ marī űa'arō wee'quere acobojomi. Acobojo, na'itī'arōpu ní'cārārē marīrē yɔ'ruomi. Tojo weerā ni'cārōacārē cū pō'rā bo'reyuropɔ nirā weronojō ni'i. ¹⁰ Dɔporopɔ ni'cū Ō'acū ye queti weremɔ'tārī

masũ a'tiro nicu niwĩ: “Õ'acũ pãjãrã judío masã nitirãrẽ yu'ruogusami.” Tojo weerã musã toduporopure Õ'acũ põ'rã mejeta nini'wũ yujupu. Ni'cãrõacãrẽ cãrẽ ãjõpeoca be'ro cã põ'rã ni'i majã. Õ'acũrẽ musã ãjõpeose duporo cã musãrẽ ma'isere, cã pajaña'sere masitcãrã niwũ. Ni'cãrõpũta a'tere masi'i majã.

Pedro Jesucristore ãjõpeorãrẽ “A'tiro weeya” nise ni'i

¹¹ Yu'u musãrẽ pũrõ ma'isa'a. Ni'cãrõacã yu'u wereatjere musã weecã uasa'a. Marĩ a'ti turipure sijari masã ni'i. Marĩ niatjo waro u'musepu ni'i. Topu ninu'cũcã'rãsa'a. Tojo weerã marĩ ña'arõ weesi'rĩsere weeticã'rã. Marĩ ña'arõ weesi'rĩse añurõ weesi'rĩse me'rã a'mequẽse ni'i. Te ña'arõ weesi'rĩse añurõ weese pe'ere cã'mota'asi'rĩsa'a. Õ'acũ pe'e marĩrẽ añurõ weecã uasami. ¹² Musã Jesucristore ãjõpeotirã wa'teropu nisa'a. Cãrẽ ãjõpeose bu'iri musãrẽ “Ña'arã nima”, ni ucjasama. Musã na wa'teropure añurõ nisetiya. Tojo weecã, na tojo ucjamirã, musã añurõ weesetisere i'arãsama. Tere i'arã, siape me'rã pãjãrã Jesucristore ãjõpeorãsama. Tojo weerã cã apaturi a'ticã, musã weronojõta na quẽ'rã Õ'acũrẽ “Mu'u añugũ, tutuagu ni'i”, ni ãjõpeorãsama.

¹³⁻¹⁴ Marĩ wiogu Jesucristore ãjõpeotjãrã, a'tiro weerõa'a. A'ti di'tacjũ wiogu waro, cã docacjãrã wiorã, tojo nicã nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorã dutisere yu'tiõua'a. Wiogu waro cã docacjãrãrẽ ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'redutisami. “Añurõ weerã pe'ere ‘Añurõ weepu musã' niña”, nisami. ¹⁵ Õ'acũ musã añurõ weecã uasami. Tojo weecã, ãpẽrã musãrẽ ucjami'cãrã mejõ warota ucjama'acã'rãsama. Õ'acũ musã añurõ weese me'rã na ucjama'a'cãrã, tu'omasitirãrẽ di'tamarĩacã weecã uasami.

¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ yu'ruotojacu niwĩ. Tojo weerã yu'ruono'cãrã weronojõ weesetirã. A'tiro wãcũticã'rã. “Yu'u ãpẽrã dutise doca niwe'e. Tojo weegu yu'u uaro weeguti”, niticã'rã. A'tiro pe'e weerã. Õ'acũrẽ ma'i, cã uaro weerã. Ña'asere weeticã'rã. Da'raco'terã na wiogu dutisere añurõ yu'tirã weronojõ marĩ quẽ'rã Õ'acũ dutisere yu'tirã. ¹⁷ Dũcawaaro marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ i'arã. Jesucristore ãjõpeorãrẽ ma'irã. Õ'acũrẽ nũcũ'i'ase me'rã ãjõpeorã. A'ti di'tacjũ wiogure wiopesase me'rã tu'oña'rã.

Jesucristo pi'etigu nu'cã'caronojõ marĩrẽ nu'cãdutise ni'i

¹⁸ Musã ni'cãrãrã ãpẽrãrẽ da'raco'terã nisa'a. Musã wiorãrẽ ãjõpeoya. Nipe'tirã na dutisere yu'tiya. Musãrẽ añurõ weerã dia'cũrẽ yu'titicã'ña. No'o ña'arõ weerã

quē'rārē yu'tiya. ¹⁹ Apetero musā añurō weemicā, musā wiorā bu'iri da'rebosama. Na tojo weecā, musā Ō'acūrē ějōpeosere ĩ'orā, narē ye'suticā'ña. Tojo weecā, musārē Ō'acū “Añurō weema”, ni ĩ'agūsami. ²⁰ Musā ña'arō wéeca be'roma musārē bu'iri da'rerā, queoro weerā weema. Musā na bu'iri da'resere nu'cārā, “Añurō wéerā, nu'cā'a”, niticā'ña. Musā tojo nu'cāse wapamarĩ'i. Musā ña'arō wee'que wapa queorota bu'iri da'rerā weesama. Musā añurō wéeca be'ro na ña'arō weecā, nu'cāña. Tojo weese pe'ere Ō'acū “Añurō weema”, ni ĩ'agūsami. ²¹ Ō'acū musā añurō weemicā, musārē ña'arō weesere nu'cādutigū cūucū niwĩ. Jesucristomarĩcā marĩrē yu'ruogu, pi'eti, wēriwĩ. Añurō weemicā, cūrē ña'arō weewā. Tojo weegu marĩ quē'rārē cū wee'caronojōta weesirutucā ũasami. ²² Cū ne ni'cāti ña'arō weetiwĩ. Nisootiwĩ. ²³ Cūrē ña'arō bujicā'cārārē narē bujicā'a'metiwĩ. Cū pi'etigū, “Musārē bu'iri da'regati”, nitiwĩ. Cū pacū pe'ere “Yu'ū pacū cū ũaro, queoro ña'arō weerārē bu'iri da'regusami”, niwĩ. Tojo weegu cū ye niatjere cū pacupure wiawĩ. ²⁴ Cū basu marĩ ña'arō wee'que wapare wapayegu, curusapu wēriwĩ. Marĩ ña'arō weesere du'udutigū marĩrē wēriwĩ. Tojo cū weese me'rā a'tiro weewĩ. Marĩrē ña'asere sirutumi'cārārē añuse Ō'acū ye pe'ere sirutucā weewĩ. Cū marĩrē yu'ruogu, cāmi da'reno'o, ũputū pūrĩse tu'oña'wĩ. Tojo cū weese me'rā marĩ ña'arō yu'rubo'cārā yu'ruono'wā. ²⁵ Marĩ a'tiro nicūmiwũ. Oveja sārĩrĩrō po'peapu ni'cārā no'o ũaro wijaawā'cāsama. Wijaawā'cā, ĩ'anurĩticā, bajudutia wa'asama. Marĩ na weronojō nicūmiwũ. Ni'cārōacārē Jesucristore ějōpeo'o. Tojo weerā ovejare co'tegu bajuduti'cārārē a'ma, cū narē boca'caro weronojō ni'i. Jesucristo marĩrē ña'arō weeri nígũ, marĩrē ĩ'anurũ, co'tegu nimi.

3

Omocā du'te'cārārē dutise ni'i

¹⁻² Numia, marāpusumuatirā, añurō tu'oya yu'ū weretjere. Musā marāpusumua dutisere, na ũaro weeya. Ni'cārērā musā marāpusumua Jesucristore ějōpeotisama. Cū ye quetire ne tu'osi'rĩtisama. Tojo weerā te quetire weretimirā, a'tiro pe'e weeya. Narē ějōpeoya. Na dutisere e'catise me'rā weeya. Musā tojo weecā, na quē'rā musā añurō weesetisere ĩ'acūu, Jesucristore ějōpeobosama. ³ Āpērā, “Añurā nima”, nidutirā, musā upure peje ma'masu'aticā'ña. Musā upū bajuse dia'cūrē wācūnurĩticā'ña. ⁴ Musā añurā nisĩ'rĩrā, añurō bajusĩ'rĩrā,

a'tiro pe'e weesetiya. Musã marãpusumuarẽ tu'saroputa na dutisere ma'ise me'rã weeya. Tu'tiro marĩrõ ãpẽrãrẽ queoro weeme'ricã'ña. Ejeripõ'rã caributiro marĩrõ tu'oña'ña. A'te añurõ weesetise pe'tisome. Musã upure ma'masu'ase pũricã pe'tirosa'a. Musã añurõ weeseticã, Õ'acũ musã me'rã e'catigusami. Musã a'tiro weese cũ ĩ'orõpũre añubutiase waro ni'i. ⁵ Yu'u musãrẽ nĩrõnojõta dũporocjãrã numia Õ'acũrẽ ãjõpeorã añurõ weeseticãrã niwã. Na marãpusumua dutisere añurõ yu'ticãrã niwã. ⁶ Sara dũporocjõpũ co marãpũ Abrahã dutisere añurõ yu'tico niwõ. Tojo weego Abrahãrẽ co wiogũre weronojõ tu'oña'co niwõ. Musã quẽ'rã musã marãpusumuarẽ añurõ weeya. Musã nipe'tisere añurõ weerã, tojo nicã uiro marĩrõ nisetirã, Sara weronojõ nirãsa'a.

⁷ Ni'cãrõacãrẽ numotirãrẽ wereguti. Mu'u numorẽ añurõ weesetiya. Core ãjõpeoya. Co mu'u weronojõ tutuatimo. Õ'acũ co quẽ'rãrẽ pajaña'gũ, mu'arẽ weronojõta yu'rucũ niwĩ. Tojo weegu core añurõ co'teya. A'tiro weecã, musã Õ'acũrẽ ñubuese ne cã'mota'ata basiosome.

A'merĩ añurõ nisetidutise ni'i

⁸ Ni'cãrõacãrẽ nipe'tirãpũre weretuoguti. Ni'cãrõ me'rã nisetiburoya. ãpẽrãrẽ pajaña'ña. Ni'cũ põ'rã weronojõ ma'isetiya. “Ûsã ãpẽrã yu'rũoro ni'i”, ni wãcũticã'ña. ⁹ ãpẽrã musãrẽ ña'arõ weecã, narẽ a'meticã'ña. Musãrẽ ña'arõ bujicã'cã, narẽ bujicã'a'meticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Narẽ añurõ wa'ato nĩrã, Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. Õ'acũ marĩrẽ tojo weedutisami. A'tiro weecã, Õ'acũ musãrẽ añurõ weegusami. ¹⁰ Dũporopũre ni'cũ Salmo wãmetiri pũrĩpũre añurõ nisetisere a'tiro ojacũ niwĩ: No'o musã catiri umũcore e'catise me'rã nisĩ'rĩrã, ña'arõ ucũticã'ña.

Nisootirãta niña.

¹¹ No'o musã ña'arõ weesĩ'rĩsere weeticã'ña.

Añuse pe'ere weeya.

ãpẽrã me'rã a'metu'titirãta ma'ise me'rã nisetiya.

¹² Añurõ weesetirãrẽ Õ'acũ co'tesami.

Na cũrẽ sãrĩsere yu'tisami.

Ña'arõ weerã me'rã pe'ere e'catitisami.

Narẽ bu'iri da'resami.

Tojo weerã musã añurõ nisetiya ni, Salmo pũrĩpũre ojano'caro niwã.

¹³ Musã añuse dia'cũrẽ weeseticã, ¿noa musãrẽ ña'arõ weebosau? Weetisama. ¹⁴ Musã añurõ weemicã, ãpẽrã musãrẽ ña'arõ weecãma, e'catiya. Õ'acũ musãrẽ añurõ weegusami. Tojo weerã na musãrẽ ña'arõ weesĩ'ricã,

wācūque'titicā'ña. Narē uiticā'ña. ¹⁵ A'tiro pe'e wācūña. “Jesucristo nipe'tirā bu'ipū ūsā wioḡu nimi”, ni ējōpeoya. No'o mūsārē āpērā “¿De'ro weerā Jesucristore ējōpeoti?” nibosama. Na tojo nicā, mūsā yu'tiatjere wācūyutojaya. Narē añurō yu'time'rīcā'ña. Pūrīrō yu'titicā'ña. ¹⁶ Mūsā Jesucristore ējōpeose bu'iri āpērā mūsārē ña'arō ucjasama. Na ucja'que diacjū niticā ī'arā, bopoyarāsama. Tojo weerā mūsā añurō nisetirā, Ō'acū ī'orōpūre bu'iri marīrā tu'oña'rāsa'a. ¹⁷ Ō'acū cū ūacāma, marī añurō weemicā, āpērā marīrē ña'arō weebosama. Tojo weese añu ni'i. Marī ña'arō weecā pe'ema, āpērā marīrē ña'arō weecā, marī ye bu'irita ni'i.

¹⁸ Jesucristomarīcā añugū nimigū, pi'etiwi. Cū bu'iri moomigū, marī ña'arō wee'que wapare wērī wapayebosawī. Marī bu'iri cuorārē wērībosagū, tojo weewī. Marīrē yu'ruogū, ni'cātita wērīwī. Cū tojo weese me'rā cū pacu tiropū marīrē wa'ata basiocā weewī. Cū bu'icā upū waroma wērīa wa'awī. Wērītoja, be'ro masācū niwī. Cū ejeripō'rā pūrīcā wērīticaro niwū. ¹⁹⁻²⁰ Cū ejeripō'rā me'rā cū upū masāpepū cūñarī cura a'tiro weecū niwī. Duporopū Ō'acū a'ti turi miocā, wērī'cārā na bi'adūpono'caropū nirārē ī'agū wa'acu niwī. Topū narē cū wērī masāsere wereḡu ejacu niwī. Dia miose duporo Noé yoacā yucusujore a'medo'ḡu da'racū niwī. Cū tiwū weeri curare cū nīcaterocjārārē Ō'acū narē ējōpeocā ūacū nimiwī. Na pe'e ne ējōpeoticārā niwā. Noé, cū nūmo, cū pō'rā, na nūmosānumia dia'cū ējōpeocārā niwā. Tojo weerā na ochota tiwū me'rā yu'rūcārā niwā. ²¹ Ō'acū narē yu'rūo'caro weronojōta marī quē'rārē Jesucristo wērī masāse me'rā Ō'acū yu'rūocu niwī. Ō'acū a'ti turire miogū narē yu'rūo'que marīrē wāmeyese weronojō ni'i. Marīrē wāmeyese marī upūre ū'irī coese mejēta ni'i. A'tiro ni'i. Ō'acū ī'orōpūre bu'iri marīrā nisī'rīrā, cūrē acobojose sērīse ni'i. ²² Jesucristo masāca be'ro cū pacu tiropū mūjāacu niwī. Ni'cārōacārē cū wioḡu dujiri cūmurōpū nisami. Cū nipe'tirā bu'ipū, wioḡu nimi. Ō'acūrē wereco'terā, nipe'tirā wiorā ū'muarōpū nirā yu'rūoro nimi.

4

Duporopū ña'arō weemi'cārā ña'arō weedu'use queti ni'i

¹ Jesucristomarīcā a'ti di'tapū nīḡū, pūrō pi'etiwi. Marī quē'rā cū pi'eti'caro weronojōta weerā. Pi'etisere uiticā'rā. Marī pi'etirā, Jesucristo weetamuse me'rā nemorō wācūtutuarāsa'a. Ña'asere weesī'rītirāsa'a. ² Tojo

weerã a'tiro nicã me'rã marĩ catise numurĩ ejatuaro marĩ ña'arõ weesĩ'rĩsere weesome majã. Õ'acũ cũ uaro pe'e weerãsa'a. ³ Musã Jesucristore ãjõpeotirã na weesetisenojõrẽ weetojacãrã niwũ. Ña'arõ musã weesĩ'rĩsere weecãrã niwũ. Numia me'rã ña'arõ weecãrã niwũ. Numia quẽ'rã umua me'rã mejãrõta ña'arõ weecãrã niwũ. Que'acãrã niwũ. Bosenumu nicã que'a, caricũcãrã niwũ. Ña'arõ weesere yu'ruoquejocã'cãrã niwũ. Apeyere Õ'acũ dutisere yu'runu'cãrã, masã yee'quere ãjõpeocãrã niwũ. ⁴ Ni'cãrõacãrẽ te pejere musã weetisa'a majã. Toduporopu musã me'rã ña'arõ weeseti'cãrãrẽ ba'patinemosisa'a. Musãrẽ na pijicã, wa'atisa'a. Musã tojo weecã, “¿De'ro weerã tojo weeti?” nisama. Tere ĩ'arã, musãrẽ ĩ'atu'ti, ucjasama. ⁵ Na tojo weemicã, a'tere masĩña. Õ'acũ musãrẽ ucja tu'tirãrẽ “¿De'ro weerã yu'u põ'rãrẽ tojo weeri?” ni sãrĩtiña'gũsami. Musãrẽ tojo wee'cãrã na wee'quere beseno'rãsama. Õ'acũ nipe'tirã wẽrĩ'cãrãrẽ, catirãrẽ marĩ weesenucũrẽ besegusami. Ne ni'cũrẽ du'asome. ⁶ Nipe'tirã masã wẽrĩdijape'tirãsama. Jesucristore ãjõpeo'cãrã pe'e na ye upu boamicã, Õ'acũ tiropu catinu'cũcã'rãsama. Tojo weerã narẽ a'ti turipũ caticã, Jesucristo ye añuse quetire wereno'caro niwũ.

⁷ A'ti turi pe'tiatjo cã'rõacã du'sasa'a. Tojo weerã musã weesere añurõ tu'oña'nu'cõ, weesetiya. Wãcũtutuaya. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere nu'cãña. Tojo weerã musã queoro ñubuerãsa'a. ⁸ Nipe'tise apeyenojõ yu'ruoro a'tiro weeya. Diacjũ a'merĩ ma'ĩña. Ne a'merĩ ma'idu'uticã'ña. Marĩ ãpẽrãrẽ ma'ĩrã, marĩrẽ ña'arõ weesere maata acobojosa'a. ⁹ ãpẽrã musã ye wi'seripũ ejacã, e'catise me'rã narẽ ñe'eña. Uase marĩrõ narẽ a'mãca, cãrĩse o'oya. ¹⁰ Õ'acũ cũ tutuaro me'rã marĩ Jesucristore ãjõpeorãnu'cũrẽ de'ro marĩ weemasĩsere o'osami. Te o'ose me'rã cũ yere añurõ weemasĩ'i. Tere o'ogu, ni'cãrõnojõ o'otisami. Cũ o'o'que põtõorõ ãpẽrãrẽ weetamudutigũ o'osami. Marĩ ãpẽrãrẽ weetamurã, cũ o'o'quere queoro weerã wee'e. ¹¹ Ni'cãrẽrãrẽ a'tenojõrẽ o'osami. Pãjãrã wa'teropu cũ ye queti weretutuasere o'osami. A'tere wererã, cũ were'caro werenojõ wereya. ãpẽrã, weetamurãnojõ quẽ'rã Õ'acũ musãrẽ tutuaro o'o'caro põtõorõ weetamuña. Tojo weecã, masã “Jesucristo cũ weetamurõ me'rã tojo weeama” ni, e'catise o'orãsama Õ'acũrẽ. Jesucristo tutuayurũami. Cũ nipe'tirã bu'ipũ, wiogu nimi. Tojo weerã marĩ cũrẽ e'catise o'õnu'cũcã'rã.

Jesucristore ãjõpeorãrẽ “Mejẽcã wa'acã, wãcũtutuaya”

nise ni'i

¹² Yũ'u mairã, apeyenojõ werenemogũti tja. Musã Jesucristore ãjõpeose bu'iri ña'arõ yũ'rũrã, “¿De'ro weero tojo wa'ati?” ni i'amarĩaticã'ña. Te musã pi'etisere wãcũtutuarã, diacjũta Jesucristore ãjõpeosere i'ono'o. Tojo weerã musã mejẽcã wa'acã, i'amarĩaticã'ña. ¹³ Mejõ e'catiya. Ni'cãrõacãrẽ musã Jesucristo cũ pi'eti'caronojõta pi'etisiruturã wee'e. Tojo weerã cũ apaturi a'ticã, cũ asistesere, cũ tutuasere i'arã, pũrõ e'catirãsa'a. ¹⁴ Marĩ Jesucristore ãjõpeose bu'iri ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ bujicã'sama. Na tojo weecã, marĩ a'tiro mas'i. Espĩritu Santu tutuayũ'rũagu marĩpũre nimi. Marĩ me'rã ninu'cũcũsami. ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ weecã, weetamusami. Tojo weerã na ña'arõ bujicã'micã, e'catino'sa'a. ¹⁵ Musã a'tiro wãcũña. Wẽjẽcõ'arĩ masãrẽ, yajari masãrẽ Õ'acũ bu'iri da'regusami. ãpẽrã yere ucja wãcũnrũrã quẽ'rãrẽ tojota weegusami. No'o ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Musã na weronojõ weeticã'ña. Na, na ye bu'iri pi'etirãsama. ¹⁶ Apeterore musã Jesucristore ãjõpeose bu'iri pi'etirãsa'a. Tojo pi'etirã, bopoyaticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Õ'acũrẽ e'catise o'orã, “Añu'u”, niña. “Mũ'u ãsãrẽ Jesucristo yarã sãjãcã weepũ”, ni wãcũtutuaya.

¹⁷ Ni'cãrõacãrẽ Õ'acũ masãrẽ beseri nũmũ nũ'cãtoja'a. Cũrẽ ãjõpeorã me'rã besenũ'cãmi. Marĩ cũrẽ ãjõpeorã me'rã nũ'cãcã, ãpẽrã cũrẽ ãjõpeotirã pe'ema de'ro wa'aro wa'arosa'a. Õ'acũ náma upũtu bu'iri da'regusami. ¹⁸ Dũporopũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ te pi'etise cjasere a'tiro ojacu niwĩ:

Õ'acũrẽ ãjõpeorã waromarĩcã u'mũsepũ wa'ase dũporo a'ti nũcũcãpũre pi'etinĩrãsama yujupũ.

To pũrĩcãrẽ cũrẽ ãjõpeotirã ña'arõ weerã pe'ere ¿de'ro wa'arosaũ?

Narẽ ña'abutiario wa'arosa'a.

Õ'acũ narẽ bu'iri da'regusami, tojo nicũ niwĩ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ.

¹⁹ Marĩ Õ'acũ uaronojõ pi'etirã pũrĩcã, a'tiro weerõũa'a. Añurõ weesere weenu'cũcã'rõũa'a. Tojo nicã marĩ ye niatjere Õ'acũ marĩrẽ wee'cũre wiarõũa'a. Nipe'tise cũ “Weegũti” nisere queoro weesami.

5

Jesucristore ãjõpeorã a'tiro weerõũa'a nise ni'i

¹ Ni'cãrõacãrẽ majã Jesucristore ãjõpeorã sũ'ori nirãrẽ wereguti. Yũ'u quẽ'rã ãpẽrãrẽ sũ'ori nigũta ni'i. Yũ'u

Jesucristo pi'eticã î'awã. Cũ apaturi a'ti turipũ a'ticã, Õ'acũ nipe'tirãpũre Jesucristo asistesere, cũ tutuasere î'ogũsami. Tere yũ'u quẽ'rã nipe'tirã cãrẽ ejõpeo'cãrã me'rã bu'ipejatamugũsa'a. ² Jesucristore ejõpeorãrẽ sũ'ori nirã, yũ'u wereatjere tũ'oya. Õ'acũ cũ yarãrẽ co'tedutigu musãrẽ cũucu niwĩ. Ovejare co'teri masũ cũ yarã ovejare añurõ co'tesami. Cũ weronojõta musã quẽ'rã Õ'acũ yarãrẽ añurõ co'teya. Æpẽrã dutiro marĩrõ musã uaro narẽ co'teya. Musã tojo weecã, Õ'acũ uasami. Apeye quẽ'rãrẽ narẽ sũ'ori wejepeorã, niyeru dia'cãrẽ wapata'asĩ'rĩticã'ña. Mejõ pe'e e'catise me'rã co'teya. ³ Narẽ co'terã, ña'arõ dutipeticã'ña. Narẽ î'acũudutirã pe'e, añurõ weesetiya. ⁴ Tojo weecã, Jesucristo nipe'tirã musãrẽ co'terã wiogu apaturi a'ti turipũ a'tigu, musãrẽ wapayegusami. “Añurõ co'tewũ narẽ yũ'u co'tedutigu cũu'cãrãrẽ”, nigũsami. Cũ musãrẽ wapayese ninu'cũcã'rõsa'a. Cũ tiro, cũ asisteropũ catinu'cũatjere o'ogũsami. Te ne pe'tisome.

⁵ Ma'mapjia, nu'mia, a'tiro weeya. Bũcũrã musãrẽ sũ'ori wejepeorãrẽ ejõpeo yũ'tiya. Musã “Nipe'tirãpũta Æpẽrã yũ'rũoro ni'i” ni wãcũtirãta, a'merĩ weetamuña. Dũporopũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ a'tiro ojacũ niwĩ:

“Æpẽrã yũ'rũoro ni'i” nirã me'rã Õ'acũ a'pepũrĩ nisami.

Æpẽrã “Yũ'u mejõ nigũ ni'i, yũ'ure weetamuña” nirã pe'ere Õ'acũ weetamusami, ni ojacũ niwĩ.

⁶ Õ'acũ tutuayũ'rũgu nimi nĩrã, cũ dutisere yũ'tiya. Tojo weecã, Õ'acũ cũ uari numũ musãrẽ Æpẽrã wiorã weronojõ añurõ wãcũcã weegũsami. ⁷ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, co'tesami. Tojo weerã nipe'tise marĩ wãcũque'tisere, marĩrẽ no'o mejẽcã wa'asere Õ'acũpũre o'orã. Cũ marĩ tojo weesere ñe'egũsami.

⁸ Musã weesere añurõ tũ'oña'nu'cõtojarãpũ weesetiya. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere wãcũtutuaya. Añurõ tũ'omasĩña. Wãtĩ marĩrẽ î'atu'tigu nipe'tiropũ a'masijasami. Marĩrẽ ña'arõ weecã uagu, tojo weesami. Tojo weerã co'te î'anũrũña. Ni'cũ yai ba'ase a'magũ pi'etisijaro weronojõ marĩ Jesucristore ejõpeosere pe'osĩ'rĩsami. ⁹ Wãtĩ dutisere weeticã'ña. Wãcũtutuaya. Jesucristore ejõpeonu'cũcã'ña. Wãtĩ musã dia'cãrẽ ña'arõ weegu weetimi. Nipe'tirocjãrãpũ Jesucristore ejõpeorãrẽ tojo weegu weemi. Na quẽ'rã musã pi'etironojõta pi'etirã weema. Tojo weerã wãcũtutuaya. ¹⁰ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, no'o nirõ weetamunu'cũgũsami. Cũ macũ Jesucristo wẽrĩse me'rã marĩrẽ yũ'rũocu niwĩ. Õ'acũta marĩrẽ cũ asisteropũ

cũ me'rã ninu'cũdutigũ besecũ niwĩ. Marĩ yoaticã a'ti nucũcãpũre pi'etinĩrãsa'a yujupũ. Tojo wéeca be'ro Õ'acũ marĩ ña'arõ niseti'quere aponũ'cõ, wãcũtutuacã weegũsami. Cũ tojo weecã, marĩ ne uisome. ¹¹ Tojo weerã cũrẽ a'tiro nĩrã: “Õ'acũ, mu'ũ nipe'tirã bu'ipũ, wiogũ ni'i. Mu'ũ tutuase ne pe'tisome. Ninu'cũcã'rõsa'a”, nĩrã cũrẽ.

Pedro añudutitũo'que ni'i

¹² Silvano ojabosase me'rã yu'ũ musãrẽ pejeti ɯseriacã a'ti pũrĩpũre oja'a. Cũ yu'ũre ba'patimi. Jesucristore ãjõpeogũ añurõ weesetimi. Tojo weegũ cũ queoro weecã ã'agũ, cũrẽ ãjõpeo'o. Musãrẽ wãcũtutua, e'catidutigũ a'ti pũrĩrẽ oja'a. Tojo nicã Õ'acũ ma'ise diacjũta ni'i nĩgũ, musãrẽ oja'a. Cũ ma'isere masĩrã, Õ'acũrẽ ãjõpeoyapaticã'ña.

¹³ A'ti macã Babiloniacjãrã Jesucristore ãjõpeorã musãrẽ añudutise o'óma. Õ'acũ ã'rã quẽ'rãrẽ musãrẽ weronojõta besecũ niwĩ. Apĩ quẽ'rã Marco yu'ũ macũ weronojõ nigũ musãrẽ añudutimi. ¹⁴ Musã e'catise me'rã a'merĩ añudutiya. Musã nipe'tirãrẽ Jesucristore ãjõpeorãrẽ Õ'acũ ejerisãjãse o'oato.

Tocã'rõta oja'a.

Pedro

Pedro ape pūrī ojanemoca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

A'ti pūrīrē Pedro Asia di'tapu du'tistewā'cā'cārārē ojacu niwī tja.

A'tiro ojacu niwī. Jesucristore ējōpeosere dojorērārē, “Tojo niwe'e” ni ducayusī'rīrānojōrē tu'omasīdutigu ojacu niwī.

Pedro Jesucristore ējōpeorārē oja'que ni'i

¹ Yū'ū Simó Pedro Jesucristore da'rawā'ñaco'tegu cū besecū'cū musārē añuduti'i. Nipe'tirā ūsā weronojō ējōpeorārē a'ti pūrīrē oja'a. Marī Jesucristore ējōpeose añuse waro ni'i. Jesucristo marī wiogu marīrē yu'ruogu cūrē ējōpeocā weecu niwī. Marīrē ni'cārōnojō cū yarā wa'acā weecu niwī. ² Ō'acū, tojo nicā marī wiogu Jesure masīnemoña. Musā tojo weecā, na añuse, ejerisājāsere o'oyu'rūmajārāsama.

Jesucristore ējōpeorārē “A'tiro weeroua'a” nise ni'i

³ Ō'acū cū macū Jesucristore marīrē masīcā weecu niwī. Cūrē masīrā, cū tutuaro me'rā marī cū ūaro añurō nisetimasīrāsa'a. Jesucristo añuyu'ruagu, nipe'tise añurō weegū marīrē cū yarā nidutigu pijicu niwī. ⁴ A'tiro wéégu, cū tutuaro me'rā marīrē “Peje añurō weeguti”, nicu niwī. Cū tojo ní'que añuse waro ni'i. Wapatiyu'rua'a. Cū “A'tiro weeguti” nise me'rā marī cū weronojō nisetimasīrāsa'a. Tojo nicā musā a'ti turi cjase ña'ase ūaripejasere yu'rūwetirāsa'a. ⁵ Musā Jesucristore ējōpeotoja'a. Musā tutuaro pōtēorō a'tere weenemopeoya. Wācūtutua, añurō nisetiya. Tojo nisetirā, Ō'acū yere tu'omasīnemoña. ⁶ Tu'omasīnemorā, musā basu ña'arō weesī'rīrā, nu'cāña. Nu'cārā, mejēcā wa'acā, ējōpeodu'uticā'ña. Ējōpeodu'utirā, Ō'acūrē queoro ējōpeo, cū ūaro weeya. ⁷ Cū ūaro wéérā, ni'cū pō'rā weronojō musā basu a'merī weetamuña. A'merī weeta-murā, nipe'tirārē ma'ña.

⁸ Musā a'tere siape me'rā nemorō weeturiawā'cārā, marī wiogu Jesucristore añurō masīrāsa'a. Cū ūaro weenemorāsa'a. “Mejō waro cūrē ējōpeopā”, nisome. ⁹ Musā tere tojo weetirā pe'e, caperi ī'aejatirā weronojō nisa'a. Ō'acū yere ne masītisa'a. Musā todūporopu ña'arō wee'quere Jesucristo acobojo'quere wācūtisa'a. ¹⁰ Yū'ū acawererā, musā Ō'acū bese'cārā ni'i. Tojo weerā cū

bese'cārã weronojõ nipe'tise mʉsã weepõtëorõ añurõ nisetiya. Mʉsã tojo weerã Jesucristore êjõpeodu'usome. ¹¹ Mʉsã añurõ weenu'cūrã, marĩ wioḡu Jesucristo tiropu ejarãsa'a. Topu marĩrẽ yu'ruoḡu me'rã añurõ ninu'cũcã'rãsa'a.

¹² Yu'u were'quere masĩtojasa'a. Tere masĩrã, du'ucũurõ marĩrõ mʉsã tu'o'quere añurõ weenu'cūrã wee'e. Mʉsã tere masĩmicã, acobojori nĩḡũ, werenu'cũcũti. ¹³⁻¹⁴ Cã'rõacã du'sasa'a yu'u wẽriatjo. Marĩ wioḡu Jesucristo yu'ure weretojami. Tojo weegu yu'u catiro ejatuario yu'u ucũ'quere wãcũato nĩḡũ were'e. Yu'u tojo werecã, "Añu nirõsa'a" ni wãcũḡũ, tojo were'e. ¹⁵ Yu'u wẽrĩca be'ro yu'u were'quere añurõ wãcũnu'cũcã'to nĩḡũ yu'u põtëorõ añurõ weeguti.

Pedro Jesucristo ãrũḡũpu ducayucã ï'a'que ni'i

¹⁶ Marĩ wioḡu Jesucristo apaturi a'ti turipu tutuario me'rã cũ a'tiatjere wereno'tojawu. Tere wererã, masã na weewaronojõ wãcũbajurẽ'que mejõtare werewu. Ësã basu ãrũḡũpu Jesú cũ tutuasere ï'awũ. ¹⁷ Cũ pacu Õ'acũ cũ tutuasere, cũ asistesere ï'ocã ï'awũ. Cũ tojo weeri cura u'musepu ucũḡũ, a'tiro niwĩ: "Ãrĩ yu'u macũ yu'u ma'igũ nimi. Cũ me'rã e'cati'i", niwĩ. ¹⁸ Cũ tojo ucũdijosere ãsã tu'owu. Titare marĩ wioḡu me'rã ãrũḡũpu niwũ. Cũ tigapu nĩḡũta asistewĩ.

¹⁹ Tojo wa'ase me'rã ãsã masĩwũ. "Duporocjãrãpu Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã diacjũta ojavã Jesú ye cjasere", niwũ. Na oja'que na'itĩ'arõpu sĩ'ocã bo'reyuse weronojõ ni'i. Tere bu'e, wãcũnu'cũcã'ña. Tojo weerã marĩ Õ'acũ uaro nisetimasĩrãsa'a. Téé Jesucristo apaturi a'ticãpu tere bu'e, wãcũnu'cũcã'ña. Bo'reamujãticã ñocõawũ mujãtaro weronojõ Jesucristo a'ti nucũcãpu a'tigu, marĩ masĩtisere masĩcã weegusami. ²⁰ A'te pũrĩcãrẽ añurõ tu'omasĩña. Õ'acũ ye queti weremu'tãrã na "Tojo wa'arosa'a" ni oja'quere marĩ basu wãcũse me'rã "Tojo nisĩ'rĩrõ wee'e", nĩmasĩtisa'a. Espĩritu Santu cũ weetamurõ me'rã pe'e marĩ tere tu'omasĩrãsa'a. ²¹ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masãmarĩcã na oja'quere na wãcũse me'rã dia'cũ du'pocãtiticãrã niwã. A'tiro pe'e weecãrã niwã. Na Espĩritu Santu ï'o, ojadutiro me'rã Õ'acũ yere ojacãrã niwã.

2

Nisoose me'rã bu'ese cjase ni'i
(Jud 4-12)

¹ Dɔporopure Israe curuacjārā ni'cārērā “ʔsā Ō'acū ye queti weremə'tārā ni'i”, nisoocārā niwā. Na tojo wee'caro weronojō mūsā tiropu nirā quē'rā mejārōta weesiruturāsama. Nisoose me'rā diacjū weronojō bu'erāsama. Tojo weerā mūsā ējōpeosere dojorērāsama. Jesú na ña'arō wee'que bu'iri wērī wapaye'cu pe'ere ɯasome. Na tojo weecā, Ō'acū wācūña marīrō narē bu'iri da'regusami. ² Na numiarē a'metārāsetisere pājārā Jesure ējōpeorā ĩ'acūrāsama. Na tojo weecā ĩ'arā, Jesure ējōpeotirā pe'e Jesú ye, diacjū cjasere ña'arō ucūrāsama. ³ Niyerure ɯaripejarā, nisoose me'rā mūsārē bu'erāsama. Na tojo weese wapa narē bu'iri da'reatje niyutojasa'a. Ne yu'rɯwetisome. Dɔporopu “Ō'acū narē bu'iri da'reno'rāsama”, nitojacu niwī.

⁴ Ō'acū dɔporopure ɯ'musecjārā cūrē wereco'terā nimi'cārārē na ña'arō weecā, bu'iri da'recu niwī. Tojo weegu narē bu'iri da'rero na'itī'ase tutiripɯ dɛ'tecūucō'acu niwī. Be'ro nipe'tirā masārē beseatji nɯmɯ nicā, narē bu'iri da're bajuriogusami. ⁵ Noé cū nícatero quē'rārē Ō'acū cūrē ējōpeoti'cārārē acobojojicu niwī. Acobojojigu, nipe'tirā masā ña'arārē miocō'acu niwī. Noé, cū nɯmo, pō'rā ɯmɯa i'tiarā, na nɯmosānumia dia'cūrē yu'rɯocu niwī. Noé masā wācūsere ducayuduti, “Añurō weeya”, ni werecu niwī. ⁶ Tojo nicā Ō'acū Sodoma, Gomorra wāmetise macārīcjārā quē'rārē bu'iri da'recu niwī. Bu'iri da'regu, ɯjū'que po'ca dia'cū cūñacā narē ɯjū'acō'abajuriocu niwī. Be'ropure ña'arō weerārē “Tojo wa'arosa'a” ni masīato nígū tojo weecu niwī. ⁷ Narē bu'iri da'regu, Lot añurō weegú dia'cūrē yu'rɯweticā weecu niwī. Lot Sodomacjū āpērā ti macācjārā na ña'abutiasse weecā ĩ'agū, caributicu niwī. ⁸ Cū añugū nicu niwī. Na ña'arā wa'teropu nígū, ɯmɯcorinucū na ña'abutiasse weecā ĩ'agū, bujaweticu niwī. Tojo nicā na ña'arō ucūsere tɯ'ogu, bujawetinemopecu niwī. ⁹ Ō'acū narē tojo wee'quere wācūrā, a'tiro nímasī'i. Ō'acū añurārē ña'arō wa'acā, yu'rɯweticā weemasīsami. Ña'arā pe'ere cū bu'iri da'reatji nɯmɯ nicāpu bu'iri da'reacju dɛ'tecūuyutojasami.

¹⁰ Masā ña'ase na upu cjase ɯaripeja weerānojōrē Ō'acū bu'iri da'reyɯ'rɯnɯ'cāgūsami. Tojo nicā Jesucristo cū wiogu nisere na yu'rɯnɯ'cārānojōrē ɯputu bu'iri da'regusami.

Sō'onícārā mūsārē nisoosijari masā na ɯaro se'saro, no'o ɯaro weema'acusiasama. Uiro marīrō ɯ'musepu nirā ape turicjārā tutuarārē bujicā'sama. ¹¹ ʔ'musecjārā Ō'acūrē wereco'terā pe'e nisoori masā yu'rɯoro tutuayɯ'rɯnɯ'cārā

nima. Tojo nimirã, ña'arã Õ'acũrẽ wereco'terã nimi'cãrãrẽ Õ'acũpũre weresã, bujicã'tisama.

¹² Nisoori masã wa'icũrã weronojõ tu'omasĩtisama. Na tu'omasĩtisere no'o ɰaro ucũma'asama. Na tu'oña'rõbajuro tu'oña'sama. Wa'icũrã bajuáca be'ro ñe'e wějẽcõ'ano'ajã weronojõ nisama. Na weronojõ na quẽ'rã wẽrĩdijarãsama. ¹³ Æpẽrãrẽ na ña'arõ wee'que wapa na quẽ'rã ña'arõ weeno'rãsama. Ɛmũco, bajuyoropũ no'o ɰaro ña'arõ weebajaque'atitũ'sasama. Mũsã bosenuũmũrĩ weecã, na bopoyoro, ña'abutiario weerã weesama. Weeta'sase me'rã e'catisama.

¹⁴ Numiarẽ ña'arõ wãcũse me'rã dia'cũ ï'asama. Na me'rã ña'arõ weesi'rĩsama. Ña'arõ weesere caributitisama. Ɛjõpeotutuatirãrẽ na weronojõ ɰaripejacã weesama. No'o na ï'asenũcũ ɰapo'cãrã niyurã, ɰanemocã'sama. Na bu'iri da'reno'ajã nima. ¹⁵ Õ'acũ ye, diacjũ cjasere du'urã, diacjũ nitise pe'ere sirutusama. Na dũporocjũpũ Balaã wãmetigũ Beor macũ weronojõ weesama. Cũ Balaã ña'arõ weese me'rã niyeru wapata'asĩ'rĩcũ niwĩ. ¹⁶ Cũ tojo weecã ï'agõ, cũ yago burra cãrẽ tu'tico niwõ. Burra ucũmasĩti'co nimigõ, Õ'acũ cũ weetamurõ me'rã masã ucũrõ weronojõ Balaãrẽ tu'tico niwõ. Co tojo nise me'rã cũ weema'asere du'ucã weeco niwõ.

¹⁷ Nisoori masã aco wijase peri si'bique'a'caro weronojõ nima. Te peri aco marĩrõ weronojõ na ña'arãrẽ añuse ãpẽrãrẽ weetamuse marĩsa'a. O'mecururi wĩrõ me'rã tuuwã'cãrõ weronojõ nima. No'o ɰaro weenu'cũma. Na ni'cãdiacjũta ucũtisama. Bu'iri da'reno'ajã nitojama. Tojo weerã na'itĩ'arõpũ tojota ni bajudutirãsama.

¹⁸ Nisoori masã ucũse wapamarĩsa'a. Masĩbutiarã weronojõ nisoose me'rã bu'esama. A'tiro nisama. “Marĩ no'o ɰaro marĩ weetũ'saronojõ weecã, añu ni'ĩ,” nisama. Tere nĩrã, na ña'arõ weewũase me'rã, tojo nicã na ña'arõ ɰaripejase me'rã ãpẽrãrẽ dojorẽsama. Jesucristore ẽjõpeowã'cãrãrẽ, ña'arõ weesere du'uwã'cãrãrẽ, apaturi na ña'arõ wee'quere ɰaripejacã weesama tja. ¹⁹ Na a'tiro nisama: “Mũsã ãpẽrã dutise doca niwe'e. Tojo weerã mũsã ɰaro weeya,” nimisama. Tojo nimirã, na basu ña'asere weedu'umasĩtirã, ña'ase dutise doca niwã'ñarã weronojõ nisama. Nipe'tise marĩ ña'arõ weesere du'umasĩtise te doca niwã'ñaco'tecã wee'e. ²⁰ Marĩ wiogũ Jesucristo marĩrẽ yũ'rũogũre ẽjõpeorã, a'ti turi cjase ña'asere yũ'rũwetiwũ. Tojo wééca be'ro nimicã, apaturi ña'asere weenemopeorãnojõ todũporo ní'caro nemorõ ña'arõ tojasama. ²¹ Diacjũta narẽ Jesucristo yere, diacjũ cjasere

masītiyu'rucā, añubopā. Na Jesucristore ějōpeoca be'ro añuse dutise, narē were'quere du'urā, ña'abutiario weerā weema. ²² Na apaturi ña'arō weenemopeorā, masā na ucūwñasenojō weerā weema. Na a'tiro ucūwñasama: “Diayi cū etoacō'aca be'ro apaturi cū etoa'quere ba'asami tja.” Apeye quē'rā ni'i: “Yesere u'óca be'ro apaturi mejārōta ũ'irībujuropu s'cōcūñasami tja.” Na Jesucristore ějōpeoca be'ro ña'arō wéerā tja, te weronojō nima.

3

Marī wioḡu apaturi a'tiatje ni'i

¹ Yū'ɥ mairā, mūsārē ni'cā pūrī ojatojawa. Toduporoca pūrī, tojo nicā a'ti pūrī me'rā mūsārē diacjū wācūato níḡu oja'a. Mūsā masī'quere wācūnu'cūdutigū werecasa'a. ² Duporocjārāpu Ō'acū ye queti weremū'tārī masā añurā na oja'quere wācūña. Tojo nicā marī wioḡu, marīrē yu'rucogū dutisere wācūña. Tere ũsā Jesucristo besecū'cārā mūsārē wereturiawa.

³ A'tere masīmū'tāña. A'ti ɥmūco pe'tiati duporo masā Ō'acū yere bujicā'rāsama. No'o na ña'arō weesī'rīsere weerāsama. ⁴ A'tiro nirāsama: “Jesucristo cū ‘A'tiguti' ní'que ¿de'ro wa'amitito?” nirāsama. A'tiro ni bujicā'rāsama. “Marī ñecūsumua wērīdijape'tiatojama. A'ti turi ne weenu'cā'caro weronojō mejārōta ninu'cūcā'a. Ne a'tisome”, ni wācūsama. ⁵ A'tiro wa'a'que pe'ere wācūsī'rītisama. Duporopu Ō'acū cū ucūse me'rā ɥmūse, a'ti turi bajurēcɥ niwī. Cū dutiro me'rā di'ta aco po'peapu ní'que bajuacaro niwū. Tojo nicā aco me'rā a'ti turi cjase pīrī, buɥacaro niwū. ⁶ Aco me'rāta tja Noé nícatere Ō'acū a'ti turire miocō'acɥ niwī. Cū tojo wee'que me'rā “Ō'acū a'ti turire ducayutojacɥ niwī”, ni masīno'o. ⁷ A'tocatero nisepu majā ɥmūse nise, a'ti di'ta cjase pecame'e ũjūacō'ano'atje ni'i. Be'ro Ō'acū cū ucūse me'rāta ũjūape'ocā'ḡūsami. Cū mūsārē beseatji nūmū nicā, ña'arārē bu'iri da'reḡu ũjūacō'agūsami.

⁸ Yū'ɥ mairā, a'tere wācūña. Marī tɥ'oña'cā pe'ema, mil cū'marī yoabutia'a. Ō'acū pe'ere mil cū'marī ni'cā nūmū weronojō nisa'a. Ni'cā nūmū quē'rā cūrē mejārōta mil cū'marī weronojō nisa'a. Ni'cārōnojō ī'asami. ⁹ Marī wioḡu cū “Apaturi a'tiguti” ní'quere masā a'tiro wācūsama: “Yoogoyu'rūami”, nisama. Na wācūse diacjū niwe'e. Mūsārē pajaña'ḡū, maata a'titisami yujupu. Ne ni'cūrē pecame'epu wa'acā ɥatisami. Nipe'tirā na ña'asere bujaweti ducayucā ɥasami. Tojo weegū a'titisami yujupu.

¹⁰ Marĩ wioḡu apaturi a'ti nucũcãpu a'tiri numu marĩ ne wãcũtiri numu nirõsa'a. Ni'cũ yajari masũ ñamipu wãcũña marĩrõ yajagu a'tigu weronojõ a'tigusami. Cũ dijatiri numu a'tiro wa'arosa'a. Pũrõ bususe me'rã nipe'tise u'muarõpu nise pe'tia wa'arosa'a. Nipe'tise ñjũpe'tidija wa'arosa'a. A'ti di'ta cjase pe'e quẽ'rã, ñjũbajudutirosa'a.

¹¹ “Nipe'tise ñjũpe'tidija wa'arosa'a” nisere tu'o, ña'arõ weesetisere du'u, Õ'acũ uaro pe'e añurõ weenu'cũrã.

¹² Marĩ wioḡu a'tiatjere e'catise me'rã cũrẽ co'terã. Cũrẽ maata a'tidutirã, marĩ añurõ weepõtẽota basioro añurõ weerã. Cũ a'tiri numu nicã, nipe'tise u'muarõ cjase ñjũpe'tidijarosa'a. Nipe'tise a'ti di'ta cjase, u'muarõpu cjase sipipe'tirosa'a. ¹³ Marĩ pe'e Õ'acũ cũ “Ape ma'ma u'muse, ma'ma di'ta weeguti” ní'quere co'te'e. Ti turipure nipe'tirã añuse dia'cũrẽ weerãsama.

¹⁴ Tojo weerã yu'u mairã, cũ a'tisere co'terã, nipe'tise musã weepõtẽorõ añurõ weeya. A'tiro weecã, Jesú a'tigu, musãrẽ añurã, bu'iri moorã, añurõ ejeripõ'rãtirãrẽ bo-caejagusami. ¹⁵ Musã a'tiro masiña. Marĩ wioḡu marĩrẽ pajaña'gũ, marĩ yu'rucã uasãgũ co'tewapamosami. Tojo weegu maata a'titisami. Marĩ acawereḡu Pablo marĩ ma'igũ quẽ'rã tojota musãrẽ ojacu niwĩ. Õ'acũ cũrẽ masise o'ose me'rã tojo ojacu niwĩ. ¹⁶ Nipe'tise cũ oja'que pũrĩnucũ Jesucristo apaturi a'tiatjere, tojo nicã marĩrẽ ña'arõ weeticã'to ní'gũ ojasami. Apeye ni'cãrẽ cũ oja'que diasayurua'a. Masitirã, tojo nicã ñjõpeotutuatirã tere ãpẽrãrẽ weresu'riacã'sama. Na apeye Õ'acũ ya pũrĩpu oja'quere weresu'riaro weronojõ weesama. Tojo weerã bu'iri da'reno'rãsama.

¹⁷ Yu'u mairã, yu'u musãrẽ na nisoorã weeatjere wereyutojapu. Musã tojo weerã masitoja'a. Na ña'arã musãrẽ nisoori ní'ã, tu'omasiña. Tojo nicã musãrẽ ñjõpeotutuarã ní'cãrãrẽ ñjõpeodu'ucã weeticã'to. ¹⁸ Marĩ wioḡu Jesucristo marĩrẽ yu'ruogũ pe'ere masinemoña. Cũ marĩrẽ ma'imi nisere masirã, cũrẽ nemorõ ñjõpeowã'cãña. Nipe'tirã ni'cãrõacãrẽ, be'ropũ quẽ'rãrẽ Jesucristore “Añuyuruaami”, ninu'cũcã'rã. Tojota nirõua'a.

Tocã'rõta oja'a.

Pedro

Juã ojamu'tãca pũrĩ ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Å'rĩ judío masũ Zebedeo macũ Santiago acabiji nicu niwĩ.

A'tere ojacu niwĩ. Jesucristore ějõpeorãrẽ nisoose me'rã bu'erãrẽ tu'omasĩdutigu ojacu niwĩ. Tojo nicã Jesucristore ějõpeonu'cũdutigu, queoro weenu'cũdutigu ojacu niwĩ. Ma'ise pe'ere apeye ya'rũoro weenu'cũdutigu ojacu niwĩ.

Cũta ape pũrĩ Jesucristo catiri umũco cjasere ojacu niwĩ.

Jesucristo ye queti ni'i

¹⁻² Yũ'u musãrẽ Jesucristo ye cjasere, cũ nisetisere ojagu wee'e. A'tiro ni'i. A'ti turi weese dũporo cũ, cũ pacu me'rã nitojacu niwĩ. Be'ro a'ti turipare bajuacu niwĩ. Cũ catinu'cũgũ marĩrẽ catinu'cũcã weegũ nimi. Ũsã cũrẽ ĩ'awũ. Cũ ucũsere tu'owũ. Ũsã basu warota cũrẽ ĩ'abutiawũ. Cũrẽ añurõ masĩwũ. Tojo weerã cũrẽ ĩ'a'quere musãrẽ were'e. ³ Ũsã marĩ pacu Ő'acũ me'rã, tojo nicã cũ macũ Jesucristo me'rã añurõ nicã'a. Musã quẽ'rãrẽ tojota masãsa'a. Tojo weerã ũsã ĩ'a'quere, tu'o'quere musãrẽ were'e. ⁴ Musãrẽ añurõ e'catiato nĩgũ a'ti pũrĩrẽ oja'a.

Ő'acũ añugũ nimi nise queti ni'i

⁵ Jesucristo ũsãrẽ bu'e'quere musãrẽ wereturia'a. Cũ a'tiro niwĩ: "Ő'acũ añugũ nimi. Cũpare ne ña'ase marĩ'i. Cũ si'ose weronojõ nimi. Na'itĩ'ase weronojõ nitimi", niwĩ. ⁶ Marĩ a'tiro nibosa'a: "Ő'acũ me'rã añurõ nicã'a", nibosa'a. Tojo nimirã ña'arõ wéerã, nisoorã weesa'a. Marĩ weesetise, marĩ ye ucũse ũseri me'rã tojo weesa'a. ⁷ Ő'acũ añurõ weemi. Marĩ Ő'acũ weronojõ añurõ wéerã pũrĩcã, ãpẽrã me'rã añurõ nisetimasĩ'i. Cũ macũ Jesucristo wẽrĩse me'rã nipe'tise marĩ ña'arõ nisetisere dũcayunu'cũmi.

⁸ Marĩ ña'ase cũomirã ña'ase moo'o nĩrã, marĩ basuta nisoorã wee'e. Marĩ wãcũse diacjũ niwe'e. ⁹ Ő'acũ queoro weenu'cũgũ marĩ ña'arõ wee'quere diacjũ wereyu'rũcã, queorota marĩrẽ acobojogusami. Nipe'tise marĩ ña'arõ weeseti'quere coepe'ocũsami. ¹⁰ Ő'acũ a'tiro nicu niwĩ: "Masã nipe'tirã ña'arã nima", nicu niwĩ. "Marĩ ña'arõ weewe'e" nĩrã, "Ő'acũ nisoosepijagu nimi", nĩrã weebosa'a. Cũ ucũsere ějõpeotirã weronojõ nibosa'a.

2

Õ'acũ me'rã nírã a'tiro weeya nise ni'i

¹ Musã yu'u põ'rã weronojõ ni'i. Ña'ase weeticã'to nígu, musãrẽ a'tere oja'a. Marĩ ña'arõ weecãma, Jesucristo cũ pacupure marĩrẽ ucũbosasami. “Narẽ acobojoya”, nisami. Jesucristo ña'ase moogũ nimi. Tojo weegu cũ marĩrẽ sërĩbosamasĩsami. ² Jesucristo wërĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere acobojose bocacãrã niwũ. Marĩ dia'cũ acobojose bocamasĩtisa'a. Nipe'tirã a'ti turicjãrã acobojose bocamasĩsama.

³ Marĩ masĩ'i, Õ'acũ dutisere wéerã, cürẽ ì'awã'no'sa'a. ⁴ Marĩ a'tiro nibosa'a: “Õ'acürẽ masĩ'i.” Tojo nimirã cũ dutisere weetirã, nisoosepijarã nibosa'a. ⁵ Cũ dutiro wéerã, Õ'acürẽ queorota ëjõpeosa'a. Tojo weerã marĩ Õ'acũ me'rã ni'i nisere masĩ'i. ⁶ “Marĩ Õ'acũ me'rã ni'i” nírã, Jesucristo weeseti'caronojõta weesiruturoã'a.

A'merĩ ma'ĩña nise queti ni'i

⁷ Acawererã, yu'u musãrẽ ojase apeye ma'ma dutise mejëta ni'i. Toduporopu musã dutise cwo'quereta oja'a. A'te musã tu'o'quepu ni'i. ⁸ Tojo nimirõ, yu'u musãrẽ ojase ma'ma dutise weronojõ wa'a'a. A'merĩ ma'isere wãmepeogu wee'e. Toduporopu marĩ a'merĩ ma'itirã, ña'arã niwũ. Na'itĩ'arõpu nirã weronojõ niwũ. Ni'cãrõacãrẽ a'te du'uno'rõ wee'e. A'tocaterore marĩ a'merĩ ma'irã, bo'reyuropu nirã weronojõ ni'i. Te a'merĩ ma'isere Jesucristo me'rã masĩno'o. Tojo nicã musã me'rã masĩno'o.

⁹ Marĩ a'tiro nibosa'a: “Yu'u pürĩcã añurõ Õ'acũ dutiro weenu'cũcã'a.” Tojo nimigũ ãpërãrẽ ma'itigu, toduporopu na'itĩ'arõpu ni'caro weronojõta nicã'sa'a tja. ¹⁰ Æpërãrẽ ma'igũ, bo'reyuropu nigũ weronojõ nimi. Ne cürẽ cã'rõacã ña'arõ weese marĩ'i. ¹¹ Marĩ ãpërãrẽ ma'itirã, na'itĩ'arõpu nirã weronojõ nisetisa'a. Marĩ ña'arõ weese bu'iri caperi bajuno'tirã weronojõ nisa'a. Tojo weerã “A'tiro pe'e ãa'a”, nĩmasĩtisa'a.

¹²⁻¹⁴ Yu'u musã nipe'tirãrẽ ojaguti. Jesucristo cũ wërĩse wapa Õ'acũ musã ña'arõ wee'quere acobojocu niwĩ. Musã Õ'acürẽ masĩ'i. Bucurã, musãrẽ oja'a. Jesucristore ne waropu du'pocãti'cure ëjõpeoyucã, oja'a. Ma'mapjia, musã wãcütutuarã ni'i. Õ'acũ ye ucũsere tu'o ëjõpeo'o. Wãtĩrẽ docaque'acã weecãrã niwũ. Tojo weegu musãrẽ oja'a.

¹⁵⁻¹⁶ A'ti umuco cjase Õ'acũ ye mejëta ni'i. A'tere wãcũnurüticã'ña. Ña'arõ wãcũse, a'metãrãsi'rĩse, ãaripejase, ãpërã yu'rũoro nicã'gũ nisi'rĩse ña'a ni'i. A'te

nipe'tise a'ti umuco cjase ni'i. "Tere weerāti", niticā'ña. No'o a'tere weesī'rīgūnojō marī pacu Ō'acūrē ma'itisami. 17 A'ti turi pe'tiwā'cārō wee'e. Nipe'tise ña'arō weesī'rī ɰaripejase quē'rā pe'tia wa'arosa'a. Ō'acū dutiro weerā pūrīcā ne pe'titirāsama. Cū tiropɰ ninu'cūcā'rāsama.

Nisoorā ye queti ni'i

18 Nisoori masā ye quetire wereguti. A'ti umuco pe'tiro wee'e. A'ti turi pe'tise dɰporo ni'cū Jesucristore ī'atu'tigu a'tigusami. Musā a'tere tɰotojacārā niwū. Pājārā cū weronojō nirá nitojama. Tojo weerā marī a'ti turi maata pe'tiatjere masī'i. 19 Na cūrē ī'atu'tirā marī me'rācjārāta nicā'miwā. Be'ro, na Jesucristo ye quetire ējōpeotirā, marīrē dɰcawatia wa'awā. Na marī me'rācjārā waro mejēta ní'cārā niwā. Marī me'rācjārā nirá pūrīcā, marī me'rāta nibosama. Na tojo dɰcawaticā ī'arā, marī narē ī'amasī'i. Marī me'rācjārā mejēta nicārā niwā.

20 Jesucristo musārē Espiritu Santure o'ócɰ niwī. Tojo weerā musā diacjū cjase, Jesucristo ye quetire masīpe'ticā'sa'a. 21 Cū ye quetire masītirārē ojagu weewe'e. Musā Jesucristo yere queoro masīsa'a. Tojo weegu musārē oja'a. Musā masī'i, cū ye queti nisoose mejēta ni'i.

22 Nisoosepijagu a'tiro nisami: "Jesú Ō'acū bese'cɰ mejēta nimi", nisami. Tojo busugu cūrē ī'atu'tiri masū nimi. Marī pacu Ō'acūrē, cū macū Jesucristore teesami. 23 No'o cū macū Jesucristore ɰatirā, cū pacu quē'rārē moosama. Marī Jesucristore Ō'acū bese'cɰ nimi nirá, Ō'acū pō'rā ni'i. 24 Tojo weerā musā ne waro tɰ'o'que Jesucristo ye quetire wācūnɰrūña. Musā cū ye quetire ējōpeonu'cūrā, Ō'acū me'rā, cū macū Jesucristo me'rā añurō nicā'rāsa'a. 25 Jesucristo marīrē a'tiro nicɰ niwī: "Catinu'cūatjere o'oguti", nicɰ niwī.

26 Musārē nisoori masā ye quetire ojatojapɰ. 27 Musā Espiritu Santu Jesucristo o'ócure cɰotoja'a. Cū basu nipe'tisere nisooro marīrō musārē bu'emī. "Ēsārē āpērā bu'eato", nitisa'a. Cū bu'eronojōta Jesucristo me'rā añurō nicā'ña.

28 Ni'cārōacā quē'rārē cū me'rā ninu'cūcā'ña. Marī tojo wéerā, cū a'ti nucūcɰpɰ a'ticā, cūrē pōtērīrā ī'aɰcɰasome. Bopoyasome. 29 Musā Jesucristo añurō weesere masītoja'a. Tojo weerā nipe'tirā añurō weerā Ō'acū pō'rā nima nisere masīno'o.

3

Ō'acū pō'rā weesetise ni'i

¹ Ī'arē mūsā Ō'acū marī pacu marīrē ma'isere. Marīrē ma'igū, “Yu'u pō'rā” ni ējōpeosami. Tojo nírōnojōta marī cū pō'rā ni'i. Āpērā a'ti turicjārā Ō'acūrē masītītjārā, marī cūrē ējōpeorā weesetisere masītisama. ² Acawerērā, marī Ō'acū pō'rā nitoja'a. Cū pō'rā nimirā, be'ropu marī de'ro wa'atjere añurō masīno'ña marī'i yujupu. A'te dia'cūrē masī'i. Marī Jesucristo a'ticā, cū bajusere ĩ'arāsa'a. Cūrē ĩ'arā, cū weronjō wa'arāsa'a. ³ Jesucristore ne ña'ase marī'i. Marī quē'rā cū weronjō añurā wa'arāsa'a niatjere wācū'u. Tojo weerā marī ña'arō weeseti'quere ducayuwā'cārā wee'e.

⁴ Ña'arō weesetise Ō'acū duti'quere yu'rūnu'cāse ni'i. Nipe'tirā ña'arō weerā Ō'acūrē yu'rūnu'cārā weema. ⁵ Mūsā masītoja'a, marī ña'arō wee'quere cō'agū Jesucristo a'ti nucūcāpūre a'ticu niwī. Ne cūrē cā'rōacā ña'ase marī'i. ⁶ Tojo weerā nipe'tirā cū me'rā ninu'cūrā ña'arō weesetisama. Ña'arō weerā pe'e Jesucristore masītisama. ⁷ Mūsā tu'omasīña. Āpērā mūsārē maasocā, ējōpeoticā'ña. Jesucristo añugū nimi. Tojo weerā cū weronjō nirā masā añurā nima. ⁸ Wātī ne waropūta ña'agū nimajāti'cu nimi. Tojo weerā ña'arō weesetirā cū yarā nima. Jesucristo Ō'acū macū wātī ña'arō weesere cō'agū a'tigu a'ti turipūre a'ticu niwī.

⁹ Ō'acū cū pō'rārē cū weronjō niseticā weecu niwī. Tojo weerā Ō'acū pō'rā ña'asere weenu'cūtima. ¹⁰ Marī Ō'acū pō'rārē, wātī yarārē a'tiro ĩ'aducawaamasī'i. No'o āpērārē ma'itirā, ña'arō weesetirārē “Wātī yarā nima”, ni'i. Āpērārē ma'irā añurō weesetirā pe'ere “Ō'acū pō'rā nima”, ni'i.

A'merī ma'idutise ni'i

¹¹ A'merī ma'irōua'a nise queti mūsā ne waro maata tu'o'que ni'i. ¹² Dūporocjūpu Caī wāmetigu weronjō niticārā. Cū wātī yagu nígu, cū acabiji Abere wējēcu niwī. ¿De'ro weegu cūrē wējēpari? Caī cū weesetise ña'ase nicaro niwū. Cū acabiji weese pe'e añuse nicaro niwū. Te bu'iri cūrē uogu, wējēcu niwī. ¹³ Āpērā mūsā añurō weesetisere ĩ'áurā, ĩ'atu'tibosama. Na Caī cū acabijire uo'caro weronjō weerā weesama. Na mūsārē ĩ'atu'ticā, ucuaticā'ña.

¹⁴ Marī āpērārē ma'irā, Ō'acū pō'rā ni'i nisere masī'i. Todūporopūre Jesucristore masītītjārā, āpērārē ma'itiwū. Ni'cārōacārē cūrē ējōpeoyurā, a'merī ma'i'i. Āpērārē ma'itirā pūrīcā, marī todūporopu ní'caronjōta nicā'bosa'a. Catinu'cūsere moobosa'a. ¹⁵ No'o āpērārē ĩ'atu'tigunojō masārē wējēcō'arī masū weronjō nimi. Mūsā masī'i,

ne ni'cũ masãrẽ wẽjẽcõ'arĩ masũ catinu'cũsere moosami. Musã cũ weronojõ niticã'ña. ¹⁶ Jesucristo marĩ ye ni-atjere wẽrĩcũ niwĩ. Tojo weerã marĩ a'merĩ ma'isere masĩ'i. No'o ãpẽrãrẽ ma'írã, marĩ ya catiri ɯmũcore wãcũnũrũtisa'a. Narẽ weetamurã, marĩ quẽ'rã wẽrĩmasĩ'i. ¹⁷ Marĩ apeyenojõ cɯomirã, pajasecɯorãrẽ o'otirã, ¿de'ro wee “Õ'acũrẽ ma'i'i”, nibosau? ¹⁸ Bu'i, marĩ ye ucũse ɯseri me'rã dia'cũ “Narẽ ma'i'i”, niticã'rõɯa'a. Narẽ añurõ weetamurõɯa'a. Te me'rã marĩ narẽ ma'isere ï'omasĩ'i.

Õ'acũrẽ ãjõpeorã uiro marĩrõ nímasĩ'i nise ni'i

¹⁹⁻²⁰ Apetero marĩ a'tiro wãcũsa'a: “Yɯ'ɯ ña'ayɯ'ruagu nisa'a.” Tojo wãcũmirã, marĩ ãpẽrãrẽ ma'írã, Õ'acũ me'rã uiro marĩrõ nímasĩ'i. Marĩ cũ põ'rã ni'i. Cũ marĩ wãcũsere masĩpe'ocã'sami. Cũ marĩ ña'arõ wee'quere acobojosami. ²¹⁻²² Marĩ ne bu'iri moosa'a ni tɯ'oña'rã, uise marĩrõ Õ'acũrẽ sãrĩmasĩ'i. Cũ dutisere, cũ ɯasere weecã, Õ'acũ nipe'tise marĩ sãrĩsere yɯ'tigusami. ²³ Cũ duti'que a'te ni'i. Cũ macũ Jesucristore ãjõpeodutimi. Tojo nicã cũ duti'caronojõta marĩrẽ a'merĩ ma'idutimi. ²⁴ Marĩ cũ duti'quere wéerã, cũ me'rã añurõ nicã'a. Cũ quẽ'rã marĩ me'rã añurõ nicã'mi. Marĩrẽ Espíritu Santure o'ocɯ niwĩ. Tojo weerã cũ marĩ me'rã nisere masĩ'i.

4

Ãpẽrã weresere ï'abesetojarãpɯ weedutise ni'i

¹ Acawererã, Õ'acũ yere wereri masã musã tiropɯ bu'erã etacã, na weresere “¿Diacjũta Õ'acũ ye nimitito?” ni ï'aña. Ãpẽrã Õ'acũ o'ó'cãrã nitima. Nipe'tirãpure ãjõpeoticã'ña. Na Espíritu Santure moomirã, tojo nima'acã'bosama. A'ti ɯmũcopure no'o ɯaro nisoori masã nibi'acã'ma. “Õ'acũ yere wererã wee'e”, ni bususijama. ² Musã na diacjũ wererãrẽ a'tiro ï'abeseya. Na “Jesucristo a'ti upɯ me'rã bajuacɯ nimi”, nisama. Tojo ãjõpeorã, Espíritu Santure cɯorã nima. Narẽ ãjõpeoya. ³ Ãpẽrã tojo ãjõpeotirã, Espíritu Santure mooma. Mejõ cãrẽ pe'sutima. Musã Jesucristore ï'atu'tigu cũ a'tiatjere tɯ'otojapã. Na cũ weronojõ nirã a'ti di'tapure nitojama.

⁴ Nisoori masã wãtĩ yarã nima. Õ'acũ wãtĩ nemorõ tutuami. Musã Õ'acũ yarã ni'i. Tojo weerã musã na ucũsere ãjõpeoticãrã niwũ. ⁵ Nisoori masã a'ti turicjãrã a'ti ɯmũco cjase dia'cũrẽ bu'esama. Na weronojõ nirãta na bu'esere tɯ'osama. ⁶ Marĩ pũrĩcã Õ'acũ põ'rã ni'i. Cũ põ'rã nirã marĩ bu'esere tɯ'osama. Cũ põ'rã nitirã tɯ'otisama.

Tojo weerã marĩ diacjũ cjase ãjõpeorãrẽ, diacjũ nitisere ãjõpeorãrẽ ï'abesemasĩ'i. "Ã'rãta nima diacjũ cjasere ãjõpeorã", nĩmasĩ'i. "Na nima diacjũ cjasere ãjõpeotirã", ni ï'adũcawaamasĩ'i.

Marĩrẽ a'merĩ ma'idutise ni'i

⁷⁻⁸ Acawererã, Õ'acũ masãrẽ ma'imi. Tojo weerã marĩ quẽ'rã a'merĩ ma'irõũa'a. A'merĩ mairãnojõ Õ'acũ põ'rã nima. Na Õ'acũrẽ masĩma. No'o ma'ise moorãnojõ Õ'acũrẽ ne masĩtima. ⁹ Cũ marĩrẽ ma'isere ï'ogũ, cũ macũ ni'cũ nigũrẽ a'ti turipũre o'ócũ niwĩ. Marĩ catinu'cũatjere wéegũ tojo weecũ niwĩ. ¹⁰ Yũ'ũ ma'isere ucũgũ, marĩ Õ'acũrẽ ma'isere ucũgũ mejẽta wee'e. Cũ pe'e marĩrẽ ma'isere ucũgũ wee'e. Cũ marĩrẽ ma'ígũ, marĩ ña'arõ wee'quere acobojodutigu cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ me'rã marĩ acobojose boca'a.

¹¹ Acawererã, Õ'acũ marĩrẽ ma'i'caronjõta marĩ quẽ'rã ãpẽrãrẽ ma'irõũa'a. ¹² A'ti umũcopũre ne ni'cũ Õ'acũrẽ ï'a'cũ marĩmi. Marĩ cũrẽ ï'ati'cãrã nimirã, ãpẽrãrẽ ma'írã, cũ marĩpũre nisere masĩ'i. Cũ marĩrẽ ma'i'que ye bu'iri ãpẽrãrẽ queoro ma'ita basio'o. ¹³ Õ'acũ marĩrẽ Espĩritu Santure o'ocũ niwĩ. Tojo weerã marĩ Õ'acũ marĩpũre nisere masĩ'i. Marĩ quẽ'rã cũpũreta ni'i. ¹⁴ Õ'acũ macũrẽ ũsã basuta ï'awũ. Cũrẽ a'ti turipũre marĩ ña'arõ wee nisetimi'cãrãrẽ yũ'rũweticã weedutigu o'ócũ niwĩ. Tojo weerã musãrẽ a'tere were'e. ¹⁵ No'o nipe'tirã "Jesú Õ'acũ macũ nimi" nirãnojõ Õ'acũ me'rã nima. Cũ quẽ'rã napũre nimi.

¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ ma'isere masĩ'i. Cũ nipe'tirãrẽ ma'imi. No'o ãpẽrãrẽ maigũnojõ añurõ Õ'acũ me'rã nimi. Õ'acũ quẽ'rã cũ me'rã nimi. ¹⁷ Marĩ Õ'acũ me'rã nĩrã, queoro ma'imasĩ'i. Jesucristo a'ti turipũ nicã, cũ pacũ quẽ'rã cũ me'rã nicũ niwĩ. Cũ me'rã ní'caronjõta marĩ me'rã quẽ'rãrẽ Õ'acũ nimi. Tojo weerã marĩ a'ti turicjãrãrẽ beseatji nũmũ nicã, cũrẽ ne uisome. ¹⁸ A'merĩ mairã tirore uise marĩ'i. Uise cũorã tiro pe'ere ne a'merĩ ma'ise marĩ'i. Marĩ uise me'rã bu'iritirã weronjõ tũ'oña'a. No'o uigũnojõ a'merĩ ma'imasĩtimi.

¹⁹ Õ'acũ marĩrẽ ma'imũ'tãcũ niwĩ. Tojo weerã marĩ cũrẽ ma'i'i. ²⁰ Marĩ Õ'acũrẽ ma'imirã, ãpẽrãrẽ ï'atu'tirã, nisoosebũcũrã ni'i. Masã marĩ ï'arã waromaricãrẽ ma'itirã, nemorõ Õ'acũ bajutigũ pũricãrẽ ma'ita basiotisa'a. ²¹ Jesucristo marĩrẽ a'tiro dutiwĩ: "Õ'acũrẽ ma'írã, ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'irõũa'a", niwĩ.

5

Õ'acũ põ'rã nírã, ña'asere weeticã'rõua'a nise ni'i

¹ Nipe'tirá “Jesú Õ'acũ bese'cu nimi” ni ëjõpeorãnojõ Õ'acũ põ'rã nima. Æpërãrë ma'írã, na põ'rã quë'rãrë ma'irõua'a. ² Marĩ Õ'acũrë ma'i, cũ duti'quere wéerã, marĩ cũ põ'rãrë ma'i'i nisere masĩno'o. ³ Õ'acũrë ma'írã, cũ duti'quere weerã wee'e. Cũ dutise diasawe'e, weeta basiopũrĩcã'sa'a. ⁴ Marĩ Õ'acũ põ'rã a'ti turi cjase ña'asere weewe'e. Jesucristore ëjõpeose me'rã añurõ weeta basio'o. ⁵ Marĩ Jesucristore “Õ'acũ macũ nimi”, ni ëjõpeo'o. Te me'rã dia'cũ a'ti umuco cjase ña'asere cã'mota'amasĩsa'a.

Jesucristore “Õ'acũ macũ nimi” nise ni'i

⁶ Jesucristo Õ'acũ macũ nimi. Cũ a'ti turipu nicã, Juã wãmeyerĩ masũ cũrë wãmeyewĩ. Cũrë wãmeyegũ, aco me'rã wãmeyewĩ. Be'ro cũ curusapu wërĩwĩ. A'tiro weese me'rã cũ Õ'acũ macũ nisere i'owĩ. Cũrë wãmeye'que me'rã dia'cũ i'otiwĩ. Cũ wërĩse me'rã quë'rãrë i'owĩ. Espíritu Santu Jesucristo Õ'acũ macũ nisere i'omi. Cũta diacjũ cjasere weregũ nimi. ⁷ A'te quetire na basuta i'oma. Na i'tiarã umusepu nima: pacũ, macũ, tojo nicã Espíritu Santu. Æ'rã i'tiarãpu ducawatimirã, ni'cũta nimi. ⁸ A'ti nucũcãpũre Espíritu Santu werese me'rã Jesú Õ'acũ macũ nimi nisere masĩ'i. Tojo nicã Jesú cũ Õ'acũ macũ nisere cũ wãmeyeno'que me'rã, cũ wërĩ'que me'rã i'ocu niwĩ. ⁹ Masã na i'a'quere werecãmarĩcãrë, marĩ ëjõpeo'o. Õ'acũ cũ macũ yere werecã pũrĩcãrë, nemorõ ëjõpeorõua'a. Cũ masã ucũse nemorõ queoro weremi. ¹⁰⁻¹² Õ'acũ marĩrë cũ macũ me'rã catinu'cũsere o'ocu niwĩ. Tojo weerã cũ macũrë ëjõpeorã cũ me'rã catinu'cũrãsama. Cũ macũrë ëjõpeotirã ne cũ me'rã catinu'cũsome. Marĩ Jesucristo ye quetire diacjũta ni'i nírã, cũrë ëjõpeorã wee'e. Æpërã a'tere ëjõpeotirãnojõ “Õ'acũ nisoogu nimi”, nírã weema.

Juã werecasa'que ni'i

¹³ Musã Õ'acũ macũrë ëjõpeorãrë tere ojapu. Musã catinu'cũrãsa'a nisere masĩato nígu tojo ojapu.

¹⁴ Marĩ masĩ'i, Õ'acũ cũ uaronojõ marĩ sërĩcã, marĩ sërĩsere tu'osami. “Marĩ sërĩsere tu'osami” ni masĩrã, cũrë uise marĩrõ sërĩmasĩ'i. ¹⁵ “Õ'acũ marĩ sërĩsere tu'osami” ni masĩrõnojõta “Cũ marĩ sërĩ'que quë'rãrë o'otojami”, nino'o.

¹⁶ Apetero Jesucristore ëjõpeogu ña'arõ weesami. Cũ tojo weecã i'arã, Õ'acũrë sërĩbosaya. Marĩ sërĩbosacã,

Õ'acũ yu'tigusami. Cũrẽ ducayugusami tja. Apeye pũrĩcã ña'abutiario weese ni'i. Téma “Sẽrĩbosaya” ñña marĩ'i. Tere weerã Õ'acũ tiropu wa'asome. ¹⁷ Nipe'tise ña'ase Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãse ni'i. Yu'u nĩrõnojõta apeye ña'arõ weesere Õ'acũ acobojogusami. Apeye ña'abutiario weesere acobojosome.

¹⁸ Marĩ masĩ'i, Õ'acũ põ'rãrẽ Jesucristo añurõ co'tenu'cũcã'mi. Tojo weerã na ña'arõ weenu'cũtisama. Wãtĩ quẽ'rã Jesucristo co'teyucã, narẽ ña'arõ weemasĩtisami.

¹⁹ Marĩ Õ'acũ põ'rã nisere, tojo nicã wãtĩ nipe'tiro a'ti turicjãrã wiogu nimi nisere masĩ'i.

²⁰ Apeye quẽ'rãrẽ, Õ'acũ macũ cũ a'ti'quere masĩ'i. Cũ marĩrẽ Õ'acũ diacjũ nigũrẽ masĩdutigu tu'omasise o'ocu niwĩ. Marĩ Jesucristo me'rã nĩrã, cũ pacu Õ'acũpũreta ni'i. Jesucristo Õ'acũ nimi. Cũta catinu'cũgũ marĩ catinu'cũatjere o'omi. ²¹ Apeye, masã na queose yee ëjõpeo'quenojõrẽ ëjõpeoticã'ña. Õ'acũ se'sarore ëjõpeoya. Nipe'tise apeyenojõ yu'ruoro Õ'acũrẽ ma'ĩa.

Tojota weerouasa'a.

Tocã'rõta oja'a.

Juã

Nimũ'tãrĩ pũrĩ be'ro Juã ojáca pũrĩ ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Juã Jesucristore ějõpeorãrẽ sũ'ori nigú weronojõ Õ'acũ yarã cũ bese'cãrãrẽ ojacu niwĩ. Queoro weesetisere, a'merĩ ma'isetisere ojacu niwĩ. Nisoose me'rã bu'eri masãrẽ tũ'omasĩdutigu ojacu niwĩ.

A'merĩ ma'idutise ni'i

¹ Yũ'u Jesucristore ějõpeorãrẽ sũ'ori nirĩ masũ ni'i. Yũ'u mũ'ũrẽ Õ'acũ bese'core oja'a. Mũ'u põ'rã quẽ'rãrẽ oja'a. Yũ'u mũsãrẽ diacjũta ma'i'i. Yũ'u se'saro mũsãrẽ ma'igũ weewe'e. Nipe'tirã diacjũ cjase Jesucristo ye quetire tũ'o'cãrã mũsãrẽ ma'ima. ² Cũ ye quetire ũsã ye ejeripõ'rãrĩpũ cũ'o'o. Tojo weerã mũsãrẽ pũrõ ma'i'i. Te quetire cũonu'cũcã'rãsa'a. ³ Marĩ pacu Õ'acũ, tojo nicã cũ macũ Jesucristo marĩ wioгу mũsãrẽ a'tiro weeato. Añurõ wee, mũsãrẽ pajaña'a, ejerisãjãcã weeato. Tere wéegũ, diacjũ nise ma'ise me'rã weeato.

⁴ Ni'cãrẽrã mũ'u põ'rãrẽ bocaejawũ. Narẽ diacjũ Õ'acũ duti'caronojõta weecã i'awũ. Tere i'agũ, pũrõ e'catiwwũ.

⁵ Ni'cãrõacã mũ'ũrẽ nigũti. Marĩ a'merĩ ma'irõũa'a. A'te apeye ma'ma dutise mejẽta ni'i. Maata marĩ cũ'o'que ni'i.

⁶ Marĩ a'merĩ ma'irã, Õ'acũ dutisere weerã wee'e. Cũ marĩrẽ a'merĩ ma'iduticũ niwĩ. A'te mũsã tũ'otoja'quepũ ni'i.

Nisoori masãrẽ ějõpeoticã'ña nise ni'i

⁷ A'ti turipũre pãjãrã weremaasoosijari masã nima. Na, "Jesucristo masũ marĩ weronojõ upũtigũ a'ticũ niwĩ" nisere ějõpeotima. Náta Jesucristore i'atu'tiri masã nima. ⁸ Mũsã tũ'omasĩa. Na weresere ějõpeoticã'ña. Mũsã tere ějõpeorã, Õ'acũ mũsãrẽ o'obo'quere bajuriorã weebosa'a. Na weresere tũ'otirã pe'e, Õ'acũ nipe'tise mũsãrẽ o'ootjere bocarãsa'a. Cũ mũsãrẽ añurõ weese wapa o'ogũsami.

⁹ Jesucristo bu'e'que dia'cũrẽ bu'etigu, no'o cũ ũaro, yũ'rũoro weremorẽsu'ugũnojo Õ'acũrẽ moomi. Jesucristo cũ bu'e'que se'sarore weregu Õ'acũ me'rã añurõ nisami. Tojo nicã cũ macũ me'rã añurõ nicã'mi. ¹⁰ Āpẽrã Jesucristo ye quetire mejẽcã bu'eri masã mũsã ya wi'ĩpũ etacã, narẽ sõrõticã'ña. Narẽ utamurã, "Õ'acũ mũsãrẽ añurõ weeato",

niticã'ña. ¹¹ Mũsã narẽ tojo nírã, na me'rãcjãrã wa'arã weebosa'a. Mũsã na ña'arõ weesere bu'ipejarã weebosa'a.

Juã cũ ojatuo'que ni'i

¹² Yũ'ũ peje waro nisĩ'rĩse cuomi'i, cuogu pe'e. A'ti pũĩrĩpũre ojasome. Yũ'ũ basuta topũ wa'a, mũsã me'rã ucũgũti. Marĩ tojo wéerã, e'catirãsa'a.

¹³ Mũ'ũ acabijo põ'rã mũ'ũrẽ añudutima. Co quẽ'rã Õ'acũ bese'co nimo.

Tocã'rõta oja'a.

Juã

Pua pūrī be'ro Juā ojāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Juā a'ti pūrīrē Jesucristore ējōpeogu Gayo wāmetigure ojacu niwī. Jesucristore ējōpeogu, mū'u āpērārē añurō weesetiaporo nīgū, cūrē ojacu niwī. Demetrio wāmetigu cū queoro weeseti'quere ojacu niwī.

Diótfes wāmetiguma cū ña'arō weesere ne tu'saticu niwī.

Gayo ye queti ni'i

¹ Yū'u Jesucristore ējōpeorārē su'ori nirī masū ni'i. Gayo yū'u me'rācjā yū'u uputu maigūrē, mū'urē oja'a. Mū'urē diacjūta ma'i'i.

² Yū'u mū'urē Ō'acūrē sērībosagu wee'e. “Nipe'tise mū'u ye cjase añurō wa'ato. Mū'u Ō'acūrē ējōpeose añurō wa'aronojōta wa'ato. Apeye quē'rā, duti mū'urē wa'aticā'to”, ni sērībosa'a Ō'acūrē. ³ Yū'u pūrō e'cati'i. Āpērā Jesure ējōpeorā mū'u ye quetire miiejawā. Mū'u añurō Ō'acū haro weenu'cūgū weeaporo. ⁴ Yū'u bu'e'cu queoro weecā tu'ogu, e'catiyu'ruasa'a. ¿De'ro wee yū'u mū'urē nemorō e'catimasībosau?

⁵ Mū'u nipe'tirā āpērā mū'u tiropu ejarārē añurō weesetigu weeaporo. Uputu waro apesecjārā mū'u ī'amasītirārē weetamuaporo. ⁶ Na ūsā nerēwuaropu mū'u ye cjasere, āpērārē mū'u ma'isere werewā. Mū'u tiropu ejarārē narē tojo weetamunu'cūcā'ña. Mū'u tojo weecā, na añurō Ō'acū haronojōta apesepure yu'ruamasīrāsama. ⁷ Na Jesucristore ējōpeotirā weetamusere ñe'erō marīrō Jesucristo ye quetire werewā'cārā weema. ⁸ Tojo weerā Jesucristore ējōpeorā marī pe'e narē weetamurōua'a. Marī narē weetamurā, na me'rā da'rarā wee'e.

Diótfes wāmetigu cū ña'arō wee'que ni'i

⁹ Yū'u musārē ni'cā pūrī ojavu. Diótfes musā wiogu nisī'rīgū weeapu. Tojo weegu ūsā duti'quere uatiapu. ¹⁰ Yū'u musā tiropu wa'agu, cūrē musā ī'orōpu wereguti cū ūsārē ucja'quere, ūsārē nisoo'quere. A'te dia'cū ni-tiaporo. Āpērā Jesucristore ējōpeorā topu ejacā, narē ñe'etiapu. Āpērā narē añurō ñe'esī'rīrārē ñe'edutitiapu. Narē ñe'ecāma, na me'rā ninemodutitiacju niapu.

¹¹ Ña'arã na weesere ĩ'acũuticã'ña. Añurõ weerã pe'ere ĩ'acũuña. Añurõ weerã Õ'acũ yarã nima. Ña'arõ weerã Õ'acũrẽ masĩtisama.

Demetrio cã añurõ weese ni'i

¹² Nipe'tirã Demetriore añurõ ucũma. Õ'acũ ɯaronojõta queoro weepɯ. Ɛsã quẽ'rã cũrẽ tojota ĩ'awũ. Mɯsã masĩ'i. Ɛsã diacjũta ucũ'u.

Juã cã añudutise ni'i

¹³ Ƴɯ'ɯ peje waro ucũse cɯomi'i, cɯogɯ pe'e. A'ti pũrĩpɯre ojasome. ¹⁴ Ƴɯ'ɯ maata topɯ wa'acã, marĩ a'merĩ utamurãsa'a.

¹⁵ Añurõ wa'ato mɯ'ɯrẽ. A'tocjãrã ɣɯ'ɯ me'rãcjãrã mɯ'ɯrẽ añudutima. Nipe'tirã topɯ nirã marĩ me'rãcjãrã añuato.

Tocã'rõta oja'a.

Juã

Juda cū ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

A'ti pūrīrē Juda, Santiago Jesucristore ějōpeorārē sū'ori wejepeogu acabiji nicu niwī.

Queoro bu'ese Jesucristo ye queti na tū'o'quere du'usī'rīcā tū'ogu ojacu niwī. Tojo nicā nisoose me'rā bu'erārē tū'omasīdutigu, Jesucristore ějōpeonu'cūdutigu ojacu niwī.

Juda Ō'acū yarārē ojase ni'i

¹ Yū'u Juda Jesucristore da'rawā'ñaco'tegu Santiago acabiji mūsārē añuduti'i. Marī pacu Ō'acū mūsārē cū pō'rā niato nígū besecu niwī. Cū mūsārē ma'imi. Jesucristo mūsārē ějōpeonu'cūcā'to nígū co'temi. A'ti pūrīrē mūsārē oja'a. ² Ō'acū mūsārē pajaña'se, ejerisājāse, ma'ise cūoyū'rumajācā weeato.

Nisoose me'rā bu'ese cjase ni'i

³⁻⁴ Yū'u mairā, Ō'acū marī Jesucristo yū'rūono'cārārē añurō weesere mūsārē pūrō ojasī'rīmiwū. Tojo weesī'rī'cu nimigū, ni'cārōacārē “A'te pe'ere ojacā añutū'sa'a” ni wācū'u majā. Āpērā nisoose me'rā bu'ecā, ějōpeoticā'ña. Ō'acū Jesucristore ějōpeodutigu cū'que pe'ere wācūtutua, ějōpeonu'cūcā'ña. Cū tere ni'cāti me'rāta marī cū yarārē o'odojacu niwī. Nisoori masā me'rīse me'rā mūsā me'rā a'mesu'acārā niwā. Na Ō'acūrē mooma. A'tiro nisama: “Ō'acū marī ña'arō wee'quere acobojoyucā, no'o űaro marī upu űaripejasenojōrē weemasī'i”, nisama. Ō'acū ma'ígū weese pe'ere dojorēsama. Jesucristo marī wiogu ni'cū nigūrē űatisama. Cūrē “Ō'acū macū mejēta nimi”, nisama. Dūporopu Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu na tojo weerārē “Bu'iri da'reno'rāsama”, nitojano'caro niwū. Tojo weerā wācūtutuaya. Nisoori masā dutisere weeticā'ña. Narē a'tiro niña: “Ō'acū marīrē ějōpeodutise dia'cū queoro ni'i. Mūsā bu'ese pūrīcā diacjū niwe'e”, niña narē.

⁵ Mūsā masī'quepūre apaturi wācūdutigu mūsārē wereguti. Ō'acū cūrē yū'rūnu'cārārē bu'iri da'resami. Dūporopu Ō'acū űsā ñecūsumūa Israe curuacjārārē yū'rūocu niwī. Na Egiptopu pi'eti'cārārē aperopu miwijacu niwī. Be'ro cū tojo weecā ī'amirā, āpērā cūrē ějōpeoticārā niwā. Tojo weegu narē bu'iri da're bajuriobutiacu niwī.

⁶ Apeye quē'rārē wācūña. Dəporopu āpērā u'musecjārā Ō'acūrē wereco'terā nimi'cārā cūrē yu'rənū'cācārā niwā. Ō'acū narē dutise cūumi'quere yu'rənū'cārā, añurōpu nimi'cārā cō'owijaacārā niwā. Tojo weegu Ō'acū cūrē wereco'terā nimi'cārārē na'itī'arōpu cōme dari me'rā du'tecūucō'acu niwī. Cū nipe'tirārē beseatji nūmu nicā, narē bu'iri da'rebutiagusami. Narē pi'etinu'cūdutigu pecame'epu cō'abajuriogusami. ⁷ Sodoma, Gomorra, tojo nicā te pu'to cjase macārī na ña'arō wee'que quē'rārē wācūña. Ō'acūrē wereco'terā nimi'cārā weronojō te macārīcjārā quē'rā ña'arō weecārā niwā. Na nūmosānumia nitirārē a'metārācārā niwā. Apeye quē'rārē u'mua se'saro numia me'rā weewuasenojōrē weecārā niwā. Numia quē'rā tojota weecārā niwā. Na ña'arō wee'que wapa Ō'acū bu'iri da'regu, narē ūjūacō'acu niwī. Nipe'tirā ña'arā na weronojōta pecame'e pe'titiri me'epu bu'iri da'reno'rāsama nisere masīyudutigu narē tojo weecu niwī.

⁸ A'tiro nicā quē'rārē musā wa'teropu nirā na nisoori masā todəporocjārāpu weronojō ña'arō weema. Tə'omasitirā weronojō na ña'arō weesī'rīsere no'o ūaro weesama. Tere wéerā, na basu na upure dojorēsama. Tojo nicā Ō'acū dutisere yu'rənū'cāsama. Ape turicjārā u'musepu nirā tutuarārē bujicā'sama. ⁹ Ū'musecjārā Ō'acūrē wereco'terā wiogu Miguemaricā tojo bujicā'ticu niwī. Dəporopu Moisé wērīca be'ro Migue wātī me'rā Moisé ya upure du'sasocārā niwā. Migue cū basu wātirē ne cārō tu'ti bujicā'ticu niwī. A'tiro pe'e nicu niwī: “Ō'acū yu'u wiogu mu'urē tu'tiato”, nicu niwī. ¹⁰ Nisoori masā pūrīcā na tə'omasītisere no'o ūaro ucūma'asama. A'ti turi cjase na no'o weerobajuro weese dia'cūrē masīsama. Wa'icūrā tə'omasitirā weronojō nima. Na tə'oña'rōbajuro tə'oña'sama. Te me'rā na bu'iri da're bajuriono'rāsama.

¹¹ Ña'arō wa'arosa'a narē. Dəporocjāpu Caī cū acabiji Abere uogu cūrē wējē'caro weronojō ña'arō weema. Tojo nicā Balaā wāmetigu wee'caro weronojō weema. Cū niyeru ūayurūagu, Ō'acū dutisere yu'rənū'cācu niwī. Apī Coré wāmetigu wee'caro weronojō weema. Cū, wiorā Ō'acū cūu'cārārē yu'rənū'cācu niwī. Cū tojo wee'que bu'iri Ō'acū cūrē bu'iri da'regu, wērīcā weecu niwī. Na nisoori masārē Caī, Balaā, Coreré bu'iri da're'caronojōta Ō'acū narē bu'iri da'regusami. ¹² Nisoori masā, musā Jesucristore ējōpeorā nerē ba'ari curare bopoyoro weerā weesama. Musā me'rā sī'rī, ba'atamurā, na ye cjase dia'cūrē wācūrā, ña'arō weesama. Narē wiopesase marīsa'a. Āpērārē

wăcŭtimiră, na basu ba'a yapisî'rîsama. Aco pejatimirô, acocurari wî'rô wêecă, tuuwă'cărô weronojô nisama. Te curari aco pejatiro weronojô masărê aŭuse î'otisama. Yucădăca dăcatiri cura apeyepagu dăca marîsepagu weronojô nico'tesama. Na Ô'acŭ yere bu'emiră, queoro weetiră, dăca marîră weronojô nisama. Na, masă dăca marîcjure paacô'ano'cŭ weronojô nisama. Narê ne că'rô aŭurô weese marîsa'a. ¹³ Pă'côri maa pajiri maa cjase ņa'ase sa'pori sumutopu paaqueô'o'que weronojô nima. Na ucŭme'rîmiră, ņa'ase bopoyase dia'cŭrê weenu'cŭsama. ņocôa bŭrăbajudutidijară weronojô nima. Diacjŭca ma'a cjasere du'ură, na'itî'arôpu bu'iri da're bajuriono'răsama.

¹⁴ Dăporocjŭpu Enoc wămetigu Ô'acŭ cŭrê masîse o'oro me'ră na nisoori masărê bu'iri da'reatjere weremu'tăcu niwî. Marî ņecŭ Adă părămi nituriagupu nicu niwî Enoc. Seis turiri be'rocjŭ nicu niwî. Cŭ, be'ropu wa'atjere a'tiro nicu niwî: "Marî wiogu păjără ŭ'mŭsecjără cŭrê wereco'teră me'ră a'tigusami. ¹⁵ Nipe'tiră masărê besegu a'tigusami. ņa'ară na ņa'arô wee'quere besepe'ocŭsami. Tojo nică dicŭse ņa'ară cŭrê ņa'arô ucŭ'quere besegusami. Na tojo wee'que wapa, bu'iri da'regusami", ni ojayucu niwî Enoc. ¹⁶ Nisoori masă nipe'tisere tŭ'satisama; "ņă'a ni'i", nisama. Na ŭaro dia'cŭrê weesî'rîsama. Masîră waro weronojô ucŭma'asama. Na yere ŭasără, âpêrărê aŭurô ucŭta'sasama.

Jesucristore êjôpeorărê werecasa'que ni'i

¹⁷ Yŭ'ŭ mairă, marî wiogu Jesucristo besecŭ'cără mŭsărê todăporopu ní'quere wăcŭŭă. ¹⁸ Mŭsărê a'tiro nicără niwă: "A'ti ŭmŭco pe'tiati dăporo masă no'o ŭaro Ô'acŭ yere bujică'răsama. Ô'acŭrê ŭatiră, na ņa'arô ŭaripejasere weerăsama", nicără niwă. ¹⁹ Jesucristore êjôpeorărê dăcawatică weesama. Na ņa'ase ŭaripejase dia'cŭrê weesama. Espîritu Santure mooma.

²⁰ Mŭsă pŭrîcă yŭ'ŭ mairă, Jesucristore nemorô êjôpeo, wăcŭtutuawă'căŭă. Mŭsă êjôpeose diacjŭ nise ni'i. Ô'acŭrê sêrîră, Espîritu Santu mŭsărê masîse o'ose me'ră sêrîŭă. ²¹ Ô'acŭ mŭsărê ma'isere wăcŭnu'cŭcă'ŭă. Acobo-jotică'ŭă. Marî wiogu Jesucristo marîrê pajaŭa'gŭ, cŭ me'ră catinu'cŭsere o'ogŭsami. Cŭ o'oatjere e'catise me'ră co'teyuya.

²² Âpêră Jesucristo yere "¿Diacjŭta nisariba?" nirărê pajaŭa'ŭă. Narê aŭurô êjôpeocă weeya. ²³ Âpêră nisoori masă bu'esere siruturărê diacjŭnŭ'côŭă. Wi'i ŭjărî wi'i po'peapu nirărê wejewijaară weronojô narê

pecame'epu wa'abo'cārārē yu'rucā weeya. Āpērā ña'ase weepoyu'rua'cārārē weetamusī'rīrā, pajaña'ña. Musāpu na ña'arō weesere pē'rīpejari nīrā, ne cā'rō na tojo weesere uaticā'ña.

Õ'acũrē e'catituose ni'i

²⁴⁻²⁵ Õ'acũ tutuayu'rugū marĩ ña'arō weeri nígũ, cā'mota'amasīsami. Tojo nicā cũ tutuase me'rā cũ tiro, cũ asisteropu marĩrē bu'iri marĩrā nidutigū miamasīsami. Topure e'catiyu'ruarāsa'a. Õ'acũ ni'cũ nigú marĩ wiogu Jesucristo wērīse me'rā marĩ pecame'epu wa'abo'cārārē yu'ruocu niwĩ. Cũrē nipe'tirā “Añuyu'ruami, nipe'tirā bu'ipu wiogu nimi”, wiopesase me'rā ni ējōpeoato. “Nipe'tirā a'ti turicjārārē dutigū wiogu waro nimi”, niato. “Ne waropu, a'tiro nicā, be'ropu quē'rārē mejārōta nimi”, ninu'cūato. Tojota nirōu'a'a.

Tocā'rōta oja'a.

Juda

Be'ropu wa'atjere Jesucristo Juãrê wéréca pũrĩ ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

A'ti pũrĩrê Juã sô'oní'que pũrĩrê oja'cũta ojacu niwĩ. Cũ bu'iri da'rero Patmos wãmetiri nũcũrõpũ ní'gũ, ojacu niwĩ.

A'ti pũrĩ Ô'acũ cũ ھا'caronojõta be'ropure a'tiro weegusami nisere wereri pũrĩ ni'i.

Juã quẽ'egũ weronojõ cũ ĩ'a'quere ojacu niwĩ.

Cũ siete Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrã Asiapũ nirãrẽ ojacu niwĩ.

Jesucristo Juãrê quẽ'ese weronojõ ĩ'o'que ni'i

¹ A'ti pũrĩ be'ropu wa'atjere Jesucristo wereri pũrĩ ni'i. Ô'acũ Jesucristore “Cã'rõacã be'ro a'tiro wa'arosa'a”, ni ĩ'ocũ niwĩ. Cũ Jesucristore ẽjõpeorãrẽ tere masĩdutigu tojo werecu niwĩ. Be'ro Jesucristo yũ'u Juã wãmetigure tere wereturiawĩ. Cũ Ô'acũrẽ wereco'tegu u'mũsecjũ me'rã tojo weewĩ. Yũ'ũta Jesucristore da'rawã'ñaco'tegu ni'i.

² Yũ'u ĩ'a'que nipe'tisere wereguti. Yũ'u tũ'o'que quẽ'rãrẽ wereguti. Ô'acũ ucũ'quere Jesucristo yũ'ure añurõ werewĩ.

³ A'ti pũrĩ oja'caronojõ wa'atjo cã'rõ du'sa'a. No'o a'ti pũrĩrê Jesucristore ẽjõpeorãrẽ bu'egũnojo e'catise bocagusami. Tojo nicã a'ti pũrĩ Ô'acũ o'o'quere bu'ecã tũ'orã pe'e quẽ'rã e'catise bocarãsama. No'o na a'ti pũrĩpũ oja'quere diacjũ weerãnojo e'catise bocarãsama.

Juã Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrãrẽ oja'que ni'i

⁴ Yũ'u musã Asiapũ nirã siete Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrãrẽ oja'a. Ô'acũ musãrẽ añurõ weeato. Musãrẽ añurõ ejerisãjãcã weeato. Ô'acũ ne waropũta ní'cu nimi. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cũcã'mi. Be'ropu quẽ'rãrẽ apaturi a'tigusami. Ô'acũ wiogu dujiri cũmurõ pu'to siete Ô'acũrẽ wereco'terã bajutirã nu'cũma. Na topũ nu'cũrã Espĩritu Santure nipe'tise tutuase cũogu nimi, nisĩ'rĩrã weema. Na quẽ'rã musãrẽ añurõ weeato. ⁵ Tojo nicã Jesucristo musãrẽ añurõ weeato. Cũ Ô'acũ ye cjasere queoro weregu nimi. Cũta nipe'tirã wẽrĩ'cãrã duporo masãmu'tã'cu nimi. Cũ nipe'tirã a'ti di'tacjãrã wiorãrẽ dutimi. Marĩrẽ ma'imi. Cũ wẽrĩ'gũ, cũ ye dí me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yũ'ruowĩ.

⁶ Cũ wẽrĩse me'rã marĩ wiorã wa'apã. Tojo nicã Ô'acũ yere da'rari masã sãjãpã. Cũ pacũ dutisere da'rato ní'gũ marĩrẽ

tojo weecu niwī. Cūrē añurō e'catipeorã. Tojo tutuagu ninu'cũgũsami. Tojota niato.

7 Musã tu'oya. Ō'acũ bese'cũ Cristo o'mecururipũ di-jatigusami. Cũ a'ticã, nipe'tirã ĩ'arãsama. Tojo nicã cūrē wējē'cãrãputa ĩ'asãjãrãsama. Nipe'tirã a'ti di'tacjãrã cũ a'ticã ĩ'arã, utirãsama. Tojota wa'arosa'a.

8 Marĩ wiogu Ō'acũ tutuayũ'rũnu'cãgũ a'tiro nimi: "Yũ'uta nimũ'tãgũ, nituogupũ ni'i." Ō'acũ ne waroputa ni'cũ nimi. A'tiro nicã quē'rãrē ninu'cũmi. Be'ropũ quē'rãrē apaturi a'tigusami.

Juã Jesucristore quē'ese weronojō ĩ'a'que ni'i

9 Yũ'u Juã musã acaweregũ weronojō ni'i. Musã weronojōta yũ'u quē'rã pi'eti'i. Marĩ ni'cãrõnojō Ō'acũ pō'rã ni'i. Tojo nicã ña'arō wa'acã, Jesucristo marĩrē wãcũtutuasere o'omi. Yũ'u Patmos wãmetiri nũcũrõpũ bu'iri da'reri wi'ipũ niwã. Ō'acũ ye queti, Jesucristo ucũ'quere werese ye bu'iri topũ niwũ. ¹⁰ A'tiro wa'awũ yũ'are. Ni'cã soorinũmũ Espĩritu Santu tutuaro me'rã quē'ese weronojō ĩ'owĩ. Wãcũña marĩrō yũ'u sē'ema pe'e tutuaro ucũcã tu'owũ. Cũ ucũse coroneta putiro weronojō busũwũ. ¹¹ Cũ yũ'are a'tiro niwĩ:

—Yũ'uta nimũ'tãgũ, nituogupũ ni'i. Nipe'tise mũ'u ĩ'asere ni'cã pũrĩpũ ojaya. Mũ'u oja'quere Asiapũ nirã siete cururi Jesucristore ějõpeose cururicjãrãrē o'óya. Na a'ticũrã nima: Éfesocjãrã, Esmirnacjãrã, Pérgamocjãrã, Tiatiracjãrã, Sardicjãrã, Filadelfiacjãrã, tojo nicã Laodiceacjãrãrē o'óya, niwĩ.

¹² Cũ tojo ucũcã tu'ogu, yũ'u ¿noa niti? nígũ, majãmi'awũ. Sietepagu si'ose uru me'rã wee'quepagure ĩ'awũ. ¹³ Tepagu wa'teropũ ni'cũ masũrē ĩ'awũ. Cũ su'tiro yoarojore sãñawĩ. Cũ cutiropũ uru me'rã wéeca dare du'tewĩ.

¹⁴ Cũ poari añurō butise poari niwã. Cũ caperi pe'e pecame'e ũjũrĩ pō'rã weronojō asiwũ. ¹⁵ Cũ du'pocãrĩ cõme asipa'acjũ pecame'epũ ũjũrō weronojō niwũ. Cũ ucũse peje maarĩ pu'eeja o'mabũrose weronojō busũwũ. ¹⁶ Cũ diacjũcamocãpũ siete ñocõarē cõowĩ. Cũ useropũ ni'cã pjĩ wiori pjĩrē cõowĩ. Ti pjĩ pũaperi osoyojaca pjĩ niwũ. Cũ diapoa umũcocjũ mujĩpũ upũtu asistero weronojō niwũ.

¹⁷ Cūrē ĩ'aucũagu, wērĩgũ weronojō cũ du'pocãrĩ tiro bu'ruque'acãti. Yũ'u tojo wa'acã ĩ'agũ, cũ diacjũcamocã me'rã ñapeo, yũ'are niwĩ:

—Uiticã'ña. Yũ'uta nimũ'tãgũ, nituogupũ ni'i. ¹⁸ Catinu'cũgũ ni'i. Todũporopure wērĩwũ. Ni'cãrõacãrē

catinu'cũcã'a. Yũ'u masãrẽ wẽrĩdutimasĩ'i. Pecame'epũ wa'adutimasĩ'i. Āpẽrã quẽ'rãrẽ "Pecame'epũ wa'asome", nĩmasĩ'i. ¹⁹ Mũ'u ĩ'a'quere, ni'cãrõacã nisere ojaya. Be'ropũ mũ'u ĩ'atje quẽ'rãrẽ ojaya. ²⁰ Apeyere masã todũporopũ masĩno'ña marĩ'quere wereguti. Ā'rã siete ñocõa a'tiro nisĩ'rĩrã weema. Na yũ'ure ãjõpeose cururicjãrã wiorã sũ'ori nirã nima. Siete sĩ'ose uru me'rã wee'quepagũ quẽ'rã a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Te ticusepagũ yũ'ure ãjõpeose cururicjãrã nima, nisĩ'rĩrõ wee'e, niwĩ.

2

Éfesocjãrãrẽ oja'que ni'i

¹ Jesucristo a'tiro niwĩ:

"Éfesocjãrã, yũ'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogũ sũ'ori nigũrẽ a'tiro ni ojaya: 'Yũ'u siete ñocõarẽ diacjũcamocãpũ cũo'o. Tojo nicã siete sĩ'ose uru me'rã wee'quepagũ wa'teropũ sija'a. ² Nipe'tise musã weesere yũ'u masĩ'i. Musã da'rase, musã wãcũtutasere masĩ'i. Tojo nicã ña'arõ weerãrẽ musã uatisere masĩ'i. Musã basu ãpẽrã na nisetisere ĩ'amasĩ'i. Na "Jesucristo besecũú'cãrã ni'i", nima. Tojo nimirã, nitima. Tojo weerã narẽ ĩ'arã, "Nisoorã nima", ni'i. Musã na tojo weesere masĩ'i. ³ Yé cjasere da'rarã, musã upũtu pi'etiwũ. Musã te pi'etisere nu'cãwã.

⁴ "Musã añurõ weemicã, apeyenojõ musãrẽ werenemosĩ'rĩ'i. A'tiro ni'i. Musã ne waro ma'inũ'cã'caro weronojõ weewe'e. ⁵ Tojo weerã musã ne waropũ añurõ wee'quere wãcũña. Musã ña'arõ wee'quere bujawetiya. Ne waropũ niseti'quereta weeya tja. Musã dũcayuticã, musã ya curuacjãgũ sĩ'ocjũre cõ'agũti. ⁶ Apeye musã weese pe'e añu ni'i. Nicolaíta wãmetiri curuacjãrã weesetisere musã ne cã'rõacã uawe'e. Yũ'u quẽ'rã tere ne uawe'e.

⁷ "Espĩritu Santu Jesucristore ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cũorã cũ ucũsere tu'oya. A'tiro ni'i. Yũ'u pacũ tiro añurõ Paraíso wãmetiropũ ni'cãgũ yucũgũ ni'i. Añurõ wee yũ'rũwetirã ãjõpeodu'utirã tigũ dũcare ba'a, catinu'cũrãsama', ni ojaya", niwĩ.

Esmirnacjãrãrẽ oja'que ni'i

⁸ Apaturi Jesucristo ninemowĩ tja:

"Esmirnacjãrã, yũ'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogũ sũ'ori nigũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojaya: 'Yũ'uta nimũ'tãgũ, nituogupũ ni'i. Yũ'u wẽrĩ masã'cũ ni'i. ⁹ Nipe'tise musã weesere masĩ'i. Musã pi'etise, pajasecũosere masĩ'i. Tojo pajasecũomirã, peje cũorã weronojõ ni'i. Apeyere masĩ'i. Āpẽrã "Judío masã ni'i", nima. Tojo nimirã, musãrẽ ña'arõ ucũma.

Na judío masã waro nitima. Na wãtĩ ya curuacjãrã nima. ¹⁰ Musã pi'etiatjere uiticã'ña. Wãtĩ ni'cãrẽrã musã ëjõpeosere du'udutigũ bu'iri da'reri wi'ipũ sãjãacã weegusami. Musã yoaticã diez numurĩta pi'etirãsa'a. Tojo weemicã, téé wẽrĩrãpũ tojota ëjõpeoyapaticã'ña. Yũ'u tiropũ musãrẽ catinu'cũcã weeguti.

¹¹ ”Espíritu Santu Jesucristore ëjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cœorã cũ ucũsere tu'oya. A'tiro ni'i. Queoro wee yũ'rũwetirã ëjõpeodu'utirã pecame'epũ wa'asome', ni ojaya”, niwĩ.

Pérgamocjãrãrẽ oja'que ni'i

¹² Jesucristo ninemowĩ tja:

“Pérgamocjãrã, yũ'ure ëjõpeori curuacjãrã wiogu sũ'ori nigũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojaya: ‘Yũ'u pũaperi osoyojaca pji wiori pjiřẽ cœogu ni'i. ¹³ Yũ'u musã nipe'tise weesere masĩpe'ocã'a. Musã ya macã Pérgamo quẽ'rãrẽ masĩ'i. Ti macãpũ wãtĩa wiogu dutiro cœosami. Topũ nimirã, musã yũ'ure sirutunu'cũ'u. Yũ'ure ëjõpeodu'uwe'e. Sõ'onícatero musã ya macã wãtĩ nirõpũre a'tiro wa'acaro niwũ. Antipas wãmetigu Ô'acũ ye cjasere queoro werecu niwĩ. Āpẽrã cũrẽ musã wa'teropũ nigũrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. Tita quẽ'rãrẽ musã yũ'ure ne ëjõpeodu'utiwu.

¹⁴ ”Apeye musãrẽ a'tiro werese cœo'o. Dũporopũ ni'cũ Balaã wãmetigu nicũ niwĩ. Cũ Balac wãmetigure a'tiro bu'ecu niwĩ: “Mũ'u Israe curuacjãrãrẽ ña'arõ weedutiya”, nicũ niwĩ. “Narẽ musã ëjõpeogũre o'o'que di'ire ba'adutiya”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, Balac na wẽjẽ ñubuepeo'que di'ire Israe curuacjãrãrẽ ba'aduticũ niwĩ. Tojo nicã na ña'arõ a'metãrãbajaque'aticã weecu niwĩ. A'tocatero musã wa'tero ni'cãrẽrã Balaã weeduti'quenojõrẽ sirutuma. ¹⁵ Apeye quẽ'rãrẽ ni'cãrẽrã yũ'u yabisere a'tiro weema. Nicolaĩta wãmetiri curuacjãrã bu'esere sirutuma. Ne du'usĩ'rĩtima. ¹⁶ Tojo weerã nipe'tise musã ña'arõ weesere bũjawetiya. Musã dũcayuticã, musã tiropũ wa'aguti. Ya pji wiori pji useropũ cœori pji me'rã musãrẽ bu'iri da'reguti.

¹⁷ ”Espíritu Santu yũ'ure ëjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cœorã cũ ucũsere tu'oya. Queoro wee yũ'rũwetigu ëjõpeodu'utigure manã wãmetise u'muse cjasere ecagusa'a. Tojo nicã cũrẽ ùtãpe butiri pere o'oguti. Ti pepũ masĩno'ña marĩrĩ wãmerẽ ojano'rõsa'a. Ne ni'cũ te wãmerẽ masĩsome. Ti pere cœogu dia'cũ masĩgũsami', ni ojaya”, niwĩ.

Tiatiracjãrãrẽ oja'que ni'i

18 Jesucristo ninemowĩ tja:

“Tiatiracjārā, yu'ure ějōpeori curuacjārā wioḡu su'ori nigūrē a'tiro ojaya: ‘Yu'u Ō'acũ macũ caperire pecame'e ũjārĩ pō'rā weronojō cuoḡu ni'i. Tojo nicā yu'u du'pocārĩ cōme asipa'acju weronojō ni'i. 19 Nipe'tise musā weesere masīpe'ocā'a. Musā ma'ise, ějōpeose, a'merĩ weeta-muse, wācūtutuasere masī'i. Ni'cārōacārē musā ne waro wee'caro nemorō añurō weerā wee'e. 20 Tojo nimicā, apeye musārē weresī'rĩ'i. A'tiro ni'i. Musā sō'onico Jezabere cō'awe'e. Co “Ō'acũ wereduti'quere wereturiago wee'e”, nimimo. Tojo nimigō, yu'ure da'raco'terārē nisoosere bu'emo. Narē ña'arō wee, no'o ũaro a'metārābajaque'aticā weemo. Tojo nicā wa'icu di'ire, na yee'cure ějōpeose o'o'que di'ire ba'acā weemo. 21 Ti numuḡu co ña'arō wee'quere bujaweti ducayudutimiwũ. Ne ducayusī'rītimo. Co ña'arō a'metārāsere du'usī'rītimo. 22 Tojo weeḡu co ña'arō weesere du'uticā ĩ'agũ, core dutiticā weeḡuti. Co me'rā ña'arō wee a'metārārārē uputu pi'eticā weeḡuti. 23 Co pō'rārē wērīcā weeḡuti. Tojo weecā, nipe'tirā Jesucristore ějōpeose cururicjārā a'tiro nirāsama: “Cũ masā tu'oña'sere masīmi”, nirāsama. “Na po'peapu wācūsere, ũsā quē'rārē masīpe'ocā'mi”, nirāsama. “Marĩ nisetisere queoro wapeyegusami”, nirāsama. 24 Āpērā musā Tiatirapu nirā Jezabel bu'esere sirututirā, wātīa wioḡu ye cjase ya'yiosere masītirānojō pe'ere a'tiro nigūti: “Musārē apeye dutinemosome. 25 A'te dia'cūrē weeya. Musā queoro weesetisere ne du'uticā'ña. Téé yu'u a'tiri curapu weenu'cūcā'ña.” 26 Queoro yu'u ũaronojō wee yu'rūweti ějōpeodu'utirā, tojota weeyapaticā'ña. Tojo weerārē wiorā wa'acā weeḡuti. 27 Yu'u pacu yu'ure nipe'tise macārīcjārā wioḡu sōrōwĩ. Yu'u quē'rā narē mejārōta sōrōḡuti. Yarā a'tiro weerāsama. Ña'arārē tutuaro me'rā dutirāsama. Cōmegũ me'rā bapari di'i me'rā yee'queparure paamutōrō weronojō narē weerāsama. 28 Apeye quē'rārē yu'u ũaro weenu'cūḡūrē a'tiro weeḡuti. Narē su'ori nigú weronojō nigūsami. Ñocōawũ bo'reque'ari cura mujātīḡu weronojō nigūsami. 29 Espíritu Santu Jesucristore ějōpeorārē ucūmi. O'meperi cuorā cā ucūsere tu'oya', ni ojaya”, niwĩ.

3

Sardi wāmetiri macācjārārē oja'que ni'i

1 Jesucristo ninemowĩ tja:

“Sardicjārã, yu'ure êjõpeori curuacjārã wiogu su'ori nigūrẽ a'tiro ojaya: ‘Yu'u siete Õ'acūrẽ wereco'terã baju-tirārẽ cõ'o. Na Espíritu Santure nipe'tise tutuase cõogu nimi, nisí'rírã weema. Tojo nicã ticurãta tja ñocõarẽ cõ'o. Nipe'tise musã weesere masípe'ocã'a. Musã “Õ'acũ yere añurõ weema” nino'rã ni'i. Tojo nimirã, wērĩ'cārã weronojõ ni'i. Cũ yere ne weewe'e. ² Tu'omasíña. Musã añurõ weese pe'tiro wee'e. Du'saseacārẽ añurõ weeya. Musã weesere a'tiro í'a'a. Õ'acũ í'orõpũre musã queoro weewe'e. ³ Musārẽ bu'e'quere wãcũña. Tereta sirutuya. Musã queoro weetisere bujawetiya. Tojo weeticã, yu'u yajari masũ weronojõ weeguti. Wãcũña marĩrõ musã tiropũ bu'iri da'regu wa'aguti.

⁴ ”Tojo nimicã, ti macã Sardi musã wa'teropũre pe-jetirãcã añurõ weerã nima. Na ña'arõ weesere í'acũu sirututima. Su'ti ù'irĩtirã weronojõ nitima. Añurõ wee'cārã niyurã, yu'u me'rã nirãsama. Su'ti butise sãñárã weronojõ bu'iri marĩrã nirãsama. ⁵ Æpērã quẽ'rã añurõ wee yu'rũwetirã êjõpeodu'utirãnojõ su'ti añurõ butise sãano'rãsama. Catinu'cũse cõorã na wãmerẽ ojaõ'oca pũrĩpũ cõorã na wãmerẽ ne coeno'some. Coeno'rõnojõ o'orã, yu'u pacu í'orõpũre yu'u “Narẽ masí'i”, nigũti. Mejãrõta cūrẽ wereco'terã í'orõpũ quẽ'rãrẽ nigũti. ⁶ Espíritu Santu Jesucristore êjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cõorã cũ ucũsere tu'oya', ni ojaya”, niwĩ.

Filadelfiacjārãrẽ oja'que ni'i

⁷ Jesucristo ninemowĩ tja:

“Filadelfiacjārã, yu'ure êjõpeori curuacjārã wiogu su'ori nigūrẽ a'tiro ojaya: ‘Yu'u ña'ase moogũ, diacjũ nigũ ni'i. Yu'u duporocjũ wiogu Davi ya sawire cõ'o. Yu'u ni'cũta masã Õ'acũ tiropũ wa'acã weemasí'i. Æpērã wa'aticã quẽ'rãrẽ weemasí'i. Yu'u pãocã, ne apĩ bi'amasítimi. Bi'acã quẽ'rãrẽ, ne apĩ pãomasítimi. Musārẽ a'tiro wereguti. ⁸ Nipe'tise musã weesere masípe'ocã'a. Yu'u musārẽ peje yé cjasere wereatjere cũuwũ. Tere weemasí'i. Ne ni'cũ tere cã'mota'amasítimi. Musã tutuatirã ni'i. Tutuatimirã, yé bu'esere añurõ yu'ti'i. Yé cjasere Æpērãrẽ ucũrã, “Cūrẽ masí'i”, ni'i. ⁹ Æpērã a'tiro nisama: “Judío masã ni'i”, nisama. Tojo nimirã, judío masã waro nitima. Nisoori masã wãtĩa wiogu ya curuacjārã nima. A'tiro weeguti narẽ. Narẽ musã duporo ejaque'acã weeguti. Yu'u tojo weecã, yu'u musārẽ ma'isere masírãsama. ¹⁰ Musārẽ mejẽcã wa'acã wãcũtutuaduti'quere queoro weewũ. Tojo weegu nipe'tirã a'ti turicjārã pi'etiri cura musārẽ co'teguti.

Nipe'tirā a'ti turicjārārē ¿de'ro ějōpeomitina? nígũ, narē pi'eticā weeguti.

11 ”Maata a'tiguti tja. Musā queoro weesetisere ne du'uticā'ña. Musā queoro weetirā, Ō'acũ musārē o'oboca be'to, cã “O'oguti” ní'quere bajuriobosa'a. Āpērārē o'obosami. Tojo weerā queoro weenu'cũcā'ña. 12 Añurō wee yu'rūweti ějōpeodu'utirārē yu'u pacu pu'to cūgũti. Na cũ ya wi'i cjase botari weronojō cũ pu'to ninu'cūrāsama. Yu'u pacu wāmerē napure ojaguti. Cũ ya macā wāme quē'rārē ojaguti. Cũ ya macā, ape ma'ma macā Jerusalē wāmeti'i. Ti macā u'muse cja macā ni'i. A'ti nucũcāpu dijatirosa'a. Yu'u quē'rā narē yu'u wāme, ma'ma ape wāme ojaguti. 13 Espiritu Santu Jesucristore ějōpeorārē ucũmi. O'meperi cūorā cũ ucũsere tu'oya', ni ojaya”, niwī.

Laodiceacjārārē oja'que ni'i

14 Jesucristo ninemowī tja:

“Laodiceacjārā, yu'ure ějōpeori curuacjārā wiogu su'ori nigũ quē'rārē a'tiro ojaya: ‘Yu'u diacjũ ucũgũ ni'i. Ō'acũ ye quetire queoro werenu'cũgũ ni'i. Ō'acũ yu'u me'rā nipe'tisere weecu niwī. 15 Nipe'tise musā weesere masīpe'ocā'a. Yarā nimirāta, bu'iacā waro ějōpeo'o. Musā ějōpeorā waro nicā, añubopā. Yu'ure ějōpeoticā, ña'a nibosa'a. Yu'ure bu'iacā ějōpeocāma, totá ña'ayu'rūa'a. 16 Musā tojo weesere yabiyu'rūa'a. 17 Musā a'tiro ucũu: “Peje cūo'o. Nipe'tise añurō wa'a'a. Ne du'sawe'e”, ni'i. Musā ne tu'omasīwe'e. Pajasecūorā waro weronojō caperi bajuno'tirā, su'ti marīrā weronojō ni'i. 18 Tojo weegu musārē nigũti. Musā uru pecame'epu ũjũa apo'que yu'u cūosere ñe'eña. Pi'etimirā yu'ure ějōpeorā, uru cūorā weronojō ni'i. Tere cūorā, musā peje cūorā nirāsa'a. Apeye quē'rārē su'ti butise yu'u cūosere sãñaña. Musā tere sãñacā, bopoyase pe'tia wa'arosa'a. Yu'rūono'cārā nirāsa'a. Tojo nicā caperi piose yu'u cūosere ñe'eña. Musā te pióca be'ro añurō i'arāsa'a tja. Yé cjasere añurō masīrāsa'a. 19 Yu'u ma'irā nipe'tirārē tu'tibocure'e. Na ña'arō weesere du'udutigũ tojo wee'e. Tojo weerā yé cjasere uputu weesī'rīña. Musā ña'arō wee'quere bujaweti ducayuya.

20 ”Tu'oya. Yu'u sãjãasī'rīgũ, ni'cũ sope pu'to pisunu'cũgũ weronojō ni'i. No'o yu'ure tu'ogu, cũ me'rā nidutigũ pãosōrōgũnojojōrē a'tiro weeguti. Cũ me'rā su'ori e'cati, ninu'cũgũti. Cũ quē'rā yu'u me'rā mejārōta weegusami.

21 ”Añurõ wee yu'rūweti ějõpeodu'utirārē yu'u me'rā wioḡu dujiri cūmurõpḡ dḡpoguti. Yu'umaricā, añurõ wee yu'rūweti'cu yu'u pacu me'rā wioḡu dujiri cūmurõpḡ ni'i. Tojota yu'u quē'rā narē mejārõta weeguti. 22 Espiritu Santu Jesucristore ějõpeorārē ucūmi. O'meperi cḡorā cū ucūsere tḡ'oya', ni ojaya”, niwī.

4

Ɔ'mḡsepḡ na Ő'acūrē ějõpeosere ĩ'a'que ni'i

1 Be'ro yu'u Juā u'mḡsepḡ ĩ'amorõwḡ. Topḡ ni'cā sope susucā ĩ'awḡ. Sõ'onícatero coroneta putipḡ puti'caro weronojõ bḡsu'cḡta tja ucūwī. A'tiro niwī yu'ure:

—A'topḡ mujātia. Be'ro wa'atjere mḡ'urē ĩ'ogūtigu wee'e, niwī.

2 Cū tojo nica be'roacā maata Espiritu Santu tutuaro me'rā yu'ure u'mḡsepḡre miawī. Topḡ wioḡu dujiri cūmurõrē ĩ'awḡ. Ti cūmurõpḡ dujigḡre ĩ'awḡ. 3 Cū ũtāpe pūrõ asipa'ari pe weronojõ bajugḡ niwī. Jasper o cornalina ũtā sõ'acja wa'teri pe weronojõ asipa'awī. Ti cūmurõ sumutore ni'cā da bu'eda nimajāmisḡtḡawḡ. Pūrõ ya'sari da esmeralda wāmetiri pe weronojõ asipa'awḡ.

4 Wioḡu dujiri cūmurõ tiropḡ veinticuatro wiorā dujise cūmurī niwḡ. Te dujise cūmurīpḡre ticḡrāta tja wiorā bḡcḡrā dujiwā. Na su'ti butisere sñawā. Nánḡcḡ na dḡpopapḡre uru me'rā wee'que be'torire pesawā. 5 Ő'acū wioḡu dujiri cūmurõpḡre bḡpo ya'baro weronojõ bajuwḡ. Tojo nicā bḡpo paaro weronojõ pūrõ bḡsḡwḡ. Ti cūmurõ tiro siete sī'ose tuturi nu'cūwḡ. Te tuturinḡcḡta tja Ő'acūrē wereco'terā bajutirā nima. Náta Espiritu Santure tutuase cḡogḡ nimi, nisī'rīrā weema. 6 Apeye quē'rā ti cūmurõ tiro dia pajiri maa weronojõ bajuro acostiro niwḡ.

Ti cūmurõ sumutopḡ āpērā ba'paritirā catirā weronojõ bajurā nu'cūwā. Nipe'tiro na diapoapḡ, na sē'emapḡre caperi cḡobi'awā. 7 Nimḡ'tāḡḡ yai pajigu sõ'agḡ weronojõ bajuwī. Cū be'rocjḡ wecḡ weronojõ bajugḡ niwī. Cū be'rocjḡ masḡ weronojõ diapoatigu niwī. Cū be'rocjḡ á pacḡ wḡwā'cāḡḡ weronojõ bajugḡ niwī. 8 Nipe'tirā nánḡcḡ seis wḡuse cḡowā. Na wḡuse bu'i, na wḡuse docapḡ caperi weronojõ bajuse peje cḡowā. Na ḡmḡcore, ñamirē a'tiro bḡsḡnu'cūwā:

Ő'acū marī wioḡu añubutiagḡ, ña'ase moogḡ nimi. Tutuayḡ'rḡḡ nimi.

Cḡta nimi ne waropḡta ní'cu.

A'tiro nicā quē'rārē ninu'cūcā'mi.

Be'ropḡ quē'rārē apaturi a'tigusami, niwā.

⁹ Wiogu dujiri cūmurõpu dujigu, catinu'cūgūrē na ba'paritirā añurõ ucū, e'catise o'owā. ¹⁰ Na tojo weese-tirinucū sō'onícārā veinticuatro wiorā bəcūrā cū dəporo ejaque'amujāwā. Cū catinu'cūgūrē ñubuepeowā. Cū dū'pocārī tiropu na ye uru me'rā wee'que be'torire cūuwā. Tojo nicā na veinticuatro wiorā bəcūrā a'tiro niwā:

¹¹ Ō'acū ũsā wiogu, mū'u añubutiagu ni'i.

Mū'urē añurõ ucūrõua'a.

Mū'u nipe'tirā yu'rəoro añuyu'rəgu, tutuayu'rənu'cāgū ni'i.

Mū'u nipe'tisere wee'cu ni'i.

Mū'u uaro me'rā nipe'tise ni'i.

Te mū'u uaro me'rāta nipe'tise weeno'caro niwā, niwā.

5

Oveja wī'magū papera tūrūrē pāamasīse ni'i

¹ Ō'acū u'muse wiogu dujiri cūmurõpu dujiwī. Cū ni'cā papera tūrūrē diacjūcamocāpu cəowī. Ti tūrū pūaperi ojāca tūrū niwā. Sietetiri pi'rabi'aca tūrū niwā. ² Wiogu dujiri cūmurõ pu'to ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu tutuagure ĩ'awū. Cū tutuaro me'rā a'tiro sērītiña'wī:

—¿Noanojō a'ti tūrūrē pāomasīacju añugū niti?

³ Ne ni'cū u'musepu nigū, a'ti nucūcāpu nigū, tojo nicā a'ti turi docapu nigū ti tūrūrē pāamasītiwī. Tojo nicā ne cā'rō ti tūrūrē pāa bu'eacjere ĩ'ano'ña marīwū. ⁴ Yu'u Juā ne ni'cū ti tūrūrē pāamasīticā, te oja'quere bu'emasīticā ĩ'agū, pūrō utiwa. ⁵ Yu'u utiri cura ni'cū wiogu bəcū yu'ure niwī:

—Tocā'rōta utiya. Dəporocjū wiogu Davi pārāmi nituriagu añurõ wee yu'rəwetitowā. Cū Judā ya curuacjū yai sō'agū tutuamu weronojō wiogu nimi. Cū a'ti tūrūrē pāamasīmi. Te pi'rabi'a'que quē'rārē pāamasīmi.

⁶ Cū tojo nīca be'ro yu'u Cristo masāmujāa'cure ĩ'awū. Cū oveja wī'magū wējēno'cu weronojō bajuwī. Cū wiogu dujiri cūmurõ pu'to catigu nu'cūwī. Sō'onícārā ba'paritirā catirā weronojō bajurā, tojo nicā wiorā bəcūrā wa'teropu nu'cūwī. Cū siete capesa'ri cəogu niwī. Ticūseta tja caperi quē'rārē cəowī. Cū capesa'ri tutuase cəogu nimi, nisī'rīrō wee'e. Cū caperi pe'e a'tiro nisī'rīrō wee'e. Cū Espiritu Santure cəomi. Tojo weegu nipe'tisere, nipe'tiropu nisere masīpe'ocā'mi, nirō wee'e. ⁷ Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu wiogu dujiri cūmurõ pu'topu wa'awī. Topu wiogu diacjūcamocāpu cəoca tūrūrē miuwī. ⁸ Cū tojo weecā ĩ'arā, na ba'paritirā catirā weronojō bajurā, tojo nicā veinticuatro wiorā bəcūrā cū dū'pocāpu

ejaque'awã. Nánucũ buapũtẽse pacare cuowã. Nánucũ uru me'rã wee'que pari baparire cuowã. Te pari u'mutise ũjũamorõsere poosetise pari niwũ. Te u'mutise Ô'acũrẽ ějõpeorã na sërĩse ni'i, nisĩ'rĩrõ wee'e. ⁹ Na Ô'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugure apeye ma'ma basasere basapeowã. A'tiro niwã:

Mu'u añugũ ni'i.

Mu'u a'ti tũrũrẽ miimasĩ'i.

A'te pi'rabi'a'quere pãamasĩ'i.

A'tiro ni'i.

Mu'u wẽjẽno'cu niwũ.

Mu'u wẽrĩse me'rã, mu'u dí me'rã nipe'tirã masã Ô'acũ yarã niato nígũ wapayecu niwũ.

Nipe'tise cururicjãrãrẽ, mejẽcã ucũrãrẽ, nipe'tiropu nirãrẽ Ô'acũ yarã wa'acã weecu niwũ.

Tojo weegu mu'u a'ti tũrũrẽ miimasĩ'i.

¹⁰ Ô'acũ yarãrẽ wiorã sãjãcã weecu niwũ.

Tojo nicã Ô'acũ yere da'rari masã sõrõcu niwũ.

Nipe'tirocjãrãrẽ dutirãsama, ni basawã.

¹¹ Be'ro yu'u u'musepu nirã Ô'acũrẽ wereco'terã pãjãrãrẽ ĩ'awã. Na ucũsere tu'owu. Na pãjãrã a'tiro weewã. Wioгу dujiri cũmurõ sumuto, tojo nicã ba'paritirã catirã weronojõ bajurã, ãpẽrã wiorã bucurã sumuto nu'cũmajãmisutuawã. Pãjãrã waro niyu'rũoquejocã'wã. ¹² Tutuaro me'rã a'tiro niwã:

Oveja wĩ'magũ na wẽjẽno'cu añugũ waro nimi.

Tojo weegu nipe'tirãrẽ dutimasĩmi.

Nipe'tisere cuomasĩmi.

Nipe'tisere masĩpe'omi.

Tutuagu nimi.

Nipe'tirã “Añuyũ'rũami” nino'gũ nimi.

Cũ Ô'acũ asistesere cuogu nimi.

Nipe'tirã cũrẽ ñubuepeoma, ni basawã.

¹³ Be'ro ãpẽrã ucũse quẽ'rãrẽ tu'owu. Na a'ticũrã niwã:

Nipe'tirã Ô'acũ wee'cãrã u'musepu nirã, a'ti di'tapu nirã, di'ta po'peapu nirã niwã. Tojo nicã dia pajiri maapu nirã niwã. Na a'tiro basapeowã:

Wioгу dujiri cũmurõpu dujigure nipe'tirã ñubuepeoato.

Nipe'tirã cũrẽ “Añuyũ'rũami”, niato.

“Asistese, tutuase cuogu nimi”, niato.

Tojo nicã Ô'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu quẽ'rãrẽ tojota ñubuepeonu'cũcã'to, niwã.

¹⁴ Na tojo nicã tu'orã, sõ'onícãrã ba'paritirã catirã weronojõ bajurã “Tojota wa'ato”, niwã. ãpẽrã veinticuatro wiorã bucurã ejaque'a, cũrẽ catinu'cũgũrẽ ñubuepeowã.

6

Oveja wĩ'magũ papera tũrũrẽ pãawã'cã'que ni'i

1 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu ti tũrũ pi'rabi'a'quere pãacã ĩ'awũ. Cũ pi'rabi'amũ'tã'caro pãaca be'ro ni'cũ sõ'onícãrã ba'paritirã catise cwořã nimũ'tãgũ yai pajigu sõ'agũ weronojõ bajugu ucũsere tũ'owũ. Cũ ucũse bũpo paase weronojõ bũsũwũ. A'tiro niwĩ:

—A'tia.

2 Cũ tojo nıca be'ro ni'cũ cabayu butigure ĩ'awũ. Cũ bu'ipũ pesagu ni'cã bũacatjẽrẽ cwowĩ. Āpẽrã cũrẽ ni'cã be'to dũpoapũ pesari be'tore peowã. Cũ a'mewẽjẽ wapata'a'cũ apaturi a'mewẽjẽ wapata'agũti weewĩ tja.

3 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, apĩ catise cwoгу wecu weronojõ bajugu nimũ'tãgũ be'rocjũ ucũwĩ tja:

—A'tia, niwĩ.

4 Be'ro apĩ cabayu sõ'agũ wijawĩ. Cũ bu'i pesagure a'ti turipũ nirãrẽ a'mewẽjẽdutigu o'ówĩ.

—A'mequẽse marĩrõ niticã'to, niwĩ. Masãrẽ a'mewẽjẽcã weewĩ. Cũrẽ pajiri pĩjore o'owĩ.

5 Be'ro tja Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ. Cũ tojo weecã, apĩ catise cwoгу masũ weronojõ diapoatigu ucũwĩ:

—A'tia, niwĩ.

Be'ro apĩ cabayu ñigũrẽ ĩ'awũ. Cũ bu'ipũ pesagu ni'cãrõ nũcũse queorore cwowĩ. 6 Catise cwořã weronojõ bajurã wa'teropure ni'cũ ucũcã tũ'owũ. A'tiro niwĩ:

—Ba'ase a'tiro wapatirosa'a. Ni'cã kilo trigo peri ni'cã nũmũ da'rawapata'ase weronojõ wapatirosa'a. I'tia kilo cebada peri ni'cã nũmũ da'rawapata'ase weronojõ wapatirosa'a. U'se piritari ba'ase, tojo nicã u'sedũcaco vino pe'ticã weeticã'to, niwĩ.

7 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ. Cũ pãacã, apĩ catise cwoгу á pacu wũwã'cãgũ weronojõ bajugu ucũcã tũ'owũ:

—A'tia, niwĩ.

8 Be'ro apĩ cabayure ĩ'awũ. Cũ butiwijigu niwĩ. Cũ bu'i pesagu Wẽrĩse wãmetiwĩ. Cũ be'ro apĩ wẽrĩ'cãrã na nirõcjũpũ sirutuwã'cãtiwĩ. Oveja wĩ'magũ a'ti turicjãrãrẽ cã'rõacã deco me'rã dũjaro wẽjẽdutigu o'ówĩ. A'mewẽjẽse me'rã, ujaboase me'rã, dutitise me'rã boadutigu o'ówĩ. Tojo nicã wa'icũrã, yaiwa me'rã masãrẽ wẽjẽdutigu o'ówĩ.

9 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, na Õ'acũrẽ

wa'icurã ãjũamorõ ñubuepeowuarore i'awũ. To docapũ Õ'acũrẽ ejõpeorã wẽjẽno'cãrã ejeripõ'rãrĩ niwũ. Na cũrẽ ejõpeose bu'iri, tojo nicã Jesucristo ye quetire werese bu'iri wẽjẽno'cãrã niwã. ¹⁰ Na tutuaro me'rã ucũwã. A'tiro niwã:

—Wiogũ, añubutiagũ, mũ'ũ ña'ase moogũ ni'i. Mũ'ũ "Weegũti" ní'quere queoro wee'e. ¿De'ro nicã mũ'ũ nucũcãcjãrã ãsãrẽ wẽjẽ'cãrãrẽ bu'iri da'rea'megũsari?

¹¹ Be'ro narẽ su'ti butisere o'owĩ. A'tiro niwĩ:

—Sooníña yujupũ. Æpẽrã musã acawererã Jesucristo yere wererã musã weronojõ wẽjẽno'rãsama. Musã soorãsa'a. Téé "Ticũrãrẽ wẽjẽrãsama" ní'que wa'acãpũ soorãsa'a, niwĩ.

¹² Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, di'ta pũrõ narãsãwũ. Mujĩpũ mũmucocjũ na'itĩ'a wa'awĩ. Wẽrĩ'cãrãrẽ bujawetirã su'ti ñise sãñarõ weronojõ wa'awĩ. Mujĩpũ ñamicjũ dí weronojõ pũrõ sõ'awĩ. ¹³ Ñocõa quẽ'rã mũ'muarõpũ ní'cãrã nucũcãpũ burũdijawã. Na yucũdũca wĩ'mase weronojõ wa'awã. Yucũdũcamarĩcã wĩ'rõ pũrõ wa'acã, burũdija'a. Tojo weronojõ wa'awã. ¹⁴ Æ'muse marĩ paperare tũrẽrõ weronojõ bajudutia wa'awũ. Nipe'tise ãrũpagũ, opañoa apesepũ wa'awũ. ¹⁵ A'ti mũmucocjãrã wiorã ãtã tutiripũ du'tiwã. Tojo nicã ãrũpagũ cjase ãtãpaga pacase docapũ du'tiwã. Æpẽrã quẽ'rã peje cõorã, surara wiorã, tutuarã, da'raco'terã, da'raco'tetirã du'tiwã. ¹⁶ Na ãrũgũrẽ, ãtãpagare niwã:

—Ësã bu'i burũpejaya. Wiogũ dujiri cũmurõpũ dujigũ ãsãrẽ bu'iri da'regũ weemi. Ësãrẽ cã'mota'aya. Oveja wĩ'magũ quẽ'rã ãsãrẽ mũpũtũ bu'iri da'regũ weemi. Cã'mota'aya. ¹⁷ Masãrẽ bu'iri da'reatji mũmũ nitoja'a. ¿Noa põtẽobosari tere? ni caricũwã.

7

Israe ye cururicjãrãrẽ Õ'acũ wãmerẽ ñaacũu'que ni'i

¹ Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu te pi'rabi'a'quere pãacã i'áca be'ro apeye i'awũ. Ba'paritirã Õ'acũrẽ wereco'terã a'ti nucũcãpũre ba'paritise sumutoripũ nu'cũcã i'awũ. Nánũcũ wĩ'rõ na tiro ejasere cã'mota'awã. Tojo weero wĩ'rõ di'tapũre, dia pajiri maapũre, yucũpagũ bu'ipũre wẽeotiwũ. ² Apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ quẽ'rãrẽ i'awũ. Cũ mujĩpũ mujãtiro pe'e a'tiwĩ. Cũ Õ'acũ catinu'cũgũ wãme ñaacũurõrẽ cõowĩ. Æ'rã ba'paritirã di'tare, dia pajiri maarẽ dojorẽdutino'cãrã niwã. Cũ narẽ caricũwĩ:

3 —Di'ta, maarē, yucapagure dojorētīcā'ña yujupū. Marī wioḡure da'racō'terārē na diapoapū cū wāmerē ñaacūuca be'ropū dojorēña, niwī.

4 Ciento cuarenta y cuatro mil masā Israe pārāmerā nituriase cururicjārā na diapoapū ñaacūuno'wā. 5 Judá ya curuacjārā doce mil ojañaacūuno'wā. Rubén ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Gad ya curuacjārā quē'rā doce mil ñaacūuno'wā. 6 Āpērā Aser ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Neftalí ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Manasés ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. 7 Tojo nicā Simeó ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Leví ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Isacar ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. 8 Zabolō ya curuacjārā quē'rā doce mil ñaacūuno'wā. José ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Benjamí ya curuacjārā quē'rā ticūrāta doce mil ñaacūuno'wā. Nipe'tirā na ye diapoaripure ñaacūuno'cārā dia'cū niwā.

Su'ti butise sãnarã pãjãrã Õ'acũ põtëorõ nu'cũse queti ni'i

9 Israe ye cururicjārārē ñaacūuno'ca be'ro a'tiro ĩ'awū. Pãjãrã masã nipe'tise cururicjārã, mejęcã ucūrã, nipe'tirocjãrãpũre ĩ'awū. Na wioḡu dujiri cūmurō põtëorō, tojo nicā Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojō bajugu põtëorō nu'cūwã. Pãjãrã waro niwã. Ne ba'paqueota basiotiwã. Na su'ti butisere sãña, pũrĩ opa querire cõowã.

10 Na caricūwã:

Õ'acũ marī wioḡu marĩrē yu'rũogũ nimi.

Cũ wioḡu dujiri cūmurōpũ dujimi.

Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojō bajugu quē'rã marĩrē yu'rũogũ nimi, ni caricūwã.

11 Nipe'tirā Õ'acũrē wereco'terã wioḡu dujiri cūmurō sumutopũ nu'cūmajãmisutũawã. Tojo nicā sō'onícãrã wiorã bũcũrãrē, ãpērã catise cũorã weronojō bajurãrē majãmisutũawã. Na Õ'acũrē wereco'terã wioḡu dujiri cūmurō tiro ejaque'a, Õ'acũrē ñubuepeorã na diapoarire paamu'rĩque'awã. 12 A'tiro niwã:

A'tiro wa'ato marī wioḡure.

Nipe'tirã ñubuepeoato.

“Asistegũ, masĩpe'ogũ nimi”, niato.

Cũrē ëjõpeoato.

Nipe'tirã “Añuyũ'rũami”, niato.

Nipe'tirãrē dutimi.

“Tutuayũ'rũgũ nimi”, niato.

A'te tojota ninu'cũato.

Tojota niato, ni ëjõpeowã.

13 Ni'cũ wiogu bũcu yu'ure sērītiña'wĩ:

—Ā'rã su'ti butise sãñarã ¿no'ocjãrã niti? ¿No'opu a'tiapari? niwĩ. 14 Yu'u cũrẽ yu'tiwu:

—Wiogu, mu'u masĩsa'a.

Cũ pe'e yu'ure niwĩ:

—Ā'rã nucũcãcjãrã pũrõ pi'eticaterore na quẽ'rã pi'eti'cãrã nima. Na Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wẽrĩse me'rã na ejeripõ'rãrĩpu ña'ase moorã tojacãrã niwã. 15 Tojo weerã na Ō'acũ dujiri cũmurõ tiro ninu'cũcã'ma. Cũ ya wi'ipũre umucorinucũ, ñamirĩnucũ cũ uaro weema. Wiogu dujiri cũmurõpu dujigu na me'rã nimi. Narẽ co'temi. 16 Na ujaboa, acowonemosome. Narẽ mujĩpũ umucocjũ ujũanemosome. Asise ñaisere tu'oña'nemosome. 17 Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wiogu dujiri cũmurõ pu'topu nigũ ovejare co'tegu weronojõ narẽ co'tegusami. Aco wijari pepu miagũsami. Tere sĩ'rĩrã, catinu'cũrãsama. Ō'acũ nipe'tirã na ya'coco wijarãrẽ tuucoegusami.

8

Papera tũrũrẽ na pi'rabi'atuo'que queti, tojo nicã uru me'rã weecaga ujũamorõpeocja queti ni'i

1 Be'ro Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu na pi'rabi'atuo'carore pãawĩ. Cũ pãacã, nipe'tiro u'musepu di'tamarĩa wa'awu. Ni'cã hora deco tojo wa'awu.

2 Be'ro siete Ō'acũrẽ wereco'terã cũ pu'to nu'cũrãrẽ ĩ'awũ. Narẽ nãnucũ putise coronetare o'owĩ. 3 Be'ro apĩ Ō'acũrẽ wereco'tegu a'tiwĩ. Cũ u'mutise ujũamorõcja uru me'rã weecagare cuowĩ. Cũ Ō'acũrẽ wa'icũrã ujũamorõ ñubuepeowuaro pu'topu ejanu'cãwĩ. Peje u'mutise cũrẽ ujũamorõpeoatjere o'owã. Nipe'tirã Ō'acũ yarã cũrẽ sērĩ'que me'rã morẽsu'u ujũamorõpeoatjere o'owã. Cũ uru me'rã wee'caro u'mutise ujũamorõwuaropu wiogu dujiri cũmurõ põtẽorõpu tere ujũamorõwĩ. 4 Cũ ujũamorõse u'mutise o'me Ō'acũ tiropu mujãawũ. Ō'acũ yarã cũrẽ sērĩ'que me'rã morẽsu'umujãawũ. 5 Be'ro Ō'acũrẽ wereco'tegu u'mutise ujũamorõwuaropu cjase pecame'e ujũamo'a'quere u'mutise ujũamorõcjaru õrẽsãawĩ. Be'ro tĩga cjasere a'ti nucũcãpũre po'odijowĩ. Cũ tojo wéeca be'ro buro paacã, uputu bususere tu'owu. Buro ya'bacã ĩ'awũ. Tojo nicã di'ta narãsãwũ.

Ō'acũrẽ wereco'terã coroneta putiatje ni'i

⁶ Be'ro siete Õ'acürë wereco'terã na coroneta putisere apoyuwã.

⁷ Nimu'tãgũ putiwĩ. Cũ putica be'ro yusuase peri a'ti nucũcãpũre burudijawũ. Tojo nicã pecame'e dí me'rã morë'que burudijawũ. Tojo wa'acã, di'ta cã'rõ decobocure ùjũwũ. Yucupagu quë'rã mejãrõta decobocureputa ùjũwũ. Nipe'tise tá ùjũpe'tia wa'awũ.

⁸ Cũ be'rocjũ putiwĩ. Cũ putica be'ro ni'cãgũ ùrũgũ ùjũcju dia pajiri maajopũ doqueño'no'wũ. Ti maa decobocure dí maa wa'awũ. ⁹ Dia pajiri maacjãrã decobocure wë'rĩwã. Yucusupawũ quë'rã ti maapũ nise decobocure mirĩ ùjũacõ'ano'wũ.

¹⁰ Be'ro, pũarã be'rocjũ putiwĩ. Cũ putica be'ro ñocõawũ pajigu u'muarõcjũ burudijawĩ. Burudijagu, sĩ'orĩ tuturojo weronojõ ùjũdijawĩ. Cũ diapũre, o'majã maarĩacãpũre decobocure doquebi'peque'awĩ. ¹¹ Ñocõawũ "Sũ'egũ" wãmetiwĩ. Aco a'ti nucũcã cjase cũ doqueque'a'caro ejatuaro aco sũ'ese wa'awũ. Te acore sĩ'rĩrã, pãjãrã masã wë'rĩwã.

¹² I'tiarã be'rocjũ putiwĩ tja. Cũ puticã, mujĩpũ umucocjũ decobocure dojowĩ. Umucore decobocure bo'reyutiwĩ. Ñamicjũ tojota wa'awĩ. Ñocõa quë'rã pãjãrã decobocure dojowã. Na decobocure ñamipũre ne bo'reyutiwã.

¹³ Be'ro ì'awũ tja. Ni'cũ á pacu a'ti umuco decopũ wũucã ì'awũ. Tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

— Æpë'rã i'tiarã Õ'acürë wereco'terã puticã, ña'abutiario wa'arosa'a a'ti nucũcãcjãrãrë, niwĩ.

9

¹ Ba'paritirã be'rocjũ putiwĩ. Cũ puticã, ni'cũ ñocõawũ nucũcãpũ burudija'cure ì'awũ. Cürë ni'cã sawi o'owã. Cope nibajudutidijari pe cja sawi niwũ. ² Be'ro cũ ti pere pãowĩ. Pãoca be'ro o'me pajiro wijawũ. Ti pe cjase o'me mujĩpũrë tuubi'acã'wũ. Na'itĩ'a wa'awũ. ³ Te o'me me'rã pãjãrã mũ'mũrĩwi'ia wũuwijaawã. Nipe'tiropũ wũuse'sa wa'awã. Na mũ'mũrĩwi'ia a'ti nucũcãcjãrã cutipa weronojõ toawã. Na sipapũre cutipa weronojõ toacja cõowã. ⁴ Narë táre, otesere, yucupagũre dojorëdutigu mejëta weewĩ. Masã na diapoapũ Õ'acũ wãme ñaacũuno'ña marĩrã dia'cürë toadutiwĩ. ⁵ Narë toawëjëdutitiwĩ. Ni'cãmocuse mujĩpũrĩ narë pũrĩcã weedutiwĩ. Na toase cutipa weronojõ pũrĩwũ. ⁶ Tojo wa'ari curare masã upũtu wë'rĩsĩ'rĩmiwã. Na wë'rĩsĩ'rĩmicã, basiotiwũ.

⁷ Mũ'mũrĩwi'ia cabayua a'mewëjëse dũporo apoyu'cãrã weronojõ bajuwã. Na dũporapũ uru me'rã wee'que

be'tori weronojō bajusere pesawā. Na diapoa masū diapoa weronojō bajuwu. ⁸ Na poaire numia weronojō poanu'motiwā. Na upicari yai upicari weronojō bajuwu. ⁹ Na upure cā'mota'arā, cōmesu'ti weronojō bajusere cuowā. Na wuucā, uputu busuwu. Masā a'mewējērā wa'arātirā, cabayua wejesepawu wa'aro weronojō busuwu. ¹⁰ Na sipapu toase cuose me'rā ni'cāmocuse mujipūrī masārē toawā. ¹¹ Mu'murīwi'ia wiogu nibajudutidijari pejo wiogu nimi. Cūta ti pere sawipāawī. Cū wāme hebreo ye me'rā Abadón wāmetimi. Griego ye me'rā Apolión wāmetiwī. Dojorērī masū nimi, nisī'rīrō wee'e.

¹² Nimu'tāse űa'ase pe'ti'i. Puaro du'sa'a.

¹³ Ni'cāmocurā be'rocjū putiwī. Cū puticā, ni'cū ucūcā tu'owu. Ō'acū nirōpu Ō'acūrē u'mutise űjūamorō űubuepeowuaro uru me'rā wee'caro niwā. To bu'ipu ba'paritise capesa'ri niwā. Te wa'teropu Ō'acū ucūcā tu'owu. ¹⁴ Cū coroneta putigure a'tiro niwī:

—Ba'paritirā Ō'acūrē wereco'terā du'tenu'cō'cārārē pāaña. Na pajiri maajo Éufrates wāmetiri maa pu'to nima, niwī.

¹⁵ Cū tojo nica be'ro ā'rā pāano'wā. Na ba'paritirā Ō'acūrē wereco'terā nipe'tirā a'ti turicjārārē decobocurepu wējērā wa'awā. Narēta Ō'acū a'tiro weecu niwī. “Ti hora, ti numu, ti mujipū, ti cū'ma nicā, musā bu'iri da'rerāsa'a”, ni besecūucū niwī. Queoro cū ní'caronojō wa'awu. ¹⁶ Na me'rā pājārā surara cabayua me'rā niwā. Narē pājārā waro doscientos millones nima nisere tu'owu.

¹⁷ Cabayua, tojo nicā na bu'i pesarā a'tiro bajuwā. Na bu'i pesarā na cutirote cā'mota'asere sō'arō, ya'saro, ewuro cuowā. Cabayua na dupopare yaijo weronojō dupopatiwā. Na useropu pecame'e űjūwijawu. O'me wijawu. Tojo nicā azufre wāmetise ope weronojō sipise űjūwijawu. ¹⁸ Te i'tiaro pecame'e, o'me, azufre me'rā masārē decobocure wējēwā. ¹⁹ Cabayua na useri me'rā, na ye pīcōrī me'rā masārē wējēwā. Na ye pīcōrī yapari aña dupoa weronojō bajuwu. Te me'rā masārē dutida'rewā.

²⁰ Āpērā masā pecame'e, o'me, azufre me'rā wērītirā pe'e na űa'arō weesere ne du'utiwā. Na wātīarē ējōpeosere du'utiwā. Na ējōpeose yee'que uru me'rā wee'que, plata me'rā wee'que, bronce me'rā wee'que, űtāperi me'rā wee'que, yucupagu me'rā wee'quere űubuepeodu'utiwā. Te queose na ējōpeose yee'que peje ne ī'ati, ne tu'oti, ne sijawe'e. Tojo nimicā, ne űubuepeodu'utiwā. ²¹ Tojo nicā masārē wējēcō'asere, na āpērārē dojorēsere du'utiwā.

Apeyere, na no'o uaro a'metārābajaque'atisere, āpērā yere yajasere ne du'utiwā.

10

Ō'acūrē wereco'tegu papera turiacā me'rā nu'cūse ni'i

¹ Be'ro apī Ō'acūrē wereco'tegu tutuagu u'mūsepu nī'cure dijaticā ī'awū. Cū o'mecurua decopu dijatiwī. Cū dūpoa bu'i bu'eda niwū. Cū ya diapoa mujīpū u'mucocjū weronojō asistewu. Cū ñecārī ūjūsébotari weronojō bajuwu. ² Cū omocāpu papera pāāca turiacārē cūowī. Cū diacjūca dū'pocārē pajiri maajopu u'tacūunu'cūwī. Cūpe pe'ere di'tapu u'tacūunu'cūwī. ³ Cū topu nu'cūgū yaijo weronojō pūrō caricūwī. Cū caricūcā, siete būpoa ucūwā. ⁴ Na ucūca be'ro na ucūserere ojanu'cāmiwū. Tojo weeri cura ni'cū u'mūsepu nigū yu'ure niwī:

—Na būpoa ucūserere āpērārē wereticā'ña. Ojaticā'ña tere, niwī.

⁵ Be'ro yu'u dia pajiri maapu, di'tapu nu'cūcā ī'a'cu cū ya diacjūcamocārē sīomorōwī. ⁶ Cū a'tiro niwī:

—Ō'acū catinu'cūgū nimi. Ū'mūse, di'ta, pacase maarī nipe'tirā tepu nirārē wee'cu nimi. Ō'acū wāme me'rā nigūti. Marī yucue'que pe'tia wa'a'a. Yucuenemosome. ⁷ Ō'acūrē wereco'tegu nituogu putinu'cārī curare a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū “Tojo weegūti” nī'que masīno'ña marī'que wa'abaque'orosa'a. Cū, cū ye queti weremu'tārī masārē “A'tiro weegūti” nī'que queoro wa'arosa'a, niwī.

⁸ Cū tojo nīca be'ro u'mūsecjū yu'ure “Ojaticā'ña” nī'cu a'tiro niwī:

—Sī'i, maajopu, di'tapu u'tacūunu'cūgū tiropu wa'aya. Cū ya turi pāaca turiacārē miiña, niwī.

⁹ Cū tojo nicā tu'ogu, yu'u cū tiropu wa'awu.

—Mū'u ya turire o'oya, niwū. Yu'u sērīcā tu'ogu, a'tiro niwī:

—Miiña. Ti pūrīrē ba'aya. Mū'u ba'acā, mumia mumi weronojō i'pitirosa'a. Mū'u paagapu pe'ere sū'ese dojorosa'a, niwī.

¹⁰ Cū tojo nicā tu'ogu, yu'u ti turiacārē miiwū. Mii, ba'awu. Yu'u ba'acā, mumi weronojō i'pitiwu. Paagapu pe'ere sū'e nicāti. ¹¹ Be'ro Ō'acūrē wereco'terā yu'ure niwā:

—Ō'acū cū ucūserere wereapogu wa'aya tja. Cū peje macārīcjārārē, peje di'tacjārārē, mejēcārī ucūrārē na ye cjasere weremi. Tere weregu wa'aya. Tojo nicā wiorā quē'rārē “Ō'acū tojo niami”, ni wereya, niwā.

11

Puarã Õ'acũ ye cjasere wereri masã wee'que ni'i

¹ Be'ro yu'ure a'tiro weewã. Ārũgũ wi'i wéerã queocju weronojõ bajucjare o'owã. Õ'acũ yu'ure a'tiro niwĩ:

—Õ'acũ wi'ire queogu wa'aya. Na u'mutise ũjũamorõ ñubuepeowuaro quẽ'rãrẽ queoya. Topu ñubuerã quẽ'rãrẽ ba'paqueoya. ² Õ'acũ wi'i sumutoma queoticã'ña. Te aperocjãrãrẽ o'o'que di'ta ni'i. Na cuarenta y dos mujĩpũrĩ Õ'acũ ya macã Jerusalẽ di'tare dojorẽnu'cũrãsama, niwĩ.

³ Be'ro Õ'acũ ninemowĩ tja:

—Puarã yãrã, yé cjasere wererãrẽ o'óguti. Na peje umucori, mil doscientos sesenta numurĩ yé cjasere ucũrãsama. Na bujawetisere ĩ'orã na weewuaronojõpuma su'ti wãquĩsenojõrẽ sãña, ucũrãsama, niwĩ.

⁴ Ā'rã puarã yucugu olivo wãmetisepagu weronojõ nima. Te puagu olivopagu Õ'acũrẽ da'raco'terã nima, nirõ wee'e. Náta tja puaga s'ĩosepa weronojõ nima. A'ti nucũcãcjũ wiogu Õ'acũ ĩ'orõpu s'ĩonu'cũma. ⁵ Āpẽrã narẽ mejẽcã weesĩ'rĩcã, na useropu pecame'e ũjũwijasama. Narẽ ĩ'atu'tirãrẽ ũjũacõ'ape'ocã'sama. Tojo weerã nipe'tirã narẽ mejẽcã weesĩ'rĩrãnojõ wẽrĩsama. ⁶ Na Õ'acũ ye cjase wereri curare acoro pejaticã weemasĩsama. Tojo nicã acore dí weronojõ dojocã weemasĩsama. Apeyere, masãrẽ no'o nisenojõ ña'arõ wa'acã weemasĩsama. No'o na weesĩ'rĩrõ weemasĩsama. ⁷ Na, narẽ wereduti'quere weretu'ajaca be'ro ĩ'abajudutidijari pecjũ ña'agũ narẽ a'mewẽjẽgũsami. Narẽ wapata'a, wẽjẽcõ'agũsami. ⁸ Na puarã ye upure masã na sijaropu pajiri macãjopu cũurãsama. Ti macãjo Jesu-cristore na wẽjẽca macã ni'i. Ti macãcjãrã ña'arã nitjãrã, Sodomacjãrã, Egiptocjãrã weronojõ nima. ⁹ I'tia numu ape numu deco nipe'tise macãrĩcjãrã, nipe'tise cururicjãrã na ye upure ĩ'arãsama. Tojo nicã nipe'tirã mejẽcãrĩ dia'cũ ucũrã, nipe'tise di'tacjãrã na ye upure ĩ'arãsama. Tere yaadutisome. ¹⁰ Na Õ'acũ yere wererã pi'ecuro masãrẽ tu'oña'cã weecãrã niwã. Tojo weerã a'ti nucũcãpu nirã na wẽrĩ'quere ĩ'arã, e'catirãsama. Na uputu e'catirã, a'merĩ apeyenojõ o'orãsama. ¹¹ I'tia numu ape numu deco be'ro Õ'acũ narẽ masõwĩ tja. Na wã'cãnu'cãcã ĩ'arã, masã uputu ucũawã. ¹² Ni'cũ u'musepu nigũ narẽ tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

—Mujãtia.

Cũ tojo nicã tu'orã, na o'mecurua me'rã mujãawã. Na mujãacã, narẽ ĩ'atu'ti'cãrã ĩ'awã. ¹³ Na mujãarĩ cura di'ta

pūrō narāsāwū. Ti macāpūre peje wi'seri burūdiyawū. Pājārā siete miltiri masā wērīwā. Āpērā dū'sa'cārā uputu uirā, “Ō'acū ū'mūsepū nigú tutuayū'rūnū'cāmi”, niwā.

¹⁴ Pūati űa'arō wa'atoja'a. Maata apero wa'abaque'orosa'a tja.

Ō'acūrē wereco'tegu cū putituo'que ni'i

¹⁵ Ō'acūrē wereco'tegu nituogu putiwī. Ū'mūsepū nirā tutuaro me'rā na ucūcā tū'owū. A'tiro niwā: Ni'cārōacārē Ō'acū marī wiogu nipe'tirā a'ti nucūcācjārā wiogu sājāmi.

Cū bese'cū Cristo tojota sājāmi.

Cū dutinu'cūgūsami, niwā.

¹⁶ Tojo wa'asere ĩ'arā, sō'onícārā veinticuatro wiorā bucūrā a'tiro weewā. Na wiorā dujise cūmurī Ō'acū pōtēorōpū dujirā cū tiro ejaque'awā. Cūrē űubuepeorā, na dūpopare paamu'rīque'awā. ¹⁷ A'tiro niwā:

Ō'acū, űsā wiogu tutuayū'rūnū'cāgū, mū'urē e'catise o'o'o. Mū'ū ne warocjū, be'rocjū, a'tiro nicā quē'rārē ninu'cūgū ni'i.

Mū'ū tutuase me'rā ni'cārōacā wiogu sājānū'cā'a.

Nipe'tirārē dutinū'cā'a.

Tojo weerā mū'urē e'catise o'o'o.

¹⁸ Nipe'tirā a'ti nucūcācjārā mū'urē ūtirā uamiwā.

Mū'ū narē bu'iri da'reri nūmū eja'a.

Tojo nicā wērī'cārā quē'rārē bu'iri da'reritero ni'i.

Ni'cārōacārē nipe'tirā mū'ū yarārē wapayegūsa'a.

Mū'ū ye cjasere wereturiari masārē wapayegūsa'a.

Wiopesase me'rā mū'urē ējōpeorā wiorārē, mejō nirārē wapayegūsa'a.

A'ti nucūcācjārārē dojorērā quē'rārē cō'arī nūmū ni'i, niwā.

¹⁹ Na tojo nīca be'ro Ō'acū wi'i ū'mūsepū nirī wi'i sope pārīwū. Ti wi'i po'peapūre ni'cā acaro niwū. Ti acaro Ō'acū “A'tiro weegūti masā me'rā” ni, cū ojāca pjīrē cūori acaro niwū. Tojo wa'āca be'ro bupo ya'bacā ĩ'awū. Bupo paasere, tojo nicā mejēcā būsusere tū'owū. Di'ta pūrō narāsāwū. Yūsūase aco peri bu'a'que peri paca burūwū.

12

Numio ye queti, tojo nicā pīrō weronojō bajugu ye queti ni'i

¹ Be'ro ū'mūarōpū mejēcā bajuse paca bajuacā ĩ'awū. Ni'cō numiorē ĩ'awū. Co mujīpū ūmūcocjūpū omabi'a'caro weronojō asistewō. Mujīpū űamicjū bu'ipū nu'cūwō. Co

dupoapure ni'cã be'to pesawõ. Ti be'to doce ñocõa cъowъ.
² Co niĵipaco niwõ. Co wuatji duporoacã pŭrĩno'gõ uputu
 caricũwõ. ³ Be'ro u'muarõpu mejẽcã bajuse ĩ'awũ tja. Ni'cũ
 pĩrõ weronojõ bajugu sõ'agũjore ĩ'awũ. Cũ siete dupopa
 cъowĩ. Diez capesa'ritigu niwĩ. Duporanucũ pesase be'tori
 pesawĩ. ⁴ Cũ pĩcõrõ me'rã decobocure u'musepu nirã
 ñocõarẽ paastedijowĩ. Cũ numio põ'rãticã, maata ba'aguti
 nĩgũ, co tiro nu'cũwĩ. ⁵ Co ni'cũ wĩ'magũ wuawõ. Cũta
 nipe'tirocjãrã wiogu niacju niwĩ. Tutuaro me'rã masãrẽ
 narẽ dutiacju niwĩ. Cũ bajuáca be'ro maata Õ'acũ tiro
 cũ wiogu dujiri cŭmurõpu miano'wĩ. ⁶ Numio pe'e masã
 marĩrõpu Õ'acũ apo'carõpu du'tiwõ. Topu core peje mil
 doscientos sesenta numurĩ ba'ase ecawã.

⁷ Be'ro u'muarõpu a'mewẽjẽse wa'awu. Õ'acũrẽ
 wereco'tegu Migue wãmetigu ãpẽrã cũ yarã Õ'acũrẽ
 wereco'terã me'rã pĩrõjo me'rã a'mewẽjẽwĩ. Pĩrõ quẽ'rã
 cũ yarã me'rã a'mewẽjẽwĩ. ⁸ Pĩrõ wapata'amasĩtiwĩ. Na
 u'musepũre no'o nirõ bocatiwã. ⁹ Õ'acũ pĩrõrẽ cõ'acã'wĩ.
 Cũta ne warocju pĩrõ nino'gũ nimi. Cũ wãtĩ nimi.
 Nipe'tirãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ mejẽcã ãjõpeocã weegũ nimi.
 Õ'acũ cãrẽ, cũ yarã me'rã nucũcãpu cõ'adijowĩ.

¹⁰ Tojo wa'áca be'ro ni'cũ u'musepu nigũ tutuaro me'rã
 ucũdijocã tu'owu. A'tiro niwĩ:

Marĩrẽ yu'ruose nitoja'a.

Õ'acũ tutuasere, cũ marĩ wiogu nise nitoja'a.

Cũ bese'cu Jesucristo tutuase me'rã cũ wiogu nise quẽ'rã
 nitoja'a.

Õ'acũ wãtĩrẽ u'musepu ní'cũre a'ti nucũcãpu cõ'adijowĩ.

Wãtĩ umucorinucũ, ñamirĩnucũ a'tiro weewĩ.

Õ'acũpure weresãgũ, marĩ acawererã Õ'acũ yarãrẽ “Ña'arõ
 tojo weema”, ninu'cũwĩ.

¹¹ Õ'acũ yarã marĩ acawererã wãtĩrẽ docaque'acã weewã.

Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wẽrĩse
 me'rã, cũ ye dí o'maburose me'rã tojo weewã.

Na catiri umucore ma'itirã, Õ'acũ ye quetire werese me'rã
 cãrẽ tojo weewã.

Ãpẽrã narẽ wẽjẽsĩ'ricã, na weredu'utiwã.

Wẽrĩsere uitiwã.

¹² Wãtĩrẽ cõ'ase ye bu'iri Õ'acũrẽ wereco'terã, nipe'tirã
 u'musepu nirã, e'catiya.

Nucũcãpu, dia pajiri maacjãrãma ña'abutia'a.

Wãtĩ musã tiropu uadijami.

Cã'rõacã yu'ure du'sa'a bu'iri da'reatjo nígũ, tojo weemi, niwĩ.

¹³ Pĩrõjo nucũcãpũ cõ'acã ã'agũ, wĩ'magũ wua'core nurũwĩ. ¹⁴ Õ'acũ pe'e core á pacũ wuuse pacare o'owĩ. Te me'rã co pĩrõjore du'tigo, wuwã'cãwõ. Co masã marĩrõpũ du'tiwõ. Topũ Õ'acũ i'tia cũ'ma ape cũ'ma deco core ba'ase ecawĩ. ¹⁵ Be'ro pĩrõ diajo dojo, core miiburũato nígũ cũ Ɂseropũ acore e'ocũuwĩ. Co numiore õ'mabũrodutigu tojo weewĩ.

¹⁶ Cũ tojo weecã, di'ta core weetamuwũ. Pĩrõ cũ e'ocũuse diajo dojosere si'bisãjãcã weewũ. ¹⁷ Tojo wa'acã ã'agũ, pĩrõ numio me'rã uayũ'rũawĩ. Be'ro co pãrãmerã nituriarã me'rã a'mewẽjẽgũ wa'awĩ. Na Õ'acũ duti'quere weerã Jesucristo ye bu'esere ẽjõpeonu'cũrã nima. ¹⁸ Pĩrõjo pajiri maa sumutopũ ejanũ'cãwĩ.

13

Puarã mejẽcã bajurã ye queti ni'i

¹ Dia pajiri maa sumutopũre ni'cũ mejẽcã bajugu wã'cãpa'awĩ tja. Cũ quẽ'rã siete dũpopa cuowĩ. Apeyere diez capesa'ritiwĩ. Cũ capesa'rinũcũ pesase be'torire cuowĩ. Cũ dũpopapũre Õ'acũ yabise wãmerẽ ojaõ'ono'wũ. ² Cũ yai weronojõ do'rowĩ. Cũ bũco weronojõ du'pócãtigu niwĩ. Cũ pajigu yai weronojõ Ɂserotiwĩ. Pĩrõ cũrẽ cũ tutuasere o'owĩ. Cũrẽ ña'arã wiogu dujiri cũmurõpũ dũpowĩ. “Masã mũ'Ɂ dutisere yu'tiatio”, niwĩ. ³ Ni'cã dũpopapũre ña'arĩ cãmĩrõjo wã'ñarõ weronojõ bajuwũ. Yatica cãmĩrõ weronojõ niwũ. Ti cãmĩrõrẽ ã'arã, a'ti nucũcãcãrã wẽrĩ masã'cure weronojõ cũrẽ ã'awã. Ɂputu ã'amarã, cũrẽ sirutuwã. ⁴ Masã pĩrõ quẽ'rãrẽ ñubuepeowã. Cũ mejẽcã bajugũre masãrẽ dutimasĩsere o'ose bu'iri tojo weewã. Mejẽcã bajugũre ñubuepeorã, a'tiro niwã:

—Ne ã'rĩ weronojõ tutuayũ'rũgũ marĩmi. Ne ni'cũ cũ me'rã a'mewẽjẽmasĩtisami, ni ẽjõpeowã.

⁵ Pĩrõjo mejẽcã bajugũre a'tiro ucũcã weewĩ: “Nipe'tirã yu'rũoro ni'i yu'Ɂ”, ni ucũcã weewĩ. Tojo nicã Õ'acũ yabisere ucũwĩ. Pĩrõ cũrẽ “Cuarenta y dos mujĩpũrĩ masãrẽ dutigu wa'aya”, niwĩ. ⁶ Cũ duti'caronojõta weewĩ. Õ'acũrẽ ña'arõ ucũ, cũ wãmerẽ, cũ nirõ Ɂ'mũsepũre ña'arõ ucũwĩ. Tojo nicã Ɂ'mũsepũ nirã quẽ'rãrẽ ña'arõ ucũwĩ. ⁷ Apeye quẽ'rãrẽ pĩrõ Õ'acũ yarã nucũcãpũ nirã me'rã cũrẽ a'mewẽjẽdutigu o'owĩ. Narẽ a'mewẽjẽ wapata'atojagupũ du'uwĩ. Cũrẽ nipe'tise cururicãrãrẽ, nipe'tise di'tacãrãrẽ, nipe'tise macãrĩcãrãrẽ, mejẽcã

ucūrārē dutimasīsere o'owī. ⁸ Nipe'tirā a'ti nucūcācjārā mejēcā bajugure ñubuepeowā. Na, na wāmerē Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū wējēno'cū ya pūrīpure ojaō'ono'ña marīcārā niwā. Ti pūrī a'ti di'ta weenū'cārī cura catise cūorārē ojaō'ono'ca pūrī nicaro niwā.

⁹ O'meperi cūorā a'tere tū'oya. ¹⁰ “Bu'iri da'reri wi'ipū sōrōno'rāsama” nino'cārā sājāārāsama. “Di'pjījo me'rā wējēno'rāsama” nino'cārā ti pjī me'rāta wējēno'rāsama. Tojo wa'ari curare Ō'acū yarā wācūtutuaya. Ō'acūrē ējōpeoya.

¹¹ Be'ro apī mejēcā bajugure ī'awū tja. Cū di'ta po'peapu nī'cū mājātiwī. Cū oveja weronojō pūaro capesa'ritiwī. Cū ucūse pūrīcā pīrōjo weronojō busuwū. ¹² Cū mejēcā bajugū yai weronojō bajugū dutisere cūowī. Cū yai weronojō bajugū cāmirōjo yatino'masā'cure a'tiro weebosawī. Nipe'tirā a'ti nucūcācjārārē cūrē ñubuepeocā weewī. ¹³ Be'ro cū basu pe'e mejēcā bajuse paca weeī'owī. Masā ī'orōpū pecame'e ū'muarōpū nī'quere di'tapū dijaticā weewī. ¹⁴ Cūrē tutuase o'o'que me'rā yai weronojō bajugure mejēcā bajuse paca weeī'owī. Masārē yai weronojō bajugure ējōpeodutigū tojo weewī. Narē yai weronojō bajugū queosere yeedutiwī. Cū yai weronojō bajugūta di'pjī me'rā cāmida'reno'cū nimigū, catiwī. ¹⁵ Oveja capesa'ri weronojō cūogu a'tiro weemasīsere cūowī. Yai weronojō bajugū queose yee'quere caticā weemasīsere cūowī. Te me'rā cū queose yee'quere ucūdutiwī. Tojo nicā te yee'que queosere ñubuepeotirārē wējēdutigū tojo weewī. ¹⁶ Apeyema nipe'tirārē a'tiro weedutiwī. Na diapoapure o na ya diacjūcamocāpūre apeyenojō ojaō'odutiwī. Mejō nirārē, wiorārē, peje cūorārē, pajasecūorārē, āpērārē da'raco'terārē, da'raco'tetirārē tojo weedutiwī. ¹⁷ Tojo ojaō'ono'ña marīrāma ne duudutiti, ne duadutitino'wā. Tojo nicā cū wāmerē ojaō'ono'ña marīrā o cū wāme weronojō bajusere moorā quē'rā mejārōta ne duudutiti, ne duadutitino'wā. ¹⁸ A'tere tū'omasīse cūoroua'a. No'o tū'omasīgūnojō yai weronojō bajugū wāmerē masīta basio'o. Cū cūori wāme masā wāme ni'i. Cū wāme seiscientos sesenta y seis ni'i.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil masā Ō'acūrē basapeo'que ni'i

¹ Be'ro yū'ū Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugure ūrūgū Sión wāmeticjūpū nu'cūcā ī'awū. Cū me'rā pājārā ciento cuarenta y cuatro mil masā niwā. Na Ō'acū

macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wãmerẽ, cũ pacu wãmerẽ na diapoapu ojaõ'ono'cãrã niwã. ² Be'ro u'musepu uputu busudijaticã tu'owu. Peje maarĩ pu'eeja o'maburose weronojõ busudijatiwu. Buro pũrõ paaro weronojõ busuwu. Pãjãrã buapũtẽsere buapũtẽrõ weronojõ busuwu. ³ Na ciento cuarenta y cuatro mil masã wioгу dujiri cũmurõ pu'topu niwã. Na sõ'onícãrã ba'paritirã catise cuorã weronojõ bajurã ĩ'orõpu, tojo nicã wiorã bucãrã ĩ'orõpu basawã. Apeye ma'ma basasere basapeowã. Na dia'cũ tere basamasĩwã. Æpẽrã na basasere ne basamasĩtiwã. Na a'ti nucũcãcjãrã wa'teropu nirã Õ'acũ yu'ruono'cãrã niwã. ⁴ Na ne ni'cãti numia me'rã ña'arõ weeticãrã niwã. Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugure no'o cũ wa'aro sirutuwã. Na a'ti nucũcãcjãrã wa'teropure yu'ruono'cãrã niwã. Na Õ'acũrẽ, Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugure ñubuepeo o'omu'tã'cãrã nicãrã niwã. ⁵ Na wa'terore nisoogu marĩwĩ. Õ'acũ ĩ'orõpure bu'iri marĩrã niwã.

I'tiarã Õ'acũrẽ wereco'terã na were'que ni'i

⁶ Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'muarõpu wuucã ĩ'awũ. Cũ nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrãrẽ pe'titise queti, Õ'acũ masãrẽ yu'ruomi nise quetire weregu niwĩ. Nipe'tise di'tacjãrãrẽ, nipe'tise cururicjãrãrẽ weregu niwĩ. Tojo nicã mejẽcã ucũrãrẽ, nipe'tise macãrĩcjãrãrẽ te quetire weregu niwĩ. ⁷ Cũ tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

—Õ'acũrẽ wiopesase me'rã ëjõpeoya. “Cũ añubutiagu nimi”, niña. Cũ bu'iri da'reritero ejatoja'a. Cũ u'musere, a'ti di'tare weecu niwĩ. Dia pajiri maa, nipe'tise no'o aco nise maarĩacãnojõrẽ weecu niwĩ. Cãrẽ ñubuepeoya, niwĩ.

⁸ Cũ be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu a'tiwĩ. A'tiro niwĩ:

—Babilonia wãmetiri macã pe'tiwã'cãrõ wee'e. Pe'tiatoja'a. Na ña'arõ uaripejayu'rũnu'cãrã, que'a maatirã weronojõ nipe'tise di'tacjãrãrẽ dojocã weewã. Narẽ ĩ'acũu, Æpẽrã quẽ'rã na weronojõ ña'arõ weewã, niwĩ.

⁹⁻¹⁰ Puarã Õ'acũrẽ wereco'terã be'ro apĩ bajuawĩ. Tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

—Yai weronojõ bajugure, cũ queose yee'quere ñubuepeogũnojõrẽ Õ'acũ uputu bu'iri da'regusami. Tojo nicã cũ ya diapoapu o cũ ya omocãpu yai weronojõ bajugu wãmerẽ ojañacũuno'cũnojõrẽ mejãrõta bu'iri da'regusami. Õ'acũ cũ me'rã pũrõ uagu, tojo weegusami. Tutuaro me'rã duoro marĩrõ bu'iri da'regusami. Pecame'epu ope weronojõ bajuse sipise me'rã uputu pi'eticã weegusami. Õ'acũrẽ wereco'terã ĩ'orõpu, tojo nicã Õ'acũ macũ oveja

wĩ'magũ weronojõ bajugũ ï'orõpu tojo weegusami. 11 Narẽ ãjũacõ'ase o'me tojo o'mepu'sunu'cũrõsa'a. Ne pe'tisome. Yai weronojõ bajugũre, cũ queose yee'quere ñubuepeorãnojo o cũ wãmerẽ ojañacũuno'rãnojo pi'etinu'cũrãsama. Ʋmũcore, ñamipũre ne soosome, niwĩ.

12 Tojo weerã Õ'acũ yarã, cũ dutisere wéerã, ña'arõ wa'asere wãcũtutuaya. Jesucristore ãjõpeonu'cũrã, tojota weeya.

13 Be'ro ni'cũ Ʋ'musepu nigũ ucũcã tu'owũ. Ʋũ'ũre niwĩ:

—A'tiro ojava: “Ni'cãcã me'rã marĩ wioğũre ãjõpeorã wẽrĩrã e'catirãsama.”

Espĩritu Santu quẽ'rã “Tojota ni'i”, niwĩ. “Na catirã Õ'acũ yere wererã, pi'etiwã. Na wẽrĩca be'ro Õ'acũ na añurõ wee'quere wapayegusami. Tojo weerã na a'ti nucũcãpu pi'etisere du'u, añurõ soorãsama”, niwĩ Espĩritu Santu.

A'ti di'ta cjase otese cjase ni'i

14 Be'ro yũ'ũ o'me butiri curuare ï'awũ. Ti curua bu'i ni'cũ masũ weronojõ upũtigũ dujiwĩ. Cũ dũpoapu ni'cã be'to uru me'rã wéeca be'tore pesawĩ. Di'pjĩcawero osoyojari pjĩjore cũowĩ. 15 Apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ Õ'acũ wi'ipu ni'cũ wijaatiwĩ. Cũ o'mecuruapu dujigũre tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Mũ'ũ ya pjĩ me'rã otesere tãrãmiĩña. A'ti di'ta cjase otese dũca miirĩteronojõ nitoja'a. Te bopõasepu ni'i, niwĩ.

16 Cũ tojo nicã tu'ogu, o'mecuruapu dujigũ cũ ya pjĩ me'rã a'ti turi cjase otesere tãrãmiiwĩ. Te dũcare miiwĩ.

17 Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ Ʋ'musepu nirĩ wi'i Õ'acũ wi'ipu ni'cũ wijaatiwĩ. Cũ quẽ'rã di'pjĩcawero osoyojari pjĩjore cũowĩ. 18 Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wa'icũrã ãjũamorõ ñubuepeowũaro pu'tocjũ wijaatiwĩ. Cũ pecame'erẽ dutimasĩsere cũowĩ. Ti me'e wioğũ niwĩ. Cũ apĩ di'pjĩ osoyojari pjĩrẽ cũogũre tutuaro me'rã niwĩ:

—Mũ'ũ ya pjĩ osoyojari pjĩ me'rã a'ti turi cjase Ʋ'se tõ'orĩrẽ dũtemiĩña. Te ñiatoja'a.

19 Cũ tojo nicã tu'ogu, cũ ya pjĩ me'rã a'ti turi cjase Ʋ'sere dũtewĩ. Tere mii, pajiri tucũjõpu Ʋ'seco na bipeatjõjõpu cũuwĩ. Te bipesãase “Õ'acũ ña'arãrẽ Ʋputũ bu'iri da'rese ni'i”, nisĩ'rĩrõ wee'e. 20 Te Ʋ'sere macã sumutõpu bipewã. Na biperi curare dí pajiro na Ʋ'se biperi wi'ipũre wijawũ. Te dí ni'cã maa pajiri maajo wa'awũ. Cabayua wãmũta decõpu dí pacare mirĩtuowã. Trescientos kilõmetros yoari maa niwũ.

15

Õ'acūrē wereco'terā bu'iri da'retuotje ni'i

¹ Be'ro mejēcā bajuse i'amarīase pacare u'mūsepū i'awū. Õ'acūrē wereco'terā sietere i'awū. Nánucūta tja a'ti nucūcācjārārē bu'iri da'retuotjere cūowā. Te bu'iri da'retuose me'rā Õ'acū uase pe'tirosa'a.

² Apeye quē'rārē dia pajiri maarē i'awū. Ti maa acostiri maa pecame'e me'rā morēca maa weronojō bajuwū. Ti maa sumutopure pājārā masā nu'cūwā. Na yai weronojō bajugure, tojo nicā cū queose yee'quere ñubuepeoti'cārā niwā. Tojo nicā cū wāmerē ojaō'ono'ña marī'cārā niwā. Na Õ'acū o'o'que buapūtēsere cūowā. ³ Na Õ'acūrē da'raco'tegu Moisé ye basasere basapeowā. Õ'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu ye basase quē'rārē basapeowā. A'tiro niwā:

Õ'acū ūsā wiogu, mū'u tutuayū'rugū ni'i.

Nipe'tise mū'u wee'que añubutiasē paca ni'i.

Tere i'arā, ūsā i'amarīa wa'a'a.

Mū'u nipe'tise macārīcjārā wiogu ni'i.

Mū'u weesetise queoro ni'i.

Mū'urē ne nisoose marī'i.

⁴ ¿Noanojō mū'urē uitibosari?

¿Noa mū'urē ñubuepeotibosari?

Mū'u ni'cūta ña'ase moogū ni'i.

Nipe'tise macārīcjārā mū'urē ñubuepeorāsama.

Mū'u queoro wee'quere i'arā, na tojo weerāsama, ni basawā.

⁵ Be'ro Õ'acū wi'i, u'mūsepū nirī wi'ire sope pārīcā i'awū. Ti wi'i po'peapū Õ'acū Nibutiari Tucūrē i'awū. Ti tucū po'peapū Õ'acū dutise ojāca pjirē nūrōno'wū. ⁶ Ti tucūpu ni'cārā siete Õ'acūrē wereco'terā, bu'iri da'retuotjere cūrōā mii, wijaatiwā. Na butise ū'irī marīse su'ti uputu asistesere sñawā. Na cutiropure nánucū uru me'rā wee'que darire cūowā. ⁷ Be'ro ni'cū catise cūrōā me'rācjū a'tiro weewī. Cū Õ'acūrē wereco'terā sietere nánucū bapari o'owī. Te uru me'rā wee'que pari niwū. Te pari Õ'acū cū bu'iri da'reatjere posetiwū. Õ'acū catinu'cūgū a'ti nucūcācjārārē uputu bu'iri da'regusami. ⁸ Te pari narē o'óca be'ro Õ'acū Nibutiari Tucūpure a'tiro wa'awū. Ti tucūpure Õ'acū añuyū'ruase, cū tutuayū'ruase o'mepu'suse'sa wa'awū. Pūrō asistewū. Ne ni'cū ti tucūpure sājāata basiotiwū. Be'ro siete Õ'acūrē wereco'terā na bu'iri da'rēca be'ropū sājāata basiwū.

16

Õ'acũ bu'iri da'reatje ni'i

¹ Be'ro Õ'acũ wi'i u'muse nirĩ wi'ipũ nigũrẽ tutuaro me'rã ucũcã tu'owũ. Cũ siete Õ'acũrẽ wereco'terãrẽ a'tiro niwĩ:

—Musã ye bapa cjasẽ Õ'acũ bu'iri da'reatjere nucũcãpũ piodijorã wa'aya, niwĩ.

² Nimũ'tãgũ wa'a, cũ ya pare di'tapũ piodijowĩ. Tojo wéeca be'ro masã yai weronojõ bajugũ wãmerẽ ojaõ'ono'cãrãrẽ, cũ queosere ñubuepeorãrẽ a'tiro wa'awũ. Nipe'tirã ña'ase musũritise cãmitirã dojowã. Pũrõ pũrĩno'wã.

³ Cũ be'ro apĩ wa'a, cũ ya pare dia pajiri maajopũre pioñowĩ. Ti maa dí maajo dojowũ. Wẽrĩ'cũ ye dí weronojõ bu'a'que niwũ. Nipe'tirã ti maajopũ nirã wẽrĩpe'tia wa'awã.

⁴ Pũarã be'rocjũ cũ ya pa cjasere nipe'tise no'o aco nise maarĩacãpũre pioñowĩ. Tojo weecã, te quẽ'rã dí maarĩ wa'awũ. ⁵ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegũ nipe'tiropũ aco wiogu a'tiro niwĩ:

—Wiogu, mũ'u ña'ase moogũ ni'i. Mũ'u ne warocjũ, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cũ'u. Mũ'u narẽ a'tiro bu'iri da'regũ, queoro weegũ wee'e. ⁶ Na a'tiro weecãrã niwã. Mũ'u yarã mũ'u ye cjasẽ wererãrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. Na ye dí o'maburocã weecãrã niwã. Tojo weegũ mũ'u narẽ aco dí dojo'quere sĩ'rĩdutigu, queoro weegũ wee'e. Narẽ tojota u'a'a, niwĩ.

⁷ Be'ro ni'cũ Õ'acũrẽ wa'icũrã ñjũamorõ ñubuepeowũaro tiropũ ucũcã tu'owũ. A'tiro niwĩ:

—Tojota ni'i. Õ'acũ ñsã wiogu, mũ'u tutuayũ'rua'a. Mũ'u nisooro marĩrõ queoro bu'iri da'regũ wee'e, niwĩ.

⁸ Be'ro, i'tiarã be'rocjũ cũ ya pa cjasere mujĩpũ umucocjũ bu'ipũ piopeowĩ. Tojo wéeca be'ro mujĩpũ upũtu asiwĩ. Te cũ asise me'rã masãrẽ ñjũamasĩwĩ. ⁹ Masã upũtu waro ñjũano'wã. Tojo ñjũano'mirã, ne na ña'arõ wee'quere bujaweti, na wãcũsere dũcayutiwã. Õ'acũrẽ “Añugũ nimi”, ne nitiwã. Cũrẽ añurõ ucũrõnojõ o'orã, cũrẽ ña'arõ ucũwã. Õ'acũ bu'iri da'remicã, tojo weewã.

¹⁰ Be'ro, ba'paritirã be'rocjũ a'tiro weewĩ. Cũ ya bapa cjasere yai weronojõ bajugũ dujiri cũmurõpũre piodijowĩ. Nipe'tiro cũ dutise nirõpũ na'itĩ'a wa'awũ. Masã pũrõ pũrĩse tu'oña'rã, upũtu biritu, cũ'rĩdiowã. ¹¹ Tojo pi'etimirã, na ña'arõ weesere ne du'utiwã. Du'uronojõ o'orã, na cãmi upũtu pũrĩno'rã, Õ'acũ u'musepũ nigũrẽ ña'abutiario ucũwã.

¹² Be'ro tja ni'cāmocurā be'rocjũ cũ ya bapa cjasere pajiri maa Éufrates wāmetiri maajopure pioñowĩ. Ti maa si'bipe'tia wa'awũ. Apeye di'tacjārā mujĩpũ mujātiro pe'e nirārē na wiorā a'tiatji ma'arē apoyuro weewũ.

¹³ Be'ro, yũ'ũ sō'onícārārē ĩ'awũ. Pĩrōjo weronojō bajugure, apĩ yai weronojō bajugure, tojo nicā oveja weronojō capesa'ritigu nisoose queti weremu'tārĩ masūrē ĩ'awũ. Na i'tiarā ye Ɂseripũ wātĩa wijaawā. Wātĩa ta'rocua weronojō bajurā niwā. ¹⁴ Ā'rā i'tiarā Ɂseripũ wijaa'cārā wātĩa peje weeĩ'osere weewā. Na a'ti nucūcācjārā wiorā nipe'tirārē a'mewējēdutarā neowā. Na a'mewējēatji nũmũ Ō'acũ tutuayũ'rũagu ya nũmũ waro nirōsa'a.

¹⁵ Jesucristo a'tiro nicũ niwĩ:

—Tũ'omasĩña. Wācũña marĩrō yajari masũ a'tise weronojō yũ'ũ a'tiguti. Su'ti sãñágũ weronojō yũ'ũ a'tiatjere añurō wācũyugũnojō e'catigusami. Tojo weegu su'ti marĩgũ cūrē ĩ'aweecā, bopoyasome.

¹⁶ Na wātĩa a'ti nucūcācjārā wiorārē hebreo ye me'rā Armagedón wāmetiropũ neowā.

¹⁷ Be'ro, seis be'rocjũ, cũ ya bapa cjasere Ɂ'muarõpũ piodijowĩ. Te be'ro Ō'acũ wi'i Ɂ'muse nirĩ wi'i po'peapũ wioгу dujiri cūmurõpũ dujigu tutuaro me'rā ucũwĩ. A'tiro niwĩ:

—Nipe'tise tu'ajanũ'cõpe'ono'o. ¹⁸ Cũ tojo nicā, bupo ya'ba, Ɂputũ paawĩ. Cũ paacā, mejēcā bũsumujāwũ. Di'ta Ɂputũ narāsāwũ. Masā a'ti nucūcāpũ ninũ'cācatero, a'tiro nicārē di'ta tocārō ne narāsāwe'e. Ɂputũ waro titare narāsāwũ. ¹⁹ Pajiri macā i'tiaropũ ye'ti, dũcawatinũ'cāwũ. A'ti turi cjase nipe'tiro cjase macārĩpũ se'tedijawũ. Ō'acũ bu'iri da'reguti nígũ, pajiri macā Babilonia wāmetiri macācjārārē wācũcũ niwĩ. Na me'rā Ɂputũ uagu, narē bu'iri da'rewĩ. ²⁰ Tojo wa'acā, nipe'tise Ɂrũpagũ, opañopa bajudutidijawũ. ²¹ Tojo nicā masārē yũsũase aco peri bũ'a'que peri paca bũrũpejawũ. Ni'cārē peri cuarenta kilos nucũwũ. Ō'acũ te peri me'rā narē Ɂputũ bu'iri da'recā ĩ'arā, ña'abutiario cūrē ucũwā.

17

Ɂmua me'rā a'metārāwapata'ari masōrē bu'iri da'rese ni'i

¹ Be'ro a'tiro ĩ'awũ. Ni'cũ sō'onícārā siete Ō'acūrē wereco'terā me'rācjūrē ĩ'awũ. Cũ sō'onĩ'que pari cũorā me'rācjũ niwĩ. Yũ'ũ tiro a'tiwĩ. A'tiro niwĩ:

—Te'a, Ɂmua me'rā a'metārāwapata'ari masōrē bu'iri da'resere ĩ'ogũti. Co pacase maarĩ bu'ipũ dujimo. ² A'ti

nucũcãcãjãrã wiorã co me'rã a'metãrãbajaque'aticãrã niwã. Co a'ti nucũcãcãjãrãrẽ ùaripejase me'rã que'a maatirã weronojõ wa'acã weeco niwõ, niwĩ.

³ Be'ro Espiritu Santu yu'ure quẽ'ese weronojõ ì'owĩ. Sõ'onícũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ masã marĩrõpu yu'ure mi-awĩ. Topũ ni'cõrẽ ì'awũ. Co mejẽcã bajugũ sõ'agũ bu'ipũ pesawõ. Mejẽcã bajugure cũ ya upũ nipe'tiropũre peje ña'ase Õ'acũ cũ yabise wãme wã'ñawũ. Mejẽcã bajugũ siete ðupopa cõowĩ. Apeye quẽ'rãrẽ, diez capesa'ritiwĩ. ⁴ Co numio sõ'a ñibocurerore, tojo nicã sõ'arõ warore sãñawõ. Co ya su'tiro uru, ùtãperi wapabujuse periacã me'rã, apeye butise perla wãmetise me'rã ma'masu'ano'wũ. Co ni'cã pa uru me'rã wéeca pa sa'wũre cõowõ. Dicuse ña'ase ti papũre mu'muwũ. Co ùmũa me'rã ña'arõ a'metãrãbajaque'ati'que niwũ. ⁵ Tojo nicã co diapoapũre mejẽcã bajuri wãme ojaõ'ono'wũ. A'tiro niwũ: “Babilonia pajiri macãjo, nipe'tirã ña'arã numia ùmũarẽ a'metãrãwapata'ari masã numia paco ni'i. Tojo nicã nipe'tirã ña'ayu'rũnũ'cãse weerã paco ni'i”, ni ojaõ'ono'wũ. ⁶ Be'ro a'tiro ì'awũ. Co que'ago weewõ. Õ'acũ yarã Jesucristo ye quetire wererã wẽjẽno'cãrã ye dí me'rã tojo wa'awõ. Core ì'agũ, “¿De'ro weero tojo wa'amitito?” niwũ. ⁷ Tojo wa'acã, Õ'acũrẽ wereco'tegũ yu'ure niwĩ:

—¿De'ro weegũ mũ'u tocã'rõ ùcũati? Sicore ya'yiosere mũ'urẽ masĩcã weeguti. Tojo nicã mejẽcã bajugũ bu'ipũ pesawã'cãsere wereguti. Cũ siete ðupopatigũ diez capesa'ritimi. ⁸ A'tiro ni'i. Mejẽcã bajugũ mũ'u ì'a'cu ðuporopũre nimiwĩ. A'tiro nicã marĩmi. Tojo nimigũ, be'ropũ ì'abajudutidijari pepũ ní'cu mũjãatigusami. Cũ pecame'epũ wa'adojase ðuporo tojo weegusami. A'ti turicjãrã ña'arã mejẽcã bajugure ì'arã, ùcũarãsama. Na ne waropũta a'ti dí'ta weenu'cãrĩ cura na wãmerẽ catiri pũrĩpũ ojaõ'ono'ña marĩtjãrã, tojo wa'arãsama. Cũ ðuporopũ ní'cu a'tiro nicãrẽ marĩmi. Be'ropũ a'tigusami.

⁹ »No'o tũ'omasĩrãnojo a'tere masĩta basio'o. Cũ siete ðupopa a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Te panũcũta tja ùrãpagũ co dujisepagũ ni'i. ¹⁰ Tojo nicã te páta tja a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Siete wiorã nima, nirõ wee'e. Ni'cãmocurã wiorã pe'tidijatojacãrã niwã. Ni'cãrõacãrẽ ni'cũ masãrẽ dutigũ weemi. Apĩ a'titimi yujupũ. Cũ a'tigũ, yoaticã nigũsami. ¹¹ Ne waropũre sõ'agũ mejẽcã bajugũ ní'cu a'tiro nicãrẽ marĩmi. Cũta ã'rã siete wiorã be'rocjũ wiogũ niacjũ nigũsami. Cũ na me'rãcjũ nimi. Be'ro pecame'epũ wa'adojagusami.

¹² »Mejēcā bajugu capesa'ri mū'u ĩ'a'que a'tiro nisī'rīrō wee'e. Diez wiorā nima, nirō wee'e. Na dutinū'cātima yujupū. Yoaticā, ni'cā horata dutirāsama. Mejēcā bajugu sō'agū quē'rā na me'rā dutitamugūsami. ¹³ Ā'rā diez wiorā ni'cārōnojō wācūsetirāsama. Na mejēcā bajugure na dutise cūosere o'orāsama. ¹⁴ Na Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu me'rā a'mewējērāsama. Cū narē docaque'acā weegūsami. Cū nipe'tirā wiorā bu'ipū nimi. Tojo weegu narē tojo weegūsami. Ō'acū macū me'rācjārā Ō'acū bese'cārā nima. Ō'acū ūaro weenu'cūrā nima, niwī.

¹⁵ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegu apaturi a'te quē'rārē niwī:

—Mū'u ĩ'a'co numio sō'onico ña'agō pacase maarīpu dujiamo. Co duji'que maarī a'tiro nisī'rīrō wee'e. Te maarī paca masā pājārā nima, nisī'rīrō wee'e. Peje macārīcjārā, peje cururīcjārā, mejēcā ucūrā, peje di'tacjārā nima, nirō wee'e. ¹⁶ Mejēcā bajugu sō'agū diez wiorā me'rā ña'agōrē ĩ'atu'tirāsama. Core cō'arāsama. Core su'ti marīgō tojacā weerāsama. Core ba'arāsama. Be'ro ūjūacō'arāsama. ¹⁷ Ō'acū narē cū ūaronojō weecā weegūsami. Tojo weegu narē ni'cārōnojō wācūcā weegūsami. Na mejēcā bajugure wiogu sōrōrāsama. Téé Ō'acū “A'tiro wa'arosa'a” ni'caronojōta wa'āca be'ropū wiogu nituogūsami. ¹⁸ Numio mū'u ĩ'a'co sō'onica macā pajiri macā Babilonia ni'i. Ti macāputa nipe'tirā a'ti nucūcācjārā wiorārē dutigu nigūsami, niwī.

18

Babilonia macārē bu'iri da're bajuriodijose ni'i

¹ Be'ro, apī Ō'acūrē wereco'tegu ū'mūsepū ni'cū di-jaticā ĩ'awū. Cū peje dutimasīwī. Cū asistese me'rā a'ti ūmūcopure añurō asistequecūuwī. ² Tutuaro me'rā caricūwī:

—Babilonia pajiri macā pe'tiwā'cārō wee'e. Pe'tiatoja'a. Ni'cārōacārē wātīa, āpērā bajutirā ña'arā na nirī macā dojo'o. Tojo nicā nipe'tirā mirīcūa ña'arā yabiorā nirō dojo'o. ³ Ti macācjārā masā ña'arō ūaripejayū'rūnū'cā'cārā niwā. Tere nipe'tise di'tacjārā que'a maatirā weronojō weesirutuwā. A'ti nucūcācjārā wiorā na me'rā a'mesu'awā. Ti macācjārā ūaripejayū'rūmajārā, peje waro apeque no'o nisere duuma'awā. Tojo weerā a'ti nucūcācjārā narē duawapata'ari masā niyerubūcūrā tojawā.

⁴ Be'ro apī ū'mūsepū nigū ucūcā tū'owū. A'tiro niwī:

—Mūsā, yarā ni'i. A'ti macārē wijayá. Wijatirā, ti macācjārā na ña'arō weesere bu'ipejatamubosa'a. Bu'iri

da'reno'bosa'a. ⁵ A'tiro ni'i. Na ña'arõ wee'que peje waro ni'i. Æmusepæ tu'ataque'aro weronojõ ni'i. Õ'acũ na ña'arõ wee'quere masĩmi. ⁶ Ti macãcjãrã ãpẽrãrẽ ña'arõ weecãrã niwã. Na ãpẽrãrẽ ña'arõ wee'caronojõta na quẽ'rã mejãrõta ña'arõ weeno'ato. Æpẽrãrẽ pi'eticã wee'caronojõta puati nemorõ pi'eticã weeato. Narẽ bu'iri da'reato. ⁷ Ti macãcjãrã a'tiro nicãrã niwã: “Æpẽrã yu'rũoro añuyu'rũnu'cã'a”, nicãrã niwã. Tojo nicã na no'o ñaro apeyenojõrẽ duuma'arã pajiro niyeru cõ'acã'cãrã niwã. Na tojo wee'cãrãrẽ u'pũtu pũrĩse pi'etino'cã weeato. Ti macãcjãrã a'tiro wãcũsama. “Æsã wiogo weronojõ ni'i. Wapewio weronojõ niwe'e. Ne bujawetisome”, ni wãcũsama. ⁸ Tojo nise bu'iri wãcũña marĩrõ ni'cã numuta ña'ase ti macãrẽ wa'arosa'a. Wẽrĩse, pũrõ pi'etise, u'jaboase wa'arosa'a. Pecame'e me'rã u'jũacõ'ano'rõsa'a. Õ'acũ tutuayu'rũnu'cãgũ ti macãcjãrãrẽ bu'iri da'regusami, niwã u'musepæ nigũ.

⁹ A'ti nucũcãcjãrã wiorã ti macãcjãrã me'rã ña'arõ a'mesũ'a, no'o ñaro ña'arõ weema'acãrã niwã. A'ti nucũcãcjãrã wiorã ti macã u'jũ, o'mepu'sunu'cũcã ï'arã, pũrõ utirãsama. ¹⁰ Tojo u'jũrĩ curare wiorã, marĩ quẽ'rãrẽ bu'iri da'reri nĩrã, yoaropæ ï'anu'cũrãsama. A'tiro nirãsama:

—Babilonia macãrẽ ña'abutiario wa'aro wee'e. Pajiri macã, tutuari macã nimiwũ. Wãcũña marĩrõ bu'iri da're bajuriodijono'cã'a.

¹¹ A'ti nucũcãcjãrã duawapata'ari masã quẽ'rã ti macãrẽ utirãsama. “¿Noa marĩ yere duurãsariba?” ni wãcũrãsama. Tere wãcũrã, pũrõ du'jasewã'arãsama. ¹² Na miiti duase a'ticuse nicaro niwũ. Uru me'rã wee'que, plata me'rã wee'que, u'tãperi wapabu'juse peri, butise peri perla wãmetise peri nicaro niwũ. Tojo nicã su'ti añuse butise, su'ti asipa'ase, sõ'a ñibocurese, sõ'ase nicaro niwũ. Apeye quẽ'rã nipe'tise yucu u'mutise me'rã wee'que, acostise butise marfil wãmetise me'rã wee'quere miiticãrã niwã. Tojo nicã wapabu'juse yucu me'rã wee'que, cõme me'rã wee'que, bronce wãmetise me'rã wee'que, mármol wãmetise me'rã wee'quere miitimujãcãrã niwã. ¹³ Apeye na miiti duase canela wãmetise, u'mutise, na u'jũamorõpeosenojõ, mirra wãmetise, u'seducaco vino, u'se piritari ba'ase, harina pã weese, tojo nicã trigo miitimujãcãrã niwã. Æpẽrãrẽ wa'icũrã apeque o'marãrẽ, ovejare, cabayua, tũrũsepawu cabayua wejesere, masãrẽ da'rawã'ñaco'terãpũreta miitidojacãrã niwã. ¹⁴ Duari masã ti macã u'jũca be'ro a'tiro nirãsama:

—Yucuduca musã Ɂputu ba'atu'sasenojõ pe'tia wa'a'a. Nipe'tise musã añuse cɁosenojõ pe'tidija wa'a'a. Ne bocanemosome.

¹⁵ Ti macãcjãrãrẽ duari masã añurõ wapata'acãrã nimiwã. Ti macãcjãrã pi'eticã ï'arã, yoaropu tojacã'rãsama. Ɔputu ui, utirãsama. ¹⁶ A'tiro ni caricũrãsama:

—Añurĩ macã pajiri macã nimica macã ña'abutiario wa'acã'a. Ti macã ni'cõ numio weronojõ nimiwã. Añuse sõ'a ñibocurerore, tojo nicã sõ'arõrẽ sãñagõ weronojõ nimiwã. Co su'tiropu uru, Ɣtãperi wapabujuse peri, apeye peri perla wãmetise peri me'rã ma'masu'a'caro weronojõ nimiwã. ¹⁷ A'te nipe'tise peje wãcũña marĩrõ pe'tidija wa'a'a, nirãsama.

Nipe'tirã yucusujo auturã, tiwupu wa'arã, tiwupu da'rarã yoaropu uirã tojarãsama. Tojo nicã nipe'tirã dia pajiri maapu da'rarã mejãrõta tojarãsama. ¹⁸ Ti macã Ɣjũcã ï'arã, caricũrãsama:

—A'ti macã weronojõ añurĩ macã ape macã marĩi, nirãsama.

¹⁹ Pũrõ bujawetirã na dɁpopapu di'tare õrẽpeorãsama. Uti, dɁjasewã'arã, caricũrãsama:

—Añurĩ macã pajiri macã ña'abutiario wa'acã'a. Ti macã cjase niyeru me'rã nipe'tirã yucusupawu paca cɁorã añurõ wapata'amiwã. Wãcũña marĩrõ pe'tidijaca macã toja'a, nirãsama.

²⁰ Ɔ'musepu nirã pe'e ti macãrẽ cõ'acã, e'catiya. Musã Jesucristo besecũú'cãrã, Õ'acũ ye quetire wereturiari masã, nipe'tirã cũ yarã e'catiya. Ti macãcjãrã musãrẽ pi'eticã weewã. Te ye bu'iri Õ'acũ narẽ bu'iri da'remi.

²¹ Be'ro ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu tutuagu Ɣtãgãjore miorõwĩ. Otese perire tõ'odio ãrũacjajo weronojõ bajuwu. Tigare dia pajiri maapu doqueñoğũ, a'tiro niwĩ:

—Tigare doqueñoorõ weronojõ Babilonia pajiri macãjo nimirõ, doqueño'no'rõsa'a. Ne apaturi ti macãrẽ ï'anemosome. ²² Ti macã nipe'tiropu basase ne tu'ono'some. Buapãtẽse bususe, wẽopawu putise, coroneta putise bususome. No'o nisere da'rarã ne marĩrãsama. Otese peri ãrũacã bususe quẽ'rã ne tu'ono'some. ²³ Apeye quẽ'rã si'osenojõ marĩrõsa'a. Na omocã dɁ'tecã bosenuwu weeporã caricũse tu'ono'ña marĩrõsa'a. Toduporore ti macãcjãrã duu wapata'ari masã apeye di'tacjãrã nemorõ duume'rĩrã nimiwã. Ti macãcjãrã tu'oña'masĩrã weronojõ weeme'rĩrã nipe'tiropu ẽjõpeocã weewã.

²⁴ Ti macãpu Õ'acũ ye quetire wereturiari masã, cũrẽ ẽjõpeorã wẽjẽno'cãrã ye dí niwã. Tojo nicã nipe'tirã

a'ti nucũcãcjãrã wějẽno'cãrã ye dí niwũ. Masãrẽ wějẽ'que wapa ti macãrẽ bu'iri da'reno'rõsa'a, niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ.

19

¹ Babiloniarẽ bu'iri da'recã ĩ'áca be'ro a'tiro wa'awũ. Yũ'u Juã pãjãrã masã u'musepu nirã tutuaro me'rã ucũsere tu'owũ. A'tiro e'catipeowã:

Õ'acũrẽ e'catipeorã.

Aleluya.

Õ'acũ marĩ wiogu, marĩrẽ yũ'ruogu nimi.

Nipe'tirã bu'ipu nimi.

Tutuayũ'rugũ nimi.

² A'tiro ni'i.

Cũ nisooro marĩrõ queoro bu'iri da'remi.

Ti macãrẽ bu'iri da'remi.

Ti macã ni'cõ numio umuarẽ a'metãrãwapata'ari masõ weronojõ niwũ.

Ti macãcjãrã ña'arõ weerã nipe'tirãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ dojorẽwã.

Õ'acũ cũrẽ da'raco'terãrẽ wějẽ'que wapa ti macãcjãrãrẽ bu'iri da'rea'mewĩ, ni basapeowã.

³ Apaturi niwã tja:

—Õ'acũrẽ e'catipeorã. Aleluya. Ti macãrẽ ãjũacõ'ase o'me tojo o'mepu'sunu'cũrõsa'a, niwã.

⁴ Veinticuatro wiorã bucãrã, tojo nicã ba'paritirã catise cãorã weronojõ bajurã Õ'acũ wiogu dujiri cũmurõpu dujigũre ãjõpeorã ejaque'awã. A'tiro niwã:

—Tojota wa'ato. Õ'acũrẽ e'catipeorã. Aleluya, niwã.

⁵ Be'ro wiogu dujiri cũmurõ pu'to nigũ a'tiro niwĩ:

Nipe'tirã Õ'acũ yere da'rarã cũ marĩ wiogũre añurõ ñubuepeoya.

Nipe'tirã wiopesase me'rã cũrẽ ãjõpeorã, wiorã, mejõ nirã tojo weeya, niwĩ.

Õ'acũ masãrẽ dutigũ waro sãjãnu'cãse ni'i

⁶ Be'ro yũ'u pãjãrã masã ucũcã tu'owũ. Peje maarĩ pu'eeja o'mabũrose maarĩ weronojõ bũsũwã. Bũpo uputu paaro weronojõ bũsũwã. A'tiro niwã:

Marĩ Õ'acũrẽ e'catipeorã.

Aleluya.

Marĩ wiogu tutuayũ'runũ'cãgũ ni'cãrõacãrẽ nipe'tirãrẽ dutigũ sãjãnu'cãmi.

⁷ E'catirã.

Ejeripõ'rãrĩpu e'catibutiarã tu'oña'rã.

“Õ'acũ añuyũ'rũami”, nirã.

A'tiro ni'i.

Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu cãrẽ ãjõpeorã me'rã ninũ'cãrĩ nũmũ ejatoja'a.

Cãrẽ ãjõpeorã cã nũmo niacjo weronojõ nima.

Ni'cõ omocã dũ'tese dũporo añurõ ma'masu'ano'samo.

Co weronojõ na apoyu'cãrãpũ nima.

⁸ Na su'ti butise ù'irĩ marĩse, pũrõ asistesere sãano'cãrã nima, niwã.

Butise su'ti na catirã añurõ wee'que ni'i, nisĩ'rĩrõ wee'e.

⁹ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu yũ'ũre niwĩ:

—A'tiro ojaya: “No'o Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu omocã dũ'teri bosenu'murẽ ï'adutino'rãnojõ e'catiya”, tojo ni ojadutiwĩ.

Cũ yũ'ũre niwĩ tja:

—A'te ucũse Õ'acũ ucũse waro ni'i.

¹⁰ Õ'acũrẽ wereco'tegu tojo nicã tũ'ogu, yũ'u cã tiro ñubuepeogu ejaque'awũ. Yũ'u tojo weecã ï'agũ, yũ'ũre niwĩ:

—Tojo weeticã'ña. Yũ'u quẽ'rã cãrẽ da'raco'teguta ni'i. Yũ'u mũ'u weronojõ nigũ ni'i. Tojo nicã mũ'u acawererã Jesú yere werenu'cũrã weronojõ ni'i. Yũ'ũre ne ñubuepeoticã'ña. Õ'acũ pe'ere tojo weeya. A'tiro ni'i. Espiritu Santu Õ'acũ ye weremu'tãrãrẽ masicã weecu niwĩ. Te masise me'rã werecãrã niwã. Mejãrõta Jesú yere wererã quẽ'rã Espiritu Santu masise o'ose me'rã werema, niwĩ.

Masũ cabayu butigu bu'ipũ pesase queti ni'i

¹¹ Be'ro, u'muse pãrĩcã ï'awũ. Topũ cabayu butigu bajuawĩ. Cũ bu'i pesagu a'tiro wãmetiwĩ. Queoro Weenu'cũgũ, Diacjũcjũ niwĩ. Cũ masãrẽ queoro besegu niwĩ. Tojo nicã a'mewẽjẽgũ queoro weegũ niwĩ. Tojo weegu tojo wãmetiwĩ. ¹² Cũ caperi pecame'e ãjũrĩ põ'rã weronojõ asiwũ. Cũ dũpoapũre peje wiorã pesase be'torire pesawĩ. Cãrẽ ojaõ'ono'ca wãmerẽ cã se'saro masiwĩ. ¹³ Cũ ya su'tiro dí me'rã yoso'carore sãñawĩ. Cũ wãmetiwĩ Õ'acũ Ucũse. ¹⁴ Cũ yarã surara u'musecjãrã cãrẽ sirutuwã. Na su'ti butise ù'irĩ marĩsere sãñawã. Na cabayua butirã bu'ipũ pesawã. ¹⁵ Cũ ɯseropũre di'pji osoyojari pjĩrẽ cɯowĩ. Ti pjĩ me'rã cũ a'ti turicjãrãrẽ cãmida'regusami. Tutuaro me'rã dutigusami. Na ɯsere biperã tutuaro me'rã ɯ'tabujuse weronojõ cũ a'ti turicjãrã ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Õ'acũ tutuayũ'rũgu na me'rã uayũ'rũami. Tojo weegu cabayu bu'i pesagu narẽ ɯputu waro bu'iri da'regusami. ¹⁶ Cũ su'tiropũ, tojo nicã cũ ɯsõpũ a'tiro

ojaõ'ono'wã: “Nipe'tirã wiorã bu'ipũ wioḡũ waro nimi”, ni ojaõ'ono'wã.

¹⁷ Be'ro, ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ mujĩpũ ɯmɯcocjũ bu'ipũ nu'cũḡũrẽ ĩ'awũ. Cũ nipe'tirã mirĩcũa ɯ'mɯarõpũ wɯurãrẽ tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Nerẽña. Õ'acũ peje ba'asere apomi. ¹⁸ Wiorã ye di'ire ba'arãsa'a. Surara wiorãrẽ, surara tutuari masãrẽ, cabayua di'ire, na bu'i pesarã di'ire ba'arãsa'a. Nipe'tirã ye di'ire ba'arãsa'a. Da'raco'teri masãrẽ, da'raco'tetirãrẽ, wiorãrẽ, mejõ nirãrẽ nipe'tirãrẽ ba'arãsa'a, niwĩ.

¹⁹ Be'ro, sõ'agũ mejẽcã bajugũre ĩ'awũ. Tojo nicã nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorãrẽ na yarã surara me'rã nerẽcã ĩ'awũ. Na nerẽca be'ro cabayu butigũ bu'i pesagũ me'rã, tojo nicã cũ yarã surara me'rã a'mewẽjẽrãtirã tojo weewã.

²⁰ Cabayu butigũ bu'i pesagũ mejẽcã bajugũre ñe'ewĩ. Apĩ yai weronojõ bajugũ, oveja capesa'ritigũ weronojõ bajugũre ñe'ewĩ. Cũta nisoose queti weremũ'tãrĩ masũ niwĩ. Cũta tja masã yai weronojõ bajugũre ẽjõpeoato nĩḡũ mejẽcã bajuse pacare weeĩ'obosawĩ. Cũ weeĩ'ose me'rã nipe'tirã yai weronojõ bajugũ wãme ojaõ'ono'cãrãrẽ a'tiro weewĩ. Narẽ niso, ẽjõpeocã weewĩ. Yai weronojõ bajugũ queosere ñubuepeorã quẽ'rãrẽ mejãrõta niso, ẽjõpeocã weewĩ. Be'ro, cabayu bu'i pesagũ pũarã mejẽcã bajurãrẽ ñe'ewĩ. Na pũarã catirãta pecame'e ditarajopũ doqueño'ono'wã. Ti ditara azufre wãmetise ope weronojõ sipise me'rã ũjũwã.

²¹ Āpẽrã na me'rãcjãrã pe'ere cabayu bu'ipũ pesagũ a'tiro weewĩ. Cũ ya pĩ cũ ɯseropũ cũóca pĩ me'rã narẽ wẽjẽpe'ocã'wĩ. Nipe'tirã mirĩcũa na ye di'ire pajibutiaro ba'a yapicã'wã.

20

Mil cũ'marĩ wãtĩrẽ dũ'tecũuse ni'i

¹ Apeye quẽ'rãrẽ ĩ'awũ. Ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ ɯ'mɯsepũ ni'cu dijatiwĩ. Cũ nibajudutidijari pe cja sawire cɯowĩ. Tojo nicã cõme dajore cɯowĩ. ² Cũ pĩrõjo weronojõ bajugũre dũ'tewĩ. Pĩrõ ne waro a'ti ɯmɯco da'rẽca be'rocjũ pĩrõ nino'cu nimi. Cũ wãtĩ nimi. Cũrẽ cõme da me'rã peje cũ'marĩ, mil cũ'marĩ dũ'tecũuwĩ. ³ Cũrẽ nibajudutidijari pepũ tuuquedijowĩ. Be'ro ti pe sopere bi'acã'wĩ. Tu'ajanũ'cõ, pi'rabi'acã'wĩ. Mil cũ'marĩ masãrẽ niso ẽjõpeocã weeticã'to nĩḡũ tojo weewĩ. Be'ro mil cũ'marĩ yũ'rũca be'ro yoaticã pãowĩrõno'gũsami.

⁴ Be'ro, peje wiorã dujise cũmurĩrẽ ĩ'awũ. Te cũmurĩpũ dujirã a'ti nucũcãcjãrãrẽ besemasĩsere o'ono'cãrã niwã. Āpẽrã quẽ'rãrẽ ĩ'awũ. Na Õ'acũ ye queti, tojo nicã Jesú yere

werese ye bu'iri na dupopare dutesureno'cārā niwā. Na yai weronojō bajugu, cū queose yee'quere ne ñubuepeoticārā niwā. Tojo nicā na diapoapu, na omocārīpu cū wāmerē ne ojaō'ono'ticārā niwā. Na wērī'cārāpu nimirā, masāwā. Na masāca be'ro Cristo me'rā mil cū'marī masārē dutitamuwā. ⁵⁻⁶ Na masāse ne waro wērī'cārā masāmū'tā'que ni'i. Wērī'cārā masāmū'tā'cārā Ō'acū yarā ña'ase moorā nima. E'catima. Na apaturi wērīsome. Pecame'epu ne wa'asome. Na Ō'acū ye cjasere, Jesucristo ye cjasere da'rarā nirāsama. Na mil cū'marī Cristo me'rā āpērārē dutirāsama. Āpērā pe'e ña'arā wērī'cārā mil cū'marī yu'rúca be'ropu masārāsama.

⁷ Mil cū'marī yu'rúca be'ro wātī nibajudutidijari pepu dū'tecūu'cure pāowīrōrāsama. ⁸ Cū nipe'tiro a'ti nucūcācārārē nisoosere ējōpeocā weegusami. Gog, Magog wāmetirā quē'rārē mejārōta weegusami. Na yarā surarare a'mequēdutigu neocūugūsami. Na surara nucūpori pajiri maa dia sumuto cjase weronojō pājārā waro nirāsama. ⁹ Na nipe'tiro a'ti nucūcāpure se'sanū'cārāsama. Na Ō'acū yarā nirōpu, tojo nicā cū ya macā cū ma'irī macārē sūtuānū'cābi'arāsama. Ō'acū pe'e na tojo weecā ī'agū, narē ūjūacō'adutigu pecame'e o'ódijogusami. Nipe'tirā ūjūpe'tia wa'arāsama. ¹⁰ Wātī narē nisoocū pecame'e ūjūrī ditarajopu cō'adijono'gūsami. Ti ditara ope weronojō bajuse me'rā sipi ūjūrōsa'a. Topu yai weronojō bajugu, apī nisoose queti weremū'tārī masū na puarā cō'adijono'wā. Topu umucori, ñamirīrē pi'etinu'cūrāsama. Ne wijasome.

Butiri cūmurōjopu dujigu masā weesere besese ni'i

¹¹ Be'ro, yu'u wiogu dujiri cūmurō butiri cūmurōjore ī'awū. Topu dujigure ī'awū. Cū ī'orōpure a'ti di'ta, u'muse bajudutidijape'tia wa'awu. Te no'opu nirō bocatiwu. ¹² Be'ro, nipe'tirā wērī'cārā Ō'acū ī'orōpu nu'cūcā ī'awū. Na no'o nirā niwā. Wiorā, mejō nirā niwā. Na to nu'cūrī cura Ō'acū nipe'tise masā wee'que ojaō'o'que pūrīrē pāawī. Ape pūrī catinu'cūse cūorā na wāmerē ojaō'ono'ca pūrīrē pāawī. Cū wērī'cārārē a'tiro weewī. Na wee'quenūcūrē te pūrīpu ojaō'ono'caronojōta narē queoro bese, bu'iri da'rewī. ¹³ Dia pacase maarī pacapu wērī'cārā topu niwā. Di'tapu wērī'cārā quē'rā topu niwā. Nipe'tirā na wee'caronojōta nipe'tisere queoro bese, bu'iri da'reno'wā. ¹⁴ Ō'acū masā na wērīsere cō'ape'ocā'wī. Na wērī'cārā nirō quē'rārē cō'ape'ocā'wī. Pecame'ejopu bu'iri da'rese apaturi wērīse weronojō ni'i. ¹⁵ Nipe'tirā na wāmerē

catinu'cūse cʷorã ojaõ'ono'ca pūrīpɹu ojaõ'ono'ña marī'cārã pecame'ejopɹu cõ'adijono'wã.

21

Ape ɯtɯco, ape di'ta dɯcayū'que ni'i

¹ Be'ro, yɯ'u ape ɯtɯcore, ape di'tare ī'awũ. Todɯporo nimɯ'tã'que ɯ'mɯse, di'ta bajudutidijape'tia wa'awɯ. Dia pajiri maajo marīwũ majã. ² Yɯ'u Juã añubutiari macã, ɯ'mɯse Ō'acũ tiropɹu nirī macārē dijaticã ī'awũ. Ti macã ape ma'ma macã Jerusalē niwũ. Añurõ apóca macã niwũ. Ni'cõ numio omocã dɯ'tego marãpɹe añurõ tɯ'sato nígõ ma'masu'ano'caro weronojõ niwũ. ³ Be'ro ni'cũ ɯ'mɯsepɹu nígũ tutuaro me'rã ucũcã tɯ'owɯ. A'tiro niwī:

—Tɯ'oya. Ō'acũ masã me'rã nimi. Na me'rã ninu'cūgũsami. Na cũ yarã nirāsama. Cũ basuta na me'rã ni, na wiogɹu nígũsami. ⁴ Na ya'cocore tuucoegusami. Wērīse marīrõsa'a. Bɯjawetise, utise, pūrīse quē'rã marīrõsa'a majã. Nipe'tise todɯporo cjase pe'tia wa'arosa'a, niwī.

⁵ Ō'acũ wiogɹu dujiri cūmurõpɹu dujigɹu a'tiro niwī:

—Tɯ'oya. Yɯ'u nipe'tise apeyere ma'ma dia'cũ dɯcayū'u, niwī.

Apeye ninemowī:

—Yɯ'u ucūsere ojaya. Te diacjũ nise ni'i. Yɯ'u ní'caronojõta wa'arosa'a, niwī.

⁶ Be'ro a'tiro niwī:

—Nipe'tise tu'ajanɯ'cõpe'ono'o. Yɯ'uta nimɯ'tãgũ, nitɯogɹu ni'i. No'o yɯ'ɯre ɯputɯ ɯarã acowɯorãnojõrē yɯ'u catinu'cūsere o'oguti. Narē wapaseesome. ⁷ No'o añurõ wee yɯ'rɯwetirã ějõpeodu'utirãnojõ nipe'tise yɯ'u “O'oguti” ní'quere ñe'erāsama. Yɯ'u na wiogɹu nígũsa'a. Na yɯ'u põ'rã nirāsama. ⁸ Āpērã pūrīcã uise bu'iri yɯ'ɯre ějõpeodu'urã pecame'epɹu wa'arāsama. Tojo nicã ějõpeotirã, ña'abutiasere weerã, wējēcõ'arī masã topɹu wa'arāsama. Āpērã no'o ɯaro a'metārãbajaque'atirã, yai weronojõ tɯ'oña'masīrī masã pecame'epɹu wa'arāsama. Tojo nicã Ō'acũ mejētare ějõpeorã, nipe'tirã nisoosepijarã pecame'epɹu wa'arāsama. Ti ditara ope weronojõ bajuse sipi ũjũsa'a. Te bu'iri da'rese apaturi wērīse weronojõ ni'i.

Ma'ma macã Jerusalē cjase queti ni'i

⁹ Be'ro ni'cũ sõ'onícārã siete me'rãcjūrē ī'awũ. Náta, nánɯcũ bu'iri da'retɯoatje posetise parire cɯowã. Ni'cũ na me'rãcjũ a'tiro niwī:

—Te'a. Mu'arē Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu nūmo niacjore ī'ogūti, niwī. Cū nūmo Jesucristore ējōpeorā nisī'rīrō wee'e.

¹⁰ Espiritu Santu quē'ese weronojō yu'are ī'owī. Ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu ūrūgū pajicju u'muacjuporu yu'are miawī. Topu yu'are Ō'acū tiro nīcamacājo dijatisere ī'owī. Ti macā Jerusalē űa'ase moorī macājo niwū. ¹¹ Ti macā Ō'acū asistese me'rā pūrō asistewu. Ūtāperi wapabujuse peri jasper wāmetise peri weronojō asiste, acostiwu. ¹² Ti macā sumuto pajiri sārīrō u'muarī sārīrō niwū. Ti sārīrōpu doce soperi niwū. Te soperinacū ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu nu'cūwī. Te soperipure Israe ye cururicjārā wāmerē ojaō'ono'wū. Na doce cururi niwā. ¹³ Ti sārīrōpure mujīpū mujātiro pe'e i'tia sope niwū. Mujīpū sājārō pe'ere i'tia sope niwū. Cūpe pe'ere i'tia sope niwū. Diacjū pe'e quē'rārē i'tia sope niwū. ¹⁴ Ti macā cja sārīrōrē ūtāpaga paca me'rā tuñe'eno'wū. Tepagā docepaga niwū. Tepagānacū Jesucristo besecū'cārā wāmerē ojaō'ono'wū.

¹⁵ Ō'acūrē wereco'tegu yu'are ucūgū ni'cāgū ārūgū uru me'rā wee'cure cuowī. Tigū me'rā ti macārē, soperire, ti sārīrōrē queogutigū weewī. ¹⁶ Ti macā ba'paritise pā'rērī mejārōta bajuwu. Ni'cārōnojō e'sa, ni'cārōnojō yoawu. Ō'acūrē wereco'tegu cū queocju me'rā ti macārē queowī. Ti macā yoaro dos mil doscientos kilómetros niwū. Ū'muarō, e'saro quē'rā mejārōta niwū. ¹⁷ Be'ro sārīrōrē queowī. Sesenta y cinco metros e'sawu. Masā queowuaronojō queowī.

¹⁸ Sārīrō ya'sasepaga jasper wāmetise me'rā wéeca sārīrō niwū. Ti macā uru waro me'rā wéeca macā niwū. Uru ēocujiri ū'irī marīse weronojō acostiwu. ¹⁹ Ūtāpaga ti sārīrōrē tuñe'esepaga paca a'tiro weeno'wū. Nipe'tise ūtāperi wapabujuse peri me'rā ma'masu'ano'wū. Nimū'tā cja ya'sase peri jasper wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā zafiro wāmetise ya'sase peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā butibocurese ágata wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ya'sase esmeralda wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. ²⁰ Apega sō'ase ónice wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā sō'abocurese cornalina wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ewūbocure crisólito wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ya'sase berilo wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ewūbocure acostise topacio wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ya'sabocurese crisoprasa

wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wā. Be'ro cjā ya'sase jacinto wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wā. Nituočjapua sō'a ñibocurese amatista wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wā. ²¹ Doce soperi niwā. Te ni'cārē soperi ni'cāgā perlajo me'rā weeno'que soperi niwā. Macā decopu wa'ari ma'a uru me'rā wéeca ma'a niwā. Ēocujiri acostiro weronojō bajuwā.

²² Ti macāpūre ne Ō'acū wi'ire ĩ'atiwā. A'tiro ni'i. Ō'acū marī wioḡu tutuayurūḡu topu nimi. Tojo nicā Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū quē'rā topu nimi. Tojo weero Ō'acū wi'i marīwā. ²³ Ti macāpūre mujīpū ɱɱɱcocjū, ñamicjū sī'osere ne a'masome. Ō'acū asistese me'rā añurō sī'onu'cū'u. Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū cū ti macārē sī'ogū nimi. ²⁴ A'ti nucūcācjārā Ō'acū yurūono'cārā ti macā sī'ose me'rā sjarāsama. A'ti nucūcācjārā wiorā na wiorā ní'quere ti macāpū miarāsama. ²⁵ Topūre ñami marīrōsa'a. Tojo weero ti macā cjase soperi susunu'cūcā'rōsa'a. ²⁶ A'ti nucūcācjārā na añuse niseti'quere ti macāpū miarāsama. ²⁷ Topūre ne ni'cāti ña'ase miisājāano'ña marīrōsa'a. Ña'arō weerā, nisoosebucurā topūre ne sājāasome. Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū ya pūrī catinu'cūse cūorā na wāmerē oja'ono'cārā dia'cū sājāārāsama.

22

¹ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegū diare ĩ'owī. Ti maa ũ'irī marīrī maa niwā. Te aco, catise warore o'owā. Pūrō acostiri maa niwā. Ō'acū, tojo nicā cū macū oveja wī'magū weronojō bajugū dujiri cūmurō docapu wijawā. ² Ti macā deco wa'ari ma'apu o'maburōwā. Dia pūaperi sumuto yucu catise o'ose pī'rīwā. Ni'cā cū'marē docetiri ducatiwā. Mujīpūrīnucū ducatiwā. Tigū cjase pūrī masārē ocoyese niwā. ³ Topūre “Masā ña'arō wee'que wapa narē ña'arō wa'arosa'a”, ñña marīrōsa'a. Ti macāpūre Ō'acū, tojo nicā cū macū oveja wī'magū weronojō bajugū dujiri cūmurō nirōsa'a. Cū yarā cūrē ñubuepeorāsama. ⁴ Bajuyoropu cūrē ĩ'arāsama. Na diapoapu cū wāmerē cūorāsama. ⁵ Topū ñami marīrōsa'a. Topū nirā ne sī'osere ɱasome. Mujīpū bo'reyusere ɱasome. Ō'acū marī wioḡu sī'ogūsami. Na topū nirā Ō'acū me'rā dutitamunu'cūrāsama.

Jesucristo maata a'tigūsamī nise queti ni'i

⁶ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegū yū'ure niwī:

—A'te ucūse diacjũ nise ni'i. Te ní'caronojõta wa'arosa'a. Marĩ wioꝝ Ō'acũ cũ wereduti'quere wereturiari masārẽ wācūse o'owĩ. Cũta cūrẽ wereco'tegure o'ówĩ. Cũ yarārẽ maata be'ropu wa'atjere ĩ'odutigũ tojo weewĩ.

⁷ A'tiro niwĩ:

—Maata a'tiguti. A'ti turipu oja'quere ějõpeo yu'tigunojõ e'catigusami, niwĩ.

⁸ Yu'ũ Juã a'te nipe'tisere ĩ'awũ. Nipe'tisere tu'owu. Tere tu'o, ĩ'aca be'ro Ō'acūrẽ wereco'tegu yu'ure ĩ'o'cu tiro ñubuepeoꝝ ejaque'awu. ⁹ Cũ pe'e tojo weecã ĩ'agũ, niwĩ:

—Tojo weeticã'ña. Yu'ũ quẽ'rã cūrẽ da'raco'teguta ni'i. Yu'ũ mu'ũ weronojõ nigũ ni'i. Mu'ũ acawererã Ō'acũ wereduti'quere wereturiari masã weronojõ ni'i. Tojo nicã yu'ũ nipe'tirã a'ti pũrĩpu oja'quere ějõpeo yu'tirã weronojõ ni'i. Yu'ure ñubuepeoticã'ña. Ō'acũ pe'ere ñubuepeoya, niwĩ.

¹⁰ Cũ yu'ure ninemowĩ:

—A'ti pũrĩpu “A'tiro wa'arosa'a” ni oja'que queoro wa'atje cã'rõ du'sa'a. Tojo weegu a'ti pũrĩpu oja'quere Ō'acũ ye quetire ya'yioropu cuoticã'ña. ¹¹ Cã'rõ du'sa'a. Ña'agũ mejārõta cũ uaro weebata'to. Ña'abutiasere weegũ quẽ'rã mejārõta weebata'to. Añugũ pũrĩcã añurõ weenu'cũato. Tojo nicã Ō'acũ uaro weenu'cũgũ cūrẽ queoro weesirutuato, niwĩ.

¹² Be'ro Jesú a'tiro niwĩ:

—Tojota ni'i. Maata a'tigusa'a. Yu'ũ masārẽ o'otjere cuo'o. Nánucũ na queoro wee'quere o'oguti. ¹³ Yu'uta nimu'tágũ, nituogupu ni'i.

¹⁴ »No'o su'tire coe'cãrã weronojõ añurã nisĩ'rĩrã na ña'arõ wee'quere du'urã, e'catirāsama. Na catise o'ocju ducare ba'amasĩrāsama. Na a'ti macã añubutiari macãpu sãjãamasĩrāsama. ¹⁵ Āpẽrã pũrĩcã ña'arõ weeri masã ti macãpure sãjãasome. Ña'abutiari weerã, yai weronojõ tu'oña'masĩrĩ masã ti macãpure sãjãasome. Tojo nicã no'o uaro ña'arõ a'metãrãbajaque'atirã, wẽjẽcõ'arĩ masã sãjãasome. Āpẽrã Ō'acũ mejẽtare ñubuepeorãnojõ, tojo nicã nisoosere weetũ'sarãnojõ sãjãasome.

¹⁶ »Yu'ũ Jesú ni'i. Ō'acūrẽ wereco'tegu, yagu me'rã a'ti pũrĩ cjase nipe'tirã yu'ure ějõpeose cururicjãrãrẽ wereduti'i. Yu'ũ duporocjũ wioꝝ Davi pãrãmi nituriagu ni'i. Tojo nicã ñocõawũ bo'reque'ari cura asistemujãtigu weronojõ nigũ ni'i, niwĩ Jesú.

¹⁷ Cũ tojo nica be'ro Espĩritu Santu, tojo nicã Jesucristore ějõpeorã a'tiro niwã:

—A'tibaque'oya, niwã.

No'o a'tere tũ'orãnojõ quẽ'rã “A'tiatio”, niatio.

No'o acowuorã sĩ'rĩsĩ'rĩrãnojõ a'tiatio. Aco catise warore o'osere sĩ'rĩrã a'tiatio. Te ne wapamarĩrõsa'a.

¹⁸ Nipe'tirã Õ'acũ ye quetire a'ti pũrĩpũ oja'quere tũ'orãrẽ a'tiro ni wereyugati. No'o a'ti pũrĩpũ oja'quere ojayũ'rũogũnojõrẽ Õ'acũ bu'iri da'regũsami. A'ti pũrĩpũ bu'iri da'resere oja'quenojõrẽta cũrẽ weegũsami. ¹⁹ No'o a'ti pũrĩpũ oja'quere dũ'agũnojõrẽ Õ'acũ a'tiro weegũsami. Cũ ojadũ'a'caronojõta Õ'acũ catinu'cũse cuorã ojaõ'ono'ca pũrĩpũre cũ wãmerẽ coegũsami. Cũ yucũ cjase catise o'ocjũ dũcare ba'asome. Cũ ti macã añurĩ macãrẽ sãjãasome. A'te quetire a'ti pũrĩpũre ojano'o.

²⁰ Jesucristo a'tere weregũ, a'tiro nimi:

—Tojota ni'i. Cã'rõacã dũ'sa'a yũ'ũ dijatijatjo, nimi.

Tojota wa'arosa'a. Wiogũ Jesús, quero a'tibaque'oya.

²¹ Marĩ wiogũ Jesucristo mũsã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Tojota weeato.